ISSN 2229-547X VIDEHA

વિ઼દેહ ૩૭૦ મ અંક ૧૫ મઈ ૨૦૨૩ (વ઼ર્ષ ૧૬ માસ ૧૮૫ અંક ૩૭૦)

[વિ઼દેહ (since 2000) ISSN 2229-547X VIDEHA (since 2004) www.videha.co.in]

વિ઼દેહ મૈથિલી સાહિત્ય આન્દોલન: માનુષીમિહ સંસ્કૃતામ્

વિ઼દેહ- પ્રથમ મૈથિલી પાક્ષિક ઈ-પત્રિકા

સમ્પાદક: ગજેન્દ્ર ઠાકુર

Videha·eJournal·(link·www.videha.co.in)·is·a·multidisciplinary·online·journal·dedicated·to·the·promotion·and·preservation·of·the·Maithili·language, ·literature·and·culture. ·It·is·a·platform·for·scholars, ·researchers, ·writers·and·poets·to·publish·their·works·and·share·their·knowledge·about·Maithili·language, ·literature, ·and·culture. ·The·journal·is·published·online·to·promote·and·preserve·Maithili·language·and·culture. ·The·journal·publishes·articles, ·research·papers, ·book·reviews, ·and·poetry·in·Maithili·and·English·languages. ·It·also·features·translations·of·literary·works·from·other·languages·into·Maithili. ·It·is·a·peer-reviewed·journal, ·which·means·that·articles·and·papers·are·reviewed·by·experts·in·the·field·before·they·are·accepted·for·publication.

Font / Keyboard Source: https://fonts.google.com/, https://github.com/virtualvinodh/aksharamukha-fonts, https://keyman.com/

Videha e-Journal: Issue No. 370 at www.videha.co.in

समानान्तर परम्परा़क विद्यापति-

चित्र विदेह सम्मानसँ सम्मानित श्री पनकठा मामडठ द्वारा

मैथिली भाषा जगज्जननी सीतायाः भाषा आसीत् हनुमन्तः उक्तवान- मानुषीमिह संस्कृताम्

श्रवण्यर ण्यज्मा (श्राण्यर ण्याम्ह)

तिहुअन खेत्ताहि काञि तसु कित्तिवल्लि पसरे । श्रवण्यर ण्यज्मार्ज्म जउ मञ्चो वन चि न देइ॥ (*कीर्तिलता प्रथमः पल्लवः पहिल दोहा*)

माने आण्यर रूपी ण्याम्ह निर्माण कड श्रोइपर (*गद्य-पद्य रूपी*) मंच ऊँ नै वान्हल जाय तँ ऐ त्रिभुव रूपी क्षेत्रमे श्रोकर कीर्तिरूपी लत्ती केना पसरत।

Do not judge each day by the harvest you reap but by the seeds that you plant. --Robert Louis Stevenson

. . .

श्रों·द्यौ: ·शान्तिरन्तरिक्ष·ञ्वंग·शान्ति:

·: ···:

श्रनुक्रम

ऐ·श्रंकमे·श्रछि: -

१. १. गळेन्द्र·ठाकुर--नूतन·श्रंक·सम्पादकीय·

१. २. श्रंक·३६८·पर·टिप्पणी·

राम·भरोस·कापड़ि·' भ्रमर' ·विशेषा क

२.१.प्रस्तुत·विशेषांकक·संदर्भ े

२.२.राम·भरोस·कापड़ि·' भ्रमर' ·ळीक·संक्षिप्त·परिचय

२.३.प्रोमिशा·मिश्रा--राम·भरोस·कापड़ि·' भ्रमर' ·के·व्यक्तित्व

૨.૪.મીમનાથ·દ્દા-·ઊોકળીવ઼નપ૧·સમેકિ ·શ્રાઊોક

૨.૫.વિળય઼·કુમા૧·મિશ્૧-
·૧ામમાોસ·કાપડિ઼·' ગ્રમ૧' ળીક·સંગ·સાક્ષત્કા૧

૨.૬.સાક્ષત્કા૧-·દિનેશ્ચયન્દ્૧·ગોપાઊ

૨.૭.શ્રશોક-૧ામમાોસ·કાપડ઼િ·' ગ્રમ૧' ક·ઉપન્ય઼ાસ·' ઘ૧મુઁહા'

૨.૮.ઊાઊદેવ઼·કામત-
ડા૦··૧ામ·માોસ·કાપડ઼ી·"ગ્રમ૧"·:·એક·વ્ય઼ક્તિત્વ઼

૨.૯.શ્રળય઼·શ્રનુ૧ાગી-
·મૈથિઠી·માષાક··સાહિત્ય઼કા૧·' ગ્રમ૧' ··હ૧ોક·વિયામે· ુસ્તક·પ્રકાશ
ન

૨.૧૦.શ્રસ્વિ઼ની·કુમા૧·શ્રાઊોક-૧ામમાોસ·કાપડ઼િ·ગ્રમ૧:·મા૧ -
નેપાઊક·સાંસ્ક્રિતિક·સેતુ

૨.૧૧.યંદ્૧ેશ-૧ામમાોસ·કાપડ઼િ·' ગ્રમ૧' ·: ·વ઼િયા૧, ·સંવે઼દના·શ્રા·યેતના

२.१२.डा.1ाळेन्द्1·व़िमθ-
1ामभोस·कापड़ि·' ग्रभ1' क·उपन्यास·' धा1मुहाँ' -
·प्रभाव़·श्रा·प्रतिक्रिय़ा

२.१३.डा.1ामदय़ाθ·1ाकेश-·पुस्तक·ळे·हम·पढθ-
एन्टी·माइ1सक·कथात्मक·संसा1

२.१४.दिनेश·य़ादव़-θोक·मैथिθी·के1·व़िभूति·' ग्रभ1'

२.१५.यंद्रेश-व़िव़ियव़र्मी·श्रा·वहुंगी·1यनाका1·' ग्रभ1'

२.१६.श्रय़ोध्य़ानाथ·यौय1ी-·"ग्रभ1"क·वहुश्राय़ामिक·व़्य़क्तित्व़

२.१७.श्रळित·कुमा1·द्दा-
धा1मुहाँ:·मयेशी·श्रान्दोθन·श्रा·साम ळिक·सम1सताक·दस्ताव़ ळ

२.१८.1मेश·1ञ्ळन-
एकटा·श्रा1·व़सन्त·:·तात्काθीन·समय़·श्रा·समाळक·प्रतिनिधि·नाटक

२.१९.व़िनय़·भूषण-इळोतक·श्राश·ळगवैत· ्1म1क·गळθ

२.२०.श्राशीष·श्रनयिन्हा1-कθंकित·यान

२.२१.વિનીત·ડાકુ1-
વહુશ્રાયામી·વ્યક્તિત્વક·એકટા·સુધ1·સ્વ1ુપ:1ામમ1ોસ·કાપડિ·ગ્રમ1

२.२२.ડા.·યોગાનન્દ·દ્દા-મૈયા·શ્રએઠૈ· પન·સો1ાળ:·વિહગંમ·દ દિષ્ટિ

२.२३.ગળેન્દ્1·ડાકુ1-
·1ામ·મ1ોસ·કાપડિ·' ગ્રમ1' ·પ1·એકટા·સમગ્ર·દ્દિષ્ટિ

२.२४.નિત્યાનન્દ·મામ્ડઠ-શ્રપને·1હ્ગમે·1હ્ગાએઠ·1ામમ1ોસ·સ1

ऐ·શ્રંકક·શ્રન્યાન્ય·1ચના

३.ગદ્ય·ખામ્ડ

३.१.ળગદીશ·પ્રસાદ·મામ્ડઠ-·સુચિતા·(ચા1ાવાહિક·૩પન્યાસ)

३.२.ળગદીશ·પ્રસાદ·મામ્ડઠ-·શાર્ટ·કટ·1ાસ્તા·(ઠઘુકથા)

३.३.નન્દ·વિઠાસ·1ાય-·મૌંટવેય્યા

३.४.1વીન્દ્1·નાગાયામ·મિશ્1-·માત્રિમૂમિ·(૩પન્યાસ)-·३१-३५·મ·ખ્પેપ

३.५.कुमा१·मनोळ·कश्यप-श्रन्हा१·सड·૭ड़ैत

३.६.निर्मળા·कर्म--श्रग्नि·शिष्या·(ખેપ-१८)

३.७.संतोष·कुमा१·१ाय़·' वटोही' ·मंगगौना·(યા१ાવ़ाहिक·૩પન્યાસ·१२ म·ખેપ)

३.८.श्रायार्य़·१ामानन्द·मнડ૭-
ળाति·वनाम·ળातिवाद/·યા१म·संकट· ુक्त

३.९.ડા.·किशन·का१ीग१-पुुस्का१ी·ગुર્ગા·पुुस्का१·वँटा·ડकैत

३.१०.૭ા૭·देव़·कामत-
·कथाका१·नन्द·વિ૭ાસ·१ाय़·ળी·के·कथा·पोथी·' श्रस૭·पूળा' / पोथी·स मीक्षा--"सहिय़ा·१ोपनि"

३.११.कुन्दन·कर्म--मैथिળी·वीहनि·कथा--१ीढ़

३.१२.श्राशुतोष·कुमा१·દ્दा--ળીવ़नक·सीખ

४.पद्य़·ખнડ

४.१.१ाळ·किश्रो१·मिश्र-ण्क·श्रूड

५.·श्रनुहाफनक·

१.विदेह·ई-

पत्रिकाक·सभटा·पुरान·श्रंक·Vi deha·e·j our nal ' s ·al l ·ol d·i ssues·

२.मैथिली·पोथी·डाउनलोड·Mai t hi l i ·Books·Downl oad·

३.मैथिली·वीडियोक·संकलन·Mai t hi l i ·Vi deos·

४.मैथिली·शिशु, ·बाल·श्रा·किशोर·साहित्य·Mai t hi l i ·Chi l dr en·Li t er at ur e·

५.विदेह·स्त्री·कोना·

६.विदेह·सूचना·संपर्क·श्रन्वेषण·(i ncl udi ng·Par al l el ·Li t er at ur e·i n·Mai t hi l i ·and·Vi deha·Mai t hi l i ·Li t er at ur e·Movement) ·

७.विदेह·मिथिलाक·खोज·

८.विदेह·मिथिला·रत्न

ॐ द्यौ: शान्तिरन्तरिक्ष ग्वंग शान्तिः पृथ्वी शान्तिराप: शान्तिरोषधय: शान्ति वनस्पतय: शान्तिर्विश्वे देवा: शान्तिर्ब्रह्म

ওঁ দ্যৌ: শান্তিৰন্তৰিক্ষ Ẇ শান্তিঃ পৃথ্বী শান্তিৰাপ: শান্তিৰোষধয: শান্তি রনস্পতয: শান্তির্রিশ্বে দেরা: শান্তির্ঁৰহ্ম

ब्रह्मणसँ प्रार्थना जे द्युलोकमे, अंतरिक्षमे, पृथ्वीपर, जलमे, औषधमे, वनस्पतिमे, विश्वमे, सभ देवतागणमे आ ब्रह्ममे शांति हुअय।

ॐ-ब्रह्मण, द्यौ-सूर्य-तरेगण, अंतरिक्ष- पृथ्वी आ द्यूलोकक बीच, आप:- जल, विश्वेदेवा- सभ देवता, ब्रह्म- सर्जक।

ব্ৰ্হ্মণসঁ প্ৰাৰ্থনা জে দ্যুনোকমে, অংতৰিক্ষমে, পৃথ্বীপৰ, জনমে, ঔষধমে, রনস্পতিমে, রিশ্বমে, সভ দেরতাগণমে আ ব্ৰ্হ্মমে শাংতি হুঅয।

ওঁ-ব্ৰ্হ্মণ, দ্যৌ-সূৰ্য-তৰেগণ, অংতৰিক্ষ- পৃথ্বী আ দ্যূনোকক রীচ, আপ:-জন, রিশ্বেদেরা- সভ দেরতা, ব্ৰ্হ্ম- সৰ্জক।

ƒ

ॐ, स॒हस्रंशीर्षा॒ पुरुंषः। स॒ह॒स्रा॒क्षः स॒हस्रंपात्।

ওঁ, স↓হস্রা↑শীর্ষা↓ পুরু↑ষঃ। স↓হ↓স্রা↓ক্ষঃ স↓হস্রা↑পাৎ।

स भूमिं ग्वंग वि॒श्वतों वृ॒त्वा। अत्यंतिष्ठद् दशाङ्गु॒लम्॥

স ভূমিং↑ ẇ রি↓ শ্বতো↑ বৃ↓ ত্বা। অত্যা↑ তিষ্ঠদ্ দশাঙ্গু↓ লম্॥

हजार माथ, हजार आँखि, हजार पएर संग विश्वकेँ आच्छादित केने अछि, दस आंगुरक गनतीक वशमे नै अछि ओ।

ॐ स॒हस्त्रंशीर्षा॒ पुरु॑षः सहस्त्रा॒क्षः स॒हस्त्रंपात् ॥ सभूमिं॑ स॒र्व्वतस्पृ॒त्वा त्यतिष्ठद्दशाङ्गुलम् ॥

प॒द्भ्याग्ँ शू॒द्रो अंजायत॥

প↓ড্ভ্যাগ্ঁ↑ শূ↓দ্রো অ↑জাযত॥

पएरसँ शूद्रक उत्पत्ति भेल॥

प॒द्भ्यां भूमि॒र्दिश॒ः श्रोत्राँत्।

প↓ড্ভ্যাং ভূমি↓র্দিশঃ↓ শ্রোত্রা↑↑৲।

मुदा पएरेसँ भूमियोक उत्पत्ति।

❀ (White Florette- innocence and purity)

☸ (Wheel of Dharma)

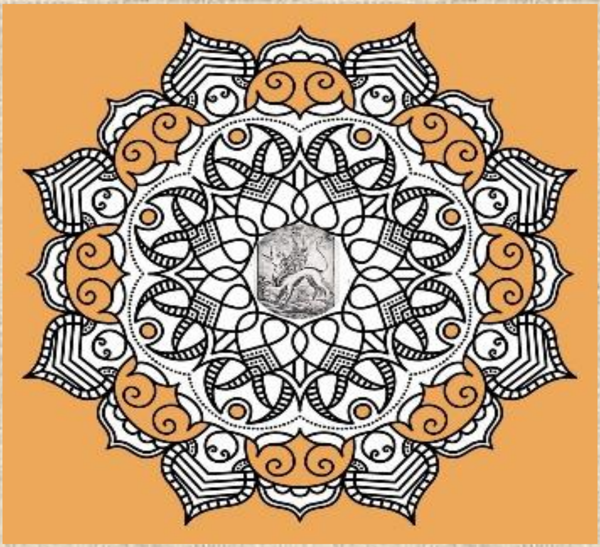
卐 (Swastik)

৺ (सिद्धिरस्तु, सिद्धम সিদ্ধিৰস্তু, সিদ্ধম Devanagari Anji)

Ẇ (Gwang ग्वंग- two small circles connected by u and a dot placed over it, used in reference of Vedic texts)

𑒀 (Tirhuta Anji, Ankush of Ganeshji, placed at the beginning of something)

𑒀

𑓑.𑓑.𑒑𑒖𑒹𑒢𑓂𑒠𑓂𑒩 𑒚𑒰𑒏𑒳𑒩- 𑒢𑒴𑒞𑒢 𑒁𑓀𑒏 𑒮𑒧𑓂𑒣𑒰𑒠𑒏𑒲𑒨

𑓑.𑓒.𑒁𑓀𑒏 𑓓𑓖𑓘 𑒣𑒩 𑒙𑒱𑒣𑓂𑒣𑒝𑒲

१.गजेन्द्र ठाकुर- नूतन अंक सम्पादकीय

राम भरोस कापड़ि 'भ्रमर' विशेषांकमे किछु गोटेकेँ हुनका मधेस आन्दोलनसँ जुड़बासँ दिक्कत छन्हि, से ओ रचना नै देता, से नेपालो दिसमे छथि आ भारतो दिस। मुदा समानान्तर धाराकेँ तकर आदति छै। से कोनो विशेषांकसँ कम रचना नै आयल।

राम भरोस कापड़ि 'भ्रमर' सर्वहारा वर्गकेँ रचना देलन्हि, जखन महेन्द्र मलंगिया आ जातिवादी रंगमंच शोषकक आ राड़ पुरुष शब्दावली अपन स्लैपस्टिक ह्यूमर वला नाटक मे दऽ रहल छल, तखन भ्रमर जी ई केलन्हि, से आर महत्वपूर्ण छल।

रायपुरसँ गौहाटी तक ओ भ्रमण करैत छल। भ्रमण करैवला भ्रमर।

२

[illegible] *[illegible]*

[illegible]

ત્યુતહ ।ત્દ ેસોત્યહ સેમે ઉસવિ નિ ષાહિતિયા શ્રકાદેમિ મોનોગ્રાપહ્સ, ।ત ઊસત તહાત ૨ ડ્રેત્દ નિ તહિસિ મોનોગ્રાપહ્

૨ સોત્યહેદ ।ત્દ સોત્યહેદ તહ્તુગહ યહાપતેસ, તહાત નૌ તહે ।તહેત ીઊઊ સહૌ યુાગ્ જુત તહે ।તહેત ઊકિ ઢામાનાતહ દ્હા સેમસ ।સહામેદ ોડ તહે ોતસ ।ત્દ ોડડસપતિગ ોડ ઘાત્ગેસહ ઉપાદહ્યાયા હે ત્તેસિ તો યોત્ડસે તહે સિસુ, વુત તહે સિ નો યોત્ડસોનિ નૌ ।ત ઊસત સનિયે ૨૦૦૮ જુત નિ ૨૦૧૬ ષાહિતિયા શ્રકાદેમિ સેમસ તો યાત્યુ ોત તહે યાસતેસિત ।ગેત્દા ઉદાયાનાતહ દ્હા મોયકનિગઊય પતેત્દસ તો સોત્યહ હસિ નામે, ઊનિગે તય, ોહે નોતહનિગ સિ તહે તો સોત્યહ ડેત, યેત હે યુઊદ નોત મુસતે તહે યુાગ, તો તેઊઊ તહે ત્યુતહ, ।ત્દ ેત્દસ્ુપ ડુસત ેપાતનિગ તહે ડાયતસ નિ ૨૦૧૬ તહાત યનિસહ્યહાત્દતા જહાતતાયહાતયા ।ઊોદયુ હાસ પુવઊસિહેદ ોયુ વાયક નિ ૧૯૫૮

થહે હેત્ુત કઊઊનિગ ોડ ઘાત્ગેસહ ઉપાદહ્યાયા વયુ શ્વોડ્ ઢામાનાતહ દ્હા સિ વેનિગ તાકેત ડેોત્દ વયુ ષાહિતિયા શ્રકાદેમિ, યેઊહિ નિ । મોસત હ્યપોયતિયિાઊોયુ

ઢામાનાતહ દ્હા' સ ોવસયુતાતતસિમ *વ્રસિ- ।- વ્રસિ* શ્વાત્ળ સિે વ્રદિત્ત ડોમ ોતે શામપઊ થહે નિતેત- યાસતે માતતાગે નિ શ્વાત્ળ ોસ ોઊઊ કનૌત તો હમિ (વુત હે યહોસે તો કેપ તહે યૌસહાત શ્વાત્ળ સિયતેત- ોહયિહ હાસ વેત ેઊસેદ વયુ સ નિ ૨૦૦૮), ।ત્દ િત ોસ ।પપાતેતત તહાત તહે ગોત નાવ્રયા- નયાયા પહઊિસોપહેત ઘાત્ગેસહ ઉપાદહ્યાયા માતતેદિ । "છહાતમકાતિનિ" ।ત્દ ોસ વોતત ડવ્રિ યોતસ ।ડેત તહે દોતહ ોડ હસિ ડાતહેત (સે ોત શ્વાત્ળ જૌકસ વ્રોઊ ૨ & ૨૨ ।વ્રાઊિવઊ ।ત હાતપ્ઃવ્રદિહ્યોનિ્પોતહ્હિતિમ) ષહ્ યનિસહ છહાત્દતા જહાતતાયહાતયાોતિસ નિ તહે "હસિતોતયુ ોડ ખાવ્રયા- ખયાયા નિ મતિહઊિ" (૧૯૫૮)

" *થહે ડામઊિયુ ોહયિહ ોસ નિડેોનિ નિ સોયાઊિ સતાતુસ સિ નૌ શતનિયત નિ*

મતિહિઠિ- - - - ઘાનગેસહ' સ ડામઠિય સિ યોમપઠેતેઠય ગિનોપેદ ।નદ ૈ ।પે નોને શપેયતેદ તો કનૌ વેન હસિ ડાતહેન' સ નામે- - - - શ્રસ તહેને સિ નો ।તહેન પેડેપેનયે તો ઘાનગેસા ૈ યાન ।સસુમે તહાત તહે ડામઠિય દૌનિદઠેદ નિતો નિસગિનડિયિાનયે ।ગાનિ ।નદ વેયામે શતનિયત સૌન ।ડતેન હસિ સોન' સ દોતહ" [૧૯૫૮, છહાપતેન ૨૨૨ પાગેસ ૮૬- ૮૮), ૈહયિહ સિ । તોતાઠ ડાઠસેહીદ હે ૈનાતિસ ડુનાતહેન તહાત ।ઠઠ તહસિ નિડોનમાતીનિ ૈાસ ગવિન તો હમિ વય શ્ચનોડ઼ ઢ઼ હહા, ।નદ હે સેમેદ તહાનકડુઠ તો હમિ

થહે ડોઠઠૌનિગો શયેનપત ડનોમ શ્રોન શ્ચાનળા શ્ચનાવાનદહ (પાનતસ ૨૪૬૨) સિ વેનિગા પેપનોદુયેદ વેઠૌ ડોન પોદય પેડેપેનયે:

-

મહાનાળ હનસહિંદેવ- મથિલિક કન્નાટ વંશક ળ્યોતિરીશ્વર ઠાકુરક વ્નામ- નાણકનમે હનસહિંદેવ નાયક શ્રાકા નાળા છઠાહ ૧૨૮૪ ઈ મે ળન્મ શ્રા ૧૩૦૭ ઈ મે નાળસહિસના ઘયિાસુદ્દીન તુગઠકસઁ ૧૩૨૪- ૨૫ ઈ મે હાનકિ વાદ નેપાઠ પઠાયના મથિલિક પગ્ળી-પનવન્યક વ્નાહ્મામ, કાયસ્થ શ્રા ક્ષત્નાયિ મયય શ્રાયકિાનકિ સ્થાપક, મૈથિલિ વ્નાહ્મામક હેતુ ગુમાકન હા, કનામ કાયસ્થક ઠઠ શંકનદતાત, શ્રા ક્ષત્નાયિક હેતુ વળિયદતાત એહા હેતુ પ્નથમતયા નાયિક્તાત મેઠાહ હનસહિંદેવક પનેનામાસઁ- શ્રા ઈ હનસહિંદેવ નાન્યદેવક વંશળ છઠાહ, ળે નાન્યદેવ કાનામાટ વંશક ૧૦૦૯ શાકેમે સ્થાપના કેને નહથિ- નન્દૈદ શુન્યં શશા શાક વનષે (૧૦૧૯ શાકે) મથિલિક પામ્ડિતિ ઠકના શાકે ૧૨૪૮ તદનુસાન ૧૩૨૬ ઈ મે પગ્ળી-પનવન્યક વનતમાન સ્વનૂપક પનામ્નાક નામિય કએઠન્હા પુન: વનતમાન સ્વનૂપમે થોડે વુદ્ધિ વાઠિસી ઠકના મિથિઠિશ મહાનાળ માયવ સહિસઁ ૧૭૬૦ ઈ મે શ્રાદેશ કનવાએ પગ્ળીકાનસઁ શાખા પુસ્તકક પનામયન કનવશ્રોઠન્હા શ્રોકન વાદ પાઁળમિ (કખનો કાઠ વનામતિ ૧૬૦૦ શાકે માને ૧૬૭૮ ઈ વાસ્તવમે માયવ સહિક વાદમે

૧૮૦૦ ઈ.ક આસપાસ) સ્નોત્નાયિ નામક એકટા નવ વ્નાહ્મમ ઉપળાનકિ મથિલિમે ઉત્પત્તિ મેલ

ષો, તહે ષ્નોતનાયિાસ ાસ । સુવ- યાસતે ાોસે ાુોનદ ૧૮૦૦ છ૯ ાસ પેન ુાહેનાયિ પાનળા ડિભિસ્ <u>*ષ્ઠ શ્રનસુહમાન શ્રાનદેય*</u> *[ઘાળેનદના થહાકુન ાડ મૌ યેભહા પિનોવદ્દિ મૈતિહ દગિતિઉિદ યોપેસિ ાડ તહે ગેનાભેગાયિાભ નેયોનદસ ાડ તહે માતિહભિ બનાહ્મનિસ્ થહે પાનળકિાના- સોહસે ડામભિસિ હાવે માનિતાનિદ તહેસે નેયોનદસ ડોન ગેનેનાતાનિસ ાને ાડતેન નેઉયનાનત તો ાભભૌ ાતહેનસ તો પુનસુ તહેપિ નેયોનદસ્ ફત સિ । માતતેન ાડ ' ભિતેભભેયતુાભ પનોપેનાય' તો તહેમ ૨ ૌાસ ડેનાુનાતે ુનોગાહ તો નેયેવિ । યોમપભેતે દગિતિઉિદ સેત ાડ પાનળા નેયોનદસ ડનોમ ઘાળેનદના થહાકુન ાડ મૌ યેભહા નિ ૨૦૦૭ [ઢેયાસતનિગા તહે બનાહ્મનિ નિ મેદેવિાભ મતિહભિઃ શ્રોનાગિનિસ ાડ છાસતે ફદેનતાતિય ાોનગા તહે માતિહભિ બનાહ્મનિસ ાડ મોનાહ બાહિન વય શ્રનસુહમાન શ્રાનદેય, શ્ર દસિસેનાતાનિ સુવમતિતેદ નિ પાનતાભિ ડુભડભિમેનત ાડ તહે નેટ્પિમેનાસ ડેન તહે દેગને ાડ યોયતોન ાડ શ્રહભિસોપહ્ય (હસિતોનય) નિ તહે ઉનવિનસતિય ાડ મયિહગાન ૨૦૧૪]*

ડાતેન તહેસે શ્રાનળા માનુસયનાપિતસ ૌને ુપભોદેદ તો વદિહ શ્રોતહા ાત **<u>ાાવદિહાયોનિ</u>** ાનદ ગોાગાભ વોકસ નિ ૨૦૦૮)

થહે સો- યાભભેદ માહાનાળાસ ાડ યાનવહાનગા ૌને પેનમાનેનત સેતતભેમેનત ડામનિદાનસ ાડ છોનનૌાભભસિ, ાનદ તહેને ૌને સો માનય નિ બનાતિસિહ ફનદાિ, વુત નિ મિપાભ તહેને ૌને નોને ફન તહે ાનેસુને ાડ ુન વોક (શ્રાનળા શ્રિનાવાનદહ વોભ ૨&૬૨), ૌ હાવે ાતતાયહેદ યોપેસિ ાડ ગેનાભેગાય- વાસેદ ુપગાનાદાતાનિ ાનદેનસ (પનોડ ાડુ પગાનાદાતાનિ ડેન યાસહ) ષો, વેડોને ૧૮૦૦ છ૯, તહેને ૌાસ નો સનોતનાયિાા સુવ- યાસતે નિ બનાતિસિહ ફનદાિ ાનદ તહેને સિ નો સુયહ સુવ- યાસતે ૌતિહનિ માતિહભિ બનાહ્મનિસ નિ મિપાભ પાનત ાડ મતિહભિ વેન તોદાય ષનોતનાયિાા વેડોને તહાત નેડનેદ તો ડોભૌનિગા સોમે દુયાતાનિ સતનોમ

[illegible]

[illegible]

[illegible]

𑓔𑓙

𑓑𑓘𑓘𑓒	𑒔𑒩𑓂𑒧𑒏𑒰𑒩𑒱𑒝𑒲	[illegible] 𑓑	[illegible]	𑒕𑒰𑒠 𑒢
𑒞𑒞𑓂𑒫𑒔𑒱𑒢𑓂𑒞𑒰𑒧𑒝𑒱𑒏𑒰𑒩𑒏𑒑𑓀𑒑𑒹𑒬	𑒕𑒰𑒠𑒢𑒑𑓀𑒑𑒹𑒬𑒏	𑒢𑒰𑓀𑒃	*𑒩𑒞𑓂𑒢𑒰𑒏𑒩𑒏- 𑒧𑒰𑒞𑒵𑒏 (𑒁𑒖𑓂𑒘𑒰𑒞)*	𑒑𑓀𑒑𑒹𑒬
	𑒫𑒔𑓂𑒕𑒖𑒰	𑒖𑒫𑒰𑒩	𑒧𑒰𑒯𑒹𑒬𑓂𑒫𑒩	
			𑒖𑒲𑒫𑒹	

𑓒𑓑𑓑𑓐 𑒕𑒰𑒠𑒢𑒮𑒿 𑒞𑒞𑓂𑒫𑒔𑒱𑒢𑓂𑒞𑒰𑒧𑒝𑒱𑒏𑒰𑒩𑒏 𑒖𑒑𑒠𑓂𑒑𑒳𑒩𑒳 𑒑𑓀𑒑𑒹𑒬

𑒕𑒰𑒠𑒢𑒮𑒿 𑒞𑒞𑓂𑒫𑒔𑒱𑒢𑓂𑒞𑒰𑒧𑒝𑒱𑒏𑒰𑒩𑒏

𑒑𑓀𑒑𑒹𑒬𑒏 𑒫𑒔𑓂𑒕𑒖𑒰 𑒔𑒩𑓂𑒧𑒏𑒰𑒩𑒱𑒝𑒲 𑒣𑒞𑒵 𑒣𑒩𑒼𑒏𑓂𑒭𑒹 𑒣𑒘𑓂𑒔 𑒫𑒩𑓂𑒭 𑒫𑓂𑒨𑒞𑒲𑒞𑒹 𑒞𑒞𑓂𑒫𑒔𑒱𑒢𑓂𑒞𑒰𑒧𑒝𑒱𑒏𑒰𑒩𑒏 𑒑𑓀𑒑𑒹𑒬𑒼𑒞𑓂𑒣𑒞𑓂𑒞𑒱- **𑒔𑒩𑓂𑒧𑒏𑒰𑒩𑒱𑒝𑒲 𑒧𑒻𑒨𑒰𑒏 𑒮𑒢𑓂𑒞𑒰𑒢𑒏 𑒦𑒰𑒑𑒱𑒢 𑒕𑒟𑒱𑒢𑓂𑒯𑒱**

𑒕𑒰𑒠𑒢 𑒮𑒿 𑒞𑒞𑓂𑒫𑒔𑒱𑒢𑓂𑒞𑒰𑒧𑒝𑒱𑒏𑒰𑒩𑒏 𑒧𑓐𑒧𑓐 𑒑𑓀𑒑𑒹𑒬

"ગગ્વ઼ યનિ઼ગામમ્મા ક઼ાનક મ઼ મ઼ પ઼ા ગંગેશક વ઼ષિય઼ક લેખ પ્નાચીન પઞ્જીસઁ ઉપલ્વ્ધ"॥

પતિ઼ પનોક઼્ષે પંચ વ઼ર્ષ વ઼્યતીતે ગંગેશોત્પત્તિઃ ઇતિ પ્નાચીન લેખનીય઼ઃ જ્ઞાત્વાપિ

દેવ઼ાનન્દ પઞ્જી ૩૮-૨ છાદનસઁ ળગાદ્ગુણ્ ગુંન્ ગંગેશ સુતાય઼ વ઼માનાયિ઼ામસઁ ળયાદિત્ય઼ સુત સાયુકન પત્ની

દેવ઼ાનન્દ પઞ્જી ૩૩૮-૩ ળગાદ્ગુણ્ ગંગેશ સુત સુપન દૌ માહ્મ્ડાનાસિમસઁ હ્માદિત્ય઼ દૌ। પુત્ન સુતાય ગોના ળળવ઼િાઘ સઁ ળીવ઼ે પત્ની ૯ સુત સન્દગાર્હિ માવેશ્વ઼ના શ્રત્નાસ્થાને સુપનગ્માત઼્ હ્માશિન્મ્મ દાનાતિ ક઼્વ઼યાત્ ળળવ઼િાઘ ગ્નામ

દેવ઼ાનન્દ પઞ્જી ૩૦=૫ છાદનસઁ ઉપાય઼કાનક મ઼મ઼ પ઼ા વ઼ર્દ્ધમાન સુતાય પ્યામ્ડવ઼ઘાસઁ વ઼શિવ઼નાથ સુત શવિ઼નાથ પત્ની ગંગેશ- મ઼મ઼ વ઼ર્દ્વ઼માન્ સુપન્ હ્માશિન્મ્મ

ઘાણગેસહ, ગહે ાગહોના ાડ ગહે થાગગવ઼ાયહણિગામાણિ, ૌનોગે ાને ગેશગે ટ઼ુવ઼િઘેનગ ગો ૧૨, ૦૦૦ ગેશગસ઼ મ્મૌ યોમે ગો ગહે ડાયગ મેનગોનિદ નિ ગહે શ્વાણળિ- ગિ યઘાનઘય઼ સગાગેસ ગહાગ ઘાણગેસહ ાડ થાગગવ઼ાયહણિગામાણિ ાિસ વોનન ડવ઼િ યે઼ાનસ ાડોના ગહે દોગહ ાડ હસિ ડાગહેના ાનદ હે માનનોદિ । ગાનનેના, સો ાહય઼ દદિ ઢ઼ામાણાગહ હ્દ઼ા હદિ ગહસિ ડોોમ યનિસહ છહાણદના મહાગગાયહાનય઼ા? વ઼ાનદહામાણા, સોણ ાડ ઘાણગેસહ, યાઘઘસ ઘાણગેસહ *સુક઼ાવ઼ાક઼િાનિવ઼ાક઼ાણાનેનદ઼હ઼* જુગ ગહે યોણસપાનાયયુ઼ ણદેના ાહયિહ ગહે પોમસ ાડ । ડામુોસ સયહોઘાન ઘક઼િ ઘાણગેસહ ાને ણોગ ાવ઼ાઘિાવઘ ગોદાય઼ સિ યઘાન ડોોમ ગહેં શામપઘ ગાવ઼િન ાવોવ઼ે વ઼ાસુદેવ઼ ાડ મેણગાાઘ ાસ । યઘાસસમાગે ાડ શ્વાક઼સહાદહાન મસિહના ાડ મગિહણિ, હે યામે ગો સગુદય઼ નિ મગિહણિ, પાસસેદ ગહે *સહાઘાક઼ો* શામણિાગાનિ ાનદ નેયેવ઼િદ ગહે ગગિઘ

ોડ *સાનવ઼ાવહુામ઼* વ઼ાસુદેવ઼ા મેમોનસિદ નહે *નાનનવ઼ાયહનિનામાનીો*ડ ઘાણગોસહ ાણદ નહે *નયાયાકુસુમાનળાાઊ ક્ાનાક્િો*ોડ ઉદાયાણા શ્ાકસહાદહાન ાણદ ોનહેન મનિહઊા નોયહેનસ દદિ ણોન ાઊઊો નૈનિનિગા (ચોપયનિગા) *નાનનવ઼ાયહનિનામાન઼* ઢ઼ાગહુણાનહ ષહિીોમાનિ, ાદસિયપિઊોડ વ઼ાસુદેવ઼ા, નીોક નહે નગિહન ોડ ચેનનડિયિાનીિ ાડોન હે દેડોનેદ હસિ ગુનુ શ્ાકસહાદહાન મસિહના નિ ા સયનપિનુનાઊ દેવાને *(સહાસનનાનનહા)* થહે *ાાાવ઼યા ાાયાયા* સયહીોઊ ોાસ ડુેણદેદ નિ ાાાવ઼ાદવ઼પિ વય વ઼ાસુદેવ઼ા-ઢ઼ાગહુણાનહ શ્ાકસહાદહાન મસિહના ોાસ ા ચોણનેમપોનાનય ોડ વ઼દિયાપાનિ (દસિનનિયન ડનોમ નહે શ્ાદાવ઼ાઊીનનિનોહોાસ ોડ નહે પને- હ્યોનનિસિહીોન પેનીદ) ોહો ોનોને નિ ષાણસકનાનિ ાણદ શ્વ઼ાહાનના શ્ણદ નહે ાનનવ઼િાઊ ોડ મનિહઊા સનુદેણનસ ોડ જેણગાાઊ ડનોમ જેણગાાઊ સનોપપેદ ાડોન ઢ઼ાગહુણાનહ ષહિીોમાન઼ ઘાણગોસહ ઉપાદહ્યાયો ણળોયેદ ' *પાનામ ગુનુ'* ાસોઊઊ ાસ ' *ળાગાદ ગુનુ'* નનિઊસ, નહે હગિહેસન નનિઊસ ોડ નહે નમિ ાણદ ાસ પેન શ્ાણળીણઊય વ઼ાયાસપાનિ મસિહના ૨૨ ોાસ નહે ોનહેન પેનસોન ોહો ણળોયેદ નહે નનિઊ ોડ ' *પાનામ ગુનુ'* થહે શનનિયનીિ ોડ ાાાવ઼યા- ાાયાયા ષયહીોઊ ડનોમ મનિહઊા, ાસ દેસયનવિદ ાવોવ઼, ોાસ ા નેવ઼ેણગો ોડ ણાનુને ાગાાનિસન નહે હોણુોન કઊિઊનિગા ોડ ઘાણગોસહ ઉપાદહ્યાયા ાણદ હસિ ડામઊિય઼

[થનાણસઊનીિ ોડ નહે માનિહઊિ ષહોન ષનોનય, ' ષહાવ઼દાસહાસનનામ' (વાસેદ ોન નહે નુ શ્ાણળ઼ાિયોનદસ ોડ ઘાણગોસહ ઉપાદહ્યાયા) ોાસ દોને વય નહે ાનહોન ઘાળેણદના થહાકુન હમિસેઊડ: પુવઊસિહેદ ાસ ' થહે ષયોનિયે ોડ શ્ોનદસ' ૨ણદાિ ડ઼નિનાુને વ઼ોઊ પ૮, ાાો ૨ (૨૮૦) (માનયહ્શ્પનાઊ ૨૦૧૪), પપ ૭૮- ૮૩ (૧૬ પાગેસ) શુ઼વઊસિહેદ જાય: ષાહનિયા શ્કાદેમાિ]

૩

પ્યામઊાનાણદ હ્હા હાસ ોનનિનેન ા વીોક ોન ાાાગાનળુન (માનિહઊિ' સ઼ ાનના) ોહેને હે ચનેદનિસ હમિ ોનિહ ગવ઼િનિગા ા ણૌ દસિયનીિ નો માનિહઊિ ઊનિનાુને઼ છહાણદાનદહાન ષહાનમા ઘુઊનિ ોનોને ' ઉસને કાહા નહા', ા માનવ઼ેઊઊુસ

[illegible]

𑒁𑒢𑒢𑒹𑒬𑒳𑒢𑒹 𑓑

𑒔𑒢𑓂𑒠𑒰 𑒗𑒰 (𑓑𑓘𑓓𑓑-𑓑𑓙𑓐𑓗), 𑒧𑒴𑒪𑒢𑒰𑒧 𑒔𑒢𑓂𑒠𑓂𑒩𑒢𑒰𑒟 𑒗𑒰, 𑒑𑓂𑒩𑒰𑒧-𑒣𑒱𑒝𑓂𑒛𑒰𑒩𑒳𑒕, 𑒠𑒩𑒦𑓀𑒑𑒰। 𑒏𑒫𑒲𑒬𑓂𑒫𑒩, 𑒏𑒫𑒱𑒔𑒢𑓂𑒠𑓂𑒩 𑒢𑒰𑒧𑒮𑒿 𑒫𑒱𑒦𑒴𑒭𑒱𑒞। 𑒑𑓂𑒩𑒱𑒨𑒩𑓂𑒮𑒢𑒏𑒹𑒿 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒣𑓂𑒩𑒮𑓀𑒑𑒧𑒹 𑒧𑒳𑒐𑓂𑒨 𑒮𑒯𑒰𑒨𑒞𑒰 𑒏𑒹𑒢𑒱𑒯𑒰𑒩। 𑒏𑒵𑒞𑒱- 𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰 𑒦𑒰𑒭𑒰 𑒩𑒰𑒧𑒰𑒨𑒝, 𑒑𑒲𑒞𑒱-𑒮𑒳𑒡𑒰, 𑒧𑒯𑒹𑒬𑒫𑒰𑒝𑒲 𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯, 𑒔𑒢𑓂𑒠𑓂𑒩 𑒣𑒠𑒰𑒫𑒪𑒲, 𑒪𑒏𑓂𑒭𑓂𑒧𑒲𑒬𑓂𑒫𑒩 𑒫𑒱𑒪𑒰𑒮, 𑒁𑒯𑒱𑒪𑓂𑒨𑒰𑒔𑒩𑒱𑒞 𑒂𑓄 𑒫𑒱𑒠𑓂𑒨𑒰𑒣𑒞𑒱 𑒩𑒔𑒱𑒞 𑒮𑓀𑒮𑓂𑒏𑒵𑒞 𑒣𑒳𑒩𑒳𑒭-𑒣𑒩𑒲𑒏𑓂𑒭𑒰𑒏 𑒑𑒠𑓂𑒨-𑒣𑒠𑓂𑒨𑒧𑒨 𑒁𑒢𑒳𑒫𑒰𑒠।

𑓑

𑒢𑓂𑒨𑒰𑒨𑒏 𑒦𑒫𑒢 𑒏𑒔𑒯𑒩𑒲 𑒢𑒰𑒧।

𑒮𑒦 𑒁𑒢𑓂𑒨𑒰𑒨 𑒦𑒩𑒪 𑒞𑒯𑒱 𑒚𑒰𑒧॥

𑒮𑒞𑓂𑒨 𑒫𑒔𑒢 𑒫𑒱𑒩𑒪𑒹 𑒖𑒢 𑒦𑒰𑒭।

𑒮𑒦 𑒧𑒢 𑒡𑒢𑒏 𑒯𑒩𑒢 𑒁𑒦𑒱𑒪𑒰𑒭॥

𑒏𑒣𑒙 𑒦𑒩𑒪 𑒏𑒞 𑒏𑒼𑒙𑒱𑒏 𑒏𑒼𑒙𑒱।

𑒏𑒏𑒩 𑒢 𑒏𑒩 𑒧𑒩𑓂𑒨𑒰𑒠𑒰 𑒕𑒼𑒙𑒱॥

𑒦𑒢 𑒏𑒫𑒱 '𑒔𑒢𑓂𑒠𑓂𑒩' 𑒏𑒔𑒯𑒩𑒲 𑒒𑒴𑒮।

𑒮𑒦 𑒮𑒯𑒧𑒞 𑒏𑒏𑒩𑒰 𑒏𑒹 𑒠𑒴𑒮।

𑓒

𑒩𑒞𑒱𑒨𑒰 𑒠𑒱𑒢 𑒠𑒳𑒩𑒑𑒞𑒱𑒨𑒰 𑒯𑒹 𑒦𑒼𑒪𑒰!

𑒑𑒻𑒨𑒰 𑒖𑒑𑒞𑒏 𑒧𑒻𑒨𑒰 𑒯𑒹 𑒦𑒼𑒪𑒰

𑒏𑒙𑒨 𑒏𑒮𑒻𑒨𑒰 𑒯𑒰𑒟

𑒯𑒰𑒏𑒱𑒧 𑒦𑒹𑒪 𑒢𑒱𑒩𑓂𑒠𑒻𑒨𑒰 𑒯𑒹 𑒦𑒼𑒪𑒰

𑒏𑒞𑒨 𑒍𑒑𑒰𑒨𑒫 𑒧𑒰𑒟

𑒫𑒩𑒮𑒰 𑒢𑒯𑒱 𑒦𑒹𑒪 𑒮𑒩𑒮𑒰 𑒯𑒹 𑒦𑒼𑒪𑒰

𑒁𑒩𑒮𑒰 𑒏𑒋 𑒑𑒹𑒪 𑒢𑒹𑒯

𑒩𑒞𑒱𑒨𑒰 𑒠𑒱𑒢 𑒠𑒳𑒩𑒑𑒞𑒱𑒨𑒰 𑒯𑒹 𑒦𑒼𑒪𑒰

𑒖𑒢 𑒞𑒢 𑒖𑒫𑒱𑒢 𑒮𑓀𑒠𑒹𑒯

𑒧𑒳𑒐𑒱𑒨𑒰 𑒫𑒛𑓃 𑒫𑒛𑓃 𑒮𑒳𑒐𑒱𑒨𑒰 𑒯𑒹 𑒦𑒼𑒪𑒰

𑒁𑒢𑓂𑒢𑒫𑒏 𑒠𑒳𑒐𑒱𑒨𑒰 𑒦𑒹𑒪

𑒏𑒹 𑒮𑒯 𑒏𑒰𑒢 𑒏𑒢𑒐𑒱𑒨𑒰 𑒯𑒹 𑒦𑒼𑒪𑒰

𑒮𑒳𑒐𑒱𑒨𑒰 𑒫𑒢𑒱𑒨𑒰 𑒙𑒼𑒪

𑓓

𑒁𑒮𑓂𑒞𑓂𑒩 𑒬𑒮𑓂𑒞𑓂𑒩 𑒪𑒼𑒏 𑒂𑒫 𑒧𑒰𑒧𑒪𑒱𑒏 𑒧𑒰𑒢𑒱

𑒦𑒰𑒃 𑒦𑒰𑒃𑒏𑒹𑒿 𑒣𑒜𑓃𑒻𑒕 𑒢𑒱𑒞𑓂𑒨 𑒢𑒱𑒞𑓂𑒨 𑒑𑒰𑒢𑒱

𑒋𑒏𑓂𑒏 𑒪𑒼𑒏 𑒯𑒏𑓂𑒏 𑒣𑒰𑒫 𑒮𑒰𑒨𑒳 𑒏𑒻𑒿 𑒅𑒚𑒰𑒢𑒱

𑒠𑒻𑒫 𑒖𑒹 𑒪𑒪𑒰𑒙 𑒪𑒹𑒐 𑒏𑒹 𑒮𑒏𑒻𑒕 𑒙𑒰𑒩𑒱?

𑒔𑒰𑒯𑒱 𑒢𑒯𑒱 𑒔𑒱𑒢, 𑒪𑒪𑒱𑒞𑒱𑒫𑒰𑒧, 𑒣𑒏𑒫𑒰𑒢 𑒖𑒪𑒱𑒫𑒼,

𑒧𑒢𑒼𑒫𑒱𑒢𑒼𑒠𑒏 𑒯𑒹𑒞𑒳 𑒁𑒧𑒩𑒰𑒣𑒞𑒱 𑒮𑒠𑒢 𑒢 𑒙𑒹𑒫𑒲।

𑒄 𑒁𑒢𑓂𑒞𑒩 𑒁𑒦𑒱𑒪𑒰𑒭 𑒯𑒧𑒩 𑒏𑒩𑒳𑒝𑒰𑒧𑒨𑒱 𑒠𑒹𑒫𑒲

𑒦𑒏𑓂𑒞𑒱 𑒦𑒰𑒫 𑒮𑒿 𑒮𑒞𑒞 𑒁𑒯𑒱𑒏 𑒣𑒠𑒣𑓀𑒏𑒖 𑒮𑒹𑒫𑒲॥

𑒁𑒢𑓂𑒢 𑒧𑒯𑒑, 𑒛𑒑𑒧𑒑 𑒁𑒕𑒱 𑒦𑒰𑒩𑒞, 𑒯𑒨𑒞 𑒏𑒼𑒢𑒰 𑒢𑒱𑒮𑓂𑒞𑒰𑒩𑒰

𑒅𑒞𑓂𑒞𑒩 𑒣𑒬𑓂𑒔𑒱𑒧 𑒠𑒳𑒩𑓂𑒑𑒧 𑒁𑒑𑒧𑓂𑒨𑒰 𑒣𑒩𑓂𑒫𑒞 𑒁𑒮𑒯 𑒞𑒳𑒭𑒰𑒩𑒰।

𑒡𑒩𑓂𑒧-𑒫𑒱𑒩𑒼𑒡𑒲 𑒮𑒯𑒮𑒯 𑒏𑒩𑒃𑒕, 𑒏𑒳𑒧𑒞 𑒏𑒟𑒰 𑒫𑒱𑒮𑓂𑒞𑒰𑒩𑒰

𑒏𑒩𑒟𑒳 𑒏𑒵𑒣𑒰 𑒖𑒑𑒖𑒢𑒢𑒲 𑒠𑒹𑒫𑒲 𑒧𑒯𑒱𑒮𑒲𑒫𑒰𑒪𑒲 𑒞𑒰𑒩𑒰॥

𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰 𑒏𑒲 𑒕𑒪𑒱 𑒏𑒲 𑒦𑒨 𑒑𑒹𑒪𑒱,

𑒨𑒰𑒖𑓂𑒘𑒫𑒪𑓂𑒏𑓂𑒨 𑒧𑒳𑒢𑒱, 𑒖𑒢𑒏 𑒢𑒵𑒣𑒞𑒱𑒫𑒩

𑒖𑓂𑒘𑒰𑒢 𑒦𑒏𑓂𑒞𑒱 𑒮𑒾 𑒑𑒹𑒪𑒱।

𑒫𑒰𑒔𑒮𑓂𑒣𑒞𑒱 𑒧𑒱𑒬𑓂𑒩𑒰𑒠𑒱 𑒖𑒑𑒠𑓂𑒑𑒳𑒩𑒳

𑒢𑒱𑒩𑓂𑒖𑒱𑒞 𑒥𑒾𑒠𑓂𑒡 𑒯𑒧𑒹𑒪𑒱

𑒮𑒹 𑒬𑒰𑒩𑒠𑒰 𑒮𑓂𑒫𑒩𑓂𑒑 𑒖𑒢𑒱 𑒑𑒹𑒪𑒱

𑒥𑒜𑓃𑒪 𑒏𑒳𑒫𑒱𑒠𑓂𑒨𑒰 𑒏𑒹𑒪𑒱।

𑒫𑒩𑓂𑒝𑒰𑒬𑓂𑒩𑒧 𑒫𑒱𑒡𑒱 𑒏𑒱𑒏𑒩𑒯𑒳 𑒩𑒳𑒔𑒱 𑒢𑒯𑒱

𑒬𑓂𑒩𑒳𑒞𑒱 𑒬𑓂𑒩𑒠𑓂𑒡𑒰𑒏𑒹𑒿 𑒕𑒹𑒪𑒱

𑒣𑒴𑒖𑒰 𑒣𑒰𑒚 𑒡𑓂𑒨𑒰𑒢 𑒥𑒏𑒧𑒳𑒠𑓂𑒩𑒰

𑒮𑒦𑒙𑒰 𑒥𑓀𑒡𑒢 𑒒𑒹𑒪𑒱

𑒏𑒯 𑒏𑒫𑒱𑒔𑒢𑓂𑒠𑓂𑒩 𑒏𑒔𑒯𑒩𑒲 𑒦𑒩𑒰𑒠𑒱𑒢𑒱

𑒥𑒯𑒳𑒞 𑒦𑒼𑒑 𑒏𑒩 𑒖𑒹𑒪𑒱,

𑒏𑒪𑒯 𑒏𑒩𑒰𑒨 𑒡𑒩𑓂𑒧 𑒡𑒢 𑒢𑒰𑒬𑒹

𑒏𑒪𑒏𑒱 𑒠𑒩𑒱𑒠𑓂𑒩𑒰 𑒡𑒹𑒪𑒱

४

𑒦𑒨 𑒏𑒹𑒯𑒢 𑒦𑒹𑒪 𑒒𑒼𑒩 𑒯𑒹 𑒬𑒱𑒫!

𑒑𑒼𑒔𑒩 𑒥𑒱𑒣𑒞𑒱, 𑒡𑒩𑒧 𑒁𑒫𑒢𑒞𑒱 𑒠𑒱𑒐𑓂𑒨 𑒏𑒱𑒞 𑒯𑒱𑒨 𑒏𑒩𑒫 𑒏𑒚𑒼𑒩॥

𑒮𑒰𑒡𑒳 𑒮𑒧𑒰𑒖 𑒩𑒰𑒖𑒮𑒿 𑒣𑒲𑒛𑓃𑒱𑒞 𑒁𑒞𑒱 𑒯𑒱𑒩𑒭𑒱𑒞-𑒔𑒱𑒞 𑒔𑒼𑒩।

𑒁𑒏𑒳𑒪𑒢𑒱 𑒪𑒼𑒏𑒹𑒿 𑒡𑒩𑒰𑒧𑓂𑒧𑒰 𑒣𑒩𑒰𑒣𑒴𑒩𑒰𑒞𑒱 𑒏𑒳𑒪𑒢𑒱 𑒮𑒧𑒰𑒠𑒩 𑒟𑒼𑒛𑓃॥

𑒡𑒩𑒧 𑒮𑒳𑒢𑒲𑒞𑒱 𑒣𑓂𑒩𑒲𑒞𑒱 𑒏𑒱𑒏𑒩𑒯𑒳 𑒢𑒯𑒱, 𑒐𑒪𑒯𑒏𑒱 𑒔𑒪𑒩𑒕 𑒖𑒼𑒩।

𑒏𑒢𑓂𑒠-𑒧𑒴𑒪-𑒤𑒪 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒁𑒥 𑒠𑒳𑒩𑒪𑒦 𑒁𑒢𑓂𑒢 𑒑𑒹𑒪 𑒠𑒹𑒬𑒏 𑒍𑒩॥

𑒏𑒕𑒳 𑒮𑒳𑒐 𑒮𑒰𑒡𑒢 𑒥𑒢𑒱 𑒢𑒯𑒱 𑒣𑒛𑓃𑓄𑒕 𑒟𑒰𑒏𑒪 𑒧𑒢, 𑒧𑒞𑒱 𑒦𑒼𑒩।

𑒏𑒯 𑒏𑒫𑒱 𑒔𑒢𑓂𑒠𑓂𑒩 𑒯𑒧𑒩 𑒠𑒳𑒐 𑒧𑒹𑒙𑒞 𑒯𑒼𑒨𑒞 𑒏𑒵𑒣𑒰 𑒬𑒱𑒫 𑒞𑒼𑒩॥

५

સુમનુ સુમનુ મન! શંકન સમય ભયંકન ળાની।

કકન હ્રદય નહિ કિઉષાતિ શાસન કઉ નિ્રપ પાની॥

કેવઉ શવિ કનુમ્માકન સેવયતિ નહિ ળિન હાની॥

ભાક્તિ કિઉપઉનિ ળિાનહ પનમ પનશમનિ ધ્યાની॥

કનહુ વિષિયમે ન ઉાગહ ત્યાગહ શ્રનુચતિ માની।

સુપ્પસૌ શ્રન્ત વિઉસવહ ' ચન્દ્ન' ચૂડ નળચાની॥

શ્રાાાાએશઉઢ઼એ ૨

૧

શ્રુનુીઉાઉક શ્રકાઉ કવતિ્ શ્રકાઉ કવતિ્ત

શ્રુનૂીઉાઉક શ્રસઉ વન્પ્પ ૧૨૮૧. ૬ ૭૪-૧૮૭૩)સનસાઉક શ્રકાઉ કવતિ। (

[ગ્નાયિ્નસન [(મૈથિઉ ક્નેસ્ટોમૈથી એમ્ડ વોકાવુઉની)

સાઉ એકાસકિ વન્નામન સુનૂચૌદસિ પડઉ શ્રકાઉ્
ભેઉ વનસિાત ધ્નિ્ન એ સાઉકકહઁ ઉગા વિનનૌ હાઉ્
નોહમ્ાિ શ્રાદિ થીક વનસિાતકળેહઁ એઉા તેહઁ ગેઉ્
મ્નગિસિતિ મન પુનઉ મનોનથદૈ હીસા કછિ ગેઉ્
શ્રનદડ઼ા શ્રાડમ્વન ભાનીગનળત હૈ ચહુ શ્રોન્
પુષ્પ નુષ્પ નાપ્પઉ ચનતી કેનભેઉ વનપ્પા કેન શ્રોન્
પુનન્વસુ થકિ વડ઼ પુનીતાશ્રોહે વડ઼ા કસનેસ્

𑒥𑒱𑒂 𑒥𑒱𑒛𑓃𑒰𑒩𑒏 𑒖𑒹 𑒏𑒱𑒕𑒳 𑒅𑒣𑒙𑒪𑒔𑒢𑒱 𑒥𑒩𑒰𑒮𑒱𑒪 𑒁𑒮𑒩𑒹𑒮𑓂
𑒧𑒒𑒰 𑒦𑒹𑒪 𑒧𑓀𑒑𑒰𑒯𑒱𑒁 𑒏𑒪𑓂𑒪𑒩𑒖𑒑𑒰𑒦𑒰𑒩𑒰 𑒏𑒹 𑒢𑒻 𑒖𑒰𑒢𑓂
𑒣𑒳𑒩𑒥𑒰 𑒣𑒴𑒩 𑒣𑒕 𑒢𑒻 𑒩𑒰𑒐𑒪𑒏𑒏𑒩𑒰 𑒏𑒩𑒥 𑒥𑒐𑒰𑒢𑓂
𑒅𑒞𑓂𑒞𑒩𑒰 𑒂𑒃 𑒖𑒰𑒨 𑒒𑒩 𑒥𑒻𑒮𑒪𑒮𑒣𑒞𑒾 𑒯𑒻 𑒢𑒻 𑒥𑒴𑒢𑓂
𑒯𑒟𑒱𑒂 𑒮𑓀𑒵𑒑 𑒧𑒳𑒿𑒛𑓃 𑒠𑒻 𑒧𑒴𑒢𑒪𑒞𑒢𑒱𑒏𑒾 𑒪𑒰𑒑𑒪 𑒒𑒴𑒢𑓂
𑒔𑒞𑒱𑒩𑒰 𑒔𑒞𑒱 𑒧𑒞𑒱 𑒢𑒻 𑒩𑒰𑒐𑒪𑒍𑒯𑒼 𑒦𑒹𑒪 𑒛𑒰𑒏𑒴 𑒔𑒰𑒞𑓂
𑒢𑒰𑒏 𑒩𑓀𑒑𑒾𑒪𑒢𑓂𑒯𑒱 𑒮𑒦𑒻 𑒢𑒕𑒞𑓂𑒞𑒩𑒰𑒠𑒼𑒧 𑒢𑒳𑒏𑒾𑒪𑒢𑓂𑒯𑒱 𑒐𑒰𑒞𑓂
𑒖𑒼𑒞𑒱𑒭𑒱 𑒣𑒜𑓃𑒱𑒮𑒰𑒔𑒱 𑒦𑒴𑒑𑒼𑒪-𑒮𑒰𑒔𑒱𑓂 𑒣𑒜𑓃𑒱 𑒖𑒹 𑒖𑒢 𑒋𑒪𑒰𑒯-
𑒩𑒐𑒰𑒑𑒰𑒧𑓂𑒧𑒞𑒱 𑒥𑒲𑒖𑒮𑒾𑓀 𑒍𑒂𑒏𑒮𑓂𑒟𑒱𑒞𑒢𑒱𑒏𑒾 𑒏𑒔𑓂 𑒔𑒲 𑒥𑒲𑒪
𑒬𑓂𑒩𑒲𑒩𑒰𑒧 𑒏𑒵𑒣𑒰𑒑𑒞𑒱 𑒍𑒯𑒼 𑒢𑒹 𑒖𑒰𑒢𑒟𑒱𑒏𑒰𑒖 𑒮𑒦 𑒖𑒰𑒯𑒱 𑒏𑒵𑒣𑒰𑓂
𑒣𑒰𑒢𑒏𑒱 𑒣𑓂𑒩𑒬𑓂𑒢 𑒏𑒥𑒾 𑒖𑒾 𑒣𑒳𑒕𑒋𑒢𑓂𑒯𑒱𑒮𑒱𑒯𑒼 𑒏𑒯𑒻𑒞 𑒯𑒼𑒃𑒢𑓂𑒯𑒱 𑒪𑒰𑒖𑓂
𑒖𑒹𑒯𑒐𑒱𑒢 𑒢𑒠𑒲 𑒢𑒰𑒪 𑒢𑒻 𑒦𑒩𑒪𑒹𑒯𑒐𑒱𑒢 𑒩𑒾𑒠𑒲 𑒮𑒩𑒞𑓂
𑒥𑒱𑒢𑒰 𑒖𑒪 𑒖𑒑 𑒏𑒱𑒕𑒳 𑒢𑒻 𑒅𑒣𑒖𑒪𑒠𑒑𑒰𑒨 𑒦𑒹𑒪 𑒕𑒟𑒱 𑒔𑒩𑒞𑓂
𑒞𑒹 𑒢𑒩 𑒩𑒾𑒠𑒲𑒏 𑒂𑒑𑒧 𑒥𑒴𑒯𑒪𑒏𑒱𑒮𑒰𑒢 𑒖𑒹 𑒕𑒪 𑒏𑒵𑒭𑓂
𑒠𑒻𑒫 𑒥𑒹𑒣𑒔𑓂𑒕 𑒣𑒔𑓂𑒕 𑒢𑒻 𑒩𑒰𑒐𑒪𑒖𑒛𑓃𑒱 𑒏𑒙𑒾𑒪𑒏 𑒔𑒰𑒢𑓂
𑒏𑒼𑒠𑒼 𑒧𑒛𑒳𑒂 𑒋𑒏𑒼 𑒢𑒹 𑒅𑒣𑒖𑒪𑒻 𑒅𑒣𑒖𑒪 𑒏𑒱𑒕𑒳 𑒮𑒰𑒧𑓂
𑒑𑒧𑓂𑒦𑒛𑓃𑒲 𑒑𑒠𑓂𑒠𑒩𑒰 𑒐𑒹𑒞𑒯𑒱 𑒮𑒳𑒐𑒰𑒋𑒪𑒦𑒹𑒪 𑒫𑒱𑒡𑒰𑒞𑒰 𑒫𑒰𑒧𑓂
𑒧𑒩𑓂𑒞𑒦𑒳𑒫𑒢𑒧𑒹 𑒏𑒹 𑒏𑒩 𑒩𑒔𑓂𑒕𑒰𑒏𑒯𑒿 𑒖𑒰𑒃 𑒏𑒻𑓀 𑒦𑒰𑒑𑓂
𑒮𑒳𑒐𑒪 𑒣𑒞𑒪 𑒯𑒰𑒪 𑒢𑒻 𑒍𑒞𑒯𑒳𑒿𑒮𑒑𑒩𑒯𑒳𑒿 𑒪𑒰𑒑𑒪 𑒂𑒑𑓂
𑒡𑒵𑒏 𑒖𑒲𑒫𑒢 𑒍𑒃 𑒢𑒵𑒣𑒞𑒱 𑒃𑒢𑓂𑒠𑓂𑒩𑒏𑒻𑓀𑒖𑒹 𑒩𑒼𑒏𑒪 𑒑𑒯𑒱 𑒣𑒰𑒢𑒱𑓂
𑒖𑒲𑒫𑒰𑓂 𑒖𑒢𑓂𑒞𑒳 𑒫𑒏𑒱𑒪 𑒣𑒳𑒯𑒧𑒲𑒧𑒹-𑒞𑒰𑒏𑒻𑓀 𑒯𑒼 𑒢𑒻 𑒂𑒢𑒱
𑒩𑒫𑒲𑒢𑒹 𑒐𑒹𑒜𑓃𑒲 𑒎 𑒔𑒲𑒢𑓂 𑒩𑒰𑒨 𑒋𑒏𑒼 𑒢𑒻 𑒅𑒣𑒖𑒪-
𑒒𑒩𑒦𑒹𑒪 𑒁𑒥 𑒥𑒲𑒢 𑒠𑒳𑒩𑒠𑒱𑒢𑒱𑓂 𑒢𑒰𑒩𑒲-𑒒𑒩 𑒮𑒼𑒔 𑒏𑒩𑒻 𑒢𑒩-
𑒔𑒢𑒏𑒱 𑒪𑒏 𑒮𑒦 𑒧𑒢𑒯𑒱 𑒧𑒑𑒢 𑒕𑒟𑒱𑒞𑒰𑒐𑒟𑒱 𑒥𑒯𑒳𑒞𑒼 𑒜𑒹𑒩𑓂
𑒯𑒮𑒼𑒟𑒱 𑒞𑒳𑒣𑒻𑒨𑒰 𑒒𑒩 𑒏𑒻 𑒩𑒰𑒐𑒟𑒱𑒯𑒱𑒑𑒲 𑒦𑒹𑒪 𑒁𑒥 𑒮𑒹𑒩𑓂
𑒏𑒹𑒍 𑒏𑒳𑒩𑒟𑒲 𑒐𑒹𑒞 𑒧𑒰𑒮𑒳 𑒥𑒹𑒮𑒰𑒯𑒪𑒖𑒰𑒯𑒱 𑒏𑒾𑒛𑓃 𑒕𑒪 𑒁𑒣𑒢𑒰𑓂
𑒏𑒞𑒼𑒏 𑒖𑒢𑒰 𑒯𑒩𑒫𑒰𑒮𑒩 𑒛𑒰𑒢𑒪𑒦𑒰𑒞 𑒥𑒯𑒳𑒞 𑒏𑒻𑓂 𑒮𑒣𑒢𑒰
𑒏𑒞𑒼𑒏 𑒖𑒢𑒰 𑒧𑒞𑒱 𑒖𑒢𑒹𑒩 𑒥𑒹𑒮𑒰𑒯𑒪𑒢𑒱𑒔𑒢 𑒥𑒻𑒮𑒪 𑒞𑒏𑒩𑓂

𑒦𑒹𑒪 𑒔𑒢𑒢𑓂𑒞𑒢𑒱 𑒠𑒴𑒃 𑒮𑒳𑒮𑒪𑒱 𑒖𑒑𑒰𑒂𑒍𑒩 𑒧𑒏𑒃 𑒩𑒰𑒯𑒛𑓃𑓂
𑒏𑒰𑒪 𑒣𑒛𑓃𑒪 𑒞𑒢𑒱𑒯𑒳𑒞𑒰𑒧𑒱 𑒩𑒰𑒩𑒲𑒞𑒻𑓀 𑒃 𑒥𑒯𑒱 𑒑𑒹𑒪 𑒯𑒰𑒫𑒰𑓂
𑒒𑒩𑒁𑒿𑒏𑒱 𑒧𑒏𑒃 𑒏𑒹𑒩 𑒪𑒰𑒫𑒰𑓂 𑒢𑒰𑒩𑒲-𑒒𑒩 𑒧𑒑𑒢 𑒏𑒩𑒻 𑒢𑒩-
𑒧𑒰𑒪𑒱𑒏 𑒎𑒩 𑒧𑒯𑒰𑒖𑒢 𑒮𑒦𑒏𑒹𑒿𑒒𑒩 𑒜𑒩𑒲 𑒁𑒢𑓂𑒢-𑒒𑒩𑓂
𑒪𑒼𑒏 𑒥𑒳𑒯𑒰𑒍𑒢 𑒍𑒯𑒼 𑒞𑒏𑒻 𑒕𑒟𑒧𑒴𑒿𑒯 𑒑𑒩𑒲𑒥𑒏 𑒮𑒢𑓂
𑒮𑒧𑒻 𑒠𑒹𑒐𑒰 𑒥𑒢𑒰𑒃𑒿 𑒮𑒦 𑒮𑒢𑒏𑒪𑒛𑒑𑒻𑓀 𑒪𑒑𑒾𑒪𑒏 𑒙𑒙𑓂𑒙𑒲𑓂
𑒮𑒳𑒢𑓂𑒢 𑒠𑒼𑒏𑒰𑒢 𑒮𑒯𑒩𑒧𑒹 𑒣𑒩 𑒑𑒹𑒪𑒮𑒳𑒢𑓂𑒢 𑒦𑒹𑒪 𑒮𑒦 𑒔𑒙𑓂𑒙𑒲𑓂
𑒮𑒴𑒐𑒪 𑒑𑒰𑒞 𑒥𑒰𑒞 𑒦𑒾 𑒪𑒙𑒣𑒙𑒏𑒞𑒼𑒏 𑒥𑒰𑒞 𑒁𑒥 𑒮𑒯𑒢𑒰𑓂
𑒢𑒩 𑒢𑒰𑒩𑒲 𑒮𑒦 𑒮𑒰𑒢 𑒞𑒹𑒂𑒑𑒪𑒥𑒏𑒱𑒩𑒲 𑒦𑒹𑒪 𑒁𑒥 𑒑𑒯𑒢𑒰𑓂
𑒧𑒿𑒑𑒙𑒲𑒏𑒰 𑒐𑒴𑒙𑒲 𑒎 𑒞𑒛𑓃𑒏𑒲𑒢𑒏𑒧𑒳𑒢𑓂𑒢𑒲 𑒥𑒻 𑒢𑒰𑒏𑓂
𑒏𑒙𑒮𑒩𑒰 𑒥𑒱𑒕𑒱𑒂 𑒎 𑒯𑒧𑒱𑒯𑒧𑒱𑒂𑒿𑒥𑒰𑒖𑒴𑒥𑒢𑓂𑒠 𑒎 𑒥𑒰𑒏𑓂
𑒔𑒢𑓂𑒠𑓂𑒩𑒯𑒰𑒩, 𑒯𑒻𑒏𑒪 𑒎 𑒮𑒏𑒱𑒛𑓃𑒲𑒎𑒩 𑒒𑒧𑒾𑒩𑒏𑒱 𑒠𑒰𑒢𑒰𑓂
𑒮𑒴𑒞𑒱, 𑒢𑒫𑒑𑓂𑒩𑒯 𑒎 𑒣𑒔𑒣𑒿𑒛𑓃𑒲𑒪𑒮𑒳𑒢𑒲 𑒦𑒹𑒪 𑒢𑒠𑒰𑒢𑒰𑓂
𑒞𑒰𑒣𑒩 𑒠𑓂𑒩𑒥𑒖𑒰𑒞 𑒥𑒻 𑒥𑒔𑒪𑒹𑒏𑒩𑒧 𑒦𑒹𑒪 𑒢𑒐𑒱𑒙𑓂𑒙𑓂
𑒞𑒧𑒒𑒻𑒪, 𑒁𑒜𑓃𑒻𑒂 𑒎 𑒣𑒏𑒱𑒠𑒰𑒢𑒲𑒥𑒻 𑒞𑒮𑒪𑒰 𑒎 𑒞𑒙𑓂𑒙𑒴
𑒥𑒰𑒙𑒲, 𑒥𑒙𑓂𑒙𑒰 𑒎 𑒣𑒢𑒥𑒙𑓂𑒙𑒰𑒦𑒼𑒖𑒢 𑒏𑒞𑒻𑒏 𑒟𑒰𑒩𑒲𑓂
𑒧𑒰𑒔𑒫 𑒮𑒼𑒯𑒱 𑒮𑒯𑒞𑒱 𑒮𑒼𑒥𑒩𑒢𑒰𑒥𑒻 𑒥𑒔𑒪 𑒒𑒩 𑒯𑒰𑒛𑓃𑒲𑓂
𑒔𑒢 𑒮𑓀𑒣𑒞𑒱 𑒒𑒩 𑒏𑒕𑒳 𑒥𑒻 𑒥𑒔𑒪𑒹𑒮𑒦𑒙𑒰 𑒣𑒛𑓃𑒱 𑒑𑒹𑒪 𑒥𑓀𑒔𑒏𑓂
𑒞𑒻𑒍 𑒦𑒴𑒐 𑒕𑒳𑒙𑒪 𑒥𑒻 𑒏𑒏𑒩𑒼𑒋𑒯𑒢 𑒣𑒹𑒙 𑒦𑒹𑒪 𑒐𑓀𑒔𑒏𑓂
𑒠𑒻𑒥 𑒁𑓀𑒮 𑒁𑒥𑒞𑒩𑒪 𑒏𑒧𑓂𑒣𑒢𑒲𑒖𑒰 𑒣𑒩 𑒩𑒰𑒧 𑒮𑒯𑒰𑒋𑓂
𑒧𑒟𑒱𑒪𑒰𑒣𑒳𑒩 𑒥𑒴𑒛𑓃𑒢 𑒖𑒥 𑒪𑒰𑒑𑒔𑒮𑒹 𑒮𑒳𑒢𑒰 𑒣𑒯𑒳𑒿𑒔𑒪 𑒔𑒰𑒋𑓂
𑒐𑒩𑒰𑒠𑒱 𑒁𑒢𑒰𑒖 𑒖𑒯𑒰𑒖𑒯𑒲𑓀 𑒥𑒼𑒯𑒪𑒦𑒩𑒞𑒲 𑒏𑒩 𑒏𑒱𑒩 𑒥𑒼𑒩𑓂
𑒮𑒠𑒩 𑒞𑒪𑒱𑒑𑒰 𑒍𑒂 𑒣𑒩 𑒦𑒩𑒞𑒲𑒎𑒩 𑒍𑒪𑒰𑒃𑒞𑒰 𑒑𑒼𑒩𑒰𑓂
𑒯𑒰𑒖𑒲𑒣𑒳𑒩𑒧𑒹 𑒪𑒰𑒐 𑒯𑒖𑒰𑒩𑒧𑒏𑒻 𑒪𑒰𑒐𑒢 𑒯𑒃 𑒣𑒙𑒢𑒰𑓂
𑒥𑒰𑒖𑒱𑒞𑒣𑒳𑒩 𑒮𑒳𑒪𑒞𑒰𑒢𑒣𑒳𑒩 𑒑𑒼𑒪𑒰𑒥𑒻 𑒖𑒰𑒢𑒞 𑒯𑒾𑓀 𑒏𑒹𑒞𑒢𑒰𑓂
𑒑𑒰𑒛𑓃𑒲, 𑒥𑒻𑒪, 𑒕𑒏𑒛𑓃, 𑒆𑒿𑒙 𑒥𑒯𑒱𑒢𑒹𑒅𑒥𑒯𑒞 𑒯𑒃 𑒮𑒦 𑒠𑒰𑒢𑒰𑓂
𑒧𑒮𑒱𑒩 𑒏𑒢𑓂𑒯𑒻𑒂 𑒏𑒻𑓀 𑒣𑒼𑒐𑒩𑒢 𑒧𑒹𑒣𑒯𑒪𑒱𑒏 𑒁𑒛𑓃𑒲 𑒚𑒹𑒏𑒰𑒢𑒰𑓂
𑒬𑓂𑒩𑒲 𑒪𑒏𑓂𑒭𑓂𑒧𑒲𑒬𑓂𑒫𑒩 𑒮𑓀𑒯𑒱 𑒢◌𑒵𑒣𑒞𑒧𑒱𑒯𑒰𑒩𑒰𑒖 𑒧𑒟𑒱𑒪𑒱𑒮𑓂

अयल नाज दड़िंगाश्नीपती हिरहि कलेश्
गाड़ी बैल लाखन हजारनताकेँ पर घड़र्
पहुँचि गेल मधुबन, जौड़ा जस्ता आर अड़र
बेनीपट्टी, आ पचमहलाकुम्हरौल आ कमतौल्
हरिहरपुर, पड़िरुछ बरौकेतकाँ बरिऔल कारज्
बारा पोखरा, बलिसायर बरौपम्डौल को नै जान्
नवहद, सरसिो आ जटपुरा, ता सौं दक्षिण उजान
हंहारपुर, महरैल, कन्हौलिमथेपुर हर पास्
बेनीपुर, कमान, नरैहिऔबरनौ स्थलपरास्
हमरा हर जगजानति जगमेमहथा आर बछौर्
दुहवी आ महिनाथपुरआर जैनगर तक हर दौर्
बलदेवपुर आ ढंगा बरौमतिजापुर लघु हाट्
सीवीपटी आ कपसीआसदर गोल सौराठ्
गामवाकेँ परवरासी हाकमिकर तिर्हुतमे आके्
नै तो मराते कत नर नातीवाले वये सुप्पा के्
कत मुरदा गरदा मै मलिते असंख्य जीव यल् जाता
सर समधी केँ संजा ने लम्जानलै वयते जलदाता्
सजाकेँ सजा उपछै जै गेलपोखर आ सड़क युर्
रहि गेल ब्राह्मणम सोती पाम्डतिकायथ पछिमा ठाकुर स्नेक्
केओ ओरसश्निर नाम लप्खिओलकेओ मोहनरनि जैंट्
चर्म्मकार्यमे लटथ तुपैआतेँ जेल सजा केर जैंट्
केओ जमानत दैकेँ वयलाहजनिका अमल् नेहि
ककरो मारि कैंत पडि तोड़ैन्हिउतरैन्हि जन्मक डेहि्
ककरहुँ गारत गात सुप्पाओलबहुतो होअय यलाना्
मातुपिता घर परजिन नोवयवावू गेलाह जहलप्पाना्
ककरहुँ घर जेल प्पानातलासीजेट मोहरररनि घौँछ्
केओ अदालतमि डड़िआर छथकिकरहुँ उपरैन्हि मौँछ्
एतना सुनि हाकमि रसिअओल् तैँ लागल जन ठीका

નાક ગંગૌઘન્હિ સિમૈ મોહ્નનિભાગભ યૂનક ટીકા્
ળોગ, વકિૌશ્રા, ઊકકિ વંશકકનિશ્રિમંત સુકૂઘ્
ગાછી, વાઁસ, વૈઘ શ્રૌ મહસિળિગહ કૈઘ જાકશ્રૂઘ્
તાહિ નુપૈશ્રા સૌં કના ગળનઊ કોનટ સૌં નીન્
તૈં કાનન વહુતો ઘન હ્ગાડ઼ાજાર જાતીળા જીન્
શ્રાપ ઘાટ વહાદુનશ્રૌ દડ઼ર્જિગા યામ્
વાવૂ શ્રૌ વવુશ્રાન સહતિ મઊિકિોન્હ કુમૈટી ધ્યાન્

·

·

·

પહ સજા સંગ વૈઠ કિૈળાય કુમૈટી જોઘ્
શ્રળવ કાન સનકાન કેતાનિહુત પહુઁચઘ નેઘ્
વાળતિપુનસઁ સડ઼ક નકિાઊશ્રાયે દૌડ઼હિ દૌડ઼િ
હહેયા ગંઙક પુઘ વન્હાપશ્રાપ યૌનહિ યૌની્
ધન્મ્મયીન, વઘવીન, કમ્પનીળાનત હ્ર ળગદીશન્
ઘછમી સાગન કે પોપ્યનમિતાહિ કીન્હ રસટીસન્
વડ઼ા ઘાટ કઘકન્તેવાઊશ્નીદુન્ગા હોપ સંગ્
શ્રાગના કે છોટા ઘાઘ વહાદુનવૈઠ સજા પકનંગ્
ળુટે કમશ્નિન શ્રૌન કઘટ્ટનવોઘહિ વાત નેશ્રંટ્
પહ પાયો રળઘાસ પન વૈઠસંગ ળાત પેહ ળંટ્
ધ્યવની ગિપ શ્રપ્યવાન મૌમૈથઊ કે પહ હાઘ્
સુન્હુ શ્રૂનિગી શ્રવામ દૈકૈઁમેટહુ દુપ્ય કે ળાઘ્
હુકુમ દીન્હ દોઉ ઘાટ કોસુન્હુ હમાને વૈન્
મદતા કિનહુ નેશ્રાશ્રાનકોયૈન ક્યા વૈઠ હૈ
વડ઼ા ઘાટ દોઉ વીન ઉઠાપસાહેવ શ્રૌ ળનનૈઘ્
મેળન મળસ્નિટન શ્રૌન કઘટ્ટનસંગળાત કનનૈઘ્
દેસ દેસસૌં શ્રન્ન મંગાશ્રોઘદીન્હ સજાર્ના કે દામ્
મહામૂઁગ, ગહુમ શ્રૌ યાઉનવળડ઼ા શ્રૌન વદામ્

ડોઉી, પટના ઓ જાટસામેદીઉી ઓ અળમે ન
આગમા ઓન કાન્હપુન ઢાકાળહઁ અન્ન કે ઢેન્
જાટ નમાના અન્ન નમિહ્નામિઉાદ ગાડ઼ી ઓન વૈઉ્
ગાળ, નુંગ, ગદહા ઓ છકડ઼સંગ સપિાહિ છૈઉ્
છન્ની ઓ પૈઠાન મોગઉ સજાવાઁકાવીન નળપૂન્
સોજા વનનનિ નળાન હરળૈસે હનુમન્ન દૂન્
આગો સસ્થન ઓ મૈનાપઉટન વીન ળમાન્
વનછી ઓ નનુઆનગિહૈ કન ગહૈ નીન્ કમાન
યઢ઼ નુંગ પન કમૈ કવાશ્નળમાદાન હોય સંગ્
સોજા વનનનિ ન ળાન હરનપ્પુક નંગ દેખ્
કનન કામ સજા યામમેટ્ટ અટ સજા ઉટ્
ઢાહિ જીડ઼ ગાછી સહનિવાન્યૈ સડ઼ક ઓ પૂઉ્
ળઉિ પટને ઓ જાટસામેપ્નગાન્ના મહસીન્
નહઁ વસહઁ એક સળ્ળનનેહ ઘિન ળા ઉક્ષ્મી દૌડ઼્
શ્ની દ્વાનકિા પ્નશાદનિયન્મ મયીન વુદ્યમિાન
નહસીઉદાન કોનટ કે પ્પાસાળાનહિ સિકઉ ળહાન્
વાવુ રસની પ્નસાદ દયિૌટીસો મયુવનમે આય્
હુકુમ દીન્હ સુપનનડેંટકેંટોઉ ટોઉ હોય ળાય્
મન પઁયા મનગન જૈ ઉપિવહ્નો ઉપિ પ્પૈનાન્
યન્ય યન્ય અંગમેળ વહાદુનસજાકેં ળૂટઉ ગાન્
ગનવિ, ગની, ગુનવા, કનુ ળૈ, ળૈવ્નાહ્મણ્ દે્ ન અસીસ
શ્ની નઘુનાથ વઢ઼ૈ વદસાહિગદી ઉપ્પ વનીસ્
અનુન ઉઉ કવિ વિનનન હૈંસ્ર નૌદી કે હાઉ્
ગૌનમટિ ગૌનનઉ વહાદુનનમિહ્ના નાપ્પહઁ વહાઉ્

२

નાયાક્ષ્મ યૌવની (મથિઉિક શ્નહિસ) (વિદેહ પેટાનમે ઉપઉવ્ય(

"૧૭૭૦ ક અકાલ મથિલિક શાહિસમે અદ્વતીય છલ આ મથિલિક ળનસંખ્યા ઘટકિં એક દમ્મ કમ્મ ભs ગેલ છલ। ૧૮૭૩મે પુન: એકટા ૭૪-ળકર વિવિનાશ હ્મના સ્રતુની લાલ કવકિ ઓહ્ને અકાલ મથિલિમે ભેલ છલ અકાળી કવતિસઁ ભેટઇયૈ, અકાળી કવતિ અપ્રકાશતિ અછિ। અકાલકેં દૂર કરવાક હેતુ આ મજૂરકેં ગોળી દેવાક હેતુ ગહિ કાલ ગેલગાડ઼ીક યોળના યલાઓલ ગેલ ળકના સમ્વન્ધમે સ્રતુનીલાલ લખ્ખૈત છથિ-

' કમ્પની અળાન ળાન કલનકો વનાય શાના
પવન કો છકાય મૈદાનમે ચનાયો હૈ।
છોડ઼ત હૈ અડ઼ાદાર વડ઼ા વીય યાય યાયા
સમેલગ હ્ટાળાત કેતાળાત ખડ઼ા હૈ।
તાનકી અપાનકાન ખવનાદિત વાન વાના
ચેત ગયો ટકિસદાન ગેલ કી ઉવાઈ હૈ।
કનત હૈ અનોન શોન પીછે કત લગત છોના
ળોન કી યમાક સે મશીન કી વડ઼ાઈ હૈ।
કમ્પૂસન પહનદાન કોથી સવ અળવદાના
કોરલ ભાન કનલ કાન ચૂઆઁસે ઉડ઼ાયો હૈ।
વાળા એક વળન લગ હાથી અસા
પકિન લગ ળૈસા ળો યઢનદાન વૈસાયન પાયો હૈ।
ગંગાકેં ભનલ યાન ઉતના ગિયો સ્રૂન પાન ગાડ઼ીકો
અળવકાન કવતિ યહ વનાયા હૈ।' "

- ઘાળેનદના થહાકુન, `દતિોન, વદિહ (વે પાનત ેડ વદિહ ગૈવદિહયોનિ - સેનદ યુોન ઓહાતસઅપપ નો તો +૯૧૯૫૬૦૯૬૦૭૨૧ સો તહાત તિ યાન વે ।દદેદ તો તહે વદિહ ઓહાતસઅપપ ભનોદયાસત ડ઼સિત)

અપન મંતવ્ય `દતિોનાિસતાડવદિહગ્મામાિયોમ પન પઠાઉ

१२अंक ३६८ पर टिप्पणी

नवोनारायण मिश्र

प्रसिद्ध कथाकार आदरणीय श्री अशोक जी क विशेषांक हेतु शुभकामना! जे कार्य कोनो एकप्रसिद्ध मैथिली पत्रिका नै कऽ सकल, से नीक कार्य विदेह ई पत्रिका कऽ सकल एतदर्थ ओहि टीम कें सेहो बधाइ जय मैथिली।

महेन्द्र

कथाकार अशोक पर केन्द्रित ई विशेषांक एकटा महत्वपूर्ण काज थिक जकर हम प्रशंसा करै छी, आ आशा करै छी जे एकर हार्ड कापी समूल्य भेटि सकैत अछि। पुनः हार्दिक अभिनंदन !

डा धनाकर ठाकुर, प्रोफेसर मेडिसिन वाराणसी, ८८४३३७६८६१, ८४३०१४१७८८dhanakar@gmail.com
स्वकथित ओ आब प्रचलित कथाकार अशोक पर विशेषांकक सूचना एक चिह्नित द्वारा देखि पहिले त हुनकहि सर्वस्पर्शी भाव परिवर्तन हेतु धन्यवाद देल जे ओ एक हाँके विशेषांकक पात्र बुझलन्हि, पेज घोषणापर

आनहुँ अनेक महत्त्वपूर्ण व्यक्तित्व पर विशेषांकक जानकारी जेकर प्रसन्नता जेहा कथाकार अशोकके रचनाकार अशोकक रूपमे प्रस्तुत करक सशक्त प्रयासमे हुनक जानकारी जेहन संक्षिप्त आत्मकथ्यसँ काफी सूचना जेकर आ लिखबाक मैथिली ढंग जे कासी कहैत छथि काशीके जतय हम अपन जीवनकालक उत्तरार्धमे नियोजनक उत्कर्ष लल प्रोफेसर मेडिसिन बनल, किछु मास पूर्वहि अयलहुँ अछि। कासीसँ कटिहार होइत अशोकक पाठकप्रिय हुनका एक बालकवसिँ कवि सेहो कथाकार जीवनक अनुभव बना देलकैन्हि जकर अन्तिम औपन्यासिक दुष्पात्तिका हुनक पत्नीक आरसीपूमे सुदीर्घ संघर्षक बाद मृत्युके जूर समेटत, जकर आशा उषा किरणजी संग सोमनाथ हाजी केने छथि, हमर एकमेव अनुरोध जे डाक्टरके ओ बच्चैत कारण डाक्टर एक नमेह प्रारम्भी होइत अछि; हम एहि लेखनके पढ़बाक कारणमात्र एक बेर सेहो आरसीपू अपना नाम पर जरती जेल एक अयेड़ मधुमेहीके देखय सेहो एक बेर जायब पद्यपरिनीय गोजिट डॉक्टरके सजा निर्देश दय चुकल छी। घण्टा-डेढ़ घण्टामे सत्रह लेखकक उन्नैशटा हुनका पर लेख तीन परिचयात्मकक बाद यानी बाइस लेख पढ़ि लेब एक कठिन कार्य हम केलहुँ अछि किन्तु हमर पैह पाठकीय गति अछि आओर तत्क्षण लेखनीय जे दुर्गति सेहो करा सकैत अछि तथापि स्थालिपुलाक न्यायसँ अवलोकित समग्र मूल्यांकन ई अछि जे अशोकक कथासंसार मिथिलाक गामक जुगोल आ संसारक बीचक योजक अछि जे ओ एक ग्रामीण दृष्टियहिसँ नहि राजधानीमे कार्यरत विभागीय उपक्रममे सेहो देखलह, जोगलाह हिनक चारि दशकमे कथासंख्या कम जनि जकर कारण हम बुझैत छी साहित्यिकीय प्रोत्साहन-पुरस्कार नहि जेकर मुख्य रहल। हमरा सेहो 'मातर' पढ़ल अछि आ ओकर समीक्षा सेहो कतहु लिखल होयत जाहिमे हुनक एक पात्र द्वारा अंग्रेजीक लम्बा कथनके कृत्रिम बनौने छलथिन्हि जखन कि कथाकार अशोकसँ कथासमीक्षक हमरा नीक लगलाह, ओना ई बात अलग जे घटना कथाकारविशेषमे हमर आधुनिक कथा 'ओ' पर किछु बाजयसँ छटिकि गेलाह। हिनक कथासजा हम अति उत्कृष्ट त नहि मानैत छी किन्तु जखन

𑒥𑒯𑒳𑒞 𑒮𑒰𑒧𑒰𑒢𑓂𑒨𑒏𑒹𑒿 𑒣𑒳𑒩𑒮𑓂𑒏𑒵𑒞 𑒏𑒨𑒪 𑒑𑒹𑒪 𑒞 𑒁𑒬𑒼𑒏𑒖𑒲𑒏𑒹𑒿 𑒥𑒯𑒳𑒞 𑒣𑒯𑒱𑒪 𑒮𑒧𑓂𑒧𑒰𑒢𑒏 𑒣𑒰𑒞𑓂𑒩 𑒥𑒴𑒗𑒏 𑒕𑒪। 𑒣𑒯𑒱𑒪 𑒫𑒱𑒬𑒹𑒭𑒰𑓀𑒏𑒏 𑒮𑒴𑒔𑒢𑒰 𑒠𑒹𑒐𑒢𑒹 𑒩𑒯𑒱𑒞𑒴𑓀 𑒞 𑒋𑒯𑒱 𑒫𑒱𑒬𑒹𑒭𑒰𑓀𑒏 𑒪𑒹𑒪 𑒯𑒧 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒪𑒱𑒐𑒢𑒹 𑒩𑒯𑒱𑒞𑒴𑓀। 𑒯𑒧 𑒁𑒬𑒼𑒏𑒖𑒲𑒏𑒹𑒿 𑒦𑒠𑓂𑒩𑒪𑒼𑒏 𑒥𑒳𑒗𑒻𑒞 𑒕𑒲 𑒎𑒩 𑒮𑒦 𑒪𑒹𑒐𑒏 𑒯𑒳𑒢𑒏𑒰 𑒣𑓂𑒩𑒞𑒱 𑒬𑓂𑒩𑒠𑓂𑒡𑒰𑒦𑒰𑒫 𑒠𑒹𑒐𑒾𑒪𑒰𑒯 𑒁𑒕𑒱। 𑒯𑒮𑓂𑒞𑒪𑒱𑒐𑒱𑒞 𑒯𑒱𑒢𑒏 𑒋𑒏 𑒧𑒱𑒞𑓂𑒩 𑒯𑒧𑒩𑒯𑒱 𑒖𑒏𑒰𑓀 𑒏𑒼𑒢𑒴𑓀 𑒁𑒣𑒢𑒴𑓀 𑒪𑒱𑒐𑒻𑒞 𑒕𑒟𑒱 𑒏𑒼𑒢𑒼 𑒢𑒯𑒱 𑒮𑒹 𑒠𑒹𑒐𑒱 𑒣𑓂𑒩𑒮𑒢𑓂𑒢𑒞𑒰 𑒦𑒹𑒪। 𑒁𑒬𑒼𑒏𑒖𑒲 𑒧𑒰𑒮𑓂𑒏𑒼 𑒩𑒱𑒙𑒩𑓂𑒢 𑒨𑒰𑒢𑒲 𑒧𑒰𑒩𑓂𑒏𑓂𑒮𑒫𑒰𑒠𑒲 𑒫𑒱𑒔𑒰𑒩𑒡𑒰𑒩𑒰𑒏 𑒢𑒯𑒱 𑒠𑒹𑒐𑒰𑒃𑒞 𑒕𑒟𑒱 𑒋𑒯𑒱 𑒫𑒱𑒬𑒹𑒭𑒰𑓀𑒏𑒏 𑒥𑒯𑒳𑒪𑒰𑓀𑒬 𑒪𑒹𑒐𑒏 𑒠𑓂𑒫𑒰𑒩𑒰। 𑒯𑒧𑒩𑒰 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒍 𑒯𑒩𑒱𑒧𑒼𑒯𑒢𑒲 𑒅𑒔𑓂𑒔𑒫𑒩𑓂𑒑𑒲𑒨 𑒂𑒔𑒰𑒩𑒦𑒴𑒧𑒱 𑒣𑒩 𑒅𑒣𑒖𑒪 𑒋𑒏 𑒏𑒟𑒰𑒏𑒰𑒩 𑒪𑒰𑒑𑒪 𑒕𑒪𑒰𑒯 𑒖𑒢𑒱𑒏 𑒁𑒢𑒹𑒏 𑒁𑒡𑒳𑒢𑒰 𑒣𑓂𑒩𑒞𑒱𑒧𑒰𑒢 𑒏𑒰𑒩𑒣𑒼𑒩𑒹𑒙 𑒖𑒑𑒞𑒏 𑒂𑓀𑒑𑓂𑒪𑒦𑒰𑒭𑒰𑒣𑓂𑒩𑒹𑒧𑒲 𑒧𑒰𑒢𑒮𑒱𑒏 𑒠𑒰𑒮, 𑒖𑒢𑒱𑒏𑒰 𑒠𑓂𑒫𑒰𑒩𑒰 𑒮𑒰𑒧𑒰𑒖𑒱𑒏 𑒮𑒧𑒩𑒮𑒞𑒰 𑒫𑒰 𑒅𑒢𑓂𑒧𑒹𑒭𑒏 𑒣𑓂𑒩𑒨𑒰𑒮 𑒦𑒢𑒯𑒱 𑒏𑒟𑒰𑒏𑒰𑒩 𑒁𑒬𑒼𑒏 𑒏𑒨𑒪𑒢𑓂𑒯𑒱 𑒍 𑒣𑒪𑒰𑒨𑒢𑒏 𑒫𑒱𑒮𑓂𑒞𑒵𑒞 𑒂𑒨𑒰𑒧𑒏 𑒋𑒏 𑒁𑓀𑒬𑒧𑒰𑒞𑓂𑒩। 𑒧𑒯𑒱𑒪𑒰 𑒪𑒹𑒐𑒱𑒏𑒰𑒠𑓂𑒫𑒨𑒧𑒹 𑒏𑒪𑓂𑒣𑒢𑒰 𑒗𑒰 𑒯𑒳𑒢𑒏 𑒮𑓀𑒨𑒼𑒑𑒫𑒬 𑒦𑒹𑒪 𑒁𑒣𑒫𑒰𑒢𑒲 𑒫𑓂𑒨𑓀𑒑𑓂𑒨 𑒪𑒹𑒐𑒢 𑒣𑒩 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒣𑓂𑒩𑒏𑒰𑒬 𑒠𑒻𑒞 𑒁𑒕𑒱 𑒖𑒰𑒯𑒱 𑒣𑒩 𑒯𑒩𑒱𑒢𑒰𑒟 𑒗𑒰𑒏 𑒪𑒹𑒐 𑒏𑒹𑒢𑓂𑒠𑓂𑒩𑒱𑒞 𑒁𑒕𑒱। 𑒏𑒪𑓂𑒣𑒢𑒰 𑒗𑒰 𑒮𑓀𑒑𑒯𑒱 ' 𑒣𑒼𑒐𑒩𑒱𑒮𑒦𑒧𑒹' 𑒂𑒖𑒰𑒠𑒲𑒏 𑒥𑒰𑒠 𑒒𑒙𑒪 𑓒𑓔 𑒪𑒰𑒐𑒮𑓀 𑓘 𑒪𑒰𑒐 𑒦𑒹𑒪 𑒮𑓀𑒐𑓂𑒨𑒰 𑒪𑒹𑒪 𑒞𑒛𑓃𑒰𑒑𑒼𑒞𑓂𑒮𑒫, 𑒏𑒴𑒣𑒼𑒞𑓂𑒮𑒫𑒏 𑒫𑒱𑒏𑒪𑓂𑒣 𑒁𑒬𑒼𑒏𑒏 𑒥𑒢𑒥𑒻𑒞 𑒁𑒕𑒱 𑒮𑒹 𑒢𑒲𑒏 𑒪𑒰𑒑𑒪। 𑒍 𑒫𑒻𑒫𑒰𑒯𑒱𑒏 𑒥𑒪𑒰𑒞𑓂𑒏𑒰𑒩𑒮𑓀 𑒦𑒹𑒪 𑒑𑒩𑓂𑒦 𑒣𑒩 𑒧𑒾𑒢 𑒕𑒟𑒱 𑒖𑒹 "𑒮𑓂𑒫𑒰𑒡𑒲𑒢" 𑒏𑒟𑒰𑒧𑒹 𑒂𑒨𑒪 𑒁𑒕𑒱 𑒏𑒱𑒢𑓂𑒞𑒳 𑒂𑒦𑒰 𑒗𑒰 𑒋𑒯𑒱 𑒣𑒩 𑒙𑒱𑒣𑓂𑒣𑒝𑒲 𑒏𑒩𑒻𑒞 𑒁𑒬𑒼𑒏𑒏 𑒣𑒏𑓂𑒭𑒏 𑒢𑒰𑒩𑒲𑒫𑒰𑒠𑒲 𑒮𑒧𑒩𑓂𑒟𑒢𑒧𑒹 𑒏𑒱𑒢𑓂𑒞𑒳 𑒏𑒱 𑒄 𑒫𑒱𑒫𑒰𑒯𑒏 𑒮𑓀𑒑𑒯𑒱 𑒥𑒪𑒰𑒞𑓂𑒏𑒰𑒩 𑒢𑒯𑒱 𑒖𑒹 𑒯𑒧 𑒫𑒱𑒫𑒰𑒯 𑒏𑒩𑒥, 𑒏𑒰𑒧 𑒮𑒳𑒐𑒼𑒣𑒦𑒼𑒑 𑒏𑒩𑒥 𑒏𑒱𑒢𑓂𑒞𑒳 𑒑𑒩𑓂𑒦 𑒡𑒰𑒩𑒝 𑒢𑒯𑒲𑓀 𑒏𑒩𑒥 𑒖𑒹 𑒮𑒰𑒧𑒰𑒖𑒱𑒏 𑒥𑒠𑒪𑒰𑒫 𑒢𑒯𑒱 𑒫𑓂𑒨𑒫𑒮𑓂𑒟𑒰𑒏 𑒮𑓀𑒑𑒯𑒱 𑒥𑒪𑒰𑒞𑓂𑒏𑒰𑒩 𑒦𑒹𑒪 𑒖𑒹 𑒋𑒏 𑒥𑒰𑒪-𑒥𑒔𑓂𑒔𑒹𑒠𑒰𑒩 𑒪𑒹𑒐𑒏𑒏 𑒫𑒱𑒬𑒹𑒭𑒞𑒰 𑒢𑒯𑒱 𑒞𑓂𑒩𑒳𑒙𑒱 𑒧𑒰𑒢𑒏 𑒔𑒰𑒯𑒱। 𑒠𑒱𑒪𑒲𑒣 𑒏𑒳𑒧𑒰𑒩 𑒗𑒰𑒏 𑒪𑒹𑒐 𑒨𑒟𑒰𑒮𑓂𑒟𑒱𑒞𑒱𑒫𑒰𑒠𑒲 𑒕𑒢𑒱 𑒖𑒹 𑒍 𑒪𑒱𑒐𑒪𑒰𑒯 𑒮𑒹 𑒮𑒦 𑒢𑒲𑒏 𑒂𑒍𑒩 𑒄 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒮𑒧𑒲𑒏𑓂𑒭𑒰𑒏 𑒠𑒨𑒢𑒲𑒨 𑒁𑒫𑒮𑓂𑒟𑒰 𑒥𑒢𑒥𑒻𑒞 𑒁𑒕𑒱। 𑒁𑒖𑒲𑒞 𑒏𑒳𑒧𑒰𑒩 𑒗𑒰 𑒛𑒻𑒜𑒲𑒑𑒰𑒧𑒏 𑒮𑒦 𑒏𑒟𑒰 𑒣𑒩 𑒞𑒹𑒯𑒢𑒯𑒱 𑒙𑒱𑒣𑓂𑒣𑒝𑒲 𑒏𑒹𑒪𑒰𑒯 𑒁𑒕𑒱 𑒖𑒐𑒢𑒏𑒱 𑒋𑒯𑒱 𑒫𑒱𑒬𑒹𑒭𑒰𑓀𑒏𑒏 𑒋𑒏 𑒪𑒹𑒐𑒏 𑒣𑓂𑒩𑒹𑒧𑒔𑒢𑓂𑒠𑒏 𑒮𑓀𑒠𑒩𑓂𑒦 𑒠𑒹𑒪𑒰𑒯 𑒁𑒕𑒱 𑒖𑒹 𑒏𑒏𑒩𑒴𑓀 𑒮𑒦 𑒏𑒟𑒰 𑒢𑒲𑒏 𑒢𑒯𑒱 𑒪𑒱𑒐𑒰𑒃𑒞 𑒕𑒢𑒱। 𑒏𑒳𑒧𑒰𑒩 𑒩𑒰𑒯𑒳𑒪 𑒏𑒱𑒕𑒳 𑒯𑒮𑓂𑒞𑒏𑓂𑒭𑒹𑒣 𑒖𑒴𑒩 𑒏𑒹𑒪𑒰𑒯 𑒁𑒕𑒱। ' 𑒯𑒛𑓃𑒥𑒛𑓃𑒲𑒧𑒹 𑒪𑒱𑒐𑒰𑒨𑒪' ' 𑒂𑒞𑓂𑒩𑒴𑒪𑒰𑒫𑒠𑓂𑒨 ' 𑒏𑒱𑒢𑓂𑒞𑒳 𑒏𑒲 𑒁𑒬𑒼𑒏 𑒢𑒫 𑒪𑒲𑒏 𑒠 𑒣𑒨𑒪𑒰𑒯 𑒁𑒢𑒳𑒞𑓂𑒞𑒩𑒱𑒞 𑒩𑒯𑒱 𑒖𑒰𑒃𑒞 𑒁𑒕𑒱। 𑒧𑒰𑒩𑓂𑒏𑓂𑒮𑒫𑒰𑒠𑒏𑒹𑒿 𑒤𑓂𑒩𑒰𑒨𑒛𑒫𑒰𑒠𑒮𑓀 (𑒫𑒰

ડાન્વનિવાદસં સેહો) વનીય કહાં છૈક? (હમ્ર ઉપ્પિતિ ન્રાળનીતકિ સદ્ધિાંત ' શ્રાધ્યાત્મકિ માન્ક્સવાદ" ક ચન્ચા એત શ્રનાવશ્યક)। મિત્ન હેવાક ણાતે ઉાઉદેવ કામતક શ્રશોકક પ્નશંસા શ્રો પૃષ્ઠભૂમિ પિન નીક વનિાઅ, વશિષત: તાણ્પૂના કથાક કનિ્તુ ई સમીક્ષાત્મક ણહિ। શવિશંકન શ્નીનવિાસ વ્યથતિ છથિ ળે શ્રશોક શહ્ની કથાકાન ણહિ ગ્નામીણ ક્ષેત્ન પન સેહો ઉપ્પેિત છથિ શ્રાશ્રોન શ્રોહિ સાંસમે હૂણક વૈશ્વકિ વનિાઅક? એહિ ભૂમંડલીકનાઅક યુગમે ળહ્ણ મથિલિા સેહો શ્રછિ પ્નશ્ન ળે ગ્નામીણ વા શહ્ની ણહિ શ્રછિ; એપ્પન પ્નશ્ન એકહિ ળે કી વઢૈત શહ્નીકનાઅમે ગામ ઉકક ળીવણમે વાંચત સે યુનહ્ન શ્રંગ્નેળીક પ્નયોગ કનૈત પાત્ન શ્રશોકકે ઉકસં હંટઉ ણહિ વતવૈત શ્રછિ। ળગદીશચંદ્ન ઠાકુન સેહો હમનહિ શ્રાપતતિ વતવૈત શકિ્ષામે મૈથલિ પન શ્રશોકકે મૌણ વતવૈત છથિ। શ્રળનિવ-શ્રંકતિ પાત્ન ણામહિ હુણક કથાકે કોણ્હૂ શવિનાથ-ગૌની સણ્હૂ શ્રાધુણકિ હનમોહણી શ્રશોકકે કહાં વણવૈત શ્રછિ (હમનહૂ કથાક કમઉ-નમપિાસણ સણ ણહિ)। ણાનાયણળી શ્રશોકળીકે કતિઅપ્નભાસંયુક્ત માણઉહ શ્રછિ કનિ્તુ ई ઉત્કન્ષ તક ણહિ ભેઉ ભણહિ શ્રપકન્ષહું ણહિ। સહપાઠી શૈલેન્દ્ન શ્રશોકક કઉકાન પક્ષ પન કેણ્દ્નતિ છથિ શ્રાશ્રોન ઉગૌત શ્રછિ શ્રો કથાકાન શ્રશોકક મૂલ્યાંકણ ણહિ કેઉહ। શવિકુમાન મશ્નિ સેહો શ્રશોકળીક સાંગઠણકિ સહયોગ પન ઉપ્પિઉણ્હિ ળે ઉત્તમ કનિ્તુ શ્રશોકળીક સન્વોત્તમ સહયોગ કથા ગોષ્ઠીમે હમના ળણૈત નહઉ શ્રછિ। શ્રાશીષ શ્રણચનિ્હાન મૈથલિ મહાસભાક દૃષ્ટદિોષસં નહતિ શ્રશોકળીકે ણહિ પવૈત છથિ પનણ્તુ એહિમે શ્રપણ દૃષ્ટકિોણ નપ્પવાસં સ્વયં સેહો મુક્ત ણહીં શ્રાશ્રોન ई વાત ણહિ વસિનતિ ળે સમાળક સોચમે વદલાવમે શતાવ્દી ઉગૌત છૈક દશક ણહિ શ્રાશ્રોન સામાળકિ સમનસતા વૈન્યક શ્રપેક્ષા કનૈત શ્રછિ તથાપિ હુણક શ્રપેક્ષા સ્વાગત યોગ્ય। મુણ્ણાળી શ્રશોકળીક સાહતિ્યકિ કાન્યકન્તા ણતિ્માઅ પન નીક પ્નકાશ દેલ્ણ્હિ શ્રછિ ળકન શ્રશોકળી વસ્તુત: શ્રચકિાની, સનકાની શ્રચકિાની હોઇતહું મંચ-મઉ-માઇકસં ણસ્પિૃહ। શ્નીચન્મ્ શ્રશોકળીકે ગતશિીલ કથાકાન સ્થાપતિ કનય ચેઉ વચિવાક દુ:ખ પન ' નાંડ' કથામે હૂણક ભાવણા નપ્પૈત છથિ શ્રોના ' સ્વાચીણ' કથાક પૂન્વઉપ્પિતિ

દૃષ્ટકિોણ નપ્પવાસં દૂન છથ િરહો સંકેત દૈત છથ િળે સંભાવના: અશોકળીક સમીક્ષાક સ્તન હુનક કથાઉપ્પનસં ઊપન હો।

ઉષા કિરણ ખાન

વહુત વધાઈ! સામગ્રી સઁ સમૃદ્ધ અંક વુહારયૈ। વિદેહક વિશેષાંક અશોક ળી પન આવયુ વળા નહ્યુ સે વુહ્ઉ છઉ તૈ અળુકા પ્નાતી વૈહ ભેઉ! કથાકાન મે અશોક, વ્યંગ્યકથા મે વટુક ભાઈ, ઉપન્યાસકાન મે સાકેતાનંદ આ કવિ મે મહાપ્નકાશ હમન પ્નાયિ નહઉહ અછિ। ઈ ઉકની વિપુઉ નહિ ઉપ્પિઉની મુદા ડોસ વુહૈઉની હમના વ્યક્તિગિત નૂપ સઁ। આન સવ ગોટે અપના અપના તનીકા સઁ પ્નભાવિત કેઉહ અછિ। શવિશંકન ળી કે કથાક ઉકેઉ હમના સન મથિઉિ ક:ની મૈન્સ ઉૈડ કેન પ્નાયઃ ળાનકાની વઢવૈત અછિ ત અશોક ળીક કથા મથિઉિ સઁ વાહનક (કાશી કે) ત્નાસદીક ળ્ઞાન દૈત અછિ। અશોક ળીક સ્વયં પનચિયુ પઢઉૈ આ તપ્પન હુનક પનિવેશ ળાની કથાક ઉત્સ વુહ્વા મે આયઉ। અશોક ળી હડવડિયા કથાકાન નહિ છથિ।તૈ સટીક સમીચીન કથા સાયઉ ઉપ્પૈ છથ િતકન વડ નીક વિશ્ઉેષણ દિઉેપ કુમાન દ્દા કેઉન્હિ અછિ। આભા દ્દા વડ નીક વિશ્ઉેષણ કેઉની મુદા વિસ્તાન નૈ દેઉેહ। વૂહિ પડૈત અછિ આગાઁ દેતીહ।

નાનાયણ ળી

મૈથિઉીમે કતેકો હાન્ડ કાપીક પત્નિકા નહૈત ઈ પત્નિકિ નૂપમે કઇક ને હોઆયુ કથાકાન અશોકળીક વિશેષાંક દ્વાના નોટિસ ઉેવા ઉઉ હમન હાન્દિક વધાઈ।

વૈકુંઠ દ્દા

વિશિષ્ટ સાહિત્યિક વ્યક્તિત્વ પન વિશેષાંક નિકાઉવ મહત્વપૂન્ણ કાળ। એહિ

वास्ते साधुवाद अहाँके

अरविन्द ठाकुर

स्वागत ! अहि आयोजन लेल विदेह टीम केँ बहुत बहुत बधाइ!

प्रफुल्ल कोलख्यान

बधाइ आ शुभकामना। नीक लागल बड़ नीक लागल

दिलीप कुमार झा

नीक प्रयास।आह्लादकारी अंक।बधाइ संपादक मंडलकेँ।

-

अपन मंतव्य editorial@videha.co.in **पर पठाउ।**

रामभरोस कापड़ि 'भ्रमर' विशेषांक

२१प्रस्तुत विशेषांकक संदर्भमे

२२रामभरोस कापड़ि 'भ्रमर' जीक संक्षिप्त परिचय

२३प्रोमिला मिश्रा- रामभरोस कापड़ि 'भ्रमर' के व्यक्तित्व

२४भीमनाथ झा- लोकजीवनपर समेकित आलोक

२.५.विजय कुमार मिश्र- रामभरोस कापड़ि 'भ्रमर' जीक संग साक्षात्कार

२.६.साक्षात्कार- दिनेशचन्द्र गोपाल

२.७.अशोक-रामभरोस कापड़ि 'भ्रमर' क उपन्यास 'घरमुँहा'

२.८.लालदेव कामत-डा० राम भरोस कापड़ी "भ्रमर" : एक व्यक्तित्व

२.९.अजय अनुरागी- मैथिली भाषाक साहित्यकार 'भ्रमर' अनेक विधामे पुस्तक प्रकाशन

२.१०.अश्विनी कुमार आलोक-रामभरोस कापड़ि भ्रमर: भारत-नेपालक सांस्कृतिक सेतु

२.११.चंद्रेश-रामभरोस कापड़ि 'भ्रमर' : विचार, संवेदना आ चेतना

२.१२.डा.राजेन्द्र विमल-रामभरोस कापड़ि 'भ्रमर'क उपन्यास 'घरमुहाँ' - प्रभाव आ प्रतिक्रिया

२.१३.डा.रामदयाल राकेश- पुस्तक जे हम पढल-एन्टी भाइरसक कथात्मक संसार

૨૧૪.દિનેશ યાદવ-લોક મૈથિલી કેર વિભૂતિ' ભ્રમર'

૨૧૫.ચંદ્રેશ-વિવિધવિન્યાસી આ બહુરંગી રચનાકાર ' ભ્રમર'

૨૧૬.અયોધ્યાનાથ ચૌધરી- "ભ્રમર"ક બહુઆયામિક વ્યક્તિત્વ

૨૧૭.અજિત કુમાર ઝા-ઘરમુહાઁ: મધેશી આન્દોલન આ સામાજિક સમરસતાક દસ્તાવેજ

૨૧૮.રમેશ રંજન-એકટા આર વસન્ત : તાત્કાલીન સમય આ સમાજક પ્રતિનિધિ નાટક

૨૧૯.વિનય ભૂષણ-શ્લોકક આશ લગબૈત ભ્રમરક ગજલ

૨૨૦.આશીષ અનચિન્હાર-કઉંકતિ યાન

૨૨૧.વિનીત ઠાકુર-બહુઆયામી વ્યક્તિત્વક એકટા સુધર સ્વરૂપઃરામભરોસ કાપડ઼િ ભ્રમર

૨૨૨.ડા. યોગાનન્દ ઝા-જૈયા અએલૈ અપન સોનાલ: વિહંગમ દૃષ્ટિ

૨૨૩.રાજેન્દ્ર ઠાકુર- રામ ભરોસ કાપડ઼િ ' ભ્રમર' પર એકટા સમગ્ર

𑒠𑒵𑒭𑓂𑒙𑒱

𑓒𑓒𑓔𑒢𑒱𑒞𑓂𑒨𑒰𑒢𑒢𑓂𑒠 𑒧𑒝𑓂𑒛𑒪-𑒁𑒣𑒢𑒹 𑒑𑒰𑒧𑒹 𑒑𑒰𑒧𑒏 𑒢𑒰𑒧𑒥𑒰𑒪 𑒮𑒧

ર઼૧પ્૧સ્તુત વ઼િશિષાંકક સંદ૧્ભમે

પ્૧સ્તુત વ઼િશિષાંકક સંદ૧્ભમે

વ઼િદેહ દ્વા૧ા ઊપ્પકપ૧ વ઼િશિષાંક ' ળીવૈત મુદા ઉપેક્ષિત' શ઼ૃંખ્ઊા ૧ૂપમે ક૯ઊ ગેઊ છઊ ૨૦૧૫ સઁ ળક૧ા શ્રાવ "વ઼િદેહક ળીવ઼િત મૈથિઊક૧્મી, સંગીતક૧્મી, સાહિત્યકા૧-સમ્પાદક શ્રા ૧ંગમંયક૧્મી-૧ંગમંય-નિર્દેશકપ૧ વ઼િશિષાંક શ઼ૃંખ્ઊા" નામસઁ ળા૯ઊ ળા૨ત શ્રછિ। દિસિમ્વ૧ ૨૦૨૨ મે વ઼િદેહ "૧ામબ૧ોસ કાપડ઼િ 'બ્૧મ૧' વ઼િશિષાંક" પ્૧કાશિત ક૧વાક સાર્વ઼ળનિક ઘોષાણા કેઊક શ્રા પ્૧સ્તુત શ્રછિ ઈ વ઼િશિષાંક। એહિ સૂયનાકેં એહિ ઊકિપ૧ દેખ્યિ સકૈત છી-ઘોષાણા। મૈથિઊક૧્મીસઁ હમ૧ સબહક શ્રાશય ળનિક૧ કાળ મથિઊ-મૈથિઊ-મૈથિઊિ ઊઊ કોનો માધ્યમસઁ બોઊ હો। શ્રો સંગઠનક૧્તા સેહો બ઼ સકૈ છથિ, શ્રાન ભાષાક ઊપ્પક સેહો। તહિના સંગીતક૧્મી મને ગીત-સંગીતસઁ ળુડ઼ઊ ઊક।

એહન શ઼ૃંખ્ઊામે, એહિ વ઼િશિષાંકસઁ પહિને વ઼િદેહ ૮ ટા વ઼િશિષાંક પ્૧કાશિત ક઼ યુકઊ શ્રછિ શ્રા એહિઠામ શ્રાવ હમ કહિ સકૈત છી ળે ઈ એકટા યુનૌતીપૂર્ણ કાળ છૈ। શ્રનેક સંકટ કે૧ સામના ક૧એ પડ઼ૈત શ્રછિ ઊપ્પ એકટ્ઠા ક૧એમે। મુદા સંગહિ ઈહો હમ કહવ ળે સંકટસઁ વેસી હમ૧ા ઊગ સમ૧્થન શ્રછિ। હઁ, ઈ માનએમે હમ૧ા કોનો દિક્કત નહિ ળે ળતેક ઊપ્પ કે૧ ઉમ્મેદ કેને ૧હૈત છી હમ તતેક નૈ શ્રાવૈએ, ળતેક ઊક ઊપ્પિવાક ઊઊ ગછૈત છથિ સે સભ શ્રંત- શ્રંત ય૧િ શ્રાવિ યુપ્પ બ઼ ળા૨ત છથિ। શ્રા એક૧ કા૧ણો છૈ, કનિકો ઈ ઊગૈ છનિ ળે શ્રાનપ૧ ઊપ્પિવ સે હમ શ્રપને ૧યના કરિ ને ઊખ્પિ ઊિવ, કનિકો ઊગ પોથિએ નૈ ૧હૈ છનિ, ળખ્પન કિ હમ સભ પાઠકકેં વ઼િકલ્પ ૧ૂપમે પોથીક પીડ઼ીએફ શ્રા૨ઊ સેહો દેવાક ઊઊ તૈયા૧ ૧હૈત છી। કતિઓ વ઼િદેહક સમાવેશી ૧ૂપસઁ દુખ્પી છથિ, તઁ કનિકો મતિ૧કેં વ઼િદેહસઁ દિક્કત છનિ તઁ૨ શ્રો નહિ દેત। વ઼હુત ઊક તઁ વ઼િદેહમે એહૂ ઊઊ

रचना नै पढ़ैत छथि जे कहि हमरा अकादमी वा कोनो संस्था सभ ने देखि लेत। अकादमी आ संस्था सभ विदेहकेँ अनेरे अपन शत्रु मानि बैसल अछि आ पुरस्कारक इच्छा रखनिहार तँइ विदेहमे रचना ने पढ़ै छथि। एकरो हम संकटे बुझै छियै जे सभ फेसबुकपर लंबा-लंबा लेख वा कमेंट टाइप कऽ लै छथि सेहो सभ विदेह लेल हाथसँ लिखल पठबैत छथि। जे सभ कहियो काल फेसबुकपर टाइप कऽ लिखै छथि तनिकर आलेख हम सभ टाइप करैत छी। जनिकर रचना टाइप करैत छी ताहिमे स्वतः रूपसँ टाइप केनिहारक वर्तनी आबि जाइत छै। खएर पहिने कहलहुँ जे संकटसँ बेसी समर्थन अछि तँइ आइ पहिलसँ लऽ कऽ नवम विशेषांक धरि पहुँचलहुँ हम। २०१५ सँ लऽ कऽ २०२३ केर मध्य धरि ९ टा विशेषांक प्रकाशित भेल मने बर्खमे एकटा। निश्चित समर्थन बेसी भेटल हमरा। जखन कि विदेहक ई ९ विशेषांक केर अलावे आनो विषयपर विशेषांक प्रकाशित भेल अछि। एकर अतिरिक्त ईहो बात संतोषदायक अछि जे विदेहक हरेक विशेषांक अभिनंदनग्रंथ हेबासँ बाँचि गेल अछि। मुख्यधारा जकाँ विदेहकेँ अभिनंदनग्रंथ नहि चाही। अभिनंदनग्रंथ अहू दुआरे नै चाही जे ओहिसँ लेखक वा जनिकापर निकालल गेल छनि तनिकामे सुधारक गुंजाइश खतम भऽ जाइत छै। तँइ विदेहक विशेषांकमे आलोचना-प्रशंसा सभ भेटत।

एहन नै छै जे रामभरोस कापड़ि 'भ्रमर' जीपर लिखल नै गेलै मुदा ओ सभ एकट्ठा नै भऽ सकल छै तँइ ओकर प्रभाव हेड़ा गेल छै। एहि संदर्भमे हम कहि सकै छी जे विदेहक ई प्रस्तुत विशेषांक एहन पहिल प्रयास अछि जाहिमे ई बुझबाक प्रयास कएल अछि जे रामभरोस कापड़ि 'भ्रमर' जीक रचना केहन छनि। ई अलग बात जे हम सभ कतेक सफल वा असफल भेलहुँ से पाठक कहता। एहि विशेषांक केर शुरुआत विदेहक आन विशेषांक जकाँ अछि। संगे-संग ई क्रम ने तँ उम्रक वरिष्ठता केर पालन करैए आ ने रचनाक गुणवत्ताक। हँ, एतेक ध्यान जरूर राखल गेल छै जे पाठकक रसभंग नहि होइन आ से विश्वास अछि जे रसभंग नै हेतनि।

पाठक जखन एहि विशेषांककेँ पढ़ताह तँ हुनका वर्तनी ओ मानकताक अभाव

लगातार वर्तनीक गलती जे थिक से सोझे- सोझ हमर सभहक गलती थिक जे हम सभ संशोधन नै कऽ सकलहुँ मुदा ई विश्वास रखबाक बात जे विदेह शुरुएसँ हरेक वर्तनी बला लेखककेँ स्वीकार कएल गेल। तँए मानकता अभाव स्वाभाविक। एकर बादो बहुत वर्तनीक गलती रहल गेल अछि जे कि हमरे सभहक गलती अछि। मैथिलीमे किछुए एहन पत्रिका अछि जकर वर्तनी एकरंगाक रहैत अछि आ ई हुनक खूबी छनि मुदा जखन ओहो सभ कोनो विशेषांक निकालै छथि तखन वर्तनी तँ ठीक रहैत छनि मुदा सामग्री अधिकांशतः बासि रहैत छनि। ऐतिहासिकताक दृष्टिसँ कोनो पुरान सामग्रीक उपयोग वर्जित नै छै मुदा सोचियौ जे ७२-८० पन्नाक कोनो प्रिंट पत्रिका होइत छै तहिमे लगभग आधा सामग्री बासल रहैत छनि, तेसर भागमे लेखक केर किछु रचना रहैत छनि आ चारिम भागमे किछु नव सामग्री रहैत छनि। मुदा हमरा लोकनि नव सामग्रीपर बेसी जोर दैत छियै। एकर मतलब ई नहि जे वर्तनीमे गलती होइत रहै। हमर कहबाक मतलब ई जे संपादक- संयोजककेँ कोनो ने कोनो स्तरपर समझौता करहे पड़ैत छै से चाहे वर्तनीक हो कि, मुद्रणक हो कि विचारधाराक हो कि सामग्रीक हो। हमरा लोकनि वर्तनीक स्तरपर समझौता कऽ रहल छी मुदा कारण सहित। प्रिंट पत्रिका एक बेर प्रकाशित भऽ गेलाक बाद दोबारा नै भऽ सकैए (भऽ तँ सकैए मुदा खेर पार लागि जेतै) तँए ओकर वर्तनी यथाशक्ति सही रहैत छै। इंटरनेटपर सुविधा छै जे बादमे (इंटरनेटसँ प्रिंट हेबाक अवधि) ओकरा सही कऽ सकैत छी मुदा सामग्रीए बासि रहत तँ सही वर्तनी रहितो नव अध्याय नै खुजि सकत तँए हमरा लोकनि वर्तनी बला मुद्दापर समझौता केलहुँ। हमरा लोकनि कएलनि, कयलनि आ केलनि तीनू शुद्ध मानैत छी, एतेक शुद्ध मानैत छी एकै रचनामे तीनू रूप भेटि जाएत। आन शब्दक लेल एहने बूझू।

भ्रमरजी नेपालक मैथिलीकेँ प्रतिनिधित्व करै छथि तँ आलेख नेपाल दिसिसँ सेहो आएल अछि तँए भाषा संबंधी किछु बात देखल जाए जे कि भारतीय पाठक लेल अछि-

१) भारतीय पाठक कोनो लेखक लेल जेहन आदरसूचक शब्दक प्रयोग देखैत-पढ़ैत एलाह अछि से नेपालक आलेखमे नहि भेटैत आ नेपालक मैथिली लेल ई सामान्य बात भेल।

२) भारतीय पाठकसभकेँ किछु शब्दक अर्थ नहि लगैतनि आ एहि लेल हुनका विदेहपर उपलब्ध नेपालीय मैथिली मैथिली साहित्यकेँ पढ़ए पड़तनि।

३) फान्टकेँ बदलबामे सेहो बहुत रास दिक्कत भेल छै जाहिपर हम सभ काज कऽ रहल छी।

उम्मेद अछि जे पाठक विदेहक आने विशेषांक जकाँ एकरा पढ़ताह आ पढ़ि एकर नीक- बेजाएपर अपन सुझाव देताह। विदेह अरविन्द ठाकुर विशेषांक केर पोथी रूप "स्वतन्त्रचेता" केर नामसँ प्रकाशित भेल उम्मेद जे भविष्यमे रामभरोस कापड़ि 'भ्रमर' जीपर केन्द्रित एहि विशेषांक केर पोथी रूप सेहो आएत।

विदेह द्वारा विशेषांक श◌ृंखलामे प्रकाशित भेल आन विशेषांक सभहक लिस्ट एना अछि एहिठाम जे अंकक लिस्ट देल गेल अछि ताहि अंकपर क्लिक करबै) -(तँ ओ अंक खुजि जाएत

१) <u>अरविन्द ठाकुर विशेषांक ०१ नवम्बर २०१५ अंक १८८</u>

ई विशेषांक २०२० मे पोथी रूपमे सेहो आयल अछि। लिंक अछि:

<u>स्वतन्त्रचेता- अरविन्द ठाकुर: व्यक्तित्व-क◌ृतित्व (सम्पादक आशीष अनचिन्हार) [विदेह अरविन्द ठाकुर विशेषांकक प्रिन्ट रूप]</u>

२) <u>जगदीश चन्द्र ठाकुर अनिल विशेषांक ०१ दिसम्बर २०१५</u> <u>अंक १९१</u>

३) <u>रामलोचन ठाकुर विशेषांक ०१ अप्रैल २०२१ अंक ३१८</u>

૪) <u>રાજનન્દન લાલ દાસ વિશેષાંક ૦૧ નવમ્બર ૨૦૨૧ અંક ૩૩૩</u>

૫) <u>રવીન્દ્ર નાથ ઠાકુર વિશેષાંક ૧૫ જૂન ૨૦૨૨ અંક ૩૪૮</u>

૬) <u>કેદારનાથ ચૌધરી વિશેષાંક ૧૫ અગસ્ત ૨૦૨૨ અંક ૩૫૨</u>

૭) <u>પ્રેમલતા મિશ્ર 'પ્રેમ' વિશેષાંક ૦૧ નવમ્બર ૨૦૨૨ અંક ૩૫૭</u>

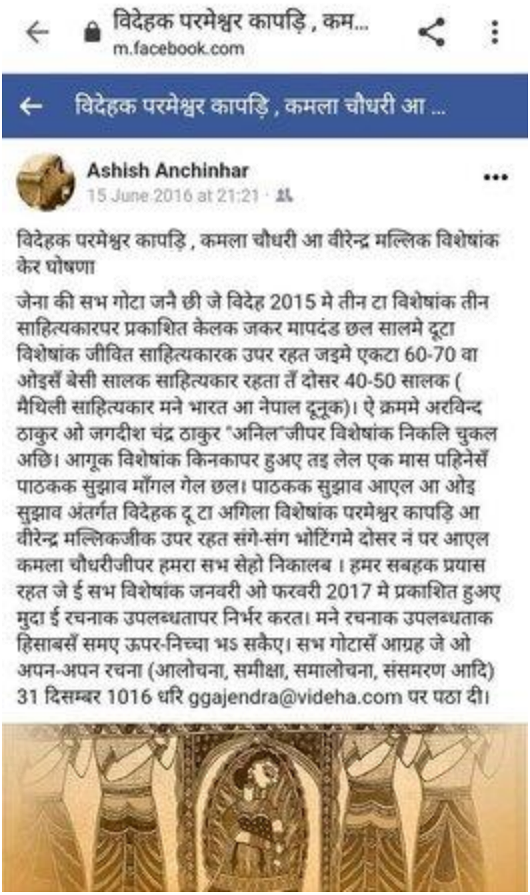
૮) <u>શરદિન્દુ ચૌધરી વિશેષાંક ૧૫ નવમ્બર ૨૦૨૨ અંક ૩૫૮</u>

૯) <u>અશોક વિશેષાંક ૦૧ મઈ ૨૦૨૩ અંક ૩૬૯</u>

૬ ટા એહન જે કાજ હમ સભ કઽ સકલહુઁ તકર વિવરણ મુદા કિછુ એહનો ઘોષણા છૈ જે કિ હમ સભ નૈ કઽ સકલહુઁ જેના ૨૦૧૬ મે હમ સભ પરમેશ્વર કાપડ઼િ, કમલા ચૌધરી આ વીરેન્દ્ર મલ્લિક વિશેષાંક કેર ઘોષણા કએલો કઽ નહિ પ્રકાશિત કઽ સકલહુઁ। પાઠક એહિ ઘોષણાકેઁ એહિ લિંકપર દેખિ સકૈ છથિ- <u>સૂચના</u>

બાદમે વિદેહક "વીરેન્દ્ર મલ્લિક વિશેષાંક" (જે કિ પ્રકાશિત નૈ ભઽ સકલ) લેલ વીરેન્દ્ર મલ્લિક જીક સાક્ષાત્કાર જે નવોનારાયણ

મિશ્રજી સે વિદેહક ૩૩૭મ અંકમે પ્રકાશિત ભેલ પાઠક એકરા એહિ લિંકપર પઢ઼િ સકૈ છથિ- <u>૧ જનવરી ૨૦૨૨ અંક ૩૩૭</u>

विदेहक परमेश्वर कापड़ि , कम...
m.facebook.com

विदेहक परमेश्वर कापड़ि , कमला चौधरी आ ...

Ashish Anchinhar
15 June 2016 at 21:21

विदेहक परमेश्वर कापड़ि , कमला चौधरी आ वीरेन्द्र मल्लिक विशेषांक केर घोषणा

जेना की सभ गोटा जनै छी जे विदेह 2015 मे तीन टा विशेषांक तीन साहित्यकारपर प्रकाशित केलक जकर मापदंड छल सालमे दूटा विशेषांक जीवित साहित्यकारक उपर रहत जइमे एकटा 60-70 वा ओइसँ बेसी सालक साहित्यकार रहता तँ दोसर 40-50 सालक (मैथिली साहित्यकार मने भारत आ नेपाल दूनूक)। ऐ क्रममे अरविन्द ठाकुर ओ जगदीश चंद्र ठाकुर "अनिल"जीपर विशेषांक निकलि चुकल अछि। आगूक विशेषांक किनकापर हुअए तइ लेल एक मास पहिनेसँ पाठकक सुझाव माँगल गेल छल। पाठकक सुझाव आएल आ ओइ सुझाव अंतर्गत विदेहक दू टा अगिला विशेषांक परमेश्वर कापड़ि आ वीरेन्द्र मल्लिकजीक उपर रहत संगे-संग भोटिंगमे दोसर नं पर आएल कमला चौधरीजीपर हमरा सभ सेहो निकालब । हमर सबहक प्रयास रहत जे ई सभ विशेषांक जनवरी ओ फरवरी 2017 मे प्रकाशित हुअए मुदा ई रचनाक उपलब्धतापर निर्भर करत। मने रचनाक उपलब्धताक हिसाबसँ समए ऊपर-निच्चा भऽ सकैए। सभ गोटासँ आग्रह जे ओ अपन-अपन रचना (आलोचना, समीक्षा, समालोचना, संसमरण आदि) 31 दिसम्बर 1016 धरि ggajendra@videha.com पर पठा दी।

अपन मंतव्य editorial@videha.com पर पठाउ।

રરામ ભરોસ કાપડ઼િ 'ભ્રમર' જીક સંક્ષિપ્ત પરિચય

રામ ભરોસ કાપડ઼િ 'ભ્રમર' જીક સંક્ષિપ્ત પરિચય

એહિઠામ પ્રસ્તુત અછિ રામભરોસ કાપડ઼િ 'ભ્રમર' જીક સંક્ષિપ્ત પરિચય। એહિ પરિચયક અધિકાંશ તથ્ય પહિનેસઁ સાર્વજનિક અછિ। અધિકાંશ શ્રોત ભ્રમરજીસઁ પ્રાપ્ત ભેલ અછિ। નેપાલમે વિક્રમી સંવત ચલૈત છૈ, જઇઠામ ઈ નૈ લિખલ છૈ, સે વિક્રમ સંવત વર્ષ અછિ આ ઓઇ લેલ માત્ર અંક લિખલ છૈ। તઁઇ જઇ ઠામ માત્ર અંક છૈ સે સંવત વર્ષ ભેલ આ તહિસઁ ૫૭ ઘટા દેને અંગ્રેજી વર્ષ ઈ આબિ જાએત। ઉદાહરણ લેલ ભ્રમરજીક જન્મ સંવત ૨૦૦૮ મે છનિ જાહિસઁ ૫૭ ઘટેલાપર ૧૯૫૧ અબૈત અછિ, અર્થાત ભ્રમરજીક અંગ્રેજી જન્મ વર્ષ ૧૯૫૧ ઈ ભેલ। એનાહિતે પોથી પ્રકાશન વર્ષકેઁ સેહો બદલિ સકૈત છી।

નામ- રામભરોસ કાપડ઼િ 'ભ્રમર'

માતા : દુખની દેવી

𑒣𑒱𑒞𑒰 : 𑒩𑒰𑒧 𑒑𑒳𑒪𑒰𑒧 𑒏𑒰𑒣𑒛𑓃𑒱

𑒮𑓂𑒟𑒰𑒢 : 𑒥𑒒𑒔𑒾𑒛𑓃𑒰, 𑒖𑒱𑒪𑒰- 𑒡𑒢𑒳𑒭𑒰, 𑒖𑒢𑒏𑒣𑒳𑒩 𑒀𑓀𑒔𑒪, 𑒑𑒰𑒫𑒱𑒮 𑒥𑒒𑒔𑒾𑒛𑓃𑒰, 𑒫𑒰𑒩𑓂𑒛 𑒢𑓀-१ (𑒢𑒹𑒣𑒰𑒪)

𑒖𑒢𑓂𑒧 𑒞𑒱𑒟𑒱 : २००८ 𑒮𑒰𑒪, 𑒁𑒬𑓂𑒫𑒱𑒢, २२ 𑒑𑒞𑒹 (𑒮𑓂𑒏𑒴𑒪 𑒮𑒩𑓂𑒙𑒱𑒤𑒱𑒏𑒹𑒙𑒧𑒹 ५ 𑒧𑒂 १९५१)

𑒬𑒱𑒏𑓂𑒭𑒰 : 𑒞𑓂𑒩𑒱𑒦𑒳𑒫𑒢 𑒫𑒱𑒬𑓂𑒫𑒫𑒱𑒠𑓂𑒨𑒰𑒪𑒨𑒮𑒿 𑒊𑒧.𑒊, 𑒣𑒲.𑒊𑒔.𑒛𑒲. (𑒧𑒰𑒢𑒠)।

𑒫𑒵𑒞𑓂𑒞𑒱: 𑒣𑒞𑓂𑒩𑒏𑒰𑒩𑒱𑒞𑒰, 𑒦𑒰𑒭𑒰, 𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨𑒱𑒏 𑒮𑒹𑒫𑒰

𑒢𑒫 𑒖𑒧𑒱𑒧𑒹𑒫𑒰𑒩𑒲: 𑒀𑒡𑓂𑒨𑒏𑓂𑒭:𑒧𑒡𑒹𑒬 𑒣𑓂𑒩𑒖𑓂𑒘𑒰 𑒣𑓂𑒩𑒞𑒱𑒭𑓂𑒚𑒰𑒢, 𑒧𑒡𑒹𑒬 𑒣𑓂𑒩𑒠𑒹𑒬, 𑒖𑒢𑒏𑒣𑒳𑒩𑒡𑒰𑒧, 𑒡𑒢𑒳𑒭𑒰, 𑒢𑒹𑒣𑒰𑒪

𑒃𑒧𑒹𑒪 𑒁𑒂𑒛𑒲: 𑒥𑒯𑒩𑒰𑒧𑒰𑒩𑓂२०१००𑒑𑒧𑒰𑒪𑒛𑒱𑒨𑒼𑒧 , 𑒧𑒼.𑒢𑓀. ९८५४०२०८८९९८०७६७७००१

𑒣𑓂𑒩𑒏𑒰𑒬𑒱𑒞 𑒏𑒵𑒞𑒱 𑒧𑒾𑒪𑒱𑒏: (𑒊𑒐𑒢 𑒡𑒩𑒱 𑒦𑓂𑒩𑒧𑒩𑒖𑒲𑒏 𑒖𑒞𑒹𑒏 𑒧𑒾𑒪𑒱𑒏 𑒣𑒼𑒟𑒲 𑒣𑓂𑒩𑒏𑒰𑒬𑒱𑒞 𑒦𑒹𑒪 𑒞𑒰𑒯𑒱𑒧𑒹𑒮𑒿 𑒀𑒡𑒱𑒏𑒰𑓀𑒬 𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑒣𑒼𑒟𑒲 𑒛𑒰𑒄𑒢𑒪𑒼𑒛𑒣𑒩 𑒩𑒰𑒐𑒪 𑒑𑒹𑒪 𑒀𑒕𑒱 𑒁 𑒊𑒯𑒱𑒚𑒰𑒧 𑒖𑒹 𑒣𑒼𑒟𑒲𑒏 𑒪𑒱𑒮𑓂𑒙 𑒠𑒹𑒪 𑒑𑒹𑒪 𑒀𑒕𑒱 𑒞𑒰𑒯𑒱 𑒣𑒼𑒟𑒲𑒏 𑒢𑒰𑒧𑒣𑒩 𑒏𑓂𑒪𑒱𑒏 𑒏𑒩𑒥𑒻 𑒞𑒿 𑒌 𑒣𑒼𑒟𑒲 𑒐𑒳𑒖𑒱 𑒖𑒰𑒊𑒞)-

𑒏𑒰𑒫𑓂𑒨:

१) 𑒥𑒢𑓂𑒢 𑒏𑒼𑒚𑒩𑒲 𑒍𑒢𑒰𑒂𑒞 𑒡𑒳𑒁 𑒏𑒫𑒱𑒞𑒰 𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯: २०२९

२) 𑒢𑒯𑒱, 𑒁𑒥 𑒢𑒯𑒱 𑒠𑒲𑒩𑓂𑒒 𑒏𑒫𑒱𑒞𑒰 २०३६

३) 𑒧𑒼𑒧𑒏 𑒣𑒒𑒪𑒻𑒞 𑒀𑒡𑒩 𑒑𑒲𑒞, 𑒑𑒖𑒪

૪) અપ્પન અનચિન્હાર કવિતા સંગ્રહ: ૧૯૯૦ ઈ.

૫) જાયો અવ જાયા નેપાળી અનુવાદ વસ અવ નહીં હિન્દી અનુવાદ

૬) અન્હરિયાક ચાન ગાછ સંગ્રહ ૨૦૭૦

૭) પુદ્યજૂમકિ એસગર યાત્રા કવિતા સંગ્રહ, ૨૦૧૭ ઈ.

કથા સંગ્રહ:

૧) તોરા સંગે જયબૌ ગે કુસમા (૧૯૮૭ ઈ(

૨) હુગલી ઊપર બહૈત ગંગા ૨૦૬૫

૩) એસ્ટ્રોનાયસ કથા સંગ્રહ ૨૦૭૬, ૨૦૧૯ ઈ

ઉપન્યાસ:

૧) ઘરમુહાઁ ૨૦૬૯

નાટક:

૧) રાની ચન્દ્રાવતી : ૨૦૪૫

૨) એકટા આઓર વસન્ત : ૨૦૫૨

૩) મહિષાસુર મુર્દાબાદ એવં અન્ય નાટક : ૨૦૫૪

૪) ભ્રમરકા ઉત્કૃષ્ટ નાટકહરૂ નેપાળી અનુવાદ ૨૦૬૪

૫) જૈયા અહૈ અપન સોરાજ નાટક ૨૦૬૭

૬) એકટા આઓર વસન્ત એવં અન્ય નાટક સંગ્રહ ૨૦૬૯, સાહિ

प्रकाशन, नेपाल

७) सूलीपर श्लोक एवं अन्य नाटक, नाटक संग्रह २०७२

यात्रा संस्मरण:

१) चीन जे हम देखल २०७०

२) सीमामे आर-पार २०७३

शोध आलेख संग्रह:

१) जनकपुरधाम र यास क्षेत्रका सांस्कृतिक सम्पदाहरू : २०५६ साल

२) बालकमलक कथा साहित्यमे नारी : २०६४ साल

३) लोकनाट्य : जट-जटिन : २०६४ :

४) छुलनुराल हेरिटेज जानकपुर २०६२

५) मैथिली लोक संस्कृति आलेख संग्रह २०६६

६) तराईको खाँट देखि हिमालको काख सम्म आलेख संग्रह, प्रकाशक: साझा प्रकाशन, २०६७

७) मिथिलाक सपूत : बाबा सलहेस, २०७५, प्र. मोर

८) मैथिल लोक संस्कृति : विविध आयाम नेपाली आलेख संग्रह २०७५, नेपाल प्रज्ञा प्रतिष्ठान, नेपाल

विविध:

१) आजका धनुषा : २०३९, जनकपुर लोकचित्र : २०४६

२) समयको अन्तराल पछ्याउँदै आलेख संग्रह, २०६६

३) ठेकान पर (विचार संग्रह)

४) समय-सन्दर्भ निबन्ध संग्रह २०६८

५) अहाँ जे कहलहुँ, अन्तर्वार्ता संग्रह २०७१

६) कोरोनाक सन्त्रासमे ओङ्घायल जिनगी (लकडाउन डायरी) (२०२० ई)

सम्पादन:

१) मैथिली पद्यसंग्रह : नेपाल राजकीय प्रज्ञा प्रतिष्ठान : २०५१

२) लावाक धान कविता संग्रह २०५१

३) त्रिशूली स्वर माथुर द्वारा लिखित खण्डकाव्य २०४९

४) नेपालक मैथिली पत्रकारिता: २०४४

५) मैथिली लोकनृत्य: भाव भंगिमा एवं स्वरूप नेपाल राजकीय प्रज्ञा प्रतिष्ठान २०६१

६) अन्तर्राष्ट्रिय मैथिली सम्मेलन आ नेपाल: २०६५

७) हम और तुम हिन्दी कविता संग्रह २०६६

८) मैथिली नाटक-संग्रह नाटक संग्रह २०६७

९) महाकवि विद्यापति आ नेपाल निबन्ध संग्रह साहा

प्रकाशन, काठमाण्डू, नेपाल, २०६८

१०) मैथिली लोक संस्कृति संगोष्ठी प्रतिवेदन, २०६९

११) लोकनायक सलहेस नविन्य संग्रह २०६९

१२) लोकनायक सलहेस, द्वितीय खण्ड नविन्य संग्रह २०७०

१३) लोकगाथा नायक दीनाभद्री-नविन्य संग्रह २०७०

१४) अवधी संस्कृति विविधि आयाम नविन्य संग्रह, २०७०

१४) सोन्हगार गन्यक अन्वेषी डा. प्रशुलल कुमार सहि 'मौन', २०७३

प्रधान सम्पादक : गामघर साप्ताहिक मैथिली; आँजुर मैथिली द्वैमासिक

सम्मान:

१) नेपाल राजकीय प्रज्ञा-प्रतिष्ठान द्वारा प्रदत्त प्रथम मायादेवी प्रज्ञा पुरस्कार द्वारा सम्मानित : २०५२

२) विद्यापति सेवा संस्थान, दरभंगा द्वारा मिथिला विभूति सम्मान, २२ दिसम्बर, १९९६ ई

३) शेखर प्रकाशन, पटना द्वारा शेखर सम्मान, ३ नवम्बर, २००७ ई

४) मैथिली साहित्य परिषद्, जनकपुर द्वारा 'वैदेही प्रतिभा पुरस्कार',

५) अन्तर्राष्ट्रिय मैथिली सम्मेलन मुम्बई द्वारा 'मिथिलारत्न' सम्मान, २२ दिसम्बर, २००६ ई

𑓖) 𑒧𑒡𑒳𑒩𑒱𑒧𑒰 𑒢𑒹𑒣𑒰𑒪 𑒠𑓂𑒫𑒰𑒩𑒰 ' 𑒧𑒡𑒳𑒩𑒱𑒧𑒰 𑒮𑒧𑓂𑒧𑒰𑒢' ,

𑓗) 𑒔𑒹𑒞𑒢𑒰 𑒮𑒧𑒱𑒞𑒱, 𑒣𑒙𑒢𑒰 𑒠𑓂𑒫𑒰𑒩𑒰 𑒨𑒰𑒞𑓂𑒩𑒲 𑒔𑒹𑒞𑒢𑒰 𑒣𑒳𑒩𑒮𑓂𑒏𑒰𑒩 𑓒𑓐𑓑𑓑 𑒄.

𑓘) 𑒮𑒰𑒗𑒰 𑒣𑓂𑒩𑒏𑒰𑒬𑒢 𑒠𑓂𑒫𑒰𑒩𑒰 ' 𑒮𑒰𑒗𑒰 𑒪𑒼𑒏 𑒮𑓀𑒮𑓂𑒏𑒵𑒞𑒱 𑒣𑒳𑒩𑒮𑓂𑒏𑒰𑒩 𑓒𑓐𑓖𑓘

𑓙) 𑒢𑒹𑒣𑒰𑒪 𑒫𑒱𑒠𑓂𑒨𑒰𑒣𑒞𑒱 𑒦𑒰𑒭𑒰, 𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨 𑒣𑒳𑒩𑒮𑓂𑒏𑒰𑒩 𑓒𑓐𑓖𑓙

𑓑𑓐) 𑒩𑒰𑒨𑒣𑒳𑒩, 𑒕𑒞𑓂𑒞𑒲𑒮𑒑𑒜𑓃, 𑒦𑒰𑒩𑒞 𑒠𑓂𑒫𑒰𑒩𑒰 𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰 𑒫𑒱𑒦𑒴𑒞𑒱 𑒮𑒧𑓂𑒧𑒰𑒢 𑓒𑓐𑓖𑓙

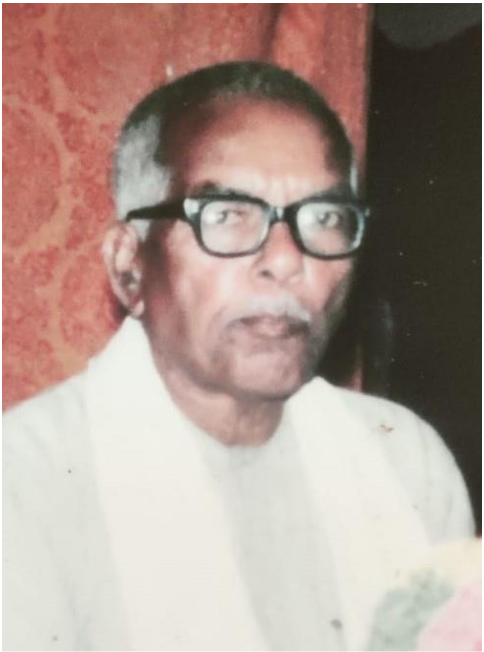
𑓑𑓑) 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪 𑒮𑒧𑒰𑒖, 𑒩𑒯𑒱𑒏𑒰 𑒠𑓂𑒫𑒰𑒩𑒰 𑒮𑒧𑓂𑒧𑒰𑒢𑒱𑒞 𑒧𑒡𑒳𑒫𑒢𑒲, 𑒫𑒱𑒯𑒰𑒩 𑓘, 𑒁𑒣𑓂𑒩𑒻𑒪 𑓒𑓐𑓑𑓘 𑒄.

𑓑𑓒) 𑒏𑒹𑒬𑒫𑒪𑒰𑒪 𑒫𑒰𑒑𑓂𑒪𑒹 𑒮𑓂𑒧𑒵𑒞𑒱 𑒏𑒟𑒰 𑒣𑒳𑒩𑒮𑓂𑒏𑒰𑒩 𑓒𑓐𑓗𑓐 𑒖𑒹𑒚 𑓒𑓑 𑒑𑒞𑒹, 𑒡𑒩𑒧𑒳𑒯𑒰𑒿 𑒅𑒣𑒢𑓂𑒨𑒰𑒮𑒏 𑒪𑒹𑒪

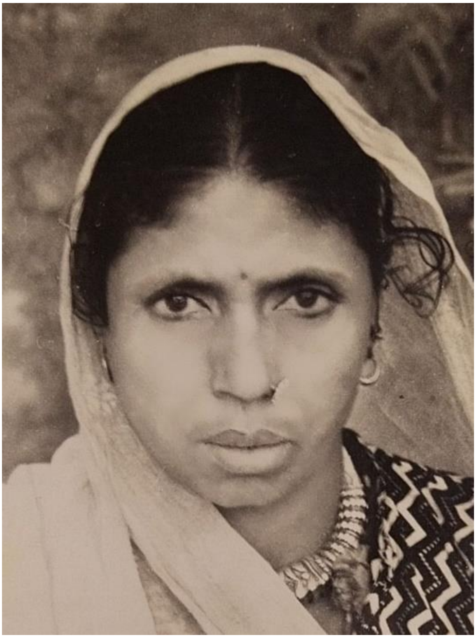
𑓑𑓓) 𑒑𑓀𑒏𑒲 𑒮𑒳𑒮𑓂𑒫𑒰𑓀 𑒫𑒮𑒳𑒢𑓂𑒡𑒩𑒰 𑒣𑒳𑒩𑒮𑓂𑒏𑒰𑒩 𑒣𑓂𑒩𑒰𑒣𑓂𑒞 𑓒𑓐𑓗𑓑 𑒂𑒠𑒱 𑒠𑒩𑓂𑒖𑒢𑒼 𑒮𑒧𑓂𑒧𑒰𑒢, 𑒣𑒳𑒩𑒮𑓂𑒏𑒰𑒩 𑒣𑓂𑒩𑒰𑒣𑓂𑒞।

𑒣𑒞𑓂𑒩𑒏𑒰𑒩𑒱𑒞𑒰: 𑓒𑓐𑓒𑓗- 𑓒𑓘 𑒮𑓀 𑒫𑒻𑒠𑒹𑒯𑒲 𑒮𑒰𑒣𑓂𑒞𑒰𑒯𑒱𑒏, 𑒖𑒢𑒏𑒣𑒳𑒩𑒡𑒰𑒧𑒮𑓀 𑒣𑒞𑓂𑒩𑒏𑒰𑒩𑒱𑒞𑒰𑒧𑒹 𑒣𑓂𑒩𑒫𑒹𑒬। 𑒞𑒏𑒩𑒥𑒰𑒠 𑒏𑒰𑒢𑓂𑒞𑒱𑒣𑒳𑒩, 𑒑𑒼𑒩𑒐𑒰𑒣𑒞𑓂𑒩, 𑒢𑒰𑒑𑒩𑒱𑒏, 𑒁𑒢𑓂𑒢𑒣𑒴𑒩𑓂𑒝𑒰 𑒣𑒼𑒮𑓂𑒙 𑒠𑒻𑒢𑒱𑒏𑒮𑒦𑒧𑒹, 𑒁𑒢𑒪𑒰𑒃𑒢 𑒮𑒦𑒧𑒹, 𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨𑒱𑒏 𑒣𑒞𑓂𑒩𑒱𑒏𑒰 𑒧𑒡𑒳𑒣𑒩𑓂𑒏, 𑒑𑒩𑒱𑒧𑒰, 𑒣𑒩𑒱𑒫𑒰𑒩, 𑒬𑒱𑒏𑓂𑒭𑒏 𑒩𑒔𑒢𑒰 𑒪𑒑𑒰𑒨𑒞 𑒁𑒢𑒹𑒏𑒯𑒳 𑒣𑒞𑓂𑒩-𑒣𑒞𑓂𑒩𑒱𑒏𑒰𑒧𑒹 𑒪𑒹𑒐𑒢।

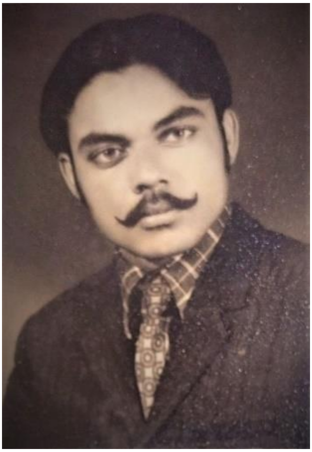
𑒫𑒱𑒬𑒹𑒭: 𑒣𑒴𑒩𑓂𑒫 𑒁𑒡𑓂𑒨𑒏𑓂𑒭: 𑒮𑒰𑒗𑒰 𑒣𑓂𑒩𑒏𑒰𑒬𑒢, 𑒪𑒪𑒱𑒞𑒣𑒳𑒩, 𑒣𑒴𑒩𑓂𑒫 𑒮𑒠𑒮𑓂𑒨, 𑒣𑓂𑒩𑒰𑒗𑓂𑒖 𑒣𑒩𑒱𑒭𑒠, 𑒢𑒹𑒣𑒰𑒪, 𑒣𑓂𑒩𑒗𑓂𑒖𑒰 𑒣𑓂𑒩𑒞𑒱𑒭𑓂𑒚𑒰𑒢, 𑒏𑒧𑒪𑒰𑒠𑒲।

𑒔𑒱𑒞𑓂𑒩 𑓑- 𑒩𑒰𑒧𑒑𑒳𑒪𑒰𑒧 𑒏𑒰𑒣𑒛𑓃𑒱 (𑒖𑓂𑒩𑒧𑒩𑒪𑒲𑒏 𑒣𑒱𑒞𑒰)

ચિત્ર ૨- દુખની દેવી (જ્નમનાળીક માતા)

ચિત્ર ૩- જ્નમનાળી યુવાવસ્થામે

𑒔𑒱𑒞𑓂𑒩 𑓔- 𑒖𑓂𑒘𑒰𑒢𑒧𑒰𑒪𑒲 𑒁𑒣𑒢 𑒣𑒞𑓂𑒢𑒲 [illegible] 𑒠𑒹𑒫𑒲𑒏 𑒮𑓀𑒑

चित्र ५-वामासँ दहिना (पहिने पुरुष आ तकर बाद महिलाक विवरण)- ज्रमरजी, हुनकर पत्नी, सातम जेठ बालक नाम नारायण कपड़ि, आठम छोटका बालक संदीप कुमार आ नवम माहिलि बालक प्रदीप कुमार, सबसँ अंतमे जमाय मनोज चौधरी। ज्रमरजीक छोटकी पुत्री अनिशा, पोता विविक, जेठका बालकक पत्नी निर्मला देवी, तकराबाद ज्रमरजीक बेटी प्रमिला कुमारी आ अंतमे महिला पुत्र अंशु कुमारी नयियामे पोती आदिती, पोता अंकित आ कोनामे पोती साक्षी।

𑒔𑒱𑒞𑓂𑒩 𑓖- 𑒖𑓂𑒘𑒰𑒢𑒧𑒢𑒰𑒢𑒲𑒏 𑒋𑒏𑒙𑒰 𑒂𑒩 𑒣𑒰𑒩𑒱𑒫𑒰𑒩𑒱𑒏 𑒔𑒱𑒞𑓂𑒩 (𑒢𑒰𑒧 𑒅𑒣𑒩𑒧𑒹 𑒠𑒹𑒐𑒱 𑒔𑒲𑒢𑓂𑒯𑒅 𑒪𑒰 𑒮𑒏𑒻𑒩)

𑒁𑒣𑒢 𑒮𑓀𑒞𑒰𑒢𑒏 𑒠𑒱𑒢𑒰𑒢𑒱𑒮𑒰𑒩𑒰𑒧𑒱𑒨𑒼𑒧 𑒣𑒩 𑒣𑒛𑒰𑒅।

૨૩.પ્રોમિશા મિશ્રા- રામભરોસ કાપડ઼િ 'ભ્રમર' કે વ્યક્તિત્વ

પ્રોમિશા મિશ્રા, શોયાર્થી

રામભરોસ કાપડ઼િ 'ભ્રમર' કે વ્યક્તિત્વ

શ્રી રામભરોસ કાપડ઼િ 'ભ્રમર' પૂર્વ અધ્યક્ષ: સાઝા પ્રકાશન, પૂર્વ પરિષદ સદસ્ય, નેપાલ પ્રજ્ઞાપ્રતિષ્ઠાન, હાલ અધ્યક્ષ: મધેશ પ્રજ્ઞા પ્રતિષ્ઠાન, મધેશ પ્રદેશ, વરિષ્ઠ સાહિત્યકાર તથા પત્રકારકે જન્મ ધનુષા જિલ્લાક સાવિક વઘચૌડા ગાઉઁ પાલિકા ૪ સમ્પ્રતિ હંસપુર નગરપાલિકા ૨ વઘચૌડા પૂર્વટોલમે એકગોટ સમ્પન્ન પરિવારમે ભેલ છલનિ પિતા સ્વર્ગીય રામગુલામ કાપડ઼િ આ માય સ્વર્ગીયા દુખની દેવીક છોટ સન્તાનક રૂપમે જન્મ ગ્રહણ કએને ભ્રમરકે એકગોટ ભૈયા , એકગોટ દીદી આ એક ગોટ બહિની છલનિ દીદીકે ૮૬, ૮૭ વર્ષક ઉમેરમે , કિછુમાસપૂર્વ દેહાવસાન ભ ગેલનિ પિતા રામગુલામ કાપડ઼િ વઘચૌડામે માત્ર નહિ પરોપટ્ટામે પ્રતિષ્ઠિત સમાજસેવીક રૂપમે ચર્ચિત

जाइत छलाह। आ तत्कालीन बघयौडा गाउँ पञ्चायतके लगातार तीन बेर प्रधानपञ्च निर्वाचित भेल छलाह। पचासो बिगहा खेत, झूलबारी, पोखरी, इनार सहित बघयौरा आ जनकपुरधाममे सुविधा सम्पन्न पक्की घर छलनि। हुनका गामवासीसभ आदरसँ ' अधिकारी ' मालिक कहि क सम्बोधन करैत छलनि।

भ्रमरके बाल्यकाल

धनुषा जिल्लाक बघयौड़ा गाममे विक्रम सम्वत जन्म २००८ साल श्रावणमे जन्म ग्रहण करने भ्रमरके प्रारम्भिक शिक्षा गामेमे भेल छलनि। गामेमे एकटा सम्पन्न गीरहत कन्हाइ साहुक दलानपर खुजल मधुकरही निवासी गनेशलाल कर्णक चटसारमे हुनका दुनू भाइकेँ जबरदस्ती पठाओल गेल रहनहि। आनाकानी करलापर नोकर बहादुरके कहि पाठशालामे गेला त मुदा कोनो बहन्ने जल्दीए आबि गेला। ई क्रम किछु दिन चलैत। एकर कारण रहैक मायक दुलार, खान पीन, खेलधूप। आ जखन मन लाग लागैक त पाछा घूमि क नहि देखलक। गुरुजीवला पाँति, बटिगरहाआदि जे जुरुयाँसं होरत पाटी दुआरत चलि चलल तकर बाद पंचायतके यादव मिडिल इस्कूलमे नाम लिखाओल गेल आ तखन ओतहि पढैत तीन कलासक बाद आगा पढबाक लेल जनकपुरक सरस्वती हाइ स्कूलमे नाम लिखाओल गेलनि। तकर बाद ओतहिसँ मैट्रिक आ रारा बहुमुखी कैम्पससं मैथिली विषयमे प्रथम श्रेणीमे एमए करल। बाल्यकालहिसँ पढय लिखयमे होसियार तथा वाकपटु भेलाक कारणे हुनका सभगोटे बेस प्रेम करैत छलनि। आर्थिक, सामाजिक आ शैक्षिक रुपसँ हुनक परिवार समाजमे प्रतिष्ठित छल ते हुनक बाल्यकाल सुखमय छलनि। अध्ययनके क्रममे जनकपुर आएलाह आ अपन स्टेशनसँ उत्तर अवस्थित पुस्तैनी घरमे रहि अध्ययन करए लगलाह। घरसँ खाद्य समग्री अबैत छलनि आ भानस बनेबालेल भनसिया सेहो राखल गेल छलनि।

भ्रमरके शिक्षा

𑒮𑒥𑒮𑓀 𑒣𑒯𑒱𑒢𑒹 𑒑𑒰𑒧𑒏 𑒔𑒙𑒮𑒰𑒩𑒧𑒹 𑒁 𑒂 𑒃 𑒋𑒮𑒹 𑒪 𑒣𑒰𑒿𑒞𑒱 𑒥𑒜𑒱𑒑𑒹𑒪𑒯𑒱 𑒮𑒥 𑒮𑒱𑒐𑒪𑒢𑒱, 𑒣𑒜𑓃𑒪𑒢𑒱। 𑒞𑒏𑒩𑒰𑒥𑒰𑒠 𑒣𑓀𑒔𑒰𑒨𑒞𑒏𑒹 𑒥𑒹𑒪𑓂𑒯𑒲 𑒧𑒛𑒱𑒪 𑒃𑒮𑓂𑒏𑒴𑒪𑒧𑒹 𑒞𑒲𑒢 𑒥𑒩𑓂𑒭 𑒡𑒩𑒱 𑒣𑒜𑒪𑒰𑒯। 𑒞𑒏𑒩𑒰𑒥𑒰𑒠 𑒑𑒰𑒧𑒧𑒹 𑒂𑒋𑒪 𑒋𑒏𑒙𑒰 𑒑𑒰𑒧𑒫𑒱𑒏𑒰𑒮 𑒁𑒡𑒱𑒏𑒰𑒩𑒲𑒏 𑒅𑒞𑓂𑒣𑓂𑒩𑒹𑒩𑒝𑒰𑒮𑓀 𑒥𑒰𑒥𑒴𑒖𑒲 𑒯𑒱𑒢𑒏𑒰 𑒠𑒳𑒢𑒴 𑒦𑒰𑒃𑒏𑒹 𑒖𑒢𑒏𑒣𑒳𑒩 𑒮𑒩𑒮𑓂𑒫𑒞𑒲 𑒯𑒰𑒃 𑒮𑓂𑒏𑒴𑒪𑒧𑒹 𑒢𑒰𑒧 𑒪𑒱𑒐𑒰 𑒠𑒹𑒪𑒏𑒢𑒱। 𑒖𑒢𑒏𑒣𑒳𑒩𑒧𑒹 𑒁𑒣𑒢 𑒣𑒏𑓂𑒏𑒲 𑒧𑒏𑒰𑒢 𑒕𑒪𑒢𑒱। 𑒋𑒏𑒙𑒰 𑒦𑒢𑒮𑒱𑒨𑒰𑒏 𑒮𑓀𑒑 𑒍 𑒖𑒢𑒏𑒣𑒳𑒩𑒏𑒹 𑒂𑒫𑒰𑒮𑒣𑒩 𑒩𑒯𑒱 𑒮𑒩𑒮𑓂𑒫𑒞𑒲 𑒧𑒰𑒡𑓂𑒨𑒧𑒱𑒏 𑒫𑒱𑒠𑓂𑒨𑒰𑒪𑒨𑒮𑒿 𑒋𑒮𑒋𑒪𑒮𑒲𑒡𑒩𑒱𑒏 𑒬𑒱𑒏𑓂𑒭𑒰 𑒣𑓂𑒩𑒰𑒣𑓂𑒞 𑒏𑒋𑒪𑒢𑒱 𑒂 𑒣𑓂𑒩𑒫𑒲𑒝𑒞𑒰 𑒣𑓂𑒩𑒧𑒰𑒝𑒣𑒞𑓂𑒩 (𑒂𑒃.𑒋.), 𑒮𑓂𑒢𑒰𑒞𑒏 (𑒥𑒲.𑒋.) 𑒂 𑒮𑓂𑒢𑒰𑒞𑒏𑒼𑒞𑓂𑒞𑒩 (𑒋𑒧.𑒋.) 𑒡𑒩𑒱𑒏 𑒁𑒡𑓂𑒨𑒨𑒢 𑒩𑒰𑒧𑒮𑓂𑒫𑒩𑒳𑒣 𑒩𑒰𑒧𑒮𑒰𑒑𑒩 𑒥𑒯𑒳𑒧𑒳𑒐𑒲 𑒏𑓂𑒨𑒰𑒧𑓂𑒣𑒮, 𑒖𑒢𑒏𑒣𑒳𑒩𑒡𑒰𑒧𑒮𑒿 𑒣𑓂𑒩𑒰𑒣𑓂𑒞 𑒏𑒋𑒪𑒢𑒱। 𑒛𑒰.𑒨𑒼𑒑𑒹𑒢𑓂𑒠𑓂𑒩𑒏 𑒮𑒠𑓂𑒣𑓂𑒩𑒨𑒰𑒮𑒮𑒿 𑒩𑒰𑒩𑒰𑒫 𑒏𑓂𑒨𑒰𑒧𑓂𑒣𑒮𑒧𑒹 𑒮𑒳𑒩𑒳 𑒦𑒹𑒪 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒮𑓂𑒢𑒰𑒞𑒏𑒼𑒞𑓂𑒞𑒩 𑒫𑒱𑒭𑒨𑒏 𑒍 𑒣𑒯𑒱𑒪 𑒥𑒻𑒔𑒏 𑒕𑒰𑒞𑓂𑒩 𑒕𑒪𑒰𑒯 𑒂 𑒣𑓂𑒩𑒟𑒧 𑒬𑓂𑒩𑒹𑒝𑒲𑒧𑒹 𑒮𑓂𑒢𑒰𑒞𑒏𑒼𑒞𑓂𑒞𑒩 𑒅𑒞𑓂𑒞𑒲𑒩𑓂𑒝 𑒏𑒋𑒢𑒹 𑒕𑒪𑒰𑒯। 𑒮𑓂𑒫𑒩𑓂𑒑𑒲𑒨 𑒩𑒰𑒧𑒑𑒳𑒪𑒰𑒧 𑒏𑒰𑒣𑒛𑓃𑒱 𑒂 𑒮𑓂𑒫𑒩𑓂𑒑𑒲𑒨 𑒠𑒳𑒐𑒢𑒲 𑒠𑒹𑒫𑒲𑒏 𑒞𑒹𑒮𑒩 𑒮𑒢𑓂𑒞𑒰𑒢𑒏 𑒩𑒳𑒣𑒧𑒹 𑒖𑒢𑓂𑒧𑒑𑓂𑒩𑒯𑒝 𑒏𑒋𑒢𑒹 𑒦𑓂𑒩𑒧𑒩𑒏𑒹 𑒦𑒻𑒨𑒰𑒏 𑒢𑒰𑒧 𑒕𑒢𑒱 𑒮𑒳𑒏𑒳𑒧𑒰𑒩 𑒏𑒰𑒣𑒛𑓃𑒱, 𑒠𑒱𑒠𑒲𑒏 𑒕𑒪𑒢𑒱 𑒠𑒰𑒨𑒰 𑒠𑒹𑒫𑒲 (𑒖𑒢𑒏𑒱 𑒯𑒰𑒪𑒧𑒹 𑒮𑓂𑒫𑒩𑓂𑒑𑒫𑒰𑒮 𑒦 𑒑𑒹𑒪𑒢𑒱) 𑒂 𑒥𑒯𑒱𑒢𑒱𑒏𑒹 𑒮𑒼𑒢𑒰𑒫𑒞𑓂𑒞𑒲 𑒠𑒹𑒫𑒲। 𑒦𑓂𑒩𑒧𑒩𑒏𑒹 𑒫𑒱𑒫𑒰𑒯 𑒏𑒱𑒮𑒼𑒩𑒰𑒫𑒮𑓂𑒟𑒰𑒧𑒹 𑒡𑒢𑒳𑒭𑒰 𑒖𑒱𑒪𑓂𑒪𑒰𑒏 𑒦𑒑𑒫𑒰𑒢𑒣𑒙𑒲 𑒑𑒰𑒧𑒧𑒹 𑒠𑒪𑒲𑒨𑒰 𑒠𑒹𑒫𑒲𑒮𑓀𑒑 𑒦𑒹𑒪 𑒕𑒪𑒢𑒱। 𑒯𑒳𑒢𑒏𑒰 𑒞𑒲𑒢𑒑𑒼𑒙 𑒣𑒳𑒞𑓂𑒩 𑒂 𑒠𑒴𑒑𑒼𑒙 𑒣𑒳𑒞𑓂𑒩𑒲 𑒕𑒢𑒱। 𑒖𑒹𑒚 𑒣𑒳𑒞𑓂𑒩 𑒩𑒰𑒧𑒢𑒰𑒩𑒰𑒨𑒝 𑒏𑒰𑒣𑒛𑓃𑒱 𑒖𑒢𑒏𑒣𑒳𑒩 𑒋𑒏𑓂𑒮𑒣𑓂𑒩𑒹𑒮𑒏𑒹 𑒮𑒧𑓂𑒣𑒰𑒠𑒏 𑒕𑒟𑒱 𑒂 𑒩𑒰𑒖𑒢𑒲𑒞𑒱𑒧𑒹 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒮𑓀𑒪𑒑𑓂𑒢𑒕𑒟𑒱। 𑒧𑒰𑒗𑒱𑒪 𑒣𑓂𑒩𑒠𑒲𑒣 𑒏𑒰𑒣𑒛𑓃𑒱 𑒢𑒹𑒣𑒰𑒪 𑒐𑒰𑒠𑓂𑒨 𑒮𑓀𑒮𑓂𑒟𑒰𑒢𑒧𑒹 𑒏𑒰𑒩𑓂𑒨𑒩𑒞 𑒕𑒟𑒱। 𑒕𑒼𑒙 𑒮𑓀𑒠𑒲𑒣 𑒏𑒰𑒣𑒛𑓃𑒱 𑒅𑒔𑓂𑒔 𑒏𑒼𑒙𑒱𑒏 𑒏𑒧𑓂𑒣𑓂𑒨𑒳𑒙𑒩𑒏 𑒑𑓂𑒩𑒰𑒤𑒱𑒏 𑒋𑒏𑓂𑒮𑒣𑒩𑓂𑒙 𑒕𑒟𑒱 𑒂 𑒁𑒣𑒢 𑒫𑓂𑒨𑒰𑒫𑒮𑒰𑒨 𑒏𑒩𑒻𑒞 𑒕𑒟𑒱। 𑒠𑒳𑒢𑒴 𑒥𑒹𑒙𑒲𑒏 𑒫𑒱𑒫𑒰𑒯 𑒦' 𑒑𑒹𑒪 𑒕𑒢𑒱।

𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨𑒧𑒹 𑒁𑒋𑒥𑒰𑒏 𑒣𑓂𑒩𑒹𑒩𑒝𑒰

𑒮𑒩𑒮𑓂𑒫𑒞𑒲 𑒯𑒰𑒃 𑒮𑓂𑒏𑒴𑒪𑒧𑒹 𑒁𑒡𑓂𑒨𑒨𑒢𑒩𑒞 𑒩𑒯𑒪 𑒮𑒧𑒨 𑒯𑒳𑒢𑒏𑒰 𑒮𑒧𑓂𑒣𑒩𑓂𑒏 𑒦𑒹𑒪𑒢𑒱 𑒛𑒰.𑒨𑒼𑒑𑒹𑒬𑓂𑒫𑒩 𑒗𑒰 ' 𑒨𑒼𑒑𑒹𑒢𑓂𑒠𑓂𑒩 ' 𑒮𑓀𑒑। 𑒖𑒹 𑒯𑒳𑒢𑒏 𑒒𑒩𑒏𑒹 𑒣𑒩𑒼𑒮𑒧𑒹 𑒦𑒰𑒛𑓃𑒰 𑒪' 𑒩𑒯𑒻𑒞 𑒕𑒪𑒰𑒯 𑒂 𑒩𑒰𑒩𑒰𑒫 𑒏𑓂𑒨𑒰𑒧𑓂𑒣𑒮𑒧𑒹 𑒁𑒡𑓂𑒨𑒰𑒣𑒢 𑒏𑒩𑒻𑒞 𑒕𑒪𑒰𑒯। 𑒛𑒰.𑒨𑒼𑒑𑒹𑒢𑓂𑒠𑓂𑒩𑒏 𑒮𑒧𑓂𑒣𑒩𑓂𑒏𑒧𑒹 𑒁𑒋𑒪𑒰𑒏 𑒣𑒬𑓂𑒔𑒰𑒞𑓂 𑒯𑒳𑒢𑒏 𑒂𑒏𑒩𑓂𑒭𑒝 𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨𑒠𑒱𑒮𑒱 𑒦𑒹𑒪𑒢𑒱। 𑒨𑒠𑓂𑒨𑒣𑒱

पत्र पत्रिका, साहित्यिक उपन्यास तथा कथा कवितादि पढबाक रुचि हुनकामे पहिनहिसँ छलनि। ओ हिन्दीक पुस्तक, पत्र पत्रिका पढबामे रुचि रखैत छलाह। पछाति डा. धीरेन्द्रक प्रेरणासँ मैथिलीमे लिखए लगलाह। हुनक पहिल रचना बालकथा अछि ईमानदार बालक ई कथा तत्कालीन समयमे प्रतिष्ठित मैथिली साप्ताहिक मिथिला मिहिरक १९६४ ई मे प्रकाशित भेल छल। तहिया हुनक उमेर १२ वर्षमात्र छल। तहिएसँ ओ अपन नामक पाछाँ ' भ्रमर ' लिखब शुरु कयलनि।

भ्रमरके व्यवसायिक जीवन

त्रिभुवन विश्वविद्यालयक आंगिक क्याम्पसके रूपमे रहल रामस्वरूप रामसागर बहुमुखी क्याम्पस, जनकपुरसँ मैथिली विषयमे प्रथम श्रेणीमे स्नातकोत्तर (एम ए) कएने छलाह भ्रमर। मुदा ओ सरकारी सेवामे नहि गेलाह। त्रिविवि मैथिली शिक्षण विभागक तत्कालीन अध्यक्ष डा. योगेश्वर झा ' धीरेन्द्र' हुनका बेर बेर प्राध्यापन पेशामे अएबाक वास्ते आग्रह कएने छलाह मुदा ओ विश्वविद्यालय सेवामे जएबाक अपेक्षा पत्रकारिता, स्वतन्त्र लेखन , अध्ययन , अनुसंधान आ यात्रामे रमल रहबाक निर्णय कएलनि। आर्थिक रूपसँ सबल तथा व्यावहारसँ स्वच्छन्द विचारक भेलाक कारणे ओ स्वतन्त्र पेसा अर्थात् पत्रकारिता आ स्वतन्त्र लेखन विधा चुनलनि।

भ्रमर २०२६०२७ सालमे वैदेही साप्ताहिकके कार्यालय प्रतिनिधिक रूपमे पत्रकारिता प्रारम्भ कएने छलाह। २०४६ सालक राजनीतिक परिवर्तन पश्चात् देशमे बहुदलीय प्रजातन्त्र स्थापना भेल। निजी क्षेत्रसँ सेहो ब्रोडसीट पत्र पत्रिकासभक प्रकाशन शुरु भेल। राजधानीसँ प्रकाशित एहि पत्र पत्रिकामध्य कान्तिपुर पब्लिकेशनके कान्तिपुर दैनिक सेहो छल। भ्रमर २०४८ सालसँ कान्तिपुरके जनकपुर

સંવાદદાતાક રૂપમે કામ કરૈત। કાન્તિપુર પ્રકાશન ગૃહક મુખ્ય પ વર્ષધરિ ઓ એહિ પત્રિકાક જનકપુર સમાચારદાતાક રૂપમે કાજ કરૈત।

કાન્તિપુર રાષ્ટ્રીય દૈનિકસઁ પહિનહિ ઓ મૈથિલીક પત્રકારિતાક ક્ષેત્રમે સ્થાપિત ભ ચુકલ છલાહ। પ્રકાશક સમ્પાદકકે રૂપમે હુનક પહિલ પત્રિકા મૈથિલીમે છલ જકર નામ છલ અર્ચના (૨૦૩૦ સાલ)। ઈ પત્રિકા દશ વર્ષસં ઉપર ચલલ। મૈથિલી સંસારમે મહિનિ વાહેકક પત્ર કમ્મે છલ વા નગણ્ય છલ। એહનમે અર્ચના અપન પાતનો કાયામે નેપાલ ભારતક પ્રનેકો રચનાકારકે આગા લએવામે મહત્વપૂર્ણ ભૂમિકાક નિર્વાહ કરલક। ડા. ભીમનાથક શબ્દમે એકર સમ્પાદક શ્રી રામભરક સ્વચ્છ દૃષ્ટિક કારણે , અપન શ્રીમણી કહેવામે ઈ મહત્વપૂર્ણ ભ ગેલ અછિ। અર્ચના ઓહિ સમયક પ્રકાશન છલ જહિયા નેપાલી વાહેકકે પત્રકે દરિ નહિ કરલ જાઇત છલૈક। તખન મૈથિલી સામયિક સંકલન કહિ એકર પ્રકાશન ભેલ છલ। અનેકો વાધા વ્યવધાનક વાદો અર્ચના ચૌદહ પન્દ્રહ વર્ષ નિકલલ। નેપાલક પહિલ આ એખન ધરિ એક માત્ર મૈથિલી સાહિત્યક ઇતિહાસકાર ડા. પ્રફુલ્લ કુમાર સિંહ મૌન અપન નેપાલક મૈથિલી પત્રકારિતા:એકટા સર્વેક્ષણ શીર્ષક આલેખમે લિખૈ છથિઅર્ચના(૨૦૩૦, ફાગુન)ક મુખ્ય ઉદ્દેશ્ય નેપાલમે હેરાએલ, ભોતિઆએલ, અનચિન્હાર મુદા પ્રતિભાસમ્પન્ન સાહિત્યકાર લોકનિક સ્વસ્થ્ય સાહિત્યકે મૈથિલી સંસારક આગાં રાખવ છલૈક। ઔર ઓ વિગત પ્રકાશન ધરિ અપન ઘોષિત ઉદ્દેશ્યક સજ અનુરૂપ ચલિ રહલ અછિ। હમરા લગ અર્ચનાક વારહ વર્ષક જીવન યાત્રાક (૨૦૩૦૨૦૪૫)ઉપલવ્ધ દરટા અંક પ્રત્યક્ષ અછિ। અર્ચના રામભરક એકલ પ્રયાસ આ સાહસિક પ્રયાસે ચલિ રહલ અછિ। ઓ અર્ચનાક માધ્યમે નેપાલક મૈથિલી ચેતના, ભાષાયી સામર્થ્ય એવં રચનાધર્મિતાકે યથાસમય પ્રસ્તુત કરવામે સફલ ભેલ છથિ। સાહિત્ય અકાદમી પુરસ્કાર પ્રાપ્ત મૈથિલી પત્રકારિતાક ઇતિહાસ પુસ્તકમે શ્રી અમરજી લિખૈત છથિઅર્ચના નેપાલમે એકમાત્ર એહન

पत्रिका अछि जे मातृभाषाक अध्ययनमे अपन सम्पूर्ण शक्ति समर्पित कएने अछि।अध्ययनक एखन धरि योगदान उल्लेखनीय अछि।

तकरावाद नेपाली मासिक अंजुली आ मैथिली द्वैमासिक आंजुर। वर्ष २०३८ साउसँ हुनक सम्पादन आ प्रकाशनमे शुरु भेल छल। गामघर मैथिली साप्ताहिक जे आइधरि निरन्तर प्रकाशित होइत आबि रहल अछि। ई देशक पहिल मैथिली समाचार पत्र अछि जे करीब ३८ वर्षसँ निरन्तर प्रकाशित भ रहल अछि। एहि साप्ताहिक मार्फत मैथिली आ नेपालीक अनेकौं साहित्यकार आ पत्रकारक जन्म भेल अछि। स्थानीय नेपाली दैनिकसभ सुप्रभात (२०५४) के प्रारम्भिक सम्पादक सेहो ओएह छलाह। सम्प्रति जनकपुर एक्सप्रेस (२०५५) के सेहो प्रकाशन करैत छथि।

पत्रकारिता, स्वतन्त्र लेखनसंग्रह आ नेपाल सरकारक साझा प्रकाशनके अध्यक्षक रुपमे सेहो काज कएने छथि। साझा प्रकाशनके इतिहासमे ओ पहिल मधेसी अध्यक्ष भेलाह। नेपाली भाषा आ नेपाली कर्मचारीसभक बोलबाला रहल साझा प्रकाशनके ओ अपन एक वर्षक कार्यकालमे कायापलट क देने छलाह। पहिल बेर नेपाली पाठकके दोसर भाषा मैथिलीक पुस्तक सेहो हुनके कार्यकालमे प्रकाशन भेल छल। नेपाली साहित्यकारसभक रचनाक संग मैथिलीक महाकवि विद्यापतिक रचना सेहो प्रकाशन करौलनि। साझा प्रकाशनके अध्यक्ष पदपर आसीन रहित काल हुनका नेपाल प्रज्ञा प्रतिष्ठानक प्रज्ञा परिषद सदस्य नियुक्त कएल गेलनि। तकरावाद ओ साझा प्रकाशनसँ राजिनामा द' प्रज्ञापरिषद सदस्यक रुपमे चारिवर्ष काज कएने छलाह। प्रज्ञाके रुपमे ओ मैथिली लोक संस्कृतिपर उल्लेख्य काज कएलनि आ करौलनि। हुनक सकृयतामे सलहेस, दीनाभद्री, जटजटिन सदृश्यक लोकगाथा, लोकनाट्यसभक

विषयमे अध्ययन अनुसंधान , लेखन आ प्रकाशन भेल। ओ एक साहित्यिक अनुसन्धानक हेतु सन्दर्भ सामग्रीक रूपमे नेपाल भरिमे मान्य अछि।

भ्रमर भाषा, साहित्य, संस्कृतिसंगहि साहित्यिक प्रायः सम्पूर्ण विधामे धुरन्धर लिखैत आएल छथि। एकरा अतिरिक्त ओ उच्चकोटिक फोटोग्राफर आ चित्रकार सेहो छथि। एखनधरि भ्रमरद्वारा लिखल गेल मैथिली , नेपाली, हिन्दी आ अंग्रेजी भाषाक करीब ५० गोट पुस्तक प्रकाशित भ चुकल अछि। हुनक टटका पुस्तक अछि मिथिलाक लोक जीवन: लोक सन्दर्भ जकर विमोचन जनकपुरमे भेल जाहिमे पटनासं डा. रमानन्द झा रमण, कोलकातासं अशोकजीजी, दरभंगासं डा. भीमनाथ झा, चन्द्रेश लगागत काठमाण्डूसं नेपाल प्रज्ञा प्रतिष्ठानक कुलपति गंगा प्रसाद उपेती आएल छलाह। हुनक लेखनी एखनहुँ चलिए रहल छनि।

मानसम्मान

भ्रमर मैथिलीसंगहि नेपाली साहित्यिक सेहो प्रसिद्ध साहित्यकार छथि। साहित्यिक प्राय : सम्पूर्ण विधामे ओ निरन्तर सृजनारत छथि। एहि कारणे ओ मैथिली आ नेपाली दुनू साहित्यदसिक पुरस्कार आ सम्मान प्राप्त कएने छथि। नेपाल राजकीय प्रज्ञाप्रतिष्ठानद्वारा प्रदत्त प्रथम ' मायादेवी प्रज्ञापुरस्कार२०५२ (रु५००००।)सँ ओ पुरस्कृत छथि। तहिना विद्यापति सेवा संस्थान, दरभङ्गाद्वारा ' मथिला विभूति ' सम्मान, शेखर प्रकाशन, पटनाद्वारा ' शेखर सम्मान ', नेपाल मैथिली साहित्य परिषद्, जनकपुरद्वारा ' वैदेही प्रतिभा पुरस्कार ', अन्तर्राष्ट्रिय मैथिली सम्मेलन मुम्बईद्वारा ' मथिलारत्न ' सम्मान प्राप्त कएने छथि त मधुरिमा नेपालद्वारा ' मधुरिमा सम्मान ', चेतना समिति, पटनाद्वारा यात्री चेतना पुरस्कार, साझा प्रकाशनद्वारा साझा लोक संस्कृति पुरस्कार२०६८ आ नेपाल सरकारद्वारा स्थापित विद्यापति पुरस्कार

कोषद्वारा वर्ष २०६८के मैथिली भाषा साहित्य पुरस्कार२०६८ सेहो प्राप्त करने छथि। २ लाख टाकाक उक्त पुरस्कार मैथिली साहित्यमे प्रदान कएल जायबला सर्वाधिक राशिक पुरस्कार अछि। (२०६८), रायपुर(छत्तीसगढ़, भारत)द्वारा मिथिला विभूति सम्मान(२०६८) मैथिल समाज , रहिका(मधुवनी , विहार, ८ अप्रिल २०१८ई) नेवारी भाषा साहित्यिक संस्था केशवलाल वाग्ले समिपा कथा पुरस्कार(२०७० पौष २१ गते), हुनक घरमुहाँ उपन्यासके लेल ई प्रयास हजारक गंकी युस्वां वसुन्धरा पुरस्कार प्राप्त(२०७१) लगायत दर्जनो सम्मान, पुरस्कार प्राप्त। एकर संग्रहि हुनका पार्वती प्रतिष्ठान, ससिोटिया सरलाहीद्वारा ' पार्वती सम्मान' सहित दर्जनो सम्मान आ पुरस्कार प्राप्त छनि।

सामाजिक क्षेत्रमे सक्रियता

रामभरोस कापड़ि' भ्रमर ' के मुख्य परिचय एकगोट साहित्यकार आ कुशल पत्रकारक छनि मुदा ओ सामाजिक आ राजनीतिक क्षेत्रमे सेहो ओतवे सक्रिय छथि ताहिवातक जानकारी वहुत थोर लोकके छनि। साहित्यिक स्रस्टाक रुपमा ओ मैथिली भाषा, साहित्य, कला, संस्कृतिक सेवा क रहल छथि त विभिन्न संघ संस्थामे संलग्न रहि भाषा, साहित्य, कला, संस्कृतिक संस्थागत विकासमे सहयोग क रहल छथि। तहिना राजनीतिक क्षेत्रमे सेहो हुनक अहम योगदान छनि। तत्कालीन कटैत गाउँ पञ्चायतके उपाध्यक्षक रुपमे निर्वाचित भ' ओ गाम पञ्चायतके विकास निर्माणमे अहम योगदान देने छलाह त अपन पुस्तैनी गाम वघचौडामे अवस्थित उच्च माध्यमिक विद्यालयके व्यवस्थापन समितिक अध्यक्षके रुपमे ओ विद्यालयके शिक्षाक गुणस्तर वढैवामे अहम योगदान देलनि।

ओ मैथिली साहित्य उत्सव, नेपालक अध्यक्ष, तराई जनजाति अध्ययन प्रतिष्ठान, जनकपुरके अध्यक्ष, जनकपुर ललित कला प्रतिष्ठान, के अध्यक्ष, दीनानाथ भगवती समाज कल्याण गुठी, जनकपुरके सचिव, पत्रकार महासंघ, धनुषाक राष्ट्रपति पार्षद आदि रूपमे सेहो उत्कृष्ट काज कएने छथि। काठमाण्डुमे आयोजित सार्कस्तरीय कवि गोष्ठीमे मैथिली भाषाक प्रतिनिधित्व सेहो कएने छथि।

मधेस आन्दोलनमे योगदान :

पत्रकारितासंगहि ओ मधेश आ मधेशीक विचार, समस्या आ समस्या समाधानक उपायआदिपर निरन्तर चिन्तन मनन करैत रहैत छथि। २०६३ सालक मधेश आन्दोलनमे ओ अपन पत्रिका गामघर तथा जनकपुर एक्सप्रेस दैनिकके माध्यमसँ आन्दोलनके पक्षमे जनमत बनैबामे अहम योगदान देलनि। ओ स्वयं सेहो आन्दोलनके पक्षमे सडकपर उतरलाह आ अधिकारविहीनसभक अधिकार सुनिश्चित करैबामे सकृयता देखौलनि। ओतबे नहि, मधेश आन्दोलनक समयमे भारतीय मिडिया आन्दोलनके गलत व्याख्या क रहल छल, ओ एकरा नेपालसं अलग हेबाक आन्दोलनक रूपमे प्रचारित करैत छल, तखन विचार भेल जे ओकरा समडियाके कोना अवगत कराओल जाए। समस्या ईहो रहैक जे ओ सभ ककरा कहल पर विश्वास क सकैत अछि। तखन तय भेलैक जे भ्रमरजी उपयुक्त: पात्र हयताह आ हुनकासं सम्पर्क कएल गेल। ओ तत्काल स्वीकार क लेने रहथि।आ तखन घनघोर वर्षाक बीच पटना गेलाह राति दू बजे। मधेश आन्दोलनक कमाण्डर उपेन्द्र यादवजीसं लगातार सम्पर्कमे छलाह।दोसर दिन भोरे अपन सम्बन्धके प्रयोग क मिडियाके चाणक्ये बजाओल गेल। हिनका चिन्ता छलनि जे ओ सभ कोनो रीस्पोन्स करैत अछि।मुदा जखन अति संक्षिप्त सूचना पर मसिडया पर्सनसभक जे उपस्थिति भेल ओ अद्भुत छल। वक्ताक रूपमे भ्रमरजी मधेश आन्दोलनक शेतवृति सुनौलकनि आ स्पष्ट कएलनि जे ई आन्दोलन अलगावक नहि जुडावक अछि जे दू नम्बरसं

𑒋𑒏 𑒢𑒧𑓂𑒥𑒩𑒏 𑒢𑒰𑒑𑒩𑒱𑒏 𑒥𑒢𑒱 𑒠𑒹𑒬𑒏 𑒧𑒴𑒪𑒡𑒰𑒩𑒰𑒧𑒹 𑒂𑒥 𑒔𑒰𑒯𑒻𑒞 𑒁𑒕𑒱 𑒖𑒏𑒩𑒰 𑒁𑒠𑒾𑒮𑓀 𑒁𑒪𑒑𑒰 𑒩𑒰𑒐𑒥𑒰𑒏 𑒏𑒰𑒖 𑒯𑒼𑒃𑒞 𑒂𑒋𑒪 𑒕𑒪। 𑒣𑒞𑓂𑒩𑒏𑒰𑒩 𑒮𑒧𑓂𑒧𑒹𑒪𑒢𑒏 𑒮𑒘𑓂𑒔𑒪𑒢𑒰 𑒞𑒐𑒢 𑒥𑒳𑒗𑒧𑒹 𑒂𑒋𑒪 𑒖𑒐𑒢 𑒦𑒼𑒩𑒏𑒰 𑒁𑒐𑒥𑒰𑒩𑒧𑒹 𑒄 𑒮𑒧𑒰𑒔𑒰𑒩 𑒪𑒑𑒦𑒑 𑒣𑓂𑒩𑒞𑓂𑒨𑒹𑒏 𑒁𑒐𑒥𑒰𑒩𑒧𑒹 𑒂𑒋𑒪।

𑒣𑓂𑒩𑒟𑒧 𑒧𑒡𑒹𑒮 𑒂𑒢𑓂𑒠𑒼𑒪𑒢𑒏𑒹 𑒁𑒢𑒳𑒦𑒫 𑒂 𑒂𑒢𑓂𑒠𑒼𑒪𑒢𑒏𑒹 𑒢𑒰𑒧𑒣𑒩 𑒮𑒧𑒰𑒖𑒧𑒹 𑒣𑒮𑒩𑒪 𑒮𑒰𑒧𑓂𑒣𑓂𑒩𑒠𑒰𑒨𑒱𑒏 𑒠𑓂𑒫𑒢𑓂𑒠𑒏𑒹 𑒢𑒱𑒩𑒳𑒞𑓂𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞 𑒏𑒩𑒻𑒞 𑒮𑒰𑒧𑒰𑒖𑒱𑒏 𑒮𑒩𑒦𑒰𑒫𑒏 𑒮𑒢𑓂𑒠𑒹𑒯𑒏𑒹 𑒂𑒡𑒰𑒩 𑒥𑒢𑒰 𑒍 𑒋𑒏𑒑𑒼𑒙 𑒅𑒣𑒢𑓂𑒨𑒰𑒮 𑒪𑒱𑒐𑒪𑒢𑒱 𑒒𑒩𑒧𑒴𑒿𑒯𑒰। 𑒖𑒏𑒩 𑒧𑒳𑒐𑓂𑒨 𑒫𑒱𑒭𑒨𑒫𑒮𑓂𑒞𑒳 𑒧𑒡𑒹𑒬 𑒂𑒢𑓂𑒠𑒼𑒪𑒢 𑒁𑒕𑒱। 𑒋𑒯𑒱 𑒅𑒣𑒢𑓂𑒨𑒰𑒮𑒏 𑒯𑒱𑒢𑓂𑒠𑒲, 𑒦𑒼𑒖𑒣𑒳𑒩𑒲 𑒂 𑒢𑒹𑒣𑒰𑒪𑒲 𑒦𑒰𑒭𑒰𑒧𑒹 𑒁𑒢𑒳𑒫𑒰𑒠 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒦' 𑒔𑒳𑒏𑒪 𑒁𑒕𑒱। 𑒋𑒯𑒱 𑒅𑒣𑒢𑓂𑒨𑒰𑒮𑒣𑒩 𑒯𑒱𑒢𑒏𑒰 𑒣𑒔𑒰𑒮 𑒯𑒖𑒰𑒩 𑒙𑒏𑒰𑒏 𑒑𑓀𑒏𑒲 𑒔𑒳𑒮𑓂𑒫𑒰𑒿 𑒫𑒮𑒳𑒢𑓂𑒡𑒩𑒰 𑒣𑒳𑒩𑒮𑓂𑒏𑒰𑒩 𑒣𑒳𑒩𑒮𑓂𑒏𑒰𑒩 𑒦𑒹𑒙𑒪 𑒕𑒢𑓂𑒯𑒱।

𑒩𑒳𑒔𑒱 𑒂 𑒮𑓂𑒫𑒦𑒰𑒫

𑒦𑓂𑒩𑒧𑒩 𑒫𑓂𑒨𑒏𑓂𑒞𑒱𑒑𑒞 𑒖𑒲𑒫𑒢𑒧𑒹 𑒢𑒱𑒏 𑒢𑒱𑒏𑒳𑒞 𑒐𑒰𑒨𑒥𑒪𑒰 𑒂 𑒥𑓂𑒩𑒰𑒝𑓂𑒛𑒹𑒛 𑒏𑒣𑒛𑒰 𑒣𑒯𑒱𑒩𑒢𑒱𑒯𑒰𑒩 𑒫𑓂𑒨𑒏𑓂𑒞𑒱 𑒕𑒟𑒱। 𑒂𑒩𑓂𑒟𑒱𑒏 𑒩𑒳𑒣𑒮𑒿 𑒮𑒏𑓂𑒭𑒧 𑒣𑒩𑒱𑒫𑒰𑒩𑒧𑒹 𑒖𑒢𑓂𑒧𑒪 𑒦𑓂𑒩𑒧𑒩𑒏𑒹 𑒥𑒰𑒪𑓂𑒨𑒏𑒰𑒪𑒏 𑒨𑒼 𑒮𑒾𑒐 𑒋𑒐𑒢𑒯𑒳𑒿 𑒫𑒱𑒠𑓂𑒨𑒧𑒰𑒢𑒹 𑒁𑒕𑒱। 𑒧𑓀𑒯𑒑𑒰 𑒧𑒼𑒥𑒰𑒃𑒪, 𑒏𑒧𑓂𑒣𑓂𑒨𑒳𑒙𑒩, 𑒏𑓂𑒨𑒰𑒧𑒩𑒰 𑒯𑒳𑒢𑒏 𑒠𑒼𑒮𑒩 𑒮𑒾𑒐 𑒟𑒱𑒏। 𑒏𑒻𑒧𑒩𑒰𑒧𑒹 𑒢𑒲𑒏 𑒤𑒼𑒙𑒼 𑒐𑒱𑒔𑒥 𑒂 𑒋𑒯𑒱 𑒤𑒼𑒙𑒼𑒮𑒦𑒏𑒹 𑒮𑒳𑒩𑒏𑓂𑒭𑒱𑒞 𑒩𑒰𑒐𑒥 𑒯𑒳𑒢𑒏 𑒫𑒱𑒬𑒹𑒭𑒞𑒰 𑒕𑒢𑒱। 𑒋𑒏𑒩 𑒁𑒞𑒱𑒩𑒱𑒏𑓂𑒞 𑒍 𑒤𑒱𑒪𑓂𑒧 𑒢𑒱𑒩𑓂𑒧𑒰𑒝, 𑒤𑒱𑒪𑓂𑒧 𑒪𑒹𑒐𑒢𑒂𑒠𑒱 𑒏𑒪𑒰𑒧𑒹 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒢𑒱𑒣𑒳𑒝 𑒕𑒟𑒱। 𑒍 𑒁𑒡𑓂𑒨𑒨𑒢 𑒂 𑒦𑓂𑒩𑒧𑒝 𑒏𑒩𑒥𑒰𑒧𑒹 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒫𑒱𑒬𑒹𑒭 𑒩𑒳𑒔𑒱 𑒩𑒐𑒻𑒞 𑒕𑒟𑒱। 𑒍 𑒢𑒹𑒣𑒰𑒪 𑒂 𑒦𑒰𑒩𑒞𑒮𑓀𑒑𑒯𑒱 𑒔𑒲𑒢𑒏 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒦𑓂𑒩𑒧𑒝 𑒏𑒋𑒢𑒹 𑒕𑒟𑒱।

𑒮𑓀𑒠𑒩𑓂𑒦-

१) 𑒁𑒖𑒨 𑒁𑒢𑒳𑒩𑒰𑒑𑒲: 𑒪𑒼𑒏𑒰𑒢𑓂𑒞𑒩 𑒛𑒙𑒏𑒧: 𑒁𑒢𑒪𑒰𑒄𑒢 𑒣𑒞𑓂𑒩𑒱𑒏𑒰। 𑒣𑓂𑒩𑒏𑒰𑒬𑒢 :𑒏𑒰𑒩𑓂𑒞𑒱𑒏 २, २०७६

𑓒) 𑒑𑒰𑒧𑒒𑒩 𑒮𑒰𑒣𑓂𑒞𑒰𑒯𑒱𑒏, 𑓒𑓐𑓔𑓑 𑒔𑒻𑒞 𑓑 𑒑𑒞𑒹𑒏 𑒁𑓀𑒏 𑒮𑓀।

𑓓) 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒣𑒞𑓂𑒩𑒏𑒰𑒩𑒱𑒞𑒰𑒏 𑒃𑒞𑒱𑒯𑒰𑒮𑓁 𑒬𑓂𑒩𑒲 𑒔𑒢𑓂𑒠𑓂𑒩𑒢𑒰𑒟 𑒧𑒱𑒬𑓂𑒩 𑒁𑒧𑒩, 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒁𑒏𑒰𑒠𑒧𑒲, 𑒣𑒙𑒢𑒰।

𑒁𑒣𑒢 𑒧𑓀𑒞𑒫𑓂𑒨 ggajendra@videha.com **𑒣𑒩 𑒣𑒚𑒰𑒅।**

𑓒𑓔 𑒦𑒲𑒧𑒢𑒰𑒟 𑒗𑒰- 𑒪𑒼𑒏𑒖𑒲𑒫𑒢𑒣𑒩 𑒮𑒧𑒹𑒏𑒱𑒞 𑒂𑒪𑒼𑒏

𑒦𑒲𑒧𑒢𑒰𑒟 𑒗𑒰- 𑒮𑓀𑒣𑒩𑓂𑒏- 𑓗𑓔𑓘𑓒𑓐𑓖𑓖𑓘𑓕𑓕
𑒪𑒼𑒏𑒖𑒲𑒫𑒢𑒣𑒩 𑒮𑒧𑒹𑒏𑒱𑒞 𑒂𑒪𑒼𑒏

𑒬𑓂𑒩𑒲 𑒦𑒲𑒧𑒢𑒰𑒟 𑒗𑒰𑒏 𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨𑒨𑒰𑒞𑓂𑒩𑒰 𑒥𑒯𑒳𑒂𑒨𑒰𑒧𑒲 𑒕𑒢𑒱। 𑒏𑒼𑒢𑒼 𑒪𑒹𑒐 𑒋𑒏𑒂𑒨𑒰𑒧𑒲 𑒯𑒼𑒃 𑒕𑒻, 𑒏𑒼𑒢𑒼 𑒠𑒳𑒂𑒨𑒰𑒧𑒲 𑒕𑒻 𑒖𑒹 𑒥𑒛𑓃 𑒅𑒣𑒖𑒰𑒅 𑒞𑒰𑒯𑒱𑒧𑒹 𑒞𑒹𑒮𑒩𑒼 𑒂𑒨𑒰𑒧 𑒮𑒳𑒞𑒰𑒋𑒪 𑒖𑒰𑒃 𑒕𑒻। 𑒍𑒯𑒢 𑒪𑒹𑒐 '𑒮𑒼𑒢𑒰𑒏 𑒙𑒳𑒏𑒛𑓃𑒲' 𑒏𑒯𑒻 𑒕𑒻। 𑒧𑒳𑒠𑒰, 𑒯𑒱𑒢𑒏 𑒪𑒹𑒐𑒧𑒹 𑒏𑒼𑒢𑒼 𑒋𑒯𑒢 𑒂𑒨𑒰𑒧 𑒕𑒻𑒏𑒹 𑒢𑒻 𑒧𑒰𑒢𑒮𑒱𑒏 𑒖𑒹 𑒅𑒣𑒖𑒪 𑒢𑒯𑒱 𑒯𑒼𑒃𑒢, 𑒅𑒣𑒖𑒻𑒞 𑒢𑒯𑒱 𑒯𑒼𑒃𑒢𑒱। 𑒩𑒯𑒼 𑒮𑒳𑒢𑒢𑒹 𑒕𑒱𑒌 𑒖𑒹 𑒏𑒹𑒯𑒢𑒼 𑒅𑒩𑓂𑒫𑒩𑒰 𑒦𑒴𑒧𑒱 𑒋𑒏𑒢𑒹𑒏 𑒠𑒱𑒢 𑒆𑒮𑒩 𑒦𑓄 𑒖𑒰𑒃 𑒕𑒻, 𑒖𑒐𑒢 𑒍𑒏𑒩𑒰 𑒢𑒧𑒲 𑒮𑒳𑒐𑒰 𑒖𑒰𑒃𑒕𑒻। 𑒧𑒳𑒠𑒰, 𑒯𑒱𑒢𑒏 𑒪𑒹𑒐𑒏 𑒢𑒧𑒲 𑒞𑒿 𑒠𑒱𑒢𑒰𑒢𑒳𑒠𑒱𑒢 𑒯𑒩𑒱𑒂𑒋𑒪 𑒖𑒰𑒃𑒞 𑒠𑒹𑒐𑒻 𑒕𑒱𑒨𑒢𑒱। 𑒋𑒯𑒢 𑒖𑒧𑒲𑒢𑒏𑒹 𑒏𑒲 𑒏𑒯𑒥𑒻? 𑒯𑒲𑒩𑒰𑒏 𑒙𑒳𑒏𑒛𑓃𑒲, 𑒣𑒢𑓂𑒢𑒰𑒏 𑒙𑒳𑒏𑒛𑓃𑒲, 𑒧𑒼𑒞𑒲𑒏 𑒙𑒳𑒏𑒛𑓃𑒲𑒖𑒹 𑒏𑒯𑒱 𑒪𑒱𑒨𑒾, 𑒮𑒦 𑒕𑒖𑒞𑒻। 𑒞𑒿 𑒢𑒹, 𑒥𑒢𑒳 𑒅𑒢𑒨𑒰𑒮𑒼 𑒥𑒮𑒰𑒞 𑒥𑒯𑒱 𑒖𑒰𑒍, 𑒞𑒻𑒨𑒼 𑒯𑒱𑒢𑒏 𑒨𑒰𑒞𑓂𑒩𑒰𑒏 𑒣𑓂𑒩𑒨𑒰𑒮𑒼 𑒑𑒰𑒕 𑒮𑒦 𑒇𑒞𑒳𑒧𑒹 𑒪𑒯𑒪𑒯𑒰𑒃𑒞𑒹 𑒠𑒹𑒐𑒻 𑒕𑒱𑒨𑒢𑒱।

𑒏𑒫𑒱𑒞𑒰, 𑒏𑒟𑒰, 𑒅𑒣𑒢𑓂𑒨𑒰𑒮, 𑒢𑒰𑒙𑒏, 𑒋𑒏𑒰𑓀𑒏𑒲, 𑒢𑒱𑒥𑒢𑓂𑒡, 𑒨𑒰𑒞𑓂𑒩𑒰
𑒮𑓀𑒮𑓂𑒧𑒩𑒝, 𑒩𑒱𑒣𑒼𑒩𑓂𑒞𑒰𑒖, 𑒬𑒼𑒡, 𑒮𑒧𑒲𑒏𑓂𑒭𑒰, 𑒙𑒱𑒣𑓂𑒣𑒝𑒲, 𑒛𑒰𑒨𑒩𑒲
𑒂𑒠𑒱𑒂𑒠𑒱, 𑒖𑒏𑒩𑒰 𑒍𑒩𑒮𑒿 𑒁𑒢𑒫𑒩𑒞 𑒨𑒞𑓂𑒢 𑒩𑒯𑒪 𑒕𑒟𑒱, 𑒞𑒏𑒩𑒰 𑒕𑒼𑒩 𑒋𑒐𑒢 𑒥𑒯𑒳𑒞 𑒠𑒴𑒩 𑒕𑒢𑒱। 𑒥𑒲𑒔𑒏 𑒖𑒑𑒯𑒏𑒹𑒿 𑒪𑒑𑒰𑒞𑒰𑒩 𑒦𑒩𑒻𑒞 𑒩𑒯𑒥𑒰𑒏 𑒕𑒢𑒱। 𑒮𑒹 𑒄 𑒏𑓄 𑒩𑒯𑒪 𑒁𑒕𑒱 । 𑒯𑒧 𑒋𑒏𑒙𑒰 𑒧𑒨𑓂𑒨𑒰𑒢𑓂𑒞𑒰 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒧𑒰𑒢𑒻𑒞 𑒕𑒱𑒨𑒢𑒱। 𑒁𑒣𑒢𑒹 𑒣𑒴𑒕𑒥 𑒏𑒼𑒢𑒰? 𑒯𑒧 𑒏𑒯𑒥 𑒞𑒏𑒩𑒰 𑒣𑓂𑒩𑒧𑒰𑒝 𑒟𑒱𑒏 𑒄 𑒣𑒼𑒟𑒲 '𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰𑒏 𑒪𑒼𑒏𑒖𑒲𑒫𑒢 : 𑒪𑒼𑒏𑒮𑒢𑓂𑒠𑒩𑓂𑒦' । 𑒋𑒞𑒹 𑒠𑒱𑒢𑒧𑒹 𑒖𑒞𑒹: 𑒄 𑒣𑒜𑓃𑒪𑒢𑒱 𑒁𑒕𑒱, 𑒖𑒞𑒹 𑒄 𑒠𑒹𑒐𑒪𑒢𑒱 𑒁𑒕𑒱, 𑒖𑒞𑒹 𑒄 𑒮𑒱𑒐𑒪𑒢𑒱 𑒁𑒕𑒱, 𑒖𑒞𑒹

ई लिखलनि अछि, तकर हलक तँ लगातार विभिन्न पोथी सभमे देखैत आबि रहल छथि। एहि कृतिमे सभटाक निचोड़ आनिकऽ राखि देलनि अछि। अन्यथा एहि पोथीकेँ लेखकक एतबा दिनक कार्यकौशलक 'रिपोर्ट' मानि सकै छी।

एहि पोथीक रचना सभक लेखनचक्र चारि दशकसँ उपरेक होयबाक चाही। एतबा जाहि जाहि दिशामे जतेक दूर धरि हिनक बौद्धिक प्रवेश भऽ सकलनि अछि, तकर ठोस साक्ष्य तँ अवश्य ई कृति प्रस्तुत करैत अछि।

एतऽ विविध्य विषयक संकेत मात्र करबाक प्रयास कयल अछि

विषय

साहित्यिक, सांस्कृतिक, ऐतिहासिक, राजनीतिक, प्राकृतिक, शास्त्रीय एवं लोकपक्षीय अछि, जकर विचारक केन्द्रमे नेपालभारतस्थ समस्त मिथिलाक्षेत्रीय भूगोल आबि गेल अछि। लेखकक दृष्टिक व्यापकता तँ विषयक विविधता, निरीक्षणात्मक सूक्ष्मता, सोचक स्पष्टता, अभिव्यक्तिक निर्भीकता एवं तर्कक अकाट्यता ताहिसँ प्रमाणित भऽ जाइत अछि।

विद्वान लेखक मध्यकालीन गीतक उद्धारक चिन्ता व्यक्त करैत छथि तँ तिरहुतिया गीतक तालपर सेहो हुमैत छथि। एक दिस मिथिलामे पारम्परिक कीर्तनपरम्पराक खोज करैत छथि तँ दोसर दिस शिशुगीतक विभिन्न रूपक दर्शनो करबैत छथि। ऋतुगीतक परम्परामे पावस, होरी आ वसन्तक उल्लास बँटै छथि तँ गंगाक पावनताक रक्षा एवं कमलानदीक सांस्कृतिक महत्तासँ परिचियो करबैत छथि। अपन लोकसंस्कृति वैशिष्ट्य प्रकाशनक क्रममे लोकचित्रकला, लोकनृत्य, (मिथिला आ जटाजटिन) एवं लोकदेवता (सलहेस दीनाभद्री एवं राजा भरथरी) के चरितचर्या करैत हुनका लोकनिक महत्ता देखबैत छथि। तहिना, धनुषाक

मकर, दूलन, जुड़शीतल, श्रीपंचमी, परिक्रमा, छठि तथा रामनवमी सन मैथिलीक विशिष्ट पावनितिहारकेँ सामाजिक समरसताक प्रतीक मानैत छथि। धार्मिक स्थलमे जनकपुर, अहल्यास्थान एवं दुहवी गढ़ीक विशेष उल्लेख्य भेल अछि। जनकपुरक एक सुविख्यात जानकी मन्दिर (नौलख्या) के निर्माणसम्बन्धक निस्तुकी प्रमाणक अभाव मानैत ताहि दिसि अनुसन्धानक हेतु विभिन्न सरकार आ जनताक ध्यान आकृष्ट करैत छथि। ऐतिहासिक घटनाक क्रममे कनिष्क आ हर्षवर्धन के मिथिला आ नेपालसँ सम्बन्धकेँ सप्रमाण पुष्ट कयने छथि।

नेपालमे मोडल विद्यापतिपदावलीक प्रसंग उठाय ताहिपर पाँच गोट अनुसन्धानमूलक निबन्ध लिखने छथि, जाहिमे आकर खोज एवं तकर व्यापक अध्ययनक आह्वान कयल गेल अछि। हुनक अतिरिक्त लोककवि घाघ, कवीश्वरचन्दा झा, कविचूडामणी मधुप, महाकाव्य यात्री एवं लोकगाथा उद्धारक काव्य विमर्श उपयोगी अछि। मैथिली कविता एवं पत्रकारिताक संगहि साहित्यमे नारी विमर्शपर सूत्राकसँ विचार कयल गेल अछि। तहिना, एक निबन्धमे भानुभक्तक रामायण आ लालदासक रमेश्वर चरितक तुलनात्मक अध्ययन महत्त्वपूर्ण अछि। एकर अतिरिक्त नेपालस्थ मैथिलीक सामाजिक, राजनीतिक, क्षेत्रीय भाषानीतिक संगहि शिक्षानीतिक समस्याकेँ प्रमुखताक संग उजागर कयल गेल अछि।

अन्तमे ईहो कहब जे संवेदनशील साहित्यकार द्वारा प्राकृतिक आपदा भूकम्प आ कोरोनाक त्रासदीकेँ साहित्यमे समेटबाक दायित्वके कोना छोड़ल जा सकै छल, जाहिमे सम्पूर्ण मानवता तबाह भऽ गेल !

एतावता विषयवस्तुक संकेतसँ स्पष्ट होइछ जे समीक्षित पोथी सभ वर्गके पाठकक अपेक्षा पूर्ण करबाक योग्यता रखैत अछि। सामान्य पाठककेँ एतवा जनतव प्राप्त करबा लेल सात घाटक पानि पीबऽ पड़तनि। अनुसान्धेत्सु

ओ ज्ञानपिपासु गंभीर अध्येतागणक चिन्तनक हेतु अनेक बिन्दु छोड़ैतनि एवं हुनका लोकनिमे स्वतन्त्र विषयक आर अधिक जिज्ञासा जगौतनि।

सभसँ लाभान्वित तँ दुनू पाठक 'क्रमश' प्रेमी पाठक होयता जनिका अपन प्रतिष्ठित साहित्यिकताक अभिव्यक्ति रूपक दर्शन होयतनि। अनेक देशमे बसल प्रवासी मैथिल समाजक ओ लोकनि, जे सभ अपने मिथिलामैथिलीक गौरवमय अतीत एवं उज्ज्वल वर्तमानक गुणगान तँ सुनैत छथि, किन्तु अपन चक्षुसँ जानि नहि सकल छथि, तनिका सभक हेतु तँ ई पोथी मिथिला मैथिली डाइरेक्टरी कहि सैह थिकनि। हर्ष अछि जे अमेरिकाक मिथिला सेंटर अपन प्रकाशनक श्रीगणेश सर्वथा उपयुक्त पोथीसँ कयलक अछि।

अपन मंतव्य ggajendra@videha.com **पर पठाउ।**

२.५ रविन्द्र कुमार मिश्र- रामनारायण कापड़ि 'भ्रमर' जीक संग साक्षात्कार

रविन्द्र कुमार मिश्र

रामनारायण कापड़ि 'भ्रमर' जीक संग साक्षात्कार

१ रामनारायणसँ भ्रमर कोना बनलहुँ ?

(१) 𑒄 𑒑𑒣 𑒟𑒱𑒏 𑒯𑒰𑒃𑒮𑓂𑒏𑒴𑒪𑒏। 𑒖𑒐𑒢 𑒧𑒻𑒙𑓂𑒩𑒱𑒏𑒏𑒹 𑒣𑒩𑒲𑒏𑓂𑒭𑒰𑒧𑒹 𑒤𑒰𑒿𑒩𑓂𑒧 𑒦𑒩𑒥𑒰𑒏 𑒮𑒧𑒨 𑒁𑒋𑒪𑒻𑒏 𑒞 𑒏𑒱𑒕𑒳 𑒧𑒱𑒞𑓂𑒩 𑒏𑒯𑒪𑒢𑒱 𑒖𑒹 𑒢𑒰𑒧 𑒋𑒯𑒧𑒱 𑒦𑒩𑒥𑒻𑒏 𑒍 𑒮𑓂𑒟𑒰𑒨𑒲 𑒦𑓄 𑒖𑒰𑒋𑒞। 𑒯𑒧 '𑒦𑓂𑒩𑒧𑒩' 𑒅𑒣𑒢𑒰𑒧𑒮𑓀 𑒑𑒠𑓂𑒨 𑒣𑒠𑓂𑒨 𑒪𑒱𑒐𑒻𑒞 𑒩𑒯𑒲। 𑒦𑒹𑒪 𑒖𑒿 𑒋𑒏𑒩𑒰 𑒤𑒰𑒿𑒩𑓂𑒧𑒧𑒹 𑒪𑒱𑒐𑒱𑒠𑒻𑒥𑒻𑒏 𑒞 '𑒦𑓂𑒩𑒧𑒩' 𑒯𑒧𑒩 𑒮𑓂𑒟𑒰𑒨𑒲 𑒅𑒣𑒢𑒰𑒧 𑒦𑓄 𑒖𑒰𑒋𑒞। 𑒂 𑒞𑒰𑒯𑒱 𑒪𑒻𑒪 𑒮𑓀 𑒯𑒧 𑒋𑒏𑒩𑒰 𑒪𑒱𑒐𑒻𑒞 𑒩𑒯𑒲। 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒯𑒧𑒩 𑒣𑓂𑒩𑒡𑒰𑒢𑒰𑒡𑓂𑒨𑒰𑒣𑒏𑒏𑒹 𑒄 𑒢𑒯𑒱 𑒣𑒔𑒪𑒢𑒱। 𑒍 𑒞𑒏𑒩𑒰 𑒏𑒙𑒻𑒞 𑒯𑒧𑒩𑒰 𑒢𑒏𑒱 𑒖𑒏𑒰𑒿 𑒤𑒙𑒏𑒰𑒩𑒪𑒢𑒱 𑒮𑒥 𑒔𑒰𑒯𑒞𑒰 𑒯𑒻 𑒏𑒱 𑒏𑒫𑒱𑒋 𑒥𑒢 𑒖𑒰𑒋𑓀।

𑒨𑒠𑓂𑒨𑒣𑒱 𑒍𑒞 𑒯𑒧𑒩 𑒢𑒰𑒧 𑒞 𑒏𑒰𑒙𑒱 𑒠𑒹𑒪 𑒑𑒹𑒪, 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒯𑒧𑒩 𑒧𑒼𑒢𑒧𑒹 𑒅𑒚𑒪 𑒖𑒹 𑒪𑒏𑓂𑒭 𑒩𑒯𑒋 𑒮𑒹 𑒋𑒏𑒙𑒰 𑒮𑓀𑒏𑒪𑓂𑒣 𑒩𑒴𑒣𑒧𑒹 𑒩𑒴𑒣𑒰𑒢𑓂𑒞𑒩𑒱𑒞 𑒯𑒼𑒃𑒞 '𑒦𑓂𑒩𑒧𑒩' 𑒅𑒣𑒢𑒰𑒧𑒏 𑒮𑓀𑒑 𑒩𑒔𑒢𑒰𑒬𑒲𑒪 𑒩𑒯𑒪। 𑒂 𑒂𑒃 𑒯𑒧𑒩 𑒮𑓀𑒑 𑒋𑒯𑒱 𑒞𑒩𑒯𑒹 𑒖𑒳𑒛𑓃𑒪 𑒁𑒕𑒱 𑒖𑒹 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒧𑒹 𑒖𑒿 '𑒦𑓂𑒩𑒧𑒩' 𑒏𑒯𑒱 𑒞 𑒣𑓂𑒩𑒰𑒨𑓁 𑒪𑒼𑒏 𑒯𑒧𑒩𑒹 𑒥𑒳𑒗𑒻𑒞 𑒁𑒕𑒱।

२ 𑒢𑒰𑒙𑒏, 𑒩𑓀𑒑𑒧𑓀𑒔, 𑒑𑒲𑒞 𑒂𑒠𑒱𑒏 𑒩𑒰𑒧 𑒦𑒩𑒼𑒮 𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨𑒮𑒵𑒖𑒢𑒏 𑒦𑓂𑒩𑒧𑒩𑒏 𑒏𑒼𑒢𑒰 𑒥𑒢𑒪𑒯𑒳𑓀 ?

(२) 𑒯𑒧 𑒏𑒯𑒱𑒨𑒹𑒏𑒪 𑒕𑒲 𑒬𑒳𑒩𑒳𑒋𑒮𑓀 '𑒦𑓂𑒩𑒧𑒩' 𑒪𑒱𑒐𑒻𑒞 𑒩𑒯𑒪𑒯𑒳𑒿। 𑒣𑓂𑒩𑒰𑒨𑓁 𑒞𑒯𑒱𑒨𑒰 𑒯𑒧𑒩𑒰 𑒪𑒰𑒑𑒪 𑒩𑒯𑒋 '𑒦𑓂𑒩𑒧𑒩' 𑒮𑓀 𑒖𑒞𑒹 𑒩𑒰𑒑 𑒩𑓀𑒑𑒏 𑒥𑒼𑒡 𑒯𑒼𑒃𑒞 𑒕𑒻𑒏 𑒂 𑒯𑒧𑒩 𑒏𑒰𑒿𑒔 𑒧𑒼𑒢𑒣𑒩 𑒯𑒰𑒫𑒲 𑒦𑓄 𑒑𑒹𑒪 𑒕𑒪। 𑒞𑒹𑒿 𑒑𑒲𑒞 𑒯𑒼, 𑒢𑒰𑒙𑒏 𑒯𑒼 𑒁𑒟𑒫𑒰 𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨𑒏 𑒁𑒢𑓂𑒨 𑒫𑒱𑒡𑒰। 𑒯𑒧 𑒢𑒱𑒩𑒢𑓂𑒞𑒩 '𑒦𑓂𑒩𑒧𑒩' 𑒅𑒣𑒢𑒰𑒧𑒏 𑒮𑓀𑒑 𑒪𑒱𑒐𑒻𑒞 𑒩𑒯𑒪𑒯𑒳𑒿।

३ 𑒮𑒳𑒢𑒪 𑒁𑒕𑒱 𑒪𑒼𑒏 𑒑𑒲𑒞 𑒂 𑒁𑒢𑓂𑒨 𑒑𑒲𑒞𑒏 𑒏𑒻𑒮𑒹𑒙 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒏𑒩𑒢𑒹 𑒕𑒲।𑒍𑒏𑒩 𑒣𑒩𑒱𑒝𑒰𑒧 𑒏𑒯𑒴 ?

(३) 𑒯𑒧 𑒥𑒔𑓂𑒔𑒹𑒮𑓀 𑒑𑒲𑒞𑒏 𑒣𑓂𑒩𑒞𑒱 𑒂𑒏𑒩𑓂𑒭𑒱𑒞 𑒩𑒯𑒪𑒯𑒳𑒿। 𑒯𑒰𑒃𑒮𑓂𑒏𑒴𑒪𑒧𑒹 𑒩𑒯𑒻𑒞 𑒂𑒚 𑒣𑒢𑓂𑒢𑒰𑒏 𑒋𑒏𑒙𑒰 𑒑𑒲𑒞 𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯 '𑒖𑒫𑒰𑒢𑒲𑒏 𑒠𑒱𑒢' 𑒢𑒰𑒧𑒮𑓀 𑒢𑒱𑒏𑒰𑒪𑒢𑒹 𑒕𑒪𑒯𑒳𑒿। 𑒖𑒹 𑒩𑒹𑒪𑒫𑒹 𑒮𑓂𑒙𑒹𑒬𑒢 𑒣𑒩 𑒋𑒏𑒙𑒰 𑒑𑒰𑒨𑒏 𑒠𑓂𑒫𑒰𑒩𑒰 𑒑𑒰𑒍𑒪 𑒖𑒰𑒃𑒞 𑒕𑒪। 𑒥𑒰𑒠𑒧𑒹 𑒯𑒧𑒩 𑒥𑒯𑒳𑒞𑒼 𑒑𑒲𑒞 𑒣𑓂𑒩𑒮𑒱𑒠𑓂𑒡 𑒦𑒹𑒪। 𑒢𑒹𑒣𑒰𑒪𑒲 𑒤𑒱𑒪𑓂𑒧 '𑒮𑒲𑒞𑒰' 𑒧𑒹 𑒯𑒧𑒩𑒼 𑒑𑒲𑒞 𑒐𑒴𑒥 𑒔𑒩𑓂𑒔𑒱𑒞 𑒁𑒕𑒱। 𑒞𑒯𑒱𑒢𑒰 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒙𑒹𑒪𑒲𑒤𑒱𑒪𑓂𑒧 '𑒋𑒏𑒙𑒰 𑒂𑒍𑒩 𑒫𑒮𑒢𑓂𑒞' 𑒧𑒹 𑒠𑒴𑒙𑒰 𑒑𑒲𑒞 𑒤𑒱𑒪𑓂𑒧𑒰𑓀𑒏𑒢 𑒦𑒹𑒪 𑒖𑒰𑒯𑒱𑒧𑒹 '𑒮𑒐𑒲 𑒯𑒹 𑒮𑒰𑒫𑒢𑒏𑒹 𑒥𑒳𑒢𑓂𑒢 𑒠𑒱𑒮𑒲 𑒏𑒰𑒤𑒲 𑒪𑒼𑒏𑒣𑓂𑒩𑒱𑒨 𑒩𑒯𑒪। 𑒏𑒱𑒕𑒳 𑒫𑒩𑓂𑒭 𑒣𑒴𑒩𑓂𑒫

'𑒁𑒩𑒱𑒣𑒢' 𑒢𑒰𑒧𑒮𑒿 ८ 𑒑𑒼𑒙 𑒑𑒲𑒞𑒏 𑒋𑒪𑒥𑒧 𑒥𑒯𑒰𑒩 𑒏𑒹𑒪𑒯𑒳𑒿 𑒖𑒹 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒋𑒪𑒥𑒧 𑒏𑒹 𑒩𑒴𑒣𑒧𑒹 𑒬𑓂𑒩𑒼𑒞𑒰𑒫𑒩𑓂𑒑 𑒣𑒮𑒲𑒢 𑒏𑒨𑒪 𑒑𑒹𑒪। 𑒯𑒧𑒩 𑒁𑒣𑒢 𑒨𑒴𑒙𑓂𑒨𑒴𑒥 𑒔𑒻𑒢𑒪 𑒁𑒕𑒱 '𑒧𑒡𑒴𑒪𑒱𑒏' 𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰' 𑒞𑒰𑒯𑒱𑒧𑒹 𑒯𑒧𑒩 𑒂𑒢𑒼 𑒂𑒢𑒼 𑒑𑒲𑒞 𑒮𑒥 𑒩𑒰𑒐𑒪 𑒁𑒕𑒱।

४ 𑒁𑒣𑒢 𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨 𑒮𑒰𑒡𑒢𑒰, 𑒏𑒪𑒰 𑒂 𑒮𑒰𑓀𑒮𑓂𑒏𑒵𑒞𑒱𑒏 𑒮𑒰𑒡𑒢𑒰𑒏 𑒠𑒮𑓂𑒞𑒰𑒫𑒹𑒖𑒲 𑒬𑒏𑓂𑒪 𑒠𑒹𑒥𑒰𑒏 𑒂𑒫𑒬𑓂𑒨𑒏𑒞𑒰 𑒏𑒼𑒢𑒰 𑒥𑒳𑒗𑒪𑒯𑒳𑒿 ?

(४) 𑒢𑒹𑒣𑒰𑒪𑒧𑒹 𑒣𑒳𑒮𑓂𑒞𑒏 𑒣𑓂𑒩𑒏𑒰𑒬𑒢𑒏 𑒁𑒦𑒰𑒫 𑒩𑒯𑒻𑒏। 𑒖𑒯𑒱𑒨𑒰 𑒯𑒧 𑒪𑒱𑒐𑒥 𑒬𑒳𑒩𑒳 𑒏𑒨𑒢𑒹 𑒩𑒯𑒲 𑒁𑓀𑒑𑒳𑒩𑒣𑒩 𑒑𑒢𑒪 𑒖𑒼𑒑𑒰 𑒪𑒹𑒐𑒏 𑒩𑒯𑒟𑒱। 𑒞𑒰𑒯𑒴𑒧𑒹 𑒣𑒴𑒩𑓂𑒝𑒏𑒰𑒪𑒱𑒏 𑒞 𑒢𑒯𑒱𑒋। 𑒮𑒥 𑒏𑒞𑒾 𑒢𑒹 𑒏𑒞𑒾 𑒢𑒼𑒏𑒩𑒲𑒧𑒹 𑒪𑒰𑒑𑒪 𑒕𑒪𑒰𑒯। 𑒯𑒧 𑒖𑒹 𑒏𑒱 𑒞𑒰𑒯𑒱𑒮𑒿 𑒧𑒳𑒏𑓂𑒞 𑒩𑒯𑒲, 𑒣𑒴𑒩𑓂𑒝𑒏𑒰𑒪𑒱𑒏 𑒪𑒹𑒐𑒏 𑒩𑒯𑒪𑒯𑒳𑒿। 𑒂 𑒂𑒃 𑒣𑒔𑒰𑒮 𑒮𑒿 𑒅𑒣𑒩 𑒣𑒳𑒮𑓂𑒞𑒏 𑒣𑓂𑒩𑒏𑒰𑒬𑒱𑒞 𑒦𑓄 𑒮𑒏𑒪 𑒁𑒕𑒱 𑒂 𑒮𑒹 𑒫𑒱𑒦𑒱𑒢𑓂𑒢 𑒫𑒱𑒡𑒰𑒏𑒹। 𑒯𑒧𑒩 𑒮𑒠𑒻𑒫 𑒧𑒰𑒢𑓂𑒨𑒞𑒰 𑒁𑒕𑒱 𑒁𑒣𑒢 𑒔𑒱𑒢𑓂𑒞𑒢 𑒧𑒢𑒢𑒏𑒹 𑒠𑒮𑓂𑒞𑒰𑒫𑒹𑒖𑒲 𑒩𑒴𑒣𑒧𑒹 𑒩𑒰𑒐𑒱 𑒠𑒹𑒥𑒰𑒏 𑒔𑒰𑒯𑒲। 𑒣𑒰𑒚𑒏𑒏𑒹 𑒞𑒏𑒩 𑒧𑒴𑒪𑓂𑒨𑒰𑓀𑒏𑒢 𑒏𑒩 𑒠𑒹𑒥𑒰𑒏 𑒔𑒰𑒯𑒲। 𑒁𑒣𑒢𑒹𑒮𑒿 𑒁𑒣𑒢 𑒪𑒹𑒐𑒢 𑒫𑒰 𑒫𑓂𑒨𑒏𑓂𑒞𑒱𑒞𑓂𑒫𑒏𑒹 𑒧𑒰𑒟 𑒣𑒩 𑒔𑒜𑒰 𑒏 𑒩𑒰𑒐𑒥 𑒅𑒔𑒱𑒞 𑒢𑒯𑒱।

𑒣𑓂𑒩𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨, 𑒮𑒱𑒢𑒹𑒧𑒰 𑒂 𑒮𑒧𑒰𑒖𑒏 𑒮𑒩𑒼𑒏𑒰𑒩𑒏𑒹 𑒢𑒏𑒰𑒩𑒪 𑒢𑒯𑒱 𑒖𑒰 𑒮𑒏𑒻𑒕। 𑒋𑒯𑒱𑒧𑒹 𑒤𑒱𑒪𑓂𑒧 𑒢𑒱𑒩𑓂𑒧𑒰𑒞𑒰𑒏 𑒦𑒴𑒧𑒱𑒏𑒰 𑒏𑒹𑒯𑒢 𑒯𑒨𑒥𑒰𑒏 𑒔𑒰𑒯𑒲 ?

(५) 𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨 𑒮𑒱𑒢𑒹𑒧𑒰 𑒂 𑒮𑒧𑒰𑒖 𑒋𑒏 𑒠𑒼𑒮𑒩𑒰𑒏 𑒁𑒦𑒱𑒢𑓂𑒢 𑒟𑒱𑒏। 𑒋𑒏 𑒠𑒼𑒮𑒩𑒰𑒏 𑒥𑒱𑒢𑒰 𑒏𑒏𑒩𑒼 𑒧𑒼𑒖𑒩 𑒢𑒯𑒱 𑒦𑓄 𑒮𑒏𑒻𑒕। 𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨 𑒖𑒯𑒱𑒢𑒰 𑒮𑒧𑒰𑒖𑒏𑒹 𑒮𑒔𑒹𑒞 𑒏𑒩𑒻𑒞 𑒁𑒕𑒱, 𑒮𑒱𑒢𑒹𑒧𑒰 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒮𑒰𑒧𑒰𑒖𑒱𑒏 𑒮𑒠𑓂𑒦𑒰𑒫 𑒂 𑒣𑓂𑒩𑒹𑒧𑒏𑒹 𑒮𑓂𑒟𑒰𑒣𑒱𑒞 𑒏𑒩𑒥𑒰𑒏 𑒧𑒰𑒡𑓂𑒨𑒧 𑒯𑒼𑒃𑒕। 𑒞𑒐𑒢 𑒖𑒞𑒞 𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨 𑒁𑒣𑒢𑒥𑒰𑒙 𑒕𑒼𑒛𑓃𑒥𑒰𑒏 𑒑𑒪𑒞𑒲 𑒏𑒩𑒻𑒞 𑒁𑒕𑒱, 𑒮𑒱𑒢𑒹𑒧𑒰 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒢𑒲𑒏 𑒮𑒢𑓂𑒠𑒹𑒬 𑒣𑓂𑒩𑒫𑒰𑒯𑒱𑒞 𑒢𑒯𑒱 𑒏𑓄 𑒣𑒥𑒻𑒞 𑒁𑒕𑒱। 𑒞𑒋𑒿 𑒤𑒱𑒪𑓂𑒧 𑒮𑒼𑒠𑓂𑒠𑒹𑒬𑓂𑒨 𑒂 𑒮𑒥𑒏𑒹 𑒮𑓀𑒑 𑒪𑓄 𑒔𑒪𑒥𑒰𑒏 𑒮𑒰𑒧𑒩𑓂𑒟𑓂𑒨 𑒩𑒐𑒢𑒱𑒯𑒰𑒩 𑒯𑒨𑒥𑒰𑒏 𑒔𑒰𑒯𑒲 𑒂 𑒞𑒰𑒯𑒱𑒧𑒹 𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨 𑒍𑒏𑒩𑒰 𑒁𑒩𑓂𑒟 𑒣𑓂𑒩𑒠𑒰𑒢 𑒏𑒩𑒻𑒞 𑒁𑒕𑒱।

𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰𑒏 𑒪𑒼𑒏 𑒁𑒫𑒠𑒰𑒢𑒏𑒹 𑒮𑓀𑒩𑒏𑓂𑒭𑒱𑒞 𑒏𑒩𑒥𑒰𑒏 𑒪𑒹𑒪 𑒤𑒱𑒪𑓂𑒧 𑒢𑒱𑒩𑓂𑒧𑒰𑒞𑒰𑒏 𑒧𑒯𑒞𑓂𑒫 𑒏𑒞𑒹𑒏 ?

(६) हम पहिने कहने छी समाजक मूलभूत चरित्रहि थिक फिल्म। ई मिथिला आ मैथिल समाजक जीवन पद्धति, ओकर व्यथा कथा, हास परिहास सभक संयोगक संग फिल्म बनत त ओकर महत्ता अपने आप समाजमे स्थापित भऽ जाएत।

७ फिल्म निर्माणक दृष्टिएँ पुनौराधाम, जनकपुरधाम आ सीतामढ़ी पर्याप्त शूटिंग स्थल मानल जाइछ। मात्र जानकी कहाँ धरि एहि लोकेशनमे जगह पौलनि अछि?

(७) देखू ई त जानकारीक विषय भेल जे माँ जानकीक जन्मस्थली सभक परिवेशमे फिल्म निर्माणक करैक संभावना छैक आ तकर उपयोग करैक करल गेल अछि। ओना फिल्मकार लोकनि एहि लोकेशन पर निरन्तर शूटिंग करैत अएलाह अछि। भेल ओकर विषय वस्तु, माँ सीताक जीवनपर आधारित नहि हो। नेपालीमे फिल्म बनल छल सीता। मुदा ओ जनकपुरक पृष्ठभूमि पर नवकथाक संग पैघ बजेटक फिल्म छल। हमर गीत एहि फिल्ममे राखल गेल छल। आर काल्हि जनकपुरधाम जानकीमंदिर लगायतमे एकटा नेपाली फिल्मक शुटिंग एकमास सं भऽ रहल अछि। नाम अछि भागवत गीता। मुदा कथा कहियो आने रहैक। काल्हिए पुनौराधाम गेल रही। ओत कहल गेल जे एतत शूटिंग होइत रहैत अछि। कोनो भिडियो अथवा शार्ट फिल्म आदिक। मात्र रामायणकालीन चरित्रके लऽ फिल्म बनल हो हमरा ज्ञात नहि अछि।

८ नेपालक फिल्म उद्योग आ आ काठमाण्डूमे गायक गायिकाक संग गीतक बाजार अछि। ओहिसँ मिथिलांचल कहाँ धरि लाभान्वित भेल अछि?

(८) नेपालमे नीक फिल्म उद्योग छैक। हँ, एखनधरि कोनो फिल्मसिटी नहि भऽ पौलक अछि। तएँ एकर शूटिंग एहिना बौआ बौआ कऽ करल जाइत अछि। ढेरो कलाकार छथि, दर्जनो गीत बनैत अछि। एकसँ एक गायक छथि मुम्बई धरिसँ कऽ फिल्मक प्रोसेस होइत छैक। भारतीय गायक गायीकासँ गीत

𑒑𑒫𑒰𑒍𑒪 𑒖𑒰𑒃𑒞 𑒩𑒯𑒻𑒏। 𑒖𑓀 𑒏𑒱 𑒅𑒠𑒱𑒞𑒢𑒰𑒩𑒰𑒨𑒝𑒖𑒲 𑒢𑒹𑒣𑒰𑒪𑒲𑒋 𑒕𑒟𑒱 𑒞𑓀 𑒏𑒯𑒱 𑒯𑒳𑒢𑒏𑒼 𑒮𑓀𑒑𑒲𑒞 𑒑𑒫𑒰𑒍𑒪 𑒖𑒰𑒃𑒞 𑒕𑒢𑓂𑒯𑒱। 𑒞𑒐𑒢 𑒋𑒯𑒱 𑒃𑒝𑓂𑒛𑒮𑓂𑒙𑓂𑒩𑒲𑒖𑒮𑓀 𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰𑒘𑓂𑒔𑒪𑒏𑒹 𑒏𑒼 𑒅𑒣𑒪𑒥𑓂𑒡𑒱 𑒞 𑒑𑒼𑒪𑒧𑒼𑒪 𑒬𑒥𑓂𑒠𑒧𑒹 𑒏𑒯𑒱 𑒞 𑒬𑒴𑒢𑓂𑒨। 𑒏𑒼𑒢𑒼 𑒮𑓂𑒟𑒰𑒢 𑒫𑒱𑒬𑒹𑒭𑒣𑒩 𑒬𑒴𑒙𑒱𑓀𑒑 𑒏𑓄 𑒪𑒹𑒥 𑒁𑒟𑒫𑒰 𑒏𑒼𑒢𑒼 𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰𑒘𑓂𑒔𑒪𑒏 𑒏𑒪𑒰𑒏𑒰𑒩𑒏𑒹 𑒕𑒼𑒙 𑒧𑒼𑒙 𑒩𑒼𑒪 𑒠𑓄 𑒅𑒣𑒏𑒵𑒞 𑒏𑓄 𑒠𑒹𑒥 𑒮𑒧𑒑𑓂𑒩𑒩𑒳𑒣𑒹 ' 𑒪𑒰𑒦𑒰𑒢𑓂𑒫𑒱𑒞' 𑒏 𑒬𑓂𑒩𑒹𑒝𑒲𑒧𑒹 𑒢𑒯𑒱 𑒂𑒢𑒪 𑒖𑒰 𑒮𑒏𑒻𑒕। 𑒯𑓀 𑒞𑒐𑒢 𑒋𑒏 𑒂𑒡𑒙𑒰 𑒤𑒱𑒪𑓂𑒧 𑒂𑒋𑒪 𑒁𑒕𑒱 𑒖𑒹𑒢𑒰 𑒖𑒰𑒯𑒱𑒧𑒹 𑒧𑒡𑒹𑒬𑒏 𑒔𑒩𑒱𑒞𑓂𑒩𑒏𑒹𑓀 𑒂𑒑𑒰𑓀 𑒪𑒰𑒫𑒱 𑒏𑒟𑒰𑒏𑒹 𑒍𑒖𑒢 𑒠𑒹𑒪 𑒑𑒹𑒪 𑒁𑒕𑒱।

𑓙𑒂𑒡𑒳𑒢𑒱𑒏𑒞𑒰𑒏 𑒁𑒢𑒩𑓂𑒑𑒪 𑒣𑓂𑒩𑒦𑒰𑒫 𑒂 𑒁𑒣𑒮𑓀𑒮𑓂𑒏𑒵𑒞𑒱𑒏 𑒣𑒩𑒱𑒫𑒹𑒬 𑒮𑒱𑒢𑒹𑒧𑒰𑒏𑒹 𑒠𑒼𑒭𑒲 𑒧𑒰𑒢𑒻𑒞 𑒁𑒕𑒱।𑒋𑒯𑒢𑒰 𑒮𑓂𑒟𑒱𑒞𑒱𑒧𑒹 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒤𑒱𑒪𑓂𑒧 𑒢𑒱𑒩𑓂𑒧𑒰𑒝 𑒏𑒼𑒢𑒰 𑒯𑒹𑒥𑒰𑒏 𑒔𑒰𑒯𑒲 ?

(𑓙) 𑒂𑒡𑒳𑒢𑒱𑒏𑒞𑒰𑒏 𑒢𑒰𑒧𑒣𑒩 𑒖𑒰𑒯𑒱 𑒞𑒩𑒯𑒹𑓀 𑒤𑒱𑒪𑓂𑒧𑒏𑒹 𑒏𑒟𑒰𑒢𑒏 𑒂 𑒁𑒯𑒩𑒱𑒢 𑒣𑒯𑒱𑒩𑒢𑒏𑒹𑓀 𑒢𑒫𑒩𑒳𑒣 𑒠𑓄 𑒠𑒹𑒪 𑒑𑒹𑒪 𑒁𑒕𑒱, 𑒍 𑒮𑒩𑓂𑒫𑒟𑒰 𑒔𑒱𑒢𑓂𑒞𑒢𑒲𑒨 𑒫𑒱𑒭𑒨 𑒁𑒕𑒱। 𑒞𑒐𑒢 𑒠𑒩𑓂𑒬𑒏𑒏𑒹𑓀 𑒁𑒣𑒢𑒰 𑒠𑒱𑒮 𑒒𑒱𑒔𑒱𑒫𑒰𑒏 𑒪𑒹𑒪 𑒂 𑒫𑒰𑒏𑓂𑒮𑒁𑒤𑒱𑒮 𑒣𑒩 𑒣𑒰𑒃 𑒁𑒮𑒴𑒪𑒏𑒹 𑒪𑒹𑒪 𑒧𑒰𑒞𑓂𑒩 𑒋𑒏𑒩 𑒅𑒣𑒨𑒼𑒑 𑒦𑓄 𑒩𑒯𑒪 𑒁𑒕𑒱। 𑒋𑒯𑒢 𑒔𑒰𑒩𑒝𑒰 𑒖𑓀 𑒥𑒢𑒻𑒞 𑒩𑒯𑒞 𑒞 𑒢𑒲𑒏 𑒤𑒱𑒪𑓂𑒧𑒏 𑒑𑒳𑓀𑒖𑒰𑒨𑒮 𑒏𑒧 𑒦𑓄 𑒖𑒰𑒋𑒞। 𑒦𑒼𑒖𑒣𑒳𑒩𑒲 𑒤𑒱𑒪𑓂𑒧𑒏 𑒥𑒜𑓃𑒻𑒞 𑒛𑒹𑒑𑒏 𑒣𑒰𑒕𑒰𑓀𑒏 𑒏𑒟𑒰𑒮𑓀 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒤𑒱𑒪𑓂𑒧 𑒢𑒱𑒩𑓂𑒧𑒰𑒞𑒰 𑒪𑒼𑒏𑒢𑒱𑒏𑒹𑓀 𑒬𑒱𑒏𑓂𑒭𑒰 𑒪𑒹𑒥𑒰𑒏 𑒔𑒰𑒯𑒲, 𑒢𑒏𑓂𑒏𑒪 𑒏𑒏 𑒢𑒯𑒱, 𑒍𑒯𑒱𑒮𑓀 𑒖𑓀 𑒏𑒼𑒢𑒼 𑒢𑒏𑒰𑒩𑒰𑒞𑓂𑒧𑒏 𑒑𑒢𑓂𑒡 𑒁𑒥𑒻𑒞 𑒕𑒻𑒏 𑒞 𑒥𑒔𑒱 𑒏𑓄 𑒩𑒯𑒥𑒰𑒏 𑒪𑒹𑒪। 𑒯𑒧𑒩𑒰 𑒮𑒦𑒏 𑒁𑒣𑒢𑒹 𑒮𑒧𑒰𑒖𑒧𑒹 𑒥𑒯𑒳𑒞𑒼 𑒋𑒯𑒢 𑒫𑒱𑒭𑒨 𑒁𑒕𑒱। 𑒞𑒏𑒩 𑒅𑒚𑒰𑒢 𑒏𑓄 𑒠𑒩𑓂𑒬𑒏 𑒥𑒲𑒔 𑒂𑒨𑒪 𑒖𑒰 𑒮𑒏𑒻𑒞 𑒕𑒻𑒏। 𑒞𑒏𑒩𑒰 𑒪𑒹𑒪 𑒫𑓂𑒨𑒫𑒮𑒰𑒨𑒱𑒏 𑒢𑒱𑒩𑓂𑒧𑒰𑒞𑒰, 𑒢𑒱𑒩𑓂𑒠𑒹𑒬𑒏 𑒖𑒩𑒳𑒩𑒞 𑒕𑒻𑒏 𑒖𑒹 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲𑒧𑒹 𑒢𑒯𑒱 𑒁𑒕𑒱। 𑒏𑒱𑒕𑒳 𑒥𑒢𑒪, 𑒔𑒪𑒥𑒼 𑒏𑒨𑒪 𑒎𑒩 𑒖𑒹 𑒯𑒳𑒮𑒪 𑒞 𑒮𑒧𑓂𑒯𑒩𑒪 𑒢𑒯𑒱।

𑓑𑓐𑒁𑒣𑒢 𑒧𑒯𑒞𑓂𑒫𑒰𑒏𑒰𑓀𑒏𑓂𑒭𑒲 𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨 𑒂 𑒮𑒰𑓀𑒮𑓂𑒏𑒵𑒞𑒱𑒏 𑒨𑒰𑒞𑓂𑒩𑒰𑒏 𑒧𑒳𑒐𑓂𑒨 𑒧𑒳𑒐𑓂𑒨 𑒁𑓀𑒬𑒏 𑒫𑒩𑓂𑒝𑒢 𑒏𑒩𑒲?

(𑓑𑓐) 𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨 𑒂 𑒮𑓀𑒮𑓂𑒏𑒵𑒞𑒱 𑒯𑒧𑒩𑒰 𑒮𑒦𑒏 𑒣𑓂𑒩𑒰𑒝 𑒁𑒕𑒱। 𑒖𑒰𑒯𑒱 𑒣𑒩𑒱𑒫𑒹𑒬𑒧𑒹 𑒯𑒧 𑒏𑒰𑒖 𑒏𑒩𑒻𑒞 𑒕𑒲 𑒞𑒰𑒯𑒱𑒧𑒹 𑒞 𑒂𑒩 𑒋𑒏𑒩 𑒖𑒱𑒧𑓂𑒧𑒹𑒫𑒰𑒩𑒲 𑒥𑒜𑓃𑒱 𑒑𑒹𑒪 𑒕𑒻𑒏। 𑒯𑒧𑒮𑒦 𑒋𑒯𑒱 𑒣𑒏𑓂𑒭𑒏𑒹 𑒂𑒑𑒰𑓀 𑒪𑒨𑒥𑒰𑒏 𑒪𑒹𑒪 𑒣𑓂𑒩𑒞𑒱𑒥𑒠𑓂𑒡𑒞𑒰𑒣𑒴𑒩𑓂𑒫𑒏 𑒪𑒰𑒑𑒲।

जहिया कहियो साहित्य सेवाक अभियान शुरु कएने नहि तहिया मात्र अपन साहित्यिक रुचि पूर्तिक लेल उत्साहित भऽ लागल रही। बादमे जखन हम ई अनुभव कएलहुँ, मैथिली भाषा, साहित्यमे हमरा सन लोकक काज करब कठिन छैक आ संख्या सेहो नगण्य छैक त ई हमर मिशन भऽ गेल। जाति पाति आ वर्ग विभेदक जालमे ओझराएल मैथिलीके सभ वर्ग क्षेत्रक भाषाक रुपमे स्थापित करबाक एकटा लगन हमर महत्वाकांक्षाके आगा बढौलक आ संभवतः तकरे परिणाम स्वरुप हम विभिन्न समाजसं प्राज्ञिक व्यक्तित्व आ संस्थासं सम्मानित होइत रहलहुँ अछि।

जखन हमर अभियान देरीसं मान्यता प्राप्त कैलक आ तकर कारण एकटा यहो केर बाध्यता रहल। मुदा जखन स्वीकृत भेलहुँ त तेहने सम्मान आ अवसर अबैत गेल। हमर रुचि साहित्यिक आ संस्कृतिक यात्रा हमरा नेपालक बहुत प्रतिष्ठित संस्थान ' साझाप्रकाशन' क पहिल मधेशी अध्यक्ष बनौलक, नेपाल प्रज्ञा प्रतिष्ठानक परिषद् सदस्य बनौलक आ एखन मधेश प्रदेश सरकार द्वारा गठन कएल गेल ' मधेश प्रज्ञा प्रतिष्ठानक अध्यक्षक रुपमे काज करबाक अवसर प्रदान कएल गेल अछि। कहबाक जरुरति नहि, जाहि साहित्यिक आ सांस्कृतिक यात्राके लेल हम विभिन्न निजी स्तर पर लागल रहलहुँ, आब सरकारी स्तर पर तहूसं नीक ढंगसं, उचित प्रक्रियासं एहि क्षेत्रक लेल काज कऽ सकब।

अपन मंतव्य editorial@videha.com पर पठाउ।

𑓒.𑓖.𑒮𑒰𑒏𑓂𑒭𑒰𑒞𑓂𑒏𑒰𑒩- 𑒠𑒱𑒢𑒹𑒬𑒔𑒢𑓂𑒠𑓂𑒩 𑒑𑒼𑒣𑒰𑒪

𑒮𑒰𑒏𑓂𑒭𑒰𑒞𑓂𑒏𑒰𑒩- 𑒠𑒱𑒢𑒹𑒬𑒔𑒢𑓂𑒠𑓂𑒩 𑒑𑒼𑒣𑒰𑒪

𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒣𑒞𑓂𑒩𑒏𑒰𑒩𑒱𑒞𑒰 𑒁𑒣𑒢𑒰𑒧𑒹 𑒁𑒣𑒢 𑒁𑒢𑒳𑒠𑒰𑒢 𑒠𑒹𑒐𑒱 𑒠𑒹𑒐𑒱 𑒐𑒳𑒬 𑒯𑒼𑒋𑒥𑒰 𑒪𑒪 𑒏𑒯𑒻𑒞 𑒕𑒲𑓁𑒫𑒩𑒱𑒭𑓂𑒚 𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨𑒏𑒰𑒩, 𑒮𑒧𑓂𑒣𑒰𑒠𑒏 𑒬𑓂𑒩𑒲 𑒩𑒰𑒧 𑒦𑒩𑒼𑒮 𑒏𑒰𑒣𑒛𑓃𑒱 𑒦𑓂𑒩𑒧𑒩

𑒬𑓂𑒩𑒰𑒫𑒏 𑒠𑒱𑒢𑒧𑒹 𑒬𑓂𑒩𑒲 𑒩𑒰𑒧 𑒦𑒩𑒼𑒮 𑒏𑒰𑒣𑒛𑓃𑒱 𑒦𑓂𑒩𑒧𑒩 𑒏𑒼𑒢𑒼 𑒣𑒩𑒱𑒔𑒨𑒏𑒹 𑒧𑒼𑒯𑒞𑒰𑒖 𑒢𑒯𑒱 𑒕𑒟𑒱। 𑒫𑒱𑒏𑓂𑒩𑒧 𑒮𑒧𑓂𑒫𑒞 𑓒𑓐𑓐𑓘 𑒮𑒰𑒪𑒧𑒹 𑒮𑓂𑒫. 𑒩𑒰𑒧𑒑𑒳𑒪𑒰𑒧 𑒏𑒰𑒣𑒩 𑒂 𑒮𑓂𑒫. 𑒠𑒳𑒐𑒢𑒲 𑒠𑒹𑒫𑒲𑒏 𑒮𑒢𑓂𑒞𑒰𑒢𑒏 𑒩𑒴𑒣𑒧𑒹 𑒡𑒢𑒳𑒭𑒰 𑒖𑒱𑒪𑒰, 𑒥𑒒𑒔𑒾𑒩𑒰 𑒑𑒰𑒧𑒧𑒹 𑒖𑒢𑓂𑒧 𑒪𑒹𑒢𑒹 𑒬𑓂𑒩𑒲 𑒦𑓂𑒩𑒧𑒩𑒏 𑒋𑒐𑒢 𑒡𑒩𑒱 𑒞𑒲𑒢 𑒠𑒩𑓂𑒖𑒢 𑒫𑒱𑒦𑒱𑒢𑓂𑒢 𑒫𑒱𑒡𑒰𑒏 𑒣𑒳𑒮𑓂𑒞𑒏 𑒣𑓂𑒩𑒏𑒰𑒬𑒱𑒞 𑒕𑒢𑓂𑒯𑒱 𑒞 𑒖𑒢𑒏𑒣𑒳𑒩 𑒋𑒏𑓂𑒮𑒣𑓂𑒩𑒹𑒮 𑒠𑒻𑒢𑒱𑒏(𑒢𑒹𑒣𑒰𑒪𑒲), 𑒑𑒰𑒧𑒒𑒩 𑒮𑒰𑒣𑓂𑒞𑒰𑒯𑒱𑒏(𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲) 𑒂 𑒂𑒿𑒖𑒳𑒩 𑒠𑓂𑒫𑒻𑒧𑒰𑒮𑒱𑒏(𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲)𑒏𑒹 𑒣𑓂𑒩𑒡𑒰𑒢 𑒮𑒧𑓂𑒣𑒰𑒠𑒏, 𑒣𑓂𑒩𑒏𑒰𑒬𑒏𑒏 𑒯𑒻𑒮𑒱𑒨𑒞𑒮𑓀 𑒮𑓀𑒪𑒑𑓂𑒢 𑒕𑒟𑒱। 𑒢𑒹𑒣𑒰𑒪𑒲𑒨 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲𑒧𑒹 𑒮𑒬𑒏𑓂𑒞 𑒯𑒮𑓂𑒞𑒰𑒏𑓂𑒭𑒩𑒏 𑒩𑒴𑒣𑒧𑒹 𑒮𑓂𑒟𑒰𑒣𑒱𑒞 𑒬𑓂𑒩𑒲 𑒦𑓂𑒩𑒧𑒩 𑒮𑒧𑓂𑒣𑒴𑒩𑓂𑒝 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒮𑓀𑒮𑒰𑒩𑒧𑒹 𑒁𑒣𑒢 𑒅𑒣𑒮𑓂𑒟𑒱𑒞𑒱𑒏 𑒧𑒖𑒥𑒴𑒞𑒲𑒏 𑒮𑓀𑒑 𑒩𑒰𑒐𑒱 𑒔𑒳𑒏𑒪 𑒕𑒟𑒱। 𑒋𑒐𑒢𑒹 𑒯𑒱𑒢𑒏 𑒠𑒼𑒮𑒩 𑒩𑒴𑒣 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒮𑓀𑒮𑒰𑒩 𑒠𑒹𑒐𑒪𑒏 𑒁𑒕𑒱 𑒋𑒏𑒙𑒰 𑒮𑒬𑒏𑓂𑒞 𑒑𑒲𑒞𑒏𑒰𑒩𑒏 𑒩𑒴𑒣𑒧𑒹। 𑒯𑒱𑒢𑒏 𑒁𑒩𑒱𑒣𑒢 𑒦𑒱𑒛𑒱𑒨𑒼 𑒋𑒪𑒥𑒧 𑒯𑒰𑒪𑒹𑒧𑒹 𑒥𑒯𑒰𑒩 𑒦𑒹𑒪 𑒁𑒕𑒱 𑒖𑒹 𑒏𑒰𑒤𑒲 𑒔𑒩𑓂𑒔𑒱𑒞 𑒦 𑒩𑒯𑒪 𑒁𑒕𑒱। 𑒈 𑒁𑒢𑒹𑒏𑒼 𑒫𑒱𑒡𑒰𑒧𑒹 𑒁𑒩𑓂𑒣𑒱𑒞 𑒕𑒟𑒱 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒧𑒴𑒪𑒩𑒴𑒣𑒮𑓀 𑒈 𑒏𑒫𑒱 𑒕𑒟𑒱 𑒂 𑒋𑒐𑒢 𑒡𑒩𑒱 𑒯𑒱𑒢𑒏 𑒞𑒲𑒢 𑒑𑒼𑒙 𑒏𑒫𑒱𑒞𑒰 𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯 𑒣𑓂𑒩𑒏𑒰𑒬𑒱𑒞 𑒕𑒢𑓂𑒯𑒱 𑒂 𑒔𑒰𑒩𑒱 𑒑𑒼𑒙 𑒏𑒫𑒱𑒞𑒰𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯𑒏 𑒮𑒧𑓂𑒣𑒰𑒠𑒢 𑒏𑒋𑒢𑒹 𑒕𑒟𑒱।

𑒫𑒩𑒱𑒭𑓂𑒚 𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨𑒏𑒰𑒩 𑒋𑒫𑓀 𑒣𑒞𑓂𑒩𑒏𑒰𑒩 𑒩𑒰𑒧𑒦𑒩𑒼𑒮 𑒏𑒰𑒣𑒛𑓃𑒱 "𑒦𑓂𑒩𑒧𑒩"𑒮𑓀 𑒣𑒞𑓂𑒩𑒏𑒰𑒩 𑒠𑒱𑒢𑒹𑒬𑒔𑒢𑓂𑒠𑓂𑒩 𑒑𑒼𑒣𑒰𑒪 𑒏 𑒥𑒲𑒔 𑒦𑒹𑒪 𑒥𑒰𑒞𑒔𑒱𑒞𑒏 𑒮𑒰𑒩𑒮𑓀𑒏𑓂𑒭𑒹𑒣 𑒋𑒞𑓂𑒞 𑒣𑓂𑒩𑒮𑓂𑒞𑒳𑒞 𑒁𑒕𑒱।

𑓑 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒣𑒞𑓂𑒩𑒏𑒰𑒩𑒱𑒞𑒰 𑒏𑒯𑒱𑒨𑒰 𑒮𑓀 𑒣𑓂𑒩𑒰𑒩𑒧𑓂𑒦 𑒏𑒨𑒪?

-𑒯𑒧 𑓒𑓐𑓓𑓐 𑒮𑒰𑒪𑒧𑒹 𑒁𑒩𑓂𑒔𑒢𑒰 𑒣𑒞𑓂𑒩𑒱𑒏𑒰𑒏 𑒣𑓂𑒩𑒏𑒰𑒬𑒢 𑒏𑒨𑒪, 𑒖𑒹 𑒁𑒐𑒱𑒪 𑒢𑒹𑒣𑒰𑒪 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨 𑒣𑒩𑒱𑒭𑒠𑒏 𑒣𑓂𑒩𑒏𑒰𑒬𑒢 𑒩𑒯𑒻𑒏 𑒂 𑒯𑒧 𑒮𑒧𑓂𑒣𑒰𑒠𑒏 𑒩𑒯𑒲। 𑒥𑒰𑒠𑒧𑒹 𑒯𑒧𑒩𑒹 𑒣𑓂𑒩𑒏𑒰𑒬𑒢 𑒏𑒩 𑒣𑒛𑓃𑒪 𑒖𑒹 𑒋𑒏 𑒠𑒬𑒏𑒮𑓀 𑒅𑒣𑒩 𑒡𑒩𑒱 𑒖𑒰𑒩𑒲 𑒩𑒯𑒪।

𑓒 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒣𑒞𑓂𑒩𑒏𑒰𑒩𑒱𑒞𑒰𑒏 𑒔𑒳𑒢𑒾𑒞𑒲 𑒂 𑒮𑒧𑓂𑒦𑒰𑒫𑒢𑒰 𑒏𑒹𑒯𑒢 𑒥𑒳𑒗𑒢𑒰 𑒖𑒰𑒃𑒕?

- 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲𑒧𑒹 𑒣𑒰𑒚𑒏𑒏 𑒁𑒦𑒰𑒫 𑒕𑒻𑒏। 𑒣𑒞𑓂𑒩𑒱𑒏𑒰 𑒥𑒱𑒏𑒰𑒃𑒞 𑒢𑒯𑒱 𑒕𑒻𑒏। 𑒖𑒹 𑒏𑒹𑒁𑒼 𑒁𑒣𑒢 𑒪𑒑𑒰𑒢𑒲 𑒂 𑒣𑓂𑒩𑒨𑒰𑒮𑒮𑓀 𑒢𑒱𑒏𑒰𑒪𑒻𑒞 𑒁𑒕𑒱 𑒞 𑒍𑒏𑒩𑒰 𑒮𑓂𑒞𑒩𑒲𑒨 𑒩𑒔𑒢𑒰 𑒦𑒹𑒙𑒻𑒞 𑒢𑒯𑒱 𑒕𑒻𑒏। 𑒖𑒿 𑒏𑒱 𑒣𑒞𑓂𑒩𑒱𑒏𑒰 𑒏𑒹 𑒥𑒰𑒖𑒰𑒩 𑒢𑒯𑒱 𑒕𑒻𑒏, 𑒫𑓂𑒨𑒫𑒮𑒰𑒨𑒱𑒏𑒩𑒴𑒣𑒹 𑒪𑒼𑒏 𑒂𑒥 𑒢𑒯𑒱 𑒔𑒰𑒯𑒻𑒞 𑒁𑒕𑒱। 𑒣𑒩𑒱𑒝𑒰𑒧𑒞𑓁 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒣𑒞𑓂𑒩𑒱𑒏𑒰𑒩𑒱𑒞𑒰 𑒁𑒫𑒩𑒳𑒠𑓂𑒡 𑒦 𑒏 𑒩𑒯𑒱 𑒑𑒹𑒪 𑒕𑒻𑒏। 𑒥𑒯𑒳𑒞𑒼

𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰𑒏𑓂𑒭𑒩𑒫𑒰𑒪𑒰 𑒮𑒦 𑒣𑒞𑓂𑒩𑒱𑒏𑒰 𑒏𑒞𑒹𑒏𑒼 𑒙𑒏𑒰𑒏 𑒔𑒴𑒢𑒰 𑒪𑒑𑒰 𑒑𑒹𑒪 𑒣𑓂𑒩𑒏𑒰𑒬𑒏𑒏𑒹, 𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰𑒏 𑒣𑒜𑓃𑒧𑒹 𑒮𑒧𑒩𑓂𑒟 𑒢𑒯𑒱 𑒮𑒏𑒪। 𑒍𑒯𑒱𑒢𑒰 𑒋𑒏𑒩 𑒮𑒧𑓂𑒦𑒰𑒫𑒢𑒰𑒏 𑒑𑒣 𑒁𑒕𑒱 𑒏𑒼𑒢𑒼 𑒞𑒯𑒹𑓀 𑒅𑒠𑓂𑒦𑒰𑒮𑒧𑒨 𑒢𑒯𑒱𑒣𑒹𑒙 𑒏𑒰𑒙𑒱 𑒫𑒱𑒯𑒰𑒩 𑒥𑒢𑒻𑒞 𑒩𑒯𑒳 𑒂 𑒁𑒣𑒢𑒰𑒧𑒹 𑒁𑒣𑒢 𑒧𑒳𑒿𑒯 𑒠𑒹𑒐𑒰 𑒠𑒹𑒐𑒲 𑒣𑓂𑒩𑒮𑒢𑓂𑒢 𑒯𑒼𑒃𑒞 𑒩𑒯𑒳।

𑓓 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒣𑒞𑓂𑒩𑒏𑒰𑒩𑒱𑒞𑒰𑒧𑒹 𑒋𑒞𑒹𑒏 𑒐𑒰𑒮 𑒔𑒳𑒢𑒾𑒞𑒲 𑒯𑒼𑒃𑒞𑒼 𑒁𑒯𑒰𑒿 𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨𑒱𑒏 𑒣𑒞𑓂𑒩𑒏𑒰𑒩𑒱𑒞𑒰 𑒞𑒩𑒤 𑒏𑒼𑒢𑒰 𑒂𑒏𑒩𑓂𑒭𑒱𑒞 𑒦𑒹𑒪𑒾?

- 𑒏𑒯𑒪𑒯𑒳 𑒢𑒯𑒱, 𑒁𑒣𑒢𑒰𑒧𑒹 𑒁𑒣𑒢 𑒁𑒢𑒳𑒯𑒰𑒩 𑒠𑒹𑒐𑒰 𑒠𑒹𑒐𑒲 𑒐𑒳𑒬 𑒯𑒼𑒋𑒥𑒰 𑒪𑒹𑒪।

𑓔 𑒂𑒿𑒖𑒳𑒩 𑒏𑒞𑒹𑒏 𑒫𑒩𑓂𑒭 𑒮𑒿 𑒣𑓂𑒩𑒏𑒰𑒬𑒱𑒞 𑒯𑒼𑒃𑒞 𑒁𑒕𑒱?

- 𑒫𑒱.𑒮𑓀.𑓒𑓐𑓔𑓕 𑒮𑒿 𑒬𑒳𑒩𑒴 𑒦 𑒠𑒬 𑒫𑒩𑓂𑒭 𑒔𑒪𑒻𑒞 𑒩𑒯𑒪। 𑒞𑒹𑒿 𑒥𑒢𑓂𑒢 𑒦 𑒑𑒹𑒪 𑒮𑒹 𑒣𑒳𑒢𑓁 𑓒𑓐𑓗𑓑𑒮𑒿 𑒣𑓂𑒩𑒰𑒩𑒧𑓂𑒦 𑒦𑒹𑒪 𑒁𑒕𑒱 𑒂 𑒢𑒱𑒩𑒢𑓂𑒞𑒩 𑒖𑒰𑒩𑒲 𑒁𑒕𑒱।

𑓖 𑒣𑒞𑓂𑒩𑒏𑒰𑒩𑒱𑒞𑒰𑒧𑒹 𑒣𑒞𑓂𑒩𑒣𑒞𑓂𑒩𑒱𑒏𑒰 𑒣𑓂𑒩𑒏𑒰𑒬𑒢 𑒏𑒩𑒥 𑒞 𑒥𑒛 𑒠𑒳𑒩𑒴𑒯 𑒕𑒻𑒏, 𑒁𑒣𑒢𑒹 𑒏𑒼𑒢𑒰 𑒛𑒹𑒑 𑒂𑒑𑒰𑒿 𑒥𑒜𑓃𑒾𑒪𑒱𑒨𑒻?

- 𑒍𑒯𑒱 𑒮𑒧𑒨𑒧𑒹 𑒣𑒞𑓂𑒩𑒱𑒏𑒰 𑒠𑓂𑒫𑒰𑒩𑒰 𑒏𑒞𑒰 𑒏 𑒣𑓂𑒩𑒏𑒰𑒬𑒱𑒞 𑒏𑒩𑒥 𑒠𑒳𑒩𑒴𑒯 𑒖𑒩𑒴𑒩 𑒩𑒯𑒻𑒏। 𑒞𑒐𑒢 𑒁𑒩𑓂𑒔𑒢𑒰𑒏 𑒣𑓂𑒩𑒏𑒰𑒬𑒢 𑒮𑓀𑒏𑒪𑒢𑒏 𑒩𑒴𑒣𑒧𑒹 𑒦𑒹𑒪 𑒩𑒯𑒋। 𑒂 𑒮𑒹 𑒫𑒱𑒬𑒳𑒠𑓂𑒡 𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨𑒱𑒏 𑒧𑒰𑒞𑓂𑒩। 𑒂𑒢𑒼 𑒣𑒞𑓂𑒩𑒱𑒏𑒰𑒮𑒦 𑒂𑒨𑒪 𑒩𑒯𑒻, 𑒮𑒦 𑒧𑒰𑒞𑓂𑒩 𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨𑒱𑒏 𑒮𑓀𑒏𑒪𑒢𑒏 𑒩𑒴𑒣𑒧𑒹। 𑒩𑒰𑒖𑒢𑒲𑒞𑒱 𑒂 𑒩𑒰𑒖𑒰𑒏 𑒫𑒱𑒩𑒳𑒠𑓂𑒡𑒧𑒹 𑒏𑒼𑒢𑒼 𑒬𑒥𑓂𑒠 𑒢𑒯𑒱 𑒂𑒥𑒱 𑒮𑒏𑒻𑒏 𑒞𑒏𑒩 𑒐𑓂𑒨𑒰𑒪 𑒏𑒩𑒋 𑒣𑒛𑓃𑒻𑒏। 𑒖𑒯𑒰𑒿𑒡𑒩𑒱 𑒮𑒧𑒰𑒔𑒰𑒩𑒣𑒞𑓂𑒩𑒏 𑒥𑒰𑒞 𑒕𑒻 𑒞 𑒑𑒰𑒧𑒒𑒩 𑒮𑒰𑒣𑓂𑒞𑒰𑒯𑒱𑒏𑒏 𑒣𑓂𑒩𑒏𑒰𑒬𑒢𑒧𑒹 𑒯𑒧𑒩𑒰 𑒥𑒛 𑒥𑒛 𑒣𑒰𑒣𑒛𑓃 𑒥𑒹𑒪 𑒣𑒛𑓃𑒪 𑒩𑒯𑒋। 𑒋𑒏𑒠𑒬𑒏𑒏 𑒁𑒟𑒏 𑒣𑓂𑒩𑒨𑒰𑒮𑒏 𑒥𑒰𑒠 𑒞𑒞𑓂𑒏𑒰𑒪𑒲𑒢 𑒮𑒲𑒛𑒱𑒨𑒼 𑒠𑒰𑒧𑒼𑒠𑒩 𑒩𑒹𑒑𑓂𑒧𑒲𑒏 𑒮𑒯𑒨𑒼𑒑𑒮𑒿 𑓒𑓐𑓓𑓘 𑒮𑒰𑒪𑒧𑒹 𑒋𑒏𑒩 𑒣𑓂𑒩𑒏𑒰𑒬𑒢 𑒮𑓀𑒦𑒫 𑒦 𑒮𑒏𑒪। 𑒖𑒹 𑒂𑒃 𑒡𑒩𑒱 𑒢𑒱𑒩𑒢𑓂𑒞𑒩 𑒖𑒰𑒩𑒲 𑒁𑒕𑒱 𑒂 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲𑒏 𑒧𑒰𑒩𑒪 𑒮𑓂𑒙𑒹𑒢 𑒣𑒞𑓂𑒩𑒱𑒏𑒰 𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰𑒧𑒱𑒯𑒱𑒩𑒏 𑒥𑒰𑒠 𑒮𑒥𑒮𑒿 𑒥𑒹𑒮𑒲 𑒮𑒧𑒨 𑒡𑒩𑒱 𑒢𑒱𑒨𑒧𑒱𑒞 𑒔𑒪𑒥𑒪𑒰 𑒣𑒞𑓂𑒩𑒱𑒏𑒰 𑒥𑒢𑒱 𑒮𑒏𑒪 𑒁𑒕𑒱।

𑓗 𑒮𑒩𑒏𑒰𑒩𑒲 𑒣𑓂𑒩𑒞𑒰𑒛𑓃𑒢𑒰, 𑒫𑒰 𑒞𑓂𑒩𑒰𑒮𑒏 𑒏𑒼𑒢𑒼 𑒁𑒢𑒳𑒦𑒫।

- પ્રતિભાશાલીક ત ઓહેન કોનો અનુભવ નહિ, મુદા ત્રાસ ત નિશ્ચિત રૂપે રહૈત છલ।

૮ મહાકવિ વિદ્યાપતિ નેપાલ પ્રવાસ સમ્બન્ધમે અપનેક ધારણા કી થિક?

- કોનો નવ નહિ। રાજા શિવસિંહક સંકટકાલમે મહાકવિ વિદ્યાપતિ રાની લખિમાકે સુરક્ષાર્થ નેપાલક રાજાપુરાદિત્યક શ્રોહિઙિમ લ અનલચ્યાજિદ જે બારહ વર્ષ ધરિ રહલાહ। એહિ અવધિમે શ્રીમદ્ભાગવતક લિપ્યાંતર, લિખનાવલીક રચના આ કતેકો સુપ્રસિદ્ધ ગીતસભક પ્રણયન કએલનિ જે આઇ ઇતિહાસમે હુનક પ્રામાણિક રચના માનલ જાઇત અછિ। સાંચ કહી ત સમ્પૂર્ણ મૈથિલી સાહિત્યકે નેપાલક ઈ પૈઘ યોગદાન છૈક।

૯ નેપાલમે મૈથિલી પત્રકારિતા આ સાહિત્યિક અવસ્થા કેહન બુઝના જાઇછ?

- પત્રકારિતાક ત કહિએ દેલહુ, તખન સાહિત્યિક બાત કરી ત ઈ પૂર્ણરૂપેણ જાગરૂક ભ રહલ અછિ। લોકમે કોનો તરહેં સાહિત્ય લેખન માત્ર નહિ તકરા પ્રકાશનક જોશ ઉત્પન્ન ભ રહલૈક અછિ, એહિસં આનક ભાષાસં સૌજન્ય ખેલબાક પરમ્પરાક અન્ત હોઇત દેખિ પડિ રહલ છૈક।

૧૦ અપને નેપાલ પ્રાજ્ઞા પ્રતિષ્ઠાનક પ્રાજ્ઞ પરિષદમે છલહુ, પ્રતિષ્ઠાનમે મૈથિલીક દશા દિશા કેહન અછિ?

- હમ અપન અવધિ ભરિ જે કિછુ ભ સકલ કએલ, યદ્યપિ પ્રાજ્ઞામે મૈથિલીક કોનો અલગસં બજેટ નહિ છૈક। એહનો સ્થિતિમે લગભગ આધા દર્જન મૈથિલી પુસ્તકક પ્રકાશન આ તહિના એક દર્જન જેક મૈથિલીક વિભિન્ન વિષયપર સંગોષ્ઠીક આયોજન કએલહું। હમરા છોડલા આઇ વર્ષસં ઉપર ભ ગેલૈ, એક્કોટા કોનો કાર્યક્રમક સૂચના નહિ અછિ। હમરા પ્રાજ્ઞામે રહબ કિછુ ગોટેકે બોધ ભ ગેલ રહનિ। તખન એહનો અવસ્થામે હુનકા સભક આશ્ચર્યજનક ચુપ્પી રહસ્યમય અછિ।

११ राष्ट्रीय स्तर पर प्रज्ञा प्रतिष्ठान द्वारा प्रकाशित आँगन मैथिली पत्रिकाक अवस्था की अछि?

- जखन हम प्रज्ञासमे गेल रही तहियो एकर प्रकाशन करबैत रही आ हमर कार्यकालमे अनेको ऐतिहासिक महत्वक विशेषाँकक प्रकाशन भेल रहैक। एम्हर प्रकाशित होइत रहल अछि।

१२ मैथिली पाठ्य पुस्तकक अध्ययन विद्यालयसभमे किएकनै भ रहल अछि?

- ई त पाठ्यक्रम विकास केन्द्रके पुछबाक चाही। मुदा हम ग्रामस्तरीय छैक त बाजार त पढबाक चाही। से कोनो विद्यालय एकरा स्वीकार नहि क पाबि रहल अछि आ ने विद्यार्थीएके एखनका पुस्तकमे रुचि छैक। मैथिली भाषाक प्रचार प्रसार एहिसँ रुकल अछि, मुदा ककरो छल यतनसन।

१३ अपनेक जीवनक कोनो अविस्मरणीय पल।

- हँ, २०५२ सालमे जखन पहिल मायादेवी प्रज्ञा पुरस्कार हमरा भेटल छल। एहि दुआरे नहि जे ओकर उन्नीस वर्षपूर्वक राशि पचास हजार टकाक रहै। ओ एहि दुआरे जे मैथिलीमे आइ काल्हि जेना गुट बना पुरस्कार बँटबाक परम्परा विकसित भ रहल अछि, से एहिसँ भिन्न सर्वथा अप्रत्याशित ओ घोषणा एखनो रोमाँचित क दैछ।

अपन मंतव्य ggajendra@videha.com पर पठाउ।

२.७.अशोक-नामगनोस कापड़ि 'ग्नमना' क उपन्यास 'घनमुँहा'

अशोक- संपर्क- ८९८६२६९००१
रामभरोस कापड़ि 'भ्रमर' क उपन्यास 'घरमुँहा'

घरमुँहा उपन्यास २०१२ ई.मे प्रकाशित भेल अछि। २१म शताब्दीमे मैथिली उपन्यासक प्रकाशनमे गति आएल अछि। वर्ष २०१२मे गौरीनाथक 'दाग', प्रदीप बिहारीक 'शेष', हेतुकर झाक 'पराती', नीरजा रेणु केर 'ऋजोत', मधुकांत झा केर 'ममता जोगी', मनमोहन झाक 'कृष्णा सर्प' के संग भ्रमरक 'घरमुँहा' उपन्यास आएल। एहिसँ पहिने हिनक कोनो उपन्यास नहि आएल रहए। रामभरोस कापड़ि 'भ्रमर' नेपालमे मैथिलीक जानल-मानल साहित्यकार छथि। हिनक कविता, गीत, गजल केर संग्रह प्रकाशित अछि। दू टा कथा संग्रह 'तोरा संगे जएबौ रे कुजबा' आ 'हुगली उपर बहैत गंगा' सेहो प्रकाशित छनि। नाटक आ सोध छनि। आलेख सभहक संग्रह छनि। पत्रिकाक संपादन लगातार कऽ रहल छथि। पोथी सभहक संपादन केने छथि।

घरमुँहा उपन्यास नेपालक मधेश आन्दोलनक पृष्ठभूमि पहाड़ी युवती आ मधेसी युवकक प्रेमकथापर आधारित अछि। कथा हो वा कविता प्रेम भ्रमरक स्थायी भाव रहल अछि। एहि उपन्यासक संबंधमे प्रसिद्ध साहित्यकार राजेन्द्र विमल भूमिकामे लिखने छथि जे "आख्यानकार भ्रमर आपना समयक प्रामाणिक खिस्सा आबए बला पीढ़ी दर पीढ़ी धरि सुनएबामे उत्सुक छथि। तें प्रस्तुत उपन्यास मूक इतिहासक मुखर सहोदर भए गेल अछि। राजनैतिक घटनाक्रमक धरातलपर कल्पनाक छटा, मृतिका, सन्दी सन आदिसँ समकालीन मधेसक जीवन्त मूर्ति तैयार कऽ समाजिक संबंध-बंधक रागमयताक रंग ढउरल गेल अछि जे हृदयहारी अछि। उपन्यास ऐतिहासिक महत्वक दावेदार एहू कारणे अछि जे ई पहिल नेपालीय मैथिली उपन्यास थिक जे समकालीन राजनैतिक घटनाक्रमपर आधारित अछि।"

𑒧𑒡𑒹𑒬 𑒏𑓂𑒭𑒹𑒞𑓂𑒩𑒧𑒹 𑒩𑒯𑒢𑒱𑒯𑒰𑒩 𑒪𑒼𑒏𑒏 𑒣𑒯𑒰𑒛𑓃𑒲 𑒣𑒩𑒱𑒫𑒰𑒩 𑒍𑒯𑒱𑒚𑒰𑒧𑒏 𑒖𑒲𑒫𑒢 𑒂 𑒮𑓀𑒮𑓂𑒏𑒵𑒞𑒱𑒧𑒹 𑒩𑒔𑒱-𑒥𑒮𑒱 𑒑𑒹𑒪 𑒁𑒕𑒱 𑒪𑒼𑒏𑒏 𑒫𑓂𑒨𑒏𑓂𑒞𑒱 𑒂 𑒣𑒩𑒱𑒫𑒰𑒩𑒏 𑒥𑒲𑒔 𑒧𑒱𑒞𑓂𑒩𑒞𑒰 𑒂 𑒮𑓂𑒢𑒹𑒯 𑒏𑒰𑒨𑒧 𑒦𑓄 𑒑𑒹𑒪 𑒕𑒻𑒏। 𑒧𑒡𑒹𑒬 𑒂𑒢𑓂𑒠𑒼𑒪𑒢 𑒞𑒲𑒫𑓂𑒩 𑒦𑒹𑒪𑒰𑒣𑒩 𑒍𑒯𑒱𑒧𑒹 𑒪𑒼𑒏𑒏 𑒁𑒩𑒰𑒖𑒏 𑒂 𑒩𑒮𑒱𑒏 𑒞𑒞𑓂𑒫 𑒮𑒏𑓂𑒩𑒱𑒨 𑒦𑓄 𑒖𑒰𑒃𑒞 𑒁𑒕𑒱 𑒁𑒣𑒯𑒩𑒝, 𑒪𑒴𑒙 𑒂𑒠𑒱𑒏 𑒡𑓀𑒡𑒰 𑒏𑒩𑓄 𑒪𑒑𑒻𑒞 𑒁𑒕𑒱। 𑒋𑒯𑒱 𑒅𑒣𑒢𑓂𑒨𑒰𑒮𑒧𑒹 𑒧𑒡𑒹𑒬 𑒂𑒢𑓂𑒠𑒼𑒪𑒢𑒏 𑒫𑒱𑒮𑓂𑒞𑒵𑒞 𑒫𑒩𑓂𑒝𑒢 𑒁𑒕𑒱।

𑒅𑒣𑒢𑓂𑒨𑒰𑒮𑒧𑒹 𑒩𑒧𑒹𑒬 𑒅𑒣𑒰𑒡𑓂𑒨𑒰𑒨 𑒋𑒏 𑒬𑒱𑒏𑓂𑒭𑒏 𑒕𑒟𑒱 𑒂 𑒣𑒯𑒰𑒛𑓃𑒲 𑒧𑒴𑒪 𑒏𑒹 𑒕𑒟𑒱। 𑒋𑒯𑒢 𑒪𑒼𑒏𑒏 𑒣𑒩𑒱𑒫𑒰𑒩 𑒧𑒡𑒹𑒬𑒧𑒹 𑒁𑒕𑒱। 𑒧𑒡𑒹𑒬 𑒂𑒢𑓂𑒠𑒼𑒪𑒢𑒏𑒹𑒿 𑒍𑒏𑒩 𑒮𑒥𑒯𑒏 𑒮𑒧𑒩𑓂𑒟𑒢 𑒕𑒻। 𑒂𑒢𑓂𑒠𑒼𑒪𑒢𑒲 𑒂 𑒮𑒩𑒏𑒰𑒩𑒏 𑒥𑒲𑒔 𑒥𑒯𑒳𑒞 𑒥𑒹𑒩 𑒮𑒧𑒗𑒾𑒞𑒰 𑒯𑒼𑒃𑒞 𑒕𑒻𑒏। 𑒧𑒰𑒿𑒑 𑒮𑒦 𑒧𑒳𑒠𑓂𑒠𑒰 𑒣𑒴𑒩𑒰 𑒢𑒯𑒱 𑒦𑓄 𑒣𑒥𑒻𑒞 𑒁𑒕𑒱। 𑒏𑒱𑒕𑒳 𑒪𑒼𑒏 𑒂𑒢𑓂𑒠𑒼𑒪𑒢𑒏𑒹𑒿 𑒩𑒮𑒱𑒏 𑒥𑒢𑒥𑓄 𑒔𑒰𑒯𑒻𑒞 𑒁𑒕𑒱। 𑒪𑒼𑒏 𑒮𑒩𑒏𑒰𑒩𑒲 𑒠𑒧𑒢 𑒂 𑒬𑒼𑒭𑒝𑒮𑒿 𑒞𑓂𑒩𑒮𑓂𑒞 𑒦𑓄 𑒑𑒹𑒪 𑒁𑒕𑒱। 𑒏𑓂𑒩𑒧𑒬𑓁 𑒣𑒯𑒰𑒛𑓃𑒲 𑒂 𑒧𑒡𑒹𑒬𑒲𑒏 𑒥𑒲𑒔 𑒫𑒻𑒧𑒢𑒮𑓂𑒨 𑒣𑒢𑒣𑒱 𑒖𑒰𑒃𑒞 𑒁𑒕𑒱। 𑒩𑒮𑒱𑒏 𑒞𑒞𑓂𑒫 𑒮𑒦 𑒂 𑒪𑒴𑒙 𑒏𑒩𑒥𑒰𑒧𑒹 𑒪𑒰𑒑𑒱 𑒖𑒰𑒃𑒞 𑒁𑒕𑒱। 𑒁𑒯𑒲 𑒏𑓂𑒩𑒧𑒧𑒹 𑒩𑒧𑒹𑒬 𑒅𑒣𑒰𑒡𑓂𑒨𑒰𑒨 𑒏𑒹𑒩 𑒥𑒹𑒙𑒲 𑒏𑒩𑒱𑒬𑓂𑒧𑒰𑒏 𑒁𑒣𑒯𑒩𑒝 𑒦𑓄 𑒖𑒰𑒃𑒞 𑒕𑒻𑒏।

𑒏𑒩𑒱𑒬𑓂𑒧𑒰 𑒖𑒹 𑒋𑒏 𑒣𑒯𑒰𑒛𑓃𑒲 𑒧𑒴𑒪𑒏 𑒁𑒕𑒱 𑒍𑒏𑒩𑒰 𑒧𑒡𑒹𑒬𑒲 𑒏𑒰𑒧𑒹𑒬𑓂𑒫𑒩 𑒮𑒰𑒯𑒱𑒏 𑒥𑒹𑒙𑒰 𑒩𑒰𑒖𑒲𑒫𑒮𑒿 𑒣𑓂𑒩𑒹𑒧 𑒕𑒻𑒏। 𑒠𑒴𑒢𑒴 𑒫𑒱𑒫𑒰𑒯 𑒏𑒩𑓄 𑒔𑒰𑒯𑒻𑒞 𑒁𑒕𑒱। 𑒠𑒴𑒢𑒴𑒏 𑒣𑒩𑒱𑒫𑒰𑒩𑒏𑒹𑒿 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒏𑒼𑒢𑒼 𑒂𑒣𑒞𑓂𑒞𑒱 𑒢𑒻 𑒕𑒻𑒏। 𑒅𑒣𑒰𑒡𑓂𑒨𑒰𑒨 𑒏𑒹 𑒠𑒮 𑒪𑒰𑒐 𑒤𑒱𑒩𑒾𑒞𑒲 𑒠𑒹𑒥𑒰𑒏 𑒩𑒯𑒻𑒞 𑒕𑒢𑒱। 𑒋𑒯𑒱 𑒪𑒹𑒪 𑒁𑒣𑒢 𑒧𑒏𑒰𑒢 𑒥𑒹𑒔𑒱 𑒠𑒻𑒞 𑒕𑒟𑒱। 𑒩𑒰𑒖𑒲𑒫𑒏𑒹𑒿 𑒄 𑒖𑓂𑒘𑒰𑒞 𑒯𑒼𑒃𑒞 𑒕𑒻𑒏 𑒖𑒹 𑒋𑒯𑒱 𑒁𑒣𑒯𑒩𑒝 𑒅𑒠𑓂𑒨𑒼𑒑𑒏 𑒮𑒩𑒑𑒢𑒰 𑒍𑒏𑒩𑒹 𑒥𑒰𑒣 𑒕𑒻𑒏। 𑒂 𑒁𑒣𑒢 𑒧𑒰𑒋𑒮𑒿 𑒧𑒲𑒪𑒱 𑒏𑒰𑒧𑒹𑒬𑓂𑒫𑒩 𑒮𑒰𑒯𑒱𑒏 𑒫𑒱𑒫𑒹𑒏𑒏𑒹𑒿 𑒖𑒑𑒥𑒻𑒞 𑒁𑒕𑒱। 𑒁𑒢𑓂𑒞𑒞𑓁 𑒏𑒩𑒱𑒬𑓂𑒧𑒰 𑒧𑒳𑒏𑓂𑒞 𑒯𑒼𑒃𑒞 𑒁𑒕𑒱। 𑒩𑒰𑒖𑒲𑒫 𑒮𑓀𑒑 𑒍𑒏𑒩 𑒫𑒱𑒫𑒰𑒯𑒏 𑒢𑒱𑒩𑓂𑒝𑒨 𑒠𑒴𑒢𑒴 𑒣𑒩𑒱𑒫𑒰𑒩 𑒏𑒩𑒻𑒞 𑒁𑒕𑒱। 𑒅𑒣𑒰𑒡𑓂𑒨𑒰𑒨 𑒖𑒹 𑒣𑒯𑒰𑒛𑓃 𑒠𑒱𑒮𑒱 𑒒𑒴𑒩𑒱 𑒖𑒹𑒥𑒰𑒏 𑒢𑒱𑒩𑓂𑒝𑒨 𑒏𑒹𑒢𑒹 𑒩𑒯𑒟𑒱 𑒮𑒹 𑒣𑒳𑒢𑓁 𑒍𑒯𑒱𑒚𑒰𑒧 𑒩𑒯𑒱 𑒖𑒰𑒃𑒞 𑒕𑒟𑒱। 𑒋𑒯𑒱𑒧𑒹 𑒯𑒳𑒢𑒏 𑒧𑒱𑒞𑓂𑒩 𑒖𑒑𑒧𑒼𑒯𑒢 𑒮𑒯𑒨𑒼𑒑 𑒏𑒩𑒻𑒞 𑒕𑒟𑒱𑒢। 𑒧𑒏𑒰𑒢 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒥𑒱𑒏𑓂𑒩𑒲 𑒢𑒯𑒱 𑒯𑒼𑒃𑒞 𑒕𑒢𑒱।

𑒋𑒯𑒱 𑒅𑒣𑒢𑓂𑒨𑒰𑒮𑒧𑒹 𑒣𑒯𑒰𑒛𑓃𑒲 𑒂 𑒧𑒡𑒹𑒬𑒲 𑒪𑒼𑒏 𑒮𑒥𑒯𑒏 𑒥𑒲𑒔 𑒋𑒏𑒚𑒰𑒧 𑒩𑒯𑒥𑒰𑒏 𑒏𑒰𑒩𑒝𑒹 𑒂𑒣𑒮𑒲 𑒧𑒱𑒞𑓂𑒩𑒞𑒰 𑒂 𑒦𑒰𑒃𑒔𑒰𑒩𑒰𑒏 𑒨𑒟𑒰𑒩𑓂𑒟 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒅𑒖𑒰𑒑𑒩 𑒏𑓄 𑒂𑒋𑒪 𑒁𑒕𑒱। 𑒮𑓀𑒑𑒯𑒱

क्षेत्रक स्वायत्तता आ विकास के समानान्तर विभिन्न क्षेत्रक मनुक्ख आ ओकर मनुक्खता सेहो उभागर भेल। उपन्यास कहैत अछि जे वस्तुतः मनुक्खे सर्वोपरि थिक।

संघर्ष, आन्दोलन, अपहरण, लूट, प्रेम आदि घटनाक आयाम लऽ कऽ बुनल ई उपन्यास रहस्य आ रोमांचसँ भरल अछि। संपूर्ण उपन्यासमे रोचकता बनल रहैत अछि। 'घरमुँहा' नाम केर संबंधमे उपन्यासकारक कहब छनि जे "घरमुँहा" नाम मैथिलीमे एहिसँ पूर्व कतौ आएल होइक से संभव, मुदा हमर एहि उपन्यासक केंद्रीय पात्रक मनःदशा, अपन जन्मधरतीसँ लगाव आ प्रेम आ विस्थापनक बावजूद अवसर भेटिते जन्मधरतीपर घुमबाक अद्भुत उत्साह, स्पष्टतः 'घरमुँहा' शब्दकेँ सार्थकता प्रदान करैत अछि। तँए एकरा ताहि रूपमे ली से आग्रह"। वस्तुतः ई उपन्यास कहैत अछि जे जाति, वर्ण, पहिचान बहुत माने नहि रखैत अछि माने रखैत अछि मानवीय स्नेह, व्यवहार, प्रेम, सदाशयता, मित्रता, मानवीय संबंध, जुड़ाव। एहि जुड़ाव आ लगाव संग जतऽ लोक रहैत अछि सएह "घर" थिक। मुदा एहि घर लेल मनुक्ख आ मनुक्खता अपेक्षित अछि। एहि ठाम आबि कऽ 'घरमुँहा' मनुक्ख अपनाकेँ सार्थक बना लैत अछि।

अपन मंतव्य editorial.staff.videha@gmail.com **पर पठाउ।**

२८.बालदेव कामत-७० रामलोचन कापड़ी "भ्रमर" : एक व्यक्तित्व

𑒥𑓂𑒩𑒖𑒠𑒹𑒫 𑒏𑒰𑒧𑒞, 𑒮𑓀𑒣𑒩𑓂𑒏-𑓐𑓗𑓖𑓓𑓑𑓓𑓘𑓐𑓗𑓖𑓑

𑓗𑓐 𑒩𑒰𑒧 𑒦𑒩𑒼𑒮 𑒏𑒰𑒣𑒛𑓃𑒱 "𑒦𑓂𑒩𑒧𑒩" : 𑒉𑒏 𑒫𑓂𑒨𑒏𑓂𑒞𑒱𑒞𑓂𑒫

𑒮𑓂𑒫𑒢𑒰𑒧𑒡𑒢𑓂𑒨 𑓗𑓑 𑒫𑒩𑓂𑒭𑒲𑒨 𑒥𑒒𑒔𑒾𑒩𑒰 𑒑𑒰𑒧 𑒢𑒱𑒫𑒰𑒮𑒲 𑒬𑓂𑒩𑒲 𑒩𑒰𑒧𑒦𑒩𑒼𑒮 𑒏𑒰𑒣𑒛𑓃𑒱 𑒉𑒏 𑒫𑓂𑒨𑒏𑓂𑒞𑒱𑒨𑒹𑒙𑒰 𑒢𑒯𑒱𑓀 𑒁𑒣𑒢𑒹 𑒂𑒣𑒧𑒹 𑒉𑒏 𑒮𑓀𑒮𑓂𑒟𑒰 𑒮𑒢 𑒪𑒼𑒏 𑒕𑒟𑒱 𑒃 𑒥𑒯𑒳𑒂𑒨𑒰𑒧𑒲 𑒣𑓂𑒩𑒞𑒱𑒦𑒰' 𑒏 𑒡𑒢𑒲 𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨𑒏𑒰𑒩 𑒕𑒟𑒱 𑒯𑒱𑒢𑒏 𑒖𑒢𑓂𑒧 𑓒𑓐𑓐𑓘 𑒮𑓀𑒫𑒞𑓂 , 𑒮𑒰𑒅𑒢 𑒧𑒰𑒮 𑒞𑒠𑒢𑒳𑒮𑒰𑒩 𑓕 𑒧𑒃 𑓑𑓙𑓕𑓑 𑒏𑒹𑓀 𑒢𑒹𑒣𑒰𑒪 𑒠𑒹𑒬𑒏 𑒡𑒢𑒳𑒭𑒰 𑒖𑒱𑒪𑒰 𑒏𑒹𑒩 𑒑𑒰𑒅𑓀 𑒣𑒰𑒪𑒱𑒏𑒰 𑒫𑒰𑒩𑓂𑒛 - 𑓔 𑒥𑒒𑒔𑒾𑒩𑒰 𑒢𑒰𑒧𑒏 𑒑𑒰𑒧𑒧𑒹 𑒦𑒹𑒪 𑒕𑒢𑓂𑒯𑒱 𑒫𑒩𑓂𑒞𑒧𑒰𑒢 𑒧𑒹𑒿 𑒃 𑒩𑒯𑒨 𑒕𑒟𑒱 𑒅𑒣 𑒢𑒑𑒩𑒣𑒰𑒪𑒱𑒏𑒰 𑒫𑒰𑒩𑓂𑒛 𑓑 𑒬𑒱𑒫𑒣𑒟 𑒖𑒢𑒏𑒣𑒳𑒩𑒡𑒰𑒧𑒧𑒹, 𑒖𑒞𑒨 𑒌 𑒣𑒰𑒿𑒔 𑒠𑒬𑒏 𑒮𑒿 𑒁𑒯𑒩𑓂𑒢𑒱𑒬 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨 𑒪𑒪 𑒮𑒹𑒫𑒰 𑒏𑒩𑒻𑒞 𑒁𑒨𑒪𑒰𑒯 𑒁𑒕𑒱 𑒯𑒱𑒢𑒏 𑒠𑒰𑒠𑒰 𑒧𑒛𑓃𑒱 𑒪𑒰𑒪 𑒣𑒹𑒮𑒩 𑒧𑒢𑒼𑒩𑒟𑒲 𑒏' 𑒣𑒳𑒞𑓂𑒩𑒲 𑒠𑒰𑒨𑒰 𑒩𑒯𑒟𑒱 𑒂 𑒣𑒳𑒞𑓂𑒩 𑒩𑒰𑒧 𑒑𑒳𑒪𑒰𑒧 𑒫 𑒣𑒳𑒞𑓂𑒩𑒫𑒡𑒴 𑒠𑒳𑒐𑒢𑒲

देवी कें दू पुत्र क्रमशः सुकुमार श्री रामभरोस एवं एक पुत्री सोनावती भेलनि। रामभरोस कापड़ि जीक किशोर अवस्था मे धनुषा जिलाक भगवानपट्टी गामक दलरीया देवी कें संग विवाह भेलनि, जाहि सँ तीन पुत्र क्रमशः राम नारायण कापड़ि- जनकपुर एक्सप्रेस क' सम्पादक श्री राजनीति सँ सम्बन्ध , प्रदीप कापड़ि - नेपाल खाद्य संस्थान मेँ कार्यरत श्री संदीप कापड़ि - उदय कोटकि कम्प्यूटर ग्राफिक्स एक्सपर्ट , एवं दू विवाहित बेटी प्रमिला छथिन्ह। कापड़ि जीक साहित्यिक नाम ' भ्रमर ' शब्द चर्चित छन्हि। बालपनमे हिनक शिक्षा - दीक्षा गामेक एक गिरिहस्त कन्हाई साहुक दलान पर मधुकरही निवासी गणेश लाल कर्ण जीक चटसारमे शुरू भेलनि। हिनका प०वगिहा जमीन जत्था श्री जनकपुर टोलक उत्तरबारि कात पक्का मकान रहनि, ततहि रहिकय सरस्वती हाई स्कूल सँ मैट्रिक पास कयलाह। श्री त्रिभुवन विश्वविद्यालय काठमांडू के अन्तर्गत रामस्वरूप रामसागर बहुमुखी क्याम्पस सँ मैथिली विषय(पहिल बैच) मेँ एम ए, पी एच डि (मानद) धरि कयने छथि। नेपालक मधेशक सरकार अपना प्रदेशमे मधेश प्रज्ञा प्रतिष्ठान' क गठन कय लम्बित ऐ योजनाके मंत्री परिषद सँ मंजूरी दैत हिनका संचालन समिति केर अध्यक्ष बनौलक हन्। साहित्य क्षेत्रमे हिनक प०म् कृति मिथिला' क लोकजीवन; लोक संदर्भक किछु मास पूर्व जनकपुर धाममे विमोचन भेल छल। एहि सँ पूर्वहि श्री नेपाल सरकारक नियुक्तिमे साहा प्रकाशन अध्यक्ष श्री नेपाल प्रज्ञा प्रतिष्ठानक परिषद् सदस्य भ' चुकल छथि।

भाषा समृद्धि लेल भ्रमरजी ओतुका मुख्यमंत्री लालबाबू राउत जीके ज्ञांपन दैत एक समय बुझौने रहथिन - स्थानीय किछु संघ , संस्था के उठल माँगपर सहानुभूति पूर्वक विचार कयल जाय। आब मधेश सरकार अपन प्रदेशमे मातृभाषा उत्थानक लेल एतुका संस्कृति, कला, नाट्य, संगीत, पुरातत्व आदिक उत्थान हेतु काज आरंभ केलक। एहि विभाग क' विकासमे लागल, हेरायल , नुकायल प्रतिभा

𑒮𑒥𑒏𑒹 𑒐𑒼𑒖𑒏𑒱𑒨 𑒞𑒏𑒩 𑒮𑓀𑒩𑒏𑓂𑒭𑒝, 𑒮𑒧𑓂𑒫𑒩𑓂𑒡𑒢𑒏 𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯, 𑒮𑒧𑓂𑒧𑒰𑒢 𑒂 𑒣𑒳𑒩𑒮𑓂𑒏𑒰𑒩𑒏 𑒫𑓂𑒨𑒫𑒮𑓂𑒟𑒰 𑒃 𑒣𑓂𑒩𑒞𑒱𑒭𑓂𑒚𑒰𑒢 𑒏𑒩𑒥𑒹 𑒏𑒩𑒞, 𑒣𑒳𑒮𑓂𑒞𑒏𑒰𑒏𑒰𑒩 𑒣𑓂𑒩𑒏𑒰𑒬𑒢 𑒮𑒹𑒯𑒼। 𑒣𑒴𑒩𑓂𑒫𑒧𑒹 𑒩𑒰𑒧𑒦𑒩𑒼𑒮 𑒖𑒲𑒏𑒹𑒿 𑒢𑒹𑒣𑒰𑒪 𑒫𑒱𑒠𑓂𑒨𑒰 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒦𑒰𑒭𑒰 𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨 𑒣𑒰𑒩𑒱𑒞𑒼𑒭𑒱𑒏 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒦𑒹𑒙𑒪 𑒕𑒢𑓂𑒯𑒱। 𑒯𑒱𑒢𑒏𑒰 𑒢𑒰𑒧𑒹 𑒂𑒩𑒼 𑒁𑒢𑒹𑒏 𑒣𑒳𑒩𑒮𑓂𑒏𑒰𑒩 𑒦𑒹𑒙𑒪 𑒕𑒢𑓂𑒯𑒱।

𑒢𑒹𑒣𑒰𑒪𑒲 𑒂𑒠𑒱 𑒏𑒫𑒱 𑒥𑒱𑒮𑒏𑒙𑓂𑒙𑒰 𑒦𑒰𑒢𑒳𑒏 𑒣𑓂𑒩𑒟𑒧 𑒏𑒫𑒱𑒞𑒰 𑒮𑒿 𑒣𑓂𑒩𑒹𑒩𑒝𑒰 𑒣𑒰𑒥𑒱 𑒍 𑒫𑒢𑓂𑒢 𑒏𑒼𑒚𑒩𑒲 𑒎𑒢𑒰𑒃𑒞 𑒨𑒳𑒂𑒿 𑒩𑒔𑒪𑒢𑒱। 𑒢𑒹𑒣𑒰𑒪' 𑒏 𑒣𑒯𑒱𑒪 '𑒏' 𑒬𑓂𑒩𑒹𑒝𑒲𑒏 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒦𑒰𑒭𑒰 𑒧𑒹𑒿 "𑒂𑒿𑒖𑒳𑒩 - 𑒣𑒞𑓂𑒩𑒱𑒏𑒰" 𑒏𑒹𑒩 𑒫𑒱𑒑𑒞 ३२ 𑒮𑒰𑒪 𑒮𑒿 𑒮𑒧𑓂𑒣𑒰𑒠𑒢 𑒏𑒩𑒻𑒞 𑒂𑒥𑒱 𑒩𑒯𑒪𑒰𑒯 𑒁𑒕𑒱। 𑒖𑒹𑒥𑒏𑒙𑓂𑒙𑒰 𑒑𑒱𑒩𑒯𑒏𑒙𑓂𑒙𑒰 𑒑𑒩𑓂𑒠𑒢𑒏𑒱𑒙𑓂𑒙𑒰'𑒏 𑒬𑒰𑒯𑒱𑒮 𑒏𑒼𑒢𑒰 𑒪𑒱𑒐𑒴 𑒯𑒧, 𑒬𑓂𑒩𑒠𑓂𑒡𑒰𑓀𑒖𑒪𑒱 𑒩𑒴𑒣𑒹𑒿 - 𑒂𑒖𑒳𑒏 𑒮𑓀𑒠𑒩𑓂𑒦𑒧𑒹 𑒦𑒰𑒢𑒳𑒏𑒹𑒿 𑒣𑓂𑒩𑒞𑒱 𑒯𑒱𑒢𑒏 𑒬𑓂𑒩𑒠𑓂𑒡𑒰𑓀𑒖𑒪𑒱 𑒏𑒫𑒱𑒞𑒰 𑒣𑒜𑒻𑒞 𑒣𑒰𑒚𑒏 𑒢𑒱𑒧𑒑𑓂𑒢 𑒦' 𑒖𑒰𑒃𑒞 𑒕𑒻𑒏। 𑒯𑒱𑒢𑒏 𑒠𑒲𑒩𑓂𑒒 𑒏𑒫𑒱𑒞𑒰 ' 𑒢𑒯𑒱𑒿 𑒂𑒥 𑒢𑒯𑒱' 𑒣𑒰𑒚𑓂𑒨 𑒏𑒩𑒨 𑒨𑒼𑒑𑓂𑒨 𑒣𑒰𑒚𑒏𑒏𑒹 𑒥𑒳𑒯𑒰𑒃 𑒕𑒢𑓂𑒯𑒱।𑒏𑒟𑒰 𑒫𑒲𑒟𑒲𑒧𑒹 𑒯𑒱𑒢𑒏 - 𑒞𑒼𑒩𑒰 𑒮𑓀𑒑 𑒖𑒹𑒥𑒾 𑒢𑒹 𑒏𑒳𑒖𑒫𑒰 𑒏𑒹𑒿 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒁𑒏𑒰𑒠𑒧𑒲- 𑒣𑒙𑒢𑒰 𑒮𑒿 १९८४ 𑒧𑒹𑒿 𑒣𑒳𑒩𑒮𑓂𑒏𑒵𑒞 𑒏𑒨𑒪 𑒑𑒹𑒪 𑒩𑒯𑒢𑒱।𑒑𑒖𑒪 𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯- 𑒧𑒼𑒧𑒏 𑒣𑒒𑒪𑒻𑒞 𑒁𑒡𑒩-१९८३, 𑒑𑒲𑒞 𑒑𑒖𑒪 𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯 𑒁𑒣𑒢 𑒁𑒢𑒔𑒱𑒢𑓂𑒯𑒰𑒩- 𑒏𑒫𑒱𑒞𑒰 𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯 १९९०, 𑒩𑒰𑒢𑒲 𑒔𑒢𑓂𑒠𑓂𑒩𑒫𑒞𑒲 , 𑒢𑒰𑒙𑒏 - 𑒋𑒏𑒙𑒰 𑒎𑒩 𑒥𑒮𑓀𑒞 , 𑒧𑒯𑒱𑒭𑒰𑒮𑒳𑒩 𑒧𑒳𑒩𑓂𑒠𑒰𑒥𑒰𑒠, 𑒁𑒢𑓂𑒞𑒞𑓁 𑒏𑒟𑒰 𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯, 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒮𑓀𑒮𑓂𑒏𑒵𑒞𑒱 𑒥𑒲𑒔, 𑒩𑒧𑒰𑒅𑓀𑒠𑒰- 𑒮𑒰𑓀𑒮𑓂𑒏𑒵𑒞𑒱𑒏 𑒢𑒱𑒥𑒢𑓂𑒡 𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯 𑒢𑒹𑒣𑒰𑒪𑒲 𑒧𑒹𑒿 𑒂 𑒯𑒱𑒢𑒏 " 𑒢𑒯𑒱 𑒂𑒥 𑒢𑒯𑒱" 𑒏𑒹𑒩 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒁𑒢𑒳𑒫𑒰𑒠 𑒦𑒨𑒼 𑒁𑒥 𑒦𑒨𑒼, 𑒧𑒢𑒳 𑒥𑓂𑒩𑒰𑒖𑒰𑒏𑒲 𑒠𑓂𑒫𑒰𑒩𑒰 𑒏𑒨𑒪 𑒑𑒹𑒪𑒢𑒱 𑒁𑒕𑒱। 𑒏𑒫𑒱𑒞𑒰 - 𑒥𑒱𑒮𑒩𑒪 - 𑒥𑒱𑒮𑒩𑒪𑒮𑒢, 𑒖𑒢𑒏𑒣𑒳𑒩 𑒪𑒼𑒏 𑒔𑒱𑒞𑓂𑒩 (𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰 𑒣𑒹𑓀𑒙𑒱𑒑), 𑒪𑒼𑒏 𑒢𑒰𑒙𑓂𑒨 : 𑒖𑒙 𑒖𑒙𑒱𑒢 (𑒁𑒢𑒳𑒮𑓀𑒡𑒰𑒢) 𑒕𑒢𑓂𑒯𑒱। 𑒯𑒱𑒢𑒏 𑒮𑒧𑓂𑒣𑒰𑒠𑒢 𑒏𑒨𑒪 - 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒣𑒠𑓂𑒨 𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯, 𑒪𑒰𑒫𑒰𑒏 𑒡𑒰𑒢 𑒏𑒫𑒱𑒞𑒰 𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯-𑒧𑒰𑒟𑒳𑒩𑒖𑒲𑒏 " 𑒞𑓂𑒩𑒱𑒬𑒴𑒪" 𑒐𑓀𑒛𑒏𑒰𑒫𑓂𑒨, 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒣𑒞𑓂𑒩𑒏𑒰𑒩𑒱𑒞𑒰, 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒪𑒼𑒏𑒢𑒵𑒞𑓂𑒨: 𑒦𑒰𑒫 𑒦𑓀𑒑𑒱𑒧𑒰 𑒋𑒫𑓀 𑒮𑓂𑒫𑒩𑒴𑒣 - 𑒂𑒪𑒹𑒐 𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯 𑒥𑒯𑒳𑒔𑒩𑓂𑒔𑒱𑒞 𑒦𑒹𑒪 𑒩𑒯𑒢𑒱। 𑒯𑒱𑒢𑒏 𑒣𑓂𑒩𑒧𑒳𑒐 𑒣𑒼𑒟𑒲 :- 𑒨𑒳𑒠𑓂𑒡 𑒦𑒴𑒧𑒱𑒏 𑒋𑒮𑒑𑒩 𑒨𑒼𑒠𑓂𑒡𑒰, 𑒯𑒳𑒑𑒪𑒲 𑒅𑒣𑒩 𑒥𑒯𑒻𑒞 𑒑𑓀𑒑𑒰, 𑒛ॉ ० 𑒣𑓂𑒩𑒤𑒳𑒪𑓂𑒪 𑒏𑒳𑒧𑒰𑒩 𑒮𑒱𑓀𑒯 '𑒧𑒾𑒢' 𑒂 𑒢𑒫𑒰𑒩𑒧𑓂𑒦 𑒣𑓂𑒩𑒏𑒰𑒬𑒢 𑒮𑒿 𑒥𑒯𑒩𑒰𑒋𑒪 ' 𑒋𑒢𑓂𑒙𑒲𑒫𑒰𑒨𑒩𑒮 𑒣𑒼𑒟𑒲 , 𑒮𑒳𑒪𑒲 𑒣𑒩 𑒗𑒴𑒪𑒞 𑒣𑓂𑒩𑒏𑒰𑒬𑒱𑒞 𑒕𑒢𑓂𑒯𑒱। 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪 𑒪𑒼𑒏-𑒮𑓀𑒮𑓂𑒏𑒵𑒞𑒱 𑒫𑒱𑒫𑒱𑒡

આયામ- નેપાલ આ મિથિલાક સપૂત : રાજા સલહેસ - દીનાભદ્રી, અહાઁ જે કહલહુઁ, અન્હારિયાક ચાન, એક નાયક સલહેસ (દ્વિતીય ખણ્ડ), સમયકો અનુરાગ પહુચાઉંદૈ, સીમા કે આર- પાર, ચીન- જે હમ દેખલ(યાત્રા સંસ્મરણ) કેર જોરા નઁય છૈક।

હમ સવ મૈથિલી ભાષી એક રામ ભરોસ કાપડી ભ્રમર જીકે ગીત રચના ભડિયોં એવંમ નમ્નિલિખિત સુનિ કીર્તન કૃતય હોઇત છી। યથા -:

૧ અહાઁ આવિ કો છનકય હમર કંગના

૨ આઉ, આઉ, આઉ દલિ ખોલકિઽ આઉ

૩ પ્રયિ પ્રાણનાથ સાદર પ્રણામ યૌ

૪ મચલ આઇ હોરી હે

૫ મનકે ભીતર દર્દ ભરલ અછિ

૬ વહુઆ હે , કરિ દિહો નૈહર કેઁ વિદાઇ

૭ રુનઝુન રુનઝુન વાજે પૈજનિયા હે

૮ પાવનિ હમઇ જોરાયિ

૯ રાધી કેઁ વન્દનમે ભૈયા

રામ ભરોસ કાપડી પછિમલ સમાજ મેં શિષ્ટ સાહિત્ય સેવી છથિ। કોનૂ નૌકડી સ્કૂલ- કાલેજમે નહિ કેલનિ। હિનિક રચના સંસાર વોડરકે દૂનૂ પાર ખુવ ઘૂમ મચેને છૈક આ વ્યાપક સમૃદ્ધિ આચરણ ગ્રહણ કયને છૈક। કોનૂ પુસ્તકાલયમે એકઠામ અધ્યેતાકે પઢવાક હિનિકા માટે માતૃભાષા અનુરાગ

𑒖𑒰𑒢 𑒮𑒱𑒏𑒫𑒰𑒏 𑒣𑓂𑒑𑒾𑒙 𑒍𑒿 𑒁𑒕𑒱𑒨𑓃𑒰𑒮𑒫𑓃𑒰𑒮𑒨𑓃 𑒣𑒼𑒟𑒲𑒏 𑒮𑒿𑒣𑓂𑒨𑓃𑒰𑒿 𑒣𑒳𑒩𑒢𑒰 𑒮𑒹 𑒯𑒰𑒩𑓂𑒠𑒱𑒏 𑒬𑒳𑒦𑒏𑒰𑒧𑒢𑒰

𑒁𑒣𑒢 𑒧𑓀𑒞𑒫𑓂𑒨𑓃𑒹 𑒠𑒱𑒞𑒲𑒢𑒰𑒯𑒱𑓃𑒮𑒞𑒰𑒛𑒛𑓃𑒫𑓃𑒠𑒱𑒯𑒰𑓀𑒑𑒰𑒧𑒰𑒯𑒱𑓃𑒨𑒼𑒧 **𑒣𑒩 𑒣𑒚𑒰𑒅।**

𑓒𑓙 𑒁𑒖𑒨𑓃 𑒁𑒢𑒳𑒩𑒰𑒑𑒲- 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒦𑒰𑒭𑒰𑒏 𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨𑓃𑒏𑒰𑒩 '𑒦𑓂𑒩𑒧𑒩' 𑒯𑒳𑒢𑒏 𑒫𑒱𑒭𑒨𑒧𑒹 𑒣𑒳𑒮𑓂𑒞𑒏 𑒣𑓂𑒩𑒏𑒰𑒬𑒢

𑒁𑒖𑒨𑓃 𑒁𑒢𑒳𑒩𑒰𑒑𑒲

𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒦𑒰𑒭𑒰𑒏 𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨𑒏𑒰𑒩 𑒦𑓂𑒩𑒧𑒩 𑒁𑒢𑒹𑒏 𑒫𑒱𑒡𑒰𑒧𑒹 𑒣𑒳𑒮𑓂𑒞𑒏 𑒣𑓂𑒩𑒏𑒰𑒬𑒢

𑒩𑒰𑒧 𑒦𑒩𑒼𑒮 𑒏𑒰𑒣𑒛𑓃𑒱 𑒦𑓂𑒩𑒧𑒩 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒦𑒰𑒭𑒰 𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨𑒏𑒹 𑒣𑓂𑒩𑒮𑒱𑒠𑓂𑒡 𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨𑒏𑒰𑒩 𑒕𑒟𑒱। 𑒡𑒢𑒳𑒭𑒰𑒏𑒹 𑒥𑒰𑒒𑒔𑒾𑒛𑒰 𑒑𑒰𑒧, 𑒖𑒢𑒏𑒣𑒳𑒩𑒡𑒰𑒧 𑒅𑒣𑒧𑒯𑒰𑒢𑒑𑒩𑒣𑒰𑒪𑒱𑒏𑒰 𑒫𑒛𑒰 𑒢𑒧𑓂𑒥𑒩 𑓑 𑒂 𑒯𑓀𑒮𑒣𑒳𑒩 𑒢𑒑𑒩𑒣𑒰𑒪𑒱𑒏𑒰 𑒫𑒛𑒰 𑒢𑒧𑓂𑒥𑒩 𑓒 𑒏𑒹 𑓗𑓐 𑒫𑒩𑓂𑒭𑒲𑒨 𑒦𑓂𑒩𑒧𑒩 𑒁𑒣𑒢𑒼 𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨𑒱𑒏 𑒩𑒔𑒢𑒰 𑒂 𑒣𑒳𑒮𑓂𑒞𑒏 𑒣𑓂𑒩𑒏𑒰𑒬𑒢𑒧𑒹 𑒮𑒏𑓂𑒩𑒱𑒨 𑒕𑒟𑒱। 𑒍 𑒏𑒯𑒻𑒞 𑒕𑒟𑒱, 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒦𑒰𑒭𑒰 𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨𑒏 𑒏𑓂𑒭𑒹𑒞𑓂𑒩𑒧𑒹 𑒯𑒧 𑒋𑒏𑒧𑒰𑒞𑓂𑒩 𑒋𑒯𑒢 𑒫𑓂𑒨𑒏𑓂𑒞𑒱 𑒕𑒲 𑒖𑒹 𑒣𑒴𑒩𑓂𑒝𑒏𑒰𑒪𑒱𑒏 𑒕𑒲।

𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒦𑒰𑒭𑒰 𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨𑒏𑒹 𑒏𑓂𑒭𑒹𑒞𑓂𑒩𑒧𑒹 𑒥𑒯𑒳𑒞 𑒪𑒼𑒏 𑒏𑒪𑒧 𑒔𑒪𑒥𑒻𑒞 𑒕𑒟𑒱 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒯𑒳𑒢𑒏𑒩 𑒧𑒳𑒐𑓂𑒨 𑒣𑒹𑒬𑒰 𑒁𑒪𑒑 𑒁𑒕𑒱। 𑒪𑒹𑒏𑒱𑒢 𑒯𑒳𑒢𑒏𑒩 𑒏𑒯𑒢𑒰 𑒕𑒻 𑒖𑒹 𑒯𑒳𑒢𑒏 𑒣𑓂𑒩𑒰𑒟𑒧𑒱𑒏 𑒫𑓂𑒨𑒫𑒮𑒰𑒨 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒦𑒰𑒭𑒰 𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨𑒏𑒹 𑒏𑓂𑒭𑒹𑒞𑓂𑒩𑒧𑒹 𑒪𑒹𑒐𑒢 𑒕𑒻𑒢𑓂𑒯।

𑒛𑒰 𑒡𑒲𑒩𑒹𑒢𑓂𑒠𑓂𑒩𑒏 𑒏𑒰𑒩𑒝𑒹𑓀 𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨𑒏𑒰𑒩 𑒥𑒢𑒱 𑒑𑒹𑒪𑒰𑒯

𑒖𑒯𑒱𑒨𑒰𑒮𑒿 𑒖𑒢𑒏𑒣𑒳𑒩𑒏 𑒮𑒩𑒮𑓂𑒫𑒞𑒲 𑒯𑒰𑒄 𑒮𑓂𑒏𑒴𑒪𑒧𑒹 𑒣𑒜𑓃𑒻𑒞 𑒕𑒪𑒰𑒯 𑒞𑒯𑒱𑒨𑒰𑒮𑒿 𑒦𑒰𑒩𑒞𑒧𑒹 𑒣𑓂𑒩𑒏𑒰𑒬𑒱𑒞 𑒥𑒰𑒪 𑒣𑒞𑓂𑒩𑒱𑒏𑒰 𑒣𑒜𑓃𑒥𑒰𑒧𑒹 𑒩𑒳𑒔𑒱 𑒕𑒪𑒢𑒱। 𑒦𑒰𑒩𑒞𑒏 𑒣𑒙𑒢𑒰, 𑒏𑒪𑒏𑒞𑓂𑒞𑒰, 𑒠𑒱𑒪𑓂𑒪𑒲, 𑒧𑒳𑓀𑒥𑒄𑒮𑒿 𑒣𑓂𑒩𑒏𑒰𑒬𑒱𑒞 𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨𑒱𑒏 𑒣𑒞𑓂𑒩𑒱𑒏𑒰 𑒯𑒳𑒢𑒏 𑒒𑒩𑒏 𑒮𑒧𑒲𑒣 𑒖𑒢𑒏𑒣𑒳𑒩 𑒩𑒹𑒪𑒫𑒹 𑒮𑓂𑒙𑒹𑒬𑒢 𑒣𑒩 𑒣𑒼𑒟𑒲𑒏 𑒮𑓂𑒙𑒰𑒪 𑒣𑒩 𑒁𑒥𑒻𑒞 𑒕𑒪। 𑒯𑒱𑒢𑓂𑒠𑒲 𑒦𑒰𑒭𑒰𑒧𑒹 𑒥𑒰𑒪 𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨 𑒣𑒞𑓂𑒩𑒱𑒏𑒰 𑒖𑒹𑒢𑒰 𑒦𑒰𑒩𑒞𑒏 𑒧𑒳𑓀𑒥𑒄𑒮𑒿 𑒣𑓂𑒩𑒏𑒰𑒬𑒱𑒞 𑒣𑒩𑒰𑒑 𑒣𑒞𑓂𑒩𑒱𑒏𑒰 𑒂 𑒠𑒩𑒦𑓀𑒑𑒰𑒮𑒿 𑒣𑓂𑒩𑒏𑒰𑒬𑒱𑒞 𑒥𑒰𑒪𑒏 𑒣𑒞𑓂𑒩𑒱𑒏𑒰 𑒣𑒜𑓃𑒻𑒞 𑒕𑒪𑒰𑒯। 𑒣𑒜𑓃𑒻𑒞 𑒧𑒰𑒞𑓂𑒩 𑒢𑒯𑒱, 𑒯𑒳𑒢𑒏 𑒏𑒼𑒏𑒼 𑒩𑒔𑒢𑒰 𑒥𑒰𑒪𑒏 𑒣𑒞𑓂𑒩𑒱𑒏𑒰𑒧𑒹 𑒕𑒣𑒻𑒞 𑒕𑒪।

𑒍𑒯𑒱 𑒮𑒧𑒨 𑒧𑒹 𑒁𑒣𑒢 𑒒𑒩 𑒪𑒑 𑒖𑒢𑒏𑒣𑒳𑒩 𑒮𑓂𑒟𑒱𑒞 𑒩𑒰𑒧 𑒮𑓂𑒫𑒩𑒴𑒣 𑒩𑒰𑒧 𑒮𑒰𑒑𑒩 𑒥𑒯𑒳𑒅𑒠𑓂𑒠𑒹𑒬𑒲𑒨 𑒏𑒰𑒪𑒹𑒖𑒧𑒹 𑒁𑒡𑓂𑒨𑒰𑒣𑒢 𑒏𑒩𑒨𑒥𑒪𑒰 𑒣𑓂𑒩𑒼𑒤𑒹𑒮𑒩 𑒡𑒲𑒩𑒹𑒬𑓂𑒫𑒩 𑒗𑒰 𑒡𑒲𑒩𑒹𑒢𑓂𑒠𑓂𑒩 𑒏𑒹 𑒮𑓀𑒣𑒩𑓂𑒏 𑒧𑒹 𑒂𑒥𑒱 𑒑𑒹𑒪𑒰𑒯। 𑒍𑒯𑒱 𑒏𑒰𑒪𑒹𑒖𑒏 𑒩𑒰𑒖𑒢𑒲𑒞𑒱 𑒫𑒱𑒖𑓂𑒘𑒰𑒢𑒏 𑒣𑓂𑒩𑒰𑒡𑓂𑒨𑒰𑒣𑒏 𑒩𑒰𑒧𑒰𑒨𑒝 𑒣𑓂𑒩𑒮𑒰𑒠 𑒮𑒰𑒯 𑒯𑒳𑒢𑒏𑒹 𑒒𑒩𑒧𑒹 𑒏𑒱𑒩𑒰𑒨𑒰 𑒪𑓄 𑒏𑓄 𑒩𑒯𑒻𑒞 𑒕𑒪𑒰𑒯। 𑒛𑒰 𑒡𑒲𑒩𑒹𑒢𑓂𑒠𑓂𑒩 𑒍𑒞𑒯𑒱 𑒢𑒱𑒨𑒱𑒧𑒱𑒞 𑒁𑒥𑒻𑒞 𑒩𑒯𑒟𑒱। 𑒋𑒯𑒲 𑒏𑒰𑒩𑒝𑒹 𑒣𑓂𑒩𑒼𑒤𑒹𑒮𑒩 𑒗𑒰𑒮𑒿 𑒮𑒧𑓂𑒣𑒩𑓂𑒏 𑒦𑒹𑒪𑒢𑒱।

भ्रमर जखन क्लास ७ मे पढ़ैत छलाह तखन हिन्दी मे एकटा कथा लिखलनि जकर नाम छल ईमानदार बालक आ हा कैं देखौलनि। ओ कथा हिन्दी मे लिखल गेलाक कारणेँ नहि देखलनि। हा कहलखिन जे कथा अपन मातृभाषा मैथिलीमे आनब तखन मात्र देखब। तखन मैथिली मे अनुवाद क देख देलखिन। आ प्रोफेसर साहेब एकरा पाँच दिन पाँच सुधारि देलनि। आ आइन्दा लिखि कऽ आन कहलखिन्ह।

भ्रमर संपादित कथा दोसर पेपर पर लिखि अनलनि। तकरा बाद प्राहा मिथिला मिहिर नामक भारतसं प्रकाशित साहित्यिक पत्रिकाक संपादक सुधांशु शेखर चौधरीकेँ पत्र लिखि कथा छपबाक आग्रह केलनि। किछु दिनक बाद पत्रिकाक नेना भुटकाक चौपाड़ि स्तम्भमे भ्रमरक कथा छपल। तकरा बाद भारतक कलकत्तासँ प्रकाशित आंखर नामक पत्रिका मे (१९६८ई)नव हस्ताक्षरक रूप मे हुनक लिखल अनहरिया इजोरिया नामक कविता प्रकाशित भेल।

हिनका द्वारा लिखल गेल कविता आ कथा भारतक विभिन्न साहित्यिक पत्रिका मे प्रकाशित होइत रहल। जँ डा. धीरेन्द्र नहि रहितथि त हम सम्भवतः साहित्यकार नहि भ पबितहुँ भ्रमरक उक्ति छन्हि।

साहित्यके हर विधामे पुस्तक

पत्रकारिता पेशामे सेहो शुरुआत केलनि आ साहित्यिक क्षेत्रमे सेहो लिखैत रहलाह। आब साहित्यिक हरेक विधामे मैथिली भाषामे पोथी प्रकाशित क चुकल छथि। कथा, कविता, उपन्यास, आलोचना, नाटक, निबंध, यात्रा संस्मरण सहित सब विधामे पोथी लिखने छथि। आइके दिनमे ५०सं ऊपर पुस्तक प्रकाशित भ गेल छन्हि।

हिनक बन्न कोठरी औनाइत युवा नामक काव्य संग्रह, नहि आब नहि नामक दीर्घ कविता, मोमक पघिलैत अधर नामक गीत गजल संग्रह, अपन

𑒁𑒢𑒔𑒱𑒢𑓂𑒯𑒰𑒩, 𑒥𑒳𑒠𑓂𑒡𑒦𑒴𑒧𑒱𑒏 𑒋𑒮𑒑𑒩 𑒨𑒼𑒠𑓂𑒡𑒰 𑒢𑒰𑒧𑒏 𑒏𑒫𑒱𑒞𑒰 𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯, 𑒁𑒢𑓂𑒯𑒩𑒱𑒨𑒰𑒏 𑒔𑒰𑒢 𑒑𑒖𑒪 𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯𑒏 𑒣𑓂𑒩𑒏𑒰𑒬𑒢 𑒦𑒹𑒪 𑒁𑒕𑒱। 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒦𑒰𑒭𑒰𑒧𑒹 𑒪𑒱𑒐𑒪 𑒠𑒲𑒩𑓂𑒒 𑒏𑒫𑒱𑒞𑒰 𑒢𑒯𑒱 𑒂𑒥 𑒢𑒯𑒱 𑒏𑒹 𑒢𑒹𑒣𑒰𑒪𑒲 𑒦𑒰𑒭𑒰𑒧𑒹 𑒦𑒨𑒼, 𑒁𑒥 𑒑𑒨𑒼 𑒬𑒲𑒩𑓂𑒭𑒏𑒮𑒿 𑒢𑒹𑒣𑒰𑒪𑒲 𑒦𑒰𑒭𑒰𑒏 𑒣𑓂𑒩𑒮𑒱𑒠𑓂𑒡 𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨𑒏𑒰𑒩 𑒧𑒢𑒳 𑒥𑒖𑓂𑒩𑒰𑒏𑒲 𑒠𑓂𑒫𑒰𑒩𑒰 𑒁𑒢𑒳𑒫𑒰𑒠 𑒏𑒨𑒪 𑒑𑒹𑒪 𑒁𑒕𑒱 । 𑒥𑒰𑒠 𑒧𑒹 𑒄 𑒠𑒲𑒩𑓂𑒒 𑒏𑒫𑒱𑒞𑒰 𑒢𑒹𑒣𑒰𑒪 𑒣𑓂𑒩𑒖𑓂𑒘𑒰 𑒣𑓂𑒩𑒞𑒱𑒭𑓂𑒚𑒰𑒢 𑒠𑓂𑒫𑒰𑒩𑒰 𑒣𑓂𑒩𑒏𑒰𑒬𑒱𑒞 𑒣𑓂𑒩𑒖𑓂𑒘𑒰 𑒣𑒞𑓂𑒩𑒱𑒏𑒰𑒧𑒹 𑒣𑓂𑒩𑒏𑒰𑒬𑒱𑒞 𑒦𑒹𑒪 𑒕𑒪।

𑒞𑒼𑒩𑒰 𑒮𑓀𑒑𑒹 𑒖𑒨𑒥𑒾 𑒩𑒹 𑒏𑒳𑒖𑒥𑒰, 𑒯𑒳𑒑𑒪𑒲 𑒆𑒣𑒩 𑒥𑒯𑒻𑒞 𑒑𑓀𑒑𑒰, 𑒋𑒝𑓂𑒙𑒲 𑒦𑒰𑒨𑒩𑒮 𑒢𑒰𑒧𑒏 𑒏𑒟𑒰 𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯 𑒣𑓂𑒩𑒏𑒰𑒬𑒱𑒞 𑒁𑒕𑒱। 𑒯𑒳𑒢𑒏 𑒠𑒰𑒥𑒰 𑒕𑒢𑒱 𑒖𑒹 𑒢𑒹𑒣𑒰𑒪𑒧𑒹 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒦𑒰𑒭𑒰𑒧𑒹 𑒯𑒳𑒢𑒏 𑒪𑒱𑒐𑒪 𑒞𑒼𑒩𑒰 𑒮𑓀𑒑 𑒖𑒹𑒥𑒾 𑒩𑒹 𑒏𑒳𑒖𑒥𑒰 𑒣𑒯𑒱𑒪 𑒂𑒡𑒳𑒢𑒱𑒏 𑒏𑒟𑒰 𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯 𑒟𑒱𑒏। 𑒯𑒳𑒢𑒏 𑒄𑒯𑒼 𑒠𑒰𑒥𑒰 𑒕𑒢𑓂𑒯𑒱 𑒖𑒹 𑒄 𑒏𑒟𑒰 𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯 𑒥𑒱𑒯𑒰𑒩 𑒮𑒩𑒏𑒰𑒩𑒏 𑒮𑒩𑒏𑒰𑒩𑒲 𑒮𑓀𑒮𑓂𑒟𑒰 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒁𑒏𑒰𑒠𑒧𑒲 𑒠𑓂𑒫𑒰𑒩𑒰 𑒣𑓂𑒩𑒏𑒰𑒬𑒱𑒞 𑒢𑒹𑒣𑒰𑒪𑒏 𑒣𑒯𑒱𑒪 𑒂𑒡𑒳𑒢𑒱𑒏 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒏𑒟𑒰 𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯 𑒕𑒻𑒏।

𑒯𑒳𑒢𑒏𑒩 𑒪𑒱𑒐𑒪 𑒅𑒣𑒢𑓂𑒨𑒰𑒮 𑒒𑒩𑒧𑒳𑒯𑒰𑒏𑒹 𑒦𑒼𑒖𑒣𑒳𑒩𑒲𑒏 𑒫𑒩𑒱𑒭𑓂𑒚 𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨𑒏𑒰𑒩 𑒅𑒧𑒰𑒬𑓀𑒏𑒩 𑒠𑓂𑒫𑒱𑒫𑒹𑒠𑒲 𑒦𑒼𑒖𑒣𑒳𑒩𑒲 𑒦𑒰𑒭𑒰𑒧𑒹 𑒂 𑒦𑒰𑒩𑒞𑒏𑒹 𑒔𑒩𑓂𑒔𑒱𑒞 𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨𑒏𑒰𑒩 𑒛𑓃𑒰𑒣𑓂𑒩𑒮𑒳𑒪𑒪 𑒏𑒳𑒧𑒰𑒩 𑒮𑒯𑒱 𑒧𑒾𑒢 𑒯𑒱𑒢𑓂𑒠𑒲 𑒦𑒰𑒭𑒰𑒧𑒹 𑒁𑒢𑒳𑒫𑒰𑒠 𑒏𑒋𑒢𑒹 𑒕𑒟𑒱।। 𑒦𑓂𑒩𑒧𑒩 𑒮𑓂𑒫𑒨𑓀 𑒏𑒯𑒻𑒞 𑒕𑒟𑒱 𑒖𑒹 𑒧𑒡𑒹𑒬 𑒂𑒢𑓂𑒠𑒼𑒪𑒢𑒏 𑒮𑒧𑒨𑒧𑒹 𑒥𑒩𑓂𑒭𑒼𑒮𑒿 𑒖𑒢𑒏𑒣𑒳𑒩𑒧𑒹 𑒩𑒯𑒢𑒱𑒯𑒰𑒩 𑒣𑒯𑒰𑒛𑓃𑒲 𑒮𑒧𑒳𑒠𑒰𑒨𑒏𑒹𑒿 𑒏𑒼𑒢𑒰 𑒧𑒡𑒹𑒬 𑒕𑒼𑒛𑓃𑒨 𑒣𑒛𑓃𑒪 𑒕𑒪 𑒞𑒰𑒯𑒱 𑒣𑒩 𑒪𑒱𑒐𑒪 𑒄 𑒅𑒣𑒢𑓂𑒨𑒰𑒮 𑒯𑒳𑒢𑒏 𑒣𑒮𑒲𑒢𑒏 𑒏◌𑒵𑒞𑒱 𑒟𑒱𑒏।

𑒏𑒞𑒹𑒏𑒼 𑒢𑒰𑒙𑒏 𑒪𑒱𑒐𑒢𑒹 𑒕𑒟𑒱। 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒦𑒰𑒭𑒰𑒧𑒹 𑒩𑒰𑒢𑒲 𑒔𑒢𑓂𑒠𑓂𑒩𑒰𑒫𑒞𑒲, 𑒋𑒏𑒙𑒰 𑒂𑒍𑒩 𑒥𑒮𑓀𑒞, 𑒧𑒯𑒱𑒭𑒰𑒮𑒳𑒩 𑒧𑒳𑒩𑓂𑒠𑒰𑒥𑒰𑒠, 𑒦𑒻𑒨𑒰 𑒁𑒋𑒪𑒻 𑒁𑒣𑒢 𑒮𑒼𑒩𑒰𑒖, 𑒮𑒳𑒪𑒲 𑒣𑒩 𑒃𑒖𑒼𑒞 𑒢𑒰𑒧𑒏 𑒢𑒰𑒙𑒏𑒪𑒑𑒰𑒨𑒞 𑒠𑒩𑓂𑒖𑒢𑒼 𑒢𑒰𑒙𑒏 𑒣𑓂𑒩𑒏𑒰𑒬𑒱𑒞 𑒕𑒢𑓂𑒯𑒱 𑒂 𑒧𑓀𑒔𑒱𑒞 𑒯𑒼𑒃𑒞 𑒩𑒯𑒻𑒞 𑒕𑒢𑓂𑒯𑒱। 𑒡𑒩𑓂𑒧𑒹𑒢𑓂𑒠𑓂𑒩 𑒗𑒰 𑒫𑒱𑒯𑓂𑒫𑒪 𑒯𑒳𑒢𑒏 𑒪𑒱𑒐𑒪 𑒢𑒰𑒙𑒏𑒏 𑒁𑒢𑒳𑒫𑒰𑒠 𑒢𑒹𑒣𑒰𑒪𑒲 𑒦𑒰𑒭𑒰𑒧𑒹 𑒦𑓂𑒩𑒧𑒩𑒏𑒰 𑒮𑒩𑓂𑒫𑒬𑓂𑒩𑒹𑒭𑓂𑒚 𑒢𑒰𑒙𑒏𑒯𑒩𑒳 𑒢𑒰𑒧𑒮𑓀 𑒏𑒋𑒢𑒹 𑒕𑒟𑒱।

𑒋𑒏𑒩 𑒁𑒞𑒱𑒩𑒱𑒏𑓂𑒞 𑒫𑒱𑒦𑒱𑒢𑓂𑒢 𑒫𑒱𑒔𑒰𑒩 𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯, 𑒢𑒱𑒥𑓀𑒡 𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯, 𑒨𑒰𑒞𑓂𑒩𑒰 𑒮𑓀𑒮𑓂𑒧𑒩𑒝 𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒣𑓂𑒩𑒏𑒰𑒬𑒱𑒞 𑒏𑒋𑒢𑒹 𑒕𑒟𑒱। 𑒮𑒧𑒨 𑒮𑒧𑒨 𑒣𑒩 𑒏𑒞𑒹𑒏𑒼 𑒣𑒼𑒟𑒲 𑒂 𑒩𑒔𑒢𑒰𑒏 𑒮𑓀𑒣𑒰𑒠𑒢 𑒏𑒩𑒻𑒞 𑒂𑒥𑒱 𑒩𑒯𑒪 𑒕𑒟𑒱। 𑒦𑓂𑒩𑒧𑒩 𑒏𑒯𑒻𑒞 𑒕𑒟𑒱 𑒖𑒹 𑒯𑒳𑒢𑒏𑒰 𑒠𑓂𑒫𑒰𑒩𑒰 𑒪𑒱𑒐𑒪

ગેલ કવિતા, નાટક આ કથા નેપાલ આ ભારતમે સ્કૂલ આ વિશ્વવિદ્યાલય સ્તરીય પાઠ્યક્રમમે શામિલ કએ પઢાઓલ જા રહલ અછિ।

સાહિત્યમે યોગદાનકે કારણ નેપાલક સરકારી સંસ્થા તત્કાલીન નેપાલ રાજકીય પ્રજ્ઞા પ્રતિષ્ઠાન દ્વારા પ્રથમ માયાદેવી પ્રજ્ઞા પુરસ્કાર(રૂ૫૦૦૦૦), વિદ્યાપતિ સેવા સંસ્થાન દરભંગા દ્વારા મિથિલા વિભૂતિ સિમ્માન, શેખર પ્રકાશન પટના દ્વારા શેખર સમ્માન સે સમ્માનિત કએલ ગેલ છથિ। તહિના મૈથિલી સાહિત્ય પરિષદ જનકપુર દ્વારા વૈદેહી પ્રતિભા પુરસ્કાર, અંતરાષ્ટ્રીય મૈથિલી સમ્મેલન મુંવઈ દ્વારા મિથિલા રત્ન સમ્માન, મધુરીમા દ્વારા દેલ ગેલ નેપાલ મધુરીમા સમ્માન, ચેતના સમિતિ પટનાકે યાત્રી ચેતના પુરસ્કાર સ સમ્માનિત ભેલ છથિ।

તહિના સાઝા પ્રકાશનકેં સાઝા લોક સંસ્કૃતિ પુરસ્કાર, વિદ્યાપતિ મૈથિલી ભાષા સાહિત્ય પુરસ્કાર, પાર્વતી પ્રતિષ્ઠાન સિરૌટિયા સર્લાહી કેં પાર્વતી સમ્માન સઁ સમ્માનિત કયલ ગેલ છથિ।

ભ્રમર નેપાલક પહિલ મૈથિલી ભાષાક સાહિત્યકાર છથિ જે નેપાલ પ્રજ્ઞા પ્રતિષ્ઠાનક પરિષદ્ક સભા સદસ્ય વનવામે સફલ ભેલાહ આ વાદમે પરિષદ્ક સદસ્ય વનલાહ। તહિના સાઝા પ્રકાશનકે અધ્યક્ષકે રૂપમે ભ્રમર પહિલ મધેસી વ્યક્તિ ભેલાહ। ઓ અપન છોટ કાર્યકાલમે નેપાલી ભાષાકે અલાવે મૈથિલી સહિત અન્ય ભાષામે પ્રકાશન શુરૂ કેલનિ। મૈથિલી લોક કથા સંગ્રહ વગિયાક ગાછ હુનક કાર્યકાલમે પહિલ વેર સાઝા પ્રકાશન દ્વારા પ્રકાશિત ભેલ। આ જે સાઝા પ્રકાશનસં પુરસ્કૃત સેહો ભૃલ છલ।

એતવે નહિ, કાઠમાંડૂ આ જનકપુરમે ૩ ટા અન્તર્રાષ્ટ્રીય મૈથિલી સમ્મેલનકે સફલતાપૂર્વક આયોજન કયલનિ અછિ।

હુનકઽ કહવ છન્હિ જે મૈથિલી ભાષામે લિખ્બી ક સમાજકે વદલના યા પરિવર્તન કરના વહુત કઠિન કામ છૈ। હુનક કહવ છનિ જે પ્રકાશનક અભાવમે મૈથિલી

भाषाक साहित्य नहि फलल फूलल अछि, त प्रकाशक लोकनिक अभावसँ पाठक धरि नहि पहुँचि पबैत अछि।

भ्रमर कहैत छथि, "एखन स्थिति अछि जे स्वयं लिखनिहार लोक स्वयं पढ़ैत छथि वा अपन गोलक लोक पढ़ैत छथि, एकरा कीनि क पढ़बाक कोनो आदति नहि अछि।" मुफ्तमे बाँटबाक प्रवृत्ति अछि। मैथिली भाषाक जनसंख्या विशाल अछि, मुदा मैथिली भाषाक स्तरीयताक कारणेँ पाठक नहि अछि, भ्रमर कहैत छथि, "मैथिली भाषाक मानकके सहज बनाओल जाय आ जँ मैथिली भाषामे लिखल रचनाक अनुवाद नेपाली, अंग्रेजी आ हिन्दीमे कयल जाय" त आनोभाषा मे सेहो, एकरा बजार भेटत।"

ओ टिप्पणी केलनि जे रचना मात्र पोथीक संख्या बढ़बाक लेल लिखल जा रहल हो त ताहिमे गुणवत्ता अभाव रहत। लिखबा लेल पहिने पढ़य पड़त। मुदा ओ कहैत छथि जे एतय पढ़बाक संस्कृति नहि अछि ताहि लेल समस्या अछि। साहित्य समाजक असली दर्पण थिक आ ओ दुख व्यक्त करैत छथि जे ई समाजक यथार्थक वर्णन करबाक लेल कम लिखल जा रहल अछि।

ओ मैथिली भाषा सहित विभिन्न मातृभाषाके विकास लेल राज्य सरकारके आगा आबक चाही।

अपन मंतव्य editorial.staff.videha@gmail.com **पर पठाउ।**

𑓒.𑓑𑓐.𑒁𑒬𑓂𑒫𑒱𑒢𑒲 𑒏𑒳𑒧𑒰𑒩 𑒂𑒪𑒼𑒏-𑒩𑒰𑒧𑒦𑒩𑒼𑒮 𑒏𑒰𑒣𑒛𑓃𑒱 𑒦𑓂𑒩𑒧𑒩𑓁 𑒦𑒰𑒩𑒞-𑒢𑒹𑒣𑒰𑒪𑒏 𑒮𑒰𑓀𑒮𑓂𑒏𑒵𑒞𑒱𑒏 𑒮𑒹𑒞𑒳

𑒁𑒬𑓂𑒫𑒱𑒢𑒲 𑒏𑒳𑒧𑒰𑒩 𑒂𑒪𑒼𑒏, 𑒮𑓀𑒣𑒩𑓂𑒏- 𑓘𑓗𑓘𑓙𑓓𑓓𑓕𑓗𑓘𑓕

𑒩𑒰𑒧𑒦𑒩𑒼𑒮 𑒏𑒰𑒣𑒛𑓃𑒱 𑒦𑓂𑒩𑒧𑒩: 𑒦𑒰𑒩𑒞-𑒢𑒹𑒣𑒰𑒪𑒏 𑒮𑒰𑓀𑒮𑓂𑒏𑒵𑒞𑒱𑒏 𑒮𑒹𑒞𑒳

𑒏𑒩𑒲𑒥 𑒛𑒹𑒜𑓃 𑒠𑒬𑒏 𑒣𑒯𑒱𑒢𑒹 𑒯𑒧 𑒢𑒹𑒣𑒰𑒪 𑒑𑒹𑒪 𑒕𑒪𑒾𑓀।𑒏𑒳𑒢𑒴 𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨𑒱𑒏 𑒏𑒰𑒩𑓂𑒨𑒏𑓂𑒩𑒧 𑒧𑒹 𑒠𑒹𑒬 𑒮𑒿 𑒥𑒯𑒩𑒰 𑒦𑒰𑒑 𑒪𑒹𑒥𑒰𑒏 𑒄 𑒯𑒧𑒩 𑒣𑒯𑒱𑒪 𑒁𑒢𑒳𑒦𑒫 𑒕𑒪।𑒋𑒏𑒩𑒰 𑒣𑒯𑒱𑒢𑒹 𑒋𑒏 𑒥𑒹𑒩 𑒂𑒩𑒼 𑒢𑒹𑒣𑒰𑒪 𑒑𑒹𑒪 𑒕𑒪𑒾𑓀 𑒁𑒣𑒢 𑒠𑒰𑒠𑒲𑒏 𑒂𑒿𑒐𑒱𑒏 ऑ𑒣𑒩𑒹𑒬𑒢 𑒏𑒩𑒹𑒥𑒰𑒏 𑒪𑒹𑒪।𑒪𑒯𑒰𑒢 𑒖𑒹𑒥𑒰𑒏 𑒏𑓂𑒩𑒧𑒹 𑒞 𑒄 𑒥𑒳𑒗𑒢𑒰 𑒣𑒛𑓃𑒪 , 𑒖𑒹 𑒠𑒼𑒮𑒩 𑒠𑒹𑒬 𑒧𑒹 𑒖𑒹𑒥𑒰𑒏 𑒪𑒹𑒪 𑒏𑒧 𑒮𑒿 𑒏𑒧 𑒠𑒴 𑒠𑒱𑒢 𑒔𑒰𑒯𑒲।𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒄 𑒢𑒯𑒱 𑒪𑒰𑒑𑒪 , 𑒖𑒹 𑒪𑒯𑒰𑒢 𑒢𑒹𑒣𑒰𑒪 𑒧𑒹 𑒁𑒕𑒱 𑒂 𑒏𑒱 𑒯𑒧 𑒦𑒰𑒩𑒞𑒏 𑒥𑒰𑒯𑒱𑒩 𑒮𑒿 𑒑𑒹𑒪 𑒕𑒪𑒯𑒳𑒿। 𑒞𑒹𑒯𑒢𑒹 𑒒𑒩 - 𑒠𑒳𑒂𑒩 , 𑒞𑒹𑒯𑒢𑒹 𑒩𑒯𑒢 - 𑒮𑒯𑒢 𑒂 𑒞𑒹𑒯𑒢𑒹 𑒥𑒰𑒞 - 𑒫𑒱𑒔𑒰𑒩।𑒖𑒹𑒯𑒱𑒢𑒰 𑒠𑒹𑒬 𑒁𑒯𑒰𑒿𑒏 , 𑒞𑒹𑒯𑒱𑒢𑒰 𑒯𑒧𑒩।𑒯𑒧 𑒋𑒏 - 𑒠𑒼𑒮𑒩 𑒮𑒿 𑒏𑒳𑒢𑒴 𑒮𑒰𑒧𑒩𑒱𑒏 𑒮𑒲𑒧𑒰 𑒮𑒿 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒫𑒱𑒦𑒏𑓂𑒞 𑒢𑒯𑒱 𑒕𑒲 , 𑒏𑒱𑒨𑒹𑒏 𑒞 𑒯𑒧𑒩𑒰 - 𑒁𑒯𑒰𑒿𑒏 𑒧𑒡𑓂𑒨 𑒏𑒳𑒢𑒴 𑒫𑒱𑒫𑒰𑒠 𑒋𑒯𑒹𑒢 𑒮𑓂𑒞𑒩 𑒣𑒩 𑒢𑒯𑒱 𑒂𑒋𑒪।𑒯𑒧𑒩 𑒮𑓀𑒥𑓀𑒡 𑒥𑒹𑒙𑒲 - 𑒩𑒼𑒙𑒲𑒏 𑒮𑓀𑒥𑓀𑒡 𑒕𑒪 , 𑒒𑒩 - 𑒣𑒩𑒱𑒫𑒰𑒩𑒏 𑒮𑓀𑒥𑓀𑒡 𑒕𑒪।

𑒢𑒹𑒣𑒰𑒪𑒏 𑒖𑒢𑒏𑒣𑒳𑒩 𑒧𑒹 𑒄 𑒏𑒰𑒩𑓂𑒨𑒏𑓂𑒩𑒧 𑒦𑒰𑒩𑒞 - 𑒢𑒹𑒣𑒰𑒪𑒏 𑒠𑒴𑒞𑒰𑒫𑒰𑒮 𑒏𑒹 𑒂𑒣𑒮𑒲 𑒮𑓀𑒥𑓀𑒡 𑒮𑒿 𑒂𑒨𑒼𑒖𑒱𑒞 𑒏𑒻𑒪 𑒑𑒹𑒪 𑒕𑒪। 𑒯𑒧 𑒂𑒠𑒩𑒝𑒲𑒨 𑒣𑓂𑒩𑒤𑒳𑒪𑓂𑒪 𑒏𑒳𑒧𑒰𑒩 𑒮𑒱𑓀𑒯 ' 𑒧𑒾𑒢 ' 𑒏 𑒮𑓀𑒑𑒹 𑒑𑒹𑒪 𑒕𑒪𑒾𑓀।𑒩𑒰𑒞 𑒧𑒹 𑒠𑒩𑒦𑓀𑒑𑒰𑒏 𑒮𑓀𑒮𑓂𑒏𑒵𑒞 𑒬𑒼𑒡 𑒮𑓀𑒮𑓂𑒟𑒰𑒢𑒏 𑒞𑒞𑓂𑒏𑒰𑒪𑒲𑒢 𑒢𑒱𑒠𑒹𑒬𑒏 𑒠𑒹𑒫𑒢𑒰𑒩𑒰𑒨𑒝 𑒨𑒰𑒠𑒫𑒏 𑒂𑒞𑒱𑒟𑓂𑒨 𑒮𑓂𑒫𑒲𑒏𑒰𑒩 𑒏𑒻𑒪 , 𑒮𑒴𑒩𑓂𑒨𑒼𑒠𑒨 𑒯𑒹𑒥𑒰𑒏 𑒣𑒯𑒱𑒢𑒹 𑒥𑒮 𑒮𑒿 𑒖𑒨𑒢𑒑𑒩 𑒑𑒹𑒪𑒾𑓀 𑒂 𑒞𑒏𑒩 𑒥𑒰𑒠 𑒢𑒹𑒣𑒰𑒪𑒏 𑒥𑒮 𑒮𑒿 𑒖𑒢𑒏𑒣𑒳𑒩।𑒖𑒢𑒏𑒣𑒳𑒩𑒏 𑒋𑒏 𑒑𑒼𑒙 𑒫𑒱𑒬𑒱𑒭𑓂𑒙 𑒮𑒧𑒰𑒑𑒰𑒩 𑒧𑒹 𑒍 𑒏𑒰𑒩𑓂𑒨𑒏𑓂𑒩𑒧 𑒠𑒴 𑒠𑒱𑒢𑒲 𑒂𑒨𑒼𑒖𑒱𑒞 𑒏𑒻𑒪 𑒑𑒹𑒪 𑒕𑒪 , 𑒖𑒏𑒩 𑒧𑒳𑒐𑓂𑒨 𑒏𑒩𑓂𑒞𑒰 - 𑒡𑒩𑓂𑒞𑒰 𑒩𑒰𑒧𑒦𑒩𑒼𑒮 𑒏𑒰𑒣𑒛𑓃𑒱 ' 𑒦𑓂𑒩𑒧𑒩 ' 𑒩𑒯𑒟𑒱।𑒅𑒠𑓂𑒒𑒰𑒙𑒢𑒏 𑒥𑒰𑒠 𑒣𑒰𑒿𑒔 𑒙𑒰 𑒏𑒫𑒱 𑒏𑒹𑓀 𑒏𑒰𑒫𑓂𑒨𑒣𑒰𑒚 𑒮𑒳𑒢𑒹𑒥𑒰𑒏 𑒧𑒳𑒐𑓂𑒨 𑒁𑒞𑒱𑒟𑒱 𑒧𑒰𑒠𑒹 𑒃𑒔𑓂𑒕𑒰 𑒫𑓂𑒨𑒏𑓂𑒞 𑒏𑒻𑒪 𑒑𑒹𑒪 𑒕𑒪।𑒍 𑒣𑒰𑒿𑒔 𑒑𑒼𑒙 𑒏𑒫𑒱 𑒧𑒹 𑒋𑒏𑒙𑒰 𑒏𑒫𑒱 𑒯𑒧𑒯𑒳𑒿 𑒕𑒪𑒾𑓀।𑒞𑒯𑒱 𑒠𑒱𑒢 𑒮𑒿 𑒩𑒰𑒧𑒦𑒩𑒼𑒮 𑒏𑒰𑒣𑒛𑓃𑒱 ' 𑒦𑓂𑒩𑒧𑒩 ' 𑒮𑒿 𑒖𑒳𑒛𑓃𑒪 𑒕𑒲।𑒯𑒧𑒩𑒰 𑒧𑒼𑒢 𑒣𑒛𑓃𑒻𑒞 𑒁𑒕𑒱 , 𑒖𑒹 𑒦𑒰𑒩𑒞 𑒧𑒹 𑒏𑒳𑒢𑒴 𑒧𑒯𑒞𑓂𑒞𑓂𑒫𑒣𑒴𑒩𑓂𑒝 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲

કાર્યક્રમ સંભવત: નહિ ભેલ હુએ, જાહિ મે રામભરોસળીક ભૂમિકા નહિ હુએવિશિષ્ક' દરભંગાક કાર્યક્રમોઓ દરભંગા આ જયનગરક સાહિત્યિક યુવાણિટા નહિ છથિ, ભારત આ નેપાળક સાંસ્કૃતિક સંબંધક એકટા દાયિત્વિસળગ વ્યક્તિત્વ છથિાિજનકપુરક ઓ કાર્યક્રમ સઁ પહિને હુનક નામ વહિર સઁ પ્રકાશિત હુએ વળ અનેક રાસ પત્ર - પત્રિકા મે પઢેલ છળહુઁ। ઓ માત્ર કાર્યક્રમક સૂત્રધાર નહિ છથિ, સદ્ધાંત ઓર વ્યવહાર સઁ સેહો ભારત આ નેપાળક સાંસ્કૃતિક સમન્વયક હિતિચિંતક છથિાિહમર આવાસ વૈશાળી જિળાક મહનાર મે અછિ આ હમર આવાસ સઁ કનીક દૂર રહૈત છળાહ મૈથિળી આ નેપાળીક પ્રસદ્ધિ ળોકસાહિત્ય વિશિષજ્ઞ પ્રશુળ્ળ કુમાર સહિ ' મૌન ' । મૌન જી સઁ હુનક વડ઼ આત્મીયતા છળનિ, મૌન જી એ ત આવૈત રહથિમિુદા મૌન જી એત' ભ્રમર જી સઁ હમરા ભેંટ નહિ ભેળ। નેપાળક ઓહિ કાર્યક્રમક વાદ હમર ભેંટ એક વેર ચેતના સમિતિક કાર્યક્રમ મે ભેળ છળ, તકર વાદ હુનક વેટીક ઘર પટનાક વોરિંગ કૈનાળ રોડ મે। હુનક જમાય રંજીનિ છથિ, ઓ પટના મે વસિ ગેળ છથિમિુદા એહેન નહિ, જે જમાય નેપાળક છથિાિહુનક ઘર ઓમહરે કતો મધેપુરા, મધુવની દિસ છૈનાઅર્થાત્ ઓ મૂળ રૂપ સઁ વહિરક નિવાસી છથિારામભરોસ કાપડ઼િક ઘર ધનુષા ।હમ મૌનજીક સંગે ઓહિ કાર્યક્રમક દૌરાન ગેળ છળા ઓ વિશુદ્ધ સાહિત્યજીવી છથિ, ભાવુક મનુષ્ય આ સજગ પત્રકારા હુનક વિશિષતા ઈ અછિ, જે ઓ સંબંધ વનેવા આ સંબંધ કે વિસ્તાર દેવા મે વિશ્વાસ રખૈત છથિાિહુનક સાહિત્ય મૈથિળી આ નેપાળી મે અપન વિશિષ્ટ સ્થાન રખૈત અછિ। ઓ ળોકસાહિત્ય કે મર્મજ્ઞ વિદ્વાન અછિ। ળોકવાર્તા કે સંગ્રહ આ વિશ્ળેષાત્મક ક્ષેત્ર મે ઓ માન્ય વિદ્વાન છથિ। હુનક વિદ્વતા માત્ર પોથીક પઢળ સઁ નહિ સંપન્ન ભેળ અછિ, ઓ ક્ષેત્ર ભ્રમણ આ સંગતિ - સહયોગ સઁ અપન જ્ઞાનક વિસ્તાર કે પુષ્ટ કેને છથિાિહુનક સાહિત્ય નેપાળી આ મૈથિળીક સમૃદ્ધિક કાજ કરૈત અછિાઓ નિશ્શંક રૂપ સઁ ભારત આ નેપાળક સંબંધક સમર્થન કરૈત અછિ। જહિના ભારત આ નેપાળક આપસી સંબંધ કુનૂ રાજનીતિક સીમારેખાક ઊપર અછિ, તહિના ભ્રમરજીક સાહિત્ય ભારત - નેપાળક સાંસ્કૃતિક પરંપરાક

प्रदक्षिणा करैत वृद्धि पड़ैत अछि। हिनक साहित्य लेखनक आरंभ नेपाल सँ भेल, कयेल ओ नेपालक धनुषा जिला अवस्थित बघचौड़ा गाम मे जन्म लेलनि। पढ़ाइ नेपालक त्रिभुवन विश्वविद्यालय मे केलनि। मुदा हिनक पहिल साहित्य रचना १९८४ ई मे पटना सँ प्रकाशित हुए वला प्रसिद्ध मैथिली साप्ताहिक ' मिथिला मिहिर ' मे छपल ओ रचनाक नाम छल ' ईमानदार वालक '। तकर बाद ओ साहित्य आ पत्रकारिता केँ अपन जीवन समर्पित क देने छथि। हिनक पहिल पोथी मैथिलीक कविताक छल ' बन्न कोठरी औनाइत धुँआ '। एहि पोथी मे रामभरोस कापड़ि ' भ्रमर ' ओ विसंगतिक चित्र कैने छथि, जाहि मे मनुक्खक जीवन औनाइत छल। मनुक्ख बुझैत अछि जे ओकर शोषण, दमन आ प्रताड़नाक जिम्मेदार लोक ताहि दिन पराशायी भ जायत, जाहि दिन प्रतिकार आ क्रांतिक मशाल जरा जायत। मुदा एहेन नहि भ सकैत अछि। मनुक्खक आगि ओकरा मे कुहुकाइत अछि, ओकरे जरबैत अछि आ ओकर देह कुनू बन्न कोठरी जकाँ विवश ठाढ़ अछि, ओकर धुँआ औनाक' ओकरे प्रताड़ित करैत अछि। एहिना शोषक वर्गक व्यवसाय शोषितक निष्प्राण जकाँ मनोदशा सँ आगाँ बढ़ैत अछि' बन्न कोठरी औनाइत धुँआ ' मे रामभरोस जी जे परिस्थितिक वर्णन करैत छथि, तकरे विस्तार एक गोट पैघ कविता पोथी ' नहि, आब नहि' मे ओ केने छथि। मनुक्ख अपन पराजित जीवन सँ व्यथित अछि, बेचैन अछि आ बेर बेर ओ संकल्प लैत अछि, अपन जीवनक एहि गति जिम्मेदार लोकक ओ ध्वंस लेत, मुदा ई संकल्प कत' सुतैत अछि। एहेन मनोदशाक वर्णन करबाक पाछू रामभरोस जीक कवित्व समूचा शोषित - उत्पीड़ित समुदायकेँ प्रतिनिधित्व करैत छनि। हिनक आनो मैथिलीक कविताक पोथी एहि प्रकारे अपन विश्वसनीय आधार बनबैत अछि, जाहि मे जीवनक समरस समाजक निर्माण हुए आ सभ केँ समान अवसर आ अधिकार भेटै। हिनक दू टा मैथिली कविता पोथी हिनक कवित्वक विस्तार आ ओकर आवश्यक वाङ्मय विषयक उदाहरण थिक' काव्यविशेषक लोकनिकेँ अपन महत्त्व बतेबा मे सर्वथा सक्षम अछि' मोमक पघलैत अधर ' आ ' अपन अनचिन्हार ' तकर

વાદ ' પુદ્ય જૂમકિ એસગાર પોદ્યા ' આ ' અણ્હરાપિાક યાણ ' હુણક કવિતાક ઓ પોથી છલ, ળાહિ મે એક દસિ મણુક્ષ્ય પ્રેમ આ શૃંગારક ભાવ સહેળવાક લલ પ્રયત્નશીલ છલ , ત દોસર દસિ ઓ ળીવનક પુદ્ય જૂમા મે અપન પુદ્ય એસગરે લડ઼વાક લલ વિવિશ છલ। રશ્તિા, સંવંધ આ ભાવક હ્રાસ કરૈય નવકા સમય મણુક્ષ્ય કેં એક દોસર સઁ કતેક વિલગાવૈત અછિ, રામભરોસળીક કવિત્વિ ઓકર યહ્નિનિ કરૈત અછિ।

ઓ કવિતા લેખન સઁ અપન લેખકીય ળીવન શુરુ કેલનિ, મુદા હુણક લેખન ખાલી કવિતેટા મે નહિં રુકલ। સાહિત્યિક અનેક રાસ વિધા ઓ સમૃદ્ધ કેલનિ, ળાહિ મે કથા, ઉપન્યાસ , નાટક આ યાત્રાવૃત્તક ક્ષેત્ર વિસ્તૃત છલ।

હુણક કથા સંગ્રહ ' તોરા સંગ જૈવો ગે કુળવા ' ક પ્રકાશન વહિાર સરકારક મૈથિલી અકાદમી કૈલ છલ।' હુગલી ઉપર વહૈત ગંગા ' આ ' એંટી ભાઇરસ ' નામક હુણક કથાક પોથી હુણક કથાશિલ્પ મે ગ્રામ્ય સંવેદના આ ગામક વદલૈત સ્વરૂપ કેં વિસ્તાર સઁ વન્હવા મે સક્ષ્લ ભેલ।હુણક ઉપન્યાસ ' ઘરમુઁહા ' ઘર સઁ નષ્કિાસતિ આ સંત્રસ્ત એક ગોટ ળીવનક તેહેન ત્રાસદીક કથા અછિ , ળાહિ મે વ્યક્તિ ઘર સઁ દૈહકિ નષ્કિાસન ભલે ભ ગેલ હુએ , મુદા મન સઁ ઓ અપન ઘર સઁ વન્હાએલ રહૈત અછિ।અસલ મે ઈ નેપાલક મધેશ આન્દોલન પર આધારતિ અછિ ।આ પહિલ ઉપન્યાસ સેહો।

રામભરોસ કાપડ઼િ ' ભ્રમર ' લોક સંસ્કૃતિ મે સામાળકિ ચેતના હેરનહિાર એકટા વિશ્વિસ્ત લોક છથિ।નેપાલી આ મૈથિલી મે હુણક અનેક રાસ પોથી છપલ અછિ આ તાહિ કારણ સઁ ઓ અપન દૃષ્ટિ આ વિચિયના સઁ યમત્કૃત કરૈત છલથિ।હુણક એહિ પ્રકાંડ વિદ્વિતાકેં અનેક રાસ સમ્માન ભેટલ અછિ।ભ્રમર ળી હિંદી , નેપાલી આ મૈથિલી સાહિત્યિ કેં અણુવાદ ક્ષેત્ર મે અપન વિલક્ષણ યોગદાન દૈત દૈત રહલાહ અછિ। ઓ ભારત આ નેપાલક સાંસ્કૃતિક સેતુ છથિ।

𑒁𑒣𑒢 𑒧𑓀𑒞𑒫𑓂𑒨 editorial.staff.videha@gmail.com **𑒣𑒩 𑒣𑒚𑒰𑒅।**

𑓒.𑓑𑓑. 𑒔𑓀𑒠𑓂𑒩𑒹𑒬-𑒢𑒰𑒧𑒖𑒢𑒼𑒮 𑒏𑒰𑒣𑒛𑓃𑒱 '𑒢𑓂𑒢𑒧𑒢' : 𑒫𑓂𑒨𑒟𑒰, 𑒮𑓀𑒫𑒹𑒠𑒢𑒰 𑒂 𑒔𑒹𑒞𑒢𑒰

चन्द्रेश- संपर्क- ८४३०६४०८८३

रामभरोस कापड़ि 'भ्रमर' : विचार, संवेदना आ चेतना

शब्दधनुषी सातो रंगक प्रतिच्छविकेँ अपनामे समेटने-बटोरने राम भरोस कापड़ि 'भ्रमर'क वैविध्य साहित्य जनसमाजसँ जुड़ल अछि। हिनक रचना जन-जनसँ प्रभावित ओ परिवेशगत समय आ समाजसँ समन्वय बनबैत अछि। हिनक दृष्टि शोषित-पीड़ित समाज दिसि टकटकी लगौने सहानुभूति करबैत अछि। जनसमाजक हृदयक करुणा, पीड़ा, दया, प्रेम आदिकेँ उभारिकऽ जनसंवेदनाकेँ मानवीय मूल्यबोधक संवाहक भऽ जगबैत अछि।

जीवन-संघर्षमे जूझैत चलैत चढ़ैत-बढ़ैत कोनो रचनाकारक आत्मसजगता जँ मौलिक विचाररचनामे कलात्मक ढंगे स्वाभाविक यथार्थबोधक उपस्थितिबोध अपन रचनामे प्रस्फुटितकऽ करबा दैत अछि तँ ओहन रचनाकार युग आ समयक अतिक्रमण कऽ अपन एकटा छूट इतिहास रचि नवताबोधक सनेस बाँटि दैत अछि। अपने समय आ युगक अतिक्रमण कऽ हवाक विरोधमे चलिकऽ संकटापन्न स्थितिसँ जूझैत संघर्षपूर्ण

चुनौतीकेँ स्वीकारब अवस्से सजग ओ सचढ़ रचनाकारक दायित्वबोध थिक। बहुआयामी व्यक्तित्व ओ कृतित्वक धनी भ्रमरक साहित्यिक अवदान विशेष अछि। ओ सदाबहार लेखक छथि जे रचनाकेँ सदाजीवी बनाकऽ ओहिमे अपन कलात्मकताक संग अपन वैविध्यपूर्ण विवेककेँ ढोकि पहाड़ चिनगीकेँ लहका दैत छथि। जे ओ सूक्ष्म दृष्टिक परिचायक छथि तेँ ओ अपन सूक्ष्म दृष्टिक परिचायक भऽ साहित्यिक, राजनैतिक आ विचारधराकेँ एकसंग इंगित करैत छथि। देखब, परेखब आ स्पष्टतः ईमानदारीपूर्वक काज करब अवस्से एकटा चुनौती ठाढ़ करैत छथि। रामभरोस कापड़ि 'भ्रमर' अवस्से एहि चुनौतीकेँ स्वीकारैत अपन कलमक लोहा मनबैत छथि। लोक चेतनाक रचनाकार भ्रमर पाठककेँ समय आ संस्कृतिकेँ बुझबाक भरिसक प्रयास करैत छथि। एहि हेतु हिनक रचना अवस्से परम्पराकेँ नव रूपमे परिभाषित करैत वर्तमानक दुरुक्खा पर भविष्यसँ अन्तर्सम्बन्ध बनबैत अछि। साहित्य आ संस्कृतिसँ सम्बन्ध हिनका छात्रावस्थाहिसँ जागल। हिनक पहिल प्रकाशित रचना ' ईमानदार बालक' जे १९६४ ईमे मिथिला मिहिरक नेनाभुटकाक चौपाड़िमे आयल अछि। तकर बाद पीडियाठोक आठ गोट गीतक संकलन ' जवानीक दिन' १९६५ ईमे प्रकाशित भेल।

राम भरोस कापड़ि 'भ्रमर'क जन्म २००८ साल साओन २२ गतेकऽ प्रमाणपत्रक अनुसारे बघचौड़ा, जिला- धनुषा, जनकपुर अंचल, गाविसि बघचौड़ा, वार्ड नं-१ मे भेल। एहि गामक चौहद्दी अछि- उत्तर- मिथिलेश्वर मौआटी गाविसि, दक्षिण- मानसिंह पट्टी गाविसि। हिनक वंशावली अछि-

मनोरथी कापड़ि

मोठू लाल कापड़ि

रामगुलाम कापड़ि; पत्नी दुःखनी देवी

દયાવતી દેવી સુકુમાર કાપડ઼િ રામભરોસ કાપડ઼િ 'ભ્રમર' ; પત્ની-દલીયા દેવી સોનાવતી દેવી

રામનારાયણ કાપડ઼િ, પ્રદીપ કુમાર કાપડ઼િ, નગીના દેવી, પ્રમિલા કુમારી દેવી, સંદીપ કુમાર

વઘચૌડ઼ા ગામક નામ પડ઼લ છૈક જે એતય વાઘ વરાઉર કરૈત છલૈક। એહિ ગામક જમીન કોહ-કહવૈત છલૈક જે અઢાર-તીન કિલોમીટર દૂરી ધરિ છલ। હિનક જન્મ સુસમ્પન્ન પરિવારમે ભેલ રહનિ। ગામ વઘચૌડ઼ા કેં કહિ, પરોપટ્ટામે સભસँ ધનીક ઘરમે। હિનક વાવૂજીકેં અગ્ગાહ-વિગ્ગાહ જમીન, લાખક લાખ લગાની, જમીન્દારોકેં કરજ દૈત છલથિન। ગામસँ વાહર સટલ ખેત રહનિ। ગોરહાસँ લઽ કઽ કોહ ધરિ। વડ઼દ ખડ઼કૈ છલ તઁ ઓતહિ ઉચ્ચપર હોઇત છલ। એહિ વીચમે આનક જમીન નહિ છલ। અપને ખેતમે લાખ। અપને ખેતક આરસિં પાનિ પટાઓલ જાઇત છલ। પટૌની પ્રકૃતિ પર નિર્ભર છલ। ચૂંકે પહાડ઼ક પૃષ્ઠભૂમિ જે પહાડ઼ ૨૫- ૩૦ કિલોમીટર સી નહિ હોયત। પહિને ૮૦૦ વીઘા વાઁધક છલૈક। આવ ૩૦૦ વીઘાક છૈક જે વાન્હકિઽ પટાઓલ જાઇત છલૈક। ઓના આવ વાન્હક ઔચિત્ય સમાપ્ત ભઽ ગેલૈક। ગહ્વારવલા વોરિંગ ધઁસાઓલ ગેલ છૈક, મુદા તૈયો ઉપયુક્ત તેના ભઽ કઽ નહિ છૈક। આવ પાઇપ ગાડ઼કિકઽ પલગ લગાકઽ મોટરસँ જલ ટાનૈત છૈક। અર્થાત્ ઢેકુલસँ એક વીઘા ધરિ પટૌની કયલ જાઇત છૈક જાહિમે એક સમયમે ૫૦૦૦ સँ ૬૦૦૦ ટાકા ધરિ લગૈત રહૈક, આવ હજાર લાગિયે જાઇત છૈક। ધન, ગહુમ, તીસી, સરસિો આદિ મુખ્ય ઉપજ છૈક। વઘચૌડ઼ાક પૂવ અરહની નદી જકર ચૌડ઼ાઇ ૨૫સँ ૩૦ ફીટ આ ગહ્વાઇ વેસ છૈક। ગામમે હિનક પિતાક સ્થિતિ- પાત જેં પૂર્ણત: સશક્ત રહનિ તેં અદિકારી નામસँ સેહો જાનલ જાઇત છલાહ। કોનો દોકાન-દૌરી એહન નહિ જે હિનક નામ ઉધારલ પર કેઓ પાઇ માઁગય। સભકેં હિનક પિતા પર ભરોસ છલનિ। ઓ વઘચૌડ઼ા ગામ પંચાયતક તીન ખેપ પ્રધાન રહલથિ। ઓના ઓ ગામક મુખિયા આ તકર વાદ વેહ પદ ભઽ ગેલ પ્રધાન પંચ। ઓ ગામક પંચૈતી કરથિ। હિનકે

𑒥𑒰𑒥𑒴 𑒩𑒰𑒭𑓂𑒙𑓂𑒩𑒲𑒨 𑒣𑓂𑒩𑒰𑒟𑒧𑒱𑒏 𑒫𑒱𑒠𑓂𑒨𑒰𑒪𑒨 𑒥𑒒𑒨𑒾𑒛𑓃𑒰 𑒐𑒼𑒪𑒪𑒟𑒱। 𑒍 𑒮𑓂𑒏𑒴𑒪𑒧𑒹 𑒁𑒡𑓂𑒨𑒏𑓂𑒭 𑒦𑒹𑒪𑒰𑒯 𑒫𑒰 𑒏𑒯𑒱 𑒞𑒿 𑒮𑒩𑓂𑒫𑒹𑒮𑒩𑓂𑒫𑒰 𑒫𑒻𑒯 𑒩𑒯𑒟𑒱। 𑒋𑒯𑒱𑒧𑒹 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲𑒏 𑒢𑒹𑒣𑒰𑒪𑒏 𑒣𑓂𑒩𑒞𑒱𑒭𑓂𑒚𑒱𑒞 𑒣𑒞𑓂𑒩𑒏𑒰𑒩 𑒍 𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨𑒏𑒰𑒩 𑒬𑓂𑒩𑒲𑒬𑓂𑒨𑒰𑒧 𑒮𑒳𑒢𑓂𑒠𑒩 𑒏𑒰𑒣𑒛𑓃𑒱 '𑒬𑒬𑒱' 𑒬𑒱𑒏𑓂𑒭𑒏 𑒩𑒯𑒟𑒱 𑒂 𑒩𑒰𑒖𑒫𑒱𑒩𑒰𑒖 𑒏𑒍𑒪𑒹𑒖𑒧𑒹 𑒣𑓂𑒩𑒰𑒡𑓂𑒨𑒰𑒣𑒏 𑒦𑒹𑒪𑒟𑒱। 𑒍𑒢𑒰 𑒫𑒩𑓂𑒞𑒧𑒰𑒢 𑒮𑒧𑒨𑒧𑒹 𑒂𑒩𑒂𑒩𑒏𑒻𑒧𑓂𑒣𑒮, 𑒖𑒢𑒏𑒣𑒳𑒩𑒧𑒹 𑒕𑒟𑒱। 𑒯𑒱𑒢𑒏 𑒥𑒰𑒥𑒴𑒖𑒲𑒏 𑒥𑒰𑒠 𑒯𑒱𑒢𑒏 𑒖𑒹𑒚 𑒦𑒰𑒨 𑒮𑒳𑒏𑒳𑒧𑒰𑒩 𑒏𑒰𑒣𑒛𑓃𑒱 𑒁𑒡𑓂𑒨𑒏𑓂𑒭 𑒦𑒹𑒪𑒰𑒯 𑒂 𑒞𑒏𑒩 𑒥𑒰𑒠 𑒩𑒰𑒧 𑒦𑒩𑒼𑒮 𑒏𑒰𑒣𑒛𑓃𑒱 '𑒦𑓂𑒩𑒧𑒩' 𑒠𑒮 𑒫𑒩𑓂𑒭 𑒪𑒑𑒰𑒞𑒰𑒩 𑒋𑒯𑒱 𑒣𑒠𑒏𑒹𑒿 𑒮𑒧𑓂𑒯𑒰𑒩𑒪𑒢𑒱।

𑒩𑒰𑒧𑒦𑒩𑒼𑒮 𑒏𑒰𑒣𑒛𑓃𑒱 '𑒦𑓂𑒩𑒧𑒩' 𑒒𑒩𑒻𑒮𑒲- 𑒒𑒩𑒻𑒨𑒰 𑒬𑒱𑒏𑓂𑒭𑒰 𑒣𑓂𑒩𑒰𑒣𑓂𑒞 𑒏𑒨𑒪𑒢𑒱। 𑒯𑒱𑒢𑒏 𑒣𑒯𑒱𑒪 𑒑𑒳𑒩𑒳 𑒧𑒡𑒳𑒏𑒩𑒯𑒲 𑒢𑒱𑒫𑒰𑒮𑒲 𑒑𑒝𑒹𑒬 𑒪𑒰𑒪 𑒖𑒹 𑒔𑒰𑒩𑒲 𑒣𑒩 𑒦𑒙𑓂𑒚𑒰𑒮𑒿 𑒏𑒏𑒯𑒩𑒰 𑒪𑒱𑒐𑒻𑒞 𑒕𑒪𑒰𑒯। 𑒁 𑒂 𑒮𑒿 𑒫𑓂𑒨𑒰𑒫𑒯𑒰𑒩𑒱𑒏 𑒑𑒝𑒱𑒞 𑒡𑒩𑒱। 𑒞𑒏𑒩 𑒥𑒰𑒠 𑒢𑒱𑒧𑓂𑒢 𑒧𑒰𑒡𑓂𑒨𑒧𑒱𑒏 𑒫𑒱𑒠𑓂𑒨𑒰𑒪𑒨 𑒥𑒹𑒪𑒯𑒲𑒧𑒹 𑒫𑒩𑓂𑒑 १ 𑒮𑒿 ३ 𑒡𑒩𑒱 𑒣𑒜𑓃𑒪𑒢𑒱। 𑒍𑒯𑒱 𑒫𑒱𑒠𑓂𑒨𑒰𑒪𑒨𑒏 𑒢𑒰𑒧 𑒋𑒐𑒢 𑒟𑒱𑒏 𑒧𑒰𑒡𑓂𑒨𑒧𑒱𑒏 𑒫𑒱𑒠𑓂𑒨𑒰𑒪𑒨 𑒥𑒹𑒪𑒯𑒲 𑒖𑒹 𑒥𑒒𑒨𑒾𑒛𑓃𑒰𑒮𑒿 २ 𑒏𑒱𑒧𑒲𑒁𑒕𑒱। 𑒣𑒨𑒩𑒹 𑒂𑒥𑒰𑒖𑒰𑒯𑒲। 𑒥𑒯𑒳𑒞 𑒏𑒚𑒱𑒢𑒮𑒿 𑒑𑒹𑒢𑒰𑒃-𑒁𑒨𑒢𑒰𑒃। 𑒥𑒯𑒰𑒠𑒳𑒩 𑒣𑒏𑒛𑓃𑒱𑒏𑓄 𑒪𑓄 𑒖𑒰𑒢𑒱। 𑒣𑒰𑒙𑒲 𑒂 𑒏𑒩𑒔𑒰, 𑒏𑒩𑒔𑒲𑒏 𑒏𑒪𑒧, 𑒥𑒼𑒛𑓃𑒰 𑒍𑒕𑒰𑒏𑓄 𑒥𑒻𑒮𑒥 𑒂𑒠𑒱। 𑒫𑒩𑓂𑒑 ४ 𑒮𑒿 𑒧𑒻𑒙𑓂𑒩𑒱𑒏 𑒁𑒩𑓂𑒟𑒰𑒞𑓂 𑒋𑒮𑒋𑒪𑒮𑒲𑒮𑒩𑒮𑓂𑒫𑒞𑒲 𑒧𑒰𑒫𑒱𑒖𑒢𑒏𑒣𑒳𑒩, 𑒮𑒰𑒪 २०२५।

𑒋𑒏𑒙𑒰 𑒥𑒰𑒞 𑒮𑓂𑒣𑒭𑓂𑒙 𑒏𑓄 𑒠𑒹𑒥 𑒅𑒔𑒱𑒞 𑒯𑒼𑒨𑒞 𑒖𑒹 १२ 𑒫𑒩𑓂𑒭𑒏 𑒁𑒫𑒮𑓂𑒟𑒰𑒧𑒹 𑒦𑒑𑒫𑒰𑒢 𑒣𑒙𑓂𑒙𑒲, 𑒧𑒰𑒢𑒮𑒱𑓀𑒯 𑒣𑒙𑓂𑒙𑒲, 𑒑𑓂𑒩𑒰𑒧 𑒥𑒮𑒱𑒏 𑒁𑒢𑓂𑒞𑒩𑓂𑒑𑒞 𑒠𑒪𑒲𑒨𑒰 𑒠𑒹𑒫𑒲𑒏 𑒮𑓀𑒑 𑒫𑒱𑒫𑒰𑒯 𑒦𑒹𑒪𑒢𑒱। 𑒣𑒰𑒿𑒔𑒧 𑒮𑒢𑓂𑒞𑒰𑒢𑒧𑒹 𑒞𑒲𑒢 𑒑𑒼𑒙 𑒣𑒳𑒞𑓂𑒩 𑒂 𑒠𑒴𑒙𑒰 𑒣𑒳𑒞𑓂𑒩𑒲 𑒕𑒢𑒱। 𑒃𑒯𑒼 𑒏𑒯𑒥 𑒁𑒢𑒩𑓂𑒑𑒪 𑒢𑒯𑒱 𑒯𑒼𑒨𑒞 𑒖𑒹 𑒯𑒱𑒢𑒏 𑒖𑒢𑓂𑒧 𑒖𑒰𑒯𑒱 𑒏𑒹𑒍𑒙 𑒣𑒩𑒱𑒫𑒰𑒩𑒧𑒹 𑒦𑒹𑒪 𑒩𑒯𑒢𑒱 𑒞𑒰𑒯𑒱𑒧𑒹 𑒣𑒜𑓃𑒰𑒃 𑒣𑒩 𑒍𑒞𑒹𑒏 𑒖𑒼𑒩 𑒢𑒯𑒱 𑒕𑒪। 𑒧𑒳𑒠𑒰, 𑒦𑓂𑒩𑒧𑒩 𑒂𑒃𑒋𑒁𑒩𑓂𑒟𑒰𑒞𑓂 𑒣𑓂𑒩𑒫𑒲𑒝𑒞𑒰 𑒣𑓂𑒩𑒧𑒰𑒝𑒣𑒞𑓂𑒩𑒰𑒮𑒿 𑒅𑒞𑓂𑒞𑒲𑒩𑓂𑒝 𑒏𑒨𑒪𑒢𑒱। 𑒍 𑒥𑒒𑒨𑒾𑒛𑓃𑒰𑒧𑒹 𑒖𑒹 𑒣𑒜𑓃𑒰𑒃 𑒣𑓂𑒩𑒰𑒩𑒧𑓂𑒦 𑒏𑒨𑒢𑒹 𑒕𑒪𑒰𑒯 𑒮𑒹 𑒏𑒢𑓂𑒯𑒰𑒃 𑒮𑒰𑒯𑒳 𑒢𑒰𑒧𑒏 𑒫𑓂𑒨𑒏𑓂𑒞𑒱𑒮𑒿। 𑒍𑒋𑒯 𑒮𑒧𑓂𑒣𑒢𑓂𑒢 𑒫𑒩𑓂𑒑𑒏 𑒍𑒯𑒱 𑒚𑒰𑒧 𑒣𑒜𑓃𑒥𑒻𑒞 𑒕𑒪𑒰𑒯। 𑒍 𑒖𑒢𑒏𑒣𑒳𑒩 𑒖𑒹 𑒁𑒨𑒪𑒰𑒯 𑒮𑒹 𑒨𑒳𑒑𑒪 𑒏𑒱𑒬𑒼𑒩 𑒪𑒰𑒪𑒏 𑒣𑓂𑒩𑒹𑒩𑒝𑒰𑒮𑒿। 𑒫𑒻𑒯 𑒯𑒱𑒢𑒏 𑒥𑒰𑒥𑒴𑒖𑒲𑒏𑒹𑒿 𑒣𑓂𑒩𑒹𑒩𑒱𑒞 𑒏𑓄 𑒣𑒜𑓃𑒾𑒢𑒲𑒏 𑒪𑒹𑒪 𑒖𑒢𑒏𑒣𑒳𑒩 𑒦𑒹𑒖𑒥𑒰𑒏 𑒯𑒹𑒞𑒳 𑒏𑒯𑒪𑒢𑒱। 𑒖𑒹𑒿 𑒖𑒢𑒏𑒣𑒳𑒩𑒧𑒹 𑒖𑒑𑒯-𑒖𑒧𑒲𑒢 𑒩𑒯𑒢𑒱, 𑒋𑒐𑒢𑒼 𑒕𑒢𑒱 𑒞𑒹𑒿 𑒖𑒢𑒏𑒣𑒳𑒩𑒧𑒹 𑒣𑒜𑓃𑒪𑒢𑒱।

દોસર, ડા.યોગેન્દ્ર સન અભિભાવક ભેટલનિ આ હુનકેસઁ પ્રભાવિત ભઽ અપન રચના-સંસાર બનૌલનિ।

ઓ બચ્ચેસઁ હિન્દી પઢ઼ૈત છલાહ। પત્ર-પત્રિકા પઢ઼લોપરાન્ત હિનકા ભેલનિ જે હમહુઁ લિખિ સકૈત છી। પ્રયાસકઽ લિખિબાક અનુભૂતિ ઓહિ સમયક લોકપ્રિય ઉપન્યાસકાર કુશવાહાકાન્ત, ગુલશન નન્દા આ કર્નલ રંજીતક જાસૂસી ઉપન્યાસ સભ પઢ઼િકઽ ભેલનિ। ગોવિન્દસિંહક ' પપિહા બોલય આધી રાત' વિશેષ નીક લગૈત છલનિ। બાલક, પરાગ, સાપ્તાહિક હિન્દુસ્તાન, ધર્મયુગ, નર-નારી પત્રિકા પટના આદિક પાઠક ઓ રહથિ। હિનક લેખનમે વિશેષકઽ યૌનસઁ સમ્બન્ધિત નર-નારી પ્રભાવિત કરૈત આ આયલ। પૂર્વક રચનાકેઁ દેખિકઽ હિનકા નારી મનોભાવક વિશેષજ્ઞ કહલ જા સકૈત અછિ।

ઈહો કહિ દેવ ઉચિત હોયત જે ભ્રમર નેનાવસ્થેસઁ ચનસગર રહથિ। જહિના પઢાઇમે તહિના વૈસ જગાયવામે। કહી તઁ હેતો અન્યથા્ હોઇતહ્ય, એદુચાતેદ રચિહ ાનદ ોમગાનસિાતીનિ કહબ જે પઢ઼ૈત છલાહ સે અવસ્સો। જનકપુર અયલાક બાદ ઓ અપન બૈયાક સંગ કોનો નવ સિનેમાકેઁ પ્રથમ પાલીમે દેખૈત છલાહ। ડૉ.યોગેન્દ્રક નેપાલ અયલાક બાદ એક નમ્બરક શિષ્ય ભ્રમર રહથિ। ડૉ.યોગેન્દ્ર જઁ નહિ રહિતથિ તઁ ભ્રમર નહિ રહિતથિ। દુનૂ આગાઁ-બગલમે રહૈત છલાહ। ઓહુના ડૉ. યોગેન્દ્રક જીવનમે શિષ્યોપશિષ્ય ઢેર-ઢાકી છનિ મુદા, ભ્રમર આ ભુવનેશ્વર પાથેય મહત્વપૂર્ણ રહલનિ। સર્વહારા વર્ગક પ્રતિનિધિત્વકેઁ ઓ ચિન્હલનિ।

મૈથિલી સાહિત્ય પરિષદ્ક ગઠન ભેલ તઁ સચિવ ભેલાહ રામ ભરોસ કાપડ઼િ ' ભ્રમર'। વિદ્યાપતિ પર્વ સમારોહ જાનકી મન્દિર પ્રાંગણમે મનાઓલ ગેલ। માતૃકા પ્રસાદ કોઇરાલા, પૂર્વ પ્રધાનમંત્રી, નેપાલ મુખ્ય અતિથિ રહથિ।

𑒯𑒢𑒱𑒏𑒰 𑒠𑒯𑒱𑒢𑒰 𑒏𑒣𑒰𑒩 𑒣𑒩 𑒔𑒼𑒙𑒏 𑒔𑒱𑒢𑓂𑒯 𑒕𑒪𑒢𑒱। 𑒂𑒧 𑒍 𑒩𑒣𑓂𑒣𑒻𑒞 𑒕𑒪𑒰𑒯, 𑒮𑒑𑒩𑒰 𑒣𑒹𑒪 𑒣𑒹𑒪𑒰𑒃𑒞 𑒕𑒪𑒰𑒯। 𑒂𑒧 𑒆𑒚𑒫𑒰𑒏 𑒥𑒹𑒪 𑒠𑒾𑒑𑒪𑒢𑒱 𑒞𑒿 𑒋𑒯𑒱 𑒏𑓂𑒩𑒧𑒧𑒹 𑒙𑒰𑒙𑒧𑒹 𑒪𑒰𑒑𑒪𑒢𑒱 𑒏𑒣𑒰𑒩 𑒤𑒴𑒙𑒪𑒢𑒱। 𑒍 𑒍𑒯𑒱 𑒮𑒧𑒨𑓃𑒧𑒹 𑒔𑒞𑒳𑒩𑓂𑒟 𑒫𑓃𑒩𑓂𑒑𑒏 𑒕𑒰𑒞𑓂𑒩 𑒕𑒪𑒰𑒯। 𑒞𑒞𑓂𑒏𑓂𑒭𑒝𑒧 𑒍 𑒥𑒳𑒗𑒥𑒼 𑒢𑒹 𑒏𑒨𑓃𑒪𑒢𑒱 𑒖𑒹 𑒏𑒣𑒰𑒩 𑒤𑒴𑒙𑒱 𑒑𑒹𑒪 𑒁𑒕𑒱।

𑓑𑓙𑓖𑓘-𑓖𑓙 𑒧𑒹 𑒯𑒢𑒱𑒏𑒰 𑒁𑒣𑒢 𑒖𑒹𑒚 𑒦𑒰𑒨 𑒮𑒳𑒏𑒳𑒧𑒰𑒩 𑒏𑒰𑒣𑒛𑓃𑒱𑒏 𑒡𑒢𑒳𑒭-𑒞𑒲𑒩𑒮𑒿 𑒯𑒢𑒱𑒏 𑒂𑒿𑒐𑒱 𑒞𑒲𑒩 𑒪𑒰𑒑𑒪। 𑒧𑒰𑒨𑒏 𑒧𑒰𑒢𑒞𑒰 𑒕𑒛𑒱 𑒧𑒰𑒃𑒏 𑒁𑒢𑓂𑒨𑒨 𑒕𑒪𑒢𑒱 𑒖𑒹 𑒂𑒃𑒨𑒼 𑒠𑒹𑒪 𑒖𑒰 𑒩𑒯𑒪 𑒁𑒕𑒱। 𑒮𑒴𑒣𑒧𑒹 𑒮𑒦 𑒫𑒮𑓂𑒞𑒳-𑒖𑒰𑒞 𑒠𑓄 𑒏𑓄। 𑒍 𑒂𑒢𑒼 𑒏𑒞𑒹𑒏𑒼 𑒧𑒰𑒢𑒞𑒰 𑒏𑒹𑒢𑒹 𑒩𑒯𑒟𑒱।

𑒮𑓂𑒫𑓃𑒰𑒮𑓂𑒟𑓂𑒨𑓃 𑒞𑒿 𑒚𑒲𑒏 𑒩𑒯𑒢𑒱 𑒖𑒹 𑒫𑓂𑒨𑒰𑒨𑒰𑒧𑒹 𑒥𑒹𑒮 𑒧𑒼𑒙𑒑𑒩-𑒛𑒙𑒑𑒩 𑒫𑓃𑒰 𑒏𑒯𑒲 𑒞𑒿 𑒖𑒼𑒏𑒩𑒰 𑒫𑒪𑒰𑒛𑓃 𑒩𑒯𑒟𑒱। 𑒖𑒻𑒮𑒏 𑒠𑒴𑒡, 𑒒𑒲𑒏 𑒂 𑒧𑒲𑒚𑒰 𑒕𑒳𑒔𑓂𑒕𑒹 𑒐𑒰𑒟𑒱। 𑒮𑒢𑓂𑒞𑒴𑒏𑒧𑒹 𑒑𑒴𑒛𑓃𑒏 𑒔𑒹𑒏𑒲 𑒂 𑒮𑒾𑒮𑒹 𑒙𑒰𑒩𑒰𑒧𑒹 𑒫𑒩𑒏𑒰𑒨𑓃𑒪 𑒒𑒲𑒏 𑒖𑒼𑒙𑒢𑒱 𑒮𑒹 𑒥𑒹𑒮 𑒣𑒰𑒫𑒟𑒱। 𑒛𑒺𑒂𑒩𑓃𑒋𑒢𑓃𑒮𑒱𑒢𑓂𑒯 𑒑𑒰𑒧𑒞𑒱𑒏 𑒣𑓂𑒩𑒰𑒡𑓂𑒨𑓃𑒰𑒣𑒏 𑒏𑒯𑒢𑒹 𑒩𑒯𑒢𑒱 𑒯𑒱𑒢𑒱𑒏𑒰 𑒖𑒹 𑒂𑒫𑓄 𑒫𑓃𑒪𑒰 𑒮𑒧𑒨𑓃𑒧𑒹 𑒑𑒰𑒛𑓃𑒲 𑒣𑒩 𑒞𑒼𑒩𑒰 𑒪𑒰𑒠𑒱𑒏𑓄 𑒪𑓄 𑒖𑒰𑒨𑓃 𑒣𑒛𑓃𑒞। 𑒯𑒢𑒱𑒏 𑒥𑒰𑒥𑒴𑒏 𑒖𑒙𑓂𑒛𑒲 𑒮𑒳𑒩𑒏𑓂𑒭𑒱𑒞 𑒩𑒯𑒢𑒱 𑒂 𑒐𑒴𑒥 𑒣𑒲𑒥𑒟𑒱। 𑒧𑒳𑒠𑒰, 𑒯𑒳𑒢𑒏𑒩 𑒢𑒱𑒡𑒢 𑓘𑓔 𑒫𑓃𑒩𑓂𑒭𑒏 𑒁𑒫𑓃𑒮𑓂𑒟𑒰𑒧𑒹 𑒖𑒼𑒪𑒢𑒱। 𑒍𑒯𑒱 𑒣𑒩𑒱𑒫𑓃𑒹𑒬𑒧𑒹 𑒩𑒯𑒱𑒞𑒼 𑒖𑒢𑓂𑒧𑒩 𑒏𑒯𑒱𑒨𑓃𑒼 𑒧𑒠𑓂𑒨𑓃𑒏𑒹𑒿 𑒯𑒰𑒟 𑒢𑒯𑒱 𑒪𑒑𑒾𑒪𑒢𑒱। 𑒍𑒢𑒰 𑒞𑒹𑒢𑒰 𑒖𑒰𑓄 𑒏𑓄 𑒔𑒰𑒯-𑒣𑒰𑒢 𑒫𑓃𑒰 𑒏𑒯𑒲 𑒞𑒿 𑒠𑒴 𑒙𑒳𑒏 𑒮𑒳𑒣𑒰𑒩𑒲𑒨𑓃𑒼 𑒢𑒹 𑒣𑒥𑒻𑒞 𑒕𑒟𑒱। 𑒋𑒯𑒱 𑒫𑓃𑒰𑒞𑒰𑒫𑓃𑒩𑒝𑒧 𑒂 𑒣𑒩𑒱𑒫𑓃𑒹𑒬𑒮𑒿 𑒁𑒣𑒢𑒰𑒏𑒹𑒿 𑒮𑓂𑒫𑒩𑒏 𑒩𑒐𑒢𑒹 𑒕𑒟𑒱।

𑒯𑒢𑒱𑒏 𑒣𑓂𑒩𑒰𑒨𑓃𑒱 𑒮𑓀𑒑𑒲 𑒏𑒹𑒍 𑒢𑒯𑒱 𑒩𑒯𑒢𑒱। 𑒐𑒰𑒮𑒏𑓄 𑒋𑒯𑒱 𑒮𑓂𑒞𑒩𑒏। 𑒍𑒢𑒰 𑒕𑒰𑒞𑓂𑒩𑒖𑒲𑒫𑓃𑒢𑒧𑒹 𑒧𑒳𑒖𑒤𑓂𑒤𑒩𑒣𑒳𑒩𑒏 𑒏𑒰𑒧𑒹𑒬𑓂𑒫𑓃𑒩 𑒣𑓂𑒩𑒮𑒰𑒠 𑒁𑒫𑒮𑓂𑒮𑒹 𑒠𑒮-𑒣𑒢𑓂𑒠𑓂𑒩𑒯 𑒫𑓃𑒩𑓂𑒭𑒏 𑒧𑒲𑒞 𑒩𑒯𑒢𑒱।

𑒍 𑒖𑒯𑒱𑒨𑓃𑒰 𑒋𑒧𑓃𑒋𑒏𑒨𑓃𑒪𑒢𑒱 𑒂 𑒛𑓃𑒰𑒨𑒹𑒩𑒢𑓂𑒠𑓂𑒩𑒏 𑒏𑒵𑒣𑒰𑒣𑒰𑒞𑓂𑒩 𑒩𑒯𑒟𑒱 𑒞𑒿 𑒍 𑒔𑒰𑒯𑒱𑒞𑒟𑒱 𑒞𑒿 𑒑𑒳𑒩𑒳𑒏 𑒏𑒵𑒣𑒰-𑒁𑒪𑒮𑒿 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒫𑓃𑒱𑒭𑒨𑓃𑒏 𑒣𑓂𑒩𑒰𑒡𑓂𑒨𑓃𑒰𑒣𑒏 𑒩𑒯𑒱𑒞𑒟𑒱। 𑒧𑒳𑒠𑒰, 𑒍 𑒋𑒯𑒱 𑒮𑒹𑒫𑓃𑒰𑒏𑒹𑒿 𑒢𑒏𑒰𑒩𑒪𑒢𑒱 𑒂 𑒣𑒞𑓂𑒩𑒏𑒰𑒩𑒱𑒞𑒰 𑒠𑒱𑒮𑒱 𑒜𑒳𑒏𑒪𑒰𑒯। 𑒞𑒏𑒩 𑒏𑒰𑒩𑒝 𑒕𑒪 𑒖𑒹 𑒂𑒩𑓂𑒟𑒱𑒏 𑒮𑒧𑓂𑒣𑒢𑓂𑒢𑒞𑒰। 𑒖𑒹𑒿 𑒏𑒼𑒢𑒼 𑒁𑒦𑒰𑒫𑓃 𑒢𑒯𑒱 𑒐𑒙𑒏𑒪𑒢𑒱 𑒞𑒹𑒿 𑒢𑒼𑒏𑒩𑒲𑒏 𑒫𑓃𑒱𑒔𑒰𑒩

मोनमे नहि अयलनि। ओ मनमौजी प्रकृतिक रहथि तेँ स्वतंत्र जीवन-यापन करैत रहल छथि।

२०२६-२७ सालमे ओ वैदेही साप्ताहिक कार्यालय प्रतिनिधि रूपमे उभरलाह। २०४८ सालसँ कान्तिपुर राष्ट्रीय दैनिक पत्रक जनकपुर, संवाददाता शुरूक ५ वर्ष धरि रहलाह। प्रकाशक-सम्पादक भऽ ओ मैथिली 'अर्चना' पत्रिका प्रकाशित कयल। तकर बाद 'अंजुली' नेपाली मासिक आ मैथिलीमे द्वैमासिक 'आंजुर' प्रकाशित कयल। २०३८ साल कार्तिक ४ गतेसँ गामघर प्रकाशित भेल जे नेपालसँ प्रकाशित पहिल आ एकमात्र समाचारपत्र साप्ताहिक अछि। जकर प्रकाशन आइयो भऽ रहल अछि। सुप्रभात जे नेपाली दैनिक तकर आरम्भिक सम्पादक सेहो रहथि। 'जनकपुर एक्सप्रेस' दैनिक अखबारक सम्पादन-प्रकाशन २०५५ सँ सेहो करैत छथि।

पचास वर्षक इतिहासमे नेपाल सरकारक पहिल बेर साझा प्रकाशनक अध्यक्ष पद पर राजनीतिक नियुक्ति जे से नेपाल भरिमे २०२१-२२मे भेल अछि से रामभरोस कापड़ि भ्रमरकेँ बनाओल गेल। तहिना प्रज्ञा प्रतिष्ठानमे नेपाल सरकार द्वारा जे पहिल बेर मैथिली साहित्यकार भेल से हिनके नाम एहि ख्यातामे दर्ज छनि।

नेपालमे मारति रास क्षेत्रमे भ्रमर पहिल छथि।

१ पहिल बेर मायादेवी प्रज्ञा प्रतिष्ठान पुरस्कार ५०, ००० टाकाक हिनका देल गेलनि। ओ एहि बेर २०५२सँ पुरस्कृत छथि।

२ 'नहि आब नहि' हिनक पहिल प्रेम काव्य छनि जे त्रिभाषामे प्रकाशित भेल अछि।

३ मैथिली अकादमी, पटनासँ प्रकाशित नेपालक पहिल कथाकारक पोथी अछि 'तोरा संगे जेबौ रे कुजवा'।

४ नेपाल राजकीय प्रतिष्ठान द्वारा आयोजित गोष्ठीमे २०४८ सालक पुरस्कार पाँच हजार टाकाक 'सूली पर टाङ्गल शरीर' कें भेटल अछि।

५ कोनो नेपालीय नाटक 'एकटा आओर वसन्त' नेपाल राजकीय प्रज्ञा प्रतिष्ठानमे मंचित भेल अछि। एहि पोथीक तीनटा संस्करण भऽ चुकल अछि।

६ अन्तर्राष्ट्रीय नाट्य समारोहमे एहि नाटककें द्वितीय पुरस्कारसँ प्रकाशित कयल गेल अछि।

७ २०६७ सालमे हिनका 'पहिल लोक साहा संस्क◌ृति' पुरुष मैथिली साहित्यकार कें भेटल।

८ यात्री चेतना पुरस्कार चेतना समितिसँ भेटल।

९ शेफर सम्मान भेटलनि। ई पुरस्कार शेफर प्रकाशनक देन थिक।

१० विद्यापति सेवा संस्थान, दरभंगा द्वारा 'मिथिला विभूति सम्मान' भेटल छनि।

११ अन्तर्राष्ट्रीय मैथिली सम्मेलन द्वारा मुम्बईमे 'मिथिला रत्न' सम्मानसँ सम्मानित छथि।

१२ २०६९ क विद्यापति पुरस्कार प्राप्त कयने छथि २ लाख टाकाक।

१३ 'पारिजात सम्मान' सिसोदिया सरोकारी द्वारा भेटल छनि।

एहिना आर कतिपय सम्मानसँ सम्मानित भेल छथि। सम्मानक बोझ तर ओ स्वयं दबल छथि। हिनका आब जे सम्मान भेटैत छनि से हिनक उपलब्धि

अवस्से थिक। मुदा, हमरा लगैत अछि जे आब हुनका लेल सम्मान बोध परक आँटो थिक। लेखकक संग हुनक सम्पादनमे धैर्य रहलनि अछि। सम्पादकक सन्धिविच्छेद अछि सम्+पद्। यैह क्रिया सम्पादन कहबैत अछि। संस्कृत पदमे सम् उपसर्ग लगाकऽ सम्पादक शब्द बनैत अछि। कोनो लेखकक लिखल रचनाकेँ व्याकरणात्मक दृष्टिसँ ठीक करब अर्थात् सभ पदकेँ सम् यानि ठीक करबाक क्रिया सम्पादन थिक। कोनो काजकेँ पूराकऽ पाठकक सोझाँ आनब सम्पादकक काज थिक। ओना ओ 'गामघर'केँ समाचार पत्र बनौने छथि आ 'आँगुर' केँ साहित्यिक। मुदा, 'गामघर'मे सेहो साहित्यिक रचना प्रकाशित भऽ जाइत अछि। एकटा बात ई ध्यान राखबाक थिक जे साहित्य जँ पत्रकारितामे अबैत अछि तँ सोनमे सुगन्धि होइत अछि। तहिना जँ साहित्यमे पत्रकारिताक तत्व बेसिए घोसिया जाइत अछि तँ गूड़ गोबर होयबाक सम्भावना बेस बढ़ि जाइत अछि। कारण साहित्यमे पत्रकारिता आबिकऽ बेसी सूचनात्मक आ तात्कालिक बना दैत अछि जखन कि साहित्य पत्रकारितामे आबिकऽ अनुभूत सत्यकेँ जगगियारकऽ मानवीयगुण आ दृष्टिकोणक आधार पर कहि तँ पाठकक अन्तर्मनकेँ अवस्से बेसिए स्तर धरि झकझोरि दैत अछि।

भ्रमर कथा, कविता, उपन्यास, नाटक, लोकसाहित्य आ लोकसंस्कृति, साक्षात्कार, यात्रा-संस्मरण, निबन्ध, डायरी, शोध विषय आदि लिखलनि। हमरा जनैत ओ मूलतः कवि आ तकर बाद कथाकार छथि। ओ बहुविधावादी छथि तँ स्वाभाविक अछि जे विभिन्न विधिमे हुनक रचना दम-खमक संग आयल अछि। हेनरी डेविड थोरो कहने छथि- 'सभसँ पैघ कलाकार वैह होइत अछि जे अपन जिनगीकेँ कलाक विषय बना लैत अछि'। भ्रमर यैह काज कयने छथि। ओ स्पष्टतः लिखने छथि- जीवन एकटा गति छैक् गतिक संग मनुक्ख आगाँ बढ़ैत अछि। संकल्पित डग धरा जाएब ; नहि, आब नहि -अर्चना, वर्ष-८ कार्तिक २०८७। हुनक पोथी 'नहि, आब नहि' पहिने कुमार अभिनन्दनक नामसँ

' अर्यना' क २४ पृष्ठमे प्रकाशित भेल दीर्घ कविताक ६ पोथी अछि। ओना हिनक पहिल पोथी कविता संग्रहक वर्ण कोठी औनाइत धुआँ अछि जे २०२१ सालमे आयल अछि।

हिनक वैविध्य विषयक लेखनक उद्देश्य रहल अछि:-

१ विभिन्न विधिकेँ सुपुष्ट करब।

२ सामाजिक व्यवस्थाकेँ बदलबाक प्रयास करब।

३ ईमानदारीपूर्वक अपन बातकेँ राखब।

४ ओ जेँ अपन वर्गक बीच लोक छथि तेँ सर्वहारा वर्गक बातकेँ व्यक्त करब। अर्थात मूल्यबोधक संवाहक बनब।

५ तथाकथित वर्ग द्वारा जे षडयन्त्रपूर्वक घेरा बनाओल गेल अछि तकरा अपन लेखनीसँ तोड़ब। कहि तँ कमजोर आ बेबस वर्गक बात उठायब।

६ एहन पैघ लकीर घीचब जकरा केओ लेखनसँ छोट नहि कऽ सकय।

७ दृश्य आ व्यक्ति सेहो एकटा अर्थ होइत अछि। एहि दिसि ध्यान तेना भऽ कऽ नहि जाइत अछि। तँ एकर सार्थक महत्ता उपस्थापित करब।

८ पठन, लेखन, प्रकाशन आ वितरण दिसि सचेष्ट भऽ नव पीढ़ीकेँ भविष्यिक बाट देखायब।

९ लेखनक हेतु भाषा आ शैलीमे नव-नव सम्भावनाकेँ खोजब।

१० नव पीढ़ीक निर्माण करब जे आत्म सजग भऽ जनसमाजमे नव चेतना-जगाबय।

ओ प्रायः बेसिए वर्षमे हाथ अजमौलनि। एक दूर यरा जे समकालीन कविताक सशक्त हस्ताक्षर हेरलो ओ गीत, गजल आदिक संग 'पहिमडि' जे नव वर्ष थिक सेहो लिखलनि। कथा, उपन्यास, निबन्ध आदि लिखितो ओ नाटक लिखबाक दिसि अग्रसर भेलाह। प्रज्ञा प्रतिष्ठानमे नाटक महोत्सवक बात उठल आ एकटा वरिष्ठ नाटककारक नाटक अस्वीकृत भऽ गेल तँ मात्र सात दिनक अभ्यन्तर तत्कालीन उपकुलपति डा. ईश्वर बरालक आग्रह पर 'एकटा आर वसन्त' नाटक लिखल आ मंचित भेल। एही नाटक पर फिल्म बनि नेपाल टेलिभिजनसँ प्रसारित भेल।

ओ छोट-छोट नाटक प्रायः घंटा आध घंटा चरकि लिखैत छथि। 'नेताजी आबि रहल छथि', आ 'बौधू बाज उठल', 'सूली पर [illegible]' आदि बेस चर्चित-प्रशंसित भेल। लोकनाट्य जट-जटिन; २०६४ साल, भैया अएलै अपन सोराज; २०६७ साल आदि दरभंगाक विद्यापति सेवा संस्थानक मञ्च पर बेस जमल अछि। जनकपुरधाम आ आनो ठाम जेना पटना आदिमे हिनक नाटक मंचित भेल अछि। रंगमंचसँ जुड़ब आ रंगभाषा अर्जित करब श्रमसाध्य आ समय साध्य दुनू अछि।

ओ कैकटा पोथीक सम्पादन दक्षतापूर्वक कयने छथि। जेना लावाक धान; २०५० साल, गामघरक २०४६ क कार्तिक मासक आठम वार्षिक विशेषांक मथुरानन्द चौधरी 'माथुर' लिखित 'त्रिशूली' सम्पूर्ण खण्डकाव्य जे १८७६ पृष्ठमे आयल अछि। 'गाम घर' मे तँ कैकटा वार्षिक अङ्क संस्कृति विशेषाङ्क' वर्ष-४, अङ्क-१, कार्तिक २०४२, अक्टू-नव १९८५, मू २५ टाका, नेपालक मैथिली पत्रकारिता २०४४ साल आदि अछि। 'महाकवि विद्यापति आ नेपाल', ''लोकनायक सहलेस' दू खण्ड, लोकगाथा नायक दीनाभद्री; २०७० साल आदि बेस चर्चित प्रशंसित अछि।

𑒢𑒰𑒙𑒏 𑒮𑒧𑒢𑓂𑒫𑒨𑒧𑒹 𑒋𑒞𑒹𑒏 𑒞𑒿 𑒏𑒯𑒪 𑒖𑒰𑒃𑒞 𑒖𑒹 𑒏𑒟𑒰, 𑒏𑒫𑒱𑒞𑒰, 𑒢𑒱𑒥𑒢𑓂𑒡𑒰𑒠𑒱 𑒖𑒏𑒰𑒿 𑒋𑒏𑒹 𑒮𑒳𑒩𑒧𑒹 𑒏𑒐𑒢𑒼 𑒢𑒰𑒙𑒏 𑒢𑒯𑒱 𑒪𑒱𑒐𑒪 𑒖𑒰𑒃 𑒞𑒿 𑒚𑒲𑒏। 𑒏𑒰𑒩𑒝, 𑒋𑒯𑒢 𑒢𑒰𑒙𑒏 𑒪𑒱𑒐𑒥 𑒢𑒰𑒙𑒏𑒏 𑒏𑓂𑒭𑒧𑒞𑒰𑒏 𑒮𑒾𑒢𑓂𑒠𑒩𑓂𑒨𑒏𑒹𑒿 𑒏𑓂𑒭𑒞𑒱 𑒣𑒯𑒳𑒿𑒔𑒰𑒨𑒥 𑒟𑒱𑒏। 𑒏𑒯𑒲 𑒞𑒿- १ 𑒟𑒱𑒨𑒹𑒙𑒩 𑒋𑒏𑓂𑒙𑒱𑒫𑒱𑒮𑓂𑒙 २ 𑒢𑒱𑒨𑒧𑒱𑒞 𑒢𑒰𑒙𑒏 𑒠𑒹𑒐𑒥 ३ 𑒩𑓀𑒑𑒧𑒘𑓂𑒔𑒏 𑒂𑒫𑒬𑓂𑒨𑒏𑒞𑒰𑒢𑒳𑒏𑒴𑒪 𑒢𑒰𑒙𑒏𑒏 𑒬𑒱𑒪𑓂𑒣, 𑒦𑒰𑒭𑒰, 𑒣𑒰𑒞𑓂𑒩𑒏 𑒔𑒩𑒱𑒞𑓂𑒩- 𑒔𑒱𑒞𑓂𑒩𑒝, 𑒮𑓀𑒫𑒰𑒠 𑒁𑒠𑒰𑒨𑒑𑒲, 𑒫𑒱𑒭𑒨-𑒫𑒮𑓂𑒞𑒳 𑒂 𑒥𑒳𑒢𑒰𑒫𑒙𑒱 𑒂𑒠𑒱 𑒣𑒩 𑒡𑓂𑒨𑒰𑒢 𑒏𑒹𑒢𑓂𑒠𑓂𑒩𑒱𑒞 𑒏𑒩𑒥 𑒟𑒱𑒏। ४ 𑒠𑒵𑒬𑓂𑒨 𑒮𑓀𑒨𑒼𑒖𑒢𑒏𑒹𑒿 𑒥𑒳𑒗𑒥 ५ 𑒣𑒰𑒞𑓂𑒩𑒏 𑒁𑒢𑓂𑒞𑒩𑓂𑒠𑓂𑒫𑒢𑓂𑒠𑓂𑒫 𑒂 𑒫𑒰𑒯𑓂𑒨 𑒔𑒩𑒱𑒞𑓂𑒩-𑒔𑒱𑒞𑓂𑒩𑒝𑒏𑒹𑒿 𑒡𑓂𑒨𑒰𑒢 𑒩𑒰𑒐𑒥 ६ 𑒬𑒥𑓂𑒠𑒏 𑒧𑒱𑒞𑒫𑓂𑒨𑒨𑒱𑒞𑒰 ७ 𑒧𑓀𑒔𑒲𑒨 𑒣𑓂𑒩𑒠𑒩𑓂𑒬𑒢 𑒂𑒠𑒱 𑒫𑒱𑒬𑒹𑒭 𑒧𑒯𑒞𑓂𑒫 𑒩𑒐𑒻𑒞 𑒁𑒕𑒱। 𑒢𑒰𑒙𑒏𑒏𑒰𑒩 𑒦𑓂𑒩𑒧𑒩 𑒋𑒯𑒱 𑒮𑒦 𑒥𑒰𑒞𑒏𑒹𑒿 𑒚𑒲𑒏 𑒖𑒏𑒰𑒿 𑒖𑒢𑒻𑒞-𑒥𑒳𑒗𑒻𑒞 𑒢𑒰𑒙𑒏 𑒪𑒱𑒐𑒻𑒞 𑒕𑒟𑒱। 𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯𑒱𑒞 𑒑𑒲𑒞𑒏 𑒣𑒩𑒱𑒏𑒪𑓂𑒣𑒢𑒰 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒏𑒩𑒻𑒞 𑒕𑒟𑒱। 𑒍𑒢𑒰 𑒞𑒿 𑒍 𑒣𑓂𑒩𑒰𑒩𑒧𑓂𑒦𑒮𑒿 𑒢𑒰𑒙𑒏𑒏 𑒧𑓀𑒔𑒢 𑒂 𑒮𑒱𑒢𑒹𑒧𑒰 𑒦𑒩𑒣𑒴𑒩 𑒠𑒹𑒐𑒟𑒱। 𑒍 𑒌𑒞𑒱𑒯𑒰𑒮𑒱𑒏 𑒢𑒰𑒙𑒏 '𑒩𑒰𑒢𑒲 𑒔𑒢𑓂𑒠𑓂𑒩𑒰𑒫𑒞𑒲' २०४५ 𑒮𑒰𑒪𑒧𑒹 𑒪𑒱𑒐𑒪𑒢𑒱। 𑒧𑒳𑒠𑒰, 𑒢𑒰𑒙𑒏 𑒠𑒱𑒮𑒱 𑒯𑒱𑒢𑒏 𑒥𑒜𑓃𑒻𑒞 𑒩𑒳𑒗𑒰𑒢 𑒯𑒱𑒢𑒏𑒰 𑒣𑓂𑒩𑒑𑒞𑒱 𑒂 𑒣𑓂𑒩𑒨𑒼𑒑𑒣𑒩𑒏 𑒢𑒰𑒙𑒏 𑒪𑒱𑒐𑒥𑒰𑒏 𑒯𑒹𑒞𑒳 𑒥𑒹𑒮 𑒂𑒏𑒵𑒭𑓂𑒙 𑒏𑒨𑒪𑒏। 𑒍 𑒑𑒾𑒩𑒮𑒿 𑒙𑒹𑒪𑒲𑒫𑒱𑒖𑒢 𑒣𑒩 𑒯𑒼𑒃𑒞 𑒙𑒹𑒪𑒲𑒤𑒱𑒪𑓂𑒧 𑒮𑒦𑒏𑒹𑒿 𑒠𑒹𑒐𑒟𑒱। 𑒁𑒡𑒳𑒢𑒰𑒞𑒢 𑒠𑒵𑒭𑓂𑒙𑒱𑒋𑒿 𑒍 𑒢𑒰𑒙𑒏 𑒪𑒱𑒐𑒥𑒰 𑒠𑒱𑒮𑒱 𑒣𑓂𑒩𑒫𑒵𑒞𑓂𑒞 𑒦𑒹𑒪𑒰𑒯। 𑒏𑒰𑒩𑒝 𑒕𑒪𑒢𑒱 𑒯𑒱𑒢𑒏 𑒖𑒱𑒠𑓂𑒠𑒱𑒣𑒢𑒰 𑒂 𑒖𑒱𑒠𑓂𑒠𑒱𑒣𑒢𑒰𑒏 𑒤𑒪𑒮𑓂𑒫𑒩𑒴𑒣 𑒏𑒻𑒏𑒙𑒰 𑒢𑒰𑒙𑒏 𑒪𑒱𑒐𑒢𑒹 𑒕𑒟𑒱। 𑒏𑒱𑒋𑒏 𑒞𑒿 𑒢𑒹𑒣𑒰𑒪𑒏 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒢𑒰𑒙𑒏𑒏𑒹𑒿 𑒢𑒰𑒙𑒏 𑒥𑒳𑒗𑒪 𑒢𑒯𑒱 𑒖𑒰𑒃𑒏। 𑒠𑒼𑒮𑒩, 𑒖𑒹 𑒮𑓀𑒮𑓂𑒟𑒰 𑒧𑒱𑒢𑒰𑒣 𑒢𑒰𑒙𑒏 𑒏𑒩𑒨 𑒞𑒰𑒯𑒱𑒧𑒹 𑒏𑒼𑒢𑒼 𑒋𑒏𑒙𑒰 𑒐𑒰𑒮 𑒫𑓂𑒨𑒏𑓂𑒞𑒱𑒏 𑒧𑒰𑒞𑓂𑒩 𑒢𑒰𑒙𑒏 𑒐𑒹𑒪𑒰𑒨𑒪 𑒖𑒰𑒃𑒏। 𑒋𑒯𑒱 𑒫𑓂𑒨𑒫𑒮𑒰𑒨𑒫𑒰𑒠𑒲 𑒢𑒲𑒞𑒱𑒏𑒹𑒿 𑒞𑒼𑒛𑓃𑒥𑒰𑒏 𑒂 𑒧𑒰𑒢𑒮𑒱𑒏𑒞𑒰𑒏𑒹𑒿 𑒖𑒰𑒑𑓂𑒩𑒞 𑒏𑒩𑒥𑒰𑒏 𑒅𑒠𑓂𑒠𑒹𑒬𑓂𑒨𑒹𑒿 𑒍 𑒋𑒏 𑒮𑒧𑒨𑒧𑒹 𑒢𑒰𑒙𑒏 𑒪𑒱𑒐𑒥𑒰 𑒣𑒩 𑒖𑒼𑒩 𑒠𑒹𑒪𑒢𑒱। 𑒞𑒞𑒥𑒹 𑒢𑒯𑒱, 𑒧𑒘𑓂𑒔𑒏 𑒐𑒑𑒞𑒰𑒏𑒹𑒿 𑒠𑒹𑒐𑒻𑒞 𑒢𑒰𑒙𑓂𑒨𑒧𑓀𑒔𑒢 𑒯𑒹𑒞𑒳 𑒁𑒣𑒢 𑒩𑒳𑒔𑒱 𑒪𑒻𑒞 𑒏𑒻𑒏𑒙𑒰 𑒮𑓀𑒮𑓂𑒟𑒰𑒮𑒿 𑒮𑒧𑒢𑓂𑒫𑒨𑒱𑒞 𑒦𑒹𑒪𑒰𑒯। 𑒋𑒞𑒹𑒏 𑒠𑒴𑒩 𑒡𑒩𑒱 𑒖𑒹 𑒋𑒯𑒱 𑒪𑒹𑒪 𑒍 𑒮𑓀𑒒𑒩𑓂𑒭𑒣𑒴𑒩𑓂𑒝 𑒔𑒳𑒢𑒾𑒞𑒲𑒏𑒹𑒿 𑒮𑓂𑒫𑒲𑒏𑒰𑒩𑒪𑒢𑒱। 𑒁𑒣𑒢𑒹 𑒞𑒿 𑒢𑒰𑒙𑒏 𑒪𑒱𑒐𑒱𑒏𑓄 𑒣𑓂𑒩𑒏𑒰𑒬𑒱𑒞 𑒏𑒩𑒥𑒹 𑒏𑒩𑒟𑒱 𑒖𑒹 𑒂𑒢𑒼𑒏𑒹𑒿 𑒢𑒰𑒙𑒏 𑒪𑒱𑒐𑒥𑒰𑒏 𑒯𑒹𑒞𑒳 𑒣𑓂𑒩𑒹𑒩𑒱𑒞 𑒏𑓄 𑒣𑓂𑒩𑒏𑒰𑒬𑒱𑒞 𑒏𑒨𑒪𑒢𑒱।

𑒍 𑒣𑓂𑒩𑒹𑒧𑒣𑒩𑒏 𑒁𑒦𑒱𑒫𑓂𑒨𑒏𑓂𑒞𑒱 𑒫𑒱𑒦𑒱𑒢𑓂𑒢 𑒫𑒱𑒡𑒱𑒧𑒹 𑒥𑒹𑒮 𑒏𑒨𑒪𑒢𑒱। 𑒧𑒳𑒠𑒰, 𑒍 𑒖𑒐𑒢 𑒏𑒰𑒚𑒧𑒰𑒝𑓂𑒛𑒴𑒧𑒹 𑒅𑒠𑒰𑒮𑒲𑒢 𑒦𑒹𑒪𑒰𑒯 𑒞𑒿 𑒯𑒱𑒢𑒏 𑒩𑒔𑒢𑒰𑒧𑒹 𑒋𑒏𑒙𑒰 𑒢𑒫 𑒮𑓂𑒫𑒩 𑒂𑒨𑒪। 𑒍

अभिव्यक्तिमे मात्र करुणा आ दया-भाव उपजएबला प्रसंगे धरि सीमित नहि रहि मानवीय संवेदनाकेँ बेस जगजियार कएलनि ऐह भेल मोड़ जे समयानुकूल अनुभूत सत्यकेँ प्रतिपादित करबामे भेल। आ जे बात अपन कथाक माध्यमे कहैत रहलनि, मुदा पूर्णत: कहि नहि सकलाह से मानवीय सरोकारकेँ आरो घनीभूत करैत, मानवताक पक्षमे ठाढ़ होइत, देश-दुनियाँक आ खासकऽ नेपालक परिस्थितिगत परिवेशक उद्घाटन करबामे मानवीय मूल्यवत्ताकेँ समक्ष रखैत 'घरमुहाँ' उपन्यास लऽ अएलाह। एकटा बात ईहो, कहब स्वयंसिद्ध अछि जे रचना हिनका परिगार लगालनि, लगावे कएलनि ताहि पर आरो विषयमे कलम चलौलनि। 'सूली पर टाँगल रहोत' निस्सन्देह अन्तर्राष्ट्रीय स्तरपरक नीक कवितामे परिगणित होयत तँ ताहि पर नाटक अछि।

आ मोनोड्रामा सेहो लिखलनि। टी स्टॉलवाली मुनियाँक व्यथा-कथा आ दू गोट विषयमे लिखलनि। ई सत्य अछि जे मनोभावकेँ अभिव्यक्ति करबाक हेतु जँ सम्पूर्ण आकार कोनो एकटा विषयमे प्राप्त नहि भऽ सकैत छैक तँ आनो-आन विषयमे रचनाकारक रचना होयब स्वभाविक अछि। ताहिमे भ्रमर? आ अपन रचनाकेँ चमकएबा हेतु आन विषयमे तँ उपयोग करबे कएलनि जे प्रचार-प्रसारक दृष्टिएँ आन भाषाकेँ सेहो चुनलनि। कहि तँ आनो भाषामे अपन मातृभाषा मैथिलीकेँ पठौलनि। बहुभाषाविद् भ्रमरक योगदान नेपाली, भोजपुरी आदिमे अछि।

हिनक अन्वेषणपरक दृष्टि जाहि कोनो कारणेँ वन-प्रान्तर वा स्थल-विशेषकेँ देखि-सुनिकऽ लिखबाक हेतु बाध्य कएलकनि। आ एहि लेल रने-बने बौआयल छथि। लुम्बिनीक गौतम बुद्धक स्थलसँ लऽ कऽ दीनाभद्री, सलहेस आदि लोकगाथापरक स्थल धरि घुरि आयल छथि। आहिना मोन अछि जे राजा सलहेसक फुलवाड़ीमे फुलाइत आ हारम फूल जे असमयमे देखने छलाह। आना ई फूल स्थानीय भाषामे हारम कहल जाइत अछि, मुदा ई थिक आरकिड। आहि

𑒐𑒴𑒥𑒏𑒹𑒿 𑒠𑒹𑒐𑒪𑒢𑒱 𑒂 𑒣𑒯𑒱𑒢𑒹 𑒁𑒐𑒥𑒰𑒩𑒪𑒢𑒱 𑒖𑒹 𑒪𑒰𑒯 𑒂 𑒞𑒏𑒩 𑒥𑒰𑒠 𑒪𑒰𑒏𑒻𑒞 𑒧𑒢𑒳𑒐𑒏 𑒣𑒩 𑒁𑒞𑒱𑒩𑒱𑒏𑓂𑒞 𑒣𑓂𑒩𑒏𑒩𑒝𑒏 𑒪𑒯𑒩𑒱 𑒠𑒾𑒛𑓃𑒱 𑒂𑒨𑒪 𑒕𑒪𑒢𑒱। 𑒮𑒯𑒖𑒞𑒰 𑒂 𑒖𑒱𑒗𑓂𑒘𑒰𑒮𑒰 𑒯𑒳𑒢𑒴 𑒖𑒰𑒫 𑒠𑒹𑒐𑒰𑒨𑒪 𑒕𑒪 𑒖𑒹𑒢𑒰 𑒢𑒹𑒢𑒣𑒢𑒏 𑒏𑒼𑒢𑒼 𑒏𑒪𑓂𑒣𑒱𑒞 𑒫𑒮𑓂𑒞𑒳 𑒦𑒹𑒙𑒱 𑒑𑒹𑒪 𑒯𑒼𑒢𑒱।

𑒂 𑒨𑒏𑓂𑒏𑒱𑒢 𑒤𑒼𑒙𑒼𑒑𑓂𑒩𑒰𑒤𑒩 𑒕𑒟𑒱। 𑒯𑒳𑒢𑒏𑒰 𑒤𑒼𑒙𑒼𑒑𑓂𑒩𑒰𑒤𑒲 𑒏𑒩𑒥𑒰𑒧𑒹 𑒥𑒹𑒮 𑒩𑒳𑒔𑒱 𑒕𑒢𑒱। 𑒢𑒫-𑒢𑒫 𑒫𑒮𑓂𑒞𑒳𑒏𑒹𑒿 𑒠𑒹𑒐𑒥, 𑒢𑒫-𑒢𑒫 𑒮𑓂𑒟𑒰𑒢𑒏 𑒣𑒩𑒱𑒦𑓂𑒩𑒧𑒝 𑒏𑒩𑒥, 𑒢𑒫-𑒢𑒫 𑒫𑒱𑒭𑒨-𑒫𑒮𑓂𑒞𑒳𑒏𑒹𑒿 𑒅𑒚𑒰𑒨𑒥 𑒫𑒰 𑒏𑒯𑒱 𑒞𑒿 𑒢𑒫𑒞𑒰𑒏 𑒣𑒏𑓂𑒭𑒡𑒩 𑒂 𑒖𑒱𑒗𑓂𑒘𑒰𑒮𑒳 𑒩𑒯𑒪 𑒕𑒟𑒱। 𑒚𑒲𑒏𑒮𑒿 𑒥𑒙𑒱𑒂𑒨𑒥 𑒞𑒿 𑒯𑒱𑒢𑒏 𑒩𑒔𑒢𑒰𑒏𑒹𑒿 𑒣𑒜𑓃𑒞𑒱 𑒥𑒳𑒗𑒱 𑒖𑒰𑒨𑒥 𑒖𑒿 𑒂𑒪𑒹𑒐𑒏 𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯 𑒤𑒼𑒙𑒼 𑒮𑒢-𑒣𑓂𑒩𑒰𑒧𑒰𑒝𑒱𑒏, 𑒨𑒟𑒰𑒩𑓂𑒟𑒣𑒩𑒏 𑒂 𑒫𑒱𑒬𑓂𑒫𑒮𑒢𑒲𑒨 𑒟𑒱𑒏।

𑒂 𑒚𑒩-𑒚𑒰𑒏𑒲 𑒏𑒩𑒱𑒥 𑒖𑒯𑒱𑒢𑒰 𑒪𑒱𑒐𑒻𑒞 𑒕𑒟𑒱 𑒮𑒹 𑒪𑒰𑒑𑒪 𑒣𑓂𑒩𑒨𑒰𑒮 𑒨𑒠𑒱 𑒯𑒼𑒨𑒥𑒰 𑒣𑒩 𑒯𑒼𑒞𑒢𑒱। 𑒞𑒯𑒱𑒢𑒰 𑒂 𑒚𑒩-𑒚𑒰𑒏𑒲 𑒣𑒼𑒟𑒲 𑒏𑒲𑒢𑒻𑒞 𑒕𑒟𑒱, 𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯𑒞𑒱 𑒏𑒩𑒻𑒞 𑒕𑒟𑒱, 𑒣𑒜𑓃𑒻𑒞 𑒕𑒟𑒱 𑒂 𑒮𑓂𑒫𑒨𑓀 𑒧𑒰𑒢𑒏 𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨𑒏𑒰𑒩 𑒕𑒟𑒱। 𑒧𑒳𑒠𑒰, 𑒖𑒿 𑒏𑒩𑒯𑒳 𑒏𑒼𑒢𑒼 𑒮𑒢𑓂𑒠𑒹𑒯 𑒯𑒼𑒃𑒞 𑒕𑒢𑒱 𑒞𑒿 𑒏𑒼𑒢𑒼 𑒢𑒹 𑒏𑒼𑒢𑒼 𑒣𑓂𑒩𑒏𑒰𑒩𑒹 𑒞𑒏𑒱-𑒯𑒹𑒩𑒱𑒏𑓄 𑒫𑒰 𑒮𑒳𑒨𑒼𑒑𑓂𑒨 𑒂 𑒞𑒠𑓂𑒫𑒱𑒭𑒨𑒏 𑒫𑒱𑒠𑓂𑒫𑒰𑒢𑒑𑒝𑒮𑒿 𑒮𑒧𑓂𑒣𑒩𑓂𑒏 𑒏𑓄 𑒁𑒣𑒢 𑒏𑒩𑒧𑒏𑒹𑒿 𑒮𑒰𑒡𑒻𑒞 𑒕𑒟𑒱। 𑒣𑓂𑒩𑒨𑒰𑒮 𑒩𑒯𑒻𑒞 𑒕𑒢𑒱 𑒖𑒹 𑒬𑒼𑒡𑒣𑒩𑒏 𑒣𑓂𑒩𑒫𑒵𑒞𑓂𑒞𑒱 𑒯𑒼𑒁𑒨। '𑒥𑒰𑒪𑒏𑒟𑒏 𑒏𑒟𑒰 𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨𑒧𑒹 𑒢𑒰𑒩𑒲' 𑒫𑒱𑒭𑒨𑒏 𑒣𑒼𑒟𑒲 𑒕𑒢𑒱। 𑒣𑓂𑒩𑒰𑒨𑓁 𑒂 𑒋𑒯𑒱 𑒣𑒩 𑒬𑒼𑒡𑒑𑓂𑒩𑒢𑓂𑒟 𑒪𑒱𑒐𑒥𑒰𑒏 𑒣𑓂𑒩𑒨𑒰𑒮 𑒏𑒩𑒢𑒹 𑒕𑒟𑒱। 𑒖𑒹𑒏𑒱 𑒯𑒱𑒢𑒏𑒰 𑒛𑒰𑒏𑓂𑒙𑒩𑒲 𑒅𑒣𑒰𑒡𑒱𑒏 𑒞𑒹𑒏 𑒂𑒫𑒬𑓂𑒨𑒏𑒞𑒰 𑒢𑒯𑒱 𑒥𑒳𑒗𑒨𑒪𑒢𑒱, 𑒂𑒢𑒰 𑒃 𑒧𑒰𑒢𑒠 𑒅𑒣𑒰𑒡𑒱 𑒋𑒏𑒙𑒰 𑒮𑓀𑒮𑓂𑒟𑒰𑒮𑒿 𑒦𑒹𑒙𑒪 𑒕𑒢𑒱 𑒖𑒰𑒯𑒱 𑒮𑓀𑒮𑓂𑒟𑒰𑒣𑓂𑒩𑒠𑒞 𑒣𑒩 𑒏𑒞𑒱𑒣𑒨 𑒖𑒢 𑒁𑒣𑒢 𑒢𑒰𑒧𑒏 𑒣𑒰𑒕𑒰𑒿𑒧𑒹 𑒛𑒽 𑒪𑒑𑒥𑒻𑒞 𑒕𑒟𑒱। 𑒂 𑒁𑒣𑒢 𑒬𑒼𑒡 𑒣𑓂𑒩𑒫𑒢𑓂𑒡 𑒢𑒱𑒨𑒧𑒞𑓁 𑒣𑓂𑒩𑒮𑓂𑒞𑒳𑒞 𑒢𑒯𑒱 𑒏𑒨𑒪𑒢𑒱 𑒞𑒹𑒿 𑒏𑒲? 𑒏𑒞𑒱𑒣𑒨 𑒖𑒢 𑒞𑒿 𑒯𑒱𑒢𑒏 𑒢𑒰𑒧𑒏 𑒣𑒰𑒕𑒰𑒿 '𑒛𑒰𑒏𑓂𑒙𑒩' 𑒪𑒑𑒥𑒻𑒞 𑒕𑒟𑒱।

𑒋𑒏𑒙𑒰 𑒃 𑒥𑒰𑒞 𑒏𑒯𑒱 𑒠𑒱𑒁 𑒂𑒫𑒬𑓂𑒨𑒏 𑒁𑒕𑒱 𑒖𑒹 𑒏𑒢𑒱𑒏𑒼 𑒮𑒳𑒮𑒏𑒹𑒧𑒹 𑒑𑒳𑒝𑒑𑒰𑒢𑒫𑒰𑒠 𑒏𑒩𑒲 𑒫𑒰 𑒖𑓂𑒨𑒰𑒞𑓂𑒮𑒢𑒰 𑒏𑒩𑒲 𑒞𑒿 𑒂𑒯𑒱 𑒫𑓂𑒨𑒏𑓂𑒞𑒱𑒏𑒹𑒿 𑒢𑒹 𑒯𑒱𑒞 𑒯𑒼𑒃𑒞 𑒁𑒕𑒱 𑒂 𑒢𑒹 𑒁𑒯𑒱𑒞। 𑒮𑒫𑒰𑒪 𑒫𑒱𑒬𑓂𑒫𑒰𑒮𑒢𑒲𑒨𑒞𑒰𑒏 𑒁𑒕𑒱। 𑒖𑒿 𑒖𑓂𑒘𑒰𑒢𑒑𑒩 𑒏𑒩𑓂𑒧𑒩𑒞 𑒕𑒟𑒱 𑒞𑒹𑒿 𑒚𑒩-𑒚𑒰𑒏𑒲 𑒯𑒱𑒞-𑒧𑒲𑒞 𑒕𑒢𑒱 𑒞𑒿 𑒥𑒹𑒮 𑒬𑒞𑓂𑒩𑒳𑒞𑒰𑒏𑒹𑒿 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒣𑒼𑒮𑒢𑒹 𑒕𑒟𑒱। 𑒧𑒳𑒠𑒰, 𑒂 𑒁𑒣𑒢 𑒣𑒟𑒮𑒿 𑒁𑒣𑒢𑒼 𑒙𑒮𑒮𑒿 𑒧𑒮

𑒢𑒯𑒱 𑒯𑒼𑒃𑒞 𑒕𑒟𑒱। 𑒂 𑒁𑒣𑒢 𑒏𑒩𑓂𑒧 𑒏𑒩𑒻𑒞 𑒩𑒯𑒻𑒞 𑒕𑒟𑒱। 𑒪𑒹𑒐𑒢-𑒏𑒩𑓂𑒧𑒏𑒹𑒿 𑒮𑒰𑒡𑒢𑒰 𑒥𑒳𑒗𑒱 𑒂 𑒁𑒛𑒱𑒑 𑒕𑒟𑒱। 𑒂 𑒖𑒢𑒻𑒞-𑒥𑒳𑒗𑒻𑒞 𑒕𑒟𑒱 𑒖𑒹 𑒪𑒱𑒐𑒪 𑒂𑒐𑒩 𑒧𑒴𑒪𑓂𑒨𑒫𑒰𑒢 𑒯𑒼𑒃𑒞 𑒁𑒕𑒱 𑒮𑒧𑒨 𑒧𑒴𑒪𑓂𑒨𑒰𑒓𑓂𑒏𑒢 𑒏𑒩𑒥𑒹 𑒏𑒩𑒞।

𑒂 𑒏𑒐𑒢𑒼 𑒁𑒣𑒢𑒰𑒏𑒹𑒿 𑒏𑒧𑒞𑒩 𑒏𑓄 𑒢𑒯𑒱 𑒂𑒿𑒏𑒻𑒞 𑒕𑒟𑒱। 𑒣𑒯𑒱𑒩𑒢-𑒍𑒜𑓃𑒢𑒮𑒿 𑒪𑓄 𑒏𑓄 𑒩𑒯𑒢-𑒮𑒯𑒢 𑒂 𑒪𑒹𑒐𑒢-𑒏𑒩𑓂𑒧 𑒡𑒩𑒱 𑒏𑒞𑒯𑒳𑒮𑒿 𑒏𑒼𑒢𑒼 𑒮𑒧𑒗𑒾𑒞𑒰 𑒢𑒯𑒱 𑒏𑒩𑒻𑒞 𑒕𑒟𑒱। 𑒂 𑒥𑒼𑒢-𑒗𑒰𑒛𑓃𑒮𑒿 𑒑𑒳𑒪𑒰𑒥𑒏𑒹𑒿 𑒔𑒳𑒢𑒱 𑒪𑒻𑒞 𑒕𑒟𑒱 𑒂 𑒒𑒰𑒮-𑒣𑒰𑒞, 𑒏𑒰𑒿𑒙 𑒡𑒩𑒱𑒏𑒹𑒿 𑒥𑒹𑒏𑒕𑒰𑒏𑓄 𑒁𑒪𑒑𑒰𑒏 𑒩𑒐𑒻𑒞 𑒕𑒟𑒱। 𑒖𑒰𑒯𑒱 𑒩𑒔𑒢𑒰𑒏𑒰𑒩𑒧𑒹 𑒯𑒱𑒢𑒏𑒰 𑒣𑓂𑒩𑒞𑒱𑒦𑒰 𑒥𑒳𑒗𑒰𑒃𑒞 𑒕𑒢𑒱, 𑒏𑒱𑒕𑒳 𑒏𑒩𑒥𑒰𑒏 𑒆𑒯𑒱 𑒥𑒳𑒗𑒰𑒃𑒞 𑒕𑒢𑒱 𑒞𑒱𑒢𑒏𑒰 𑒦𑒩𑒣𑒴𑒩 𑒧𑒠𑒞𑒱 𑒏𑒩𑒻𑒞 𑒕𑒟𑒱।

𑒂 𑒮𑓂𑒫𑒨𑓀𑒧𑒹 𑒋𑒏𑒙𑒰 𑒂𑒢𑓂𑒠𑒼𑒪𑒢 𑒕𑒟𑒱। 𑒯𑒱𑒢𑒏 𑒩𑒔𑒢𑒰𑒏𑒰𑒪 𑒖𑒰𑒯𑒱 𑒩𑒰𑒖𑒬𑒰𑒯𑒲 𑒬𑒰𑒮𑒢-𑒏𑒰𑒪𑒧𑒹 𑒦𑒹𑒪, 𑒪𑒱𑒐𑒥𑒰 𑒣𑒩 𑒮𑓀𑒨𑒧𑒞𑒱 𑒩𑒯𑒨 𑒣𑒛𑓃𑒻𑒞 𑒕𑒪 𑒞𑒰𑒯𑒱 𑒁𑒫𑒡𑒱𑒧𑒹 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒥𑒹𑒮 𑒪𑒱𑒐𑒪𑒢𑒱। 𑒂𑒃 𑒢𑒫 𑒣𑓂𑒩𑒖𑒰𑒞𑒰𑒢𑓂𑒞𑓂𑒩𑒱𑒏 𑒨𑒳𑒑𑒧𑒹 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒐𑒴𑒥 𑒪𑒱𑒐𑒱 𑒩𑒯𑒪 𑒕𑒟𑒱। 𑒜𑒹𑒩-𑒜𑒰𑒏𑒲 𑒏𑒞𑒾𑒏 𑒪𑒱𑒐𑒱𑒨𑒼 𑒦𑒹𑒪 𑒏𑒼𑒢𑒼 𑒐𑒰𑒮 𑒫𑒱𑒬𑒹𑒭𑒞𑒰 𑒢𑒯𑒱 𑒩𑒐𑒻𑒞 𑒁𑒕𑒱। 𑒖𑒹𑒏𑒩 𑒑𑒳𑒝𑒰𑒞𑓂𑒧𑒏 𑒠𑒵𑒭𑓂𑒙𑒱𑒋𑒿 𑒂 𑒏𑒱𑒕𑒳 𑒩𑒔𑒢𑒰 𑒠𑒹𑒪𑒢𑒱 𑒁𑒕𑒱 𑒖𑒰𑒯𑒱 𑒥𑒪𑒹 𑒂 𑒮𑒧𑒰𑒠𑒵𑒞 𑒕𑒟𑒱, 𑒩𑒯𑒥𑒹 𑒏𑒩𑒞𑒰𑒯। 𑒯𑒧𑒩𑒰 𑒖𑒹 𑒯𑒱𑒢𑒏 𑒫𑓂𑒨𑒏𑓂𑒞𑒱𑒞𑓂𑒫-𑒏𑒵𑒞𑒱𑒞𑓂𑒫𑒏𑒹𑒿 𑒧𑒴𑒪𑓂𑒨𑒰𑒓𑓂𑒏𑒱𑒞 𑒏𑒩𑒥𑒰𑒏 𑒮𑒳𑒁𑒫𑒮𑒩 𑒦𑒹𑒙𑒪 𑒁𑒕𑒱 𑒮𑒹 𑒂𑒥 𑒯𑒱𑒢𑒏 𑒮𑒠𑓂𑒨𑓁 𑒣𑓂𑒩𑒏𑒰𑒬𑒱𑒞 𑒣𑒼𑒟𑒲 ' 𑒧𑒟𑒱𑒪𑒱𑒏 𑒪𑒼𑒏𑒖𑒲𑒫𑒢: 𑒪𑒼𑒏 𑒮𑓀𑒠𑒩𑓂𑒦' 𑒣𑒼𑒟𑒲𑒏 𑒫𑒱𑒧𑒼𑒔𑒢𑒏 𑒮𑒳𑒁𑒫𑒮𑒩 𑒣𑒩 𑒦𑒹𑒙𑒪 𑒁𑒕𑒱। 𑒋𑒯𑒱 𑒞𑒱𑒟𑒱 𑓐𑓘𑓐𑓕𑓒𑓐𑓒𑓒 𑒏𑓄 𑒫𑒹𑒪𑒏𑒧, 𑒖𑒢𑒏𑒣𑒳𑒩𑒡𑒰𑒧, 𑒢𑒹𑒣𑒰𑒪𑒧𑒹 𑒄 𑒂𑒪𑒹𑒐 𑒣𑒜𑓃𑒻𑒞 𑒯𑒧 𑒁𑒣𑒢𑒰𑒏𑒹𑒿 𑒑𑒾𑒩𑒫𑒰𑒢𑓂𑒫𑒱𑒞 𑒥𑒳𑒗𑒻𑒞 𑒕𑒲। 𑒣𑓂𑒩𑒦𑒰𑒫𑒬𑒰𑒪𑒲 𑒂 𑒣𑓂𑒩𑒰𑒮𑓀𑒑𑒱𑒏 𑒫𑓂𑒨𑒏𑓂𑒞𑒱𑒞𑓂𑒫 𑒂 𑒏𑒵𑒞𑒱𑒞𑓂𑒫𑒏 𑒡𑒢𑒲 𑒩𑒰𑒧𑒦𑒩𑒼𑒮 𑒏𑒰𑒣𑒛𑓃𑒱 𑒦𑓂𑒩𑒧𑒩𑒏 𑒮𑒧𑓂𑒣𑒴𑒩𑓂𑒝 𑒣𑒔𑒰𑒮 𑒫𑒩𑓂𑒭 𑒏𑒲, 𑒩𑒔𑒢𑒰𑒏𑒰𑒪 𑓕𑓘 𑒫𑒩𑓂𑒭𑒏 𑒣𑒩𑒱𑒠𑒵𑒬𑓂𑒨𑒏𑒹𑒿 𑒧𑒴𑒪𑓂𑒨𑒰𑒓𑓂𑒏𑒱𑒞 𑒏𑒩𑒥 𑒞𑒞𑒹𑒏 𑒮𑒯𑒖 𑒢𑒯𑒱 𑒁𑒕𑒱। 𑒞𑒹 𑒯𑒱𑒢𑒏 𑒮𑒧𑓂𑒣𑒴𑒩𑓂𑒝 𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨𑒱𑒏 𑒮𑒰𑒡𑒢𑒰 𑒂 𑒖𑒲𑒫𑒢-𑒏𑒩𑓂𑒧𑒮𑒿 𑒮𑒻𑒠𑓂𑒡𑒰𑒢𑓂𑒞𑒱𑒏 𑒂 𑒫𑓂𑒨𑒰𑒫𑒯𑒰𑒩𑒱𑒏 𑒣𑒏𑓂𑒭𑒏𑒹𑒿 𑒋𑒏𑒙𑒰 𑒕𑒼𑒙-𑒕𑒲𑒢 𑒂𑒪𑒹𑒐𑒧𑒹 𑒑𑒳𑒧𑓂𑒤𑒱𑒞 𑒏𑓄 𑒠𑒹𑒥 𑒞𑒞𑒹𑒏 𑒮𑒼𑒗 𑒂 𑒮𑒩𑒪 𑒢𑒯𑒱 𑒁𑒕𑒱। 𑒄 𑒯𑒧 𑒧𑒰𑒢𑒻𑒞 𑒑𑒕𑒻𑒞 𑒕𑒲 𑒖𑒹 𑒯𑒱𑒢𑒏 𑒩𑒔𑒢𑒰𑒏𑒩𑓂𑒧 𑒣𑒩 𑒖𑒰𑒯𑒱 𑒜𑒓𑓂𑒑𑒹 𑒄𑒧𑒰𑒢𑒠𑒰𑒩𑒲 𑒂 𑒫𑒰𑒮𑓂𑒞𑒫𑒱𑒏𑒞𑒰𑒏 𑒮𑓀𑒑 𑒂𑒪𑒼𑒔𑒢𑒰-

प्रत्यालोचना होयबाक चाही से नहि भऽ सकल अछि। जखन कि हिनक रचना-कर्म उपेक्षित रहल अछि सेहो नहि कहल जा सकैत अछि। पैघसँ पैघ साहित्यकार हिनक रचना पर वा कहि तँ पोथी पर कलम चलौने छथि। किछु जनक नजरिमे ओ खटकितो छथि तँ कतिपय भद्रजनक आँखिमे बसल छथि। साहित्य आ साहित्येतर दुनू कोटिक ओ रचना कयने छथि। किछु फरमाइशी रचना सेहो छनि। दबावमे लिखल गेल फरमाइशी रचना तँ कखनो कऽ अपन मूल्यबोध निर्धारित करैतो अछि तँ बेसीये एहन रचना हलुकबातो अछि। मुदा, मुक्त भऽ आत्मसात रचना तँ कागत पर उतरैत अछि तँ निस्सन्देह फलदायी बनैत अछि। हड़बड़ी-घड़फड़ीमे लिखल बनबाक लेल फेसबुकिया रचनाकारसभमे बेसीये साहित्यिक घातक बनैत अछि। जेकि हिनक रचना मूल्यांबोधक कसौटी पर सही उतरैत अछि ते आश्यो हिनक रचनात्मक जड़ि आनो गहीर अछि आ जमीनसँ जुड़ल टिकल अछि। सहमति-असहमतिक सन्धिबिन्दु पर ठाढ़ भ्रमर अपन रचनाबलेँ कहि तँ रचनात्मक परादृश्यकेँ उभारबामे सक्षम छथि। कालान्तरमे हिनक कर्म-धर्म अवस्से भविष्यक पीढ़ीसँ आत्मीय सम्बन्ध बनौने राखत आ समयक संग संवाद स्थापित करैत रहत। कतिपय जनकेँ भविष्यमे विश्वासो नहि होयत जे एहन सक्रिय रचनाकार लोक काज कऽ क्रान्तिक लौ जगा देने छथि। ओ जँ जीवट छथि ते हिनक आत्मकथा देखबाक लालसा हमरा जगल अछि। एहि विधिक पोथी मैथिलीमे अत्यल्पे अछि आ हिनक एहि विधिक छूटल पोथीसँ पाठक लाभान्वित होयत।

अपन मंतव्य editorial.staff.videha@gmail.com **पर पठाउ।**

२.१२.डा. राजेन्द्र विमल-रामभरोस कापड़ि 'भ्रमर' क उपन्यास 'घरमुहाँ' - प्रभाव आ प्रतिक्रिया

डा. राजेन्द्र विमल

रामभरोस कापड़ि 'भ्रमर' क उपन्यास 'घरमुहाँ' - प्रभाव आ प्रतिक्रिया

काव्यकारक सृष्टिमे सुगुम्फित ओहि गद्य कथानककेँ उपन्यास कहल जाइत अछि, जाहिमे अपेक्षाकृत अधिक विस्तारसँ जीवनजगतमे अनुभव कएल यथार्थकेँ कल्पनासँ रङि कए रसात्मक विचारोत्तेजक रूपमे प्रस्तुत

कएल जाइछ। मैथिलीक प्रख्यातनामा आख्यानकार श्री रामभरोस कापड़ि 'भ्रमर'क पहिल उपन्यास 'घरमुहाँ' नेपालक मधेसआन्दोलनसँ उपजल उमड़ल जनआकांक्षा, मोहभंग, विकृति, पीड़ा, भावनात्मक उद्वेलन, विक्षोभ आ जटिलताकेँ घोर यथार्थपरक चित्रावली उरेहैत समन्वय दर्शनसंग मर्मस्पर्शी इत पिवैत अछि। आन्दोलन जखन एक गोट ऐतिहासिक उँचाइ ल' रहल होइत अछि तँ ओहिमे आन्दोलनकारीक छद्म श्वेत भेष द्वारा सामाजिक प्रतिष्ठाक नकली खोल ओढ़बामे सक्षम गुण्डाक सरदार कामेश्वर सन आपराधिक मनोवृत्तिक व्यक्तिसभक निरन्तर प्रवेश होबए लगैत छैक। हत्या, अपहरण, आतंक आ डर धमकी द्वारा ई वर्ग खास कए पहाड़ी समुदायसँ पैसाक उगाही करैत अछि। अपन अधिकार, पहिचान आ विकसित मुद्दाक एहि विशिष्ट जनक्रान्तिमे सहादत दैत युवकसभक प्रत्येक दिन लहासपर लहास खसि रहल छै आ ओम्हर ई लुटेरा तत्व पहाड़ीक दोकान सभमे आगि लगा रहल अछि, सामान लूटि रहल अछि, ओकरा सभक घरपर पाथर फेकि आतङ्क पसारि रहल अछि। आतङ्कभरल एहि वातावरणमे पहाड़ी होइतो धोतीकुर्तावाली मास्टर रमेश उपाध्याय अपना घरमे डर दबकल रहैत छथि। मोन तँ मास्टरो साहेबक होइ छैन्हि जे अपन मधेसी मित्र जगमोहन अधिकारी जेकाँ जुलुसमे जा जोर जोरसँ नारा लगा आन्दोलनकेँ समर्थन दिऐक, मुदा सोचै छथि "जे उन्माद एखन युवा सभमे छै ओ की हमर (पहाड़ी) अनुहारकेँ पचा सकत?" अदंकसँ भरल मास्टर साहेबकेँ अपन घर ल' अनबाक विचार जगमोहनकेँ होइत छन्हि, मुदा मास्टर रमेश एहि दुआरेँ अपन मधेश आन्दोलनक अगुआ मित्र जगमोहनक घर जाएसँ अस्वीकार कए दैत छथि जे कतहु आन्दोलन कमजोर ने पड़ि जाइक। १ जून २००७, २५ जुलाई २००७, २८ जुलाई २००७, ५ अगस्त २००७ क वार्ता असफल भेलाक बाद ३० अगस्त २००७क' २२ बूँदापर सहमति होएब मुदा कार्यान्वयनमे आनाकानीसँ आन्दोलनक स्वर उग्र लपट उठब ऐतिहासिक दस्तावेज अछि, जे उपन्यासमे प्रस्तुत भेल अछि।

માસ્ટર રમેશ ઉપાય્યાયક વ઼પિતાકિ તમસ્મિા અગ્રોર સઘન તપ્પન અગ્રોર સઘન જા' ળારૂત છૈન્હિ ળિપ્પન હુનકા પતા યઊૈત છૈન્હિ ળે હુનકર વેટી કનિમ્રા દછિનિવરાયિા ટોઊક કામેશ્વ઼રક વેટા રાળીવ઼સઁ પ્રેમ કરૈત અછિ। તાવત ઽ કકરો ને વૂહઊ છૈક ળે ગામક સમ્પન્ન અા સમ્મ્રાન્ત માનઊ ળાએવઊ વ઼્યક્તિત્વ઼ કામેશ્વ઼ર ગામમે વ઼્યાપ્ત હત્યા, અપહરામ્ર, યન્દા અાતંક અાદિમે સંઊગ્ન ગોરોહક મુખ્ય સૂત્રયાર અા ખ્ઊનાયક અછિ। માસ્ટર મહાવ઼પિતાકિ સમુદ્રમે ઉવડુવ કૈએ રહઊ છથિ કિ વેટી કનિમ્રાક અપહરામ્ર ભાએ ળાઽ છૈન્હિ અા દસ ઊખ્ય ટાકા ફ્રિરૌતીક ઊઊ ફ્રોનસઁ દિનિ રાતિ યિમકી અાવએ ઊગૈત છૈન્હિ। માસ્ટર અપન સમ્પૂર્ણ સમ્પત્તિ વેયકિએ વ઼સ્થિાપિત હોએવાક ઊઊ વાધ્ય઼ છથિ અોમહર કામેશ્વ઼રક એકઊૈતા વેટા રાળીવ઼ અપન વાપક કુકૃત્યસઁ પરાયિતિ જા' ળારૂત અછિ અા માયક માય્યમસઁ કનિમ્રાક મુક્તિક ઊઊ દવાવ વનવૈત અછિ। કામેશ્વ઼રકેઁ ઽ ળાનિ ગ્ઊાનિ હોરૂત છૈક ળે ઽ ઉએહ કનિમ્રા થિક ળકરા પુતહુ વના ઘર અનવાક મોન હુનક પરિવ઼ાર વના યુકઊ અછિ। વસમે યઢ઼િ યુકઊ માસ્ટર રમેશ ઉપાય્યાયક અોકર પરમ મિત્ર ળગમોહન અા અપહરામ્રકારી કામેશ્વ઼ર ગામ ઘુરા અનવામે સફ્રઊ હોરૂત છથિ।

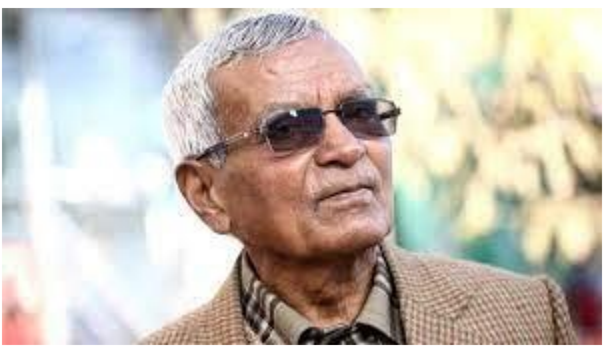
અાપ્પ્યાનકાર 'જરમર' અપના સમયક પ્રમામાણિક ખસ્સિા અાવએવઊ પીઢ઼ી દર પીઢ઼ીયર્નિ સુનએવામે ઉત્સુક છથિ। તેં પ્રસ્તુત ઉપન્યાસ મૂક રૂતિહાસિક મુખ્ર સહોદર ભાએ ગેઊ અછિ। રાળનૈતિક ઘટનાક્રમક યરાતઊપર કઊ્પનાક ફ્રુટ્ઠા, મૃત્તિકા, સન્ઢી, સ' ન અાદિસઁ સમકાઊીન મયેસક ળીવ઼ન્ત મૂર્તિ તૈયારક' સામાળિક સમ્વન્ય વન્યક રાગમયતાક રંગ ઢેઉરઊ ગેઊ અછિ ળે હૃદયહારી અછિ। ઉપન્યાસ એતિહાસિક મહત્વ઼ક દાવેદાર એહૂ કારમેં અછિ ળે ઽ પહિઊ નેપાઊીય મૈથિઊી ઉપન્યાસ થિક ળે સમકાઊીન રાળનૈતિક ઘટનાક્રમપર અાયારિત અછિ।

રમેશ ઉપાય્યાય, ળગમોહન, કામેશ્વ઼ર, રાળીવ઼, કનિમ્રા, વન્ડા, ઊખ્યિા અાદિ સજ વ઼ર્ગીય પ્રતિનિયિ પાત્ર અછિ। સમ્વાદમે સ્વ઼ાભાવ઼િકતા અા સળીવ઼તા છૈક। ભાષાશૈઊીક નાટકીયતા અા યત્રિાત્મકતાક કારમ્ર ઉપન્યાસ

आदिसँ अन्तभरि सिनेमाक रीलजकाँ चलैत अछि, जे पाठककेँ आरम्भसँ अन्तधरि बान्हने रहैत अछि। पहाड़ी मधेसीक एकटा संवर्धनक उद्देश्यसँ प्रमाणित एहि उपन्यासक यात्रा उबड़खाबड़, पहाड़ जंगल, घुरपेड़ियाक जटिल यात्रा नहि, सोझ सपाट मैदानक सरल सरस यात्रा थिक जे सरसराकए अपन गन्तव्यधरि पहुँचैत अछि। तेँ उपन्यासक संरचनामे पेँच पाँच आ ओझराहटि नहि अछि। मधेस मिथिलाक आम लोकक भाषामे प्रयुक्त 'ललहका', 'लभका', 'बढ़का', 'घुरसी' आदि शब्दक सचेत उपयोग उपन्यासक भाषाकेँ सहज स्वाभाविकता आ अभिनवता प्रदान करैत अछि। आख्यानकार श्री 'भ्रमर' क ई सद्यःजात कृति नेपालीय मैथिली उपन्यास साहित्यक एक गोट उपलब्धि थिक, ताहिमे सन्देह नहि।

अपन मंतव्य ggajendra@videha.com **पर पठाउ।**

२१३.डा.रामदयाल राकेश- पुस्तक जे हम पढल-एन्टी मास्टरक कथात्मक संसार

डा.रामदयाल राकेश

पुस्तक जे हम पढल- एन्टी मास्टरक कथात्मक संसार

नाम मनोज कापडि 'मनमन' मैथिली साहित्य आ संस्कृतिक क्षेत्रमे परिचयके मुहताज नहि छथि आ एकसाथ कथाकार, उपन्यासकार, नाटककार, कवि, संस्कृतिविद आ यात्रा संस्मरणमे अभिरुचि छथि। एक शब्दमे कहल जाए त आ बहुमुखी प्रतिभाक धनी साहित्यकारके रूपमे, सुपरिचित व्यक्तित्व छथि समीक्ष्य कथा संग्रह, एन्टीमास्टरमे संग्रहित किछु कथासभ स्तरीय, पठनीय आ

𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯𑒝𑒲𑒨 𑒁𑒕𑒱 𑒮𑒏𑒻𑒞 𑒕𑒻𑒏 𑒞𑒏𑒩 𑒫𑒱𑒮𑓂𑒞𑒵𑒞 𑒫𑓂𑒨𑒰𑒐𑓂𑒨𑒰, 𑒫𑒱𑒬𑓂𑒪𑒹𑒭𑒝, 𑒔𑒩𑓂𑒔𑒰 𑒣𑒩𑒱𑒔𑒩𑓂𑒔𑒰 𑒥𑒯𑒳𑒞𑒼 𑒁𑒩𑓂𑒟𑒧𑒹 𑒮𑒧𑒨 𑒮𑒰𑒣𑒹𑒏𑓂𑒭, 𑒮𑒰𑒢𑓂𑒠𑒩𑓂𑒦𑒱𑒏 𑒂 𑒮𑒧𑒮𑒰𑒧𑒨𑒱𑒏 𑒮𑓀𑒮𑒰𑒩𑒏𑒹 𑒫𑒱𑒦𑒱𑒢𑓂𑒢 𑒣𑒩𑒱𑒮𑓂𑒟𑒱𑒞𑒱 𑒋𑒫𑓀 𑒠𑒵𑒭𑓂𑒙𑒱𑒏𑒼𑒝𑒮𑒿 𑒏𑒋𑒪 𑒖𑒰 𑒮𑒏𑒻𑒞 𑒕𑒻𑒏। 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒮𑓀𑒮𑓂𑒣𑒹𑒢𑓂𑒮 𑒨𑒯𑒰𑒿 𑒋𑒏𑒩 𑒫𑒻𑒬𑒱𑒭𑓂𑒙𑓂𑒨𑒏𑒹 𑒅𑒠𑓂𑒒𑒰𑒙𑒱𑒞 𑒏𑒩𑒥𑒰𑒏 𑒣𑓂𑒩𑒨𑒰𑒮 𑒏𑓄 𑒩𑒯𑒪 𑒕𑒲।

𑒦𑓂𑒩𑒧𑒩𑒏 𑒏𑒟𑒰 𑒮𑒦 𑒁𑒣𑒢 𑒮𑒧𑒨 𑒂 𑒮𑒧𑒰𑒖𑒏𑒹 𑒁𑒩𑓂𑒟𑒣𑒴𑒩𑓂𑒝 𑒂𑒐𑓂𑒨𑒰𑒢 𑒏𑒯𑒪 𑒖𑒰 𑒮𑒏𑒻𑒞 𑒁𑒕𑒱। 𑒫𑒰𑒮𑓂𑒞𑒫𑒧𑒹 𑒯𑒳𑒢𑒏 𑒠𑒵𑒭𑓂𑒙𑒱𑒥𑒼𑒡 𑒁𑒞𑓂𑒨𑓀𑒞 𑒫𑓂𑒨𑒰𑒣𑒏 𑒁𑒕𑒱 𑒂 𑒍𑒩 𑒏𑒟𑒰𑒞𑓂𑒧𑒏 𑒮𑓀𑒮𑒰𑒩𑒏 𑒂𑒨𑒰𑒧 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒫𑒱𑒮𑓂𑒞𑒵𑒞 𑒋𑒫𑓀 𑒫𑒻𑒬𑒱𑒭𑓂𑒙𑓂𑒨𑒣𑒴𑒩𑓂𑒝 𑒕𑒻𑒏। 𑒋𑒏 𑒍𑒩 𑒏𑒱𑒕𑒳 𑒏𑒟𑒰 𑒧𑒯𑒰𑒢𑒑𑒩𑒲𑒨 𑒖𑒲𑒫𑒢𑒏 𑒌𑒢𑒰 𑒏𑒯𑒪 𑒖𑒰 𑒮𑒏𑒻𑒞 𑒕𑒻𑒏 𑒞 𑒠𑒼𑒮𑒩 𑒠𑒱𑒮 𑒑𑓂𑒩𑒰𑒧𑒲𑒝 𑒖𑒲𑒫𑒢𑒏 𑒨𑒰 𑒖𑒢𑒣𑒠𑒲𑒨𑒏 𑒖𑒲𑒫𑒢𑒏 𑒖𑒲𑒫𑓀𑒞 𑒠𑒮𑓂𑒞𑒰𑒫𑒹𑒖। 𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰𑓀𑒔𑒪𑒏 𑒖𑒢𑒖𑒲𑒫𑒢𑒏 𑒫𑒱𑒫𑒱𑒡𑒩𑓀𑒑, 𑒫𑒱𑒫𑒱𑒡 𑒣𑒏𑓂𑒭, 𑒫𑒱𑒦𑒱𑒢𑓂𑒢 𑒂𑒨𑒰𑒧𑒏 𑒅𑒠𑒒𑒰𑒙𑒢 𑒏𑒩𑒥𑒰𑒧𑒹 𑒯𑒳𑒢𑒏𑒰 𑒧𑒯𑒰𑒩𑒞 𑒯𑒰𑒮𑒱𑒪 𑒦𑒹𑒪 𑒕𑒢𑓂𑒯𑒱। 𑒮𑒧𑒲𑒏𑓂𑒭𑓂𑒨 𑒏𑒟𑒰𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯𑒏 𑒮𑒦 𑒏𑒟𑒰 𑒩𑒹𑒐𑒰𑓀𑒏𑒱𑒞 𑒏𑒩 𑒨𑒼𑒑𑓂𑒨 𑒕𑒻𑒏 𑒂 𑒏𑒟𑒰 𑒬𑒱𑒪𑓂𑒣𑒏 𑒠𑒵𑒭𑓂𑒙𑒱𑒏𑒼𑒝𑒮𑒿 𑒥𑒹𑒖𑒼𑒛𑓃 𑒏𑒯𑒪 𑒖𑒰 𑒮𑒏𑒻𑒞 𑒁𑒕𑒱।

𑒏𑒟𑒰𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯𑒏 𑒏𑒱𑒕𑒳 𑒏𑒟𑒰𑒏 𑒣𑒩𑒱𑒫𑒹𑒬 𑒂 𑒣𑒵𑒭𑓂𑒚𑒦𑒴𑒧𑒱 𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰𑓀𑒔𑒪𑒏 𑒧𑒰𑒃𑒙 𑒣𑒰𑒃𑒢𑒮𑒿 𑒮𑒧𑒢𑓂𑒫𑒨𑒱𑒞 𑒕𑒻𑒏 𑒂 𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰𑓀𑒔𑒪𑒏 𑒮𑒰𑒧𑒰𑒖𑒱𑒏 𑒮𑓀𑒩𑒔𑒢𑒰𑒧𑒹 𑒖𑒹 𑒁𑒦𑒴𑒞𑒣𑒴𑒩𑓂𑒫 𑒣𑒩𑒱𑒫𑒩𑓂𑒞𑒢 𑒠𑒱𑒢𑒰𑒢𑒳𑒠𑒱𑒢 𑒩𑒰𑒐𑒪 𑒖𑒰𑒃𑒞 𑒕𑒻𑒏 𑒞𑒏𑒩 𑒮𑒙𑒲𑒏 𑒂 𑒮𑒰𑓀𑒠𑒩𑓂𑒦𑒱𑒏 𑒮𑓀𑒏𑒹𑒞 𑒋𑒫𑓀 𑒮𑒴𑒔𑒢𑒰 𑒣𑒰𑒚𑒏 𑒮𑒦𑒏𑒹 𑒠𑓄 𑒮𑒏𑒻𑒞 𑒕𑒻𑒏। 𑒏𑒟𑒰𑒏𑒰𑒩 𑒧𑒢𑒼𑒨𑒼𑒑𑒣𑒴𑒩𑓂𑒫𑒏 𑒋𑒫𑓀 𑒧𑒯𑒞𑓂𑒫𑒮𑒿 𑒏𑒟𑒰𑒏 𑒬𑒱𑒪𑓂𑒣 (𑒛𑓂𑒩𑒰𑒤𑓂𑒙) 𑒞𑒻𑒨𑒰𑒩 𑒏𑒩𑒥𑒰𑒧𑒹 𑒢𑒱𑒣𑒳𑒝 𑒠𑒹𑒐𑒰 𑒣𑒛𑓃𑒻𑒞 𑒕𑒟𑒱।

𑒫𑒰𑒨𑒩𑒮𑒮𑓀 𑒨𑒳𑒏𑓂𑒞 𑒮𑓀𑒮𑒰𑒩𑒧𑒹 𑒦𑓂𑒩𑒧𑒩 𑒋𑒯𑒹𑒢 𑒫𑒰𑒃𑒩𑒮𑒨𑒳𑒏𑓂𑒞 𑒏𑒟𑒰 𑒪𑒱𑒐𑒥𑒰𑒏 𑒮𑒰𑒯𑒮 𑒖𑒳𑒙𑒰 𑒮𑒏𑒻𑒞 𑒕𑒟𑒱 𑒧𑒑𑒩 𑒣𑒩𑒱𑒫𑒹𑒬 𑒋𑒫𑓀 𑒣𑒵𑒭𑓂𑒚𑒦𑒴𑒧𑒱 𑒞 𑒖𑒢𑒏𑒣𑒳𑒩𑒮𑒿 𑒏𑒰𑒚𑒧𑒰𑒝𑓂𑒛𑒴𑒡𑒩𑒱𑒏 𑒖𑒲𑒫𑒢𑒏𑒹 𑒔𑒩𑒱𑒞𑓂𑒩𑒧𑒹 𑒪𑒑𑒢𑒬𑒲𑒪 𑒁𑒕𑒱 𑒖𑒢𑒏𑒣𑒳𑒩𑒧𑒹 𑒩𑒧𑒰𑒋𑒏𑒹 𑒪𑒪𑒮𑒼 𑒫𑓂𑒨𑒏𑓂𑒞 𑒏𑓄 𑒩𑒯𑒪 𑒕𑒟𑒱। 𑒯𑒳𑒢𑒏𑒼 𑒣𑒞𑓂𑒢𑒲𑒏𑒹 𑒏𑒰𑒚𑒧𑒰𑒝𑓂𑒛𑒴𑒏 𑒫𑒰𑒞𑒰𑒫𑒩𑒝𑒧𑒹 𑒏𑒼𑒢𑒼𑒩𑒮 𑒢𑒻 𑒦𑒹𑒙𑒃𑒞 𑒕𑒻𑒏 𑒞𑒐𑒢 𑒍 𑒏𑒰𑒚𑒧𑒰𑒝𑓂𑒛𑒴 𑒖𑒨𑒥𑒰𑒏 𑒣𑓂𑒩𑒞𑒱 𑒯𑒳𑒢𑒏𑒰 𑒏𑒼𑒢𑒼 𑒔𑒰𑒫 𑒢𑒯𑒱 𑒠𑒹𑒐𑒪 𑒖𑒰𑒃𑒞 𑒕𑒻𑒏। 𑒠𑒰𑒧𑓂𑒣𑒞𑓂𑒨 𑒖𑒲𑒫𑒢𑒧𑒹 𑒏𑒼𑒢𑒼 𑒫𑒰𑒃𑒩𑒮𑒏𑒹 𑒣𑓂𑒩𑒫𑒹𑒬 𑒢𑒯𑒱 𑒯𑒼𑒨 𑒋𑒏𑒩 𑒐𑒴𑒥 𑒡𑓂𑒨𑒰𑒢 𑒩𑒐𑒻𑒞 𑒕𑒟𑒱 𑒞𑒰𑒯𑒱𑒪𑒹𑒪 𑒁𑒣𑒢𑒹 𑒣𑒩𑒱𑒬𑓂𑒩𑒧 𑒣𑒩 𑒯𑒳𑒢𑒏 𑒡𑓂𑒨𑒰𑒢 𑒥𑒹𑒮𑒲 𑒩𑒯𑒻𑒞 𑒕𑒻𑒏। 𑒠𑒳 𑒒𑓀𑒙𑒰𑒏𑒹 𑒥𑒠𑒪𑒹 𑒔𑒰𑒩 𑒒𑓀𑒙𑒰 𑒐𑒰𑒢𑒰 𑒣𑒏𑒰𑒥𑒹𑒧𑒹 𑒪𑒰𑒑𑒱 𑒖𑒰𑒍 𑒏𑒼𑒢𑒼 𑒥𑒰𑒞 𑒢𑒯𑒱

મગર ઘરક ભાયરસકે ભયસે ઓ પરેશાન ભઽ જાઇત છથિ। યી ભાઇરસ કઁ છૈક ત કોનો દોસર જનાની કે ખાના પકએવાકલલ નહિ ગાખ્યા સિકૈત છૈક। યી ભાઇરસ વાસ્તવિક ભાઇરસસઁ ભયાનક લગૈત છન્હિ।

આઇસીયૂ કથામે દરભંગાકે અસ્પતાલક અનુભવ આ વામેમેકે વેયૈનીક વેવાક ચિત્રણ ભેટૈત છૈક। અપન વેમાર ભાઇકે પીડાસઁ પીડિત કથાકારકે અનુભૂતિ કતેક દરદ પૈદા કરૈત છૈક દેખૂ ! જીવન આ મૃત્યુક બીચ સંઘર્ષ કરૈત હમર ભૈયા, હમર અભિભાવક। હમરા લેલ આબ અસહનીય ભેલ જા રહલ અછિ।

' અમૃત પાન' કથામે કથાકાર મવેશ આન્દોલનકે દૌરાન પાવની તિહારક સનેસ સમયપર નહિ પઠા સકલ ઘર પરિવાર આ ધાર્મિક ચિત્રમે સક્ષમ દેખના જાઇત છથિ। દોસર દિશિ તહિના ચૂડા કતેક સુઅદગર લગૈત છૈક જે અમૃત પાનસઁ કમ નહિ છૈક। દોકાન પર ગ્રાહકપ દેવવાલા મરદ એકરા સવાલમે ગ્રાહકે ચુસ્કી સદાકે લેલ વસિર જાઇત છૈક। કથાકારકે સાંસ્કૃતિક સંચેતના કતેક ચનીભૂત છૈક તકરે સ્પષ્ટ ચિત્રણ કરવામે સક્ષમ છથિ।

કથા દ્વિતીય કષેમીક એકટા ઙવિવામે યાત્રા કરવાક આનન્દાનુભૂતિ આ યૌનિક આકર્ષણક આનન્દકે વર્ણનમે કથાક કથાવસ્તુ સક્ષમ છૈક।

' ક્વાર્ટર નં એક્ષ તીન' કથામે ચઽ ક્વાર્ટર કોશી પ્રોજેક્ટમે કાજકએનિહાર સભક હેતુ વનાઓલ ક્વાર્ટર છૈક। યહિ ક્વાર્ટરકે પુરાન યા નવ અનુભવ વર્ણન ત છૈહે આત્મીય સમ્માનકે સંભાવનાકે તલાશમે માનવીય સંવેદનાકે વટોરવામે કથાકાર સક્ષમ દેખના જાઇત છથિ। પરાકંપન શીર્ષક કથા ૧૯૮૮૨ સાલકે મહાનુકમ્પકે પરાકંપનકે પૃષ્ઠભૂમિ લિખલ ગેલ છૈક। નવ ઘરકે નિર્માણકે પરિક્ષણ આ યહિ ઘરમે વાસકે ખુશી કતેકો વેરક પરાકમ્પનસઁ પરિવર્તિત નહિ ભઽ સકૈત છૈક। યી કથામે સેહો કથાકાર માનવીય સંવેદનાકે સ્રોત તયારીમે વહુત ગાસ સભક ખ્યાલ કએને છથિ આ ભૌતિક સુખ પ્રાપ્તિ પ્રસન્નતાકે વર્ણન। પરિવર્તન શીર્ષક કથામે દામ્પત્ય જીવનકે દ્વન્દ ચિત્રણ કએલ ગેલ છૈક આ યી દ્વન્દકે વર્ણનમે કથાકાર દ્વવિધિ ગ્રસ્ત

मन स्थितिक वर्णनमे सेहो सक्षम। ई कथाक कथावस्तुक कथानकमे मैथिली आ हिन्दीक पुट रहक कथाउपर स्वाभाविकताक निर्वाह करैत छथि।

मुनिया टी स्टल मिथिलाञ्चलक जीवनमे प्रायः घटित होमवाला कथानकक कथाउपर अपना प्रतिभासँ प्रकट करबाक लेल प्रयासशील देखल जाइत छथि। गामघरमे कोनो चाहक दोकानमे एहन घटना प्रायः घटित होइत रहैत छैके। दोकानपर यदि कोनो सुन्नरी छैक त ओकर दोकान खुब चलैत छैक ओहि दोकानपर खूब भीड़ रहैत छैक आ किसिम किसिमक गहँकी अनाइ स्वभाविक छैक। कतेक गँहकी सभ चाहक लाथे आ लाजसँ बेसी रमौलवालीक रुपरंग आ हावभाव पर भमरा जकाँ रस चुसक लेल ललाहित रहैत छैक। एकदिन ओ सुन्नरी अपन पति बला बच्चा सभक छोड़ि क एकटा छौड़ा रामचनक साथे भागि गेलै। ई गामघरक लेल सभसँ बेसी चर्चित घटना भऽ गेल जे सर्व स्वभाविक छैक।

समीक्ष्य संग्रहक मास्टर पसि कथा छैक अन्नयन लक्ष्मी। ई कथा मधेशक धरातलीय यथार्थक चित्रणमे सक्षम छैक। एकरा युवक आ युवतीक मन स्थिति आ मनोविज्ञानक चित्रणमे बेजोड़ छैक। एकटा परित्यक्ता युवती जे प्रेमक फंदामे पड़ि गर्भवती भऽ जाइत छैक आ ओकरा ओकरे अस्तित्वक आदमी धोखा दऽ दैत छैक। एहिमे ओकर वेदनाक बड़ सटिक ढंगसं व्यक्त करलगेल छैक। ई युवती एकटा पुरुषसे प्रताड़ित आ दोसर महिलासँ वहिष्कृत। ऐह कथाक मुख्य उद्देश्य छैक। रेमीटान्स आर्थिक उन्नति त व्यक्तिक जीवनमे आनि दैत छैक मगर सामाजिक संरचनाक भताभुंग कऽ दैत छैक।

मगर ई कथाक सुखान्त बनाबक कला कथाकारक विशेषता मानल जाए सकैत अछि। सम्पूर्ण कथा वेदनासँ भरल छैक मगर एकर अन्त सुखान्त पक्षक सराहनीय ढंग कथाकारक कलाकारिताक विशेषता छैक।

गंगा प्रसादक स्वायतता शीर्षकमे सुगाक माध्यम गामतन्त्र व्यवस्थापर व्यंग्यक वाण प्रहार प्रशंसनीय कहल जा सकैत छैक।

'પ્રતીક્ષામે' કથા ગ્રામીણ જિન્દગી આ શહરી જીવનકે વીચકે અન્તર્દ્વન્દ્વક ચિત્રણ કરવામે સક્ષમ માનલ જા સકૈત છૈક। દૂ સંસ્કૃતિ આ ભાષાકે કારણેં જિન્દગી દ્વન્દ્વમે ફસ જાઇત છૈક આ સચ્ચા સુખભોગસે વંચિત। એકટા કહવીમે સમ્પૂર્ણ કથાક સારાંશ સ્પષ્ટ ભઽ જાઇત છૈક ઉના ન દેના વિનુ છુછુનીકે વેના।

'દહેજ' શીર્ષક કથામે પુરાને વિષયવસ્તુ કે વર્તમાનકે માધ્યમસઁ કથાકાર નવ સમસ્યા યા જ્વલંત સમસ્યા જે મિથિલાંચલકે છૈક તેકર વેવાક વર્ણન આધુનિક સંદર્ભમે કરવ હુનક ઉદ્દેશ્ય દેખના જાઇત છૈક। ખાલીક દેશમે કાજ કરવાક શાન શૌકત કે પ્રદર્શન આ દહેજકે વેશી માઁગસઁ સમ્પૂર્ણ મિથિલાંચલ આક્રાન્ત અછિ। કન્યા પક્ષ કલપૈત કલપૈત કહૈત છૈક જે હમરા હૈસિયતસઁ વેશી માઁગ ભેલ મગર એકર કોનો સુનુવાઇ વર પક્ષકે લોકસભસઁ નહિ ભેલાસઁ સમ્પૂર્ણ પરિવારમે નિરાશા હોનાઇ કોનો આશ્ચર્યક ગપ્પ નહિ છૈક। કથાકારકે કટુ સત્યમે કતેક સત્યતા છૈક દેખૂ

"આવ ત વિઆહમે મોટરસાઇકલ નહિ લિઅત તઁ વિઆહે કૈસલ। એમ્હર ઘરવાલીસઁ વેસી મહત્વ ભઽ ગેલ છૈક મોટરસાઇકલકે। વિઆહસઁ પૂર્વ ઘરવાલીકે અનુહાર નહિ, મોટરસાઇકલ કે અનુહાર દેખઽ ચાહી। એહિસઁ પીડા, અપમાન દુર્ઘટના સેહો વેસીય ઘટિત ભઽ રહલ અછિ। મુદા વેટાવાલા સભકેલ ચનસન।"

'ઉડાન' કથા નયા કથાત્મક શૈલીમે લિખલ ગેલ છૈક। ઈ કથા નાટકીય શૈલીમે લિખિ કિ કથાકાર ભ્રમર નવ પ્રયોગ કરવાક કોશિશમે છથિ। દશ દૃશ્યમે લિખલ કથાક નિચોડ઼મે કી છૈક ત અપને ચરતી પર પ્રેમ આ સંસ્કાર પરવાક। 'ઉડાન' શીર્ષક કથાકે મુખ્ય કેન્દ્ર સેહો રોમાન્સ છૈ જેકર ચલતે સામાજિક આ પારિવારિક સમ્વન્ધકે નકારાત્મક અસર દેખના જાઇત છૈક। તત્સર્થ કથાકારકે કથન સાર્થક છૈક :

હમર ઉડાનમે અહઁસભકે સાથ ચાહી।

𑒂 𑒂𑒥 𑒯𑒼𑒩𑒲 𑒂𑒥𑒱 𑒑𑒹𑒪𑒻 𑒬𑒲𑒩𑓂𑒭𑒏𑒧𑒹 𑒮𑒰𑓀𑒮𑓂𑒏𑒵𑒞𑒱𑒏 𑒖𑒲𑒫𑒢𑒏𑒹 𑒖𑒲𑒥𑒻𑒞 𑒏𑒩𑒥𑒰𑒏 𑒪𑒹𑒪 𑒏𑒟𑒰𑒏𑒰𑒩 𑒮𑒏𑓂𑒩𑒱𑒨 𑒋𑒫𑓀 𑒮𑒔𑒹𑒭𑓂𑒙 𑒠𑒹𑒐𑒪 𑒖𑒰𑒃𑒞 𑒕𑒟𑒱। 𑒤𑒑𑒳𑒂 𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰𑓀𑒔𑒪𑒏 𑒋𑒏𑒙𑒰 𑒥𑒛 𑒧𑒯𑒞𑓂𑒫𑒣𑒴𑒩𑓂𑒝 𑒋𑒫𑓀 𑒧𑒾𑒪𑒱𑒏 𑒣𑒩𑓂𑒫 𑒧𑒰𑒢𑒪 𑒖𑒰𑒃𑒞 𑒕𑒻𑒏 𑒂 𑒋𑒏𑒩 𑒩𑓀𑒑𑒲𑒢𑒲 𑒢𑒬𑒰 𑒨𑒳𑒫𑒰 𑒨𑒳𑒫𑒞𑒲𑒏 𑒮𑒧𑒰𑒢 𑒩𑒴𑒣𑒮𑒿 𑒠𑒹𑒐𑒪 𑒖𑒰𑒃𑒞 𑒕𑒻𑒏। 𑒏𑒟𑒰𑒏𑒰𑒩 𑒦𑓂𑒩𑒧𑒩𑒏𑒹 𑒬𑒥𑓂𑒠𑒧𑒹 : "𑒧𑒢𑒹 𑒤𑒑𑒳𑒂𑒏 𑒩𑓀𑒑 𑒠𑒳𑒢𑒴 𑒠𑒱𑒬𑒱 𑒔𑒜𑒪 𑒩𑒯𑒻𑒏। 𑒯𑒼𑒩𑒲 𑒯𑒻।"

𑒔𑒻𑒞𑒰𑒫𑒩𑒏𑒹 𑒔𑒱𑒞𑓂𑒞𑒰𑒏𑒩𑓂𑒭𑒏 𑒪𑒼𑒏𑒑𑒲𑒞𑒏𑒹 𑒮𑒧𑒰𑒫𑒹𑒬 𑒮𑒿 𑒋𑒯𑒱 𑒏𑒟𑒰𑒏 𑒏𑒟𑒰𑒞𑓂𑒧𑒏 𑒮𑒾𑒢𑓂𑒠𑒩𑓂𑒨𑒧𑒹 𑒔𑒰𑒩𑒱 𑒔𑒰𑒿𑒠 𑒪𑒑𑒰𑒥𑒋𑒏 𑒪𑒹𑒪 𑒏𑒟𑒰𑒏𑒰𑒩 𑒣𑓂𑒩𑒨𑒞𑓂𑒢𑒬𑒲𑒪 𑒥𑒳𑒗𑒰𑒃𑒞 𑒕𑒟𑒱 𑒖𑒹𑒢𑒰 :

"𑒒𑒳𑒩𑒞𑒲 𑒥𑒹𑒩𑒧𑒹 𑒛𑒤𑒪𑒱𑒨𑒰 𑒮𑒦 𑒔𑒻𑒞𑒰𑒫𑒩 𑒑𑒰𑒥𑒋 𑒪𑒑𑒻𑒏 𑒔𑒻𑒞 𑒧𑒰𑒮 𑒖𑒼𑒥𑒢𑒰 𑒤𑒳𑒪𑒰𑒋𑒪 𑒯𑒼 𑒩𑒰𑒧𑒰।

𑒏𑒱 𑒮𑒻𑒨𑒰𑓀 𑒢𑒯𑒱 𑒂𑒋𑒪।"

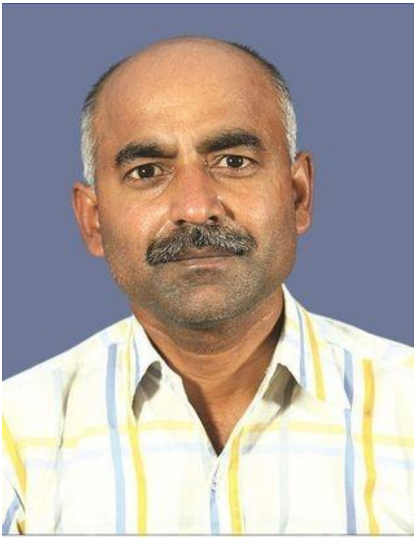
'𑒮𑒣𑒢𑒰' 𑒬𑒲𑒩𑓂𑒭𑒏 𑒏𑒟𑒰𑒧𑒹 𑒠𑒹𑒬𑒧𑒹 𑒫𑒱𑒦𑒹𑒠𑒏 𑒏𑒰𑒩𑒝𑒹 𑒧𑒡𑒹𑒬 𑒂𑒢𑓂𑒠𑒼𑒪𑒢𑒏 𑒂𑒩𑓀𑒦 𑒦𑒹𑒪 𑒩𑒯𑒻𑒏 𑒞𑒏𑒩𑒰 𑒏𑒟𑒰𑒫𑒮𑓂𑒞𑒳 𑒥𑒢𑒰 𑒏 𑒏𑒟𑒰𑒏𑒰𑒩 𑒋𑒯𑒱 𑒏𑒟𑒰𑒏𑒹 𑒢𑒱𑒩𑓂𑒧𑒰𑒝 𑒏𑒩𑒥 𑒅𑒔𑒱𑒞 𑒖𑒰𑒢𑒱 𑒏𑒱 𑒥𑒰𑒣 𑒧𑒰𑒨𑒏𑒹 𑒮𑒣𑒢𑒰𑒏𑒹 𑒮𑒔𑒱𑒞𑓂𑒩 𑒔𑒱𑒞𑓂𑒩𑒝 𑒏𑒩𑒧𑒹 𑒮𑒤𑒪 𑒠𑒹𑒐𑒪 𑒖𑒰𑒃𑒞 𑒕𑒻𑒏। 𑒖𑒲𑒫𑒢𑒦𑒩 𑒁𑒣𑒼𑒨𑒲 𑒁𑒣𑒢 𑒢𑒼𑒏𑒩𑒲𑒏𑒰𑒪𑒧𑒹 𑒫𑒱𑒦𑒹𑒠𑒏𑒹 𑒬𑒱𑒏𑒰𑒩 𑒦𑒹𑒪 𑒂 𑒁𑒢𑓂𑒞𑒧𑒹 𑒁𑒣𑒢𑒰 𑒥𑒪 𑒁𑒬𑒼𑒏𑒏𑒹 𑒥𑒲𑒋𑒣𑒰𑒮 𑒏𑒋𑒪𑒰𑒏𑒹 𑒥𑒰𑒠𑒼 𑒮𑒱𑒣𑒰𑒯𑒱 𑒣𑒠 𑒣𑒩 𑒦𑒩𑓂𑒞𑒲 𑒢𑒯𑒱 𑒏𑒩𑒥𑒰 𑒮𑒏𑒪 𑒞𑒏𑒩 𑒫𑒹𑒠𑒢𑒰 𑒫𑓂𑒨𑒏𑓂𑒞 𑒏𑒩𑒧𑒹 𑒮𑒤𑒪 𑒦𑒹𑒪 𑒕𑒻𑒏। 𑒮𑒲𑒧𑒰𑒣𑒰𑒩𑒏 𑒦𑒴𑒞 𑒬𑒲𑒩𑓂𑒭𑒏 𑒏𑒟𑒰𑒧𑒹 𑒏𑒟𑒰𑒏𑒰𑒩 𑒔𑒱𑒢𑓂𑒞𑒱𑒞 𑒯𑒼𑒨𑒥 𑒮𑓂𑒫𑒰𑒦𑒰𑒫𑒱𑒏 𑒕𑒻𑒏। 𑒥𑒹𑒙𑒲 𑒩𑒼𑒙𑒲 𑒏𑒹 𑒮𑒧𑓂𑒥𑒢𑓂𑒡 𑒖𑒹 𑒬𑒞𑒰𑒥𑓂𑒠𑒲𑒮𑒹 𑒏𑒰𑒨𑒧 𑒕𑒻𑒏 𑒢𑒹𑒣𑒰𑒪 𑒂 𑒦𑒰𑒩𑒞𑒧𑒹 𑒍𑒏𑒩𑒰 𑒂𑒃𑒏𑒹 𑒩𑒰𑒖𑒢𑒲𑒞𑒱𑒧𑒹 𑒮𑒧𑒰𑒣𑓂𑒞 𑒢𑒯𑒱 𑒏𑓄 𑒠𑒹𑒃𑒏 𑒞𑒏𑒩 𑒔𑒱𑒢𑓂𑒞𑒰𑒏𑒹 𑒐𑒴𑒥 𑒢𑒱𑒧𑒢 𑒛𑓀𑒑𑒮𑒿 𑒫𑓂𑒨𑒏𑓂𑒞 𑒏𑒋𑒢𑒹 𑒕𑒟𑒱। 𑒋𑒏𑒙𑒰 𑒮𑒞𑓂𑒞𑒰𑒏𑒹 𑒏𑒰𑒩𑒝𑒹 𑒠𑒳𑒃 𑒠𑒹𑒬𑒏 𑒫𑒱𑒦𑒰𑒖𑒢𑒏𑒹 𑒣𑒲𑒛𑒰 𑒮𑒲𑒧𑒰𑒫𑒩𑓂𑒞𑒲 𑒃𑒪𑒰𑒏𑒰𑒏𑒹 𑒪𑒼𑒏𑒮𑒦 𑒦𑒼𑒑𑒱 𑒩𑒯𑒪 𑒕𑒻𑒏। 𑒏𑒟𑒰𑒏𑒰𑒩𑒏 𑒏𑒟𑒢 𑒧𑒰𑒩𑓂𑒧𑒱𑒏 𑒕𑒻𑒏 :

"𑒣𑒞𑒰 𑒢𑒯𑒱, 𑒂𑒥 𑒮𑒲𑒧𑒰 𑒣𑒩 𑒚𑒰𑒜 𑒃 𑒅𑒖𑒩𑒏𑒰 𑒮𑒞𑓂𑒞𑒰 𑒍𑒏𑒩𑒰 𑒦𑒴𑒞 𑒖𑒏𑒰𑒿 𑒏𑒯𑒱𑒨𑒰 𑒡𑒩𑒱 𑒛𑒹𑒩𑒥𑒻𑒞 𑒩𑒯𑒞𑒻।"

સ્ળોનયિા નાતુક સપના વહુત નાશ કિથાસઁગ્નહ સનામે પ્નકાશતિ ભેલ કથા અછિ તાહિ વાસ્તે સમીક્ષ્ય કથાસઁગ્નહમે સંકલતિ કનવાક કોનો ઔચતિ્ય નૈ દેખ્ય નહલ છો। અન્તમે કથાકાનક શૈલી વડ પનમિાન્જતિ આ પ્નશંસનીય છૈક આ એહસિં કથામે એકન પ્નભાવસઁ મહિસ આઓન વઢ ગિેલ છૈક।

અપન મંતવ્યે દતિોનાઇિસતાફ઼્વાદિહા઼ગમાઇિયોમ **પન પઠાઉ**।

૨૧૪દનિશ યાદવ-લોક મૈથલિી કેન વભિૂતિ' જનમન'

દનિશ યાદવ

𑒪𑒼𑒏 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒏𑒹𑒩 𑒫𑒱𑒦𑒴𑒞𑒱 '𑒦𑓂𑒩𑒧𑒩'

𑒢𑒹𑒣𑒰𑒪𑒏 𑒡𑒢𑒳𑒭𑒰 𑒖𑒱𑒪𑓂𑒪𑒰 𑒥𑒒𑒔𑒾𑒛𑒰 𑒑𑒰𑒧𑒧𑒹 𑓗𑓒 𑒫𑒩𑓂𑒭 𑒣𑒯𑒱𑒢𑒹 𑒩𑒰𑒧 𑒦𑒩𑒼𑒮 𑒏𑒰𑒣𑒛𑒱 '𑒦𑓂𑒩𑒧𑒩' 𑒏𑒹 𑒖𑒢𑓂𑒧 𑒦𑒹𑒪 𑒕𑒪𑒢𑒱। 𑒋𑒏𑒻𑒯𑒙𑒰 𑒫𑓂𑒨𑒏𑓂𑒞𑒱𑒏 𑒄𑒢𑒹𑒏 𑒩𑒳𑒣 𑒏𑒫𑒱, 𑒏𑒟𑒰𑒏𑒰𑒩, 𑒢𑒰𑒙𑒏 𑒪𑒹𑒐𑒏, 𑒣𑒞𑓂𑒩𑒏𑒰𑒩, 𑒮𑒧𑓂𑒣𑒰𑒠𑒏 𑒅 𑒣𑓂𑒩𑒰𑒖𑓂𑒘 𑒋𑒏𑒙𑒰 𑒥𑒯𑒳𑒅𑒨𑒧 𑒩𑒯𑒪 𑒪𑒼𑒏 𑒬𑒰𑒨𑒠 '𑒦𑓂𑒩𑒧𑒩' 𑒥𑒰𑒯𑒹𑒏 𑒅𑒩 𑒏𑒱𑒨𑒼 𑒢𑒋 𑒦𑒿 𑒮𑒏𑒻𑒞 𑒄𑒕𑒱। 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨𑒧𑒹 𑒫𑒱𑒦𑒱𑒢𑓂𑒢 𑒣𑒳𑒮𑓂𑒞𑒏 𑒣𑓂𑒩𑒏𑒰𑒬𑒱𑒞 𑒏𑒿 𑒔𑒳𑒏𑒪 𑒍 𑒢𑒹𑒣𑒰𑒪 𑒣𑓂𑒩𑒖𑓂𑒘𑒰 𑒣𑓂𑒩𑒞𑒱𑒭𑓂𑒚𑒰𑒢𑒏𑒹 𑒣𑓂𑒩𑒰𑒖𑓂𑒘 𑒣𑒩𑒱𑒭𑒠𑓂 𑒮𑒠𑒮𑓂𑒨 𑒅 𑒮𑒰𑒗𑒰 𑒣𑓂𑒩𑒏𑒰𑒬𑒢𑒏𑒹 𑒄𑒡𑓂𑒨𑒏𑓂𑒭𑒏𑒹 𑒮𑒧𑒹𑒞𑒏𑒹 𑒦𑒴𑒧𑒱𑒏𑒰 𑒢𑒱𑒩𑓂𑒫𑒰𑒯 𑒏𑒩𑒥𑒰𑒏 𑒄𑒢𑒳𑒦𑒫 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒣𑓂𑒩𑒰𑒣𑓂𑒞 𑒏𑒋𑒢𑒹 𑒕𑒟𑒱।

𑒣𑓂𑒩𑒰𑒩𑒧𑓂𑒦𑒱𑒏 𑒬𑒱𑒏𑓂𑒭𑒰 𑒑𑒰𑒧𑒹 𑒮𑒿 𑒣𑒳𑒩𑒰 𑒏𑒹𑒪𑒰𑒏 𑒥𑒰𑒠 𑒍 𑒈𑒔𑓂𑒔 𑒬𑒱𑒏𑓂𑒭𑒰𑒏 𑒪𑒹𑒪 𑒖𑒢𑒏𑒣𑒳𑒩 𑒣𑒯𑒳𑒿𑒔𑒪𑒰𑒯। 𑒍𑒞𑒻𑒯 𑒮𑓀𑒔𑒰𑒪𑒱𑒞 𑒞𑓂𑒩𑒱𑒦𑒳𑒫𑒢 𑒫𑒱𑒬𑓂𑒫𑒫𑒱𑒠𑓂𑒨𑒰𑒪𑒨𑒏 𑒅𑓀𑒑𑒱𑒏 𑒏𑓂𑒨𑒰𑒧𑓂𑒣𑒮 𑒩𑒰𑒧𑒮𑓂𑒫𑒩𑒳𑒣 𑒩𑒰𑒧𑒮𑒰𑒑𑒩 𑒥𑒯𑒳𑒧𑒳𑒐𑒲 𑒏𑓂𑒨𑒰𑒧𑓂𑒣𑒮𑒮𑒿 𑒍 𑒮𑓂𑒢𑒰𑒞𑒏𑒼𑒞𑓂𑒞𑒩 𑒈𑒞𑓂𑒞𑒲𑒩𑓂𑒝 𑒏𑒋𑒪𑒢𑒱। 𑒥𑒯𑒳𑒧𑒳𑒐𑒲 𑒣𑓂𑒩𑒞𑒱𑒦𑒰𑒏𑒹 𑒡𑒢𑒲 𑒏𑒰𑒣𑒛𑒱 𑒏𑒫𑒱𑒞𑒰, 𑒏𑒟𑒰, 𑒣𑓂𑒩𑒥𑒢𑓂𑒡, 𑒢𑒱𑒥𑒢𑓂𑒡, 𑒢𑒰𑒙𑒏, 𑒑𑒲𑒞, 𑒨𑒰𑒞𑓂𑒩𑒰𑒮𑓀𑒮𑓂𑒧𑒩𑒝 𑒅𑒠𑒱 𑒫𑒱𑒫𑒱𑒡 𑒏𑓂𑒭𑒹𑒞𑓂𑒩𑒧𑒹 𑒠𑒬𑒏𑒾 𑒮𑒿 𑒏𑒪𑒧 𑒔𑒪𑒥𑒻𑒞 𑒅𑒥𑒱 𑒩𑒯𑒪 𑒕𑒟𑒱। 𑒍 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒦𑒰𑒭𑒰 𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨𑒧𑒹 𑒮𑒥 𑒮𑒿 𑒥𑒹𑒮𑒲 𑒮𑒏𑓂𑒩𑒱𑒨 𑒩𑒯𑒪𑒰 𑒄𑒕𑒱। 𑒞𑒟𑒰𑒣𑒱 𑒯𑒳𑒢𑒏𑒩 𑒢𑒹𑒣𑒰𑒪𑒲, 𑒯𑒱𑒢𑓂𑒠𑒲𑒮𑒯𑒱𑒞𑒏𑒹 𑒦𑒰𑒭𑒰 𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨𑒧𑒹 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒍𑒞𑒥𑒹 𑒄𑒞𑒳𑒪𑒢𑒲𑒨 𑒨𑒼𑒑𑒠𑒰𑒢 𑒕𑒻𑒢। 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨𑒧𑒹𑓀 𑒥𑒾𑒠𑓂𑒡𑒱𑒏𑒞𑒰𑒏𑒹 𑒣𑒻𑒒 𑒅 𑒄𑒫𑒱𑒮𑓂𑒧𑒩𑒝𑒲𑒨 𑒣𑒠𑒔𑒱𑒢𑓂𑒯 𑒕𑒼𑒛𑒫𑒰𑒧𑒹 𑒍 𑒏𑒳𑒢𑒴 𑒏𑒮𑒻𑒩 𑒬𑒹𑒭 𑒢𑒯𑒱 𑒩𑒐𑒪𑒰 𑒄𑒕𑒱। 𑒍 𑒢𑒹𑒣𑒰𑒪𑒏 𑒣𑓂𑒩𑒖𑓂𑒘𑒰 𑒣𑓂𑒩𑒞𑒱𑒭𑓂𑒚𑒰𑒢𑒧𑒹𑓀 𑒯𑒼𑒋 𑒏𑒱𑒫𑒰 𑒮𑒰𑒗𑒰 𑒣𑓂𑒩𑒏𑒰𑒬𑒢𑒧𑒹, 𑒖𑒞𑒯 𑒩𑒯𑒪𑒰 𑒮𑒥𑒚𑒰𑒧 𑒪𑒼𑒏𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒦𑒰𑒭𑒰, 𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨 𑒅 𑒏𑒪𑒰 𑒏𑓂𑒭𑒹𑒞𑓂𑒩𑒧𑒹 𑒄𑒠𑓂𑒫𑒱𑒞𑒲𑒨 𑒏𑒰𑒖 𑒏𑒩𑒻𑒞 𑒩𑒯𑒪𑒰 𑒄𑒕𑒱। 𑒢𑒹𑒣𑒰𑒪𑒲𑒨 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒦𑒰𑒭𑒰 𑒏𑓂𑒭𑒹𑒞𑓂𑒩𑒧𑒹 𑒯𑒳𑒢𑒏 𑒈𑒔𑒰𑒇 𑒋𑒏𑒙𑒰 𑒑𑒩𑒱𑒧𑒰 𑒏𑒰𑒨𑒧 𑒏𑒿 𑒔𑒳𑒏𑒪 𑒄𑒕𑒱।

𑒄𑒣𑒢 𑒧𑒰𑒞𑒵𑒦𑒰𑒭𑒰𑒧𑒹 𑒮𑒠𑒐𑒢𑒱 𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨 𑒮𑒰𑒡𑒢𑒰 𑒏𑒩𑒻𑒞 𑒩𑒯𑒪𑒰 '𑒦𑓂𑒩𑒧𑒩' 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨𑒏𑒹𑒩 '𑒬𑒹𑒏𑓂𑒮𑒣𑒱𑒨𑒩' 𑒕𑒟𑒱। 𑒍 𑒣𑒞𑓂𑒩𑒏𑒰𑒩, 𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨𑒏𑒰𑒩, 𑒪𑒹𑒐𑒏 𑒅 𑒮𑒩𑓂𑒖𑒏 𑒧𑒰𑒞𑓂𑒩 𑒢𑒋 𑒨𑒳𑒑𑒮𑓂𑒩𑒭𑓂𑒙𑒰 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒕𑒟𑒱। 𑒅𑒥𑒰𑒪𑒥𑒯𑒱𑒢𑒱𑒏𑒹 𑒅𑒥𑒰𑒪 𑒥𑒢𑒱 𑒍 𑒮𑒠𑒐𑒢𑒱 𑒄𑒣𑒢 𑒮𑒧𑒰𑒖𑒏𑒹 𑒪𑒹𑒪 𑒚𑒰𑒛 𑒩𑒯𑒪𑒰 𑒄𑒕𑒱। 𑒞𑒿𑒇 𑒯𑒳𑒢𑒏𑒰 𑒨𑒳𑒑𑒮𑓂𑒩𑒭𑓂𑒙𑒰 𑒏𑒱𑒫𑒰 𑒨𑒳𑒑𑒠𑓂𑒩𑒭𑓂𑒙𑒰 𑒏𑒯𑒥𑒰𑒧𑒹 𑒏𑒳𑒢𑒴 𑒫𑒱𑒧𑒞𑒱 𑒏𑒱𑒢𑒏𑒼 𑒢𑒯𑒱 𑒯𑒼𑒧𑒰𑒏 𑒔𑒰𑒯𑒲। 𑒍 𑒥𑓂𑒩𑒰𑒯𑓂𑒧𑒝𑒼𑒞𑓂𑒞𑒩

𑒮𑒧𑒰𑒖𑒏 𑒣𑓂𑒩𑒞𑒱𑒢𑒱𑒡𑒱𑒞𑓂𑒫 𑒏𑒩𑒻𑒞 𑒖𑒯𑒱 𑒩𑒴𑒣𑒮𑒿 𑒁𑒣𑒢 𑒅𑒣𑒮𑓂𑒟𑒱𑒞𑒱 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨 𑒏𑓂𑒭𑒹𑒞𑓂𑒩𑒧𑒹 𑒖𑒢𑒾𑒢𑒹 𑒕𑒟𑒱 𑒍 𑒥𑒯𑒳𑒞𑒏𑒹 𑒋𑒯𑒱 𑒁𑒮𑓀𑒦𑒫 𑒧𑒰𑒞𑓂𑒩 𑒢𑒻 𑒠𑒴𑒩𑓂𑒪𑒦 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒦𑒿 𑒮𑒏𑒻𑒞 𑒁𑒕𑒱। 𑒍 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨𑒏𑒹𑒩 𑒧𑒰𑒡𑓂𑒨𑒧 𑒮𑒿 𑒋𑒏𑒙𑒰 𑒋𑒯𑒢 𑒨𑒳𑒑𑒏 𑒢𑒱𑒩𑓂𑒧𑒰𑒝 𑒏𑒹𑒪𑒟𑒱 𑒖𑒏𑒩 𑒫𑒩𑓂𑒝𑒢 𑒏𑒩𑒥𑒰 𑒁𑒮𑓀𑒦𑒫 𑒥𑒳𑒗𑒰𑒃𑒕।

𑒏𑓂𑒩𑒰𑒢𑓂𑒞𑒱𑒏 𑒑𑒲𑒞 𑒯𑒼𑒋 𑒏𑒫𑒱𑒞𑒰 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨𑒏𑒹 𑒥𑒯𑒳𑒂𑒨𑒰𑒧𑒱𑒏 𑒮𑓀𑒫𑒩𑓂𑒠𑓂𑒡𑒢𑒏 𑒥𑒰𑒞 𑒯𑒼𑒋, 𑒮𑒥𑒧𑒹 𑒍 𑒁𑒣𑒢 𑒏𑒪𑒧 𑒢𑒱𑒩𑒢𑓂𑒞𑒩 𑒔𑒪𑒥𑒻𑒞 𑒁𑒫𑒱𑒔𑓂𑒕𑒱𑒢𑓂𑒢 𑒞𑒰𑒩𑒰𑒏𑒹 𑒦𑒴𑒧𑒱𑒏𑒰𑒧𑒹 𑒩𑒯𑒪 𑒁𑒕𑒱। 𑒨𑒟𑒰𑒩𑓂𑒟𑒫𑒰𑒠𑒲 𑒦𑒰𑒫𑒦𑒴𑒧𑒱 𑒂 𑒣𑓂𑒩𑒑𑒞𑒱𑒫𑒰𑒠𑒲 𑒔𑒱𑒢𑓂𑒞𑒢𑒏 𑒣𑓂𑒩𑒞𑒱𑒭𑓂𑒚𑒰𑒣𑒢𑒧𑒹 𑒯𑒳𑒢𑒏 𑒫𑒱𑒬𑒱𑒭𑓂𑒙 𑒨𑒼𑒑𑒠𑒰𑒢𑒏 𑒔𑒩𑓂𑒔𑒰 𑒣𑒩𑒱𑒔𑒩𑓂𑒔𑒰 𑒏𑒹𑒢𑒰𑒃 𑒢𑒹𑒣𑒰𑒪𑒏 𑒦𑒴𑒧𑒱 𑒏𑒢𑒱𑒏𑒼 𑒥𑒮𑒏𑒹 𑒥𑒰𑒞 𑒢𑒯𑒱 𑒦𑒿 𑒮𑒏𑒻𑒞 𑒁𑒕𑒱। 𑒯𑒧𑒩𑒰 𑒖𑒢𑒱𑒞𑒥, 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨𑒏𑒹 𑒨𑒳𑒑𑒰𑒢𑒳𑒩𑒴𑒣 𑒂𑒑𑒰 𑒥𑒜𑒹𑒥𑒰𑒏 𑒯𑒳𑒢𑒏 𑒮𑒰𑒡𑒢𑒰𑒏𑒹 𑒮𑒧𑓂𑒧𑒰𑒢 𑒏𑒩𑒥𑒰𑒧𑒹 𑒏𑒢𑒱𑒏𑒼 𑒏𑓀𑒖𑒳𑒮𑒰𑒃 𑒢𑒯𑒱 𑒯𑒼𑒧𑒰𑒏 𑒔𑒰𑒯𑒱। 𑒢𑒹𑒣𑒰𑒪 𑒣𑓀𑒔𑒰𑒨𑒞𑒏𑒰𑒪𑒮𑒿 𑒑𑒝𑒞𑒢𑓂𑒞𑓂𑒩𑒧𑒹 𑒂𑒥𑒱 𑒑𑒹𑒪 𑒁𑒕𑒱, 𑒁𑒯𑒱 𑒩𑒰𑒖𑒢𑒲𑒞𑒱𑒏 𑒣𑒩𑒱𑒫𑒩𑓂𑒞𑒢 𑒂 𑒩𑒴𑒣𑒰𑒢𑓂𑒞𑒩𑒝𑒧𑒹 𑒏𑒰𑒣𑒛𑓃𑒱𑒏 𑒨𑒼𑒑𑒠𑒰𑒢 𑒣𑓂𑒩𑒞𑓂𑒨𑒏𑓂𑒭 𑒂 𑒁𑒣𑓂𑒩𑒞𑓂𑒨𑒏𑓂𑒭 𑒩𑒴𑒣𑒧𑒹 𑒍𑒞𑒥𑒹 𑒩𑒯𑒪 𑒁𑒕𑒱। 𑒯𑒳𑒢𑒏 𑒖𑒲𑒫𑒢𑓂𑒞 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨𑒱𑒏 𑒩𑒔𑒢𑒰𑒏𑒹 𑒧𑒰𑒡𑓂𑒨𑒧𑒮𑓀 𑒁𑒯𑒧𑒱 𑒌𑒞𑒱𑒯𑒰𑒮𑒱𑒏 𑒦𑒴𑒧𑒱𑒏𑒰 𑒢𑒱𑒩𑓂𑒫𑒰𑒯 𑒏𑒩𑒥𑒰𑒏 𑒣𑓂𑒩𑒧𑒰𑒝𑒮𑒥 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒐𑒳𑒥𑒹 𑒦𑒹𑒙𑒻𑒞 𑒕𑒻𑒏।

𑒢𑒹𑒣𑒰𑒪𑒏 𑒮𑒥𑒮𑒿 𑒥𑒹𑒮𑒲 𑒥𑒖𑒻𑒫𑒰𑒪𑒰 𑒪𑒼𑒏𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒦𑒰𑒭𑒰𑒏𑒹 𑒧𑒰𑒡𑓂𑒨𑒧𑒮𑓀 𑒧𑒰𑒞𑒵𑒦𑒰𑒭𑒲𑒏𑒹 𑒖𑒼𑒛𑒥𑒰𑒏 𑒏𑒰𑒖 𑒍 𑒏𑒩𑒻𑒞 𑒩𑒯𑒪 𑒁𑒕𑒱। 𑒪𑒼𑒏𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒦𑒰𑒭𑒰𑒧𑒹 𑒁𑒣𑒢 𑒅𑒖𑓂𑒖𑒩 𑒣𑓂𑒩𑒮𑓂𑒞𑒳𑒞𑒱 𑒂 𑒬𑒻𑒪𑒲𑒏𑒹 𑒧𑒰𑒡𑓂𑒨𑒧𑒮𑓀 𑒮𑒠𑒐𑒢𑒱 𑒋𑒏𑒞𑒰𑒏 𑒦𑒰𑒫𑒏𑒹 𑒮𑓀𑒩𑒏𑓂𑒭𑒝 𑒩 𑒮𑓀𑒫𑒩𑓂𑒠𑓂𑒡𑒢 𑒏𑒩𑒻𑒞 𑒩𑒯𑒪 𑒁𑒕𑒱। 𑒄 𑒏𑒰𑒖 𑒯𑒳𑒢𑒏𑒰 𑒔𑒱𑒩𑒮𑓂𑒧𑒩𑒝𑒲𑒨 𑒁𑒕𑒱 𑒂 𑒢𑒫𑒞𑒳𑒩𑒱𑒨𑒰 𑒣𑒲𑒜𑒲𑒖𑒢𑒏𑒹 𑒋𑒯𑒱 𑒑𑒾𑒩𑒰𑒢𑓂𑒫𑒱𑒞 𑒯𑒼𑒧𑒰𑒏 𑒫𑒱𑒭𑒨 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒟𑒱𑒏𑒻𑒯। 𑒍 𑒢𑒹𑒣𑒰𑒪𑒲𑒨 𑒪𑒼𑒏𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲𑒙𑒰𑒧𑒹 𑒧𑒰𑒞𑓂𑒩 𑒢𑒨 𑒦𑒰𑒩𑒞𑒲𑒨 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲𑒧𑒹 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒍𑒞𑒥𑒹 𑒁𑒣𑒢 𑒣𑓂𑒩𑒮𑓂𑒞𑒳𑒞𑒱𑒏𑒹 𑒖𑒩𑒥𑒠𑒮𑓂𑒞 𑒥𑒢𑒾𑒢𑒹 𑒕𑒟𑒱। 𑒞𑒃 𑒢𑒹𑒣𑒰𑒪 𑒂 𑒦𑒰𑒩𑒞 𑒠𑒳𑒢𑒴 𑒏𑒰𑒞 𑒯𑒳𑒢𑒏 𑒨𑒼𑒑𑒠𑒰𑒢𑒏 𑒧𑒯𑒱𑒧𑒰𑒧𑓀𑒛𑒢 𑒐𑒳𑒥𑒹 𑒯𑒼𑒃𑒞 𑒕𑒃𑒢। 𑒪𑒼𑒏𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲𑒧𑒹 𑒥𑒩𑓂𑒭𑒾𑒮𑒿 𑒖𑒰𑒩𑒲 𑒥𑓂𑒩𑒰𑒯𑓂𑒧𑒝𑒫𑒰𑒠𑒏𑒹 𑒥𑒰𑒥𑒖𑒴𑒠 𑒋𑒏𑒙𑒰 𑒥𑓂𑒩𑒰𑒯𑓂𑒧𑒝𑒹𑒞𑓂𑒞𑒩 𑒮𑒧𑒴𑒠𑒰𑒨𑒮𑒿 𑒖𑒃 𑒞𑒩𑒯𑒹 𑒍 𑒅𑒣𑒮𑓂𑒟𑒱𑒞𑒱 𑒖𑒢𑒾𑒪𑒟𑒱 𑒁𑒕𑒱 𑒍 𑒁𑒢𑒴𑒪𑒲𑒨𑒢 𑒞 𑒁𑒕𑒱𑒋, 𑒥𑒹𑒖𑒼𑒛 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒍𑒞𑒥𑒹 𑒁𑒕𑒱। 𑒞𑒃 𑒏𑒻𑒯 𑒮𑒏𑒻𑒞 𑒕𑒲 𑒖𑒹 𑒍 𑒮𑒦𑒯𑒏𑒪 𑒣𑓂𑒩𑒹𑒩𑒝𑒰𑒏𑒹 𑒮𑓂𑒩𑒼𑒞 𑒟𑒱𑒏𑒰𑒯। 𑒏𑒨𑒱𑒏 𑒞 𑒏𑒰𑒣𑒛𑓃𑒱 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨𑒧𑒹

𑒮𑓂𑒫𑒔𑓂𑒕𑒢𑓂𑒠𑒞𑒰𑒫𑒰𑒠𑒲 𑒏𑒰𑒫𑓂𑒨𑒡𑒰𑒩𑒰𑒏𑒹 𑒋𑒏𑒑𑒼𑒙 𑒫𑒱𑒬𑒱𑒭𑓂𑒙 𑒣𑓂𑒩𑒫𑒩𑓂𑒞𑒏, 𑒣𑓂𑒩𑒖𑒰𑒞𑒢𑓂𑒞𑓂𑒩, 𑒪𑒼𑒏𑒞𑒢𑓂𑒞𑓂𑒩, 𑒩𑒰𑒭𑓂𑒙𑓂𑒩𑒱𑒨𑒞𑒰, 𑒮𑓂𑒫𑒞𑒢𑓂𑒞𑓂𑒩𑒞𑒰𑒏𑒹 𑒣𑓂𑒩𑒞𑒱𑒧𑒴𑒩𑓂𑒞𑒱 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒕𑒟𑒱। 𑒞𑒃 𑒪𑒼𑒏𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲𑒏𑒹 𑒃𑒖𑒼𑒞 𑒏𑒩𑒻𑒧𑒹 𑒍 𑒮𑓂𑒫𑒨𑓀 𑒏𑒯𑒱𑒨𑒼 𑒣𑓂𑒩𑒏𑒰𑒬𑒏 𑒮𑓀𑒣𑒰𑒠𑒏𑒏𑒹 𑒩𑒴𑒣𑒧𑒹 𑒅𑒣𑒮𑓂𑒟𑒱𑒞 𑒢𑒿 𑒖𑒰𑒃𑒞 𑒕𑒟𑒱 𑒞 𑒏𑒯𑒱𑒨𑒼 𑒑𑒻𑒩 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒦𑒰𑒭𑒰𑒏𑒹 𑒣𑒞𑓂𑒩𑒱𑒏𑒰𑒧𑒹 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒪𑒼𑒏𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲𑒏𑒹 𑒅𑒞𑓂𑒟𑒰𑒢, 𑒫𑒱𑒏𑒰𑒮 𑒂 𑒣𑓂𑒩𑒫𑒩𑓂𑒡𑒢 𑒯𑒹𑒞𑒴 𑒁𑒣𑒢 𑒏𑒧𑒪 𑒔𑒪𑒥𑒻𑒞 𑒩𑒯𑒻𑒞 𑒕𑒟𑒱। 𑒍 𑒪𑒹𑒐𑒏, 𑒫𑒱𑒬𑓂𑒪𑒹𑒭𑒏, 𑒮𑓀𑒣𑒰𑒠𑒏, 𑒣𑓂𑒩𑒡𑒰𑒢 𑒮𑓀𑒫𑒰𑒠𑒏, 𑒂𑒪𑒼𑒔𑒏 𑒧𑒰𑒞𑓂𑒩 𑒢𑒯𑒱 𑒟𑒱𑒏𑒰𑒯, 𑒪𑒼𑒏𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲𑒏𑒹 𑒋𑒏𑒑𑒼𑒙 𑒣𑒻𑒒, 𑒮𑒧𑓂𑒧𑒰𑒢𑒱𑒞 𑒂 𑒫𑒱𑒦𑒴𑒞𑒱 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒟𑒱𑒏𑒰𑒯।

𑒦𑓂𑒩𑒧𑒩 𑒪𑒼𑒏𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨𑒧𑒹 𑒧𑒰𑒞𑓂𑒩 𑒢𑒨 𑒢𑒹𑒣𑒰𑒪𑒲 𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨𑒏𑒹 𑒬𑓂𑒩𑒲𑒫𑒵𑒠𑓂𑒡𑒱𑒧𑒹 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒍𑒞𑒥𑒹 𑒮𑒏𑓂𑒩𑒱𑒨 𑒩𑒯𑒪 𑒁𑒕𑒱। 𑒢𑒹𑒣𑒰𑒪𑒲𑒧𑒹 𑒁𑒣𑒢 𑒑𑒖𑒪𑒏𑒹 𑒧𑒰𑒡𑓂𑒨𑒧𑒮𑒿 𑒑𑒖𑒪 𑒑𑒰𑒨𑒏𑒲𑒏𑒹 𑒣𑒩𑒱𑒦𑒰𑒭𑒱𑒞 𑒏𑒩𑒻𑒞 𑒦𑒰𑒫, 𑒁𑒦𑒱𑒫𑓂𑒨𑒏𑓂𑒞𑒱, 𑒬𑒥𑓂𑒠, 𑒧𑒾𑒢 𑒂 𑒪𑒼𑒏𑒏 𑒖𑒲𑒫𑒢 𑒁𑒫𑒱𑒔𑓂𑒕𑒱𑒢𑓂𑒢 𑒔𑒪𑒱 𑒩𑒯𑒪 𑒖𑒲𑒞 𑒯𑒰𑒩 𑒂 𑒧𑒢𑒳𑒭𑓂𑒨𑒏𑒏𑒹 𑒔𑒹𑒯𑒩𑒰𑒧𑒹 𑒪𑒰𑒑𑒪 𑒁𑒢𑒹𑒏 𑒧𑒳𑒐𑒛𑒰𑒏𑒹 𑒑𑒖𑒪 𑒬𑒻𑒪𑒲𑒧𑒹 𑒣𑒩𑒼𑒮𑒻𑒞 𑒕𑒟𑒱

𑒢𑒹𑒣𑒰𑒪𑒲 𑒑𑒖𑒪 : 𑒞𑒩𑓀𑒑 𑒖𑒱𑒢𑓂𑒠𑒑𑒲𑒏𑒼

𑒑𑒖𑒪 𑒑𑒰𑒨𑒏𑒲 𑒯𑒼 𑒞𑒩𑓀𑒑 𑒖𑒱𑒢𑓂𑒠𑒑𑒲𑒏𑒼

𑒦𑒰𑒫 𑒫𑒢𑒱𑒞𑒰 𑒯𑒼 𑒞𑒩𑓀𑒑 𑒖𑒱𑒢𑓂𑒠𑒑𑒲𑒏𑒼

𑒁𑒦𑒱𑒫𑓂𑒨𑒏𑓂𑒞𑒱𑒧𑒰 𑒂𑒅𑒿𑒕 𑒡𑒳𑒢 𑒞𑒰𑒪𑒏𑒼 𑒮𑒩𑒑𑒧

𑒬𑒥𑓂𑒠 𑒫𑓂𑒨𑒰𑒐𑓂𑒨𑒰 𑒯𑒼, 𑒞𑒩𑓀𑒑 𑒖𑒱𑒢𑓂𑒠𑒑𑒲𑒏𑒼

𑒧𑒾𑒢 𑒥𑒮𑒹𑒏𑒼 𑒯𑒼 𑒫𑒰 𑒅𑒧𑓀𑒑 𑒙𑒰𑒜𑒰𑒮𑒧𑓂𑒧

त्यसैको उच्छ्वास हो, तरंग जिन्दगीको

जति हारको खेल चलिरहने हो सधैं

पचाउने सामर्थ्य हो तरंग जिन्दगीको

मानसिको अनुहारमा टाँसिएका मकुण्डो अहा

'भ्रमर' को व्यापार हो तरंग जिन्दगीको।

(स्रोत: नेपाल प्रज्ञा प्रतिष्ठानके कविता प्रयाण चौमासिक पत्रिका 'कविता', पूर्णांक : ५६, आश्विन पुस, २०७०)

अपन मातृभाषामे सेहो गजल विधामे हुनक ओतबे ओजपूर्ण प्रस्तुति रहैत छनि। हुनक एकगोट प्रतिनिधि गजल देखल जाए। अहि गजलमे ओ जीवन संघर्ष आ चुनौतिसँ लड़बाक लेल आस भरोसा देबामे कुनू कसैर बाँकी नहि राखने छथि

मैथिली गजल : एखन बाँकी अछि

कतेको मेघके झाँटब, एखन बाँकी अछि

चमकैत बिजलौकाके सैंतब, एखन बाँकी अछि

उड़ैत अछि बुलबुला झूठ लाइछ व्यथा बनि

पानिकें अड़ावे से सागर, एखन बाँकी अछि

बहैत पानिआओ कनियाँ कतौ खोजत ने

अगम अथाह सन्धान, एखन बाँकी अछि

आटल जे छाती सगरो हरत दुनियाँ 'ज्ञानमान'

ई हँसी आ बरखा प्रलय, एखन बाँकी अछि

(स्रोत: नेपाली गजल गुगल ग्रुप २००८)

साहित्यकार ज्ञानमानके किछु काव्यसंग्रह

क्र.सं. पोथीके नाम विधा प्रकाशित वर्ष (विक्रम संवत्)

१ वनन कोठमे औनाइत धुँआ कविता संग्रह २०२८

२ नहि, आब नहि दीर्घ कविता २०३६

३ मोमक पघिलैत अधर गीत-गजल २०४७

४ अप्पन अनचिन्हार कविता संग्रह २०४७

५ जयो अब जयो अनुवाद (नेपाली) २०७०

६ बस अब नहीं अनुवाद (हिन्दी) २०७०

𑓗 𑒁𑒢𑓂𑒯𑒩𑒱𑒨𑒰𑒏 𑒔𑒰𑒢 𑒑𑒖𑒪 𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯 𑓒𑓐𑓗𑓐

𑓘 𑒨𑒳𑒠𑓂𑒡𑒦𑒴𑒧𑒱𑒏 𑒋𑒮𑒑𑒩 𑒨𑒼𑒠𑓂𑒡𑒰 𑒏𑒫𑒱𑒞𑒰 𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯 𑓒𑓐𑓗𑓕

𑒣𑓂𑒩𑒞𑒱𑒢𑒱𑒡𑒱 𑒏𑒟𑒰 ' 𑒋𑓀𑒙𑒲𑒫𑒰𑒨𑒩𑒮'

𑒦𑒰𑒭𑒰, 𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨, 𑒮𑓀𑒮𑓂𑒏𑒵𑒞𑒱 𑒩𑒰𑒭𑓂𑒙𑓂𑒩𑒏𑒹 𑒢𑒱𑒡𑒱 𑒯𑒼𑒃𑒕। 𑒋𑒏𑒩 𑒅𑒞𑓂𑒟𑒰𑒢𑒮𑒿 𑒩𑒰𑒭𑓂𑒙𑓂𑒩 𑒅𑒞𑓂𑒟𑒰𑒢𑒏 𑒗𑒪𑒏𑒏𑒹 𑒁𑒢𑒳𑒦𑒴𑒞𑒱 𑒯𑒼𑒃𑒕। 𑒮𑒧𑒰𑒪𑒼𑒔𑒢𑒰𑒏 𑒁𑒩𑓂𑒟 𑒮𑒵𑒩𑓂𑒖𑒢𑒰𑒏𑒵𑒞𑒱 (𑒏𑒰𑒫𑓂𑒨, 𑒑𑒠𑓂𑒨𑒮𑒯𑒱𑒞) 𑒏𑒹 𑒅𑒣𑒩 𑒮𑒱𑒠𑓂𑒡𑒰𑒢𑓂𑒞𑒣𑒩𑒏 𑒮𑒵𑒖𑒢𑒬𑒲𑒪 𑒣𑒚𑒢 𑒯𑒼𑒃𑒕। 𑒏𑒱𑒨𑒼 𑒮𑓂𑒫𑒲𑒏𑒰𑒩 𑒏𑒩𑒾𑒏 𑒫𑒰 𑒢𑒃 𑒏𑒩𑒾𑒏, 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒃 𑒋𑒏𑒙𑒰 𑒮𑒞𑓂𑒨 𑒟𑒱𑒏 𑒬𑒰𑒏𑓂𑒞𑒱𑒬𑒰𑒪𑒲 𑒮𑒧𑒰𑒪𑒼𑒔𑒏𑒲𑒨 𑒣𑒠𑓂𑒡𑒞𑒱 𑒮𑓂𑒟𑒰𑒣𑒱𑒞 𑒢𑒃 𑒯𑒼𑒧𑒹𑒨𑒞 𑒮𑒵𑒖𑒢𑒰𑒞𑓂𑒧𑒏 𑒪𑒹𑒐𑒢 𑒂 𑒣𑒚𑒢 𑒁𑒣𑒹𑒏𑓂𑒭𑒱𑒞 𑒅𑒔𑒰𑒃 𑒣𑓂𑒩𑒰𑒣𑓂𑒞 𑒢𑒃 𑒏𑒋 𑒮𑒏𑒻𑒕।

𑒋𑒏 𑒠𑒱𑒮𑒱 𑒯𑒢𑒳𑒧𑒰𑒢 𑒔𑒰𑒪𑒱𑒮𑒰𑒏 𑒥𑒱𑒮𑒻𑒩𑒖𑒰𑒃𑒥𑒰𑒪𑒰 𑒮𑓂𑒞𑒳𑒞𑒱𑒑𑒰𑒢 𑒂 𑒠𑒼𑒮𑒩 𑒠𑒱𑒮𑒱 𑒁𑒢𑓂𑒨𑒰𑒨𑒼𑒔𑒱𑒞 𑒏𑓂𑒭𑒳𑒠𑓂𑒩 𑒫𑒰𑒧𑓂𑒧𑒲𑒮𑒿 𑒦𑒩𑒪 𑒢𑒱𑒢𑓂𑒠𑒰𑒣𑒩𑒏 𑒠𑒳𑒢𑒴 𑒔𑒰𑒩𑒮𑓀 𑒢𑒹𑒣𑒰𑒪𑒲 𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨𑒧𑒹 𑒂𑒢 𑒧𑒰𑒞𑒵𑒦𑒰𑒭𑒰 (𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲𑒮𑒯𑒱𑒞) 𑒮𑒧𑒰𑒪𑒼𑒔𑒢𑒰 𑒧𑒳𑒏𑓂𑒞𑒱𑒏 𑒔𑒰𑒯𑒢𑒰 𑒩𑒐𑒢𑒹 𑒁𑒃𑒕। 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨𑒱𑒏 𑒮𑒧𑒰𑒪𑒼𑒔𑒢𑒰𑒧𑒹 𑒞 𑒦𑒰𑒫𑒳𑒏𑒞𑒰𑒧𑒨 𑒮𑓂𑒞𑒳𑒞𑒱 𑒂 𑒂𑒫𑒹𑒬𑒧𑒨 𑒢𑒱𑒢𑓂𑒠𑒰𑒏 𑒣𑓂𑒩𑒫𑒵𑒞𑓂𑒞𑒱 𑒥𑒱𑒮𑒲 𑒦𑒹𑒙𑒻𑒏 𑒕𑒻। 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲𑒧𑒹 𑒮𑒦𑒮𑒿 𑒣𑒻𑒒 𑒠𑒳𑒩𑓂𑒦𑒰𑒑𑓂𑒨 𑒋𑒯𑒰 𑒕𑒻। 𑒋𑒏 𑒞 𑒏𑒧 𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨𑒱𑒏 𑒣𑒼𑒟𑒲𑒏 𑒣𑓂𑒩𑒏𑒰𑒬𑒢, 𑒍𑒯𑒴𑒧𑒹 𑒮𑒯𑒱 𑒮𑒧𑒰𑒪𑒼𑒔𑒢𑒰𑒏 𑒁𑒦𑒰𑒫𑒧𑒹 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒣𑒠𑓂𑒨 𑒂 𑒑𑒠𑓂𑒨𑒮𑒯𑒱𑒞𑒏𑒹 𑒂𑒐𑓂𑒨𑒰𑒢 𑒯𑒏𑓂𑒏𑒢 𑒏𑒰𑒢𑒱 𑒩𑒯𑒪 𑒁𑒕𑒱। 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨 𑒧𑒳𑒪𑒞𑓁 𑒖𑒲𑒫𑒢𑒲𑒣𑒩𑒏, 𑒣𑓂𑒩𑒦𑒰𑒫𑒣𑒩𑒏, 𑒫𑒱𑒫𑒩𑒝𑒰𑒞𑓂𑒧𑒏 𑒂 𑒮𑒴𑒞𑓂𑒩𑒣𑒩𑒏 𑒣𑓂𑒩𑒰𑒡𑓂𑒨𑒰𑒣𑒏𑒲𑒨 𑒬𑒻𑒪𑒲𑒏𑒹 𑒯𑒞𑒼𑒞𑓂𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞 𑒏𑒩𑒻𑒞 𑒂𑒑𑒰 𑒥𑒜𑒥𑒰𑒏 𑒂𑒫𑒬𑓂𑒨𑒏𑒞𑒰 𑒮𑓀𑒑𑒯𑒱 𑒮𑒱𑒠𑓂𑒡𑒰𑒢𑓂𑒞𑒣𑒩𑒏 𑒮𑒧𑒰𑒪𑒼𑒔𑒢𑒰𑒏 𑒁𑒣𑒩𑒱𑒯𑒰𑒩𑓂𑒨𑒞𑒰 𑒂𑒥 𑒦𑒋 𑒔𑒳𑒏𑒪 𑒁𑒕𑒱।

𑒧𑒱𑒮𑒹𑒪 𑒤𑒳𑒏𑒼𑒏 𑒮𑓀𑒏𑒟𑒢𑒏 𑒮𑒱𑒠𑓂𑒡𑒰𑒢𑓂𑒞 𑒁𑒢𑒳𑒮𑒰𑒩 𑒩𑒰𑒖𑓂𑒨𑒫𑓂𑒨𑒫𑒮𑓂𑒟𑒰 𑒂 𑒮𑒧𑒰𑒖𑒫𑓂𑒨𑒫𑒮𑓂𑒟𑒰 𑒫𑒱𑒦𑒱𑒢𑓂𑒢 𑒣𑒰𑒞𑓂𑒩𑒮𑒦𑒏𑒹 𑒫𑒱𑒬𑒱𑒭𑓂𑒙 𑒥𑒢𑒰𑒏𑒹 𑒏𑒼𑒢𑒰𑒏 𑒏𑒱𑒕𑒴 𑒑𑒼𑒙𑒰 𑒁𑒣𑒢 𑒮𑒰𑒧𑓂𑒩𑒰𑒖𑓂𑒨 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨𑒧𑒹 𑒏𑒰𑒨𑒧 𑒏𑒋𑒢𑒹 𑒕𑒃, 𑒞𑒏𑓂𑒏𑒩 𑒞𑒱𑒞 𑒁𑒢𑒳𑒦𑒫 𑒄 𑒮𑓂𑒞𑒧𑓂𑒦𑒏𑒰𑒩 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒏𑒋𑒢𑒹 𑒁𑒃𑒕। 𑒋𑒏𑒩𑒰 𑒞𑒼𑒛𑒥𑒰𑒏 𑒁𑒢𑒱𑒫𑒰𑒩𑓂𑒨 𑒁𑒕𑒱।

𑒫𑒩𑒱𑒭𑓂𑒚 𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨𑒏𑒰𑒩 𑒩𑒰𑒧𑒦𑒩𑒼𑒮 𑒏𑒰𑒣𑒛𑓃𑒱𑒏 𑒏𑒟𑒰 𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯 '𑒋𑓀𑒙𑒲𑒫𑒰𑒨𑒩𑒮' 𑒏𑒹 𑒋𑒞𑒯 𑒣𑓂𑒩𑒞𑒱𑒢𑒱𑒡𑒱 𑒏𑒟𑒰𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯𑒏𑒹 𑒩𑒴𑒣𑒧𑒹 𑒣𑓂𑒩𑒮𑓂𑒞𑒳𑒞 𑒏𑒨𑒪 𑒑𑒹𑒪 𑒁𑒕𑒱। 𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯𑒧𑒹 𑒮𑒲𑒧𑒰𑒢𑓂𑒞𑒏𑒵𑒞, 𑒏𑒱𑒢𑒰𑒩𑒰𑒏𑒵𑒞, 𑒁𑒣𑒯𑒹𑒪𑒱𑒞, 𑒬𑒼𑒭𑒱𑒞, 𑒁𑒦𑒱𑒮𑒣𑓂𑒞, 𑒮𑒥𑒰𑒪𑓂𑒙𑒩𑓂𑒢, 𑒧𑒳𑒯𑒠𑒴𑒥𑒩𑒰 𑒂 𑒮𑒳𑒡𑒰 𑒪𑒼𑒏𑒻𑒢𑒏𑒹 𑒫𑒱𑒭𑒨𑒫𑒮𑓂𑒞𑒳 𑒦𑒹𑒙𑒻𑒕। 𑒄 𑒦𑓂𑒩𑒧𑒩𑒏𑒹 𑒞𑒮𑒱𑒩𑒏𑒰 𑒏𑒟𑒰𑒮𑓀𑒑 𑒁𑒕𑒱। 𑒢𑒹𑒣𑒰𑒪𑒲𑒨 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒦𑒰𑒭𑒲 𑒏𑓂𑒭𑒹𑒞𑓂𑒩𑒧𑒹 𑒮𑒦𑒮𑓀 𑒥𑒹𑒮𑒲 𑒣𑒼𑒟𑒲 𑒢𑒱𑒏𑒰𑒪𑒻𑒫𑒰𑒪𑒰 𑒫𑓂𑒨𑒏𑓂𑒞𑒱𑒞𑓂𑒫 𑒍𑒯𑒹 𑒕𑒟𑒱। 𑒋𑒏 𑒮𑓀𑒫𑒰𑒠𑒧𑒹 𑒍 𑒏𑒯𑒢𑒹 𑒕𑒪𑒰𑒯, '𑒮𑒛𑓂𑒨𑒰𑒪𑒮𑒱𑒙𑒰𑒮𑓀 𑒥𑒹𑒮𑒲 𑒣𑒼𑒟𑒲 𑒣𑓂𑒩𑒏𑒰𑒬𑒱𑒞 𑒁𑒕𑒱' 𑒍𑒯𑒱𑒧𑒱𑒮' '𑒋𑓀𑒙𑒲𑒫𑒰𑒨𑒩𑒮' 𑒋𑒏𑒙𑒰 𑒁𑒕𑒱। 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲𑒧𑒹 𑒩𑒰𑒖𑓂𑒨𑒠𑓂𑒫𑒰𑒩𑒰 𑒣𑒹𑒪𑒻𑒫𑒰𑒪𑒰 𑒣𑓂𑒩𑒫𑒵𑒞𑓂𑒞𑒱 𑒁𑒐𑒢𑒼 𑒁𑒃𑒕𑒹। 𑒦𑓂𑒩𑒧𑒩𑒏 𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨𑒧𑒹 𑒍𑒃 𑒣𑓂𑒩𑒫𑒵𑒞𑓂𑒞𑒱𑒏 𑒮𑓂𑒫𑒩𑒰𑒏 𑒬𑒻𑒪𑒲𑒪 𑒫𑒱𑒩𑒼𑒡 𑒦𑒰𑒫 𑒠𑒹𑒐𑒪 𑒖𑒰𑒃𑒕।

𑒞𑒯𑒱𑒢𑒰 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲𑒏 𑒏𑒱𑒕𑒳 𑒪𑒹𑒐𑒏𑒏 𑒮𑒰𑒧𑒢𑓂𑒞𑒲 𑒮𑓀𑒮𑓂𑒏𑒰𑒩𑒫𑒰𑒪𑒰 𑒣𑓂𑒩𑒞𑒱𑒢𑒱𑒡𑒱 𑒣𑒰𑒞𑓂𑒩 𑒂 𑒬𑒻𑒪𑒲 𑒯𑒳𑒢𑒏𑒩 𑒪𑒹𑒐𑒢𑒲𑒧𑒹 𑒏𑒧 𑒦𑒹𑒙𑒻𑒕। 𑒋𑒏𑒩 𑒣𑒳𑒭𑓂𑒙𑒱 𑒛𑒰. 𑒧𑒹𑒒𑒢 𑒣𑓂𑒩𑒮𑒰𑒠𑒏 '𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒏𑒟𑒰 𑒏𑒼𑒭' 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒏𑒩𑒻𑒞 𑒁𑒕𑒱। 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒦𑒰𑒭𑒰𑒏 𑒏𑒟𑒰𑒮𑒦𑒧𑒹 𑒮𑒰𑒧𑒢𑓂𑒞𑒫𑒰𑒠 𑒂 𑒑𑓂𑒩𑒰𑒧𑒲𑒝 𑒧𑒳𑒐𑒱𑒨𑒰𑒫𑒰𑒠𑒏 𑒁𑒫𑒬𑒹𑒭𑒮𑒦 𑒁𑒐𑒢𑒼 𑒠𑒹𑒐𑒧𑒰𑒧𑒹 𑒁𑒥𑒻𑒞 𑒁𑒕𑒱। 𑒂𑒥 𑒁𑒃 𑒞𑒩𑒯𑒹 𑒧𑒰𑒢𑒮𑒱𑒏𑒞𑒰𑒏 𑒫𑒱𑒩𑒼𑒡 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒯𑒼𑒧𑒹 𑒪𑒰𑒑𑒪 𑒁𑒕𑒱। '𑒋𑓀𑒙𑒲𑒫𑒰𑒨𑒩𑒮' 𑒁𑒃 𑒂𑒪𑒼𑒏𑒧𑒹 𑒢𑒨𑒰 𑒮𑓂𑒫𑒰𑒠𑒮𑒯𑒱𑒞 𑒋𑒏𑒙𑒰 𑒣𑓂𑒩𑒞𑒱𑒢𑒱𑒡𑒱𑒧𑒴𑒪𑒏 𑒅𑒠𑒰𑒯𑒩𑒝 𑒦𑒋 𑒮𑒏𑒻𑒞 𑒁𑒕𑒱। 𑒁𑒃 𑒣𑒼𑒟𑒲𑒏 𑒏𑒟𑒰𑒮𑒦𑒧𑒹 𑒋𑒏𑒙𑒰 𑒏𑒟𑒰𑒏𑒰𑒩𑒏 𑒧𑒰𑒩𑓂𑒧𑒱𑒏𑒞𑒰 𑒂 𑒯𑒰𑒩𑓂𑒠𑒱𑒏𑒞𑒰 𑒮𑓂𑒣𑒭𑓂𑒙 𑒩𑒴𑒣𑒮𑓀 𑒁𑒢𑒳𑒦𑒫 𑒯𑒼𑒃𑒕। 𑒁𑒡𑓂𑒨𑒨𑒢𑒏 𑒏𑓂𑒩𑒧𑒧𑒹 𑒧𑒟𑒱𑒪𑒱𑒏 𑒥𑒯𑒳𑒞 𑒏𑒟𑒰𑒏𑒰𑒩𑒏 𑒣𑓂𑒩𑒮𑓂𑒞𑒳𑒞𑒱 𑒯𑒹𑒞𑒳𑒫𑒰𑒠 (𑒩𑒹𑒮𑒢𑒪𑒱𑒖𑓂𑒧) 𑒂 𑒫𑓂𑒨𑒏𑓂𑒞𑒱𑒑𑒞 𑒥𑒯𑒳𑒪𑒛𑒣𑒢 (𑒃𑒢𑓂𑒛𑒱𑒦𑒱𑒖𑒴𑒋 𑒃𑓀𑒮𑓂𑒨𑒰𑒢𑒲𑒙𑒲) 𑒠𑒹𑒐𑒧𑒰𑒧𑒹 𑒁𑒥𑒻𑒞 𑒁𑒕𑒱। 𑒍𑒏𑒩𑒰 𑒞𑒼𑒛𑒥𑒰𑒧𑒹 '𑒋𑓀𑒙𑒲𑒫𑒰𑒨𑒩𑒮' 𑒮𑒏𑓂𑒭𑒧 𑒦𑒹𑒪 𑒥𑒳𑒗𑒰𑒃𑒕। 𑒁𑒄 𑒏𑒟𑒰 𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯𑒏𑒏 𑒢𑒰𑒧𑒧𑒹 𑒪𑒱𑒐𑒪 𑒑𑒹𑒪 '𑒋𑓀𑒙𑒲𑒫𑒰𑒨𑒩𑒮' 𑒧𑒹 𑒒𑒩𑒢𑒲𑒮𑓀 𑒣𑒲𑒛𑓃𑒱𑒞 𑒣𑒞𑒱𑒏 𑒣𑒲𑒛𑓃𑒰 𑒂 𑒫𑒹𑒠𑒢𑒰𑒏𑒹 𑒧𑒰𑒩𑓂𑒧𑒱𑒏 𑒜𑓀𑒑𑒮𑓀 𑒣𑓂𑒩𑒮𑓂𑒞𑒳𑒞 𑒏𑒋𑒪 𑒑𑒹𑒪𑒕।

𑒏𑒟𑒰𑒧𑒹 𑒏𑒰𑒧 𑒏𑒩𑒻𑒫𑒰𑒪𑒰 𑒪𑒼𑒏 𑒢𑒃 𑒩𑒰𑒐𑒥, 𑒩𑒰𑒐𑒥𑒼 𑒏𑒩𑒥 𑒞 𑒬𑓀𑒏𑒰 𑒅𑒣𑒬𑓀𑒏𑒰 𑒏𑒩𑒥, 𑒁𑒣𑒢𑒹𑒮𑓀 𑒏𑒋𑒪𑒰𑒣𑒩 𑒮𑒧𑒨 𑒥𑒯𑒳𑒞 𑒡𑓂𑒨 𑒏𑒋𑒢𑒱𑒯𑒰𑒩 𑒧𑒯𑒱𑒪𑒰 𑒣𑒰𑒞𑓂𑒩𑒏 𑒔𑒩𑒱𑒞𑓂𑒩 𑒑𑒜𑓃𑒥 𑒬𑒻𑒪𑒲𑒧𑒹 𑒅𑒖𑒰𑒑𑒩 𑒏𑒋𑒪 𑒑𑒹𑒪𑒕। 𑒦𑒰𑒢𑒮𑒰𑒒𑒩𑒏 𑒂𑒫𑒰𑒖 𑒂 𑒏𑒧𑓂𑒣𑓂𑒨𑒳𑒙𑒩𑒣𑒩 𑒥𑒻𑒮𑒻𑒨𑒫𑒰𑒪𑒰 𑒣𑒞𑒱𑒏 𑒒𑒩𑒢𑒲𑒏 𑒩𑒼𑒭𑒮𑓀 𑒟𑒏𑒰𑒢 𑒧𑒹𑒙𑒻𑒫𑒰𑒏 𑒣𑓂𑒩𑒨𑒰𑒮𑒧𑒹 𑒁𑒣𑒢 𑒣𑒲𑒛𑓃𑒰𑒏

ડઠિટિ કરૈત અપને ચૂનમે મગ્ન રહૈક વાત વેળોડ નુપસં આએઉછ। કથા પઢૈવાઉકે થકાન સેહો દૂર હોમાક સુખાનૂભૂતિ ભાએ સકૈછ।

અઇ પોથીક દોસર કથાક વિષય ' આરસિપ્રિ' કે વનાઓલ ગેલછ। અરમે એકગોટા વમિાર ઉકસં ભેટ કરૈક લેલ પહુંચયવાઉ આસ્થન્તળન આ નર્સવીયકે સંવાદમે રોચકતા અછિ। ઉખ્ખક વમિાર ભૈયાપ્રતિકિ અનુળક છટપટાહટ કૂન તરહે હોરત છૈક, તકરા અદ્ભૂત વડ્ડ માર્મકિ શૈઉમે ચત્રિણ કએને છથિ, કથામે વુદ્ધારછ, ઘટના અપને આરપ્પ આગા ભાએ રહૈછ। પાઠકકે સ્તવ્ધ આ આતૂર વનેવાક સામગ્રી અરમે પસરલ પડલ અછિ। મુદા કથામે એકૈહવેર આવૈપવાઉ પાત્રસભ ' ઉખ્ખના' , ' નાનાયામળી' કથાક અ રસગર વના દૈત છૈક। સંક્ષેપમે અર તરહે પાત્રક પરિચય ખડકૈત અછિ। કથાકાર કયિક ઓકરાસભહક પરિચય ખોળવાક ળમિ્મા પાઠકકે દૈને છૈથ ? ઇ પાઠકક લેલ અન્યાય ભેલ અછિ। ળે ળેના, અર કથામે વમિાર પાત્રકે વિગિત પરિછિવૈત કથાકાર અપન શાઉનિતા ળર તરહે ચત્રિણ કએને છૈથ, ઓ ખૂદ ભાવુક ત વનલ છથિ, પાઠકકે સેહો ભાવુક વના દૈત છથિ। કથાકાર અપન ભૈયાક વિગિત સમ્હૈત ભાવવિહ્વલ હોરછ આ આઇસપ્રિસં નકિલકે હ્નાયિર ગાડન કાંટોમે ટાડ્ગઉાક વાદ હલકા મહસુસ કએલ ગેલ ભાવ પ્રકટ કએને છથિ। અન્તમે પહુંચૈત પહુંચૈત ' મોન કરૈક હલુક હોરત અછિ, ચેમ્વરસં વહરા ળારત છી' વાક્ય કથાકારક કૃતમિ ભાવ પ્રકટ ભેલ મહસુસ હોરછ। ઓતૈહ આરસપ્રિસં નકિલલાક વાદ ભાવુક વા મોન ભારી હોમાક ભાવ એમાક ચાહી। ' અમૃત પાન' કથા મૌલકિ અછિ, પ્રસ્તુત અદ્વિતીય। અઇ કથામે વેટીકે ' પટનાવાળી' કહલ ગેલ અછિ। અર પ્રસ્તુતમિ રોચકતાસંગૈ પાઠકકે ળળિ્જ્ઞાસુ વનેવાક પ્રયાસ ભેલ અછિ। અઇસં પુરે કથા પઢવાક ચાહના હોરછ। અઇ તરહે પ્રસ્તુત કથાક ' ગુનુત્વાકર્ષણ' વઢા દૈત છૈ। મુદા કથા સમુચા પઢલાક વાદો ' પટનાવાળી' વેટીક નામ નઇ ભેટૈક છૈ, નામ દેલાસં કથાકા પ્રાસાંગકિતા અઙર વૈઢ ળારછ। અઇમે મયેસ આન્દોલનક વાત સેહો પડલ અરછ। વન્દીક કારણ મૈથિલી સંસ્કૃતિ આ પરમ્પરાગત પર્વ તલિસંક્રાન્તીમે પડલ પ્રભાવપર નકિ શૈલીમે પઢવામે મભિત છૈ। વેટીકે સંક્રાન્તમિ

𑒔𑒳𑒩𑒰, 𑒞𑒱𑒪, 𑒧𑒳𑒩𑒯𑒱𑒏 𑒪𑒰𑒨 𑒢𑒩 𑒣𑒯𑒳𑓀𑒔𑒰 𑒮𑒏𑒪 𑒫𑒱𑒭𑒨 𑒖𑒢 𑒖𑒢𑒏𑒹 𑒯𑒱𑒨𑒰𑒏𑒹 𑒯𑒱𑒪𑒰 𑒠𑒻𑒫𑒰𑒪𑒰 𑒕𑒻𑒏।

𑒏𑒟𑒰𑒧𑒹 𑒧𑒡𑒹𑒮 𑒂𑒢𑓂𑒠𑒼𑒪𑒢𑒏 𑒔𑒩𑓂𑒔 𑒯𑒼𑒃𑒞𑒹 𑒏𑒟𑒰𑒏𑒰𑒩 𑒥𑒹𑒮𑒲 𑒦𑒰𑒫𑒳𑒏 𑒥𑒢𑒪 𑒁𑒢𑒳𑒦𑒫 𑒯𑒼𑒃𑒕। 𑒁𑒃𑒮𑓀 𑒫𑒱𑒭𑒱𑒨𑒰𑒢𑓂𑒞𑒩 𑒦𑒹𑒪 𑒧𑒯𑒮𑒳𑒮 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒯𑒼𑒃𑒕। 𑒔𑒰𑒨𑒫𑒰𑒪𑒰 𑒂 𑒑𑓂𑒩𑒰𑒯𑒏𑒏𑒹 𑒮𑓀𑒫𑒰𑒠𑒮𑓀𑒑𑒹𑒯 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒮𑓀𑒮𑓂𑒏𑒵𑒞𑒱𑒮𑓀 𑒖𑒳𑒛𑒪 𑒫𑒱𑒭𑒨 𑒏𑒟𑒰𑒧𑒹 𑒣𑓂𑒩𑒰𑒝 𑒦𑒃𑒩 𑒠𑒻𑒕। 𑒬𑒳𑒩𑒳𑒧𑒹 𑒞𑒱𑒪𑒰 𑒮𑓀𑒏𑓂𑒩𑒰𑒢𑓂𑒞𑒱𑒧𑒹 𑒞𑒱𑒪 𑒑𑒳𑒛 𑒐𑒹𑒥𑒰𑒏 𑒮𑓀𑒮𑓂𑒏𑒵𑒞𑒱 𑒏𑒼𑒢𑒰𑒏 𑒥𑒜𑒻𑒞 𑒮𑒯𑒩𑒲𑒏𑒩𑒝𑒮𑓀 𑒁𑒞𑒱𑒏𑓂𑒩𑒧𑒱𑒞 𑒦𑒋 𑒩𑒯𑒪 𑒁𑒃𑒕, 𑒞𑒏𑓂𑒏𑒩 𑒬𑒰𑒢𑒠𑒰𑒩 𑒣𑓂𑒩𑒮𑓂𑒞𑒳𑒞𑒱 𑒁𑒣𑓂𑒣𑒢 𑒑𑒳𑒩𑒳𑒞𑓂𑒫𑒫𑒪𑒏𑒹 𑒏𑒰𑒨𑒧 𑒩𑒐𑒧𑒰𑒧𑒹 𑒮𑒤𑒪 𑒁𑒃𑒕, 𑒏𑒟𑒰। 𑒏𑒟𑒰𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯𑒧𑒹 𑒧𑒾𑒪𑒱𑒏𑒞𑒰𑒏 𑒮𑓂𑒫𑒰𑒠 𑒥𑒹𑒩 𑒥𑒹𑒩 𑒔𑒐𑒥𑒰𑒏 𑒁𑒫𑒮𑒩 𑒦𑒹𑒙𑒻𑒕। 𑒣𑒰𑒞𑓂𑒩𑒮𑒦𑒯𑒏 𑒔𑒨𑒢 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒢𑒯𑒱 𑒖𑒏𑒰𑓀 𑒏𑒋𑒪 𑒑𑒹𑒪 𑒁𑒕𑒱। 𑒣𑒼𑒟𑒲𑒧𑒹 𑒥𑒲𑒮𑒙𑒰 𑒏𑒟𑒰 𑒮𑒧𑒹𑒙𑒪 𑒑𑒹𑒪 𑒁𑒕𑒱। 𑒮𑒦𑒙𑒰 𑒮𑒧𑒨𑒮𑒰𑒢𑓂𑒠𑒩𑓂𑒦𑒱𑒏𑒞𑒰𑒮𑓀 𑒦𑒩𑒪 𑒣𑒳𑒩𑒪 𑒁𑒕𑒱। 𑒣𑒼𑒟𑒲𑒧𑒹 𑒮𑒧𑒹𑒙𑒪 𑒑𑒹𑒪 𑒏𑒟𑒰𑒮𑒦 𑒬𑒲𑒩𑓂𑒭𑒏 𑒁𑒢𑒴𑒏𑒴𑒪 𑒞 𑒁𑒃𑒕𑒹, 𑒏𑒟𑒰𑒏 𑒬𑒥𑓂𑒠 𑒮𑒲𑒧𑒰𑒏𑒹 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒢𑒯𑒱 𑒖𑒏𑒰 𑒣𑒰𑒪𑒢𑒰 𑒏𑒋𑒪 𑒑𑒹𑒪 𑒁𑒕𑒱।

'𑒠𑓂𑒫𑒱𑒞𑒲𑒨 𑒬𑓂𑒩𑒹𑒝𑒲𑒏 𑒋𑒏𑒙𑒰 𑒛𑒱𑒥𑓂𑒥𑒰', '𑒏𑓂𑒫𑒰𑒩𑓂𑒙𑒢 𑒢𑓀 𑒋𑒮𑓂𑒙 𑒞𑒲𑒢', '𑒣𑒩𑒏𑒧𑓂𑒣𑒢', '𑒣𑒩𑒱𑒫𑒩𑓂𑒞𑒢' , '𑒧𑒳𑒢𑒱𑒨𑒰𑒿 𑒙𑒲 𑒮𑓂𑒙𑒪', '𑒁𑒢𑓂𑒢 𑒡𑒢 𑒪𑒏𑓂𑒭𑓂𑒧𑒲', '𑒑𑓀𑒑𑒰𑒣𑓂𑒩𑒮𑒰𑒠𑒏 𑒮𑓂𑒫𑒰𑒨𑒞𑓂𑒞𑒞𑒰', '𑒣𑓂𑒩𑒞𑒲𑒏𑓂𑒭𑒰𑒧𑒹', '𑒠𑒯𑒹𑒖', '𑒅𑒛𑒰𑒢', '𑒂 𑒂𑒥 𑒯𑒼𑒩𑒲 𑒂𑒥𑒱 𑒑𑒹𑒪𑒻', 𑒃𑒖𑒼𑒩𑒱𑒨𑒰 𑒩𑒰𑒞𑒳𑒏 𑒮𑒣𑒢𑒰', 𑒁𑒢𑓂𑒞𑒞𑓁, '𑒦𑒹𑒪𑒹𑒢𑓂𑒙𑒰𑒃𑒢 𑒛𑒹 𑒂 𑒑𑒳𑒪𑒰𑒥', '𑒧𑒩𑓂𑒢𑒑𑒱 𑒫𑒰𑒏', '𑒮𑒲𑒧𑒰𑒣𑒩𑒏 𑒦𑒴𑒞' 𑒂 '𑒮𑒣𑒢𑒰' 𑒏𑒰𑒪𑒖𑒨𑒲 𑒏𑒟𑒰𑒫𑒮𑓂𑒞𑒳𑒮𑒦 𑒁𑒃𑒕 (𑒦𑓂𑒩𑒧𑒩:२०१८)। 𑒏𑒯𑒱𑒨𑒼 𑒣𑒳𑒩𑒰𑒢 𑒢𑒃 𑒯𑒼𑒧𑒹𑒫𑒰𑒪𑒰 𑒫𑒱𑒭𑒨𑒫𑒮𑓂𑒞𑒳𑒏 𑒅𑒚𑒰𑒢 𑒦𑓂𑒩𑒧𑒩 𑒏𑒟𑒰𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯𑒧𑒹 𑒏𑒋𑒢𑒹 𑒕𑒟𑒱।

𑒁𑒃𑒧𑒹 𑒮𑓀 𑒫𑒻𑒠𑒹𑒬𑒱𑒏 𑒩𑒼𑒖𑒑𑒰𑒩𑒲𑒏 𑒫𑒱𑒏𑒵𑒞𑒱𑒣𑒩 𑒪𑒱𑒐𑒪 '𑒁𑒢𑓂𑒢 𑒡𑒢 𑒪𑒏𑓂𑒭𑓂𑒧𑒲' 𑒮𑒧𑒮𑓂𑒨𑒰 𑒂 𑒮𑒧𑒰𑒡𑒰𑒢 𑒠𑒴𑒢𑒴𑒏𑒹 𑒮𑒰𑒟 𑒣𑒩𑒼𑒮𑒪 𑒑𑒹𑒪 𑒁𑒃𑒕। 𑒏𑒞𑒹𑒏𑒼 𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨𑒏𑒰𑒩𑒏 𑒏𑒟𑒰𑒮𑒦 𑒐𑒰𑒮𑒏𑒏𑒹 𑒢𑒫𑒮𑒱𑒐𑒳𑒫𑒰𑒮𑒦 𑒣𑒰𑒚𑒏𑒏𑒹 𑒮𑒢𑓂𑒠𑒹𑒬 𑒠𑒃𑒮𑓀 𑒣𑒯𑒱𑒢𑒹 𑒁𑒣𑒢 𑒪𑒹𑒐𑒢𑒲𑒏𑒹 𑒑𑒪𑒰 𑒠𑒥𑒰 𑒠𑒻𑒞 𑒕𑒟𑒱। 𑒍𑒯𑒴𑒢𑒰 𑒮𑒧𑒮𑓂𑒨𑒰 𑒂 𑒮𑒧𑒰𑒡𑒰𑒢 𑒮𑓀𑒑𑒰𑒮𑓀𑒑𑒻 𑒋𑒢𑒰𑒃 𑒏𑒟𑒰𑒏 𑒫𑒱𑒬𑒱𑒭𑒞𑒰 𑒯𑒼𑒃𑒕, 𑒋𑒏𑒩𑒰 𑒢𑒯𑒱 𑒣𑒏𑓂𑒭 𑒧𑒰𑒢𑒪 𑒑𑒹𑒪

छल। 'अन्न धन लक्ष्मी' एकर नीक उदाहरण भए सकैत अछि। अर कथाक नेपाली अनुवाद कान्तिपुर दैनिकमे सेहो प्रकाशित भए चुकल अछि। 'एंटीवायरस' मे छोट छोट शीर्षकमे छोट छोट संवाद भरल अछि।

'उड़ान' कथाक संवाद रोचक अछि। जन जनसं जुड़ल यथार्थपरक विषयवस्तु अइ कथासंग्रहके प्रमाण थिक, बेर बेर पढ़बाक लेल कहैत मोन ललाइत भए सकैत अछि। भ्रमरक नूतन अर कथासंग्रहक कमजोरी जे ई जनबोली नइ बैन सकल। संस्कृतनिष्ठ जका जन जनके जिभसं उच्चारण करैमे कठीन होमबला दरभंगिया आ मधुबनीक संभ्रान्त आ मानक मैथिलीक (जे अप्पन निर्धारण नइ भेल अछि) शैली प्रयोग कतहु कतहु कएल गेल अछि। भाषाक शैली जनजिह्वक बोली आ सरल भाषिक होमके चाही, कथाकार अईमे चूक गेलाह से अनुभव होइत अछि।

साहित्यकार कापड़िक किछु कथा संग्रह

क्रसं पोथीके नाम विधा प्रकाशित वर्ष (ईस्वी संवत्)

१ तोरा संगे एलबौ रे कुजवा कथासंग्रह १९८४

२ हुगली उपर बहैत गंगा कथासंग्रह २००९

३ एंटीवायरस कथासंग्रह २०१९

साहित्यकार कापड़ि यात्रा संस्मरण, उपन्यास, डायरी लेखन, नाटक, शोधसहितके विद्यामे सेहो ओतबे कलम सशक्त कलम चलैने छथि। वि.सं. २०६९ मे प्रकाशित हुनक 'घरमुहाँ' उपन्यास अत्यन्त चर्चित अछि। ताहिना जनकपुर ललितकला प्रतिष्ठानसंग वि.सं २०७० मे प्रकाशित डायरी 'कोरोनाक संत्रासमे ओहरायल जिनगी (लकडाउन डायरी) पठनीय मात्र नइ शिक्षाप्रद आ प्रेरणादायक सेहो ओतबे अछि। मैथिली साहित्यके

एकगोट नक्षत्र कापड़ि द्वारा [illegible] नाटकसब खुबे पढ़ल गेल अछि आ मञ्चल सेहो ओतबे भेल अछि। हुनकर किछु चर्चित नाटकसबमे रानी चन्द्रावती, एकटा आओर बसन्त, महिषासुर मुर्दाबाद आदि अछि। साहित्यकार कापड़िक उत्कृष्ट नाटकसब नेपाली मे सेहो अनुवाद भेल अछि। शोध क्षेत्रमे सेहो हुनकर योगदान अतूलनीय छइन। जनकपुरधाम र यस क्षेत्रका सांस्कृतिक सम्पदाहरु, राजकमलक कथासाहित्यमे नारी, लोकनाट्य: जट जटिन, मैथिली लोकसंस्कृति(आलेख संग्रह), तराईको आँटदेखि हिमालको कांखसम्म (आलेख संग्रह), राजा सलहेस (जीवनी), मैथिली लोकसंस्कृति: विविध आयाम आदि हुनक पड़नीय आ संग्रहनीय शोध पोथीसब अछि।

संपादनमे सक्रियता

साहित्यकेर महत्वपूर्ण विद्यामेसँ संपादन सेहो एक अछि। अईमे साहित्यकारक संलग्नताके अनिवार्य मानल जाइछ। जे सर्जक, स्रष्टा अई विद्यामे निपूर्ण अछि, हुनकर साहित्यिक रचना गहिगर, पुष्टकर, पड़नीय आ उत्कृष्ट सेहो मानल जाइछ। अई विद्यामे सेहो मधेश प्रज्ञा प्रतिष्ठानक अध्यक्ष कापड़ि ओतबे निपुण आ प्रांगत छइन। हुनक संपादनमे प्रकाशित कृति, ग्रन्थ आ पोथीसब उत्कृष्ट भेटैछ। मैथिली पदसंग्रह, लवाक यान, त्रिशूली, नेपालक मैथिली पत्रकारिता, मैथिली लोकनृत्य:भावभंगिमा एवं स्वरुप, हम और तुम, मैथिली नाटक संग्रह, महाकवि विद्यापति आ नेपाल (निबन्ध संग्रह) , लोकनायक सलहेस (निबन्ध संग्रह), लोक गाथा नायक : दीना भद्री (निबन्ध संग्रह) आदि हुनके संपादनमे प्रकाशित अछि। अईमेसँ अधिकांशके प्रकाशन नेपालक प्रज्ञा प्रतिष्ठान करने अछि।

रामभरोस कापड़ी मैथिली भाषा, साहित्य आ संस्कृतिक जगेर्ना करनिहार महत्वपूर्ण व्यक्तित्वसभामे सँ एकगोट थिकाह, जे अपन

માટપિાનકિ શ્રાવાળકે સાહત્યિ સત્નિળનાકે માધ્યમસંગ સદપ્યર્નિ ઉળ્ળ૧ વનૈવૈત ૧હ૭ાણ પ્૧ત્તજાકે શ્રમપિ શ્રો સાહત્યિકે વવિધિ વદ્યિાકે સમાનાન્ત૧ શ્રા નપિન્ત૧ શ્રગ્૧ગાત દૈત ૧હ૭ાણ તઈ મૈથ૭િ સાહત્યિ શ્રા શ્રાપ્યાન ક્ષેત્૧મે શ્રત્૧ધશતક સઁ વેસી પુસ્તક પ્૧કાશન કએ ચુક૭ શ્રછિ શ્રો કવતિા, નાટક, કથાસહતિકે વષિયમે નપિન્ત૧ ૧ચનાત્મક કાત્ય કૈત મૈથ૭િ ભાષાસાહત્યિમે સેવા દએ ૧હ૭ા શ્રછિ

સ્વભાવળન્ય ગુણ

સાહત્યિકા૧ એવં પ્૧ાળ્ગ કાપડ઼ે શ્રપનાવનુદ્ધિ ભે૭ કોનો ભી શ્રાક્૧મણકે શ્રો ડંડા મળાિસસઁ ટેક૭ કૈમેં નમિુણ છથિ ગુટવન્દીમે હુનક વશ્વિાસ કન્નિૈહ નઈ દેખ૭ ગે૭ છ૨ન , મુદા શ્રો સદપ્યર્નિ એક૧ સકિા૧ ૧હ૭ાણ વહુત ૧ાસ વે૧ ઈ સ્તમ્ભકા૧સંગ સેહો શ્રો શ્રપન શ્રઈ ત૧હે સકિા૧ક ળક્૧ કએ ચુક૭ છથિ વહુત ૭ોક શ્રપન મોનક વાત સત્ય ભે૭ાકે વાવજૂદો વો૭વાક સાહસ નઈ કૈત છથિ, કયિેક ત સત્ય વો૭વાક૭ે૭ વ્યાગ્૧ છાત યાહ શ્રઈ ત૧હે છાત મૈથ૭િળનમે વહુત કમ ભેટૈછ, શ્રો છાતી કમોવેશ સાહત્યિકા૧ ૧ામભ૧ોસમે દેખ૭ ગે૭ શ્રછિ ક૧યિાકે ક૧યિા શ્રા ઉળ્ળ૧કે ઉળ્ળ૧ કૈહ દેનાઈ હુનક સ્વભાવ દેખ૭ ગે૭ શ્રછિ મોનક વાત શ્રો વેધડ઼ક કૈહ દૈત છથિ, તઈ વહુત ૧ાસ ૭ોક હુનકાસઁ ખસિયાિએ૭ પતાિએ૭ ૧હૈત છથિ શ્રપન શ્રઈ સ્વભાવળન્ય ગુણકે કા૧ણ કછિુ ૭ોક હુનકા ' સામન્તી' કે ઉપમા સેહો દેવાક ૭ે૭ પાછા નએ ૧હૈત છૈક

મૈથ૭િ ભાષાસાહત્યિમેં ૭ેખક ૭ોક૨નકે શ્રાક્ષેપમૂ૭ક પ્૧ભાવ વહુત કમ ભેટૈટ છૈક ખાસ કકેં સહગોત્૧ી, સ્વળાત ૭ોકન્હમિે ઈ પ્૧ભાવ ત ભેટને નઈ છૈ ળી વ્૧ાહ્મણ શ્રા વ્૧ાહ્મણેત્ત૧કે વાત શ્રવૈત શ્રછિ ત શ્રાક્ષેપક પ્૧ભાવ મૈથ૭િ સાહત્યિમે વ૧્ષૌસં શ્રાવ ભેટૈછ મુદા કછિુ ગોટકે છોડ઼ સમા૭ોચના વધાિળન્ય કાત્ય મૈથ૭િ સાહત્યિમે વડ કમ છૈક વહુત ૧ાસ ૭ેખકગણ સ્તુતગાિન શ્રા પ્૧શંસાગાનકે શ્રાત્મ૧ાત ૧મૈત ૧હ૭ાકે કા૧ણ સમા૭ોચનાત્મક પોથી નગન્ય છૈક સાહત્યિકા૧ ૧ામભ૧ોસ સેહો શ્રઈ

क्षेत्रमे चुकल बुझाइछ। पचासटासँ बेसी पुस्तक प्रकाशन भेलाके बादो ई समालोचना विधामे हुनक उपस्थिति नञि भेनाइ नवतुरिया आ नवपीढ़ीके लेल अन्याय अछि। अभिमौन्य साहित्यकारके आन विशिष्ट साहित्यकार, समालोचक, कवि, निबन्धकार, नाटककार आदिप्रति हुनक धारणा नवपीढ़ीसभ पढ़बाकलेल आतुर छथि।

ब्राह्मणेत्तर आ कायस्थेत्तरके कारण मैथिली साहित्यमे बहुतोके दलित आ दमितगमे ईर्ष्याभाव जगबैवाला उपस्थिति अछि। मैथिली साहित्यमे ब्राह्मणवादीसभहक दबदबा, सघन उपस्थिति आ सहभागिताके कारण आन समुदायके लोकसभके प्रभावशाली, गौरवशाली उपस्थिति आ सहभागिता गौण छै। ई एकटा यथार्थ अछि। मुदा अई यथार्थसं उपर छैथ, प्राज्ञ रामभरोस। मैथिली साहित्यमे किनारक◌ृत समुदाय, जाति आ वर्गसं प्रतिनिधि करनिहार ओ ब्राह्मणेत्तर आ कायस्थेत्तरके एकगोट रोलमोडल बनबाक चाहि, मुद्दा नइ बैन पाबि रहल छथि। एकर बहुत रास कारण भऽसकैत अछि, ओहिमे सँ एकगोट कारण ईहो जँ सकैत अछि जे ओ मैथिली साहित्यकारसभमे पाओल गेल पुरातन मानसिकता, मनोभाव, मनोविज्ञान जे अपनासँ पैघ आ आगा बनबाक दिशि दोसर बढ़ए नै देनाइ छैक ई संक्रमित संस्कार मैथिली साहित्याकारसभमे गत्तर गत्तर भरल छैक, एकर अपवाद भेटनाइ मुश्किल अछि। मुद्दा साहित्यकार रामभरोसमे आनके तुलनामे अई क्षेत्रमे किछु उदार देखल जाइछ। ई स्तम्भकारसहित बहुत नवतुरियाके मैथिली भाषा, साहित्यसँ जोड़बाक काज ओ करने छथि। ओ आनजनका अपन कोरतरीयाँ, भजनीयाँके पक्षमे नए छथि।

अन्त्यमे, मधेशी, मैथिली कवि बहुभाषिक समाजके नङ्गा आ कठिन सत्यके उजागर करबाक लेल आब अबेर भए रहल अछि। एकरा लेल प्राज्ञ रामभरोस कापड़ि के अग्रसर होमे बहुत जरुरी छै। ओ अप्पन मधेश प्रज्ञा प्रतिष्ठानके अध्यक्ष थिकाह, अई क्षेत्रमे हुनक योगदान

શ્રનૂઠનીય ન સનાહ્નીય હોમાક શ્રપેક્ષા વહુત નાસ ઊકકે છૈ। સમાળક યથાન્થ શ્રા સત્યકે સાહિત્યકે વિભિન્ન વિદ્યા (વ્યંગ કવિતા, નાટક શ્રાદિ) કે માધ્યમસઁ શ્રાગા શ્રાનવાક મૂઠ ઉદ્દેશ્યક વનેકાવ વેન જઁ યુકઠ શ્રછિ।

મૈથિલિ ભાષામે પ્નકાશકકે શ્રભાવ છૈ, પોથી છાપૈવાઊકે શ્રભાવ છૈ, કોનો યનાની પોથી છૈપકે તયાન જઁ ગેઠ વિતનક શ્રા વિક્નેતાકે શ્રભાવ। પોથી ખ્નાદિકન્તાકે શ્રભાવ। મૈથિલિ પોથી ખ્નાદિકે પઢવ શ્રાદત મૈથિલિળનકે વિઠિકુઠ નઇ છન્હિ। મુક્તમે વાઁટીયૌ ત પોથી ઊવાક ઊઠ હાથ પ્નસાનૈવાઊ સભ વડ વેસી ભેટત। એહન શ્રવસ્થામા મે સાહિત્યકાન નામભાનોસ ૫૦ ૬૦ ટા પોથી પ્નકાશિત કેઊહ્ય, ઇ વહુતકે શ્રપન વસક વાત નઇ છયિક।

નાળનીતકિન્મીકે ભાષાસાહિત્યપ્નતિ શ્રોતેક ઇન્ટનેસ્ટ નય નહૈત છૈક। તઇ શ્રોકનાસભકે શ્રપન કન્ભાન્સિમે ઊકેં શ્રો ભાષાસાહિત્યકે ઉન્નતિ, પ્નગતિકે શ્રગ્નગતિ શ્રા શ્રગ્નદિશા દેમાકઠ સદખ્નિ શ્રગ્નમોન્યામે નહૈત છથિ। મયેશ પ્નળ્ભા પ્નતિષ્ઠાનમે હુનક નયુક્તિ વહુત પૈઘ મહત્વ નખૈછ। શ્રોના નાળનીતિક નયુક્તિ વિભિન્ન સાહિત્ય સંસ્થા સવમે હોઇતે નહૈઊય, મુદા મયેશ પ્નળ્ભા પ્નતિષ્ઠાનમે હુનક નયુક્તિ સાહિત્ય, ભાષા, સંસ્કૃતિ, કઠા, ગીત સંગીત ક્ષેત્ન ઉન્નયન દિશિ ળાશ્રોત, વહુતમે શ્રાશા કનિમ્મ ળગૌઊક શ્રછિ।

શ્રપન મંતવ્ય દિતીનાઊિસતાડવિદેહ઼ાળમાઊિયોમ **પન પઠાઉ।**

२१५.चन्द्रेश-विविधविधामी आ बहुरंगी रचनाकार 'चन्द्रेश'

चन्द्रेश- संपर्क- ८४३०६४०८८३
विविधविधामी आ बहुरंगी रचनाकार 'चन्द्रेश'

राष्ट्रीय-अन्तर्राष्ट्रीय स्तर पर कतेक सम्मानसँ सम्मानित, विविधतामे विविधविधामी आ बहुरंगी रचनाकार छथि श्रीरामजीवन कापड़ि 'चन्द्रेश'। ओ एकिक्ष्यर छथि आ ओ कहियो एष्पिएनि

સે ળમકિ઼ા કહી ґ પ઼થાર્થપરક ઢઙ્ગો ળણળીવ઼ણક સમ-સામયિક યતિ્ર સંવ઼ેદણાક સંગ ઉપસ્થાપતિ કરૈત છથિ ઓ માણવ઼ક સુખ-દુઃખ ઓ ળીવ઼ણક સંવ઼ેદણાકેં મર્મસ્પર્શી ઢઙ્ગો ઉભારલણિ સહળતા ઓ સ્વ઼ાભાવ઼િકતા હિણક લેખણક વ઼િશિષ્ટતા રહલ અછિ ઓ સમાળમે વ્ય઼ાપ્ત વ઼િસંગતિકેં ઉઠૈત સમકાલીણ સત્ય઼કેં દેખાર કરૈત છથિ તે હિણક રચણા છદ્મ ઓ પાખણ્ડીપક્ષકેં ઉઘાર કરૈત માણવ઼ક હ્રદયકેં ઉદ્વ઼ેલિત કરૈત અછિ

મથિલિ-મૈથિલીક પ્રતિ અણણ્ય઼ પ્રેમ હિણકા અદૌસઁ રહલણિ અછિ ખાસકઽ ડા૦ યોગેણ્દ્રસઁ પ્રભાવ઼િત ભઽ ળે મૈથિલીમે અય઼લાહ સે મૈથિલીક રચણાકઽ એકરે ભઽ કઽ રહિ ગેલ છથિ ઓ સમાળક વ઼િવ઼િધિતામે વ઼િષમતાળણ્ય઼ વ઼િસંગતિકેં અપણ રચણામે ઉઠૌલણિ અછિ ખાસકઽ સીમાક એહિ પાર ઓ ઓહિ પાર અર્થાત્ મથિલિ ક્ષેત્રક સામાળિક રાગ-વ઼િરાગ પર અપણ લેખણીક આધાર વ઼ણૌલણિ અછિ ઓ દેશ - કાલ સ્થિતિ-પરિસ્થિતિ પર ધ્ય઼ાણ કેણ્દ્રિત કઽ અપણ રચણાત્મકતાક માધ્ય઼મે સટીકતામે સમય઼-સાપેક્ષ સણ્તુલિત કઽ રચણાધર્મિતાક ણિર્વ઼ાહ કય઼લણિ અછિ

હુણકા ળખણ ળાહિ વ઼સ્તુક ખગતા વુહ્ય઼લણિ તાહિ વ઼િધિમે લિખિલણિ ણેપાલક મૈથિલી સાહિત્ય઼ક ભણ્ડાર અક્ષુણ્ણ રહૈક સે ળાણિ-વુહ્ કિઽ અપણ રચણાત્મક ક્ષમતાકેં આરો આગાઁ વઢૌલણિ હિણકામે પ઼થાર્થ-યત્રિણક ક્ષમતા વેળોડ઼ છણિ ґ આમ ળણક પીડ઼ા ઓ વ઼િવ઼િશતાકેં વ્ય઼ક્ત કરવાક છટપટાહટિ અવસ્સે સંઘર્ષકેં સ્વ઼ર દૈત અછિ હિણક રચણામે પ્રેમાણુભૂતિ યાર અછિ ґ દોસર દિસ અસમાણતા, શોષણ ઓ પીડ઼ાદિક ભાવ઼મે ળીવ઼ણક - પ્રતિરોધી સ્વ઼ર ગૂંળતિ અછિ કતહુ - કતહુ ґ સહળતામે સામાળિક વ઼િદ્રૂપતાસઁ ટકરાઇત વ઼િસંગતિવોધક વાત તેણાકઽ કહિ દૈત છથિ ળે માર્મિકતામે વ઼િવ઼િધ આય઼ામ સ્વ઼તઃ પ્રસ્ફુટિત ભઽ ળાઇત અછિ

ओ कविता, कथा, नाटक, यात्रा - प्रसंग, निबन्ध, संस्मरण आदि केँ लिखबे कयलनि जे आलोचक दृष्टि हिनक सेहो महत्वपूर्ण रहल अछि से कहल जा सकैत अछि। हिनक 'राजकमलक कथा साहित्यमे नारी' २००७ ई० मे शेखर प्रकाशन, पटनासँ प्रकाशित भऽ आयल अछि। एहिमे राजकमलक नारी विषयक चरित्रण अवस्से मोनकेँ मुग्ध कऽ दैत अछि। ओ स्वयं 'एहि पोथी मादे' मे लिखलनि अछि जे 'राजकमल चौधरीक साहित्य एहन पवित्र गंगाजल अछि, जकर पीलासँ तृप्ति भेटैत छैक, ओ अद्वितीय अछि। ओना ई पोथी प्रकाशित होयबासँ २३ वर्ष पूर्वहि १९८४ ई० मे लिखल गेल जे स्वयं लेखक लिखने छथि। ओ जे नारी चरित्रक प्रारूप बनौने छथि से अछि- (क) परम्परावादी (ख) शोषित (ग) आदर्शोन्मुख (घ) पुंश्चली (ङ) प्रकीर्ण। ओ नारीक दुनू चरित्र जेना- 'हिनका ने केवारक भीतरक नारी पसीन छन्हि आ ने बाहरी दुनियाँमे आबि कामतुष्टिक हेतु छिछिआएबा पर बाध्य नारी। हिनका एहि दुनूक बीचक नारी चरित्रसँ लगाव छन्हि'। जेकि ई पोथी पहिने लिखायल ते हिनक कतेक रचनाक प्रसंग विचार छूटल अछि। तेँ की? राजकमलक प्रति हिनक श्रद्धाभाव अवस्से छलकि आयल अछि। ओ स्वयं लिखैत छथि जे 'नारी मनोविज्ञानक एतेक सूक्ष्म अध्ययन हिनक कथा, उपन्यास सभमे हमरा भेटल, हम आनक नहि गेल नहि।'। ओ हिनक उपन्यास आ कथा - साहित्यमे नारीक चरित्रक एहि पोथीमे कयलनि अछि।

जेकि राजकमलक सम्पूर्ण साहित्य हिनक लिखबाक वा विवेचन - विश्लेषण करबाक अवधि बीच एकठाम पुस्तकाकार नहि भऽ सकल छल तेँ ओ सभटा पर विचार नहि कयलनि अछि। ओहुना सभटा रचना पर विचार-विमर्श होयब सम्भवो नहि छैक। उपन्यासमे मात्र 'आदिकथा' पर आ कथा साहित्यमे सेहो किछुए कथा पर ओ अपन विचार देलनि अछि। ओ जतबे जे किछु देलनि अछि ताहिमे 'कथ्य एवं शिल्प दुनू क्षेत्रमे हिनक अवदान अत्यन्त महत्वपूर्ण अछि' तकरा ओ स्वीकारलनि अछि। स्पष्टतः ओ लिखने छथि

जे 'यौन समस्यासँ आक्रान्त मनःस्थितिक निर्द्वन्द्व उल्लेख हुनक सफल रचनाकार व्यक्तित्वक परिचायक थिक'।

वस्तुतः राजकमल अपन साहित्यमे धूम मचौने छथि। आ अपन लेखनमे जनसमाजकेँ झकझोरकिऽ नवयुगक सूत्रपात करबाक सन्देश भरलनि अछि। मानवीय अन्तर्व्यथाकेँ उभारकि संवेदनात्मक गहनतम अन्तःस्थल धरि पैसकिऽ जे प्रहार कयलनि से मनोमस्तिष्ककेँ झकझोड़ैत नवीनतामे नवदृष्टि अनबाक बात अछि से तँ कहल जा सकैत अछि।

रामभरोस कापड़ि 'भ्रमर' एहि सभ बातकेँ प्रस्तुत कयलनि। आ राजकमलकेँ चिन्हलनि आ संक्षिप्तिमे सही आ एहि पोथीकेँ प्रस्तुत कयलनि। आ राजकमलक कथा साहित्यमे नारी विमर्शक बन्ने नारी अस्मिताक प्रश्न उठाकऽ दलित-शोषित-पीड़ित नारीक चित्रण कऽ सामाजिक व्यवस्थाकेँ चीरीचोत कयलनि अछि। एहि पोथीक रचनागत विशेषता यैह जे विभिन्न विद्वतजनक अभिव्यक्तिकेँ जगजियार क आ अपन बातकेँ रखलनि अछि। नारी विषयक बात जखन राजकमलक कथा साहित्यमे उठत तँ एहि पोथीकेँ अवस्से मोन राखय पड़त। निस्सन्देह गागरमे सागर थिक ई पोथी।

दृष्टिसम्पन्न रचनाकार भ्रमरक सूक्ष्म दृष्टि यैह जे आ सतत प्रकृति प्रेमक पुजारी छथि। कैक ठाम हुनक संग हम रहि तँ बहुत किछु देखबा - भोगबाक अनुभूति भेटल अछि। आ जतय-कतहु जाइत छथि तँ पहिने ' फोटोग्रैफिक कैमरा ' आ आब तँ ' मोबाइल से आधुनिक रहित छनि। नीक आ दामी मोबाइलक भरपूर उपयोग करैत छथि। मुम्बइक पार्क होअय वा कोलकाताक नेशनल पार्क वा स्थान विशेषक किएक ने होअय, आ सभ ठाम प्रकृतिक सौन्दर्यकेँ अपन कैमरामे उतारैत ओकर भरपूर उपयोग करैत छथि। प्रस्फुटित फूल होअय वा केचुली - कुम्भी वा प्रवाहित जलधारा वा कोनो पुल वा आकर्षक वस्तु-जातादि आ झट दऽ फोटो घीचि लैत छथि आ समयानुकूल उपयोग करैत छथि। हुनका लग दुर्लभ फोटो सभ अछि। हुनक

𑒁𑒢𑓂𑒫𑒹𑒭𑒝𑒣𑒩𑒏 𑒠𑒵𑒭𑓂𑒙𑒱 𑒣𑒻𑒒 𑒖𑒹 𑒖𑒱𑒖𑓂𑒘𑒰𑒮𑒳 𑒁𑒢𑒳𑒮𑒢𑓂𑒡𑒰𑒞𑒰 𑒪𑒼𑒏𑒢𑒱𑒏 𑒯𑒹𑒞𑒳 𑒍 𑒂𑒠𑓂𑒨𑒏𑒫𑒱 𑒫𑒱𑒠𑓂𑒨𑒰𑒣𑒞𑒱𑒏 𑒠𑒩𑓂𑒖𑒢𑒼 𑒁𑒣𑓂𑒩𑒏𑒰𑒬𑒱𑒞 𑒣𑒠𑒮𑒿 𑒦𑒩𑒪 𑒁𑒕𑒱 𑒢𑒹𑒣𑒰𑒪' 𑒪𑒱𑒣𑒱𑒏ऽ 𑒮𑓂𑒩𑒼𑒞𑒏 𑒮𑒧𑓂𑒥𑒢𑓂𑒡𑒧𑒹 𑒖𑒰𑒢𑒏𑒰𑒩𑒲 𑒞𑒿 𑒠𑒹𑒥𑒹 𑒏𑒨𑒪𑒢𑒱 𑒁𑒕𑒱 𑒖𑒹 𑒯𑒳𑒢𑒏 𑒠𑒴 𑒑𑒼𑒙 𑒁𑒣𑓂𑒩𑒏𑒰𑒬𑒱𑒞 𑒑𑒲𑒞𑒏𑒹𑒿 𑒣𑒯𑒱𑒪 𑒣𑒞𑓂𑒩𑒱𑒏𑒰𑒧𑒹 𑒂 𑒞𑒏𑒩 𑒥𑒰𑒠 '𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰𑒏 𑒪𑒼𑒏𑒖𑒲𑒫𑒢𑓁 𑒪𑒼𑒏 𑒮𑒢𑓂𑒠𑒩𑓂𑒦' 𑒧𑒹 𑒣𑒵० 𑒮𑓀० २०५- २०६ 𑒣𑒩 𑒣𑓂𑒩𑒏𑒰𑒬𑒱𑒞 𑒏𑒩𑒥𑒾𑒪𑒢𑒱 𑒁𑒕𑒱। 𑒖𑒹𑒢𑒰 - (𑒑𑒲𑒞 - १) 𑒩𑒰𑒑𑒬𑓂𑒩𑒲। 𑒅𑒞𑓂𑒞𑒩 𑒥𑒩𑒮 𑒖𑒼𑒑𑒲𑒨𑒏 𑒁𑒧𑒪 𑒥𑒩𑒮𑒩𑓁 𑒖𑒼𑒑𑒲- 𑒩𑒭𑒲 𑒠𑒩𑒥𑒰𑒩 𑒥𑒩𑒮𑒩।।१।। 𑒂 (𑒑𑒲𑒞 २) 𑒩𑒰𑒑 𑒏𑒰𑒮𑓂𑒚𑒲। 𑒑𑒰𑒩𑒱 𑒏𑒻𑒪𑒰𑒮 𑒯𑒱 𑒩𑓀𑒑 𑒮𑒠𑒰 𑒬𑒱𑒫। 𑒩𑓀𑒑 𑒯𑒼𑒩𑒱 𑒯𑒹 𑒯𑒩 𑒑𑒖𑒱𑒨𑒏 𑒮𑓀𑒑 𑒮𑒠𑒰 𑒬𑒱𑒫 𑒯𑒼𑒩𑒱 𑒯𑒹।।१।। 𑒞𑒞𑒥𑒹 𑒢𑒯𑒱, 𑒧𑒯𑒰𑒏𑒫𑒱 𑒫𑒱𑒠𑓂𑒨𑒰𑒣𑒞𑒱𑒏 𑒢𑒫𑒲𑒢 𑒩𑒔𑒢𑒰𑓁 '𑒫𑒻𑒠𑓂𑒨 𑒩𑒯𑒮𑓂𑒨' 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒣𑓂𑒩𑒮𑓂𑒞𑒳𑒞 𑒏𑒨𑒪𑒢𑒱 𑒁𑒕𑒱। 𑒮𑒰𑓀𑒮𑓂𑒏𑒵𑒞𑒱𑒏 𑒔𑒱𑒢𑓂𑒞𑒢 𑒏𑒩𑒱 '𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰𑒏 𑒪𑒼𑒏𑒖𑒲𑒫𑒢 : 𑒪𑒼𑒏 𑒮𑒢𑓂𑒠𑒩𑓂𑒦' 𑒣𑒼𑒟𑒲 𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰 𑒮𑒹𑒢𑓂𑒙𑒩, 𑒁𑒧𑒹𑒩𑒱𑒏𑒰' 𑒠𑓂𑒫𑒰𑒩𑒰 २८४ 𑒣𑒵𑒭𑓂𑒚𑒧𑒹 𑒣𑓂𑒩𑒏𑒰𑒬𑒱𑒞 𑒦ऽ 𑒂𑒨𑒪 𑒁𑒕𑒱। 𑒞𑒲𑒢 𑒐𑒝𑓂𑒛𑒧𑒹 𑒣𑓂𑒩𑒏𑒰𑒬𑒱𑒞 𑒫𑒱𑒦𑒱𑒢𑓂𑒢 𑒫𑒱𑒭𑒨𑒣𑒩𑒏 𑒄 𑒣𑒼𑒟𑒲 𑒁𑒫𑒮𑓂𑒮𑒹 𑒫𑒱𑒦𑒱𑒢𑓂𑒢𑒞𑒰𑒧𑒹 𑒮𑓂𑒟𑒰𑒢 𑒫𑒱𑒬𑒹𑒭, 𑒧𑒰𑒙𑒱 - 𑒣𑒰𑒢𑒱, 𑒮𑓀𑒮𑓂𑒏𑒵𑒞𑒱, 𑒮𑒦𑓂𑒨𑒞𑒰, 𑒩𑒰𑒖𑒢𑒲𑒞𑒱, 𑒪𑒼𑒏𑒏𑒪𑒰, 𑒪𑒼𑒏𑒑𑒰𑒟𑒰, 𑒪𑒼𑒏𑒮𑓀𑒮𑓂𑒏𑒵𑒞𑒱, 𑒢𑒰𑒨𑒏, 𑒣𑒩𑓂𑒫-𑒞𑓂𑒨𑒼𑒯𑒰𑒩, 𑒠𑒹𑒫𑒲-𑒠𑒹𑒫𑒞𑒰𑒠𑒱, 𑒔𑒱𑒞𑓂𑒩𑒣𑒩𑒏𑒰𑒠𑒱𑒏𑒹𑒿 𑒮𑒧𑒹𑒙𑒢𑒹 - 𑒥𑒙𑒼𑒩𑒧𑒹 𑒩𑒰𑒭𑓂𑒙𑓂𑒩𑒲𑒨 𑒍 𑒁𑒢𑓂𑒞𑒩𑓂𑒩𑒰𑒭𑓂𑒙𑓂𑒩𑒲𑒨 𑒣𑒙𑒪 𑒣𑒩 𑒏𑒯𑒱 𑒞𑒿 𑒮𑒰𑒏𑓂𑒭𑓂𑒨𑒧𑒴𑒪𑒏 𑒠𑒮𑓂𑒞𑒰𑒫𑒹𑒖 𑒟𑒱𑒏। 𑒏𑒰𑒩𑒝, 𑒧𑒴𑒪𑓂𑒨𑒥𑒼𑒡𑒣𑒩𑒏 𑒄 𑒣𑒼𑒟𑒲 𑒥𑒢𑒱 𑒂𑒨𑒪 𑒁𑒕𑒱। 𑒪𑒼𑒏𑒖𑒲𑒫𑒢 𑒂 𑒪𑒼𑒏 𑒮𑒢𑓂𑒠𑒩𑓂𑒦𑒧𑒹 𑒋𑒯𑒱 𑒣𑒼𑒟𑒲𑒏 𑒅𑒣𑒰𑒠𑒹𑒨𑒞𑒰 𑒥𑒢𑒪 𑒁𑒕𑒱।

𑒍 𑒫𑒱𑒦𑒱𑒢𑓂𑒢 𑒮𑓀𑒮𑓂𑒟𑒰𑒧𑒹 𑒣𑓂𑒩𑒞𑒱𑒢𑒱𑒡𑒱𑒞𑓂𑒫 𑒏ऽ 𑒔𑒳𑒏𑒪 𑒕𑒟𑒱। 𑒍 𑒖𑒞𑒥𑒹 𑒫𑒩𑓂𑒭 𑒖𑒰𑒯𑒱 𑒮𑓀𑒮𑓂𑒟𑒰𑒧𑒹 𑒩𑒯𑒪𑒟𑒱 𑒞𑒨 𑒁𑒣𑒢 𑒕𑒰𑒣 𑒕𑒼𑒛𑓃𑒱 𑒠𑒹𑒪𑒟𑒱। 𑒮𑒰𑒗𑒰 𑒣𑓂𑒩𑒏𑒰𑒬 𑒯𑒼𑒁𑒨 𑒫𑒰 𑒢𑒹𑒣𑒰𑒪𑒏 𑒩𑒰𑒖𑒏𑒲𑒨 𑒣𑓂𑒩𑒖𑓂𑒘𑒰 𑒣𑓂𑒩𑒞𑒱𑒭𑓂𑒚𑒰𑒢, 𑒍 𑒏𑒻𑒏𑒙𑒰 𑒣𑒼𑒟𑒲 𑒣𑓂𑒩𑒏𑒰𑒬𑒱𑒞 𑒏𑒩𑒥𑒾𑒪𑒢𑒱 𑒖𑒹 𑒧𑒴𑒪𑓂𑒨𑒥𑒼𑒡𑒏 𑒁𑒕𑒱। 𑒖𑒹𑒢𑒰 - 𑒧𑒯𑒰𑒏𑒫𑒱 𑒫𑒱𑒠𑓂𑒨𑒰𑒣𑒞𑒱 𑒂 𑒢𑒹𑒣𑒰𑒪 (२०६८) 𑒪𑒼𑒏𑒢𑒰𑒨𑒏 𑒮𑒪𑒯𑒹𑒮 (𑒐𑒝𑓂𑒛-१ 𑒂 २, २०६९) 𑒪𑒼𑒏𑒑𑒰𑒟𑒰 𑒢𑒰𑒨𑒏 𑒠𑒲𑒢𑒰𑒦𑒠𑓂𑒩𑒲 (२०७०) 𑒂𑒠𑒱 𑒁𑒕𑒱। 𑒪𑒼𑒏𑒑𑒰𑒟𑒰 𑒍 𑒪𑒼𑒏𑒮𑓀𑒮𑓂𑒏𑒵𑒞𑒱𑒣𑒩𑒏 𑒫𑒱𑒔𑒰𑒩 - 𑒑𑒼𑒭𑓂𑒚𑒲𑒏 𑒂𑒨𑒼𑒖𑒢 𑒞𑒿 𑒏𑒩𑒥𑒹 𑒏𑒨𑒪𑒢𑒱 𑒖𑒹 𑒢𑒹𑒣𑒰𑒪 𑒣𑒵𑒭𑓂𑒚𑒦𑒴𑒧𑒱𑒏 𑒌𑒞𑒱𑒯𑒰𑒮𑒱𑒏 𑒮𑒢𑓂𑒠𑒩𑓂𑒦 𑒮𑒦 𑒪ऽ 𑒏ऽ 𑒫𑒱𑒦𑒱𑒢𑓂𑒢 𑒏𑓂𑒭𑒹𑒞𑓂𑒩𑒏 𑒫𑒱𑒠𑓂𑒫𑒰𑒢𑒏𑒹𑒿 𑒋𑒏𑒚𑒰𑒧 𑒋𑒏𑒞𑓂𑒩𑒏ऽ 𑒫𑒱𑒧𑒩𑓂𑒬 𑒏𑒩𑒥𑒾𑒪𑒢𑒱।

સાક્ષ્યકેં પ્રમાણાત્મક સંગ પ્રસ્તુત હોયબાસઁ બેસી આપસીમે અન્યથા દર્શક-શ્રોતા આ વક્તાક બીચ ગહમાગહમીમે હલચલ કરબાઓલ। સમ્પ્રતિ ઓ મધેશ પ્રજ્ઞા પ્રતિષ્ઠાન' ક અધ્યક્ષ છથિ આ એહિ સંસ્થાકેં પલ્લવિત - પુષ્પિત કરબામે દમ-ખમ લગૌને છથિ। સમયક પ્રતીક્ષા અછિ।

હિનકા મૈથિલીક પ્રતિ વિશેષ પ્રેમ તઁ અવસ્સે છનિ જે આન ભાષા પ્રતિ આદર ભાવ છનિ। ઓ ૨૦૬૬ સાલમે ' હમ ઔર તુમ' હિન્દી કવિતા સંગ્રહ જે પઠિત કવિક કવિતાકેં પ્રકાશિત કરબૌલનિ। મૈથિલી કવિતા પોથી ' નહિ, આબ નહિ' (દીર્ઘ કવિતા - સંગ્રહ) ક બસ અબ નહી હિન્દી અનુવાદ પ્રકાશિત કયલનિ। એહિના નેપાલી આ ભોજપુરીમે સેહો રચના છનિ। મૂલ લેખનમે સમ્પ્રતિ ૬ ગોટ કવિતા - સંગ્રહ, ચારિ કથા-સંગ્રહ, એકટા ઉપન્યાસ, ૬ ગોટ નાટક આદિ છનિ।

હમ ગછૈત છી જે રચના વૈહ પૈઘ હોઇત અછિ જે લેખકક કલમસઁ નિકલતિ, લેખકીય માનસિકતાક ઉપજ હોઇતો અપન છવિ-છટા સ્વતંત્રરૂપેણ છિટકાવૈત પાઠકક મનોમસ્તિષ્કકેં હૌડ઼ૈત બેસિ જાઇત અછિ। મૂલ્યબોધક સ્થિતિએ કોનો રચનાક પ્રાણ થિક। તાત્પર્ય જે અપન દમ-ખમ રખૈત સ્વતંત્ર અસ્તિત્વપરક રચના અસ્મિતાચકિં જગવૈત અપન પહચાન અપને બનવૈત અછિ। એકટા બાત ઈ હો સત્ય થિ જે લેખક લિખિબા કાલ જે સોચૈત-વિચારૈત લિખૈત અછિ સૈહ પાઠકો સોચિ પાઓત સે કોનો બાત નહિ ભેલ। પાઠકીય સોચમે અપન દૃષ્ટિ હોઇત અછિ જે લેખકીય બોધસઁ સ્તરાક ભઽ સ્વતંત્ર ચિંતન-મનનમે અપના-અપનીક અર્થ - ધ્વનિકેં સ્પષ્ટકઽ સકૈત અછિ આ કરીતિ અછિ।

ઈ લિખિબાક પ્રયોજન એહિ હેતુએઁ જે ભ્રમર જે કિછુ લિખૈત છથિ વા હિનક જે કોનો ગતિવિધિ હોઇત છનિ સે સદૈવ સોચલ-વિચારલ આ નવ-નવ ગતિવિધિસઁ જુડ઼લ નિષ્ઠા - ભાવે હોઇત છનિ। જહિના ઓ સાહિત્યિક-કાર્યમે સમ્બદ્ધ છથિ

𑒞𑒯𑒱𑒢𑒰 𑒣𑒞𑓂𑒩𑒏𑒰𑒩𑒱𑒞𑒰𑒏 𑒏𑓂𑒭𑒹𑒞𑓂𑒩 𑒁𑒑𑓂𑒩𑒑𑒝𑓂𑒨 𑒕𑒟𑒱 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲𑒧𑒹 '𑒑𑒰𑒧𑒒𑒩', '𑒁𑒩𑓂𑒔𑒢𑒰' '𑒂𑓀𑒖𑒳𑒩' 𑒂𑒠𑒱 𑒣𑓂𑒩𑒰𑒏𑒬𑒱𑒞 𑒏𑒨𑒪𑒢𑒱। 𑒫𑒩𑓂𑒭 -३६, 𑒁𑓀𑒏-३, 𑒏𑓂𑒩𑒧𑒰𑓀𑒏- १०६, 𑒠𑒱𑒮𑒧𑓂𑒥𑒩 - 𑒖𑒢𑒫𑒩𑒲 २०२३ '𑒂𑓀𑒖𑒳𑒩'𑒏 𑒮𑓂𑒧𑒵𑒞𑒱𑒏𑒱𑒿 𑒣𑒹𑒙𑒰𑒩𑒧𑒹 𑒥𑒢𑓂𑒢 '𑒮𑒼𑒧𑒠𑒹𑒫' 𑒂𑒨𑒪 𑒁𑒕𑒱। '𑒮𑒼𑒧𑒠𑒹𑒫' 𑒣𑒩 𑒏𑒹𑒢𑓂𑒠𑓂𑒩𑒱𑒞 '𑒂𑓀𑒖𑒳𑒩'𑒏 ६ 𑒁𑓀𑒏 - 𑒁𑒫𑒮𑓂𑒮𑒹 𑒮𑒼𑒧𑒠𑒹𑒫𑒏𑒹𑒿 𑒔𑒱𑒯𑓂𑒫-𑒔𑒳𑒯𑓂𑒫𑒰𑒏 𑒮𑓀𑒑𑒯𑒱 𑒯𑒳𑒢𑒏 𑒖𑒲𑒫𑒢𑒠𑒵𑒭𑓂𑒙𑒱 𑒂 𑒩𑒔𑒢𑒰𑒠𑒵𑒭𑓂𑒙𑒱 𑒣𑒩 𑒣𑓂𑒩𑒏𑒰𑒬 𑒠𑒻𑒞 𑒁𑒕𑒱। 𑒬𑒼𑒭𑒱𑒞-𑒣𑒲𑒛𑓃𑒱𑒞 𑒪𑒼𑒏𑒖𑒲𑒫𑒢𑒏 𑒅𑒢𑓂𑒢𑒰𑒨𑒏 𑒕𑒪𑒰𑒯 𑒮𑒼𑒧𑒠𑒹𑒫 𑒖𑒹 𑒖𑒲𑒫𑒢 𑒦𑒩𑒱 𑒮𑓀𑒒𑒩𑓂𑒭 𑒏𑒨𑒪𑒢𑒱 𑒂 𑒏𑒩𑓂𑒧 𑒥𑒪𑒹𑒿 𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨-𑒮𑒰𑒡𑒢𑒰𑒏𑓄 𑒮𑒣𑒴𑒞 𑒦𑒹𑒪𑒰𑒯। 𑒧𑒰𑒢𑒫𑒲𑒨𑒞𑒰𑒏 𑒑𑒳𑒝 𑒥𑒪 𑒂 𑒧𑒯𑒰𑒢𑒞𑒰𑒏 𑒂𑒮𑒢 𑒣𑒩 𑒂𑒮𑒲𑒢 𑒦𑒹𑒪 𑒕𑒟𑒱। 𑒞𑒯𑒱𑒢𑒰 𑒦𑓂𑒩𑒧𑒩 𑒁𑒣𑒢 𑒪𑒏𑓂𑒭𑓂𑒨 𑒮𑒱𑒠𑓂𑒡𑒱𑒏 𑒯𑒹𑒞𑒳 𑒮𑒞𑒞 𑒢𑒫-𑒢𑒫 𑒣𑓂𑒩𑒨𑒼𑒑 𑒏𑒩𑒻𑒞 𑒣𑓂𑒩𑒨𑒼𑒡𑒩𑓂𑒧𑒰 𑒥𑒢𑒱 𑒁𑒣𑒢 𑒎𑒏𑒰𑒠𑒱 𑒠𑒹𑒐𑒰 𑒩𑒯𑒪 𑒕𑒟𑒱। 𑒍 𑒁𑒣𑒢𑒰𑒏 𑒮𑒰𑒧𑒰𑒖𑒱𑒏 𑒮𑒩𑒼𑒏𑒰𑒩𑒮𑒿 𑒖𑒼𑒛𑓃𑒻𑒞 𑒧𑒳𑒏𑓂𑒞𑒱𑒧𑒰𑒩𑓂𑒑𑒏 𑒁𑒢𑒳𑒨𑒰𑒨𑒲 𑒕𑒟𑒱।

𑒔𑒲𑒢𑒏 𑒅𑒣𑒖𑒰 '𑒏𑒼𑒩𑒼𑒢𑒰' 𑒮𑒧𑓂𑒣𑒴𑒩𑓂𑒝 𑒫𑒱𑒬𑓂𑒫𑒏𑒹𑒿 𑒠𑒪𑒧𑒪𑒱𑒞 𑒏𑓄 𑒠𑒹𑒪𑒏। 𑒖𑒹𑒏𑒱 २४ 𑒧𑒰𑒩𑓂𑒔 २०२०𑒮𑒿 𑒢𑒹𑒣𑒰𑒪𑒧𑒹 '𑒪ॉ𑒏𑒛𑒰𑒅𑒢' 𑒪𑒑𑒰 𑒠𑒹𑒪𑒏। 𑒪𑒼𑒏𑒏𑒹𑒿 𑒒𑒩𑒧𑒹 𑒮𑒳𑒩𑒏𑓂𑒭𑒰𑒏 𑒠𑒵𑒭𑓂𑒙𑒱𑒋𑒿 𑒩𑒯𑒥𑒰𑒏 𑒪𑒹𑒪 𑒥𑒰𑒡𑓂𑒨 𑒏𑓄 𑒠𑒹𑒪𑒏। 𑒋𑒯𑒱 𑒮𑓀𑒏𑓂𑒩𑒰𑒧𑒏 𑒥𑒲𑒧𑒰𑒩𑒲𑒏 𑒤𑒪𑒮𑓂𑒫𑒩𑒴𑒣 𑒋𑒏𑒙𑒰 𑒁𑒒𑒼𑒭𑒱𑒞 𑒨𑒳𑒠𑓂𑒡 𑒚𑒰𑒢𑒪 𑒑𑒹𑒪 𑒞𑒿 𑒋𑒯𑒱 𑒮𑒧-𑒮𑒰𑒧𑒨𑒱𑒏 𑒮𑓂𑒟𑒱𑒞𑒱-𑒣𑒩𑒱𑒮𑓂𑒟𑒱𑒞𑒱𑒖𑒢𑓂𑒨 𑒣𑒼𑒟𑒲 '𑒏𑒼𑒩𑒼𑒢𑒰𑒏 𑒮𑓀𑒞𑓂𑒩𑒰𑒮𑒧𑒹 𑒍𑒏𑒩𑒰𑒨𑒪 𑒖𑒱𑒢𑒑𑒲 (𑒪𑒏𑒛𑒰𑒅𑒢 𑒛𑒰𑒨𑒩𑒲)' 𑒩𑒰𑒧𑒦𑒩𑒼𑒮 𑒏𑒰𑒣𑒛𑓃𑒱 𑒦𑓂𑒩𑒧𑒩𑒏 𑒖𑒢𑒏𑒣𑒳𑒩 𑒪𑒪𑒱𑒞 𑒏𑒪𑒰 𑒣𑓂𑒩𑒞𑒱𑒭𑓂𑒚𑒰𑒢𑒮𑒿 २०२० 𑒄० 𑒧𑒹 𑒣𑓂𑒩𑒏𑒰𑒬𑒱𑒞 𑒦𑓄 𑒂𑒨𑒪। 𑒋𑒯𑒱𑒧𑒹 𑒪𑒹𑒐𑒏𑒏 १० 𑒁𑒣𑓂𑒩𑒻𑒪 २०२० 𑒮𑒿 २२ 𑒖𑒳𑒪𑒰𑒄 २०२० 𑒡𑒩𑒱𑒏 𑒐𑒹𑒩𑒯𑒰 𑒂 '𑒅𑒣𑒮𑓀𑒯𑒰𑒩' 𑒁𑒕𑒱। 𑒮𑓀𑒑𑒯𑒱 𑒣𑓂𑒩𑒮𑓀𑒑-𑒁𑒣𑓂𑒩𑒮𑓀𑒑 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒁𑒕𑒱। 𑒨𑒰𑒢𑒱 २४ 𑒧𑒰𑒩𑓂𑒔 २०२०𑒏 𑒣𑓂𑒩𑒮𑓀𑒑| '𑒏𑒼𑒩𑒼𑒢𑒰' 𑒢𑒰𑒧 𑒮𑒳𑒢𑒞𑒱𑒯𑒱 𑒪𑒼𑒏𑒏 𑒩𑒼𑒃𑒿𑒂 𑒦𑒳𑒙𑒏𑒱 𑒖𑒰𑒃𑒞 𑒕𑒪। 𑒮𑒦 𑒋𑒏-𑒠𑒼𑒮𑒩 𑒮𑒬𑓀𑒏𑒱𑒞 𑒢𑒖𑒩𑒱𑒋𑒿 𑒠𑒹𑒐𑒻𑒞 𑒕𑒪। 𑒮𑒰𑒤-𑒮𑒤𑒰𑒃, 𑒮𑒼𑒬𑒪 𑒛𑒱𑒮𑓂𑒙𑒹𑒢𑓂𑒮𑒱𑒑 𑒂 𑒧𑒳𑒐𑒛𑓃𑒰 𑒁𑒩𑓂𑒟𑒰𑒞𑓂 '𑒧𑒰𑒮𑓂𑒏'𑒏 𑒅𑒣𑒨𑒼𑒑 𑒥𑒹𑒮 𑒔𑒪𑒪। 𑒥𑒔𑓂𑒔𑒰 𑒂 𑒫𑒵𑒠𑓂𑒡 𑒣𑒩 𑒐𑒞𑒩𑒰 𑒥𑒹𑒮 𑒧𑒛𑓃𑒩𑒰𑒨𑒪। 𑒍𑒢𑒰 𑒖𑒳𑒂𑒢 - 𑒖𑒯𑒰𑒢 𑒯𑒼𑒁𑒨 𑒫𑒰 𑒔𑒱𑒏𑒱𑒞𑓂𑒮𑒏 𑒁𑒩𑓂𑒟𑒰𑒞𑓂 𑒖𑒹 𑒔𑒣𑒹𑒙𑒧𑒹 𑒣𑒛𑓃𑒪 𑒮𑒹 𑒮𑒦 𑒐𑒞𑒩𑒰 𑒣𑒛𑓃𑒪। 𑒏𑒼𑒩𑒼

मूरख, बेरोजगारक संख्या बढ़ल। कर्मसँ मानवताक गुणमे उत्तरोत्तर वृद्धि होइत अछि तहि कर्मक सुकर्म दृष्टिगत भेल। हित- मीतक पहिचानबोध कराओल। जीवन जीबाक ढंग सिखाओल। कहि तँ युगक वास्तविकि ओ कर्मबद्ध सत्य, तथ्य ओ कथ्य जगजियार भेल। कहि तँ नेपालक आधुनिक इतिहास संक्षिप्ततामे देखार भेल। त स्पष्टवादितामे लेखनी चमकि उठल अछि। एहि कोरोनाक संत्रासमे ओहरायल जिनगी पोथी अपन सार्थक उपस्थितिबोधमे। मानव जीवनक हिस्सा बनकि आयल ई बीमारी। लेखकक सामर्थ्य-शक्ति आ संघर्ष चेतना सेहो चरित्रमे झलकि आयल अछि। जे समाजक सत्यता जगजियार भेल त लेखक विचार, संवेदनाक संग समय सापेक्ष नव अनुभूति दृष्टिगत भेल।

भ्रमर ई पक्ष विशेष रहल अछि जे ओ ताकि- हेराकिऽ साहित्यकार बनयबाक प्रयास करैत छथि। एहि लेल ओ लेखककेँ उत्साहित करैत छथि। रचना लिखाकऽ अपन पत्रिकामे वा आनो ठामक पत्रिकामे प्रकाशित करयबाक प्रयास करैत छथि। ओ जतेक नव रचनाकार बनेलथि आ ओहि नव रचनाकारक रचना लिखिबाकऽ प्रकाशित कयने वा करबौने छथि से भविष्यक नव पीढ़ीकेँ बनयबामे योगदान अवस्से भरपूर रहत कहल जेतनि। साहित्यिक परिवेश ओ वातावरणक निर्माण ओ अपन कर्मठता आ सक्रियताक संग सार्थकता हेतु करैत छथि। कहि तँ ओ अपन पाछाँ एकटा बेस पैघ जमाति ठाढ़ कऽ देलनि।

ई सत्य थिक जे हिनक जीवन-यात्राक कटु-मधु अनुभवमे बहुतो बात घटित भेल अछि। हिनक चेतन-अवचेतन मोनमे सामाजिक आ मनोवैज्ञानिक पक्षमे घटित घटना- प्रामाणिकताक संग उभरैतो ओ सदैव अपन काजमे बक जकाँ ध्यान लगौने रहल छथि। सहबाक ई सामर्थ्यबोध ओ अतिरिक्त रूपमे अर्जित कयने छथि। कहिक तँ नेनपनेसँ हिनक रौद्र रूप नुकायल नहि रहल अछि। जिद्दी तँ बेह जे ओ अपन मोनमे जे बात ठानि लैत छथि से कैयेकऽ छोड़ैत छथि। उपेक्षा, अपमान आदि होइतो ओ आब अंगेजितो नहि छथि।

एकमात्र लक्ष्य जे कर्मवले आगाँ बढ़ी। मान-सम्मान तँ ओ ततेक पाबि लेने छथि जे ढेर-ढाकी प्रशस्तिपत्रादि घरमे ढेरिआयल छनि। मिथिला - मैथिलीक नाम पर ओ धन-सम्पत्तिक परवाह नहि करैत छथि। दनादन पोथी आ पत्र - पत्रादि प्रकाशित करैत छथि।

देखल जाय तँ निस्सन्देह कहल जायत जे समय - साक्ष्यक साक्षी बनैत अपन रचनाधर्मितावले जगमग अपन युगक महत्त्वपूर्ण हस्ताक्षर छथि। ओ अपन प्रतिभा बले जीवनक बीचसँ विभिन्न सामाजिक घटनादिक उठाकऽ जीवन-पक्षकेँ मजगूती प्रदान करैत अछि। ओ सामाजिकता आ मानवीय चरित्रकेँ अपन अनुभूति प्रवाहता बले नैतिकता आ इमानदारीपूर्वक उठाकऽ रचना जगतक जे स्वरूप गढ़लनि अछि से हुनका साहित्य जगतक सिरमौर बनबैत छनि।

अपन मंतव्य editorial.staff.videha@gmail.com **पर पठाउ।**

२१६ अयोध्यानाथ चौधरी- "जगमग"क बहुआयामिक व्यक्तित्व

𑒁𑒨𑒼𑒡𑓂𑒨𑒰𑒢𑒰𑒟 𑒔𑒾𑒡𑒩𑒲

"𑒦𑓂𑒩𑒧𑒩"𑒏 𑒥𑒯𑒳𑒂𑒨𑒰𑒧𑒱𑒏 𑒫𑓂𑒨𑒏𑓂𑒞𑒱𑒞𑓂𑒫

𑒑𑒞 𑒫𑒩𑓂𑒭 𑒖𑒢𑒏𑒣𑒳𑒩𑒏 𑒣𑓂𑒩𑒮𑒱𑒠𑓂𑒡 𑒫𑒹𑒪𑒏𑒧 𑒯𑒼𑒙𑒪𑒧𑒹 𑒂𑒨𑒼𑒖𑒱𑒞 𑒋𑒏𑒙𑒰 𑒣𑒳𑒮𑓂𑒞𑒏 𑒮𑒧𑒰𑒩𑒼𑒯𑒧𑒹 𑒥𑒻𑒢𑒩 𑒣𑒩 𑒪𑒱𑒐𑒪' 𑒩𑒰𑒧 𑒦𑒩𑒼𑒮 𑒏𑒰𑒣𑒛𑓃𑒱𑒏 𑒣𑒨𑒰𑒮𑒧𑓂 𑒏𑒵𑒞𑒲' 𑒠𑒹𑒐𑒱 𑒧𑒼𑒢 𑒖𑒱𑒖𑓂𑒘𑒰𑒮𑒰 𑒦𑒰𑒫𑒮𑒿 𑒞𑒩𑓀𑒑𑒱𑒞 𑒦' 𑒅𑒚𑒪। 𑒋𑒏𑒠𑒧 𑒮𑒳𑒣𑒩𑒱𑒔𑒱𑒞 𑒫𑓂𑒨𑒏𑓂𑒞𑒱𑒞𑓂𑒫 𑒞𑒟𑒰𑒣𑒱 𑒯𑒧𑒩𑒰 𑒄 𑒖𑒰𑒢𑒏𑒰𑒩𑒲 𑒢𑒫 𑒥𑒳𑒗𑒥𑒰𑒖𑒼𑒑 𑒦𑒹𑒪। 𑒍𑒢𑒰 𑒯𑒳𑒢𑒏𑒰 𑒠𑓂𑒫𑒰𑒩𑒰 𑒮𑒧𑓂𑒣𑒰𑒠𑒱𑒞-𑒣𑓂𑒩𑒏𑒰𑒬𑒱𑒞" 𑒂𑒿𑒖𑒳𑒩" 𑒣𑒞𑓂𑒩𑒱𑒏𑒰𑒏 𑒥𑒰𑒯𑒩𑒲 𑒂 𑒦𑒲𑒞𑒩𑒲 𑒂𑒫𑒩𑒝 𑒣𑒵𑒭𑓂𑒚 𑒣𑒩 𑒏𑒞𑒹𑒏 𑒥𑒹𑒩 𑒯𑒳𑒢𑒏𑒩 𑒪𑒱𑒐𑒱𑒞 𑒏𑒫𑒱𑒞𑒰𑒮𑒦𑒏 𑒤𑒼𑒙𑒼 𑒁𑒦𑒩𑒻𑒞 𑒩𑒯𑒻𑒞 𑒕𑒪 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒋𑒞𑒹𑒏 𑒩𑒰𑒮 𑒏𑒫𑒱𑒞𑒰 𑒦' 𑒑𑒹𑒪 𑒯𑒹𑒞𑒢𑒱 𑒞𑒏𑒩 𑒁𑓀𑒠𑒰𑒖 𑒢𑒯𑒱 𑒦' 𑒮𑒏𑒪 𑒕𑒪। 𑒋𑒯𑒱 𑒥𑒲𑒔 𑒖𑒰𑒢𑒏𑒰𑒩𑒲 𑒦𑒹𑒙𑒪 𑒖𑒹 𑒯𑒳𑒢𑒏𑒩 𑒠𑒴𑒙𑒰 𑒏𑒫𑒱𑒞𑒰 𑒋𑒐𑒢𑒼 𑒣𑓂𑒩𑒹𑒮𑒧𑒹 𑒕𑒢𑒱 𑒞𑒰𑒯𑒱𑒮𑒿 𑒁𑒣𑒢𑒯𑒳𑒿 𑒪𑒼𑒏𑒢𑒱 𑒯𑒳𑒢𑒏 𑒢𑒱𑒩𑒢𑓂𑒞𑒩 𑒪𑒹𑒐𑒢 𑒣𑓂𑒩𑒫𑒵𑒞𑒱𑒮𑒿 𑒂𑒬𑓂𑒫𑒮𑓂𑒞 𑒦' 𑒮𑒏𑒻𑒞 𑒕𑒲। 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒪𑒹𑒐𑒢𑒧𑒹 𑒧𑒰𑒞𑓂𑒩 𑒢𑒯𑒱, 𑒍 𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰- 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒮𑒧𑓂𑒥𑒢𑓂𑒡𑒱𑒞 𑒏𑒰𑒩𑓂𑒨𑒏𑓂𑒩𑒧 𑒂𑒨𑒼𑒖𑒢, 𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰- 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒮𑒧𑓂𑒥𑒢𑓂𑒡𑒱𑒞 𑒂𑒢𑓂𑒠𑒼𑒪𑒢 𑒂𑒠𑒱𑒧𑒹 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒍𑒞𑒥𑒹 𑒥𑒜𑓃𑒱- 𑒔𑒜𑓃𑒱𑒏𑒨 𑒦𑒰𑒑𑒲𑒠𑒰𑒩𑒲 𑒠𑒹𑒐𑒥𑒻𑒞 𑒠𑒹𑒐𑒪 𑒑𑒹𑒪𑒰𑒯 𑒁𑒕𑒱। 𑒮𑒹 𑒩𑒰𑒭𑓂𑒙𑓂𑒩𑒲𑒨 𑒂 𑒁𑒢𑓂𑒞𑒩𑓂𑒩𑒰𑒭𑓂𑒙𑓂𑒩𑒲𑒨 𑒠𑒳𑒢𑒴 𑒮𑓂𑒞𑒩 𑒣𑒩। 𑒂 𑒖𑒢𑒞𑒥 𑒏𑒩𑒰𑒥𑒲 𑒖𑒹 𑒞𑒏𑒩 𑒧𑒴𑒪𑓂𑒨𑒰𑓀𑒏𑒢 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒣𑒴𑒩𑓂𑒝 𑒩𑒴𑒣𑒧𑒹 𑒦𑒹𑒪 𑒕𑒢𑒱। 𑒍𑒃 𑒧𑒰𑒧𑒪𑒰𑒧𑒹 𑒍𑒯𑒢 𑒦𑒰𑒑𑓂𑒨𑒬𑒰𑒪𑒲 𑒏𑒧𑒧𑒹 𑒦𑒹𑒙𑒞𑒰𑒯। 𑒅𑒠𑒰𑒯𑒩𑒝𑒮𑓂𑒫𑒩𑒴𑒣 𑒢𑒹𑒣𑒰𑒪𑒧𑒹 𑒧𑒡𑒹𑒬 𑒣𑓂𑒩𑒠𑒹𑒬 𑒠𑓂𑒫𑒰𑒩𑒰 𑒣𑒯𑒱𑒪 𑒂 𑒢𑒫-𑒑𑒚𑒱𑒞 𑒞𑒲𑒢 𑒮𑒠𑒮𑓂𑒨𑒲𑒨' 𑒧𑒡𑒹𑒬 𑒣𑓂𑒩𑒖𑓂𑒘𑒰- 𑒣𑓂𑒩𑒞𑒱𑒭𑓂𑒚𑒰𑒢' 𑒏 𑒣𑓂𑒩𑒧𑒳𑒐𑒏 𑒖𑒱𑒧𑓂𑒧𑒹𑒫𑒰𑒩𑒲 𑒏𑒱𑒕𑒳𑒋 𑒠𑒱𑒢 𑒣𑒴𑒩𑓂𑒫 𑒮𑒧𑓂𑒯𑒰𑒩𑒪𑒢𑒱 𑒁𑒕𑒱। 𑒍𑒢𑒰 𑒋𑒯𑒱𑒮𑒿 𑒣𑒴𑒩𑓂𑒫𑒧𑒹

सेहो ओ नेपालक केन्द्रीय सरकार द्वारा गठित" नेपाल प्रज्ञा-प्रतिष्ठान" सन महत्वपूर्ण निकायक प्राज्ञ- सदस्यक रूपमे सेहो कार्य क' चुकल छथि। ततबे नहि, ओ नेपालक केन्द्रीय सरकार अन्तर्गत दोसर महत्वपूर्णसाहित्यिक आ प्रकाशन सम्बन्धित संस्था" साझाप्रकाशन "क अध्यक्षक रूपमे सेहो ओ अपन गहन जिम्मेवारी निर्वाह क' चुकल छथि। ई सब हुनकर कार्य- कुशलता आ चातुर्यक यथेष्ट प्रमाण अछि।

आब आबी हुनक कृतित्व पर दृष्टिपात करी। हुनक पहिल प्रकाशित रचना" ईमान्दार बालक" नामक एकटा बालकथा छल जे१९६४ ई. मे मिथिला मिहिर साप्ताहिक, पटनामे छपल छल। अर्थात हुनक साहित्यिक यात्रा आइसँ५४ वर्ष पहिने शुरु भेल जे एखन धरि ओहिना गतिमान अछि। हुनकासँ प्रायः एकोटा विधा छुटल नहि अछि जकरा क्रमिक रूपमे चीन्हाँ देबाक प्रयास करल गेल अछि।

हुनक कवितासंग्रहमे बनल कोठरी, औनाइत धुआँ (२०२९ साल), नहि, आब नहि(२०३६ साल) , मोमक पघलैत अधर(गीत गजल), अप्पन अनचिन्हार(१९९० ई.) , अन्हरियाक चान(गजल संग्रह, २०७० साल, आ युद्धभूमिक एसगर योद्धा(२०७५ साल) आदि छनि। हुनक दीर्घ कविता' नहि, आब नहि' क नेपाली अनुवाद' भयो, अब भयो' आर हिन्दी अनुवाद' बस, अब नहीं' शीर्षकमे भेल अछि। हुनक कथासंग्रहमे तोरासंगे जयबौ रे कुजबा(१९८४ ई.), हुगली उपर बहैत गंगा(२०६५ साल) आ एन्टी भाइरस(२०७६ साल) क नामोल्लेख जा सकैत अछि। हुनक एकमात्र उपन्यास' घरमुहाँ' (२०२९ साल) अछि जकर अंग्रेजीमे अनुवाद भ' प्रकाशित होयब जा रहल अछि। हुनक एकटा' चीन जे हम देखल' (२०७० साल) एकटा यात्रावृत्तान्त सेहो अछि जाहिमे चीन भ्रमणक संस्मरण अछि। हुनक कोरोना कालमे लिखल गेल एकटा लकडाउन

ડાયની સેહો અછિ જે' કોનોનાક સંન્ાાસમે અોહ્નાયઘ ળનિગી(૨૦૭૦ સાઘ) નામસઁ પ્નકાશતિ અછિ।

અો વહુત નાસ નાટક સેહો લખિને છથિજેના નાની યન્દ્નાવતી(૨૦૪૫ સાઘ) , એકટા અાઅોન વસન્ત(૨૦૫૨ સાઘ) , મહષિાસુન મુન્દાવાદ એવં અન્ય નાટક(૨૦૫૪ સાઘ) તથા જૈયા અએઉ અપન સોનાળ(નાટક સંગ્નહ૨૦૬૭ સાઘ) અાદિ। હુનકન નાટક સજાક નેપાળી અનુવાદ' જ્નમનકા ઉત્કૃષ્ટ નાટકહ્નુ(૨૦૬૪ સાઘ) નામસઁ સેહો પ્નકાશતિ અછિ। હુનક કછિુ શોધ પનક પુસ્તકસજા સેહો પ્નકાશતિ અછિ જેના' ળનકપુનયામ ન યસ ક્ષેત્નકા સાંસ્કૃતકિ સમ્પદાહ્નૂ(૨૦૫૬ સાઘ) , નાળકમઘક કથા સાહત્િયમે નાની(૨૦૬૪ સાઘ) , ઘોકનાટ્યઃ જટ- જટનિ(૨૦૬૪ સાઘ) , છુઘતુનાઘ હેનતિાગે ોડ હ્નાણાકપુન (૨૦૬૨ સાઘ। હુનક કછિુ અાઘેખ્ય સંગ્નહ સેહો પ્નકાશતિ છનિ જેના' મૈથલિી ઘોકસંસ્કૃતિ' (૨૦૬૬ સાઘ), તનાઈકો અાંટ દેખ્યા હમિાઘકો કાંખ્ય સમ્મ' (૨૦૬૭) , મથિલિાક ઘોકજીવનઃ ઘોક સન્દન્જા(૨૦૭૮) , સમયકો અન્તનાઘ પછ્યાઁઉદૈ(૨૦૬૬) અાદિ। અો એકટા' નાળા સઘહ્નેસ' (૨૦૭૪) નામક જીવની સેહો પ્નકાશતિ કયને છથિ।

વવિધિ વષિયક કછિુ કતાિવ સેહો લખિને છથિ જેના' અાળકો યનુષા(૨૦૩૮ સાઘ), ળનકપુન ઘોકયત્િન((૨૦૪૬) , ડેકાન પન(વયિાન સંગ્નહ) , સમય- સન્દન્જા(૨૦૬૮ સાઘ) અાદિ।

ઉપન્યુક્ત વવિનાઋસઁ' જ્નમન' ક સાહત્િયકિ અવદાનક એકટા વ્યાપક યત્િન વનૈત અછિ। મુદા એહને વ્યાપક અછિ હુનક પત્નકાન વ્યક્તત્િવ ળકના સમ્પૂન્ાઋ વ્યક્તત્િવક એકટા મહત્વપૂન્ાઋ અંગકે ન્પમે અોકના છોડ઼ઘ નહિ જા સકૈત અછિ। હનિકન પત્નકાનતાિક ઙતહિાસ સેહો ઘગાજગ અોતવે પુનાન

अछि। ओ२०२६ साल अर्थात लगभग५३ वर्ष पहिने' वैदेही' साप्ताहिकक कार्यालय प्रतिनिधिक रूपमे पत्रकारिताक शुरुआत कयलनि। तकर बाद२०४८ सालमे नेपालक प्रतिष्ठित दैनिक अखबारक प्रारम्भेसँ५ वर्ष धरि जनकपुर संवाददाताक रूपमे कार्यरत रहलाह। अपने सम्पादनमे लगभग३८ वर्षसँ नेपालक एकमात्र मैथिली साप्ताहिक' गामघर' क सम्पादन आ प्रकाशन करैत आबि रहलाह अछि।' आँजुर' नामक मैथिलीक द्वैमासिक पत्रिका विगत३५ वर्षसँ सम्पादन- प्रकाशन करैत अएलाह अछि।२०५४ सालसँ किछु वर्ष धरि एकटा नेपाली दैनिक' सुप्रभात' क सम्पादन- प्रकाशन सेहो कयलनि। आ२०५५ सालसँ अद्यावधि' जनकपुर एक्सप्रेस' नामक नेपाली दैनिक सम्पादन- प्रकाशन करैत आबि रहलाह अछि।

एकर अतिरिक्त ओ किछु पुस्तकाकार संग्रह सभक सम्पादन सेहो कयलनि जेना' मैथिली पद्यसंग्रह' (प्रकाशन: नेपाल राजकीय प्रज्ञा- प्रतिष्ठान: २०५१ साल) , लवाक धान(कवितासंग्रह) , ' त्रिशुली' (स्व. मथुरानन्द माथुर लिखित खण्डकाव्य, २०४८ साल) नेपालक मैथिली पत्रकारिता(२०४४ साल) , मैथिली लोकनृत्य: भाव- भंगिमा एवम् स्वरूप(नेपाल राजकीय प्रज्ञा प्रतिष्ठान(२०६१ साल), अन्तर्राष्ट्रिय मैथिली सम्मेलन आ नेपाल(२०६५ साल) , हम और तुम(हिन्दी कवितासंग्रह, २०६६ साल) , मैथिली नाटकसंग्रह (२०६७) , महाकवि विद्यापति आ नेपाल(साझा प्रकाशन, २०६८) , मैथिली लोक- संस्कृति संगोष्ठी प्रतिवेदन(२०६९ साल) , लोकनायक सलहेस(निबन्ध संग्रह- खण्ड१ तथा खण्ड२ , साल२०६९) , दीनाभद्री(निबन्ध संग्रह२०७०

, 𑒢𑒹𑒣𑒰𑒪 𑒣𑓂𑒩𑒖𑓂𑒘𑒰 𑒣𑓂𑒩𑒞𑒱𑒭𑓂𑒚𑒰𑒢) , 𑒁𑒯𑒰𑒿 𑒖𑒹 𑒏𑒯𑒪𑒯𑒳𑒿(𑒮𑒰𑒏𑓂𑒭𑒰𑒞𑓂𑒏𑒰𑒩 𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯, 𑓒𑓐𑓗𑓑) 𑒂𑒠𑒱।

𑒧𑒞𑒪𑒥 𑒖𑒹 𑒩𑒰𑒧 𑒦𑒩𑒼𑒮 𑒏𑒰𑒣𑒛𑓃𑒱' 𑒦𑓂𑒩𑒧𑒩 ' 𑒏𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨𑒏𑒰𑒩 𑒂 𑒣𑒞𑓂𑒩𑒏𑒰𑒩- 𑒠𑒳𑒢𑒴 𑒫𑓂𑒨𑒏𑓂𑒞𑒱𑒞𑓂𑒫 𑒮𑒧𑒰𑒢𑒩𑒴𑒣 𑒮𑒿, 𑒮𑒧𑒰𑒢𑒰𑒢𑓂𑒞𑒩 𑒩𑒴𑒣𑒮𑒿 𑒢𑒱𑒩𑒢𑓂𑒞𑒩 𑒑𑒞𑒱𑒧𑒰𑒢 𑒕𑒢𑒱। 𑒍 𑒮𑒩𑓂𑒫𑒠𑒰 𑒮𑒏𑓂𑒩𑒱𑒨𑒱 𑒩𑒯𑒻𑒞 𑒕𑒟𑒱। 𑒋𑒏𑒩 𑒁𑒞𑒱𑒩𑒱𑒏𑓂𑒞 𑒯𑒱𑒢𑒏 𑒫𑓂𑒨𑒏𑓂𑒞𑒱𑒞𑓂𑒫𑒏 𑒋𑒏𑒙𑒰 𑒂𑒩 𑒧𑒯𑒞𑓂𑒫𑒣𑒴𑒩𑓂𑒝 𑒣𑒏𑓂𑒭 𑒕𑒢𑒱- 𑒩𑒰𑒭𑓂𑒙𑓂𑒩𑒨𑒱-𑒁𑒢𑓂𑒞𑒩𑓂𑒩𑒰𑒭𑓂𑒙𑓂𑒩𑒨𑒱 𑒮𑓂𑒞𑒩𑒏 𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨𑒱𑒏𑒱-𑒮𑒰𑓀𑒮𑓂𑒏𑒵𑒞𑒱𑒏𑒱 𑒮𑒦𑒰-𑒮𑒧𑓂𑒧𑒹𑒪𑒢𑒧𑒹 𑒮𑒏𑓂𑒩𑒱𑒨𑒱 𑒮𑒯𑒦𑒰𑒑𑒱𑒞𑒰। 𑒍 𑒫𑒱𑒠𑓂𑒨𑒰𑒣𑒞𑒱 𑒮𑒹𑒫𑒰 𑒮𑓀𑒮𑓂𑒟𑒰𑒢, 𑒠𑒩𑒦𑓀𑒑𑒰𑒏𑒂𑒖𑒲𑒫𑒢 𑒮𑒠𑒮𑓂𑒨𑒏𑒯𑒻𑒮𑒱𑒨𑒞𑒮𑒿 𑒏𑒩𑒲𑒥 𑒏𑒩𑒲𑒥 𑒣𑓂𑒩𑒞𑒱𑒫𑒩𑓂𑒭 𑒢𑒹𑒣𑒰𑒪𑒲 𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨𑒏𑒰𑒩𑒪𑒼𑒏𑒢𑒏𑒱 𑒙𑒲𑒧𑒏 𑒢𑒹𑒞𑒵𑒞𑓂𑒫 𑒏𑒩𑒻𑒞 𑒕𑒟𑒱 𑒂 𑒞𑒰𑒯𑒱 𑒯𑒱𑒮𑒰𑒥𑒮𑒿 𑒦𑒰𑒩𑒞𑒏 𑒁𑒢𑒹𑒏 𑒫𑒱𑒬𑒱𑒭𑓂𑒙 𑒬𑒯𑒩𑒮𑒥𑒏 𑒦𑓂𑒩𑒧𑒝 𑒏' 𑒔𑒳𑒏𑒪 𑒕𑒟𑒱। 𑒍𑒯𑒱 𑒮𑓀𑒮𑓂𑒟𑒰𑒢 𑒠𑓂𑒫𑒰𑒩𑒰 𑒣𑓂𑒩𑒰𑒨𑒼𑒖𑒱𑒞𑒱𑒁𑒢𑓂𑒞𑒩𑓂𑒩𑒰𑒭𑓂𑒙𑓂𑒩𑒲𑒨 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒮𑒧𑓂𑒧𑒹𑒪𑒢𑒏 𑒮𑒤𑒪 𑒂𑒨𑒼𑒖𑒢 𑒏𑒰𑒚𑒧𑒰𑒝𑓂𑒛𑒴𑒧𑒹 𑒋𑒏 𑒥𑒹𑒩 𑒂 𑒖𑒢𑒏𑒣𑒳𑒩𑒡𑒰𑒧𑒧𑒹 𑒠𑒴 𑒥𑒹𑒩 𑒏𑒩𑒥𑒰 𑒔𑒳𑒏𑒪 𑒕𑒟𑒱। 𑒏𑒼𑒢𑒼 𑒮𑒦𑒰- 𑒮𑒧𑓂𑒧𑒹𑒪𑒢𑒏 𑒂𑒨𑒼𑒖𑒢𑒧𑒹 𑒯𑒳𑒢𑒏𑒩 𑒫𑓂𑒨𑒫𑒮𑓂𑒟𑒰𑒣𑒏𑒲𑒨 𑒏𑓂𑒭𑒧𑒞𑒰𑒏 𑒣𑓂𑒩𑒬𑓀𑒮𑒰 𑒏𑒩𑒻𑒙𑒰 𑒣𑒛𑓃𑒞। 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒞𑒏𑒩 𑒪𑒰𑒦 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒣𑒩𑓂𑒨𑒰𑒣𑓂𑒞 𑒩𑒴𑒣𑒧𑒹 𑒦𑒹𑒙𑒱 𑒔𑒳𑒏𑒪 𑒕𑒢𑒱 𑒂 𑒦𑒹𑒙𑒻𑒞 𑒩𑒯𑒻𑒞 𑒕𑒢𑒱। 𑒯𑒧𑒩 𑒧𑒞𑒪𑒥 𑒏𑒰𑒩𑓂𑒨𑒏 𑒮𑒧𑒳𑒔𑒱𑒞 𑒧𑒴𑒪𑓂𑒨𑒰𑓀𑒏𑒢𑒮𑒿 𑒁𑒕𑒱। 𑒍 𑒠𑒩𑓂𑒖𑒢𑒼 𑒣𑒳𑒩𑒮𑓂𑒏𑒰𑒩 𑒂 𑒮𑒧𑓂𑒧𑒰𑒢𑒮𑒿 𑒫𑒱𑒦𑒴𑒭𑒱𑒞 𑒦' 𑒔𑒳𑒏𑒪 𑒕𑒟𑒱।

𑒮𑒥𑒙𑒰 𑒣𑓂𑒩𑒰𑒣𑓂𑒞 𑒮𑒧𑓂𑒧𑒰𑒢 𑒂 𑒣𑒳𑒩𑒮𑓂𑒏𑒰𑒩𑒏 𑒫𑒱𑒫𑒩𑒝 𑒅𑒪𑓂𑒪𑒹𑒐𑓂𑒨 𑒢𑒯𑒱 𑒏' 𑒯𑒧 𑒏𑒱𑒕𑒳 𑒧𑒰𑒞𑓂𑒩 𑒃𑓀𑒑𑒱𑒞 𑒏𑒩' 𑒔𑒰𑒯𑒥, 𑒖𑒹𑒢𑒰 𑒢𑒹𑒣𑒰𑒪 𑒩𑒰𑒖𑒏𑒲𑒨 𑒣𑓂𑒩𑒖𑓂𑒘𑒰 𑒣𑓂𑒩𑒞𑒱𑒭𑓂𑒚𑒰𑒢 𑒠𑓂𑒫𑒰𑒩𑒰 𑒣𑓂𑒩𑒠𑒞𑓂𑒞 𑒣𑓂𑒩𑒟𑒧' 𑒧𑒰𑒨𑒰𑒠𑒹𑒫𑒲 𑒣𑓂𑒩𑒖𑓂𑒘𑒰 𑒣𑒳𑒩𑒮𑓂𑒏𑒰𑒩' (𑓒𑓐𑓕𑓒 𑒮𑒰𑒪), 𑒫𑒱𑒠𑓂𑒨𑒰𑒣𑒞𑒱 𑒮𑒹𑒫𑒰 𑒮𑓀𑒮𑓂𑒟𑒰𑒢, 𑒠𑒩𑒦𑓀𑒑𑒰 𑒠𑓂𑒫𑒰𑒩𑒰' 𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰 𑒫𑒱𑒦𑒴𑒞𑒱' 𑒮𑒧𑓂𑒧𑒰𑒢, 𑒬𑒹𑒐𑒩 𑒣𑓂𑒩𑒏𑒰𑒬𑒢, 𑒣𑒙𑒢𑒰 𑒠𑓂𑒫𑒰𑒩𑒰' 𑒬𑒹𑒐𑒩 𑒮𑒧𑓂𑒧𑒰𑒢' , 𑒢𑒹𑒣𑒰𑒪 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨 𑒣𑒩𑒱𑒭𑒠, 𑒖𑒢𑒏𑒣𑒳𑒩 𑒠𑓂𑒫𑒰𑒩𑒰' 𑒫𑒻𑒠𑒹𑒯𑒲 𑒣𑓂𑒩𑒞𑒱𑒦𑒰 𑒣𑒳𑒩𑒮𑓂𑒏𑒰𑒩', 𑒁𑒢𑓂𑒞𑒩𑓂𑒩𑒰𑒭𑓂𑒙𑓂𑒩𑒨𑒱 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒮𑒧𑓂𑒧𑒹𑒪𑒢, 𑒧𑒳𑒧𑓂𑒥𑒃 𑒠𑓂𑒫𑒰𑒩𑒰' 𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰𑒩𑒞𑓂𑒢' 𑒮𑒧𑓂𑒧𑒰𑒢, 𑒧𑒡𑒳𑒩𑒱𑒧𑒰 𑒢𑒹𑒣𑒰𑒪 𑒠𑓂𑒫𑒰𑒩𑒰' 𑒧𑒡𑒳𑒩𑒱𑒧𑒰 𑒮𑒧𑓂𑒧𑒰𑒢' , 𑒔𑒹𑒞𑒢𑒰 𑒮𑒧𑒱𑒞𑒱, 𑒣𑒙𑒢𑒰 𑒠𑓂𑒫𑒰𑒩𑒰' 𑒨𑒰𑒞𑓂𑒩𑒲 𑒔𑒹𑒞𑒢𑒰 𑒣𑒳𑒩𑒮𑓂𑒏𑒰𑒩' , 𑒮𑒰𑒯𑒰 𑒣𑓂𑒩𑒏𑒰𑒬𑒢 𑒠𑓂𑒫𑒰𑒩𑒰' 𑒮𑒰𑒯𑒰 𑒪𑒼𑒏 𑒮𑓀𑒮𑓂𑒏𑒵𑒞𑒱

पुरस्कार(२०६८ साल) , नेपाल सरकार द्वारामैथिली भाषा पर देवय जायवला सर्वोच्च' नेपाल विद्यापति भाषा साहित्य पुरस्कार' (२०६९ साल), रायपुर(छत्तीसगढ़, भारत) द्वारा' मिथिला विभूति सम्मान' (२०६९) आदि। एहि सभक अतिरिक्त राष्ट्रपति द्वारा" सुप्रबल जनसेवा श्री तृतीय" (२०७७ साल) आ नेपाल सरकार द्वारा गद्याख्यान् नाटकक हेतु देल जायवला" महाकवि लक्ष्मी प्रसाद देवकोटा पुरस्कार" (२०७७) विशेष रूपसँ उल्लेखनीय अछि।

नेपाल प्रज्ञा प्रतिष्ठानक प्राज्ञक रूपमे चीन, बांग्लादेश आ भारतक साहित्यिक भ्रमणक सुअवसर प्राप्त करब सेहो एकटा सौभाग्यक बात अछि। एकर बाद हुनका सम्बन्धित किछु विशेष उल्लेखनीय बातक जानकारी कराबी। बहुत उल्लेखनीय बात सबमे एकटा विशेष उल्लेखनीय योगदान रहल अछि जे हुनकासँ पहिने साझा प्रकाशन मात्र नेपाली कविता प्रकाशित करैत छल, मुदा ओ जखन अध्यक्ष भेलाह त' पहिल बेर" बगियाक गाछ" शीर्षकसँ एकटा मैथिली बाल कथासंग्रह प्रकाशित करौलनि। दोसर महत्वपूर्ण बात जे पहिल बेर काठमाण्डूमे ओ अन्तर्राष्ट्रिय मैथिली सम्मेलन(२०६७ साल) आयोजन कैलनि जकर उद्घाटन नेपालक राष्ट्रपति आ विसर्जन नेपालक उपराष्ट्रपति कैलनि। तेसर जे काठमाण्डूमे आयोजित सार्कस्तरीय कविगोष्ठीमे ओ सर्वप्रथम मैथिलीक कवि रूपमे नेपालक प्रतिनिधित्व कैलनि। चारिम जे ओ पहिल बेर नेपाल प्रज्ञा प्रतिष्ठानक सदस्यक रूपमे प्रधान सम्पादकक जिम्मेवारी वहन करैत मैथिलीमे" आङन" पत्रिकाक शुभारम्भ कैलनि।

उपर्युक्त विवरणसँ मैथिली भाषा, साहित्य आ संस्कृति तथा मैथिली पत्रकारितामे हुनक विशेष अवदान दिस संकेत करैत अछि। कोनो तरहक साहित्यिक- सांस्कृतिक कार्यक्रम, सभा- सम्मेलन, गोष्ठी आदिमे हुनक व्यवस्थापकीय क्षमताक प्रशंसा करहि पड़त। आयोजनक

सम्पूर्ण नक्शा जेना दिमागमे बैसल रहैत छन्हि। ककरा कोन जिम्मेवारी देल गेल' ओकरा पर बरसि जयताह। ओ कार्यकर्ता आर निरुत्साहित भ' जाइत आ ताहिसँ ओकरासँ हुनक समन्वयमे ढिलापन आबि जाइत अछि। एकर अनुभूति जखन हिनका महिना, दू महिनाक बाद होइत छन्हि, तखन ओ आगो भ' क' खोज करताह, " की यौ, कत' गायब रहैत छी? एकबेर भेंट होअओ ने। एना जे गायब भ' जेबै, त' काज चलतै? तावत् धरि ओहो जे विक्षुब्ध बनल रहैत छथि सेहो सामान्य भ' जाइत छथि आ समन्वयक गाड़ी पूर्ववत गतिमान भ' जाइत अछि। तँ एकरा गुण कही की अवगुण?

अपन मंतव्य editorial.staff.videha@gmail.com **पर पठाउ।**

२१७.अजित कुमार झा-धरमुहाँ: मधेशी आन्दोलन आ सामाजिक समरसताक दस्तावेज

𑒁𑒖𑒱𑒞 𑒏𑒳𑒧𑒰𑒩 𑒗𑒰- 𑒮𑓀𑒣𑒩𑓂𑒏- ९४७२८३४९२६

𑒒𑒩𑒧𑒳𑒯𑒰𑒿: 𑒧𑒡𑒹𑒬𑒲 𑒂𑒢𑓂𑒠𑒼𑒪𑒢 𑒂 𑒮𑒰𑒧𑒰𑒖𑒱𑒏 𑒮𑒧𑒩𑒮𑒞𑒰𑒏 𑒠𑒮𑓂𑒞𑒰𑒫𑒹𑒖

𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑒁𑒣𑒢 𑒬𑓂𑒩𑒵𑓀𑒐𑒪𑒰 𑒧𑒹 𑒁𑒯𑒱 𑒥𑒹𑒩 𑒋𑒏 𑒋𑒯𑒢 𑒫𑓂𑒨𑒏𑓂𑒞𑒱 𑒏𑒹𑒿 𑒆𑒣𑒩 𑒫𑒱𑒬𑒹𑒭𑒰𑓀𑒏 𑒢𑒱𑒏𑒰𑒪𑒥𑒰𑒏 𑒢𑒹𑒨𑒰𑒩 𑒏𑒹𑒢𑒹 𑒁𑒕𑒱 𑒖𑒹 𑒠𑒳𑒢𑒳 𑒣𑒰𑒩𑒏 𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰, 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒋𑒫𑓀 𑒧𑒻𑒟𑒪𑒱𑒏 𑒧𑒡𑓂𑒨 𑒮𑒰𑓀𑒮𑓂𑒏𑒵𑒞𑒱𑒏, 𑒮𑒰𑒧𑒰𑒖𑒱𑒏 𑒋𑒫𑓀 𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨𑒱𑒏 𑒏𑓂𑒭𑒹𑒞𑓂𑒩 𑒧𑒹 𑒮𑒹𑒞𑒳𑒏 𑒏𑒰𑒩𑓂𑒨 𑒏' 𑒩𑒯𑒪 𑒕𑒟𑒱। 𑒖𑒢𑒏𑒣𑒳𑒩 𑒡𑒰𑒧 𑒥𑒱𑒢𑒳 𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰𑒏 𑒡𑒩𑓂𑒨 𑒁𑒡𑒴𑒩𑒰 𑒁𑒕𑒱। 𑒧𑒰𑒢𑒪𑒯𑒳𑒿 𑒖𑒹 𑒢𑒹𑒣𑒰𑒪 𑒧𑒹 𑒃 𑒮𑒥 𑒧𑒡𑒹𑒬𑒲 𑒏𑒯𑒰𑒃𑒞 𑒕𑒟𑒱 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒯𑒧𑒩𑒰 𑒮𑒥 𑒪𑒹𑒪 𑒞' 𑒁𑒣𑒢 𑒮𑒯𑒼𑒠𑒩 𑒕𑒟𑒱। 𑒖𑒢𑒏𑒣𑒳𑒩 𑒡𑒰𑒧 𑒮𑒿 𑒣𑒳𑒢𑒾𑒩𑒰 𑒏𑒹𑒿 𑒦𑒱𑒢𑓂𑒢 𑒏𑒼𑒢𑒰 𑒧𑒰𑒢𑒱 𑒮𑒏𑒻𑒞 𑒕𑒲। 𑒦𑒢𑒯𑒱 𑒠𑒳𑒢𑒳𑒏 𑒧𑒡𑓂𑒨 𑒮𑒲𑒧𑒰 𑒩𑒹𑒐𑒰 𑒒𑒲𑒔𑒱 𑒠𑒹𑒪 𑒑𑒹𑒪 𑒁𑒕𑒱 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒠𑒳𑒢𑒳𑒏 𑒁𑒢𑓂𑒞𑒩𑓂𑒧𑒢 𑒧𑒹 𑒋𑒏𑓂𑒏𑒯𑒱 𑒞𑒩𑒯𑒏 𑒮𑒦𑓂𑒨𑒞𑒰 𑒂 𑒮𑓀𑒮𑓂𑒏𑒵𑒞𑒱 𑒁𑒕𑒱 𑒂 𑒃 𑒮𑒥 𑒁𑒯𑒱𑒢𑒰 𑒮𑒧𑓂𑒦𑒫 𑒢𑒯𑒱 𑒯𑒼𑒃𑒞 𑒕𑒻𑒏, 𑒁𑒯𑒱 𑒏𑒹𑒿 𑒪𑒹𑒪 𑒮𑒹𑒞𑒳𑒏 𑒂𑒫𑒬𑓂𑒨𑒏𑒞𑒰 𑒯𑒼𑒃𑒞 𑒕𑒻𑒏 𑒂 𑒞𑒰𑒯𑒱 𑒧𑒹 𑒮𑒿 𑒋𑒏 𑒕𑒟𑒱 𑒢𑒹𑒣𑒰𑒪𑒏 𑒡𑒢𑒳𑒭𑒰 𑒏𑒹𑒩 𑒥𑒒𑒔𑒾𑒩𑒰 𑒑𑒰𑒧𑒏 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲𑒏 𑒪𑒥𑓂𑒡𑒣𑓂𑒩𑒞𑒱𑒭𑓂𑒚 𑒥𑒯𑒳𑒂𑒨𑒰𑒧𑒲 𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨𑒏𑒰𑒩 𑒬𑓂𑒩𑒲 𑒩𑒰𑒧 𑒦𑒩𑒼𑒮 𑒏𑒰𑒣𑒛𑓃𑒱 '𑒦𑓂𑒩𑒧𑒩' 𑒖𑒹 𑒫𑒩𑓂𑒞𑒧𑒰𑒢 𑒧𑒹 𑒖𑒢𑒏𑒣𑒳𑒩 𑒡𑒰𑒧 𑒧𑒹 𑒩𑒯𑒻𑒞 𑒕𑒟𑒱। 𑒪𑒑𑒦𑒑 𑒣𑒰𑒿𑒔

દશક સઁ નિરન્તર માઁ મૈથિલી કેર સેવા મે લાગલ છથિ। સાહિત્યિક લગભગ સભ વિધા મે ઉત્કૃષ્ટ રચનાક હિનકર અપન સંસાર છન્હિ। વિદેહ પર બહુત કિછુ ઉપલબ્ધ છન્હિ જકર આનન્દ નિઃશુલ્ક ઉઠાઓલ જા સકૈત અછિ। સંપાદન મે સેહો નિષ્ણાત છથિ। હિનક રચના સંસાર ત' બડ્ડ પૈઘ છન્હિ મુદા એખન હમ ચર્ચા કરબ હિનક ઉપન્યાસ "ધરમુઁહા" કેર।

જનકપુર લલિત કલા પ્રતિષ્ઠાન, જનકપુર ધામ સઁ સન્ ૨૦૧૨ મે પ્રકાશિત હિનક પહિલ ઉપન્યાસ "ધરમુહાઁ" મધેશ આન્દોલનક વ્યથા કથા અછિ। અપન રચના પ્રસંગ મે શ્રી ભ્રમર જી લિખને છથિ : ' મૈથિલી મે સમાલોચકક કમી છૈક આ તહુમે નેપાલક રચના પર લિખબાક કકરા પલખતિ છૈક। નેપાલ મે ત' આર અકાલ છૈક। તખન રચનાક મૂલ્યાંકન ભ' નહિ સકલ તેઁ અપન લેખન કેઁ આનક આઁખિ કહિયો પાઠકક આઁખિ તૌલબાક અવસર નહિ ભેટલ।' મુદા હિનકર રચનાક મૂલ્યાંકન ત' અહિ પારક વરિષ્ઠ મૈથિલી સાહિત્યકાર સભ નિરન્તર કરૈત રહલનિ અછિ આ જે ભી કમી રહિ ગેલ છલ તકરા પૂરા કરબાક પ્રયાસ વિદેહ ક' રહલ અછિ।

' ભ્રમર' જી કેર ઉપન્યાસ "ધરમુહા" મધેશી આન્દોલનક પૃષ્ઠભૂમિ પર લિખલ એક અદ્ભુત કૃતિ અછિ।નેપાલક દક્ષિણી ભાગક મૈદાની (તરાઈ) ક્ષેત્ર કેઁ મધેશ આ અહિ તરાઈ મે રહય વાલા ભારતીય મૂલ કેઁ લોગ જે મૈથિલી, થારુ, અવધી એવં ભોજપુરી ભાષી છથિ તિનકા સભ કેઁ એતહ મધેશી કહલ જાઇત છૈક। કહબાક કોનો પ્રયોજન નહિ જે હિનકર સભહક ખાનપાન, રહન સહન સભ અપને સન છન્હિ। મુદા એતહ હિનકા સભ સઁ સંવૈધાનિક ભેદ ભાવ કેઁ કારણ અહિ આન્દોલનક પ્રયોજન પડ઼લૈ। આખિર પહાડ઼ી આ મધેશી મે ભેદભાવ કિએક? અપન અધિકાર કેર પ્રાપ્તિ હેતુ કતેકો શહીદ ભ' ગેલાહ। નેતા સભ કેઁ કી છૈક, પસારને ત' અછિ આમ જનતા ચાહે ઓ મધેશી હોઇક આ કિ પહાડ઼ી?

जुलुस सड़क पर नारा बाजी करैत आगू बढ़ि रहल अछि आ लोकक करमान लागल छैक। जखन कोनो भी पहाड़ी केर घर अथवा दोकान देखार पड़ैत छैक अहि भीड़ मे सन्हिआयल उपद्रवी तत्व अपन हाथ साफ क' लैत अछि। मधेसी आन्दोलन उग्र रूप धारण क' चुकल छल। एम्हर घर कें भीतर पहाड़ी मास्टर साहेब रमेश उपाध्याय अपन घर मे अहुरिया काटि रहल छथि। स्कूल, कालेज, दोकान आ अन्य सब बन्द छल मुदा पेटक धधकैत आगि कतहु शान्त रहै? आ अहि कें लेल चाहि रुपैया आ मास्टर साहेब कें हाथ खाली छलनि। धीया पुता कें लेल चिन्ता होइत छन्हि तैं तैयार भ' क' घर सँ निकलि बैंक जयबाक विचार केने छथि। मास्टर साहेब केर पत्नी सरिता हुनका बैंक जाय सँ रोकबाक प्रयास करैत छथिन्ह मुदा मास्टर साहेब कहैत छथि : ' अहाँ व्यर्थे चिन्तित होइत छी। हमरा केओ किछु नहि करत। भारत सरकार मे त' हमर विद्यार्थी अछि। ककरो हम बिगाड़ने नहि छियै त' के की करत!' खिड़की सँ हुलकी मारि स्थितिक टोह लेबाक प्रयास करैत छथि आ आन्दोलनी भीड़ कें उपद्रव देखि निकलबाक हिम्मत नहि जुटा पबैत छथि। मास्टर साहेब कें अपन शहर डेराओन लागि रहल छलनि आ एहन मे फोनक घंटी सुनि भयभीत भ' जाइत छथि मुदा हिम्मत जुटा क' फोन उठबैत छथि। भय दूर होइत छन्हि किएक त' ओम्हर सँ अपन मीत जगमोहन कें आवाज सुनि हुनका बल भेटि जाइत छन्हि। सुख दुःख केर साथी अपन मीत पर हुनका पूरा भरोसा छलनि। ओम्हर हुनकर मित्र मधेसी आन्दोलन मे जी जान सँ लागल छथि मुदा अपन पहाड़ी मीत मास्टर साहेब केर सुरक्षा हुनका लेल चिन्ताक विषय छल। अहि संकट कें समय मे जगमोहन अपन मीत कें सपरिवार अपना घर पर आबय लेल जिद्द पर अड़ल छथि मुदा मास्टर साहेब कें होइत छन्हि जे जौं ओ अपन घर छोड़ि मीतक घर पर चलि जेताह त' आन्दोलनक धार कमजोर पड़ि जेतैक। जगमोहन कें पुरना दिन सब मोन पड़ैत छन्हि तैं अपन मीतक लेल आन्दोलन केर राह सँ हटय लेल सेहो तैयार भ' जाइत छथि मुदा मास्टर साहेब सप्पत दैत अपन मीत कें रोकि लैत छथि। जगमोहन मोन मसोसि क' रहि जाइत छथि। ओना मास्टर साहेब कें मोन होइत छन्हि जे अहि

𑒂𑒢𑓂𑒠𑒼𑒪𑒢 𑒧𑒹 𑒍 𑒁𑒣𑒢 𑒧𑒲𑒞 𑒖𑒑𑒧𑒼𑒯𑒢 𑒁𑒡𑒱𑒏𑒰𑒩𑒲 𑒏𑒻𑒿 𑒮𑒰𑒟 𑒠𑒹𑒟𑒳 𑒂 𑒮𑒛𑓃𑒏 𑒣𑒩 𑒅𑒞𑒩𑒱 𑒧𑒡𑒹𑒬𑒲 𑒂𑒢𑓂𑒠𑒼𑒪𑒢 𑒖𑒱𑒢𑓂𑒠𑒰𑒥𑒰𑒠𑒏 𑒢𑒰𑒩𑒰 𑒪𑒑𑒰𑒥𑒟𑒱 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒣𑒯𑒰𑒛𑓃𑒲 𑒕𑒟𑒱 𑒂 𑒒𑒩 𑒧𑒹 𑒢𑒹𑒣𑒰𑒪𑒲 𑒥𑒖𑒻𑒞 𑒕𑒟𑒱 𑒋𑒯𑒢 𑒧𑒹 𑒧𑒡𑒹𑒬𑒲 𑒮𑒥𑒯𑒏 𑒏𑒹𑒯𑒢 𑒣𑓂𑒩𑒞𑒱𑒏𑓂𑒩𑒱𑒨𑒰 𑒩𑒯𑒞𑒢𑒱 𑒮𑒹 𑒔𑒱𑒢𑓂𑒞𑒰𑒏 𑒫𑒱𑒭𑒨 𑒕𑒢𑓂𑒯𑒱।

𑒪𑒑𑒰𑒞𑒰𑒩 𑒂𑒚 𑒧𑒰𑒮 𑒮𑒿 𑒂𑒢𑓂𑒠𑒼𑒪𑒢 𑒖𑒰𑒩𑒲 𑒕𑒪। 𑒮𑒥𑒯𑒏 𑒖𑒲𑒫𑒢 𑒁𑒮𑓂𑒞-𑒫𑓂𑒨𑒮𑓂𑒞 𑒦𑒹𑒪 𑒕𑒪𑒻। 𑒏𑒼𑒢𑒼 𑒦𑒲 𑒂𑒢𑓂𑒠𑒼𑒪𑒢 𑒯𑒹𑒞𑒳 𑒣𑒴𑒿𑒖𑒲 𑒏𑒹𑒩 𑒂𑒫𑒬𑓂𑒨𑒏𑒞𑒰 𑒯𑒼𑒃𑒞 𑒕𑒻𑒏 𑒂 𑒁𑒯𑒱 𑒏𑒰𑒩𑒨𑒏 𑒥𑒼𑒗 𑒅𑒚𑒾𑒢𑒹 𑒕𑒪𑒟𑒱 𑒠𑒏𑓂𑒭𑒱𑒝 𑒥𑒰𑒩𑒲 𑒙𑒼𑒪𑒏 𑒏𑒯𑒥𑒻𑒏𑒰 𑒏𑒰𑒧𑒹𑒬𑓂𑒫𑒩 𑒮𑒰𑒯𑒱। 𑒯𑒱𑒢𑒏 𑒣𑒳𑒞𑓂𑒩 𑒩𑒰𑒖𑒲𑒫 𑒖𑒹 𑒏𑒰𑒪𑒹𑒖 𑒧𑒹 𑒣𑒜𑓃𑒻𑒞 𑒕𑒪 𑒮𑒹 𑒁𑒯𑒱 𑒂𑒢𑓂𑒠𑒼𑒪𑒢 𑒧𑒹 𑒖𑒲 𑒖𑒰𑒢 𑒮𑒿 𑒖𑒳𑒙𑒪 𑒕𑒪। 𑒖𑒳𑒪𑒳𑒮 𑒧𑒹 𑒬𑒰𑒧𑒱𑒪 𑒅𑒣𑒠𑓂𑒩𑒫𑒲 𑒞𑒞𑓂𑒫 𑒏𑒻𑒿 𑒠𑒹𑒐𑒱 𑒩𑒰𑒖𑒲𑒫 𑒏𑒻𑒿 𑒔𑒱𑒢𑓂𑒞𑒰 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒯𑒼𑒃𑒞 𑒕𑒪𑒻। 𑒮𑒩𑒏𑒰𑒩𑒏 𑒞𑒩𑒤 𑒮𑒿 𑒫𑒰𑒩𑓂𑒞𑒰 𑒏𑒹𑒩 𑒂𑒬𑓂𑒫𑒰𑒮𑒢 𑒦𑒹𑒙𑒻𑒞 𑒕𑒻𑒏 𑒂 𑒃 𑒐𑒥𑒩 𑒮𑒳𑒢𑒱 𑒧𑒰𑒮𑓂𑒙𑒩 𑒮𑒰𑒯𑒹𑒥 𑒏𑒻𑒿 𑒯𑒼𑒃𑒞 𑒕𑒢𑓂𑒯𑒱 𑒖𑒹 𑒔𑒱𑒢𑓂𑒞𑒰 𑒙𑒩𑒪 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒮𑒥 ' 𑒥𑒳𑒜𑓃𑒱𑒨𑒰𑒏 𑒐𑒴𑒮𑒙𑒱'। 𑒫𑒰𑒩𑓂𑒞𑒰 𑒫𑒱𑒤𑒪 𑒯𑒼𑒃𑒞 𑒕𑒻𑒏 𑒂𑒩 𑒂𑒢𑓂𑒠𑒼𑒪𑒢 𑒞𑒲𑒫𑓂𑒩 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒧𑒰𑒮𑓂𑒙𑒩 𑒮𑒰𑒯𑒹𑒥 𑒏𑒻𑒿 𑒣𑒴𑒩𑒰 𑒦𑒩𑒼𑒮𑒰 𑒕𑒪𑒢𑒱 𑒖𑒹 𑒋𑒏-𑒢' - 𑒋𑒏 𑒠𑒱𑒢 𑒮𑒩𑒏𑒰𑒩 𑒏𑒻𑒿 𑒗𑒳𑒏𑒯𑒹 𑒣𑒛𑓃𑒞𑒻𑒏 𑒂 𑒧𑒡𑒹𑒬𑒲 𑒮𑒥 𑒏𑒻𑒿 𑒢𑓂𑒨𑒰𑒨 𑒦𑒹𑒙𑒱 𑒏' 𑒩𑒯𑒞𑒻𑒏 𑒔𑒰𑒯𑒹 𑒁𑒯𑒱 𑒪𑒹𑒪 𑒫𑒰𑒩𑓂𑒞𑒰𑒏 𑒏𑒞𑒹𑒏𑒼 𑒠𑒾𑒛𑓃 𑒔𑒪𑒞𑒻𑒏। 𑒯𑒱𑒢𑒏𑒰 𑒪𑒹𑒪 𑒔𑒱𑒢𑓂𑒞𑒰𑒏 𑒧𑒳𑒐𑓂𑒨 𑒫𑒱𑒭𑒨 𑒕𑒪𑒢𑒱 𑒮𑒰𑒧𑒰𑒖𑒱𑒏 𑒮𑒧𑒩𑒮𑒞𑒰𑒏 𑒪𑒼𑒣 𑒦𑒹𑒢𑒰𑒃। 𑒣𑒯𑒰𑒛𑓃𑒲 𑒪𑒼𑒑 𑒮𑒥 𑒏𑒻𑒿 𑒡𑒧𑒏𑒲 𑒦𑒹𑒙𑒢𑒰𑒃 𑒬𑒳𑒩𑒳 𑒦' 𑒑𑒹𑒪 𑒕𑒪𑒻 𑒂 𑒪𑒼𑒑 𑒎𑒢𑒹 𑒣𑒾𑒢𑒹 𑒠𑒰𑒧 𑒧𑒹 𑒁𑒣𑒢 𑒥𑒰𑒣 𑒠𑒰𑒠𑒰𑒏 𑒥𑒢𑒰𑒍𑒪 𑒒𑒩 𑒂 𑒖𑒧𑒲𑒢 𑒏𑒻𑒿 𑒥𑒹𑒔𑒱 𑒣𑒪𑒰𑒨𑒢 𑒏𑒩𑒨 𑒪𑒹𑒪 𑒧𑒖𑒥𑒴𑒩 𑒯𑒼𑒃𑒞 𑒕𑒟𑒱।

𑒫𑒰𑒩𑓂𑒞𑒰𑒏 𑒏𑒞𑒹𑒏𑒼 𑒁𑒮𑒤𑒪 𑒠𑒾𑒛𑓃 𑒏𑒻𑒿 𑒅𑒣𑒩𑒰𑒢𑓂𑒞 𑓓𑓐 𑒁𑒑𑒮𑓂𑒞 𑓒𑓐𑓐𑓗 𑒏' 𑓒𑓖 𑒥𑒴𑒿𑒠𑒰 𑒣𑒩 𑒮𑒯𑒧𑒞𑒱 𑒥𑒢𑒱 𑒖𑒰𑒃𑒞 𑒕𑒻𑒏। 𑒂𑒢𑓂𑒠𑒼𑒪𑒢 𑒥𑒢𑓂𑒠 𑒯𑒼𑒃𑒞 𑒁𑒕𑒱। 𑒫𑒱𑒖𑒨 𑒖𑒳𑒪𑒳𑒮 𑒢𑒱𑒏𑒪𑒻𑒞 𑒁𑒕𑒱। 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒢𑒹𑒣𑒰𑒪 𑒮𑒩𑒏𑒰𑒩 𑒧𑒡𑒹𑒬𑒲 𑒮𑒥𑒯𑒏 𑒐𑒳𑒬𑒲 𑒧𑒹 𑒤𑒹𑒩 𑒑𑓂𑒩𑒯𑒝 𑒪𑒑𑒾𑒪𑒏 𑒂 𑒞𑒏𑒩 𑒢𑒞𑒲𑒖𑒰 𑒯𑒼𑒃𑒞 𑒕𑒻𑒏 𑒖𑒹 𑒧𑒡𑒹𑒬𑒲 𑒂𑒢𑓂𑒠𑒼𑒪𑒢 𑒣𑒳𑒢𑓁 𑒡𑒡𑒏𑒱 𑒅𑒚𑒻𑒞 𑒕𑒻𑒏। 𑒁𑒢𑒱𑒬𑓂𑒔𑒱𑒞𑒏𑒰𑒪𑒲𑒢 𑒢𑒰𑒏𑒰𑒥𑓀𑒠𑒲𑒏 𑒒𑒼𑒭𑒝𑒰 𑒯𑒼𑒃𑒞 𑒁𑒕𑒱। 𑒮𑒼𑒪𑒯 𑒠𑒱𑒢𑒏 𑒢𑒰𑒏𑒰𑒥𑓀𑒠𑒲 𑒮𑒿 𑒩𑒰𑒖𑒡𑒰𑒢𑒲 𑒏𑒰𑒚𑒧𑒰𑓀𑒛𑒴 𑒧𑒹 𑒯𑒰𑒯𑒰𑒏𑒰𑒩 𑒧𑒔𑒱 𑒖𑒰𑒃𑒞 𑒕𑒻𑒏 𑒂 𑒥𑒰𑒡𑓂𑒨 𑒦' 𑒏' 𑒢𑒹𑒣𑒰𑒪 𑒮𑒩𑒏𑒰𑒩 𑒏𑒻𑒿 𑒗𑒳𑒏𑒨 𑒣𑒛𑓃𑒻𑒞 𑒕𑒻𑒏 𑒂 𑒂𑒚 𑒥𑒴𑒿𑒠𑒰 𑒮𑒯𑒧𑒞𑒱𑒏 𑒅𑒣𑒩𑒰𑒢𑓂𑒞 𑒮𑓀𑒫𑒱𑒡𑒰𑒢 𑒮𑒦𑒰𑒏

𑒢𑒱𑒩𑓂𑒫𑒰𑒔𑒢𑒏 𑒞𑒻𑒨𑒰𑒩𑒲 𑒣𑓂𑒩𑒰𑒩𑒧𑓂𑒦 𑒯𑒼𑒃𑒞 𑒁𑒕𑒱। 𑒢𑒲𑒏 𑒮𑓀𑒐𑓂𑒨𑒰 𑒧𑒹 𑒧𑒡𑒹𑒬𑒲 𑒔𑒳𑒢𑒰𑒫 𑒖𑒲𑒞𑒱 𑒏' 𑒁𑒥𑒻𑒞 𑒕𑒟𑒱 𑒂 𑒢𑒹𑒣𑒰𑒪 𑒧𑒹 𑒋𑒏𑒙𑒰 𑒢' 𑒫 𑒁𑒡𑓂𑒨𑒰𑒨𑒏 𑒬𑓂𑒩𑒲 𑒑𑒝𑒹𑒬 𑒯𑒼𑒃𑒞 𑒕𑒻𑒏।

𑒠𑒳𑒢𑒴 𑒣𑒏𑓂𑒭𑒏 𑒮𑒯𑒧𑒞𑒱𑒏 𑒅𑒣𑒩𑒰𑓀𑒞 𑒖𑒹 𑒧𑒰𑒮𑓂𑒙𑒩 𑒮𑒰𑒯𑒹𑒥 𑒧𑒡𑒹𑒬 𑒖𑒱𑒢𑓂𑒠𑒰𑒥𑒰𑒠𑒏 𑒢𑒰𑒩𑒰 𑒪𑒑𑒾𑒢𑒹 𑒕𑒪𑒟𑒱 𑒂 𑒮𑓀𑒑𑒯𑒱 𑒢𑒲𑒏 𑒠𑒱𑒢𑒏 𑒣𑒩𑒱𑒏𑒪𑓂𑒣𑒢𑒰 𑒏𑒹𑒢𑒹 𑒕𑒪𑒟𑒱 𑒮𑒹 𑒫𑒩𑓂𑒞𑒧𑒰𑒢 𑒣𑒩𑒱𑒮𑓂𑒟𑒱𑒞𑒱 𑒧𑒹 𑒮𑓂𑒞𑒰𑒣𑒱𑒞 𑒦' 𑒏𑒳𑒯𑒩𑒱 𑒩𑒯𑒪 𑒕𑒪𑒟𑒱। 𑒮𑓀𑒣𑒴𑒩𑓂𑒝 𑒧𑒡𑒹𑒬 𑒧𑒹 𑒫𑒱𑒦𑒱𑒢𑓂𑒢 𑒮𑒧𑒴𑒯𑒏 𑒢𑒰𑒧 𑒣𑒩 𑒔𑓀𑒠𑒰 𑒅𑒑𑒰𑒯𑒲, 𑒁𑒣𑒯𑒩𑒝, 𑒡𑒧𑒏𑒲 𑒠𑒹𑒢𑒰𑒃 𑒬𑒳𑒩𑒳 𑒦' 𑒖𑒰𑒃𑒞 𑒁𑒕𑒱। 𑒮𑒬𑒮𑓂𑒞𑓂𑒩 𑒂𑒢𑓂𑒠𑒼𑒪𑒢𑒏 𑒢𑒰𑒧 𑒣𑒩 𑒂𑒧 𑒣𑒯𑒰𑒛𑓃𑒲 𑒏𑒹𑒩 𑒖𑒲𑒫𑒢 𑒢𑒩𑓂𑒏 𑒦𑒹𑒪 𑒖𑒰 𑒩𑒯𑒪 𑒕𑒪। 𑒫𑒰𑒮𑓂𑒞𑒫𑒱𑒏𑒞𑒰 𑒞' 𑒄 𑒕𑒪 𑒖𑒹 𑒮𑓀𑒣𑒴𑒩𑓂𑒝 𑒂𑒢𑓂𑒠𑒼𑒪𑒢 𑒑𑒳𑓀𑒛𑒰 𑒞𑒞𑓂𑒫 𑒏𑒹𑒩 𑒠𑓂𑒫𑒰𑒩𑒰 '𑒯𑒰𑒃𑒖𑒻𑒏' 𑒦' 𑒖𑒰𑒃𑒞 𑒕𑒻𑒏। 𑒁𑒣𑒢𑒼 𑒮𑒥𑒯𑒏 𑒠𑒹𑒬 𑒧𑒹 𑒋𑒐𑒢 𑒡𑒩𑒱 𑒖𑒞𑒹𑒏 𑒦𑒲 𑒂𑒢𑓂𑒠𑒼𑒪𑒢 𑒦𑒹𑒪 𑒁𑒕𑒱 𑒞𑒏𑒩 𑒁𑒢𑓂𑒞𑒱𑒧 𑒣𑒩𑒱𑒝𑒰𑒧 𑒃𑒋𑒯 𑒦𑒹𑒪 𑒁𑒕𑒱। 𑒧𑒰𑒮𑓂𑒙𑒩 𑒮𑒰𑒯𑒹𑒥 𑒏𑒹𑒿 𑒤𑒼𑒢 𑒣𑒩 𑒪𑒑𑒰𑒞𑒰𑒩 𑒠𑒮 𑒪𑒰𑒐 𑒩𑒳𑒣𑒻𑒨𑒰 𑒠𑒹𑒥𑒰𑒏 𑒪𑒹𑒪 𑒡𑒧𑒏𑒰𑒨𑒪 𑒖𑒰 𑒩𑒯𑒪 𑒕𑒢𑓂𑒯𑒱। 𑒧𑒰𑒮𑓂𑒙𑒩 𑒮𑒰𑒯𑒹𑒥 𑒁𑒣𑒢 𑒒𑒩 𑒖𑒧𑒲𑒢 𑒮𑒥 𑒥𑒹𑒔𑒱 𑒁𑒣𑒢 𑒣𑒩𑒱𑒫𑒰𑒩𑒏 𑒮𑓀𑒑 𑒏𑒼𑒢𑒼 𑒮𑒳𑒩𑒏𑓂𑒭𑒱𑒞 𑒮𑓂𑒟𑒰𑒢 𑒣𑒩 𑒣𑒪𑒰𑒨𑒢 𑒏𑒩𑒥𑒰𑒏 𑒨𑒼𑒖𑒢𑒰 𑒁𑒣𑒢 𑒣𑒞𑓂𑒢𑒲 𑒮𑒩𑒱𑒞𑒰 𑒏𑒹𑒿 𑒮𑒧𑒗𑒰𑒥𑒻𑒞 𑒕𑒟𑒱। 𑒋𑒞𑒹𑒏 𑒂𑒮𑒰𑒢 𑒏𑒰𑒖 𑒞' 𑒢𑒯𑒱 𑒕𑒻𑒏 𑒁𑒣𑒢 𑒥𑒰𑒣 𑒠𑒰𑒠𑒰𑒏 𑒛𑒲𑒯 𑒣𑒩 𑒮𑒿 𑒣𑒪𑒰𑒨𑒢 𑒏𑒹𑒢𑒰𑒃 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒃𑒞𑒱𑒯𑒰𑒮 𑒑𑒫𑒰𑒯 𑒁𑒕𑒱 𑒖𑒹 𑒧𑒖𑒥𑒴𑒩𑒲 𑒧𑒹 𑒪𑒼𑒑 𑒏𑒲 𑒢𑒯𑒱 𑒏𑒩𑒻𑒞 𑒁𑒕𑒱? 𑒃𑒧𑓂𑒯𑒩 𑒧𑒰𑒮𑓂𑒙𑒩 𑒮𑒰𑒯𑒹𑒥 𑒞𑒻𑒨𑒰𑒩𑒲 𑒧𑒹 𑒖𑒳𑒙𑒪 𑒕𑒟𑒱 𑒂 𑒍𑒧𑓂𑒯𑒩 𑒏𑒰𑒪𑒹𑒖 𑒮𑒿 𑒒𑒳𑒩𑒻𑒞 𑒏𑒰𑒪 𑒯𑒢𑒱𑒏𑒩 𑒥𑒹𑒙𑒲 𑒏𑒫𑒱𑒞𑒰 𑒏𑒹𑒩 𑒁𑒣𑒯𑒩𑒝 𑒦' 𑒖𑒰𑒃𑒞 𑒕𑒢𑓂𑒯𑒱। 𑒁𑒣𑒯𑒩𑓂𑒞𑒰 𑒠𑒮 𑒪𑒰𑒐 𑒩𑒳𑒣𑒻𑒨𑒰 𑒢𑒯𑒱 𑒠𑒹𑒪𑒰 𑒣𑒩 𑒁𑒟𑒫𑒰 𑒣𑒳𑒪𑒱𑒮 𑒏𑒹𑒿 𑒏𑒼𑒢𑒼 𑒞𑒩𑒯𑒏 𑒮𑒴𑒔𑒢𑒰 𑒠𑒹𑒪𑒰 𑒣𑒩 𑒯𑒢𑒱𑒏𑒩 𑒥𑒹𑒙𑒲 𑒏𑒫𑒱𑒞𑒰 𑒏𑒹𑒿 𑒖𑒰𑒢 𑒮𑒿 𑒧𑒰𑒩𑒱 𑒠𑒹𑒥𑒰𑒏 𑒡𑒧𑒏𑒲 𑒠𑒹𑒢𑒹 𑒕𑒪𑒢𑒱। 𑒁𑒣𑒢 𑒧𑒼𑒢𑒏 𑒫𑓂𑒨𑒟𑒰 𑒧𑒰𑒮𑓂𑒙𑒩 𑒮𑒰𑒯𑒹𑒥 𑒏𑒏𑒩𑒰 𑒏𑒯𑒱𑒞𑒟𑒱? 𑒯𑒳𑒢𑒏𑒩 𑒧𑒲𑒞 𑒖𑒑𑒧𑒼𑒯𑒢 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒏𑒞𑒯𑒳 𑒥𑒰𑒯𑒩 𑒢𑒱𑒏𑒪𑒪 𑒕𑒪𑒟𑒱।

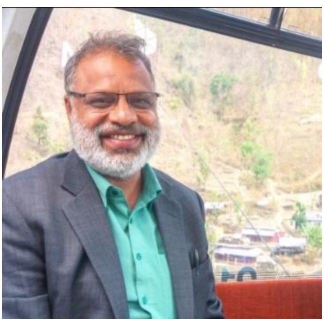
𑒏𑒫𑒱𑒞𑒰 𑒏𑒹𑒩 𑒣𑓂𑒩𑒹𑒧𑒲 𑒩𑒰𑒖𑒲𑒫 𑒏𑒹𑒿 𑒁𑒯𑒱 𑒥𑒰𑒞𑒏 𑒏𑒱𑒕𑒳 𑒦𑒢𑒏 𑒪𑒑𑒻𑒞 𑒕𑒻𑒏 𑒞' 𑒍 𑒁𑒣𑒢 𑒮𑓂𑒞𑒩 𑒣𑒩 𑒐𑒼𑒖𑒥𑒲𑒢 𑒏𑒩𑒻𑒞 𑒁𑒕𑒱 𑒂 𑒁𑒣𑒯𑒩𑓂𑒞𑒰 𑒮𑒥𑒯𑒏 𑒣𑒩𑓂𑒠𑒰𑒤𑒰𑒬 𑒏𑒩𑒨 𑒧𑒹 𑒮𑒤𑒪 𑒯𑒼𑒃𑒞 𑒕𑒻𑒏 𑒂 𑒧𑒰𑒮𑓂𑒙𑒩 𑒮𑒰𑒯𑒹𑒥 𑒮𑒿 𑒦𑒹𑓀𑒙 𑒏𑒩𑒨 𑒁𑒥𑒻𑒞 𑒕𑒟𑒱 𑒞' 𑒖𑒑𑒧𑒼𑒯𑒢 𑒮𑒿 𑒖𑓂𑒘𑒰𑒞 𑒯𑒼𑒃𑒞 𑒕𑒢𑓂𑒯𑒱 𑒖𑒹 𑒍 𑒁𑒣𑒢 𑒒𑒩 𑒥𑒹𑒔𑒱 𑒏' 𑒁𑒣𑒢 𑒣𑒩𑒱𑒫𑒰𑒩𑒏 𑒮𑓀𑒑 𑒮𑒿𑒗𑒳𑒏𑒰 𑒥𑒮 𑒮𑒿 𑒏𑒰𑒚𑒧𑒰𑓀𑒛𑒴 𑒪𑒹𑒪 𑒫𑒱𑒠𑒰 𑒦' 𑒑𑒹𑒪𑒰𑒯। 𑒍 𑒁𑒣𑒢 𑒧𑒲𑒞 𑒏𑒹𑒿 𑒆𑒣𑒩 𑒦𑒩𑒼𑒮𑒰 𑒢𑒯𑒱

𑒏' 𑒮𑒏𑒪𑒰𑒯 𑒂 𑒮𑒳𑒩𑒏𑓂𑒭𑒱𑒞 𑒮𑓂𑒟𑒰𑒢 𑒏𑒹𑒿 𑒪𑒹𑒪 𑒦𑒰𑒩𑒲 𑒧𑒼𑒢 𑒮𑒿 𑒣𑓂𑒩𑒮𑓂𑒟𑒰𑒢 𑒏' 𑒑𑒹𑒪𑒰𑒯। 𑒩𑒰𑒖𑒲𑒫, 𑒍𑒏𑒩 𑒣𑒱𑒞𑒰 𑒏𑒰𑒧𑒹𑒬𑓂𑒫𑒩 𑒮𑒯𑒱 𑒂 𑒖𑒑𑒧𑒼𑒯𑒢 𑒧𑒰𑒮𑓂𑒙𑒩 𑒩𑒧𑒹𑒬 𑒅𑒣𑒰𑒡𑓂𑒨𑒰𑒨 𑒏𑒹𑒿 𑒩𑒼𑒏𑒨 𑒪𑒹𑒪 𑒢𑒱𑒏𑒪𑒻𑒞 𑒕𑒟𑒱। 𑒁𑒣𑒢 𑒣𑓂𑒩𑒦𑒰𑒫 𑒮𑒿 𑒏𑒰𑒧𑒹𑒬𑓂𑒫𑒩 𑒮𑒯𑒱 𑒥𑒮 𑒩𑒼𑒏𑒥𑒰𑒥𑒨 𑒧𑒹 𑒮𑒤𑒪 𑒯𑒼𑒃𑒞 𑒕𑒟𑒱 𑒂 𑒧𑒰𑒮𑓂𑒙𑒩 𑒮𑒰𑒯𑒹𑒥 𑒏𑒹𑒿 𑒥𑒮 𑒮𑒿 𑒅𑒞𑒰𑒩𑒪 𑒖𑒰𑒃𑒞 𑒕𑒢𑓂𑒯𑒱। 𑒁𑒯𑒱 𑒁𑒣𑒯𑒩𑒝 𑒧𑒹 𑒏𑒹 𑒬𑒰𑒧𑒱𑒪 𑒕𑒪 𑒂 𑒃𑓀𑒮𑒰𑒢𑒲 𑒩𑒱𑒬𑓂𑒞𑒰 𑒏𑒼𑒢𑒰 𑒞𑒰𑒩 𑒞𑒰𑒩 𑒦' 𑒩𑒯𑒪 𑒁𑒕𑒱 𑒞𑒏𑒩 𑒁𑒠𑓂𑒦𑒳𑒞 𑒫𑒩𑓂𑒝𑒢 𑒦𑒹𑒪 𑒁𑒕𑒱 𑒁𑒯𑒱 𑒅𑒣𑒢𑓂𑒨𑒰𑒮 𑒧𑒹 𑒖𑒹 𑒥𑒱𑒢𑒳 𑒣𑒜𑓃𑒢𑒹 𑒢𑒯𑒱 𑒮𑒧𑒗𑒱 𑒮𑒏𑒻𑒞 𑒕𑒲। 𑒧𑒰𑒮𑓂𑒙𑒩 𑒮𑒰𑒯𑒹𑒥 𑒏𑒹𑒿 𑒒𑒩 𑒒𑒳𑒩𑒰 𑒔𑒪𑒥𑒰𑒏 𑒪𑒹𑒪 𑒏𑒰𑒧𑒹𑒬𑓂𑒫𑒩 𑒮𑒯𑒱 𑒂 𑒖𑒑𑒧𑒼𑒯𑒢 𑒁𑒢𑒳𑒢𑒨 𑒫𑒱𑒢𑒨 𑒏𑒩𑒻𑒞 𑒕𑒟𑒱 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒖𑒐𑒢 𑒥𑒹𑒒𑒩 𑒦' 𑒑𑒹𑒪𑒰𑒯 𑒞' 𑒂𑒥 𑒏𑒹𑒯𑒢 𑒧𑒼𑒯? 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒋𑒯𑒱 𑒅𑒣𑒢𑓂𑒨𑒰𑒮𑒏 𑒋𑒏 𑒮𑒳𑒐𑒠 𑒁𑒢𑓂𑒞 𑒯𑒼𑒃𑒞 𑒁𑒕𑒱 𑒂 𑒧𑒰𑒮𑓂𑒙𑒩 𑒮𑒰𑒯𑒹𑒥 𑒏𑒹𑒿 𑒖𑒐𑒢 𑒁𑒣𑒢 𑒒𑒩𑒏 𑒥𑒰𑒩𑒹 𑒮𑒯𑒲 𑒖𑒰𑒢𑒏𑒰𑒩𑒲 𑒦𑒹𑒙𑒻𑒞 𑒕𑒢𑓂𑒯𑒱 𑒞𑒐𑒢 𑒒𑒩 𑒒𑒳𑒩𑒰𑒨 𑒪𑒹𑒪 𑒧𑒰𑒢𑒱 𑒖𑒰𑒃𑒞 𑒕𑒟𑒱 𑒂 𑒅𑒧𑒙𑒰𑒧 𑒪𑒰𑒠𑒪 𑒑𑒰𑒛𑓃𑒲𑒏 𑒒𑒩𑒧𑒳𑒯𑒰𑒿 𑒥𑒻𑒪 𑒖𑒏𑒰𑒿 𑒧𑒰𑒮𑓂𑒙𑒩 𑒩𑒧𑒹𑒬 𑒁𑒡𑒱𑒏𑒰𑒩𑒲 𑒏𑒹𑒩 𑒛𑒹𑒑 𑒁𑒩𑒯𑒩 𑒂 𑒖𑒲 𑒯𑒪𑓂𑒪𑒳𑒏 𑒥𑒳𑒗𑒰 𑒩𑒯𑒪 𑒕𑒪𑒢𑒱।

𑒁𑒯𑒱 𑒅𑒣𑒢𑓂𑒨𑒰𑒮𑒏 𑒅𑒠𑓂𑒑𑒰𑒩 𑒧𑒹 𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨𑒏𑒰𑒩 𑒬𑓂𑒩𑒲 𑒩𑒰𑒖𑒹𑒢𑓂𑒠𑓂𑒩 𑒫𑒱𑒧𑒪 𑒖𑒲 𑒥𑒯𑒳𑒞 𑒮𑒙𑒲𑒏 𑒪𑒱𑒐𑒢𑒹 𑒕𑒟𑒱: "𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲𑒏 𑒐𑓂𑒨𑒰𑒞𑒢𑒰𑒧𑒰 𑒂𑒐𑓂𑒨𑒰𑒢 𑒏𑒰𑒩 𑒬𑓂𑒩𑒲 𑒩𑒰𑒧 𑒦𑒩𑒼𑒮 𑒏𑒰𑒣𑒛𑓃𑒱 '𑒦𑓂𑒩𑒧𑒩' 𑒏 𑒣𑒯𑒱𑒪 𑒅𑒣𑒢𑓂𑒨𑒰𑒮 '𑒒𑒩𑒧𑒳𑒯𑒰𑒿' 𑒢𑒹𑒣𑒰𑒪𑒏 𑒧𑒡𑒹𑒬 𑒂𑒢𑓂𑒠𑒼𑒪𑒢 𑒮𑒿 𑒅𑒣𑒖𑒪 𑒅𑒧𑒛𑓃𑒪 𑒖𑒢 𑒂𑒏𑒰𑓀𑒏𑓂𑒭𑒰, 𑒧𑒼𑒯𑒦𑓀𑒑, 𑒫𑒱𑒏𑒵𑒞𑒱, 𑒣𑒲𑒛𑓃𑒰, 𑒦𑒰𑒫𑒢𑒰𑒞𑓂𑒧𑒏 𑒅𑒠𑓂𑒫𑒹𑒪𑒢, 𑒫𑒱𑒏𑓂𑒭𑒼𑒦 𑒂 𑒖𑒙𑒱𑒪𑒞𑒰 𑒏𑒹𑒿 𑒒𑒼𑒩 𑒨𑒟𑒰𑒩𑓂𑒟 𑒣𑒩𑒏 𑒔𑒱𑒞𑓂𑒩𑒰𑒫𑒪𑒲 𑒅𑒩𑒹𑒯𑒻𑒞 𑒮𑒧𑒢𑓂𑒫𑒨 𑒠𑒩𑓂𑒬𑒢 𑒮𑓀𑒑 𑒧𑒩𑓂𑒧𑒮𑓂𑒣𑒩𑓂𑒬𑒲 𑒩𑒴𑒣 𑒣𑒥𑒻𑒞 𑒁𑒕𑒱।"

𑒁𑒣𑒢 𑒧𑓀𑒞𑒫𑓂𑒨 𑒠𑒱𑒞𑒼𑒩𑒰𑒪𑒱𑒮𑒞𑒰𑒛𑓃𑒛𑓃𑒫𑒱𑒠𑒱𑒯𑒰०𑒑𑒧𑒰𑒪𑒱𑒨𑒼𑒧 **𑒣𑒩 𑒣𑒚𑒰𑒅।**

𑓒𑓑𑓘.𑒩𑒧𑒹𑒬 𑒩𑒘𑓂𑒖𑒢-𑒋𑒏𑒙𑒰 𑒂𑒩 𑒫𑒮𑒢𑓂𑒞 : 𑒞𑒰𑒞𑓂𑒏𑒰𑒪𑒲𑒢 𑒮𑒧𑒨 𑒂 𑒮𑒧𑒰𑒖𑒏 𑒣𑓂𑒩𑒞𑒱𑒢𑒱𑒡𑒱 𑒢𑒰𑒙𑒏

𑒩𑒧𑒹𑒬 𑒩𑒘𑓂𑒖𑒢

𑒋𑒏𑒙𑒰 𑒂𑒩 𑒫𑒮𑒢𑓂𑒞 : 𑒞𑒰𑒞𑓂𑒏𑒰𑒪𑒲𑒢 𑒮𑒧𑒨 𑒂 𑒮𑒧𑒰𑒖𑒏 𑒣𑓂𑒩𑒞𑒱𑒢𑒱𑒡𑒱 𑒢𑒰𑒙𑒏

𑒏𑒩𑒲𑒥 𑒠𑒬𑒏 𑒣𑒬𑓂𑒔𑒰𑒞 𑒋𑒏𑒙𑒰 𑒢𑒰𑒙𑒏𑒏 𑒮𑓀𑒮𑓂𑒧𑒩𑒝𑒏𑒹𑒿 𑒬𑒥𑓂𑒠 𑒠𑒹𑒥𑒰𑒏 𑒣𑓂𑒩𑒨𑒞𑓂𑒢 𑒏' 𑒩𑒯𑒪 𑒕𑒲। 𑒁𑒞𑒱𑒞𑒧𑒹 𑒣𑓂𑒩𑒫𑒹𑒬 𑒂 𑒍𑒯𑒱𑒏𑒹𑒿 𑒞𑒰𑒞𑓂𑒏𑒰𑒪𑒲𑒢 𑒮𑒧𑒨𑒏 𑒮𑒿𑒑 𑒫𑒱𑒫𑒹𑒔𑒢 𑒟𑒼𑒛𑓃 𑒠𑒳𑒩𑒴𑒯 𑒏𑒰𑒩𑓂𑒨 𑒧𑒰𑒢𑒪 𑒖𑒰𑒃𑒞 𑒁𑒕𑒱। 𑒍𑒯𑒴𑒢𑒰 𑒮𑓀𑒮𑓂𑒧𑒩𑒝𑒰𑒞𑓂𑒧𑒏 𑒢𑒱𑒥𑒢𑓂𑒡𑒧𑒹 𑒒𑒙𑒢𑒰𑒞𑓂𑒧𑒏 𑒫𑒱𑒫𑒩𑒝 𑒂𑒫𑒬𑓂𑒨𑒏 𑒦𑒹𑒪𑒰𑒮𑒿 𑒢𑒲𑒩𑒮 𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨 𑒩𑒔𑒢𑒰𑒏 𑒮𑓀𑒦𑒰𑒫𑒢𑒰 𑒩𑒯𑒻𑒞 𑒙𑒰 𑒕𑒻। 𑒯𑒧 𑒄 𑒥𑒰𑒞 𑒥𑒴𑒗𑒱𑒞𑒼 𑒋𑒯𑒢𑒹 𑒣𑓂𑒩𑒨𑒞𑓂𑒢 𑒏' 𑒩𑒯𑒪 𑒕𑒲।

𑒫𑒱𑒏𑓂𑒩𑒧 𑒮𑒧𑓂𑒫𑒞𑒏 𑒣𑒰𑒿𑒔𑒧 𑒠𑒬𑒏𑒧𑒹 𑒢𑒹𑒣𑒰𑒪𑒏 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒏𑓂𑒭𑒹𑒞𑓂𑒩𑒏 𑒮𑒩𑓂𑒫𑒰𑒡𑒱𑒏 𑒮𑒏𑓂𑒩𑒱𑒨 𑒪𑒹𑒐𑒏, 𑒣𑒞𑓂𑒩𑒏𑒰𑒩 𑒩𑒰𑒧𑒦𑒩𑒼𑒮 𑒏𑒰𑒣𑒛𑓃𑒱 𑒦𑓂𑒩𑒧𑒩 𑒋𑒏𑒙𑒰 𑒂𑒩 𑒫𑒮𑒢𑓂𑒞 𑒢𑒰𑒧𑒏 𑒢𑒰𑒙𑒏 𑒪𑒱𑒐𑒪𑒢𑒱। 𑒢𑒰𑒙𑒏 𑒫𑒱𑒭𑒨 𑒫𑒮𑓂𑒞𑒳 𑒩𑒯𑒻 𑒥𑒰𑒪𑒫𑒱𑒫𑒰𑒯 𑒂 𑒞𑒰𑒯𑒱𑒮𑒿 𑒅𑒞𑓂𑒣𑒢𑓂𑒢

भयावह परम्परित विवाहसँ जोड़ल विषय वस्तु होएबाक कारण ओहि नाटकमे प्रमुखतासँ दहेजक सामाजिक प्रभावकेँ लाओल गेल रहै। माने ई दुनू तत्कालीन अवस्थामे भिन्न विषयसँ बेसी एकदोसरकेँ परिपूरक विषय जकाँ भ' जाइक। तत्कालीन समय मिथिलाक सामाजिक संरचनाकेँ सभसँ बेसी प्रभावित कएने रहैक ई विषय ते बहुत रास लेखक साहित्यक विभिन्न विधामे ओहि विषयमे साहित्य रचना केलनि।

एहि नाटकक लेखन आ प्रदर्शनसँ पूर्वहू नेपालक भूमिमे महेन्द्र मलंगिया अपन पहिल नाटकक रुपमे लक्ष्मण रेखा खण्डित लेखन कएने छलाह आ ओहि नाटककेँ नेपाल आ भारतक मैथिली क्षेत्रमे व्यापक प्रदर्शन भेल छलै। स्वभाविक छै जे जखन एकटा आर बसन्तक लेखन भेलै त नेपालक साहित्यिक परिवेशमे एहि नाटक प्रति पाठक र रङ्गकर्मी उत्सुक रहए।

ओहि कालखण्डमे हम स्वयं सेहो रङ्गकर्मसँ सक्रियतापूर्वक आबद्ध छलहुँ। हमर सम्बद्धता मिथिला नाट्यकला परिषदसँग छल। जनकपुर परिसरक सर्वाधिक प्रभावशाली ओ समूह एहि नाटकक मञ्चन दिसि उत्सुक नइ भ' सकल। एकर कारण विवेचनमे नइ जाइ, मुदा एहि नाटकक पाठ हमरा पढ़बाक अवसर उपलब्ध भ' गेल रहए। हमरा तखनो लागल रहए जे एहि नाटकमे विषयवस्तुक समसामयिकता छै। पात्र आ परिवेश मौलिक छै, संवाद चोटगर आ पात्रोचित छै। मञ्चपर एहि नाटकक प्रदर्शन आवश्यक छै। किछुए दिनक अन्तरालमे एहि नाटकक प्रदर्शन कएल गेलै। जनकपुर आ काठमाण्डौमे भेल प्रदर्शन अपेक्षाकृत तत्कालीन अवस्थामे नव मानल जाएबला नाट्यकर्मी सभक समूह आकृति एहि नाटकक प्रदर्शन कएने छल। स्वभाविक छै प्रदर्शनमे आवेश रहै मुदा प्रदर्शनमे परिपक्वताक आओर बेसी आवश्यकता रहै।

मूलतः हम ई कह' चाहलहुँ अछि जे एहि नाटकक प्रदर्शन देखबाक अवसर भेटल। आब नाटक प्रदर्शनक क्राष्ट कतेक प्रभावशाली रहै, रङ्गमञ्चमे प्रयोग होमएबला विभिन्न अवयवसभ अर्थात

𑒪𑒰𑒃𑒙, 𑒮𑒰𑒅𑒝𑓂𑒛, 𑒣𑓂𑒩𑒼𑒣𑓂𑒮, 𑒁𑒦𑒱𑒢𑒹𑒞𑒰𑒏 𑒏𑒰𑒩𑓂𑒨 𑒫𑒰 𑒮𑒧𑒑𑓂𑒩𑒧𑒹 𑒢𑒱𑒩𑓂𑒠𑒹𑒬𑒏𑒏 𑒏𑒰𑒩𑓂𑒨 𑒏𑒞𑒹𑒏 𑒣𑓂𑒩𑒦𑒰𑒫𑒬𑒰𑒪𑒲 𑒕𑒻 𑒞𑒰𑒯𑒱 𑒩𑒴𑒣𑒏𑒹𑒿 𑒫𑒱𑒬𑓂𑒪𑒹𑒭𑒝𑒧𑒹 𑒋𑒐𑒢𑒳𑒏 𑒠𑒵𑒭𑓂𑒙𑒱𑒋 𑒟𑒼𑒛𑓃 𑒖𑒙𑒱𑒪 𑒕𑒻। 𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰 𑒏𑓂𑒭𑒹𑒞𑓂𑒩𑒧𑒹 𑒣𑓂𑒩𑒦𑒰𑒫𑒬𑒰𑒪𑒲 𑒂 𑒏𑒰𑒩𑓂𑒨𑒏 𑒮𑓂𑒞𑒩𑒣𑒩 𑒫𑓂𑒨𑒰𑒫𑒮𑒰𑒨𑒱𑒏 𑒩𑒓𑓂𑒑𑒧𑒘𑓂𑒔 𑒏' 𑒩𑒯𑒪 𑒮𑒧𑒴𑒯𑒮𑒦 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒣𑓂𑒩𑒫𑒱𑒡𑒱 𑒣𑓂𑒩𑒨𑒼𑒑𑒏 𑒠𑒵𑒭𑓂𑒙𑒱𑒋 𑒏𑒧𑒖𑒼𑒩 𑒕𑒪। 𑒁𑒩𑓂𑒟𑒰𑒞 𑒣𑓂𑒩𑒫𑒱𑒡𑒱𑒮𑒿 𑒥𑒯𑒳𑒞 𑒣𑒩𑒱𑒔𑒱𑒞 𑒢𑒯𑒱 𑒦' 𑒣𑒰𑒋𑒪 𑒕𑒪।

𑒖𑒢𑒏𑒣𑒳𑒩𑒧𑒹 𑒧𑒱𑒢𑒰𑒣𑒏 𑒥𑒰𑒠 𑒂𑒏𑒵𑒞𑒱𑒧𑒹 𑒨𑒳𑒫𑒰 𑒩𑒓𑓂𑒑𑒏𑒩𑓂𑒧𑒲 𑒪𑒼𑒏𑒢𑒱 𑒂𑒥𑒠𑓂𑒡 𑒦' 𑒅𑒞𑓂𑒮𑒰𑒯𑒏 𑒮𑒿𑒑 𑒏𑒰𑒩𑓂𑒨 𑒏' 𑒩𑒯𑒪 𑒕𑒪𑒰𑒯। 𑒧𑒴𑒪𑒞𑓁 𑒩𑒓𑓂𑒑𑒧𑒘𑓂𑒔 𑒂𑒫𑒹𑒬 𑒂 𑒬𑒾𑒏𑒏 𑒂𑒡𑒰𑒩𑒣𑒩 𑒮𑒏𑓂𑒩𑒱𑒨 𑒕𑒻। 𑒯𑒧𑒩𑒰𑒮𑒦 𑒁𑒡𑒱𑒏𑒰𑓀𑒬 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪 𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰𑒏 𑒑𑓂𑒩𑒰𑒧𑒲𑒝 𑒩𑒓𑓂𑒑𑒧𑒘𑓂𑒔𑒮𑒿 𑒣𑒩𑒱𑒔𑒱𑒞 𑒕𑒲। 𑒐𑒰𑒮𑒏' 𑒣𑒩𑓂𑒫, 𑒞𑓂𑒨𑒼𑒯𑒰𑒩 𑒂 𑒅𑒞𑓂𑒮𑒫𑒧𑒹 𑒑𑒰𑒧𑒮𑒿 𑒥𑒰𑒯𑒩 𑒩𑒯𑒢𑒱𑒯𑒰𑒩𑒮𑒦 𑒍𑒯𑒱 𑒁𑒫𑒮𑒩𑒣𑒩 𑒢𑒰𑒙𑒏 𑒏𑒩𑒻𑒞 𑒕𑒪𑒰𑒯। 𑒖𑒰𑒯𑒱 𑒢𑒰𑒙𑒏𑒏 𑒣𑓂𑒩𑒠𑒩𑓂𑒬𑒢 𑒩𑒴𑒣𑒏𑒹𑒿 𑒟𑒼𑒛𑓃𑒥𑒼 𑒮𑓂𑒧𑒩𑒝𑒧𑒹 𑒏𑒋𑒪 𑒖𑒰𑒋 𑒞' 𑒦𑒹𑒙𑒰 𑒖𑒰𑒋𑒞, 𑒣𑒰𑒩𑒮𑒲 𑒟𑒱𑒋𑒙𑒩𑒏 𑒩𑒴𑒣। 𑒍𑒢𑒰 𑒞' 𑒥𑒯𑒳𑒞 𑒩𑒰𑒮 𑒯𑒱𑒢𑓂𑒠𑒲 𑒢𑒰𑒙𑒏 𑒯𑒼𑒃𑒞 𑒕𑒻 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒢𑒰𑒙𑒏 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒣𑓂𑒩𑒠𑒩𑓂𑒬𑒢 𑒬𑒻𑒪𑒲𑒑𑒞 𑒮𑓂𑒞𑒩𑒣𑒩 𑒂𑒧𑒩𑒴𑒣𑒧𑒹 𑒞𑒰𑒯𑒱𑒮𑒿 𑒦𑒱𑒢𑓂𑒢 𑒢𑒯𑒱 𑒕𑒻। 𑒍𑒯𑒱 𑒚𑒰𑒧𑒧𑒹 𑒖𑒢𑒏𑒣𑒳𑒩 𑒮𑒢 𑒖𑒑𑒯𑒣𑒩 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒑𑒰𑒧𑒮𑒿 𑒂𑒋𑒪 𑒨𑒳𑒫𑒰 𑒮𑒦 𑒕𑒪𑒰𑒯, 𑒖𑒢𑒱𑒏 𑒂𑒡𑒳𑒢𑒱𑒏 𑒩𑒓𑓂𑒑𑒧𑒘𑓂𑒔𑒮𑒿 𑒐𑒰𑒮𑒹 𑒣𑒩𑒱𑒔𑒱𑒞𑒱 𑒢𑒯𑒱 𑒕𑒪𑒢𑒱 𑒂 𑒞𑒹 𑒣𑒰𑒩𑒮𑒲 𑒬𑒻𑒪𑒲𑒏 𑒢𑒰𑒙𑒏 𑒏𑒩𑒻𑒞 𑒕𑒪𑒰𑒯। 𑒋𑒏𑒙𑒰 𑒂𑒩 𑒥𑒮𑒢𑓂𑒞𑒏 𑒣𑒰𑒚 𑒨𑒟𑒰𑒩𑓂𑒟𑒫𑒰𑒠𑒲 𑒢𑒰𑒙𑒏𑒏 𑒖𑒏𑒰𑒿 𑒩𑒯𑒱𑒞𑒼 𑒣𑓂𑒩𑒠𑒩𑓂𑒬𑒢𑒧𑒹 𑒂𑒡𑒳𑒢𑒱𑒏 𑒩𑒓𑓂𑒑𑒧𑒘𑓂𑒔𑒏 𑒣𑓂𑒩𑒫𑒱𑒡𑒱𑒮𑒿 𑒫𑒘𑓂𑒔𑒱𑒞 𑒩𑒯𑒪। 𑒨𑒰 𑒄 𑒏𑒯𑒲 𑒖𑒹 𑒣𑒰𑒩𑒮𑒲𑒏 𑒣𑓂𑒩𑒠𑒩𑓂𑒬𑒢𑒰𑒞𑓂𑒧𑒏 𑒬𑒻𑒪𑒲𑒏 𑒔𑒣𑒹𑒙𑒧𑒹 𑒩𑒯𑒪 𑒢𑒰𑒙𑒏।

𑒋𑒯𑒱 𑒢𑒰𑒙𑒏𑒏 𑒣𑒰𑒚𑒣𑒩 𑒥𑒰𑒞 𑒏𑒩𑒲 𑒞' 𑒫𑒱𑒭𑒨 𑒫𑒮𑓂𑒞𑒳 𑒮𑒧𑒰𑒢𑓂𑒨 𑒩𑒯𑒱𑒞𑒼 𑒢𑒰𑒙𑒏𑒏 𑒏𑒟𑒼𑒣𑒏𑒟𑒢𑒧𑒹 𑒫𑒱𑒬𑒱𑒭𑓂𑒙𑒞𑒰 𑒠𑒹𑒐𑒰𑒃 𑒠𑒻𑒞 𑒕𑒪। 𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰𑒏 𑒮𑒧𑒰𑒖 𑒕𑒻 𑒍𑒯𑒱 𑒢𑒰𑒙𑒏𑒧𑒹, 𑒁𑒩𑓂𑒟𑒰𑒞 𑒮𑒧𑒰𑒖𑒏 𑒖𑒹 𑒫𑒱𑒦𑒱𑒢𑓂𑒢 𑒩𑒴𑒣 𑒂 𑒔𑒩𑒱𑒞𑓂𑒩 𑒦𑒹𑒙𑒻 𑒕𑒻 𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰𑒏 𑒋𑒏𑒙𑒰 𑒑𑒰𑒧𑒧𑒹 𑒍 𑒁𑒞𑓂𑒨𑒢𑓂𑒞 𑒣𑓂𑒩𑒦𑒰𑒫𑒬𑒰𑒪𑒲 𑒂 𑒮𑒯𑒖𑒞𑒰𑒏 𑒮𑒿𑒑 𑒅𑒣𑒮𑓂𑒟𑒱𑒞 𑒕𑒪। 𑒖𑒹𑒢𑒰 𑒁𑒦𑒱𑒖𑒰𑒞𑓂𑒨 𑒮𑒰𑒧𑒢𑓂𑒞 𑒣𑒩𑒱𑒫𑒰𑒩 𑒖𑒏𑒩𑒰 𑒪𑒑 𑒁𑒣𑒢𑒰 𑒖𑒲𑒫𑒢𑒣𑒠𑓂𑒡𑒞𑒱𑒧𑒹 𑒂𑒛𑒧𑓂𑒥𑒩 𑒕𑒻, 𑒪𑒼𑒦 𑒕𑒻 𑒂 𑒮𑒧𑒨𑒏𑒹 𑒁𑒣𑒢𑒰 𑒧𑒳𑒙𑓂𑒚𑒲𑒧𑒹 𑒢𑒱𑒨𑒢𑓂𑒞𑓂𑒩𑒱𑒞 𑒩𑒐𑒥𑒰𑒏 𑒁𑒢𑒫𑒩𑒞 𑒣𑓂𑒩𑒨𑒞𑓂𑒢 𑒏𑒩𑒻𑒞 𑒠𑒹𑒐𑒪 𑒖𑒰𑒃 𑒕𑒻। 𑒢𑒱𑒩𑓂𑒡𑒢 𑒂 𑒏𑒧𑒖𑒼𑒩 𑒕𑒻 𑒖𑒏𑒩 𑒖𑒲𑒫𑒢 𑒖𑒙𑒱𑒪 𑒕𑒻। 𑒖𑒲𑒫𑒱𑒏𑒰𑒏 𑒯𑒹𑒞𑒳 𑒮𑒓𑓂𑒒𑒩𑓂𑒭 𑒏' 𑒩𑒯𑒪 𑒕𑒪। 𑒫𑒻𑒫𑒰𑒯𑒱𑒏 𑒂 𑒮𑓀𑒮𑓂𑒏𑒰𑒩𑒱𑒏 𑒏𑒰𑒩𑓂𑒨𑒏𑒹𑒿

निर्वहन पैघ चुनौतीक रूपमे छलै। ओ कहुना दायित्वमुक्त होएबाक विवशतामे रहैत छल। स्वभाविक छै जे एहिसँ सामाजिक त्रासदीक जन्म हौ जे एहि नाटकमे जनमैत छै। एहि नाटकक कालखण्डसँ आओर अन्तमे जाइ त बालविवाह, विधवाविवाह, अनमेल विवाह, बहुविवाह सन सामाजिक कुरूपताक ई रूपसभ आर भयावह देखाइत छै। एहन वैवाहिक प्रथासँ सामाजिक विकृतिक चरम निकृष्टता उत्पन्न भेलै मुदा एहनो वर्ग छलै जे एहन प्रथाकेँ महिमा मण्डन सेहो करैत छलाह। अभिजात्य वर्ग अपन अन्तर कुरूपताकेँ परदाक माध्यमसँ छेकने छलाह। मुदा श्रमिक वर्ग लक्षित होइत छल। अर्थात लक्षणा मात्र नइ, एहि प्रकरणमे कतेको परिवारक विनाश भ' जाइत छलै। एहि नाटकक नाटककार एहि द्वन्द्वकेँ समयानिक' पकड़लनि अछि।

एकटा गरीब बाप अपना बेटीक ब्याहक हेतु व्याकुल अछि। मुदा ओकर व्याकुलता व्यक्तिगत व्याकुलता मात्र छै। बजारक दर भाउ अनुसार ओ दहेजक जुगाड़ करबामे असमर्थ अछि तँ ओ बेटीकेँ गराक घेघ बूढ़ सांढ़ दैत अछि कोनो रोगी आ कि बेस उमेरगर पुरुषक वस्तु जातक रूपमे। नाटकीय घटना कोनो अप्रत्याशित नइ अछि। ओहि बीमार पुरुषक मृत्यु होइ छै आ ओ कन्या पुन: बापक गराक घेघक रूपमे नैहरमे रहबाक लेल बाध्य अछि।

नाटकक कथा एकदमसँ सिनेमाई घटनाक्रम जकाँ आगा बढ़ैत अछि। एकटा अभिजात्य परिवारक युवा जे विवाह करबा योग्य उमेरक अछि आ ओहि युवाक विवाहे प्रसङ्गसँ एहि नाटकक प्रारम्भ होइत छै आ कि ई कहि जे नाटकक अधिकांश समयावधि एहि विषयपर केन्द्रित रहैत अछि। ई युवक गामक सोच, परम्परासँ भिन्न प्रगतिशील आ परम्परा भंजककेँ रूपमे देखल जाइत अछि। जकर ओहि नायिकासँगे बाल्यावस्थाक प्रेमपूर्ण संस्मरणसभ छै, जे विधवा होएबामे ओकर दोष नइ देखैत अछि। जे ओहि लड़कीकेँ अपशगुन नइ मानैत अछि। पुन: ओएह दुनूक भेंट, दुनूमे पुन:

𑒁𑒢𑓂𑒞𑒩𑓀𑒑𑒞𑒰, 𑒔𑒩𑓂𑒔𑒰, 𑒏𑒱𑒕𑒳 𑒢𑒰𑒙𑒏𑒲𑒨 𑒒𑒙𑒢𑒰𑒏𑓂𑒩𑒧𑒧𑒹 𑒟𑓂𑒩𑒲𑒪, 𑒮𑒮𑓂𑒣𑒹𑓀𑒮 𑒂 𑒣𑒳𑒢𑓁 𑒨𑒳𑒫𑒰𑒠𑓂𑒫𑒰𑒩𑒰 𑒨𑒳𑒫𑒞𑒲𑒏𑒹𑒿 𑒮𑓂𑒫𑒲𑒏𑒰𑒩𑒼𑒏𑓂𑒞𑒱 𑒃𑒋𑒯 𑒏𑒟𑒰𑒢𑒏 𑒕𑒻।

𑒋𑒯𑒢 𑒫𑒱𑒭𑒨𑒫𑒮𑓂𑒞𑒳 𑒖𑒏𑒩𑒰 𑒣𑓂𑒩𑒦𑒰𑒫𑒧𑒹 𑒁𑒡𑒱𑒏𑒰𑓀𑒬 𑒁𑒕𑒱, 𑒖𑒏𑒩 𑒮𑒰𑒏𑓂𑒭𑓂𑒨 𑒂 𑒦𑒼𑒏𑓂𑒞𑒰 𑒮𑒧𑓂𑒣𑒴𑒩𑓂𑒝 𑒮𑒧𑒰𑒖 𑒁𑒕𑒱 𑒂 𑒖𑒏𑒩 𑒣𑒏𑓂𑒭 𑒂 𑒫𑒱𑒣𑒏𑓂𑒭 𑒣𑒩𑒧𑓂𑒣𑒩𑒰, 𑒮𑓀𑒩𑒔𑒢𑒰 𑒂 𑒮𑒧𑒨 𑒁𑒕𑒱, 𑒞𑒹𑒯𑒢 𑒫𑒱𑒭𑒨𑒣𑒩 𑒮𑒱𑒩𑓂𑒖𑒢𑒰 𑒏𑒩𑒥 𑒔𑒳𑒢𑒾𑒞𑒲 𑒞 𑒕𑒻। 𑒁𑒢𑒹𑒏𑒼 𑒞𑒩𑒯𑒏 𑒂𑒩𑒼𑒣𑒏𑒹𑒿 𑒮𑒰𑒧𑒢𑒰 𑒏𑒩' 𑒣𑒛𑓃𑒻 𑒕𑒻। 𑒯𑒧𑒩𑒰 𑒥𑒳𑒗𑒢𑒹 𑒋𑒏𑒙𑒰 𑒮𑒩𑓂𑒖𑒏 𑒋𑒯𑒢 𑒂𑒩𑒼𑒣𑒏𑒹𑒿 𑒣𑒩𑒫𑒰𑒯 𑒢𑒃 𑒏𑒩𑒻𑒋 𑒂 𑒞𑒹 𑒩𑒔𑒢𑒰 𑒏𑒩𑒻𑒋। 𑒦𑓂𑒩𑒧𑒩𑒖𑒲 𑒋𑒯𑒢 𑒔𑒩𑒱𑒞𑓂𑒩 𑒂 𑒠𑒳𑒫𑒱𑒡𑒰𑒮𑒿 𑒠𑒴𑒩 𑒕𑒟𑒱 𑒞𑒹 𑒢𑒱𑒩𑒢𑓂𑒞𑒩 𑒩𑒔𑒢𑒰𑒩𑒞 𑒕𑒟𑒱। 𑒁𑒯𑒴 𑒢𑒰𑒙𑒏𑒧𑒹 𑒍 𑒮𑒰𑒧𑒰𑒖𑒱𑒏 𑒮𑒧𑒮𑓂𑒨𑒰𑒏 𑒫𑒱𑒩𑒳𑒠𑓂𑒡 𑒣𑒩𑒱𑒫𑒩𑓂𑒞𑒢𑒏 𑒣𑒩𑒱𑒏𑒪𑓂𑒣𑒢𑒰 𑒏𑒩𑒻𑒞 𑒕𑒟𑒱। 𑒋𑒏𑒙𑒰 𑒏𑓂𑒩𑒰𑒢𑓂𑒞𑒱𑒏𑒰𑒩𑒲 𑒔𑒹𑒞𑒢𑒰 𑒣𑓂𑒩𑒫𑒰𑒯𑒱𑒞 𑒏𑒩𑒻𑒞 𑒕𑒟𑒱। 𑒯𑒳𑒢𑒏 𑒠𑒵𑒭𑓂𑒙𑒱𑒏𑒼𑒝 𑒕𑒢𑒱 𑒔𑒱𑒢𑓂𑒞𑒢𑒏 𑒖𑒛𑓃𑒞𑒰 𑒂 𑒬𑒰𑒮𑒏𑒲𑒨 𑒠𑒧𑓂𑒦𑒏 𑒑𑒩𑓂𑒦𑒧𑒹 𑒏𑓂𑒩𑒰𑒢𑓂𑒞𑒱𑒏 𑒖𑒢𑓂𑒧 𑒦' 𑒮𑒏𑒻𑒋। 𑒫𑒩𑓂𑒑 𑒔𑒹𑒞𑒢𑒰 𑒕𑒻। 𑒖𑒹 𑒍𑒯𑒱 𑒔𑒹𑒞𑒢𑒰𑒏𑒹𑒿 𑒑𑓂𑒩𑒯𑒝 𑒏𑒩𑒞 𑒍𑒋𑒯 𑒣𑒩𑒱𑒫𑒩𑓂𑒞𑒢𑒏 𑒏𑒚𑒱𑒢 𑒧𑒰𑒩𑓂𑒑𑒣𑒩 𑒂𑒑𑒰 𑒥𑒜𑒱 𑒮𑒏𑒻𑒋। 𑒣𑒩𑒱𑒫𑒩𑓂𑒞𑒢𑒏 𑒮𑓀𑒫𑒰𑒯𑒏 𑒥𑒢𑒥𑒰𑒧𑒹 𑒣𑒰𑒩𑒱𑒫𑒰𑒩𑒱𑒏 𑒣𑒵𑒭𑓂𑒚𑒦𑒴𑒧𑒱 𑒥𑒰𑒡𑒏 𑒯𑒼𑒋𑒥𑒰𑒏 𑒏𑒟𑒢𑒧𑒹 𑒖𑒹 𑒮𑒞𑓂𑒨𑒞𑒰 𑒯𑒼𑒃𑒏 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒋𑒯𑒱 𑒢𑒰𑒙𑒏𑒏 𑒧𑒰𑒡𑓂𑒨𑒧𑒮𑒿 𑒦𑓂𑒩𑒧𑒩𑒖𑒲 𑒋𑒯𑒱 𑒧𑒰𑒢𑓂𑒨𑒞𑒰𑒏𑒹𑒿 𑒮𑓂𑒟𑒰𑒣𑒱𑒞 𑒏𑒩' 𑒧𑒹 𑒮𑒏𑓂𑒭𑒧 𑒯𑒼𑒃𑒞 𑒕𑒟𑒱 𑒖𑒹 𑒫𑒱𑒔𑒰𑒩𑒏𑒹𑒿 𑒢𑒹 𑒞 𑒂𑒢𑒞𑒱, 𑒢𑒹 𑒞 𑒣𑒵𑒭𑓂𑒚𑒦𑒴𑒧𑒱 𑒕𑒹𑒏 𑒮𑒏𑒻𑒋।

𑒋𑒯𑒱 𑒢𑒰𑒙𑒏𑒏 𑒮𑒢𑓂𑒠𑒩𑓂𑒦𑒧𑒹 𑒖𑒐𑒢 𑒔𑒩𑓂𑒔𑒰 𑒂𑒑𑒰 𑒥𑒜𑓃𑒻𑒞 𑒕𑒲 𑒞 𑒯𑒧𑒩𑒰 𑒨𑒳𑒩𑒼𑒣𑒱𑒨 𑒮𑒧𑒰𑒖𑒏 𑒣𑒩𑒱𑒫𑒩𑓂𑒞𑒢𑒏 𑒏𑒰𑒪𑒐𑒝𑓂𑒛𑒏𑒹𑒿 𑒟𑒼𑒛 𑒮𑓀𑒮𑓂𑒧𑒩𑒝 𑒦' 𑒁𑒥𑒻𑒋। 𑒧𑒰𑒩𑓂𑒏𑓂𑒮 𑒖𑒲𑒥𑒻𑒞 𑒩𑒯𑒟𑒱 𑒂 𑒨𑒳𑒩𑒼𑒣𑒱𑒨 𑒮𑒧𑒰𑒖𑒏 𑒮𑒰𑒧𑒰𑒖𑒱𑒏, 𑒩𑒰𑒖𑒢𑒲𑒞𑒱𑒏 𑒒𑒙𑒢𑒰𑒣𑒩 𑒥𑒛𑓃 𑒞𑒲𑒏𑓂𑒭𑓂𑒝 𑒢𑒖𑒩𑒱 𑒩𑒐𑒢𑒹 𑒩𑒯𑒟𑒱। 𑒥𑒯𑒳𑒞𑒰𑒩𑒰𑒮 𑒪𑒹𑒐𑒏 𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨𑒏𑒰𑒩 𑒫𑒰 𑒏𑒪𑒰𑒏𑒩𑓂𑒧𑒲 𑒪𑒼𑒏𑒢𑒱 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒁𑒣𑒢 𑒮𑒱𑒩𑓂𑒖𑒢 𑒂 𑒣𑓂𑒩𑒠𑒩𑓂𑒬𑒢𑒠𑓂𑒫𑒰𑒩𑒰 𑒨𑒳𑒩𑒼𑒣𑒏 𑒏𑒚𑒱𑒢𑒏𑒰𑒪𑒏𑒹𑒿 𑒁𑒦𑒱𑒫𑓂𑒨𑒏𑓂𑒞 𑒏' 𑒩𑒯𑒪 𑒩𑒯𑒟𑒱। 𑒍𑒯𑒱 𑒏𑓂𑒩𑒧𑒧𑒹 𑒮𑓂𑒫𑒨𑓀 𑒧𑒰𑒩𑓂𑒏𑓂𑒮 𑒏𑒯𑒻𑒞 𑒕𑒟𑒱 𑒖𑒹 𑒨𑒳𑒩𑒼𑒣𑒧𑒹 𑒣𑒴𑒿𑒖𑒲𑒫𑒰𑒠 𑒂 𑒣𑒴𑒿𑒖𑒲𑒏 𑒢𑒱𑒨𑒢𑓂𑒞𑓂𑒩𑒏 𑒏𑒼𑒢𑒰 𑒮𑒞𑓂𑒞𑒰 𑒢𑒱𑒨𑒢𑓂𑒞𑓂𑒩𑒝 𑒏' 𑒪𑒹𑒪𑒏 𑒁𑒕𑒱। 𑒑𑒠𑓂𑒠𑒲𑒣𑒩 𑒏𑒱𑒨𑒼 𑒁𑒕𑒱 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒮𑒞𑓂𑒞𑒰 𑒞 𑒨𑒟𑒰𑒩𑓂𑒟𑒞𑓁 𑒣𑒴𑒿𑒖𑒲𑒣𑒞𑒱𑒏 𑒯𑒰𑒟𑒧𑒹 𑒕𑒻। 𑒋𑒯𑒱 𑒥𑒰𑒞𑒏𑒹𑒿 𑒁𑒞𑒹𑒏 𑒮𑓂𑒣𑒭𑓂𑒙 𑒂 𑒣𑓂𑒩𑒦𑒰𑒫𑒲 𑒜𑓀𑒑𑒮𑒿 𑒏𑒼𑒢𑒼 𑒫𑒻𑒔𑒰𑒩𑒱𑒏 𑒫𑒰 𑒩𑒰𑒖𑒢𑒲𑒞𑒱𑒏 𑒁𑒡𑓂𑒨𑒹𑒞𑒰 𑒪𑒼𑒏𑒢𑒱 𑒁𑒣𑒢𑒰𑒏𑒹𑒿 𑒮𑒧𑓂𑒣𑓂𑒩𑒹𑒭𑒱𑒞 𑒢𑒃 𑒏' 𑒮𑒏𑒪𑒰𑒯 𑒖𑒞𑒹𑒏 𑒥𑒰𑒪𑓂𑒖𑒰𑒏 𑒁𑒣𑒢𑒰

𑒅𑒣𑒢𑓂𑒨𑒰𑒮𑒏 𑒧𑒰𑒡𑓂𑒨𑒧𑒮𑒿 𑒏𑒋𑒪 𑒕𑒟𑒱। 𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨𑒧𑒹 𑒞𑒰𑒞𑓂𑒏𑒰𑒪𑒲𑒢 𑒮𑒧𑒨𑒏 𑒃𑒞𑒱𑒯𑒰𑒮𑒥𑒼𑒡 𑒩𑒯𑒻𑒞 𑒕𑒻𑒏। 𑒞𑒹 𑒃𑒞𑒱𑒯𑒰𑒮 𑒂 𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨 𑒋𑒏𑒠𑒼𑒮𑒩𑒏 𑒣𑒩𑒱𑒣𑒴𑒩𑒏𑒏𑒹𑒿 𑒩𑒴𑒣𑒧𑒹 𑒮𑒿𑒑𑒮𑒿𑒑 𑒨𑒰𑒞𑓂𑒩𑒰 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒏𑒋𑒪 𑒁𑒕𑒱। 𑒍𑒢𑒰 𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨 𑒃𑒞𑒱𑒯𑒰𑒮𑒏 𑒮𑒧𑒢𑓂𑒫𑒨𑒏𑒹𑒿 𑒋𑒞𑒹𑒏 𑒮𑒯𑒖𑒞𑒰𑒏 𑒮𑒿𑒑 𑒫𑓂𑒨𑒰𑒐𑓂𑒨𑒰 𑒢𑒃 𑒏𑒋𑒪 𑒖𑒰 𑒮𑒏𑒻𑒋। 𑒞𑒟𑒰𑒣𑒱 𑒋𑒯𑒱 𑒣𑓂𑒩𑒮𑒓𑓂𑒑𑒏𑒹𑒿 𑒋𑒯𑒱𑒚𑒰𑒧 𑒅𑒪𑓂𑒪𑒹𑒐 𑒏𑒩𑒥𑒰𑒏 𑒃𑒋𑒯 𑒏𑒰𑒩𑒝 𑒁𑒕𑒱 𑒖𑒹 𑒢𑒰𑒙𑒏𑒏𑒰𑒩 𑒦𑓂𑒩𑒧𑒩 𑒋𑒯𑒱 𑒢𑒰𑒙𑒏𑒧𑒹 𑒋𑒯𑒢 𑒅𑒣𑒏𑒟𑒰𑒮𑒦𑒏𑒹𑒿 𑒮𑒰𑒨𑒰𑒮 𑒪𑒍𑒪𑒢𑒱 𑒁𑒕𑒱 𑒖𑒹 𑒢𑒹𑒣𑒰𑒪𑒏 𑒞𑒰𑒞𑓂𑒏𑒰𑒪𑒲𑒢 𑒮𑒧𑒨𑒏 𑒋𑒏𑒙𑒰 𑒌𑒞𑒱𑒯𑒰𑒮𑒱𑒏 𑒒𑒙𑒢𑒰𑒏𑓂𑒩𑒧𑒏 𑒮𑒧𑒰𑒢𑓂𑒨 𑒩𑒹𑒐𑒰𑒔𑒱𑒞𑓂𑒩 𑒦𑒹𑒙𑒻𑒞 𑒁𑒕𑒱। 𑒮𑒰𑒧𑒰𑒢𑓂𑒨 𑒏𑒯𑒥𑒰𑒏 𑒞𑒰𑒞𑓂𑒣𑒩𑓂𑒨 𑒄 𑒖𑒹 𑒋𑒏𑒩 𑒮𑒒𑒢 𑒩𑒴𑒣 𑒞 𑒃𑒞𑒱𑒯𑒰𑒮𑒧𑒹 𑒧𑒰𑒞𑓂𑒩 𑒐𑒼𑒖𑒪 𑒖𑒰 𑒮𑒏𑒻𑒋 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨 𑒏𑒼𑒢𑒼 𑒮𑓂𑒞𑒩𑒣𑒩 𑒮𑒧𑒨𑒏𑒹𑒿 𑒮𑒴𑒏𑓂𑒭𑓂𑒧 𑒩𑒴𑒣𑒹𑒿 𑒁𑒦𑒱𑒫𑓂𑒨𑒏𑓂𑒞 𑒏' 𑒩𑒯𑒪 𑒩𑒯𑒻 𑒕𑒻 𑒖𑒏𑒩𑒰 𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨𑒏 𑒣𑒰𑒚𑒏𑒏𑒹𑒿 𑒔𑒱𑒢𑓂𑒯𑒱𑒞 𑒏𑒩' 𑒣𑒛𑓃𑒻।

𑒋𑒯𑒱 𑒢𑒰𑒙𑒏𑒧𑒹 𑒢𑒹𑒣𑒰𑒪𑒏 𑒩𑒰𑒖𑒢𑒲𑒞𑒱𑒏 𑒣𑒩𑒱𑒫𑒩𑓂𑒞𑒢 𑒂 𑒍𑒯𑒱 𑒣𑒩𑒱𑒫𑒩𑓂𑒞𑒢𑒏 𑒣𑓂𑒩𑒦𑒰𑒫𑒏𑒹𑒿 𑒅𑒣𑒏𑒟𑒢𑒠𑓂𑒫𑒰𑒩𑒰 𑒣𑓂𑒩𑒦𑒰𑒫𑒲 𑒜𑓀𑒑𑒮𑒿 𑒅𑒚𑒰𑒍𑒪 𑒑𑒹𑒪 𑒕𑒻। 𑒐𑒰𑒮𑒏𑒋 𑒫𑒱𑒏𑓂𑒩𑒧 𑒮𑒧𑓂𑒫𑒞𑒏 𑒔𑒰𑒪𑒱𑒮 𑒠𑒬𑒏𑒏𑒹𑒿 𑒁𑒢𑓂𑒞𑒧𑒹 𑒢𑒹𑒣𑒰𑒪𑒧𑒹 𑒫𑓂𑒨𑒰𑒣𑒏 𑒣𑒩𑒱𑒫𑒩𑓂𑒞𑒢 𑒦𑒹𑒪। 𑒮𑒞𑓂𑒞𑒰𑒨𑒱 𑒩𑒰𑒖𑒞𑒢𑓂𑒞𑓂𑒩 𑒮𑒲𑒧𑒱𑒞 𑒬𑒏𑓂𑒞𑒱𑒮𑒿𑒑 𑒧𑒰𑒞𑓂𑒩 𑒁𑒣𑒢𑒰𑒏𑒹𑒿 𑒏𑒯𑒳𑒢𑒰 𑒮𑒳𑒩𑒏𑓂𑒭𑒱𑒞 𑒏𑒋𑒪𑒢𑒱। 𑒋𑒏𑒙𑒰 𑒠𑒹𑒬𑒏 𑒧𑒴𑒪 𑒮𑒞𑓂𑒞𑒰𑒏 𑒣𑒩𑒱𑒫𑒩𑓂𑒞𑒢 𑒏𑒼𑒢𑒼 𑒮𑒰𑒧𑒰𑒢𑓂𑒨 𑒒𑒙𑒢𑒰 𑒢𑒃 𑒯𑒼𑒃 𑒕𑒻। 𑒮𑓂𑒫𑒦𑒰𑒫𑒱𑒏 𑒋𑒏𑒩 𑒣𑓂𑒩𑒦𑒰𑒫 𑒩𑒰𑒖𑒞𑒢𑓂𑒞𑓂𑒩 𑒮𑓀𑒮𑓂𑒟𑒰𑒏 𑒣𑒵𑒭𑓂𑒚𑒣𑒼𑒭𑒏 𑒬𑒏𑓂𑒞𑒱𑒣𑒩 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒣𑒛𑓃𑒻, 𑒬𑒏𑓂𑒞𑒱𑒫𑒱𑒯𑒱𑒢𑒞𑒰𑒏 𑒁𑒢𑒳𑒦𑒴𑒞𑒱𑒮𑒿 𑒍𑒯𑒢 𑒬𑒏𑓂𑒞𑒱 𑒫𑒱𑒔𑒪𑒱𑒞 𑒕𑒪। 𑒣𑒩𑒱𑒫𑒩𑓂𑒞𑒢𑒏 𑒂𑒏𑒰𑓀𑒏𑓂𑒭𑒲, 𑒮𑒧𑒰𑒖𑒏 𑒬𑓂𑒩𑒧𑒱𑒏, 𑒠𑒪𑒱𑒞, 𑒫𑒘𑓂𑒔𑒱𑒞 𑒫𑒩𑓂𑒑 𑒏𑒱𑒕𑒳 𑒥𑒹𑒮𑒱𑒋 𑒅𑒞𑓂𑒮𑒰𑒯𑒧𑒹 𑒕𑒪। 𑒩𑒰𑒖𑒢𑒲𑒞𑒱𑒏 𑒣𑒩𑒱𑒫𑒩𑓂𑒞𑒢𑒏 𑒮𑒰𑒧𑒰𑒖𑒱𑒏 𑒣𑓂𑒩𑒦𑒰𑒫𑒏𑒹𑒿 𑒋𑒯𑒱 𑒢𑒰𑒙𑒏𑒧𑒹 𑒁𑒞𑓂𑒨𑒢𑓂𑒞 𑒏𑒳𑒬𑒪𑒞𑒰𑒏 𑒮𑒿𑒑 𑒪𑒰𑒍𑒪 𑒑𑒹𑒪 𑒁𑒕𑒱। 𑒢𑒰𑒙𑒏𑒏 𑒮𑒰𑒧𑒢𑓂𑒞 𑒣𑒰𑒞𑓂𑒩 𑒥𑒹𑒩𑒥𑒹𑒩 𑒋𑒏𑒙𑒰 𑒥𑒰𑒞 𑒅𑒪𑓂𑒪𑒹𑒐 𑒏𑒋𑒪 𑒁𑒕𑒱 𑒖𑒹 𑒖𑒧𑒱𑒢𑓂𑒠𑒰𑒩𑒲 𑒔𑒪𑒰𑒋𑒥 𑒂𑒥 𑒏𑒚𑒱𑒢 𑒦' 𑒑𑒹𑒪𑒻। 𑒍 𑒑𑒰𑒧𑒏 𑒬𑓂𑒩𑒧𑒱𑒏 𑒫𑒩𑓂𑒑 𑒖𑒹 𑒏𑒯𑒱𑒨𑒼 𑒖𑒧𑒱𑒢𑓂𑒠𑒰𑒩𑒏 𑒠𑒨𑒰𑒣𑒩 𑒖𑒲𑒫𑒢 𑒢𑒱𑒩𑓂𑒫𑒯𑒢 𑒏𑒋𑒪 𑒕𑒪 𑒂𑒥 𑒍𑒯𑒱 𑒧𑒰𑒪𑒱𑒏𑒏𑒹𑒿 𑒙𑒹𑒩𑒢𑒰𑒃 𑒕𑒼𑒛𑓃𑒱 𑒠𑒹𑒪𑒏𑒻𑒋। 𑒮𑒞𑓂𑒞𑒰 𑒂 𑒬𑒏𑓂𑒞𑒱 𑒖𑒏𑒩𑒰 𑒪𑒑 𑒕𑒻 𑒞𑒏𑒩𑒰 𑒢𑒃 𑒑𑒳𑒠𑒰𑒢𑒥 𑒞 𑒫𑒱𑒠𑓂𑒩𑒼𑒯 𑒕𑒻। 𑒢𑒰𑒙𑓂𑒨𑒏𑒰𑒩 𑒩𑒰𑒭𑓂𑒙𑓂𑒩𑒲𑒨 𑒮𑓂𑒞𑒩𑒣𑒩 𑒦𑒹𑒪 𑒩𑒰𑒖𑒢𑒲𑒞𑒱𑒏 𑒣𑒩𑒱𑒫𑒩𑓂𑒞𑒢𑒏𑒹𑒿 𑒣𑓂𑒩𑒦𑒰𑒫 𑒂𑒧𑒖𑒢 𑒏𑒼𑒢𑒰 𑒑𑓂𑒩𑒯𑒝 𑒏𑒋𑒪𑒏 𑒫𑒰 𑒂𑒧𑒖𑒢 𑒏𑒞𑒹𑒏 𑒮𑒔𑒹𑒞 𑒩𑒰𑒖𑒢𑒲𑒞𑒱𑒏 𑒮𑓂𑒏𑒳𑒪𑒱𑒓 𑒏' 𑒪𑒹𑒪𑒏 𑒁𑒕𑒱 𑒖𑒹 𑒠𑒹𑒬𑒏 𑒬𑒲𑒩𑓂𑒭 𑒮𑒞𑓂𑒞𑒰𑒏𑒹𑒿 𑒫𑒱𑒮𑓂𑒟𑒰𑒣𑒱𑒞 𑒏𑒩𑒥𑒰𑒏 𑒏𑓂𑒭𑒧𑒞𑒰 𑒣𑓂𑒩𑒰𑒣𑓂𑒞 𑒏' 𑒪𑒹𑒪𑒏 𑒮𑒹 𑒮𑓂𑒣𑒭𑓂𑒙 𑒩𑒐𑒪𑒢𑒱 𑒁𑒕𑒱। 𑒋𑒯𑒱 𑒢𑒰𑒙𑒏𑒧𑒹

राप ताप वहिनि सामन्त पात्र जेना वृद्ध वाघ सन स्थितिमे अछि जे अपना गुफामे कैद अछि आ ओतहिसँ हुनका रहए अछि विवश, कमजोर आ कातर वाघ।

नाटककार एहि द्वन्द्वकेँ मात्र नाटकरूप नइ दैत छथि ओ वस्तुतः स्पष्ट नइ भ' पावि रहल छथि जे परिवर्तन जनपक्षमे छैहो की नइ ! ओ नौकरशाहक गैरजिम्मेवार प्रवृत्ति आलोचक छथि। नौकरशाह जनतान्त्रिक विनिमय व्यवहार नइ रखैत अछि। ओ कामकेँ वदलामे अतिरिक्त रकमक असूली करैत अछि वा समग्र नौकरशाह अनियन्त्रित आ अराजक भ' गेल अछि, जकरा नियन्त्रणमे करबाक कोनो देखार नइ दैत अछि। नौकरशाहक जनतान्त्रिक अनउत्तरदायी व्यवहार आ गलत आर्थिक उगाहीक सेहो नाटककार अप्रत्यक्ष रूपमे राजनीतिक परिवर्तनकेँ जिम्मेवार मानैत छथि। माने पहिने सभकेँ ठकि छलै, सम्पूर्ण तन्त्र अनुशासित छलै। एखन सभकेँ अराजक छै, प्राकारान्तरसँ एहि भाष्यकेँ स्थापित करबाक प्रयत्न छै। एहन प्रयत्न मोटामोटी कएक प्रसङ्गमे प्रयत्नपूर्वक करैत देखाइत छै। माने गाममे चोरक गतिविधि बढ़ि गेलैए त तकरो सेहो राजनीतिक परिवर्तनमे खोट देखाइत छै। बूझल जाइत छै जे जेपालक ओ परिवर्तन मात्र सत्ता परिवर्तन नइ रहै। ओ व्यवस्थाक परिवर्तन रहै। सयौ वर्ष स्थापित मान्यता, संरचना आ चेतनाकेँ एकटा परिधिकेँ भीतर बान्ह गेल रहै। जे स्वतन्त्र स्वच्छन्द विचरण करैत अछि तकरा सेहो सीमा निर्धारणमे असह्य होइत छै। तत्कालीन सत्ताक श्रेष्ठताक मान्यता रखनिहार मुख्य विरोध करबासन अवस्थामे नइ अछि मुदा ओ शान्त विद्रोहक सेहो कछि खास संरक्षण जुटा रहल अछि। माने साहित्यिक माध्यमसँ एहन भाष्यक स्थापनाकेँ खतरनाक प्रयत्न मानल जा सकैए। वर्तमानकेँ कुरूप देखाएब माने अतीत त सुन्दर छलै ताहि मान्यताकेँ स्वतः स्थापना होइत छै। साहित्यिक माध्यमसँ विशिष्ट शस्त्र निर्माण जाहिसँ राजनीतिक, सामाजिक आ सांस्कृतिक पुनरुत्थानकेँ पुनर्जीवन देल जा सकै। प्रत्येक राजनीतिक परिवर्तनकेँ बाद लागाला सभ देशमे एहन विमर्श

देखल जा सकैए। बौद्धिक आ सम्बन्धात्मक रूपसँ सेहो पुनरुत्थानक प्रयत्न आ अग्रगमनक प्रतिरोधक स्वभाविक द्वन्द्व देखल जा सकैए।

एहि नाटकमे चोरक प्रसङ्ग बड़ प्रभावशाली ढंगसँ राखल गेलैए। चोरक गतिहि मात्र चोरी नइ करैत अछि। ओ एकटा वैचारिक द्वन्द्व सेहो ठाढ़ करैत अछि। गामक नाट्य अवस्थितिमे सामन्त आ अपराधी बीच समन्वयक प्रगाढ़ता एकटा नव नाट्य विडम्बनाक स्थापना करैत छै। एहि प्रसङ्गमे मध्यम वर्गक वर्गीय चरित्र सेहो बड़ ढंगसँ मुखर भेलैए। ओ परिवर्तनकेँ आधारभूत शक्ति अछि मुदा ओ ततबे अवसरवादी सेहो अछि। ओ सङ्घर्ष वादक उपलब्धीक सभसँ पैघ हिस्सेदार अपनाकेँ मानैत अछि। एहिमे कोनो तरहक अवरोध नइ देख' चाहैए। ओ तत्काल लाभक हेतु परिवर्तनकेँ संस्थागत रूप' देब' सँ पहिनहि आलोचक बनि जाइत अछि। परिवर्तन प्रतिगमनक घेरामे फँसैत चलि जाइत छै। मध्यम वर्ग अपना अधैर्यताक कारणे समूचा परिवर्तनकेँ संकटग्रस्त बना दैत छै।

नाटकमे हरेक समस्याक कारक परिवर्तन दिस सङ्केत कएल जाइत छै ई नाटकक कथाक सहज विकासक्रम नइ छै। नाट्यकार अत्यन्त सजग रूपे उपकथाक माध्यमसँ मूल कथाक अङ्गक रूपमे एहन विषयकेँ दृश्याङ्कित करैत छथि। स्वभाविक छै जे एहन नाट्यअवस्थिति थोड़ेक अविश्वसनीय बुझाइत छै। एकटा आर बसन्त सेहो एहन अवस्थासँ गुजरल अछि। नाटक नायिकापर स्वभाविक छै जे बूढ़ोक नजरि हौ। ओकर रूप आ यौवन बूढ़ोकेँ आकर्षित करैत हौ। कियो स्वयं भोगक इच्छा रखैत हएत कियो ओहि भोग्याक माध्यमसँ आर्थिक उपार्जनक प्रयत्नमे हएत। एहनसन नाटकीय घटनाक्रममे एकटा एहन अवस्थाक निर्माण होइत छै जत' चोर, अपराधी आ कथित भलादमी नाटकक नायिकाकेँ बेचक' आकर्षक रकम उगाहिक निष्कर्षपर पहुँचैत अछि आ ताहि हेतु आवश्यक प्रयत्न सेहो प्रयोग करैत अछि।

𑒢𑒰𑒙𑒏𑒏 𑒢𑒰𑒨𑒱𑒏𑒰 𑒢𑒰𑒙𑒏𑒏 𑒣𑓂𑒩𑒰𑒩𑒧𑓂𑒦𑒯𑒱𑒮𑒿 𑒔𑒩𑒧 𑒨𑒰𑒞𑒢𑒰 𑒦𑒼𑒑𑒱 𑒩𑒯𑒪 𑒁𑒕𑒱 𑒢𑒻𑒯𑒩, 𑒮𑒰𑒮𑒳𑒩 𑒂 𑒣𑒳𑒢𑓁 𑒢𑒻𑒯𑒩𑒏 𑒠𑒳𑒐𑓁𑒣𑒴𑒩𑓂𑒝 𑒨𑒰𑒞𑓂𑒩𑒰𑒧𑒹 𑒍𑒯𑒱 𑒣𑒰𑒞𑓂𑒩𑒣𑓂𑒩𑒞𑒱 𑒠𑒩𑓂𑒬𑒏 𑒫𑒰 𑒣𑒰𑒚𑒏𑒏 𑒮𑒯𑒰𑒢𑒳𑒦𑒴𑒞𑒱 𑒂𑒩𑓂𑒖𑒢 𑒏𑒩𑒻𑒞 𑒁𑒕𑒱। 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒍𑒯𑒱 𑒣𑒰𑒞𑓂𑒩𑒮𑒿𑒑𑒹 𑒁𑒣𑓂𑒩𑒞𑓂𑒨𑒰𑒬𑒱𑒞 𑒒𑒙𑒢𑒰 𑒯𑒼𑒃𑒞 𑒕𑒻। 𑒖𑒹 𑒏𑒱 𑒒𑒙𑒢𑒰𑒏𑓂𑒩𑒧𑒏𑒹𑒿 𑒩𑒯𑒮𑓂𑒨𑒧𑒨𑒲 𑒥𑒢𑒥𑒻𑒞 𑒕𑒻। 𑒢𑒰𑒨𑒱𑒏𑒰𑒏 𑒁𑒣𑒯𑒩𑒝 𑒂 𑒥𑒹𑒔𑒥𑒰𑒏 𑒣𑓂𑒩𑒏𑒩𑒝 𑒂𑒑𑒴 𑒥𑒜𑓃𑒻𑒞 𑒕𑒻। 𑒧𑒯𑒱𑒪𑒰 𑒥𑒹𑒔𑒥𑒱𑒐𑒢𑒏 𑒫𑒱𑒭𑒨 𑒢𑒹𑒣𑒰𑒪𑒏 𑒣𑒯𑒰𑒛𑓃𑒲 𑒏𑓂𑒭𑒹𑒞𑓂𑒩𑒏 𑒯𑒹𑒞𑒳 𑒂𑒧 𑒕𑒻 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰 𑒏𑓂𑒭𑒹𑒞𑓂𑒩𑒏 𑒯𑒹𑒞𑒳 𑒄 𑒁𑒫𑒮𑓂𑒟𑒰 𑒁𑒞𑓂𑒨𑒢𑓂𑒞 𑒁𑒫𑒱𑒬𑓂𑒫𑒮𑒢𑒲𑒨 𑒖𑒏𑒰𑒿 𑒪𑒑𑒻 𑒕𑒻। 𑒢𑒹𑒣𑒰𑒪𑒧𑒹 𑒩𑒰𑒝𑒰 𑒬𑒰𑒮𑒢𑒏 𑒅𑒠𑒨𑒮𑒿𑒑𑒹 𑒥𑓂𑒩𑒱𑒙𑒱𑒬 𑒬𑒰𑒮𑒏𑒮𑒿𑒑 𑒌𑒞𑒱𑒯𑒰𑒮𑒱𑒏 𑒮𑒧𑓂𑒥𑒢𑓂𑒡 𑒩𑒯𑒪𑒻। 𑒦𑒰𑒩𑒞𑒧𑒹 𑒮𑒱𑒣𑒰𑒯𑒲 𑒫𑒱𑒠𑓂𑒩𑒼𑒯𑒏𑒹𑒿 𑒠𑒥𑒋𑒥𑒰𑒏 𑒪𑒹𑒪 𑒢𑒹𑒣𑒰𑒪𑒮𑒿 𑒮𑒹𑒢𑒰 𑒑𑒹𑒪 𑒩𑒯𑒻 𑒣𑒬𑓂𑒔𑒰𑒞 𑒢𑒱𑒨𑒧𑒱𑒞 𑒩𑒴𑒣𑒧𑒹 𑒦𑒰𑒩𑒞𑒲𑒨 𑒮𑒹𑒢𑒰𑒧𑒹 𑒢𑒹𑒣𑒰𑒪𑒏 𑒑𑒼𑒩𑒐𑒰 𑒩𑒹𑒖𑒱𑒧𑒹𑒢𑓂𑒙𑒏 𑒩𑒴𑒣𑒧𑒹 𑒋𑒐𑒢𑒼 𑒦𑒩𑓂𑒞𑒲 𑒏𑒰𑒨𑒧 𑒕𑒻। 𑒞𑒯𑒱𑒢𑒰 𑒢𑒹𑒣𑒰𑒪𑒏 𑒞𑒞𑓂𑒏𑒰𑒪𑒲𑒏 𑒬𑒰𑒮𑒏 𑒥𑓂𑒩𑒱𑒙𑒱𑒬 𑒬𑒾𑒖𑒏 𑒯𑒹𑒞𑒳 𑒢𑒹𑒣𑒰𑒪𑒮𑒿 𑒨𑒾𑒢𑒏𑒩𑓂𑒧𑒲𑒏 𑒩𑒴𑒣𑒧𑒹 𑒪𑒛𑓃𑒏𑒲 𑒦𑒹𑒖𑒪 𑒖𑒰𑒃𑒞 𑒕𑒪𑒻 𑒖𑒹 𑒣𑓂𑒩𑒟𑒰 𑒣𑒯𑒰𑒛𑓃𑒏 𑒐𑒰𑒮 𑒏𑓂𑒭𑒹𑒞𑓂𑒩𑒧𑒹 𑒋𑒐𑒢𑒼 𑒏𑒰𑒨𑒧 𑒕𑒻 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰 𑒫𑒰 𑒞𑒩𑒰𑒃𑒏 𑒦𑒴𑒦𑒰𑒑𑒧𑒹 𑒪𑒛𑓃𑒏𑒲 𑒥𑒹𑒔𑒥𑒰𑒏 𑒒𑒙𑒢𑒰 𑒣𑓂𑒩𑒰𑒨𑓁 𑒢𑒃 𑒠𑒹𑒐𑒰𑒃𑒞 𑒕𑒻। 𑒋𑒯𑒱 𑒢𑒰𑒙𑒏𑒧𑒹 𑒢𑒰𑒨𑒱𑒏𑒰𑒏𑒹𑒿 𑒥𑒹𑒔𑒥𑒰𑒏 𑒮𑒢𑓂𑒠𑒩𑓂𑒦𑒧𑒹 𑒂𑒩𑒥𑒏 𑒬𑒹𑒭𑒏𑒹𑒿 𑒯𑒰𑒟𑒹 𑒥𑒹𑒔𑒥𑒰𑒏 𑒥𑒰𑒞 𑒅𑒪𑓂𑒪𑒹𑒐 𑒕𑒻 𑒖𑒹 𑒏𑒱 𑒢𑒰𑒙𑓂𑒨𑒏𑒰𑒩𑒏 𑒁𑒣𑓂𑒩𑒞𑓂𑒨𑒰𑒬𑒱𑒞 𑒣𑒩𑒱𑒏𑒪𑓂𑒣𑒢𑒰 𑒖𑒏𑒰𑒿 𑒥𑒳𑒗𑒰𑒃𑒞 𑒕𑒻। 𑒞𑒩𑒰𑒃𑒏 𑒦𑒴𑒦𑒰𑒑𑒮𑒿 𑒬𑓂𑒩𑒧 𑒏𑒩𑒥𑒰𑒏 𑒯𑒹𑒞𑒳 𑒐𑒰𑒛𑓃𑒲 𑒠𑒹𑒬𑒮𑒦𑒧𑒹 𑒨𑒳𑒫𑒰 𑒞 𑒖𑒰𑒃𑒞 𑒩𑒯𑒪 𑒁𑒕𑒱 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒨𑒳𑒫𑒞𑒲𑒏𑒹𑒿 𑒪' 𑒖𑒋𑒥𑒰𑒏 𑒒𑒙𑒢𑒰 𑒐𑒰𑒮𑒹 𑒔𑒩𑓂𑒔𑒰𑒧𑒹 𑒢𑒃 𑒕𑒻। 𑒞𑒐𑒢 𑒣𑓂𑒩𑒬𑓂𑒢 𑒅𑒚𑒻 𑒕𑒻 𑒖𑒹 𑒏𑒱𑒋𑒏 𑒢𑒰𑒙𑓂𑒨𑒏𑒰𑒩 𑒋𑒯𑒢 𑒣𑒩𑒱𑒏𑒪𑓂𑒣𑒢𑒰 𑒏𑒋𑒪𑒢𑒱। 𑒧𑒯𑒱𑒪𑒰 𑒞𑒯𑒴𑒧𑒹 𑒏𑒧𑒖𑒼𑒩 𑒫𑒩𑓂𑒑𑒏 𑒧𑒯𑒱𑒪𑒰𑒏 𑒮𑒿𑒑 𑒨𑒾𑒢 𑒬𑒼𑒭𑒝𑒏 𑒦𑒨𑒰𑒫𑒯 𑒔𑒱𑒞𑓂𑒩𑒮𑒦 𑒞 𑒋𑒯𑒱𑒚𑒰𑒧𑒏 𑒬𑒼𑒭𑒏 𑒮𑒰𑒧𑒢𑓂𑒞 𑒫𑒩𑓂𑒑𑒠𑓂𑒫𑒰𑒩𑒰 𑒯𑒼𑒃𑒞 𑒩𑒯𑒪𑒻𑒋। 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨𑒧𑒹 𑒋𑒯𑒢 𑒒𑒙𑒢𑒰𑒏 𑒣𑓂𑒩𑒡𑒰𑒢𑒞𑒰𑒏 𑒏𑒞𑒹𑒏𑒼 𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨 𑒕𑒻। 𑒮𑓀𑒦𑒫𑒞𑓁 𑒋𑒯𑒱𑒮𑒿 𑒦𑒱𑒢𑓂𑒢 𑒢𑒰𑒙𑓂𑒨 𑒁𑒫𑒮𑓂𑒟𑒱𑒞𑒱 𑒢𑒱𑒩𑓂𑒧𑒰𑒝 𑒏𑒩𑒥𑒰𑒏 𑒪𑒹𑒪 𑒋𑒏𑒙𑒰 𑒦𑒱𑒢𑓂𑒢 𑒒𑒙𑒢𑒰 𑒢𑒰𑒙𑒏𑒏 𑒯𑒹𑒞𑒳 𑒂𑒫𑒬𑓂𑒨𑒏 𑒥𑒳𑒗𑒢𑒹 𑒯𑒼𑒋𑒞𑒰𑒯। 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒢𑒰𑒙𑒏 𑒖𑒰𑒯𑒱 𑒣𑒩𑒱𑒫𑒹𑒬 𑒂 𑒒𑒙𑒢𑒰𑒏𑓂𑒩𑒧𑒏𑒹𑒿 𑒪' 𑒏' 𑒥𑒳𑒢𑒪 𑒖𑒰 𑒩𑒯𑒪 𑒕𑒪𑒻 𑒞𑒯𑒱𑒧𑒹 𑒄 𑒒𑒙𑒢𑒰 𑒫𑒱𑒬𑓂𑒫𑒰𑒮𑒏 𑒏𑓂𑒭𑒨𑒲𑒏𑒩𑒝 𑒠𑒱𑒮𑒱 𑒪' 𑒖𑒰𑒃𑒞 𑒕𑒻।

𑒖𑒹 𑒯𑒼𑒃𑒏 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒮𑒧𑒮𑓂𑒨𑒰𑒏 𑒂 𑒮𑒢𑓂𑒠𑒩𑓂𑒦 𑒏𑒼𑒢𑒼 𑒮𑒧𑒰𑒖𑒏 𑒥𑒠𑒻𑒞 𑒩𑒯𑒻 𑒕𑒻। 𑒏𑒼𑒢 𑒏𑒟𑒰 𑒏𑒰𑒪𑒖𑒨𑒲 𑒁𑒩𑓂𑒟𑒰𑒞 𑒮𑒧𑒏𑒰𑒪𑒲𑒢𑒞𑒰𑒏𑒹𑒿 𑒖𑒼𑒑𑒰𑒏' 𑒩𑒰𑒐𑒞 𑒂 𑒏𑒼𑒢 𑒒𑒙𑒢𑒰 𑒋𑒏𑒙𑒰 𑒏𑒰𑒪𑒐𑒝𑓂𑒛 𑒣𑓂𑒩𑒞𑒱𑒢𑒱𑒡𑒱 𑒩𑒔𑒢𑒰 𑒦' 𑒏' 𑒩𑒯𑒱 𑒖𑒰𑒋𑒞 𑒞𑒏𑒩𑒼 𑒢𑒱𑒩𑓂𑒡𑒰𑒩𑒝 𑒢𑒰𑒙𑒏𑒏

વ઼ષિય઼, સંનયના, શઙ્પ નિ્યાનામ કરૈન છૈ। એહિ નાટકક ળઁ નષ્કિર્ષપન પહુચ્યઙ ળાએ ન વાન ૨૯૯ છૈ ળે ઙપ્પક શ્રપના સમય઼ક ૨ાહિસક શ્રાવ઼ાળકેઁ નયનામે ઙવૈન શ્રછિ। નયનાકાનક શ્રપન નળિના સેહો શ્રોહમિ નહિનિ છૈ મુદા શ્રોહિ કથ્ય઼ક ગૂઁળ શ્રનુગૂઁળ હોશન છૈ ળકના ઙપ્પક શ્રપના જાષામે નુપાન્નનાનિ કરૈન શ્રછિ। વ઼સ્તુનઃ ઙપ્પક એકટા વ઼્ય઼ક્નિ શ્રછિ મુદા શ્રો શ્રોહિ સમાળસઁ કોનો ને કોનો નુપમે શૈઙી ગ્નહણ કરૈન શ્રછિ। જ્નમન ળી સેહો નાન્કાઙીન સમાળ, સંસ્કૃનિ શ્રા નાળનીનિસઁ શ્રપન ચેનના શ્રા વ઼યિાનયાનાક શ્રાયાનપન કથ્ય઼ શ્રા શૈઙી ગ્નહણ કએઙનિ શ્રા એકટા નાટકક સન્ળિના કએઙનિ। ળે નાટક યાનિ દિસકક વાદો વ઼મિર્નશક હેનુ શ્રાકર્ષનિ કરૈન શ્રછિ।

શ્રપન મંનવ્ય઼ દનિોનાઙિસનાઙ઼વ઼દિહાગ્માઙિ્યોમ **પન પઠાઉ।**

૨઼૧૯વ઼નિય઼ જૂષાણ-૨ળોનક શ્રાશ ળગવૈન જ્નમનક ગળઙ

𑒫𑒱𑒢𑒨 𑒦𑒴𑒭𑒝

𑒪𑒼𑒏𑒏 𑒂𑒮 𑒖𑒑𑒥𑒻𑒞 𑒦𑓂𑒩𑒧𑒩𑒏 𑒑𑒖𑒪

𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨𑒏 𑒏𑒼𑒢𑒼 𑒫𑒱𑒡𑒱𑒏 𑒢𑒫 𑒫𑓂𑒨𑒰𑒏𑒩𑒝𑒏 𑒢𑒱𑒩𑓂𑒧𑒰𑒝𑒧𑒹 𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨𑒏𑒰𑒩𑒏 𑒧𑒯𑒞𑓂𑒫𑒣𑒴𑒩𑓂𑒝 𑒦𑒴𑒧𑒱𑒏𑒰 𑒩𑒯𑒻𑒞 𑒁𑒕𑒱। 𑒮𑒧𑒨, 𑒣𑒩𑒱𑒫𑒹𑒬 𑒂 𑒮𑓂𑒟𑒰𑒢𑒮𑒿 𑒣𑓂𑒩𑒞𑓂𑒨𑒹𑒏 𑒩𑒔𑒢𑒰𑒏𑒰𑒩𑒏 𑒩𑒔𑒢𑒰 𑒥𑒹𑒮 𑒣𑓂𑒩𑒦𑒰𑒫𑒱𑒞 𑒩𑒯𑒻𑒞 𑒁𑒕𑒱। 𑒏𑒫𑒱𑒞𑒰, 𑒏𑒟𑒰, 𑒅𑒣𑒢𑓂𑒨𑒰𑒮 𑒫𑒰 𑒢𑒰𑒙𑒏𑒏 𑒮𑓂𑒫𑒩𑒴𑒣 𑒣𑒩 𑒏𑒼𑒢𑒼 𑒏𑒰𑒪𑒐𑒝𑓂𑒛𑒏 𑒣𑓂𑒩𑒦𑒰𑒫 𑒣𑒛𑓃𑒥 𑒏𑒼𑒢𑒼 𑒢𑒫 𑒥𑒰𑒞 𑒢𑒯𑒱। 𑒩𑒔𑒢𑒰𑒏𑒰𑒩𑒏 𑒩𑒔𑒢𑒰-𑒣𑓂𑒩𑒏𑓂𑒩𑒱𑒨𑒰𑒧𑒹 𑒯𑒳𑒢𑒏𑒰 𑒂𑒑𑒰𑒿 𑒚𑒰𑒜𑓃 𑒩𑒯𑒻𑒞 𑒁𑒕𑒱 𑒫𑒱𑒬𑒱𑒭𑓂𑒙 𑒣𑒰𑒚𑒏𑒑𑒝 । 𑒩𑒔𑒢𑒰𑒏𑒰𑒩 𑒄 𑒔𑒰𑒯𑒻𑒞 𑒁𑒕𑒱 𑒖𑒹 𑒍 𑒖𑒹 𑒥𑒰𑒞 𑒏𑒯𑓄 𑒔𑒰𑒯𑒻𑒞 𑒁𑒕𑒱 𑒍𑒯𑒱 𑒥𑒰𑒞𑒮𑒿 𑒣𑒰𑒚𑒏𑒑𑒝 𑒥𑒴𑒗𑒱 𑒮𑒏𑒨। 𑒣𑒰𑒚𑒏𑒑𑒝𑒮𑒿 𑒖𑒹 𑒥𑒰𑒞 𑒍 𑒏𑒯𑒨 𑒔𑒰𑒯𑒻𑒞 𑒁𑒕𑒱, 𑒍𑒯𑒱𑒧𑒹 𑒮𑒰𑒧𑒰𑒖𑒱𑒏 𑒮𑒩𑒼𑒏𑒰𑒩 𑒮𑓀𑒑𑒳𑒧𑓂𑒤𑒱𑒞 𑒩𑒯𑒻𑒞 𑒁𑒕𑒱। 𑒖𑒐𑒢 𑒩𑒔𑒢𑒰𑒏𑒰𑒩 𑒁𑒣𑒢 𑒩𑒔𑒢𑒰-𑒣𑓂𑒩𑒏𑓂𑒩𑒱𑒨𑒰𑒮𑒿 𑒮𑒰𑒧𑒰𑒖𑒱𑒏 𑒮𑒩𑒼𑒏𑒰𑒩 𑒮𑒿 𑒖𑒼𑒛𑓃𑒻𑒞 𑒁𑒕𑒱, 𑒞𑒐𑒢 𑒯𑒳𑒢𑒏 𑒂𑒿𑒐𑒱𑒏 𑒂𑒑𑒴 𑒚𑒰𑒜𑓃 𑒩𑒯𑒻𑒞 𑒁𑒕𑒱 𑒮𑒰𑒧𑒰𑒖𑒱𑒏 𑒮𑓂𑒫𑒩𑒴𑒣𑒏 𑒫𑒱𑒬𑒱𑒭𑓂𑒙, 𑒞𑒰𑒢𑒰-𑒥𑒰𑒢𑒰। 𑒍 𑒮𑒧𑒰𑒖𑒧𑒹 𑒯𑒼𑒃𑒞 𑒮𑒏𑒰𑒩𑒰𑒞𑓂𑒧𑒏 𑒣𑒩𑒱𑒫𑒩𑓂𑒞𑒢𑒮𑒿 𑒁𑒣𑒢 𑒮𑒯𑒧𑒞𑒱 𑒁𑒦𑒱𑒫𑓂𑒨𑒏𑓂𑒞 𑒏𑒩𑒻𑒞 𑒁𑒕𑒱, 𑒮𑓀𑒑𑒯𑒱 𑒮𑒧𑒰𑒖𑒏 𑒏𑒱𑒕𑒳 𑒢𑒏𑒰𑒩𑒰𑒞𑓂𑒧𑒏 𑒣𑒩𑒧𑓂𑒣𑒩𑒰𑒮𑒿 𑒍 𑒁𑒣𑒢 𑒁𑒮𑒯𑒧𑒞𑒱𑒮𑒿 𑒁𑒦𑒱𑒫𑓂𑒨𑒏𑓂𑒞

करैत अछि। रचनाकारक अन्तरक जे भाव होइत अछि, से रचनामे स्वतः अभिव्यक्त भऽ जाइत अछि। अपन हृदयमे जनमैत अनेकानेक वैयक्तिक भावमे सार्वजनिक भाव भऽ जयबाक जे व्यग्रता रहैत अछि, सैह व्यग्रता कोनो साधारण लोकसँ विशिष्ट रचनाकार बना दैत अछि। मैथिलीक वरिष्ठ साहित्यकार श्रीरामभरोस कापड़ि 'भ्रमर' जीक रचना प्रक्रियामे उक्त भाव-बोध सँ सहजहि अनुभव कयल जा सकैत अछि। हम एकरा अपन दुर्भाग्य मानि रहल छी, जे हुनका द्वारा सृजित समस्त साहित्यिक कृतिसँ हम नहि पढ़ि सकलहुँ। पोथीक अनुपलब्धता आ अपन जटिल जीवन-संघर्षसँ एकर कारण कहल जा सकैत अछि। मुदा, विभिन्न पत्र-पत्रिकामे छड़िआयल हिनक अनेकानेक रचनासँ पढ़बाक सौभाग्य अवश्य प्राप्त होइत आबि रहल अछि। हुनक रचना सभमे मिथिलाक गौरवमय अतीतक भाव-विह्वल वर्णन, लोकक सुख-दुखक अभिव्यक्ति मनुक्खताक संरक्षणक कछमछी अलोपित होइत प्रेमसँ बचाऽ लेबाक छटपटाहटिसँ सहजहि अनुभव कयल जा सकैत अछि। एखन हुनक गजल संग्रह 'अन्हरियाक चान' हमर आँखिक सोझाँ अछि। एहि संग्रहक अध्ययन-मनन हमरा अभिभूत कऽ रहल अछि। 'गजल' सँ शिल्प व शास्त्रीय-विधिन पर चर्चा करबासँ पहिने हुनक एकटा उक्तिसँ उद्धृत करब हमरा आवश्यक बुझाइत अछि- 'हमरा गजल लिखबाक लेल कोनो सोच नहि रहए। स्वतः स्फूर्त लिखाइत रहल। हम शुरूएमे कहि दी जे हमर गजलसँ शास्त्रीय तराजू पर तौलबाक काज नहि हो जे हमरा ठीक लागल। कारण मतला, रदीफ, काफियाक समन्वय जे जतेक भऽ सकल होइ ओ स्वतः आवेगमे आएल शब्दक बन्दसँ संभव भऽ सकल अछि।' '

हिनक उक्त वक्तव्य आजुक 'गजल'क स्वरूप आ रचना-प्रक्रियासँ स्पष्ट करऽमे पूर्ण समर्थ अछि। गजल पद्य-विद्या व काव्य-विधिक एकटा विशिष्ट विधि अछि। एहि मे छोट-छोट पाँतिक माध्यमसँ बहुत रास बातसँ

अभिव्यक्त कयल जा सकैत अछि। एकटा गजल अनेकानेक कविताक संकलन होइत अछि। हिनक वक्तव्यक अनुसार आजुक गजलमे गजलक व्याकरणक न्यूनतम शर्तसँ समझौता कयल जा सकैत अछि। ' न्यूनतम शर्तसँ हमर अभिप्राय ई अछि जे गजल-रचनाक क्रममे भावसँ सुरक्षित रखबाक लेल मात्राक गणना आवश्यक नहि अछि। हुनक शब्दमे ' बहरक व्याकरणमे हम कहियो नहिगेलहुँआनहियेविचारमेसँगानकिऽ शेरमे बैसएलहुँ' आर जाहि तरहक गजल लिखा रहल अछि ओहि गजल सभसँ हिनक उक्त वक्तव्यक कसौटी पर कसल जा सकैत अछि।

जे-से हमरा हिनक गजलमे अभिव्यक्त भाव आ विचारसँ अभिव्यक्त करब हमर मुख्य उद्देश्य अछि। हिनक एहि संग्रहमे भाव आ विचारक जे विविधता अछि से चमत्कृत करैत अछि। हिनक गजलमे शाश्वत प्रेम आ मनुक्खक जीवनक सुख-दुख नीक जकाँ शब्दब(भेल अछि। मिथिलाक संस्कृतिक प्रति हिनक अपार प्रेमसँ बहुत रास गजल सभमे अनुभव कयल जा सकैत अछि। विस्थापित होइत मनुक्खताइसँ हिनक असहमति सेहो अनेकानेक गजलक मुख्य विषय बनि पाओल अछि। समयताक विकासक संग-संग लोकक जीवन-यापनक स्वरूप आ जीवनशैलीमे जाहि तरहेँ आपकताक क्षरण भेल अछि ताहिसँ गजलकार बेस दुखी छथि। हिनक गजलमे जे मिथिलाक गौरवमय अतीत आ मिथिलाक गामक प्रति अनुराग अभिव्यक्त भेल अछि, तकर एहि पाँतीमे देखल जा सकैत अछि-

माटि आर परतीस्तर लगा अपन माथसँ

मोक्ष भेटय जे इच्छति अपन गाम थिक।

जाहि धरती केर कोरामे सीता पलए

અન્નપૂર્ણા હઁસથિ સે અપન ગામ થિક।

જનક આ જાનકીક ચર્ચા એક દિસ મથિલાક ગૌરવમય અતીત દિસ સંકેત કરૈત અછિ। હનિકા અપન ગામમે મથિલાક દર્શન હોઇત અછિ। ઇહો કહલ જા સકૈત અછિ। જે સમ્પૂર્ણ મથિલા હનિકા લેલ અપન ગામ અછિ। એહિ ગજલમે મથિલાક સાંસ્કૃતિક ઇતિહાસક સુગંધ તઁ અછિયે સંગહિ માતૃભૂમિ-પ્રેમક પ્રતિ સમર્પણક ભાવસઁ સેહો દેખલ જા સકૈત અછિ।

એહિ સંગ્રહમે ગજલકાર પ્રેમક સ્વરૂપ આ ઓકર મહત્વસઁ રેખાંકિત કરવામે પૂર્ણતઃ સક્ષમ ભેલ છથિ। પ્રેમસઁ સ્પષ્ટ કરવાક લેલ અનેકાનેક પઁતીમે વિમ્બ આ ઉપમાક ઉપયોગ કયલ ગેલ અછિ। ઈ વાત સત્ય અછિ જે આજુક વૈશ્વીકરણક યુગમે મનુક્ખક જીવનક અનેકાનેક અનિવાર્ય તત્વ સભક હ્રાસ ભેલ અછિ। ઓહિ તત્વમે પ્રેમ એકટા એહન તત્વ અછિ જે લોકસઁ લોકસઁ જોડૈત અછિ। ભ્રમરાજીસઁ વુહાઇત અછિ, વયિછન્નિતાક એહિ વિકટ પરસ્થિતિ સામાજિક સૌહાર્દિક સંરક્ષણક લેલ પ્રેમક સંરક્ષણ આવશ્યક અછિ। ઓ કહૈત છથિ-

આવયિૌ ને છાતીમે ડામ વડ઼ વાઁકી છૈ।

સ્વાગત મે રાગક સયાર લેનય ડાઢ઼ છી।

ગજલકાર પ્રેમક અભાવમે સ્વયંસઁ વહુત વેસી અસહજ મહસૂસ કઽ રહલ છથિ। પ્રેમમે વિશ્વાસક વહુત વેસી મહત્વ અછિ। હુનકા વુહાઇત છન્હિ જે વિશ્વાસક ટાંગ ટૂટલાક વાદ ઔનાઇત જખન કઓ કકરોસઁ પ્રેમ કરૈત

𑒁𑒕𑒱, 𑒍𑒯𑒱𑒧𑒹 𑒏𑒼𑒢𑒼 𑒞𑒩𑒯𑒏 𑒮𑓀𑒠𑒹𑒯𑒏 𑒮𑓂𑒟𑒰𑒢 𑒢𑒯𑒱 𑒯𑒼𑒃𑒞 𑒁𑒕𑒱। 𑒯𑒳𑒢𑒏𑒰 𑒥𑒳𑒗𑒰𑒃𑒞 𑒕𑒢𑓂𑒯𑒱 𑒖𑒹 𑒏𑒼𑒢𑒼 𑒏𑒚𑒱𑒢 𑒮𑒧𑒨𑒧𑒹 𑒍 𑒮𑒠𑒱𑒐𑒢 𑒯𑒳𑒢𑒏𑒰 𑒧𑒠𑒞𑒱 𑒏𑒩𑒥𑒰𑒏 𑒪𑒹𑒪 𑒮𑒯𑒩𑓂𑒭 𑒞𑒻𑒨𑒰𑒩 𑒩𑒯𑒞𑒰𑒯। 𑒣𑓂𑒩𑒹𑒧𑒧𑒹 𑒦𑒰𑒑𑓂𑒨𑒮𑒿 𑒥𑒹𑒮𑒲 𑒂𑒣𑒮𑒲 𑒮𑒾𑒯𑒰𑒩𑓂𑒠𑒏 𑒧𑒯𑒞𑓂𑒫 𑒯𑒼𑒃𑒞 𑒁𑒕𑒱। 𑒖𑒿 𑒏𑒼𑒢𑒼 𑒏𑓂𑒭𑒝 𑒣𑓂𑒩𑒹𑒧𑒮𑒿 𑒁𑒮𑒯𑒖 𑒯𑒼𑒃𑒞 𑒠𑒹𑒐𑒪 𑒖𑒰𑒃𑒞 𑒁𑒕𑒱, 𑒍𑒞𑒨 𑒢𑒱𑒬𑓂𑒔𑒱𑒞 𑒩𑒴𑒣𑒮𑒿 𑒏𑒼𑒢𑒼 𑒢𑒹 𑒏𑒼𑒢𑒼 𑒡𑒼𑒐𑒰𑒏 𑒮𑓀𑒦𑒰𑒫𑒢𑒰 𑒥𑒢𑒻𑒞 𑒁𑒕𑒱। 𑒄 𑒡𑒼𑒐𑒰 𑒪𑒼𑒏𑒮𑒿 𑒥𑒹𑒔𑒻𑒢 𑒏𑓄 𑒠𑒻𑒞 𑒁𑒕𑒱। 𑒋𑒯𑒱 𑒣𑒩𑒱𑒮𑓂𑒟𑒱𑒞𑒱𑒧𑒹 𑒏𑒩𑒳𑒝𑒰𑒏 𑒡𑒩 𑒢𑒱𑒮𑒵𑒞 𑒯𑒼𑒧𑓄 𑒪𑒑𑒻𑒞 𑒁𑒕𑒱। 𑒑𑒖𑒪𑒏 𑒋𑒯𑒱 𑒣𑒰𑒿𑒞𑒲𑒧𑒹 𑒋𑒯𑒱 𑒦𑒰𑒫𑒮𑒿 𑒠𑒹𑒐𑒪 𑒖𑒰 𑒮𑒏𑒻𑒞 𑒁𑒕𑒱-

𑒫𑒱𑒬𑓂𑒫𑒰𑒮𑒹 𑒖𑒿 𑒙𑒴𑒙𑒱 𑒑𑒹𑒪 𑒞𑒿 𑒂𑒯𑒞 𑒏𑒩𑒹𑒖 𑒪

𑒏𑒞𑓂𑒞-𑒏𑒞𑓂𑒞 𑒩𑒢𑒹-𑒥𑒢𑒹 𑒁𑒫𑒑𑒰𑒯𑒥 𑒄 𑒖𑒱𑒢𑒑𑒲।

𑒖𑒐𑒢 𑒋𑒏 𑒥𑒹𑒩 𑒏𑒱𑒨𑒼 𑒣𑓂𑒩𑒹𑒧 𑒏𑓄 𑒪𑒻𑒞 𑒁𑒕𑒱, 𑒞𑒐𑒢 𑒍𑒯𑒱 𑒣𑓂𑒩𑒹𑒧𑒧𑒹 𑒏𑒱𑒕𑒳 𑒥𑒰𑒡𑒏 𑒢𑒯𑒱 𑒦𑓄 𑒮𑒏𑒻𑒞 𑒁𑒕𑒱। 𑒖𑒹 𑒮𑒔𑓂𑒔𑒰 𑒣𑓂𑒩𑒹𑒧 𑒏𑒩𑒻𑒞 𑒁𑒕𑒱, 𑒍 𑒍𑒯𑒱 𑒣𑓂𑒩𑒹𑒧𑒧𑒹 𑒣𑒴𑒩𑓂𑒝𑒞𑓁 𑒋𑒏𑒰𑒏𑒰𑒩 𑒦𑓄 𑒖𑒰𑒃𑒞 𑒁𑒕𑒱। 𑒖𑒐𑒢 𑒧𑒼𑒢 𑒣𑓂𑒩𑒹𑒧𑒏 𑒫𑒬𑒲𑒦𑒴𑒞 𑒦𑓄 𑒖𑒰𑒃𑒞 𑒁𑒕𑒱 𑒞𑒐𑒢 𑒦𑒰𑒫 𑒂 𑒬𑒥𑓂𑒠 𑒑𑒖𑒪𑒏 𑒮𑓂𑒫𑒩𑒴𑒣 𑒪𑓄 𑒪𑒻𑒞 𑒁𑒕𑒱। 𑒣𑓂𑒩𑒹𑒧 𑒬𑒰𑒬𑓂𑒫𑒞 𑒯𑒼𑒃𑒞 𑒁𑒕𑒱। '𑒦𑓂𑒩𑒧𑒩' 𑒖𑒲𑒏 𑒬𑒥𑓂𑒠𑒧𑒹-

𑒁𑒯𑒰𑒿 𑒂𑒑𑒰𑒿 𑒧𑒹 𑒕𑒲 𑒞𑒢𑓂𑒞𑒳 𑒖𑒳𑒛𑓃𑒪 𑒩𑒯𑒻𑒋

𑒂𑒯 ! 𑒣𑒩𑒼𑒕𑒼 𑒦𑒹𑒢𑒹 𑒄 𑒏𑓂𑒩𑒧 𑒙𑒳𑒙𑒻𑒋 𑒢𑒯𑒱

एहि ठाम एकटा आओर शेरसँ उद्धृत करब हमरा आवश्यक बुझाइत अछि-

आब तँ अपनोसँ ऐनामे चिन्हब कठिन भेल,

आन पर नजरि टिकिए की प्यास अछि प्रायः।

प्रेमसँ अभिव्यक्त करबाक लेल जाहि भाषा, शिल्प आ शब्दक चयन भ्रमर जी कयने छथि, से अचक्के पाठकसँ अचंभित कऽ सकैत अछि। लगैत अछि जेना प्रेम भ्रमरजीक हृदयक अभिन्न अंग भऽ गेल अछि सैह भाव हुनका अपन भाषा, संस्कृति, मैथिल आ आन दलित, पीड़ित आ उत्पीड़ित लोकक प्रति प्रेम करबाक लेल प्रेरित करैत छन्हि। हुनक गजलमे प्रयुक्त बोधगम्य बिम्ब आ भावक संयोजनसँ बुझबाक लेल किछु पाँतीसँ उद्धृत कयल जा सकैत अछि। जेना-

समुद्रक ढाहिमे उबडुब करैत मोन

बोझ असगरियें छाती पर उघलियै कोना।

प्रेमक समुद्रमे जप्पन-भावक ज्वार-भाटा आबैत अछि तँ मोन उद्वेलित भऽ जाइत अछि। 'छाती' पर 'बोझ' एकटा अद्भुत बिम्ब अछि। सिनेह गछपक्कू आम जँका होइत अछि। जहिना डम्हास पाकल आम रसक वृद्धि होयबाक कारणे स्वादिष्ट होइत अछि तहिना प्रेमक पाकल आम स्वादिष्ट

𑒑𑒹𑒪 𑒁𑒕𑒱 𑒂 𑒍𑒯𑒱𑒮𑒿 𑒮𑓂𑒢𑒹𑒯𑒏 𑒩𑒮 𑒙𑒦𑒏𑒱 𑒩𑒯𑒪 𑒁𑒕𑒱। 𑒋𑒯𑒱 𑒥𑒱𑒧𑓂𑒥𑒧𑒹 𑒅𑒣𑒧𑒰 𑒁𑒪𑓀𑒏𑒰𑒩𑒏 𑒁𑒢𑒳𑒣𑒧 𑒣𑓂𑒩𑒨𑒼𑒑𑒮𑒿 𑒁𑒢𑒳𑒦𑒫 𑒏𑒨𑒪 𑒖𑒰 𑒮𑒏𑒻𑒞 𑒁𑒕𑒱। 𑒯𑒳𑒢𑒏𑒹 𑒬𑒥𑓂𑒠𑒧𑒹-

𑒑𑒰𑒕𑒣𑒏𑓂𑒏𑒳 𑒂𑒧 𑒖𑒏𑒰𑒿 𑒙𑒦𑒏𑒻 𑒮𑓂𑒢𑒹𑒯 𑒖𑒏𑒩

𑒖𑒼𑒛𑓃𑒪 𑒢𑒯𑒱 𑒖𑒰 𑒮𑒏𑒨, 𑒋𑒯𑒢 𑒥𑒢𑒪 𑒤𑒰𑒙 𑒍।

𑒣𑓂𑒩𑒹𑒧 𑒞𑒿 𑒮𑒰𑒩𑓂𑒟𑒏 𑒖𑒲𑒫𑒢𑒏 𑒧𑒯𑒞𑓂𑒫𑒣𑒴𑒩𑓂𑒝 𑒞𑒞𑓂𑒫 𑒁𑒕𑒱𑒨𑒹, 𑒮𑓀𑒑𑒯𑒱 𑒖𑒲𑒫𑒢𑒏 𑒁𑒢𑓂𑒨𑒰𑒢𑓂𑒨 𑒞𑒞𑓂𑒫 𑒮𑒦𑒮𑒿 𑒮𑒹𑒯𑒼 '𑒁𑒢𑓂𑒯𑒩𑒱𑒨𑒰𑒏 𑒔𑒰𑒢' 𑒑𑒖𑒪 𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯𑒧𑒹 𑒮𑒤𑒪𑒞𑒰𑒣𑒴𑒩𑓂𑒫𑒏 𑒁𑒦𑒱𑒫𑓂𑒨𑒏𑓂𑒞 𑒏𑒋𑒪 𑒑𑒹𑒪 𑒁𑒕𑒱। 𑒯𑒳𑒢𑒏 𑒫𑒱𑒔𑒰𑒩 𑒧𑒹 𑒖𑒱𑒢𑒑𑒲𑒏 𑒞𑒩𑓀𑒑𑒏 𑒑𑒰𑒨𑒢 𑒂 𑒯𑒵𑒠𑒨𑒏 𑒦𑒰𑒫𑒏 𑒁𑒦𑒱𑒫𑓂𑒨𑒏𑓂𑒞𑒱 𑒑𑒖𑒪 𑒟𑒱𑒏। 𑒣𑓂𑒩𑒹𑒧 𑒂 𑒮𑓂𑒢𑒹𑒯𑒏 𑒑𑒲𑒞 𑒖𑒱𑒢𑒑𑒲𑒏 𑒧𑒯𑒞𑓂𑒫𑒣𑒴𑒩𑓂𑒝 𑒑𑒲𑒞𑒹 𑒟𑒱𑒏। 𑒪𑒼𑒏 𑒔𑒳𑒣𑒔𑒰𑒣 𑒮𑒧𑒨𑒮𑒿 𑒑𑒳𑒢𑒻𑒞 𑒯𑒼 𑒫𑒰 𑒁𑒣𑒢 𑒮𑒳𑒐-𑒠𑒳𑒐𑒮𑒿 𑒁𑒦𑒱𑒫𑓂𑒨𑒏𑓂𑒞 𑒏𑒩𑒻𑒞 𑒯𑒼 𑒋𑒯𑒱 𑒁𑒦𑒱𑒫𑓂𑒨𑒏𑓂𑒞𑒱𑒧𑒹 𑒖𑒱𑒢𑒑𑒲𑒏 𑒮𑒰𑒩 𑒮𑒢𑓂𑒢𑒱𑒯𑒱𑒞 𑒁𑒕𑒱। 𑒮𑒳𑒐-𑒠𑒳𑒐 𑒖𑒲𑒫𑒢𑒏 𑒁𑒢𑒱𑒫𑒰𑒩𑓂𑒨 𑒁𑓀𑒑 𑒁𑒕𑒱, 𑒞𑒿 𑒪𑒼𑒏𑒮𑒿 𑒋𑒯𑒱𑒮𑒿 𑒏𑓂𑒭𑒳𑒥𑓂𑒡 𑒢𑒯𑒱 𑒯𑒼𑒨𑒥𑒰𑒏 𑒔𑒰𑒯𑒲। 𑒯𑒳𑒢𑒏𑒹 𑒬𑒥𑓂𑒠𑒧𑒹-

𑒢𑒩𑒧𑒹 𑒑𑒩𑒧 𑒏𑒹𑒩 𑒐𑒹𑒪 𑒔𑒪𑒻𑒞 𑒩𑒯𑒞 𑒮𑒠𑒐𑒱𑒢

𑒣𑒔𑒋𑒥𑒰𑒏 𑒮𑒰𑒧𑒩𑓂𑒟𑓂𑒨𑒹 𑒟𑒱𑒏 𑒞𑒩𑓀𑒑 𑒖𑒱𑒢𑒑𑒲 𑒏𑒹𑒩।

𑒃𑒧𑒰𑒢 𑒧𑒢𑒳𑒏𑓂𑒐𑒞𑒰𑒃𑒏 𑒧𑒯𑒞𑓂𑒫𑒣𑒴𑒩𑓂𑒝 𑒞𑒞𑓂𑒫 𑒁𑒕𑒱। 𑒃𑒋𑒯 𑒃𑒧𑒰𑒢 𑒪𑒼𑒏𑒮𑒿 𑒧𑒢𑒳𑒏𑓂𑒐 𑒥𑒢𑒥𑒻𑒞 𑒁𑒕𑒱। 𑒄 𑒫𑒱𑒛𑒧𑓂𑒥𑒢𑒰 𑒁𑒕𑒱 𑒖𑒹 𑒂𑒃 𑒪𑒼𑒏 𑒢𑒻𑒞𑒱𑒏 𑒧𑒴𑒪𑓂𑒨 𑒮𑒿 𑒥𑒱𑒮𑒩𑒱 𑒩𑒯𑒪

अछि। स्वार्थ आ भोगक लिप्साक कारणेँ लोकजीवन समस्त नैतिक मूल्यसँ तिलांजलि दऽ रहल अछि। आपसी सौहार्द्र नष्ट भऽ रहल अछि। अविश्वास, ईर्ष्या आ लोकक स्वकेन्द्रित रहि जएबाक मानसिकतासँ भ्रमर जी बेस परेशान भऽ जाइत छथि। हुनका बुझाइत छन्हि जे सर-सम्बन्धी आ हितमीतसँ जखन लोक अलग भऽ जाइत अछि तखन सत्य आ ईमान सन नैतिक मूल्य लोकसँ जीवन जीबाक संबल दैत अछि। एक गोट गजलमे नैतिक मूल्यसँ सम्बन्धित उक्त भाव बहुत नीक जकाँ अभिव्यक्त भेल अछि-

बाप माय हरदम नहि, ईमान रहैछ संग मे

ईमानदारीमे बट्टा लागल मीत ई नहि चाही।

एकटा साहित्यकर्मीसँ अपन दायित्वक बोध रहैत अछि। भ्रमरजीसँ पता छन्हि जे लोकक मोनमे अनेकानेक भटकाव रहैत अछि। समय जहिना-जहिना करवट बदलैत अछि, तहिना-तहिना लोक अपन गौरवमय अतीतसँ बिसरऽ लगैत अछि। ईर्ष्या आ अविश्वासक अन्हार मे लोक औनाय लगैत अछि। जीवन-संघर्षसँ बाट पर चलैत लोकसँ किछु ने किछु गलती जरूर भऽ जाइत अछि। एहि स्थितिमे लोकसँ बेसी परेशान नहि होयबाक चाही। अत्यंत आत्मविश्वासक संग गजलकार कहैत छथि-

सुतल अतीतसँ पुनि जगायब हम।

भोतिआयल बटोही ठाम पर लागब हम।

𑒮𑓀𑒒𑒩𑓂𑒭 𑒖𑒲𑒫𑒢𑒏 𑒮𑒞𑓂𑒨 𑒁𑒕𑒱। 𑒖𑒹 𑒣𑓂𑒩𑒞𑒱𑒥𑒠𑓂𑒡 𑒪𑒼𑒏 𑒕𑒟𑒱 𑒮𑒹 𑒉𑒯𑒱 𑒮𑓀𑒒𑒩𑓂𑒭𑒮𑒿 𑒏𑒐𑒢𑒯𑒳𑒿 𑒫𑒱𑒔𑒪𑒱𑒞 𑒢𑒯𑒱 𑒯𑒼𑒃𑒞 𑒕𑒟𑒱। 𑒏𑒫𑒱 𑒏𑒯𑒻𑒞 𑒕𑒟𑒱 𑒖𑒹 𑒖𑒿 𑒃𑒖𑒼𑒞 𑒢𑒯𑒱 𑒦𑒹𑒙𑒻𑒞 𑒁𑒕𑒱, 𑒞𑒐𑒢 𑒁𑒢𑓂𑒯𑒰𑒩𑒧𑒹 𑒃𑒖𑒼𑒞𑒏 𑒐𑒼𑒖𑒏 𑒪𑒹𑒪 𑒣𑓂𑒩𑒨𑒰𑒮 𑒏𑒩𑒥𑒰𑒏 𑒔𑒰𑒯𑒲 । 𑒖𑒱𑒖𑒲𑒫𑒱𑒭𑒰𑒮𑒿 𑒥𑒯𑒳𑒞-𑒥𑒯𑒳𑒞 𑒠𑒴𑒩 𑒩𑒯𑒱 𑒮𑓀𑒒𑒩𑓂𑒭𑒬𑒲𑒪 𑒪𑒼𑒏𑒮𑒿 𑒧𑒯𑒪-𑒁𑒙𑒰𑒩𑒲, 𑒔𑒰𑒢𑒲𑒏 𑒟𑒰𑒩𑒲, 𑒑𑒠𑓂𑒠𑒰, 𑒏𑒵𑒞𑓂𑒩𑒱𑒧 𑒃𑒖𑒼𑒞𑒏 𑒦𑓂𑒩𑒧 𑒫 𑒁𑒯𑓀𑒏𑒰𑒩 𑒂𑒏𑒩𑓂𑒭𑒱𑒞 𑒢𑒯𑒱 𑒏𑒩𑒻𑒞 𑒁𑒕𑒱 । 𑒁𑒣𑒱𑒞𑒳 𑒬𑓂𑒩𑒧, 𑒤𑒏𑓂𑒏𑒩 𑒖𑒲𑒫𑒢, 𑒙𑒴𑒙𑒪 𑒉𑒏𑒔𑒰𑒩𑒲, 𑒩𑒰𑒞𑒱𑒏 𑒁𑒢𑓂𑒯𑒰𑒩, 𑒁𑒪𑒧𑒳𑒢𑒱𑒨𑒰𑒏 𑒣𑒔𑒏𑒪-𑒙𑒴𑒙𑒪 𑒟𑒰𑒩𑒲 𑒂 𑒮𑓂𑒫𑒰𑒦𑒱𑒧𑒰𑒢𑒮𑒿 𑒁𑓀𑒑𑒹𑒖𑒱 𑒏𑓄 𑒮𑒧𑒰𑒖 𑒂 𑒮𑒧𑒰𑒖𑒏, 𑒪𑒼𑒏𑒏 𑒖𑒲𑒫𑒢𑒮𑒿 𑒮𑒳𑒢𑓂𑒠𑒩 𑒥𑒢𑒨𑒥𑒰𑒏 𑒪𑒹𑒪 𑒮𑓀𑒒𑒩𑓂𑒭𑒩𑒞 𑒩𑒯𑒻𑒞 𑒁𑒕𑒱। 𑒉𑒯𑒱 𑒦𑒰𑒫𑒮𑒿 𑒉𑒯𑒱 𑒣𑒰𑒿𑒞𑒲𑒧𑒹 𑒠𑒹𑒐𑒪 𑒖𑒰 𑒮𑒏𑒻𑒞 𑒁𑒕𑒱-

𑒡𑓂𑒩𑒳𑒫 𑒮𑒞𑓂𑒨 𑒟𑒱𑒏 𑒖𑒹 𑒧𑓀𑒖𑒱𑒪 𑒣𑒨𑒥𑒹 𑒁𑒦𑒲𑒭𑓂𑒙 𑒮𑒠𑒐𑒢

𑒞𑒿 𑒮𑒯𑒖 𑒮𑒳𑒐𑒠 𑒉𑒏𑒣𑒹𑒩𑒱𑒨𑒰𑒏 𑒁𑒮𑒫𑒰𑒩𑒲 𑒕𑒢𑒱 𑒏𑒹 𑒯𑒧𑒩।

𑒫𑒩𑓂𑒞𑒧𑒰𑒢𑒧𑒹 𑒔𑒰𑒩𑒴𑒏𑒰𑒞 𑒮𑓀𑒠𑒹𑒯 𑒂 𑒁𑒫𑒱𑒬𑓂𑒫𑒰𑒮𑒏 𑒮𑒰𑒧𑓂𑒩𑒰𑒖𑓂𑒨 𑒮𑓂𑒟𑒰𑒣𑒱𑒞 𑒦𑓄 𑒑𑒹𑒪 𑒁𑒕𑒱 । 𑒮𑓂𑒫𑒰𑒩𑓂𑒟 𑒧𑒢𑒳𑒏𑓂𑒐𑒮𑒿 𑒡𑒼𑒐𑒰 𑒏𑒩𑒥𑒰𑒏 𑒣𑓂𑒩𑒫𑒵𑒞𑓂𑒞𑒱𑒮𑒿 𑒮𑓂𑒫𑒲𑒏𑒰𑒩 𑒏𑒩𑒥𑒰𑒏 𑒪𑒹𑒪 𑒥𑒰𑒡𑓂𑒨 𑒏𑒩𑒻𑒞 𑒁𑒕𑒱। 𑒧𑒳𑒿𑒯 𑒣𑒩 𑒣𑓂𑒩𑒬𑓀𑒮𑒰 𑒏𑒩𑒥 𑒂 𑒣𑒩𑒼𑒕 𑒦𑒹𑒪𑒰 𑒅𑒞𑓂𑒞𑒩 𑒋𑒯𑒱 𑒪𑒼𑒏𑒏 𑒐𑒱𑒡𑒰𑓀𑒮 𑒏𑒩𑒥𑒰𑒏 𑒣𑓂𑒩𑒫𑒵𑒞𑓂𑒞𑒱 𑒧𑒢𑒳𑒭𑓂𑒨𑒏 𑒯𑒵𑒠𑒨𑒧𑒹 𑒖𑒑𑒯 𑒥𑒢𑒰 𑒪𑒹𑒢𑒹 𑒁𑒕𑒱। 𑒮𑒰𑒧𑒰𑒖𑒱𑒏 𑒖𑒲𑒫𑒢 𑒖𑒲𑒁𑓄 𑒥𑒪𑒰 𑒪𑒼𑒏 𑒮𑓀𑒒𑒩𑓂𑒭𑒏 𑒏𑒰𑒩𑒝 𑒁𑒣𑒢 𑒮𑒦 𑒏𑒱𑒕𑒳 𑒞𑓂𑒨𑒰𑒑𑒱 𑒠𑒻𑒞 𑒁𑒕𑒱। 𑒧𑒳𑒠𑒰, 𑒏𑒳𑒪𑒼𑒏𑒏 𑒏𑒳𑒠𑒵𑒭𑓂𑒙𑒱 𑒦𑓂𑒩𑒧𑒩𑒖𑒲𑒮𑒿 𑒠𑒳𑒐𑒱𑒞 𑒏𑒩𑒻𑒞 𑒁𑒕𑒱। 𑒖𑒹𑒢𑒰-

𑒯𑒧 𑒔𑒪𑒲 𑒖𑒞𑓄 𑒖𑒰𑒯𑒱 𑒥𑒰𑒙𑒣𑒩 𑒢𑒱𑒞 𑒠𑒱𑒢

𑒏𑒰𑒿𑒙𑒏 𑒜𑒹𑒩 𑒕𑒲𑒙𑒨 𑒯𑒧𑒩 𑒁𑒣𑒢।

समाजक श्रमजीवी लोकक जीवनमे दुखक अंबार रहैत अछि। हुनक जीवन-स्तरसँ सुधारवाक लेल प्रत्येक समाजसेवी आ बुद्धिजीवी प्रयासरत रहैत छथि। क्षुद्र सामाजिक कार्यकर्ता आ बुद्धिजीवी कविसँ क्षुब्ध कऽ दैत अछि। गरीबक मसीहाक उपाधिसँ विभूषित लोक सेवाक नाटक करैत अछि। ई कारण अछि जे एखनो धरि समाजक गरीब लोक आओर बेसी गरीब भेल जा रहल अछि। धनिक आओर बेसी धनिक भेल जा रहल अछि। सत्य ई अछि जे एहि धरती पर जे लोक सुख आ ऐश्वर्यक भोग करैत अछि, तकर आधार ई श्रमजीवी मजूर अछि। कविक कलम प्रेरक मुद्रामे कहि उठैत अछि-

मजुरक मरघाह गरीबीसँ नाथि कऽ नँ देखू

अपन भरल बखारी अन्न कने बाँटि कऽ तऽ देखू।

रजोरियाक चारि गजल संग्रहक प्रत्येक गजलक एक-एक पाँति उद्धरणक योग्य अछि। एहि संग्रहक विभिन्न गजलमे मनुक्खक जीवनक सुख-दुख, बदलैत समाज, महत्व, दया-प्रेम-करुणाक भाव समाजक सर्वहारा वर्गक प्रति सहानुभूति, मिथिलाक गौरवमय अतीत, सांस्कृतिक अस्मिताक संरक्षण आ अन्यान्य जीवन-मूल्य आ सांस्कृतिक चेतनाक संरक्षणक भावसँ अत्यंत सहज आ कलात्मक ढंग अभिव्यक्त कयल गेल अछि। आइ जखन चारूकात घृणा, द्वेष, भ्रष्टाचार, धोखा, लूट-खसोट, स्वार्थ आ अन्यायक अन्हारक साम्राज्य पसरल अछि, तखन भ्रमरजीक सार्थक गजलमे

आशाक यानक उपस्थितिक अनुभव करल जा सकैत अछि। ई समीक्षा आशोक नमहर भऽ सकैत छल, मुदा समीक्षा-आलेखक सीमासँ देखैत एखन एहि समीक्षासँ विराम दऽ रहल छी। अन्तमे अपन अतृप्त मोनसँ संतोष देबाक लेल एहि पाँतीसँ उद्धृत करब आवश्यक बुझैत छी-

अन्हारियाक यान जकाँ लुक छुक करैत मन

छिटकल आशाक संग रभसैत उड़ैत मन।

अपन मंतव्य ggajendra@videha.com **पर पठाउ।**

२२०आशीष अनचिन्हार-कविता यान

𑒂𑒬𑒲𑒭 𑒁𑒢𑒔𑒱𑒢𑓂𑒯𑒰𑒩-𑒮𑓀𑒣𑒩𑓂𑒏-𑓘𑓘𑓗𑓖𑓑𑓖𑓒𑓗𑓕𑓙

𑒏𑒪𑓀𑒏𑒱𑒞 𑒨𑒰𑒢

"𑒖𑒢𑒏𑒣𑒳𑒩 𑒪𑒪𑒱𑒞 𑒏𑒪𑒰 𑒣𑓂𑒩𑒞𑒱𑒭𑓂𑒚𑒰𑒢" 𑒠𑓂𑒫𑒰𑒩𑒰 𑒫𑒩𑓂𑒭 𑓒𑓐𑓑𑓓 (𑒠𑒱𑒮𑒧𑓂𑒥𑒩) 𑒬𑓂𑒩𑒲 𑒩𑒰𑒧 𑒦𑒩𑒼𑒮 𑒏𑒰𑒣𑒛𑓃𑒱 "𑒦𑓂𑒩𑒧𑒩"𑒖𑒲𑒏 𑒏𑒟𑒱𑒞 𑒑𑒖𑒪 𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯- "𑒁𑒢𑓂𑒯𑒰𑒩𑒱𑒨𑒰𑒏 𑒨𑒰𑒢" 𑒣𑓂𑒩𑒏𑒰𑒬𑒱𑒞 𑒦𑒹𑒪 𑒁𑒕𑒱। 𑒣𑒼𑒟𑒲𑒏 𑒦𑒴𑒧𑒱𑒏𑒰𑒧𑒹 𑒦𑓂𑒩𑒧𑒩𑒖𑒲 𑒮𑓂𑒫𑒲𑒏𑒰𑒩 𑒏𑒩𑒻 𑒕𑒟𑒱 𑒖𑒹 𑒑𑒖𑒪𑒏 𑒫𑓂𑒨𑒰𑒏𑒩𑒝𑒣𑒩 𑒍 𑒑𑒖𑒪 𑒢𑒻 𑒪𑒱𑒐𑒢𑒹 𑒕𑒟𑒱 𑒮𑓀𑒑𑒹-𑒮𑓀𑒑 𑒍 𑒮𑒧𑒲𑒏𑓂𑒭𑒏𑒏𑒹𑒿 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒯𑒱𑒠𑒰𑒨𑒞 𑒠𑒹𑒢𑒹 𑒕𑒟𑒱𑒢𑓂𑒯 𑒖𑒹 𑒍 𑒫𑓂𑒨𑒰𑒏𑒩𑒝𑒏 𑒞𑒩𑒰𑒖𑒴𑒣𑒩 𑒋 𑒑𑒖𑒪 𑒮𑒦𑒏𑒹𑒿 𑒢𑒻 𑒞𑒾𑒪𑒟𑒱। 𑒋𑒏𑒩 𑒧𑒢𑒹 𑒄 𑒦𑒹𑒪 𑒖𑒹 𑒦𑓂𑒩𑒧𑒩𑒖𑒲 𑒁𑒣𑒢𑒹 𑒧𑒰𑒢𑒻 𑒕𑒟𑒱 𑒖𑒹 𑒯𑒳𑒢𑒏 𑒑𑒖𑒪 "𑒂𑒖𑒰𑒠 𑒑𑒖𑒪

" 𑒂 𑒮𑒧𑒲𑒏𑓂𑒭𑒏 𑒞𑒿 𑒂𑒖𑒰𑒠 𑒑𑒖𑒪𑒏 𑒮𑒧𑒲𑒏𑓂𑒭𑒰 𑒏𑒩𑒥𑒰𑒏 𑒪𑒹𑒪 𑒮𑓂𑒫𑒞𑓀𑒞𑓂𑒩 𑒕𑒟𑒱। 𑒮𑓀𑒑𑒹-𑒮𑓀𑒑 𑒦𑓂𑒩𑒧𑒩𑒖𑒲 𑒦𑒴𑒧𑒱𑒏𑒰𑒏 𑒮𑒧𑒲𑒏𑓂𑒭𑒰 𑒏𑒩𑒥𑒰𑒏 𑒪𑒹𑒪 𑒏𑒼𑒢𑒼 𑒣𑓂𑒩𑒞𑒱𑒥𑓀𑒡 𑒢𑒻 𑒪𑒑𑒹𑒢𑒹 𑒕𑒟𑒱 𑒞𑒿𑒋 𑒮𑒧𑒲𑒏𑓂𑒭𑒏 𑒦𑒴𑒧𑒱𑒏𑒰𑒏 𑒮𑒧𑒲𑒏𑓂𑒭𑒰 𑒏𑒩𑒥𑒰𑒏 𑒪𑒹𑒪 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒮𑓂𑒫𑒞𑓀𑒞𑓂𑒩 𑒕𑒟𑒱।𑒍𑒢𑒰 𑒦𑓂𑒩𑒧𑒩𑒖𑒲 𑒑𑒖𑒪𑒧𑒹 𑒫𑓂𑒨𑒰𑒏𑒩𑒝𑒰𑒞𑓂𑒧𑒏 𑒧𑒖𑒴𑒑𑒞 𑒮𑓂𑒟𑒱𑒞𑒱𑒮𑒿 𑒣𑒩𑒱𑒔𑒱𑒞 𑒕𑒟𑒱 𑒂 𑒞𑒿𑒋 𑒍 𑒁𑒣𑒢 𑒮𑒲𑒧𑒰𑒏𑒹𑒿 𑒠𑒹𑒐𑒰𑒩 𑒏𑒹𑒪𑒰𑒯 𑒖𑒹 𑒏𑒲 𑒮𑓂𑒫𑒰𑒑𑒞 𑒨𑒼𑒑𑓂𑒨 𑒑𑒣𑓂𑒣 𑒁𑒕𑒱। 𑒞𑒿 𑒔𑒪𑒴 𑒬𑒳𑒩𑒴 𑒏𑒩𑒲 𑒦𑓂𑒩𑒧𑒩𑒖𑒲𑒏 𑒂𑒖𑒰𑒠 𑒑𑒖𑒪𑒏 𑒮𑒧𑒲𑒏𑓂𑒭𑒰 𑒂 𑒞𑒏𑒩 𑒥𑒰𑒠 𑒯𑒳𑒢𑒱𑒏𑒩 𑒦𑒴𑒧𑒱𑒏𑒰𑒣𑒩। 𑒂𑒖𑒰𑒠 𑒑𑒖𑒪𑒏 𑒏𑒰𑒢𑓂𑒮𑒹𑒣𑓂𑒙---

𑒖𑒐𑒢 𑒏𑒼𑒢𑒼 𑒦𑒰𑒭𑒰𑒧𑒹 𑒏𑒼𑒢𑒼 𑒐𑒰𑒮 𑒫𑒱𑒡𑒰𑒏𑒹𑒿 𑒏𑒩𑒲𑒥 𑓕𑓐𑓐- 𑓖𑓐𑓐 𑒫𑒩𑓂𑒭 𑒦' 𑒖𑒰𑒃𑒞 𑒕𑒻 𑒞𑒐𑒢 𑒍𑒃𑒧𑒹 𑒣𑒩𑒱𑒫𑒩𑓂𑒞𑒢 𑒖𑒩𑒴𑒩𑒲 𑒦' 𑒖𑒰𑒃𑒞 𑒕𑒻। 𑒅𑒩𑓂𑒠𑒴 𑒑𑒖𑒪𑒏𑒹𑒿 (𑒖𑒿 𑒦𑒰𑒩𑒞𑒲𑒨 𑒂 𑒤𑒰𑒩𑒮𑒲 𑒑𑒖𑒪𑒏𑒹𑒿 𑒖𑒼𑒛𑓃𑒱 𑒠𑒹𑒐𑒲 𑒞𑒿) 𑒏𑒩𑒲𑒥 𑓕𑓐𑓐- 𑓖𑓐𑓐 𑒫𑒩𑓂𑒭 𑒦𑒹𑒪 𑒕𑒻 𑒞𑒿𑒋 𑓑𑓙𑓖𑓐-𑓗𑓐𑒏𑒹𑒿 𑒠𑒬𑒏𑒧𑒹 𑒅𑒩𑓂𑒠𑒴𑒧𑒹 𑒂𑒖𑒰𑒠 𑒑𑒖𑒪 𑒂𑒋𑒪। 𑒋𑒏𑒩 𑒧𑒞𑒪𑒥 𑒏𑒯𑒪 𑒑𑒹𑒪𑒻 𑒖𑒹 𑒑𑒖𑒪𑒧𑒹 𑒥𑒯𑒩 𑒏𑒼𑒢𑒼 𑒖𑒩𑒴𑒩𑒲 𑒢𑒻 𑒯𑒿 𑒏𑒰𑒤𑒱𑒨𑒰 𑒦𑒹𑒢𑒰𑒃 𑒂𑒫𑒬𑓂𑒨𑒏 𑒁𑒕𑒱(𑒥𑒱𑒢𑒰 𑒩𑒠𑒲𑒤𑒏𑒹𑒿 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒑𑒖𑒪 𑒯𑒼𑒃 𑒕𑒻 𑒮𑒹 𑒡𑓂𑒨𑒰𑒢 𑒩𑒰𑒐𑒥 𑒖𑒩𑒴𑒩𑒲)। 𑒍𑒢𑒰𑒯𑒳𑒞𑒼 𑒥𑒱𑒢𑒰 𑒏𑒰𑒤𑒱𑒨𑒰𑒏𑒹𑒿 𑒑𑒖𑒪 𑒢𑒻 𑒯𑒼𑒃𑒞 𑒕𑒻 𑒮𑒹 𑒮𑒦 𑒖𑒢𑒻 𑒕𑒟𑒱। 𑒖𑒿 𑒋 𑒁𑒡𑒰𑒩𑒣𑒩 𑒠𑒹𑒐𑒲 𑒞𑒿 𑒦𑓂𑒩𑒧𑒩𑒖𑒲 𑒥𑒯𑒳𑒞 𑒩𑒰𑒮 𑒏𑒟𑒱𑒞 𑒑𑒖𑒪 𑒩𑒳𑒪 𑒦' 𑒖𑒰𑒃𑒞 𑒁𑒕𑒱 𑒧𑒢𑒹 𑒦𑓂𑒩𑒧𑒩𑒖𑒲𑒏 𑒏𑒟𑒱𑒞 𑒂𑒖𑒰𑒠 𑒑𑒖𑒪 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒂𑒖𑒰𑒠 𑒑𑒖𑒪 𑒏𑒯𑒥𑒰 𑒨𑒼𑒑𑓂𑒨 𑒢𑒻 𑒁𑒕𑒱। 𑒏𑒱𑒕𑒳 𑒅𑒠𑒰𑒯𑒩𑒝 𑒠𑒹𑒐𑒴 (𑒣𑒼𑒟𑒲𑒏 𑒣𑒯𑒱𑒪 𑒏𑒟𑒱𑒞 𑒂𑒖𑒰𑒠 𑒑𑒖𑒪𑒏 𑒣𑒯𑒱𑒪 𑒠𑒴 𑒣𑒰𑒿𑒞𑒱 𑒋𑒢𑒰 𑒁𑒕𑒱)---

६ 𑒖𑒢𑒏 𑒏𑒹𑒩 𑒢𑒑𑒩𑒲 𑒁𑒣𑒢 𑒑𑒰𑒧 𑒟𑒱𑒏

६ 𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰 𑒫𑒻𑒠𑒹𑒯𑒲𑒏 𑒁𑒣𑒢 𑒑𑒰𑒧 𑒟𑒱𑒏

મને કાશ્ઠયિા ગાયવા ળઁ કાશ્ઠયિા ગાએવ ґઁ ગાળ૭ ના઼મ્ના વ઼યિ ગાએવા ધ્યએ એહ્ન-એહ્ન દોષ ऐ પોથીક ગાળ૭ સંખ્યા - ૪, ૫, ૬, ૮, ૧૨, ૧૪, ૨૦, ૨૨, ૨૩, ૨૪, ૨૮, ૨૯, ૩૨, ૩૩, ૩૪, ૩૫, ૩૬, ૩૯, ૪૧ મે મેટΩ। શ્રોના શ્રાન ગાળ૭મે કછ્ઠુ એહ્ન ґઁ છે ળકના કાશ્ઠયિા ને વ૭્કો Ωકાઁ૧ કહ્વ વેસી સમીચીના ૬હો મોન નાખ્વ ળનૂની ળે ऐ પોથીમે કુ૭ ૪૪ટા કથΩ ગાળ૭ શ્રછિ।

ળઁ હ્મ નેપાળીય઼ પનસિનક હસિાવસઁ ऐ પોથીકેઁ દેખી ґઁ હ્મના ૬ કહ્વામે કોનો સંકોચ નૈ ળે નાળેન્દ્ન વ઼મિ૭ ળીક ગાળ૭કેઁ શ્રળાદ ગાળ૭ક શ્નેમ્મીમે ґઁ નાખ્૭ ળા સકૈએ મુદા જ્નમનળીક ગાળ૭ ґઁ શ્રળાદો ગાળ૭મે સ્થાન પેવાક યો઼ગ્ય઼ નૈ શ્રછિ। સોહ્ Ωનહેં કહિ ґઁ જ્નમનળીક ऐ પોથીમે સંક૭Ω સજ નચના શ્રાન વ઼યિા ґઁ જ' સકૈએ મુદા ગાળ૭, કથΩ ગાળ૭ વ઼ા શ્રળાદ ગાળ૭ કેખનો નૈ જ' સકૈએ।

મુદા ળΩ' જ્નમનળી શ્રપન ગાળ૭ મહઁક દોષ સ્વ઼ીકાન કનવાક હમ્મિΩ નાખૈ છથિ શ્રોΩએ વ઼મિ૭ળી શ્રપન ગા૭ીકેઁ સ્વ઼ીકાન કનવાસઁ હચિકૈ છથિ।૬ યાનΩ્નકિ શ્રંΩન દૂનૂ ગોટમે છનિ સે ળΩગી જાનિ નહΩનΩિકન કોનો ગાંટી હ્મના ૭ગ નૈ શ્રછિ ґઁ શ્રાઉ શ્રાવ પોથીક જૂમકિાપન (યૂઁકિ વ્ય઼ાકનામ્પન હ્મના નૈ ળેવાક શ્રછિ ґઁ દેખૂ જ્નમનળીક કછ્ઠુ વ઼દ્િ)--

૧) જ્નમનળી શ્રપન જૂમકિામે ૭ખૈ છથિ ળે " હ્મના એખનો યનિ પના નૈ શ્રછિ, હ્મ કΩેક ગાળ૭ ૭ખિને છી। સાઢ઼ે યાનિ દશકક સાહΩ્ય઼કિ યા઼Ω્નામે કΩેકો ગાળ૭ ૭ખ્યાએ૭ હએΩ઼" જ્નમનળીક ઉપનોક્Ω કથન માΩ્ન દંજ જનવાક ૭૭ શ્રછિ। મનુષ્ય માΩ્ન સજ યીળક હસિાવ-કΩિાવ નખૈએ। જ્નમનળી સેહો નખને હેΩા મુદા ૭ગા દે૭ખનિ શ્રળ઼્ગ્રાΩ સંખ્યાકેઁ ળોન ળે હ્મના શ્રપન ગાળ૭ સંખ્યા ґઁ પΩે નૈ શ્રછિ મેને એΩે ૭ખ્૭હુઁ ળે઼

𑓒) 𑒦𑓂𑒩𑒧𑒩 𑒖𑒲 𑒋𑒢𑒰 𑒍𑒯𑒱𑒧𑒹 𑒪𑒱𑒐𑒻 𑒕𑒟𑒱 𑒖𑒹 " 𑒋𑒯𑒱 𑒥𑒲𑒔 𑒯𑒧𑒩𑒰 𑒧𑒼𑒢𑒧𑒹 𑒂𑒋𑒪 𑒖𑒹 𑒑𑒖𑒪 𑒖𑒹 𑒏𑒰𑒫𑓂𑒨𑒫𑒱𑒡𑒰𑒧𑒹 𑒥𑒹𑒕𑒣 𑒩𑒴𑒣𑒹 𑒢𑒹𑒯𑒪 𑒁𑒕𑒱" 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒄 𑒏𑒰𑒫𑓂𑒨 𑒫𑒱𑒡𑒰 𑒑𑒖𑒪 𑒦𑓄 𑒮𑒏𑒪𑒢𑒱।

𑒌 𑒣𑒼𑒟𑒲𑒧𑒹 𑒮𑒦𑒮𑒿 𑒂𑒣𑒞𑓂𑒞𑒱𑒖𑒢𑒏 𑒥𑒰𑒞 𑒄 𑒁𑒕𑒱 𑒖𑒹 𑒣𑓂𑒩𑒮𑓂𑒞𑒳𑒞 𑒣𑒼𑒟𑒲𑒧𑒹 "𑒥𑒰𑒪-𑒑𑒖𑒪" 𑒏𑒹𑒿 𑒮𑓀𑒏𑒪𑒱𑒞 𑒁𑒕𑒱 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒥𑒰𑒪 𑒑𑒖𑒪𑒏 𑒮𑓀𑒠𑒩𑓂𑒦𑒧𑒹 𑒏𑒼𑒢𑒼 𑒔𑒩𑓂𑒔𑒰 𑒢𑒻 𑒦𑒹𑒙𑒻𑒞 𑒁𑒕𑒱। 𑒖𑒐𑒢 𑒏𑒱 𑒧𑒰𑒞𑓂𑒩 𑓒𑓐𑓑𑓒𑒮𑒿 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒥𑒰𑒪 𑒑𑒖𑒪 𑒬𑒥𑓂𑒠𑒰𑒫𑒪𑒲 𑒣𑓂𑒩𑒔𑒪𑒱𑒞 𑒁𑒕𑒱। 𑒁𑒢𑒔𑒱𑒢𑓂𑒯𑒰𑒩 𑒂𑒐𑒩 𑒂 𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯𑒏 𑒮𑓀𑒨𑒳𑒏𑓂𑒞 𑒣𑓂𑒩𑒨𑒰𑒮𑒏 𑒣𑓂𑒩𑒞𑒱𑒤𑒪 𑒁𑒕𑒱 𑒄 𑒥𑒰𑒪 𑒑𑒖𑒪 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒦𑓂𑒩𑒧𑒩 𑒖𑒲 𑒥𑒰𑒪 𑒑𑒖𑒪𑒏 𑒮𑓀𑒥𑓀𑒡𑒧𑒹 𑒏𑒼𑒢𑒼 𑒔𑒩𑓂𑒔𑒰 𑒢𑒻 𑒏𑒹𑒢𑒹 𑒕𑒟𑒱। 𑒖𑒹𑒢𑒰 𑒔𑒩𑓂𑒔𑒰 𑒏𑒹𑒪𑒰𑒮𑒿 𑒕𑒼𑒙 𑒦𑓄 𑒖𑒹𑒞𑒰 𑒞𑒹𑒢𑒰। 𑒍𑒢𑒰𑒯𑒳𑒞𑒼 𑒯𑒧 𑒌 𑒣𑓂𑒩𑒮𑓀𑒑𑒏𑒹𑒿 𑒁𑒢𑒔𑒱𑒢𑓂𑒯𑒰𑒩 𑒂𑒐𑒩 𑒂 𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯𑒏 𑒪𑒼𑒏𑒣𑓂𑒩𑒱𑒨𑒞𑒰𑒮𑒿 𑒖𑒼𑒛𑓃𑒱 𑒏𑓄 𑒠𑒹𑒐𑒻𑒞 𑒕𑒲। 𑒍𑒢𑒰 𑒦𑓂𑒩𑒧𑒩𑒖𑒲 𑒣𑓂𑒩𑒮𑓂𑒞𑒳𑒞 𑒣𑒼𑒟𑒲𑒏 𑒥𑒰𑒪 𑒑𑒖𑒪𑒏𑒹𑒿 𑒞𑒹𑒢𑒰 𑒮𑒹𑒙 𑒏𑒹𑒢𑒹 𑒕𑒟𑒱 𑒦𑒴𑒧𑒱𑒏𑒰𑒏 𑒮𑓀𑒠𑒩𑓂𑒦𑒧𑒹 𑒖𑒹𑒢𑒰 𑒥𑒳𑒗𑒰𑒃𑒞 𑒯𑒼 𑒖𑒹 𑒍 𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰-𑒧𑒱𑒯𑒱𑒩𑒏 𑒖𑒧𑒰𑒢𑒰𑒮𑒿 𑒥𑒰𑒪 𑒑𑒖𑒪 𑒪𑒱𑒐𑒻𑒞 𑒯𑒼𑒟𑒱। 𑒃𑒞𑒱𑒯𑒰𑒮𑒏𑒹𑒿 𑒦𑓂𑒩𑒧𑒱𑒞 𑒏𑒩𑒻𑒞 𑒄 𑒣𑒼𑒟𑒲 𑒏𑒞𑒹𑒏 𑒮𑒤𑒪 𑒯𑒋𑒞 𑒮𑒹 𑒏𑒯𑒥 𑒧𑒼𑒬𑓂𑒏𑒱𑒪।

(𑒄 𑒂𑒪𑒹𑒐 𑒯𑒧𑒩 𑒬𑒥𑓂𑒠-𑒁𑒩𑓂𑒟-𑒬𑒏𑓂𑒞𑒱 𑒢𑒰𑒧𑒏 𑒣𑒼𑒟𑒲𑒧𑒹 𑒮𑓀𑒏𑒪𑒱𑒞 𑒁𑒕𑒱 𑒖𑒏𑒩 𑒯𑒧 𑒧𑒰𑒞𑓂𑒩 𑒋𑒯𑒱 𑒚𑒰𑒧 𑒠𑒹𑒪𑒯𑒳𑒿 𑒖𑒹 𑒣𑒰𑒚𑒏 𑒮𑒧𑒑𑓂𑒩𑒞𑒰𑒧𑒹 𑒦𑓂𑒩𑒧𑒩𑒖𑒲𑒏 𑒩𑒔𑒢𑒰𑒏𑒹𑒿 𑒥𑒳𑒗𑒱 𑒮𑒏𑒟𑒱-𑒪𑒹𑒐𑒏)

𑒁𑒣𑒢 𑒧𑓀𑒞𑒫𑓂𑒨 ggajendra@videha.com **𑒣𑒩 𑒣𑒚𑒰𑒅।**

𑓒.𑓒𑓑.𑒫𑒱𑒢𑒲𑒞 𑒚𑒰𑒏𑒳𑒩-𑒥𑒯𑒳𑒁𑒨𑒰𑒧𑒲 𑒫𑓂𑒨𑒏𑓂𑒞𑒱𑒞𑓂𑒫𑒏 𑒊𑒏𑒙𑒰 𑒮𑒳𑒢𑓂𑒠𑒩 𑒮𑓂𑒫𑒩𑒴𑒣𑓁𑒩𑒰𑒧𑒦𑒩𑒼𑒮 𑒏𑒰𑒣𑒛𑓃𑒱 𑒦𑓂𑒩𑒧𑒩

𑒫𑒱𑒢𑒲𑒞 𑒚𑒰𑒏𑒳𑒩

𑒥𑒯𑒳𑒁𑒨𑒰𑒧𑒲 𑒫𑓂𑒨𑒏𑓂𑒞𑒱𑒞𑓂𑒫𑒏 𑒊𑒏𑒙𑒰 𑒮𑒳𑒢𑓂𑒠𑒩 𑒮𑓂𑒫𑒩𑒴𑒣 : 𑒩𑒰𑒧𑒦𑒩𑒼𑒮 𑒏𑒰𑒣𑒛𑓃𑒱 𑒦𑓂𑒩𑒧𑒩

𑒊𑒐𑒢 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒦𑒰𑒭𑒰𑒏𑒹𑒿 𑒧𑒰𑒢𑒏 𑒮𑓂𑒫𑒩𑒴𑒣𑒏 𑒮𑒢𑓂𑒠𑒩𑓂𑒦𑒧𑒹 𑒢𑒲𑒏 𑒥𑒯𑒮 𑒕𑒱𑒛𑓃𑒱𑒁𑒊𑒪 𑒕𑒻𑒏। 𑒊𑒏 𑒠𑒱𑒬𑒱 𑒃 𑒧𑒞 𑒁𑒥𑒱 𑒩𑒯𑒪 𑒀𑒕𑒱 𑒖𑒹 𑒧𑒰𑒢𑒏 𑒮𑓂𑒫𑒩𑒴𑒣𑒏 𑒢𑒰𑒧𑒣𑒩 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲𑒏𑒹𑒿 𑒢𑒥𑓂𑒥𑒹 𑒣𑓂𑒩𑒞𑒱𑒬𑒞 𑒥𑒖𑒢𑒱𑒯𑒰𑒩𑒮𑒿 𑒠𑒴𑒩 𑒏𑒊𑒪 𑒖𑒰 𑒩𑒯𑒪 𑒕𑒻𑒏 𑒁 𑒢𑒹𑒣𑒰𑒪𑒧𑒹 𑒧𑒑𑒯𑒲 𑒊𑒫𑓀 𑒥𑒖𑓂𑒖𑒱𑒏𑒰 𑒦𑒰𑒭𑒰𑒏 𑒣𑓂𑒩𑒫𑒹𑒬 𑒁 𑒫𑒱𑒮𑓂𑒞𑒰𑒩 𑒞𑒏𑒩𑒹 𑒣𑒩𑒱𑒝𑒰𑒧 𑒟𑒱𑒏। 𑒊𑒯𑒱𑒮𑒿 𑒪𑒼𑒏 𑒏𑒙𑒱 𑒩𑒯𑒪 𑒀𑒕𑒱। 𑒚𑒹𑒚𑒱𑒨𑒰, 𑒠𑒹𑒯𑒰𑒞𑒲 𑒏𑒯𑒻𑒞 𑒏𑒯𑒻𑒞 𑒁𑒥 𑒧𑒑𑒯𑒲 𑒁 𑒥𑒖𑓂𑒖𑒱𑒏𑒰𑒧𑒹 𑒮𑒿𑒙𑒰𑒊 𑒪𑒰𑒑𑒪 𑒀𑒕𑒱।

दोसर मत छैक लोक जे बजैत अछि सएह मैथिली थिक। भाषा वैज्ञानिक लोकनि तकरा स्थापित करथु। एहिसँ नब्बे प्रतिशत भाषा वितृष्णा सेहो कम हएतैक आ अनपेक्षित रूपे मगही आ वज्जिका प्रभाव विस्तारकेँ रोकल जा सकैत अछि।

आ एही दुनू मतक विरोधमे विगत पचास वर्षसँ मैथिली भाषा, साहित्य, संस्कृति सेवामे लागल एकटा एहन नाम उजागर होइत अछि जे सभ विवादकेँ कात करैत मैथिलीकेँ एकटा विशिष्टक पर समावेशी भाषाक रूपमे स्थापित करबाक निरन्तर अभियानमे लागल अछि: रामभरोस कापड़ि भ्रमर।

नेपालीय मैथिली साहित्यक पुरोधा व्यक्तित्व भ्रमर चौसठि वसन्त पार क चुकल छथि। बारह वर्षक उमेरमे मिथिला मिहिरक नेनाभुटकाक चौपाड़िमे श्मशानदास बालक कथाक प्रकाशनक संग साहित्यमे पदार्पण कएनिहार भ्रमर ब्राह्मण, कायस्तक भाषाक अनावश्यक विवादकेँ समाप्त करैत मैथिली वास्तविक रूपे मिथिलामे बजनिहार सभक भाषा थिक, एकर उन्नति विकासक जिम्मेवारी सभक छैक तकर स्थापित उदाहरणम बनल रहलाह अछि।

एखन धरि तीन दर्जनसँ उपर मौलिक, अनुवादित, सम्पादित पुस्तकक रचना क चुकल छथि। अर्चना (२०३० साल), अंजुली (नेपाली मासिक २०४२), आँजुर (२०४५ साल) आ गामघर साप्ताहिक (२०३८ साल)क सम्पादन प्रकाशन क पत्रकारिता क्षेत्रमे सेहो अपन वर्चस्व स्थापित क चुकल छथि। साहित्य आ पत्रकारिताक अद्भुत समागम हुनक व्यक्तित्वमे आकंठ भरल भरल बुझल अछि आ दुनू क्षेत्रमे हुनक व्यक्तित्व स्थापित भ चुकल अछि। बहु लोक जखन भाषा, साहित्य आ पत्रकारिताक गप करैत अछि त उदाहरणक रूपमे भ्रमरजी आगाँमे ठाढ़ क देल जाइत छथि।

𑒯𑒱𑒢𑒏 𑒥𑒔𑒣𑒢 𑒖𑒢𑓂𑒧 𑒮𑓂𑒟𑒰𑒢 𑒥𑒒𑒔𑒾𑒩𑒰𑒧𑒹 𑒥𑒱𑒞𑒪𑒢𑓂𑒯𑒱। 𑓒𑓐𑓐𑓘 𑒮𑒰𑒪 𑒬𑓂𑒩𑒰𑒫𑒝𑒧𑒹 𑒣𑒱𑒞𑒰 𑒮𑓂𑒫. 𑒩𑒰𑒧𑒑𑒳𑒪𑒰𑒧 𑒏𑒰𑒣𑒩𑒲 𑒂 𑒧𑒰𑒞𑒰 𑒮𑓂𑒫. 𑒠𑒳𑒐𑒢𑒲 𑒠𑒹𑒫𑒲𑒏 𑒠𑒼𑒮𑒩 𑒮𑒢𑓂𑒞𑒰𑒢𑒏 𑒩𑒴𑒣𑒧𑒹 𑒯𑒱𑒢𑒏 𑒖𑒢𑓂𑒧 𑒦𑒹𑒪𑒢𑒱। 𑒡𑒢, 𑒠𑒾𑒪𑒞𑒧𑒹 𑒏𑒧𑒲 𑒢𑒯𑒱 𑒕𑒪𑒢𑒱, 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒖𑒰𑒯𑒱 𑒥𑒩𑓂𑒑 𑒂 𑒮𑒧𑒰𑒖𑒮𑓀 𑒂𑒥𑒠𑓂𑒡 𑒕𑒪𑒰𑒯, 𑒣𑒜𑓃𑒥 𑒪𑒱𑒐𑒥 𑒏𑒚𑒱𑒢 𑒧𑒰𑒢𑒪 𑒖𑒰𑒃𑒞 𑒕𑒪𑒻𑒏। 𑒞𑒟𑒰𑒣𑒱 𑒣𑒱𑒞𑒰 𑒮𑓂𑒫. 𑒩𑒰𑒧𑒑𑒳𑒪𑒰𑒧 𑒏𑒰𑒣𑒩𑒲 𑒍𑒃 𑒣𑒩𑒼𑒣𑒙𑓂𑒙𑒰𑒧𑒹 𑒣𑓀𑒔 𑒏𑒹𑒿 𑒩𑒴𑒣𑒧𑒹 𑒮𑒧𑓂𑒧𑒰𑒢𑒱𑒞 𑒕𑒪𑒰𑒯। 𑒏𑒼𑒢𑒼 𑒗𑒑𑒛𑓃𑒰 𑒢𑒯𑒱 𑒤𑒩𑒱𑒕𑒰𑒃 𑒞 𑒯𑒳𑒢𑒏𑒹 𑒥𑒖𑒰 𑒪𑒹𑒪 𑒖𑒰𑒃𑒞 𑒕𑒪𑒢𑒱 𑒂 𑒍 𑒮𑒧𑒰𑒡𑒰𑒢 𑒏𑒩𑒻𑒞 𑒩𑒯𑒪𑒰𑒯। 𑒣𑒜𑓃𑒰𑒃𑒏 𑒢𑒰𑒧 𑒣𑒩 𑒞𑒰𑒯𑒱 𑒮𑒧𑒨𑒏 𑒠𑒹𑒯𑒰𑒞𑒲 𑒣𑒜𑓃𑒰𑒃 𑒥𑒙𑒱𑒑𑒰𑒩𑒯𑒰 𑒂𑒠𑒧𑒱 𑒢𑒱𑒣𑒳𑒝 𑒕𑒪𑒰𑒯। 𑒩𑒰𑒧𑒰𑒨𑒝 𑒢𑒱𑒨𑒧𑒱𑒞 𑒣𑒜𑓃𑒟𑒱, 𑒐𑒹𑒞, 𑒐𑒩𑒱𑒯𑒰𑒢 𑒂 𑒖𑒢 𑒥𑒢𑒏 𑒫𑓂𑒨𑒫𑒮𑓂𑒟𑒰𑒣𑒢𑒧𑒹 𑒏𑒳𑒬𑒪 𑒕𑒪𑒰𑒯। 𑒣𑒩𑒼𑒣𑒙𑓂𑒙𑒰𑒧𑒹 𑒡𑒰𑒢 𑒂 𑒩𑒳𑒣𑒻𑒂𑒏 𑒪𑒑𑒰𑒢𑒲 𑒔𑒪𑒻𑒞 𑒕𑒪𑒢𑒱। 𑒮𑓂𑒫𑒦𑒰𑒫𑒱𑒏 𑒕𑒻𑒏 𑒢𑒲𑒏 𑒩𑒯𑒪 𑒕𑒪𑒢𑒱।

𑒄 𑒁𑒣𑒢 𑒡𑒲𑒂𑒣𑒴𑒞𑒰𑒏𑒹𑒿 𑒣𑒜𑓃𑒋𑒥𑒰𑒪𑒹𑒪 𑒍 𑒅𑒞𑓂𑒮𑒳𑒏 𑒩𑒯𑒟𑒱। 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒠𑒳𑒢𑒴 𑒥𑒰𑒪𑒏 𑒮𑒳𑒏𑒳𑒧𑒰𑒩 𑒏𑒰𑒣𑒛𑓃𑒱 (𑒖𑒹𑒚 𑒦𑒰𑒨) 𑒂 𑒦𑒩𑒼𑒮𑒲 𑒏𑒰𑒣𑒛𑓃𑒱 (𑒞𑒯𑒱𑒨𑒰 𑒃𑒋𑒯 𑒢𑒰𑒧 𑒩𑒯𑒢𑒱) 𑒔𑒙𑒱𑒨𑒰 𑒥𑒢𑒥𑒰𑒪𑒹 𑒞𑒻𑒨𑒰𑒩𑒹 𑒢𑒹 𑒯𑒼𑒟𑒱। 𑒞𑒐𑒢 𑒒𑒩 𑒣𑒩 𑒥𑒯𑒰𑒠𑒳𑒩 𑒢𑒰𑒧𑒏 𑒋𑒏𑒙𑒰 𑒣𑒯𑒰𑒛𑓃𑒲 𑒢𑒼𑒏𑒩 𑒩𑒯𑒻𑒏 𑒖𑒹 𑒏𑒰𑒢𑓂𑒯𑒣𑒩 𑒪𑒰𑒠𑒱 𑒠𑒳𑒢𑒴 𑒦𑒰𑒃𑒏𑒹𑒿 𑒑𑒳𑒩𑒳𑒖𑒲𑒏 𑒔𑒙𑒮𑒰𑒩𑒧𑒹 𑒪 𑒖𑒰𑒃𑒢𑒱 𑒂 𑒞𑒐𑒢 𑒢𑒱𑒔𑒰𑒿 𑒧𑒰𑒙𑒱𑒣𑒩, 𑒞𑒏𑒩𑒰 𑒥𑒰𑒠 𑒣𑒰𑒙𑒲 𑒣𑒩 𑒁, 𑒂, 𑒃, 𑒄 𑒮𑒿 𑒥𑒙𑒱𑒑𑒰𑒩𑒯𑒰 𑒡𑒩𑒱 𑒮𑒱𑒐𑒾𑒢 𑒩𑒯𑒢𑒱। 𑒔𑒙𑒮𑒰𑒩𑒮𑒿 𑒢𑒲𑒏𑒪𑒱 𑒥𑒹𑒪𑒯𑒲 𑒮𑓂𑒏𑒴𑒪𑒧𑒹 𑒞𑒲𑒢 𑒥𑒩𑓂𑒑 𑒡𑒩𑒱 𑒣𑒜𑓃𑒪𑒰𑒯 𑒂 𑒞𑒐𑒢 𑒖𑒢𑒏𑒣𑒳𑒩𑒏 𑒮𑒩𑒮𑓂𑒫𑒞𑒲 𑒧𑒰.𑒥𑒱. 𑓔 𑒏𑒏𑓂𑒭𑒰𑒧𑒹 𑒢𑒰𑒧 𑒪𑒱𑒐𑒰𑒍𑒪 𑒑𑒹𑒪𑒢𑒱। 𑒍𑒞𑒯𑒱𑒮𑒿 𑒋𑒮.𑒋𑒪.𑒮𑒲.𑒂 𑒖𑒢𑒏𑒣𑒳𑒩𑒏 𑒩𑒰.𑒩𑒰.𑒥. 𑒏𑒻𑒧𑓂𑒣𑒮𑒮𑒿 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲𑒧𑒹 𑒋𑒧.𑒋𑒏 𑒣𑒜𑓃𑒰𑒃 𑒣𑒳𑒩𑒰 𑒏𑒩𑒋𑒪𑒢𑒱।

𑒋𑒯𑒱 𑒥𑒲𑒔 𑒩𑒰.𑒩𑒰.𑒥. 𑒏𑓂𑒨𑒰𑒧𑓂𑒣𑒮𑒧𑒹 𑒯𑒱𑒢𑓂𑒠𑒲, 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒣𑒜𑓃𑒋𑒥𑒰𑒏 𑒯𑒹𑒞𑒳 𑒦𑒰𑒩𑒞𑒮𑒿 𑒣𑓂𑒩𑒼. 𑒡𑒲𑒩𑒹𑒢𑓂𑒠𑓂𑒩 𑒂𑒥𑒱 𑒑𑒹𑒪 𑒩𑒯𑒟𑒱 𑒂 𑒮𑓀𑒨𑒼𑒑𑒮𑒿 𑒍 𑒯𑒱𑒢𑒏𑒹 𑒧𑒏𑒰𑒢𑒏𑒹𑒿 𑒥𑒑𑒪𑒧𑒹 𑒩𑒯𑒻𑒞 𑒕𑒪𑒰𑒯। 𑒮𑒧𑓂𑒣𑒩𑓂𑒏 𑒦𑒹𑒪𑒢𑒱। 𑒥𑒔𑓂𑒔𑒹𑒮𑒿 𑒄 𑒣𑒞𑓂𑒩 𑒣𑒞𑓂𑒩𑒱𑒏𑒰 𑒣𑒜𑓃𑒻𑒞 𑒕𑒪𑒰𑒯 𑒥𑒰𑒪𑒏, 𑒣𑒩𑒰𑒑, 𑒔𑒢𑓂𑒠𑒰𑒧𑒰𑒧𑒰, 𑒯𑒼𑒃𑒞 𑒯𑒼𑒃𑒞 𑒡𑒩𑓂𑒧𑒨𑒳𑒑, 𑒮𑒰𑒣𑓂𑒞𑒰𑒯𑒱𑒏 𑒯𑒱𑒢𑓂𑒠𑒳𑒮𑓂𑒞𑒰𑒢, 𑒮𑒰𑒩𑒱𑒏𑒰 𑒂 𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰 𑒧𑒱𑒯𑒱𑒩। 𑒪𑒱𑒐𑒥𑒰𑒏 𑒩𑒳𑒔𑒱 𑒩𑒯𑒢𑒱, 𑒦𑒰𑒭𑒰 𑒢𑒱𑒬𑓂𑒔𑒨 𑒯𑒱𑒢𑓂𑒠𑒲 𑒩𑒯𑒢𑒱।

से एक दिन एकटा कथा लिखलनि इमान्दार वालक, हिन्दी मे। प्रो. योगेन्द्र देखलकनि आ एकटा नमहर शिक्षा देलकनि- बाउ हम हिन्दी आ मैथिली दुनू विषयमे एम. ए. छी। मुदा हिन्दीकेँ पार नहि पाबि सकलहुँ अछि। अहाँक मातृभाषा मैथिली अछि, ताहिमे लिखू।

भ्रमरजी संस्मरण सुनबैत भावुक होइत कहैत छथि -हमरा नहि बुझना गेल छल मैथिली कोनो भाषा होइछ आ जे हम सब बजैत छी। हम कहने रहियनि- सर हम केना लिखबै मैथिली। ओ कहलनि- जेना लिखबै। अहाँ जे बजै छी सएह लिखू हम देखा देब कोना शुद्ध लिखल जाइछ।

तखन इमान्दार वालकक मैथिली अनुवाद करएलनि आ तकरा बल कलमसँ प्रो. योगेन्द्र जे रंगलनि से एक्को पंक्ति सदर नहि रहल। मुदा सएह रंगलहा कलेक्सन हुनका मैथिली प्रति चुनौती बढ़एलनि जे हुनक वालमनपर कठोर प्रभाव छोड़लक आ ओ तकरा बाद पाछा नहि देखलनि। मैथिलीक सर्वश्रेष्ठ पत्रिका मिहिरक नियमित लेखक बनलाह आ मैथिलीमे निकलैत कोनो पत्रिकामे हिनक रचना आदरसँ छापल जाए लागल। डा. मेघन प्रसाद अपन शोधग्रन्थ मैथिली कथा कोष(१९९६)मे सभसं बेसी कथा लिखनिहार(५८कथा)मे हुनको नाम सामेल करने छन्हि।

अपन साहित्यिक जीवनक एहि पचास वर्षमे ओ सम्मानो कम नहि पौलनि। नेपाल प्रज्ञाप्रतिष्ठानसँ पहिल बेर मायादेवी प्रज्ञा पुरस्कार (२०५३ साल)मे रु ५०, ००० टकाक संग भेटलनि। विद्यापति सेवा संस्थान (१९९६ ई.), मिथिला विभूति सम्मान देलकनि तँ अन्तर्राष्ट्रीय मैथिली सम्मेलन, मुम्बईमे मिथिला रत्नसँ सम्मानित कएल गेलाह। रायपुरमे मिथिला विभूति सम्मान, पटनाक चेतना समितिसँ यात्री चेतना पुरस्कार, शेखर प्रकाशनसँ शेखर सम्मान हिनक उपलब्ध रहलनि अछि।

નેપાળમે વિદ્યાપતિ ભાષા, સાહિત્ય પુરસ્કાર (૨ લાખ ટકાક સંગ) રાષ્ટ્રપતિ હાથે ભેટલનિ તેં નેવારી સાહિત્યિક દૂ ગોટ મહત્વપૂર્ણ સંસ્થા નેપાલ ભાષા પરિષ્દ આ ગંકી વુસ્વાઁ વસુન્ધરા પ્રતિષ્ઠાન ક્રમશઃ કેશવલાલ વાખ્ય સ્મૃતિ પુરસ્કાર આ ગંકી વુસ્વાઁ વસુન્ધરા પુરસ્કારસઁ સમ્માનિત કએલકનિ જે કોનો મૈથિલી ભાષી સાહિત્યકારક હેતુ પહિલ છલ। ઇ સભ પુરસ્કાર, સમ્માન હુનિક કર્મઠતા, સંઘર્ષ આ સાહિત્ય સાધનામે નિરન્તર પ્રતિબદ્ધતાપૂર્વક સમર્પણક કારણેં ભેટલનિ। કહિયો દિન પૂર્વ નેપાલક શ્રેષ્ઠ સમાચારપત્ર ગોરખાપત્ર હુનિક અન્તરવાર્તા છપને છલ તેં એકરે પ્રકાશન પુરાસંઘ હુનિક વ્યક્તિક પ્રસંગકેં વિસ્તાર સચિત્ર પ્રકાશન કએલક। ઇ કોનો મૈથિલિક હેતુ ગૌરવક વિષય ભ સકૈછ।

અપન એકાકી લેખન યાત્રાક કારણેં વાદા, વ્યવધાન નહિ અએલનિ સે બાત નહિ। સ્વાભિમાની સ્વભાવક કારણેં લલ - ચપ્પોમે નહિ લાગિ પિછલ આ લિખિત ધરિ સમિતિ રહને કહિ લોકકેં અપ્પૈત રહલનિ હુનિક સ્વભાવ આ તેં સમય સમય પર ભાડાક દૂત સભકેં ઠાઢ ક હુનિક માન મર્દનક જોગાડ ભિડાઓલ જાઇત રહલ મુદા હુનિક કાજે એહેન વસ્તુ આ ગહિંર ભ ગેલ છૈક જે ઓ સભ વિપરીત વિચારક લોક ઉઠને છૂ ભ જાઇત રહલ અછિ આ ત્રમણજો અપન સ્થાનપર અડિગ નહિ રહૈત છથિ વરુ કદ કાઠીક હિસાબેં આર વસ્તૃત ક્ષેત્રમે સ્થાપિત ભ જાઇત છથિ।

કહબાક અર્થ વિરોધ આ ગોલૈસીક ઘેરામે પાડબાક કાજ કએનિહાર તખન દેખાતિ નહિ જાઇત અછિ જખન નેપાલ સરકાર હુનિકા જનકપુરસઁ ઉઠા ક એક્કેટા નેપાલક સરકારી પ્રકાશન સંસ્થા સાઝા પ્રકાશનક ગરિમામય પદ અધ્યક્ષક આસન પર આસીન ક દૈત છનિ। કોનો મૈથિલ, કોનો મધેશી પહિલ બેર એહિ પદ પર મનોનિત હોઇત છથિ। તતબે નહિ ઓ અધ્યક્ષ પદ પર રહિતે નેપાલ પ્રજ્ઞા પ્રતિષ્ઠાનમે પરિષદ સદસ્ય નિયુક્તિ ક દેલ જાઇત છથિ નેપાલક પ્રધાનમન્ત્રી દ્વારા। ઇ દુનૂ પદ કોનો ભાષા પ્રેમીક હેતુ, સૌભાગ્યક પદ થિકૈ, જાહિપર ત્રમણ છઃ વર્ષસઁ ઉપર આસીન ભ ચુકલાહ અછિ। આ દુનૂ

ठाम ओ मैथिलीक काज करैत। ताहिमे मैथिली भाषाक पुस्तक प्रकाशनक काज शुरु करैत, प्रारम्भमे आँगन पत्रिकाक शुरुआतक संग मैथिली लोक संस्कृतिसँ सम्बद्ध अनेको महत्वपूर्ण गोष्ठी आ पुस्तक प्रकाशन करैत। जे सलहेस, दीनाभद्री, जट जटिनक रूपमे चर्चित प्रकाशन अछि। ताहि प्रकाशनसँ बालकथा संग्रह बगियाक गाछ सँ मैथिली प्रकाशन शुरु भेल जे हिनके एकटा आओर बसन्त एवं अन्य नाटक, हिनकेँ सम्पादनमे विद्यापति आ नेपाल ग्रन्थक प्रकाशन भेल। तदनुरूप नेपालक मैथिली साहित्यक इतिहास, भगजोगनी, पैसा आदि मैथिली रचनासभ आएल।

भ्रमर जी निरन्तर साधनारत छथि। पत्रकारिता करैत छथि, मैथिली पत्र पत्रिकाक अतिरिक्त एकटा दैनिक समाचारपत्र जनकपुर एक्सप्रेस डेढ़ दशकसं नेपालीमे सेहो निकालैत छथि। अपन पत्र पत्रिकाक हेतु निरन्तर लेखनक काज जारी रखैत बाहरी लेखनक हेतु आएल आग्रहकेँ प्राथमिकताक संग पूरा करबाक हेतु निरन्तर लेखनमे जुटल रहैत छथि। ओ मैथिली पत्रपत्रिका भ सकैछ, ओ काठमाण्डूक नेपाली पत्रपत्रिका भ सकैछ, तहिना काठमाण्डूसँ प्रकाशित होइत द पब्लिक मासिक हिन्दीक पत्रिका भ सकैछ। हुनक लेखनी अविरल, चलैत रहैत अछि।

इएह अटूट लेखनक प्रभाव छैक जे तीन दर्जन पोथी द मैथिलीक भण्डारकेँ भरलन्हि अछि। आ से विभिन्न विधामे। जे खगता देखलन्हि, ताहिमे भीड़ि गेलाह। उपन्यासक खगता रहैक त मधेश आन्दोलनकेँ आधारबना धरमुँहा मौलिक उपन्यास लिखलन्हि, जकरा हालेमे पचास हजार टकाक गंकी वसुन्धरा पुरस्कारसँ पुरस्कृत कएल गेल। लगभग तैतालिस वर्ष पूर्व नेपालक पहिल आधुनिक कविताक संग्रह बन्द कोठरी : औनाइत धुआँ (२०२९ साल) प्रकाशित करैत। तकराबाद कविता, गीत, गजल आदिक आनो संग्रह समयक अन्तराल संग अबैत गेल- मोमक पघलैत अधर, (गीत गजल), अप्पन अनचिन्हार (१९९० ई), अन्हरियाक चान (गजल, २०१३

𑒄) 𑒣𑓂𑒩𑒏𑒰𑒬𑒱𑒞 𑒦𑒹𑒪। 𑒫𑒱𑒯𑒰𑒩𑒏 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒁𑒏𑒰𑒠𑒧𑒲 𑒯𑒱𑒢𑒏 𑒣𑒯𑒱𑒪 𑒏𑒟𑒰 𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯 𑒞𑒼𑒩𑒰 𑒮𑓀𑒑𑒹 𑒖𑒨𑒥𑒾 𑒩𑒹 𑒏𑒳𑒖𑒥𑒰 (१९८४ 𑒄) 𑒣𑓂𑒩𑒏𑒰𑒬𑒱𑒞 𑒏𑒨𑒪𑒏 𑒖𑒹 𑒏𑒼𑒢𑒼 𑒢𑒹𑒣𑒰𑒪𑒲𑒨 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨𑒏𑒰𑒩𑒏 𑒣𑒯𑒱𑒪 𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯 𑒕𑒪। 𑒠𑒼𑒮𑒩 𑒏𑒟𑒰 𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯 𑒯𑒳𑒑𑒪𑒲 𑒅𑒣𑒩 𑒥𑒯𑒻𑒞 𑒑𑓀𑒑𑒰 (२०६५ 𑒮𑒰𑒪) 𑒂𑒨𑒪। 𑒞𑒹𑒮𑒩 𑒏𑒟𑒰𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯 𑒋𑒧𑓂𑒯𑒳𑒙𑒲 𑒦𑒰𑒃𑒩𑒮 २०७६𑒧𑒹 𑒂𑒨𑒪।𑒢𑒰𑒙𑒏𑒧𑒹 𑒯𑒱𑒢𑒏 𑒁𑒣𑒢 𑒕𑒴𑒙 𑒮𑓂𑒟𑒰𑒢 𑒕𑒢𑓂𑒯𑒱। 𑒏𑒞𑒹𑒏𑒼 𑒢𑒰𑒙𑒏 𑒧𑓀𑒔𑒱𑒞 𑒦𑒹𑒪, 𑒣𑓂𑒩𑒬𑓀𑒮𑒱𑒞 𑒦𑒹𑒪। 𑒩𑒰𑒢𑒲 𑒔𑒢𑓂𑒠𑓂𑒩𑒰𑒫𑒞𑒲 𑒣𑓂𑒩𑒰𑒩𑓀𑒦𑒱𑒏 𑒢𑒰𑒙𑒏 𑒁𑒕𑒱 𑒞𑒿 𑒋𑒏𑒙𑒰 𑒂𑒍𑒩 𑒫𑒮𑒢𑓂𑒞 𑒁𑒞𑓂𑒨𑒢𑓂𑒞 𑒔𑒩𑓂𑒔𑒱𑒞 𑒢𑒰𑒙𑒏 𑒩𑒯𑒪 𑒖𑒹 𑒫𑒻𑒠𑒹𑒯𑒲 𑒠𑒩𑒦𑓀𑒑𑒰𑒏 𑒋𑒏𑒙𑒰 𑒣𑒳𑒩𑒹 𑒁𑓀𑒏𑒧𑒹 𑒕𑒣𑒪 १०८४ 𑒄 𑒧𑒹। 𑒧𑒯𑒱𑒭𑒰𑒮𑒳𑒩 𑒧𑒳𑒩𑓂𑒠𑒰𑒥𑒰𑒠 𑒋𑒫𑓀 𑒁𑒢𑓂𑒨 𑒢𑒰𑒙𑒏 (२०५४ 𑒮𑒰𑒪), 𑒖𑒻𑒨𑒰 𑒁𑒋𑒪𑒻 𑒁𑒣𑒢 𑒮𑒼𑒩𑒰𑒖 (२०६७ 𑒮𑒰𑒪) 𑒂𑒨𑒪।

𑒏𑒱𑒕𑒳 𑒮𑒼𑒔𑒣𑒩𑒏 𑒣𑒳𑒮𑓂𑒞𑒏 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒁𑒕𑒱- 𑒩𑒰𑒧𑒏𑒧𑒪𑒏 𑒏𑒟𑒰 𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨𑒧𑒹 𑒢𑒰𑒩𑒲 𑒔𑒩𑒱𑒞𑓂𑒩𑒏 𑒁𑒡𑓂𑒨𑒨𑒢। 𑒚𑒹𑒏𑒰𑒢 𑒣𑒩 (𑒫𑒱𑒔𑒰𑒩 𑒮𑓀𑒏𑒪𑒢), 𑒫𑒱𑒫𑒱𑒡𑒰𑒞𑓂𑒧𑒏 𑒮𑒰𑒧𑒑𑓂𑒩𑒲𑒏 𑒮𑓀𑒑 𑒮𑒧𑒨 𑒮𑒢𑓂𑒠𑒩𑓂𑒦, 𑒫𑒱𑒠𑒹𑒬 𑒨𑒰𑒞𑓂𑒩𑒰𑒣𑒩 𑒔𑒲𑒢 𑒨𑒰𑒞𑓂𑒩𑒰𑒏 𑒣𑓂𑒩𑒟𑒧 𑒣𑒳𑒮𑓂𑒞𑒏 𑒪𑒱𑒐𑒪𑒢𑒱 𑒔𑒲𑒢 𑒖𑒹 𑒯𑒧 𑒠𑒹𑒐𑒪 (२०१४ 𑒄) 𑒮𑒢 𑒮𑒢 𑒫𑒱𑒫𑒱𑒡 𑒫𑒱𑒭𑒨𑒏 𑒣𑒼𑒟𑒲 𑒣𑓂𑒩𑒏𑒰𑒬𑒢 𑒏 𑒥𑒯𑒳𑒞𑒼 𑒢𑒫 𑒢𑒫 𑒞𑒟𑓂𑒨𑒮𑒿 𑒁𑒫𑒑𑒞 𑒏𑒩𑒾𑒪𑒢𑒱। 𑒮𑒰𑒏𑓂𑒭𑒰𑒞𑓂𑒏𑒰𑒩 𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯 𑒁𑒯𑒰𑒿 𑒖𑒹 𑒏𑒯𑒪𑒯𑒳𑒿 𑒁𑒢𑒪𑒰𑒏 𑒥𑒰𑒠 𑒦𑓂𑒩𑒧𑒩𑒖𑒲 𑒥𑒯𑒳𑒞𑒼 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒮𑒹𑒫𑒏𑒏𑒹 𑒋𑒏𑒚𑒰𑒧 𑒩𑒰𑒐𑒱 𑒯𑒳𑒢𑒏 𑒔𑒱𑒢𑓂𑒞𑒢 𑒫𑒱𑒔𑒰𑒩𑒮𑒿 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒣𑒰𑒚𑒏 𑒮𑒦𑒏𑒹𑒿 𑒁𑒫𑒑𑒞 𑒏𑒩𑒾𑒪𑒢𑓂𑒯𑒱।

𑒯𑒱𑒢𑒏 𑒁𑒢𑓂𑒨 𑒣𑒳𑒮𑓂𑒞𑒏 𑒕𑒢𑓂𑒯𑒱 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒪𑒼𑒏 𑒢𑒵𑒞𑓂𑒨, 𑒦𑒰𑒫 𑒦𑓀𑒑𑒱𑒧𑒰 𑒋𑒫𑓀 𑒮𑓂𑒫𑒩𑒴𑒣 (२०६१ 𑒮𑒰𑒪), 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒣𑒠𑓂𑒨 𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯 (२०५१), 𑒞𑓂𑒩𑒱𑒬𑒴𑒪 (𑒧𑒟𑒳𑒩𑒰𑒢𑒢𑓂𑒠 𑒔𑒾𑒡𑒩𑒲 𑒧𑒰𑒟𑒳𑒩 (२०४८), 𑒢𑒹𑒣𑒰𑒪𑒏 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒣𑒞𑓂𑒩𑒏𑒰𑒩𑒱𑒞𑒰 (२०४४), 𑒁𑒢𑓂𑒞𑒩𑓂𑒩𑒰𑒭𑓂𑒙𑓂𑒩𑒲𑒨 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒮𑒧𑓂𑒧𑒹𑒪𑒢 𑒂 𑒢𑒹𑒣𑒰𑒪 (२०६५), 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒢𑒰𑒙𑒏 𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯 (२०६७), 𑒪𑒫𑒰𑒏 𑒡𑒰𑒢(𑒏𑒫𑒱𑒞𑒰 𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯) 𑒮𑒧𑓂𑒣𑒰𑒠𑒱𑒞 𑒣𑒳𑒮𑓂𑒞𑒏 𑒮𑒦 𑒁𑒕𑒱। 𑒁𑒢𑓂𑒨𑒧𑒹 𑒁𑓀𑒑𑓂𑒩𑒹𑒖𑒲𑒏 𑒞𑒟𑒰 𑒁𑒑𑒞𑒱𑒑𑒱𑒨𑒫 𑒪𑒱𑒖𑒨𑒔𑒭𑓂𑒞𑒫𑒢𑒖 𑒨𑒰 𑒪𑒖𑒅𑒫 (२०६२), 𑒂𑒖𑒏𑒼 𑒨𑒳𑒑𑒭𑒰 (२०३८), 𑒮𑒧𑒨𑒏𑒼 𑒁𑒢𑓂𑒞𑒩𑒰𑒪 𑒣𑒕𑓂𑒨𑒰𑒅𑒿𑒠𑒻 𑒢𑒹𑒣𑒰𑒪𑒲𑒏 𑒩𑒔𑒢𑒰 𑒁𑒕𑒱।

अनुवादमे नहि आब नहि (मैथिलीक एक मात्र दीर्घ प्रेम काव्य)क हिन्दी मे बस, अब नहि क नामसँ गोपाल अश्क अनुवाद कएने छथि त' नेपाली मे सुप्रसिद्ध गद्य- पद्य लेखक मनु ब्राजाकीक अनुवाद भयो अब भयो (१९८० ई) प्रकाशित अछि। तहिना भ्रमरका उत्कृष्ट नाटकहरु धर्मेन्द्र विह्वल द्वारा अनूदित नाटक संग्रह अछि त' घरमुहाँ उपन्यासक भोजपुरीमे उमाशंकर द्विवेदी द्वारा कएल अनुवाद प्रकाशित अछि। जनकपुरधाम र यस क्षेत्रका सांस्कृतिक सम्पदाहरु (२०५६) आ तराइको शाँट देखि हिमालको काँध सम्म (२०६७) नेपालीक मौलिक सांस्कृतिक एवं सामाजिक आलेख संग्रह अछि। हालमे हिनक चर्चित निबन्ध संग्रह मिथिलाक लोक जीवन: लोक सन्दर्भ आएल अछि।

हिनक अरिपन नामसँ गीत कैसेट बहार भ गेल छन्हि, जाहिमे नव गोट गीत राखल गेल अछि। फिल्म बनओलनि एकटा आओर वसन्त। ई फिल्म नेपाल टेलिभिजनसँ प्रसारित भ चुकल अछि, होइत रहैत अछि।

ओ पूर्णतः मौलिक लेखक छथि, पत्रकार छथि। पैतृक सम्पत्तिकेँ जोगा क रखलनि, अपन आजुल भव्य भवन बना साहित्य साधनामे रत छथि। हिनक आवास भ्रमरकुञ्ज जनकपुरक रेलवे स्टेशनसँ उत्तर सहजहि नजरि पर आबि जाइछ, जतत साहित्य मनीषी लोकनिक निरन्तर आवाजाहि लागल रहैत अछि।

अपन लेखनीक बलपर पाठक एहि पार ओहिपार समान रूपे समादृत भ्रमर अपन इतिहास स्वयं रचलनि अछि। अपन प्रकाशनक माध्यमसँ आनो साहित्यकारकेँ सोझा आनि नेपालक मैथिली साहित्यक इतिहासके पुष्ट कएलनि अछि। हिनक मूल्यांकन जेना हएबाक चाही से संभव थकि नहि भेल हो, तकर कारण पुछलापर ओ महज मुस्किया दैत छथि, मुदा एकटा आरोप त लगाबि छैक मैथिली मंच सभपर दश प्रतिशत लोकक कब्जा रहैत अछि, लर जर रहैत अछि आ भ्रमर सन सेवक साहित्यकार कतौ कात क देल जाइत छथि।

મુદા જ્નમન સ્વયંકેં હ્નનહેં સન્તુષ્ટ માનૈત છથિ- હમન ૩પ૭વ્યિ કોનો તનહેં કમ નહિ, ઈ ત સુધી સમાળક મૂ૭્યાંકનેક કાનમ્ન જ સક૭ અછિ ને તપ્મન વૃસિદ કથીક।

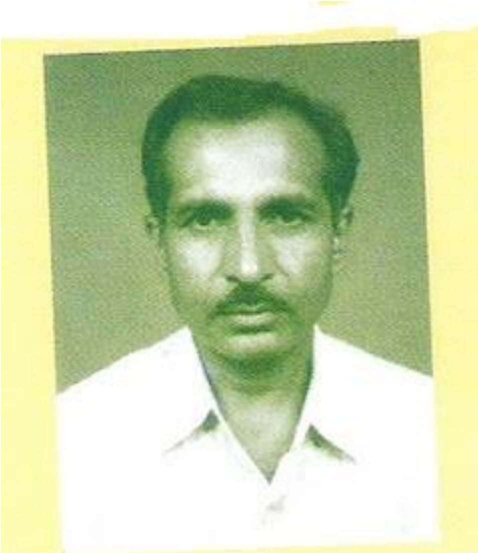
વહુત ગોટે ઈ જ્નમન ક વડપ્પન માનૈત છથિ। સત્ય ઈ અછિ હુનકા અપન સ્થાન વનએવામે પ્માસે પનેશાની આ અટુટ પનિશ્નમક કન પડ૭ છન્હિ ળે સમ્જાવત: આન પક્ષકેં સહળ હોસ્નૈક। દેપ્મ૭ સ્હો ળા નહ૭ છૈક ળે વહુત કમ ૭પ્પિ ક સવસં વેસી પ્નાપ્ત કએનહિનો સજા અછિ। કછુ ગોટે એમ્હન અનેને ગુટ પ્મડા ક એકકે વૃત્તિદ્યમે દોસનકે મહમિામામ્ડિત કનવાક કાળ સજા સેહો શુનુ ક યુક૭ છથિ ળાહિસં સમસ્ત મૈથિ૭ી સાહિત્ય પ્નભાવૃત જ નહૈક અછિ। એહનમે જ્નમનસન એકાકી સાયનાભીન સજક હેતુ ત સેવૃ એકમાત્ન આધાન છૈક મૂ૭્યાંકનકે ળે દેન સવેન ભેવૃો ક્એ૭ૈએ।

નૈયો અપન માટિ પાનસિં ળુડ૭, વૃાહિની આડંવન આ ચે૭ા ચાટી પ્નથાસઁ દૂન જ્નમનાળી વૃવિધિ વ્યક્તિત્વકેં એકડામ ળોડિ ક નપ્મને છથિ આ તકન પ્નદન્શન હુનક વ્યવહાન આક્ૃતિમે સ્પષ્ટ નુપેં પનિ૭ક્ષિત હોસ્ત અછિ।

એપ્મન આ મચેસ સનકાન દ્વાના ગઠિત ૩જ્નાસ્તનીય મચેસ પ્નળ્ગા પ્નતષ્ઠિનક અધ્યક્ષ વનાઓ૭ ગે૭ાહ અછિ આ ભાષા, સાહિત્ય, સંસ્ક્ૃતિક ક્ષેત્નમે કાળકે આગાા વઢએવાક હેતુ અપસ્યાંત છથિ।

અપન મંતવૃ્ય દેતિોનાિ૭સતાડ્વૃદિહા૦ગામાિ૭યોમ **પન પઠાઉ**।

ૃ૨૨ડૃ। યોગાનન્દ હા-જૈયા અએ૭ે અપન સોનાળ: વૃહિાંમ દૃષ્ટિ

डा. योगानन्द झा

मैथिली आ ओकर अपन समाज: विहंगम दृष्टि

आधुनिक साहित्य व्यक्तिगत ओ सामूहिक जीवनक चुनौतीसभक प्रत्युत्तरक रूपमे सुस्थापित भेल अछि आ साहित्यिक परिकल्पना स्वप्नलोकसँ क्रमशः दूर भेल जा रहल अछि। आजुक साहित्य शैली विशेषमे मानव जीवनक व्याख्या किंवा लोकरञ्जनक साधनाटाक रूपमे सीमित नहि अछि अपितु ई निरन्तर लोकजीवनक हितक हेतु नव नव विकल्प ओ दिशानिर्देशक प्रति प्रतिबद्ध अछि। तेँ आजुक साहित्यकार लोकजीवनक भविष्यक हेतु चिन्तनशील देखा पड़ैत छथि आ लोकजीवनमे व्याप्त मलिनता, असमानता, निष्ठुरता ओ अहंकारक उन्मूलनकेँ अपन हथियारक रूपमे प्रयोग करैत देखा पड़ैत छथि।

𑒂𑒡𑒳𑒢𑒱𑒏 𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨𑒱𑒏 𑒑𑒞𑒱𑒫𑒱𑒡𑒱𑒏 𑒄 𑒔𑒹𑒞𑒢𑒰 𑒁𑒣𑒢 𑒥𑒯𑒳𑒂𑒨𑒰𑒧𑒲 𑒮𑓂𑒫𑒩𑒳𑒣𑒧𑒹 𑒬𑓂𑒩𑒲 𑒩𑒰𑒧𑒦𑒩𑒼𑒮 𑒏𑒰𑒣𑒛𑓃𑒱 𑒦𑓂𑒩𑒧𑒩 𑒖𑒲𑒏 "𑒦𑒻𑒨𑒰 𑒁𑒋𑒥𑒻 𑒁𑒣𑒢 𑒮𑒼𑒩𑒰𑒖" 𑒣𑒼𑒟𑒲𑒧𑒹 𑒮𑒓𑓂𑒏𑒪𑒱𑒞 𑒠𑒮𑒼 𑒋𑒏𑒰𑒓𑓂𑒏𑒲 𑒢𑒰𑒙𑒏𑒧𑒹 𑒁𑒞𑓂𑒨𑒢𑓂𑒞 𑒣𑓂𑒩𑒮𑓂𑒤𑒳𑒙𑒱𑒞 𑒦𑒹𑒪 𑒁𑒕𑒱। 𑒋𑒯𑒱𑒮𑒦𑒧𑒹 𑒋𑒏𑒰𑒓𑓂𑒏𑒲 𑒢𑒰𑒙𑒏𑒏 𑒮𑒧𑒮𑓂𑒞 𑒧𑒩𑓂𑒨𑒰𑒠𑒰𑒏 𑒣𑒰𑒪𑒢𑒰 𑒏𑒩𑒻𑒞 𑒪𑒼𑒏𑒧𑒓𑓂𑒑𑒪𑒏 𑒖𑒹 𑒔𑒱𑒞𑓂𑒩 𑒩𑒳𑒣𑒰𑒨𑒱𑒞 𑒦𑒹𑒪 𑒁𑒕𑒱 𑒞𑒰𑒯𑒱𑒮𑒿 𑒄 𑒮𑓂𑒣𑒭𑓂𑒙 𑒁𑒕𑒱 𑒖𑒹 𑒢𑒰𑒙𑒏𑒏𑒰𑒩 𑒮𑒧𑒰𑒖, 𑒩𑒰𑒭𑓂𑒙𑓂𑒩 𑒂 𑒫𑒱𑒬𑓂𑒫𑒧𑒰𑒢𑒫𑒏 𑒅𑒢𑓂𑒢𑒨𑒢𑒏 𑒯𑒹𑒞𑒳 𑒣𑓂𑒩𑒞𑒱𑒥𑒠𑓂𑒡 𑒪𑒹𑒐𑒢𑒮𑒿 𑒮𑓀𑒣𑒵𑒏𑓂𑒞 𑒕𑒟𑒱 𑒞𑒟𑒰 𑒫𑒱𑒦𑒱𑒢𑓂𑒢 𑒁𑒧𑒓𑓂𑒑𑒪𑒏𑒰𑒩𑒲 𑒞𑒞𑓂𑒫𑒏𑒹𑒿 𑒞𑒰𑒯𑒱 𑒩𑒳𑒣𑒧𑒹 𑒅𑒣𑒮𑓂𑒟𑒱𑒞 𑒏𑒩𑒥𑒰𑒧𑒹 𑒮𑒏𑓂𑒭𑒧 𑒕𑒟𑒱 𑒖𑒰𑒯𑒱𑒮𑒿 𑒠𑒩𑓂𑒬𑒏 𑒮𑓂𑒫𑒨𑓀 𑒍𑒏𑒩 𑒢𑒱𑒠𑒰𑒢𑒏 𑒧𑒰𑒩𑓂𑒑 𑒯𑒹𑒩𑒱 𑒮𑒏𑒟𑒱।

𑒋𑒯𑒱 𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯𑒏 𑒠𑒴 𑒙𑒰 𑒢𑒰𑒙𑒏 𑒪𑒼𑒏𑒑𑒰𑒟𑒰𑒣𑒩 𑒂𑒡𑒰𑒩𑒱𑒞 𑒁𑒕𑒱 𑒏𑓂𑒩𑒧𑒬 : *𑒦𑒻𑒨𑒰, 𑒁𑒋𑒥𑒻 𑒁𑒣𑒢 𑒮𑒼𑒩𑒰𑒖* 𑒂 *𑒪𑒼𑒏 𑒢𑒰𑒙𑓂𑒨 𑒖𑒙 𑒖𑒙𑒱𑒢* "𑒦𑒻𑒨𑒰, 𑒁𑒋𑒥𑒻 𑒁𑒣𑒢 𑒮𑒼𑒩𑒰𑒖" 𑒧𑒹 𑒠𑒲𑒢𑒰 𑒦𑒠𑓂𑒩𑒲𑒏 𑒑𑒰𑒟𑒰𑒏𑒹𑒿 𑒂𑒡𑒰𑒩 𑒩𑒳𑒣𑒧𑒹 𑒑𑓂𑒩𑒯𑒝 𑒏𑒋𑒪 𑒑𑒹𑒪 𑒁𑒕𑒱। 𑒑𑒰𑒟𑒰𑒏 𑒁𑒢𑒳𑒮𑒰𑒩 𑒠𑒲𑒢𑒰 𑒦𑒠𑓂𑒩𑒲 𑒢𑒰𑒧𑒏 𑒠𑒳𑒃 𑒑𑒼𑒙 𑒧𑒳𑒮𑒯𑒩 𑒦𑒰𑒃 𑒕𑒪𑒰𑒯 𑒖𑒹 𑒏𑒢𑒏 𑒡𑒰𑒧𑒱 𑒢𑒰𑒧𑒏 𑒮𑒰𑒧𑒢𑓂𑒞𑒏 𑒋𑒯𑒱 𑒯𑒹𑒞𑒳𑒋𑒿 𑒫𑒱𑒩𑒼𑒡 𑒏𑒋𑒢𑒹 𑒕𑒪𑒰𑒯 𑒖𑒹 𑒍 𑒪𑒼𑒏𑒮𑒦𑒮𑒿 𑒥𑒹𑒑𑒰𑒩𑒲 𑒐𑒙𑒥𑒻𑒞 𑒕𑒪। 𑒠𑒲𑒢𑒰 𑒦𑒠𑓂𑒩𑒲 𑒏𑒢𑒏 𑒡𑒰𑒧𑒱𑒏𑒹𑒿 𑒧𑒰𑒩𑒱 𑒏𑓄 𑒥𑒹𑒑𑒰𑒩𑒲 𑒣𑓂𑒩𑒟𑒰𑒮𑒿 𑒪𑒼𑒏𑒏𑒹𑒿 𑒅𑒥𑒰𑒩𑒢𑒹 𑒕𑒪𑒰𑒯 𑒂 𑒖𑒢 𑒖𑒢𑒧𑒹 𑒣𑒳𑒖𑒱𑒞 𑒦𑒹𑒪 𑒕𑒪𑒰𑒯। 𑒂𑒃𑒨𑒼 𑒍 𑒧𑒳𑒮𑒯𑒩 𑒖𑒰𑒞𑒱𑒏 𑒪𑒼𑒏𑒠𑒹𑒫𑒞𑒰𑒏 𑒩𑒳𑒣𑒧𑒹 𑒣𑒳𑒖𑒪 𑒖𑒰𑒃𑒞 𑒕𑒟𑒱। 𑒏𑒢𑒏𑒡𑒰𑒧𑒲 𑒞𑒿 𑒧𑒰𑒩𑒪 𑒑𑒹𑒪 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒮𑒰𑒧𑒢𑓂𑒞𑒲 𑒫𑓂𑒨𑒫𑒮𑓂𑒟𑒰 𑒋𑒐𑒢𑒼 𑒏𑒼𑒢𑒼 𑒩𑒳𑒣𑒧𑒹 𑒖𑒲𑒫𑒢𑓂𑒞 𑒁𑒕𑒱। 𑒮𑒰𑒧𑒢𑓂𑒞𑒪𑒼𑒏𑒢𑒱 𑒢𑒯𑒱 𑒏𑒹𑒫𑒪 𑒠𑒪𑒱𑒞 𑒫𑒩𑓂𑒑𑒏 𑒬𑓂𑒩𑒧𑒏 𑒬𑒼𑒭𑒝 𑒏𑒩𑒻𑒞 𑒩𑒯𑒪𑒰𑒯 𑒁𑒕𑒱 𑒁𑒣𑒱𑒞𑒳 𑒋𑒯𑒱 𑒫𑒩𑓂𑒑𑒏 𑒢𑒰𑒩𑒲𑒪𑒼𑒏𑒢𑒱 𑒨𑒾𑒢𑒬𑒼𑒭𑒝𑒏 𑒯𑒹𑒞𑒳 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒥𑒠𑒢𑒰𑒧 𑒩𑒯𑒪𑒰𑒯 𑒁𑒕𑒱। 𑒏𑓂𑒩𑒧𑒬𑓁 𑒨𑒳𑒑𑒔𑒹𑒞𑒢𑒰 𑒥𑒠𑒪𑒻𑒏 𑒁𑒕𑒱 𑒂 𑒬𑒼𑒭𑒱𑒞 𑒫𑒩𑓂𑒑 𑒋𑒯𑒱 𑒁𑒢𑒲𑒞𑒱𑒣𑒴𑒩𑓂𑒝 𑒫𑓂𑒨𑒫𑒮𑓂𑒟𑒰𑒏 𑒣𑓂𑒩𑒞𑒱 𑒁𑒮𑒢𑓂𑒞𑒼𑒭, 𑒫𑒱𑒩𑒼𑒡 𑒂 𑒫𑒱𑒠𑓂𑒩𑒼𑒯𑒏 𑒦𑒰𑒫𑒢𑒰𑒮𑒿 𑒮𑓀𑒫𑒪𑒱𑒞 𑒯𑒼𑒃𑒞 𑒑𑒹𑒪𑒰𑒯 𑒁𑒕𑒱। 𑒋𑒏𑒩𑒹 𑒣𑒩𑒱𑒝𑒰𑒧 𑒟𑒱𑒏 𑒖𑒹 𑒂𑒥 𑒥𑒹𑒑𑒰𑒩𑒲 𑒣𑓂𑒩𑒟𑒰 𑒃𑒞𑒱𑒯𑒰𑒮𑒏 𑒫𑒮𑓂𑒞𑒳 𑒦𑓄 𑒑𑒹𑒪 𑒁𑒕𑒱। 𑒞𑒟𑒰𑒣𑒱 𑒢𑒰𑒙𑒏𑒏𑒰𑒩 𑒋𑒯𑒱 𑒣𑓂𑒩𑒮𑒓𑓂𑒑𑒏 𑒣𑒳𑒢𑒩𑒰𑒫𑒵𑒞𑒱 𑒏𑓄 𑒫𑒮𑓂𑒞𑒳𑒞 : 𑒬𑒼𑒭𑒏 𑒂 𑒬𑒼𑒭𑒱𑒞 𑒫𑒩𑓂𑒑𑒏 𑒌𑒞𑒱𑒯𑒰𑒮𑒱𑒏 𑒮𑓀𑒒𑒩𑓂𑒭𑒏 𑒑𑒰𑒟𑒰𑒏𑒹𑒿 𑒮𑓀𑒩𑒏𑓂𑒭𑒱𑒞 𑒏𑒩𑒻𑒞 𑒮𑒧𑒮𑒰𑒧𑒨𑒱𑒏 𑒖𑒲𑒫𑒢𑒧𑒹 𑒣𑒩𑓂𑒨𑒰𑒣𑓂𑒞 𑒬𑒼𑒭𑒝 𑒔𑒏𑓂𑒩𑒏 𑒁𑒦𑒱𑒫𑓂𑒨𑒘𑓂𑒖𑒢𑒰 𑒂 𑒞𑒏𑒩 𑒢𑒱𑒠𑒰𑒢𑒏 𑒧𑒰𑒩𑓂𑒑 𑒮𑓀𑒏𑒹𑒞 𑒏𑓄 𑒠𑒹𑒪𑒢𑒱 𑒁𑒕𑒱।

एहि एकांकीमे पुरुष १ आ पुरुष २ कृषक मजदूर अछि जे जोतावर सहि सामन्तक जमीन्दारीमे रहैत अछि। ई सभ बेगार सँ त अकछल अछि, अपन बहु बेटीक इज्जतक रक्षाक हेतु कोनो तरहक बाट ताकि रहल अछि। जखन एकरा दुनूकेँ बुझैत होइत छैक जे देवी आ बद्री नामक दूटा पहलमान एकरे जातिक छैक आ ओ दुनू जोतावरक अन्यायासँ लोककेँ त्राण दियेबाक हेतु तत्पर भेल अछि तँ दुनू बेस प्रसन्न होइत अछि। जोतावरक लठैतसभ गाम गाममे अन्याय करैत छैक। तत: पर देवी बद्रीक सँग जोतावरक मल्लयुद्ध होइत छैक आ ओ मारल जाइत अछि। एहन अन्यायीक मृत्युपर जनता जनार्दन प्रसन्न होइत अछि। वस्तुत : ई एकांकी लोकपरम्पराक प्रति नाटककारक व्यामोहक निदर्शन थिक। एहिमे युगीन चेतनाक सम्यक उपस्थापन नहि देखा पड़ैत अछि। जट जटिन मिथिलाक प्रसिद्ध लोकनाटक थिक। ई लोकनाट्य महिलालोकनिद्वारा अभिनीत होइत छल। कहल जाइछ जे जखन वर्षा ऋतु समाप्त भेलाक बादो वर्षा नहि होइत छैक, तँ ग्रामीण नारीलोकनि इन्द्र भगवानकेँ प्रसन्न करबाक हेतु टोना करैत छलीह। एहि टोनाक क्रममे जट जटिन लोकनाट्य महिलालोकनि दू दलमे विभक्त भऽ खेलाइत छलीह। मान्यता ई रहैत छलनि जे कुटल जाइत बेङक करुणापूर्ण आवाज सुनि इन्द्रदेवता पघलि जाइत छलाह। आ वर्षा होमऽ लगैत छैक। कुटल बेङक अवशेष कोनो हड़ाहि माउगिक आङनमे फेकल जाइत छैक जे अपनासँग कएल गेल एहि व्यवहारक हेतु महिलालोकनिकेँ गारि पढ़ैत छलीह। ओ जतबे खीझा खीझा कऽ गारि पढ़ैत छलीह। लोक मान्यताक अनुसार वर्षा ताहि वेगसँ होइत छल।

कृषि कर्मक हेतु वर्षाक महत्ता जगजाहिर अछि आ ताहि हेतु जट जटिनक लोकनाट्य खेलएबाक परम्परा अति प्राचीन कहल जाइत अछि। एहि नाट्यक दुनू पात्र जट आ जटिनक लोक जीवनक शुद्ध दम्पति अछि। जकर नोक झोंक एहि नाट्यमे युगल गीतक रूपमे प्रस्तुत भेल अछि। नाटककार मिथिलाक एहि लोकसाहित्यकेँ संरक्षित कऽ लेबाक दृष्टि जे एकर संकलन कएलन्हि अछि आ एकर मूल रूपकेँ यथावत रखबाक प्रयास

𑒏𑒋𑒪𑒢𑒱 𑒁𑒕𑒱। 𑒋𑒯𑒱 𑒢𑒰𑒙𑓂𑒨𑒧𑒹 𑒢𑒙 𑒢𑒙𑒲𑒏 𑒣𑓂𑒩𑒨𑒼𑒑 𑒣𑓂𑒩𑒰𑒔𑒲𑒢 𑒢𑒰𑒙𑓂𑒨 𑒣𑒩𑒧𑓂𑒣𑒩𑒰𑒏 𑒁𑒢𑒳𑒮𑒰𑒩𑒧𑒹 𑒦𑒹𑒪 𑒁𑒕𑒱। 𑒧𑒯𑒱𑒭𑒰𑒮𑒳𑒩 𑒧𑒳𑒩𑓂𑒠𑒰𑒥𑒰𑒠 𑒋𑒯𑒱 𑒢𑒰𑒙𑒏 𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯𑒏 𑒋𑒏𑒪 𑒢𑒰𑒙𑒏 𑒟𑒱𑒏। 𑒖𑒰𑒯𑒱𑒧𑒹 𑒋𑒏𑒙𑒰 𑒨𑒳𑒫𑒏 𑒁𑒣𑒢 𑒂𑒞𑓂𑒧𑒰𑒏 𑒮𑒿𑒑 𑒑𑒣𑓂𑒣 𑒏𑒩𑒻𑒞 𑒠𑒹𑒐𑒪 𑒖𑒰𑒃𑒞 𑒁𑒕𑒱। 𑒢𑒰𑒙𑓂𑒨 𑒣𑓂𑒩𑒨𑒼𑒑𑒏 𑒠𑒵𑒭𑓂𑒙𑒱 𑒖𑒹 𑒄 𑒋𑒥𑓂𑒮𑒩𑓂𑒛 𑒣𑓂𑒩𑒏𑒵𑒞𑒱𑒏 𑒋𑒏𑒰𑒓𑓂𑒏𑒲 𑒁𑒕𑒱। 𑒖𑒰𑒯𑒱𑒧𑒹 𑒫𑓂𑒨𑒓𑓂𑒑𑓂𑒨, 𑒂𑒏𑓂𑒩𑒼𑒬 𑒍 𑒮𑓂𑒩𑒫𑓂𑒨𑒠𑓂𑒫𑒰𑒩𑒰 𑒨𑒳𑒑𑒲𑒢 𑒨𑒟𑒰𑒩𑓂𑒟𑒏 𑒔𑒱𑒞𑓂𑒩𑒰𑒓𑓂𑒏𑒢 𑒏𑒋𑒪 𑒑𑒹𑒪 𑒁𑒕𑒱। 𑒮𑒧𑒮𑒰𑒧𑒨𑒱𑒏 𑒖𑒲𑒫𑒢𑒏 𑒄 𑒨𑒟𑒰𑒩𑓂𑒟 𑒟𑒱𑒏 𑒖𑒹 𑒂𑒃 𑒮𑒧𑒰𑒖𑒧𑒹 𑒁𑒢𑒹𑒏 𑒥𑒯𑒳 𑒥𑒹𑒙𑒲𑒏 𑒃𑒖𑓂𑒖𑒞𑒱 𑒪𑒳𑒙𑒢𑒱𑒯𑒰𑒩, 𑒠𑒯𑒹𑒖𑒪𑒼𑒦𑒲 𑒁𑒖𑒰𑒖𑒱𑒫𑒏, 𑒑𑒩𑒲𑒥𑒏 𑒧𑒣𑓂𑒣𑒻𑒪 𑒅𑒖𑒻𑒢𑒱𑒯𑒰𑒩, 𑒧𑒯𑒰𑒖𑒢𑒲 𑒫𑒵𑒞𑓂𑒞𑒱𑒮𑒿 𑒮𑒧𑒰𑒖𑒏 𑒬𑒼𑒭𑒝 𑒏𑒋𑒢𑒱𑒯𑒰𑒩, 𑒁𑒢𑒰𑒔𑒰𑒩𑒲 𑒦𑓂𑒩𑒭𑓂𑒙𑒰𑒔𑒰𑒩𑒲𑒪𑒼𑒏𑒢𑒱𑒏 𑒔𑒪𑒞𑒲 𑒕𑒢𑒱 𑒂 𑒍𑒪𑒼𑒏𑒢𑒱 𑒏𑒰𑒢𑒳𑒢𑒏𑒹𑒿 𑒁𑒣𑒢𑒰 𑒏𑒥𑓂𑒖𑒰𑒧𑒹 𑒏𑓄 𑒢𑒱𑒩𑓂𑒠𑓂𑒫𑒢𑓂𑒠𑓂𑒫 𑒫𑒱𑒔𑒩𑒝 𑒏𑒩𑒻𑒞 𑒕𑒟𑒱, 𑒖𑒐𑒢 𑒏𑒱 𑒁𑒢𑓂𑒨𑒰𑒨𑒏 𑒫𑒱𑒩𑒼𑒡 𑒏𑒋𑒢𑒱𑒯𑒰𑒩𑒏𑒹𑒿 𑒃𑒋𑒯 𑒏𑒰𑒢𑒳𑒢 𑒤𑒰𑒿𑒮𑒲𑒏 𑒤𑒢𑓂𑒠𑒰𑒡𑒩𑒱 𑒣𑒯𑒳𑒿𑒔𑒰 𑒠𑒻𑒞 𑒕𑒻𑒏। 𑒢𑒰𑒙𑒏𑒏𑒰𑒩 𑒬𑒼𑒭𑒝 𑒯𑒼𑒃𑒞 𑒫𑒩𑓂𑒑𑒣𑒩 𑒬𑒼𑒭𑒱𑒞 𑒫𑒩𑓂𑒑𑒏 𑒫𑒱𑒖𑒨𑒏 𑒣𑒏𑓂𑒭𑒡𑒰𑒩𑒲 𑒕𑒟𑒱 𑒂 𑒄 𑒮𑒓𑓂𑒏𑒹𑒞 𑒠𑒻𑒞 𑒕𑒟𑒱 𑒖𑒹 𑒏𑒼𑒢𑒰 𑒋𑒏𑒙𑒰 𑒬𑒼𑒭𑒏𑒏𑒹𑒿 𑒯𑒙𑒰𑒋 𑒏𑓄 𑒠𑒹𑒢𑒹 𑒬𑒼𑒭𑒝 𑒮𑒧𑒰𑒣𑓂𑒞 𑒯𑒼𑒧𑓄𑒫𑒰𑒪𑒰 𑒢𑒯𑒱 𑒕𑒻𑒏 𑒏𑒱𑒋𑒏 𑒞𑒿 𑒋𑒏𑒙𑒰 𑒬𑒼𑒭𑒏 𑒧𑒩𑒻𑒞𑒠𑒹𑒩𑒲 𑒠𑒼𑒮𑒩 𑒬𑒼𑒭𑒏 𑒞𑒻𑒨𑒰𑒩 𑒦𑓄 𑒖𑒰𑒃𑒞 𑒕𑒻𑒏। 𑒁𑒫𑒬𑓂𑒨, 𑒖𑒿 𑒬𑒼𑒭𑒱𑒞𑒪𑒼𑒏𑒢𑒱𑒮𑒦𑒏𑒹 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒮𑒧𑒰𑒣𑓂𑒞 𑒏𑒋𑒪 𑒖𑒰 𑒮𑒏𑒻𑒞 𑒕𑒻𑒏।

𑒞𑒯𑒱𑒢𑒰 𑒣𑒹𑒙𑒏 𑒐𑒰𑒞𑒱𑒩 𑒮𑒛𑒏 𑒢𑒰𑒙𑒏 𑒏𑒱𑓀𑒫𑒰 𑒢𑒳𑒏𑓂𑒏𑒛 𑒢𑒰𑒙𑒏 𑒟𑒱𑒏 𑒖𑒹 𑒥𑒱𑒢𑒰 𑒁𑒡𑒱𑒏 𑒢𑒰𑒙𑒏𑒲𑒨 𑒅𑒣𑒏𑒩𑒝 𑒍 𑒩𑒓𑓂𑒑𑒬𑒰𑒪𑒰𑒏 𑒮𑒳𑒢𑒱𑒨𑒼𑒖𑒱𑒞 𑒫𑓂𑒨𑒫𑒮𑓂𑒟𑒰𑒏 𑒏𑒞𑒯𑒳 𑒐𑒹𑒪𑒪 𑒖𑒰 𑒮𑒏𑒻𑒕। 𑒂𑒖𑒳𑒏 𑒫𑓂𑒨𑒮𑓂𑒞 𑒖𑒲𑒫𑒢𑒧𑒹 𑒢𑒰𑒙𑒏 𑒂 𑒩𑒓𑓂𑒑𑒧𑒘𑓂𑒔𑒏𑒹 𑒮𑒰𑒧𑒰𑒢𑓂𑒨 𑒠𑒩𑓂𑒬𑒏𑒪𑒑 𑒮𑓂𑒫𑒨𑓀 𑒣𑒯𑒳𑒿𑒔𑒥𑒰𑒏 𑒔𑒰𑒯𑒲, 𑒞𑒰𑒯𑒱 𑒠𑒵𑒭𑓂𑒙𑒱𑒮𑒿 𑒖𑒹 𑒋𑒯𑒱 𑒏𑒼𑒙𑒱𑒏 𑒢𑒰𑒙𑒏 𑒁𑒦𑒱𑒢𑒫 𑒣𑓂𑒩𑒨𑒼𑒑 𑒟𑒱𑒏। 𑒋𑒯𑒱 𑒢𑒰𑒙𑒏𑒧𑒹 𑒣𑓂𑒩𑒖𑒰𑒞𑒰𑒢𑓂𑒞𑓂𑒩𑒱𑒏 𑒫𑓂𑒨𑒫𑒮𑓂𑒟𑒰𑒧𑒹 𑒦𑓂𑒩𑒭𑓂𑒙𑒰𑒔𑒰𑒩𑒏 𑒫𑒱𑒦𑒱𑒢𑓂𑒢 𑒂𑒨𑒰𑒧𑒣𑒩 𑒏𑒮𑒑𑒩 𑒔𑒼𑒙 𑒏𑒋𑒪 𑒑𑒹𑒪 𑒁𑒕𑒱 𑒂 𑒠𑒩𑓂𑒬𑒏𑒪𑒼𑒏𑒢𑒱𑒏𑒹𑒿 𑒮𑒧𑒰𑒖 𑒍 𑒩𑒰𑒭𑓂𑒙𑓂𑒩𑒧𑒹 𑒫𑓂𑒨𑒰𑒣𑓂𑒞 𑒫𑒱𑒮𑒓𑓂𑒑𑒞𑒱𑒮𑒿 𑒣𑒩𑒱𑒔𑒨 𑒏𑒩𑒰 𑒍𑒏𑒩 𑒢𑒱𑒠𑒰𑒢 𑒮𑒼𑒔𑒥𑒰𑒏 𑒯𑒹𑒞𑒳 𑒧𑒰𑒩𑓂𑒑 𑒣𑓂𑒩𑒬𑒮𑓂𑒞 𑒏𑒋𑒪 𑒑𑒹𑒪 𑒁𑒕𑒱। 𑒋𑒯𑒱 𑒢𑒰𑒙𑒏𑒧𑒹 𑒄 𑒠𑒩𑓂𑒬𑒰𑒍𑒪 𑒑𑒹𑒪 𑒁𑒕𑒱 𑒖𑒹 𑒏𑒼𑒢𑒰 𑒞𑒮𑓂𑒏𑒩𑒲𑒏 𑒧𑒰𑒪 𑒞𑒮𑓂𑒏𑒩 𑒍 𑒢𑒹𑒞𑒰𑒪𑒼𑒏𑒢𑒱𑒥𑒹𑒿 𑒋𑒏 𑒠𑒹𑒬𑒮𑒿 𑒠𑒼𑒮𑒩 𑒠𑒹𑒬 𑒣𑒯𑒳𑒿𑒔𑒰 𑒖𑒰𑒃𑒞 𑒁𑒕𑒱, 𑒏𑒼𑒢𑒰 𑒣𑓂𑒩𑒬𑒰𑒮𑒏𑒪𑒼𑒏𑒢𑒱 𑒦𑓂𑒩𑒭𑓂𑒙𑒰𑒔𑒰𑒩𑒏 𑒬𑒵𑒓𑓂𑒐𑒪𑒰𑒮𑒿 𑒂𑒥𑒠𑓂𑒡 𑒕𑒟𑒱 𑒂 𑒖𑒢𑒮𑒰𑒧𑒰𑒢𑓂𑒨𑒏 𑒬𑒼𑒭𑒝𑒧𑒹 𑒪𑒰𑒑𑒪 𑒕𑒟𑒱, 𑒏𑒼𑒢𑒰 𑒢𑒹𑒞𑒰 𑒪𑒼𑒏𑒢𑒱 𑒙𑒱𑒏𑒙 𑒣𑒋𑒥𑒰𑒏 𑒪𑒹𑒪 𑒏𑒳𑒞𑓂𑒮𑒱𑒞𑒮𑒿 𑒏𑒳𑒞𑓂𑒮𑒱𑒞 𑒏𑒩𑓂𑒧 𑒏𑒩𑒥𑒰𑒏 𑒪𑒹𑒪 𑒞𑒞𑓂𑒣𑒩 𑒩𑒯𑒻𑒞 𑒕𑒟𑒱। 𑒏𑒼𑒢𑒰 𑒖𑒢𑒞𑒰𑒏

𑒩𑒐𑒫𑒰𑒩𑒪𑒼𑒏𑒢𑒱 𑒖𑒢𑒞𑒰𑒏 𑒏𑒪𑓂𑒨𑒰𑒝𑒏 𑒧𑒠𑒠𑒏𑒱 𑒁𑓀𑒬 𑒁𑒣𑒢𑒹 𑒐𑒰 𑒑𑒹𑒪 𑒏𑒩𑒻𑒞 𑒕𑒟𑒱 𑒂 𑒬𑒱𑒏𑓂𑒭𑒰𑒖𑒑𑒞𑒧𑒹 𑒧𑒰𑒮𑓂𑒙𑒩𑒖𑒲𑒪𑒼𑒏𑒢𑒱 𑒣𑒰𑒃𑒏 𑒥𑒪𑒣𑒩 𑒧𑒹𑒡𑒰𑒫𑒲 𑒕𑒰𑒞𑓂𑒩 𑒪𑒼𑒏𑒢𑒱𑒏 𑒮𑓂𑒟𑒰𑒢𑒣𑒩 𑒏𑒧𑒖𑒼𑒩𑒼 𑒕𑒰𑒞𑓂𑒩𑒏𑒹𑒿 𑒧𑒹𑒡𑒰 𑒮𑒴𑒔𑒱𑒧𑒹 𑒂𑒑𑒰𑒿 𑒥𑒜𑒰 𑒠𑒹𑒥𑒰𑒏 𑒨𑒞𑓂𑒢𑒧𑒹 𑒪𑒱𑒣𑓂𑒞 𑒩𑒯𑒻𑒞 𑒕𑒟𑒱।

𑒢𑒹𑒞𑒰 𑒖𑒲 𑒂𑒥𑒱 𑒩𑒯𑒪 𑒕𑒟𑒱 𑒋𑒏𑒰𑓀𑒏𑒲 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒣𑓂𑒩𑒖𑒰𑒞𑒰𑒢𑓂𑒞𑓂𑒩𑒲𑒨 𑒬𑒰𑒮𑒢𑒏 𑒫𑒱𑒦𑒱𑒢𑓂𑒢 𑒫𑒱𑒮𑓀𑒑𑒞𑒱𑒏𑒱 𑒠𑒱𑒑𑓂𑒠𑒩𑓂𑒬𑒢 𑒏𑒩𑒥𑒻𑒞 𑒁𑒕𑒱। 𑒋𑒯𑒱 𑒢𑒰𑒙𑒏𑒧𑒹 𑒢𑒰𑒙𑒏𑒏𑒰𑒩 𑒖𑒢𑒞𑒰𑒏 𑒮𑒧𑒮𑓂𑒨𑒰𑒏 𑒧𑒴𑒪𑒏𑒹𑒿 𑒮𑓂𑒣𑒮𑓂𑒙 𑒏𑒩𑒥𑒰𑒏 𑒅𑒠𑒹𑒬𑓂𑒨𑒮𑒿 𑒏𑒟𑒰 𑒮𑒴𑒞𑓂𑒩 𑒖𑒼𑒛𑓃𑒪𑒢𑒱 𑒁𑒕𑒱। 𑒢𑒰𑒙𑓂𑒨𑒰𑒩𑒧𑓂𑒦𑒧𑒹 𑒮𑒴𑒞𑓂𑒩𑒡𑒰𑒩 𑒍 𑒢𑒙𑒲 𑒏𑒪𑒰𑒏𑒰𑒩𑒪𑒼𑒏𑒢𑒱𑒏 𑒯𑒛𑓃𑒞𑒰𑒪𑒮𑒿 𑒮𑒲𑒠𑒞𑒱 𑒠𑒹𑒐𑒱 𑒣𑒛𑓃𑒻𑒞 𑒕𑒟𑒱। 𑒃𑒪𑒼𑒏𑒢𑒱 𑒏𑒟𑒰𑒢𑒏 𑒞𑒏𑒥𑒰𑒏 𑒣𑓂𑒩𑒨𑒰𑒮𑒧𑒹 𑒕𑒟𑒱। 𑒞𑒰𑒫𑒞𑓂 𑒋𑒏𑒙𑒰 𑒖𑒳𑒪𑒳𑒮𑒏 𑒮𑓂𑒫𑒩 𑒮𑒳𑒢𑒱 𑒣𑒛𑓃𑒻𑒕। 𑒖𑒰𑒯𑒱𑒧𑒹 𑒧𑒯𑒿𑒑𑒲𑒏 𑒮𑒧𑒮𑓂𑒨𑒰 𑒁𑒞𑓂𑒨𑒢𑓂𑒞 𑒮𑒰𑒧𑒰𑒢𑓂𑒨 𑒥𑒳𑒗𑒢𑒰 𑒖𑒰𑒃𑒞 𑒕𑒢𑒱 𑒂 𑒔𑒳𑒿𑒏𑒱 𑒪𑒼𑒏 𑒋𑒏𑒩𑒰 𑒞𑒹𑒢𑒰 𑒏𑓄 𑒏𑓄 𑒁𑒅𑒖𑒰 𑒑𑒹𑒪 𑒁𑒕𑒱 𑒖𑒹 𑒃 𑒢𑒰𑒙𑒏𑒏 𑒫𑒱𑒭𑒨 𑒩𑒴𑒣𑒧𑒹 𑒖𑓂𑒫𑒪𑒢𑓂𑒞 𑒢𑒯𑒱 𑒥𑒳𑒗𑒢𑒰 𑒖𑒰𑒃𑒞 𑒕𑒢𑒱। 𑒞𑒞 :𑒣𑒩 𑒦𑓂𑒩𑒭𑓂𑒙𑒰𑒔𑒰𑒩𑒏 𑒫𑒱𑒩𑒳𑒠𑓂𑒡 𑒖𑒳𑒪𑒳𑒮 𑒠𑒹𑒐𑒱 𑒣𑒛𑓃𑒻𑒞 𑒕𑒢𑒱। 𑒂 𑒦𑓂𑒩𑒭𑓂𑒙𑒰𑒔𑒰𑒩𑒏 𑒮𑒧𑒮𑓂𑒨𑒰𑒏𑒹𑒿 𑒏𑒟𑒰𑒢𑒏𑒧𑒹 𑒪𑓄 𑒢𑒰𑒙𑒏 𑒐𑒹𑒪𑒥𑒰𑒏 𑒧𑒰𑒢𑒮𑒱𑒏𑒞𑒰 𑒥𑒢𑒥𑒻𑒞 𑒕𑒟𑒱। 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒃𑒯𑒼 𑒂𑒥 𑒖𑓂𑒫𑒪𑒢𑓂𑒞 𑒮𑒧𑒮𑓂𑒨𑒰 𑒢𑒯𑒱 𑒥𑒳𑒗𑒢𑒰 𑒖𑒰𑒃𑒞 𑒕𑒢𑒱। 𑒏𑒰𑒩𑒝 𑒪𑒼𑒏 𑒏𑒼𑒢𑒼 𑒣𑓂𑒩𑒏𑒰𑒩𑒏 𑒮𑒩𑒏𑒰𑒩𑒲 𑒏𑒰𑒖𑒏 𑒯𑒹𑒞𑒳 𑒒𑒳𑒮𑒏 𑒪𑒹𑒢 𑒠𑒹𑒢𑒏𑒹 𑒁𑒅𑒖𑒰 𑒏𑓄 𑒋𑒏𑒙𑒰 𑒮𑓂𑒫𑒲𑒏𑒵𑒞𑒱 𑒠𑓄 𑒔𑒳𑒏𑒪 𑒕𑒻𑒏। 𑒞𑒞:𑒣𑒩 𑒬𑒰𑒢𑓂𑒞𑒱 𑒮𑒳𑒩𑒏𑓂𑒭𑒰𑒏 𑒯𑒹𑒞𑒳 𑒣𑓂𑒩𑒬𑒰𑒮𑒢𑒏 𑒫𑒱𑒩𑒼𑒡𑒧𑒹 𑒖𑒳𑒪𑒳𑒮 𑒠𑒹𑒐𑒱 𑒣𑒛𑓃𑒻𑒞 𑒕𑒢𑒱। 𑒞𑒐𑒢 𑒍 𑒁𑒣𑒢 𑒢𑒰𑒙𑒏𑒏 𑒯𑒹𑒞𑒳 𑒬𑒰𑒢𑓂𑒞𑒱 𑒮𑒳𑒩𑒏𑓂𑒭𑒰𑒏 𑒮𑒧𑒮𑓂𑒨𑒰𑒏𑒹𑒿 𑒏𑒟𑒰𑒢𑒏 𑒩𑒴𑒣𑒧𑒹𑒿 𑒑𑓂𑒩𑒯𑒝 𑒏𑒩𑓄 𑒔𑒰𑒯𑒻𑒞 𑒕𑒟𑒱। 𑒏𑒱𑒋𑒏 𑒞𑒿 𑒃𑒯𑒼 𑒮𑒧𑒮𑓂𑒨𑒰 𑒖𑒛𑓃𑒱𑒂𑒋𑒪 𑒥𑒳𑒗𑒢𑒰 𑒖𑒰𑒃𑒞 𑒕𑒢𑒱। 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒞𑒐𑒢𑒹 𑒥𑒹𑒩𑒼𑒖𑒑𑒰𑒩𑒪𑒼𑒏𑒢𑒱𑒏 𑒋𑒏𑒙𑒰 𑒖𑒳𑒪𑒳𑒮 𑒠𑒹𑒐𑒱 𑒍 𑒥𑒹𑒩𑒼𑒖𑒑𑒰𑒩𑒲𑒋𑒏𑒹𑒿 𑒖𑓂𑒫𑒪𑒢𑓂𑒞 𑒮𑒧𑒮𑓂𑒨𑒰 𑒧𑒰𑒢𑒱 𑒏𑒟𑒰𑒢𑒏𑒏 𑒮◌𑒵𑒖𑒢 𑒏𑒩𑒥𑒰𑒏 𑒫𑓂𑒨𑒾𑒞 𑒏𑒩𑓄 𑒪𑒑𑒻𑒞 𑒕𑒟𑒱। 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒣𑒳𑒢 : 𑒋𑒏𑒙𑒰 𑒮𑒩𑒏𑒰𑒩𑒲 𑒖𑒳𑒪𑒳𑒮𑒣𑒩 𑒢𑒖𑒩𑒱 𑒖𑒰𑒃𑒞 𑒕𑒢𑒱। 𑒖𑒰𑒯𑒱𑒧𑒹 𑒫𑒱𑒩𑒼𑒡𑒮𑒦𑒯𑒏 𑒫𑒱𑒩𑒼𑒡𑒏 𑒮𑒧𑒮𑓂𑒨𑒰, 𑒏𑒩𑓂𑒧𑒔𑒰𑒩𑒲𑒪𑒼𑒏𑒢𑒱𑒏 𑒯𑒛𑓃𑒞𑒰𑒪𑒏 𑒮𑒧𑒮𑓂𑒨𑒰, 𑒬𑒰𑒢𑓂𑒞𑒱 𑒮𑒳𑒩𑒏𑓂𑒭𑒰𑒏 𑒦𑒓𑓂𑒑𑒏 𑒮𑒧𑒮𑓂𑒨𑒰 𑒂𑒠𑒱𑒏𑒱 𑒣𑓂𑒩𑒞𑒱𑒩𑒼𑒡𑒰𑒞𑓂𑒧𑒏 𑒮𑓂𑒫𑒩 𑒮𑒳𑒢𑒱 𑒣𑒛𑓃𑒻𑒕 𑒂 𑒋𑒯𑒱 𑒮𑒧𑒮𑓂𑒨𑒰𑒮𑒦𑒏𑒹𑒿 𑒢𑒰𑒙𑒏𑒲𑒨 𑒮𑓂𑒫𑒩𑒴𑒣 𑒣𑓂𑒩𑒠𑒰𑒢 𑒏𑒩𑒥𑒰𑒏 𑒧𑒢 𑒥𑒢𑒥𑒻𑒞 𑒕𑒟𑒱। 𑒋𑒯𑒱𑒞𑒩𑒯𑒹𑒿 𑒋𑒯𑒱 𑒋𑒏𑒰𑒓𑓂𑒏𑒲𑒏 𑒧𑒰𑒡𑓂𑒨𑒧𑒹 𑒢𑒰𑒙𑒏𑒏𑒰𑒩 𑒣𑓂𑒩𑒖𑒰𑒞𑒰𑒢𑓂𑒞𑓂𑒩𑒲𑒨 𑒫𑓂𑒨𑒫𑒮𑓂𑒟𑒰𑒧𑒹 𑒅𑒞𑓂𑒣𑒢𑓂𑒢 𑒫𑒱𑒦𑒱𑒢𑓂𑒢 𑒮𑒧𑒮𑓂𑒨𑒰𑒮𑒦𑒯𑒏 𑒮𑒓𑒼𑒩 𑒏𑓄 𑒃 𑒣𑓂𑒩𑒠𑒩𑓂𑒬𑒱𑒞 𑒏𑒩𑒥𑒰𑒏 𑒣𑓂𑒩𑒨𑒰𑒮 𑒏𑒋𑒪𑒢𑒱 𑒁𑒕𑒱 𑒖𑒹 𑒂𑒃 𑒞𑒞𑒹𑒏 𑒮𑒧𑒮𑓂𑒨𑒰 𑒁𑒕𑒱 𑒖𑒹 𑒮𑒦𑒣𑒩 𑒕𑒴𑒙 𑒕𑒴𑒙 𑒏𑓄 𑒢𑒰𑒙𑒏 𑒐𑒹𑒪𑒪 𑒖𑒰

सकैछ। कोनो समस्या ककरोसँ कम नहि अछि मुदा सबसँ बड़का समस्या थिक भूख जे प्रशासनतन्त्रक व्यवस्थाक देन थिक। एहि समस्याक कारणे लोकजीवन अस्त-व्यस्त भेल अछि। मुदा ई कोनो समाधान प्रस्तुत नहि कऽ पबैत अछि। अवश्य भूख करनिहारकेँ एकटा आत्मसन्तोष होइत छैक। जे ओ अपन अधिकारक प्रयोग कऽ पाबि रहल अछि। आ एहि भूखक समस्याक मूलमे छथि राजनेतालोकनि जे मूल समस्यासँ जनताकेँ भ्रमित कऽ अपन स्वार्थ साधनमे लागल छथि। तेँ प्रशासनतन्त्रमे जाहि एकमात्र यन्त्रक चारूकात सबटा समस्या घुमैत अछि, से थिकाह नेता जीलोकनि। यावतधरि हिनकालोकनिक चरित्रमे सुधार नहि होयत, तावत प्रशासनतन्त्र लोककल्याणकारी नहि भऽ सकैछ आ ने कोनो समस्याक समाधान भऽ सकैछ। एहि तरहेँ एहि नाटकमेँ वास्तविक जीवनक उद्घाटन कऽ अभिनव कलाक माध्यमे एकटा विशिष्ट विचारधाराक अभिव्यक्ति भेल अछि जे लोकजगतकेँ प्रेरित प्रभावित करबाक दृष्टिए सशक्त अछि।

हम घुरी अयलहुँ मीत क्षेत्रवादसँ ग्रस्त नेपालक लोकजीवनक अन्तःकथापर आधारित अछि। क्षेत्रक आधारपर नेपालक लोक दू भागमे बँटल अछि। पहाड़ी आ मधेसी। पहाड़ीलोकनि पहाड़पर रहैत छथि आ मधेसीलोकनि तराइमे। पहाड़ीलोकनि, मधेसीलोकनि प्रति नीक भाव नहि रखैत छथि। जकर कारणे नेपाली मानस दू भागमे बाटि गेल अछि। स्वभावतः पहाड़ी आ मधेसीक राष्ट्रीयता एक रहलाक बादो दुनूक बीच दूरी बढ़ल अछि। जे पारस्परिक संघर्षक रूप लऽ लेलक अछि। एहि संघर्षक कारणे पहाड़ीलोकनि मधेसीलोकनिक बीच आ मधेसीलोकनि पहाड़ीलोकनिक बीच उत्पीड़ित होइत छथि। उत्पीड़नक अतिक तखन होइछ जखन मधेशमे बसल कोनो पहाड़ीके अपन चल अचल सम्पत्ति अल्प मूल्यमे बेचि प्रव्रजन करबाक स्थिति बनैत छैक। रामेश्वर पहाड़ी अछि मुदा बहुत दिन सँ मधेसीलोकनिक बीच बसल अछि आ ओकरासभक सँग आत्मीयता बनौने अछि। मुदा राजनीतिक षड़यन्त्रक कारणे ओकरा प्रव्रजित होएबाक स्थिति बनैत छैक। मुदा ओकर मधेसी मीतकेँ ई पसन्नि नहि छैक। दुनूके बीच

𑒁𑒢𑓂𑒞𑒩𑒓𑓂𑒑 𑒮𑒧𑓂𑒥𑒢𑓂𑒡 𑒕𑒻𑒏। 𑒁𑒢𑓂𑒞𑒞𑓁 𑒍 𑒣𑒯𑒰𑒛𑓃𑒲 𑒁𑒣𑒢 𑒖𑒢𑓂𑒧𑒦𑒴𑒧𑒱𑒏 𑒣𑒩𑒱𑒞𑓂𑒨𑒰𑒑 𑒢𑒯𑒱 𑒏𑓄 𑒣𑒥𑒻𑒞 𑒁𑒕𑒱 𑒂 𑒣𑒳𑒢𑓁 𑒁𑒣𑒢 𑒫𑒰𑒮𑒮𑓂𑒟𑒪𑒣𑒩 𑒒𑒳𑒩𑒱 𑒁𑒥𑒻𑒞 𑒁𑒕𑒱। 𑒕𑒯𑒼𑒕𑒱𑒞 𑒩𑒰𑒭𑓂𑒙𑓂𑒩𑒲𑒨𑒞𑒰 𑒥𑒲𑒔 𑒧𑒰𑒢𑒫𑒲𑒨 𑒮𑓀𑒫𑒹𑒠𑒢𑒰𑒏 𑒅𑒣𑒮𑓂𑒟𑒰𑒢 𑒋𑒯𑒱 𑒢𑒰𑒙𑒏𑒏𑒹𑒿 𑒁𑒞𑓂𑒨𑒢𑓂𑒞 𑒮𑓂𑒞𑒩𑒲𑒨 𑒥𑒢𑒰 𑒠𑒻𑒞 𑒁𑒕𑒱।

𑒮𑒳𑒐𑒲𑒣𑒩 𑒃𑒖𑒼𑒞 𑒣𑓂𑒩𑒞𑒲𑒏 𑒢𑒰𑒙𑒏 𑒟𑒱𑒏। 𑒋𑒯𑒱𑒧𑒹 𑒃𑒖𑒼𑒞 𑒣𑓂𑒩𑒞𑒱𑒢𑒱𑒡𑒱𑒞𑓂𑒫 𑒏𑒩𑒻𑒞 𑒁𑒕𑒱 𑒧𑒰𑒢𑒫𑒏 𑒮𑒳𑒐𑓂𑒐𑒲, 𑒮𑒧𑓂𑒣𑒢𑓂𑒢, 𑒮𑒳𑒢𑓂𑒠𑒩 𑒍 𑒂𑒏𑒩𑓂𑒭𑒏 𑒖𑒲𑒫𑒢, 𑒁𑒢𑓂𑒯𑒰𑒩 𑒣𑓂𑒩𑒞𑒱𑒢𑒱𑒡𑒱𑒞𑓂𑒫 𑒏𑒩𑒻𑒞 𑒁𑒕𑒱 𑒍𑒯𑒱 𑒮𑒧𑒮𑓂𑒞 𑒫𑒱𑒮𑒓𑓂𑒑𑒞𑒱𑒏 𑒖𑒹 𑒧𑒰𑒢𑒫 𑒖𑒲𑒫𑒢𑒏𑒹𑒿 𑒠𑒳𑓁𑒐𑒧𑒨 𑒥𑒢𑒰 𑒠𑒹𑒢𑒹 𑒁𑒕𑒱। 𑒮𑒳𑒐𑒲 𑒟𑒲𑒏 𑒍 𑒮𑓂𑒟𑒰𑒢 𑒖𑒞𑓄 𑒫𑒱𑒮𑒓𑓂𑒑𑒞𑒱𑒮𑒦𑒮𑒿 𑒮𑓀𑒒𑒩𑓂𑒭 𑒏𑓄 𑒮𑒳𑒐𑒲𑒣𑒳𑒩 𑒣𑒯𑒳𑒿𑒔𑒥𑒰𑒏 𑒂𑒫𑒬𑓂𑒨𑒏𑒞𑒰 𑒕𑒻𑒏। 𑒂𑒃 𑒑𑒩𑒲𑒥𑒲, 𑒥𑒹𑒩𑒼𑒖𑒑𑒰𑒩𑒲, 𑒯𑒞𑓂𑒨𑒰, 𑒦𑓂𑒩𑒭𑓂𑒙𑒰𑒔𑒰𑒩, 𑒪𑒴𑒙𑒱, 𑒥𑒪𑒰𑒞𑓂𑒏𑒰𑒩, 𑒔𑒞𑒱𑒏𑒰𑒩, 𑒠𑒯𑒹𑒖 𑒣𑓂𑒩𑒟𑒰, 𑒔𑒼𑒩𑒲, 𑒛𑒏𑒻𑒞𑒲, 𑒁𑒢𑒰𑒔𑒰𑒩, 𑒂𑒠𑒱 𑒥𑒱𑒦𑒱𑒢𑓂𑒢 𑒮𑒧𑒮𑓂𑒨𑒰 𑒧𑒰𑒢𑒫 𑒖𑒲𑒫𑒢𑒏𑒹𑒿 𑒠𑒳𑒦𑒩 𑒏𑒩𑒢𑒹 𑒕𑒻𑒏। 𑒄 𑒮𑒧𑒮𑓂𑒨𑒰𑒮𑒦 𑒨𑒰𑒫𑒞 𑒠𑒴𑒩 𑒢𑒯𑒱 𑒯𑒋𑒞 𑒧𑒰𑒢𑒫 𑒢𑒲𑒏𑒖𑒏𑒰𑒿 𑒖𑒲𑒥𑒱 𑒢𑒯𑒱 𑒮𑒏𑒻𑒕। 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒄 𑒮𑒧𑒮𑓂𑒨𑒰𑒮𑒦 𑒠𑒴𑒩 𑒯𑒋𑒞 𑒏𑒼𑒢𑒰, 𑒞𑒰𑒯𑒱𑒯𑒹𑒞𑒳 𑒯𑒰𑒟𑒣𑒩 𑒯𑒰𑒟 𑒡𑓄 𑒥𑒻𑒮𑒪𑒰𑒮𑒿 𑒏𑒰𑒖 𑒢𑒯𑒱 𑒔𑒪𑒱 𑒮𑒏𑒻𑒞 𑒕𑒻𑒏। 𑒋𑒏𑒩𑒰𑒪𑒹𑒪 𑒔𑒰𑒯𑒱 𑒏𑒩𑓂𑒧𑒚𑒞𑒰 𑒂 𑒮𑒰𑒯𑒮। 𑒄 𑒮𑒰𑒯𑒮 𑒢𑒹 𑒞𑓄 𑒍𑒯𑒱 𑒮𑒳𑒫𑒱𑒡𑒰𑒦𑒼𑒑𑒲 𑒮𑒧𑒰𑒖𑒪𑒑 𑒕𑒻𑒏 𑒖𑒹 𑒏𑒰𑒢𑒧𑒹 𑒞𑒴𑒩 𑒚𑒴𑒮𑒱 𑒁𑒣𑒢𑒰𑒧𑒹 𑒧𑒮𑓂𑒞 𑒁𑒕𑒱 𑒂 𑒢𑒹 𑒏𑓂𑒩𑒰𑒢𑓂𑒞𑒠𑒩𑓂𑒬𑒲 𑒍𑒯𑒢 𑒪𑒼𑒏𑒪𑒑 𑒖𑒹 𑒮𑒧𑒰𑒖𑒱𑒏 𑒖𑒛𑓃𑒞𑒰𑒏𑒹𑒿 𑒞𑒼𑒛𑓃𑒥𑒰𑒏 𑒮𑓂𑒫𑒰𑒓𑓂𑒑 𑒧𑒰𑒞𑓂𑒩 𑒩𑒔𑒻𑒞 𑒁𑒕𑒱। 𑒫𑒮𑓂𑒞𑒳𑒞𑓁 𑒖𑒐𑒢 𑒧𑒖𑒠𑒴𑒩 𑒂 𑒏𑒱𑒮𑒰𑒢 𑒁𑒣𑒢 𑒂𑒖𑒲𑒫𑒱𑒏𑒰𑒏 𑒣𑓂𑒩𑒞𑒱 𑒫𑒤𑒰𑒠𑒰𑒩 𑒩𑒯𑒻𑒞 𑒮𑓀𑒒𑒩𑓂𑒭𑒬𑒲𑒪 𑒯𑒋𑒞 𑒞𑒐𑒢𑒹 𑒮𑒧𑒰𑒖𑒱𑒏 𑒫𑒱𑒠𑓂𑒩𑒳𑒣𑒞𑒰 𑒮𑒥𑒣𑒩 𑒫𑒱𑒖𑒨 𑒣𑓂𑒩𑒰𑒣𑓂𑒞 𑒏𑓄 𑒁𑒢𑓂𑒯𑒰𑒩𑒏𑒹𑒿 𑒣𑒩𑒰𑒮𑓂𑒞 𑒏𑓄 𑒮𑒏𑒞 𑒂 𑒮𑒧𑓂𑒣𑒢𑓂𑒢 𑒖𑒲𑒫𑒢 𑒖𑒲𑒥𑒱 𑒮𑒏𑒞। 𑒢𑒰𑒙𑒏𑒏𑒰𑒩 𑒬𑓂𑒩𑒧𑒱𑒏 𑒫𑒩𑓂𑒑𑒰𑒏 𑒣𑓂𑒩𑒞𑒱𑒭𑓂𑒚𑒰 𑒏𑒩𑒻𑒞 𑒣𑒳𑒩𑒳𑒭 𑓒 𑒮𑒿 𑒏𑒯𑒥𑒻𑒞 𑒕𑒟𑒱 𑒯𑒩 𑒂 𑒣𑒰𑒪𑒼 𑒮𑒱𑒜𑓃𑒲𑒏 𑒠𑒳𑒢 𑒛𑒰𑒜𑓃 𑒯𑒻𑒞। 𑒥𑒛𑓃𑒏𑒰 𑒣𑒻𑒒 𑒣𑒾𑒠𑒰𑒢। 𑒂 𑒣𑒰𑒪𑒼𑒧𑒹 𑒖𑒹 𑒥𑒰𑒢𑓂𑒯𑒪 𑒁𑒕𑒱 𑒞𑒰𑒯𑒱 𑒖𑒾𑒩𑒮𑒿 𑒣𑒾𑒠𑒰𑒢 𑒥𑒰𑒢𑓂𑒯𑒪 𑒖𑒰𑒋𑒞। 𑒋𑒢𑒰 𑒏𑓄 𑒔𑒜𑓃𑒱 𑒣𑒯𑒳𑒿𑒔𑒱 𑒖𑒰𑒋𑒥 𑒃𑒖𑒼𑒞𑒣𑒳𑒩। 𑒫𑒮𑓂𑒞𑒳𑒞 ? 𑓒 𑒢𑒰𑒙𑒏 𑒮𑒧𑒰𑒖𑒱𑒏 𑒩𑒰𑒖𑒢𑒲𑒞𑒱𑒏 𑒖𑒑𑒞𑒧𑒹 𑒣𑓂𑒩𑒨𑒰𑒣𑓂𑒞 𑒫𑒱𑒠𑓂𑒩𑒳𑒣𑒞𑒰𑒮𑒿 𑒮𑓀𑒒𑒩𑓂𑒭 𑒏𑒩𑒥𑒰𑒏 𑒂𑒫𑒯𑒢 𑒏𑒩𑒻𑒞 𑒁𑒕𑒱। 𑒂 𑒥𑒲𑒔𑒳 𑒥𑒰𑒖𑒳 𑒅𑒚𑒪 𑒑𑓂𑒩𑒰𑒧𑓂𑒨 𑒖𑒲𑒫𑒢𑒧𑒹 𑒔𑒪𑒻𑒞 𑒏𑒴𑒙𑒢𑒲𑒞𑒱𑒏 𑒣𑒩𑓂𑒠𑒰𑒤𑒰𑒮 𑒏𑒩𑒻𑒞 𑒁𑒕𑒱। 𑒋𑒏𑒩 𑒢𑒰𑒨𑒏𑒧𑒹 𑒁𑒕𑒱 𑒥𑒲𑒔𑒳 𑒖𑒹 𑒋𑒏𑒙𑒰 𑒔𑒰𑒯𑒏 𑒠𑒼𑒏𑒰𑒢 𑒔𑒪𑒥𑒻𑒞 𑒁𑒕𑒱। 𑒋𑒯𑒱 𑒠𑒼𑒏𑒰𑒢𑒏 𑒏𑒰𑒩𑒝𑒹 𑒍 𑒑𑒰𑒧𑒏 𑒑𑒞𑒱𑒫𑒱𑒡𑒱𑒮𑒿 𑒣𑒩𑒱𑒔𑒱𑒞 𑒯𑒼𑒃𑒞 𑒩𑒯𑒻𑒞 𑒁𑒕𑒱। 𑒁𑒒𑒼𑒩𑒲 𑒔𑒾𑒡𑒩𑒲 𑒑𑓂𑒩𑒰𑒧𑒣𑓂𑒩𑒡𑒰𑒢 𑒁𑒕𑒱।

जकरा समयमे गाममे सुख - शान्ति व्याप्त छैक। मुदा किछु लोककेँ ओ नहि सोहाइत छैक। एहन स्वार्थी तत्व ग्रामक प्रधानविरुद्ध षड्यन्त्र करैत अछि। ओसभ ग्रामप्रधानक एकटा मित्रकेँ ग्रामप्रधान बनबाक हेतु चुनावमे ठाढ़ करबा दैत अछि। परिणामतः दुनु मित्रक बीचमे वैमनस्य भऽ जाइत छैक। मुदा बौधु षड्यन्त्रकारीसभक पोल खोलि दैत अछि आ गाम पसाहि लगबासँ बाँचि जाइत अछि। एहितरहेँ नाटकमे ग्राम्य जीवनक विद्रुपताविरुद्ध उभारैत जनचेतनाकेँ साकार कएल गेल अछि।

संग्रहक सम्वायकि पैघ एकाङ्की अछि सुरज उगबासँ पहिने । ई सात दृश्यमे विभाजित अछि। ई एकगोट रोमानी अर्थात स्वच्छन्दवादी नाटक थिक। एहिमे प्रेमक स्वच्छन्दतापर बेस बल देल गेल अछि। आ ओकर मार्गमे उपस्थित होबऽबला विघ्न बाधाक सामना अत्यन्त सहज ढङ्गसँ होइत देखाओल गेल अछि। एहि नाटकमे नायक ओ नायिका विवाहमे विघ्न-बाधा होइतो अत्यन्त हर्ष आ उल्लासक वातावरणमे प्रदर्शन भेल अछि।

एकर नायक अशोक पढ़ि लिखि कऽ नोकरी करैत अछि मुदा एहि हेतुएँ नोकरी छोड़ि दैत अछि जे ओकर मालिक अवैध व्यापारमे लागल रहैत छैक। आ तकरे ताकछेम करबाक लेल ओकरा नियुक्त कएने रहैत छैक। नोकरी छोड़बाक बाद ओ बेरोजगार भऽ गामक सङ्गीसभक कुसङ्गतिमे रहऽ लगैत अछि आ व्यक्तिगतरुपेँ स्वच्छ रहितो अपन नेशा मित्रसभक कारणे बदनाम होइत चलि जाइत अछि जाहिसँ ओकर माता पिता दुःखी रहऽ लगैत छथिन। बेर-बेर कोशिश कएलाक बादो अशोककेँ नोकरी नहि भेटि पबैत छैक आ ओ अपन पेशनयाली पितापर आश्रित रहऽ लगैत अछि।

अशोकक पिता अपन सकल अर्जित सम्पति अशोकक पढ़ाइमे लगा दैने छथाह। आ किछु करजा भऽ गेल छलनि जकर कारणे गोतिया हुनका आ हुनका पत्नीकसँग दुर्व्यवहारपर उतारू जाइत अछि। अशोककेँ ई नहि नीक लगैत छैक आ ओ गोतियासँ लड़ि जाए चाहैत अछि। ओ मुहक कतेक गुमा सुदि

जोड़ि कऽ ओकरा पैतृक घराड़ी हड़पबापर तुलल छैक। पुरा वर्ग एहि महाजनी वृत्तिक प्रतिनिधि करऽ चाहैत अछि मुदा अन्धविश्वासमे जकड़ल ओकरासबहक माता पिता अन्यायी महाजनकेँ बेरपर ठाढ़ होएबाक कृपा करबाक कृतज्ञताक कारणसँ नहिँ कऽ दैत छैक। मुदा अशोककेँ अपन माता पिताक अपमान नहिँ सहल जाइत अछि। ओ गोराइतक डेउढ़ी धरि घुमैत अछि। मुदा ओतऽ गोराइतक बेटी ओकरा गोराइतसँ भेँट होबऽ दैत छैक। ओ अपन गहनासब प्रदान कऽ ओकरा ऋणमुक्त भऽ जाए कहैत छैक।

गोराइतक बेटी लक्ष्मीसँ अशोक गहना नहि लैत अछि। लक्ष्मी अशोककेँ अपन पिताक महाजनी वृत्तिक विरुद्ध संघर्ष करबाक हेतु सङ्गठित प्रयास करबाक मन्त्रणा दैत छैक आ ओहिमे आवश्यकता पड़लापर अपनो सहयोग देबाक वचन दैत छैक। अन्ततः अशोक लक्ष्मीसँ विवाह कऽ लेबाक निर्णय लैत अछि आ लक्ष्मीयो ताहि हेतु तैयार भऽ जाइत अछि। दुनूक विवाहमे गोराइत विघ्न बाधा उत्पन्न करऽ चाहैत अछि मुदा कन्याक बालिग रहबाक कारणे आ ओकर स्वीकृतिसँ विवाह होएबाक कारणे ओ विवाह रोकि नहि पबैत अछि। आ एहितरहेँ महाजनक अन्यायी वृत्तिक अन्त होइत छैक।

एहि नाटकमे महाजनी वृत्तिक जतेक सुन्दर आ सजीव उपस्थापन भेल अछि, ततेक ओकराविरुद्ध संघर्षक नहि आ ने स्वाभाविक प्रेमक। लक्ष्मी आ अशोकक प्रेममे ततेक असहजता अछि जे वस्तुविन्यासपर प्रश्न उठि सकैत अछि। तथापि रङ्गमञ्चीय दृष्टिसँ ई नाटक सनिमा शैलीक सफल नाटक थिक।

मैथिली नाट्य साहित्यक इतिहास अत्यन्त प्राचीन अछि। संस्कृत नाटकमे मैथिलीक गेय पदावलीक सम्मिलनकेँ जँ मैथिली नाटकक इतिहास मानी तँ आठसओ वर्ष पुरान अछि। नेपाल मैथिली नाटक आ रङ्गमञ्चक एकटा महत्वपूर्ण केन्द्रक रूपमे सत्रहम अठारहम शताब्दी धरि जानल जाइत रहल। मुदा परवर्ती कालमे ओहिठामसँ मैथिली नाटकक स्रोत जेना सुखा गेल छल। मुदा श्री [illegible] जीक प्रयाससँ बुझना जाइत अछि जे आधुनिक मैथिली

नाटक अपन सकल समाजक संग नेपालमे पल्लवित पुष्पित भऽ रहल अछि आ युगानुरूप अन्यान्य भाषाक समकक्ष चिन्तनक प्रतिस्पर्धामे लागल अछि। एहि नाटकसंग्रहसँ ई स्पष्ट प्रतीत होइत अछि जे भ्रमरजी प्रयोगधर्मी नाटककार छथि, नाट्यशैलीक विविध प्रयोगमे सिद्धहस्त छथि चाहे ओ पारम्परिक शैली हो कि वा अत्याधुनिक।

भ्रमर जीक एकाङ्की नाटकसभमे अधिकांश वस्तु विन्यास प्रासङ्गिक अछि। एहिसभमे वर्तमान जीवनक विभिन्न समस्यादर्सि लोकक ध्यानाकृष्ट करबाक सामर्थ्य छैक। ईसबटा रङ्गमञ्चीय दृष्टि सशक्त एकाङ्की अछि। नाटककार रङ्ग प्रभावकेँ उत्कर्षधरि पहुँचएबाक हेतु रङ्गभाषाक प्रयोग करैत अछि, जे हुनक निर्देशकीयताकेँ स्फुट करैत अछि। पात्रोचित भाषाक प्रयोग कयलनि अछि जे हुनक निर्देशकियताकेँ स्फुट करैत अछि। पात्रोचित भाषाक व्यवहारसँ एकाङ्कीमे कतहुँ असहजता ओ भारीपन बुझना जाइत छैक। लोकानुरञ्जनक अपेक्षा गम्भीर वैचारिक अभिव्यक्ति प्रदान कऽ भ्रमरजीक एकाङ्कीसभ लोकजीवनक समस्त नकारात्मक पक्षक विन्दु परकेँ उद्घाटित करबामे सशक्त सिद्ध अछि तथा नव निर्माणक पक्षपाती अछि। अवश्ये हिनक ई साहित्य समाज आ देशक हेतु कल्याणकारी अछि जाहिमे सशक्त लोकप्रियता आ बालानुपनक अभाव तँ अछि, परन्तु प्रचार आ उपदेशकक थोपल बौद्धिकता नहि अपितु कलात्मक लोकोपदेश अछि। समग्रतामे हिनक संग्रह समाज ओ राष्ट्रक प्रति हिनक प्रतिबद्ध चिन्तनक विशिष्ट नमुना थिक।

अपन मंतव्य editorial.staff.videha@gmail.com **पर पठाउ।**

२२३.गजेन्द्र ठाकुर- नाम मनोज कापड़ि 'मनमन' पर एकटा समग्र दृष्टि

गजेन्द्र ठाकुर

नाम मनोज कापड़ि 'मनमन' पर एकटा समग्र दृष्टि

नाम मनोज कापड़ि 'मनमन' सर्वहारा वर्गकेँ गरिमा देलन्हि, जखन महेन्द्र मलंगिया आ जातिवादी रंगमंच सोलकन आ नाड़ पुरुष शब्दावली अपन स्लैपस्टिक ह्यूमर वला नाटक मे दऽ रहल छल, तखन मनमन जी ई केलन्हि, से आर महत्वपूर्ण छल।

जँ नाटक पढ़बामे उद्वेलित नै करत तँ निर्देशक ओकर मंचनक निर्णय कोना लेत? आ जँ पढ़बामे नीक लागत से भऽ जायत नाटकक पठनीय तत्वक आग्रही? आ जँ जातिवादी अछि, जँ 'स्लैपस्टिक ह्यूमर' लिखै छथि से मेला नाटकक मंचीय तत्वक आग्रही? २१म शताब्दीमे मलंगियाजी 'ओकर

𑂄𑂁𑂏𑂢𑂍 𑂥𑂰𑂩𑂯𑂧𑂰𑂮𑂰' 𑂧𑂵 𑂢𑂱𑂧𑂹𑂢 𑂫𑂩𑂹𑂏𑂍𑂵𑂀 𑂩𑂰𑂚 𑂍𑂯𑂶 𑂓𑂟𑂱, 𑂍𑂉𑂍 𑂠𑂬𑂍 𑂥𑂰𑂠 𑂆 𑂡𑂩𑂱 𑂮𑂳𑂡𑂰𑂩 𑂄𑂉𑂪 𑂓𑂢𑂹𑂯𑂱 𑂔𑂵 𑂋 𑂄𑂥 𑂋𑂅 𑂫𑂩𑂹𑂏𑂍𑂵𑂀 𑂢𑂱𑂧𑂹𑂢 𑂫𑂩𑂹𑂏 𑂍𑂯𑂱 𑂩𑂯𑂪 𑂓𑂟𑂱, 𑂆 𑂮𑂳𑂡𑂰𑂩 𑂮𑂹𑂫𑂰𑂏𑂞 𑂨𑂷𑂏𑂹𑂨 𑂧𑂳𑂠𑂰 𑂊 𑂠𑂲𑂩𑂹𑂐 𑂃𑂫𑂡𑂱 𑂪𑂵𑂪 𑂥𑂙𑂹𑂙 𑂍𑂧 𑂃𑂓𑂱𑃀 𑂧𑂪𑂁𑂏𑂱𑂨𑂰𑂔𑂲 𑂃𑂣𑂢 𑂔𑂰𑂞𑂱-𑂄𑂡𑂰𑂩𑂱𑂞 𑂫𑂰𑂍𑂹𑂨 𑂮𑂁𑂩𑂒𑂢𑂰, 𑂄 𑂦𑂹𑂩𑂭𑂹𑂗-𑂯𑂱𑂢𑂹𑂠𑂲 𑂧𑂱𑂬𑂹𑂩𑂱𑂞 𑂫𑂰𑂍𑂹𑂨 𑂩𑂒𑂢𑂰 𑂍𑂷𑂢𑂰 𑂐𑂷𑂮𑂱𑂨𑂰 𑂮𑂍𑂱𑂞𑂟𑂱 𑂔𑂀 𑂦𑂏𑂞𑂰 𑂄 𑂢𑂱𑂧𑂹𑂢 𑂫𑂩𑂹𑂏𑂍 𑂓𑂠𑂹𑂧 𑂮𑂁𑂍𑂪𑂹𑂣𑂢𑂰 𑂢𑂶 𑂃𑂢𑂱𑂞𑂟𑂱, 𑂆 𑂞𑂟𑂹𑂨 𑂋 𑂥𑂙𑂹𑂙 𑂒𑂞𑂳𑂩𑂰𑂅𑂮𑂀 𑂢𑂳𑂍𑂵𑂥𑂰𑂍 𑂣𑂹𑂩𑂨𑂰𑂮 𑂍𑂩𑂶 𑂓𑂟𑂱, 𑂄 𑂞𑂵𑂀 𑂋 𑂧𑂵𑂙𑂱𑂨𑂷𑂍𑂹𑂩𑂰𑂗𑂲𑂮𑂀 𑂄𑂏𑂰𑂀 𑂢𑂶 𑂥𑂜𑂱 𑂣𑂥𑂶 𑂓𑂟𑂱𑃀 𑂄 𑂞𑂵𑂀 𑂯𑂳𑂢𑂍𑂰𑂧𑂵 𑂊 𑂢𑂰𑂗𑂹𑂨-𑂍𑂟𑂰𑂍𑂵𑂀 𑂇𑂠𑂹𑂠𑂵𑂬𑂹𑂨𑂣𑂴𑂩𑂹𑂝 𑂥𑂢𑂵𑂥𑂰𑂍 𑂄𑂏𑂹𑂩𑂯 𑂞𑂀 𑂓𑂢𑂹𑂯𑂱 𑂧𑂳𑂠𑂰 𑂮𑂰𑂧𑂩𑂹𑂟𑂹𑂨 𑂢𑂶 𑂄𑂥𑂱 𑂣𑂥𑂶 𑂓𑂢𑂹𑂯𑂱𑃀 𑂫𑂱𑂭𑂹𑂝𑂳 𑂬𑂩𑂹𑂧𑂰𑂍 𑂣𑂁𑂒𑂞𑂁𑂞𑂹𑂩𑂧𑂵 𑂢𑂲𑂍 𑂍𑂟𑂰 𑂮𑂦 𑂃𑂓𑂱 𑂧𑂳𑂠𑂰 𑂋 𑂃𑂍𑂰𑂩𑂝 𑂬𑂴𑂠𑂹𑂩 𑂄 𑂮𑂹𑂞𑂹𑂩𑂲𑂍 𑂣𑂰𑂓𑂰𑂀 𑂣𑂚𑂱 𑂔𑂰𑂅 𑂓𑂟𑂱, 𑂮𑂵 𑂢𑂰𑂩𑂰𑂨𑂝 𑂣𑂝𑂹𑂙𑂱𑂞𑂍𑂵𑂀 𑂋𑂍𑂩 𑂣𑂳𑂢𑂩𑂹𑂪𑂵𑂎𑂢 𑂍ऽ 𑂯𑂱𑂞𑂷𑂣𑂠𑂵𑂬 𑂪𑂱𑂎𑂨 𑂣𑂚𑂪𑂢𑂹𑂯𑂱𑃀 𑂩𑂁𑂏𑂧𑂁𑂒 𑂢𑂱𑂩𑂹𑂠𑂵𑂬𑂍𑂍𑂵𑂀 𑂮𑂵𑂯𑂷 𑂊 𑂞𑂩𑂯𑂍 𑂦𑂰𑂭𑂰𑂍 𑂣𑂳𑂢𑂩𑂹𑂪𑂵𑂎𑂢 𑂍ऽ 𑂧𑂁𑂒𑂢 𑂨𑂷𑂏𑂹𑂨 𑂬𑂥𑂹𑂠𑂰𑂫𑂪𑂲 𑂥𑂢𑂵𑂥𑂰𑂍 𑂒𑂰𑂯𑂲𑃀

𑂦𑂹𑂩𑂧𑂩𑂍 𑂏𑂩𑂱𑂧𑂰𑂧𑂨 𑂦𑂰𑂭𑂰 𑂪𑂷𑂍𑂍 𑂏𑂩𑂱𑂧𑂰𑂍 𑂧𑂰𑂢 𑂩𑂎𑂶𑂞 𑂃𑂓𑂱𑃀

𑂧𑂳𑂠𑂰 𑂣𑂯𑂱𑂢𑂵 𑂦𑂹𑂩𑂧𑂩𑂍 𑂪𑂐𑂳𑂍𑂟𑂰 𑂮𑂦𑂣𑂩 𑂉𑂍𑂗𑂰 𑂠ृ𑂭𑂹𑂗𑂱:

𑂞𑂷𑂩𑂰 𑂮𑂁𑂏𑂵 𑂔𑂨𑂥𑂸 𑂩𑂵 𑂍𑂳𑂔𑂥𑂰 (१९८७)

𑂊 𑂮𑂁𑂏𑂹𑂩𑂯𑂧𑂵 १२ 𑂗𑂰 𑂪𑂐𑂳𑂍𑂟𑂰 𑂃𑂓𑂱𑃀

𑂣𑂯𑂱𑂪 𑂪𑂐𑂳𑂍𑂟𑂰 **𑂦𑂏𑂔𑂷𑂏𑂢𑂲𑂍** 𑂔𑂥𑂩𑂹𑂠𑂮𑂹𑂞 𑂣𑂹𑂩𑂰𑂩𑂧𑂹𑂦 𑂦𑂵𑂪𑃀 𑂏𑂹𑂪𑂶𑂧𑂩 𑂏𑂩𑂹𑂪 𑂩𑂵𑂎𑂰 𑂐𑂩 𑂏ृ𑂯𑂮𑂹𑂟𑂲𑂍 𑂦𑂪 𑂒𑂩𑂱𑂞𑂞𑂱, 𑂆 𑂠𑂵𑂎𑂱 𑂍ऽ 𑂣𑂹𑂩𑂷𑂗𑂶𑂏𑂷𑂢𑂱𑂮𑂹𑂗 𑂃𑂔𑂰 𑂃𑂒𑂧𑂹𑂦𑂱𑂞 𑂓𑂟𑂱𑃀 𑂮𑂧𑂰𑂔𑂮𑂀 𑂣𑂩𑂱𑂫𑂰𑂩𑂮𑂀 𑂔𑂵 𑂋𑂍𑂩𑂰 𑂃𑂘𑂰𑂩𑂯𑂵 𑂇𑂢𑂹𑂢𑂶𑂮 𑂫𑂩𑂹𑂭𑂧𑂵 𑂣𑂘𑂰 𑂠𑂵𑂪𑂍𑂶 𑂍𑂰𑂘𑂧𑂰𑂝𑂹𑂙𑂷, 𑂍𑂧𑂰𑂅 𑂪𑂵𑂪𑃀 𑂋𑂍𑂩𑂰𑂮𑂀 𑂎𑂱𑂢𑂹𑂢 𑂓𑂪𑂱 𑂩𑂵𑂎𑂰𑃀 𑂣𑂞𑂱 𑂥𑂢𑂰𑂩𑂮𑂧𑂵 𑂋𑂍𑂩𑂵 𑂍𑂧𑂰𑂅𑂣𑂩 𑂣𑂜𑂪 𑂩𑂯𑂶 𑂓𑂪, 𑂄 𑂋𑂍𑂩 𑂮𑂶𑂬𑂢𑂍 𑂎𑂩𑂹𑂒 𑂣𑂴𑂩𑂰 𑂍𑂩𑂶 𑂓𑂪𑂶 𑂋𑂍𑂩 𑂮𑂁𑂏𑂲 𑂬𑂵𑂎𑂩, 𑂫𑂹𑂨𑂰𑂣𑂰𑂩𑂲𑃀 𑂧𑂳𑂠𑂰 𑂍𑂟𑂰𑂍 𑂃𑂢𑂹𑂞 𑂍𑂧𑂔𑂷𑂩 𑂦ऽ 𑂏𑂵𑂪 𑂃𑂓𑂱𑃀

अन्हारमे भोतिआयल एकटा सिपाही उत्कृष्ट कथा अछि। गामेश आ गामेश सन लोकक स्केच। 'हमरे हरिपुर वला बट्टेदारसँ मारल दाउरा, सुरवाल, टोपी आ बाबूक पुरना जूता पयरमे आ आँखिमे टूटल बाँहिबला चश्मा, जकरा ओ डोरीसँ बन्हने रहैक।'

'भोतिआयल बाटक बटोहि', 'नोरक बुन्न' आ 'असक्क' व्यक्तिक मनक विचार आ निराशाकेँ नीकसँ वर्णन करैत अछि। मुदा सर्वहाराक दर्द 'माटिक दर्द' मे जइ प्रकारेँ आयल अछि, से अद्भुत अछि।

'मनःस्थितिक दंश' कथाक गढ़नि अद्भुत् अछि। बहुरियाक पति नाइट ड्यूटी, सिक्योरिटीपर जाइ छै। कमजोर छै। ससुर ओकरा घरमे पइसै छै, मुदा से ओकरा बादमे पता चलै छै, पहिल रातिँ ओ आतंकमे रहैए, ओकरा संग सम्भोगो भेलै आकि ओ सपनाइ छल सेहो नै पता। कथा आगाँ बढ़ै छै। आर शिल्पगत विशेषता अबै छै। मुदा अन्त होइत-होइत कथा कमजोर भऽ जाइए।

टीस दसम कक्षाक छात्राक कथा अछि, ओ किछु बजऽ चाहै छथि, मुदा

जेना टीस गीताक कथा अछि तहिना मौसी मौसीक कथा अछि जे आर जा रहल छथि, मुदा हुनका मोनसँ कियो निकालि नै पाबि रहल अछि।

आँचरमे बन्ध्या बुन्नीक बीच प्रोटैगोनिस्ट सोचि रहल छथि। भयंकर बन्ध्या, अड़ियानचान कऽ दैत। सरस्वती, सुनीता, गीता। सरस्वतीक सासुर नीक नै भेलै, गीता लल लड़का प्रोटैगोनिस्ट ताकथु। स्मृति बन्ध्या बुन्नीक बीच।

पांकमे म◌ॉडर्न रेप्याक कथा अछि। मुदा कथा उद्देश्यहीन भटकैत रहैत अछि। तोरा संगे जयबौ रे कुजवा टाइटल कथा अछि मुदा पांक सन ई हो स्त्री पुरुष विमर्शकेँ नै छुबि पाबैए। बैकस्पेस आस जगबैत रहैए मुदा पाठक पियासल रहि जाइ छथि आ से प्यास तप्पन आर तीव्र भऽ जाइए जप्पन एतेक सशक्त पाँति कथाकार अन्तिममे आनै छथि।

ગોના સંગે ળયવૌ ગે કુળવા

વડ઼ સુખ્ય હોયગૈ-

હથિયિા યઢ઼િ ઘુમવૈ ળહાન ગે઼

ભ્નમનક નાટક

શ્રીઉડવ્નકક આધાનપન ળઁ ઊકકથાક સંકઊન, મોહાવનાક સંકઊન ગૈ કનવ ગઁ અહિગ હખ્ત ળેના મઊગાયિા ળીક નાટકમે હોરઇ। અહીં એક વ્નગાક પ્નયઊતિ મોહાવના 'દસ વ્નાહ્મામ દસ પેટ, દસ નાડ઼ એક પેટ' મોહાવનાક સંકઊન કડ ઊવ મુદા દોસન વ્નગ દ્વાના પ્નયુક્ત 'દસ વ્નાહ્મામ એક પેટ' કેન સંકઊન ગૈ કડ સકવા મહેન્દ્ન નાનાયામ નામ ઊખ્યૈ છથિ ળે ઊકકથામે ળાતિ-પાશ્ત ગૈ હોર છૈ, મુદા મઊગાયિાળી સે કોના માગતાહ? ભગતા સેહો હુનકન કથામે એવે કગૈ છન્હિ। શ્રી અસઊ કાનામ ળર કાનામસઁ ૬ મઊગાયિા ળીક નાટકક અભાગ્નિ અંગ વની ળાશ્ત અછિ સે અછિ હુનકન આનુવંશકિ ળાતીય શ્ગેષ્ઠતા આધાનતિ સોચ। હુનકન નાટકમે મોટા-મોટી અઢ઼ાર-અઢ઼ાર પન્નાક ઘીય તીની કડ કરએકટા દૃશ્ય હોશ્ત અછિ, ળરમે અન્તમિ દૂ-તીન દૃશ્ય યની શ્રો છોટકા ળાશ્તક (મઊગાયિાળીક અપન રળાદ કએઊ ભાષા દ્વાના) કથિત ભાષાપન સવ્નામ દ્નશકક હઁસવાક, શ્રા ભગતાક ભ્નષ્ટ-હન્દિીક માધ્યમસઁ છદ્મ હાસ્ય ઉત્પન્ન કનવાક અપન પુનાન પદ્યતકિ અનુસનામ કગૈ છથિ। નાટ્ય-કથાકેઁ ઉદ્દેશ્યપૂન્નામ વનેવાક આગ્નહ ગઁ અન્તમિ દૂ-તીન દૃશ્યમે શ્રો કગૈત છથિ મુદા સામન્થ્ય ગૈ આવિ પવૈ છન્હિ। "પયપતયિા મૈથિઊ" મે સુભાષ યન્દ્ન યાદવ ઊખ્યૈત છથિ- "ડૉ નમાનન્દ ઝા 'નમામ' અપન નોટવુક મે ટપિને છઊાહ- 'વ્નાહ્મામ કહૈત છથિ સોશ્ત છી, સોઊ્હકન કહૈત અછિ વાભન છી। હમ કી કહી ળે કી છી?' એહિ ટીપ મે સોઊ્હકન ઊઊ ળે નિાદન વ્યક્ત ભેઊ અછિ, સે આન કિછુ નહિ; ળાતીય વદ્વિેષ આ ઘૃમાક ભાષકિ અભવિ્યક્તથિકિ।" યન્દ્નેશ "**નામભનોસ કાપડ઼િ' ભ્નમન' : વયિાન, સંવેદના આ યેતના** [વદિેહ અંક

३७०] "मे लिखै छथि- "कहियो तँ नेपालक मैथिली नाटककेँ नाटक बुझल नहि जाइत। दोसर, जे संस्था मंचीय नाटक करय तकरो कोनो एकटा खास व्यक्तिक मात्र नाटक खेलायल जाइत। एहि वर्चस्ववादी नीतिकेँ तोड़बाक आ मानसिकताकेँ जागृत करबाक उद्देश्ये ओ एक समयमे नाटक लिखबा पर जोर देलनि।" ई *एकटा खास व्यक्ति* मलंगिया जी थिका, मलंगिया जी नेपाली राजशाही कालमे लोकतीय प्रतिबद्धताकेँ नै नमिहा सकल आ राजनीतिक रूपसँ सत्ता पक्षक नाटक लिखलनि आ खयाल रखलनि जे दर्शक हँसय मात्र सरोकारपर, सत्ताधीशपर नै। पुनः परमेश्वर कापड़ि "'मुद्दा' नाटकक प्रयोग- सन्दर्भ [रमेश रञ्जन- मुद्दा, साल २०६८]" मे लिखै छथि- "डॉ. धीरेन्द्र आ मलंगिया... अपनाके राजनीतिसँ दूर रखने रहलाह। तँए हिनका सबके रचनामे, रचनाधर्मितामे, राजनीतिक द्वन्द्वक लवलेस नहि देखाइ दैत अछि।" अहि आलेखमे परमेश्वर कापड़ि रमेश रञ्जन आ मलंगिया जीक बादे लिखै छथि- "रमेशजी, मलंगियाके लगमे बहुत दिन धरि रहि रङ्गमञ्चीय सङ्गति कएलनि, यथार्थ ई अछि जे हिनकापर मलंगियाजीक कोनो छाह- भास नहि पड़ल बुझाइछ। दोसर यथार्थ तँ इहो अछि जे मलंगियाजीसँ हटल रहल अवस्था आ संस्थामे ई महत्वपूर्ण कृतिक रचना कए सकलथि। हमर कहबाक अभिप्राय ई अछि जे मलंगियाजी आ मंचीयसँ जहिया रमेशजी अलग भऽ कऽ संकल्पसँ आवद्ध रहथि तहिए एकर रचना (मुद्दा, नाटक, वि.सं.२०५० सालमे) भेल अछि ध्यातव्य अछि जे मंचीय एजेन्डाक एकर मञ्चन नहि कऽ सकल।"

ए परिस्थितिमे भ्रमर मैथिली नाटककेँ सम्वादक माध्यम बनौलनि, ओकरा लेल एकटा भाषा गढ़लनि जे सरोकार लेल अपमानजनक नै बरन गरिमामय छल। राजशाहीक तरे रहितो आ नेपालक नागरिक रहितो (मलंगियाक कार्यस्थल नेपाल छल मुदा ओ भारतक नागरिक छला) ओ लोकगाथाक माध्यमसँ राजनीतिक विषयवस्तु अपन रचनाधर्मितामे अनलनि।

"भैया, अएलै अपन सोराज" केर पुरुष-१ आ पुरुष-२ सामन्तक बेगारी खटेबाक विरोधमे अछि आ पार्श्वसँ गीत उठै छै-

सभ दिन आई खढ़ कटावै छै

सात सओ मुसहरवा से

सातो साओ मुसहरकेँ घरमे छागमे पोसल छै, दीना भद्री राजा भरथरीक गीत गबैत योगी रूपमे प्रवेश करै छथि।

तहिना 'महिषासुर मुर्दाबाद' एकल नाटक अछि, जइमे पुरुष-१ अपनो आ पात्रसभसँ बाजल अबाजोक अभिनय कऽ सकैत अछि। एकटा केँ मारने बहुत रास जनमि कऽ ठाढ़ भऽ जाइत अछि, से काज अपूर्ण छै ओइ पात्रक, आ तेँ ओ फाँसी पर अप्पन नै लटकऽ चाहैए।

लोक नाट्य: जट जटिन (२००७) (शोध) हुनकर [illegible]सँ जुड़ल रहबाक प्रमाण अछि। आ तेँ हुनका नेपालीय मैथिली लोकनाट्यधर्मी शेक्सपीयर कहल जाइत अछि।

अपन मंतव्य editorial.staff@videha.com **पर पठाउ।**

२२४नित्यानन्द मण्डल-अपने रङ्गमे रङ्गाएल रामभरोस सर

नित्यानन्द मण्डल

𑒁𑒣𑒢𑒹 𑒩𑒓𑓂𑒑𑒧𑒹 𑒩𑒓𑓂𑒑𑒰𑒋𑒪 𑒩𑒰𑒧𑒦𑒩𑒼𑒮 𑒮𑒩

𑒏𑒹𑒯𑒢 𑒮𑒳𑒠𑒩𑓂𑒬𑒢 𑒮𑓂𑒫𑒩𑒴𑒣। 𑒁𑒞𑓂𑒨𑒢𑓂𑒞 𑒔𑒧𑒏𑒻𑒞 𑒍𑒖𑒣𑒴𑒩𑓂𑒝 𑒂𑒦𑒰𑒮𑒿 𑒪𑒫𑒰𑒪𑒫 𑒦𑒩𑒪 𑒁𑒣𑓂𑒩𑒞𑒱𑒧 𑒂𑒏𑒩𑓂𑒭𑒝𑒨𑒳𑒏𑓂𑒞 𑒮𑒾𑒩𑒦𑒣𑒴𑒩𑓂𑒝 𑒮𑒾𑒧𑓂𑒨 𑒢𑒨𑒢𑒰𑒦𑒱𑒩𑒰𑒧 𑒧𑒳𑒮𑓂𑒏𑒱𑒂𑒃𑒞 𑒧𑒳𑒐𑒰𑒏𑒵𑒞𑒱 𑒣𑒩 𑒮𑒰𑒙𑒪 𑒢𑒨𑒢𑒏 𑒅𑒣𑒢𑒨𑒢 𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨𑒮𑒿 𑒯𑒼𑒃𑒞 𑒕𑒻 𑒖𑒹 𑒢𑒱𑒩𑒢𑓂𑒞𑒩 𑒁𑒣𑒢𑒰 𑒫𑒹𑒑𑒏 𑒣𑓂𑒩𑒫𑒰𑒯𑒧𑒹 𑒢𑒱𑒬𑓂𑒕𑒪 𑒮𑒩𑒱𑒞𑒰 𑒖𑒹𑒏𑒰𑒿 𑒥𑒯𑒻𑒞 𑒩𑒯𑒻𑒞 𑒕𑒻 𑒫𑒱𑒢𑒰 𑒩𑒼𑒏𑒙𑒼𑒏 𑒁𑒣𑒢 𑒧𑒰𑒩𑓂𑒑 𑒖𑒛𑒞𑒱 𑒧𑒮𑓂𑒞𑒱𑒭𑓂𑒏𑒏 𑒂𑒪𑒧𑓂𑒥 𑒣𑒩 𑒁𑓀𑒏𑒳𑒩𑒱𑒞 𑒥𑒾𑒠𑓂𑒡𑒱𑒏𑒞𑒰𑒏 𑒂𑒨𑒰𑒞𑒢𑒏𑒹𑒿 𑒖𑒲𑒫𑒢 𑒂 𑒖𑒑𑒞𑒏 𑒏𑓂𑒭𑒱𑒞𑒱𑒖𑒡𑒩𑒱 𑒂𑒪𑒼𑒏𑒱𑒞 𑒏𑒩𑒫 𑒦𑒰𑒑𑒱𑒟𑒲 𑒮𑒞𑓂𑒣𑓂𑒩𑒨𑒰𑒮𑒮𑒿 𑒮𑒧𑒰𑒖, 𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨 𑒂 𑒮𑓀𑒮𑓂𑒏𑒵𑒞𑒱𑒏 𑒪𑒹𑒪 𑒁𑒣𑒢 𑒖𑒲𑒫𑒢𑒏𑒹𑒿 𑒫𑒱𑒭𑒧𑒹 𑒛𑒳𑒥𑒰𑒃𑒨𑒼𑒏 𑒢𑒲𑒪𑒏𑓀𑒚 𑒖𑒹𑒏𑒰𑒿 𑒫𑒱𑒭𑒣𑒰𑒢 𑒏𑓄 𑒬𑓂𑒩𑒼𑒞𑒰, 𑒣𑒰𑒚𑒏 𑒂 𑒠𑒩𑓂𑒬𑒏𑒏𑒹𑒿 𑒁𑒣𑒢 𑒮𑒵𑒖𑒢𑒮𑒿 𑒁𑒧𑒵𑒞𑒣𑒰𑒢, 𑒩𑒮𑒣𑒰𑒢 𑒏𑒩𑒾𑒢𑒱𑒯𑒰𑒩 𑒖𑒢𑒏𑒱 𑒮𑒧𑒏𑒰𑒪𑒱𑒢 𑒮𑒧𑒰𑒪𑒼𑒔𑒏 𑒪𑒼𑒏𑒢𑒱 𑒮𑒣𑓂𑒩𑒹𑒧, 𑒮𑒮𑓂𑒧𑒰𑒢, 𑒮𑒮𑓂𑒢𑒹𑒯 𑒏𑒯𑒻𑒞 𑒩𑒯𑒪𑒢𑒱 𑒖𑒹 𑒏𑒰𑒣𑒛𑒱𑒏 𑒔𑒰𑒢𑒱 𑒣𑒩 𑒤𑒳𑒙𑒢𑒱 𑒐𑒰𑒣𑒛𑒱, 𑒂𑒩 𑒫𑒰𑒯𑒩 𑒏𑒰𑒣𑒛𑒱𑒮𑒩 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨𑒏𑒹𑒿 𑒬𑓂𑒩𑒲𑒫𑒵𑒠𑓂𑒡𑒱𑒧𑒹 𑒧𑒯𑒞𑓂𑒫𑒣𑒴𑒩𑓂𑒝 𑒨𑒼𑒑𑒠𑒰𑒢 𑒠𑒻𑒞 𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰𑒫𑒰𑒮𑒲𑒏 𑒧𑒰𑒟 𑒮𑒑𑒾𑒩𑒫 𑒅𑒔𑓂𑒔 𑒏 𑒠𑒹𑒪𑒐𑒱𑒢𑓂𑒯। 𑒏𑒰𑒣𑒛𑒱 𑒮𑒱𑒩 𑒧𑒰𑒢𑒹 𑒩𑒰𑒧𑒦𑒩𑒼𑒮 𑒏𑒰𑒣𑒛𑒱 𑒮𑒱𑒩।

𑒯𑒱𑒢𑒏 𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨𑒱𑒏 𑒂 𑒮𑒧𑓂𑒣𑒰𑒠𑒏 𑒮𑒳𑒩𑒦𑒲 𑒮𑒦𑓂𑒨𑒞𑒰 𑒂𑒡𑒰𑒩𑒱𑒞 𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰 𑒯𑒼𑒃𑒏 𑒫𑒰 𑒁𑒮𑓂𑒧𑒱𑒞𑒰 𑒁𑒦𑒱𑒣𑓂𑒩𑒹𑒩𑒱𑒞 𑒧𑒡𑒹𑒮𑒏 𑒏𑒼𑒢𑓂𑒯-𑒏𑒼𑒢𑓂𑒯𑒡𑒩𑒱 𑒣𑒮𑒩𑒪 𑒕𑒢𑒱। 𑒯𑒱𑒢𑒏𑒰 𑒣𑒼𑒩𑒣𑒼𑒩𑒧𑒹 𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰 𑒂 𑒧𑒡𑒹𑒮 𑒮𑒖𑒪 𑒁𑒕𑒱। 𑒞𑒻 𑒢𑒹𑒣𑒰𑒪𑒧𑒹 𑒮𑓀𑒒𑒲𑒨𑒞𑒰 𑒁𑒋𑒪𑒰𑒏 𑒥𑒰𑒠 𑒧𑒡𑒹𑒬 𑒣𑓂𑒩𑒠𑒹𑒬𑒧𑒹 𑒑𑒚𑒱𑒞 𑒧𑒡𑒹𑒬 𑒣𑓂𑒩𑒖𑓂𑒘𑒰 𑒣𑓂𑒩𑒞𑒱𑒭𑓂𑒚𑒰𑒢𑒏 𑒣𑒯𑒱𑒪 𑒁𑒡𑓂𑒨𑒏𑓂𑒭𑒏 𑒏𑒧𑒰𑒢 𑒮𑒧𑓂𑒯𑒰𑒩𑒢𑒹 𑒕𑒟𑒱। 𑒧𑒡𑒹𑒬𑒣𑓂𑒩𑒠𑒹𑒬𑒧𑒹 𑒩𑒯𑒪 𑒫𑒱𑒦𑒱𑒢𑓂𑒢 𑒦𑒰𑒭𑒰𑒦𑒰𑒭𑒱𑒏 𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨𑒁𑒢𑒳𑒩𑒰𑒑𑒲, 𑒦𑒰𑒭𑒰𑒣𑓂𑒩𑒹𑒧𑒲, 𑒏𑒪𑒰𑒣𑒰𑒩𑒐𑒲 𑒪𑒼𑒏𑒢𑒱 𑒯𑒱𑒢𑒏𑒰 𑒅𑒣𑒩 𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨𑒏 𑒮𑒦𑒰𑒫𑒡𑒱𑒧𑒹 𑒢𑒲𑒏 𑒧𑒯𑒞𑓂𑒫𑒣𑒴𑒩𑓂𑒝 𑒏𑒰𑒖 𑒯𑒼𑒃𑒏 𑒮𑒹 𑒣𑒪𑒏 𑒫𑒱𑒕𑒾𑒢𑒹 𑒁𑒕𑒱।

𑒫𑒮𑓂𑒞𑒳𑒞𑓁 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨𑒏 𑒋𑒯𑒢 𑒏𑒼𑒢𑒼 𑒫𑒱𑒡𑒰 𑒢𑒯𑒱 𑒖𑒹 𑒯𑒱𑒢𑒏𑒰𑒮𑒿 𑒥𑒰𑒧 𑒑𑒹𑒪 𑒯𑒼𑒃𑒏। 𑒏𑒫𑒱𑒞𑒰, 𑒑𑒲𑒞, 𑒑𑒖𑒪, 𑒪𑒹𑒐, 𑒂𑒪𑒹𑒐, 𑒢𑒱𑒥𑒢𑓂𑒡, 𑒬𑒼𑒡, 𑒩𑒱𑒣𑒼𑒩𑓂𑒞𑒰𑒖, 𑒮𑒧𑒲𑒏𑓂𑒭𑒰, 𑒏𑒟𑒰, 𑒅𑒣𑒢𑓂𑒨𑒰𑒮, 𑒢𑒰𑒙𑒏, 𑒤𑒱𑒪𑓂𑒧, 𑒑𑒲𑒞𑒱 𑒏𑓂𑒨𑒰𑒮𑒹𑒙 𑒂𑒠𑒱 𑒯𑒱𑒢𑒏 𑒥𑒹𑒧𑒱𑒮𑒰𑒪 𑒏𑒵𑒞𑒱𑒮𑒦 𑒁𑒕𑒱। 𑒢𑒯𑒱 𑒂𑒥 𑒢𑒯𑒱 𑒠𑒲𑒩𑓂𑒒 𑒏𑒫𑒱𑒞𑒰, 𑒞𑒼𑒩𑒹 𑒮𑓀𑒑𑒹 𑒖𑒋𑒥𑒼 𑒩𑒹

કુળવા, હુગાઊ ઉપ૧ વહૈ઼ા ગંગા, એમ્પટી બાર્૧સ કથા સંગ્૧હ, ડેકાન પ૧ શ્રાઊપ્પ સંગ્૧હ, સીતા શ્રુઊમમે પ્૧સદ્િયગીતક ઊપ્પન , ળટળટનિ, ળાનકીક મહમાિ, હમ૧ ગાબીવોઽ હમ૧ા વ૧દાન ઊગૈઽ, મેહનતિક બોટી પકવાન ઊગૈઽ શ્રાદિ ગીત, ળનકપુ૧યામ ૧ યસ ક્ષેત્૧કા સાઁસ્ક઼ૃતકિ સમ્પદા શ્રા એક૧ શ્રઁગ્૧ેળી શ્રનુવાદ સેહો, ૧ાળકમઊ શ્રા સ્ત્૧ી પ૧ શોધ, મધેશ શ્રાન્દોઊનપ૧ કેન્દ્૧તિ ઘ૧મુઁહા ઉપન્યાસ, શ્રાદિ ઉઊ઼ેપ્પનીય ક઼ૃતિ શ્રછિ। ગામઘ૧ શ્રા શ્રાઁળુ૧ મૈથઊિ પત્૧કા૧તિાક એકટા એહન ૧ાળમા૧્ગ વનઊ ળાહિપિ૧ સયૌકે સંપ્પયામે એપ્પનુકા નામી હસ્તાક્ષ૧ ઊકર્ના શ્રોહડિમસઁ ઙેગાઙેગી ચઊવાક સુનુશ્રાત કએને ૧હઊવાત કકબોસઁ નુકાએઊ નહિ શ્રછિ ળાહમિ શ્રપનેક શોમ્પતિ શ્રા ૧ક્તત્પમ્પક સુશ્રુઊ થકિ ળે શ્રાશ્યો શ્રો દુનૂ પત્૧કાિ પાઠકક મનમસ્તષ્કિમે ળીવતિ શ્રછિ, શ્રા ચઊિ ૧હઊ શ્રછિ । ળનકપુ૧યામસઁ કાન્તપુિ૧ક વાસ્તે પહઊિ વ્યક્તત્વિકે નુપમે કાળ ક૧વ, મધુપ૧્ક, ગ૧મિા, ગો૧પ્પાપત્૧, ૧ાળયાની, નાગ૧કિ, હમિાઊ પ્પવ૧, શ્રગ્નીપિથ, પૂવા મઝ્ય શ્રાદમિ સમાચા૧ વચિા૧ પ્૧કાશતિ હોએવ શ્રપનેક કઊમક ળાદુગ૧ી શ્રછિ । હન્દિુસ્તાન, શ્રાળ, ઈનકઊવ, હમિાઊની, દ પોઊટકિ્સ, વવિધિ બા૧ત ઊગાયતમે હન્દિી બાષામે વચિા૧ શ્રા સમાચા૧ સમ્પ્૧ેષણ । સોનામાટિ, દેશકોસ, ઘ૧વાહ૧, સમયસાઊ, શ્રંતકિા, શ્રુઊપાત, પઊઊવ, મથિઊિ ટાઈમ્સ, મથિઊિ દ૧્શન શ્રાદમિ છાયઊ ૧હઊહ । ળનકપુ૧યામક દોસ૧ શ્રશ્રુસેટ પ્૧વયિકિ પત્૧કાિ સુપ્૧બાત, ળનકપુ૧ એક્સપ્૧ેસ શ્રાશ્યો ઊકક ઙ૧ પ૧ શ્રછિ । એકટા શ્રાશ્રો૧ વસન્ત ટેઊશ્રુઊિમ ઊપ્પન, નમિ્માણ, કા૧્યક૧મક શ્રાયોળન, શ્રો૧શ્રિાશ્રોન, વ્યવસ્થાપન શ્રા સમ્પાદક શ્રદ્ભૂત કઊ શ્રો સહળને છથિ ળેક૧ પ૧મિાણ છૈ ળનકપુ૧ શ્રુઊિમ શ્રેસ્ટીબાઊ, શ્રન્ત૧ાષ્ટ્૧ીય મૈથઊિ સમ્મેઊન, સાહત્યિ કઊ ઉત્સવ શ્રાદિ । નેપાઊ પ્૧ળ્ઞા પ્૧તષ્ઠિાનક પ્૧ાળ્ઞ મા૧્૧ નહિ મૈથઊિ વકિાસ કોષક સંસ્થાપક, નુપંગ શ્રાદિ સંસ્થાસબકે સેહો ગઠન શ્રા સઝ્યાઊન ક૧વામે હનિક યોગદાનક ચ૧્ચા નહિ ક૧વ થોડ઼ હએત । નેપાઊક ૧ાષ્ટ્૧યિ શ્રપ્પવા૧ મા૧્૧ નહિ સ્થાનીય ઙેઊ એક્સપ્૧ેસમે નનિન્ત૧ સત્ય સંવાદ નામક

स्तम्भपर कलम चलबैत आबि रहलाह अछि। इण्डोनेपाल नाईर्ट्स मटि, ओहिपर आयोजन होबएबाला विद्यापति समारोह, लोकार्पण आ साँस्कृतिक मञ्च सभा पर हिनक उपस्थिति गरिमामय मानल जाइत अछि ।

वस्तुतः ओ एकटा एहन व्यक्ति, जे कहियो दार्शनिक चिन्तक जेकाँ, कहियो चमत्कारिक वक्ता जेकाँ, कहियो युम्वकीय लेखक जेकाँ। कहियो पश्चिमी दर्शन, चिन्तन आ रोमान्टसिज्मक एकटा पात्र जेकाँ। कहियो पूर्वीय धर्म, अध्यात्म, दर्शन आ अनुशासनक ज्ञाता जेकाँ। जीबैत रहलाह अछि। ओ जीवनक प्रत्येक क्षणमे हरेक रङ्ग सभक हिसाब किताबक आँकलन मात्र नहि कएलनि, ओहि रङ्ग सभमे जीबाक उत्कट उत्कण्ठा जीजीविषा पोसलनि, आओर अपने रङ्गमे रंगा जाएबाला व्यक्तित्व। मुँह मसिरी बोल करैला, सुदर्शन स्वरुप, कला, साहित्य आ सञ्चारक संगम, अक्षर, आवाज आ अन्दाजक त्रिवेणी, बहुविधावादी सशक्त हस्ताक्षर आदरणीय रामभरोस कापड़ि भ्रमर सर।

कहियो उमेरसँ उधियाएल, उमटाम मातल जे अक्सर मौकाक तलासमे रहैत अछि जे ककरा कोना अपन शब्दक बाणसँ धराती धरा दी। मुदा असलमे कहाँ त एकटा एहन अभिभावक जे साँचेके प्राध्यापक बनबाक कहियो लोभ नहि कएलनि मुदा मैथिलीवाला नहि नेपालीवाला लोकनि सेहो हिनक कृतित्व आ व्यक्तित्व पर शोध करैत रहलाह। अर्थात् ज्ञान, चिन्तन, बोली आ लेखनमे लय भेल लोक। सार्वजनिक मञ्चसभाक सम्बोधनमे एकदम प्रेमिल सम्बोधन, मुदा विचारण समाज, राजनीति, जीवन जगतक विशाल आ गहिरा समुद्रसभमे कल्पनाक सतरंगी पाँखि लगा उड़ान भरैत आ हेलैत डुबैत, नँख्सकि होइत। अद्भुत रुचिर लेखनशैली। चिन्तन आ तर्ककेँ सरल रूपमे रेखांकन करबाक जादुगरी कुशलता। ताहिकि बहुत ही उदारतापूर्वक राखबाक बेजोड़ कला।

હુનક ભોના સઁગે ળખ્વો ને કુળવા, હુઁગાઊ ઉપ૧ વહૈન ગંગા, એકટા શ્રાશ્રો૧ વસન્ન, સુનુળ ઉગાવ઼ાસઁ પહનિ, પેટક પ્યાનિ, મહષિાસુ૧ મુ૧દાવ઼ાદ, સુઊપ૧ શ્ળોન, વન્નઃ કોડ઼૧ી શ્રૈનાશ્ન ધુઁવા, ઊકડાઉન ડાયની, નહિ શ્રાવ઼ નહિ, દી૧્ઘકવ઼ાનિ, હાઊહિંમે મથિઊિક ઊકળીવ઼નઃ ઊક સન્દ૧્ભ પોથી એકટા નવ઼ કી૧્નમિાન સ્થાપનિ કન્વામે સશ્ક્ત ભેઊ શ્રછિ। હનિક ૧યના સવમે ળીવ઼ન, ળગન શ્રા પ્૧ેમ વ઼ પ્૧ાથ્ય઼ ઊવ઼ાઊવ઼ ભ૧ઊ શ્રછિ ળે સ૧વ઼ાયકિ નુયકિ૧ શ્રછિ । ળાહિંમે નાયક નાયકિાક હાઉભાઉ, સ્પ૧્શ, ન઼ૃત્ય઼ શ્રાદસિઁ દ્૧વ઼નિ હોએવ઼, શ્૧વ઼નિ હોર્વ઼ શ્રા દુ ભીન દનિયનિ મોન ગુદગુદાએઊ ૧હવ઼। પાઠકક સ્વ઼ાભાવકિ પ્૧નકિ્૧યિા। હનિક કથાસભમે ળાઁઘ વ઼ા વ઼ક્ષસ્થઊક વાન માત્૧ નહિ હોશ્ન શ્રછિ, શ્રોહમિ ઊભ, મોહ, કામ, ક્૧ોય, સમાળ શ્રા ૧ાળનીનિ ઉપ૧ યોટગા૧ પ્૧હા૧ સેહો ૧હૈન શ્રછિ। વૃદ્યક મન્ત્૧સભ, કુ૧ાન, વ઼ેદ, ઉપનષિદ્, વાર્વઊ કી કી નઁઇ ૧હૈન શ્રછિ? ઊપ્યનમે વ઼મિ્વસભક પ્૧યોગ ળાદુગ૧ી। નામહામ, હૈસયિનક પ્૧દ૧્શન, શ્રાડમ્વ૧કસઁગ પૂળાપાઠ ક૧એવાઊ ઢોઁગી પામ્ડનિ પુ૧ોહનિ, મૌઊાના, પાદ૧ી સભસઁ ઊઽ કઽ સમાળક શ્રન્ય઼ પાખામ્ડી ૧ાળનીનળ્ઞિ શ્રા સ્કુઊ શકિ્ષકય૧ાકિ ય૧્નીકઊ ઉપ૧ વ઼ઊક્ષામ વ઼્ય઼ંગ્ય઼વ઼ામ પ્૧હા૧ ક૧વ હનિક મૌઊકિ શઊ્પ છની। હનિક સૌન્દ૧્ય઼યેન શ્રા ળીવ઼નક પ્યાસ ૧ઙ્ગા નૂપસભકેઁ વે૧ વે૧ નઘિા૧વાક મોન હોએવ઼ શ્રસ્વ઼ાભાવ઼કિ નહિ। હુનક વહુન ય૧્યનિ વ઼્ય઼ંગ્ય઼ શ્રા વ઼યિા૧પ્૧યાન શ્૧ૃંખ્ઊા ગામઘ૧ શ્રા ડેઊી એક્સપ્૧ેસમે પ્૧કાશનિ ૧યના શ્રાદિ વહ઼ોકેઁ ડ૧ે પ૧ શી૧્ષક શ્રા ગુદી કામ્ડસ્થ ૧હૈન શ્રછિ। કહયિોકાઊ શ્રપના મુડમે ૧હઊાસઁ શ્રપન સમકાઊીન સઁગીસભ વીયક સંવ઼ાદ, યૌઊ, નોકહોઁક, હ્રૌઊ, વાન કટૌવઊિ શ્રા ડટ્ટા ગળ્ળવ઼ક હોશ્ન શ્રછિ। નખ્ન એના ઊૌન ૧હૈન શ્રછિ ળેના ળીવ઼નક સભ ૧ઙ્ગાસભ શ્રોહિ ડામ પ઼ૃથ્વ઼ીઊક પ૧ ઉન૧િ શ્રાએઊ હોર્ક । ળેના દા૧્શનકિ, શ્રાય્ય઼ાત્મકિ શ્રા માનવ઼ીય઼ યેનક વહસ, વ઼મિ૧્શ શ્રા છઊશ્ક્ત શ્રાનદા૧, વ઼ળનદા૧ શ્રા દમદા૧ હોશ્ન ળા ૧હઊ હોર્ક। ળનાકિ ડટ્ટામે સેહો શ્રનન્ન ગહિ૧ાઇ હોશ્ન છૈક, શ્રો પ૧હિાસ શ્રા વ઼નિોદપ્૧યિના સેહો ! ગહનિ

𑒮𑒾𑒢𑓂𑒠𑒩𑓂𑒨𑒔𑒹𑒞 𑒂 𑒧𑒰𑒢𑒫𑒲𑒨 𑒣𑓂𑒩𑒹𑒧। 𑒔𑒹𑒞𑒢𑒰𑒮𑒿 𑒦𑒩𑒪 𑒂 𑒧𑒰𑒖𑒪 𑒋𑒏𑒙𑒰 𑒣𑓂𑒩𑒰𑒖𑓂𑒘 𑒣𑒰𑒫𑒩𑒤𑒳𑒪 𑒔𑒮𑓂𑒧𑒰, 𑒥𑒖𑓂𑒩 𑒠𑒰𑒿𑒞 𑒂 𑒁𑒙𑓂𑒙𑒰𑒯𑒰𑒮𑒏 𑒧𑒢𑒏𑒰𑒩𑒲 𑒯𑒿𑒮𑒢𑒰𑒃 𑒪𑒰𑒖𑒫𑒰𑒥।

𑒣𑒔𑓂𑒕𑒱𑒪𑒱 𑒮𑒧𑒨𑒧𑒹 𑒁𑒦𑒱𑒫𑓂𑒨𑒏𑓂𑒞𑒱𑒏𑒱 𑒁𑒢𑓂𑒞𑒩𑒱𑒏𑓂𑒭𑒧𑒹 𑒁𑒿𑒐𑒱𑒑𑒩, 𑒂𑒮𑒢𑓂𑒢 𑒖𑒢𑒑𑒝𑒢𑒰 𑒂 𑒣𑓂𑒩𑒠𑒹𑒬𑒏 𑒦𑒰𑒭𑒰𑒏 𑒢𑒰𑒧𑒰𑒏𑒩𑒝 𑒂 𑒦𑒰𑒭𑒰𑒏 𑒖𑒑𑒹𑒩𑓂𑒢𑒰𑒏 𑒪𑒪 𑒧𑒰𑒯𑒱 𑒁𑒦𑒱𑒨𑒢𑓂𑒞𑒰𑒏 𑒩𑒴𑒣𑒧𑒹 𑒮𑒰𑒧𑒰𑒖𑒱𑒏 𑒮𑒘𑓂𑒖𑒰𑒪 𑒂 𑒫𑒱𑒦𑒱𑒢𑓂𑒢 𑒧𑒱𑒛𑒱𑒨𑒰𑒧𑒹 𑒐𑒴𑒥𑒹 𑒮𑒏𑓂𑒩𑒱𑒨 𑒠𑒹𑒐𑒪 𑒑𑒹𑒪𑒰𑒯 𑒁𑒕𑒱। 𑒁𑓀𑒑𑓂𑒩𑒹𑒖𑒲𑒧𑒹 𑒏𑒯𑒪 𑒖𑒰𑒃𑒞 𑒁𑒕𑒱 𑒖𑒹 𑒑𑒱𑒦 𑒁 𑒛𑓂𑒨𑒰𑒧 ! 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲𑒧𑒹 𑒥𑒰𑒪 𑒧𑒞𑒪𑒥 । 𑒥𑒱𑒢𑒰 𑒩𑒼𑒏𑒙𑒼𑒏, 𑒏𑒯𑒋𑒫𑒰𑒪𑒰 𑒥𑒰𑒞 𑒚𑒰𑒯𑒱𑒿 𑒣 𑒚𑒰𑒯𑒱𑒿 𑒏𑒯𑒥𑒰𑒏 𑒔𑒰𑒯𑒱, 𑒪𑒱𑒐𑒥𑒰𑒏 𑒔𑒰𑒯𑒱 । 𑒥𑒰𑒞 𑒖𑒰𑒢𑒮𑒰𑒭𑓂𑒙, 𑒠𑒳 𑒙𑒣𑓂𑒣𑒲, 𑒥𑒱𑒢𑒰 𑒏𑒼𑒢𑒼 𑒯𑒱𑒔𑒏𑒱𑒔𑒰𑒯𑒙 𑒑𑒪𑒞 𑒞𑒞𑓂𑒫𑒏 𑒫𑒱𑒩𑒳𑒠𑓂𑒡 𑒂𑒫𑒰𑒖 𑒅𑒚𑒰𑒋𑒥। 𑒖𑒰𑒯𑒱𑒮𑒿 𑒪𑒼𑒏𑒏𑒹 𑒠𑒳𑓁𑒐 𑒯𑒋𑒞𑒢𑒱 𑒞𑒏𑒩 𑒏𑒼𑒢𑒼 𑒤𑒱𑒏𑒱𑒩𑒱, 𑒣𑒩𑒫𑒰𑒯 𑒢𑒯𑒱। 𑒋𑒯𑒱𑒮𑒿 𑒏𑒹𑒍 𑒑𑒪𑒞 𑒥𑒳𑒗𑒞 𑒫𑒰 𑒁𑒣𑒢 𑒯𑒱𑒞 𑒢𑒯𑒱 𑒯𑒼𑒃𑒞 𑒮𑒹 𑒏𑒯𑒱𑒨𑒼 𑒢𑒯𑒱 𑒥𑒳𑒗𑒱 𑒮𑒏𑒪𑒢𑒱। 𑒁𑒩𑓂𑒟 𑒁𑒢𑒩𑓂𑒟𑒏 𑒏𑒱𑒕𑒳 𑒑𑒣𑓂𑒣 𑒏𑒟𑒱𑒪𑒱 𑒢𑒯𑒱 𑒯𑒼𑒃 𑒞𑒰𑒯𑒱𑒿𑒣𑒩 𑒛𑒰𑒃𑒩𑒹𑒏𑓂𑒙 𑒣𑓂𑒩𑒯𑒰𑒩 𑒏𑒩𑒥 𑒖𑒹 𑒖𑒲𑒫𑒢𑒏𑒹𑒿 𑒩𑒓𑓂𑒑 𑒮𑒦𑒧𑒹 𑒦𑒼𑒑𑒻𑒞 𑒁𑒕𑒱 𑒥𑒱𑒢𑒰 𑒜𑒼𑒑, 𑒥𑒱𑒢𑒰 𑒒𑒧𑒝𑓂𑒛, 𑒥𑒱𑒢𑒰 𑒞𑒟𑒰𑒏𑒟𑒱𑒞 𑒮𑒰𑒧𑒰𑒖𑒱𑒏 𑒦𑒨 ! 𑒮𑒼𑒔𑒰 𑒁𑒩𑓂𑒟 𑒢𑒯𑒱 𑒦𑒹𑒙𑒥, 𑒯𑒱𑒢𑒏 𑒑𑒯𑒱𑒿𑒩 𑒂 𑒑𑒧𑓂𑒦𑒲𑒩 𑒩𑒔𑒢𑒰𑒧𑒹 । 𑒞𑒟𑒰𑒣𑒱 𑒪𑒨𑒧𑒹 𑒥𑒯𑒋𑒫𑒰𑒪𑒰 𑒮𑓂𑒫𑒦𑒰𑒫 𑒯𑒱𑒢𑒏𑒰 '𑒣𑒫𑓂𑒪𑒱𑒏 𑒃𑒢𑓂𑒙𑒹𑒪𑒏𑓂𑒔𑒳𑒁𑒪' 𑒁𑒩𑓂𑒟𑒰𑒞𑓂 𑒏𑒞𑒾 𑒏𑒼𑒢𑒼 𑒫𑒱𑒭𑒨𑒧𑒹 𑒪𑒑𑒰𑒞𑒰𑒩 𑒮𑒴𑒔𑒢𑒰𑒨𑒳𑒏𑓂𑒞 𑒣𑓂𑒩𑒫𑒔𑒢 𑒠𑒹𑒢𑒱𑒯𑒰𑒩 𑒫𑒱𑒠𑓂𑒫𑒰𑒢𑓂 𑒂 𑒫𑒱𑒠𑓂𑒫𑒞𑒰𑒨𑒳𑒏𑓂𑒞 𑒫𑒱𑒠𑓂𑒫𑒞𑒰, 𑒫𑒱𑒔𑒰𑒩 𑒂 𑒔𑒱𑒢𑓂𑒞𑒢𑒧𑒹 𑒯𑒳𑒢𑒏 𑒅𑒔𑒰𑒃 𑒂 𑒂𑒨𑒰𑒞𑒢 𑒁𑒞𑒳𑒪𑒢𑒲𑒨 𑒁𑒕𑒱। 𑒥𑒾𑒠𑓂𑒡𑒱𑒏𑒞𑒰, 𑒔𑒱𑒢𑓂𑒞𑒢 𑒂 𑒫𑒱𑒔𑒰𑒩𑒏 𑒞𑒯𑒧𑒹(𑒮𑒧𑒰𑒢𑒰𑒢𑓂𑒞𑒩) 𑒥𑒰𑒞 𑒢𑒯𑒱 𑒧𑒱𑒪𑒪𑒰 𑒣𑒩 𑒏𑒏𑒩𑒼𑒮𑒿𑒑 𑒁𑒛𑒱 𑒖𑒰𑒋𑒥 𑒯𑒱𑒢𑒏 𑒮𑓂𑒫𑒰𑒦𑒰𑒫 𑒮𑒩𑓂𑒫𑒖𑒢𑒢𑒱 𑒦𑓄 𑒑𑒹𑒪 𑒁𑒕𑒱।

𑒋𑒯𑒱𑒮𑒦 𑒥𑒰𑒞𑒏 𑒣𑒳𑒭𑓂𑒙𑒱 𑒏𑒩𑒥𑒰𑒏 𑒥𑒹𑒑𑒩𑒞𑒰 𑒢𑒯𑒱। 𑒪𑒼𑒏 𑒯𑒱𑒢𑒏 𑒏𑒵𑒞𑒱𑒞𑓂𑒫 𑒂 𑒫𑓂𑒨𑒏𑓂𑒞𑒱𑒞𑓂𑒫𑒮𑒿 𑒢𑒲𑒏 𑒖𑒹𑒏𑒰𑒿 𑒣𑒩𑒱𑒔𑒱𑒞 𑒁𑒕𑒱। 𑒏𑒯𑒥𑒰𑒧𑒹 𑒏𑒼𑒢𑒼 𑒯𑒩𑓂𑒖 𑒢𑒯𑒱 𑒖𑒹 𑒢𑒰𑒙𑒏 𑒪𑒹𑒐𑒢, 𑒙𑒹𑒪𑒱𑒤𑒱𑒪𑓂𑒧(𑒋𑒏𑒙𑒰 𑒂𑒍𑒩 𑒥𑒮𑒢𑓂𑒞), 𑒣𑒞𑓂𑒩𑒏𑒰𑒩𑒱𑒞𑒰(𑒑𑒰𑒧𑒒𑒩, , 𑒏𑒰𑒢𑓂𑒞𑒱𑒣𑒳𑒩, 𑒮𑒳𑒣𑓂𑒩𑒦𑒰𑒞, 𑒖𑒢𑒏𑒣𑒳𑒩 𑒋𑒏𑓂𑒮𑒣𑓂𑒩𑒹𑒮, 𑒏𑒟𑒰𑒮𑒿𑒑𑓂𑒩𑒯, 𑒏𑒫𑒱𑒞𑒰, 𑒢𑒱𑒥𑒢𑓂𑒡 𑒮𑒨𑒣𑒞𑓂𑒩𑒲, 𑒂𑒿𑒑𑒢, 𑒮𑓀𑒮𑓂𑒧𑒩𑒝 𑒂𑒠𑒱)𑒏 𑒨𑒰𑒞𑓂𑒩𑒰, 𑒮𑒰𑒩𑓂𑒫𑒖𑒢𑒱𑒏 𑒧𑒘𑓂𑒔 𑒂𑒨𑒼𑒖𑒢 𑒫 𑒮𑒘𑓂𑒔𑒰𑒪𑒢 𑒖𑒢𑒏𑒣𑒳𑒩 𑒤𑒱𑒪𑓂𑒧

फेस्टीवल, अन्तर्राष्ट्रीय मैथिली सम्मेलन, जनकपुर साहित्य उत्सव) आदिमे सभाबोर्डिबलासँ, रसास्वादन आ परेमलासँ सहजै भेटि सकैत अछि । वड सुअवसर छलमे हुनिक मुख्याकृतिकि जादुटोना कनिका नहि सम्मोहित करैत हएतनि। आओर की कहुँ ? मात्र कएल जएतैक जे हुनिक भाषीरथी सत्प्रयाससँ साहित्य आ संस्थामे प्रवाहित अनेकानेक कृति आ रचनाक उल्लेख नहि कऽ सकल हएब, हमर छोट मस्तिष्क जे कैद कएने रहय तकर शब्दमे गढ़बाक चेष्टा कएल ।भ्रमरसरक प्रति हमर कहब रहए रहत अनेक व्यक्तित्व आ कृतित्वक परिचिहमे हमर ई शब्दचित्र स्वीकार्य जाए।

मैथिली भाषा एवं साहित्यमे अतुलनीय योगदानक कदर आ सम्मान स्वरूप प्रमादरामीय रामभरोस कापड़ि 'भ्रमर' सरके नेपालक महामहिम राष्ट्रपतिद्वारा ' सु प्रबल जनसेवा श्री तृतिय पदक' प्राप्त करबाक सौभाग्य प्राप्त भेलनि। वास्तवमे निरन्तर ५० वर्षधरि अपन जीवनक सर्वाधिक हिस्सा मैथिली, नेपाली, हिन्दी साहित्य, पत्रकारितामे व्यय कएनिहार व्यक्तित्वकेँ सम्मान करब संस्था स्वयंमे सम्मनित होएब अछि ।

कहबाक कोनो बेगरता नहि जे ओ वर्ष हुनिका लेल सुखद रहलनि आ मैथिलीक लेल हर्षक, एहिटुआरे जे नेपाल सरकारद्वारा सुप्रबल जनसेवाश्री तृतीयसँ सम्मानित होएबेदरि लगालग ओरे नेपाल सरकारक संस्कृति, पर्यटक एवं नागरिक उड्डयन मन्त्रालयद्वारा वर्ष २०७७ के ' महाकवि देवकोटा पुरस्कार' क लेल चयनित भेलाक समाद सुनि सगर मिथिला अत्यन्त हर्षित, आह्लादित आ विभोर भेल । तेँ प्रमादरामीय वरिष्ठ पत्रकार आ साहित्यकार श्री रामभरोस कापड़ि ' भ्रमर' सरके नमन सहित हार्दिक बधाई एवं शुभकामना। छक्के पर चौकाक वर्षात। समय घुरैत छै, समय चिन्हैत छै आ समय एवं समाज लगानीकेँ मूल्यांकन सेहो

𑒏𑒯𑒻𑒞 𑒕𑒻 𑒠𑒹𑒩 𑒮𑒥𑒹𑒩। 𑒮𑒥𑒳𑒩 𑒏𑒩𑒥𑒰𑒏 𑒔𑒰𑒯𑒲। 𑒠𑒹𑒩 𑒯𑒻 𑒁𑒢𑓂𑒡𑒹𑒩 𑒢𑒿𑒃 𑒔𑒰𑒯𑒹 𑒯𑒳𑒢𑒰𑒩 𑒏𑒞𑒥𑒼 𑒢𑒰𑒿𑒑𑒰𑒩 𑒜𑒳𑒩𑒜𑒳𑒩𑒥𑒼।

𑒧𑒡𑒹𑒬 𑒣𑓂𑒩𑒖𑓂𑒘𑒰 𑒣𑓂𑒩𑒞𑒱𑒭𑓂𑒚𑒰𑒢𑒏 𑒮𑒧𑓂𑒣𑓂𑒩𑒞𑒱 𑒁𑒡𑓂𑒨𑒏𑓂𑒭 𑒦𑒹𑒪𑒰 𑒣𑒩 𑒜𑒹𑒩𑒮𑒿 𑒁𑒢𑒹𑒏𑒰𑒢𑒹𑒏 𑒬𑒳𑒦𑒏𑒰𑒧𑒢𑒰, 𑒁𑒬𑒹𑒭 𑒧𑓀𑒑𑒪𑒏𑒰𑒧𑒢𑒰 𑒂 𑒁𑒣𑒢𑒹𑒏 𑒖𑒲𑒫𑒢 𑒮𑒰𑒩𑓂𑒟𑒏, 𑒮𑒵𑒖𑒢𑒧𑒨 𑒂 𑒮𑒳𑒐𑒧𑒨 𑒯𑒳𑒁𑒋 𑒮𑒹 𑒁𑒮𑓀𑒐𑓂𑒨 𑒏𑒰𑒧𑒢𑒰।

-𑒢𑒱𑒞𑓂𑒨𑒰𑒢𑒢𑓂𑒠 𑒧𑒝𑓂𑒛𑒪, 𑒖𑒢𑒏𑒣𑒳𑒩𑒡𑒰𑒧, 𑒢𑒹𑒣𑒰𑒪

𑒁𑒣𑒢 𑒧𑓀𑒞𑒫𑓂𑒨 𑒋𑒠𑒱𑒞𑒼𑒩𑒱𑒁𑒪𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯𑒰𑒏𑒼𑒧 **𑒣𑒩 𑒣𑒚𑒰𑒅।**

𑓒 𑒁𑓀𑒏𑒏 𑒁𑒢𑓂𑒨𑒰𑒢𑓂𑒨 𑒩𑒔𑒢𑒰

𑓓.𑒑𑒠𑓂𑒨 𑒐𑒝𑓂𑒛

𑓓.𑓑𑒖𑒑𑒠𑒲𑒬 𑒣𑓂𑒩𑒮𑒰𑒠 𑒧𑒝𑓂𑒛𑒪- 𑒮𑒳𑒨𑒼𑒑 (𑒡𑒰𑒩𑒰𑒫𑒰𑒯𑒱𑒏 𑒅𑒣𑒢𑓂𑒨𑒰𑒮)

𑓓.𑓒𑒖𑒑𑒠𑒲𑒬 𑒣𑓂𑒩𑒮𑒰𑒠 𑒧𑒝𑓂𑒛𑒪- 𑒬𑒽𑒩𑓂𑒙 𑒏𑒙 𑒩𑒰𑒮𑓂𑒞𑒰 (𑒪𑒒𑒳𑒏𑒟𑒰)

𑓓.𑓓𑒢𑒢𑓂𑒠 𑒫𑒱𑒪𑒰𑒮 𑒩𑒰𑒨- 𑒔𑒾𑓀𑒙𑒫𑒹𑒨𑓂𑒨𑒰

𑓓.𑓔𑒩𑒫𑒲𑒢𑓂𑒠𑓂𑒩 𑒢𑒰𑒩𑒰𑒨𑒝 𑒧𑒱𑒬𑓂𑒩- 𑒧𑒰𑒞𑒵𑒦𑒴𑒧𑒱 (𑒅𑒣𑒢𑓂𑒨𑒰𑒮)- 𑓓𑓑-𑓓𑓕 𑒧 𑒐𑒹𑒣

𑓓.𑓕𑒏𑒳𑒧𑒰𑒩 𑒧𑒢𑒼𑒖 𑒏𑒬𑓂𑒨𑒣-𑒁𑒢𑓂𑒯𑒰𑒩 𑒮𑓄 𑒃𑒖𑒼𑒞

𑓓.𑓖𑒔𑒱𑒢𑓂𑒧𑒨 𑒏𑒩𑓂𑒝- 𑒁𑒑𑓂𑒢𑒱 𑒬𑒱𑒐𑒰 (𑒐𑒹𑒣-𑓑𑓘)

𑓓.𑓗𑒮𑓀𑒞𑒼𑒭 𑒏𑒳𑒧𑒰𑒩 𑒩𑒰𑒨 ' 𑒥𑒙𑒼𑒯𑒲' 𑒧𑓀𑒑𑒩𑒾𑒢𑒰 (𑒡𑒰𑒩𑒰𑒫𑒰𑒯𑒱𑒏 𑒅𑒣𑒢𑓂𑒨𑒰𑒮 𑓑𑓒𑒧 𑒐𑒹𑒣)

𑓓.𑓘𑒂𑒔𑒰𑒩𑓂𑒨 𑒩𑒰𑒧𑒰𑒢𑒢𑓂𑒠 𑒧𑒝𑓂𑒛𑒪-𑒖𑒰𑒞𑒱 𑒫𑒱𑒢𑒰𑒬 𑒖𑒰𑒞𑒱𑒫𑒰𑒠𑓂 𑒡𑒩𑒧 𑒮𑓀𑒏𑒙 𑒧𑒳𑒏𑓂𑒞

३०९. किशन कारीगर- पुरस्कारी गुरगा पुरस्कार बँटा डकैत

३१०. शिवदेव कामत- कथाकार नन्द विलास राय जी के कथा पोथी ' श्रमक पूजा' पोथी समीक्षा- "सहियो रोपनी"

३११. कुन्दन कर्ण- मैथिली बीहनि कथा- रीढ़

३१२. आशुतोष कुमार झा- जीवनक सीख

२.१जगदीश प्रसाद मण्डल- सुचिता (धारावाहिक उपन्यास)

जगदीश प्रसाद मण्डल

सुचिता (धारावाहिक उपन्यास)

'सुचिता' धारावाहिक रूपेँ छपब प्रारम्भ भेल 'मिथिला दर्शन' मे, जे पहिने प्रिंटमे छपब बन्द भेल आ मात्र पीडीएफ मे ई-प्रकाशित होइत छल आ सेहो बन्द भऽ गेल आ तेँ 'सुचिता' क सेहो छपब ई-प्रकाशित होएब

𑂥𑂢𑂹𑂠 𑂦ऽ 𑂏𑂵𑂪 𑂃𑂓𑂱 𑂄𑂪𑂷𑂍𑂧𑂵 𑂆 𑂇𑂣𑂢𑂹𑂨𑂰𑂮 𑂡𑂰𑂩𑂰𑂫𑂰𑂯𑂱𑂍 𑂩𑂴𑂣𑂵𑂀 𑂆-𑂣𑂹𑂩𑂍𑂰𑂬𑂱𑂞 𑂍𑂉𑂪 𑂔𑂰 𑂩𑂯𑂪 𑂃𑂓𑂱- 𑂮𑂧𑂹𑂣𑂰𑂠𑂍

𑂠𑂷𑂮𑂩 𑂣𑂚𑂰𑂫

𑂠𑂱𑂢𑂍 𑂞𑂲𑂢 𑂥𑂔𑂵𑂾 𑂫𑂝𑂱𑂮𑂠𑂵𑂫 𑂮𑂳𑂞𑂱 𑂇𑂘𑂱 𑂍ऽ 𑂯𑂰𑂟-𑂧𑂳𑂀𑂯 𑂡𑂷𑂅 𑂠𑂩𑂥𑂔𑂹𑂔𑂰𑂣𑂩 𑂥𑂶𑂮𑂥𑂵 𑂍𑂉𑂪 𑂓𑂪𑂰 𑂍𑂱 𑂮𑂳𑂎𑂠𑂵𑂫 𑂪𑂷𑂗𑂰𑂧𑂵 𑂣𑂰𑂢𑂱, 𑂍𑂗𑂷𑂩𑂲𑂧𑂵 𑂣𑂲𑂮𑂪 𑂦𑂰𑂀𑂏 𑂢𑂵𑂢𑂵 𑂣𑂯𑂳𑂀𑂒𑂪𑂶𑂢𑂾 𑂍𑂗𑂷𑂩𑂲𑂧𑂵 𑂩𑂰𑂎𑂪 𑂦𑂰𑂀𑂏𑂍𑂵𑂀 𑂫𑂝𑂱𑂮𑂠𑂵𑂫 𑂃𑂣𑂢 𑂯𑂰𑂟𑂍 𑂄𑂀𑂏𑂳𑂩𑂍 𑂒𑂳𑂗𑂍𑂲𑂮𑂀 𑂠𑂵𑂎𑂉 𑂪𑂏𑂪𑂰 𑂔𑂵 𑂦𑂰𑂀𑂏𑂍 𑂣𑂲𑂮𑂰𑂢 𑂢𑂲𑂍 𑂃𑂓𑂱 𑂍𑂱 𑂢𑂯𑂱𑂾 𑂍𑂯𑂉 𑂞𑂀 𑂫𑂝𑂱𑂮𑂠𑂵𑂫𑂍𑂵𑂀 𑂆 𑂥𑂳𑂕𑂪 𑂓𑂶𑂢 𑂔𑂵 𑂦𑂰𑂀𑂏𑂍 𑂢𑂲𑂍 𑂣𑂲𑂮𑂰𑂢 𑂞𑂎𑂢 𑂧𑂰𑂢𑂪 𑂔𑂰𑂅𑂉 𑂔𑂎𑂢 𑂋 𑂣𑂰𑂢𑂱𑂧𑂵 𑂃𑂪𑂶𑂏 𑂔𑂰𑂅𑂉𑂾 𑂧𑂰𑂢𑂵 𑂆 𑂔𑂵 𑂦𑂰𑂀𑂏𑂍 𑂔𑂵𑂯𑂵𑂢 𑂣𑂲𑂮𑂰𑂢 𑂯𑂷𑂅𑂉 𑂞𑂵𑂯𑂵𑂢 𑂋𑂅𑂧𑂵 𑂢𑂬𑂰𑂍 𑂧𑂰𑂞𑂹𑂩𑂰 𑂋𑂞𑂵 𑂥𑂵𑂮𑂲 𑂯𑂷𑂅𑂉𑂾 𑂒𑂳𑂗𑂍𑂲𑂮𑂀 𑂠𑂵𑂎𑂪𑂰 𑂣𑂓𑂰𑂞𑂱 𑂫𑂝𑂱𑂮𑂠𑂵𑂫 𑂥𑂳𑂕𑂱 𑂏𑂵𑂪𑂰 𑂔𑂵 𑂦𑂰𑂀𑂏𑂍 𑂣𑂲𑂮𑂰𑂢 𑂢𑂲𑂍 𑂃𑂓𑂱𑂾 𑂞𑂯𑂱𑂍𑂰𑂪 𑂫𑂝𑂱𑂮𑂠𑂵𑂫𑂍 𑂦𑂀𑂏𑂷𑂗𑂱𑂨𑂰 𑂮𑂁𑂏𑂲 𑂢𑂱𑂬𑂰𑂍𑂰𑂢𑂹𑂞 𑂮𑂵𑂯𑂷 𑂣𑂯𑂳𑂀𑂒𑂪𑂰𑂾

𑂢𑂱𑂬𑂰𑂍𑂰𑂢𑂹𑂞 𑂄 𑂫𑂝𑂱𑂮𑂠𑂵𑂫 𑂮𑂁𑂏𑂵-𑂮𑂁𑂏 𑂏𑂰𑂧𑂍 𑂮𑂹𑂍𑂴𑂪𑂧𑂵 𑂣𑂜𑂢𑂵 𑂓𑂶𑂟𑂾 𑂠𑂳𑂢𑂴𑂍 𑂔𑂢𑂹𑂧 𑂮𑂳𑂫𑂹𑂨𑂮𑂹𑂞 𑂣𑂩𑂱𑂫𑂰𑂩𑂧𑂵 𑂦𑂵𑂢𑂵 𑂢𑂷𑂍𑂩𑂲-𑂒𑂰𑂍𑂩𑂲𑂍 𑂎𑂏𑂞𑂰 𑂢𑂯𑂱𑂨𑂵𑂀 𑂓𑂵𑂪𑂶𑂢, 𑂞𑂀𑂉 𑂄𑂏𑂴 𑂣𑂜𑂥𑂍𑂵𑂀 𑂋𑂞𑂵 𑂔𑂩𑂴𑂩𑂲 𑂠𑂳𑂢𑂴𑂍 𑂣𑂱𑂞𑂰 𑂢𑂯𑂱 𑂥𑂳𑂕𑂪𑂶𑂢𑂾 𑂞𑂀𑂉 𑂄𑂏𑂴 𑂢𑂯𑂱𑂨𑂵𑂀 𑂣𑂜𑂪𑂶𑂢𑂾 𑂃𑂣𑂢 𑂔𑂧𑂲𑂢-𑂔𑂞𑂹𑂟𑂰𑂍 𑂍𑂰𑂏𑂔-𑂣𑂞𑂹𑂞𑂩 𑂠𑂵𑂎𑂥, 𑂧𑂯𑂰𑂔𑂢𑂲𑂍 𑂥𑂯𑂲-𑂎𑂰𑂞𑂰𑂍 𑂯𑂱𑂮𑂰𑂥-𑂥𑂰𑂩𑂲 𑂍𑂩𑂥, 𑂥𑂮 𑂉𑂞𑂥𑂵 𑂎𑂏𑂞𑂰 𑂓𑂵𑂪𑂶𑂢𑂾

𑂣𑂱𑂞𑂰𑂍 𑂃𑂧𑂪𑂠𑂰𑂩𑂲𑂧𑂵 𑂔𑂯𑂱𑂢𑂰 𑂫𑂝𑂱𑂮𑂠𑂵𑂫𑂍 𑂞𑂯𑂱𑂢𑂰 𑂢𑂱𑂬𑂰𑂍𑂰𑂢𑂹𑂞𑂍 𑂣𑂩𑂱𑂫𑂰𑂩𑂧𑂵 𑂧𑂯𑂰𑂔𑂢𑂲𑂍 𑂍𑂰𑂩𑂷𑂥𑂰𑂩 𑂒𑂪𑂶𑂞 𑂩𑂯𑂶𑂢𑂾 𑂧𑂰𑂢𑂵 𑂩𑂴𑂣𑂶𑂄-𑂣𑂶𑂮𑂰 𑂄 𑂃𑂢𑂹𑂢𑂷-𑂣𑂰𑂢𑂱𑂍 𑂮𑂴𑂠𑂱-𑂮𑂫𑂰𑂅 𑂠𑂳𑂢𑂴 𑂣𑂩𑂱𑂫𑂰𑂩𑂍 𑂎𑂰𑂢𑂠𑂰𑂢𑂲 𑂣𑂵𑂬𑂰 𑂓𑂪𑂾 𑂋𑂢𑂰, 𑂦𑂶𑂨𑂰𑂩𑂲𑂧𑂵 𑂫𑂝𑂱𑂮𑂠𑂵𑂫 𑂃𑂮𑂏𑂩𑂵 𑂓𑂶𑂟 𑂧𑂳𑂠𑂰 𑂢𑂱𑂬𑂰𑂍𑂰𑂢𑂹𑂞 𑂞𑂲𑂢 𑂦𑂰𑂀𑂅𑂍 𑂦𑂶𑂨𑂰𑂩𑂲𑂧𑂵 𑂓𑂶𑂟𑂾 𑂣𑂱𑂞𑂰𑂍𑂵𑂀 𑂧𑂳𑂅𑂪𑂰 𑂣𑂓𑂰𑂞𑂱 𑂢𑂱𑂬𑂰𑂍𑂰𑂢𑂹𑂞𑂍 𑂣𑂩𑂱𑂫𑂰𑂩𑂧𑂵 𑂮𑂧𑂹𑂣𑂶𑂞𑂱𑂍 𑂥𑂀𑂗𑂫𑂰𑂩𑂰 𑂦ऽ 𑂍ऽ 𑂞𑂵𑂯𑂵𑂢 𑂫𑂱𑂫𑂰𑂠 𑂇𑂘𑂪 𑂔𑂵 𑂧𑂯𑂰𑂔𑂢𑂲𑂍 𑂮𑂁𑂏-𑂮𑂁𑂏 𑂄𑂡𑂰𑂮𑂀 𑂥𑂵𑂮𑂲 𑂔𑂧𑂲𑂢𑂷 𑂧𑂳𑂍𑂠𑂧𑂵𑂫𑂰𑂔𑂲𑂧𑂵 𑂒𑂪𑂱 𑂏𑂵𑂪𑂶𑂢𑂾 𑂧𑂳𑂠𑂰

𑒫𑒱𑒦𑒰𑒮𑒠𑒹𑒫𑒏𑒹𑒿 𑒮𑒹 𑒢𑒯𑒱 𑒦𑒹𑒙𑒺𑒞। 𑒁𑒮𑒑𑒩 𑒦𑒺𑒨𑒰𑒩𑒲 𑒩𑒯𑒢𑒹 𑒠𑒱𑒨𑒰𑒠𑒲 𑒫𑒱𑒫𑒰𑒠 𑒢𑒯𑒱 𑒅𑒚𑒺𑒞। 𑒢𑒱𑒬𑒱𑒏𑒰𑒢𑓂𑒞𑒏𑒹𑒿 𑒠𑒹𑒐𑒱𑒞𑒹 𑒫𑒱𑒦𑒰𑒮𑒠𑒹𑒫 𑒥𑒖𑒪𑒰-

“𑒂𑒅-𑒂𑒅 𑒦𑒨𑒰𑒩!”

𑒢𑒱𑒬𑒱𑒏𑒰𑒢𑓂𑒞 𑒥𑒖𑒪𑒰-

“𑒦𑒨𑒰𑒩, 𑒏𑒲 𑒯𑒰𑒪-𑒔𑒰𑒪 𑒁𑒕𑒱?”

𑒫𑒱𑒦𑒰𑒮𑒠𑒹𑒫 𑒥𑒖𑒪𑒰-

“𑒯𑒰𑒪-𑒔𑒰𑒪 𑒏𑒲 𑒩𑒯𑒞! 𑒮𑒧𑒨𑒹 𑒞𑒹𑒯𑒹𑒢 𑒠𑒳𑒩𑒏𑒰𑒪 𑒦𑓄 𑒑𑒹𑒪 𑒁𑒕𑒱 𑒖𑒹 𑒮𑒠𑒱𑒐𑒢 𑒧𑒢𑒧𑒹 𑒁𑒥𑒺𑒋- 𑒋𑒯𑒹𑒢 𑒖𑒱𑒢𑒑𑒲𑒮𑒿 𑒧𑒩𑒥𑒹 𑒢𑒲𑒏। 𑒏𑒲 𑒮𑒧𑒨 𑒕𑒪 𑒂 𑒁𑒐𑒢 𑒏𑒲 𑒦𑓄 𑒑𑒹𑒪 𑒮𑒹 𑒥𑒳𑒗𑒱𑒨𑒹 𑒢𑒹 𑒣𑒹𑒥 𑒩𑒯𑒪 𑒕𑒲!”

𑒞𑒺𑒥𑒲𑒔 𑒮𑒳𑒐𑒠𑒹𑒫𑒏𑒹𑒿 𑒂𑒑𑒴𑒧𑒹 𑒚𑒰𑒜𑓃 𑒠𑒹𑒐𑒱 𑒫𑒱𑒦𑒰𑒮𑒠𑒹𑒫 𑒧𑒳𑒿𑒯 𑒒𑒳𑒧𑒰𑒏𑓄 𑒥𑒖𑒪𑒰-

“𑒥𑒾𑒂, 𑒋𑒞𑒥𑒹 𑒦𑒰𑒿𑒑𑒮𑒿 𑒏𑒰𑒖 𑒢𑒯𑒱 𑒔𑒪𑒞𑒯। 𑒖𑒹𑒞𑒹 𑒁𑒢𑒪𑒯 𑒞𑒹𑒞𑒹 𑒂𑒢𑒼 𑒢𑒹𑒢𑒹 𑒂𑒥𑒯। 𑒞𑒺𑒥𑒲𑒔 𑒯𑒧 𑒠𑒳𑒢𑒴 𑒦𑒨𑒰𑒩 𑒑𑒣-𑒮𑒣𑓂𑒣 𑒏𑒩𑒺 𑒕𑒲।”

𑒣𑒞𑒱𑒏 𑒥𑒰𑒞 𑒮𑒳𑒢𑒱 𑒮𑒳𑒐𑒠𑒹𑒫 𑒧𑒢𑒹-𑒧𑒢 𑒫𑒱𑒔𑒰𑒩𑒪𑒏 𑒖𑒹 𑒁𑒣𑒢𑒰-𑒪 𑒖𑒹 𑒩𑒐𑒢𑒹 𑒕𑒲 𑒧𑒰𑒢𑒹 𑒂𑒡𑒰 𑒣𑒞𑒱-𑒪 𑒁𑒢𑒢𑒹 𑒕𑒪 𑒂 𑒂𑒡𑒰 𑒁𑒣𑒢𑒰-𑒪 𑒖𑒹 𑒩𑒐𑒢𑒹 𑒕𑒪, 𑒞𑒰𑒥𑒹 𑒮𑒋𑒯 𑒂𑒢𑒱𑒏𑓄 𑒠𑓄 𑒠𑒃 𑒕𑒱𑒌𑒢 𑒂 𑒞𑒰𑒥𑒞 𑒣𑒞𑓂𑒞𑒲𑒏𑒹𑒿 𑒣𑒰𑒢𑒱𑒧𑒹 𑒦𑒲𑒖𑒺𑒪 𑒠𑓄 𑒠𑒹𑒥𑒃। 𑒥𑒢𑒱 𑒦𑒲𑒖𑒪 𑒣𑒞𑓂𑒞𑒲𑒏𑒹𑒿

𑒣𑒲𑒮𑒥𑒰𑒮𑒿 𑒍 𑒢𑒮 𑒟𑒼𑒛𑓃𑒹 𑒍𑒞 𑒞' 𑒧𑒲𑒪𑒥𑒧𑒹 𑒁𑒥𑒻𑒞 𑒮𑒯𑒯 𑒕𑒹𑒪𑒏𑒰।

𑒂𑒿𑒑𑒢 𑒑𑒹𑒪𑒰 𑒠𑒹𑒐𑒱 𑒫𑒱𑒪𑒰𑒮𑒠𑒹𑒫 𑒮𑒳𑒐𑒠𑒹𑒫𑒏𑒹𑒿 𑒏𑒯𑒪𑒐𑒱𑒢-

“𑒥𑒾𑒂, 𑒁𑒣𑒢𑒹 𑒞' 𑒍𑒯𑒱𑒢𑒰 𑒂𑒿𑒑𑒰 𑒒𑒰 𑒪𑒩 𑒕𑒲, 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒪𑒐𑒢 𑒠𑒹𑒫𑒏𑒪𑒰𑒣𑒢 𑒧𑒨𑒰𑒢 𑒨𑒪 𑒯𑒱𑒪 𑒞𑒐𑒢 𑒍𑒯𑒱𑒢𑒰 𑒐𑒰𑒙𑒫 𑒅𑒣𑒞𑒱 𑒯𑒋𑒞। 𑒏𑒞𑒹𑒏 𑒠𑒴𑒡𑒼 𑒂 𑒔𑒲𑒢𑒱𑒨𑒼𑒿 𑒞𑒹𑒞𑒹 𑒂𑒥𑒯𑒱 𑒣𑒰𑒏𑒪 𑒏𑒹𑒢𑒰 𑒞𑒿 𑒒𑒩𑒧𑒹 𑒢𑒯𑒱𑒨𑒹𑒿 𑒯𑒼𑒃𑒞। 𑒞𑒩 𑒋 𑒁𑒞𑒹𑒞𑒹 𑒔𑒾𑒏𑒣𑒩 𑒏𑒟𑒲𑒋 𑒪𑒹𑒥𑒯𑒱। 𑒔𑒲𑒢𑒱𑒨𑒹𑒿-𑒠𑒴𑒡𑒮𑒿 𑒏𑒰𑒖 𑒔𑒪 𑒖𑒋𑒞।”

𑒣𑒞𑒱𑒏 𑒥𑒰𑒞 𑒮𑒳𑒢𑒱 𑒮𑒳𑒐𑒠𑒹𑒫 𑒂𑒿𑒑𑒢𑒮𑒿 𑒠𑒼𑒮𑒩 𑒪𑒼𑒙𑒰𑒧𑒹 𑒠𑒴𑒡 𑒂 𑒔𑒲𑒢𑒲𑒏 𑒚𑒱𑒏𑒱𑒥𑒰 𑒂𑒢𑒱 𑒂𑒿𑒑𑒰 𑒒𑒼𑒛𑓃𑒪𑒏। 𑒠𑒳𑒢𑒴 𑒪𑒼𑒙𑒰 𑒂𑒿𑒑𑒰, 𑒠𑒳𑒢𑒴 𑒧𑒨𑒰𑒢 𑒧𑒰𑒞 𑒫𑒱𑒪𑒰𑒮𑒼𑒠𑒹𑒫 𑒂 𑒞𑒱𑒮𑒲𑒏𑒰𑒢𑓂𑒞 𑒣𑒲𑒥 𑒪𑒹𑒪𑒻𑒢। 𑒂𑒿𑒑𑒰 𑒣𑒲𑒥 𑒚𑒏𑒰𑒩 𑒏𑒋𑒻𑒞 𑒫𑒱𑒪𑒰𑒮𑒠𑒹𑒫 𑒥𑒖𑒪𑒰-

“𑒥𑒾𑒂 𑒮𑒳𑒐𑒠𑒹𑒫, 𑒠𑒴 𑒏𑒣 𑒔𑒰𑒯 𑒞𑒹𑒞𑒹 𑒂𑒥𑒯𑒱।”

𑒍𑒢𑒰, 𑒔𑒰𑒯𑒏 𑒢𑒰𑒍 𑒮𑒳𑒢𑒱 𑒞𑒱𑒮𑒲𑒏𑒰𑒢𑓂𑒞 𑒏𑒢𑒹 𑒞𑒰𑒞𑒢𑓂𑒨 𑒏𑒋𑒩 𑒪𑒰𑒑𑒪 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒥𑒳𑒗𑒪 𑒢𑒯𑒱𑒥𑒹 𑒏𑒋𑒻𑒞 𑒖𑒹 𑒥𑒢𑒱 𑒔𑒰𑒯 𑒣𑒲𑒞𑒹 𑒟𑒼𑒛𑓃𑒹𑒏 𑒠𑒹𑒩𑒲𑒮𑒿 𑒂𑒿𑒑𑒰 𑒁𑒣𑒢 𑒩𑓀𑒑 𑒁𑒢𑒻𑒋 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒔𑒰𑒯 𑒣𑒲𑒞𑒹 𑒮𑒹 𑒢𑒯𑒱 𑒯𑒼𑒃𑒋, 𑒪𑒰𑒑𑒋 𑒩𑓀𑒑 𑒂𑒥𑒱 𑒖𑒰𑒃𑒋।

𑒮𑒳𑒐𑒠𑒹𑒫𑒏 𑒯𑒰𑒟𑒧𑒹 𑒔𑒰𑒯𑒏 𑒏𑒣 𑒠𑒹𑒐𑒱 𑒫𑒱𑒪𑒰𑒮𑒠𑒹𑒫 𑒥𑒖𑒪𑒰-

“𑒥𑒾𑒂, 𑒔𑒰𑒯 𑒢𑒐𑒱 𑒋𑒏𑒥𑒹𑒩 𑒂𑒢𑒼 𑒂𑒿𑒑𑒢 𑒖𑒰 𑒂 𑒣𑒰𑒢𑒏 𑒮𑒖 𑒮𑒧𑒨𑒰 𑒂𑒢𑒱 𑒋𑒿𑒚𑒰𑒧 𑒢𑒐𑒱 𑒠𑒱𑒯𑒏, 𑒧𑒽 𑒑𑒹𑒪𑒯 𑒞𑒼𑒯𑒩 𑒕𑒳𑒙𑓂𑒙𑒲। 𑒣𑒕𑒰𑒞𑒱 𑒯𑒧 𑒠𑒳𑒢𑒴 𑒧𑒨𑒰𑒢 𑒑𑒣-𑒮𑒣𑓂𑒣 𑒏𑒋𑒻𑒞 𑒩𑒯𑒥।”

𑒣𑒰𑒢𑒏 𑒮𑒦 𑒮𑒧𑒰𑒢 𑒮𑒳𑒐𑒠𑒹𑒫 𑒂𑒢𑒱 𑒣𑒱𑒞𑒰𑒏 𑒂𑒑𑒴𑒧𑒹 𑒩𑒰𑒐𑒱 𑒁𑒣𑒢 𑒦𑒰𑒿𑒑𑒏 𑒍𑒩𑒱𑒨𑒰𑒢𑒧𑒹 𑒔𑒪𑒱 𑒑𑒹𑒪। 𑒞𑒻𑒥𑒲𑒔 𑒠𑒴-𑒠𑒴 𑒒𑒼𑒙 𑒔𑒰𑒯 𑒠𑒳𑒢𑒴 𑒑𑒼𑒩𑒹 𑒣𑒲𑒥 𑒪𑒹𑒪𑒻𑒢। 𑒦𑒰𑒿𑒑𑒏 𑒩𑓀𑒑 𑒏𑒢𑒲-𑒏𑒢𑒲 𑒠𑒳𑒢𑒴𑒏 𑒧𑒢𑒧𑒹 𑒧𑒳𑒛𑓃𑒱𑒨𑒰𑒩𑒲 𑒠𑒵𑒭𑓂𑒙𑒱 𑒪𑒑𑒪 𑒩𑒯𑒻𑒢। 𑒖𑒃𑒮𑒿 𑒠𑒳𑒢𑒴𑒏 𑒧𑒢 𑒟𑒼𑒛𑓃𑒹𑒏 𑒮𑒳𑒯𑒢𑒰𑒧 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒯𑒳𑒁 𑒪𑒑𑒪𑒻𑒢। 𑒞𑒹𑒮𑒩 𑒒𑒼𑒙 𑒔𑒰𑒯 𑒣𑒲𑒥 𑒫𑒱𑒪𑒰𑒮𑒠𑒹𑒫 𑒥𑒖𑒪𑒰-

“𑒦𑒨𑒰𑒩, 𑒏𑒲 𑒖𑒳𑒑-𑒖𑒧𑒰𑒢𑒰 𑒕𑒪 𑒂 𑒁𑒣𑓂𑒣𑒢 𑒏𑒲 𑒦𑓄 𑒑𑒹𑒪। 𑒯𑒼𑒃𑒋 𑒖𑒹 𑒋𑒯𑒹𑒢 𑒖𑒱𑒢𑒑𑒲𑒮𑒿 𑒧𑒩𑒥𑒹 𑒢𑒲𑒏!”

𑒢𑒱𑒬𑒱𑒏𑒰𑒢𑓂𑒞 𑒏𑒔𑒯𑒩𑒱𑒨𑒰 𑒪𑒼𑒏। 𑒧𑒰𑒢𑒹 𑒏𑒼𑒙-𑒏𑒔𑒯𑒩𑒲𑒏 𑒂𑒫𑒰-𑒖𑒰𑒯𑒲𑒮𑒿 𑒖𑒯𑒱𑒢𑒰 𑒥𑒖𑒻-𑒦𑒳𑒏𑒻𑒏 𑒜𑓀𑒑 𑒥𑒠𑒻𑒪 𑒑𑒹𑒪 𑒕𑒻𑒢 𑒞𑒯𑒱𑒢𑒰 𑒥𑒼𑒪𑒲-𑒫𑒰𑒝𑒲𑒏 𑒬𑒏𑒱𑒂𑒢𑒲 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒥𑒢𑒱𑒨𑒿 𑒑𑒹𑒪 𑒕𑒻𑒟। 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒮𑒹 𑒫𑒱𑒪𑒰𑒮𑒠𑒹𑒫 𑒢𑒯𑒱 𑒕𑒻𑒟। 𑒏𑒼𑒙-𑒏𑒔𑒯𑒩𑒲𑒮𑒿 𑒏𑒯𑒱𑒨𑒼 𑒦𑒹𑒿𑒙 𑒢𑒯𑒱 𑒦𑒹𑒪 𑒕𑒻𑒢, 𑒦𑒹𑒿𑒙𑒼 𑒏𑒹𑒢𑒰 𑒯𑒼𑒃𑒞𑒻𑒢, 𑒢𑒹 𑒏𑒯𑒱𑒨𑒼 𑒋𑒏𑒼𑒙𑒰 𑒏𑒹𑒮𑒧𑒹 𑒧𑒳𑒠𑓂𑒠𑒃 𑒥𑒢𑒱 𑒚𑒰𑒜𑓃 𑒦𑒹𑒪𑒰 𑒂 𑒢𑒹 𑒧𑒳𑒠𑓂𑒠𑒰𑒪𑒯 𑒥𑒢𑒪𑒰। 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒢𑒱𑒬𑒱𑒏𑒰𑒢𑓂𑒞 𑒁𑒣𑒢 𑒦𑒻𑒨𑒰𑒩𑒲𑒏 𑒫𑒱𑒫𑒰𑒠𑒧𑒹 𑒏𑒼𑒙-𑒏𑒔𑒯𑒩𑒲 𑒖𑒰𑒃𑒞-𑒁𑒥𑒻𑒞 𑒣𑒏𑓂𑒏𑒰 𑒐𑒹𑒪𑒰𑒛𑓃 𑒥𑒢𑒱 𑒑𑒹𑒪 𑒕𑒻𑒟। 𑒧𑒰𑒕 𑒮𑒳𑒿𑒮𑒥𑒻𑒏 𑒒𑒳𑒧𑒾𑒂 𑒖𑒰𑒪 𑒖𑒏𑒰𑒿 𑒦𑒰𑒭𑒰𑒏 𑒒𑒳𑒧𑒾𑒂 𑒖𑒰𑒪 𑒤𑒹𑒏𑒻𑒞 𑒢𑒱𑒬𑒱𑒏𑒰𑒢𑓂𑒞 𑒥𑒖𑒪𑒰-

“𑒦𑒨𑒰𑒩, 𑒏𑒯𑒪𑒼 𑒑𑒹𑒪 𑒁𑒕𑒱 𑒢𑒹 𑒖𑒹 ‘𑒫𑓀𑒬 𑒥𑒜𑓃𑒻 𑒞𑒿 𑒥𑒏𑓂𑒐𑒼 𑒯𑒳𑒁𑒋।”

𑒖𑒱𑒖𑓂𑒘𑒰𑒮𑒰 𑒏𑒩𑒻𑒞 𑒫𑒱𑒪𑒰𑒮𑒠𑒹𑒫 𑒥𑒖𑒪𑒰-

“𑒮𑒹 𑒏𑒲 𑒦𑒨𑒰𑒩?”

𑒫𑒱𑒪𑒰𑒮𑒠𑒹𑒫𑒏 𑒖𑒱𑒖𑓂𑒘𑒰𑒮𑒰 𑒠𑒹𑒐𑒱 𑒢𑒱𑒬𑒱𑒏𑒰𑒢𑓂𑒞 𑒥𑒳𑒗𑒱 𑒑𑒹𑒪𑒰 𑒖𑒹 𑒖𑒰𑒪 𑒮𑒳𑒞𑒩𑒪। 𑒖𑒯𑒱𑒢𑒰

वेपारी सभ अपन पूजी लगा पहिने गहिंकीक मन मोहैए, माने नमूना देखा-देखा कऽ पटियबैए, तहिना निशिकान्त अपन समांग सबहक निन्दा करैत बजला-
“भयार, जहिना बेसी समांग बढ़लासँ परिवारमे अगराही लगैए, जेना हमरा परिवारमे लगल तेना ने भगवान अहाँकेँ नहि केलैन। केतेक सुन्दर परिवार अहाँक अछि। बेटा आइएएस कऽ लेलैन। आब की चाही। ‘बढ़हि पुत्र पिताक धर्मे।’ अहीं सन-सन धरमात्माक परिवारमे ने रामराज्य सन बेटाक जन्म होइए।”

ओना, रामराज्यपर विलासदेवक मन भीतरसँ जरल छेलैन्हे मुदा आगूमे चाह-पानक आकर्षण अपना दिसि खीच लेने छेलैन। तावे तक दुनू गोरे आयासँ बेसी चाहो पीब लेने छला। जइसँ भाँगक लहकी, सेहो मनमे लहकए लगल छेलैन। परिवारक बड़ाइ विलासदेवक मनसँ हटि चाह दिसि आबि गेल छेलैन। बजला-

“भयार, अपना सभ की चाह पीबै छी, लोककेँ पीबैत देखै छिऐ तँ मनकेँ बुझबै छी। एकरो आसुर गेल नहि। मैह्ला सार महिटीमे रहैए ओ गाम आएल छला। ओ जे चाह पीऔलक ओहन चाह ने जीवनमे कहियो पीने छेलौं आ ने जानसिक कहियो पीब।”

विलासदेवक बात सुनि निशिकान्त बजला-

“भयार, ठीके अहाँ कहै छी। एठाम, अपना सबहक गाम-घरमे जे चाहपत्ती अबैए ओ कोनो चाहपत्ती छी, जहिना चानमे खखरी होइए तहिना चाहक खखरी छी। एकरो असाम गेल नहि। ओइठाम बागक-बाग चाहक खेती देखलिऐ। अपना सब जकाँ कि ओकरा सबहक बाग अछि पहाड़ी इलाका छै। बड़का-बड़का

પહાડ઼ે અછિ આ ખેતી-પથાર કિ અપના સભ ળકાઁ ચૌરસ અછિ ઓમહર ઊપર-નિચ્યાઁ, ઊ-ઊઁચ ખેત સભ છૈ, ળઁમે ચાહક ખેતી હોઇઐ।"

નિશિકાન્તક વાત સુનિ વિભિસદેવ જિજ્ઞાસા કરૈત વજલા-

"સુનૈ છી, ઓમહર–આસામ–મે અપના સભસઁ વેસી વર્ખા હોઇએ?"

વિભિસદેવક વિચારમે રંગ ભરૈત નિશિકાન્ત વજલા-

"સે કિ કોનો ચોરાએલ વાત સુનને છી। અપના સવહક કે કહએ જે દુનિયાઁમે સભસઁ વેસી વર્ખા ઓઇઠામ હોઇઐ।"

'વર્ખા' સુનિ વિભિસદેવ વજલા- "તખન તઁ અપના સભસઁ નમહર-નમહર ચારો-ચૂર હએત આ પનિયાહ ક્ષેત્ર માને પનિગર જળાતો અપના સભસઁ વેસી હોઇત હએત?"

નિશિકાન્ત વજલા-

"વ્રહ્મપુત્ર ચાનક જે નાઓ સુનૈ છિએ ઓ અસામેમે ને અછિ ઓહિ ચારકકાતમે એકટા પહાડ઼ છૈ જઇ પહાડ઼પર કામરૂપ કામાખ્યાક મન્દિર અછિ ઓહિ ઇલાકામે ને દેશક આન ઇલાકાક લોકકેઁ ગદહા-રૂપરિ, ગાએ-માલ વના ખેતમે ચરવૈઐ।"

𑒞𑒻𑒥𑒲𑒔 𑒠𑒳𑒢𑒴 𑒑𑒼𑒙𑒹 𑒔𑒰𑒯 𑒣𑒲𑒥 𑒣𑒰𑒢𑒼 𑒐𑒰 𑒢𑒹𑒢𑒹 𑒕𑒪𑒰। 𑒦𑒰𑒿𑒑𑒏 𑒐𑒳𑒧𑒰𑒩𑒲 𑒠𑒳𑒢𑒴 𑒑𑒼𑒙𑒹𑒏𑒹𑒿 𑒔𑒜𑓃𑒱 𑒑𑒹𑒪 𑒕𑒹𑒪𑒻𑒢। 𑒫𑒱𑒦𑒰𑒮𑒠𑒹𑒫 𑒥𑒖𑒪𑒰-

"𑒏𑒹𑒯𑒹𑒢 𑒡𑒰𑒩 𑒁𑒕𑒱 𑒥𑓂𑒩𑒯𑓂𑒧𑒣𑒳𑒞𑓂𑒩?"

𑒢𑒱𑒬𑒰𑒏𑒰𑒢𑓂𑒞 𑒥𑒖𑒪𑒰-

"𑒏𑒹𑒯𑒹𑒢 𑒡𑒰𑒩 𑒁𑒕𑒱 𑒥𑓂𑒩𑒯𑓂𑒧𑒣𑒳𑒞𑓂𑒩! 𑒏𑒯𑒻-𑒮𑒳𑒢𑒻 𑒖𑒼𑒏𑒩 𑒁𑒕𑒱। 𑒧𑒼𑒙𑒰-𑒧𑒼𑒙𑒲 𑒨𑒋𑒯 𑒥𑒳𑒗𑒴 𑒖𑒹 𑒁𑒣𑒢𑒰 𑒮𑒦 𑒖𑒻𑒚𑒰𑒧 𑒩𑒯𑒻 𑒕𑒲, 𑒋𑒏𑒩𑒰 𑒑𑓀𑒑𑒰-𑒥𑓂𑒩𑒯𑓂𑒧𑒣𑒳𑒞𑓂𑒩𑒏 𑒧𑒻𑒠𑒰𑒢 𑒏𑒯𑒪 𑒖𑒰𑒃 𑒕𑒻। 𑒍𑒯𑒢 𑒧𑒻𑒠𑒰𑒢 𑒖𑒃𑒧𑒹 𑒑𑓀𑒑𑒰 𑒮𑒢 𑒣𑒫𑒱𑒞𑓂𑒩 𑒂 𑒥𑓂𑒩𑒯𑓂𑒧𑒰𑒏 𑒮𑒢𑓂𑒞𑒰𑒢 𑒮𑒢 𑒪𑒼𑒏 𑒥𑒮𑒻𑒋। 𑒞𑒐𑒢𑒹 𑒥𑒳𑒗𑒱 𑒪𑒱𑒨𑒾 𑒖𑒹 𑒏𑒹𑒯𑒹𑒢 𑒡𑒰𑒩 𑒁𑒕𑒱। 𑒖𑒹𑒏𑒩𑒰 𑒯𑒱𑒧𑒰𑒪𑒨 𑒣𑒯𑒰𑒛𑓃 𑒏𑒯𑒻 𑒕𑒱𑒌, 𑒞𑒹𑒏𑒩 𑒅𑒞𑓂𑒞𑒩 𑒯𑒼𑒃𑒞 𑒣𑒯𑒰𑒛𑓃𑒮𑒿 𑒅𑒞𑒩𑒪 𑒁𑒕𑒱। 𑒣𑒯𑒰𑒛𑓃𑒏 𑒏𑒰𑒞-𑒏𑒰𑒞 𑒣𑒴𑒥 𑒧𑒳𑒯𑒹𑒿 𑒞𑒱𑒥𑓂𑒥𑒞 𑒯𑒼𑒃𑒞 𑒥𑒯𑒻𑒞 𑒂𑒑𑒴 𑒖𑒰 𑒠𑒔𑓂𑒕𑒱𑒢 𑒧𑒳𑒯𑒹𑒿 𑒦𑒹𑒪 𑒁𑒕𑒱। 𑒫𑒋𑒯 𑒡𑒰𑒩 𑒥𑓂𑒩𑒯𑓂𑒧𑒣𑒳𑒞𑓂𑒩 𑒕𑒲। 𑒠𑒹𑒐𑒥𑒻 𑒞𑒿 𑒦𑓂𑒨𑒾𑒢-𑒛𑒹𑒩𑒾𑒢 𑒥𑒳𑒗𑒱 𑒣𑒛𑓃𑒞। 𑒞𑒹𑒯𑒹𑒢 𑒦𑒨𑓀𑒏𑒩 𑒡𑒰𑒩 𑒁𑒕𑒱!"

𑒫𑒱𑒦𑒰𑒮𑒠𑒹𑒫 𑒥𑒖𑒪𑒰-

"𑒕𑒼𑒛𑓃𑒴 𑒡𑒰𑒩-𑒡𑒴𑒩𑒏 𑒑𑒣। 𑒖𑒹𑒞𑒋 𑒕𑒻 𑒮𑒹 𑒁𑒣𑒢 𑒖𑒰𑒢𑒞। 𑒍𑒧𑓂𑒯𑒩 𑒣𑒰𑒢𑒼 𑒪𑒼𑒏 𑒐𑒰𑒃𑒋 𑒂𑒏𑒱 𑒋𑒏 𑒢𑒧𑓂𑒥𑒩 𑒔𑒰𑒯𑒹𑒙𑒰 𑒣𑒲𑒥𑒻𑒋?"

𑒢𑒱𑒬𑒰𑒏𑒰𑒢𑓂𑒞 𑒥𑒖𑒪𑒰-

"𑒖𑒹𑒞𑒹 𑒣𑒰𑒢 𑒍 𑒮𑒦 𑒐𑒰𑒃𑒋 𑒞𑒹𑒞𑒹 𑒁𑒣𑒢𑒰 𑒋𑒚𑒰𑒧𑒏 𑒪𑒼𑒏 𑒟𑒼𑒛𑓃𑒹 𑒐𑒰𑒋𑒞। 𑒁𑒣𑒢𑒰 𑒋𑒚𑒰𑒧 𑒞𑒿

लोक गीत गबैकाल पान खाइए आ बाँकी समय दाँत टुटै दुआरे नहियेँ खाइए। बाधक-बाध सुपारी गाछ देखबै। ओम्हरसँ अपना सभ दसि सुपारी अबैए। जेकरा असामी सुपारी कहै छथि।”

निशिकान्तक बात सुनैत-सुनैत विभासदेवक मन घुमकि परिवारपर चलि एलैन। परिवारपर अबिते बजला-

“इयार, अहाँ कहलौं जे हमर समांग, सभ बक्खोओसँ बदतर अछि तइसँ की नीक हमर बेटा—बायारमाम—अछि।”

विभासदेवक बात सुनि निशिकान्त सोचलैन जे असल बात आब उठल। तँए किछु आरो अपन परिवारक निन्दा करए ने करी जइसँ विभासोदेव अपन करबे करता। जखन अपन परिवारक निन्दा केनाइ शुरू करब तखन ओइ बीचमे टेँढ़-सोह करैत चलब जइसँ गोटी नीक जकाँ बैसत। निशिकान्त बजला-

“से की इयार?”

एक तँ विभासदेवक मन बायारमामपर जरल छलैन तैपर भाँगक निशा सेहो नीक जकाँ चढ़ि गेलैन। बमछैत बजला-

“इयार, बेटा-बेटी केतबो पढ़ि-लिखि लिअए मुदा जँ ओ माता-पिताक विचारमे नहि रहल तखन ओकर पढ़बक कोन मोल रहल।”

विभासदेवक विचारमे बोह स्थाड़ैत निशिकान्त बजला-

“𑒃𑒨𑒰𑒩, 𑒢𑒯𑒱 𑒥𑒳𑒗𑒪𑒾 𑒁𑒯𑒰𑒿𑒏 𑒫𑒱𑒔𑒰𑒩। 𑒥𑒹𑒙𑒰-𑒥𑒹𑒙𑒲𑒏𑒹𑒿 𑒧𑒰𑒋-𑒥𑒰𑒣𑒏 𑒫𑒱𑒔𑒰𑒩𑒧𑒹 𑒩𑒯𑒥, 𑒏𑒼𑒢𑒼 𑒏𑒱 𑒢𑒫 𑒫𑒱𑒔𑒰𑒩 𑒕𑒲। 𑒮𑒦 𑒠𑒱𑒢𑒮𑒿 𑒯𑒼𑒃𑒞 𑒂𑒥𑒱 𑒩𑒯𑒪 𑒁𑒕𑒱 𑒂 𑒂𑒑𑒴𑒍 𑒮𑒦 𑒠𑒱𑒢 𑒯𑒼𑒃𑒞 𑒩𑒯𑒞। 𑒬𑒰𑒮𑓂𑒞𑓂𑒩-𑒣𑒳𑒩𑒰𑒝 𑒏𑒱 𑒏𑒼𑒢𑒼 𑒗𑒴𑒚 𑒏𑒯𑒢𑒹 𑒁𑒕𑒱।”

𑒢𑒱𑒬𑒰𑒏𑒰𑒢𑓂𑒞𑒏 𑒫𑒱𑒔𑒰𑒩𑒮𑒿 𑒫𑒱𑒦𑒰𑒮𑒠𑒹𑒫𑒏 𑒧𑒢 𑒖𑒹𑒢𑒰 𑒂𑒩𑒼 𑒏𑒛𑒳𑒂 𑒑𑒹𑒪𑒻𑒢 𑒞𑒯𑒱𑒢𑒰 𑒥𑒖𑒪𑒰-

“𑒃𑒨𑒰𑒩, 𑒏𑒲 𑒏𑒯𑒥! 𑒩𑒰𑒡𑒰𑒩𑒧𑒝 𑒍𑒯𑒱 𑒠𑒱𑒢 𑒔𑒱𑒞𑓂𑒞𑒮𑒿 𑒅𑒞𑒩𑒱 𑒑𑒹𑒪 𑒖𑒃 𑒠𑒱𑒢 𑒁𑒣𑒢𑒰 𑒧𑒢𑒹 𑒫𑒱𑒫𑒰𑒯 𑒏𑓄 𑒪𑒹𑒪𑒏। 𑒁𑒯𑒲𑓀 𑒏𑒯𑒴𑒿 𑒖𑒹 𑒖𑒻𑒚𑒰𑒧 𑒥𑒲𑒮 𑒪𑒰𑒐 𑒩𑒴𑒣𑒻𑒨𑒰𑒏 𑒏𑒰𑒩𑒼𑒥𑒰𑒩 𑒕𑒪, 𑒧𑒰𑒢𑒹 𑒥𑒲𑒮 𑒪𑒰𑒐 𑒩𑒴𑒣𑒻𑒨𑒰 𑒠𑒯𑒹𑒖𑒧𑒹 𑒠𑓄 𑒩𑒯𑒪 𑒕𑒪। 𑒍 𑒣𑒩𑒱𑒫𑒰𑒩𑒏𑒹𑒿 𑒒𑒰𑒙𑒰 𑒪𑒑𑒾𑒪𑒏 𑒏𑒱 𑒢𑒯𑒱। 𑒦𑒻𑒨𑒰𑒩𑒲𑒧𑒹 𑒪𑒼𑒏𑒏 𑒩𑒹𑒞 𑒦𑒰𑒃𑒨𑒹 𑒠𑒹𑒐𑒱𑒢 𑒒𑒙𑒻 𑒕𑒻।”

𑒍𑒢𑒰, 𑒢𑒱𑒬𑒰𑒏𑒰𑒢𑓂𑒞𑒏𑒹𑒿 𑒥𑒳𑒗𑒪 𑒕𑒹𑒪𑒻𑒢 𑒖𑒹 𑒫𑒱𑒦𑒰𑒮𑒠𑒹𑒫 𑒂 𑒩𑒰𑒡𑒰𑒩𑒧𑒝𑒏 𑒥𑒲𑒔 𑒫𑒻𑒔𑒰𑒩𑒱𑒏 𑒧𑒞𑒦𑒹𑒠 𑒕𑒻𑒢, 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒞𑒃 𑒮𑒦𑒮𑒿 𑒁𑒢𑒥𑒳𑒗 𑒥𑒢𑒱 𑒢𑒱𑒬𑒰𑒏𑒰𑒢𑓂𑒞 𑒑𑒼𑒙𑒲 𑒔𑒰𑒪𑒻𑒞 𑒥𑒖𑒪𑒰-

“𑒢𑒲𑒏 𑒖𑒏𑒰𑒿 𑒢𑒯𑒱 𑒥𑒳𑒗𑒪𑒾 𑒃𑒨𑒰𑒩?”

𑒫𑒱𑒦𑒰𑒮𑒠𑒹𑒫 𑒥𑒖𑒪𑒰-

“𑒩𑒰𑒡𑒰𑒩𑒧𑒝 𑒖𑒐𑒢 𑒂𑒃.𑒋.𑒋𑒮.𑒏 𑒣𑒩𑒲𑒕𑒰 𑒣𑒰𑒮𑒼 𑒢𑒹 𑒏𑒹𑒢𑒹 𑒕𑒪, 𑒞𑒃𑒮𑒿 𑒣𑒯𑒱𑒪𑒳𑒏𑒹 𑒥𑒰𑒞 𑒕𑒲। 𑒍𑒏𑒩 𑒫𑒱𑒫𑒰𑒯 𑒏𑒩𑒻𑒏 𑒫𑒱𑒔𑒰𑒩 𑒦𑒹𑒪। 𑒥𑒳𑒗𑒪𑒹 𑒁𑒕𑒱 𑒖𑒹 𑒞𑒲𑒢𑒴 𑒦𑒰𑒿𑒃𑒏 𑒦𑒻𑒨𑒰𑒩𑒲𑒧𑒹 𑒍 𑒮𑒦𑒮𑒿 𑒖𑒹𑒚 𑒁𑒕𑒱। 𑒁𑒣𑒢𑒰 𑒖𑒲𑒥𑒻𑒞 𑒖𑒿 𑒞𑒲𑒢𑒴 𑒥𑒹𑒙𑒰𑒏 𑒫𑒱𑒫𑒰𑒯-𑒠𑒰𑒢 𑒢𑒃 𑒏𑓄 𑒪𑒹𑒥, 𑒂 𑒁𑒣𑒢𑒹 𑒏𑒼𑒢𑒼 𑒩𑒰𑒖𑒰-𑒠𑒻𑒫 𑒦𑓄 𑒑𑒹𑒪 𑒞𑒐𑒢 𑒞𑒿 𑒁𑒢𑒹𑒩𑒹 𑒢𑒹 𑒧𑒳𑒛𑓃𑒪𑒰 𑒣𑒕𑒰𑒞𑒱𑒨𑒼 𑒋𑒏𑒙𑒰 𑒏𑒪𑓀𑒏 𑒏𑒣𑒰𑒩𑒣𑒩 𑒔𑒜𑓃𑒪 𑒩𑒯𑒞 𑒖𑒹 𑒮𑓂𑒫𑒪𑓂𑒪𑒰𑒿 𑒁𑒣𑒢𑒰 𑒡𑒱𑒨𑒰-𑒣𑒳𑒞𑒰𑒏 𑒥𑒱𑒂𑒯𑒼-𑒠𑒰𑒢 𑒢𑒹 𑒏𑒩𑒰 𑒮𑒏𑒪।

શ્નકે ભનોસે ળનમૌને શ્નછિ।"

સહ દૈ૧ નશિકાન્ત વળઇા-

"ई કી કોનો શ્નહિટા-ક સંગ હોરાા સભકેં એહેન કઇંક ઙગાતિ છૈ। સમાળક મુँહકેँ કયિો નોકા દિ૧।"

નશિકાન્તક વાત સુનિ વ઼િભિસદેવકેં વુહ઼ પિડ઼ઐન ળે ભયાન શ્નપન વ઼યિાનાનુકૂઇ વ઼યિાન દડ નહઇ છૈથ। તँઇ શ્નાનો સભ વાતકેં કઇિ ને વકિછા-વકિછા વ઼યિાન ઇડ ઇ઼। વ઼ભિસદેવ વળઇા-

"ભયાન, કી કહવ! વેટાક કભિદાનીસँ સમાળ હમનાપન હँસિ નહઇ શ્નછિ મુદા શ્નકઇહૂથ વેટા-ઇ ચૈનસન!"

વ઼ભિસદેવ શવ્દક ગહીન પન્ના તાકિ ળહિા ચૌનીમે (માને ગહીનગાન પ્પેતમે, ળરમે પાનિ વસૈત હોર શ્ના શ્નોરમે શ્નનેનૂશ્ના કેશૌન શ્નડ઼ૈત હોર, ભઇँ શ્નોકન ઊપનકા પ્પોરચા દેપ્પૈમે કાની ઇગૈત હુશ્નઇ મુદા ઇઇૈન સેહો હોરઇ) કેશૌન ઉપ્પાડ઼િ પ્પારત તહિા નશિકાન્ત શ્નપન પન્ના ઉપ્પાડ઼િ વળૈક મન વનૌઇૈન મુદા તહિકાઇ સુનયના ચાહ નેને વ઼ભિસદેવ ઇગા શ્નવૈ છેઇ કિ હિનિમ્મીક શ્નાँપ્પિ ળકાँ નશિકાન્તક શ્નાँપ્પિ ચિમૈક ઉઠૈના સુનયનાકેં દેપ્પિ નશિકાન્ત વળઇા-

"ભયાન, ઘનવ઼ાઇ દેઇૈન તँ ભગાવ઼ાન હમના દેઇૈના ળહિા સુનૈ છઇિ ને ળે ળપ્પન સમુદ્ર મથન ભેઇ, ળરમે વ઼ષિ-શ્નમૃત દુનૂ નકિઇઇ। પનોસનહિાન વ઼ાનીક કેહેન

𑒖𑒹 𑒏𑒧𑒱𑒬𑓂𑒢𑒩𑒼 𑒪𑒣𑒏-𑒪𑒣 𑒁𑒧𑒵𑒞 𑒣𑒻𑒮 𑒠𑒹𑒪𑒏 𑒂 𑒖𑒐𑒢 𑒮𑒦 𑒑𑒹𑒪𑒻 𑒞𑒐𑒢 𑒪𑒣𑒏-𑒪𑒣 𑒫𑒭𑒱 𑒣𑒩𑒮𑒪𑒏𑒰। 𑒮𑒯𑒋 𑒦𑒹𑒪𑒻𑒢 𑒯𑒧𑒩𑒼 𑒒𑒩𑒫𑒰𑒪𑒲𑒏𑒹𑒿 𑒥𑒢𑒥𑒻𑒏𑒰𑒪 𑒫𑒱𑒡𑒰𑒞𑒰𑒏𑒹𑒿। 𑒑𑒝𑒹𑒬𑒖𑒲 𑒖𑒏𑒰𑒿 𑒖𑒐𑒢 𑒢𑒧𑒯𑒩 𑒣𑒹𑒙 𑒂 𑒢𑒧𑒯𑒩 𑒧𑒰𑒟 𑒠𑒹𑒪𑒐𑒱𑒢 𑒞𑒐𑒢 𑒍𑒯𑒱 𑒂𑒏𑒰𑒩𑒏 𑒢𑒹 𑒂𑒿𑒐𑒱𑒨𑒼 𑒠𑒹𑒞𑒟𑒱𑒢, 𑒞𑒹𑒯𑒢𑒹 𑒒𑒩𑒫𑒰𑒪𑒲 𑒯𑒧𑒩𑒼 𑒏𑒣𑒰𑒩𑒧𑒹 𑒪𑒱𑒐𑒱 𑒠𑒹𑒪𑒻𑒢।”

𑒍𑒢𑒰, 𑒫𑒱𑒪𑒰𑒮𑒠𑒹𑒫 𑒦𑒰𑒿𑒑𑒏 𑒢𑒱𑒬𑒰𑒧𑒹 𑒅𑒡𑒱𑒨𑒰 𑒪𑒑𑒪 𑒕𑒪𑒰 𑒞𑒿𑒋 𑒢𑒱𑒬𑒰𑒏𑒰𑒢𑓂𑒞𑒏 𑒥𑒰𑒞 𑒢𑒲𑒏 𑒪𑒑𑒻 𑒕𑒹𑒪𑒻𑒢 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒮𑒳𑒢𑒨𑒢𑒰𑒏 𑒧𑒢 𑒏𑒛𑒳𑒂 𑒅𑒚𑒪𑒻𑒢। 𑒏𑒛𑒳𑒂 𑒄 𑒅𑒚𑒪𑒻𑒢 𑒖𑒹 𑒋𑒑𑒰𑒧 𑒯𑒧 𑒠𑒳𑒢𑒴 𑒣𑒩𑒰𑒢𑒲 𑒧𑒰𑒢𑒹 𑒣𑒞𑒱-𑒣𑒞𑓂𑒢𑒲 𑒕𑒲 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒢𑒱𑒬𑒰𑒏𑒰𑒢𑓂𑒞 𑒞𑒿 𑒮𑒹 𑒢𑒯𑒱 𑒁𑒕𑒱। 𑒮𑒵𑒭𑓂𑒙𑒱𑒏 𑒖𑒹 𑒩𑒔𑒢𑒰-𑒣𑓂𑒩𑒏𑓂𑒩𑒱𑒨𑒰 𑒁𑒕𑒱 𑒋𑒯𑒹𑒢 𑒥𑒰𑒞 𑒥𑒖𑒻𑒏 𑒏𑒲 𑒣𑓂𑒩𑒨𑒼𑒖𑒢। 𑒥𑒜𑓃𑒱𑒨𑒰𑒿 𑒥𑒰𑒞 𑒖𑒹 𑒠𑒳𑒢𑒴𑒏𑒹𑒿 𑒠𑒼𑒮𑓂𑒞𑒲 𑒕𑒻𑒢, 𑒁𑒣𑒢𑒰 𑒖𑒑𑒯𑒣𑒩 𑒕𑒻𑒢, 𑒏𑒹𑒢𑒰 𑒡𑒱𑒨𑒰-𑒣𑒳𑒞𑒰𑒧𑒹 𑒪𑒼𑒏𑒏 𑒂𑒧-𑒪𑒞𑒰𑒧 𑒔𑒼𑒩𑒰 𑒏ऽ 𑒞𑒼𑒛𑓃𑒻 𑒕𑒪𑒰, 𑒞𑒃𑒮𑒿 𑒯𑒧𑒩𑒰 𑒏𑒼𑒢 𑒧𑒞𑒪𑒥। 𑒧𑒞𑒪𑒥𑒏 𑒥𑒰𑒞 𑒞𑒿 𑒄 𑒁𑒕𑒱 𑒖𑒹 𑒥𑒳𑒜𑓃𑒯𑒰𑒏𑒹𑒿 𑒥𑒹𑒙𑒰𑒣𑒩 𑒞𑒰𑒧𑒮-𑒣𑒲𑒛𑓃𑒰 𑒔𑒜𑓃𑒪 𑒕𑒻𑒢, 𑒞𑒹𑒏𑒩𑒰 𑒮𑒧𑒩𑒰𑒮 𑒏𑒩𑒻𑒞 𑒠𑒳𑒢𑒴𑒏 𑒥𑒲𑒔 𑒮𑒧𑒦𑒰𑒫 𑒣𑒻𑒠𑒰 𑒏𑒩𑒻𑒏 𑒢𑒹 𑒕𑒻𑒢। 𑒮𑒳𑒢𑒨𑒢𑒰 𑒥𑒱𑒢𑒰 𑒏𑒱𑒕𑒳 𑒥𑒖𑒢𑒹, 𑒠𑒳𑒢𑒴 𑒏𑒣 𑒔𑒰𑒯 𑒩𑒐𑒱 𑒔𑒼𑒙𑒹 𑒂𑒿𑒑𑒢 𑒠𑒱𑒮 𑒒𑒳𑒧𑒰 𑒑𑒹𑒪𑒲।

𑒮𑒳𑒢𑒨𑒢𑒰 𑒂𑒿𑒑𑒢 𑒣𑒯𑒳𑒿𑒔𑒪𑒲 𑒢𑒹 𑒕𑒹𑒪𑒲 𑒏𑒱 𑒮𑒳𑒐𑒠𑒹𑒫 𑒂𑒋𑒪। 𑒮𑒳𑒐𑒠𑒹𑒫𑒏𑒹𑒿 𑒠𑒹𑒐𑒱𑒞𑒹 𑒫𑒱𑒪𑒰𑒮𑒠𑒹𑒫 𑒥𑒖𑒪𑒰-

“𑒦𑒨𑒰𑒩, 𑒑𑒰𑒯𑒱𑒏-𑒑𑒰𑒯𑒱 𑒥𑒹𑒙𑒰 𑒦𑒑𑒫𑒰𑒢 𑒦𑒪𑒹𑒿 𑒢𑒯𑒱 𑒠𑒻𑒟 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒖𑒿 𑒋𑒏𑒼𑒙𑒰 𑒥𑒹𑒙𑒰 𑒬𑓂𑒩𑒫𑒝 𑒏𑒳𑒧𑒰𑒩 𑒮𑒢 𑒦ऽ 𑒖𑒰𑒋 𑒞𑒿 𑒥𑒳𑒗𑒲 𑒖𑒹 𑒠𑒮 𑒯𑒖𑒰𑒩 𑒥𑒹𑒙𑒰𑒥𑒪𑒰 𑒩𑒰𑒖𑒰 𑒮𑒑𑒩𑒮𑒿 𑒢𑒲𑒏। 𑒥𑒹𑒙𑒰-𑒥𑒹𑒙𑒲𑒏 𑒖𑒢𑓂𑒧 𑒧𑒰𑒋-𑒥𑒰𑒣 𑒠𑒃𑒋 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒧𑒰𑒞𑒰-𑒣𑒱𑒞𑒰𑒏 𑒧𑒵𑒞𑓂𑒨𑒳𑒏 𑒦𑒰𑒩 𑒞𑒿 𑒥𑒹𑒙𑒹-𑒥𑒹𑒙𑒲𑒏 𑒮𑒱𑒩 𑒣𑒩 𑒩𑒯𑒻𑒋। 𑒋𑒏 𑒮𑒲𑒧𑒰𑒢𑒣𑒩 𑒯𑒧𑒩𑒰 𑒐𑒳𑒙𑓂𑒙𑒰 𑒑𑒰𑒛𑓃𑒱 𑒠𑒹𑒪𑒻𑒢। 𑒯𑒧 𑒞𑒿 𑒍𑒞𑒥𑒹 𑒠𑒱𑒢𑒏 𑒢𑒹 𑒖𑒫𑒰𑒥𑒠𑒹𑒯 𑒦𑒹𑒪𑒱𑒌, 𑒖𑒰𑒥𑒹 𑒂𑒿𑒐𑒱 𑒞𑒏𑒻 𑒕𑒲। 𑒮𑒹 𑒖𑒿 𑒥𑒰𑒿𑒯𑒱 𑒣𑒳𑒩𑒻𑒥𑒪𑒰 𑒥𑒹𑒙𑒰 𑒦ऽ 𑒖𑒰𑒋 𑒞𑒿 𑒥𑒋𑒯 𑒢𑒹 𑒢𑒩𑓂𑒏𑒼-𑒮𑓂𑒫𑒩𑓂𑒑𑒏 𑒠𑒳𑒂𑒩𑒱 𑒪𑒑 𑒞𑒏 𑒣𑒯𑒳𑒿𑒔𑒰 𑒮𑒏𑒻𑒋। 𑒄 𑒢𑒯𑒱 𑒢𑒹 𑒖𑒹 𑒧𑒳𑒯𑒧𑒹 𑒆𑒏𑒮𑒿 𑒂𑒑𑒱 𑒪𑒑𑒰 𑒅𑒢𑒲 𑒞𑒼𑒛𑓃𑒱 𑒮𑓂𑒙𑒱𑒏 𑒠𑒱𑒁𑒋 𑒞𑒃𑒮𑒿 𑒍 𑒬𑓂𑒩𑒰𑒠𑓂𑒡𑒏 𑒣𑒰𑒞𑓂𑒩 𑒦𑒹𑒪।”

અપન સુનૈત અનંધક ગોટી દેખ્ય નિશિકાન્ત બજલા- "બાબા, કોનો હમ ઘુસ વિષે છી સેહો બાત નહિ અછિ। દુનિયાઁ જનૈ છે જહિના અહાઁક પતિકેઁ પચાસ બીઘા જમીન છેલૈન તહિના હમરો પતિકેઁ રહૈન। દુનૂ ગોરેકેઁ ગામક માટિ બીક બુહે છેલૈન, બેર-કુબેર, દૂ-સેર આ દૂ-ટાકાસઁ ગાઢો હોઇ છેલખિન। મુદા દેખતિ છી જે તેહેન કરંગાકુલ ભાર સભ ભેલ જે અખન તીન બીઘાપર આબિ અટકલ છી। મુદા પતિક અમલદારી-સમૈયક ખાનદાની મલિકાના દોસ્તી તઁ દુનૂ ગોરેક બીચ અછિ।"

નિશિકાન્તક બચિનકેઁ બસિસદેવ અપન બચિનમે જુરૈત બજલા-

"બાબા, રાધારમણ ગામસઁ અપન પરિવાર લઽ કઽ દુનિયાઁ નકિલલ તઁ નકિલલ। ગામક સમ્પૈત તઁ હમર ભેલ। જાબે હમ જીબૈ છી તાબે તક જહિના માઇ-બાપક જિનિગીમે સુખ ભોગલૌં તેહને સુખ ને બેટો-બેટી તહિના જુરબઇ, સભહ ને ચાહિયૈ। ભઉઁ તે કમાઇ-ખટાઇયે તઁ કી હેતૈ। માઇ-બાપક સેવા તઁ કરૈ। અખન જે જમીન હમ બેચબ, તઇમે એક હિસ્સા માને તહિ જમીન તઁ રાધારમણેક જેતૈ। તઇ ઉ એ દુનૂ ભાઁઇ—સુખદેવ આ બામદેવ—ક કી બગિડૈત।" મુઁહ ચટપટબૈત બસિસદેવ આગૂ બજલા-

"બાબા, આઇ જે સુખદેવ ભાઁગ પીયૌલક એહેન જઁ સબદિન પિયાબઇ તખન ને।"

તૈયો સુખદેવ બાજલ-

"ચાચાજી, મલિકાના દોસ્તી કી કહલિઐ?"

𑒁𑒣𑒢 𑒔𑒰𑒪𑒏 𑒔𑒰𑒪𑒥𑒰𑒖𑒲 𑒣𑒏𑒻𑒛𑓃 𑒔𑒪𑒰𑒏 𑒖𑒏𑒰𑒿 𑒔𑒪𑒰𑒏𑒲𑒏 𑒛𑒰𑒩𑒱𑒣𑒩 𑒮𑒿 𑒢𑒱𑒬𑒱𑒏𑒰𑒢𑓂𑒞 𑒮𑒳𑒐𑒠𑒹𑒫 𑒠𑒱𑒮 𑒞𑒏𑒻𑒞 𑒥𑒖𑒪𑒰-

“𑒥𑒾𑒂, 𑒖𑒯𑒱𑒢𑒰 𑒞𑒴𑒿 𑒦𑒨𑒰𑒩𑒏 𑒥𑒹𑒙𑒰 𑒕𑒳𑒯𑒳𑒢 𑒞𑒯𑒱𑒢𑒰 𑒯𑒧𑒩𑒼 𑒦𑒨𑒰𑒩-𑒦𑒰𑒞𑒱𑒖𑒹 𑒢𑒹 𑒦𑒹𑒪𑒯। 𑒥𑒹𑒙𑒰-𑒦𑒰𑒞𑒲𑒖𑒧𑒹 𑒏𑒼𑒢𑒼 𑒁𑒢𑓂𑒞𑒩 𑒯𑒼𑒃𑒋। 𑒖𑒯𑒱𑒢𑒰 𑒪𑒼𑒏 𑒁𑒣𑒢 𑒥𑒹𑒙𑒰𑒏𑒹𑒿 𑒥𑒳𑒠𑓂𑒡𑒱𑒣𑒩𑒏 𑒫𑒱𑒔𑒰𑒩 𑒠𑒻𑒞 𑒥𑒳𑒗𑒱𑒨𑒰𑒩 𑒥𑒢𑒥𑒋 𑒔𑒰𑒯𑒻𑒋 𑒞𑒯𑒱𑒢𑒰 𑒢𑒹 𑒯𑒧𑒯𑒴𑒿 𑒔𑒰𑒯𑒥। 𑒞𑒯𑒴𑒧𑒹 𑒞𑒿 𑒖𑒹 𑒂𑒃 𑒦𑒰𑒿𑒑 𑒣𑒱𑒨𑒾𑒪𑒯 𑒮𑒹 𑒞𑒹𑒯𑒹𑒢 𑒣𑒱𑒨𑒾𑒪𑒯 𑒖𑒹 𑒧𑒢 𑒬𑒱𑒫𑒖𑒲-𑒧𑒯𑒰𑒠𑒹𑒫𑒏 𑒠𑒩𑒥𑒰𑒩𑒏 𑒠𑒩𑒥𑒰𑒩𑒲𑒏 𑒩𑒴𑒣 𑒣𑒏𑒛𑓃𑒰 𑒠𑒹𑒢𑒹 𑒁𑒕𑒱, 𑒞𑒻𑒚𑒰𑒧 𑒯𑒧𑒩𑒰 𑒁𑒣𑒢𑒼 𑒞𑒿 𑒁𑒣𑒢𑒞𑓂𑒫𑒏 𑒦𑒰𑒩 𑒧𑒰𑒟𑒣𑒩 𑒂𑒥𑒱𑒨𑒹 𑒑𑒹𑒪 𑒏𑒱𑒢?”

𑒢𑒱𑒬𑒱𑒏𑒰𑒢𑓂𑒞𑒏 𑒁𑒪𑓀𑒏𑒰𑒩𑒲 𑒦𑒰𑒭𑒰𑒏 𑒁𑒩𑓂𑒟 𑒮𑒳𑒐𑒠𑒹𑒫 𑒢𑒯𑒱 𑒥𑒳𑒗𑒱 𑒣𑒾𑒪𑒏 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒬𑒥𑓂𑒠𑒏 𑒞𑒳𑒏-𑒞𑒏𑒱𑒨𑒰 𑒮𑒳𑒢𑒱 𑒞𑒰𑒏-𑒞𑒏𑒻𑒞 𑒞𑒏𑒢𑒯𑒰𑒩 𑒞𑒿 𑒦𑒃𑒨𑒹 𑒑𑒹𑒪। 𑒥𑒰𑒖𑒪-

“𑒔𑒰𑒔𑒰𑒖𑒲, 𑒖𑒯𑒱𑒢𑒰 𑒁𑓀𑒑𑒠𑒏𑒹𑒿—𑒧𑒰𑒢𑒹 𑒩𑒰𑒧𑒰𑒨𑒢𑒱𑒏 𑒥𑒰𑒪𑒱𑒏 𑒥𑒹𑒙𑒰—𑒏𑒹𑒿, 𑒮𑒳𑒑𑓂𑒩𑒲𑒫 𑒮𑒢 𑒔𑒰𑒔𑒰 𑒦𑒹𑒙𑒪𑒻𑒢 𑒖𑒃𑒮𑒿 𑒩𑒰𑒧𑒏 𑒠𑒩𑓂𑒬𑒢𑒏 𑒮𑓀𑒑 𑒮𑒳𑒑𑓂𑒩𑒲𑒫𑒏 𑒮𑒰𑒧𑓂𑒩𑒰𑒖𑓂𑒨 𑒮𑓂𑒫𑒲𑒏𑒰𑒩𑒱 𑒪𑒹𑒪𑒻𑒢 𑒞𑒃𑒮𑒿 𑒁𑒯𑒰𑒿 𑒦𑒱𑒢𑓂𑒢 𑒯𑒧𑒩𑒰 𑒥𑒳𑒗𑒻 𑒕𑒲। 𑒞𑒯𑒴𑒧𑒹 𑒖𑓂𑒘𑒰𑒢-𑒩𑒴𑒣 𑒔𑒰𑒩𑒧𑒹 𑒢𑒯𑒰𑒢𑒏 𑒥𑒹𑒩। 𑒍𑒢𑒰, 𑒪𑒼𑒏𑒏 𑒥𑒲𑒔 𑒄𑒯𑒼 𑒔𑒪𑒻𑒢 𑒁𑒕𑒱 𑒖𑒹 𑒏𑒳𑒒𑒰𑒙-𑒮𑒿-𑒏𑒳𑒒𑒰𑒙𑒏 𑒏𑒹𑒯𑒢𑒼 𑒏𑒳𑒒𑒙𑒱𑒨𑒰 𑒏𑒋 𑒢𑒹 𑒯𑒳𑒁𑒋 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒧𑒳𑒿𑒯𑒏 𑒖𑓂𑒘𑒰𑒢 𑒞𑒿 𑒠𑒻𑒫𑒲 𑒖𑓂𑒘𑒰𑒢 𑒕𑒲𑒯𑒹 𑒏𑒱𑒢 𑒞𑒿𑒋 𑒍𑒏𑒩𑒰 𑒑𑓂𑒩𑒯𑒝 𑒏𑒩𑒻𑒧𑒹 𑒩𑒰𑒯𑒳-𑒏𑒹𑒞𑒳𑒏 𑒏𑒼𑒢𑒼 𑒠𑒼𑒭 𑒢𑒯𑒱।”

𑒍𑒢𑒰, 𑒮𑒳𑒐𑒠𑒹𑒫𑒏 𑒫𑒱𑒔𑒰𑒩 𑒮𑒳𑒢𑒱 𑒢𑒱𑒬𑒱𑒏𑒰𑒢𑓂𑒞 𑒐𑒳𑒬𑒱𑒨𑒰𑒋𑒪 𑒧𑒳𑒮𑓂𑒏𑒲 𑒧𑒰𑒩𑒱-𑒧𑒰𑒩𑒱 𑒞𑒩𑒹-𑒞𑒩 𑒧𑒳𑒮𑒳𑒏 𑒧𑒳𑒮𑓂𑒏𑒲 𑒧𑒰𑒩𑒻 𑒕𑒪𑒰। 𑒖𑒹𑒏𑒩𑒰 𑒮𑒳𑒏𑒠𑒹𑒫 𑒁𑒣𑒢 𑒫𑒱𑒔𑒰𑒩𑒏 𑒥𑒛𑓃𑒣𑓂𑒣𑒢 𑒥𑒳𑒗𑒱 𑒩𑒯𑒪 𑒕𑒪, 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒢𑒱𑒬𑒱𑒏𑒰𑒢𑓂𑒞 𑒧𑒢𑒹-𑒧𑒢 𑒦𑒱𑒢𑓂𑒢𑒰𑒏 𑒕𑒱𑒢𑓂𑒢𑒰 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒠𑒹𑒐𑒱 𑒩𑒯𑒪 𑒕𑒪𑒰। 𑒥𑒖𑒪𑒰-

“𑒥𑒰𑒅 𑒮𑒳𑒏𑒠𑒹𑒫, 𑒧𑒪𑒱𑒏𑒰𑒢𑒰 𑒠𑒼𑒮𑓂𑒞𑒲 𑒦𑒹𑒪, 𑒖𑒹𑒢𑒰 𑒯𑒧𑒩𑒰-𑒞𑒼𑒩𑒰 𑒣𑒩𑒱𑒫𑒰𑒩𑒏 𑒥𑒲𑒔 𑒁𑒕𑒱।”

𑒢𑒱𑒬𑒱𑒏𑒰𑒢𑓂𑒞 𑒁𑒣𑒢 𑒍 𑒥𑓀𑒬𑒲 𑒣𑒰𑒟𑒋 𑒔𑒰𑒯𑒱 𑒩𑒯𑒪 𑒕𑒪𑒰 𑒖𑒃 𑒥𑓀𑒬𑒲𑒧𑒹 𑒠𑒳𑒢𑒴 𑒠𑒱𑒬𑒰 𑒒𑒰𑒫 𑒥𑒢𑒪 𑒩𑒯𑒺𑒞। 𑒔𑒰𑒯𑒹 𑒅𑒢𑒙𑒰 𑒪𑒰𑒑𑒹 𑒂𑒏𑒱 𑒮𑒳𑒢𑒙𑒰 𑒪𑒰𑒑𑒺, 𑒞𑒰𑒏𑒱 𑒣𑒳𑒢𑒙𑒰 𑒏𑒩𑒥 𑒁𑒮𑒰𑒢 𑒯𑒳𑒁𑒋। 𑒣𑒳𑒢𑒙𑒰 𑒦𑒹𑒪 𑒣𑒳𑒝𑓂𑒨𑒣𑒴𑒩𑓂𑒝𑒰।

𑒞𑒺𑒥𑒲𑒔 𑒮𑒳𑒐𑒠𑒹𑒫 𑒥𑒰𑒖𑒪-

“𑒔𑒰𑒔𑒰𑒖𑒲, 𑒞𑒃𑒮𑒿 𑒏𑒲 𑒖𑒰𑒢𑒱 𑒯𑒧𑒩𑒰 𑒥𑒳𑒗𑒱 𑒩𑒯𑒪 𑒕𑒲। 𑒯𑒧 𑒞𑒿 𑒖𑒯𑒱𑒢𑒰 𑒣𑒱𑒞𑒰𑒏𑒹𑒿 𑒥𑒳𑒗𑒹 𑒕𑒟𑒱𑒢 𑒞𑒯𑒱𑒢𑒰 𑒁𑒯𑒴𑒿𑒏𑒹𑒿 𑒢𑒹 𑒥𑒳𑒗𑒹 𑒕𑒲।”

𑒮𑒳𑒐𑒠𑒹𑒫𑒏 𑒫𑒱𑒔𑒰𑒩 𑒮𑒳𑒢𑒱 𑒢𑒱𑒬𑒱𑒏𑒰𑒢𑓂𑒞 𑒧𑒢𑒹-𑒧𑒢 𑒔𑒣𑒔𑒣𑒹𑒪𑒰। 𑒔𑒣𑒔𑒣𑒹𑒪𑒰 𑒄 𑒖𑒹 𑒖𑒯𑒱𑒢𑒰 𑒦𑒰𑒩𑒲 𑒫𑒗𑒢𑒥𑒪𑒰 𑒢𑓀𑒑𑒰 (𑒢𑒰𑓀𑒑𑒰) 𑒏𑒹𑒿 𑒣𑒰𑒢𑒱 𑒖𑒏𑒰𑒿 𑒂𑒑𑒱𑒣𑒩 𑒣𑒒𑒱𑒪𑒰 𑒏𑒾𑒛𑓃𑒲𑒏 (𑒮𑒧𑒳𑒠𑓂𑒩𑒲 𑒏𑒾𑒛𑓃𑒲, 𑒖𑒃𑒮𑒿 𑒣𑒔𑒲𑒮𑒱𑒨𑒼 𑒐𑒹𑒪 𑒂 𑒞𑒰𑓀𑒞𑓂𑒩𑒱𑒏 𑒮𑒦 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒔𑒱𑒞𑓂𑒞𑒲-𑒏𑒾𑒛𑓃𑒲 𑒦𑒰𑒿𑒖 𑒮𑒰𑒿𑒣𑒏𑒹𑒿 𑒣𑒏𑒛𑓃𑒺𑒋 𑒂 𑒥𑒰𑒪-𑒥𑒲𑒔 𑒐𑒹𑒪𑒥𑒼 𑒏𑒩𑒺𑒋) 𑒧𑒳𑒯𑒧𑒹 𑒠𑒹𑒪𑒰𑒣𑒩 𑒛𑓀𑒜𑓃𑒰𑒮𑒼 𑒦𑒩𑒰𑒨𑒱𑒰 𑒖𑒰𑒃𑒋 𑒞𑒯𑒱𑒢𑒰 𑒦𑒩𑒰𑒨𑒱𑒰𑒃𑒞 𑒢𑒱𑒬𑒱𑒏𑒰𑒢𑓂𑒞 𑒥𑒰𑒖𑒋 𑒪𑒰𑒑𑒪𑒰-

“𑒥𑒰𑒅!’

𑒞𑒯𑒱𑒏𑒰𑒪 𑒫𑒰𑒧𑒠𑒹𑒫 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒣𑒯𑒳𑒿𑒔𑒪। 𑒫𑒰𑒧𑒠𑒹𑒫𑒏𑒹𑒿 𑒠𑒹𑒐𑒱𑒞𑒹 𑒢𑒱𑒬𑒱𑒏𑒰𑒢𑓂𑒞 𑒫𑒰𑒅𑒋 ‘𑒫𑒰𑒅𑒋’𑒣𑒩 𑒁𑒣𑒢 𑒫𑒱𑒔𑒰𑒩𑒏𑒹𑒿 𑒧𑒢𑒧𑒹 𑒧𑒼𑒛𑓃𑒱 𑒁𑒿𑒙𑒏𑒰 𑒪𑒹𑒪𑒺𑒢। 𑒧𑒢 𑒧𑒰𑒢𑒱 𑒑𑒹𑒪 𑒕𑒹𑒪𑒺𑒢 𑒖𑒹 𑒋𑒏 𑒞𑒲𑒩𑒮𑒿 𑒠𑒴 𑒬𑒱𑒏𑒰𑒩 𑒏𑒩𑒱𑒋 𑒢𑒹 𑒣𑒏𑒛𑓃𑒥𑒰 𑒦𑒰𑒨𑓃। 𑒧𑒯𑒰𑒦𑒰𑒩𑒞𑒏 𑒪𑒛𑓃𑒰𑒃𑒧𑒹 𑒡𑒢𑒳𑒭𑒮𑒿 𑒣𑒯𑒱𑒢𑒹 𑒋𑒏𑒞𑒲𑒩 𑒢𑒱𑒏𑒪𑒺 𑒕𑒪 𑒂 𑒖𑒹𑒢𑒰-𑒖𑒹𑒢𑒰 𑒂𑒑𑒴 𑒥𑒜𑓃𑒺𑒞 𑒖𑒰𑒃𑒞 𑒕𑒪 𑒞𑒹𑒢𑒰-𑒞𑒹𑒢𑒰 𑒮𑓀𑒐𑓂𑒨𑒰𑒧𑒹 𑒫𑒵𑒠𑓂𑒡𑒱 𑒯𑒼𑒃𑒞-

होइत दस-दस हजार जड़ जाइ छल, तँए अपने जेँ अर्जुन कि भीष्मपितामह नइ छी, मुदा एकटा मनुष्य तँ छीहे। तखन दुर्योधन शकुनि नइ पकैड़ सकब। जेँ कृष्ण जेना महाभारत कएने छी मुदा व्यावहारिक तँ गामेसभ जकाँ कृष्णक जानकार अछिए, तँए एकठामक विनायकीं अपना-अपनी तँ अपने कड़ नेने अछि तैठाम जँ अनेक पाछू सौंसे दुनियाँ-बेहाल छी तेकर हाल की अछि, सेहो ने सभ सुनता मुस्की दैत निशिकान्त बजला-

“बौआ, कमलपुर गाममे अपने दुनू गोटेक परिवार सभसँ बनियो आ सभसँ रुपयादारो पतिक अमलदारीमे रहल। ओहि बराबरीक दोस्ती दुनू परिवारमे अछि। जहिना तोहर बाबा आ हमर बाबू एकठाम बैस खेबो-पीबो करैथ आ सभ तरहक काज-उदममे हमरो परिवारक सभ अबै छल आ हमरो ऐठाम जाइ छल, परम्हर-परम्हर दिन रहै छल। मुदा आइ तँ ओ जुग नहि रहल, नवका-नवका लोको भेल आ लोकक संग सम्पतियो भेल आ तैसंग नव-नव विचारो तँ भेल कएल अछि। जहिना तोहर पिताकेँ मारे जयनकेँ अपने परिवारक अस्तित्वकेँ पछेतैत नहि होइ छैत तहिना हमरो जरूरे गेल अछि। तँए करी आबा-जाही कमि गेल अछि।”

निशिकान्तक विचारमे विलासदेव अप्पन बड़हपन देखा रहल छला, तँए सुनन्दू बेटा लग बजन्दू बनि बजला-

“जयराम, की कहूँ बनि कोने-घटने फेर पतिजकन बेटा होइए तइमे छदामो जमा किमी दुनू बेटामे—सुखदेव आ वामदेव—नहि अछि। ओना, मनमे कोनो एहेन जनमाबैबल जननक बास जड़ गेल होइ, से तँ हनुमान जकाँ करियो छाती आमि नहियेँ देखए देत, से तँ समझबो नहियेँ अछि जाय, छाती तँ छाती छी, कखनो अपन छाती बनि छातीवास बना बास करैए तँ कखनो छातीमे मुक्का मारि

बेटी-मृत्युक संतोष्य सेहो करैत अछि। मुदा किछु अछि तैयो तँ दुनू बेटा तँ हमरा ने कहैत।”

ओना, विलासदेव अपन जिनगीक नापसँ बाजल छला, कहि तँ एकटा कचहरियाक संगीक विचार मनमे जेना बैस गेल छैन तहिना बेर-बेर बजै छैथ जे कोट-कचहरीक खेल जहिना जिनगी भरि एक्के शब्दमे अटकौने रहैए तहिना ने परिवारोमे होइए। दस-बीस बर्खक जिनगी तँ लोक टटिहीक टाँहियोसँ निमाहि सकैए। जेहेन जे करैए से तेहेन पबैए। से कि कोनो हमरेटा बुझल अछि आकि सभकेँ बुझल छै। आब कियो अकलबहरा बनए आकि अकलथूक। से तँ ओकरा ने काज भेल।

विलासदेवक बात सुनि निशिकान्तक मन तरसा जकाँ धीरे-धीरे तरसए लगलैन, मुदा दुनू भाँइक अगवानी देखि निशिकान्त अपन तरसकेँ तरसेमे समेटि मनकेँ मारि चुपचाप, उजरा बौगुला जकाँ लटकलहाक पाछू दौड़ैत रहैए तहिना निशिकान्त सेहो अपने जिनगीक समरूप अपन भयारोकेँ बनबए चाहि रहल छला। कहि तँ जहिना अपने निशिकान्त तीनू भाँइक भैयारीमे गामक पनचैतीसँ लऽ कऽ कोट-कचहरीक मर्दन करैत पचास बीघाक ठाँट सत्तरह बीघा होइए तैठाम बनबाँटमे पड़ि तीन-तीन बीघापर तीनू भाँइ ठाढ़ छैथ। भाय, धनेक उमकी ने धनिकक धनकेँ ढहैए। तेँ कि मानो-मरजादा तर लागल ढहि जाइए? से तँ नइ ढहैए, ओ तँ जुआनी मन्त्रक सूत्र छी जे जेहेन पकड़ैए से तेहेन पबैए।

निशिकान्त बजला-

“जयान, बापक हम बड़ दुलारू बेटा छेलिऐन। ढेरबा तक माने जखन दुरागमन

𑒦𑓄 𑒑𑒹𑒪 𑒞𑒯𑒱𑒨𑒼 𑒞𑒏, 𑒖𑒯𑒱𑒢𑒰 𑒧𑒰𑒃𑒨𑒼 𑒞𑒯𑒱𑒢𑒰 𑒣𑒱𑒞𑒼𑒖𑒲 𑒮𑒖𑒰𑒠𑒢𑒱 𑒥𑒏𑒪𑒹𑒪-𑒜𑒯𑒪𑒹𑒪 𑒏𑒯𑒻𑒞 𑒩𑒯𑒪 𑒂 𑒞𑒻𑒮𑓀𑒑 𑒏𑒱𑒕𑒳-𑒏𑒱𑒕𑒳 𑒮𑒱𑒐𑒻𑒥𑒞𑒼 𑒕𑒪। 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒂𑒃 𑒖𑒿 𑒁𑒣𑒢 𑒣𑒰𑒢-𑒮𑒰𑒞 𑒥𑒩𑓂𑒐𑒏 𑒏𑒼𑒔𑒑𑒱𑒏 𑒥𑒹𑒙𑒰-𑒣𑒼𑒞𑒰𑒏𑒹𑒿 𑒏𑒱𑒕𑒳 𑒁𑒜𑓃𑒥𑒼 𑒏𑒩𑒥𑒻 𑒂𑒏𑒱 𑒮𑒱𑒐𑒱𑒥𑒼 𑒏𑒩𑒥𑒻 𑒮𑒹 𑒁𑒯𑒰𑒿𑒏 𑒥𑒼𑒪-𑒥𑒰𑒃𑒢 𑒥𑒳𑒗𑒞 𑒞𑒐𑒢 𑒢𑒹। 𑒍𑒃 𑒁𑒥𑒼𑒡𑒏 𑒏𑒼𑒢 𑒠𑒼𑒭 𑒁𑒕𑒱। 𑒠𑒼𑒭 𑒁𑒕𑒱 𑒍𑒏𑒩 𑒧𑒰𑒋-𑒥𑒰𑒣𑒏 𑒢𑒹 𑒖𑒹 𑒥𑒔𑓂𑒔𑒰𑒏 𑒖𑒱𑒢𑒑𑒲𑒏 𑒯𑒱𑒮𑒰𑒥𑒮𑒿 𑒁𑒣𑒢 𑒖𑒱𑒢𑒑𑒲𑒏 𑒩𑒮𑓂𑒞𑒰 𑒢𑒯𑒱 𑒥𑒢𑒰 𑒮𑒏𑒪।”

𑒖𑒯𑒱𑒢𑒰 𑒁𑒪𑒥𑒾𑒏 𑒥𑒱𑒪𑒰𑒮𑒠𑒹𑒫 𑒞𑒯𑒱𑒢𑒰 𑒠𑒳𑒢𑒴 𑒥𑒹𑒙𑒰, 𑒞𑒻𑒚𑒰𑒧 𑒢𑒱𑒬𑒱𑒏𑒰𑒢𑓂𑒞 𑒮𑒢 𑒅𑒣𑒠𑒹𑒬𑒏। 𑒖𑒹 𑒁𑒣𑒢𑒹 𑒣𑒩𑒱𑒫𑒰𑒩𑒏𑒹𑒿 𑒜𑒰𑒯𑒱 𑒁𑒣𑒢 𑒣𑒻𑒞𑓂𑒩𑒏𑒱 𑒮𑒧𑓂𑒣𑒻𑒞–𑒐𑒹𑒞-𑒣𑒟𑒰𑒩–𑒏𑒹𑒿 𑒣𑒔𑒯𑒞𑓂𑒞𑒻𑒩 𑒣𑓂𑒩𑒞𑒱𑒬𑒞 𑒠𑒰𑒢 𑒖𑒏𑒰𑒿 𑒑𑒧𑒰 𑒔𑒳𑒏𑒪 𑒕𑒻𑒟, 𑒖𑒲𑒫𑒢𑒧𑒹 𑒌𑒮𑒿 𑒥𑒹𑒮𑒲 𑒦𑒃𑒨𑒹 𑒏𑒲 𑒮𑒏𑒻𑒋। 𑒣𑒔𑒲𑒮𑒼 𑒣𑓂𑒩𑒞𑒱𑒬𑒞 𑒞𑒿 𑒁𑒣𑒢𑒼 𑒖𑒲𑒫𑒢-𑒪 𑒪𑒼𑒏𑒏𑒹𑒿 𑒔𑒰𑒯𑒥𑒹 𑒏𑒩𑒲। 𑒢𑒱𑒬𑒱𑒏𑒰𑒢𑓂𑒞𑒏 𑒧𑒢𑒧𑒹 𑒄𑒯𑒼 𑒅𑒚𑒻𑒞 𑒩𑒯𑒻𑒢 𑒖𑒹 𑒢𑒱𑒮𑒱𑒦𑒼𑒩𑒼 𑒩𑒰𑒞𑒱, 𑒧𑒰𑒢𑒹 𑒁𑒢𑓂𑒯𑒰𑒩𑒏 𑒒𑒢𑒒𑒼𑒩𑒼 𑒮𑒧𑒨𑒧𑒹 𑒞𑒿 𑒬𑒳𑒏𑓂𑒪 𑒣𑒏𑓂𑒭𑒏 𑒃𑒖𑒼𑒩𑒱𑒨𑒰𑒏 𑒔𑒰𑒢 𑒖𑒏𑒰𑒿 𑒍𑒯𑒢𑒼 𑒮𑒧𑒨𑒧𑒹 𑒢𑒹 𑒔𑒰𑒢𑓂𑒠𑒢𑒲 𑒩𑒰𑒞𑒱 𑒥𑒢𑒰 𑒔𑒰𑒢𑒣𑒱𑒩 𑒔𑒧𑒻𑒏 𑒁𑒣𑒢 𑒣𑒩𑒱𑒔𑒨 𑒠𑒻𑒞 𑒁𑒕𑒱। 𑒞𑒹𑒞𑒥𑒹 𑒏𑒱𑒋, 𑒒𑒢𑒒𑒼𑒩 𑒁𑒢𑓂𑒯𑒰𑒩𑒧𑒹 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒖𑓂𑒘𑒰𑒢𑒔𑒏𑓂𑒭𑒳𑒮𑒿 𑒣𑓂𑒩𑒏𑒰𑒬𑒣𑒴𑒿𑒖 𑒣𑓂𑒩𑒏𑒰𑒬𑒧𑒰𑒢 𑒯𑒼𑒃𑒞𑒹 𑒁𑒕𑒱।

𑒁𑒣𑒢 𑒙𑒳𑒙𑒻𑒞 𑒖𑒱𑒢𑒑𑒲 𑒂 𑒖𑒱𑒢𑒑𑒲𑒏 𑒫𑒔𑒱𑒨𑒰𑒩𑒔𑒰𑒩𑒰 𑒑𑓂𑒩𑒰𑒯𑒏𑒏 𑒑𑓂𑒩𑒰𑒮 𑒥𑒢𑒱𑒨𑒹𑒿 𑒑𑒹𑒪 𑒕𑒻𑒢, 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒖𑒯𑒱𑒢𑒰 𑒮𑒰𑒿𑒣𑒏 𑒧𑒳𑒿𑒯𑒧𑒹 𑒣𑒛𑓃𑒪 𑒥𑒹𑓀𑒑, 𑒖𑒹𑒏𑒩 𑒂𑒨𑒰𑒮𑒿 𑒥𑒹𑒮𑒲 𑒦𑒰𑒑 𑒏𑒱𑒋 𑒢𑒹 𑒧𑒵𑒞𑓂𑒨𑒳𑒏 𑒁𑒢𑓂𑒞𑒏 𑒮𑒲𑒧𑒰 𑒣𑒰𑒩 𑒏𑓄 𑒠𑒹𑒢𑒹 𑒯𑒼𑒃, 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒖𑒿 𑒧𑒳𑒿𑒯 𑒅𑒒𑒰𑒩 𑒩𑒯𑒞 𑒧𑒰𑒢𑒹 𑒮𑒰𑒿𑒣𑒏 𑒧𑒳𑒯𑒮𑒿 𑒥𑒰𑒯𑒩 𑒩𑒯𑒞, 𑒞𑒯𑒴𑒏𑒰𑒪 𑒖𑒿 𑒏𑒼𑒢𑒼 𑒁𑒢𑒑𑒰𑒏𑒹𑒿 𑒅𑒚𑒻𑒞 𑒠𑒹𑒐𑒞 𑒞𑒿 𑒪𑒣𑒏𑒥𑒹 𑒏𑒩𑒞। 𑒋𑒯𑒢𑒹 𑒁𑒫𑒮𑓂𑒟𑒰𑒧𑒹 𑒣𑒛𑓃𑒪 𑒥𑒱𑒪𑒰𑒮𑒠𑒹𑒫𑒏 𑒖𑒱𑒢𑒑𑒲 𑒥𑒢𑒱 𑒑𑒹𑒪 𑒕𑒻𑒢। 𑒖𑒱𑒢𑒑𑒲 𑒮𑒼𑒪𑒯𑒢𑓂𑒢𑒲 𑒩𑒼𑒑𑒑𑓂𑒩𑒮𑓂𑒞 𑒦𑓄 𑒑𑒹𑒪 𑒕𑒻𑒢। 𑒬𑒰𑒩𑒲𑒩𑒱𑒏 𑒩𑒼𑒑 𑒖𑒹 𑒯𑒼𑒢𑒱 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒧𑒰𑒢𑒮𑒱𑒏 𑒩𑒼𑒑𑒮𑒿 𑒧𑒩𑒢𑒰𑒮𑒢𑓂𑒢 𑒦𑓄 𑒑𑒹𑒪 𑒕𑒻𑒟। 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒞𑒻𑒨𑒼। 𑒧𑒾𑒐𑒱𑒏 𑒣𑒩𑒲𑒏𑓂𑒭𑒰 𑒖𑒏𑒰𑒿 𑒢𑒱𑒬𑒱𑒏𑒰𑒢𑓂𑒞 𑒥𑒖𑒪𑒰-
“𑒥𑒾𑒂, 𑒦𑒼𑒩𑒏𑒰 𑒣𑒰𑒢 𑒖𑒏𑒰𑒿 𑒧𑒳𑒿𑒯𑒏 𑒣𑒰𑒢 𑒩𑒮𑒫𑒱𑒯𑒲𑒢 𑒦𑓄 𑒮𑒛𑓃𑒱𑒨𑒰 𑒑𑒹𑒪 𑒁𑒕𑒱 𑒞𑒿𑒋 𑒣𑒯𑒱𑒢𑒹 𑒋𑒏 𑒑𑒱𑒪𑒰𑒮 𑒣𑒰𑒢𑒱 𑒣𑒲𑒨𑒰𑒥𑒯, 𑒣𑒕𑒰𑒃𑒞 𑒣𑒰𑒢𑒼 𑒐𑒳𑒁𑒥𑒯𑒱𑒯। 𑒢𑒃 𑒞𑒿 𑒋𑒏 𑒦𑒰𑒿𑒃

𑒑𑒰𑒪𑒱𑒮-𑒪𑒹𑒙𑒰𑒧𑒹 𑒣𑒰𑒢𑒱 𑒂𑒢𑒯, 𑒖𑒃𑒮𑒿 𑒦𑒨𑒰𑒩𑒼 𑒣𑒲𑒥 𑒪𑒹𑒪 𑒂 𑒋𑒏 𑒦𑒾𑒿𑒃 𑒣𑒰𑒢 𑒪𑒑𑒰𑒥𑒯। 𑒣𑒰𑒢𑒏 𑒮𑒖𑒰 𑒮𑒧𑒰𑒢 𑒪𑒑𑒰𑒧𑒹 𑒕𑒯𑒹।”

𑒖𑒯𑒱𑒢𑒰 𑒠𑒳𑒢𑒱𑒨𑒰𑒿𑒧𑒹 𑒏𑒱𑒨𑒼 𑒣𑒯𑒱𑒢𑒹 𑒁𑒣𑒢 𑒖𑓂𑒘𑒰𑒢 𑒠𑒰𑒢 𑒥𑒹𑒙𑒰𑒏𑒹𑒿 𑒏𑒩𑒋 𑒔𑒰𑒯𑒻𑒋 𑒞𑒯𑒱𑒢𑒰 𑒢𑒹 𑒁𑒢𑒏𑒰 𑒁𑒜𑓃𑒻𑒥𑒮𑒿 𑒧𑒰𑒢𑒹 𑒏𑒰𑒖 𑒁𑒜𑓃𑒻𑒥𑒮𑒿 𑒣𑒯𑒱𑒢𑒹 𑒥𑒹𑒙𑒰𑒏𑒹𑒿 𑒁𑒣𑒢 𑒥𑒳𑒠𑓂𑒡𑒱 𑒁𑒜𑓃𑒻𑒥𑒞𑒼 𑒁𑒕𑒱। 𑒍𑒢𑒰, 𑒠𑒳𑒢𑒴 𑒥𑒹𑒙𑒰𑒏—𑒮𑒳𑒐𑒠𑒹𑒫𑒼 𑒂 𑒫𑒰𑒧𑒠𑒹𑒫𑒼—𑒏 𑒧𑒢 𑒠𑒳𑒢𑒴 𑒦𑒨𑒰𑒩𑒏 𑒥𑒰𑒞-𑒫𑒱𑒔𑒰𑒩 𑒮𑒳𑒢𑒱 𑒠𑒯𑒪𑒰-𑒦𑒿𑒮𑒱𑒨𑒰 𑒩𑒯𑒪 𑒕𑒻𑒯𑒹। 𑒞𑒻𑒥𑒲𑒔 𑒮𑒳𑒐𑒠𑒹𑒫 𑒍𑒧𑓂𑒯𑒩 𑒣𑒰𑒢𑒱 𑒂𑒢𑒋 𑒂𑒿𑒑𑒢 𑒑𑒹𑒪 𑒂 𑒃𑒧𑓂𑒯𑒩 𑒫𑒪𑒱𑒮𑒠𑒹𑒫 𑒐𑒳𑒮𑒐𑒳𑒮𑒰 𑒏𑓄 𑒥𑒖𑒪𑒰-

“𑒦𑒨𑒰𑒩, 𑒋 𑒁𑒥𑒝𑓂𑒛 𑒥𑒹𑒙𑒰𑒏𑒹𑒿 𑒧𑒰𑒢𑒹 𑒫𑒰𑒧𑒠𑒹𑒫𑒏𑒹𑒿, 𑒮𑒠𑒱𑒏𑒰𑒪 𑒮𑒱𑒐𑒥𑒻 𑒕𑒱𑒌 𑒖𑒹 𑒥𑒾𑒂 𑒧𑒰𑒋-𑒥𑒰𑒣𑒏 𑒅𑒠𑓂𑒡𑒰𑒩 𑒖𑒹𑒚𑒏𑒹 𑒥𑒹𑒙𑒰𑒮𑒿 𑒯𑒼𑒃 𑒕𑒻 𑒂𑒏𑒱 𑒕𑒼𑒙𑒏𑒹 𑒥𑒹𑒙𑒰𑒮𑒿। 𑒢𑒰𑒔𑒰𑒩𑒧𑒰𑒧𑒰𑒏 𑒖𑒹 𑒯𑒰𑒪 𑒁𑒕𑒱 𑒮𑒹 𑒠𑒹𑒐𑒥𑒹 𑒏𑒩𑒻 𑒕𑒯𑒏, 𑒞𑒐𑒢 𑒞𑒿 𑒞𑒼𑒯𑒱 𑒢𑒹 𑒥𑒿𑒔𑒪𑒯। 𑒥𑒲𑒔𑒏 𑒖𑒿 𑒩𑒰𑒖𑒰 𑒮𑒑𑒩 𑒖𑒏𑒰𑒿 𑒠𑒮𑒼 𑒯𑒖𑒰𑒩 𑒥𑒹𑒙𑒰 𑒩𑒯𑒞 𑒞𑒹𑒏𑒩 𑒏𑒼𑒢𑒼 𑒧𑒰𑒢𑒱 𑒁𑒕𑒱। 𑒋𑒞𑒹 𑒞𑒏 𑒏𑒱 𑒖𑒱𑒢𑒱𑒑𑒲 𑒦𑒩𑒱 𑒥𑒰𑒣-𑒧𑒰𑒃𑒏 𑒠𑒹𑒯𑒣𑒩 𑒟𑒴𑒏𑒼 𑒤𑒹𑒏𑒞 𑒞𑒹𑒏𑒩𑒼 𑒧𑒰𑒢𑒱 𑒢𑒯𑒱𑒨𑒹𑒿 𑒁𑒕𑒱।”

𑒣𑒱𑒞𑒰𑒏 𑒥𑒰𑒞 𑒮𑒳𑒢𑒱 𑒫𑒰𑒧𑒠𑒹𑒫𑒏 𑒢𑒖𑒻𑒩 𑒅𑒚𑒪। 𑒖𑒹 𑒢𑒱𑒬𑒱𑒏𑒰𑒢𑓂𑒞 𑒣𑒩𑒹𑒐𑒱 𑒪𑒹𑒪𑒻𑒢। 𑒁𑒣𑒢 𑒢𑒖𑒻𑒩𑒧𑒹 𑒢𑒱𑒬𑒱𑒏𑒰𑒢𑓂𑒞 𑒢𑒖𑒩𑒣𑒢 𑒦𑒩𑒻𑒞, 𑒧𑒰𑒢𑒹 𑒢𑒖𑒻𑒩𑒏𑒱 𑒣𑒰𑒢𑒱 𑒦𑒩𑒻𑒞 𑒥𑒖𑒪𑒰-

“𑒦𑒨𑒰𑒩, 𑒮𑒰𑒮𑒳𑒩𑒧𑒹 𑒖𑒹 𑒧𑒼𑒯𑒩𑒧𑒰𑒪𑒰 𑒠𑒹𑒢𑒹 𑒁𑒕𑒱, 𑒞𑒹𑒏𑒩 𑒖𑒰𑒢𑒏𑒰𑒩𑒲 𑒮𑒧𑒰𑒖𑒼 𑒂 𑒣𑒩𑒱𑒫𑒰𑒩𑒼𑒏𑒹𑒿 𑒁𑒐𑒢𑒹 𑒠𑓄 𑒠𑒱𑒨𑒾 𑒖𑒹 𑒫𑒰𑒧𑒠𑒹𑒫𑒹 𑒧𑒳𑒿𑒯𑒧𑒹 𑒂𑒑𑒱𑒨𑒼 𑒠𑒹𑒞 𑒂 𑒬𑓂𑒩𑒰𑒠𑓂𑒡𑒼-𑒏𑒩𑓂𑒧𑒏 𑒦𑒰𑒩 𑒍𑒏𑒩𑒹 𑒠𑒃 𑒕𑒟𑒱। 𑒞𑒿𑒋 𑒁𑒣𑒢𑒥𑒪𑒰 𑒧𑒼𑒯𑒩𑒧𑒰𑒪𑒰 𑒫𑒰𑒧𑒠𑒹𑒫𑒏 𑒦𑒹𑒪।”

𑒣𑒰𑒢𑒱 𑒣𑒲𑒥 𑒣𑒰𑒢 𑒐𑒰 𑒠𑒳𑒢𑒴 𑒦𑒨𑒰𑒩—𑒫𑒪𑒱𑒮𑒠𑒹𑒫 𑒂 𑒢𑒱𑒬𑒱𑒏𑒰𑒢𑓂𑒞—𑒣𑒳𑒢𑓁 𑒣𑒩𑒱𑒫𑒰𑒩𑒏 𑒑𑒣-𑒮𑒣𑓂𑒣 𑒬𑒳𑒩𑒴 𑒏𑒹𑒪𑒻𑒢। 𑒁𑒐𑒳𑒢𑒏𑒰 𑒋𑒮𑓂𑒙𑒰𑒋𑒪 𑒢𑒯𑒱, 𑒫𑒱𑒑𑓂𑒩𑒯𑒏 𑒙𑒰𑒃𑒪 𑒧𑒰𑒣𑒻𑒞 𑒢𑒱𑒬𑒱𑒏𑒰𑒢𑓂𑒞

𑒥𑒰𑒖𑒪-

“𑒦𑒨𑒰𑒩, 𑒑𑒰𑒧𑒧𑒹 𑒁𑒯𑒰𑒿-𑒪𑒼𑒏𑒢𑒱 𑒏𑒋𑒙𑒰 𑒥𑒰𑒣 𑒦𑒹𑒪 𑒁𑒕𑒱 𑒖𑒹 𑒁𑒣𑒢 𑒥𑒹𑒙𑒰𑒏𑒹𑒿 𑒂𑒃𑒋𑒋𑒮 𑒥𑒢𑒾𑒪𑒏!”

𑒁𑒣𑒢𑒰 𑒖𑒢𑒻𑒞 𑒢𑒱𑒬𑒱𑒏𑒰𑒢𑓂𑒞 𑒙𑒰𑒃𑒪 𑒧𑒰𑒩𑒱 𑒥𑒰𑒖𑒪 𑒕𑒪। 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒞𑒲𑒢𑒴 𑒥𑒰𑒣𑒴𑒞—𑒫𑒱𑒦𑒰𑒮𑒠𑒹𑒫𑒏 𑒮𑓀𑒑 𑒂 𑒠𑒳𑒢𑒴 𑒦𑒰𑒿𑒃 𑒮𑒳𑒐𑒠𑒹𑒫𑒼 𑒂 𑒫𑒰𑒧𑒠𑒹𑒫—𑒏 𑒧𑒢𑒧𑒹 𑒩𑒰𑒡𑒰𑒩𑒧𑒝𑒏 𑒣𑓂𑒩𑒞𑒱 𑒖𑒹 𑒡𑒰𑒩𑒝𑒰 𑒡𑓄 𑒢𑒹𑒢𑒹 𑒕𑒪, 𑒍 𑒂𑒩𑒼 𑒡𑒩𑒰𑒯 𑒥𑒢𑒱 𑒑𑒹𑒪। 𑒖𑒃𑒮𑒿 𑒫𑒱𑒣𑒩𑒲𑒞 𑒦𑒰𑒫𑒏 𑒖𑒢𑓂𑒧 𑒞𑒲𑒢𑒴𑒏 𑒧𑒢𑒧𑒹 𑒖𑒰𑒑𑒱 𑒑𑒹𑒪। 𑒁𑒐𑒢 𑒞𑒏 𑒢𑒱𑒬𑒱𑒏𑒰𑒢𑓂𑒞 𑒁𑒣𑒢 𑒣𑒩𑒱𑒫𑒰𑒩𑒏 𑒞𑒲𑒢𑒴 𑒮𑒧𑒰𑓀𑒑𑒏 𑒖𑒱𑒢𑒑𑒲𑒏 𑒏𑒟𑒰 𑒞𑒹𑒢𑒰 𑒩𑒞𑓂𑒞𑒲-𑒥𑒞𑓂𑒞𑒲 𑒮𑒳𑒢𑒰 𑒔𑒳𑒏𑒪 𑒕𑒪। 𑒖𑒃𑒮𑒿 𑒩𑒰𑒧𑒰𑒨𑒝𑒏 𑒩𑒰𑒧-𑒪𑒏𑓂𑒭𑓂𑒧𑒝𑒏 𑒦𑒻𑒨𑒰𑒩𑒲𑒏 𑒮𑒧𑓂𑒥𑒢𑓂𑒡 𑒢𑒯𑒱 𑒥𑒢𑒱 𑒮𑒏𑒪, 𑒥𑒢𑒥𑒼 𑒏𑒹𑒢𑒰 𑒏𑒩𑒻𑒞 𑒋𑒏 𑒩𑒰𑒧 𑒣𑒞𑒱𑒏 𑒠𑓀𑒬 𑒯𑒹𑒪𑒢𑒱𑒯𑒰𑒩, 𑒠𑒼𑒮𑒩 𑒠𑒯𑒹𑒖𑒏 𑒠𑓀𑒬 𑒯𑒹𑒪𑒢𑒱𑒯𑒰𑒩 𑒦𑒹𑒪। 𑒞𑒻𑒚𑒰𑒧 𑒮𑒲𑒞𑒰𑒩𑒰𑒧 𑒏𑒹𑒢𑒰 𑒩𑒰𑒡𑒰𑒩𑒧𑒝 𑒥𑒢𑒱 𑒮𑒏𑒻𑒋। 𑒩𑒰𑒡𑒰𑒩𑒧𑒝-𑒪𑒹 𑒞𑒿 𑒏𑒱𑒕𑒳 𑒂𑒔𑒰𑒩𑒝 𑒣𑒛𑓃𑒻 𑒕𑒻 𑒏𑒢𑒱।

𑒫𑒱𑒔𑒰𑒩𑒏 𑒠𑓂𑒫𑒢𑓂𑒠𑓂𑒫 𑒞𑒲𑒢𑒴 𑒥𑒰𑒣𑒴𑒞𑒏 𑒧𑒢𑒏𑒹𑒿 𑒞𑒹𑒢𑒰 𑒢𑒹 𑒒𑒳𑒛𑓃𑒱𑒨𑒰-𑒣𑒳𑒛𑓃𑒱𑒨𑒰 𑒩𑒯𑒪 𑒕𑒪 𑒖𑒹 𑒞𑒲𑒢𑒴𑒏 𑒥𑒏𑒰𑒩𑒹 𑒯𑒩𑒰𑒧 𑒦𑓄 𑒑𑒹𑒪 𑒕𑒪। 𑒣𑒑𑒪𑒰𑒋𑒪 𑒩𑒰𑒧 𑒖𑒯𑒱𑒢𑒰 𑒔𑒱𑒛𑓃𑒻-𑒔𑒳𑒢𑒧𑒳𑒢𑒲𑒏 𑒮𑓀𑒑 𑒑𑒰𑒕𑒼-𑒥𑒱𑒩𑒲𑒕𑒏𑒹𑒿 𑒮𑒲𑒞𑒰𑒏 𑒣𑒩𑒱𑒔𑒨 𑒣𑒳𑒕𑒋 𑒪𑒰𑒑𑒪 𑒩𑒯𑒻𑒟 𑒖𑒹 ‘𑒯𑒹 𑒐𑒑, 𑒯𑒹 𑒧𑒵𑒑 𑒧𑒡𑒳𑒏𑒩 𑒬𑓂𑒩𑒹𑒝𑒲, 𑒞𑒳𑒧 𑒠𑒹𑒐𑒹 𑒮𑒲𑒞𑒰 𑒧𑒵𑒑𑒢𑒨𑒢𑒲?’ 𑒞𑒯𑒱𑒢𑒰 𑒬𑒰𑒢𑓂𑒞 𑒫𑒰𑒞𑒰𑒫𑒩𑒝𑒧 𑒠𑒹𑒐𑒱 𑒢𑒱𑒬𑒱𑒏𑒰𑒢𑓂𑒞 𑒠𑒼𑒮𑒩 𑒙𑒰𑒃𑒪 𑒧𑒰𑒩𑒻𑒞 𑒥𑒰𑒖𑒪-

“𑒦𑒨𑒰𑒩, 𑒂𑒥 𑒁𑒯𑒰𑒿𑒏 𑒦𑒰𑒑𑓂𑒨 𑒖𑒰𑒑𑒱 𑒑𑒹𑒪। ‘𑒥𑒜𑓃𑒯𑒱 𑒣𑒳𑒞𑓂𑒩 𑒣𑒱𑒞𑒰𑒏 𑒡𑒩𑓂𑒧𑒹’ 𑒁𑒯𑒰𑒿𑒏 𑒮𑒼𑒪𑓂𑒯𑒼𑒂𑒢𑒰 𑒡𑒩𑒧 𑒩𑒰𑒡𑒰𑒩𑒧𑒝𑒧𑒹 𑒔𑒪𑒱 𑒑𑒹𑒪 𑒖𑒃𑒮𑒿 𑒍𑒏𑒩 𑒦𑒰𑒑 𑒅𑒑𑓂𑒩 𑒦𑓄 𑒖𑒰𑒑𑒱 𑒑𑒹𑒪 𑒂 𑒠𑒳𑒢𑒴 𑒦𑒰𑒿𑒃—𑒮𑒳𑒐𑒠𑒹𑒫-𑒫𑒰𑒧𑒠𑒹𑒫—𑒏 𑒦𑒰𑒑𑓂𑒨 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒍𑒏𑒩𑒹 𑒧𑒹 𑒧𑒰𑒢𑒹 𑒩𑒰𑒡𑒰𑒩𑒧𑒝𑒧𑒹𑒧𑒹 𑒔𑒪𑒱 𑒑𑒹𑒪, 𑒮𑓂𑒟𑒰𑒮𑓂𑒟 𑒠𑒳𑒢𑒴 𑒦𑒰𑒿𑒃 𑒥𑒢𑒱 𑒣𑒰𑒢𑒱 𑒔𑒜𑓃𑒪 𑒪𑒼𑒯𑒰 𑒖𑒏𑒰𑒿 𑒏𑒯𑒱𑒨𑒼 𑒂𑒏𑒱 𑒏𑒳𑒧𑓂𑒯𑒰𑒩𑒏

શ્રાવાક શ્રય-પક્કૂ વન્નન ળકાઁ કહયિૌ, કઁયકુહક કઁયકુહે નહિ ગેળ।”

‘કઁયકુહ’ સુનિ વામદેવ વાઁહકિ શન્ટ સમટૈન વાળ-

“જયાન કાકા, શ્રહાઁ દુનૂ જયાન ળઁ પીડપન ડાઢ નહવ માને પીડપોહૂ વનળ નહવ નઁ એક મૈયાનીકેં કે કહએ ળે સન્નનહટા મૈયાનીકેં સીખ્યા સકૈ છી।”

શ્રોના, નશિકાન્ન મને-મન વુહૈન ળે ટીનક ગનમી કેનેકાળ કમ-સઁ-કમ પહિ જાનસો કમૈળોગ વનનન વનહ નખ્યન શ્રપનાકેં ખ્યાન-દ્નવ કહાએવ છી કાગળ ળકાઁ શ્રા શ્રપનાકેં ગમૈ છી ળે સોન-ચાની ળકાઁ હમહૂઁ સ્વન્નમ દ્નવ્યે છી। મુદા નશિકાન્નક શ્રકાસ ચઢ઼ળ મન એકાએક ચનનીપન શ્રનનહૈન। ઉનૈનને મનમે એહૈન ળે કેકનો કહને ટીન દ્નવ્ય નહિ જાડ સકૈએ સેહો નઁ નહયિં શ્રછિ સમૂહ નૂપમે ટીનોમે જાનસ હોઇને શ્રછિ કની શ્રોકના શ્રાગપિન ચઢ઼ા, ળખ્યન શ્રો શ્રાગયિ ળકાઁ ળાળ જાડ ળાએ નખ્યન હાથક શ્રાઁગુનસઁ છુવિ કિડ દેખ્યયિૌ ળે શ્રાન દ્નવ્ય, જળેઁ શ્રો સોને કએિ ને હોઇ, શ્રોઇસઁ કમ શક્તિ ટીનોમે છૈ। ઉપદેશક ળકાઁ નશિકાન્ન સુખ્યદેવો શ્રા વામદેવોક ઉપદેશી વનિ જયાનકેં કહૈન-

“જયાન, દુનયિાઁ ળે વુહહ, મુદા શ્રપનો નઁ ઇમાન-ચનમ શ્રછિએ, ચાહે શ્રપન વેટા-વેટી હુશ્રએ શ્રાકિ દુનયિાઁક, મુદા શ્રપન ળે માનવીય કન્નવ્ય શ્રછિ, નેકનો ળઁ ઉડા કાનમે શ્રેક દેવ, સેહો નઁ નીક નહયિં જેળ।”

શ્રપન જાનક જાનપન વિળાસદેવકેં સેહો વુહિ પડ઼ૈન। ળઇસઁ મનમે એકટા સ્વન્નમ-નૂપા વયિાન શ્રનાયાસ ળગિ ગેહૈન। વળળ-

“𑒦𑒨𑒰𑒩, 𑒑𑒝𑒹𑒬𑒖𑒲 𑒮𑒢 𑒑𑒳𑒩𑒴 𑒂 𑒁𑒭𑓂𑒙𑒰𑒫𑒏𑓂𑒩 𑒮𑒢 𑒖𑓂𑒘𑒰𑒢𑒲 𑒏𑒱𑒨𑒼 𑒏𑒯𑒱 𑒢𑒹 𑒯𑒼𑒟𑒱 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒫𑒹𑒠 𑒫𑒱𑒯𑒱𑒞 𑒫𑒱𑒔𑒰𑒩 𑒖𑒹 ‘𑒣𑒞𑒱 𑒣𑒯𑒱𑒪 𑒑𑒳𑒩𑒴 𑒕𑒻𑒟’ 𑒞𑒹𑒏𑒩𑒰 𑒏𑒱𑒨𑒼 𑒞𑒳𑒛𑓃𑒱𑒨𑒰 𑒠𑒹𑒞?”

𑒢𑒯𑒪𑒰𑒣𑒩 𑒠𑒯𑒪𑒰 𑒤𑒹𑒏𑒻𑒞 𑒢𑒱𑒬𑒰𑒏𑒰𑒢𑓂𑒞 𑒥𑒖𑒪𑒰- “𑒦𑒨𑒰𑒩, 𑒞𑒰𑒬𑒏 𑒑𑒹𑒧-𑒑𑒹𑒧 𑒐𑒹𑒪𑒧𑒹 𑒦𑒪𑒹𑒿 𑒢𑒯𑒪𑒰𑒣𑒩 𑒠𑒯𑒪𑒰 𑒤𑒹𑒏 𑒠𑒯𑒪𑒰 𑒠𑒱𑒨𑒾 𑒧𑒳𑒠𑒰 ‘𑒙𑓂𑒫𑒹𑒢𑓂𑒙𑒲 𑒋𑒙’𑒧𑒹 𑒢𑒯𑒪𑒹 𑒠𑒯𑒪𑒰𑒏𑒹𑒿 𑒢𑒧𑒥𑒻𑒋। 𑒐𑒰𑒋𑒩 𑒮𑒧𑒨 𑒣𑒹𑒥 𑒁𑒯𑒱𑒢𑒰 𑒙𑒱𑒙𑒯𑒲 𑒁𑒏𑒰𑒮𑒧𑒹 𑒙𑒱𑒙𑒱𑒨𑒰𑒃𑒋 𑒞𑒃𑒮𑒿 𑒪𑒼𑒏𑒏𑒹𑒿 𑒏𑒼𑒢 𑒧𑒞𑒪𑒥। 𑒧𑒞𑒪𑒥 𑒞𑒿 𑒋𑒞𑒥𑒹 𑒢𑒹 𑒁𑒕𑒱 𑒖𑒹 𑒁𑒣𑒢 𑒣𑒩𑒱𑒫𑒰𑒩𑒏 𑒢𑒧𑒯𑒩 𑒃𑒞𑒱𑒯𑒰𑒮 𑒁𑒕𑒱, 𑒖𑒯𑒱𑒨𑒰𑒮𑒿 𑒧𑒢𑒳𑒭𑓂𑒨 𑒒𑒩 𑒥𑒢𑒰 𑒣𑒩𑒱𑒫𑒰𑒩𑒏 𑒮𑓀𑒑 𑒩𑒯𑒋 𑒪𑒑𑒪𑒰 𑒞𑒯𑒱𑒨𑒰𑒏 𑒣𑒩𑒱𑒫𑒰𑒩 𑒕𑒲।”

𑒢𑒱𑒬𑒰𑒏𑒰𑒢𑓂𑒞𑒏 𑒫𑒱𑒔𑒰𑒩𑒧𑒹 𑒫𑒱𑒪𑒰𑒮𑒠𑒹𑒫𑒏𑒹𑒿 𑒃𑒞𑒱𑒯𑒰𑒮𑒏 𑒏𑒼𑒢 𑒣𑒢𑓂𑒢𑒰 𑒦𑒹𑒙 𑒑𑒹𑒪𑒻𑒢 𑒮𑒹 𑒞𑒿 𑒫𑒱𑒪𑒰𑒮𑒠𑒹𑒫𑒹 𑒥𑒳𑒗𑒞𑒰, 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒧𑒢𑒏 𑒔𑒣𑒔𑒣𑒲𑒧𑒹 𑒔𑒣𑒔𑒣𑒰𑒃𑒞 𑒧𑒳𑒮𑓂𑒏𑒲 𑒠𑒻𑒞 𑒥𑒖𑒪𑒰-

“𑒦𑒨𑒰𑒩, 𑒮𑒦 𑒠𑒱𑒢 𑒠𑒳𑒢𑒴 𑒦𑒰𑒿𑒃𑒏𑒹𑒿 𑒏𑒯𑒻 𑒕𑒱𑒌 𑒖𑒹 ‘𑒥𑒾𑒂, 𑒯𑒖𑒰𑒩𑒼 𑒡𑒩𑓂𑒧𑒮𑓂𑒟𑒰𑒢 𑒂𑒏𑒱 𑒯𑒖𑒰𑒩𑒼 𑒮𑒩𑒼𑒫𑒩𑒏 𑒒𑒰𑒙 𑒣𑒩 𑒏𑒯𑒱 𑒢𑒹 𑒢𑒯𑒰𑒋𑒪 𑒯𑒼𑒃, 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒥𑒹𑒙𑒰-𑒥𑒹𑒙𑒲 𑒪𑒹𑒪 𑒧𑒰𑒋-𑒥𑒰𑒣𑒏 𑒮𑒹𑒫𑒰 𑒮𑒦𑒮𑒿 𑒣𑒻𑒒 𑒡𑒩𑓂𑒧𑒏 𑒏𑒰𑒖 𑒕𑒲। 𑒣𑒱𑒞𑒰𑒖𑒲 𑒖𑒐𑒢 𑒖𑒲𑒥𑒻 𑒕𑒹𑒪𑒰, 𑒦𑒩𑒱 𑒠𑒱𑒢𑒧𑒹 𑒞𑒲𑒢𑒥𑒹𑒩 𑒧𑒠𑓂𑒨𑒣𑒰𑒢 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒏𑒩𑒻 𑒕𑒹𑒪𑒰। 𑒮𑒧𑒨𑒮𑒿 𑒣𑒯𑒱𑒢𑒹 𑒧𑒳𑒮𑓂𑒞𑒰𑒃𑒖 𑒦𑓄 𑒯𑒳𑒢𑒏𑒰 𑒧𑒠𑓂𑒨𑒣𑒰𑒢 𑒏𑒩𑒥𑒻𑒞 𑒩𑒯𑒱𑒌𑒢। 𑒍 𑒞𑓂𑒩𑒱𑒏𑒰𑒪𑒠𑒩𑓂𑒬𑒲 𑒕𑒹𑒪𑒰। 𑒖𑒐𑒢 𑒧𑒢 𑒅𑒠𑒰𑒩 𑒦𑓄 𑒖𑒰𑒃 𑒕𑒹𑒪𑒻𑒢 𑒞𑒐𑒢 𑒏𑒯𑒻 𑒕𑒹𑒪𑒰- ‘𑒥𑒾𑒂 𑒫𑒱𑒪𑒰𑒮, 𑒖𑒯𑒱𑒢𑒰 𑒞𑒴𑒿 𑒮𑒹𑒫𑒰 𑒏𑒩𑒻 𑒕𑒯 𑒞𑒯𑒱𑒢𑒰 𑒞𑒼𑒩𑒼 𑒣𑒔𑒰𑒮 𑒥𑒲𑒒𑒰 𑒖𑒧𑒲𑒢 𑒁𑒩𑒻𑒖 𑒠𑒹𑒢𑒹 𑒕𑒱𑒁। 𑒧𑒩𑒻𑒥𑒹𑒩 𑒧𑒛𑒳𑒂 𑒦𑒩𑒱 𑒧𑒢𑒧𑒹 𑒮𑒼𑒑-𑒣𑒲𑒛𑓃𑒰 𑒢𑒹 𑒁𑒣𑒢𑒹 𑒩𑒯𑒞 𑒂 𑒢𑒹 𑒞𑒼𑒯𑒩 𑒩𑒯𑒞। 𑒖𑒿 𑒏𑒱𑒨𑒼 𑒏𑒯𑒢𑒱𑒯𑒰𑒩 𑒏𑒯𑒞 𑒖𑒹 𑒁𑒯𑒰𑒿𑒏 𑒣𑒩𑒱𑒫𑒰𑒩 𑒠𑒹𑒬𑒏 𑒦𑒰𑒩 𑒥𑒢𑒪 𑒁𑒕𑒱। 𑒮𑒹 𑒍𑒏𑒩𑒹 𑒏𑒯𑒢𑒹 𑒦𑓄 𑒖𑒹𑒞𑒃। 𑒖𑒯𑒱𑒢𑒰 𑒁𑒣𑒢 𑒠𑒹𑒬 𑒕𑒲 𑒞𑒯𑒱𑒢𑒰 𑒢𑒹 𑒁𑒣𑒢 𑒠𑒲𑒢𑒲-𑒠𑒳𑒢𑒱𑒨𑒰𑒿 𑒁𑒕𑒱, 𑒖𑒃 𑒣𑒰𑒕𑒴 𑒪𑒰𑒑𑒱 𑒁𑒣𑒢 𑒖𑒲𑒫𑒢 𑒡𑒰𑒩𑒝 𑒏𑒹𑒢𑒹 𑒕𑒲।”

𑒠𑒳𑒢𑒴 𑒦𑒰𑒃—𑒮𑒳𑒐𑒠𑒹𑒫𑒼 𑒂 𑒫𑒰𑒧𑒠𑒹𑒫𑒼—𑒏 𑒧𑒢 𑒞𑒹𑒯𑒹𑒢 𑒧𑒟𑒱-𑒧𑒰𑒪𑒢𑒱𑒏𑒱 𑒧𑒟𑒰𑒢𑒲𑒧𑒹 𑒧𑒟𑒰 𑒑𑒹𑒪 𑒖𑒹 𑒖𑒯𑒱𑒢𑒰 𑒠𑒳𑒢𑒱𑒨𑒰𑒿𑒏 𑒯𑒖𑒰𑒩𑒼 𑒥𑒰𑒙𑒧𑒹 𑒯𑒖𑒰𑒩𑒼 𑒮𑒳𑒐-𑒠𑒳𑒐 𑒢𑒔𑒻𑒞 𑒁𑒣𑒢 𑒕𑒰𑒞𑓂𑒞 𑒣𑒏𑒻𑒛𑓃

उठए नहिना छग्गल पकड़ैत सुखदेव बाबू-

“जयराम बाबा, अहाँक सोझामे कहै छी जे जहिना सभ अपन माए-बापक मान माता-पिताक सेवा दुनियाँमे कऽ रहल अछि तइसँ की हम कम छी। जहिना दुनियाँमे देखै छी तहिना करै छी, तेँ ओ जँ पिताजी मने-मन तकलीफ सहता से कहि सहता। हुनको ने बुझए पड़तैन जे जखन आब मोबाइलसँ पढ़ौनी सेहो शुरू भऽ गेल अछि, तखन स्कूल जेते खुजल तेकरो हिसाब नइ होइ सेहो केहेन हएत।”

ओना, बालक बाबामे जहिना खत्ता-खुत्तीक सड़ल-जमल जमौड़ पानि कहि ने मथित होइ मुदा बाबाक प्रवाहमे ओकरोमे एहेन गतिक संचार तँ भइये जाइ छै जइसँ ओकरोमे शुद्धता आबिये जाइ छै। अहि अनुकूल सुखदेव बाबू। कहि तँ जीवनक एक परिस्थिति ओहेन अछि जे अभावक जिनगीमे लोक नहि पढ़ि पबैए मुदा जे परिवार आर्थिक दृष्टिएँ सम्पन्न अछि, जइ परिवारमे आइएएस भऽ सकैए, तेतम सहोदरो दोसर-तेसर भाए श्रमयोग केना बनि गेल अछि। जे सुखदेव अपनो ने बुझैए। जहिना ग्रहण लगलापर वा आकाशमे सुरुज-चान-तारा वा पानिक बादलक घटमान देख, देखनिहार ऊपरे-घाड़े ने देखैत रहि जाइए। ओ थोड़े बुझैए जे सुरुज केना कतियाएल देखा पड़ैए आ कि आने ग्रह-नक्षत्र कहि कतियाएल। ओ तँ बएह देखि सकैए जेकरा हृदयमे ज्योतिषिक ज्योति प्रज्वलित होइत। कहैक लेल तँ सभकेँ सभ कहै छथि ‘श्रवण कुमार जे माए-बापक सेवा केलैन ओ इतिहास-पुराणक अद्वितीय घटना छी।’ मुदा श्रवण कुमारक जीवनयात्रा आ माता-पिताक जीवनयात्रा की छेलैन, केहेन छेलैन आ केते प्रवाहित छेलैन सेहो ने सबहक समक्षक प्रश्न भेल। खाएर जे भेल ओ त्रेताक युगक घटनामे चलि गेल। आब कलियुगक बीचक जहाँ बिचार कतेक बेबहार रहल, आब तँ मोबाइलसँ ज्ञानक संचारण हुअ

𑒔𑒰𑒪 𑒁𑒕𑒱।

𑒢𑒱𑒬𑒱𑒏𑒰𑒢𑓂𑒞 𑒧𑒢𑒹-𑒧𑒢 𑒫𑒱𑒦𑒰𑒮𑒠𑒹𑒫𑒼𑒏 𑒂 𑒠𑒳𑒢𑒴 𑒦𑒰𑒿𑒃—𑒮𑒳𑒦𑒠𑓂𑒩𑒠𑒹𑒫𑒼 𑒂 𑒫𑒰𑒧𑒠𑒹𑒫𑒼—𑒏 𑒢𑒥𑓂𑒖 𑒢𑒲𑒏 𑒖𑒏𑒰𑒿 𑒣𑒏𑒻𑒛𑓃 𑒢𑒹𑒢𑒹 𑒕𑒟𑒱। 𑒗𑒴𑒚 𑒏𑒹𑒢𑒰 𑒮𑒔 𑒥𑒢𑒻𑒋 𑒂 𑒮𑒔 𑒏𑒹𑒢𑒰 𑒗𑒴𑒚 𑒥𑒢𑒻𑒋, 𑒁𑒯𑒱 𑒮𑒲𑒧𑒰𑒣𑒩 𑒁𑒣𑒢𑒰𑒏𑒹𑒿 𑒚𑒰𑒜𑓃 𑒏𑒩𑒻𑒞 𑒢𑒱𑒬𑒱𑒏𑒰𑒢𑓂𑒞 𑒥𑒖𑒪𑒰-

“𑒦𑒰𑒨𑒰𑒢, 𑒄 𑒠𑒹𑒯𑒹 𑒫𑓂𑒨𑒰𑒣𑒰𑒩𑒱𑒏 𑒒𑒩 𑒕𑒲।”

𑒥𑒖𑒻𑒏 𑒏𑓂𑒩𑒧𑒧𑒹 𑒢𑒱𑒬𑒱𑒏𑒰𑒢𑓂𑒞 𑒫𑒻𑒖𑓂𑒘𑒰𑒢𑒱𑒏 𑒫𑒱𑒭𑒨 𑒞𑒿 𑒩𑒐𑒱 𑒠𑒹𑒪𑒻𑒢, 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒁𑒣𑒢 𑒧𑒩𑓂𑒮𑒱𑒨𑒰 𑒖𑓂𑒘𑒰𑒢 𑒙𑒱𑒣𑓂𑒣𑒝𑒲 𑒢𑒯𑒱 𑒠𑒹𑒪𑒻𑒢 𑒖𑒹 𑒁𑒯𑒱 𑒫𑓂𑒨𑒫𑒮𑒰𑒨𑒮𑒿 𑒢𑒹 𑒧𑒢𑒳𑒭𑓂𑒨 𑒫𑓂𑒨𑒰𑒣𑒰𑒩𑒏 𑒩𑒴𑒣 𑒣𑒏𑒻𑒛𑓃 𑒫𑓂𑒨𑒫𑒮𑒰𑒨𑒮𑒿 𑒢𑒱𑒫𑒵𑒞𑓂𑒞 𑒦𑓄 𑒮𑒏𑒻𑒋। 𑒂𑒏𑒱 𑒖𑒱𑒢𑒑𑒲 𑒥𑒢𑒾𑒢𑒹 𑒕𑒲 𑒑𑓂𑒩𑒰𑒯𑒏 𑒠𑒼𑒏𑒰𑒢𑒠𑒰𑒩𑒏 𑒂 𑒁𑒏𑒰𑒮𑒧𑒹 𑒅𑒛𑓃𑒻𑒞 𑒃𑓀𑒖𑒢 𑒏𑒹𑒢𑒰 𑒪𑒮𑒻𑒏 𑒑𑒹𑒪? 𑒠𑒱𑒢-𑒩𑒰𑒞𑒱 𑒞𑒿 𑒮𑒹 𑒔𑒱𑒢𑓂𑒞𑒰 𑒏𑒩𑒞 𑒞𑒐𑒢 𑒍 𑒄 𑒏𑒹𑒢𑒰 𑒥𑒳𑒗𑒞 𑒖𑒹 𑒮𑒧𑒰𑒖𑒧𑒹 𑒧𑒰𑒢𑒹 𑒑𑒰𑒧𑒧𑒹, 𑒣𑒔𑒰𑒮 𑒩𑒴𑒣𑒻𑒂 𑒂𑒧𑒠𑒢𑒲𑒏 𑒣𑒩𑒱𑒫𑒰𑒩 𑒁𑒣𑒢 𑒦𑒹𑒪 𑒞𑒿𑒋 𑒯𑒧𑒩𑒰 𑒠𑒳𑒢𑒴 𑒠𑒱𑒮𑒱 𑒠𑒹𑒐𑒋 𑒣𑒛𑓃𑒪। 𑒋𑒏 𑒠𑒱𑒮𑒱 𑒂𑒧𑒠𑒢𑒲𑒏 𑒥𑒜𑓃𑒼𑒞𑒩𑒲 𑒏𑒹𑒢𑒰 𑒯𑒋𑒞 𑒞𑒿 𑒠𑒼𑒮𑒩 𑒠𑒱𑒮𑒱 𑒁𑒣𑒢 𑒣𑒩𑒱𑒫𑒰𑒩𑒏𑒹𑒿 𑒁𑒣𑒢𑒰 𑒂𑒧𑒠𑒢𑒲𑒣𑒩 𑒁𑒮𑒟𑒱𑒩 𑒏𑒩𑒻𑒏 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒁𑒕𑒱। 𑒞𑒿 𑒮𑒹 𑒢𑒯𑒱 𑒯𑒋𑒞 𑒞𑒿 𑒣𑒩𑒱𑒫𑒰𑒩 𑒣𑒰𑒍𑒪 𑒖𑒰𑒋𑒞 𑒏𑒢𑒱।

𑒑𑒣-𑒮𑒣𑓂𑒣𑒏𑒹𑒿 𑒁𑒢𑓂𑒞𑒱𑒧 𑒮𑒲𑒧𑒰 𑒠𑒱𑒮𑒱 𑒥𑒜𑓃𑒥𑒻𑒞 𑒢𑒱𑒬𑒱𑒏𑒰𑒢𑓂𑒞 𑒥𑒖𑒪𑒰-

“𑒦𑒰𑒨𑒰𑒢, 𑒯𑒧 𑒖𑒯𑒱𑒢𑒰 𑒁𑒣𑒢𑒰 𑒥𑒹𑒙𑒰-𑒥𑒹𑒙𑒲𑒏𑒹𑒿 𑒥𑒳𑒗𑒻 𑒕𑒲 𑒞𑒯𑒱𑒢𑒰 𑒁𑒯𑒴𑒿𑒏 𑒡𑒱𑒨𑒰-𑒣𑒳𑒞𑒰𑒏𑒹𑒿 𑒥𑒳𑒗𑒻 𑒕𑒲। 𑒦𑒪𑒹𑒿 𑒠𑒳𑒢𑒴 𑒦𑒰𑒿𑒃—𑒮𑒳𑒦𑒠𑓂𑒩𑒠𑒹𑒫𑒼 𑒂 𑒫𑒰𑒧𑒠𑒹𑒫𑒼—𑒧𑒰𑒢𑒋 𑒫𑒰 𑒢𑒯𑒱 𑒧𑒰𑒢𑒋, 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒁𑒣𑒢𑒼 𑒞𑒿 𑒏𑒱𑒕𑒳 𑒏𑒩𑓂𑒞𑒫𑓂𑒨𑒏𑒹𑒿 𑒢𑒱𑒧𑒰𑒯𑒻𑒞 𑒥𑒖𑒪𑒾𑓀। 𑒂𑒥 𑒁𑒥𑒹𑒩 𑒦𑓄 𑒑𑒹𑒪। 𑒣𑒞𑒰 𑒔𑒰𑒪 𑒖𑒹 𑒢𑒰𑒨𑒰𑒩𑒧𑒧 𑒖𑒰 𑒩𑒯𑒪 𑒁𑒕𑒱, 𑒏𑒯𑒳𑒢𑒰 𑒦𑒹𑒪 𑒞𑒿 𑒥𑒹𑒙𑒹-𑒦𑒰𑒞𑒱𑒖 𑒢𑒹 𑒦𑒹𑒪, 𑒒𑒩𑒮𑒿 𑒖𑒐𑒢 𑒢𑒱𑒏𑒻𑒪 𑒠𑒳𑒢𑒱𑒨𑒰𑒿 𑒠𑒱𑒮𑒱 𑒥𑒜𑓃𑒞 𑒞𑒿 𑒏𑒧-𑒮𑒿-𑒏𑒧 𑒋𑒞𑒥𑒼 𑒁𑒮𑒲𑒩𑒫𑒰𑒠 𑒠𑒹𑒥 𑒖𑒩𑒴𑒩𑒲 𑒁𑒕𑒱𑒋 𑒏𑒢𑒱 𑒖𑒹

કહિતિઍ, વૌશ્રા ગામ-ઘ૧ક યતિ્ત મસિયિો જા૧ તિહિ કિ૧હિહિ। હમ સભ શ્રપન વુદ્દિ ઊિવ।"

૧ાયા૧મમાક પ્૧તિ નશિાકાણ્તક પ્૧તિક્ત્૧યિાક શ્રાકઊન તીનૂ વાપૂત વ઼ઊિાસદેવ઼ એક-દોસ૧ દસિ દેખ્ખ-દેખ્ખ કિ૧એ ઊગાઊ। મય્યમ વ઼૧્ગાક પ૧વિ઼ા૧ક મણુષ્યકેં સામાળકિ-શ્રા્થકિ દુનૂ દ઼ૃષ્ટિએં તેના વૈ઼યા૧કિ ઢાઁયામે ઢાઊઊ ગેઊ ળે શ્રો શ્૧મહીનક સંગ જોગી-વ઼ઊિાસી સેહો વનિ ગેઊ। ળકસઁ પ૧વિ઼ા૧ક ઢાઁયામે વ઼્યવ઼યાન ઉપસ્થતિ જોઊ શ્રા યીમે-યીમે મ઼ૃત્યુક કગા૧પ૧ પહુઁય ગેઊ।

એક તઁ કયહ૧ાયિ઼ા ઊક નશિાકાણ્ત, તહૂમે ગામક સભ ળનૈત ળે નશિાકાણ્ત સન ક૧ખ્ખાદા૧ દોસ૧ ગામમે કયિ઼ો ને છૈથ, શ્રપન યૌદહ વીઘા ખ્ખેત વેચ કિોટે-કયહ૧ીક ળ્ઞાન હાઁસિ઼ કેને છૈથ, તૈસંગ એહેન સેહો છૈથ ળે સહોદમે જાકક સંગ સભ કછુ કેઊન।

સામંળસ કૈ૧ત નશિાકાણ્ત વળઊ- "જાયા૧, એકટા ૧ાળા એકટા ળોગીકેં શ્રપન દુનૂ વેટાક સેવા કૈ૧ક જા૧ દેઊન। ળોગીકેં વ઼યિાપૈમે યોખ્ખા જોઊન, એકટાકેં શ્રપને ળકાઁ ળોગી વનૌઊન, ળે શ્રપના ઘ૧મે ૧હતિ। દોસ૧કેં ૧ાળસી ળીવ઼નસઁ મામ્ડતિ કેઊન। ળખ્ખન દુનૂ ળુશ્રાન જોઊ તખ્ખન ળોગી દુનૂકેં ૧ાળાક સામને ઉપસ્થતિ કેઊન। હૈઊસ કઽ ૧ાળા-ળોગીકેં શ્રપન હસ્સિામે ઊઽ ઊેઊન। શ્રપસોય કૈ૧ત ળોગી ઘ૧ ઘુમઊ।"

શ્રપન મંતવ્ય઼ દતોિ૧ાિ઼સતાડવ઼દિહા઼ગ્મા઼ાિ઼યોમ **પ૧ પઠાઉ।**

𑓓.𑓒𑒖𑒑𑒠𑒲𑒬 𑒣𑓂𑒩𑒮𑒰𑒠 𑒧𑒝𑓂𑒛𑒪- 𑒬ॉ𑒩𑓂𑒙 𑒏𑒙 𑒩𑒰𑒮𑓂𑒞𑒰 (𑒪𑒒𑒳𑒏𑒟𑒰)

𑒖𑒑𑒠𑒲𑒬 𑒣𑓂𑒩𑒮𑒰𑒠 𑒧𑒝𑓂𑒛𑒪

𑒬ॉ𑒩𑓂𑒙𑒏𑒙 𑒩𑒰𑒮𑓂𑒞𑒰

आर छअ माससँ सुशीलाजी मनरोगसँ पीड़ित भऽ रहि-रहि गुमसड़ि रहल छैथ, मुदा मुँह उठा केकरो लग कहियो बाजि नहि रहल अछि। बजबो केना करता? रोगो तँ रोग छी जइसँ सभ कहियो-ने-कहियो पीड़ित अछिए। कियो तन रोगसँ पीड़ित अछि, तँ कियो मनरोगसँ पीड़ित अछि। मोटा-मोटी एना बुझियौ जे एक्को पाइ ठीक एहेन नइ छैथ जे पीड़ित नइ छैथ। आर असपतालमे की देखै छिऐ जे एकदिस मदपानसँ चूर डॉक्टर साहैब रोगीक इलाज करए बैसल छैथ तँ दोसर दिस भाँग-गाँजाक मातल टेम्पूवला अपन रोगी लऽ पहुँचैए, तैठाम जँ रोगी ओ डॉक्टर साहैबकेँ पहुँचैसँ पहिने विदा नहि होइन, सेहो प्रकृतिक प्रतिकूल ने कहल जाएत।

पूर्णमासीक प्रातक दिन, माने पूर्णमासी भेलाक एक दिनक पछाइत, सुशीलाजी कमलानन्द काकाकेँ अपन भातीज दियासँ समाद पठौलैन जे जेतेक जल्दी भऽ सकैन तेतेक जल्दी भेँट दैथ। ओना, एहेन विचार शिष्टाचारक विपरीत भेल मुदा परिस्थितिवश अनुकूल भेल। सुशीलाजी अपन मनरोगसँ तेतेक पीड़ित भऽ गेल छैथ जे आँखिक सूत बैस गेल छैन तँए श्रवण कुमारक पिता जकाँ आन्हर भऽ गेल छैथ। ओना, समाद पठबैसँ पहिने सुशीलाजी एते सतर्की कइये लेने छेला जे सोझे भेँट करए कहबैन से केतौसँ उचित नइ हएत। तँए पुत्री लोकक चर्च सेहो भातीजसँ कऽ लेने छेला।

कमलानन्द काका सुशीलाजीक समाद सुनि गुम्म भऽ गेला। आदमी मानसिक जँ कोनो जल्दबाजीक समाद अबैए तँ ओकर महत्व आन दोसर माध्यमक समादसँ बेसी होइते अछि। कारण तँ आदमीक समदियाक माने भेल संगे लेने आएब। तहूमे आजुक बदलल परिवेशमे, अपन तँ माता-पिताक श्राद्ध आ गयाक पिण्डदान मोबाइलेसँ दैछना पठा हुअ लगल अछि।

अठारह-उन्नैस वर्खक सुशीलक मुहेँ समाद सुनि कमलानन्द काका पुछलखिन-

“बौआ, नीक जेकाँ नइ बुझलौं।”

जहिना कोनो नवयुवक जे आइ.ए.एसक संकल्पकेँ मनमे रोपि अपन जीवनकेँ साधना दिस मोड़ि साधक बनि साधना करैए तँ ओ निश्चये सफलताक सीढ़ी प्राप्त करिते अछि, तहिना माने ओहने नवयुवक जकाँ सुशील बाजल-

“बाबा, चाचाजी एते बजल जे पुत्रीक सोगसँ तते पीड़ित भऽ गेलौं जे आगू दिस किछु सुझि नहि रहल अछि।”

सुशीलक संगे कमलानन्द काका विदा भेला।

कमलानन्द काका आ सुखियार भाय एक-दोसराक जीवनक संगी छैथ। दुनूक जन्म एक्के दिन भेल छैन। मुदा समाजक जे व्यवहारिक चलैन अछि तइ अनुकूल कमलानन्द ‘काका’क रूपमे आ सुखियार ‘भाय’क रूपमे छैथ।

दस कट्ठाक करीब हटलेसँ कमलानन्द काका दरबज्जाक ओसारक चौकीपर सुखियार भायकेँ बैसल देखलखिन छल, मुदा मुँह बन्न ऐ दुआरे रखने रहल जे जनिका लग एलौं हेन से ने पहिने टोकता, मुदा जे टोकतैन तनिकर तँ औपचारिक सूत्र बैस गेल छैन तखन देखबे केना करतैन। ओना, कमलानन्द कक्काक मनमे उठि गेल छेलैन जे जेठाम एलौं से तँ घरवारीक सीमामे भेल, ओ अपन परिवारक सीमा-सरहदक व्यवहार केहेन रखता से तँ हुनकर परायिय भेलैन।

तैबीच अप्पन मान-रोच राखब नेनपन भेल। अप्पन मन कमलानन्द कक्काक मानि गेल छेलैन। तैबीच धीरे-धीरे कमलानन्द काका सुविचार भायसँ लग्गा तीनियेँक दूरपर पहुँचल। जोरसँ खखास कैलैन। सुविचार भाइक मन तेना भावनामे भावित भऽ गेल छेलैन जे आँखिक संग कानो सुन्न भऽ गेल रहैन। मुदा तैयो मनमे एहेन विचार तँ रहबे करैन जे कमलानन्द काका जइघड़ी ने पहुँचल अछि। समयक योगसँ मुहूर्त्त बनियेँ गेल अछि। कनी ठराक्केसँ सुविचार भाय ठनकैत बजला-

“आब हम नइ जीब, तँए आखिरिये दिन बुझू।”

सुविचार भाइक विचार कमलानन्द काकाकेँ कोनो भाँजेपर ने चढ़लैन। भाँजोपर केना चढ़तैन, एक्के दिनक जन्म दुनू गोरेक अछि, अप्पन पयासो ने टपलौहेन, तखन एहेन विचार मुहसँ निकालब सोहनगर थोड़े भेल। प्रेमचन्द भाइक अप्पन नजैर छेलैन तँए ओ पयासक नियेँ, माने चालीसकेँ घपचालीस कहलैन। ठर अपने मन कमलानन्द कक्काक मानि लेलकैन जे भानसिक कोनो तेहेन सोगमे सुविचार सोगा गेल अछि जइसँ विचलित भऽ गेल अछि। जहिना कोनो ढरवा बच्चा घरसँ बौड़ा बोन-झाड़मे पड़ि जाइए आ बौराइत-बौराइत कोनो एहेन कुठामपर चलि जाइए जैठाम मरब छोड़ि दोसर रस्ता नइ रहैए।

जइ हिसाबसँ माने जइ मार्मिक भावसँ सुविचार भाय बाजल छला तेकर विपरीत भाव कमलानन्द कक्काक मनमे जगा गेल छैलैन। जगिते मन तमतमा गेलैन जइसँ ठोर पटपटेलैन, एहेन जे बुड़िबक अछि जे संगे-संग रहितो एतबो ने बुझि सकल जे कुम्हारक कँचको बरतनसँ तनुक अपन जीवन अछि, जे कखनो हवा भरल बैलून जकाँ फुस्स-दे सटैक जाएत।

𑒏𑒧𑒪𑒰𑒢𑒢𑓂𑒠 𑒏𑒰𑒏𑒰 𑒦𑒰𑒫 𑒥𑒠𑒻𑒪 𑒥𑒖𑒪𑒰- "𑒏𑒲 𑒮𑒧𑒨 𑒁𑒣𑒢𑒰 𑒮𑒥𑒯𑒏 𑒕𑒪 𑒂 𑒁𑒐𑒢 𑒏𑒲 𑒦𑓄 𑒑𑒹𑒪 𑒁𑒕𑒱!"

𑒮𑒳𑒫𑒱𑒔𑒰𑒩 𑒢𑒰𑒨𑒏𑒹𑒿 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒁𑒣𑓂𑒣𑒢 𑒍 𑒠𑒱𑒢 𑒧𑒼𑒢 𑒣𑒛𑓃𑒱 𑒑𑒹𑒪𑒻𑒢 𑒖𑒃 𑒠𑒱𑒢 𑒥𑒹𑒙𑒲 𑒫𑒱𑒂𑒯 𑒁𑒣𑒢𑒰𑒮𑒿 𑒥𑒲𑒮 𑒣𑒩𑒱𑒫𑒰𑒩𑒧𑒹 𑒏𑒩𑒰𑒋𑒥 𑒮𑒼𑒔𑒪𑒻𑒢। 𑒞𑒻𑒮𑓀𑒑 𑒋𑒏𑒙𑒰 𑒡𑒰𑒩𑒰 𑒧𑒢𑒧𑒹 𑒣𑓂𑒩𑒫𑒰𑒯𑒱𑒞 𑒦𑒹𑒪𑒻𑒢 𑒖𑒃𑒧𑒹 𑒁𑒣𑓂𑒣𑒢 𑒏𑒩𑓂𑒞𑒫𑓂𑒨𑒏 𑒮𑓀𑒑 𑒥𑒹𑒙𑒲𑒏 𑒥𑒹𑒙𑒣𑒢𑒏 𑒥𑒼𑒡 𑒦𑒹𑒪 𑒩𑒯𑒻𑒢। 𑒥𑒼𑒡 𑒄 𑒦𑒹𑒪 𑒩𑒯𑒻𑒢 𑒖𑒹 𑒖𑒐𑒢 𑒣𑒰𑒿𑒔 𑒥𑒹𑒙𑒰𑒏 𑒥𑒲𑒔 𑒋𑒏𑒙𑒰 𑒥𑒹𑒙𑒲 𑒁𑒕𑒱, 𑒍𑒏𑒩𑒰 𑒣𑒱𑒞𑒰 𑒞𑒿 𑒯𑒧 𑒍𑒯𑒱𑒢𑒰 𑒕𑒱𑒋 𑒖𑒯𑒱𑒢𑒰 𑒥𑒹𑒙𑒰𑒏 𑒕𑒱𑒋। 𑒞𑒿𑒋 𑒥𑒱𑒢𑒰 𑒏𑒼𑒢𑒼 𑒧𑒟𑒯𑒰𑒢𑒱 𑒏𑒹𑒢𑒹 𑒥𑒹𑒙𑒲𑒏𑒹𑒿 𑒥𑒲.𑒋. 𑒣𑒰𑒮 𑒏𑒩𑒾𑒪𑒻𑒢। 𑒥𑒲.𑒋. 𑒣𑒰𑒮 𑒏𑒩𑒾𑒪𑒰 𑒣𑒕𑒰𑒞𑒱 𑒛ॉ𑒏𑓂𑒙𑒩 𑒪𑒛𑓃𑒏𑒰𑒏 𑒮𑓀𑒑 𑒫𑒱𑒫𑒰𑒯 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒏𑒩𑒾𑒪𑒻𑒢।

𑒮𑒳𑒫𑒱𑒔𑒰𑒩 𑒢𑒰𑒃𑒏 𑒖𑒧𑒰𑒋 𑒛ॉ𑒏𑓂𑒙𑒩𑒲 𑒏𑓄 𑒩𑒯𑒪 𑒁𑒕𑒱। 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒖𑒐𑒢 𑒮𑒳𑒢𑒪𑒻𑒢 𑒖𑒹 𑒖𑒧𑒰𑒋 𑒋𑒏𑒙𑒰 𑒍𑒯𑒢 𑒪𑒼𑒏𑒮𑒿 𑒁𑒢𑒹𑒩𑒹 𑒅𑒪𑒗𑒱 𑒑𑒹𑒪 𑒖𑒹 𑒖𑒰𑒢 𑒪𑒃𑒣𑒩 𑒞𑒳𑒪𑒪 𑒕𑒻𑒢, 𑒞𑒐𑒢𑒮𑒿 𑒛𑒩𑒹 𑒮𑒳𑒫𑒱𑒔𑒰𑒩 𑒢𑒰𑒃𑒏 𑒧𑒢 𑒟𑒩𑒟𑒩 𑒏𑒰𑒿𑒣𑒱 𑒩𑒯𑒪 𑒕𑒻𑒢 𑒖𑒹 𑒏𑒲 𑒮𑒼𑒔𑒱 𑒥𑒹𑒙𑒲𑒏𑒹𑒿 𑒣𑒼𑒮𑒪𑒾 𑒂 𑒠𑒼𑒮𑒩𑒰𑒏 𑒒𑒩 𑒯𑒿𑒮𑒲-𑒐𑒳𑒬𑒲𑒮𑒿 𑒫𑒱𑒠𑒰 𑒏𑒹𑒪𑒾 𑒂 𑒂𑒃 𑒏𑒲 𑒠𑒹𑒐𑒱-𑒮𑒳𑒢𑒱 𑒩𑒯𑒪 𑒕𑒲। 𑒨𑒋𑒯 𑒮𑒼𑒑 𑒮𑒳𑒫𑒱𑒔𑒰𑒩 𑒢𑒰𑒨𑒏𑒹𑒿 𑒞𑒩𑒹-𑒞𑒩𑒹 𑒮𑒛𑓃𑒻𑒢 𑒏𑒩𑒻𑒞 𑒧𑒩𑒢𑒰𑒮𑒢𑓂𑒢 𑒥𑒢𑒰 𑒠𑒹𑒢𑒹 𑒕𑒻𑒢।

𑒖𑒲𑒫𑒢-𑒫𑒢𑒏 𑒥𑒲𑒯𑒧𑒹 𑒮𑒳𑒫𑒱𑒔𑒰𑒩 𑒢𑒰𑒨 𑒞𑒹𑒢𑒰 𑒍𑒗𑒩𑒰 𑒑𑒹𑒪 𑒕𑒻𑒟 𑒖𑒹 𑒏𑒼𑒢𑒼 𑒥𑒰𑒙𑒹 𑒢𑒹 𑒮𑒳𑒗𑒱 𑒩𑒯𑒪𑒻𑒢 𑒁𑒕𑒱। 𑒧𑒢 𑒧𑒮𑒼𑒮𑒱 𑒏𑓄 𑒥𑒖𑒪𑒰-

"𑒏𑒰𑒏𑒰, 𑒌 𑒖𑒲𑒫𑒢𑒮𑒿 𑒧𑒵𑒞𑓂𑒨𑒳 𑒢𑒲𑒏।"

𑒮𑒳𑒫𑒱𑒔𑒰𑒩 𑒢𑒰𑒃𑒏 𑒫𑒱𑒔𑒰𑒩 𑒏𑒧𑒪𑒰𑒢𑒢𑓂𑒠 𑒏𑒰𑒏𑒰 𑒫𑒱𑒔𑒰𑒩𑒋 𑒪𑒑𑒪𑒰 𑒖𑒹 𑒏𑒐𑒢 𑒏𑒼𑒢 𑒞𑒩𑒯𑒏 𑒧𑒵𑒞𑓂𑒨𑒳 𑒖𑒲𑒫𑒢𑒮𑒿 𑒢𑒲𑒏 𑒯𑒼𑒃𑒋 𑒂 𑒏𑒼𑒢 𑒞𑒩𑒯𑒏 𑒁𑒡𑒪𑒰? 𑒏𑒱𑒨𑒼 𑒢𑒲𑒏𑒮𑒿 𑒁𑒡𑒪𑒰 𑒥𑒢𑒻𑒋 𑒞𑒿 𑒏𑒱 𑒄𑒯𑒼 𑒮𑒴𑒗𑒱 𑒟𑒼𑒛𑓃 𑒕𑒲 𑒖𑒹 𑒏𑒱𑒨𑒼 𑒁𑒡𑒪𑒼𑒮𑒿 𑒢𑒲𑒏 𑒯𑒼𑒃𑒞𑒼 𑒁𑒕𑒱। 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒫𑒱𑒔𑒰𑒩𑒏𑒹𑒿

𑒥𑒠𑒪𑒻𑒞 𑒏𑒧𑒪𑒰𑒢𑒢𑓂𑒠 𑒏𑒰𑒏𑒰 𑒥𑒖𑒪𑒰-

“𑒠𑒳𑒢𑒴 𑒢𑒲𑒏𑒼 𑒁𑒕𑒱 𑒂 𑒁𑒡𑒪𑒼 𑒢𑒻 𑒁𑒕𑒱। 𑒏𑒱𑒨𑒼 𑒖𑒲𑒫𑒢 𑒍 𑒧𑒩𑒻𑒋 𑒢𑒻 𑒏𑒱𑒨𑒼 𑒧𑒩𑒻𑒍 𑒢𑒃 𑒖𑒲𑒥𑒻𑒋 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒥𑒰𑒞 𑒢𑒯𑒱𑒨𑒹𑒿 𑒁𑒕𑒱, 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒢𑒻 𑒁𑒕𑒱। 𑒖𑒲𑒫𑒢-𑒧𑒩𑒝𑒏 𑒑𑒣-𑒮𑒣𑓂𑒣 𑒕𑒼𑒛𑓃𑒯, 𑒁𑒣𑒢 𑒫𑒹𑒠𑒢𑒰𑒏 𑒏𑒲 𑒏𑒰𑒩𑒝 𑒕𑒯 𑒞𑒻𑒣𑒩 𑒂𑒥𑒯।”

𑒮𑒳𑒫𑒱𑒔𑒰𑒩 𑒦𑒰𑒨 𑒥𑒖𑒪𑒰-

“𑒏𑒰𑒏𑒰 𑒏𑒲 𑒏𑒯𑒥, 𑒥𑒖𑒻𑒧𑒹 𑒪𑒰𑒖 𑒯𑒼𑒃𑒋! 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒁𑒯𑒰𑒿 𑒪𑒑 𑒢𑒃 𑒥𑒰𑒖𑒥 𑒢𑒻 𑒡𑒩𑓂𑒧𑒩𑒰𑒖𑒏 𑒒𑒩 𑒠𑒼𑒐𑒲 𑒥𑒢𑒥।”

𑒏𑒧𑒪𑒰𑒢𑒢𑓂𑒠 𑒏𑒰𑒏𑒰 𑒥𑒖𑒪𑒰-

“𑒁𑒣𑓂𑒣𑒢 𑒁𑒯𑓀𑒏𑒰𑒩 𑒕𑒼𑒛𑓃𑒯, 𑒡𑒩𑓂𑒧𑒩𑒰𑒖 𑒂 𑒡𑒩𑓂𑒧𑒏 𑒫𑒱𑒔𑒰𑒩 𑒣𑒕𑒰𑒩𑒢𑒰 𑒏𑒩𑒯𑒱𑒯, 𑒁𑒣𑓂𑒣𑒢 𑒥𑒰𑒖𑒯 𑒖𑒹 𑒏𑒲 𑒦𑒹𑒪𑒯 𑒯𑒹𑒢?”

𑒮𑒳𑒫𑒱𑒔𑒰𑒩 𑒦𑒰𑒨 𑒥𑒖𑒪𑒰-

“𑒥𑒛𑓃 𑒪𑒲𑒪𑒮𑒰𑒮𑒿 𑒥𑒹𑒙𑒲𑒏 𑒮𑒹𑒫𑒰 𑒏𑒋 𑒒𑒩 𑒥𑒮𑒹𑒪𑒾 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒍 𑒒𑒩 𑒅𑒖𑒻𑒩 𑒩𑒯𑒪 𑒁𑒕𑒱!”

𑒮𑒳𑒫𑒱𑒔𑒰𑒩 𑒦𑒰𑒃𑒏 𑒫𑒱𑒔𑒰𑒩 𑒏𑒧𑒪𑒰𑒢𑒢𑓂𑒠 𑒏𑒏𑓂𑒏𑒰𑒏 𑒧𑒢𑒧𑒹 𑒧𑒹𑒒𑒏 𑒥𑒰𑒠𑒪 𑒖𑒏𑒰𑒿 𑒅𑒧𑒛𑓃𑒪𑒻𑒢-𑒒𑒳𑒧𑒛𑓃𑒪𑒻𑒢। 𑒅𑒧𑒛𑓃𑒪𑒻𑒢 𑒄 𑒖𑒹 𑒮𑒼𑒑𑒼 𑒢𑒻 𑒮𑒼𑒑 𑒕𑒲, 𑒯𑒖𑒰𑒩𑒼 𑒩𑓀𑒑𑒏 𑒁𑒕𑒱 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒮𑒹𑒫𑒰 𑒏𑒋𑒪 𑒥𑒹𑒙𑒰-𑒥𑒹𑒙𑒲𑒏 𑒒𑒩 𑒅𑒖𑒛𑓃𑒻𑒞 𑒠𑒹𑒐𑒱 𑒏𑒼𑒢𑒼 𑒧𑒰𑒞𑒰-𑒣𑒱𑒞𑒰𑒏𑒹𑒿 𑒮𑒼𑒑 𑒯𑒋𑒥

𑒮𑒼𑒦𑒰𑒥𑒞𑒱 𑒁𑒕𑒱।

𑒮𑒳𑒫𑒱𑒔𑒰𑒩 𑒦𑒰𑒃𑒏 𑒫𑒱𑒔𑒰𑒩 𑒮𑒳𑒢𑒱 𑒏𑒧𑒪𑒰𑒢𑒢𑓂𑒠 𑒏𑒏𑓂𑒏𑒰𑒏 𑒁𑒣𑒢𑒹 𑒧𑒢 𑒫𑒱𑒔𑒰𑒩 𑒠𑒹𑒪𑒏𑒻𑒢 𑒖𑒹 𑒏𑒯𑒱 𑒢𑒹 𑒥𑒹𑒙𑒲𑒏 𑒅𑒖𑒛𑓃𑒻𑒞 𑒠𑒬𑒰𑒏𑒹𑒿 𑒋𑒏 𑒢𑒖𑒻𑒩 𑒣𑒯𑒱𑒢𑒹 𑒠𑒹𑒐𑒰-𑒮𑒳𑒢𑒱 𑒪𑒲। 𑒥𑒖𑒪𑒰-

“𑒏𑒢𑒲 𑒚𑒜𑓃𑒱𑒨𑒰𑒏𑓄 𑒥𑒰𑒖𑒯।”

𑒮𑒳𑒫𑒱𑒔𑒰𑒩 𑒦𑒰𑒨 𑒥𑒖𑒪𑒰-

“𑒏𑒰𑒏𑒰, 𑒖𑒧𑒰𑒋 𑒛ॉ𑒏𑓂𑒙𑒩 𑒕𑒻𑒟 𑒮𑒹 𑒞𑒿 𑒥𑒳𑒗𑒪 𑒁𑒕𑒱?”

𑒏𑒧𑒪𑒰𑒢𑒢𑓂𑒠 𑒏𑒰𑒏𑒰 𑒥𑒖𑒪𑒰-

“𑒏𑒯𑒱 𑒢𑒹 𑒥𑒳𑒗𑒪 𑒩𑒯𑒞। 𑒣𑒞𑒱 𑒣𑓂𑒩𑒼𑒤𑒹𑒮𑒩 𑒕𑒹𑒪𑒐𑒱𑒢, 𑒧𑒰𑒋 𑒛ॉ𑒏𑓂𑒙𑒩।”

𑒮𑒳𑒫𑒱𑒔𑒰𑒩 𑒦𑒰𑒨 𑒥𑒖𑒪𑒰- “𑒁𑒣𑒢𑒰 𑒠𑒳𑒢𑒴 𑒑𑒼𑒙𑒹𑒏 𑒖𑒢𑓂𑒧𑒼 𑒋𑒏𑓂𑒏𑒹 𑒠𑒱𑒢 𑒦𑒹𑒪 𑒂 𑒁𑒣𑒢 𑒞𑒏 𑒮𑓀𑒑𑒹-𑒮𑓀𑒑 𑒣𑒜𑓃𑒱𑒨𑒼 𑒩𑒯𑒪 𑒕𑒲, 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒁𑒯𑒰𑒿 𑒪𑒑 𑒁𑒣𑒢 𑒞𑒏 𑒋𑒏𑒙𑒰 𑒫𑒱𑒔𑒰𑒩, 𑒖𑒯𑒱𑒢𑒰 𑒏𑓂𑒵𑒭𑓂𑒝𑒏 𑒠𑒩𑒥𑒰𑒩𑒧𑒹 𑒁𑒣𑒢 𑒑𑒩𑒲𑒥𑒲𑒏 𑒞𑒢𑓂𑒠𑒳𑒪 𑒮𑒳𑒠𑒰𑒧𑒰 𑒢𑒳𑒏𑒾𑒢𑒹 𑒕𑒻𑒟, 𑒞𑒯𑒱𑒢𑒰 𑒯𑒧𑒯𑒴𑒿 𑒢𑒳𑒏𑒾𑒢𑒹 𑒩𑒯𑒪 𑒕𑒲 𑒮𑒹 𑒣𑒯𑒱𑒢𑒹 𑒏𑒯𑒱 𑒠𑒻 𑒕𑒲।”

𑒏𑒧𑒪𑒰𑒢𑒢𑓂𑒠 𑒏𑒏𑓂𑒏𑒰𑒏 𑒧𑒢𑒧𑒹 𑒣𑒫𑒱𑒞𑓂𑒩 𑒬𑒲𑒞𑒪𑒣𑒫𑒢 𑒖𑒏𑒰𑒿 𑒮𑒯𑒱𑒏𑒻𑒢। 𑒮𑒯𑒱𑒏𑒻𑒢 𑒄 𑒖𑒹 𑒖𑒲𑒫𑒢𑒏 𑒠𑒳𑒢𑒴 𑒠𑒱𑒮𑒱 𑒜𑒪𑒰𑒢 𑒁𑒕𑒱, 𑒧𑒰𑒢𑒹 𑒂𑒑𑒴𑒁𑒼 𑒠𑒱𑒮𑒱 𑒂 𑒣𑒰𑒕𑒳𑒁𑒼 𑒠𑒱𑒮𑒱, 𑒠𑒳𑒢𑒴 𑒜𑒪𑒰𑒢𑒏 𑒥𑒲𑒔 𑒧𑒢𑒼𑒠𑒬𑒰𑒏 𑒫𑒱𑒔𑒰𑒩 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒜𑒪𑒏𑒻𑒞-𑒐𑒮𑒏𑒻𑒞 𑒩𑒯𑒻𑒋, 𑒞𑒐𑒢 𑒫𑒱𑒔𑒰𑒩𑒧𑒹

સંગાપન અવતિ અછિ।

ગૈવીય અપ્પન ગુકાણ્ઠ વેથાકૈં પ્યોઉત સુવ઼ઞિયાન માય઼ વળઠ-

“કાકા, મનમે ઓહિ દિન ડનકાક યોટ ળકાઁ ઠાગઠ ળર દિન સુનઠૌ ળે ળમાણ સમૈયકૈં માનઠૈન્!”

ઓના, કમઠાનન્દ કાકાકૈં ત્ની-સઁ-ઘટી યનકિ ળાનકાની પ્નોસ્ઠેસન સાહૈવક વ઼ષિય઼મે છૈન્હે મુદા ળહનિ કવીન દાસ કહઉૈન ળે ‘વનિુ ડડી કે પઠડ઼ા તૌઠત હૈ સંસાન’, તહનિ ને સબ મનુક્ષ્યકૈં અપ્પન-અપ્પન તનાળૂક દુનૂ પઠડ઼ા આગૂણમે છૈન, અપના-અપના નળનયિ તૌઉ ળાઉથા ળીવ઼ન ળીવ઼ન છી, ડટ્ઠા નહિ ળે ળીવ઼ન ળેતેક ક્નયિાશીઠ નહત ઓ ળીવ઼ન ઓતેક વેસી તુષ્ટ દિત, મુદા ળે ળીવ઼ન પનળીવ઼ી મs ગેઠ, ઓર ળીવ઼નક શ્ઠ એહેન મોટવ અનુયાતિ નહિયેં કહઠ ળા સકૈ઼ ળે ળીવ઼ને ઓહન વનિ ગેઠ ળરમે માણ કેતૌ, વાપ કેતૌ આ વેટા-વેટી કેતૌ નહત ઓરમે વૈ઼યાનિકિ કેતવો પ્નગાઢ઼તા કણિ ને હુઅણ મુદા વેવ઼હાનિકિ કમી નહવે કનત।

નૂપઠાઠ માને સુવ઼ઞિયાન માસ્ક ળમાણ, વય્યેસઁ પનવિ઼ાન-સમાળસઁ હટઠ નહઠા। ળપ્પન કિ માણ-વાપ સ્વ઼યં સમાળક પ્નવુદ્ય વેકતી, મુદા હુનકા અપનો સન્તાનપન મોહ-માશ્યન્ય઼ નહિ મેઉૈન ળે અપન સન્તાનકૈં કમસઁ કમ અપના સ્તન તક વનાસ્યે઼ સકૈ છી। માતા-પિતાકૈં નીક આમદની, વેટા હાથમે ઓતે પાર દs દર છેઠપ્પનિ ળે હાસ્યે઼ સ્કૂઠસઁ નૂપઠાઠકૈં શનાવ પીવૈક યહૈટ ઠાગિ ગેઉૈન। મેડકિઠક છાત્ન હોસ્ત-હોસ્ત માતો-પિતાકૈં અપ્પડ઼ણ ઠાગઉૈન, મુદા વેટા તઁ ળવ઼ાન મs ગેઉૈન। એહેન સ્થતિમિ કહુના પઢ઼ાર સમાપ્ત મેઠા પછાસ્ત નોકનયિ઼ોક

𑒖𑒼𑒑𑒰𑒩 𑒏𑓄 𑒠𑒹𑒥𑒻 𑒂 𑒥𑒱𑒂𑒯𑒼-𑒠𑒰𑒢 𑒏𑒩𑒰 𑒁𑒣𑓂𑒣𑒢 𑒧𑒰𑒞𑒰-𑒣𑒱𑒞𑒰𑒏 𑒠𑒰𑒨𑒱𑒞𑓂𑒫 𑒣𑒴𑒩𑒰 𑒏𑒩𑒥𑒰। 𑒁𑒣𑓂𑒣𑒢 𑒧𑒢𑒏 𑒫𑒱𑒔𑒰𑒩𑒧𑒹 𑒦𑒩𑒪 𑒏𑒧𑒪𑒰𑒢𑒢𑓂𑒠 𑒏𑒰𑒏𑒰 𑒩𑒯𑒥𑒹 𑒏𑒩𑒻𑒟, 𑒥𑒖𑒪𑒰- "𑒠𑒰𑒨𑒱𑒞𑓂𑒫 𑒣𑒴𑒩𑓂𑒞𑒰 𑒯𑒼𑒃𑒮𑒿 𑒣𑒯𑒱𑒢 𑒣𑓂𑒩𑒼𑒤𑒹𑒮𑒩 𑒮𑒰𑒯𑒹𑒥 𑒑𑓂𑒪𑒰𑒢𑒱𑒮𑒿 𑒦𑒩𑒰 𑒑𑒹𑒪!"

𑒖𑒯𑒱𑒢𑒰 𑒣𑒻𑒒𑒮𑒿 𑒣𑒻𑒒 𑒠𑒹𑒯𑒏 𑒩𑒼𑒑 𑒯𑒳𑒁𑒋 𑒂𑒏𑒱 𑒧𑒢𑒏, 𑒖𑒐𑒢 𑒮𑒔 𑒥𑒰𑒞 𑒧𑒰𑒢𑒹 𑒍𑒃 𑒥𑒱𑒧𑒰𑒩𑒲𑒏 𑒮𑒯𑒲 𑒏𑒰𑒩𑒝 𑒥𑒳𑒗𑒱𑒧 𑒁𑒥𑒻𑒋, 𑒞𑒐𑒢 𑒩𑒼𑒑𑒏 𑒣𑒲𑒛𑓃𑒰 𑒮𑓂𑒫𑒞𑓁 𑒏𑒱𑒕𑒳-𑒢𑒹-𑒏𑒱𑒕𑒳 𑒏𑒧𑒥𑒹 𑒏𑒩𑒻𑒋।

𑒯𑒵𑒠𑒨 𑒐𑒼𑒪𑒱 𑒮𑒳𑒫𑒱𑒔𑒰𑒩 𑒦𑒰𑒨 𑒥𑒖𑒪𑒰-

"𑒏𑒰𑒏𑒰, 𑒥𑒹𑒙𑒲 𑒮𑒳𑒢𑒨𑒢𑒰𑒏 𑒏𑒲 𑒑𑒞𑒱 𑒯𑒋𑒞!"

𑒍𑒢𑒰, 𑒏𑒧𑒪𑒰𑒢𑒢𑓂𑒠 𑒏𑒏𑓂𑒏𑒰𑒏 𑒧𑒢𑒧𑒹 𑒁𑒢𑒹𑒏𑒼 𑒣𑓂𑒩𑒬𑓂𑒢 𑒥𑒩𑒐𑒰-𑒥𑒴𑒢𑒏 𑒥𑒳𑒪𑒥𑒳𑒪𑒰 𑒖𑒏𑒰𑒿 𑒧𑒢𑒧𑒹 𑒅𑒚𑒥𑒼 𑒏𑒩𑒻𑒢 𑒂 𑒁𑒣𑒢𑒹 𑒤𑒳𑒙-𑒤𑒳𑒙 𑒣𑓂𑒩𑒫𑒰𑒯𑒱𑒞𑒼 𑒯𑒳𑒁 𑒪𑒑𑒻𑒢। 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒫𑒱𑒔𑒰𑒩𑒏𑒹𑒿 𑒮𑒧𑒹𑒙𑒱𑒞 𑒧𑒢𑒧𑒹 𑒅𑒚𑒱 𑒑𑒹𑒪𑒻𑒢, 𑒁𑒐𑒢 𑒞𑒏 𑒁𑒣𑒢𑒰 𑒌𑒚𑒰𑒧 𑒖𑒹𑒞𑒥𑒼 𑒐𑒼𑒪𑒱𑒏𑓄 𑒥𑒹𑒙𑒰𑒏𑒹𑒿 𑒩𑒰𑒐𑒪 𑒑𑒹𑒪 𑒞𑒹𑒞𑒥𑒼 𑒥𑒹𑒙𑒲𑒏𑒹𑒿 𑒢𑒯𑒱। 𑒖𑒲𑒫𑒱𑒏𑒼𑒣𑒰𑒩𑓂𑒖𑒢𑒏 𑒏𑒼𑒢𑒼 𑒁𑒡𑒱𑒏𑒰𑒩 𑒥𑒹𑒙𑒲𑒏 𑒯𑒰𑒟𑒧𑒹 𑒢𑒃 𑒩𑒯𑒪, 𑒖𑒃𑒮𑒿 𑒍𑒏𑒩 𑒂𑒞𑓂𑒧𑒬𑒏𑓂𑒞𑒱 𑒖𑒑𑒻𑒞, 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒖𑒹 𑒁𑒕𑒱 𑒞𑒯𑒲𑒧𑒹 𑒢𑒹 𑒮𑒦 𑒕𑒲। 𑒥𑒹𑒙𑒲 𑒮𑒳𑒢𑒨𑒢𑒰𑒏 𑒔𑒩𑓂𑒔 𑒮𑒳𑒢𑒱 𑒏𑒧𑒪𑒰𑒢𑒢𑓂𑒠 𑒏𑒏𑓂𑒏𑒰𑒏 𑒧𑒢 𑒠𑒯𑒻𑒪 𑒑𑒹𑒪 𑒕𑒹𑒪𑒻𑒢, 𑒖𑒃𑒮𑒿 𑒧𑒢𑒧𑒹 𑒅𑒚𑒱 𑒑𑒹𑒪𑒻𑒢 𑒖𑒹 𑒁𑒐𑒢 𑒞𑒏 𑒖𑒹 𑒥𑒹𑒙𑒲𑒏 𑒖𑒲𑒫𑒢 𑒣𑒩𑒱𑒫𑒰𑒩-𑒮𑒧𑒰𑒖𑒧𑒹 𑒩𑒯𑒪 𑒍 𑒍𑒯𑒢 𑒩𑒯𑒪 𑒖𑒹𑒢𑒰 𑒥𑒢𑓂𑒯𑒲𑒙𑒰 𑒑𑒰𑒋𑒏𑒹𑒿 𑒐𑒰𑒃𑒪 𑒠𑒱𑒨𑒾 𑒫𑒰 𑒢𑒃 𑒠𑒱𑒨𑒾 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒠𑒳𑒯𑒻𑒏𑒰𑒪 𑒥𑒛𑓃𑒏𑒰 𑒥𑒰𑒪𑓂𑒙𑒲𑒢 𑒪𑓄 𑒏𑓄 𑒣𑒯𑒳𑒿𑒔 𑒖𑒰𑒅, 𑒮𑒋𑒯 𑒮𑓂𑒟𑒱𑒞𑒱 𑒥𑒹𑒙𑒲-𑒖𑒰𑒞𑒱𑒏 𑒣𑒩𑒱𑒫𑒰𑒩-𑒮𑒧𑒰𑒖𑒧𑒹 𑒩𑒯𑒪 𑒁𑒕𑒱। 𑒮𑒧𑒰𑒖𑒼 𑒞𑒿 𑒮𑒧𑒰𑒖 𑒕𑒲, 𑒋𑒏 𑒠𑒱𑒮 𑒖𑒯𑒱𑒢𑒰 𑒢𑒻𑒞𑒱𑒏 𑒣𑓂𑒩𑒫𑒔𑒢 𑒁𑒏𑒰𑒮𑒧𑒹 𑒑𑒳𑓀𑒖𑒰𑒨𑒧𑒰𑒢 𑒯𑒼𑒃𑒞 𑒩𑒯𑒻𑒋 𑒞𑒯𑒱𑒢𑒰 𑒠𑒼𑒮𑒩 𑒠𑒱𑒮 𑒣𑒻𑒒-𑒮𑒿-𑒣𑒻𑒒 𑒁𑒣𑒩𑒰𑒡 𑒢𑒃 𑒯𑒼𑒃𑒋 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒏𑒹𑒢𑒰 𑒢𑒃 𑒏𑒯𑒪 𑒖𑒰𑒋𑒞। 𑒁𑒣𑒢𑒰 𑒌𑒚𑒰𑒧 𑒏𑒱𑒮𑒰𑒢𑒲 𑒖𑒲𑒫𑒢 𑒋𑒯𑒹𑒢 𑒩𑒯𑒪 𑒁𑒕𑒱 𑒖𑒹 𑒏𑒱𑒮𑒰𑒢

𑒏𑒱𑒮𑒰𑒢𑒲𑒣𑒩 𑒂𑒬𑓂𑒩𑒱𑒞 𑒕𑒻𑒟, 𑒁𑒡𑒱𑒏𑒰𑓀𑒬 𑒍𑒯𑒢 𑒏𑒱𑒮𑒰𑒢 𑒕𑒻𑒟, 𑒖𑒢𑒱𑒏𑒰 𑒏𑒱𑒮𑒰𑒢𑒲 𑒏𑒩𑒻𑒏 𑒍𑒏𑒰𑒞𑒱—𑒐𑒹𑒞𑒮𑒿 𑒮𑒰𑒡𑒢 𑒡𑒩𑒱—𑒢𑒃 𑒕𑒻𑒢 𑒂 𑒖𑒹 𑒏𑒱𑒮𑒰𑒢𑒲 𑒢𑒃 𑒏𑒩𑒻 𑒕𑒻𑒟 𑒯𑒳𑒢𑒏𑒹 𑒮𑒦 𑒮𑒰𑒡𑒢 𑒕𑒻𑒢। 𑒍𑒢𑒰, 𑒥𑒙𑒰𑒃 𑒮𑒱𑒮𑓂𑒙𑒧 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒁𑒕𑒱 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒍𑒯𑒼 𑒥𑒹𑒜𑓀𑒑𑒰 𑒁𑒕𑒱। 𑒡𑓂𑒨𑒰𑒢 𑒖𑒹 𑒁𑒕𑒱, 𑒏𑒧𑒪𑒰𑒢𑒢𑓂𑒠 𑒏𑒰𑒏𑒰 𑒥𑒖𑒪𑒰-

“𑒮𑒳𑒥𑒡𑒱𑒨𑒰𑒢, 𑒏𑒰𑒪𑓂𑒯𑒱 𑒠𑒱𑒢 𑒏𑒲 𑒯𑒋𑒞 𑒞𑒹𑒏𑒩𑒰 𑒧𑒢𑒮𑒿 𑒦𑒑𑒰𑒥𑒯। 𑒂𑒖𑒳𑒏 𑒏𑒲 𑒮𑓂𑒟𑒱𑒞𑒱 𑒁𑒕𑒱 𑒞𑒻𑒣𑒩 𑒡𑒱𑒨𑒰𑒢 𑒠𑒯𑒏।”

𑒍𑒢𑒰, 𑒏𑒧𑒪𑒰𑒢𑒢𑓂𑒠 𑒏𑒏𑓂𑒏𑒰𑒏 𑒧𑒢𑒧𑒹 𑒋𑒯𑒹𑒢 𑒥𑒡𑒱𑒨𑒰𑒢 𑒯𑒱𑒪𑒼𑒩 𑒧𑒰𑒩𑒞𑒱 𑒩𑒯𑒻𑒢 𑒖𑒹 𑒖𑒹 𑒖𑒲𑒫𑒢 𑒖𑒹𑒞𑒹𑒏 𑒬ॉ𑒩𑓂𑒙𑒏𑒙 𑒩𑒰𑒮𑓂𑒞𑒰𑒮𑒿 𑒔𑒪𑒞 𑒂 𑒍𑒞𑒹 𑒖𑒲𑒫𑒢𑒮𑒿 𑒠𑒴𑒩 𑒩𑒯𑒞। 𑒖𑒲𑒫𑒢 𑒖𑒲𑒥𑒻𑒪 𑒖𑒯𑒱𑒢𑒰 𑒮𑒧𑒳𑒠𑓂𑒩 𑒣𑒰𑒩 𑒏𑒩𑒻𑒏 𑒮𑒴𑒞𑓂𑒩 𑒁𑒩𑓂𑒖𑒳𑒢 𑒂 𑒯𑒢𑒳𑒧𑒰𑒢 𑒠𑒳𑒢𑒴𑒏𑒹𑒿 𑒥𑒳𑒗𑒪 𑒩𑒯𑒻𑒢 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒠𑒳𑒢𑒴𑒏 𑒠𑒴 𑒩𑒰𑒮𑓂𑒞𑒰 𑒩𑒯𑒻𑒢, 𑒞𑒯𑒱𑒢𑒰 𑒖𑒲𑒫𑒢𑒏 𑒣𑒴𑒩𑓂𑒝 𑒩𑒰𑒮𑓂𑒞𑒰 𑒂 𑒬ॉ𑒩𑓂𑒙𑒏𑒙 𑒩𑒰𑒮𑓂𑒞𑒰𑒏 𑒥𑒲𑒔 𑒏𑒱𑒕𑒳-𑒢𑒹-𑒏𑒱𑒕𑒳 𑒏𑒧𑒲-𑒥𑒹𑒮𑒲 𑒯𑒹𑒥𑒹 𑒏𑒩𑒞 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒮𑒹 𑒁𑒣𑒢 𑒢𑒯𑒱, 𑒁𑒣𑒢 𑒋𑒞𑒥𑒹 𑒖𑒹 𑒯𑒼𑒨 𑒯𑒰𑒢𑒱 𑒮𑒳𑒥𑒡𑒱𑒨𑒰𑒢 𑒦𑒰𑒨 𑒥𑒖𑒪𑒰-

“𑒮𑒧𑒰𑒖 𑒖𑒹𑒢𑒰 𑒣𑒰𑒩-𑒒𑒰𑒙 𑒪𑒑𑒰𑒥𑒻𑒟।”

𑒁𑒣𑒢 𑒧𑓀𑒞𑒫𑓂𑒨 ggajendra@videha.com **𑒣𑒩 𑒣𑒚𑒰𑒅।**

३३.नन्द विलास राय- भोटबेच्चा

नन्द विलास राय

भोटबेच्चा

नेताबाबूजी रिटायर शिक्षक। जाहि दिन चौक-चौराहापर रंग-बिरंगक भाषण झाड़ैत रहै छैथ। नैतिकता, निष्ठा आ चारित्रिक बात करैत रहै छैथ। एमकी बेर पंचायत चुनावमे मुखियाक पदक तीन-तीनटा उम्मेदवारसँ भोट देबाक नामोपर ढौआ लेलखिन। मुदा भोट ते कोनो एक्केटा उम्मेदवारकेँ ने देने हेथिन। रामकुमारजी मुखिया पदक उम्मेदवार छला। विपिनजी जे नेताबाबूजीक बेटाक संगी छैथ, तिनके समक्ष रामकुमारजी भोटक नामोपर नेताबाबूजीकेँ पाँचटा भोटक लेल पनरह साए टका देने छेलैन।

आइ भोरमे ग्राहक दोकानपर आंगनवाड़ी केन्द्रक चर्च उठल तँ नेवालालजी लगल भाषण झाड़ए आ कहए लगल- “एकछोटा आंगनवाड़ी केन्द्र नहि चलैए। केन्द्रपर बच्चासभक बीच पोषाहारक वितरण सेहो नहि होइए। स्कूल सभक सएह हाल छै। सभक नैतिक पतन भऽ गेल छै। सभ बेइमाने भऽ गेल छै। केकरोमे चरित्र बाँचल ने अछि।”

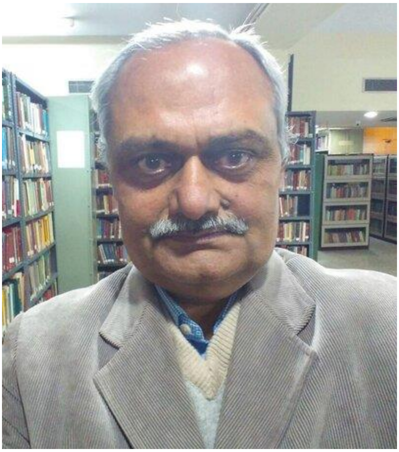
जखन नेवालालजी ग्राहक दोकानपर ई भाषण झाड़ै छल तखन वसिको रहए। वसिककेँ नहि रहल गेलै आ नेवालालजीकेँ कहलकैन-

“चुनाली, अहाँ की भाषण झाड़ै छी। अपन मुँह ऐनामे देखियौ। नटियापर शिक्षक छी। पच्चास हजार टका पेंशन भेटैए आ जौंटक नाओपर उम्मेदवारसँ पाइ लऽ छी। अहाँ ते जौंटवेच्चा छी। अहाँ की नैतिकता आ चरित्रक बात करब।”

नेवालालजी किछु नहि बजला- “नियाँ मुहेँ मुड़ी गोतने ओइठामसँ विदा भऽ गेल।”

अपन मंतव्य ggajendra@videha.com **पर पठाउ।**

𑓓𑓔.𑒩𑒫𑒲𑒢𑓂𑒠𑓂𑒩 𑒢𑒰𑒩𑒰𑒨𑒝 𑒧𑒱𑒬𑓂𑒩- 𑒧𑒰𑒞𑒵𑒦𑒴𑒧𑒱 (𑒅𑒣𑒢𑓂𑒨𑒰𑒮)- 𑓓𑓑-𑓓𑓕 𑒧 𑒐𑒹𑒣

𑒩𑒫𑒲𑒢𑓂𑒠𑓂𑒩 𑒢𑒰𑒩𑒰𑒨𑒝 𑒧𑒱𑒬𑓂𑒩

𑒧𑒰𑒞𑒵𑒦𑒴𑒧𑒱 (𑒅𑒣𑒢𑓂𑒨𑒰𑒮)- 𑒡𑒰𑒩𑒰𑒫𑒰𑒯𑒱𑒏

𑒐𑒹𑒣 𑓓𑓑-𑓓𑓕

𑓓𑓑

𑒋𑒯𑒱𑒥𑒹𑒩 𑒥𑒯𑒳𑒞 𑒠𑒱𑒢𑒣𑒩 𑒢𑒰𑒑𑒥𑒰𑒥𑒰 𑒅𑒣𑓂𑒣𑒢𑒣𑒳𑒩 𑒣𑒯𑒳𑒿𑒔𑒪𑒰𑒯 । 𑒮𑓂𑒫𑒰𑒮𑓂𑒟𑓂𑒨𑒮𑒿 𑒏𑒱𑒕𑒳 𑒯𑒪𑒮𑒪 𑒪𑒰𑒑𑒱 𑒩𑒯𑒪 𑒕𑒪𑒰𑒯। 𑒅𑒞𑓂𑒞𑒩𑒫𑒰𑒯𑒱𑒢𑒲𑒏 𑒧𑓀𑒠𑒱𑒩𑒣𑒩 𑒯𑒳𑒢𑒏𑒩 𑒛𑒹𑒩𑒰 𑒕𑒪। 𑒬𑒲𑒪𑒰𑒏 𑒣𑒞𑒱 𑒧𑒡𑒳𑒏𑒰𑒢𑓂𑒞 𑒫𑒻𑒠𑒏𑒹𑒿 𑒢𑒰𑒑𑒥𑒰𑒥𑒰𑒏 𑒁𑒋𑒥𑒰𑒏 𑒮𑒴𑒔𑒢𑒰 𑒦𑒹𑒙𑒪𑒢𑒱। 𑒍 𑒠𑒾𑒛𑓃𑒪 𑒯𑒳𑒢𑒏𑒰𑒮𑒿 𑒦𑒹𑓀𑒙 𑒏𑒩𑒥𑒰𑒏 𑒯𑒹𑒞𑒳 𑒣𑒯𑒳𑒿𑒔𑒪𑒰𑒯।

"𑒥𑒰𑒥𑒰 𑒠𑒝𑓂𑒛𑒫𑒞"-𑒫𑒻𑒠𑒖𑒲 𑒢𑒰𑒑𑒥𑒰𑒥𑒰𑒏𑒹𑒿 𑒣𑓂𑒩𑒝𑒰𑒧 𑒏𑒋 𑒯𑒳𑒢𑒏𑒹 𑒣𑒰𑒿𑒖𑒩𑒧𑒹

𑒥𑒻𑒮𑒱 𑒖𑒰𑒃𑒞 𑒕𑒟𑒱। 𑒏𑒢𑒲𑒏𑒹 𑒏𑒰𑒪𑒧𑒹 𑒑𑒼𑒫𑒱𑓀𑒠, 𑒧𑒰𑒡𑒫 𑒏𑒱𑒕𑒳 𑒂𑒍𑒩 𑒨𑒳𑒫𑒏 𑒮𑓀𑒑𑒹 𑒣𑒯𑒳𑒿𑒔𑒪𑒰𑒯। 𑒍𑒯𑒱 𑒮𑒧𑒨𑓃 𑒥𑒻𑒠𑒖𑒲 𑒬𑒲𑒪𑒰𑒏 𑒮𑒧𑒰𑒔𑒰𑒩 𑒣𑒳𑒕𑒱 𑒩𑒯𑒪 𑒕𑒪𑒰𑒯।

"𑒖𑒨𑓃𑒢𑓂𑒞𑒮𑒿 𑒦𑒹𑒿𑒙 𑒦𑒹𑒪 𑒩𑒯𑒋। 𑒍𑒋𑒯 𑒬𑒲𑒪𑒰𑒏 𑒥𑒰𑒩𑒹𑒧𑒹 𑒏𑒱𑒕𑒳-𑒏𑒱𑒕𑒳 𑒏𑒯𑒻𑒞 𑒩𑒯𑒟𑒱।"

"𑒏𑒲 𑒏𑒯𑒪𑒟𑒱?"

"𑒏𑒲 𑒏𑒯𑒴?" - 𑒮𑒹 𑒏𑒯𑒱 𑒢𑒰𑒑𑒥𑒰𑒥𑒰 𑒔𑒳𑒣 𑒩𑒯𑒱 𑒑𑒹𑒪𑒰𑒯। 𑒍𑒢𑒰 𑒥𑒻𑒠𑒖𑒲𑒏𑒹𑒿 𑒞𑒿 𑒮𑒦 𑒥𑒰𑒞 𑒥𑒳𑒗𑒪 𑒩𑒯𑒢𑒱। 𑒍 𑒑𑒪𑒞𑒲 𑒏𑒋 𑒑𑒹𑒪 𑒩𑒯𑒟𑒱। 𑒂𑒥 𑒣𑒕𑒞𑒰𑒃𑒋 𑒏𑒋 𑒏𑒲 𑒯𑒹𑒞𑒢𑒱? 𑒏𑒹𑒯𑒢 𑒯𑒿𑒮𑒻𑒞-𑒥𑒖𑒻𑒞 𑒬𑒲𑒪𑒰𑒏 𑒦𑒫𑒱𑒭𑓂𑒨𑓃𑒏𑒹𑒿 𑒁𑓀𑒡𑒏𑒰𑒩𑒧𑒨𑓃 𑒏𑒋 𑒠𑒹𑒪𑒰𑒯, 𑒮𑒹 𑒮𑒼𑒔𑒱- 𑒮𑒼𑒔𑒱 𑒍 𑒠𑒳𑒐𑒱𑒞 𑒦𑒋 𑒑𑒹𑒪 𑒩𑒯𑒟𑒱। 𑒏𑒞𑒥𑒼 𑒏𑒹𑒍 𑒏𑒯𑒢𑒱 𑒏𑒼𑒢𑒼 𑒠𑒥𑒰𑒃 𑒢𑒯𑒱 𑒐𑒰𑒟𑒱। 𑒏𑒼𑒢𑒼 𑒛𑒰𑒏𑓂𑒙𑒩-𑒥𑒻𑒠 𑒪𑒑 𑒢𑒯𑒱 𑒖𑒰𑒟𑒱। 𑒁𑒣𑒢 𑒋𑒏𑒧𑒰𑒞𑓂𑒩 𑒮𑓀𑒞𑒰𑒢𑒏 𑒠𑒳𑒐𑒮𑒿 𑒦𑒲𑒞𑒩𑒱𑒂 𑒏𑒭𑓂𑒙 𑒩𑒯𑒢𑒱 𑒖𑒏𑒩 𑒏𑒼𑒢𑒼 𑒮𑒧𑒰𑒡𑒰𑒢 𑒯𑒳𑒢𑒏𑒰 𑒢𑒯𑒱 𑒥𑒳𑒗𑒰𑒃𑒢। 𑒋𑒯𑒢 𑒮𑓂𑒟𑒱𑒞𑒱𑒧𑒹 𑒢𑒰𑒑𑒥𑒰𑒥𑒰𑒏 𑒂𑒑𑒧𑒢𑒏 𑒮𑒧𑒰𑒔𑒰𑒩 𑒮𑒳𑒢𑒱 𑒍 𑒖𑒹𑒢𑒰-𑒞𑒹𑒢𑒰 𑒯𑒳𑒢𑒏𑒰 𑒪𑒑 𑒣𑒯𑒳𑒿𑒔𑒪 𑒩𑒯𑒟𑒱।

"𑒬𑒲𑒪𑒰𑒏 𑒂𑒥 𑒍𑒯𑒱𑒚𑒰𑒧 𑒩𑒯𑒥𑒰𑒏 𑒏𑒼𑒢𑒼 𑒪𑒰𑒖 𑒢𑒯𑒱 𑒕𑒻𑒏। 𑒠𑒱𑒢-𑒣𑓂𑒩𑒞𑒱𑒠𑒱𑒢 𑒍𑒏𑒩 𑒮𑓂𑒟𑒱𑒞𑒱 𑒐𑒩𑒰𑒣 𑒦𑒹𑒪 𑒖𑒰 𑒩𑒯𑒪 𑒁𑒕𑒱। 𑒞𑒹𑒿 𑒯𑒧𑒩𑒰 𑒯𑒱𑒮𑒰𑒥𑒹 𑒞𑒿 𑒍𑒏𑒩𑒰 𑒑𑒰𑒧𑒹 𑒪𑒋 𑒂𑒢𑒴।-𑒢𑒰𑒑𑒥𑒰𑒥𑒰 𑒏𑒯𑒻𑒞 𑒕𑒟𑒱। 𑒬𑒲𑒪𑒰𑒏 𑒐𑒱𑒮𑓂𑒮𑒰 𑒮𑒾𑓀𑒮𑒹 𑒑𑒰𑒧𑒧𑒹 𑒣𑒮𑒩𑒱 𑒑𑒹𑒪 𑒩𑒯𑒻𑒏। 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒏𑒹𑒍 𑒏𑒲 𑒏𑒩𑒻𑒞? 𑒥𑒱𑒂𑒯 𑒦𑒋 𑒑𑒹𑒪𑒰𑒏 𑒥𑒰𑒠 𑒥𑒹𑒙𑒲𑒏 𑒮𑓂𑒟𑒱𑒞𑒱 𑒧𑒰𑒞𑒰-𑒣𑒱𑒞𑒰𑒏 𑒫𑒬𑒧𑒹 𑒢𑒯𑒱 𑒩𑒯𑒱 𑒖𑒰𑒃𑒞 𑒕𑒻𑒏। 𑒏𑒰𑒢𑒴𑒢 𑒖𑒞𑒹𑒏 𑒮𑒧𑒰𑒡𑒰𑒢 𑒢𑒯𑒱 𑒠𑒻𑒞 𑒁𑒕𑒱 𑒞𑒰𑒯𑒱𑒮𑒿 𑒥𑒹𑒮𑒲 𑒮𑒧𑒮𑓂𑒨𑓃𑒰 𑒅𑒞𑓂𑒣𑒢𑓂𑒢 𑒏𑒋 𑒠𑒻𑒞 𑒁𑒕𑒱। 𑒣𑒬𑓂𑒔𑒧𑒱𑒏 𑒮𑓀𑒮𑓂𑒏𑒵𑒞𑒱𑒏 𑒁𑒢𑒳𑒏𑒩𑒝 𑒏𑒋 𑒪𑒼𑒏 𑒥𑒱𑒂𑒯 𑒫𑒱𑒔𑓂𑒕𑒹𑒠 𑒏𑒋 𑒪𑒱𑒁। 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒮𑒧𑒰𑒖 𑒍𑒏𑒩𑒰 𑒛𑒑-𑒛𑒑𑒣𑒩 𑒣𑓂𑒩𑒞𑒰𑒛𑓃𑒱𑒞 𑒏𑒩𑒥𑒰𑒮𑒿 𑒥𑒰𑒖 𑒢𑒯𑒱 𑒯𑒼𑒃𑒞 𑒁𑒕𑒱। 𑒖𑒋𑒯-𑒮𑒋𑒯 𑒫𑒏𑓂𑒩 𑒠𑒵𑒭𑓂𑒙𑒱𑒮𑒿 𑒠𑒹𑒐𑒋 𑒪𑒑𑒻𑒞 𑒁𑒕𑒱 । 𑒖𑒿 𑒍 𑒢𑒻𑒯𑒩𑒧𑒹 𑒫𑒰𑒣𑒮 𑒂𑒥𑒱𑒍 𑒑𑒹𑒪𑒟𑒱 𑒞𑒿 𑒁𑒣𑒢𑒹 𑒣𑒩𑒱𑒫𑒰𑒩𑒧𑒹 𑒣𑒰𑒯𑒳𑒢 𑒦𑒋 𑒖𑒰𑒃𑒞 𑒕𑒟𑒱। 𑒏𑒰𑒢𑒴𑒢 𑒠𑓂𑒫𑒰𑒩𑒰 𑒣𑓂𑒩𑒠𑒞𑓂𑒞 𑒣𑒻𑒞𑒵𑒏 𑒮𑓀𑒣𑒞𑓂𑒞𑒱𑒏 𑒁𑒡𑒱𑒏𑒰𑒩 𑒏𑒰𑒑𑒖𑒹𑒧𑒹 𑒮𑒧𑒹𑒙𑒪 𑒩𑒯𑒱 𑒑𑒹𑒪 𑒁𑒕𑒱। 𑒮𑒋𑒯 𑒮𑒦 𑒮𑒼𑒔𑒱 𑒪𑒼𑒏 𑒔𑒰𑒯𑒻𑒞 𑒁𑒕𑒱 𑒖𑒹 𑒥𑒹𑒙𑒲 𑒖𑒹𑒢𑒰-𑒞𑒹𑒢𑒰 𑒮𑒰𑒮𑒳𑒩𑒹𑒧𑒹 𑒩𑒯𑒋।

𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒬𑒲𑒪𑒰 𑒮𑓀𑒑𑒹 𑒞𑒿 𑒥𑒯𑒳𑒞 𑒣𑒻𑒒 𑒡𑒼𑒐𑒰 𑒦𑒋 𑒑𑒹𑒪 𑒩𑒯𑒻𑒏। 𑒍𑒏𑒩𑒰 𑒮𑓀𑒑𑒹 𑒞𑒿 𑒍𑒏𑒩 𑒒𑒩𑒼𑒥𑒪𑒰 𑒢𑒯𑒱 𑒩𑒯𑒻𑒏। 𑒍 𑒣𑒯𑒱𑒢𑒯𑒱𑒮𑒿 𑒫𑒱𑒡𑒩𑓂𑒧𑒲𑒮𑒿 𑒥𑒱𑒂𑒯 𑒏𑒋 𑒪𑒹𑒢𑒹 𑒩𑒯𑒻𑒏।

𑒥𑒻𑒠𑒖𑒲𑒏 𑒧𑒼𑒢𑒧𑒹 𑒁𑒣𑒩𑒰𑒡𑒥𑒼𑒡 𑒞𑒿 𑒯𑒼𑒃𑒞𑒹 𑒩𑒯𑒢𑒱, 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒞𑒰𑒯𑒱𑒮𑒿 𑒏𑒲 𑒯𑒼𑒃𑒞? 𑒢𑒰𑒑𑒥𑒰𑒥𑒰𑒏 𑒯𑒰𑒫𑒦𑒰𑒫 𑒠𑒹𑒐𑒱 𑒯𑒳𑒢𑒏𑒰 𑒥𑒳𑒗𑒥𑒰𑒧𑒹 𑒏𑒮𑒩𑒱 𑒢𑒯𑒱 𑒩𑒯𑒪𑒢𑒱 𑒖𑒹 𑒁𑒮𑒪𑒱𑒨𑒞 𑒏𑒲 𑒁𑒕𑒱। 𑒞𑒻𑒍 𑒧𑒼𑒢𑒧𑒹 𑒏𑒞𑒯𑒳 𑒅𑒧𑓂𑒧𑒲𑒠 𑒩𑒯𑒢𑒱 𑒖𑒹 𑒏𑒲 𑒣𑒞𑒰 𑒏𑒱𑒕𑒳 𑒢𑒲𑒏 𑒦𑒋 𑒑𑒹𑒪 𑒯𑒼𑒃𑒏 ?𑒞𑒿 𑒍 𑒥𑒯𑒳𑒞 𑒂𑒬𑒰𑒮𑒿 𑒢𑒰𑒑𑒥𑒰𑒥𑒰𑒏 𑒁𑒋𑒥𑒰𑒏 𑒮𑒧𑒰𑒡𑒰𑒢 𑒮𑒳𑒢𑒞𑒯𑒱 𑒯𑒳𑒢𑒏𑒰 𑒪𑒑 𑒂𑒋𑒪 𑒩𑒯𑒟𑒱। 𑒪𑒑-𑒣𑒰𑒮𑒧𑒹 𑒥𑒻𑒮𑒪 𑒨𑒳𑒫𑒏𑒮𑒦𑒏𑒹𑒿 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒬𑒲𑒪𑒰𑒏 𑒐𑒱𑒮𑓂𑒮𑒰 𑒥𑒴𑒗𑒪 𑒩𑒯𑒢𑒱। 𑒍 𑒮𑒦 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒔𑒰𑒯𑒟𑒱 𑒖𑒹 𑒬𑒲𑒪𑒰𑒏 𑒧𑒠𑒞𑒱 𑒏𑒋𑒪 𑒖𑒰𑒋। 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒮𑒹 𑒏𑒼𑒢𑒰 𑒏𑒋𑒪 𑒖𑒰𑒋? 𑒢𑒰𑒑𑒥𑒰𑒥𑒰 𑒧𑒳𑒿𑒯𑒹 𑒬𑒲𑒪𑒰𑒏 𑒏𑒼𑒢𑒼 𑒮𑓂𑒣𑒭𑓂𑒙 𑒮𑒧𑒰𑒡𑒰𑒢 𑒢𑒯𑒱 𑒮𑒳𑒢𑒪𑒰𑒏 𑒥𑒰𑒠 𑒯𑒳𑒢𑒏𑒩 𑒮𑒦𑒏 𑒡𑒞𑒱 𑒂𑒍𑒩 𑒥𑒜𑓃𑒱 𑒑𑒹𑒪𑒢𑒱।

"𑒯𑒧𑒩𑒰 𑒞𑒿 𑒧𑒼𑒢 𑒯𑒼𑒃𑒞 𑒁𑒕𑒱 𑒖𑒹 𑒁𑒐𑒢𑒹 𑒖𑒰𑒢𑒏𑒲𑒡𑒰𑒧 𑒖𑒰 𑒏𑒋 𑒬𑒲𑒪𑒰𑒏 𑒮𑒮𑒳𑒩 𑒂 𑒍𑒏𑒩 𑒣𑒞𑒱𑒏𑒹𑒿 𑒖𑒯𑒪𑒧𑒹 𑒥𑓀𑒠 𑒏𑒩𑒥𑒰 𑒠𑒲।"- 𑒑𑒼𑒫𑒱𑓀𑒠 𑒥𑒖𑒪𑒰𑒯।

"𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒞𑒰𑒯𑒱𑒮𑒿 𑒯𑒼𑒃𑒞 𑒏𑒲? - 𑒧𑒰𑒡𑒫 𑒏𑒯𑒪𑒐𑒱𑒢𑒱।

" 𑒞𑒿 𑒏𑒲 𑒯𑒧𑒮𑒦 𑒧𑒴𑒏𑒠𑒩𑓂𑒬𑒏 𑒥𑒢𑒪 𑒩𑒯𑒲 𑒂 𑒋𑒏𑒙𑒰 𑒢𑒱𑒩𑓂𑒠𑒼𑒭 𑒮𑓂𑒞𑓂𑒩𑒲 𑒁𑒢𑓂𑒨𑒰𑒨 𑒮𑒯𑒻𑒞 𑒩𑒯𑒱 𑒖𑒰𑒋।"

"𑒞𑒼𑒯𑒩𑒮𑒦𑒏 𑒯𑒱𑒮𑒰𑒥𑒹 𑒏𑒲 𑒏𑒋𑒪 𑒖𑒰𑒋?" - 𑒥𑒻𑒠𑒖𑒲 𑒥𑒖𑒪𑒰𑒯।

" 𑒯𑒧𑒮𑒦 𑒣𑒰𑒚𑒬𑒰𑒪𑒰𑒏 𑒮𑒧𑒮𑓂𑒨𑒰𑒏 𑒮𑒧𑒰𑒡𑒰𑒢𑒏 𑒯𑒹𑒞𑒳 𑒖𑒨𑒢𑓂𑒞𑒮𑒿 𑒦𑒹𑒿𑒙 𑒏𑒩𑒥𑒰𑒏 𑒯𑒹𑒞𑒳 𑒖𑒰𑒢𑒏𑒲𑒡𑒰𑒧 𑒖𑒰𑒋𑒥। 𑒋𑒯𑒱 𑒯𑒹𑒞𑒳 𑒏𑒰𑒪𑓂𑒯𑒱 𑒥𑒻𑒮𑒰𑒩 𑒯𑒼𑒋𑒞। 𑒍𑒯𑒱 𑒥𑒻𑒮𑒰𑒩𑒧𑒹 𑒬𑒲𑒪𑒰𑒏 𑒮𑒧𑒮𑓂𑒨𑒰𑒏 𑒥𑒰𑒩𑒹𑒧𑒹 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒔𑒩𑓂𑒔𑒰 𑒏𑒋𑒪 𑒖𑒰𑒋 𑒂 𑒞𑒏𑒩𑒥𑒰𑒠 𑒮𑒦𑒑𑒼𑒙𑒹 𑒔𑒪𑒥। 𑒍𑒞𑒯𑒱 𑒮𑒼𑒗𑒰-𑒮𑒼𑒗𑒲 𑒥𑒰𑒞 𑒤𑒩𑒱𑒕𑒰 𑒖𑒹𑒞𑒻𑒏। 𑒋𑒏𑒙𑒰 𑒮𑓂𑒞𑓂𑒩𑒲 𑒮𑓀𑒑𑒹 𑒋𑒞𑒹𑒏 𑒁𑒢𑓂𑒨𑒰𑒨 𑒏𑒋 𑒍 𑒢𑒔𑒻𑒢 𑒢𑒯𑒱 𑒩𑒯𑒱 𑒮𑒏𑒻𑒞 𑒕𑒟𑒱।"

"𑒥𑒰𑒞 𑒞𑒿 𑒞𑒴𑒿 𑒮𑒦 𑒫𑒰𑒖𑒥𑒱 𑒏𑒋 𑒩𑒯𑒪 𑒕𑒯। 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒥𑒻𑒠𑒖𑒲 𑒏 𑒮𑒯𑒧𑒞𑒱𑒋𑒮𑒿 𑒏𑒱𑒕𑒳 𑒏𑒋𑒪 𑒖𑒋𑒥𑒰𑒏 𑒔𑒰𑒯𑒲। " -𑒢𑒰𑒑𑒥𑒰𑒥𑒰 𑒥𑒖𑒪𑒰𑒯।

"𑒯𑒧 𑒮𑒧𑒰𑒖𑒮𑒿 𑒥𑒰𑒯𑒩 𑒟𑒼𑒛𑓃𑒹 𑒕𑒲। 𑒖𑒹 𑒮𑒦𑒏 𑒫𑒱𑒔𑒰𑒩, 𑒮𑒋𑒯 𑒯𑒧𑒩𑒼 𑒫𑒱𑒔𑒰𑒩 ।"

𑒮𑒰𑒿𑒗𑒧𑒹 𑒯𑒼𑒥𑒋𑒥𑒪𑒰 𑒥𑒻𑒮𑒰𑒩𑒏 𑒯𑒏𑒰𑒩 𑒠𑒹𑒥𑒰𑒏 𑒦𑒰𑒩 𑒙𑒳𑒢𑒙𑒳𑒢𑒏𑒹𑒿 𑒠𑒹𑒪 𑒑𑒹𑒪𑒢𑒱। 𑒙𑒳𑒢𑒙𑒳𑒢 𑒮𑓂𑒏𑒴𑒙𑒩𑒣𑒩 𑒔𑒜𑓃𑒱 𑒏𑒋 𑒋𑒏𑒙𑒰 𑒕𑒾𑒛𑓃𑒰𑒏 𑒮𑓀𑒑𑒹 𑒔𑒏𑒱𑒩-𑒔𑒏𑒱𑒩 𑒏𑒋 𑒏𑒯𑒪𑒟𑒱 - "𑒮𑒳𑒢𑒻𑒞 𑒖𑒰𑒅, 𑒂𑒃 𑒮𑒰𑒿𑒗𑒧𑒹 𑒧𑓀𑒠𑒱𑒩𑒣𑒩 𑒥𑒻𑒮𑒰𑒩 𑒁𑒕𑒱। 𑒢𑒰𑒑𑒥𑒰𑒥𑒰 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒩𑒯𑒞𑒰𑒯 ।

સભગોટે અવશ્ય આએવ।"

કેઓ -કેઓ પુછલકૈક -"કથીક વૈસાર છૈક?"

ગૌવ઼ાસભસઁ સવાલ-જવાવ કરવ ઓકર કાજ નહિ રહૈક। ઓ તઁ માત્ર હકાર દેવાક હેતુ ગેલ રહએ। હકાર દેલાક વાદ ઓ વ઼ાપસ હોઇત રહએ કી સુધાકર ભેટ ગેલખિન। ઇસારા દએ રુકવાક હેતુ કહલખિન। સ્કૂટરક આગૂમે ઠાઢ઼ ભએ ગેલથિ। ચારૂકાત સુધાકરક લઠૈતસભ ઘેરિ લેલક। હાલાકિએ ઓકરાસભકેઁ સ્કૂટરસઁ ઉતરએ પડ઼લૈક।

"કથીક વૈસાર છૈક?" - સુધાકર પુછલખિન।

"પાઠશાલાક પુનર્નિર્માણ કરવાક ચર્ચા હૈક।"

"હમર ડીહ-ડાવરપર પાઠશાલા વનવએ ચલલાહ અછિ। હરગિજ નહિ હોવએ દેવહ। જકરા જાનક કાજ નહિ હોઇક સએહ ઓહિ વૈસારમે જાએ।"- સુધાકર ચકિર-ચકિર કએ સૌસેગામકેઁ ઈ વાત સુના દેલખિન।

દોસર દિન સાઁઝમે આરતીક વાદ ઉતરવારિટોલક મંદિરક પરાસિરમે વૈસાર શુરુ ભેલ। વૈસારમે ઉતરવારિટોલ ઉમડ઼િ ગેલ છલ। મુદા દછિનવારિટોલક માત્ર દુઇએ ગોટે અએલાહ , મધુકાન્ત વૈદજી આ સુધાકરક વ઼ય઼ોવ઼◌ૃદ્ધ પિતા દેવ઼ીકાન્ત।

નાગવાવા સામાન્ય઼ત: શાંત રહૈત છલાહ। મુદા કહિ નહિ ઓહિ દિન વૈસારમે ઓ એકાએક વહુત ઉગ્ર ભએ ગેલાહ। ભેલૈક ઈ જે વૈસાર શુરુ હોઇતહિ સુધાકર સદલ-વલ પહુઁચિ ગેલ। ઓકર લઠૈતસભ ચારૂકાતસઁ મંદિર પરાસિરકેઁ ઘેરિ લેલક। ઓના લઠૈતસભ તઁ સુધાકરક સંગે રહિતિ છલના મુદા ઓહિ દિન કિછુ વેસિએ ગોટે અનને રહથિ।

"સભગોટે કાન ખોલિ કએ સુનિ લિઅ। આઇ નૌ-છૌ ભઇએ કએ રહત। રોજ-રોજક ઈ હૂંહૂટસિઁ મુક્તિ જરૂરી અછિ। અન્ય઼ાય઼ોક એકટા સીમા હોઇત અછિ। હમર પૂર્વ઼જક દેલ ઘરાડ઼ીકેઁ ઈ સભ પાઠશાલા વનાવએ હેતુ અમાદા છથિ। ઈ કતક ન્ય઼ાય઼ થિક।”

"હમહુ એહી ગામક છી। એહિઠામ પાઠશાલ કોનો આજુક નહિ અછિ।

𑒯𑒧𑒮𑒥 𑒖𑒹𑒢𑒹 𑒢𑒯𑒱 𑒞𑒐𑒢𑒼 𑒋𑒞𑒋 𑒣𑒰𑒚𑒬𑒰𑒪𑒰 𑒕𑒪 𑒂 𑒯𑒧𑒩𑒰𑒮𑒦𑒏 𑒥𑒰𑒥𑒰 𑒞𑒐𑒢 𑒖𑒹𑒢𑒰 𑒕𑒪𑒰𑒯 𑒞𑒐𑒢𑒼 𑒕𑒪। 𑒁𑒯𑒰𑒿𑒏 𑒒𑒩𑒰𑒛𑓃𑒲 𑒄 𑒏𑒼𑒢𑒰 𑒦𑒋 𑒑𑒹𑒪?"- 𑒢𑒰𑒑𑒥𑒰𑒥𑒰 𑒥𑒖𑒪𑒰𑒯।"

"𑒞𑒼𑒯𑒩 𑒥𑒳𑒠𑓂𑒡𑒱 𑒮𑒚𑒱𑒂 𑒑𑒹𑒪𑒯 𑒁𑒕𑒱। 𑒖𑒧𑒲𑒢-𑒖𑒰𑒨𑒠𑒰𑒠𑒏 𑒢𑒱𑒩𑓂𑒝𑒨 𑒏𑒰𑒑𑒖𑒮𑒿 𑒯𑒼𑒃𑒞 𑒁𑒕𑒱, 𑒔𑒱𑒔𑒱𑒋𑒪𑒰𑒮𑒿 𑒢𑒯𑒱। 𑒄 𑒖𑒧𑒲𑒢 𑒥𑒰𑒥𑒰 𑒯𑒧𑒩𑒰𑒮𑒦𑒏 𑒢𑒰𑒧𑒹 𑒪𑒱𑒐𑒱 𑒑𑒹𑒪 𑒕𑒟𑒱। 𑒋𑒯𑒱𑒣𑒩 𑒏𑒏𑒩𑒼 𑒏𑒼𑒢𑒼 𑒁𑒡𑒱𑒏𑒰𑒩 𑒢𑒯𑒱 𑒁𑒕𑒱।"-𑒮𑒹 𑒏𑒯𑒱 𑒍 𑒁𑒣𑒢 𑒖𑒹𑒥𑒲𑒮𑒿 𑒋𑒏𑒙𑒰 𑒏𑒰𑒑𑒖 𑒢𑒱𑒏𑒰𑒪𑒱 𑒏𑒯𑒻𑒞 𑒕𑒟𑒱-

"𑒖𑒏𑒩𑒰 𑒠𑒹𑒐𑒥𑒰𑒏 𑒯𑒼𑒢𑒹 𑒮𑒹 𑒠𑒹𑒐𑒟𑒳। 𑒄 𑒣𑒰𑒚𑒬𑒰𑒪𑒰𑒏 𑒖𑒧𑒲𑒢𑒏 𑒩𑒖𑒱𑒭𑓂𑒙𑓂𑒩𑒲𑒏 𑒏𑒰𑒑𑒖 𑒁𑒕𑒱। 𑒞𑒟𑒰𑒣𑒱 𑒨𑒠𑒱 𑒏𑒹𑒍 𑒠𑓂𑒫𑒢𑓂𑒠𑓂𑒫 𑒏𑒩𑒥𑒰𑒣𑒩 𑒁𑒛𑓃𑒪 𑒯𑒼𑒟𑒱 𑒞𑒿 𑒞𑒏𑒩𑒼 𑒃𑒪𑒰𑒖 𑒯𑒧 𑒞𑒻𑒨𑒰𑒩 𑒩𑒐𑒢𑒹 𑒕𑒲।" -𑒮𑒳𑒡𑒰𑒏𑒩 𑒄 𑒥𑒖𑒪 𑒕𑒪𑒰𑒯 𑒏𑒱 𑒪𑒼𑒏𑒮𑒦 𑒪𑒰𑒚𑒲 𑒦𑒰𑒿𑒖𑒋 𑒪𑒰𑒑𑒪।

"𑒋𑒯𑒢 𑒁𑒢𑓂𑒨𑒰𑒨 𑒢𑒯𑒱 𑒏𑒩𑒯। 𑒖𑒨𑒢𑓂𑒞 𑒮𑒢 𑒫𑒱𑒠𑓂𑒫𑒰𑒢 𑒋𑒞𑒋 𑒣𑒰𑒚𑒬𑒰𑒪𑒰 𑒔𑒪𑒥𑒋 𑒔𑒰𑒯𑒻𑒞 𑒕𑒟𑒱। 𑒍 𑒫𑒱𑒠𑓂𑒫𑒰𑒢 𑒕𑒟𑒱। 𑒮𑒧𑒰𑒖𑒏 𑒅𑒣𑒏𑒰𑒩 𑒏𑒋 𑒮𑒏𑒻𑒞 𑒕𑒟𑒱। 𑒯𑒳𑒢𑒏𑒩 𑒂𑒑𑓂𑒩𑒯 𑒧𑒰𑒢𑒥𑒰𑒏 𑒔𑒰𑒯𑒲।"- 𑒮𑒳𑒡𑒰𑒏𑒩𑒏 𑒣𑒱𑒞𑒰 𑒠𑒹𑒫𑒲𑒏𑒰𑒢𑓂𑒞 𑒥𑒖𑒪𑒰𑒯।

"𑒋𑒯! 𑒫𑒱𑒠𑓂𑒫𑒰𑒢 𑒕𑒟𑒱। 𑒯𑒧𑒩𑒰 𑒮𑒦𑒙𑒰 𑒣𑒞𑒰 𑒁𑒕𑒱। 𑒖𑒰𑒢𑒏𑒲𑒡𑒰𑒧𑒧𑒹 𑒬𑒲𑒪𑒏 𑒮𑓀𑒑।" -𑒍 𑒋𑒞𑒥𑒹 𑒥𑒰𑒖𑒪 𑒯𑒼𑒋𑒞𑒰𑒯 𑒏𑒱 𑒫𑒻𑒠𑒹𑒯𑒲 𑒔𑒱𑒏𑒩𑒪𑒰𑒯-

"𑒐𑒥𑒩𑒠𑒰𑒩! 𑒣𑒰𑒣𑒲 𑒢𑒯𑒱𑒞𑒢। 𑒬𑒲𑒪𑒰।" 𑒏𑒯𑒱𑒞𑒳 𑒂𑒍𑒩 𑒥𑒖𑒱𑒞𑒟𑒱 𑒞𑒰𑒯𑒱𑒮𑒿 𑒣𑒯𑒱𑒢𑒯𑒱 𑒯𑒳𑒢𑒏𑒩 𑒂𑒫𑒰𑒖 𑒁𑒫𑒩𑒳𑒠𑓂𑒡 𑒦𑒋 𑒑𑒹𑒪। 𑒍 𑒡𑒩𑒰𑒧 𑒠𑒋 𑒐𑒮𑒪𑒰𑒯। 𑒔𑒰𑒩𑒴𑒏𑒰𑒞𑒮𑒿 𑒪𑒼𑒏𑒮𑒦 𑒯𑒳𑒢𑒏𑒰 𑒒𑒹𑒩𑒱 𑒪𑒹𑒪𑒏। 𑒪𑒼𑒏𑒮𑒦 𑒏𑒰𑒞 𑒦𑒋 𑒑𑒹𑒪।

"𑒫𑒻𑒠𑒹𑒯𑒲 𑒢𑒯𑒱 𑒩𑒯𑒪𑒰𑒯।"-𑒑𑒼𑒫𑒱𑒢𑓂𑒠 𑒥𑒰𑒖𑒪। 𑒫𑒻𑒠𑒹𑒯𑒲𑒏𑒹𑒿 𑒯𑒵𑒠𑒨𑒰𑒒𑒰𑒞 𑒦𑒋 𑒑𑒹𑒪𑒢𑒱। 𑒔𑒰𑒩𑒴𑒏𑒰𑒞 𑒯𑒰𑒯𑒰𑒏𑒰𑒩 𑒧𑒔𑒱 𑒑𑒹𑒪। 𑒣𑒩𑒱𑒮𑓂𑒟𑒱𑒞𑒱 𑒯𑒰𑒟𑒮𑒿 𑒥𑒰𑒯𑒩 𑒯𑒼𑒃𑒞 𑒠𑒹𑒐𑒱 𑒮𑒳𑒡𑒰𑒏𑒩 𑒪𑒼𑒏𑒏 𑒮𑓀𑒑𑒹 𑒦𑒰𑒑𑒪।

३२

𑒑𑒰𑒧𑒧𑒹 𑒦𑒹𑒪 𑒥𑒻𑒮𑒰𑒩 𑒂 𑒍𑒯𑒱 𑒏𑒰𑒩𑒝𑒮𑒿 𑒬𑒲𑒪𑒏 𑒣𑒱𑒞𑒰 𑒫𑒻𑒠𑒹𑒯𑒲𑒏 𑒂𑒏𑒮𑓂𑒧𑒱𑒏 𑒢𑒱𑒡𑒢𑒏 𑒮𑒧𑒰𑒔𑒰𑒩 𑒖𑒨𑒢𑓂𑒞 𑒡𑒩𑒱 𑒣𑒯𑒳𑒿𑒔𑒪। 𑒮𑒧𑒰𑒔𑒰𑒩 𑒮𑒳𑒢𑒱𑒞𑒯𑒱 𑒯𑒳𑒢𑒏𑒰

𑓄𑒏𑒫𑒱𑒯𑒲𑒢 𑒪𑒰𑒑𑒱 𑒑𑒹𑒪𑒢𑒱।

"𑒂𑒥 𑒏𑒲 𑒯𑒼𑒋𑒞? 𑒬𑒲𑒪𑒰𑒏𑒹𑒿 𑒄 𑒠𑒳𑒐𑒠 𑒮𑒧𑒰𑒔𑒰𑒩 𑒏𑒹𑒢𑒰 𑒠𑒹𑒪 𑒖𑒰𑒋𑒞? "- 𑒖𑒨𑒢𑓂𑒞 𑒢𑒰𑒑𑒥𑒰𑒥𑒰𑒏 𑒔𑒹𑒪𑒰𑒏 𑒮𑓀𑒑𑒹 𑒥𑒻𑒮𑒪 𑒥𑒞𑒱𑒂 𑒩𑒯𑒪 𑒕𑒪𑒰𑒯। 𑒍𑒋𑒯 𑒑𑒰𑒧𑒮𑒿 𑒮𑒧𑒰𑒠 𑒪𑒋 𑒏𑒋 𑒂𑒋𑒪 𑒕𑒪𑒰𑒯।

"𑒢𑒰𑒑𑒥𑒰𑒥𑒰 𑒏𑒞𑒋 𑒕𑒟𑒱?"

"𑒍 𑒁𑒣𑒢 𑒑𑒰𑒧𑒧𑒹 𑒕𑒟𑒱।"

"𑒑𑒰𑒧𑒏 𑒏𑒲 𑒯𑒰𑒪 𑒕𑒻𑒏?"

"𑒑𑒰𑒧𑒧𑒹 𑒥𑒯𑒳𑒞 𑒞𑒢𑒰𑒫 𑒁𑒕𑒱। 𑒅𑒑𑓂𑒩𑒫𑒰𑒠𑒲𑒪𑒼𑒏 𑒪𑒼𑒏𑒮𑒦𑒏𑒹𑒿 𑒢𑒰𑒑𑒥𑒰𑒥𑒰 𑒢𑒼𑒏𑒩𑒱 𑒠𑒹𑒪𑒐𑒱𑒢 𑒢𑒯𑒱 𑒞𑒿 𑒍𑒯𑒱𑒠𑒱𑒢 𑒥𑒯𑒳𑒞 𑒏𑒱𑒕𑒳 𑒦𑒋 𑒑𑒹𑒪 𑒩𑒯𑒻𑒞।"

"𑒋𑒯𑒢𑒧𑒹 𑒯𑒧𑒩𑒰 𑒪𑒼𑒏𑒢𑒱𑒏 𑒍𑒯𑒱𑒚𑒰𑒧 𑒑𑒹𑒢𑒰𑒃 𑒮𑓀𑒦𑒫 𑒯𑒼𑒋𑒞?"

"𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒢𑒯𑒱𑒍 𑒑𑒹𑒢𑒰𑒃 𑒞𑒿 𑒮𑒧𑒰𑒡𑒰𑒢 𑒢𑒯𑒱 𑒁𑒕𑒱।"

"𑒞𑒐𑒢 𑒏𑒲 𑒏𑒋𑒪 𑒖𑒰𑒋?"

"𑒯𑒧𑒩𑒰 𑒯𑒱𑒮𑒰𑒥𑒹 𑒞𑒿 𑒏𑒰𑒪𑒲𑒏𑒰𑒢𑓂𑒞𑒏𑒹𑒿 𑒮𑒦 𑒥𑒰𑒞 𑒏𑒯𑒪 𑒖𑒰𑒋। 𑒍𑒋𑒯 𑒏𑒱𑒕𑒳 𑒮𑒧𑒰𑒡𑒰𑒢 𑒏𑒋 𑒮𑒏𑒻𑒞 𑒕𑒟𑒱।"

"𑒥𑒰𑒞 𑒞𑒿 𑒮𑒯𑒲 𑒏𑒯𑒱 𑒩𑒯𑒪 𑒕𑒲। 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒏𑒰𑒪𑒲𑒏𑒰𑒢𑓂𑒞𑒏𑒹𑒿 𑒄 𑒮𑒦 𑒏𑒯𑒥𑒰𑒧𑒹 𑒯𑒧𑒩𑒰 𑒥𑒯𑒳𑒞 𑒮𑓀𑒏𑒼𑒔 𑒦𑒋 𑒩𑒯𑒪 𑒁𑒕𑒱।"

"𑒁𑒯𑒰𑒿 𑒁𑒣𑒢𑒹 𑒏𑒯𑒱𑒏 𑒏𑒯𑒥𑒢𑒱। 𑒂𑒔𑒰𑒩𑓂𑒨𑒖𑒲𑒏𑒹𑒿 𑒣𑒚𑒰 𑒠𑒹𑒪 𑒖𑒰𑒋। 𑒍 𑒮𑒧𑓂𑒯𑒰𑒩𑒱 𑒮𑒏𑒻𑒞 𑒕𑒟𑒱।"

"𑒮𑒯𑒲 𑒏𑒯𑒪𑒯𑒳𑒿। 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒬𑒲𑒪𑒰𑒏𑒹𑒿 𑒏𑒹𑒢𑒰 𑒄 𑒮𑒧𑒰𑒔𑒰𑒩 𑒠𑒹𑒪 𑒖𑒰𑒋𑒞? 𑒍 𑒞𑒿 𑒣𑒯𑒱𑒢𑒹𑒮𑒿 𑒥𑒯𑒳𑒞 𑒣𑒩𑒹𑒮𑒰𑒢 𑒕𑒟𑒱।"

"𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒯𑒳𑒢𑒏𑒰 𑒖𑒰𑒢𑒏𑒰𑒩𑒲 𑒠𑒹𑒢𑒰𑒃 𑒞𑒿 𑒁𑒢𑒱𑒫𑒰𑒩𑓂𑒨 𑒁𑒕𑒱। 𑒑𑒰𑒧𑒧𑒹 𑒯𑒳𑒢𑒏𑒩 𑒣𑒞𑒱𑒏 𑒪𑒰𑒮 𑒯𑒳𑒢𑒏𑒩 𑒣𑓂𑒩𑒞𑒲𑒏𑓂𑒭𑒰 𑒏𑒋 𑒩𑒯𑒪 𑒁𑒕𑒱"- 𑒮𑒹 𑒏𑒯𑒱 𑒢𑒰𑒑𑒥𑒰𑒥𑒰𑒏 𑒔𑒹𑒪𑒰 𑒁𑒣𑒢 𑒂𑒬𑓂𑒩𑒧 𑒔𑒪𑒱 𑒑𑒹𑒪।

𑒖𑒨𑒢𑓂𑒞 𑒂𑒔𑒰𑒩𑓂𑒨𑒖𑒲𑒮𑒿 𑒦𑒹𑓀𑒙 𑒏𑒩𑒥𑒰𑒏 𑒯𑒹𑒞𑒳 𑒥𑒱𑒠𑒰 𑒦𑒹𑒪𑒰𑒯। 𑒂𑒔𑒰𑒩𑓂𑒨𑒖𑒲 𑒂𑒬𑓂𑒩𑒧𑒏 𑒑𑒹𑒙𑒣𑒩 𑒦𑒹𑓀𑒙 𑒦𑒋 𑒑𑒹𑒪𑒐𑒱𑒢।

"𑒏𑒲 𑒥𑒰𑒞 𑒕𑒻𑒏? 𑒁𑒯𑒰𑒿 𑒥𑒯𑒳𑒞 𑒣𑒩𑒹𑒮𑒰𑒢 𑒪𑒰𑒑𑒱 𑒩𑒯𑒪 𑒕𑒲?"

𑒖𑒨𑒢𑓂𑒞 𑒂𑒔𑒰𑒩𑓂𑒨𑒖𑒲𑒏𑒹𑒿 𑒮𑒧𑒰𑒠 𑒏𑒯𑒪𑒐𑒱𑒢।

"𑒯𑒧𑒩𑒰 𑒪𑒼𑒏𑒢𑒱𑒏𑒹𑒿 𑒏𑒰𑒪𑒲𑒏𑒰𑒢𑓂𑒞 𑒪𑒑 𑒔𑒪𑒏 𑒔𑒰𑒯𑒲। 𑒯𑒳𑒢𑒏𑒰 𑒮𑒦 𑒥𑒰𑒞 𑒏𑒯𑒥𑒢𑒱। 𑒍𑒋𑒯 𑒩𑒮𑓂𑒞𑒰 𑒢𑒱𑒏𑒰𑒪𑒞𑒰𑒯।"

"𑒚𑒲𑒏 𑒕𑒻𑒏। 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒬𑒲𑒪𑒰𑒏𑒹𑒿 𑒏𑒼𑒢𑒰 𑒮𑒴𑒔𑒱𑒞 𑒏𑒩𑒥 𑒖𑒰𑒋𑒞?"

"𑒏𑒰𑒪𑒲𑒏𑒰𑒢𑓂𑒞 𑒪𑒑 𑒔𑒪𑒴 𑒢𑒹। 𑒮𑒦 𑒦𑒋 𑒖𑒹𑒞𑒻𑒏।"

𑒖𑒨𑒢𑓂𑒞 𑒂𑒔𑒰𑒩𑓂𑒨𑒖𑒲𑒏 𑒮𑓀𑒑𑒹 𑒏𑒰𑒪𑒲𑒏𑒰𑒢𑓂𑒞𑒏 𑒍𑒯𑒚𑒰𑒧 𑒫𑒱𑒠𑒰 𑒦𑒹𑒪𑒰𑒯।

३३

𑒂𑒔𑒰𑒩𑓂𑒨𑒖𑒲𑒏 𑒮𑓀𑒑𑒹 𑒖𑒨𑒢𑓂𑒞 𑒏𑒰𑒪𑒲𑒏𑒰𑒢𑓂𑒞 𑒪𑒑 𑒣𑒯𑒳𑒿𑒔𑒪𑒰𑒯। 𑒏𑒰𑒪𑒲𑒏𑒰𑒢𑓂𑒞 𑒁𑒣𑒢 𑒍𑒮𑒰𑒩𑒰𑒣𑒩 𑒥𑒻𑒮𑒪 𑒔𑒰𑒯 𑒣𑒲𑒥𑒱 𑒩𑒯𑒪 𑒕𑒪𑒰𑒯। 𑒑𑒾𑒩𑒲 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒍𑒯𑒱𑒚𑒰𑒧 𑒥𑒻𑒮𑒪 𑒕𑒪𑒲𑒯। 𑒦𑒼𑒩𑒳𑒏𑒰 𑒁𑒐𑒥𑒰𑒩 𑒂𑒥𑒱 𑒑𑒹𑒪 𑒩𑒯𑒻𑒏। 𑒍𑒯𑒱 𑒁𑒐𑒥𑒰𑒩𑒏 𑒧𑒳𑒐𑓂𑒨𑒣𑒵𑒭𑓂𑒚𑒣𑒩 𑒪𑒣𑓂𑒣𑒢𑒣𑒳𑒩𑒧𑒹 𑒦𑒹𑒪 𑒏𑒰𑓀𑒛𑒏 𑒮𑒧𑒰𑒔𑒰𑒩 𑒕𑒣𑒪 𑒕𑒪। 𑒏𑒰𑒪𑒲𑒏𑒰𑒢𑓂𑒞 𑒄 𑒮𑒧𑒰𑒔𑒰𑒩 𑒣𑒜𑓃𑒱 𑒩𑒯𑒪 𑒕𑒪𑒰𑒯 𑒏𑒱 𑒂𑒔𑒰𑒩𑓂𑒨𑒖𑒲𑒏 𑒮𑓀𑒑𑒹 𑒖𑒨𑒢𑓂𑒞𑒏𑒹𑒿 𑒠𑒹𑒐𑒪𑒏𑒢𑒱।

"𑒥𑒯𑒳𑒞 𑒮𑒯𑒲 𑒮𑒧𑒨𑒣𑒩 𑒂𑒥𑒱 𑒑𑒹𑒪𑒯𑒳𑒿।"

"𑒏𑒲 𑒥𑒰𑒞 𑒦𑒹𑒪𑒻𑒏?"

"𑒁𑒐𑒥𑒰𑒩𑒧𑒹 𑒖𑒨𑒢𑓂𑒞𑒏 𑒑𑒰𑒧𑒏 𑒒𑒙𑒢𑒰𑒮𑒦𑒏 𑒮𑒧𑒰𑒔𑒰𑒩 𑒕𑒣𑒪 𑒕𑒻𑒏। 𑒮𑒋𑒯 𑒣𑒜𑓃𑒱𑒏𑒋 𑒔𑒱𑒢𑓂𑒞𑒰𑒧𑒹 𑒣𑒛𑓃𑒱 𑒑𑒹𑒪 𑒕𑒲।"

"𑒍𑒯𑒱 𑒫𑒱𑒭𑒨𑒧𑒹 𑒁𑒣𑒢𑒹𑒮𑒿 𑒔𑒩𑓂𑒔𑒰 𑒏𑒩𑒋 𑒂𑒋𑒪 𑒩𑒯𑒲। 𑒮𑒳𑒢𑒥𑒰𑒧𑒹 𑒂𑒋𑒪 𑒖𑒹 𑒬𑒲𑒪𑒰𑒏 𑒣𑒞𑒱𑒏 𑒠𑒹𑒯𑒰𑒫𑒮𑒰𑒢 𑒦𑒋 𑒑𑒹𑒪𑒢𑒱 𑒂 𑒑𑒰𑒧𑒧𑒹 𑒪𑒼𑒏𑒮𑒦 𑒬𑒲𑒪𑒰𑒏 𑒣𑓂𑒩𑒞𑒲𑒏𑓂𑒭𑒰 𑒏𑒩 𑒩𑒯𑒪 𑒕𑒟𑒱।"

"𑒍 𑒞𑒿 𑒖𑓂𑒨𑒼𑒞𑒱𑒭𑒲𑒖𑒲𑒏 𑒮𑓀𑒑𑒹 𑒦𑒼𑒩𑒹 𑒢𑒱𑒏𑒪𑒱 𑒑𑒹𑒪𑒲𑒯। 𑒮𑒳𑒔𑒰𑒩𑒴𑒏 𑒧𑒰𑒡𑓂𑒨𑒧𑒹 𑒯𑒳𑒢𑒏𑒰 𑒮𑒧𑒰𑒔𑒰𑒩 𑒦𑒹𑒙𑒱 𑒑𑒹𑒪 𑒩𑒯𑒢𑒱।"

"𑒖𑒨𑒢𑓂𑒞 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒖𑒰𑒋 𑒔𑒰𑒯𑒻𑒞 𑒕𑒟𑒱।"

" 𑒍𑒯𑒚𑒰𑒧𑒏 𑒧𑒰𑒯𑒾𑒪 𑒞𑒿 𑒥𑒯𑒳𑒞 𑒐𑒩𑒰𑒥 𑒕𑒻𑒏। 𑒏𑒯𑒲𑓀 𑒏𑒱𑒕𑒳 𑒁𑒢𑒱𑒭𑓂𑒙 𑒢𑒹 𑒦𑒋 𑒖𑒰𑒋?"

" 𑒖𑒨𑒢𑓂𑒞𑒏 𑒑𑒹𑒢𑒰𑒃 𑒖𑒩𑒴𑒩𑒲 𑒕𑒢𑒱। 𑒬𑒲𑒪𑒰𑒏 𑒣𑒩𑒱𑒫𑒰𑒩𑒮𑒿 𑒯𑒱𑒢𑒏𑒰 𑒪𑒼𑒏𑒢𑒱𑒏 𑒥𑒯𑒳𑒞

घनिष्ठता रहलनि अछि।"

ई सभ गप्प-सप्प भइए रहल छल कि गौरी आ चंद्रिका सेहो आबि गेलीह। चंद्रिका अड़ि गेलीह जे ओहो जयन्तक संगे जेतीह। कालीकान्तकेँ बुझेबे नहि करनि जे हुनका कोना मनाओल जाए? कारण एहि मामिलामे हुनका लखनपुर गेनाइ कोनो तरहेँ उचित नहि बुझाइनि। जखन चंद्रिका नहिए मानलखिन तँ तय भेल जे सभगोटे संगे जेताह मुदा जयन्त मना कए देलखिन।

" अहाँ अपने किछु दिन रुकि जाउ। स्वास्थ्य होबए दिऔक। तकरबाद आबि जाएब।"

"जयन्तक बात सही बुझाइत अछि। हमरा लोकनिके अपने ओहिठाम गेलासँ परेसानी बढ़ि सकैत अछि"-कालीकान्त बजलाह।

दोसरदिन अहल भोरे जयन्त आचार्यजीक संगे लखनपुर बिदा भेलाह। रस्ताभरि हुनकर मोन भकुआएल रहलनि।

"जयन्त एतेक किएक सोचैत छी? अहाँ तँ विद्वान छी। जीवन-मरण तँ चलिते रहैत अछि। एकरा स्वीकार केनहि कुशल थिक।"-आचार्य बजलाह।

"सवाल जीवन-मृत्युक नहि अछि। जाहि तरहेँ हुनकर मृत्यु भेलनि से बहुत दुखदायी अछि। एकटा लफंगा सभकेँ परेसान केने अछि आ सभ मुँह ताकि रहल अछि।"

"सभ चीजक समय होइत छैक। ओकरो जवाब भेटतैक आ भेटबे करतैक।"

"से तँ ठीक अछि। मुदा हमरो लोकनिके किछु करतव्य बनैत अछि कि नहि? की हमसभ मात्र नियतिकेँ दोष दए समय काटैत रहि जाएब। समस्याक जड़ि ओ पाठशालक जमीन थिक जाहिपर जबरदस्ती सुधाकर कब्जा कए लेने अछि। ओहि विषयपर चर्चा करबाक हेतु बैसार भेल छल। मुदा की सँ की भए गेल।"

"आब तँ आगूक सोचबामे फएदा अछि। कोनो समाधान तखने भए सकैत अछि।"

"तकर माने जे सुधाकर जकरा चाहए मारि दैक, परेसान करैत रहैक आ

हमसभ जागरूक पलटी लबाक प्रतीक्षा करैत रही।"

"अलिहाल श्राद्ध होयत देखियौक। तकरबाद कालिकाण्ड सेहो अएबे करताह। हुनका सामनेमे विमर्श कएल जाएत। सुधाकर कतबो बलगर होथि, मुदा कालिकाण्डक आगू ओकर एकटा नहि चलौक। जखन एक दिन धैर्य रखबे केलहुँ तँ थोड़ेक दिन आओर सही। पाठशालाक समाधान सेहो हेबे करतौक।"

दुनूगोटे गप्प-सप्प करैत लखनपुरक सीमामे प्रवेश कए रहल छलाह। धारक कातमे बैदजीक चिताक आगि मिझा गेल छल। शीलाक लखनपुर पहुँचएमे बिलम्ब भेलनि। लोकसभ गाममे लासकेँ बेसी काल रखनाइ उचित नहि बुझलक। बैदजीक संस्कार शीलाक गाम पहुँचबासँ पहिनहि गौवाँसभ कए देलखिन। ज्योतिषीजी शीलाकेँ लखनपुर पहुँचा कए चोट्टे अपन गाम चलि गेलाह। ई समाचार हुनका धारक कातेमे टुनटुन देलखिन। टुनटुन संगे ओ सभ बैदजीक दरबाजापर पहुँचलाह। ओहिठामक दृश्य बहुत दुखद छल। ओसारापर एकसरि बैसलि शीला कनैत-कनैत बेहाल छलीह। जेना-तेना बैदजीक श्राद्ध संपन्न भेल।

सुधाकर तँ ओहि दिनक घटनाक बाद जे निपत्ता भेलाह से घुरि नहि अएलाह। थानासँ पुलिस हुनकर पता लगबैत कैक दिन आएल। मुदा सुधाकरक किछु पता नहि चललैक। संभवतः ओहोसभ खानापुरिए कए रहल छल। गाममे सभकेँ एहि बातसँ आश्चर्य लगैक जे शीलाक घरबला ससुरक श्राद्धोमे नहि अएलाह। लखनपुरसँ अपन गाम वापस होइत काल ज्योतिषीजीकेँ की भेलनि की नहि तकर किछु पता नहि चलि सकल। मुदा ओ महपुर नहि पहुँचि सकलाह। रस्तेमे रहि गेलाह। लोकसभ बाजए जे लखनपुरक चओरमे हुनका जिन गछारि लेलकनि।

गोविंद जयन्तसँ भेंट करए आएल रहथि। संगमे माधव आ उतरबारीटोलक किछु युवकसभ रहथि। आचार्यजी सेहो ओतहि छलाह। नागबाबा सेहो रहथि। सभकेँ एकठाम बैसल देखि शीला सेहो ओतहि आबि गेलीह। " यद्यपि बैदजीक मृत्यु आकस्मिक भेल, मुदा तकर पाछू की छल? एहि अत्याचारीक दुर्व्यवहारसँ ओ बहुत दुखी भए गेलाह आ हुनका हृदयाघात

𑒦𑒋 𑒑𑒹𑒪𑒢𑒱। 𑒣𑒳𑒪𑒮𑒱𑒧𑒹 𑒣𑓂𑒩𑒰𑒟𑒧𑒏𑒱𑒲 𑒪𑒐𑒱𑒰𑒍𑒪 𑒑𑒹𑒪। 𑒂𑒃 𑒏𑒻𑒏 𑒠𑒢𑒱 𑒦𑒋 𑒑𑒹𑒪। 𑒏𑒹𑒍 𑒣𑒏𑒛𑓃𑒪 𑒢𑒯𑒱 𑒑𑒹𑒪। 𑒣𑒳𑒪𑒮𑒱-𑒟𑒰𑒢𑒰 𑒧𑒰𑒞𑓂𑒩 𑒐𑒰𑒢𑒰𑒣𑒳𑒩𑒲 𑒏𑒋 𑒩𑒯𑒪 𑒁𑒕𑒱। 𑒏𑒼𑒢𑒼 𑒚𑒼𑒮 𑒏𑒰𑒩𑒫𑒰𑒃 𑒢𑒯𑒱 𑒦𑒋 𑒮𑒏𑒪।”- 𑒑𑒼𑒫𑒠𑒱 𑒥𑒖𑒪𑒰𑒯।

“𑒬𑒲𑒪𑒰 𑒋𑒏𑒮𑒩𑒱 𑒕𑒟𑒱। 𑒮𑒦𑒮𑒿 𑒣𑒯𑒢𑒱 𑒯𑒢𑒱𑒏𑒩 𑒮𑒼𑒔𑒪 𑒖𑒰𑒋। 𑒞𑒏𑒩𑒥𑒰𑒠𑒹 𑒂𑒑𑒴 𑒥𑒜𑓃𑒢𑒰𑒃 𑒅𑒔𑒞𑒱 𑒯𑒼𑒋𑒞।"- 𑒧𑒰𑒡𑒫 𑒥𑒖𑒪𑒰𑒯।

" 𑒂𑒥 𑒞𑒿 𑒖𑒹 𑒯𑒹𑒥𑒰𑒏 𑒕𑒪𑒻𑒏 𑒮𑒹 𑒦𑒋 𑒑𑒹𑒪। 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒞𑒏𑒩𑒰 𑒣𑒏𑒛𑓃𑒱 𑒏𑒋 𑒥𑒻𑒮𑒪 𑒞𑒿 𑒢𑒯𑒱 𑒩𑒯𑒪 𑒖𑒰 𑒮𑒏𑒻𑒞 𑒁𑒕𑒱। 𑒁𑒯𑒰𑒿𑒮𑒦 𑒯𑒧𑒩𑒰 𑒪𑒹𑒪 𑒔𑒞𑒱𑒰 𑒢𑒯𑒱 𑒏𑒩𑒴। 𑒯𑒧𑒩 𑒦𑒫𑒭𑓂𑒨𑒱 𑒞𑒨 𑒦𑒋 𑒔𑒳𑒏𑒪 𑒁𑒕𑒱। 𑒯𑒧 𑒂𑒥 𑒏𑒞𑒯𑒳 𑒢𑒯𑒱 𑒖𑒰𑒋𑒥। 𑒄 𑒯𑒧𑒩𑒼 𑒑𑒰𑒧 𑒁𑒕𑒱 𑒂 𑒯𑒧𑒩𑒼 𑒏𑒕𑒱𑒳 𑒏𑒩𑒥𑒰𑒏 𑒯𑒏 𑒁𑒕𑒱। 𑒣𑒰𑒚𑒬𑒰𑒪𑒰𑒏 𑒏𑒰𑒖 𑒂𑒑𑒴 𑒏𑒩𑒴। 𑒯𑒧𑒯𑒳 𑒍𑒯𑒱𑒧𑒹 𑒖𑒹 𑒮𑓀𑒦𑒫 𑒯𑒼𑒋𑒞 𑒨𑒼𑒑𑒠𑒰𑒢 𑒏𑒩𑒥।”- - 𑒬𑒲𑒪𑒰 𑒥𑒖𑒪𑒲𑒯।

" 𑒯𑒧𑒩𑒰 𑒪𑒹𑒏𑒢𑒱 𑒂𑒃 𑒮𑒰𑒿𑒗𑒧𑒹 𑒧𑓀𑒠𑒱𑒩𑒣𑒩 𑒥𑒻𑒮𑒰𑒩 𑒏𑒩𑒥 𑒂 𑒍𑒞𑒯𑒱 𑒂𑒑𑒴𑒏 𑒩𑒮𑓂𑒞𑒰 𑒞𑒨 𑒯𑒼𑒋𑒞।"-𑒑𑒼𑒫𑒠𑒱 𑒥𑒖𑒪𑒰𑒯।

𑓓𑓔

𑒠𑒼𑒮𑒩 𑒠𑒢𑒱 𑒥𑒻𑒮𑒰𑒩𑒮𑒿 𑒣𑒯𑒢𑒱 𑒧𑓀𑒠𑒱𑒩 𑒪𑒑 𑒗𑒙𑒱 𑒏𑒋 𑒏𑒲𑒩𑓂𑒞𑒢 𑒦𑒹𑒪। 𑒍𑒢𑒰 𑒍𑒯𑒱𑒚𑒰𑒧 𑒏𑒲𑒩𑓂𑒞𑒢 𑒯𑒼𑒃𑒞𑒹 𑒩𑒯𑒻𑒞 𑒕𑒪। 𑒧𑓀𑒑𑒪 𑒠𑒢𑒱 𑒩𑒯𑒥𑒰𑒏 𑒏𑒰𑒩𑒝𑒹 𑒫𑒬𑒱𑒭 𑒂𑒨𑒼𑒖𑒢 𑒦𑒹𑒪 𑒩𑒯𑒻𑒏। 𑒮𑒾𑓀𑒮𑒹 𑒅𑒞𑒩𑒥𑒰𑒩𑒲𑒙𑒼𑒪𑒏 𑒖𑒫𑒰𑒢, 𑒥𑒴𑒜𑓃, 𑒢𑒹𑒢𑒰𑒮𑒦 𑒋𑒏𑒙𑓂𑒚𑒰 𑒩𑒯𑒋। 𑒏𑒲𑒩𑓂𑒞𑒢 𑒮𑒧𑒰𑒣𑓂𑒞 𑒦𑒹𑒪𑒰𑒏 𑒥𑒰𑒠 𑒣𑓂𑒩𑒮𑒰𑒠 𑒫𑒞𑒱𑒩𑒝 𑒦𑒹𑒪। 𑒪𑒼𑒏 𑒞𑒏𑒩𑒥𑒰𑒠 𑒔𑒪𑒱 𑒖𑒰𑒃𑒞। 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒏𑒲𑒩𑓂𑒞𑒢 𑒬𑒳𑒩𑒳 𑒯𑒼𑒥𑒋𑒮𑒿 𑒣𑒯𑒢𑒱 𑒑𑒼𑒫𑒠𑒱 𑒏𑒯𑒱 𑒠𑒹𑒢𑒹 𑒩𑒯𑒻𑒏 𑒖𑒹 𑒏𑒲𑒩𑓂𑒞𑒢𑒏 𑒥𑒰𑒠 𑒥𑒻𑒮𑒰𑒩 𑒯𑒹𑒞𑒻𑒏 𑒂 𑒮𑒦𑒑𑒼𑒙𑒹 𑒍𑒯𑒧𑒱 𑒮𑒰𑒧𑒪𑒱 𑒯𑒼𑒋𑒞। 𑒪𑒼𑒏𑒏 𑒁𑒮𑓂𑒧𑒱𑒞𑒰𑒮𑒿 𑒖𑒳𑒛𑓃𑒪 𑒥𑒯𑒳𑒞 𑒩𑒰𑒮 𑒥𑒰𑒞𑒮𑒦 𑒩𑒯𑒻𑒏।

𑒂𑒥 𑒍 𑒮𑒧𑒨 𑒢𑒯𑒱 𑒩𑒯𑒱 𑒑𑒹𑒪 𑒩𑒯𑒻𑒏 𑒖𑒹 𑒪𑒼𑒏 𑒁𑒢𑒹𑒩𑒹 𑒮𑒯𑒻𑒞 𑒩𑒯𑒞𑒻𑒏। 𑒠𑒹𑒬𑒧𑒹 𑒪𑒼𑒏𑒞𑓀𑒞𑓂𑒩𑒏 𑒥𑒯𑒱𑒰𑒛𑓃 𑒥𑒯𑒱 𑒩𑒯𑒪 𑒕𑒻𑒏। 𑒮𑒧𑒰𑒖𑒧𑒹 𑒞𑒏𑒩 𑒣𑓂𑒩𑒦𑒰𑒫 𑒮𑓂𑒣𑒭𑓂𑒙 𑒠𑒹𑒐𑒰 𑒩𑒯𑒪 𑒕𑒻𑒏। 𑒑𑒹𑒪𑒻𑒏 𑒍 𑒮𑒧𑒨 𑒖𑒹 𑒑𑒩𑒲𑒥-𑒑𑒳𑒩𑒥𑒰𑒏𑒹𑒿 𑒐𑒰𑒢𑒠𑒰𑒢𑒲 𑒏𑒩𑓂𑒖𑒏 𑒋𑒫𑒖𑒧𑒹 𑒦𑒩𑒱 𑒖𑒢𑒱𑒑𑒲 𑒥𑒹𑒑𑒰𑒩 𑒏𑒩𑒋 𑒣𑒛𑓃𑒻𑒞 𑒕𑒪𑒻𑒏। 𑒂𑒥 𑒞𑒿 𑒥𑒼𑒢𑒱𑒍 𑒠𑒹𑒪𑒰𑒣𑒩 𑒖𑒢 𑒢𑒯𑒱 𑒦𑒹𑒙𑒻𑒞 𑒕𑒻𑒏। 𑒏𑒱𑒋𑒏 𑒦𑒹𑒙𑒻𑒏? 𑒮𑒧𑒰𑒖𑒏 𑒮𑓂𑒟𑒱𑒞𑒱 𑒮𑒳𑒡𑒩𑒪𑒻𑒏। 𑒮𑒧𑒰𑒖𑒏 𑒥𑒰𑒪-𑒥𑒔𑓂𑒔𑒰 𑒠𑒹𑒬-𑒫𑒱𑒠𑒹𑒬

𑒏𑒰𑒖𑒣𑒩 𑒔𑒪𑒱 𑒑𑒹𑒪𑒻𑒏 । 𑒠𑒱𑒪𑓂𑒪𑒲, 𑒣𑓀𑒖𑒰𑒥 𑒂 𑒏𑒞𑒋-𑒏𑒞𑒋 𑒢𑒯𑒱 𑒣𑒮𑒩𑒱 𑒑𑒹𑒪𑒻𑒏 । 𑒏𑒱𑒕𑒳𑒑𑒼𑒙𑒹 𑒞𑒿 𑒠𑒹𑒮𑒏 𑒮𑒲𑒧𑒰𑒢𑒼𑒏𑒹𑒿 𑒙𑒣𑒱 𑒑𑒹𑒪। 𑒁𑒩𑒥 𑒔𑒪𑒱 𑒑𑒹𑒪, 𑒏𑒱𑒕𑒳𑒑𑒼𑒙𑒹 𑒞𑒿 𑒣𑒜𑓃𑒱 𑒪𑒱𑒐𑒱 𑒏𑒋 𑒁𑒧𑒹𑒩𑒱𑒏𑒰, 𑒖𑒩𑓂𑒧𑒢𑒲 𑒡𑒩𑒱 𑒁𑒣𑒢 𑒣𑒻𑒚 𑒥𑒢𑒰 𑒪𑒹𑒪𑒏 । 𑒞𑒰𑒯𑒱𑒚𑒰𑒧 𑒂𑒥 𑒮𑒳𑒡𑒰𑒏𑒩 𑒮𑒢 𑒪𑒼𑒏 𑒪𑒚𑒻𑒞 𑒥𑒪𑒹𑒿 𑒏𑒞𑒹𑒏 𑒠𑒱𑒢 𑒙𑒱𑒏𑒱 𑒮𑒏𑒻𑒞 𑒁𑒕𑒱? 𑒄 𑒥𑒰𑒞 𑒅𑒞𑒩𑒥𑒰𑒩𑒱𑒙𑒼𑒪𑒏 𑒪𑒼𑒏𑒮𑒦 𑒢𑒲𑒏𑒮𑒿 𑒥𑒳𑒗𑒻𑒏 𑒖𑒹 𑒖𑒿 𑒍 𑒮𑒦 𑒪𑒰𑒑𑒱 𑒣𑒛𑓃𑒻𑒏 𑒞𑒿 𑒮𑒳𑒡𑒰𑒏𑒩𑒏𑒹𑒿 𑒏𑒯𑒋, 𑒏𑒹𑒯𑒢𑒼 𑒥𑒠𑒧𑒰𑒮𑒏𑒹𑒿 𑒍 𑒮𑒦 𑒪𑒰𑒃𑒢𑒣𑒩 𑒂𑒢𑒱 𑒠𑒻𑒞𑒻𑒏 । 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒍𑒯𑒼𑒮𑒦 𑒥𑒹𑒮𑒲 𑒤𑒮𑒰𑒠 𑒢𑒯𑒱 𑒏𑒩𑒋 𑒔𑒰𑒯𑒪𑒏 । 𑒮𑒼𑒔𑒪𑒏 𑒖𑒹 𑒮𑒧𑒨𑒮𑒿 𑒮𑒦 𑒚𑒲𑒏 𑒦𑒋 𑒖𑒻𑒞𑒻𑒏, 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒮𑒹 𑒏𑒯𑒰𑒿 𑒦𑒹𑒪𑒻𑒏? 𑒮𑒳𑒡𑒰𑒏𑒩𑒏 𑒧𑒼𑒢 𑒥𑒜𑓃𑒻𑒞 𑒑𑒹𑒪𑒻𑒏 । 𑒖𑒨𑒢𑓂𑒞 𑒮𑒢 𑒮𑒩𑒪 𑒍 𑒫𑒱𑒠𑓂𑒫𑒰𑒢 𑒫𑓂𑒨𑒏𑓂𑒞𑒱𑒏𑒹𑒿 𑒞𑒥𑒰𑒯 𑒏𑒩𑒋 𑒣𑒩 𑒪𑒰𑒑𑒱 𑒑𑒹𑒪 ।

𑒏𑒯𑒥𑒲 𑒕𑒻𑒏 𑒖𑒹 ‘𑒫𑒱𑒠𑓂𑒫𑒰𑒢 𑒮𑒩𑓂𑒫𑒞𑓂𑒩 𑒣𑒴𑒖𑓂𑒨𑒞𑒹’ । 𑒖𑒨𑒢𑓂𑒞𑒧𑒹 𑒞𑒞𑒹𑒏 𑒫𑒱𑒠𑓂𑒨𑒰 𑒕𑒢𑒱 𑒖𑒹 𑒖𑒐𑒢 𑒖𑒞𑒋 𑒔𑒰𑒯𑒟𑒱 𑒁𑒣𑒢 𑒖𑒑𑒯 𑒥𑒢𑒰 𑒮𑒏𑒻𑒞 𑒕𑒪𑒰𑒯। 𑒏𑒰𑒪𑒱𑒏𑒰𑒢𑓂𑒞 𑒯𑒳𑒢𑒏𑒰 𑒁𑒣𑒢𑒰 𑒮𑓀𑒑𑒹 𑒩𑒐𑒥𑒰𑒏 𑒯𑒹𑒞𑒳 𑒏𑒞𑒹𑒏𑒼 𑒥𑒹𑒩 𑒏𑒯𑒱 𑒔𑒳𑒏𑒪 𑒩𑒯𑒟𑒱। 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒧𑒰𑒞𑒵𑒦𑒴𑒧𑒱𑒏 𑒮𑒱𑒢𑒹𑒯 𑒏𑒯𑒱, 𑒧𑒼𑒯 𑒏𑒯𑒱 𑒖𑒹 𑒏𑒯𑒱 𑒍 𑒋𑒯𑒱 𑒮𑓀𑒏𑒙𑒮𑒿 𑒑𑒳𑒖𑒩𑒱 𑒩𑒯𑒪 𑒕𑒟𑒱। 𑒯𑒳𑒢𑒏𑒰 𑒞𑒿 𑒠𑒳𑒣𑒯𑒩 𑒩𑒰𑒞𑒱𑒧𑒹 𑒪𑒚𑒻𑒞𑒮𑒦 𑒮𑒰𑒮𑓂𑒞 𑒏𑒋 𑒠𑒹𑒢𑒹 𑒩𑒯𑒻𑒞 । 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒡𑒢 𑒏𑒯𑒱 𑒅𑒞𑒩𑒥𑒰𑒩𑒱𑒙𑒼𑒪𑒏 𑒩𑒐𑒥𑒰𑒩𑒮𑒦𑒏𑒹𑒿 𑒖𑒹 𑒖𑒰𑒢𑒣𑒩 𑒐𑒹𑒣𑒱 𑒏𑒋 𑒍𑒯𑒢 𑒐𑒩𑒰𑒥 𑒧𑒾𑒮𑒧𑒧𑒹 𑒯𑒳𑒢𑒏𑒰 𑒥𑒔𑒍𑒪𑒏 ।

𑒄 𑒥𑒰𑒞 𑒮𑒦 𑒪𑒼𑒏𑒮𑒦𑒏 𑒧𑒼𑒢𑒧𑒹 𑒕𑒪𑒻𑒯𑒹, 𑒯𑒰𑒪-𑒯𑒰𑒪𑒧𑒹 𑒢𑒫 𑒒𑒙𑒢𑒰 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒦𑒹𑒪𑒻𑒏। 𑒬𑒲𑒪𑒰𑒏 𑒣𑒞𑒱 𑒥𑒻𑒠𑒖𑒲𑒏𑒹𑒿 𑒮𑒦𑒏 𑒮𑒰𑒧𑒢𑒹𑒧𑒹 𑒥𑒻𑒖𑓂𑒖𑒞 𑒏𑒋𑒪 𑒑𑒹𑒪𑒢𑒱 𑒖𑒏𑒩𑒰 𑒍 𑒢𑒯𑒱 𑒮𑒏𑒪𑒰𑒯 𑒂 𑒚𑒰𑒧𑒯𑒱 𑒩𑒯𑒱 𑒑𑒹𑒪𑒰𑒯। 𑒬𑒲𑒪𑒰 𑒂𑒥 𑒢𑒱𑒛𑓂𑒛𑒰𑒯 𑒋𑒮𑒑𑒩𑒱 𑒦𑒋 𑒑𑒹𑒪𑒲𑒯 । 𑒨𑒠𑓂𑒨𑒣𑒱 𑒍 𑒥𑒱𑒂𑒯𑒪 𑒁𑒕𑒱, 𑒍𑒏𑒩 𑒣𑒞𑒱 𑒖𑒲𑒫𑒱𑒞 𑒕𑒟𑒱। 𑒣𑒯𑒱𑒢𑒹 𑒌𑒏𑒙𑒰 𑒥𑒱𑒂𑒯 𑒏𑒻𑒢𑒹 𑒕𑒪𑒰𑒯, 𑒍𑒯𑒼 𑒫𑒱𑒡𑒩𑓂𑒧𑒲𑒏 𑒮𑓀𑒑𑒹, 𑒞𑒐𑒢 𑒋𑒏𑒩 𑒖𑒱𑒢𑒑𑒲 𑒥𑒩𑒥𑒰𑒠 𑒏𑒩𑒥𑒰𑒏 𑒏𑒼𑒢 𑒎𑒔𑒱𑒞𑓂𑒨 𑒕𑒪? 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒍 𑒮𑒋𑒯 𑒏𑒹𑒪𑒰𑒯। 𑒬𑒲𑒪𑒰 𑒂𑒥 𑒞𑒨 𑒏𑒋 𑒪𑒹𑒪𑒏 𑒁𑒕𑒱 𑒖𑒹 𑒑𑒰𑒧𑒧𑒹 𑒩𑒯𑒞 𑒂 𑒖𑒨𑒢𑓂𑒞𑒏 𑒏𑒰𑒖𑒧𑒹 𑒮𑒯𑒨𑒼𑒑 𑒠𑒹𑒞, 𑒮𑒧𑒰𑒖𑒏 𑒮𑒹𑒫𑒰 𑒏𑒩𑒞 𑒖𑒰𑒯𑒱𑒮𑒿 𑒦𑒫𑒱𑒭𑓂𑒨𑒧𑒹 𑒏𑒏𑒩𑒼 𑒮𑓀𑒑𑒹 𑒋𑒯𑒢 𑒒𑒙𑒢𑒰 𑒢𑒯𑒱 𑒯𑒼𑒃𑒏 ।

𑒥𑒻𑒮𑒰𑒩 𑒣𑓂𑒩𑒰𑒩𑓀𑒦 𑒦𑒹𑒪।

𑒢𑒰𑒑𑒥𑒰𑒥𑒰, 𑒂𑒔𑒰𑒩𑓂𑒨𑒖𑒲, 𑒖𑒨𑒢𑓂𑒞, 𑒬𑒲𑒪𑒰, 𑒑𑒼𑒫𑒱𑒠, 𑒧𑒰𑒡𑒫 𑒧𑓀𑒔𑒣𑒩 𑒩𑒯𑒟𑒱। 𑒂𑒬𑓂𑒔𑒩𑓂𑒨𑒏 𑒥𑒰𑒞 𑒩𑒯𑒻𑒏 𑒖𑒹 𑒠𑒕𑒱𑒢𑒥𑒰𑒩𑒱𑒙𑒼𑒪𑒏 𑒋𑒏 𑒂𑒠𑒧𑒲 𑒢𑒯𑒱 𑒂𑒋𑒪 𑒩𑒯𑒻𑒏 । 𑒥𑒻𑒮𑒰𑒩 𑒬𑒳𑒩𑒳 𑒯𑒼𑒃𑒞𑒯𑒱 𑒮𑒳𑒡𑒰𑒏𑒩 𑒁𑒣𑒢 𑒪𑒚𑒻𑒞𑒏 𑒮𑓀𑒑𑒹 𑒠𑒢-𑒠𑒢 𑒏𑒩𑒻𑒞 𑒯𑒰𑒖𑒱𑒩 𑒦𑒋 𑒑𑒹𑒪𑒰𑒯

। सभ अकचका गेल। ई कतएसँ आबि गेलाह? सुधाकरक पाछू-पाछू एक दर्जन सिपाही सेहो अएलैक। ओहिमेसँ सेसर सिपाही आगू बढ़ल आ नागबाबा दिसि हथकड़ी बढ़बैत कहलकैक-

"अहाँकेँ गिरफ्तार कएल जाइत अछि।"

केओ किछु बुझैत, किछु सवाल- जवाब करैत ताहिसँ पहिनहि हुनकर हाथमे हथकड़ी लागि चुकल छल। स्वयं ओहो छगुन्तामे छलाह। नागबाबाक ई हाल देखि उपरवारीटोलक युवकसभ छरपल। ओकरासभकेँ अंदाज लागि गेलैक जे एहिमे सुधाकरक कुचक्र अछि। तनाव बढ़ैत देखि पुलिसवला माइकपर घोषणा केलक-

"खबरदार! जँ केओ पुलिसक काजमे बाधा करब तँ जहल जाएब।'

- से सभ बजैत पुलिस नागबाबाकेँ पुलिस जीपमे बैसा लेलक आ लऽ चलि गेल। सुधाकर आ ओकर लठैतसभसेहो पाछू-पाछू चलि गेल। लोकसभ देखिते रहि गेल।

एहि तरहेँ नागबाबापर पुलिसक आक्रमणसँ उपरवारीटोलक लोकसभ बहुत उत्तेजित रहथि। गोविंद आ माधव आगू छलाह। हुनका पाछू-पाछू बीस-पचीसटा युवक छल। ककरो हाथ मे लाठी , ककरो हाथमे बरछी तँ ककरो हाथमे भाला छलैक। सभ सुधाकरकेँ पछाड़ करबाक हेतु छटपटा रहल छल। हालत काबूसँ बाहर होइत देखि जयन्त उठलाह आ माइकपर कहैत छथि-

"हम आइसँ आमरण अनसन प्रारंभ कए रहल छी। जाबत नागबाबा बाइज्जत बरी नहि होएताह, जाबत पाठशाला अपन पूर्वस्थानपर नहि बनि जाएत ताबे हम अन्न-जल ग्रहण नहि करब।"

जयन्तक एहि बजितहि सभ सन्न भए गेल। युवकसभ थकमका गेलाह। सभ एक-दोसर दिसि देखए लागल। ककरो किछु सुझैबे नहि करैक जे आब की कएल जाए? सभकेँ एहि तरहेँ परेसान देखि आचार्यजी माइक लेलनि-

“मानलहुँ जे सुधाकर आ हुनकर समर्थक बहुत अत्याचार कए रहल छथि आ पुलिस- प्रशासनक लोक सेहो हुनके संगे ठाढ़ बुझाइत छथि, तथापि हमरा

लोकनिकेँ चैतन्य बनओने राखब चाही कारण हमसभ एतए ज्ञान शान्ति करबाक संग्राम स्थापित करए आएल छी ने कि हिंसावादकेँ प्रश्रय देबाक हेतु। नागबाबाकेँ पुलिस पकड़ि कए लए गेलनि। मुदा ई सभ कतेक दिनधरि चलत? नहि चलि सकत, न्याय हेबे करतैक। अस्तु, हमर प्रार्थना अछि जे अहाँसभ कानून अपना हाथमे नहि ली।"

"एकाग्रता सहनशीलताक लोक गलत अर्थ लगबैत अछि, आचार्यवर! ई तँ हमसभ सद्यः देखिए रहल छी। कहिआसँ जयन्त पाठशालाक हेतु प्रयत्नशील छथि। मुदा भेल की? हुनकर पैतृक हककेँ पया लेबाक मानसिक प्रयत्न सुधाकर करैत रहलाह आ पाठशालाक जगहपर अपन व्यक्तिगत घर बना लेलाह आ हमसभ मूकदर्शक भेल छी। ऊपरसँ नागबाबाकेँ पुलिस पकड़ि लेलक।"-गामक युवकसभ बाजल।

"आचार्यजीक कहब अपना हिसाबे ठीके छनि। तेँ हम शांतिपूर्ण प्रयास कए रहल छी। हमर अनशन करबाक निर्णय अटल अछि। अहाँसभ कृपया शांत रहू आ शांतिपूर्ण आंदोलनमे सहयोग करू।"-जयन्त बजलाह।

आचार्यजीक आग्रह आ जयन्तक आमरण अनशनक घोषणाक बाद युवक लोकनि अपन-अपन हाथसँ हथिआर छोड़ि देलाह। गोविंद आ माधव किछु आओर युवकसभक संगे थाना विदा भेलाह। नागबाबा थानामे नहि रहथि। हुनका पुलिस जाहि मुख्यालय लए चलि गेल कारण ओहिठाम रखबामे अशांतिक संभावना बुझैलैक। स्थानीय पुलिससभसँ पता लगलैक जे बीसो साल पूर्व एकटा हत्याक मामलामे नागबाबाकेँ पकड़ल गेलनि अछि।

भेल ई रहैक जे अपन युवावस्थामे नागबाबा समाजमे परिवर्तनक हेतु अग्रसर रहैत छलाह। ताहि हेतु गाम-गाम घुमि कए गरीब, असहाय लोकसभक संगठन बनओने छलाह। ओकरासभकेँ अपन अधिकार हेतु निरंतर जागरुक रहबाक हेतु प्रेरित करैत छलाह। समाजक समृद्ध लोकसभकेँ ई कतहु नीक लगैक? ओसभ हुनका खिलाफ षड़यंत्र केलक।

नागबाबा एकदिन अहल भोरे अपन खेतमे कुसिआर काटए गेल रहथि। ओहिमे पहिनेसँ ककरो हत्या कए छोड़ि देल गेल छल। नागबाबा लास देखितहि

યકિ૧ઇ ઊગાઊાહ। યાનૂકાાનસઁ વદમાસસજ મૌકાક ાાકમે છઊહે, શ્રોહિગમ ળમા જાઇ હનિકે નામ ઊગા દેઊક। પુઊસિમે હનિક૧ નામ ઊખ્યિા ગેઊ। વાદમે ળાઁય-પડ઼ાાઊમે હનિક૧ પ્યિાસ્ત કછિુ સવૂન નહિ જોટઊૈક। પના નહિ એોક દનિક વાદ કોના શ્રોહિ મામઊાકૈં સુચાક૧ ળગા દેઊક ળાહિ કા૧ામસઁ હુનકા ાંગ કઇઊ ળા ૧હઊ શ્રછિ।

ઉન૧વા૧ાટિોઊક હેતુ નઁ નાગાવાવા જાગાવ઼ાને છઊાહ। સમસ્ત ળીવ઼ન શ્રો હુનકા ઊકની સામાળકિ, શ્રાર્થકિ વ઼કિાસક હેતુ પ્૧ાયત્નશીઊ ૧હઊાહ। સન્યાસી ૧હાિહુઁ શ્રો શ્રપન ગામ-ઘ૧સઁ સંપ૧્ક વનશ્રોને ૧હઊર્થા। યનકૈં નાગાવાવા ળે ળયન્નક ળાન વાઁયઊ શ્રા શ્રો શા૧દાકુંળ પહુઁચા એોક શકિ્ષા ગ્૧હમ્ક કેઊર્થા। સુચાક૧ એહૂવાાનસઁ હુનકાસઁ નમસાઇઊ ૧હૈન છઊ। "ને નાગાવાવા ૧હૈન ને ઈ દુષ્ટ ળીવૈન।"-કપ્ખનો કાઊ સુચાક૧ ઈ વાન વળવો ક૧ઇ।

સજાક મોનમે શ્રાક્૧ોશ જા૧ઊ છઊ। ઊપ૧સઁ ળયન્નક શ્રનશનક ઘોષમ્માસઁ સંપૂ૧્મ્ક સમાળમે ળવ૧દસ્ત પ્૧ાકિ્૧યિા જાઊ। દોસ૧ દનિ શ્રખ્વા૧સજાક મુખ્પપ઼ૃષ્ઠમે ઈ સમાચા૧ છપઊ। યાનૂકાાનસઁ શ્રોન શ્રાવઇ ઊાગઊ। પુઊસિક ક૧માન ઊાગા ગેઊ।

સજા કૈં પ્૧યાસ ૧હૈક ળે ળયન્ન શ્રનશન નોડ઼ દેર્થા, મુદા શ્રો કછિુ વળવે નહિ ક૧ર્થા, મૌન જાઇ ગેઊર્થા। ઉન૧વા૧ાટિોઊક પુવ઼કસજા દનિ-૧ાનિ ળયન્નક ૧ક્ષામે ઊાગઊ ૧હૈન છઊાહ। પુઊસિ નઁ પહ૧ા દૈને છઊ। ઊકક શ્રાવા-ળાહિ ઊાગઊ ૧હૈન છઊ। ળયન્નક શ્રનશનક દસ દનિ જાઇ ગેઊ। હુનક૧ સ્વસ્થ્ય ગડ઼વડ઼ેવાક જાયસઁ પ્૧શાસનક શ્રયકિા૧ી ઊકની વહુન ચાિનિ ૧હર્થા। મુદા ળયન્ન શ્રપન નર્િમ્મયપ૧ શ્રડગા છઊાહ।

"ચાહે ળાન ૧હઇ કી ળાઇ। મુદા શ્રપન નર્િમ્મયસઁ હમ નહિ હટવ।"

શ્રો ઈ વાન વે૧ા-વે૧ા સ્પષ્ટ કઇ દેઊાહ।

ળયન્નક શ્રનશન શ્રા એહસિં ળુડ઼ઊ ઘટનાક્૧મસઁ શ્રખ્વા૧ક પન્ના જા૧ઊ ૧હૈન છઊ। કાઊકાન્નકૈં સેહો પના ઊાગઊના। શ્રો સપ૧વિ઼ા૧ ઊખ્નપુ૧ પહુઁચા ગેઊાહ। હુનકા સંગે સ૨સઁ વેસી ઊૈઠનસજા સેહો શ્રાઇઊ। કાઊકાન્ન ઈ સુનને

रहथि जे कैक पुस्त पहिने हुनकर पूर्वज उग्गनपुरमे रहैत छलाह। हुनको पूर्वजसभ जयन्तक पूर्वज द्वारा स्थापित पाठशालामे पढ़ल रहथि। आइ सद्यः ओ उग्गनपुर गाममे छलाह। अपन पूर्वजक गाममे गजबक आनंद लागि रहल छलनि, मुदा गामक माहौलसँ ओ ततेक दुखी छलाह। जयन्तक प्राण संकटमे देखि हुनकर समस्त परिवार आ मित्र मंडली परेसान छलाह। चंद्राकि कैकबेर जयन्तसँ गप करबाक प्रयस केलाह मुदा ओ मौनमे रहबाक कारणसँ किछु नहि बाजथि। चारू कात चर्चा पसरि गेल छल। सरकारी महकमा सेहो परेसान छल। सभ समस्याक जड़ि सुधाकर बुझाइत छल। सभकेँ इच्छा रहैक जे हुनका पकड़ल जाए आ नौ-छौ कएल जाए मुदा सुधाकर कहि नहि कतए नपित्ता भए गेल छल।

जयन्तक अनसनक समाचार गाम-गाम पसरि गेल। पाठशालासँ पढ़ल विद्वानसभ समस्त प्रांतमे पसरल छलाह। काने-कान ई घटनाक समाचार सभठाम पसरि गेल। नित्यप्रति गाम-गामसँ लोकसभ उग्गनपुर मंदिरक लग-पास जमा होइत गेल। सभक मुँहमे एतबे बात रहैक-"आब की होएत? जयन्तक जान बचा सकत की ओ अनसन करैत चल जेताह?

३५

जयन्तक अनसनक समाचार नागबाबाकेँ जहलमे पता चललनि। से सुनि ओहो अनसन शुरु कए देलनि। जेलर बाबू सहित तमाम आला अधिकारी हुनका बुझेबाक प्रयास केलक मुदा ओ एकहि बात कहथि-“जहिआ जयन्त अनसन तोड़ताह, तहिए हमहु अनसन तोड़ब। अहाँसभ हुनकासँ गप्प करू। हमरा किछु कहलासँ कोनो फाएदा नहि होएत।”

जेलक अधिकारीसभक परेसानी बढ़ि गेलैक मुदा किछु करब ओकरासभक हाथमे नहि रहैक। सभकेँ एतबे छगुन्ता रहैक जे नान्हिटा आदमी सुधाकर एतेक शक्तिशाली केना भए गेल जे थानासँ लए कए ऊपरचरासिभ ओकरे बात सुनैत अछि? जँ से नहि होइत तँ स्थिति एतेक खराब नहि भेल

𑒩𑒯𑒻𑒞। 𑒮𑒳𑒡𑒰𑒏𑒩𑒏 𑒮𑒰𑒧𑒩𑓂𑒟𑓂𑒨𑒏 𑒩𑒯𑒮𑓂𑒨 𑒥𑒳𑒗𑒥 𑒏𑒏𑒩𑒼 𑒫𑒬𑒧𑒹 𑒢𑒯𑒱 𑒩𑒯𑒱 𑒑𑒹𑒪 𑒕𑒪𑒻𑒏 । 𑒋𑒏 𑒠𑒱𑒢𑒮𑒿 𑒪𑒐𑒢𑒣𑒳𑒩𑒧𑒹 𑒒𑒧𑒰𑒔𑒾𑒏𑒩𑒲 𑒦𑒋 𑒩𑒯𑒪 𑒁𑒕𑒱 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒮𑒳𑒡𑒰𑒏𑒩𑒏 𑒏𑒱𑒕𑒳 𑒢𑒯𑒱 𑒥𑒱𑒑𑒛𑓃𑒪। 𑒍 𑒪𑒰𑒣𑒞𑒰 𑒁𑒕𑒱, 𑒮𑒹 𑒁𑒕𑒱 𑒂 𑒖𑒐𑒢 𑒧𑒼𑒢 𑒯𑒾𑒏 𑒪𑒚𑒻𑒞𑒮𑒦𑒏 𑒮𑓀𑒑𑒹 𑒪𑒰𑒚𑒲 𑒦𑒖𑒻𑒞 𑒯𑒰𑒖𑒱 𑒦𑒋 𑒖𑒰𑒋𑒞 । 𑒫𑒰𑒯𑒩𑒹 𑒣𑓂𑒩𑒬𑒰𑒮𑒢! 𑒪𑒑𑒻𑒞 𑒁𑒕𑒱 𑒖𑒹 𑒥𑒯𑒳𑒞 𑒆𑒣𑒩𑒡𑒩𑒱 𑒮𑒳𑒡𑒰𑒏𑒩𑒏 𑒒𑒰𑒪𑒧𑒹𑒪 𑒔𑒪𑒱 𑒩𑒯𑒪 𑒁𑒕𑒱। 𑒄 𑒥𑒰𑒞 𑒠𑒕𑒱𑒢𑒫𑒰𑒩𑒙𑒼𑒪𑒏 𑒪𑒼𑒏𑒮𑒦𑒏𑒹𑒿 𑒏𑒱𑒕𑒳-𑒏𑒱𑒕𑒳 𑒁𑓀𑒠𑒰𑒖 𑒩𑒯𑒻𑒏 । 𑒞𑒹𑒿 𑒍 𑒮𑒦 𑒔𑒳𑒣 𑒩𑒯𑒻𑒞 𑒕𑒪 । 𑒮𑒳𑒡𑒰𑒏𑒩𑒏 𑒃𑒪𑒰𑒖 𑒞𑒿 𑒅𑒞𑒩𑒫𑒰𑒩𑒙𑒼𑒪𑒏 𑒨𑒳𑒫𑒏𑒮𑒦 𑒏𑒩𑒋𑒥𑒪 𑒕𑒪, 𑒍 𑒮𑒦 𑒯𑒟𑒱𑒂𑒩 𑒣𑒏𑒛𑓃𑒱 𑒪𑒹𑒢𑒹 𑒕𑒪 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒖𑒨𑒢𑓂𑒞 𑒁𑒛𑓃𑒱 𑒑𑒹𑒪𑒰𑒯। 𑒍 𑒁𑒢𑒬𑒢𑒣𑒩 𑒥𑒻𑒮𑒱 𑒑𑒹𑒪𑒰𑒯 । 𑒏𑒯𑒱 𑒢𑒯𑒱 𑒬𑒰𑓀𑒞𑒱𑒣𑒴𑒩𑓂𑒝 𑒮𑒧𑒰𑒡𑒰𑒢𑒏 𑒯𑒳𑒢𑒏𑒩 𑒄 𑒣𑓂𑒩𑒨𑒰𑒮 𑒏𑒞𑒋 𑒡𑒩𑒱 𑒣𑒯𑒳𑒿𑒔𑒞?

𑒍𑒧𑒯𑒩 𑒖𑒯𑒪𑒧𑒹 𑒢𑒰𑒑𑒥𑒰𑒥𑒰𑒏 𑒮𑓂𑒟𑒱𑒞𑒱 𑒢𑒱𑒞𑓂𑒨𑒣𑓂𑒩𑒞𑒱 𑒐𑒩𑒰𑒣 𑒯𑒼𑒃𑒞 𑒑𑒹𑒪𑒢𑒱 । 𑒖𑒹𑒪𑒩𑒥𑒰𑒥𑒴 𑒏𑒞𑒥𑒼 𑒣𑓂𑒩𑒨𑒰𑒮 𑒏𑒹𑒪𑒏 𑒍 𑒁𑒢𑒬𑒢 𑒏𑒩𑒻𑒞 𑒩𑒯𑒱 𑒑𑒹𑒪𑒰𑒯 । 𑒯𑒳𑒢𑒏𑒰 𑒁𑒮𑓂𑒣𑒞𑒰𑒪𑒧𑒹 𑒪𑒋 𑒖𑒋𑒥𑒰𑒏 𑒫𑒱𑒧𑒩𑓂𑒬 𑒦𑒋 𑒩𑒯𑒪 𑒕𑒪। 𑒮𑓀𑒦𑒫𑒞𑓁 𑒠𑒼𑒮𑒩 𑒠𑒱𑒢 𑒣𑓂𑒩𑒰𑒞𑒦𑒼𑒩𑒹 𑒍 𑒮𑒦 𑒍𑒯𑒱 𑒣𑓂𑒩𑒨𑒰𑒮𑒧𑒹 𑒪𑒰𑒑𑒱 𑒖𑒰𑒟𑒱। 𑒆𑒣𑒩 𑒁𑒡𑒱𑒏𑒰𑒩𑒲𑒮𑒦𑒏 𑒂𑒠𑒹𑒬𑒏 𑒣𑓂𑒩𑒞𑒲𑒏𑓂𑒭𑒰 𑒦𑒋 𑒩𑒯𑒪 𑒕𑒪। 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒮𑒹 𑒮𑒧𑒨 𑒢𑒯𑒱 𑒂𑒋𑒪। 𑒍𑒯𑒱 𑒩𑒰𑒞𑒱 𑒁𑒔𑒰𑒢𑒏 𑒯𑒳𑒢𑒏𑒰 𑒯𑒵𑒠𑒨𑒰𑒒𑒰𑒞 𑒦𑒹𑒪𑒢𑒱। 𑒏𑒢𑒲𑒏𑒰𑒪 𑒍 𑒒𑒲-𑒒𑒲 𑒏𑒹𑒪𑒰𑒯 𑒂 𑒮𑒦 𑒐𑒞𑒧 । 𑒩𑒰𑒞𑒳𑒏 𑒥𑒰𑒞 𑒩𑒯𑒻𑒏, 𑒮𑒦 𑒮𑒳𑒞𑒪 𑒩𑒯𑒪 𑒕𑒪। 𑒏𑒏𑒩𑒼 𑒡𑓂𑒨𑒰𑒢 𑒢𑒯𑒱 𑒑𑒹𑒪𑒻𑒏। 𑒢𑒰𑒑𑒥𑒰𑒥𑒰 𑒋𑒯𑒱 𑒠𑒳𑒢𑒱𑒂𑒮𑒿 𑒥𑒱𑒠𑒰 𑒦𑒋 𑒑𑒹𑒪𑒰𑒯। 𑒦𑒼𑒩 𑒦𑒹𑒢𑒹 𑒖𑒹𑒪𑒏 𑒮𑒱𑒣𑒰𑒯𑒲 𑒯𑒳𑒢𑒏𑒰 𑒣𑒛𑓃𑒪 𑒠𑒹𑒐𑒱 𑒅𑒚𑒰𑒥𑒏 𑒣𑓂𑒩𑒨𑒰𑒮 𑒏𑒹𑒪𑒏।

𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒍 𑒩𑒯𑒱𑒞𑒟𑒱 𑒞𑒐𑒢 𑒢𑒹। 𑒮𑒾𑒮𑒹 𑒖𑒹𑒪𑒧𑒹 𑒁𑒫𑒮𑒰𑒠 𑒦𑒋 𑒑𑒹𑒪। 𑒢𑒰𑒑𑒥𑒰𑒥𑒰 𑒢𑒯𑒱 𑒩𑒯𑒪𑒰𑒯 । 𑒁𑒐𑒥𑒰𑒩, 𑒩𑒹𑒛𑒱𑒍 𑒮𑒦𑒣𑒩 𑒮𑒧𑒰𑒔𑒰𑒩 𑒂𑒥𑒋 𑒪𑒰𑒑𑒪 । 𑒏𑒢𑒲𑒏𑒹𑒏𑒰𑒪𑒧𑒹 𑒄 𑒮𑒧𑒰𑒔𑒰𑒩 𑒪𑒐𑒢𑒣𑒳𑒩𑒡𑒩𑒱 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒣𑒯𑒳𑒿𑒔𑒱 𑒑𑒹𑒪।

- 𑒩𑒫𑒲𑒢𑓂𑒠𑓂𑒩 𑒢𑒰𑒩𑒰𑒨𑒝 𑒧𑒱𑒬𑓂𑒩, 𑒣𑒱𑒞𑒰𑒏 𑒢𑒰𑒧: 𑒮𑓂𑒫𑒩𑓂𑒑𑒲𑒨 𑒮𑒴𑒩𑓂𑒨 𑒢𑒰𑒩𑒰𑒨𑒝 𑒧𑒱𑒬𑓂𑒩, 𑒧𑒰𑒞𑒰𑒏 𑒢𑒰𑒧: 𑒮𑓂𑒫𑒩𑓂𑒑𑒲𑒨𑒰 𑒠𑒨𑒰𑒏𑒰𑒬𑒲 𑒠𑒹𑒫𑒲, 𑒫𑒋𑒮: 𑓖𑓘 𑒫𑒩𑓂𑒭, 𑒣𑒻𑒞𑒵𑒏 𑒑𑓂𑒩𑒰𑒧: 𑒁𑒛𑓃𑒹𑒩 𑒛𑒲𑒯, 𑒧𑒰𑒞𑒵𑒏: 𑒮𑒢𑒱𑒒𑒁 𑒛𑓂𑒨𑒼𑒜𑓃𑒲, 𑒫𑒵𑒞𑓂𑒞𑒱: 𑒦𑒰𑒩𑒞 𑒮𑒩𑒏𑒰𑒩𑒏 𑒅𑒣 𑒮𑒔𑒱𑒫 (𑒮𑒹𑒫𑒰𑒢𑒱𑒫𑒵𑒞𑓂𑒞), 𑒮𑓂𑒣𑒹𑒬𑒪 𑒧𑒹𑒙𑓂𑒩𑒼𑒣𑒼𑒪𑒱𑒙𑒢 𑒧𑒖𑒱𑒮𑓂𑒙𑓂𑒩𑒹𑒙, 𑒠𑒱𑒪𑓂𑒪𑒲(𑒮𑒹𑒫𑒰𑒢𑒱𑒫𑒵𑒞𑓂𑒞), 𑒬𑒱𑒏𑓂𑒭𑒰: 𑒔𑒢𑓂𑒠𑓂𑒩𑒡𑒰𑒩𑒲 𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰 𑒧𑒯𑒰𑒫𑒱𑒠𑓂𑒨𑒰𑒪𑒨𑒮𑒿 𑒥𑒲𑒋𑒮-

સ઼ી મૌતકિ વ઼ળ્ઝિાનમે પ્નાતષ્ઠિા : દક્ષિણી વ઼શ્વિવ઼દ્યિાલયસઁ વ઼ધિ સ્નિાતક, પ્નકાશતિ ક઼ૃત: મૈથલીિમે: પ્નકાશન વ઼ર્ષ:૨૦૧૭ ૧મોનસઁ સાઁઢ ધના (આત્મ કથા), ૨ પ્નસંગવશ (નબિંધ), ૩સ્વ઼ગ્ન એકહ શ્રદ્ધા (યાત્ના પ્નસંગ); પ્નકાશન વ઼ર્ષ:૨૦૧૮ ૪ શ્રુસાદ (કથા સંગ્નહ) ૫ નમસ્તસ્યૈ (ઉપન્યાસ) ૬ વ઼વિધિ પ્નસંગ (નબિંધ) ૭મહ્નાળ(ઉપન્યાસ) ૮ઠળકોટન(ઉપન્યાસ); પ્નકાશન વ઼ર્ષ:૨૦૧૯ ૯સીમાક ઓહિ પાન(ઉપન્યાસ)૧૦સમાધાન(નબિંધ સંગ્નહ) ૧૧માતૃભૂમ(િઉપન્યાસ) ૧૨સ્વ઼પ્નલોક(ઉપન્યાસ); પ્નકાશન વ઼ર્ષ:૨૦૨૦ ૧૩શંખનાદ(ઉપન્યાસ) ૧૪૨૬૬ થકિ ળીવન(સંસ્મરણ)૧૫ઢહૈત દેવાલ(ઉપન્યાસ); પ્નકાશન વ઼ર્ષ:૨૦૨૧ ૧૬પાથેય(સંસ્મરણ) ૧૭હમ આવા નહલ છી(ઉપન્યાસ) ૧૮પ્નલયક પાન(ઉપન્યાસ); પ્નકાશન વ઼ર્ષ:૨૦૨૨ ૧૯વીતિ ગેલ સમય(ઉપન્યાસ) ૨૦પ્નતબિંમ્બ(ઉપન્યાસ) ૨૧વદલ નહલ શ્રદ્ધા સમકછિ(ઉપન્યાસ) ૨૨નાષ્ટ્ન મંદર(િઉપન્યાસ) ૨૩સંયોગ(કથા સંગ્નહ) ૨૪નાચ નહલ છલ વ઼સુધા(ઉપન્યાસ) ૨૫દીપ ળરૈત નહ્ય (ઉપન્યાસ)।

અપન મંતવ્ય દતિ નાિ઼સિત઼ાડ઼વદિહ઼ગ઼ાઇમાલિ઼યોમ **પન પઠાઉ**।

३.५.कुमार मनोज कश्यप-अन्हार सँ लड़ैत

कुमार मनोज कश्यप

१ टा लघुकथा

अन्हार सँ लड़ैत

लॉन मे बैसल तीन सेकेण्ड नहि रहल कि गेटक कॉल-बेल बाजल। गेट खोललहुँ - एकटा उन्नैस-बीस बर्खक छौंड़ा ठाढ़ कहल जोड़ि बाजल - ' सर ! अहाँ अपना ओहिठाम हमरा कोनो काज भेटि सकैए ?'

- ' कोन काज?'

- 'जे भेटत धिया-पुता के ट्यूशन पढ़ेनाइ सऽ लऽ कऽ शारीरिक श्रम सब कहिछु!'

- 'हमरा लग एखन एहन कोनो काज अछि नहि। अहाँ कतहु आन पुछियौ।'

- 'सर! अहाँ के कोनो परवाहि'!

ओकरा पर दया आबि गेल। लागल जे निश्चये ई कोनो बेसी खगता मे अछि। तखने दोसर दिस मोन मे बिजलौका जकाँ चमकल जे आइ काल्हि चोर सब चोरि सऽ पहिने रेकी कऽ कऽ सब जानकारी जुटा लैत छै... अपनत्व बढ़बैत छै आ आराम सऽ वारदात के अंजाम दैत छै। ई सभ मोन मे आयल हाव-भाव आ चेहरा-मोहरा सऽ तऽ लुच्चा-लंपट नहि लगैत अछि। नेपाली घर गेल अछि; कियै ने गाड़ी ताबत एकरे सऽ धोआ ली। एकरो दू पाइ भऽ जेतै आ हमरा अपने गाड़ी साफ नहि करए पड़त। गाड़ी धोबा काल हम ओतहि ठाढ़ रहबै तऽ ई एम्हर-ओम्हर ताक-झाँक नहि कऽ सकत। बस एतबा अपन काज सऽ काज। यैह सोचि कहलियै – 'हमरा लग आन कोनो काज तऽ अछि नहि। हँ, एखन नेपाली गाम गेल अछि ताबत अहाँ कऽ रहि चाहि तऽ हम अपन गाड़ी धोबा के काज अहाँ के दऽ सकैत छी'' ओ सहर्ष तैयार भऽ गाड़ी धोलक आ काल्हि फेर भोरे एबाक बात कहि प्रणाम कऽ कऽ चलि गेल।

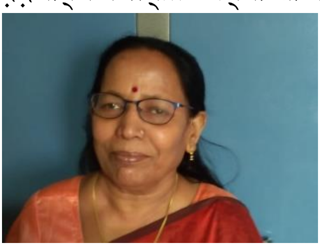
गाड़ी ओ बेस नीक जकाँ धोने छल रगड़ि-रगड़ि कऽ। एहन साफ सऽ तऽ नेपाली कहियो ने धोने हैत! हम गाड़ी के चारू कात घूमि कऽ देखए लगलहुँ। एकटा पोस्टकार्ड खसल भेटल। लिखल छलै - 'नीरा! एखन तक हमरा कोनो काज नहि भेटल अछि। काज भेटितै हम पाइ पठेबाक जोगाड़ करबौ। ताबे डॉक्टर-दवाइ तऽ नहि भऽ पेतौ; मुदा देसी-घरेलू दवाइ सऽ माय के जीया कऽ रखनाइ तोहर पैघ जिम्मेदारी छौ। हिम्मत नहि हारिहेँ। भगवान संग छथुन। तोहर भैया - अमोल।'

હમ શ્રોહિ યટિઠી કે હાથ મે ઊને શૂન્ય મે તકૈત નહઊહું શ્રા સ્ઠેન પન્સ ળેવ મે નપ્પૈત પોસ્ટ ऑસ્ઠસિ દસિ વદિા ળાસ ગેઊ નહિ।

-**કુમાન મનોળ કશ્યપ, સમ્પ્નતિ:** ળાનત સનકાન કે ઉપ-સચવિ, **સંપન્કઃ** સી-૧૧, ટાવન-૪, ટાઇપ-૫, કદિવઈ નગાન પૂન્વ (દલિ્લી હાટ કે સામને), નઈ દલિ્લી-૧૧૦૦૨૩ મો ९८१०८११८५० ८१७८२१६२३८ ઈ-મેઊ : ૈનિતિોકમાનોળ્ગામાલિયોમ

શ્રપન મંતવ્યે દતિોનાલિ઼નાઙવ્દિહ્ગામાલિયોમ પન પઠાઉ।

રૂદ્નનિ્મઊા કન્ણ- શ્રગ્નિ શખિ્પા (પ્પેપ-૧૯)

નનિ્મઊા કન્ણ (૧૯૬૦-), શકિ્ષા - એમ્ એ, નૈહન - પ્પનાળપુન, દનળઙ્ગા, સાસુન - ગોઢયિાની (વઊહા), વન્તમાન નવિાસ - નાઁચી, ઝાનખ્ણઙ, ઝાનખંઙ સનકાન મહલિા એવં વાઊ વકિાસ સામાળકિ સુનક્ષા વભિાગ મે વાઊ વકિાસ પનયિોળના પદાધકિાની પદ સઁ સેવાનવિૃત્તિ ઉપનાન્ત સ્વતંત્ન લેખ્નના
મૂઊ હનિ્દી- સ્વન્ગીય ળતિન્દ્ન કુમાન કન્ણ, મૈથલિી શ્રનુવાદ- નનિ્મઊા કન્ણ

𑒁𑒑𑓂𑒢𑒱𑒬𑒱𑒐𑒰 (𑒦𑒰𑒑- 𑓑𑓘)

𑒣𑒴𑒩𑓂𑒫 𑒏𑒟𑒰𑓁

𑒩𑒰𑒖𑒰 𑒣𑒳𑒩𑒴𑒩𑒫𑒰 𑒅𑒩𑓂𑒫𑒬𑒲 𑒮𑓄 𑒫𑒱𑒠𑒰 𑒪𑓄 𑒣𑒵𑒟𑓂𑒫𑒲 𑒣𑒩 𑒫𑒰𑒣𑒮 𑒖𑒰𑒃 𑒏𑒹 𑒥𑒰𑒞 𑒏𑒯𑒻𑒞 𑒕𑒟𑒱। 𑒣𑒳𑒢𑓁 𑒯𑒳𑒢𑒏𑒰 𑒮𑓄 𑒦𑒹𑓀𑒙 𑒏𑒩𑒫𑒰𑒏 𑒪𑒪 𑒁𑒥𑒃 𑒏𑒹 𑒫𑒔𑒢 𑒠𑓄 𑒁𑒧𑒩𑒰𑒫𑒞𑒲 𑒧𑒹 𑒁𑒣𑒢 𑒢𑒱𑒫𑒰𑒮 𑒖𑒰𑒃𑒞 𑒕𑒟𑒱।

𑒂𑒥 𑒂𑒑𑒴𑓁

𑒩𑒰𑒖𑒰 𑒣𑒳𑒩𑒴𑒩𑒫𑒰 𑒏𑒹 𑒮𑓂𑒫𑒩𑓂𑒑 𑒮𑒿𑓄 𑒦𑒴𑒧𑓀𑒛𑒪 𑒣𑒩 𑒂𑒋𑒪 𑒞𑒲𑒢 𑒧𑒰𑒮 𑒥𑒲𑒞 𑒑𑒹𑒪 𑒕𑒪। 𑒩𑒰𑒖𑓂𑒨 𑒏𑒰𑒩𑓂𑒨 𑒧𑒹 𑒣𑒳𑒩𑒴𑒩𑒫𑒰𑒏 𑒧𑒼𑒢 𑒂𑒥 𑒣𑒯𑒱𑒪 𑒮𑒢 𑒢𑒯𑒱 𑒪𑒑𑒻𑒞 𑒕𑒪𑒢𑒱। 𑒮𑒠𑒐𑒱𑒢 𑒯𑒳𑒢𑒏𑒩 𑒡𑓂𑒨𑒰𑒢 𑒅𑒩𑓂𑒫𑒬𑒲 𑒣𑒩 𑒪𑒰𑒑𑒪 𑒩𑒯𑒻𑒞 𑒕𑒪𑒢𑒱। 𑒏𑒐𑒢𑒼-𑒏𑒐𑒢𑒼 𑒍 𑒫𑒱𑒩𑒯 𑒫𑒹𑒠𑒢𑒰 𑒧𑒹 𑒫𑓂𑒨𑒰𑒏𑒳𑒪 𑒦𑓄 𑒖𑒪 𑒥𑒱𑒢𑒳 𑒧𑒲𑒢 𑒮𑒢 𑒞𑒛𑓃𑒣𑓄 𑒪𑒑𑒻𑒞 𑒕𑒪𑒟𑒱, 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒁𑒞𑒹𑒏 𑒬𑒲𑒒𑓂𑒩 𑒍 𑒮𑓂𑒫𑒩𑓂𑒑 𑒪𑒼𑒏 𑒏𑒼𑒢𑒰 𑒏𑓄 𑒖𑒰 𑒮𑒏𑒻𑒞 𑒕𑒟𑒱? 𑒦𑒪 𑒏𑒼𑒢 𑒏𑒰𑒩𑒝 𑒠𑒹𑒐𑒥𑒞𑒱𑒟 𑒮𑓂𑒫𑒩𑓂𑒑 𑒪𑒼𑒏 𑒖𑒨𑒫𑒰𑒏 ? 𑒋𑒯𑒹𑒢 𑒏𑒳𑒢𑒼 𑒏𑒰𑒩𑒝 𑒯𑒳𑒢𑒏𑒰 𑒢𑒯𑒱 𑒦𑒹𑒙𑒱 𑒩𑒯𑒪 𑒕𑒪𑒢𑒱। 𑒠𑒹𑒫𑒹𑒢𑓂𑒠𑓂𑒩 𑒏𑒹 𑒏𑒳𑒢𑒼 𑒮𑓀𑒠𑒹𑒬 𑒋𑒐𑒢 𑒡𑒩𑒱 𑒢𑒯𑒱 𑒂𑒥𑒱 𑒩𑒯𑒪 𑒕𑒪। 𑒂𑒥 𑒍 𑒏𑒼𑒢 𑒅𑒣𑒰𑒨 𑒏𑒩𑒟𑒱 𑒅𑒩𑓂𑒫𑒬𑒲 𑒮𑒿𑓄 𑒧𑒱𑒪𑒢 𑒏𑒹𑒩, 𑒯𑒳𑒢𑒏𑒰 𑒢𑒯𑒱 𑒥𑒴𑒗𑒢𑒰 𑒖𑒰𑒃𑒞 𑒕𑒪𑒢𑒱। 𑒅𑒩𑓂𑒫𑒬𑒲 𑒏𑒹 𑒫𑒱𑒩𑒯 𑒏𑒹 𑒏𑒰𑒩𑒝 𑒍 𑒪𑒑𑒰𑒢 𑒣𑒴𑒩𑓂𑒫𑒏 𑒣𑒵𑒟𑓂𑒫𑒲𑒏 𑒬𑒰𑒮𑒢 𑒫𑓂𑒨𑒫𑒮𑓂𑒟𑒰 𑒮𑒧𑓂𑒯𑒰𑒩𑒫𑒰 𑒧𑒹 𑒮𑒧𑒩𑓂𑒟 𑒢𑒯𑒱 𑒦𑓄 𑒣𑒰𑒥𑒱 𑒩𑒯𑒪 𑒕𑒪𑒰𑒯।

𑒩𑒰𑒖𑒰 𑒣𑒳𑒩𑒴𑒩𑒫𑒰 𑒋𑒏 𑒠𑒱𑒢 𑒁𑒣𑒢 𑒩𑒰𑒖 𑒣𑓂𑒩𑒰𑒮𑒰𑒠 𑒧𑒹 𑒔𑒳𑒣𑒔𑒰𑒣 𑒥𑒻𑒮𑒪 𑒅𑒩𑓂𑒫𑒬𑒲 𑒏𑒹 𑒡𑓂𑒨𑒰𑒢 𑒧𑒹 𑒢𑒱𑒧𑒑𑓂𑒢 𑒕𑒪𑒰𑒯। 𑒞𑒰𑒯𑒱 𑒮𑒧𑒨 𑒩𑒰𑒖𑓂𑒨 𑒖𑓂𑒨𑒼𑒞𑒱𑒭𑒲 𑒏𑒹 𑒣𑒠𑒰𑒩𑓂𑒣𑒝 𑒦𑒹𑒪। 𑒁𑒔𑒏𑓂𑒏𑒹 𑒯𑒳𑒢𑒏 𑒠𑒵𑒭𑓂𑒙𑒱 𑒣𑒳𑒩𑒴𑒩𑒫𑒰𑒏 𑒮𑒼𑒗𑒰 𑒩𑒰𑒐𑒪 𑒯𑒟𑒹𑒪𑒲 𑒣𑒩 𑒔𑒪𑒱 𑒑𑒹𑒪𑒢𑒱 𑒪 𑒏𑒳𑒞𑒴𑒯𑒪 𑒫𑒬 𑒍 𑒡𑓂𑒨𑒰𑒢 𑒣𑒴𑒩𑓂𑒫𑒏 𑒣𑒳𑒩𑒴𑒩𑒫𑒰𑒏 𑒯𑒟𑒹𑒪𑒲 𑒏𑒹 𑒢𑒱𑒩𑒲𑒏𑓂𑒭𑒝 𑒏𑒩𑓄 𑒪𑒑𑒪𑒰𑒯।𑒣𑓂𑒩𑒮𑒢𑓂𑒢𑒞𑒰 𑒯𑒳𑒢𑒏 𑒧𑒳𑒐 𑒣𑒩 𑒕𑒪𑒏𑒱 𑒅𑒚𑒪। 𑒍 𑒣𑓂𑒩𑒮𑒢𑓂𑒢 𑒦𑒨 𑒥𑒰𑒖𑒱 𑒅𑒚𑒪𑒰𑒯 -

"𑒩𑒰𑒖𑒢𑓂 𑒥𑒴𑒗𑒢𑒰 𑒖𑒰𑒃𑒞 𑒁𑒕𑒱 𑒂𑒯𑒰𑒿 𑒏𑒹 𑒖𑒲𑒫𑒢𑒮𑓀𑒑𑒱𑒢𑒲𑒏 𑒮𑒰𑒟 𑒁𑒞𑒱 𑒬𑒲𑒒𑓂𑒩 𑒦𑒹𑒙𑒨 𑒥𑒪𑒰 𑒁𑒕𑒱"।

𑒩𑒰𑒖𑒰 𑒏𑒹 𑒧𑒳𑒐 𑒣𑒩 𑒅𑒠𑒰𑒮 𑒮𑒢 𑒧𑒳𑒮𑓂𑒏𑒰𑒢 𑒣𑓂𑒩𑒑𑒙 𑒦𑒹𑒪𑒢𑒱 𑒤𑒹𑒩 𑒍 𑒑𑓀𑒦𑒲𑒩 𑒯𑒼𑒃𑒞 𑒩𑒰𑒖 𑒖𑓂𑒨𑒼𑒞𑒱𑒭𑒲 𑒮𑓄 𑒣𑒳𑒕𑒪𑒟𑒱 -

"𑒏𑒞𑒹𑒏 𑒠𑒱𑒢 𑒧𑒹 𑒁𑒣𑒢𑒹𑒏 𑒥𑒰𑒞 𑒮𑒞𑓂𑒨 𑒯𑒼𑒨𑒞 𑒥𑓂𑒩𑒰𑒯𑓂𑒧𑒝 𑒠𑒹𑒫"?

"𑒁𑒡𑒱𑒏𑒞𑒧 𑒕𑓁𑒧𑒰𑒮! 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒋𑒏 𑒑𑒼𑒙 𑒮𑒧𑒮𑓂𑒨𑒰 𑒠𑒹𑒐𑒱 𑒩𑒯𑒪 𑒕𑒲 𑒩𑒰𑒖𑒢𑓂"!

"𑒍 𑒏𑒟𑒱 𑒟𑒱𑒏 𑒠𑒹𑒫𑒞𑒰"?

"𑒠𑒰𑓀𑒣𑒞𑓂𑒨 𑒮𑒳𑒐 𑒥𑒯𑒳𑒞 𑒏𑒧 𑒁𑒕𑒱 𑒩𑒰𑒖𑒢𑓂 𑒁𑒣𑒢𑒹𑒏 𑒯𑒟𑒹𑒪𑒲 𑒧𑒹। 𑒂𑒯𑒰𑒿 𑒏𑒹 𑒣𑒞𑓂𑒢𑒲 𑒏𑒹 𑒫𑒱𑒨𑒼𑒑 𑒧𑒹 𑒂𑒡𑒰 𑒅𑒧𑓂𑒩 𑒥𑒱𑒞𑒰𑒫𑒨 𑒣𑒛𑓃𑒞 𑒩𑒰𑒖𑒢𑓂"।

𑒩𑒰𑒖 𑒖𑓂𑒨𑒼𑒞𑒱𑒭𑒲 𑒏𑒹𑒩 𑒥𑒰𑒞 𑒮𑒿 𑒩𑒰𑒖𑒰 𑒏𑒹 𑒅𑒞𑓂𑒮𑒰𑒯 𑒮𑒧𑒰𑒣𑓂𑒞 𑒦𑒨 𑒑𑒹𑒪। 𑒯𑒳𑒢𑒏𑒰 𑒦𑒩𑒞𑒧𑒳𑒢𑒱 𑒏𑒹𑒩 𑒬𑓂𑒩𑒰𑒣𑒏 𑒮𑓂𑒧𑒩𑒝 𑒂𑒥𑒱 𑒑𑒹𑒪𑒢𑒱। 𑒣𑒳𑒢𑓁 𑒠𑒳𑓁𑒐𑒲 𑒦𑒨 𑒑𑒹𑒪𑒰𑒯 𑒩𑒰𑒖𑒰 𑒣𑒳𑒩𑒴𑒩𑒫𑒰। 𑒍 𑒑𑒳𑒧𑒮𑒳𑒧 𑒦𑓄 𑒑𑒹𑒪𑒟𑒱। 𑒩𑒰𑒖 𑒖𑓂𑒨𑒼𑒞𑒱𑒭𑒲 𑒏𑒏𑓂𑒭 𑒧𑒹 𑒫𑓂𑒨𑒰𑒣𑓂𑒞 𑒧𑒾𑒢 𑒏𑒹 𑒞𑒼𑒛𑓃𑒪𑒟𑒱-

"𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒁𑒣𑒢𑒹𑒏 𑒖𑒲𑒫𑒢𑒮𑓀𑒑𑒱𑒢𑒲 𑒏𑒼𑒢𑒼 𑒮𑒰𑒡𑒰𑒩𑒝 𑒩𑒧𑒝𑒲 𑒢𑒯𑒱 𑒯𑒼𑒨𑒞𑒲𑒯 𑒩𑒰𑒖𑒢𑓂"𑒪

𑒏𑒳𑒞𑒴𑒯𑒪 𑒫𑒬 𑒣𑒳𑒩𑒴𑒩𑒫𑒰 𑒣𑒴𑒕𑒪𑒟𑒱 - "𑒬𑒹𑒩"?

"𑒏𑒳𑒢𑒼 𑒠𑒱𑒫𑓂𑒨 𑒢𑒰𑒩𑒲𑒏 𑒨𑒼𑒑 𑒁𑒕𑒱"।

𑒣𑒳𑒩𑒴𑒩𑒫𑒰 𑒣𑒳𑒢𑓁 𑒑𑓀𑒦𑒲𑒩 𑒦𑓄 𑒑𑒹𑒪𑒟𑒱। 𑒯𑒳𑒢𑒏 𑒧𑒼𑒢 𑒧𑒹 𑒅𑒩𑓂𑒫𑒬𑒲𑒏 𑒮𑓂𑒧𑒩𑒝 𑒞𑒲𑒫𑓂𑒩 𑒫𑒹𑒑 𑒮𑒿 𑒯𑒱𑒪𑒏𑒼𑒩 𑒧𑒰𑒩𑓄 𑒪𑒑𑒪𑒢𑒱। 𑒧𑒼𑒢 𑒧𑒹 𑒙𑒲𑒮 𑒮𑒢 𑒅𑒚𑓄 𑒪𑒑𑒪𑒢𑒱। 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒁𑒣𑒢 𑒂𑓀𑒞𑒩𑒱𑒏 𑒫𑓂𑒨𑒟𑒰 𑒏𑒹 𑒍 𑒮𑓀𑒨𑒧 𑒮𑒿 𑒢𑒱𑒨𑓀𑒞𑓂𑒩𑒱𑒞 𑒏𑓄 𑒪𑒹𑒪𑒟𑒱। 𑒁𑒣𑒢 𑒫𑓂𑒨𑒫𑒯𑒰𑒩 𑒮𑒿 𑒧𑒼𑒢𑒏 𑒫𑓂𑒨𑒟𑒰 𑒣𑓂𑒩𑒑𑒙 𑒢𑒯𑒱 𑒯𑒼𑒧𑒨 𑒠𑒹𑒪𑒟𑒱 𑒩𑒰𑒖 𑒖𑓂𑒨𑒼𑒞𑒱𑒭𑒲 𑒣𑒩।

𑒩𑒰𑒖 𑒖𑓂𑒨𑒼𑒞𑒱𑒭𑒲 𑒮𑒿 𑒋𑒧𑓂𑒯𑒩-𑒍𑒧𑓂𑒯𑒩 𑒏𑒹 𑒩𑒰𑒖𑓂𑒨 𑒮𑒿 𑒮𑓀𑒥𑓀𑒡𑒱𑒞 𑒥𑒰𑒞 𑒯𑒼𑒧𑒨 𑒪𑒑𑒪𑒢𑒱 । 𑒣𑒳𑒩𑒴𑒩𑒫𑒰 𑒯𑒰𑓀 - 𑒯𑒴𑓀 𑒧𑒹 𑒁𑒢𑒧𑒢𑒰𑒨𑒪 𑒦𑒰𑒫 𑒮𑒿 𑒖𑒫𑒰𑒥 𑒠𑒻𑒞 𑒩𑒯𑒪𑒟𑒱। 𑒯𑒳𑒢𑒏 𑒡𑓂𑒨𑒰𑒢 𑒞𑓄 𑒮𑓂𑒫𑒩𑓂𑒑 𑒪𑒼𑒏 𑒧𑒹 𑒥𑒻𑒮𑒪 𑒁𑒣𑒢 𑒣𑓂𑒩𑒹𑒨𑒮𑒲𑒏 𑒢𑒱𑒏𑒙 𑒣𑒯𑒳𑓀𑒔𑒱 𑒑𑒹𑒪 𑒕𑒪𑒢𑒱।

𑒡𑒩𑒧𑒱 𑒠𑒱𑒢 𑒃𑒢𑓂𑒠𑓂𑒩𑒏 𑒮𑓀𑒫𑒰𑒠 𑒂𑒨𑒪। 𑒞𑒲𑒢 𑒠𑒱𑒢 𑒅𑒣𑒩𑒰𑒢𑓂𑒞 𑒫𑒱𑒬𑒹𑒭 𑒏𑒰𑒩𑓂𑒨 𑒫𑒬 𑒠𑒹𑒫 𑒮𑒦𑒰 𑒯𑒼𑒧𑒨 𑒏𑒹 𑒕𑒪। 𑒍𑒯𑒱 𑒮𑒦𑒰 𑒧𑒹 𑒣𑒳𑒩𑒴𑒩𑒫𑒰𑒏 𑒅𑒣𑒮𑓂𑒟𑒱𑒞𑒱 𑒂𑒫𑒬𑓂𑒨𑒏 𑒕𑒪, 𑒮𑓂𑒫𑒩𑓂𑒑𑒏 𑒁𑒢𑓂𑒨-𑒬𑒰𑒮𑒏 𑒯𑒼𑒨𑒫𑒰𑒏 𑒏𑒰𑒩𑒝𑒰𑒖। 𑒯𑒳𑒢𑒏 𑒁𑒢𑒳𑒣𑒮𑓂𑒟𑒱𑒞𑒱 𑒧𑒹 𑒏𑒳𑒢𑒼 𑒫𑒱𑒬𑒹𑒭 𑒏𑒰𑒩𑓂𑒨𑒫𑒰𑒯𑒲 𑒏𑒼𑒢𑒰 𑒦𑒨 𑒮𑒏𑒻𑒞 𑒕𑒪 ?

𑒣𑒳𑒩𑒴𑒩𑒫𑒰 𑒏𑒹 𑒅𑒣𑒨𑒳𑒏𑓂𑒞 𑒁𑒫𑒮𑒩 𑒦𑒹𑒙 𑒑𑒹𑒪 𑒅𑒩𑓂𑒫𑒬𑒲 𑒮𑒿 𑒦𑒹𑒙 𑒏𑒩𑒫𑒰𑒏। 𑒍 𑒬𑒲𑒒𑓂𑒩 𑒮𑓂𑒫𑒩𑓂𑒑 𑒖𑒨𑒫𑒰𑒏 𑒞𑒻𑒨𑒰𑒩𑒲 𑒏𑒩𑓄 𑒪𑒑𑒪𑒰𑒯 । 𑒞𑒞𑓂𑒣𑒬𑓂𑒔𑒰𑒞 𑒍 𑒫𑒱𑒠𑒰 𑒦𑒹𑒪𑒰𑒯 𑒁𑒧𑒩𑒣𑒳𑒩 𑒏𑒹 𑒠𑒱𑒬𑒰 𑒧𑒹 । 𑒩𑒟 𑒯𑒳𑒢𑒏𑒰 𑒑𑓀𑒞𑒫𑓂𑒨 𑒣𑒟 𑒣𑒩 𑒞𑒲𑒫𑓂𑒩 𑒑𑒞𑒱 𑒮𑒿 𑒪𑓄 𑒑𑒹𑒪𑒢𑒱 । 𑒮𑓂𑒫𑒩𑓂𑒑 𑒧𑒹 𑒣𑒯𑒳𑓀𑒔𑒱 𑒍 𑒮𑒩𑓂𑒫𑒣𑓂𑒩𑒟𑒧 𑒠𑒹𑒫𑒹𑒢𑓂𑒠𑓂𑒩 𑒮𑒿 𑒦𑒹𑒙 𑒏𑒹𑒪𑒟𑒱, 𑒞𑒞𑓂𑒣𑒬𑓂𑒔𑒰𑒞 𑒢𑓀𑒠𑒢𑒏𑒰𑒢𑒢 𑒧𑒹

जाकय़ उर्वशी सँ भेंट कय़ अपन विरह वेदना के शांत कय़ हृदय तृप्त केलथि।

तत्पश्चात कतेक दिन तक देव सभा भेल जाहि में राजा सम्मिलित भय़ कार्य़ निष्पादन केलथि। सभा समाप्त भेलाक उपरांत पुरूरवा के पुनः पृथ्वी पर आबय़ पड़लनि।

आब ओ प्रत्येक मास स्वर्ग लोक जाय़ लगलाह। कारण स्वयं इन्द्र के कहनाम छल -

' स्वर्गक शासन व्यवस्था के संचालन में राजा पुरूरवा के अनुमति एवं सहयोग आवश्यक हैत'।

स्वर्ग लोक जाय़ पर ओ उर्वशी सँ भेंट अवश्य करथि। दिन प्रतिदिन उर्वशी-पुरूरवाक प्रेम प्रगाढ़ सँ प्रगाढ़तम भेल गेल। प्रेमाग्नि के ज्वाला दुनू के हृदय में तीव्र सँ तीव्रतम होइत गेल।

- -

राजा पुरूरवाक रथ वायु वेग सँ आकाश मार्ग सऽ चलल जा रहल छल। पुरूरवा ओहि रथ में सवार छलाह। हुनकर मोन अत्यंत प्रसन्न छलनि। मोन में उत्साह छलनि। "पिया मिलन केर आस" - मनुष्य के स्वर्ग तक खींचि लऽ जाइत अछि! राजा पुरूरवा तऽ ओहुना स्वर्गक शासन के अर्ध अधिपति छलाह।

मंद सुगंधित पवन मन-प्राण के शीतलता प्रदान कऽ रहल छल। आकाश में छिटपुट बादल एम्हर-ओम्हर घूमि रहल छल। एहि कारण पृथ्वी हुनका धुंध में लपटायल मात्र एक गोल दृष्टिगत भय़ रहल छल। ओ प्रसन्नता में किछु-किछु गुनगुनाइत जा रहल छलाह। बहुत रास मूल्यवान उपहार हुनक रथ में भरल पड़ल छल। उर्वशी के देवाक वास्ते बड़ हुलास सँ ओ ई सभ उपहार तैयार करौने छलाह। रथ तीव्र गति सँ अपन मार्ग पर चलैत रहल।

आब रथ दूसर दिशा में घूमि गेल। किछु काल धरि ओहि दिशा में चलैत रहल।

राजा पुरूरवा रथ के गति तीव्र केलनि। ओ शीघ्र!अति शीघ्र अपन गंतव्य पर पहुँचि जाय के चाहैत रहथि। दसो दिशा मे नीरवता व्याप्त छल। अचक्के हुनक दृष्टि दक्षिण दिशा मे घूमि गेलनि। ओम्हर किछु रथ उड़ैत हुनका दृष्टिगोचर भेल। राजा पुरूरवा आश्चर्यचकित भऽ गेलाह।

'ई रथ तऽ दानव निर्मित लगैत अछि' - राजा पुरूरवा मोनहि मोन सोचलनि।

'मुदा दानव के आकाश मार्ग मे तऽ होयबाक नहि चाही' - मोन मे सोचैत राजा पुरूरवा अपन रथ ओहि दिशा मे घुमा देलनि। पुरूरवा के रथ आब पूर्व दृष्ट दानव निर्मित रथ के पाछू लागि गेल। आब अनेक रथ हुनका देखबा मे आबय लागल, जे पंक्तिबद्ध भय चलि रहल छल। पुरूरवा के मोन मे आशंका होमय लागल -

'ई तऽ दानव के रथ अछि, अवश्य एहि सब रथ के लऽ कऽ स्वर्ग लोक सऽ दानव आबि रहल होयत' - सोचलथि पुरूरवा। रथ आब अत्यंत निकट पहुँचि गेल छल। ओ अगिला रथ के रोकबा हेतु तीव्र स्वर मे आवाज लगौलथि, मुदा ओ सब आओर तीव्र गति सँ भागय लागल। ई देखि राजा के अनहोनी के आशंका होमय लागल।

पुरूरवा अपन रथ के गति आओर तीव्र कय दानवक रथ सँ आगू निकालि देलथि। आब हुनक दृष्टि एक रथ सँ टकरायल। अरे! ई की भेल ! ओहि रथ मे तऽ राजा के अपन प्रेयसी उर्वशी छथीह। संगहि छथीह उर्वशीक प्रिय सखी चित्रलेखा! राजा के एक झलक उर्वशी के भेंट गेलनि! राजा के झलक पाबि एक करुण चित्कार निकलि पड़ल उर्वशी के कंठ सँ अपन रक्षा हेतु! ओह! दानव राज केशी चोर सन स्वर्गक दुनू अप्सरा के हरण कय पड़ा रहल अछि! हठात् पुरूरवा के मस्तिष्क मे ई बात बिजली सन चमकि उठल ! राजा झट अपन तलवार निकालि लेलथि! ओहि रथ सऽ पहिलहि तलवार निकलि गेल छल। दुनू के मध्य युद्ध होमय लागल। देखिते-देखैत मे आग्नेयास्त्र के प्रयोग करय लागल केशी। किछु क्षण पुरूरवा किंकर्तव्यविमूढ़ सन भऽ

𑒑𑒹𑒪𑒰𑒯। 𑒏𑒹𑒬𑒲 𑒏𑒹 𑒠𑓂𑒫𑒰𑒩𑒰 𑒂𑒑𑓂𑒢𑒹𑒨𑒰𑒮𑓂𑒞𑓂𑒩𑒏 𑒣𑓂𑒩𑒨𑒼𑒑 𑒏𑒩𑒥𑒰 𑒮𑒿𑓄 𑒏𑓂𑒭𑒳𑒥𑓂𑒡 𑒦𑓄 𑒩𑒰𑒖𑒰 𑒣𑒳𑒩𑒴𑒩𑒫𑒰 𑒁𑒣𑒢 𑒞𑒪𑒫𑒰𑒩 𑒤𑒹𑒏𑒱 𑒬𑒲𑒒𑓂𑒩 𑒠𑒱𑒫𑓂𑒨 𑒁𑒮𑓂𑒞𑓂𑒩𑒏 𑒣𑓂𑒩𑒨𑒼𑒑 𑒏𑒩𑓄 𑒪𑒰𑒑𑒪𑒟𑒱। 𑒂𑒥 𑒠𑒳𑒢𑒴 𑒏𑒹 𑒧𑒡𑓂𑒨 𑒒𑒢𑒒𑒼𑒩 𑒨𑒳𑒠𑓂𑒡 𑒯𑒼𑒧𑒨 𑒪𑒰𑒑𑒪। 𑒋𑒯𑒱 𑒁𑒣𑓂𑒩𑒞𑓂𑒨𑒰𑒬𑒱𑒞 𑒂𑒏𑓂𑒩𑒧𑒝 𑒮𑓄 𑒍𑒢𑒰 𑒞𑓄 𑒠𑒰𑒢𑒫𑒩𑒰𑒖 𑒏𑒱𑒕𑒳 𑒒𑒥𑒛𑓃𑒰 𑒑𑒹𑒪 𑒕𑒪 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒠𑒰𑒢𑒫𑒏 𑒯𑒾𑒮𑒪𑒰 𑒥𑒳𑒪𑓀𑒠 𑒕𑒪, 𑒏𑒰𑒩𑒝 𑒬𑒞𑓂𑒩𑒳 𑒢𑒱𑒞𑒰𑓀𑒞 𑒁𑒮𑒑𑒩 𑒕𑒪। 𑒒𑒧𑒰𑒮𑒰𑒢 𑒨𑒳𑒠𑓂𑒡 𑒯𑒼𑒧𑒨 𑒪𑒰𑒑𑒪।

𑒣𑒳𑒩𑒴𑒩𑒫𑒰 𑒋𑒯𑒱 𑒨𑒳𑒠𑓂𑒡 𑒮𑒿𑓄 𑒏𑒢𑒱𑒏𑒼 𑒫𑒱𑒔𑒪𑒱𑒞 𑒢𑒯𑒱 𑒦𑒹𑒪𑒟𑒱। 𑒍 𑒞𑓄 𑒏𑓂𑒩𑒼𑒡 𑒮𑓄 𑒅𑒢𑓂𑒧𑒞𑓂𑒞 𑒕𑒪𑒰𑒯। 𑒂𑒐𑒱𑒩 𑒠𑒰𑒢𑒫𑒩𑒰𑒖 𑒏𑒹𑒬𑒲 𑒯𑒳𑒢𑒏 𑒣𑓂𑒩𑒱𑒨𑒞𑒧𑒰 𑒣𑒩 𑒁𑒣𑒢 𑒏𑒳𑒠𑒵𑒭𑓂𑒙𑒱 𑒩𑒐𑒢𑒹 𑒕𑒪! 𑒁𑒣𑒢 𑒣𑓂𑒩𑒱𑒨𑒞𑒧𑒰 𑒣𑒩 𑒅𑒚𑒨 𑒥𑒪𑒰 𑒯𑒰𑒟 𑒏𑒹 𑒏𑒙𑒥𑒰 𑒯𑒹𑒞𑒳 𑒍 𑒁𑒣𑒢 𑒣𑒴𑒩𑓂𑒝 𑒬𑒏𑓂𑒞𑒱 𑒮𑒿𑓄 𑒨𑒳𑒠𑓂𑒡 𑒏𑒩𑓄 𑒩𑒯𑒪 𑒕𑒪𑒰𑒯। 𑒁𑒢𑒹𑒏𑒼 𑒩𑒰𑒏𑓂𑒭𑒮 𑒁𑒣𑒢 𑒣𑓂𑒩𑒰𑒝 𑒑𑓀𑒫𑒰𑒍𑒪। 𑒂𑒥 𑒥𑒯𑒳𑒞 𑒏𑒧 𑒠𑒰𑒢𑒫 𑒠𑒵𑒭𑓂𑒙𑒱𑒑𑒼𑒔𑒩 𑒦𑓄 𑒩𑒯𑒪 𑒕𑒪। 𑒣𑒳𑒩𑒴𑒩𑒫𑒰 𑒏𑒹 𑒅𑒞𑓂𑒮𑒰𑒯 𑒋𑒫𑓀 𑒨𑒳𑒠𑓂𑒡 𑒏𑒹 𑒑𑒞𑒱 𑒁𑒞𑓂𑒨𑓀𑒞 𑒞𑒲𑒫𑓂𑒩 𑒫𑒹𑒑 𑒧𑒹 𑒂𑒥𑒱 𑒑𑒹𑒪 𑒕𑒪। 𑒩𑒰𑒖𑒰 𑒂𑒥 𑒧𑒰𑒨𑒰𑒮𑓂𑒞𑓂𑒩 𑒏𑒹 𑒣𑓂𑒩𑒨𑒼𑒑 𑒏𑒹𑒪𑒟𑒱। 𑒠𑒰𑒢𑒫 𑒏𑒹 𑒁𑒢𑒹𑒏𑒼 𑒣𑒳𑒩𑒴𑒩𑒫𑒰 𑒠𑒵𑒭𑓂𑒙𑒱𑒑𑒼𑒔𑒩 𑒯𑒼𑒧𑒨 𑒪𑒰𑒑𑒪𑒰𑒯। 𑒍 𑒮𑒦 𑒫𑒰𑒮𑓂𑒞𑒫𑒱𑒏 𑒣𑒳𑒩𑒴𑒩𑒫𑒰 𑒏𑒹 𑒔𑒱𑒢𑓂𑒯𑒱𑒞 𑒢𑒯𑒱 𑒏𑒨 𑒮𑒏𑒪𑒰𑒯, 𑒂 𑒫𑒰𑒮𑓂𑒞𑒫𑒱𑒏 𑒣𑒳𑒩𑒴𑒩𑒫𑒰 𑒏𑒹 𑒕𑒼𑒛𑓃𑒱 𑒏𑓄 𑒁𑒢𑓂𑒨 𑒕𑒰𑒨𑒰 𑒣𑒳𑒩𑒴𑒩𑒫𑒰 𑒮𑒿𑓄 𑒨𑒳𑒠𑓂𑒡𑒩𑒞 𑒦𑒨 𑒑𑒹𑒪𑒟𑒱।

𑒂𑒥 𑒩𑒰𑒖𑒰 𑒁𑒣𑒢 𑒥𑒩𑒕𑒲 𑒢𑒱𑒏𑒰𑒪𑒱 𑒪𑒹𑒪𑒟𑒱 𑒂 𑒋𑒏𑒩 𑒣𑓂𑒩𑒨𑒼𑒑 𑒏𑒹𑒬𑒲 𑒣𑒩 𑒏𑒹𑒪𑒟𑒱। 𑒍𑒏𑒩 𑒕𑒰𑒞𑒲 𑒮𑓄 𑒩𑒏𑓂𑒞 𑒏𑒹 𑒡𑒰𑒩 𑒗𑒩𑒢𑒰 𑒮𑒢 𑒥𑒯𑒨 𑒪𑒰𑒑𑒪। 𑒏𑒹𑒬𑒲 𑒖𑒞𑒹𑒏 𑒥𑒹𑒩 𑒞𑒪𑒫𑒰𑒩𑒏 𑒫𑒰𑒩 𑒏𑒋𑒪 𑒍 𑒣𑒳𑒩𑒴𑒩𑒫𑒰 𑒏𑒹 𑒏𑒫𑒔𑒥𑒠𑓂𑒡 𑒥𑒰𑒯𑒳 𑒮𑓄 𑒙𑒏𑒩𑒰𑒏𑓄 𑒫𑒰𑒨𑒳 𑒧𑒹 𑒫𑒱𑒪𑒲𑒢 𑒯𑒼𑒧𑒨 𑒪𑒰𑒑𑒪। 𑒂𑒥 𑒏𑒹𑒬𑒲 𑒧𑒴𑒩𑓂𑒕𑒱𑒞 𑒦𑒨 𑒩𑒟 𑒧𑒹 𑒐𑒮𑒱 𑒣𑒛𑓃𑒪।

𑒁𑒣𑒢 𑒩𑒰𑒖𑒰 𑒏𑒹 𑒧𑒴𑒩𑓂𑒕𑒱𑒞 𑒣𑒰𑒥𑒱 𑒠𑒰𑒢𑒫 𑒑𑒝 𑒦𑒨𑒰𑒢𑒏 𑒯𑒳𑓀𑒏𑒰𑒩 𑒦𑒩𑒨 𑒪𑒰𑒑𑒪। 𑒍 𑒮𑒦 𑒣𑒳𑒩𑒴𑒩𑒫𑒰 𑒏𑒹 𑒁𑒐𑒢 𑒔𑒩𑒱 𑒩𑒟 𑒞𑒏 𑒂𑒥𑒻 𑒮𑓄 𑒩𑒼𑒏𑒱 𑒩𑒯𑒪 𑒕𑒪। 𑒣𑒳𑒢𑓁 𑒂𑒑𑓂𑒢𑒹𑒨𑒰𑒮𑓂𑒞𑓂𑒩 𑒏𑒹 𑒣𑓂𑒩𑒨𑒼𑒑 𑒩𑒰𑒖𑒰 𑒣𑒳𑒩𑒴𑒩𑒫𑒰 𑒠𑓂𑒫𑒰𑒩𑒰 𑒏𑒋𑒪 𑒑𑒹𑒪। 𑒂𑒥 𑒖𑒞𑒹𑒏 𑒑𑒢𑒪-𑒔𑒳𑒢𑒪 𑒠𑒰𑒢𑒫 𑒑𑒝 𑒥𑒔𑒪 𑒕𑒪𑒰𑒯 𑒍 𑒮𑒦 𑒫𑒰𑒨𑒳𑒧𑓀𑒛𑒪 𑒧𑒹 𑒢𑒩𑓂𑒞𑓂𑒞𑒢 𑒏𑒩𑒻𑒞 𑒐𑒮𑓄 𑒪𑒰𑒑𑒪।

𑒣𑒳𑒩𑒴𑒩𑒫𑒰 𑒁𑒣𑒢 𑒩𑒟 𑒮𑓄 𑒅𑒕𑒪𑒱 𑒧𑒰𑒩𑒱 𑒏𑒹𑒬𑒲 𑒏𑒹 𑒩𑒟 𑒧𑒹 𑒣𑓂𑒩𑒫𑒱𑒭𑓂𑒙 𑒦𑒨 𑒑𑒹𑒪𑒟𑒱, 𑒋𑒫𑓀 𑒏𑒹𑒬𑒲 𑒏𑒹 𑒩𑒟 𑒮𑓄 𑒢𑒱𑒏𑒰𑒪𑒱 𑒦𑒴𑒧𑓀𑒛𑒪 𑒏𑒹 𑒠𑒱𑒬𑒰 𑒧𑒹 𑒤𑒹𑒏 𑒠𑒹𑒪𑒟𑒱। 𑒣𑒳𑒢𑓁 𑒍𑒏𑒩 𑒩𑒟 𑒮𑓄 𑒅𑒩𑓂𑒫𑒬𑒲 𑒋𑒫𑓀 𑒔𑒱𑒞𑓂𑒩𑒪𑒹𑒐𑒰 𑒏𑒹 𑒁𑒣𑒢 𑒩𑒟 𑒏𑒹 𑒠𑒱𑒬𑒰 𑒧𑒹 𑒅𑒕𑒰𑒪𑒱 𑒠𑒹𑒪𑒟𑒱। 𑒍 𑒠𑒳𑒢𑒴 𑒮𑒐𑒲 𑒂𑒬𑓂𑒫𑒮𑓂𑒞 𑒦𑒨 𑒩𑒟 𑒧𑒹 𑒥𑒻𑒮 𑒑𑒹𑒪𑒱। 𑒂𑒥 𑒣𑒳𑒩𑒴𑒩𑒫𑒰 𑒮𑓂𑒫𑒨𑓀 𑒋𑒏 𑒅𑒕𑒰𑒪 𑒦𑒩𑒪 𑒂 𑒁𑒣𑒢 𑒩𑒟 𑒧𑒹 𑒣𑓂𑒩𑒫𑒱𑒭𑓂𑒙 𑒦𑓄 𑒑𑒹𑒪𑒰𑒯। 𑒩𑒟 𑒣𑒳𑒢𑓁 𑒔𑒪𑒢𑒰𑒃 𑒣𑓂𑒩𑒰𑒩𑓀𑒦 𑒏𑒋𑒪। 𑒂𑒥 𑒍 𑒫𑒱𑒣𑒲𑒞

𑒠𑒱𑒬𑒰 𑒧𑒹 (𑒮𑓂𑒫𑒩𑓂𑒑𑒏 𑒠𑒱𑒬𑒰 𑒧𑒹) 𑒖𑒰 𑒩𑒯𑒪 𑒕𑒪।

𑒅𑒩𑓂𑒫𑒬𑒲 𑒁𑒣𑒢 𑒣𑓂𑒩𑒱𑒨𑒞𑒧 𑒏𑒹 𑒣𑒰𑒥𑒱 𑒦𑒰𑒫-𑒫𑒱𑒦𑒼𑒩 𑒦𑓄 𑒩𑒯𑒪 𑒕𑒪𑒲𑒯। 𑒯𑒳𑒢𑒏 𑒣𑓂𑒩𑒮𑒢𑓂𑒢𑒞𑒰 𑒏𑒹 𑒏𑒳𑒢𑒼 𑒮𑒲𑒧𑒰 𑒢𑒯𑒱 𑒕𑒪। 𑒨𑒻𑒯 𑒮𑓂𑒟𑒱𑒞𑒱 𑒣𑒳𑒩𑒴𑒩𑒫𑒰 𑒏𑒹 𑒕𑒪। 𑒅𑒩𑓂𑒫𑒬𑒲 𑒏𑒹 𑒮𑒳𑒩𑒏𑓂𑒭𑒱𑒞 𑒁𑒣𑒢 𑒩𑒟 𑒧𑒹 𑒂𑒢𑒱 𑒩𑒰𑒖𑒰 𑒁𑒞𑒱 𑒣𑓂𑒩𑒮𑒢𑓂𑒢 𑒕𑒪𑒰𑒯। 𑒣𑓂𑒩𑒮𑒢𑓂𑒢 𑒧𑒳𑒐 𑒯𑒿𑒮𑒻𑒞 𑒩𑒰𑒖𑒰 𑒏𑒯𑒪𑒟𑒱-

"𑒨𑒠𑒱 𑒯𑒧 𑒮𑒯𑒲 𑒔𑒱𑒢𑓂𑒯𑒱 𑒩𑒯𑒪 𑒕𑒲 𑒞𑓄 𑒂𑒯𑒰𑒿 𑒮𑒧𑓂𑒦𑒫𑒞𑓁 𑒔𑒱𑒞𑓂𑒩𑒪𑒹𑒐𑒰 𑒟𑒱𑒏𑒯𑒳𑒿। 𑒂𑒯𑒰𑒿 𑒠𑒳𑒢𑒴 𑒮𑒐𑒲 𑒣𑒰𑒞𑒰𑒪 𑒪𑒼𑒏𑒏 𑒨𑒰𑒞𑓂𑒩𑒰 𑒣𑒩 𑒦𑓂𑒩𑒧𑒝 𑒏𑒹 𑒫𑒰𑒮𑓂𑒞𑒹 𑒖𑒰 𑒩𑒯𑒪 𑒕𑒪𑒯𑒳𑒿? 𑒯𑒿 ! 𑒮𑓂𑒫𑒩𑓂𑒑 𑒪𑒼𑒏 𑒧𑒹 𑒂𑒥 𑒂𑒯𑒰𑒿 𑒮𑒦 𑒏𑒹 𑒠𑒹𑒐𑓄 𑒏𑒹 𑒪𑒹𑒪 𑒏𑒱𑒕𑒳 𑒢𑒯𑒱 𑒥𑒔𑒪 𑒕𑒪"?

𑒔𑒱𑒞𑓂𑒩𑒪𑒹𑒐𑒰 - "𑒩𑒰𑒖𑒢𑓂 𑒂𑒯𑒰𑒿 𑒏𑒹 𑒯𑓀𑒮𑒲 𑒮𑒴𑒗𑒻𑒞 𑒁𑒕𑒱, 𑒂 𑒯𑒧 𑒮𑒦 𑒁𑒞𑓂𑒨𑓀𑒞 𑒦𑒨𑒑𑓂𑒩𑒮𑓂𑒞 𑒦𑓄 𑒑𑒹𑒪 𑒕𑒪𑒯𑒳𑒿"।

"𑒄 𑒔𑒼𑒩 𑒏𑒼𑒢𑒰 𑒣𑒏𑒛𑓃𑒪𑒏 𑒂𑒯𑒰𑒿 𑒠𑒳𑒢𑒴 𑒮𑒐𑒲 𑒏𑒹"?

"𑒄 𑒯𑒧𑒩𑒰 𑒢𑒯𑒱 𑒅𑒩𑓂𑒫𑒬𑒲 𑒮𑓄 𑒣𑒴𑒕𑒥 𑒞𑓄 𑒚𑒲𑒏 𑒩𑒯𑒞। 𑒏𑒱𑒋𑒏 𑒮𑒐𑒲!𑒞𑒼 𑒔𑒳𑒣 𑒏𑒱𑒋𑒏 𑒕𑒯, 𑒩𑒰𑒖𑒢𑓂 𑒏𑒹 𑒣𑓂𑒩𑒬𑓂𑒢 𑒏𑒹 𑒖𑒫𑒰𑒥 𑒠𑒯𑒳𑒢"!

"𑒯𑒧!𑒯𑒧!𑒯𑒧 𑒏𑒯𑒱𑒨𑒢𑒱? 𑒯𑒿 𑒩𑒰𑒖𑒢𑓂 ! 𑒫𑒰𑒮𑓂𑒞𑒫 𑒧𑒹 𑒠𑒼𑒭 𑒯𑒧𑒩 𑒕𑒪"।

"𑒯𑒧 𑒨𑒻𑒯 𑒞𑓄 𑒣𑒴𑒕𑒻𑒞 𑒕𑒲! 𑒍𑒏𑒩 𑒯𑒰𑒟 𑒧𑒹 𑒏𑒼𑒢𑒰 𑒣𑒛𑓃𑒪𑒯𑒳𑒿 𑒂𑒯𑒰𑒿 𑒠𑒳𑒢𑒴"?

𑒅𑒩𑓂𑒫𑒬𑒲 𑒏𑒹 𑒧𑒡𑒳𑒩 𑒮𑓂𑒫𑒩 𑒑𑒳𑓀𑒖𑒱𑒞 𑒯𑒼𑒧𑒨 𑒪𑒰𑒑𑒪। 𑒣𑒳𑒩𑒴𑒩𑒫𑒰 𑒏𑒹 𑒏𑒩𑓂𑒝 𑒑𑒯𑓂𑒫𑒩 𑒧𑒹 𑒯𑒳𑒢𑒏 𑒂𑒫𑒰𑒖 𑒁𑒧𑒵𑒞 𑒥𑒴𑒢𑓂𑒠 𑒮𑒢 𑒙𑒣-𑒙𑒣 𑒙𑒣𑒏𑓄 𑒪𑒰𑒑𑒪। 𑒍 𑒢𑒱𑒩𑒢𑓂𑒞𑒩 𑒁𑒣𑒢 𑒠𑒵𑒭𑓂𑒙𑒱 𑒅𑒩𑓂𑒫𑒬𑒲 𑒣𑒩 𑒖𑒧𑒾𑒢𑒹 𑒕𑒪𑒰𑒯। 𑒅𑒩𑓂𑒫𑒬𑒲 𑒩𑒰𑒖𑒰 𑒏𑒹 𑒢𑒱𑒩𑒢𑓂𑒞𑒩 𑒁𑒣𑒢 𑒧𑒳𑒐 𑒏𑒹 𑒢𑒱𑒯𑒰𑒩𑒻𑒞 𑒠𑒹𑒐𑒱 𑒪𑒖𑓂𑒖𑒰 𑒫𑒬 𑒥𑒲𑒔-𑒥𑒲𑒔𑒧𑒹 𑒁𑒣𑒢 𑒂𑒿𑒐𑒱 𑒏𑒹 𑒣𑒪𑒏 𑒏𑒹 𑒣𑒩𑓂𑒠𑒰 𑒮𑓄 𑒗𑒰𑒿𑒣𑒱 𑒪𑒻𑒟𑒱। 𑒫𑒰𑒞𑒰𑒫𑒩𑒝 𑒧𑒹 𑒅𑒩𑓂𑒫𑒬𑒲 𑒏𑒹 𑒂𑒫𑒰𑒖 𑒑𑒳𑓀𑒖𑒱𑒞 𑒦𑓄 𑒩𑒯𑒪 𑒕𑒪, 𑒂 𑒩𑒰𑒖𑒰 𑒯𑒳𑒢𑒏 𑒧𑒡𑒳𑒩 𑒮𑓂𑒫𑒩 𑒮𑒳𑒢𑒱 𑒁𑒣𑒢 𑒮𑒳𑒡-𑒥𑒳𑒡 𑒥𑒱𑒮𑒰𑒩𑒢𑒹 𑒖𑒰 𑒩𑒯𑒪 𑒕𑒪𑒰𑒯 -

"𑒁𑒣𑒢 𑒏𑒏𑓂𑒭 𑒧𑒹 𑒥𑒻𑒮𑒪 -𑒥𑒻𑒮𑒪 𑒖𑒐𑒢𑒱 𑒯𑒧𑒩 𑒧𑒼𑒢 𑒏𑒳𑒝𑓂𑒚𑒱𑒞 𑒯𑒼𑒧𑒨 𑒪𑒰𑒑𑒪, 𑒯𑒧 𑒔𑒱𑒞𑓂𑒩𑒪𑒹𑒐𑒰 𑒪𑒑 𑒣𑒯𑒳𑓀𑒔𑒪𑒯𑒳𑒿। 𑒍𑒏𑒩𑒰 𑒢𑒲𑒠 𑒮𑒿𑓄 𑒖𑒑𑒰𑒍𑒪, 𑒣𑒳𑒢𑓁 𑒦𑓂𑒩𑒧𑒝 𑒏𑒩𑒥𑒰𑒏 𑒨𑒼𑒖𑒢𑒰 𑒥𑒢𑒰𑒍𑒪"।

"𑒫𑒰𑒯 𑒏𑒞𑒹𑒏 𑒢𑒲𑒏 𑒥𑒰𑒞 ! 𑒖𑒫𑒰𑒥 𑒢𑒯𑒱 𑒂𑒯𑒰𑒿 𑒏𑒹 𑒮𑒾𑒠𑒩𑓂𑒨𑒧𑒨𑒲 𑒠𑒹𑒫𑒲-𑒑𑒝!𑒁𑒩𑓂𑒨

रात्रि-प्रहर आ घूमस के शौक! आ उहो केकर! सुंदरता के देवी-ग्राम के! वाह-वाह! की कहब ! की आहाँ सभ के ज्ञात नहि, कि जे केओ देखत आहाँ सभ के। आहाँ के सुंदरता ओकर तस प्राण हरण कस लेत। अगर ओ कहितु शक्ति नाप्पैवला होयत तखन वलपूर्वक आहाँ के उठा कस अपन शयनागार के श्रृंगार बनाओत"।

"जाऊ! छोड़ि दियि! हम नहि बतायब आब आगु कहितो। आहाँ तस हमर हँसी उड़ायब लागलहुँ।आहाँ हमरा बना रहल छी"। उर्वशी हृदय मे प्रसन्न होइत मुदा ऊपर सस मधुर क्रोध देखाबैत बजलीह -

"नहि-नहि आहाँ कहु ने। आहाँ के बेलाक सामर्थ्य तस ब्रह्मा जी के नहि छलनि, तखन हमरा कोन हिम्मत जे आहाँ के बनायब"?

"कहि दिहुन चित्रलेखा आब तो बना दिहुन, हम नहि बाजब कहितु" - उर्वशी मान देखाबैत बजलीह।

"नहि गे दाइ हम नहि कहबइ कहितो ! हम दू गोटे के बीच बाजस बाली के छी" - चित्रलेखा मुस्काइत कहलीह।

"की हम आ तो अलग-अलग स्वामी के थिकहुँ "?

"अवश्य! पहिले नहि छलहुँ, मुदा आब भस गेलहुँ"ल

"भला से कोना "!

"एकर प्रत्यक्ष प्रमाण साक्षात राजा पुरूरवा छथि। तहू सस बढ़ि कस आहाँ दुनू के एकहि सुर मे धड़कैत हृदय अछि जे, एकहि कथा कहि रहल अछि "।

"अच्छा आब हम बुझलहुँ, अहुँ उर्वशी के हृदय के धड़कन चिन्हि गेलहुँ अछि! “

राजा पुरूरवा मुस्काइत बाजि उठलाह।

"हँ!ओ अपन धड़कन संग एकहि नाम लैत रहैत छैक, आ ओ नाम आहाँक थिकि राजन्"।

𑒔𑒱𑒞𑓂𑒩𑒪𑒹𑒐𑒰 𑒏𑒹 𑒧𑒳𑒐 𑒮𑒿𑓄 𑒄 𑒥𑒰𑒞 𑒮𑒳𑒢𑒱 𑒅𑒩𑓂𑒫𑒬𑒲 𑒑𑓀𑒦𑒲𑒩 𑒦𑒨 𑒑𑒹𑒪𑒲𑒯।

𑒒𑒥𑒛𑓃𑒰𑒅 𑒖𑒳𑒢𑒱 𑒮𑒐𑒲, 𑒯𑒧 𑒞𑓄 𑒁𑒯𑒰𑒿 𑒏𑒹 𑒩𑒰𑒖𑒠𑒰𑒩 𑒟𑒱𑒏𑒯𑒳𑒿। 𑒁𑒯𑒰𑒿 𑒏𑒹 𑒄 𑒥𑒰𑒞 𑒏𑒳𑒢𑒼 𑒞𑒹𑒮𑒩 𑒏𑒹 𑒏𑒰𑒢 𑒞𑒏 𑒢𑒯𑒱 𑒣𑒯𑒳𑓀𑒔𑒞"।

, "𑒯𑒧 𑒞𑓄 𑒮𑒳𑒢𑒨𑒱 𑒪𑒹𑒪𑒯𑒳𑒿 ! 𑒢𑒯𑒱 𑒏𑒲! 𑒞𑒹𑒮𑒩 𑒏𑒰𑒢 𑒞𑒏 𑒞𑓄 𑒥𑒰𑒞 𑒖𑒰 𑒣𑒯𑒳𑓀𑒔𑒪"। - 𑒣𑒳𑒩𑒴𑒩𑒫𑒰 𑒯𑓀𑒮𑒻𑒞-𑒯𑓀𑒮𑒻𑒞 𑒥𑒖𑒪𑒰𑒯।

"𑒏𑒟𑒲 𑒮𑒳𑒢𑒪𑒯𑒳𑒿 𑒁𑒯𑒰𑒿"? - 𑒅𑒩𑓂𑒫𑒬𑒲 𑒣𑒴𑒕𑒪𑒟𑒱।

"𑒫𑒻𑒯𑒫𑒻𑒯𑒏𑒱𑒁𑒯𑒰𑒿𑒣𑒳𑒩𑒴𑒩𑒫𑒰 𑒏𑒹 𑒧𑒳𑒐 𑒮𑓄 𑒂𑒫𑒰𑒖 𑒢𑒯𑒱 𑒢𑒱𑒏𑒪𑒱 𑒣𑒰𑒍𑒪 𑒒𑒥𑒩𑒰𑒯𑒙 𑒧𑒹 ।

"𑒂𑒨𑒂𑒨𑒂𑒨 " -

𑒁𑒣𑒢 𑒖𑒲𑒯 𑒢𑒱𑒏𑒰𑒪𑒱 𑒏𑓄 𑒢𑒏𑒪 𑒅𑒞𑒰𑒩𑓄 𑒪𑒑𑒪𑒲𑒯 𑒅𑒩𑓂𑒫𑒬𑒲 𑒣𑒳𑒩𑒴𑒩𑒫𑒰 𑒏𑒹। 𑒄 𑒠𑒹𑒐𑒱 𑒔𑒱𑒞𑓂𑒩𑒪𑒹𑒐𑒰 𑒂 𑒣𑒳𑒩𑒴𑒩𑒫𑒰 𑒠𑒳𑒢𑒴 𑒑𑒼𑒙𑒹 𑒯𑓀𑒮𑓄 𑒪𑒑 𑒪𑒟𑒱। 𑒂𑒥 𑒅𑒩𑓂𑒫𑒬𑒲 𑒮𑓀𑒏𑒼𑒔 𑒫𑒬 𑒋𑒫𑓀 𑒪𑒖𑓂𑒖𑒰 𑒮𑓄 𑒁𑒣𑒢 𑒠𑒵𑒭𑓂𑒙𑒱 𑒗𑒳𑒏𑒰 𑒪𑒹𑒪𑒟𑒱। 𑒏𑒱𑒕𑒳 𑒠𑒹𑒩 𑒞𑒏 𑒧𑒾𑒢 𑒫𑓂𑒨𑒰𑒣𑓂𑒞 𑒩𑒯𑒪 𑒯𑒳𑒢𑒏𑒰 𑒞𑒲𑒢𑒴 𑒏𑒹 𑒧𑒡𑓂𑒨, 𑒣𑒳𑒢𑓁 𑒔𑒱𑒞𑓂𑒩𑒪𑒹𑒐𑒰 𑒥𑒖𑒪𑒟𑒱 -

"𑒮𑓂𑒫𑒩𑓂𑒑 𑒪𑒼𑒏 𑒞𑓄 𑒮𑓀𑒏𑒙 𑒮𑓄 𑒣𑒳𑒢𑓁 𑒒𑒹𑒩𑒰 𑒑𑒹𑒪 𑒥𑒳𑒗𑒰𑒃𑒞 𑒁𑒕𑒱। 𑒂𑒥 𑒞𑓄 𑒯𑒧𑒩 𑒮𑒥𑒯𑒏 𑒣𑓂𑒩𑒞𑒱𑒭𑓂𑒚𑒰 𑒐𑒞𑒩𑒰 𑒧𑒹 𑒣𑒛𑓃𑒪 𑒁𑒕𑒱"।

"𑒢𑒯𑒱 𑒂𑒥 𑒋𑒯𑒹𑒢 𑒏𑒱𑒕𑒳 𑒢𑒯𑒱 𑒯𑒼𑒨𑒞, 𑒏𑒱𑒋𑒏 𑒞𑓄 𑒅𑒞𑓂𑒣𑒰𑒞𑒏 𑒖𑒛𑓃 𑒏𑒹𑒬𑒲 𑒧𑒩𑒱 𑒑𑒹𑒪 𑒁𑒕𑒱"। - 𑒩𑒰𑒖𑒰 𑒣𑒳𑒩𑒴𑒩𑒫𑒰 𑒯𑒳𑒢𑒏𑒰 𑒠𑒳𑒢𑒴 𑒏𑒹 𑒂𑒬𑓂𑒫𑒮𑓂𑒞 𑒏𑒹𑒪𑒟𑒱।

𑒔𑒱𑒞𑓂𑒩𑒪𑒹𑒐𑒰 𑒧𑒾𑒢 𑒦𑓄 𑒑𑒹𑒪𑒲𑒯। 𑒅𑒩𑓂𑒫𑒬𑒲 𑒧𑒾𑒢 𑒦𑓀𑒑 𑒏𑒹𑒪𑒟𑒱 -

"𑒄 𑒠𑒳𑒩𑓂𑒒𑒙𑒢𑒰 𑒧𑒰𑒞𑓂𑒩 𑒁𑒯𑒰𑒿 𑒏𑒹 𑒏𑒰𑒩𑒝 𑒦𑒹𑒪 "।

"𑒏𑒲! 𑒏𑒟𑒲 𑒏𑒯𑒪𑒯𑒳𑒿 ! 𑒯𑒧 𑒟𑒱𑒏𑒯𑒳𑒿 𑒋𑒏𑒩 𑒏𑒰𑒩𑒝! 𑒯𑒧𑒩𑒰 𑒏𑒰𑒩𑒝 𑒦𑒹𑒪 𑒄 𑒠𑒳𑒩𑓂𑒒𑒙𑒢𑒰 ! 𑒄 𑒏𑒼𑒢𑒰 𑒏𑒯𑒱 𑒮𑒏𑒻𑒞 𑒕𑒲 𑒁𑒯𑒰𑒿"? - 𑒣𑒳𑒩𑒴𑒩𑒫𑒰 𑒣𑒴𑒕𑒪𑒟𑒱।

"𑒯𑒿! 𑒯𑒧𑒩 𑒯𑒵𑒠𑒨 𑒏𑒹 𑒔𑒼𑒩𑒲 𑒏𑒹𑒪𑒯𑒳𑒿 𑒁𑒯𑒰𑒿!𑒯𑒧 𑒍𑒏𑒩 𑒞𑒪𑒰𑒬 𑒏𑒩𑒻𑒞 𑒣𑒯𑒳𑓀𑒔𑒪𑒯𑒳𑒿 𑒅𑒠𑓂𑒨𑒰𑒢 𑒧𑒹, 𑒂 𑒍𑒞𑒯𑒱 𑒄 𑒠𑒳𑒩𑓂𑒒𑒙𑒢𑒰 𑒦𑓄 𑒑𑒹𑒪 " - 𑒅𑒩𑓂𑒫𑒬𑒲𑒏 𑒋𑒯𑒱 𑒥𑒰𑒞 𑒣𑒩 𑒔𑒱𑒞𑓂𑒩𑒪𑒹𑒐𑒰 𑒂 𑒣𑒳𑒩𑒴𑒩𑒫𑒰 𑒠𑒳𑒢𑒴 𑒯𑓀𑒮𑓄 𑒪𑒑𑒪𑒟𑒱।

"𑒁𑒯𑒰𑒿 𑒁𑒣𑒢 𑒯𑒵𑒠𑒨 𑒏𑒹 𑒫𑒱𑒭𑒨 𑒧𑒹 𑒔𑒱𑒞𑓂𑒩𑒪𑒹𑒐𑒰 𑒮𑓄 𑒣𑒴𑒕𑒱 𑒪𑒱𑒞𑒯𑒳𑒿 𑒞𑓄 𑒔𑒼𑒩𑒏 𑒢𑒰𑒧 𑒄 𑒥𑒞𑒰 𑒠𑒱𑒞𑒟𑒱, 𑒞𑒐𑒢 𑒁𑒯𑒰𑒿 𑒏𑒹 𑒔𑒼𑒩 𑒏𑒹 𑒞𑒪𑒰𑒬 𑒏𑒩𑒥𑒰 𑒯𑒹𑒞𑒳 𑒅𑒠𑓂𑒨𑒰𑒢 𑒧𑒹 𑒖𑒰𑒨 𑒏𑒹

आवश्यकता नहि होइत"।
पुनः एक बेर सम्मिलित ठहाका पसरि गेल। एहि प्रकार सभ हँसी-ठिठोली सभ परिपूर्ण बात करैत-करैत ओ आनंद पूर्वक कखनि ओ लोकनि अमरावती पहुँचि गेलथि किनको ध्यान नहि भऽ सकलनि कहियो काल पूर्व के दुर्घटना के ओ सभ आनंद मय वातावरण मे बिसरि गेल छलाह।

क्रमशः

अपन मंतव्य ggajendra@videha.com **पर पठाउ।**

३.७संतोष कुमार राय 'बटोही' मंगरौना (धारावाहिक उपन्यास १२म खेप)

संतोष कुमार राय 'बटोही'

'मंगरौना' (धारावाहिक उपन्यास- बारहम खेप)

आब हम थाकि गेलहुँ अछि दौड़ैत-दौड़ैत बेदम भऽ गेलहुँ हम। आब हमरा सँ

𑒢𑒯𑒱 𑒯𑒼𑒨𑒞 । 𑒫𑒵𑒠𑓂𑒡𑒰 𑒖𑒰𑒨𑒞 𑒁𑒕𑒱- 𑒣𑒰𑒋𑒩 𑒙𑒳𑒙𑒱 𑒑𑒹𑒪। 𑒢𑒰𑒢𑓂𑒯𑒱𑒙𑒰 𑒮𑒿 𑒠𑒾𑒛𑓃 𑒩𑒯𑒪 𑒕𑒲। 𑒁𑒣𑒢𑒼 𑒨𑒞𑒨 𑒥𑒙𑒼𑒯𑒱 𑒥𑒢 𑒕𑒲। 𑒥𑒙𑒼𑒯𑒱 𑒢𑒰𑒧 𑒂𑒥 𑒯𑒧𑒩𑒰 𑒢𑒲𑒏 𑒢𑒯𑒱 𑒪𑒰𑒑𑒱 𑒩𑒯𑒪 𑒁𑒕𑒱। 𑓒𑓐𑓐𑓒 𑒧𑒹 𑒯𑒧𑒩 𑒧𑒱𑒞𑓂𑒩 𑒂𑒍𑒩 𑒑𑒳𑒩𑒳𑒖𑒲 𑒛𑒽॰ 𑒏𑒬𑒱𑒢 𑒏𑒰𑒧𑒲𑒑𑒩 𑒯𑒧𑒩𑒰 𑒄 𑒢𑒰𑒧 𑒠𑒹𑒪𑒟𑒱, 𑒣𑒩𑒢𑓂𑒞𑒳 𑒂𑒥 𑒫𑒵𑒠𑓂𑒡𑒰 𑒖𑒰𑒨𑒞 𑒁𑒕𑒱 𑒄 𑒢𑒰𑒧 𑒩𑒰𑒐𑒱 𑒏𑓄 𑒯𑒧 𑒣𑒻𑒒 𑒑𑒪𑒞𑒲 𑒏𑒹𑒪𑒯𑒳𑒿 𑒁𑒕𑒱। 𑒂𑒥 𑒏𑒞𑒹𑒏 𑒠𑒱𑒫𑒮 𑒨𑒞𑒨 𑒠𑒾𑒛𑓃𑒻𑒞 𑒩𑒯𑒴 ? 𑒧𑒼𑒢 𑒟𑒰𑒏𑒱 𑒑𑒹𑒪 𑒁𑒕𑒱। 𑒥𑒙𑒼𑒯𑒱 𑒂𑒥 𑒢𑒯𑒱 𑒩𑒯𑒥 𑒯𑒧।

𑒏𑒬𑒱𑒢𑒖𑒲 𑒏𑒹𑒩 𑒣𑓂𑒩𑒰𑒩𑒧𑓂𑒦𑒱𑒏 𑒂𑒖𑒰𑒠𑒲 𑒕𑒲। 𑒍 𑒧𑓀𑒑𑒩𑒾𑒢𑒰 𑒑𑒰𑒧𑒏 𑒋𑒏𑒙𑒰 𑒣𑒻𑒒 𑒫𑒱𑒠𑓂𑒫𑒰𑒢 𑒕𑒟𑒱। 𑒯𑒰𑒪𑒱𑒨𑒰 𑒣𑒩 𑒯𑒳𑒢𑒏𑒩 𑒖𑒱𑒢𑒑𑒲 𑒕𑒢𑓂𑒯𑒱। 𑒩𑒹𑒪𑒫𑒹 𑒏𑒹𑒩 𑒢𑒾𑒏𑒩𑒲 𑒮𑒿 𑒍 𑒩𑒱𑒙𑒰𑒨𑒩 𑒠𑓄 𑒠𑒹𑒪𑒟𑒱𑒢𑓂𑒯। 𑒯𑒧𑒩𑒰 𑒫𑒱𑒔𑒰𑒩𑒹 𑒄 𑒯𑒳𑒢𑒏𑒩 𑒣𑒻𑒒 𑒑𑒪𑒞𑒲 𑒕𑒪𑒢𑓂𑒯𑒱। 𑒣𑒩𑒱𑒫𑒰𑒩 𑒮𑒿 𑒯𑒳𑒢𑒏𑒰 𑒥𑒛𑓃 𑒣𑓂𑒩𑒹𑒧 𑒕𑒪𑒢𑓂𑒯𑒱। 𑒠𑒹𑒬𑒏 𑒩𑒰𑒖𑒡𑒰𑒢𑒲 𑒠𑒱𑒪𑓂𑒪𑒲 𑒧𑒹 𑒏𑒩𑒱𑒁𑒩 𑒥𑒢𑒫𑒻 𑒏𑒹𑒿 𑒏𑒼𑒬𑒱𑒬 𑒏𑒹𑒪𑒟𑒱 , 𑒣𑒩𑒢𑓂𑒞𑒳 𑒧𑒰𑒮𑒏𑒧𑓂𑒨𑒳𑒢𑒱𑒏𑒹𑒬𑒢 𑒧𑒹 𑒛𑒱𑒑𑓂𑒩𑒲 𑒩𑒯𑒪𑒰𑒏 𑒥𑒰𑒠𑒼 𑒥𑒹𑒮𑒲 𑒠𑒱𑒢 𑒨𑒞𑒨 𑒍 𑒮𑒏𑓂𑒮𑒹𑒮 𑒢𑒯𑒱 𑒦𑒹𑒪𑒟𑒱। 𑒩𑒹𑒛𑒱𑒨𑒼 𑒖𑒩𑓂𑒢𑒪𑒱𑒖𑓂𑒧 𑒧𑒹 𑒣𑒲𑒖𑒲 𑒛𑒱𑒣𑓂𑒪𑒼𑒧𑒰 𑒕𑒢𑓂𑒯𑒱। 𑒥𑒲𑒋𑒛 𑒂𑒍𑒩 𑒋𑒧𑒋𑒛 𑒕𑒟𑒱। 𑒣𑒲𑒋𑒔-𑒛𑒲 𑒏𑒹𑒩 𑒛𑒱𑒑𑓂𑒩𑒲 𑒕𑒢𑓂𑒯𑒱, 𑒣𑒩𑒢𑓂𑒞𑒳 𑒯𑒳𑒢𑒏𑒩 𑒫𑒱𑒔𑒰𑒩 𑒏𑒢𑒱𑒏𑒼 𑒮𑒿 𑒢𑒯𑒱 𑒧𑒱𑒪𑒻𑒞 𑒕𑒢𑓂𑒯𑒱। 𑒍 𑒧𑓀𑒑𑒩𑒾𑒢𑒰 𑒑𑒰𑒧𑒏 𑒧𑒰𑒩𑓂𑒏𑓂𑒮 𑒕𑒟𑒱।

𑒏𑒯𑒱 𑒬𑒳𑒩𑒳𑒂𑒞 𑒢𑒿 𑒏𑒩𑒻𑒞 𑒕𑒟𑒱, 𑒣𑒩𑒢𑓂𑒞𑒳 𑒍 𑒏𑒰𑒖 𑒧𑒿𑒯𑒑𑒰𑒃 𑒧𑒹 𑒤𑒿𑒮𑒱 𑒖𑒰𑒨𑒞 𑒕𑒢𑓂𑒯𑒱। 𑒮𑓀𑒮𑓂𑒟𑒰 𑒂𑒍𑒩 𑒮𑓀𑒮𑓂𑒟𑒰𑒢 𑒥𑒢𑒹𑒥𑒰𑒏 𑒯𑒳𑒢𑒏𑒰 𑒮𑒿 𑒏𑒱𑒨𑒼 𑒮𑒼𑒔𑒱𑒨𑒼 𑒮𑒏𑒻𑒞 𑒕𑒲। 𑒂𑒖𑒳 𑒨𑒞𑒨 𑒍 𑒁𑒣𑒢 𑒮𑒱𑒠𑓂𑒡𑒰𑓀𑒞 𑒣𑒩 𑒁𑒛𑒱𑒑 𑒕𑒟𑒱। 𑒁𑒣𑒢𑒹 𑒂𑒣 𑒏𑒹𑒿 𑒒𑒩 𑒧𑒹 𑒥𑒢𑓂𑒠 𑒏𑒹𑒢𑒹 𑒩𑒯𑒻𑒞 𑒕𑒟𑒱। 𑒏𑒢𑒱𑒏𑒼 𑒮𑒿 𑒧𑒹𑒪𑒖𑒼𑒪 𑒢𑒯𑒱। 𑒑𑒰𑒧𑒏 𑒫𑒱𑒠𑓂𑒫𑒞𑒰 𑒏𑒹𑒩 𑒄 𑒑𑒞𑒱 𑒯𑒧𑒩𑒰 𑒥𑒙𑒼𑒯𑒱 𑒥𑒢𑒾𑒢𑒹 𑒁𑒕𑒱।

𑒄 𑒑𑒾𑒛𑓃𑒑𑒰𑒧𑒰 𑒑𑒰𑒧 𑒕𑒣𑒱𑒨𑒰। 𑒖𑒢𑒞𑒰 𑒯𑒩𑒱𑒯𑒩 𑒠𑒞𑓂𑒞 𑒅𑒔𑓂𑒔 𑒫𑒱𑒠𑓂𑒨𑒰𑒪𑒨, 𑒑𑒾𑒛𑓃𑒑𑒰𑒧𑒰 𑒮𑒿 𑓑𑓙𑓙𑓙 𑒧𑒹 𑒍 𑒠𑓂𑒫𑒱𑒞𑒲𑒨 𑒬𑓂𑒩𑒹𑒝𑒲 𑒮𑒿 𑒅𑒞𑓂𑒞𑒲𑒩𑓂𑒝 𑒦𑒹𑒪𑒰𑒯 𑒁𑒕𑒱। 𑒯𑒧𑒩𑒰 𑒮𑒿 𑒍 𑒋𑒏 𑒏𑓂𑒪𑒰𑒮 𑒮𑒱𑒢𑒱𑒨𑒩 𑒕𑒟𑒱। 𑒯𑒹𑒧𑒩𑒰𑒧 , 𑒫𑒰𑒮𑒳𑒠𑒹𑒫, 𑒂𑒢𑓀𑒠, 𑒁𑒖𑒨, 𑒁𑒧𑒩 𑒚𑒰𑒏𑒳𑒩 𑒂𑒍𑒩 𑒪𑒪𑒫𑒼𑒔 𑒄 𑒮𑒥 𑒏𑒱𑒨𑒼 𑒋𑒏 𑒫𑒻𑒔 𑒏𑒹𑒩 𑒫𑒱𑒠𑓂𑒨𑒰𑒩𑓂𑒟𑒲 𑒕𑒟𑒱।

लालबोच जी केर दिल्ली एनसीआर मे अपन एम्ब्रैडरी केर फैक्ट्री छन्हि। अपन मशीन बैठौने छथि। ओ बी ए एम ए करबा मे विश्वास नहि केलाथि। डिजाइन मे कोर्स कऽ के बिजनेस करबाक हिनकर मोन भेलन्हि। नहु-नहु गति सँ ओ आगा बढ़ि रहल छथि। दोसर केर फैक्ट्री मे डिजाइनर केर नौकरी छोड़लाक बाद पहिने एकटा कपड़ा मे जड़ी काज केर मशीन गड्ढा कॉलोनी मे लगौलाथि। आब वो दोसर मशीन लगौलाथि। मोन हरषित भेल। सुभाष कैं शादी केर रिसप्शन मे दिल्ली मे होटल मे मिलल छलाथि। इ मंगरौना गामक नाम कऽ रहल छथि।

गरीब आओर माय़-बापक मुइलाक बाद की हाल होइत छै से हरेराम केर जिनगी सँ बुझि सकैत छी। तीनि भैयारी मे हरेराम सबसँ छोट छथि। सबसँ नम्बर आओर माँझिल कोलकाता मे स्थापित भऽ गेलाह। हरेराम पढ़बा मे नीक रहैत, परञ्च गरीबी प्रतिभा कैं मारि देलकन्हि। बंबई मे काज करबा लेल गेल छलाथि। एकटा आँखि पहिनहि भगवान लऽ लेने छलन्हि। किछु घटना मे ततेक ने मारि लगलैन्ह जे हिनकर शरीर बेदम भऽ गेलन्हि। आब ओ घर ओगरने छथि। मजूरी करके जिनगी कटैत छथि।

आनंद केर जिनगी ओना कोना भ गेलैन्ह, नहि पता अछि। कॉमर्स राखि कऽ वो दरभंगा मे अल्लाह मोहल्ला मे गणौर भगत लॉज मे वो पढ़ैत छलाह। कॉमर्स केर नीक विद्यार्थी भऽ गेल छलाह, परञ्च हुनका की भेलन्हि? ओ दिमागी रूपेण बीमार छथि। राँची सँ सेहो ईलाज भेलन्हि, परञ्च वो ठीक नहि भेलाह। लोक कहैत छै जे ठकुरानी कैं शिष्यत्व ग्रहण केलाक बाद ओ बेसी सोचऽ लगलथिन्ह, तैं बताह भऽ गेलाह। भगवान जानै पता नहि हुनका की भेलन्हि!!

आनंदजी भरि गाम घुमि अबैत छथि आओर अपन दलान पर आबि कऽ बैस जायत छथि। ई हिनकर डेली केर रूटिन छियैन्ह। एक दिन दुर्गा स्थान मे हम

પઢ઼ૈત નહિ, ઓ આવિ કઽ કાપી પર કિછુ લિખિ દેલથિન્હ। વિદ્યાર્થી સભ ઠાઢ઼ ભેલ છલ, પરન્તુ ઓ એકટા બાલક કેર મુખડ઼ા લિખને છલાથિ।

હમ પુછલયિન્હ- કી સમાચાર અછિ આનંદજી ?
ઓ કિછુ નહિ બજલાહ। મુઁહ વિચિકવૈત ચલિ ગેલાથિ। ગામક પ્રતિભા કેર અઇ પ્રકારેણ દુર્ગતિ હોયત દેખિ કઽ કનિકો ક્રોધ આબિ જાયત। આનંદ જી આવ જિનગીભરિ ઓહિના રહતાહ। હુનકા સઁ છોટ ભાઈ કેઁ દૂટા બાલક ભેલૈન્હ, પરન્તુ ઓ ઓહિના રહિ ગેલાહ।

વાસુદેવ જી ગણિત વિષય સઁ પીએચ-ડી કેને છથિ। પ્લસ ટૂ વિદ્યાલય વાયોપ્સી મે શિક્ષક ભેલાહ અછિ। દુર્ગા પૂજા સમિતિ કેર કોષાધ્યક્ષ છથિ। ૨૦૧૧ સઁ ઓ અઇ પદ કેઁ સંભાલને છથિ। હિનકર વિયાહ હંડાવરદાર ભેલ નહૈન્હ। ઓ કહૈત છથિ ઘર મે કિયો ઉઠ઼-બીઠ઼ લગૌને અછિ। ભગતા સભ લગ દૌડ઼ લગાવૈત છથિન્હ। હુનકર કનિયાઁ દરભંગા મે અંગ્રેજ રહૈત છથિ।ઓ અંગ્રેજ મંગરૌના મે રહૈત છથિ। ઓ સ્ત્રેન વિયાહ નહિ કરતાહ આઓર હુનકર કનિયાઁ સેહો અપન યરા દોસર વિયાહ નહિ કેલિહિ। ઓ અપન જિનગી કેઁ જેના માઁ દુર્ગા કેઁ અર્પણ કઽ દેલથિન્હ।

મંગરૌના ગામ મે વાસુદેવ જી ઓહિના ગેહ જેતાહ મને। હમ્મત કઽકે પુછલયિન્હ - કી દોસર વિયાહ નહિ કરબ સર ? હુનકર આઁખિ લાલ-પીયર ભઽ ગેલૈન્હ। ઓ કહલાથિ - અઇ ગપ કેઁ ચર્ચા નહિ ઉઠાયબ। જિનગી મે એકટા વિયાહ કેલહુઁ। આવ દોસર નહિ કરબ। દેખૈત નહિ છિયિ઼ ઘર મે કિયો આગિ લગૌને અછિ। ઈ આગિ લગૌલ છિયિ઼ કિ મોન વહમ ?

આનંદ આઓર જનાર્દન કે જોડ઼ી ગામ મે ખૂબ જમૈત છલૈક। ગામ મે ' ચુદુર-ખટમલ' શબ્દ કેર પ્રચાર કરબા મે ઈ દુનૂ ગોટે કે હાથ છલૈન્હ। જનાર્દન પઢ઼વા મે સલીટ છલાહ। ઓ તીન સાલ પહિલા વર્ગ મે રહલાહ અછિ। તખનો

𑒏𑒯𑒱𑒨𑒼 𑒣𑒜𑓃𑒪 𑒢𑒯𑒱 𑒦𑒹𑒪𑒻𑒢𑓂𑒯। 𑒞𑒐𑒢 𑒯𑒰𑒩𑒱 𑒏𑓄 𑒧𑒰𑒮𑓂𑒙𑒩 𑒮𑒰𑒯𑒹𑒥 𑒠𑒴𑒮𑒩𑒰 𑒧𑒹 𑒯𑒱𑒢𑒏𑒩 𑒢𑒰𑒧 𑒂𑒑𑒰 𑒥𑒜𑓃𑒰 𑒠𑒹𑒪𑒟𑒱𑒢𑓂𑒯। 𑒏𑒯𑒳𑒢𑒰-𑒏𑒯𑒳𑒢𑒰 𑒏𑒻𑓀 𑒂𑒃 𑒏𑓂𑒪𑒰𑒮 𑒞𑒏 𑒣𑒜𑓃𑒱 𑒏𑓄 𑒏𑒼𑒪𑒏𑒞𑒰 𑒔𑒪𑒱 𑒑𑒹𑒪। 𑒯𑒱𑒢𑒏𑒩 𑒥𑒰𑒥𑒴𑒖𑒲 𑒏𑒼𑒪𑒏𑒞𑒰 𑒏𑒰𑒪𑒲𑒒𑒰𑒙 𑒧𑒹 𑒣𑒳𑒪𑒱𑒮 𑒧𑒹𑒮 𑒧𑒹 𑒐𑒰𑒢𑒰 𑒐𑒹𑒥𑒰𑒏 𑒪𑒹𑒪 𑒢𑒰𑒧 𑒪𑒱𑒐𑒰 𑒠𑒹𑒪𑒟𑒱𑒢𑓂𑒯 𑒂𑒍𑒩 𑒔𑒏𑒩𑒥𑒛𑓃𑒱𑒨𑒰 𑒧𑒹 𑒧𑒼𑒙𑒩 𑒑𑒰𑒛𑓃𑒲 𑒙𑓂𑒩𑒹𑒢𑒱𑓀𑒑 𑒮𑒹𑓀𑒙𑒩 𑒧𑒹 𑒛𑓂𑒩𑒰𑒃𑒫𑒩 𑒥𑒢𑒥𑒰𑒏 𑒪𑒹𑒪 𑒢𑒰𑒧 𑒪𑒱𑒐𑒱 𑒠𑒹𑒪𑒟𑒱𑒢𑓂𑒯। 𑒪𑒰𑒃𑒮𑒹𑓀𑒮 𑒞𑓄 𑒙𑒰𑒏𑒰 𑒠𑓄𑒏𑒹 𑒥𑒢𑒱 𑒑𑒹𑒪𑒻 , 𑒣𑒩𑒘𑓂𑒔 𑒥𑒰𑒥𑒴𑒖𑒲 𑒧𑒳𑒃𑒪𑒰 𑒏𑒹 𑒥𑒰𑒠𑒼 𑒡𑒩𑒱 𑒯𑒳𑒢𑒏𑒰 𑒑𑒰𑒛𑓃𑒲 𑒔𑒪𑒻𑒪𑒹 𑒮𑒲𑒐𑒪 𑒢𑒯𑒱 𑒦𑒹𑒪𑒻𑒢𑓂𑒯। 𑒯𑒳𑒢𑒏𑒩 𑒥𑒹𑒙𑒲 𑒣𑒜𑓃𑒥𑒰 𑒧𑒹 𑒢𑒲𑒏 𑒁𑒕𑒱, 𑒣𑒩𑒘𑓂𑒔 𑒑𑒩𑒲𑒥𑒲 𑒍𑒏𑒩𑒰 𑒂𑒑𑒰 𑒢𑒯𑒱 𑒣𑒜𑓃𑓄 𑒠𑒹𑒞𑒻। 𑒍 𑒬𑓀𑒏𑒩𑒰𑒧𑒰𑒃𑒮𑒢𑒱𑒏 𑒣𑒰𑒅𑒛𑒩 𑒤𑒳𑒿𑒏𑒥𑒰 𑒧𑒹 𑒂𑒑𑒴 𑒕𑒟𑒱।

𑒑𑒰𑒧 𑒧𑒹 𑒥𑒞𑒰𑒯𑒏 𑒮𑓀𑒐𑓂𑒨𑒰 𑒥𑒜𑓃𑒱 𑒩𑒯𑒪 𑒁𑒕𑒱। 𑒠𑒰𑒩𑒴 𑒑𑒰𑒧 𑒧𑒹 𑒥𑒱𑒏𑒰 𑒩𑒯𑒪 𑒁𑒕𑒱। 𑒦𑒰𑓀𑒑, 𑒑𑒰𑒖𑒰 , 𑒠𑒰𑒩𑒴 𑒣𑒲𑒥𑒱 𑒏𑓄 𑒖𑒥𑒢𑒏𑒰 𑒮𑒦 𑒁𑒣𑒢 𑒏𑒣𑒰𑒛𑓃 𑒧𑒹 𑒏𑒰𑒩𑒱𑒐 𑒪𑒹𑒣𑒢𑒹 𑒖𑒰𑒃𑒞 𑒁𑒕𑒱। 𑒢𑒬𑒰 𑒏𑒹 𑒔𑒏𑓂𑒏𑒩 𑒧𑒹 𑒣𑒴𑒩𑒰 𑒑𑒰𑒧 𑒥𑒩𑓂𑒥𑒰𑒠 𑒦𑓄 𑒩𑒯𑒪 𑒁𑒕𑒱।

- 𑒮𑓀𑒞𑒼𑒭 𑒏𑒳𑒧𑒰𑒩 𑒩𑒰𑒨 ' 𑒥𑒙𑒼𑒯𑒱' , 𑒑𑓂𑒩𑒰𑒧-𑒧𑓀𑒑𑒩𑒾𑒢𑒰

𑒌 **𑒩𑒔𑒢𑒰𑒣𑒩 𑒁𑒣𑒢 𑒧𑓀𑒞𑒫𑓂𑒨** ggajendra@videha.com **𑒣𑒩 𑒣𑒚𑒰𑒅।**

𑓓𑓘 𑒂𑒔𑒰𑒩𑓂𑒨 𑒩𑒰𑒧𑒰𑒢𑒢𑓂𑒠 𑒧𑒝𑓂𑒛𑒪-𑒖𑒰𑒞𑒱 𑒥𑒢𑒰𑒧 𑒖𑒰𑒞𑒱𑒫𑒰𑒠𑓂 𑒔𑒩𑒧 𑒮𑓀𑒏𑒙 𑒧𑒳𑒏𑓂𑒞

आचार्य रामानंद मंडल

जाति विनाश जातिवाद चरम संकट मुक्त

१

जाति विनाश जातिवाद

बिहार जाति आधारित गणना (जेहे बिहार सरकार वासे करवेल) पर उच्च न्यायालय, पटना तत्काल प्रभाव से रोक लगा देलक हय।कुछ लोग और आधार पर याचिका दायर कैल रहल हय कि अइसे जातीय विषमता बढत आ दोसर ई कि जनगणना करावे के अधिकारी केन्द्र सरकार हय।जौंकि बिहार सरकार के कहना हय कि ई जनगणना न हय बल्कि एकटा सर्वे हय।आ सर्वे करे के अधिकारी राज्य सरकार होइ हय।

पहिले उच्च न्यायालय गणना पर रोक लगावे सं इंकार क देल रहय।तब याचिका कर्ता सर्वोच्च न्यायालय मे गेल। सर्वोच्च न्यायालय याचिका कर्ता के उच्च न्यायालय मे जाय के आदेश देलत उच्च न्यायालय के आदेश देलन कि

तीन दिन के अंदर अंतरिम फैसला करयातैय आदेश के आलोक मे उच्च न्यायालय अप्पन अंतरिम आदेश मे जाति गत गणना जुलाई - २३तक रोक लगा देलक।अगला सुनवाई जुलाई मे निर्धारित हय।

राज्य सरकार के कहना हय कि लोक कल्याणकारी योजना के लेल सांख्यिकी के आवश्यकता होइ हय। केते बार न्यायालयो एकर जानकारी मांगै छय।एकरा अभाव मे जन कल्याणकारी योजना के लागू करे मे व्यवधान होइ हय।

मंडल आयोग के लागू करे मे दिक्कत भेल रहय।वोइ समय मे १९३१मे भेल रहय जाति गणना के डाटा के आधार पर पिछड़ा वर्ग के २७प्रतिशत आरक्षण शिक्षा आ सेवा क्षेत्र मे देल गेलय। अनुसूचित जाति आ अनुसूचित जन जाति के जनगणना करे के प्रावधान संविधान मे हय। लेकिन सामान्य वर्ग आ पिछड़ा वर्ग के जाति गणना के प्रावधान न हय।त जाति गणना के लेल जनकल्याण के लेल संविधान संशोधन करनाइ आवश्यक होइ जाय छैय। सामान्य वर्ग के बिना जाति गत डाटा के आर्थिक आधार पर १० प्रतिशत आर्थिक आधार पर आरक्षण भेंट गेल।जौकि संविधान मे आर्थिक आधार पर आरक्षण देवे के प्रावधान न हय। संविधान मे केवल सामाजिक आ शैक्षणिक पिछड़ापन के आधार पर शिक्षा आ सेवा क्षेत्र मे आरक्षण देवय के प्रावधान हय।

जौ समाज मे जाति हय त जाति के गणना आवश्यकता हय। तवे लोकर कल्याण के लेल आनुपातिक योजना वनायल जा सकल हय। हर जगह धर्म आ जाति के कालम भरल जाइ हय। लेकिन जौ गिनिती के वात होइ हय त एकर अल्पसंख्यक जाति एकर विरोध करय हय।असल मे गणना के प्रजातंत्र मे महत्व होइ हय आ वोइ गिनिती से घवराइ हय। लोग अप्पन रोटी- वेटी के संवंध अप्पन जाति मे करय हय।हर जाति के अप्पन कल्चर हय। हर जाति के संघ - संघठन हय। संगठन त अंतरराष्ट्रीय स्तर तक वनलेल हय।जातिवाद खूब करत परंतु जाति से घवरायत।कहत कि सामाजिक समरसता हय।आइयो

સમાજ મે જાતીય઼ વિભાજન આ વિભિષતા છય઼। જાતિગત વિષમતા બનલ રહય઼ અઇ લેલ જાતિ આધારિત સર્વે કે વિરોધ કેલ જા રહલ છય઼। માનનીય઼ ઉચ્ચ ન્યાયાલય઼ કે સેહો તથ્ય઼ પર વિચાર કરે કે આવશ્યકતા છય઼।અસલ મે ઇ જાતિ બનામ જાતિવાદ કે લડ઼ાઈ છય઼।

૨

ચરમ સંકટ મુક્ત

રાજેશ્વર પ્રતાપ પ્રતાપગઢ઼ કે પૂર્વ જમીંદાર રહલન।હુનકા તીન સૈય઼ બીઘા જમીન રહૈ।લમ્બા ચૌડ઼ા દૂમંજિલા હવેલી।દૂરા પર દૂ ગો હાથી, દૂ ગો ઘોડ઼ા, દસ જોડ઼ા બૈલ, ચારિ ગો ભૈંસી આ ચારિ ગો ગાય઼ રહૈ।તહિના નૌકર નૌકરાની , ટહલૂ-ટહલની, ગોબર કઢની રહૈ।હર જોતે કે લેલ હરવાહ, માલ જાલ કે દેખભાલ લેલ નૌકર, ખેતી કરે લેલ મજદૂર- મજદૂરનિ આ જેડૈયત રહૈ।કેસ મુકદમા દેખે લેલ મૈનેજર। હાથી કે લેલ મહાવત, ઘોડ઼ા કે લેલ સહસવાર, સ્ટિટિંગ ગાડ઼ી કે લેલ કોચવાન, બૈલગાડ઼ી કે લેલ બહલવાન આ એગો જીપ કે લેલ ડ્રાઇવર રહૈ।

પચ્ચીસ બરખ કે રાજેશ્વર પ્રતાપ શાદી સુદા રહૈ।ઘરવાલી મૃણાલિની જે રામગઢ઼ કે જમીંદાર સૂર્ય઼ પ્રતાપ કે એકલૌતી બેટી રહૈ। બાઇસ બરસ કે મૃણાલિની પાંચવાં તક પઢલ રહૈ। સાઢે પાંચ ફીટ , નાક નક્સ આ શરીર કે કટિંગ ઠીક રહૈ। લેકિન રંગ સે મદ્ધિમ રહૈ।માને કિ શ્યામલા રહૈ। સ્નાતક રાજેશ્વર પ્રતાપ અપને ગોર ભુરાક આ લગભગ છહ ફીટ કે બાંકા જવાન રહૈ।કરિયા મુંછ હુનકા જવાની મે ચાર ચાંદ લગાવે।દૂનૂ અપન જવાની મે ગોતા લગાવૈત પારિવારિક જીવન જીયત રહૈ।

એક દિન રાજેશ્વર પ્રતાપ કે નજર અપન ગોબર કઢની દલિત બચિવા કોસલિયા કે એકલૌતી બેટી રનિયા પર પરલ।રનિયા ઓઇ દિન અપના બિમાર મતારી કે બદલે ગોબર કાઢે આયલ રહૈ। રનિયા ખૂબ સુન્નર રહૈ।અઠારહ બરસ કે રનિયા કે દેખતે રાજેશ્વર પ્રતાપ કે ડકમૂર્ગી લગ ગેલ।માને કિ દેખતે રહ

गेल कनिका देर के बाद राजेश्वर प्रताप बोललन- तू त कोसलिया के बेटी छे ना। रनिया बोललक- जी। राजेश्वर प्रताप बोललन- बहुत दिन के बाद देखलिऔ हए। कहाँ रहैत रहलैय हए। रनिया बोललक- हम अपना मामा इहाँ रहैत रहली हए हमर नानी बिमार रहैत रहल हएनानी के सेवा लल मामा बुला ले रहल हए आबि हमर नानी मर गेलातैरला आबि हम इहे रहबा आर हमरा माय के बुखार लागल हए तैरला काम करे हमहि आ गेली हए।

इ बात सुनके राजेश्वर प्रताप कहलन- हमाय के आराम करे दे आ काम करे तू हि आ।आ राजेश्वर प्रताप माल जाल के घर देखैत हवेली के ओर चल गेलन।

राजेश्वर प्रताप हवेली में त चल अयलन।

लेकिन मन मालजाल के घर में रह गेल।दिल रनिया में अटक गेल। राजेश्वर प्रताप के रात के नीन उड़ गेल।रात में एक बार राजेश्वर प्रताप के मृणालिनी बोललक- कि बात आर नीन न अबैय कि।

राजेश्वर प्रताप आँख मुनने कहलन- कोनो बात ना।नीन आ रहल हए कहके पहिल बार झूठ बोललन।

राजेश्वर प्रताप केहुना क के रात बितलन।माने कि रनिया के इंतजार करैत रहलन।

रनिया गोबर काढे सात बजे सुबह में अयलाउ रहनी के पहरा से मालजाल के घर पहुँचैत रहे। राजेश्वर प्रताप भी मालजाल के घर के मुऐना करे के बहाने आ गेलन। रनिया थोड़ा सकपकायलाऔर रनिया अपना ओढ़नी के समाहर लक जे हरबरायला के कारन नीचा गिर गेल रहे।

राजेश्वर प्रताप बोललन- माय के कि हालत हौउ बुखार कम भेलैर कि ना। रनिया बोललक- ना अभी हाथ-मथा बरा तपत हए। राजा कहिन डागडर के

𑒠𑒫𑒰 𑒔𑒻𑒪 𑒯𑒳𑒋। 𑒩𑒰𑒖𑒹𑒬𑓂𑒫𑒩 𑒣𑓂𑒩𑒞𑒰𑒣 𑒥𑒼𑒪𑒪𑒢- 𑒁𑒔𑓂𑒕𑒹 𑒃 𑒪 𑒋𑒏 𑒮𑒻𑒨 𑒩𑒳𑒣𑒨𑒰 𑒂 𑒧𑒰𑒨 𑒏𑒹 𑒠𑒹 𑒠𑒯𑒱 𑒂 𑒏𑒯𑒱𑒨𑒹 𑒧𑒰𑒪𑒱𑒏 𑒠𑒫𑒰𑒃 𑒪 𑒠𑒹𑒪𑒟𑒳𑒢 𑒯𑒳𑒋।

𑒩𑒢𑒱𑒨𑒰 𑒒𑒩𑒹 𑒑𑒹𑒪 𑒂 𑒧𑒰𑒨 𑒏𑒹 𑒋𑒏 𑒮𑒻𑒨 𑒩𑒳𑒣𑒨𑒰 𑒠𑒹𑒪𑒏 𑒂 𑒏𑒯𑒪𑒏 𑒏𑒱 𑒧𑒰𑒪𑒱𑒏 𑒠𑒫𑒰𑒃 𑒪 𑒠𑒹𑒪𑒟𑒳𑒢 𑒯𑒳𑒋 𑒏𑒾𑒮𑒪𑒱𑒨𑒰 𑒥𑒼𑒪𑒪𑒏- 𑒧𑒰𑒪𑒱𑒏 𑒏𑒹 𑒯𑒧𑒩𑒰 𑒮𑒥 𑒣𑒩 𑒡𑒱𑒨𑒰𑒢 𑒩𑒯𑒻 𑒕𑒻𑒨।

𑒩𑒢𑒱𑒨𑒰 𑒢𑒱𑒞 𑒠𑒱𑒢 𑒏𑒰𑒧 𑒏𑒩𑒹 𑒂𑒫𑒹 𑒪𑒰𑒑𑒪। 𑒩𑒰𑒖𑒹𑒬𑓂𑒫𑒩 𑒣𑓂𑒩𑒞𑒰𑒣 𑒖𑒲 𑒢𑒱𑒞 𑒠𑒱𑒢 𑒩𑒢𑒱𑒨𑒰 𑒮𑒹 𑒧𑒱𑒪 𑒪𑒰𑒑𑒪। 𑒏𑒯𑒱𑒨𑒼 𑒩𑒢𑒱𑒨𑒰 𑒏𑒹 𑒠𑒹𑒩 𑒯𑒼 𑒖𑒰𑒨 𑒞 𑒩𑒰𑒖𑒹𑒬𑓂𑒫𑒩 𑒣𑓂𑒩𑒞𑒰𑒣 𑒫𑓂𑒨𑒰𑒏𑒳𑒪 𑒯𑒼 𑒖𑒰𑒨। 𑒏𑒯𑒱𑒨𑒼 𑒩𑒰𑒖𑒹𑒬𑓂𑒫𑒩 𑒣𑓂𑒩𑒞𑒰𑒣 𑒏𑒹 𑒠𑒹𑒩 𑒯𑒼 𑒖𑒰𑒨 𑒞 𑒩𑒢𑒱𑒨𑒰 𑒫𑓂𑒨𑒰𑒏𑒳𑒪 𑒯𑒼 𑒖𑒰𑒨।𑒧𑒰𑒢𑒹 𑒏𑒹 𑒫𑓂𑒨𑒰𑒏𑒳𑒪𑒞𑒰 𑒠𑒼𑒢𑒼 𑒍𑒩 𑒩𑒯𑒱। 𑒧𑒰𑒢𑒹 𑒏𑒱 𑒃 𑒣𑓂𑒩𑒹𑒧 𑒏𑒹 𑒂𑒯𑒙 𑒩𑒯𑒱।𑒩𑒰𑒖𑒹𑒬𑓂𑒫𑒩 𑒣𑓂𑒩𑒞𑒰𑒣 𑒖𑒲 𑒯𑒫𑒹𑒪𑒲 𑒏𑒹 𑒍𑒩 𑒔𑒪 𑒑𑒹𑒪𑒢।

𑒩𑒢𑒱𑒨𑒰 𑒏𑒰𑒧 𑒏𑒹 𑒁𑒣𑒢𑒰 𑒒𑒩 𑒔𑒪 𑒑𑒹𑒪। 𑒩𑒢𑒱𑒨𑒰 𑒁𑒣𑒢𑒰 𑒧𑒰𑒨 𑒏𑒹 𑒏𑒳𑒕 𑒢 𑒏𑒯𑒪𑒏।𑒦𑒼𑒩 𑒩𑒢𑒱𑒨𑒰 𑒏𑒰𑒧 𑒏𑒩𑒹 𑒂𑒨𑒪। 𑒩𑒰𑒖𑒹𑒬𑓂𑒫𑒩 𑒣𑓂𑒩𑒞𑒰𑒣 𑒖𑒲 𑒂 𑒑𑒹𑒪𑒢। 𑒩𑒰𑒖𑒹𑒬𑓂𑒫𑒩 𑒣𑓂𑒩𑒞𑒰𑒣 𑒣𑒳𑒕𑒪𑒢- 𑒧𑒰𑒨 𑒏𑒹 𑒏𑒱 𑒯𑒰𑒪 𑒔𑒰𑒪 𑒯𑒾𑒅। 𑒩𑒢𑒱𑒨𑒰 𑒏𑒯𑒪𑒏- 𑒡𑒲𑒩𑒹 𑒡𑒲𑒩𑒹 𑒮𑒳𑒡𑒰𑒩 𑒯𑒼 𑒩𑒯𑒪 𑒯𑒻𑒨।

𑒩𑒰𑒖𑒹𑒬𑓂𑒫𑒩 𑒣𑓂𑒩𑒞𑒰𑒣 𑒯𑒫𑒹𑒪𑒲 𑒏𑒹 𑒍𑒩 𑒔𑒪 𑒑𑒹𑒪𑒢।𑒂 𑒩𑒢𑒱𑒨𑒰 𑒁𑒣𑒢𑒰 𑒒𑒩𑒹।

𑒩𑒢𑒱𑒨𑒰 𑒦𑒼𑒩 𑒮𑒫𑒹𑒩𑒹 𑒏𑒰𑒧 𑒏𑒩𑒹 𑒂𑒨𑒪। 𑒩𑒰𑒖𑒹𑒬𑓂𑒫𑒩 𑒣𑓂𑒩𑒞𑒰𑒣 𑒖𑒲 𑒂 𑒑𑒹𑒪𑒢। 𑒩𑒰𑒖𑒹𑒬𑓂𑒫𑒩 𑒣𑓂𑒩𑒞𑒰𑒣 𑒩𑒢𑒱𑒨𑒰 𑒮𑒹 𑒍𑒏𑒩𑒰 𑒧𑒰𑒨 𑒏𑒹 𑒯𑒰𑒪 𑒔𑒰𑒪 𑒣𑒴𑒕𑒪𑒢। 𑒩𑒢𑒱𑒨𑒰 𑒥𑒞𑒾𑒪𑒏 𑒏𑒱 𑒧𑒰𑒨 𑒏𑒹 𑒯𑒰𑒪 𑒔𑒰𑒪 𑒚𑒲𑒏 𑒯𑒼 𑒩𑒯𑒪 𑒯𑒳𑒋। 𑒩𑒢𑒱𑒨𑒰 𑒏𑒹 𑒩𑒰𑒖𑒹𑒬𑓂𑒫𑒩 𑒣𑓂𑒩𑒞𑒰𑒣 𑒏𑒹 𑒮𑒯𑒰𑒢𑒳𑒦𑒴𑒞𑒱 𑒂 𑒫𑓂𑒨𑒑𑓂𑒩𑒞𑒰 𑒣𑓂𑒩𑒹𑒧 𑒏𑒹 𑒍𑒩 𑒥𑒜𑓃𑒹 𑒪𑒰𑒑𑒪

𑒞𑒯𑒱𑒢𑒰 𑒩𑒰𑒖𑒹𑒬𑓂𑒫𑒩 𑒣𑓂𑒩𑒞𑒰𑒣 𑒏𑒹 𑒩𑒢𑒱𑒨𑒰 𑒏𑒹 𑒮𑒳𑒢𑓂𑒠𑒩𑒞𑒰 𑒂𑒏𑒩𑓂𑒭𑒱𑒞 𑒏𑒩𑒹 𑒪𑒰𑒑𑒪 𑒂 𑒫𑓂𑒨𑒑𑓂𑒩𑒞𑒰 𑒣𑓂𑒩𑒹𑒧 𑒏𑒹 𑒛𑒼𑒩 𑒧𑒹𑓀 𑒥𑒰𑓀𑒡𑒹 𑒪𑒰𑒑𑒪।

𑒋𑒢𑒲 𑒧𑒵𑒝𑒰𑒪𑒱𑒢𑒲 𑒩𑒰𑒖𑒹𑒬𑓂𑒫𑒩 𑒣𑓂𑒩𑒞𑒰𑒣 𑒏𑒹 𑒫𑓂𑒨𑒫𑒯𑒰𑒩 𑒧𑒹𑓀 𑒂𑒨𑒪 𑒣𑒩𑒱𑒫𑒩𑓂𑒞𑒢 𑒏𑒹 𑒐𑒼𑒖 𑒧𑒹 𑒩𑒯𑒱।𑒣𑒞𑒰 𑒢 𑒪𑒰𑒑𑒹। 𑒪𑒹𑒏𑒱𑒢 𑒋𑒏 𑒩𑒰𑒞 𑒧𑒹𑓀 𑒖𑒥 𑒧𑒵𑒝𑒰𑒪𑒱𑒢𑒲 𑒣𑒴𑒕𑒪𑒏 𑒏𑒱 𑒁𑓀𑒯𑒰

हमरा पहिले एप्पा प्रयास न करै छी त राजेश्वर प्रताप कहलन कि हमरा रनिया से प्रेम भ गेल हए। मृणालिनी कहलक- ऐइ गोबर कढ़नी कोसलिया के बेटी रनिया से। राजेश्वर प्रताप कहलन- हं ओकरा बिना हम न रह सकै छी। मृणालिनी कहलक- ई अंहा कि बात करै छी।ओइ गोबर कढ़नी के बेटी से अंहा विआह क के हवेली में रखबै।इ हम न होय देब।

संजोग इ भेल कि रनिया के मामा रनिया के विआह बगल के गांव शिवहर में ठीक क देलक। रनिया विआह के विरोध न कर सकल। राजेश्वर प्रताप भी गुम रहगेल। तय समय पर रनिया के विआह हो गेल। रनिया ससुरा चल गेल। जाति आ समाज के रिवाज के मुताबिक चार दिन बाद अपना नहिरा प्रतापगढ़ आ गेल।

कल्ह सबेरे खेत रनिये काम करे आयल। राजेश्वर प्रताप माल जाल के घर के देखे बहाने खेत आ गेलन। राजेश्वर प्रताप कहलन- तू आ गेल।हम त तोरा बिना न रहब। रनिया कहलक- हमहू अंहा बिना न रह सकै छी। लेकिन हम विआह के विरोध न कर पैल। राजेश्वर प्रताप कहलन- हमहु कुछ न कर पैल। रनिया आ राजेश्वर प्रताप के प्रेम परवान चढ़ लागल।

चार महीना के बाद रनिया के दूरागमन के दिन आयल। लेकिन रनिया दुरागमन के साफ नकार देलक।माय मामा के भी समझावे के कोई असर रनिया पर न भेल। रनिया आ राजेश्वर प्रताप के संबंध के उड़ैत खबर लागि। आ ओकरा बाप के मालूम भे गेल।उ रनिया के संबंध के तोड़ देलक। माने कि छोड़ा छोड़ी हो गेल।

ससुरा से रनिया के संबंध टूटे के खबर से रनिया आ राजेश्वर प्रताप खूब खुश भेल। लेकिन मृणालिनी कनकि चितित भेल। कारण कि जमींदार परिवार मे इ सब होइत रहैय हए। राजेश्वर प्रताप से मृणालिनी बाजल- कि सुनै छियै। ससुरा से रनिया के संबंध टुट गेल हए। रनिया ससुरा जाय से इंकार कर देल कै हए। हमरा त अइमे अंहा के हाथ लगैय हए।अही सिखैल पढ़ैल

𑒯𑒼𑒥𑒻। 𑒩𑒰𑒖𑒹𑒬𑓂𑒫𑒩 𑒣𑓂𑒩𑒞𑒰𑒣 𑒯𑓀𑒮𑒻𑒞 𑒏𑒹 𑒏𑒯𑒪𑒢- 𑒯𑒧 𑒏𑒻𑒪 𑒮𑒱𑒐𑒻𑒥𑒻- 𑒣𑒜𑒻𑒥𑒻।𑒧𑒵𑒝𑒰𑒪𑒱𑒢𑒲 𑒥𑒰𑒖𑒪- 𑒯𑓀𑒨𑒼। 𑒖𑒧𑒲𑓀𑒠𑒰𑒩 𑒣𑒩𑒱𑒫𑒰𑒩 𑒮𑒦 𑒧𑒹 𑒋𑒯𑒱𑒢𑒰 𑒯𑒼𑒃𑒞 𑒩𑒯𑒻 𑒯𑒰। 𑒯𑒧𑒩𑒼 𑒋𑒑𑒼 𑒫𑒔𑒱𑒫𑒰 𑒏𑒰𑒏𑒲 𑒁𑒣𑒢𑒹 𑒢𑒾𑒏𑒩 𑒮𑒹 𑒮𑓀𑒥𑓀𑒡 𑒩𑒐𑒪 𑒕𑒟𑒱𑒢। 𑒣𑒩𑒱𑒫𑒰𑒩 𑒧𑒹𑓀 𑒮𑒦 𑒔𑒳𑒣𑒔𑒰𑒣 𑒯𑒰। 𑒃 𑒋𑒑𑒼 𑒮𑒧𑒗𑒾𑒞𑒰 𑒯𑒃 ।𑒯𑒧𑒯𑒳 𑒁𑓀𑒯𑒰 𑒮𑒹 𑒮𑒧𑒗𑒾𑒞𑒰 𑒏𑒩𑒻 𑒕𑒲 𑒪𑒹𑒏𑒱𑒢 𑒁𑒃 𑒯𑒥𑒹𑒪𑒲 𑒧𑒹 𑒯𑒧 𑒩𑒢𑒱𑒨𑒰 𑒏𑒹 𑒢 𑒩𑒯𑒹 𑒠𑒹𑒥।

𑒩𑒰𑒖𑒹𑒬𑓂𑒫𑒩 𑒣𑓂𑒩𑒞𑒰𑒣 𑒏𑒯𑒪𑒢- 𑒯𑒧𑒯𑒳 𑒩𑒢𑒱𑒨𑒰 𑒏𑒹 𑒁𑒃 𑒯𑒥𑒹𑒪𑒲 𑒧𑒹 𑒢 𑒪𑒰𑒨𑒥।𑒁𑒪𑒑𑒼 𑒩𑒢𑒱𑒨𑒰 𑒏𑒹 𑒙𑒼𑒪𑒹 𑒧𑒹 𑒧𑒏𑒰𑒢 𑒥𑒢𑒰 𑒠𑒹𑒥𑒻 𑒂 𑒪𑒱𑒫 𑒃𑒢 𑒩𑒱𑒪𑒹𑒬𑒢𑒬𑒱𑒣 𑒧𑒹 𑒩𑒯𑒥।

𑒁𑒥 𑒩𑒰𑒖𑒹𑒬𑓂𑒫𑒩 𑒣𑓂𑒩𑒞𑒰𑒣 𑒩𑒢𑒱𑒨𑒰 𑒏𑒹 𑒋𑒑𑒼 𑒧𑒏𑒰𑒢

𑒥𑒢𑒰 𑒠𑒹𑒪𑒏।𑒂 𑒩𑒢𑒱𑒨𑒰 𑒏𑒹 𑒢𑒰𑒧 𑒮𑒹 𑒥𑒲𑒮 𑒥𑒱𑒒𑒰 𑒖𑒧𑒲𑒢𑒼 𑒪𑒱𑒐𑒱 𑒠𑒹𑒪𑒏। 𑒩𑒢𑒱𑒨𑒰 𑒏𑒹 𑒣𑒞𑒱 𑒖𑒑𑒯 𑒩𑒢𑒱𑒨𑒰 𑒏𑒹 𑒥𑒰𑒣 𑒏𑒹 𑒢𑒰𑒧 𑒂 𑒣𑒞𑒰 𑒣𑓂𑒩𑒞𑒰𑒣 𑒑𑒜 𑒪𑒱𑒐𑒰𑒨𑒪 𑒑𑒹𑒪। 𑒩𑒰𑒖𑒹𑒬𑓂𑒫𑒩 𑒣𑓂𑒩𑒞𑒰𑒣 𑒠𑒴𑒢𑒴 𑒖𑒑𑒯 𑒧𑒹 𑒮𑒧𑒨 𑒥𑒱𑒞𑒰𑒥𑒹 𑒪𑒰𑒑𑒪। 𑒩𑒢𑒱𑒨𑒰 𑒏𑒹 𑒧𑒰𑒨𑒼 𑒣𑒩𑒱𑒮𑓂𑒟𑒱𑒞𑒱 𑒮𑒹 𑒮𑒧𑒗𑒾𑒞𑒰 𑒏𑒩 𑒪𑒹𑒪𑒏। 𑒏𑒳𑒕 𑒠𑒱𑒢 𑒥𑒰𑒠 𑒩𑒢𑒱𑒨𑒰 𑒏𑒹 𑒧𑒰𑒨 𑒔𑒪 𑒥𑒮𑒪।𑒮𑒧𑒨 𑒣𑒰𑒏𑒹 𑒩𑒢𑒱𑒨𑒰 𑒏𑒹 𑒋𑒑𑒼 𑒥𑒹𑒙𑒰 𑒦𑒹𑒪।𑒢𑒰𑒫 𑒡𑒻𑒪𑒏 𑒧𑒢𑒼𑒖 𑒏𑒳𑒧𑒰𑒩 𑒂 𑒧𑒵𑒝𑒰𑒪𑒱𑒢𑒲 𑒮𑒹 𑒋𑒑𑒼 𑒥𑒹𑒙𑒲 𑒦𑒹𑒪। 𑒢𑒰𑒫 𑒩𑒐𑒪𑒏 𑒧𑒰𑒡𑒥𑒲। 𑒧𑒢𑒼𑒖 𑒏𑒳𑒧𑒰𑒩 𑒮𑒹 𑒧𑒰𑒡𑒥𑒲 𑒕𑒾𑒯 𑒧𑒯𑒱𑒢𑒰 𑒕𑒼𑒙 𑒩𑒯𑒹।

𑒧𑒢𑒼𑒖 𑒂 𑒧𑒰𑒡𑒥𑒲 𑒖𑒾𑒩𑒹 𑒖𑒾𑒩𑒹 𑒣𑒜𑒻। 𑒧𑒢𑒼𑒖 𑒏𑒹 𑒥𑒰𑒣 𑒏𑒹 𑒢𑒰𑒧 𑒩𑒢𑒱𑒨𑒰 𑒏𑒹 𑒥𑒱𑒂𑒯𑒪 𑒣𑒞𑒱 𑒏𑒹 𑒢𑒰𑒧 𑒪𑒱𑒐𑒰𑒨𑒪 𑒑𑒹𑒪। 𑒖𑒰𑒞𑒱 𑒦𑒲 𑒣𑒞𑒱 𑒏𑒹 𑒪𑒱𑒐𑒰𑒨𑒪 𑒑𑒹𑒪। 𑒠𑒴𑒢𑒴 𑒑𑒼𑒩𑒹 𑒖𑒫𑒰𑒢 𑒦𑒹 𑒑𑒹𑒪। 𑒠𑒴𑒢𑒴 𑒑𑒼𑒩𑒹 𑒧𑒹 𑒣𑓂𑒩𑒹𑒧 𑒦𑒲 𑒣𑒢𑒣 𑒑𑒹𑒪। 𑒧𑒰𑒡𑒥𑒲 𑒦𑒲 𑒑𑓂𑒩𑒻𑒖𑒳𑒋𑒙 𑒯𑒼 𑒑𑒹𑒪। 𑒮𑒧𑒨 𑒣𑒰𑒏𑒹 𑒂𑒩𑒏𑓂𑒭𑒢 𑒪𑒰𑒦 𑒮𑒹 𑒧𑒢𑒼𑒖 𑒮𑒱𑒔𑒰𑒃 𑒫𑒱𑒦𑒰𑒑 𑒧𑒹𑓀 𑒃𑓀𑒖𑒲𑒢𑒱𑒨𑒩 𑒦𑒹 𑒑𑒹𑒪।𑒂𑒥 𑒧𑒢𑒼𑒖 𑒂 𑒧𑒰𑒡𑒥𑒲 𑒥𑒱𑒂𑒯 𑒏𑒩𑒹 𑒏𑒹 𑒥𑒰𑒞 𑒏𑒩𑒹 𑒪𑒰𑒑𑒪। 𑒧𑒢𑒼𑒖 𑒏𑒹 𑒧𑒢 𑒧𑒹 𑒋𑒑𑒼 𑒥𑒠𑒪𑒰 𑒏𑒹 𑒦𑒲 𑒦𑒰𑒫 𑒩𑒯𑒹।𑒁𑒣𑒢𑒰 𑒧𑒰𑒨 𑒂 𑒩𑒰𑒖𑒹𑒬𑓂𑒫𑒩 𑒣𑓂𑒩𑒞𑒰𑒣 𑒏𑒹 𑒮𑓀𑒥𑓀𑒡 𑒏𑒹 𑒪𑒹𑒏𑒹।𑒮𑒧𑒰𑒖 𑒏𑒹 𑒞𑒰𑒢𑒰 𑒫𑒼𑒏𑒩𑒰 𑒧𑒢 𑒧𑒹 𑒥𑒠𑒪𑒰 𑒪𑒹𑒥𑒹 𑒏𑒹 𑒂𑒑 𑒪𑒑𑒰 𑒠𑒹𑒪 𑒩𑒯𑒹।

𑒧𑒢𑒼𑒖 𑒂 𑒧𑒰𑒡𑒥𑒲 𑒃 𑒖𑒰𑒢𑒹 𑒏𑒱 𑒯𑒧 𑒂 𑒧𑒰𑒡𑒥𑒲 𑒠𑒴𑒢𑒴 𑒠𑒴 𑒖𑒰𑒞 𑒏𑒹 𑒕𑒲। 𑒁𑒃𑒮𑒹 𑒥𑒱𑒂𑒯 𑒧𑒹 𑒏𑒼𑒢𑒼 𑒥𑒰𑒡𑒰 𑒢 𑒯𑒼𑒨𑒞।

एगो रात मे माधवी अपना माय के अपन आ मनोज के प्रेम संबंध के बारे मे बतैलक।आ कहलक कि हम दूनू गोटे विआह करे चाहैत छी। मृणालिनी अपन माथा पकर लेलक। मृणालिनी कहलक कि हम तोरा बाबू जी से विचार क के बतैयबैत।रात मे सुतैत बेर मृणालिनी राजेश्वर प्रताप के माधवी के बारे मे बतैलक। राजेश्वर प्रताप कहलन- ई विआह न हो सकै छैय।माधवी के माय रनिया न हैय लेकिन हम बाप छी आ मनोजो के बाप हम छियै। भल मृणालिनी , तोहर जनमल मनोज न हैअ । हम मनोज के जैविक बाप छियै।माने कि माधवी आ मनोज के बाप हम छियै। मतलब मनोज माधवी के जैविक भाई हए। माने मनोज माधवी भाई - बहिन हए।माधवी आ मनोज मे विआह न हो सकै छैय। हिन्दू धर्म मे ई वर्जित हए।दुनु दू जात के होके भी विआह न हो सकै हए।ई त बरका धर्म संकट हए। ई सभ बात रात मे मृणालिनी माधवी के कोठरी मे आके बतैलक आ कहलक माधवी अई अई धर्म संकट से तू ही मुक्त करा सकै छो। मृणालिनी अपना कोठरी मे सुते चल गेल।माधवी बहुत देर तक जगा ले सोचैत रहे कि हमरे बाबू जी के जनमल मनोज हएवो हमर जैविक भाई हए। हमरा दूनू मे विआह न हो सकै हए। हम दुनू भाई- बहन छी। सबेरे मनोज भैया से मिलवाइ सोचते सोचते नीन पर गेल।

मनोज अपना माय रनिया के अपना आ माधवी के प्रेम के बारे मे बतैलक आ विआह करे के बारे मे कहलक। रनिया कहलक- मनोज तोहर आ माधवी के विआह न हो सकै छैय।माधवी हमर जनमल न हए लेकिन माधवी के बाबू जी भी तोहर बाबू जी हैअ।बौआ मनोज ई एगो धर्म संकट हए। आइ तोरे मुक्त करे के हैअ।

मनोज कहलक माय ई बात हम जनैय छी के हम माधवी के जैविक भाई छियै। लेकिन हमरा मन मे समाज के उपेक्षा आ ताना रखैल पुत्र कहला से हमरा मन मे बदला लेवे के भाव आ गेल रहल हए। समाज हमरा आ माधवी के भाइ- बहिन न मानै हए ।हमरा बड़ा मानसिक पीड़ा भेल हए ।आब इतना त हम जनैय छी कि अगरा जात के नारी, दलित जात के रखैल के प्रेमिका कहै हए। आ

દθતિ ળાત કે ળાતી, શ્રગાતા ળાત કે પ્રેમકિા કે ત્પ્પૈθ કહે હ્દ્ર ૨ માપદંડ સમાળ મે વ્યાપત હ્દ્ર ।ળવકી θવ્રિ ૨ત ત્θશ્રતશપિ શ્રતીત કાθ સે યθ ત્હθ હ્દ્ર। વ્રતમાન સમય મે એકત્ર યθત શ્રૌત્ર વઢ ગેθ હ્દ્રθકનિ તોતા કહθા પત્ર હ્મત્રા મત કે વદθા કે જ્ઞાવ મટિ ગેθ। હ્મત્રા મત સે શ્રગાતા શ્રા દθતિ કે જ્ઞાવ મટિ ગેθ।શ્રાવિ હ્મિત્રા મત મે જ્ઞાઇ- વહ્ત કે પ્રેમ ળાગ ગેθ।હ્મ માયવી કે ળૈવકિ જ્ઞાઇ છથિ શ્રા માયવી હ્મત્ર વહ્નિ।

સવેત્ર કૌશ્રા કે કાંવ કાંવ સે માયવી કે ત્નિ ટુટθ। મતોળ કે ત્તયિા ઉઠθક। સવેત્ર છહ વળે ટહ્લૈત વેત્ર ળવ મતોળ શ્રા માયવી મθθ ત જ્ઞાઇ- વહ્ત કે નૂપ મે મθθ।માયવી કહθક- જૈયા મતોળ।મતોહ્ર કહθક- વહ્નિ માયવી।શ્રા દુનૂ જ્ઞાઇ- વહ્નિ શ્રાપસ મે ગθા મθિ ગેθ।

શ્રાઇ ત્તાળેશ્વત્ર પ્રતાપ, મ઼ૃતાθિતી , માયવી, ત્તયિા શ્રા મતોળ યત્તમ સંકટ સે મુક્ત હો ગેθ।

-શ્રાયાત્ર્ય ત્તામાનંદ મંડθ સામાળકિ યતિક સીતામઢ઼ી, સેવાતવિ઼ૃત્ત પ્રત્રયાતાધ્યયાપક, માતા-યત્દ્ર દેવી, પતિ-સ્વ૦ત્તાળેશ્વત્ર મંડθ, પત્ની- પ્રત્રમથિ દેવી, ળત્મ તથિ-૦૧ ળતવરી ૧૯૬૦ યોગ્યતા- એમ-એસસી (ત્તસાયત શાસ્ત્ર), એમ એ (હ્નિદી)। નૂયિ- સાહિત્યકિ, મૈથિθી-હ્નિદી કવતિા -કહ્ાતી θપ્પત શ્રા શ્રાθપ્પા પ્રકાશતિ પોથી - મૈથિθી કવતિા સંગ્રહ જ્ઞાસા કે ત વાંટયિ। ૨૦૨૨ પ્રકાશતિ ત્તયતા - સહ્દયિા કવતિા સંગ્રહ પોથી - ળતક નંદનિી ળાનકી શ્રા શૌર્ય ગાતા ૨૦૨૨ પત્રકિા -મથિθિા સમાળ, ઘત્ર -વાહ્ર શ્રા શ્રૂપત્રવા (મૈસામ)। શ્રપ્પવાત્ર -દૈનકિ મૈથθિ પુનર્ળાગત્તમ પ્રકાશ સામાળકિ- સામાળકિ યતિન, દાયતિ્વ- પૂત્ર્વ ળθિા પ્રતતિધિ, પ્રાથમકિ શકિ્ષક સંઘ, ડુમત્રા, સીતામઢ઼ી સ્થાયી પતા- ગ્રામ-પપિતા વશિનુપત્ર થાતા- પત્રહિત્ર ળθિા-સીતામઢ઼ી વર્તમાન પતા-પપિતા સદન, મુત્રθયિાયક વાર્ડ-૦૪

सीतामढ़ी पोस्ट-चकमहिला जिला-सीतामढ़ी राज्य-बिहार पिन-८४३३०२ मो नं- ८८७३६४१०७५ ईमेल- ramanandmandal0001@gmail.com

ऐ रचनापर अपन मंतव्य ggajendra@videha.com **पर पठाउ।**

३८७. किशन कारीगर- पुरस्कारी गुरुआ पुरस्कार बँटा रहल

डाॅ किशन कारीगर

पुरस्कारी गुरुआ पुरस्कार बँटा रहल (हास्य कटाक्ष)

बाबा बड़बड़ाइत रहै छथि जे मिथिला मैथिली आ मैथिल रहल अइ गुरुआ सब पुरस्कारी भेल मे त चंबल घाटी रहल के कोन कार्टेल की? एकरा सबके कोनो लाज धाक छै आ कोन हड़कम्प के पुरस्कारी बूतै के लाज छै? कतेक विकार छै जे लोक पढ़लके जे आ वरिष्ठ साहित्यकार हेबाक दाबी करै रहए ई रहल सब मनमाना पर उतारू भै जे हमरा के की करत? वास्तव मे मिथिला समाजक लोक सब सेहो चापलूसवा भै त अई रहल सबके मनमाना के रोकत? के मंगतै जबाब, केकरा माथे मारब छै?

હમ વળઈ હૌ વાવા જસિને જસિને કી હૈ ગેઈહે? ઘર મે ઙકૈતી હૈ ગેઈ? કી કોર જાંગ પ્પુશ્રાએ દેઈકહે ળે વાવા તોઇ એના વડવડાએ રહઈ? પુરસ્કાર ત ગેઈ ળાર હર શ્રોકરો કહૂઁ ઙકૈત હિઈરએ? હમર ગપ સુણ વાવા હાં હાં કે હઁસે ઈગેઈ શ્રા વોઈઈકે હૌ કાગેગર તોરા સવટા પ઼થાર્થ વુહ્ઈ છહ શ્રા પ઼થાર્થવ઼ાદી ઈપ્પન માય્ય઼મે ઈક કે પુરૂસ્કારી યૂરૌ કે દેપ્પાર યિન્હિક કએ દૈ છહક? શ્રા શ્રપ્પૈન શ્રનડયિા કે હમને સ પુછૈ છહ શ્રા હમને સ સુનૈ યાહૈ છહ? હમ વોઈઈ યૌ વાવા હમ કોનો યોર ઙકૈત કે ગતિોહ મે નહૈ છી કી? હમરા પુરૂસ્કારી યોરી ઙકૈતી વાને મે કુછો ને વુહ્ઈ હૈ ક? વઈ શ્રહિ સાશ્ચ સાશ્ચ કહૂ ળે પુરૂસ્કારી ઙકૈતી કી હર?

વાવા વોઈઈકે દેપ્પૈ નૈ છહક ળે મૈથિઈ સાહિત્ય઼કાર સવ યોર ઙકૈત ળૈકા શ્રપન ગતિોહ વનેને શ્રછિ ળેહેન ગતિોહ તેહેન પુરૂસ્કાર વઁટા ઙકૈત શ્રા તેહને પુરૂસ્કારી ગુર્ગા સવ઼ ઇ સવ તેના હૈ હૈ કરતહ ળે એકને સવ દુશ્રાને મથિઈ મૈથિઈ વાંચઈ હોઉ? શ્રા એહિ યૂરૌ મે ૨ સવ મથિઈ મૈથિઈ કે શ્રપન વપૌતી વુહિ કિવ્ળા ળમૌને રહ્ઈ કતેક ણામ ગણવશ્રિહ? સાહિત્ય઼ શ્રકાદમી, મૈથિઈ જોળપુરી શ્રકાદમી, મથિઈ મૈથિઈ સમતિ, ઈપ્પક સંઘ, પરષિદ કતેકો એહેન ગતિોહ શ્રા તેકર ગુર્ગા સવ મતિ મૈથિઈ પુરસ્કારક ઙકૈતિ મે ઈગેઈ યૈ કી? પ઼થાર્થ કહવહક ત ઙકૈત શ્રા ગુર્ગા સવ વતકુટ્ટવૈઈ ક શ્રપ્પન યઈકપની કુક઼ૃત્ય઼ કે હૈઁપૈ કે શ્રતિક મે રહતહ મૈથિઈ પુરસ્કાર મે કોનો ણષ્પિક્ષ વ્ય઼વ઼સ્થા કતૌ નૈ જોટતહ? ળેહેન ગતિોહ શ્રા ળેહેન ગુર્ગા તેહને પુરસ્કાર વઁટા ઙકૈતી શ્રહિ દુશ્રાને ત મૈથિઈ પુરસ્કાર સવ મહત્વ઼હીન જ ગેઈ શ્રા ઘતિ કે નાપ્પિ દૈ ળાર ગેઈ પ઼થાર્થ કહક ત ઉત્ટે હમને તોને કુંડતિ કહિ યિઈકપની કરતહ ઉ ઙકૈત ગુર્ગા સવ શ્રપને કતેક કુંડતિ શ્રછિ ળે ણષ્પિક્ષ વ્ય઼વ઼સ્થા કે વાત પર કપરશ્ચોરી પર ઉતારૂ જડ ળેતહ કી?

હમ વાવા સ પુછઈ ળે પુરૂસ્કાર દેઈકૈ શ્રા જોટઈ ત શ્રર મે પુરૂસ્કારી ઙકૈત શ્રા ગુર્ગા કૈસને હૈ ગેઈ? વાવા હાં હાં કે વોઈ ઈગેઈ હૌ કાગેગર તહૂઁ સવટા હમને મુઁહે

શ્રઽ પુ૧ૂસ્કા૧ વઁટા ડકૈ૧ સવહક દેપ્યા૧ યનિ્હા૧ ક૧૧વહ ૧ હૈઽ૯ ઊેહ સુણહશ્ર સવટા કિનિદાણી એકટા ગપ કહશ્ર હ્મ૧ ૧ોહ૧ પ્યથા૧્થવાદી વયિા૧ મછિ છહ શ્રા શ્રપણા સવ ૧ કોણો ગનિોહે મે નૈ ૧ૈહે છિ ૧િઽયો હ્મ ૧ોના વસહા વ૧દ પુ૧ૂસ્કા૧ દ દયિશ્ર શ્રા ૧ૂં હ્મ૧ા મથિઉિંયઊ ટુડે પ૧્કા૧ાનિ પુ૧ૂસ્કા૧ વાઁટ દૈ૯ ૧ ઽ પુ૧સ્કાની ડકૈ૧િ મેઊૈ કી નૈ? યનિ્હા પ૧ાયિ, સ૧ કુટમાની, હનિોહવાદી હોહકાની, સંયોળકીય ળોગાની વઊે મૈથિઉિ પુ૧ૂસ્કા૧ ઊૂટ મયઊ છૈ શ્રા ઉ૧ટે શ્રણકા ઉપદેશ ળે હ૧કઊ મુઁહ હપનૈ ૧ોક ૧ શ્રઽ ડકૈ૧ સવકે શ્રપણ કિનિદાણી કહિ નૈ દેપ્યૈ છૈ એકની સવ ઊેઊ કહવી વણૈ ને પુ૧ૂસ્કાની ડકૈ૧ કે શ્રપક૧મી મુઁહ ઉઘાને ૧ોક પુ૧સ્કાની ડકૈ૧ સવ નૈહ ૧ણ ણષિ્પક્ષ વ્યવસ્થા વે૧ હ૧હડી વળ્ળ૧ પ્યૈસ પૈ છૈણ્હ કી?

શ્રપણ મંતવ્યં દનિોનાછિસનાડડવૈદિહા૦ગામાછિયોમ **પ૧ પઠાઉ।**

ઽ૧૦ઊ૧ઊ દેવ કામ૧- કથાકા૧ ણણ્દ વ્રિઉિસ નાય ળી કે કથા પોથી ' શ્રસઊ પૂળા' પોથી સમીક્ષા- "સહયિા નોપણિ"

ઊ૧ઊદેવ કામ૧- કથાકા૧ ણણ્દ વ્રિઉિસ નાય ળીકે કથા પોથી "શ્રસઊ પૂળા" પોથી સમીક્ષા- "સહયિા નોપણિ"

१

कथाकार नन्द विलास राय जीक कथा पोथी "असल पूजा"

निर्मलीक पल्लवी प्रकाशन सँ नन्द विलास राय जीक कथा पोथी "असल पूजा" २०२२ मे १०४ पृष्ठक पोथी के आइ एस बी एन -९७८-९३-९३१३५-२७-८ नं० प्राप्त छैक , जकर दाम २०० टाका निर्धारित य। एहि मैथिली पोथीमे १३ कथा आ ९ गोट लघुकथा संग्रहित कयल गेल छैक। इंग्लिश क' आदर माने मैथिली मे जेल बाबू। आदर्स उ कथामे पतिक यादगारी लल सब गोटे सब तरहें फेसबुक पर पोस्ट लिख्नैत रहल। जंजीत शिक्षामित्र (मास्टर) रहैत निर्मली बजार सँ अनेक बौस्त नगादीमे कनित छैक, परंच अपन बाबूक लल अन्यथा जीप्पारी ककाक कहली पर हुनका ल ब्लडप्रैशर गोटी नहि लैत छैक।जहनकी वृद्धापेंशनक सब टाका जंजीत ल' लैत रहैछ। एमे दिन अकस्मात ध्वरा सिमाजमे पसरैत छैक- बुढ़हा मरि गेलाह। सुगापा काको टून पुरानी बैनबुता कयके इन्टरनेटी पढैत रहयासे काति-कातकि विलाप करै जे पांच दिन सँ नागा रहै ब्लडपेशरक दवाय। लेको बाजथि ओह! ब्लडप्रेसरक गोलिक अभावे बेचाराक ब्रेन हेमरेज सँ अजाए मृत्यु भ' गेलैक। परन्तु जंजीत देखावटी करैत अछि। कथाकार ' क दोस्त पोस्ट लिखिने रहय जे फोटो पर माला पहिराकय तस्वीर पर आरती देखा रहल छलैक। वास्तविक जीवनमे पिता वा कियो लोक होथि , उपेक्षा नहि करक चाही। से संदेश एहि कथाक माध्यम सँ नन्दजी पाठक बीच देलनि अछि।

सद्यप्रकाशित एहि पोथीक अंतिम कथा थीक- छुछुनैर! एहमि जे भाव अयलैक से लेकक स्थापित प्रतिष्ठा पर केना छनहमि बट्टा लागि जाइछ, से देखाओल गेल छैक। रजनीक मौजी कुनैली बालीसन महलामेहेर मालीक बूम सेठजीके देखकिय माथपर नूआँ नहि लैछ आब। कथील सामाजिक रुपें आब कियो जनजात ओकर लाजयाक करौ! ओ तँ नीक पत्नि दू बेटा अछैत , घरेलू

नोकरानी कें अपन रानी जे परिस्थितिवश बना देलकै। एक दलित उपन्यासिक जीवछी जुवती सँ छुतहरापनी करैत चनक बल ओकरा ढड़िहाइर बना देलकै। आ एक रूपासन टोलक नेत्री कें घुस सेरेब दैत ममलाके रफादफा करबाक कुचेष्टा चरा करैछ, परंच सफल नहि होइ। अन्यांगिनी' क अन्ततः समहौल सँ बहराघाताने करियाक मकानमे राख्य द्वितीय पत्नीक दर्जा समाजमे दैत बसोबास होइ छैक। कथाकार ई घटनाक्रम देखेबाक असंगत परयास केलनि अछि। जखनकि जातीय विधि अनुसारे अदालतमे घसीटल जयबाक चाही आ सेर आगंतुक जावी सशिक कोन तरहें नमिरजना होयतैक से खिस्सा आगूक बढ़ावैत किछु नवनि संदेश देखौल जयतैक तँ कथा उच्चकोटीक होइत। आ सेरो कयिो बलात्कारी समाजमे तानाबाना बीनके पकडोस हेबाक चेष्टा भविष्यमे नहि करैत।ऐ पोथीमे पाठकके दीर्घ कथा पढैत बीच-बीचमे चुटकुला रूपेँ लघुकथा पैर लगतैन। नन्द विलास जीके लघुकथा रचबाक आत्मजनिक अभ्यास छैन से एहूँ पोथीमे सन्हयिौने छथि। तेँ एहि पोथीक एक स्वतंत्र विधा नहि, वरन खियिनी स्वाद लगत।

२

पोथी समीक्षा- "सहिया रोपनि"

नव मैथिली पोथी "सहिया रोपनि" हालहिमे पढलौंह अछि। सहिया बीहनि कथा - संग्रह केर सम्पादक छथि- डॉ प्रमोद कुमार। हिन्दी साहित्य मेँ पंच्छ उगे- कविता संग्रह केर रचयिता प्रमोद बाबू मैथिली साहित्य सृजन मेँ अपन उपस्थिति ' मुदित मान' कविता संग्रह सँ कयलाह। हिनक जनवरी २०२१ मेँ बहिन कथा संग्रह "कनकनिवा" आ २०२२ मेँ सद्यप्रकाशित सहिया रोपनि मैथिली भाषाक उन्नयन लेल भेलनि अछि। सन् १९८८ मेँ डाक्टर साहब सरौती कालेजक प्रासिपिल सँ त्यागपत्र दैत मिथिला सँ बाहर चलि गेलाह।

अतघारा राजनगर सँ ओतय केन्द्रीय विश्वविद्यालय पांडिचेरी, टैगोर गवर्नमेंट एण्ड साइन्स कालेजमे अर्थशास्त्र विभाग केर अध्यक्ष रहलाह। हिनक अनेको पत्र- पत्रिका मे ४० सँ बेसी राष्ट्रीय -अन्तर राष्ट्रीय शोध पत्र प्रकाशित भेल छन्हि विदेशी छात्र' क कोर्सक प्रोग्राम आस्थसिर आदि अनेक पद पर कार्यरत रहि एम बी ए कोर्स लल बहुत रास लिखबाक अवसर भेटलन्हि। घनेरो पत्र - पत्रिका मे कथा कविता संस्मरणमे छपलन्हि। बहुतो बेर सेमिनार आ कान्फ्रेंस मे पत्र प्रस्तुत कयने छथि। मातृभाषा प्रति हिनक अनुराग स्पष्ट झलैक रहल छैक। हिनक ५ गोट विहनि कथा ए पोथीमे आयल छन्हि, यथा - इंगेजमेंट, पछिरल पापा, कडप्पोधी, अवहि वोआ आओर झटलहि योगी। कथाक प्रासंगिकता, भाषा -शैली, शिल्प आदि विड़ यकिन छैन। २५ पुरुष रचनाकार आ १८ स्त्री कथाकार ' क कुल ८६ गोट विहनिकथा सङ्कलित कयल छैक। सब विहनि कथा उपरा उपरी प्रशंसनीय भेल अछि।

आब समयाभावके कारण पाठक कम शब्दमे अधिक पढ़य-बुझय चाहैत छैक। दीर्घ कथाक संक्षेपण वा उपन्यास ' क सारांश जे सय शब्दक भीतर होय , ओहन रोचक कथाके वीहनि कथा कहल जाइए। ई चुटकुला आ लघुकथा सँ अलग होइछ। विहनि कथाक साहित्य मे नव विधा' क रूपे अनुसंधान भेल अछि। कथाक आकार छोट रहितो एहिमे पैघ कथाक वहिनि रहैछ। जेना दूधके जमबै ल दहीक जोरन। कोनो पाठ वा पाठके पाँति मे पोथकि शीर्षक सँ समन्वय नहि दृष्टिगोचर भेल, शिवाय महाकान्त प्रसाद ' क - झूठ । ए चारि वाक्यक विहनि कथामे नायक चालक रोपनी दूर प्रारंभी करत से दीनार उपार्जन काल बनबायके झूठ पड़ैत छैक। विशेष अर्थपूर्ण वार्ता कहैत गाछक सहटि कय जाइए। अपनामे एक पैघ अन्तःकथा नुकेने अछि ई कथा अपन सामुहिकता वा सहकारिता ' क प्रदर्शन स्वरूप आवरण पृष्ठक प्रतिमान गढ़ैत एक नव आकार सङ्ग्रह रोपनकि सजीव चित्र बनेलक हन्। प्रसाद जीके दू आरो विहनि कथा -गोली आओर ठकमुरी छपल छैक, जे संवेदनशील या चरचित पुवा

रचनाकार सुभाष कुमार केर तीनू विहनि कथा' क पात्रमे मुन्ना नामक व्यक्ति रहैछ। पहिलमे ' दहेज उन्मूलन ' बाबत छूछ सँ बात्ता होइत देखाएल गेलैक। जाहिमे मुन्ना टोकैत बजैछ -अगिला मास सँ ६ कार्यक्रम अभियान पूर्वक करबाक होयत, कारण एहि मास जेष्ठ भायक आ अगिला मास बहिनिक विवाह होयत। से दहेज मुक्त ! दोसरो कथामे मुन्ना' क पत्नी सुधा क' प्राइवेट चिकित्सक सोनोग्राफी करैत ' कोर्ड- वर्ड' डाइरेक्ट नाइरेशनमे कहैत छन्हि- "जय श्री कृष्णा" ! अर्थात् बेटा... तेसर कथामे मुन्ना ककाक धूँसनी माद मनोज भाय सँ कथाकार जिज्ञासा करैत छैक - " कर्जाक दोसरो अर्थ स्पष्ट अत्यन्त करनाम जावे कएल गेल अछि। कापीराइट डॉ० प्रमोद कुमार लोकैं छैक। एहि ८६ पृष्ठक पोथीक दाम १५० टाका निर्धारित ; शशि प्रकाशन - कालिकापुर कयने छैक। विहनि कथाक लेखन अभियानमे जगेवामे मनोज कुमार कर्ण, घनश्याम घनेरो , जगदीश प्रसाद मंडल, डाक्टर रामानंद झा ' रमण' , सच्चिदानंद सच्चू, आशीष अनचिन्हार, डा.आभा झा साहित्यिक अक्षय भंडार कैं भरलनि अछि। एहि क्षेत्रमे नव डेग बढ़बैत कथा शिल्पी सबके स्वागत अछि।

- मो०७६३१३८०७६१

अपन मंतव्य editorial.staff.videha@gmail.com **पर पठाउ।**

३.११.कुन्दन कर्ण- मैथिली विहनि कथा- रोढ़

કુન્દન કુમાર

મૈથિલી વિહનિ કથા- ગીધ

કનૉટ પ્લેસ મેં આગૂ ચલૈત એકટા ચલૈત (ગંદા) વ્યક્તિ કે હરિશ્ચન્દ્ર બાબૂ પાછૂ સ' પજરિયા ક' પકડ઼લખિન

"યૌ જનાર્દન બાબૂ, કહાઁ ગાયબ ભય ગેલ છલહુઁ અહાઁ !!"

ઓ ચલૈત આદમી દેહ ઝટકૈત કહલકૈન , "પાગલ હો ક્યા, કૌન હો તુમ ?"

તખન હરિશ્ચંદ્ર બાબૂ કે અભ્યાસ ભેલૈન્હ જે કોનો અનજાન આદમી કે જનાર્દન બાબૂ બુઝિ પકૈડ઼નેને છલાહ, ઓહિ અનજુઆર આદમી સઁ ક્ષમા માઁગિ આગૂ બઢ઼લાહ।

જહિયાસઁ દૃષ્ટિ કે સાહિત્યકાર સબ હરિશ્ચંદ્ર બાબૂ કે બારિ (પ્રતિબંધિત) દેલકૈન અછિ તહિયાસઁ ઓ વિક્ષિપ્ત ભય ગેલાહ અછિ।

કોનો ચલૈત આદમી હુનકા જનાર્દન બાબૂ બુઝાઇ છથિન, ત કોનો જુટ્ટ આદમી હુનકા શિવચંદ્ર જી બુઝાઇત છથિન, સાડ઼ીવાલી મહિલા હુનકા કવયિત્રી કામિની જી બુઝાઇત છથિન।

કોનો વિવાહ-દાનક મંચ હુનકા કવિગોષ્ઠી કે મંચ દેખાઇ પડ઼ૈત છન્હિ।

જખન મંચ પર હુનકા પાગ ડોપટા પહિરાયલ જાઇત છૈન ત હુનકા નૈસર્ગિક સુખ ભેટૈત છલન્હિ।

એકદિન મંચસઁ ઓ સરકાર કે પ્રશંસા મે કવિતા પઢ઼ દેલખિન, મંચપરસઁ સબ સાહિત્યકાર હુનકા દુરદુરા દેલકૈન્હ।

સવ સાહિત્યકાર કે કહવ છઐ, સાહિત્યકાર મેં સરકારક આલોચના કરવાક સાહસ હેવાક ચાહી, હરિશ્ચંદ્ર વાવૂ સરકારી પુરસ્કાર લેવાક શ્રૃતિક મેં સરકારક ગુણગાન કેલહ અછિ તાએઁ હિનકા સવ સાહિત્યિક મંચસઁ વારલ જાય !!

હરિશ્ચંદ્ર વાવૂ હાથ જોડ઼િ સવ મઠાધીશ લોકૈન કે સચ્ચાઈ દેલખિન, હમ સભદિનસઁ અહિ પાર્ટી કે પક્ષધર રહલ છી , હમ એકર વિચારધારા આ નીતિયસઁ સહમતિ રહૈત છી તાએઁ પ્રશંસામે કવિતા પાઠ કએલહુઁ , ઐ કોનો નૂતના દેખાર પડ઼ત ત અહાં કહવ।

મુદા સવ મઠાધીશ એક સ્વર મેં કહલખિન "સાહિત્યકાર વિરૂ જે સરકારક આલોચના કરવાક હુનર રાખય , અહાંક શરીરમે રીઢક હડ્ડી નહિ અછિ!!"

તહિયાસઁ હરિશ્ચંદ્ર વાવૂકે આવ કોનો મંચ પર નઓત નહિ ભેટૈત છન્હિ।

સવદિન અપન કનિયા કે પાગ ઓપઢાદ' કહૈત છથિન, હમર સ્વાગત કરૂ ધ' ર આયલ પાહુન પરખ કે ગંડી ઉઠાક' દેખવૈત છથિન, દેખિયૌત' હમરા દેહમે રીઢ કે હડ્ડી છૈ ??

અપન મંતવ્ય દિતોનાિઉસનાઙવ઼દિહા૦ગમાિઉ઼યોમ **પર પઠાઉ।**

𑓓𑓑𑓒.𑒂𑒬𑒳𑒞𑒼𑒭 𑒏𑒳𑒧𑒰𑒩 𑒗𑒰- 𑒖𑒲𑒫𑒢𑒏 𑒮𑒲𑒐

𑒂𑒬𑒳𑒞𑒼𑒭 𑒏𑒳𑒧𑒰𑒩 𑒗𑒰

𑒖𑒲𑒫𑒢𑒏 𑒮𑒲𑒐

𑒢𑒱𑒏𑓂𑒏𑒲 𑒗𑒰 𑒁𑒣𑒢 𑒦𑒢𑒮𑒰 𑒒𑒩 𑒧𑒹 𑒔𑒰𑒨 𑒥𑒢𑒰 𑒩𑒯𑒪 𑒕𑒪𑒲𑒯, 𑒒𑒛𑓃𑒲 𑒧𑒹 𑒠𑒳𑒣𑒯𑒩𑒏𑒹 𑒞𑒲𑒢 𑒥𑒖𑒹 𑒕𑒪, 𑒮𑒧𑒨 𑒥𑒔𑒰𑒥𑒨 𑒪𑒹𑒪 𑒍 𑒣𑒰𑒢𑒲, 𑒠𑒴𑒡, 𑒔𑒲𑒢𑒲 𑒂 𑒔𑒰𑒨𑒣𑒞𑓂𑒞𑒲 𑒋𑒏𑓂𑒏𑒹 𑒮𑓀𑒑 𑒧𑒱𑒪𑒰 𑒏 𑒑𑒻𑒮 𑒣𑒩 𑒩𑒰𑒐𑒱 𑒠𑒹𑒪𑒏। 𑒣𑒰𑒕𑒴 𑒒𑒳𑒧𑒱 𑒏𑓄 𑒠𑒹𑒐𑒪𑒏 𑒞𑓄 𑒯𑒳𑒢𑒏𑒩 𑒣𑒞𑒱 𑒮𑒼𑒤𑒰 𑒣𑒩 𑒥𑒛𑓃 𑒂𑒩𑒰𑒧 𑒮 𑒣𑒛𑓃𑒪 𑒪𑒻𑒣𑒙ॉ𑒣 𑒣𑒩 𑒏𑒰𑒖 𑒏' 𑒩𑒯𑒪 𑒕𑒪। 𑒍 𑒁𑒣𑒢 𑒏𑒰𑒖 𑒧𑒹 𑒣𑒴𑒩𑓂𑒝 𑒩𑒴𑒣𑒹𑒝 𑒛𑒴𑒥𑒪 𑒕𑒪𑒰𑒯। 𑒢𑒱𑒏𑓂𑒏𑒲, 𑒦𑒢𑒮𑒰 𑒒𑒩 𑒮𑒿 𑒯ॉ𑒪 𑒧𑒹 𑒪𑒰𑒑𑒪 𑒒𑒛𑓃𑒲 𑒠𑒹𑒐𑒥𑒰𑒏 𑒣𑓂𑒩𑒨𑒰𑒮 𑒏𑒹𑒪𑒏 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒍𑒏𑒩𑒰 𑒢𑒯𑒱 𑒠𑒹𑒐𑒱 𑒮𑒏𑒪। 𑒔𑒰𑒨 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒑𑒩𑒧 𑒦' 𑒏' 𑒐𑒾𑒪𑒪 𑒞𑒻𑒨𑒰𑒩 𑒕𑒪। 𑒢𑒱𑒏𑓂𑒏𑒲 𑒏', 𑒔𑒰𑒨 𑒏' 𑒕𑒼𑒛𑓃𑒱 𑒏' 𑒯ॉ𑒪 𑒧𑒹 𑒖𑒹𑒥𑒰𑒏 𑒃𑒔𑓂𑒕𑒰 𑒢𑒯𑒱 𑒦𑒹𑒪, 𑒞𑒻 𑒍 𑒦𑒢𑒮𑒰 𑒒𑒩𑒮𑒿 𑒂𑒣𑒢 𑒣𑒞𑒱𑒏𑒹𑒿 𑒂𑒫𑒰𑒖 𑒠𑒹𑒪𑒐𑒱𑒢।
"𑒨𑒾 𑒏𑒢𑒱 𑒒𑒛𑓃𑒲 𑒠𑒹𑒐𑒴 𑒞𑒹, . 𑒏𑒹𑒞𑒥𑒰 𑒮𑒧𑒨 𑒦' 𑒩𑒯𑒪 𑒁𑒕𑒱।"
𑒢𑒱𑒏𑓂𑒏𑒲𑒏 𑒂𑒫𑒰𑒖 𑒮𑒳𑒢𑒻𑒞 𑒣𑓂𑒩𑒝𑒫 𑒪𑒻𑒣𑒙ॉ𑒣𑒏 𑒮𑓂𑒏𑓂𑒩𑒲𑒢 𑒠𑒱𑒮𑒱 𑒞𑒰𑒏𑒪𑒏 𑒂 𑒏𑒯𑒪𑒏 𑒙𑓂𑒫𑒲 𑒥𑒻𑒖 𑒏"𑒁𑓀𑒚𑒰𑒫𑒢 𑒧𑒱𑒢𑒱𑒙, 𑒖𑒪𑓂𑒠𑒲 𑒏𑒩𑒴, 𑒣𑓂𑒩𑒰𑒭𑒱𑒏 𑒥𑒮 𑒥𑒮𑒮𑓂𑒙ॉ𑒣 𑒣𑒩 𑒣𑒯𑒳𑒿𑒔𑒱

𑒫𑒪𑒰 𑒯𑒹𑒞𑒾। "
"𑒯𑒰𑒿 𑒫𑒮 𑒋𑒏 𑒧𑒱𑒢𑒱𑒙, 𑒔𑒰𑒨𑓃 𑒅𑒫𑒪 𑒩𑒯𑒪 𑒁𑒕𑒱। 𑒔𑒰𑒨𑓃 𑒕𑒰𑒢𑒱 𑒏𑓄 𑒯𑒧 𑒁𑒯𑒰𑒿𑒏𑒻𑒿 𑒠𑓄 𑒠𑒹 𑒕𑒲, 𑒞𑒐𑒢 𑒔𑒪 𑒖𑒰𑒨𑓃𑒫। 𑒢𑒱𑒏𑓂𑒏𑒲 𑒖𑒫𑒰𑒫 𑒠𑒹𑒪𑒏 "
𑒣𑓂𑒩𑒰𑒭𑒲, 𑒢𑒱𑒏𑓂𑒏𑒲 𑒗𑒰 𑒂 𑒣𑓂𑒩𑒦𑒰𑒞 𑒗𑒰𑒏 𑒫𑒹𑒙𑒲 𑒕𑒪𑒲𑒯। 𑒣𑓂𑒩𑒦𑒰𑒞 𑒗𑒰 𑒫𑒹𑓀𑒑𑒪𑒳𑒩𑒳 𑒏𑒹 𑒋𑒏𑒙𑒰 𑒮𑒽𑒤𑓂𑒙𑒫𑒹𑒨𑓃𑒩 𑒏𑓀𑒣𑒢𑒲 𑒧𑒹 𑒃𑓀𑒖𑒲𑒢𑒱𑒨𑒩 𑒕𑒪𑒰𑒯 𑒂 𑒢𑒱𑒏𑓂𑒏𑒲 𑒗𑒰 𑒫𑒻𑓀𑒏 𑒧𑒹 𑒏𑒰𑒖 𑒏𑒩𑒻𑒞 𑒕𑒪𑒲𑒯। 𑒣𑓂𑒩𑒰𑒭𑒲 𑒋𑒏𑒙𑒰 𑒣𑓂𑒩𑒰𑒃𑒫𑒹𑒙 𑒮𑓂𑒏𑒴𑒪 𑒧𑒹 𑒏𑒏𑓂𑒭𑒰 𑒣𑒰𑓀𑒔 𑒧𑒹 𑒣𑒜𑓃𑒻𑒞 𑒕𑒪𑒲𑒯। 𑒢𑒱𑒏𑓂𑒏𑒲 𑒗𑒰 𑒋𑒏 𑒏𑒣 𑒔𑒰𑒨𑓃 𑒪' 𑒏' 𑒁𑒣𑒢 𑒣𑒞𑒱 𑒏𑒻𑒿 𑒠' 𑒠𑒹𑒪𑒟𑒱𑒢𑓂𑒯 𑒂 𑒞𑒳𑒩𑒢𑓂𑒞 𑒠𑒩𑒫𑒖𑓂𑒖𑒰 𑒠𑒱𑒮 𑒠𑒾𑒛𑓃𑒪। 𑒖𑒯𑒱𑒢𑒰 𑒢𑒱𑒏𑓂𑒏𑒲 𑒪𑒱𑒤𑓂𑒙𑒮𑒿 𑒅𑒞𑒩𑒱 𑒏' 𑒮𑒼𑒮𑒰𑒃𑒙𑒲𑒏 𑒧𑒳𑒐𑓂𑒨 𑒠𑒩𑒫𑒖𑓂𑒖𑒰 𑒣𑒩 𑒣𑒯𑒳𑒿𑒔𑒪𑒲𑒯, 𑒣𑓂𑒩𑒰𑒭𑒲𑒏 𑒫𑒮 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒂𑒫𑒱 𑒑𑒹𑒪 𑒕𑒪𑒢𑒱। 𑒫𑒮𑒮𑒿 𑒅𑒞𑒩𑒻𑒞 𑒣𑓂𑒩𑒰𑒭𑒲 𑒁𑒣𑒢 𑒧𑒰𑒿 𑒏𑒻𑒿 𑒠𑒹𑒐𑒱 𑒧𑒳𑒮𑓂𑒏𑒳𑒩𑒰 𑒅𑒚𑒪𑒲𑒯।
𑒢𑒱𑒏𑓂𑒏𑒲 𑒂 𑒣𑓂𑒩𑒰𑒭𑒲 𑒠𑒳𑒢𑒴 𑒑𑒼𑒙𑒹 𑒋𑒏 𑒮𑓀𑒑 𑒙𑒯𑒪𑒻𑒞 𑒒𑒩 𑒖𑒰𑒨𑓃 𑒪𑒑𑒪𑒲𑒯। 𑒣𑓂𑒩𑒰𑒭𑒲 𑒂𑒃 𑒫𑒛 𑒬𑒰𑒢𑓂𑒞 𑒠𑒹𑒐𑒰𑒃𑒞 𑒕𑒪𑒲𑒯। 𑒫𑒰𑒏𑒲 𑒠𑒱𑒢 𑒣𑓂𑒩𑒰𑒭𑒲 𑒒𑒩 𑒠𑒱𑒮 𑒠𑒾𑒛𑓃𑒻𑒞 𑒕𑒪𑒲𑒯। 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒂𑒃 𑒍 𑒁𑒣𑒢 𑒧𑒰𑒿 𑒏' 𑒮𑓀𑒑 𑒞𑒰𑒪𑒧𑒹𑒪 𑒫𑒻𑒮𑒰𑒫𑒻𑒞 𑒔𑒳𑒣𑒔𑒰𑒣 𑒔𑒪𑒻𑒞 𑒕𑒪𑒲𑒯। 𑒢𑒱𑒏𑓂𑒏𑒲 𑒏𑒹 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒣𑓂𑒩𑒰𑒭𑒲 𑒏𑒹 𑒄 𑒫𑓂𑒨𑓃𑒫𑒯𑒰𑒩 𑒏𑒢𑒱 𑒁𑒖𑒲𑒫 𑒪𑒰𑒑𑒪। 𑒞𑒐𑒢𑒹 𑒣𑓂𑒩𑒰𑒭𑒲 𑒣𑒲𑒚 𑒣𑒩 𑒪𑒰𑒑𑒪 𑒮𑓂𑒏𑒴𑒪𑒏 𑒫𑒻𑒑 𑒐𑒼𑒪𑒪𑒏 𑒂 𑒢𑒱𑒏𑓂𑒏𑒲𑒏 𑒠𑒻𑒞 𑒏𑒰𑒪 𑒫𑒖𑒪𑒲𑒯, "𑒧𑒧𑓂𑒧𑒲, 𑒫𑒻𑒑 𑒣𑒏𑒛𑓃𑒴, 𑒫𑒛 𑒦𑒰𑒩𑒲 𑒁𑒕𑒱। "
𑒖𑒐𑒢 𑒣𑓂𑒩𑒰𑒭𑒲𑒏 𑒧𑒰𑒿 𑒮𑓂𑒏𑒳𑒪 𑒫𑒻𑒑 𑒣𑒏𑒛𑓃𑒢𑒹 𑒕𑒪𑒲𑒯 𑒞𑒐𑒢 𑒯𑒳𑒢𑒏𑒰 𑒏𑒢𑒹𑒏 𑒦𑒰𑒩𑒲𑒣𑒢 𑒫𑒳𑒗𑒰𑒃𑒞 𑒕𑒪𑒢𑒱, 𑒖𑒹 𑒮𑒰𑒧𑒰𑒢𑓂𑒨𑓃 𑒠𑒱𑒢 𑒧𑒹 𑒢𑒯𑒱 𑒯𑒼𑒃𑒞 𑒕𑓂𑒪। 𑒢𑒱𑒏𑓂𑒏𑒲 𑒏𑒹 𑒄 𑒫𑒰𑒞 𑒫𑒳𑒗𑒰𑒨𑓃𑒪 𑒏𑒱 𑒬𑒰𑒨𑓃𑒠 𑒣𑓂𑒩𑒰𑒭𑒲 𑒁𑒣𑒢 𑒪𑓀𑒔 𑒢𑒯𑒱 𑒐𑒰 𑒪𑒹𑒢𑒹 𑒯𑒰𑒨𑓃𑒞। 𑒢𑒱𑒏𑓂𑒏𑒲 𑒖𑒐𑒢 𑒫𑒻𑒑 𑒐𑒼𑒪𑒪𑒏 𑒂 𑒪𑓀𑒔 𑒫𑒽𑒏𑓂𑒮 𑒅𑒚𑒾𑒪𑒏 𑒞𑓄 𑒫𑒳𑒗𑒰𑒨𑓃𑒪 𑒖𑒹 𑒋𑒐𑒢𑒼 𑒦𑒩𑒪 𑒁𑒕𑒱।
𑒢𑒱𑒏𑓂𑒏𑒲 𑒏𑒢𑒱 𑒞𑒧𑒮𑒰 𑒏' 𑒣𑓂𑒩𑒲𑒬𑒰 𑒮𑒹 𑒣𑒳𑒕𑒪𑒐𑒱𑒢, 𑒁𑒯𑒰𑒿 𑒦𑒼𑒖𑒢 𑒢𑒯𑒱 𑒐𑒨𑓃𑒪𑒯𑒳𑒿?
𑒞𑒐𑒢𑒹 𑒣𑓂𑒩𑒰𑒬𑒱 𑒖𑒫𑒰𑒫 𑒠𑒹𑒪𑒏।"𑒢𑒯𑒱" -
𑒢𑒱𑒏𑓂𑒏𑒲 𑒣𑒳𑒕𑒪𑒏𑒻 𑒁𑒯𑒰𑒿 𑒦𑒼𑒖𑒢 𑒏𑒱𑒨𑒻𑒏 𑒢𑒯𑒱 𑒐𑒨𑓃𑒪𑒯𑒳𑒿"?"
"𑒫𑒮 𑒧𑒴𑒙 𑒚𑒲𑒏 𑒢𑒯𑒱 𑒕𑒪। 𑒣𑓂𑒩𑒰𑒭𑒲 𑒖𑒫𑒰𑒫 𑒠𑒹𑒪𑒏 "
𑒢𑒱𑒏𑓂𑒏𑒲 𑒫𑒰𑒖𑒪 𑒏𑒱𑒨𑒻𑒏" -?" "𑒏𑒲 𑒦𑒹𑒪 "?
"𑒮𑓂𑒏𑒴𑒪 𑒧𑒹 𑒏𑒳𑒢𑒳 𑒙𑒲𑒔𑒩 𑒏𑒹 𑒛𑒰𑓀𑒙 𑒣𑒛𑓃𑒪 𑒫𑒰 𑒏𑒳𑒢𑒳 𑒠𑒼𑒮𑓂𑒞 𑒮𑓀 𑒗𑒑𑒛𑓃𑒰 𑒦𑒹𑒪"?
"𑒠𑒳𑒢𑒴 𑒧𑒹 𑒮𑒿 𑒏𑒱𑒨𑒼 𑒢𑒯𑒱𑒣𑓂𑒩𑒰𑒭𑒲 𑒖𑒫𑒰𑒫 𑒠𑒹𑒪𑒏 "
"𑒯𑒧 𑒫𑒳𑒗𑒪𑒾 𑒁𑒯𑒰𑒿 𑒏 𑒧𑒴𑒙 𑒚𑒲𑒏 𑒢𑒰𑒨𑓃 𑒁𑒕𑒱, 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒐𑒰𑒢𑒰 𑒖𑒩𑒴𑒩 𑒐𑒻𑒫𑒰𑒏 𑒔𑒰𑒯𑒱।

𑒁𑓀𑒯𑒰 𑒦𑒼𑒩𑒹 𑒮𑒰𑒜𑓃𑒹 𑒮𑒰𑒞 𑒥𑒖𑒹 𑒒𑒩 𑒮 𑒢𑒱𑒏𑒪𑒪 𑒕𑒪। 𑒂𑒥 𑒞𑒲𑒢 𑒥𑒰𑒖𑒱 𑒑𑒹𑒪 𑒁𑒕𑒱। 𑒁𑓀𑒯𑒰 𑒦𑒼𑒩𑒹𑒮𑒿 𑒦𑒴𑒐𑒪 𑒕𑒲। 𑒥𑒖𑒪𑒲𑒯 𑒥𑒳𑒗𑒥𑒻𑒞 𑒏𑒹𑒿 𑒣𑓂𑒩𑒱𑒭𑒰 𑒧𑒰𑒿 𑒣𑓂𑒩𑒱𑒭𑒰𑒏। "

𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒣𑓂𑒩𑒱𑒭𑒰 𑒣𑒩 𑒏𑒳𑒢𑒳 𑒁𑒮𑒩 𑒢𑒯𑒱 𑒣𑒛𑓃𑒪𑒢𑒱।

𑒍 𑒥𑒛 𑒬𑒰𑒢𑓂𑒞 𑒧𑒼𑒢𑒮𑒿 𑒒𑒩 𑒠𑒱𑒮𑒱 𑒛𑒹𑒑 𑒥𑒜𑓃𑒰 𑒩𑒯𑒪 𑒕𑒪𑒲𑒯। 𑒣𑓂𑒩𑒱𑒭𑒰 𑒂 𑒍𑒏𑒩 𑒧𑒰𑒿 𑒏𑒱𑒕𑒳𑒋 𑒏𑒰𑒪 𑒧𑒹 𑒁𑒣𑒢 𑒤𑓂𑒪𑒻𑒙 𑒧𑒹 𑒣𑒯𑒳𑒿𑒔𑒱 𑒑𑒹𑒪। 𑒣𑓂𑒩𑒱𑒭𑒰𑒏 𑒣𑒱𑒞𑒰 𑒠𑒩𑒥𑒖𑓂𑒖𑒰 𑒐𑒼𑒪𑒪𑒢𑒱।

𑒣𑓂𑒩𑒱𑒭𑒰 𑒏𑒹𑒿 𑒠𑒹𑒐𑒱 𑒍 𑒥𑒖𑒪𑒲𑒯, "𑒯𑒧𑒩 𑒮𑒼𑒢𑒰 𑒥𑒹𑒙𑒲 𑒂𑒥𑒱 𑒑𑒹𑒪 𑒁𑒕𑒱 𑒁𑒣𑒢 𑒣𑓂𑒩𑒝𑒫। "

। 𑒕𑒪 𑒔𑒰𑒯𑒻𑒞 𑒅𑒚𑒰𑒥𑒨 𑒧𑒹 𑒑𑒼𑒠𑒲 𑒏𑒹 𑒥𑒹𑒙𑒲

"𑒣𑒰𑒣𑒰 𑒂𑒃 𑒧𑒖𑒰𑒏 𑒢𑒯𑒱 𑒏𑒩𑒴, 𑒯𑒧𑒩 𑒧𑒴𑒛 𑒂𑒃 𑒐𑒩𑒰𑒥 𑒁𑒕𑒱𑒣𑓂𑒩𑒱𑒭𑒰 𑒖𑒫𑒰𑒥 𑒠𑒹𑒪𑒏 "

𑒣𑒰𑒣𑒰 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒂𑒬𑓂𑒔𑒩𑓂𑒨𑒔𑒏𑒱𑒞 𑒦' 𑒏' 𑒣𑒳𑒕𑒪𑒐𑒱 𑒏𑒱𑒋𑒏"?' ' "𑒏𑒲 𑒦𑒹𑒪' '

𑒞𑒐𑒢𑒹 𑒢𑒱𑒏𑓂𑒏𑒲 𑒞𑒳𑒩𑓀𑒞𑒹 𑒥𑒖𑒪𑒐𑒱 "𑒦𑒼𑒩 𑒮 𑒦𑒴𑒐𑒪 𑒁𑒕𑒱"

𑒣𑓂𑒩𑒝𑒫 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒂𑒬𑓂𑒔𑒩𑓂𑒨 𑒂 𑒔𑒱𑒢𑓂𑒞𑒰 𑒏𑒩𑒋 𑒪𑒑𑒪𑒰𑒯।

𑒍, 𑒣𑓂𑒩𑒱𑒭𑒰 𑒪𑒑 𑒂𑒥𑒱 𑒣𑒳𑒕𑒪𑒐𑒱 "𑒏𑒲 𑒦𑒹𑒪 𑒥𑒾𑒂"?

"𑒏𑒳𑒢𑒳 𑒐𑒰𑒮 𑒥𑒰𑒞 𑒢𑒻 𑒣𑒰𑒣𑒰 𑒥𑒮 𑒂𑒄 𑒮𑓂𑒏𑒴𑒪 𑒧𑒹 𑒯𑒧𑒩 𑒮𑒥𑒯𑒏 𑒙𑒲𑒔𑒩 𑒋𑒏𑒙𑒰 𑒢𑒨𑒰 𑒫𑒱𑒭𑒨 𑒣𑒜𑓃𑒾𑒪𑒢𑒱। 𑒮𑒥 𑒥𑒔𑓂𑒔𑒰 𑒏𑒹 𑒥𑒳𑒗𑒹 𑒧𑒹 𑒂𑒥𑒱 𑒑𑒹𑒪 𑒏𑒹𑒫𑒪 𑒯𑒧𑒩𑒰 𑒥𑒳𑒗𑒹 𑒧𑒹 𑒢𑒯𑒱 𑒂𑒨𑒪। 𑒖𑒐𑒢 𑒫𑒱𑒭𑒨 𑒮𑒧𑒰𑒣𑓂𑒞 𑒏𑒹𑒪𑒰𑒏 𑒥𑒰𑒠 𑒙𑒲𑒔𑒩 𑒣𑒴𑒩𑒰 𑒏𑓂𑒪𑒰𑒮 𑒮 𑒣𑒴𑒕𑒪𑒐𑒱, 𑒏𑒹 𑒏𑒹 𑒢𑒯𑒱 𑒥𑒳𑒗𑒪𑒾 𑒍 𑒮𑒥 𑒯𑒰𑒟 𑒐𑒛𑓃𑒰 𑒏𑒩𑒴। 𑒞𑒐𑒢 𑒧𑒰𑒞𑓂𑒩 𑒯𑒧 𑒯𑒰𑒟 𑒅𑒚𑒹𑒪𑒯𑒳𑓀। 𑒞𑒏𑒩 𑒥𑒰𑒠 𑒏𑓂𑒪𑒰𑒮𑒏 𑒮𑒦 𑒥𑒔𑓂𑒔𑒰 𑒯𑒿𑒮𑒨 𑒪𑒰𑒑𑒪। 𑒂 𑒙𑒲𑒔𑒩 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒮𑓀𑒑 𑒧𑒹 𑒯𑒿𑒮𑒨 𑒪𑒑𑒪𑒰𑒯। 𑒯𑒧𑒩𑒰 𑒏𑒢𑒲 𑒁𑒣𑒧𑒰𑒢 𑒥𑒳𑒗𑒰𑒨𑒪, 𑒋𑒯𑒱 𑒏𑒰𑒩𑒝𑒹 𑒯𑒧𑒩 𑒧𑒴𑒛 𑒅𑒞𑒩𑒱 𑒑𑒹𑒪 𑒂 𑒯𑒧 𑒦𑒼𑒖𑒢 𑒞𑒏 𑒢𑒯𑒱 𑒏𑒹𑒪𑒯𑒳𑒿।"

𑒄 𑒮𑒳𑒢𑒪𑒰𑒏 𑒥𑒰𑒠 𑒍𑒏𑒩 𑒣𑒰𑒣𑒰 𑒂 𑒧𑒧𑓂𑒧𑒲 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒯𑒿𑒮𑒨 𑒪𑒑𑒪𑒰𑒯।

𑒠𑒳𑒢𑒴 𑒑𑒼𑒙𑒹𑒏𑒹𑒿 𑒯𑒿𑒮𑒻𑒞 𑒠𑒹𑒐𑒱 𑒣𑓂𑒩𑒱𑒭𑒰 𑒞𑒧𑒮𑒰 𑒑𑒹𑒪𑒲𑒯 𑒂 𑒥𑒖𑒪𑒲𑒯 𑒠𑒹𑒐𑒴", 𑒂𑒥 𑒁𑒯𑒰𑒿 𑒮𑒦 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒯𑒿𑒮𑒻𑒞 𑒕𑒲। 𑒥𑒰𑒖𑒪𑒱 𑒞𑒧𑒮𑒰𑒃𑒞 𑒏𑒢𑒹𑒏 𑒣𑓂𑒩𑒱𑒭𑒰 ।"

𑒣𑓂𑒩𑒝𑒫 𑒣𑓂𑒩𑒹𑒧𑒣𑒴𑒩𑓂𑒫𑒏 𑒣𑓂𑒩𑒱𑒭𑒰𑒏 𑒧𑒰𑒟 𑒣𑒩 𑒯𑒰𑒟 𑒩𑒰𑒐𑒱 𑒥𑒖𑒪𑒰𑒯, "𑒯𑒧 𑒮𑒦 𑒯𑒿𑒮𑒱 𑒩𑒯𑒪 𑒕𑒲 𑒏𑒰𑒩𑒝 𑒁𑒯𑒰𑒿 𑒋𑒞𑒹𑒏 𑒕𑒼𑒙 𑒥𑒰𑒞 𑒣𑒩 𑒞𑒧𑒮𑒰 𑒑𑒹𑒪𑒯𑒳𑒿, 𑒦𑒼𑒖𑒢𑒼 𑒢𑒯𑒱 𑒐𑒨𑒪𑒯𑒳𑒿, 𑒞𑒐𑒢 𑒦𑒫𑒱𑒭𑓂𑒨 𑒧𑒹 𑒏𑒲 𑒯𑒼𑒨𑒞, 𑒖𑒐𑒢 𑒖𑒲𑒫𑒢 𑒧𑒹 𑒣𑒻𑒒 𑒫𑒱𑒫𑒰𑒠𑒏 𑒮𑒰𑒧𑒢𑒰 𑒏𑒩𑒨 𑒣𑒛𑓃𑒞।"

𑒣𑓂𑒩𑒝𑒫 𑒥𑒹𑒙𑒲 𑒏𑒹 𑒥𑒳𑒗𑒥𑒻𑒞 𑒏𑒯𑒪𑒐𑒱। 𑒠𑒼𑒮𑒩 𑒥𑒰𑒞 𑒖𑒐𑒢 𑒙𑒲𑒔𑒩 𑒣𑒳𑒕𑒪𑒐𑒱 𑒖𑒹𑒏𑒩𑒰 " 𑒮𑒥 𑒏 𑒥𑒳𑒗𑒹 𑒧 𑒢𑒰𑒨 𑒂𑒨𑒪 𑒍 𑒮𑒥 𑒑𑒼𑒙𑒰 𑒯𑒰𑒟 𑒐𑒛𑓃𑒰 𑒏𑒩𑒴, 𑒞𑒐𑒢 𑒄𑒧𑒰𑒢𑒠𑒰𑒩𑒲 𑒮

हाथ खड़ा करबाक मे हि समझदारी छल। "

"भ' सकैछ, जे क्लास मे कहियो एहन बच्चा होथि जेकरा बुझै मे नहि आयल तइयो हाथ नहि उठौलनि, ई बड़का गलती अछि।"

"हम अहाँ के जीवन के एकटा पैघ पाठ सिखाबय चाहैत छी। "

"जेकरा अहाँ अपन मोन मे बैसा लियौ, जँ अहाँ केँ कहियो कोनो बातक जानकारी नहि अछि आ सामनेक व्यक्ति ओहि बातक प्रयोग क' रहल अछि, तखन ओहि व्यक्ति सँ ओहि बातक विषय मे अवश्य पूछू, चाहे सामनेक व्यक्ति अहाँक टीचर होथि वा अहाँक मित्र होथि वा अहाँक रिश्तेदार। "

यदि ओहि समय अहाँ अपन सम्मान देखब आ सोचब जे पूछल पर हमर अपमान भ' जायत त अहाँ अपन जीवनक सबसँ पैघ गलती करब।

भविष्य मे जँ ओहि विषयक प्रयोग कतहु होयत वा अहाँ केँ ओहि विषयक सामना करय पड़त तखन अहाँ ओहि समय बड़ नीक सँ पश्चाताप करब।

तखन अनहा सोचब , एहि विषयक प्रयोग हमर टीचर वा हमरा सोझाँ मे मित्र द्वारा कयल गेल छल मुदा हम एहि विषय मे नहि पुछलहुँ। आ घर गेलाक बादो होम डिक्शनरी वा इन्टरनेट वा कोनो दोसर माध्यमसँ पता नहि करलहुँ आ आइ एहि बात हमरा सोझाँ आबि गेल अछि, ओहि समय अहाँ बड पश्चाताप करब।

संगेसंग एकटा बात मोन मे बैसा क राखू कि पिटसँ कियो सिखि क नहि आबैत - सीखैत अछि। जे अछि, ओ एहि ठाम सीखैत अछि आ सामनेक व्यक्ति जँ कोनो बातक ज्ञानी होथि तऽ जरूर कतहु सँ सीखने हेताह।

प्रणव बुझबैत प्राषि बड खुश भ' गेलीह।

प्राषि क बुझायल की ओ कोनो गलती ने केने छल। आ अपन पापा से लिपट गेल
।

गलत ओ नहि अछि अपितु ओकर क्लासक विद्यार्थी अछि प्रणव खुशी- ऑफ़ यू आर दी बेस्ट पापा" बजलीह प्राषि। ललक खुशी प्राषिकेँ गोदीमे लऽ बनल दीड"

सब हँसि रहल छल। प्रणव कहलक चल खाना खायल जाय, पेट मे चूहा सेहो कूदि रहल अछि।

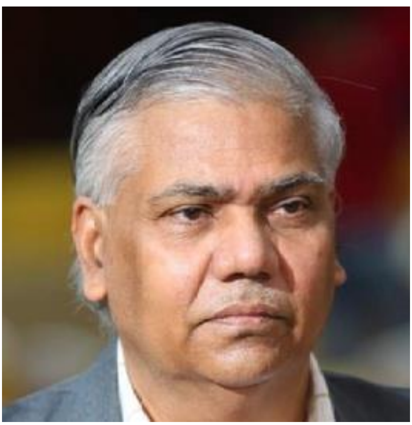
-𑒂𑒬𑒳𑒞𑒼𑒭 𑒏𑒳𑒧𑒰𑒩 𑒗𑒰, 𑒮𑒯𑒰𑒨𑒏 𑒣𑓂𑒩𑒰𑒡𑓂𑒨𑒰𑒣𑒏, 𑒣𑓂𑒩𑒥𑓀𑒡𑒢 𑒫𑒱𑒦𑒰𑒑, 𑒧𑒹𑒛𑒲𑒏𑒻𑒣𑓂𑒮 𑒫𑒱𑒬𑓂𑒫𑒫𑒱𑒠𑓂𑒨𑒰𑒪𑒨, 𑒃𑓀𑒠𑒾𑒩, 𑒮𑓀𑒣𑒩𑓂𑒏- 𑒮𑒴𑒞𑓂𑒩𑓁- 𑒬𑓂𑒩𑒲 𑒠𑒱𑒢𑒹𑒬 𑒗𑒰, 𑒛𑒲 𑒫𑒲 𑒙𑒰𑒫𑒩 𑒥𑒰𑒅𑓀𑒛𑓂𑒩𑒲 𑒏𑒹 𑒅𑒞𑓂𑒞𑒩𑒲 𑒍𑒩, 𑒧𑒼𑒯𑒪𑓂𑒪𑒰𑓁- 𑒛𑒲 𑒫𑒲 𑒮𑒹𑓀𑒙𑒩, 𑒏𑒙𑒱𑒯𑒰𑒩, 𑒥𑒱𑒯𑒰𑒩, 𑒣𑒱𑒢 - 𑓘𑓕𑓔𑓑𑓐𑓖 𑒧𑒼𑒥𑒰𑒃𑒪 - (+𑓙𑓑) 𑓗𑓖𑓗𑓗𑓗𑓔𑓔𑓐𑓑𑓕, 𑒄-𑒧𑒹𑒪 - 𑒂𑒮𑒯𑒳𑒞𑒼𑒮𑒯𑒏𑒳𑒧𑒰𑒩𑒖𑒯𑒰𑓑𑓐𑓐𑓒@𑒑𑒧𑒰𑒃𑒪.𑒏𑒼𑒧

𑒁𑒣𑒢 𑒧𑓀𑒞𑒫𑓂𑒨 𑒁𑒠𑒱𑒞𑒼𑒩𑒱𑒨𑒪.𑒮𑓂𑒙𑒰𑒤.𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯𑒰@𑒑𑒧𑒰𑒃𑒪.𑒏𑒼𑒧 **𑒣𑒩 𑒣𑒚𑒰𑒅।**

𑓔.𑒣𑒠𑓂𑒨 𑒎𑒝𑓂𑒛

𑓔.𑓑.𑒩𑒰𑒧 𑒏𑒱𑒬𑒼𑒩 𑒧𑒱𑒬𑓂𑒩-𑒣𑒿𑒏 𑒔𑒴𑒛

𑓔.𑓑.𑒩𑒰𑒖 𑒏𑒱𑒬𑒼𑒩 𑒧𑒱𑒬𑓂𑒩-𑒖𑓀𑒏 𑒤𑒴𑒛

𑒩𑒰𑒖 𑒏𑒱𑒬𑒼𑒩 𑒧𑒱𑒬𑓂𑒩, 𑒩𑒱𑒙𑒰𑒨𑒩𑓂𑒛 𑒔𑒲𑒤 𑒖𑒹𑒢𑒩𑒪 𑒧𑒻𑒢𑒹𑒖𑒩 (𑒃), 𑒥𑒲(𑒧𑒹𑒏𑒰𑒢𑒱𑒏𑒪)𑒋𑒧.𑒥𑒲.𑒋., 𑒠𑒱𑒪𑓂𑒪𑒲, 𑒑𑒰𑒧+𑒣𑒼𑒮𑓂𑒙 𑒛𑒲𑒯 -, 𑒣𑒼+𑒣𑒼𑒮𑓂𑒙 𑒯𑒰𑒙, 𑒧𑒡𑒳𑒥𑒢𑒲

𑒖𑓀𑒏 𑒤𑒴𑒛

𑒮𑒻𑒛𑒫𑒱𑒔, 𑒥𑒩𑓂𑒑𑒩, 𑒣𑒱𑒖𑓂𑒖𑒰,
𑒔𑒰𑒅𑒧𑒱𑒢, 𑒧𑒻𑒑𑒲, 𑒧𑒼𑒧𑒼𑒖,
𑒃 𑒮𑒦 𑒣𑒳𑒩𑒰 𑒕𑒟𑒱 𑒋𑒯𑒱 𑒮𑒿 𑒥𑒔𑒥𑒰𑒏-,
𑒯𑒼𑒋𑒞 𑒂𑒥 𑒏𑒼𑒢𑒰 𑒥𑒼𑒡?

શ્ઉઉ યપિ્સ, વસ્કિુટ, કેક,
ંગા કઊટ વ઼િંગા કે ય઼ૉ-,
પ઼ેહેળ ને કો નો , ભેટ ળા ર ળઁ,
રૂ૯૬ સઞ ઞાનિ ઞાનિ પિટા-

ટેઉ મે પ્પૂવ ક઼ઽ ઢ઼ઉ પકો ડ઼ા ,
પની ઼ક ટિક્કા ળો ડ઼ા । ળો ડ઼ા-

' સ્ટા ઼્ટ઼' મહક' પ્પા દ઼્ય પદા ઼્થ,
નવ઼ુ઼ાયિ઼ા કેઁ, વસિપ્પ શ્ચાક઼્ષાm,
ળંક શૂડ ઊઊ વેકઉ ઼હૈછ઼થિ,
શ્ચા, યા હૈ છ઼થિ, પ્પન પ્પન-, દ઼્શન ।

કો ઉડડ઼ાકિ નહિ ઍકઢ઼હક,
વળા ઼ મે શ્રનેકા નેક,
શ્ચોહિ કે શ્રઊ વા, શુઊ સઞહક
ઞ઼ઉ ળૂસ શ્ચો શેકા

ળંક શૂડ કે પૈકિગા ળેહને,
મુહ મે સો શ્રદગા઼ શ્રછિ શ્ચો ટેહને।

ઞિન્ન ય઼ ઞિન્ન કંપની ક ડઊિ વ઼ની વ્ર઼ાઁ-,
પ્રસંસ્ક઼ૃટ પ્પા દ્ય઼ કેઁ પ઼સૈટ ળા ય઼ા

યકિ ટ્સા વ઼િ ળ્ગા ન શ્રનુસા ઼, શ્ચાવ
ઍક઼ સુનઉ ળા ઍ કુપ઼્ઞા વ઼,
ઍહિ ઞો ળન મે ને પો ષક ટટ્વ઼,
શ્ચા, સ્વ઼ા સ્થ્ય઼ક શ્રહિ ટ ક઼વ સ્વ઼ઞા વ઼ા

શ્રતિ ની ક્ત વસા સઁ, કો ઊસ્ટ્ન ૉ ઘ વઢ઼ત,
ઊપન સ્તન , વ્ઘ૭ સુગન યઢ઼ત-

ળે સજ ની ક ઘ઼ૌત છૈ મળ કે,
શ્રો સજ ધ્યતના , હૃદય શ્રા તળ કે।

જો ળળ , ળે શ્રનુદા કે છી ળએ,
શ્રોકના તડ સ્વા સ્થ્ય સઁ દ્નો હ ,
એહન શ્રસ્વા સ્થ્યકન ધ્યા દ્ય ઊઘ,
ક શ્રો ક એ ના ધ્યથિ નો હ?

મો ળ કે તડ ની ક ઘ ગૌ ,
શ્રા, ઘ વન, હૃદય પન હો ઉક શ્રાઘા ત,
ળ નિગી ક ઊઘ, કો નો તનહૈં,
કહ્ને, જોઊક ની ક ૬ વા ત?

દેધ્યએ મે ળે શ્રછ નિુશ્રાગન,
યહટગન શ્રાશ્રોન સો શ્રદગન,
દૂનહિ સઁ, હ્મ કની પ્નામ્મા મ,
નહિયા હી પ ળ્ળા , વન્ગના

ળા હિ જો ળળ સઁ ઉદન મે,
ઉડએ યો ન ઢિકા ન,
કો ના ને કહિ શ્રૌ ધ્યા દ્ય શ્રો
નુયિ ગન, મુદા વેકા ન?

ળધ્યને વા ન કિ પનસય શ્રાવએ,

ળંક સૂ૯, કૈ૯ી, કુકી,
પાળક' ઊપન, હા થ વા ન કિs,
ળળ્ક્ષામે, શ્રોકના નો કી।

નો ળળ મળળવ,
સંળુળિ ળ શ્રાહા ન,
૯ા ગાદન સળ વા ળથિ,
વા નમ્વા ન।

ળા ળ, દા ળિ, સળા દ, સો હા ની,
પ્યા ર, શ્રુળ, હ્નિ શ્રિન ળનકા ની।

શ્રગાવે વ઼સા, કા ન્વો હા ર૯્પેટ,
સ્વ઼ા સ્થ્ય઼ ને દેળ, વસ ળનિ દેળ પેટ।

વ઼િટા મિનિ, પ્નો ટી ન, કા ન્વો હા ર૯્પેટ,
ળળ, વ઼સા, શ્રા પ્યનિ ળિક સંળુળન,
સંળુળિ ળ શ્રાહા ન, વ઼ન્હ નો ળન શ્રછિ,
દી ન્ઘા યુ વની, ક્ વસન મન સદિ પ્યિન।

ળય઼ હો, ળય઼ હો,
સંળુળિ ળ શ્રાહા ન,
શ્રનુદા નેટૈળ છૈ,
એહિ દનવા ન।

ળંક સૂ૯!
નૌ, નહિ છિs ગુ૯।

𑒁𑒣𑒢 𑒧𑓀𑒞𑒫𑓂𑒨 editorial.staff.videha@gmail.com **𑒣𑒩 𑒣𑒚𑒰𑒅।**

५.·श्रનુ૭১નক

१.વિ઼દેહ·ई-
પત્રિકાક·સમટા·પુ૧ાન·શ્રંક·Videha·e·journal's·all·old·issues

२.મૈથિઠી·પોથી·ડા૩નભોડ·Maithili·Books·Download

३.મૈથિઠી·વ઼ીડિયો઼ક·સંકભન·Maithili·Videos

४.મૈથિઠી·શિશુ,·વાભ·શ્રા·કિશો૧·સાહિત્ય઼·Maithili·Children·Literat
ure·

५.વિ઼દેહ·સ્ત્રી·કોના

६.વિ઼દેહ·સૂચના·સંપર્ક·શ્રન્વે઼ષ્ણ·(including·Parallel·Literature·in·Maithili·and·Videha·Maithili·Literature·Movement)

७.વિ઼દેહ·મિથિભાક·પ્પોળ

८.વિ઼દેહ·મિથિભા·૧ત્ના

𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑒣𑒳𑒩𑒰𑒢 𑒁𑓀𑒏

𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯𑒰 𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑒯𑒞𑒞𑒣𑓂:𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯𑒰𑒔𑒼𑒃𑒢 𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑒣𑓂𑒩𑒟𑒧 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒣𑒰𑒏𑓂𑒭𑒱𑒏 𑒃 𑒣𑒞𑓂𑒩𑒱𑒏𑒰 𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯𑒰 𑒃𑒮𑓂𑒞 𑒧𑒰𑒃𑒟𑒱𑒪𑒱 𑒤𑒼𑒩𑓂𑒞𑓂𑒢𑒱𑒑𑒯𑓂𑒞𑓂𑒪𑓂𑒨 𑒋𑒖𑒼𑒩𑓂𑒢𑒪 𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑒣𑓂𑒩𑒟𑒧 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒣𑒰𑒏𑓂𑒭𑒱𑒏 𑒃 𑒣𑒞𑓂𑒩𑒱𑒏𑒰 𑒢𑒫 𑒁𑓀𑒏 𑒠𑒹𑒐𑒥𑒰𑒏 𑒪𑒹𑒪 𑒣𑒵𑒭𑓂𑒚 𑒮𑒦𑒏𑒹𑒿 𑒩𑒱𑒤𑓂𑒩𑒹𑒬 𑒏𑒋 𑒠𑒹𑒐𑒴। 𑒁𑒪𑓂𑒫𑒨𑓂𑒮 𑒩𑒹𑒤𑓂𑒩𑒹𑒬 𑒞𑒯𑒹 𑒣𑒑𑒹𑒮 𑒤𑒼𑒩 𑒫𑒱𑒋𑒫𑒱𑒢𑓂𑒑 𑒢𑒹𑒫 𑒃𑒮𑓂𑒮𑒳𑒋 𑒁𑒤 𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯𑒰

[𑒁𑒩𑓂𑒔𑒯𑒱𑒫𑒹 𑒋𑒪𑓂𑒠 𑒃𑒮𑓂𑒮𑒳𑒋𑒮 𑒁𑒤 𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯𑒰]

[𑒯𑒞𑒞𑒣𑒮𑓂:𑒮𑒱𑒞𑒹𑒮𑒑𑒼𑒑𑒪𑒹𑒔𑒼𑒧𑓂]

𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯𑒰 𑒁𑒩𑓂𑒔𑒯𑒱𑒫𑒹 𑒁𑒤 𑒋𑒪𑓂𑒠 𑒃𑒮𑓂𑒮𑒳𑒋𑒮 𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑒣𑒳𑒩𑒰𑒢 𑒁𑓀𑒏𑒏 𑒂𑒩𑓂𑒏𑒰𑒃𑒫 (𑒣𑒴𑒩𑓂𑒝: 𑒁𑒫𑓂𑒨𑒫𑒮𑒰𑒨𑒱𑒏 𑒅𑒠𑓂𑒠𑒹𑒬𑓂𑒨 𑒂 𑒧𑒰𑒞𑓂𑒩 𑒋𑒏𑒹𑒛𑒧𑒱𑒏 𑒣𑓂𑒩𑒨𑒼𑒑 𑒪𑒹𑒪) 𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑒇-𑒣𑒞𑓂𑒩𑒱𑒏𑒰𑒏 𑒮𑒦𑒙𑒰 𑒣𑒳𑒩𑒰𑒢 𑒁𑓀𑒏 𑒣𑒲.𑒛𑒲.𑒋𑒤 𑒛𑒰𑒅𑒢𑒪𑒼𑒛 𑒪𑒹𑒪 𑒏𑓂𑒩𑒧𑒰𑒢𑒳𑒮𑒰𑒩 𑒢𑒲𑒔𑒰𑒿𑒏 𑒪𑒱𑓀𑒏𑒣𑒩 𑒅𑒣𑒪𑒥𑓂𑒡 𑒁𑒕𑒱। 𑒁𑒪𑓂𑒪 𑒞𑒯𑒹 𑒋𑒪𑓂𑒠 𑒃𑒮𑓂𑒮𑒳𑒋𑒮 𑒁𑒤 𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯𑒰 𑒖𑒼𑒩𑓂𑒢𑒪 𑒁𑒩𑒹 𑒁𑒫𑒰𑒃𑒪𑒰𑒥𑒪𑒹 𑒤𑒼𑒩 𑒣𑒠𑒤 𑒠𑒼𑒫𑓂𑒢𑒪𑒼𑒁𑒠 𑒁𑒞 𑒞𑒯𑒹 𑒩𑒹𑒮𑓂𑒣𑒹𑒔𑓂𑒞𑒱𑒫𑒹 𑒪𑒱𑒢𑓂𑒏𑒮 𑒥𑒹𑒪𑒼𑒫

•

[𑒞𑒱𑒩𑒯𑒳𑒞𑒰, 𑒢𑒹𑒫𑒰𑒩𑒲 𑒂 𑒏𑒻𑒟𑒲 𑒮𑓂𑒏𑓂𑒩𑒱𑒣𑓂𑒙 𑒛𑒰𑒅𑒢𑒪𑒼𑒛 𑒑𑒴𑒑𑒪'𑒮 𑒢𑒼𑒙𑒼 𑒤𑒼𑒢𑓂𑒙𑓂𑒮 𑒣𑓂𑒩𑒼𑒖𑒹𑒏𑓂𑒞𑓂 𑒣𑒹𑒖]

𑒞𑒱𑒩𑒯𑒳𑒞𑒰 𑒢𑒼𑒙𑒼 𑒮𑓂𑒏𑓂𑒩𑒱𑒣𑓂𑒙	𑒏𑒻𑒟𑒲 𑒁𑒼𑒙𑒲𑒋𑒤	𑒏𑒻𑒟𑒲 𑒙𑒲𑒙𑒲𑒋𑒤	𑒢𑒹𑒫𑒰𑒩𑒲 𑒁𑒼𑒙𑒲𑒋𑒤	𑒢𑒹𑒫𑒰𑒩𑒲 𑒙𑒲𑒙𑒲𑒋𑒤

[𑒯𑒞𑒞𑒣𑒮𑓂:𑒤𑒼𑒢𑓂𑒞𑒮𑒑𑒼𑒑𑒪𑒹𑒔𑒼𑒧𑓂] (𑒑𑒼𑒑𑒪𑒹 𑒁𑒼𑒣𑒹𑒢 𑒤𑒼𑒢𑓂𑒞𑒮 𑒠𑒼𑒫𑓂𑒢𑒪𑒼𑒁𑒠)

[𑒞𑒱𑒩𑓂𑒯𑒳𑒞𑒰 𑒅𑒢𑒱𑒔𑒼𑒠𑒹 𑒏𑒹𑒨𑓂𑒥𑒼𑒁𑒩𑓂𑒠 𑒠𑒼𑒫𑓂𑒢𑒪𑒼𑒁𑒠]

[𑒏𑒹𑒨𑓂𑒧𑒰𑒢 𑒞𑒱𑒩𑓂𑒯𑒳𑒞𑒰 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒏𑒹𑒨𑓂𑒥𑒼𑒁𑒩𑓂𑒠𑒮 𑒠𑒼𑒫𑓂𑒢𑒪𑒼𑒁𑒠]

[𑒯𑒞𑒞𑒣𑒮𑓂:𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰𑒏𑓂𑒭𑒩𑒞𑒱𑒩𑓂𑒯𑒳𑒞𑒰] (𑒞𑒱𑒩𑓂𑒯𑒳𑒞𑒰 𑒏𑒹𑒨𑓂𑒥𑒼𑒁𑒩𑓂𑒠 𑒁𑒢𑓂𑒪𑒱𑒢𑒹)

•

𑓑

𑒑𑒖𑒹𑒢𑓂𑒠𑓂𑒩 𑒚𑒰𑒏𑒳𑒩 (𑒮𑒧𑓂𑒣𑒰𑒠𑒢)

𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯-𑒮𑒠𑒹𑒯 𑓑-𑓒𑓕 ॥𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯𑒰𑒨𑒼𑒑

𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑒃-𑒣𑒞𑓂𑒩𑒱𑒏𑒰𑒏 𑒁𑓀𑒏 𑓑-𑓓𑓕𑓐 𑒮𑒿 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲𑒏 𑒮𑒩𑓂𑒫𑒬𑓂𑒩𑒹𑒭𑓂𑒚 𑒑𑒠𑓂𑒨 𑒂 𑒣𑒠𑓂𑒨𑒏 𑒉𑒏𑒙𑒰 𑒮𑒧𑒰𑒢𑒰𑒢𑓂𑒞𑒩 𑒮𑓀𑒏𑒪𑒢

𑒠𑒹𑒫𑒢𑒰𑒑𑒩𑒲	𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰𑒏𑓂𑒭𑒩
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯:𑒮𑒠𑒹𑒯 𑓑	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯: 𑒮𑒠𑒹𑒯 𑓑 𑒞𑒱𑒩𑒯𑒳𑒞𑒰
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯:𑒮𑒠𑒹𑒯 𑓒 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒣𑓂𑒩𑒥𑒢𑓂𑒡-𑒢𑒱𑒥𑒢𑓂𑒡-𑒮𑒧𑒰𑒪𑒼𑒔𑒢𑒰	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯: 𑒮𑒠𑒹𑒯 𑓒 𑒞𑒱𑒩𑒯𑒳𑒞𑒰
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯:𑒮𑒠𑒹𑒯 𑓓 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒣𑒠𑓂𑒨	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯: 𑒮𑒠𑒹𑒯 𑓓 𑒞𑒱𑒩𑒯𑒳𑒞𑒰
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯:𑒮𑒠𑒹𑒯 𑓔 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒏𑒟𑒰	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯: 𑒮𑒠𑒹𑒯 𑓔 𑒞𑒱𑒩𑒯𑒳𑒞𑒰
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒫𑒱𑒯𑒢𑒱 𑒏𑒟𑒰 [𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑒮𑒠𑒹𑒯 𑓕]	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯: 𑒮𑒠𑒹𑒯 𑓕 𑒞𑒱𑒩𑒯𑒳𑒞𑒰
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒫𑒱𑒯𑒢𑒱 𑒏𑒟𑒰 [𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑒮𑒠𑒹𑒯 𑓕]- 𑒮𑓀𑒮𑓂𑒏𑒩𑒝-𑓒	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯: 𑒮𑒠𑒹𑒯 𑓕 𑒮𑓀𑒮𑓂𑒏𑒩𑒝-𑓒 𑒞𑒱𑒩𑒯𑒳𑒞𑒰
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒪𑒒𑒳𑒏𑒟𑒰 [𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑒮𑒠𑒹𑒯 𑓖]	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯: 𑒮𑒠𑒹𑒯 𑓖 𑒞𑒱𑒩𑒯𑒳𑒞𑒰
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒣𑒠𑓂𑒨 [𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑒮𑒠𑒹𑒯 𑓗]	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯: 𑒮𑒠𑒹𑒯 𑓗 𑒞𑒱𑒩𑒯𑒳𑒞𑒰
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒢𑒰𑒙𑓂𑒨 𑒅𑒞𑓂𑒮𑒫 [𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑒮𑒠𑒹𑒯 𑓘]	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯: 𑒮𑒠𑒹𑒯 𑓘 𑒞𑒱𑒩𑒯𑒳𑒞𑒰
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒬𑒱𑒬𑒳 𑒅𑒞𑓂𑒮𑒫 [𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑒮𑒠𑒹𑒯 𑓙]	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯: 𑒮𑒠𑒹𑒯 𑓙 𑒞𑒱𑒩𑒯𑒳𑒞𑒰
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒣𑓂𑒩𑒥𑒢𑓂𑒡-𑒢𑒱𑒥𑒢𑓂𑒡-𑒮𑒧𑒰𑒪𑒼𑒔𑒢𑒰 [𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑒮𑒠𑒹𑒯 𑓑𑓐]	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯: 𑒮𑒠𑒹𑒯 𑓑𑓐 𑒞𑒱𑒩𑒯𑒳𑒞𑒰
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯:𑒮𑒠𑒹𑒯 𑓑𑓑	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯: 𑒮𑒠𑒹𑒯 𑓑𑓑 𑒞𑒱𑒩𑒯𑒳𑒞𑒰
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯:𑒮𑒠𑒹𑒯 𑓑𑓒	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯: 𑒮𑒠𑒹𑒯 𑓑𑓒 𑒞𑒱𑒩𑒯𑒳𑒞𑒰
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯:𑒮𑒠𑒹𑒯 𑓑𑓓	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯: 𑒮𑒠𑒹𑒯 𑓑𑓓 𑒞𑒱𑒩𑒯𑒳𑒞𑒰
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯:𑒮𑒠𑒹𑒯 𑓑𑓔	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯: 𑒮𑒠𑒹𑒯 𑓑𑓔 𑒞𑒱𑒩𑒯𑒳𑒞𑒰
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯:𑒮𑒠𑒹𑒯 𑓑𑓕	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯: 𑒮𑒠𑒹𑒯 𑓑𑓕 𑒞𑒱𑒩𑒯𑒳𑒞𑒰
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯:𑒮𑒠𑒹𑒯 𑓑𑓖	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯: 𑒮𑒠𑒹𑒯 𑓑𑓖 𑒞𑒱𑒩𑒯𑒳𑒞𑒰
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯:𑒮𑒠𑒹𑒯 𑓑𑓗	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯: 𑒮𑒠𑒹𑒯 𑓑𑓗 𑒞𑒱𑒩𑒯𑒳𑒞𑒰
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯:𑒮𑒠𑒹𑒯 𑓑𑓘	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯: 𑒮𑒠𑒹𑒯 𑓑𑓘 𑒞𑒱𑒩𑒯𑒳𑒞𑒰
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯:𑒮𑒠𑒹𑒯 𑓑𑓙	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯: 𑒮𑒠𑒹𑒯 𑓑𑓙 𑒞𑒱𑒩𑒯𑒳𑒞𑒰
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯:𑒮𑒠𑒹𑒯 𑓒𑓐	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯: 𑒮𑒠𑒹𑒯 𑓒𑓐 𑒞𑒱𑒩𑒯𑒳𑒞𑒰
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯:𑒮𑒠𑒹𑒯 𑓒𑓑	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯: 𑒮𑒠𑒹𑒯 𑓒𑓑 𑒞𑒱𑒩𑒯𑒳𑒞𑒰
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯:𑒮𑒠𑒹𑒯 𑓒𑓒	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯: 𑒮𑒠𑒹𑒯 𑓒𑓒 𑒞𑒱𑒩𑒯𑒳𑒞𑒰
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯:𑒮𑒠𑒹𑒯 𑓒𑓓	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯: 𑒮𑒠𑒹𑒯 𑓒𑓓 𑒞𑒱𑒩𑒯𑒳𑒞𑒰
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯:𑒮𑒠𑒹𑒯 𑓒𑓔	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯: 𑒮𑒠𑒹𑒯 𑓒𑓔 𑒞𑒱𑒩𑒯𑒳𑒞𑒰
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯:𑒮𑒠𑒹𑒯 𑓒𑓕	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯: 𑒮𑒠𑒹𑒯 𑓒𑓕 𑒞𑒱𑒩𑒯𑒳𑒞𑒰
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯-𑒮𑒠𑒹𑒯 𑓒𑓖-𑓓𑓖 ॥𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯𑒰𑒨𑒼𑒑 *𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑒃-𑒣𑒞𑓂𑒩𑒱𑒏𑒰𑒏 𑒁𑓀𑒏 𑓑-𑓓𑓕𑓐 𑒮𑒿 𑒟𑒲𑒧 𑒂𑒡𑒰𑒩𑒱𑒞 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲𑒏 𑒮𑒩𑓂𑒫𑒬𑓂𑒩𑒹𑒭𑓂𑒚 𑒧𑒴𑒪 𑒂 𑒁𑒢𑒴𑒠𑒱𑒞 𑒑𑒠𑓂𑒨 𑒂 𑒣𑒠𑓂𑒨𑒏 𑒉𑒏𑒙𑒰 𑒮𑒧𑒰𑒢𑒰𑒢𑓂𑒞𑒩 𑒮𑓀𑒏𑒪𑒢*	
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯:𑒮𑒠𑒹𑒯 𑓒𑓖 (𑒛ॉ 𑒬𑒧𑓂𑒦𑒳 𑒏𑒳𑒧𑒰𑒩 𑒮𑒱𑓀𑒯 𑒂 𑒛ॉ 𑒁𑒢𑒳𑒣𑒧 𑒏𑒳𑒧𑒰𑒩 𑒮𑒱𑓀𑒯 𑒁𑓀𑒏 𑓑-𑓓𑓕𑓐 𑒮𑒿)	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯: 𑒮𑒠𑒹𑒯 𑓒𑓖 𑒞𑒱𑒩𑒯𑒳𑒞𑒰

विदेह:सदेह २७ (गजेन्द्र ठाकुर आ नवीन पाठकक आन भाषासँ अनूदित गद्य आ पद्य- अंक १-३५० सँ)	विदेह: सदेह २७ तिरहुता
विदेह:सदेह २८ (अनूदित गद्य आ पद्य- अंक १-३५० सँ)	विदेह: सदेह २८ तिरहुता
विदेह:सदेह २९ (नवीन पाठक आ डॉ कैलाश कुमार मिश्र- अंक १-३५० सँ)	विदेह: सदेह २९ तिरहुता
विदेह:सदेह ३० (स्कूल-कॉलेज विद्यार्थी लेल- अंक १-३५० सँ)	विदेह: सदेह ३० तिरहुता
विदेह:सदेह ३१ (डॉ कामिनी कामायनी आ कुमार मनोज कश्यप- अंक १-३५० सँ)	विदेह: सदेह ३१ तिरहुता
विदेह:सदेह ३२ (रचनात्मक गद्य-पद्य लेखन भाग-१- अंक १-३५० सँ)	विदेह: सदेह ३२ तिरहुता
विदेह:सदेह ३३ (रचनात्मक गद्य-पद्य लेखन भाग-२- अंक १-३५० सँ)	विदेह: सदेह ३३ तिरहुता
विदेह:सदेह ३४ (रचनात्मक गद्य-पद्य लेखन भाग-३- अंक १-३५० सँ)	विदेह: सदेह ३४ तिरहुता
विदेह:सदेह ३५ (रचनात्मक गद्य-पद्य लेखन भाग-४- अंक १-३५० सँ)	विदेह: सदेह ३५ तिरहुता
विदेह:सदेह ३६ (रचनात्मक गद्य-पद्य लेखन भाग-५- अंक १-३५० सँ)	विदेह: सदेह ३६ तिरहुता

यूपीएससी आ आन प्रतियोगिता परीक्षा लेल देखू:

विदेह:सदेह १७	विदेह:सदेह २१	विदेह:सदेह २३	विदेह:सदेह २६	विदेह:सदेह २९
विदेह:सदेह ३०	विदेह:सदेह ३२	विदेह:सदेह ३३	विदेह:सदेह ३४	विदेह:सदेह ३५

२

विदेहक सभटा पुरान अंक (अंक १ सँ ३५४ आ आगाँ)

विदेहक अंक १-१४९ (देवनागरी, मिथिलाक्षर आ ब्रेल)

देवनागरी	मिथिलाक्षर	ब्रेल
विदेह ०१ ०१ ०८	विदेह ०१ ०१ ०८ तिरहुता	१

𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯_𑓑𑓕_𑓐𑓑_𑓐𑓘	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯_𑓑𑓕_𑓐𑓑_𑓐𑓘_𑒞𑒱𑒩𑒯𑒳𑒞𑒰	𑓒
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯_𑓐𑓑_𑓐𑓒_𑓐𑓘	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯_𑓐𑓑_𑓐𑓒_𑓐𑓘_𑒞𑒱𑒩𑒯𑒳𑒞𑒰	𑓓
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯_𑓑𑓕_𑓐𑓒_𑓐𑓘	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯_𑓑𑓕_𑓐𑓒_𑓐𑓘_𑒞𑒱𑒩𑒯𑒳𑒞𑒰	𑓔
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯_𑓐𑓑_𑓐𑓓_𑓐𑓘	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯_𑓐𑓑_𑓐𑓓_𑓐𑓘_𑒞𑒱𑒩𑒯𑒳𑒞𑒰	𑓕
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯_𑓑𑓕_𑓐𑓓_𑓐𑓘	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯_𑓑𑓕_𑓐𑓓_𑓐𑓘_𑒞𑒱𑒩𑒯𑒳𑒞𑒰	𑓖
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯_𑓐𑓑_𑓐𑓔_𑓒𑓐𑓐𑓘	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯_𑓐𑓑_𑓐𑓔_𑓒𑓐𑓐𑓘_𑒞𑒱𑒩𑒯𑒳𑒞𑒰	𑓗
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯_𑓑𑓕_𑓐𑓔_𑓒𑓐𑓐𑓘	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯_𑓑𑓕_𑓐𑓔_𑓒𑓐𑓐𑓘_𑒞𑒱𑒩𑒯𑒳𑒞𑒰	𑓘
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯_𑓐𑓑_𑓐𑓕_𑓒𑓐𑓐𑓘	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯_𑓐𑓑_𑓐𑓕_𑓒𑓐𑓐𑓘_𑒞𑒱𑒩𑒯𑒳𑒞𑒰	𑓙
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯_𑓑𑓕_𑓐𑓕_𑓒𑓐𑓐𑓘	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯_𑓑𑓕_𑓐𑓕_𑓒𑓐𑓐𑓘_𑒞𑒱𑒩𑒯𑒳𑒞𑒰	𑓑𑓐
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯_𑓐𑓑_𑓐𑓖_𑓒𑓐𑓐𑓘	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯_𑓐𑓑_𑓐𑓖_𑓒𑓐𑓐𑓘_𑒞𑒱𑒩𑒯𑒳𑒞𑒰	𑓑𑓑
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯_𑓑𑓕_𑓐𑓖_𑓒𑓐𑓐𑓘	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯_𑓑𑓕_𑓐𑓖_𑓒𑓐𑓐𑓘_𑒞𑒱𑒩𑒯𑒳𑒞𑒰	𑓑𑓒
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯_𑓐𑓑_𑓐𑓗_𑓒𑓐𑓐𑓘	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯_𑓐𑓑_𑓐𑓗_𑓒𑓐𑓐𑓘_𑒞𑒱𑒩𑒯𑒳𑒞𑒰	𑓑𑓓
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯_𑓑𑓕_𑓐𑓗_𑓒𑓐𑓐𑓘	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯_𑓑𑓕_𑓐𑓗_𑓒𑓐𑓐𑓘_𑒞𑒱𑒩𑒯𑒳𑒞𑒰	𑓑𑓔
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯_𑓐𑓑_𑓐𑓘_𑓒𑓐𑓐𑓘	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯_𑓐𑓑_𑓐𑓘_𑓒𑓐𑓐𑓘_𑒞𑒱𑒩𑒯𑒳𑒞𑒰	𑓑𑓕
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯_𑓑𑓕_𑓐𑓘_𑓒𑓐𑓐𑓘	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯_𑓑𑓕_𑓐𑓘_𑓒𑓐𑓐𑓘_𑒞𑒱𑒩𑒯𑒳𑒞𑒰	𑓑𑓖
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯_𑓐𑓑_𑓐𑓙_𑓒𑓐𑓐𑓘	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯_𑓐𑓑_𑓐𑓙_𑓒𑓐𑓐𑓘_𑒞𑒱𑒩𑒯𑒳𑒞𑒰	𑓑𑓗
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯_𑓑𑓕_𑓐𑓙_𑓒𑓐𑓐𑓘	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯_𑓑𑓕_𑓐𑓙_𑓒𑓐𑓐𑓘_𑒞𑒱𑒩𑒯𑒳𑒞𑒰	𑓑𑓘
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯_𑓐𑓑_𑓑𑓐_𑓒𑓐𑓐𑓘	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯_𑓐𑓑_𑓑𑓐_𑓒𑓐𑓐𑓘_𑒞𑒱𑒩𑒯𑒳𑒞𑒰	𑓑𑓙
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯_𑓑𑓕_𑓑𑓐_𑓒𑓐𑓐𑓘	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯_𑓑𑓕_𑓑𑓐_𑓒𑓐𑓐𑓘_𑒞𑒱𑒩𑒯𑒳𑒞𑒰	𑓒𑓐
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯_𑓐𑓑_𑓑𑓑_𑓒𑓐𑓐𑓘	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯_𑓐𑓑_𑓑𑓑_𑓒𑓐𑓐𑓘_𑒞𑒱𑒩𑒯𑒳𑒞𑒰	𑓒𑓑
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯_𑓑𑓕_𑓑𑓑_𑓒𑓐𑓐𑓘	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯_𑓑𑓕_𑓑𑓑_𑓒𑓐𑓐𑓘_𑒞𑒱𑒩𑒯𑒳𑒞𑒰	𑓒𑓒
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯_𑓐𑓑_𑓑𑓒_𑓒𑓐𑓐𑓘	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯_𑓐𑓑_𑓑𑓒_𑓒𑓐𑓐𑓘_𑒞𑒱𑒩𑒯𑒳𑒞𑒰	𑓒𑓓
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯_𑓑𑓕_𑓑𑓒_𑓒𑓐𑓐𑓘	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯_𑓑𑓕_𑓑𑓒_𑓒𑓐𑓐𑓘_𑒞𑒱𑒩𑒯𑒳𑒞𑒰	𑓒𑓔
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯_𑓐𑓑_𑓐𑓑_𑓒𑓐𑓐𑓙	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯_𑓐𑓑_𑓐𑓑_𑓒𑓐𑓐𑓙_𑒞𑒱𑒩𑒯𑒳𑒞𑒰	𑓒𑓕
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯_𑓑𑓕_𑓐𑓑_𑓒𑓐𑓐𑓙	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯_𑓑𑓕_𑓐𑓑_𑓒𑓐𑓐𑓙_𑒞𑒱𑒩𑒯𑒳𑒞𑒰	𑓒𑓖
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯_𑓐𑓑_𑓐𑓒_𑓒𑓐𑓐𑓙	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯_𑓐𑓑_𑓐𑓒_𑓒𑓐𑓐𑓙_𑒞𑒱𑒩𑒯𑒳𑒞𑒰	𑓒𑓗
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯_𑓑𑓕_𑓐𑓒_𑓒𑓐𑓐𑓙	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯_𑓑𑓕_𑓐𑓒_𑓒𑓐𑓐𑓙_𑒞𑒱𑒩𑒯𑒳𑒞𑒰	𑓒𑓘
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯_𑓐𑓑_𑓐𑓓_𑓒𑓐𑓐𑓙	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯_𑓐𑓑_𑓐𑓓_𑓒𑓐𑓐𑓙_𑒞𑒱𑒩𑒯𑒳𑒞𑒰	𑓒𑓙
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯_𑓑𑓕_𑓐𑓓_𑓒𑓐𑓐𑓙	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯_𑓑𑓕_𑓐𑓓_𑓒𑓐𑓐𑓙_𑒞𑒱𑒩𑒯𑒳𑒞𑒰	𑓓𑓐

𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯_𑓐𑓑_𑓐𑓔_𑓒𑓐𑓐𑓘	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯_𑓐𑓑_𑓐𑓔_𑓒𑓐𑓐𑓘_𑒟𑒱𑒩𑒯𑒳𑒞𑒰	𑓓𑓑
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯_𑓑𑓕_𑓐𑓔_𑓒𑓐𑓐𑓘	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯_𑓑𑓕_𑓐𑓔_𑓒𑓐𑓐𑓘_𑒟𑒱𑒩𑒯𑒳𑒞𑒰	𑓓𑓒
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯_𑓐𑓑_𑓐𑓕_𑓒𑓐𑓐𑓘	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯_𑓐𑓑_𑓐𑓕_𑓒𑓐𑓐𑓘_𑒟𑒱𑒩𑒯𑒳𑒞𑒰	𑓓𑓓
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯_𑓑𑓕_𑓐𑓕_𑓒𑓐𑓐𑓘	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯_𑓑𑓕_𑓐𑓕_𑓒𑓐𑓐𑓘_𑒟𑒱𑒩𑒯𑒳𑒞𑒰	𑓓𑓔
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯_𑓐𑓑_𑓐𑓖_𑓒𑓐𑓐𑓘	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯_𑓐𑓑_𑓐𑓖_𑓒𑓐𑓐𑓘_𑒟𑒱𑒩𑒯𑒳𑒞𑒰	𑓓𑓕
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯_𑓑𑓕_𑓐𑓖_𑓒𑓐𑓐𑓘	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯_𑓑𑓕_𑓐𑓖_𑓒𑓐𑓐𑓘_𑒟𑒱𑒩𑒯𑒳𑒞𑒰	𑓓𑓖
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯_𑓐𑓑_𑓐𑓗_𑓒𑓐𑓐𑓘	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯_𑓐𑓑_𑓐𑓗_𑓒𑓐𑓐𑓘_𑒟𑒱𑒩𑒯𑒳𑒞𑒰	𑓓𑓗
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯_𑓑𑓕_𑓐𑓗_𑓒𑓐𑓐𑓘	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯_𑓑𑓕_𑓐𑓗_𑓒𑓐𑓐𑓘_𑒟𑒱𑒩𑒯𑒳𑒞𑒰	𑓓𑓘
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯_𑓐𑓑_𑓐𑓘_𑓒𑓐𑓐𑓘	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯_𑓐𑓑_𑓐𑓘_𑓒𑓐𑓐𑓘_𑒞𑒱𑒩𑒯𑒳𑒞𑒰	𑓓𑓙
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯_𑓑𑓕_𑓐𑓘_𑓒𑓐𑓐𑓘	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯_𑓑𑓕_𑓐𑓘_𑓒𑓐𑓐𑓘_𑒞𑒱𑒩𑒯𑒳𑒞𑒰	𑓔𑓐
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯_𑓐𑓑_𑓐𑓙_𑓒𑓐𑓐𑓘	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯_𑓐𑓑_𑓐𑓙_𑓒𑓐𑓐𑓘_𑒞𑒱𑒩𑒯𑒳𑒞𑒰	𑓔𑓑
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯_𑓑𑓕_𑓐𑓙_𑓒𑓐𑓐𑓘	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯_𑓑𑓕_𑓐𑓙_𑓒𑓐𑓐𑓘_𑒞𑒱𑒩𑒯𑒳𑒞𑒰	𑓔𑓒
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯_𑓐𑓑_𑓑𑓐_𑓒𑓐𑓐𑓘	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯_𑓐𑓑_𑓑𑓐_𑓒𑓐𑓐𑓘_𑒞𑒱𑒩𑒯𑒳𑒞𑒰	𑓔𑓓
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯_𑓑𑓕_𑓑𑓐_𑓒𑓐𑓐𑓘	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯_𑓑𑓕_𑓑𑓐_𑓒𑓐𑓐𑓘_𑒞𑒱𑒩𑒯𑒳𑒞𑒰	𑓔𑓔
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯_𑓐𑓑_𑓑𑓑_𑓒𑓐𑓐𑓘	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯_𑓐𑓑_𑓑𑓑_𑓒𑓐𑓐𑓘_𑒞𑒱𑒩𑒯𑒳𑒞𑒰	𑓔𑓕
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯_𑓑𑓕_𑓑𑓑_𑓒𑓐𑓐𑓘	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯_𑓑𑓕_𑓑𑓑_𑓒𑓐𑓐𑓘_𑒞𑒱𑒩𑒯𑒳𑒞𑒰	𑓔𑓖
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯_𑓐𑓑_𑓑𑓒_𑓒𑓐𑓐𑓘	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯_𑓐𑓑_𑓑𑓒_𑓒𑓐𑓐𑓘_𑒞𑒱𑒩𑒯𑒳𑒞𑒰	𑓔𑓗
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯_𑓑𑓕_𑓑𑓒_𑓒𑓐𑓐𑓘	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯_𑓑𑓕_𑓑𑓒_𑓒𑓐𑓐𑓘_𑒞𑒱𑒩𑒯𑒳𑒞𑒰	𑓔𑓘
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯_𑓐𑓑_𑓐𑓑_𑓒𑓐𑓑𑓐	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯_𑓐𑓑_𑓐𑓑_𑓒𑓐𑓑𑓐_𑒞𑒱𑒩𑒯𑒳𑒞𑒰	𑓔𑓙
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯_𑓑𑓕_𑓐𑓑_𑓒𑓐𑓑𑓐	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯_𑓑𑓕_𑓐𑓑_𑓒𑓐𑓑𑓐_𑒞𑒱𑒩𑒯𑒳𑒞𑒰	𑓕𑓐
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯_𑓐𑓑_𑓐𑓒_𑓒𑓐𑓑𑓐	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯_𑓐𑓑_𑓐𑓒_𑓒𑓐𑓑𑓐_𑒞𑒱𑒩𑒯𑒳𑒞𑒰	𑓕𑓑
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯_𑓑𑓕_𑓐𑓒_𑓒𑓐𑓑𑓐	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯_𑓑𑓕_𑓐𑓒_𑓒𑓐𑓑𑓐_𑒞𑒱𑒩𑒯𑒳𑒞𑒰	𑓕𑓒
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯_𑓐𑓑_𑓐𑓓_𑓒𑓐𑓑𑓐	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯_𑓐𑓑_𑓐𑓓_𑓒𑓐𑓑𑓐_𑒞𑒱𑒩𑒯𑒳𑒞𑒰	𑓕𑓓
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯_𑓑𑓕_𑓐𑓓_𑓒𑓐𑓑𑓐	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯_𑓑𑓕_𑓐𑓓_𑓒𑓐𑓑𑓐_𑒞𑒱𑒩𑒯𑒳𑒞𑒰	𑓕𑓔
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯_𑓐𑓑_𑓐𑓔_𑓒𑓐𑓑𑓐	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯_𑓐𑓑_𑓐𑓔_𑓒𑓐𑓑𑓐_𑒞𑒱𑒩𑒯𑒳𑒞𑒰	𑓕𑓕
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯_𑓑𑓕_𑓐𑓔_𑓒𑓐𑓑𑓐	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯_𑓑𑓕_𑓐𑓔_𑓒𑓐𑓑𑓐_𑒞𑒱𑒩𑒯𑒳𑒞𑒰	𑓕𑓖
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯_𑓐𑓑_𑓐𑓕_𑓒𑓐𑓑𑓐	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯_𑓐𑓑_𑓐𑓕_𑓒𑓐𑓑𑓐_𑒞𑒱𑒩𑒯𑒳𑒞𑒰	𑓕𑓗
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯_𑓑𑓕_𑓐𑓕_𑓒𑓐𑓑𑓐	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯_𑓑𑓕_𑓐𑓕_𑓒𑓐𑓑𑓐_𑒞𑒱𑒩𑒯𑒳𑒞𑒰	𑓕𑓘
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯_𑓐𑓑_𑓐𑓖_𑓒𑓐𑓑𑓐	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯_𑓐𑓑_𑓐𑓖_𑓒𑓐𑓑𑓐_𑒞𑒱𑒩𑒯𑒳𑒞𑒰	𑓕𑓙
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯_𑓑𑓕_𑓐𑓖_𑓒𑓐𑓑𑓐	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯_𑓑𑓕_𑓐𑓖_𑓒𑓐𑓑𑓐_𑒞𑒱𑒩𑒯𑒳𑒞𑒰	𑓖𑓐

𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑓐𑓑 𑓐𑓗 𑓒𑓐𑓑𑓐	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑓐𑓑 𑓐𑓗 𑓒𑓐𑓑𑓐 𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰	𑓖𑓑
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑓑𑓕 𑓐𑓗 𑓒𑓐𑓑𑓐	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑓑𑓕 𑓐𑓗 𑓒𑓐𑓑𑓐 𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰	𑓖𑓒
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑓐𑓑 𑓐𑓘 𑓒𑓐𑓑𑓐	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑓐𑓑 𑓐𑓘 𑓒𑓐𑓑𑓐 𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰	𑓖𑓓
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑓑𑓕 𑓐𑓘 𑓒𑓐𑓑𑓐	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑓑𑓕 𑓐𑓘 𑓒𑓐𑓑𑓐 𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰	𑓖𑓔
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑓐𑓑 𑓐𑓙 𑓒𑓐𑓑𑓐	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑓐𑓑 𑓐𑓙 𑓒𑓐𑓑𑓐 𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰	𑓖𑓕
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑓑𑓕 𑓐𑓙 𑓒𑓐𑓑𑓐	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑓑𑓕 𑓐𑓙 𑓒𑓐𑓑𑓐 𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰	𑓖𑓖
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑓐𑓑 𑓑𑓐 𑓒𑓐𑓑𑓐	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑓐𑓑 𑓑𑓐 𑓒𑓐𑓑𑓐 𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰	𑓖𑓗
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑓑𑓕 𑓑𑓐 𑓒𑓐𑓑𑓐	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑓑𑓕 𑓑𑓐 𑓒𑓐𑓑𑓐 𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰	𑓖𑓘
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑓐𑓑 𑓑𑓑 𑓒𑓐𑓑𑓐	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑓐𑓑 𑓑𑓑 𑓒𑓐𑓑𑓐 𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰	𑓖𑓙
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑓑𑓕 𑓑𑓑 𑓒𑓐𑓑𑓐	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑓑𑓕 𑓑𑓑 𑓒𑓐𑓑𑓐 𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰	𑓗𑓐
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑓐𑓑 𑓑𑓒 𑓒𑓐𑓑𑓐	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑓐𑓑 𑓑𑓒 𑓒𑓐𑓑𑓐 𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰	𑓗𑓑
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑓑𑓕 𑓑𑓒 𑓒𑓐𑓑𑓐	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑓑𑓕 𑓑𑓒 𑓒𑓐𑓑𑓐 𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰	𑓗𑓒
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑓐𑓑 𑓐𑓑 𑓒𑓐𑓑𑓑	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑓐𑓑 𑓐𑓑 𑓒𑓐𑓑𑓑 𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰	𑓗𑓓
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑓑𑓕 𑓐𑓑 𑓒𑓐𑓑𑓑	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑓑𑓕 𑓐𑓑 𑓒𑓐𑓑𑓑 𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰	𑓗𑓔
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑓐𑓑 𑓐𑓒 𑓒𑓐𑓑𑓑	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑓐𑓑 𑓐𑓒 𑓒𑓐𑓑𑓑 𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰	𑓗𑓕
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑓑𑓕 𑓐𑓒 𑓒𑓐𑓑𑓑	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑓑𑓕 𑓐𑓒 𑓒𑓐𑓑𑓑 𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰	𑓗𑓖
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑓐𑓑 𑓐𑓓 𑓒𑓐𑓑𑓑	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑓐𑓑 𑓐𑓓 𑓒𑓐𑓑𑓑 𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰	𑓗𑓗
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑓑𑓕 𑓐𑓓 𑓒𑓐𑓑𑓑	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑓑𑓕 𑓐𑓓 𑓒𑓐𑓑𑓑 𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰	𑓗𑓘
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑓐𑓑 𑓐𑓔 𑓒𑓐𑓑𑓑	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑓐𑓑 𑓐𑓔 𑓒𑓐𑓑𑓑 𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰	𑓗𑓙
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑓑𑓕 𑓐𑓔 𑓒𑓐𑓑𑓑	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑓑𑓕 𑓐𑓔 𑓒𑓐𑓑𑓑 𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰	𑓘𑓐
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑓐𑓑 𑓐𑓕 𑓒𑓐𑓑𑓑	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑓐𑓑 𑓐𑓕 𑓒𑓐𑓑𑓑 𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰	𑓘𑓑
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑓑𑓕 𑓐𑓕 𑓒𑓐𑓑𑓑	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑓑𑓕 𑓐𑓕 𑓒𑓐𑓑𑓑 𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰	𑓘𑓒
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑓐𑓑 𑓐𑓖 𑓒𑓐𑓑𑓑	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑓐𑓑 𑓐𑓖 𑓒𑓐𑓑𑓑 𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰	𑓘𑓓
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑓑𑓕 𑓐𑓖 𑓒𑓐𑓑𑓑	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑓑𑓕 𑓐𑓖 𑓒𑓐𑓑𑓑 𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰	𑓘𑓔
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑓐𑓑 𑓐𑓗 𑓒𑓐𑓑𑓑	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑓐𑓑 𑓐𑓗 𑓒𑓐𑓑𑓑 𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰	𑓘𑓕
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑓑𑓕 𑓐𑓗 𑓒𑓐𑓑𑓑	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑓑𑓕 𑓐𑓗 𑓒𑓐𑓑𑓑 𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰	𑓘𑓖
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑓐𑓑 𑓐𑓘 𑓒𑓐𑓑𑓑	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑓐𑓑 𑓐𑓘 𑓒𑓐𑓑𑓑 𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰	𑓘𑓗
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑓑𑓕 𑓐𑓘 𑓒𑓐𑓑𑓑	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑓑𑓕 𑓐𑓘 𑓒𑓐𑓑𑓑 𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰	𑓘𑓘
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑓐𑓑 𑓐𑓙 𑓒𑓐𑓑𑓑	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑓐𑓑 𑓐𑓙 𑓒𑓐𑓑𑓑 𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰	𑓘𑓙
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑓑𑓕 𑓐𑓙 𑓒𑓐𑓑𑓑	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑓑𑓕 𑓐𑓙 𑓒𑓐𑓑𑓑 𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰	𑓙𑓐

𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑓐𑓑 𑓑𑓐 𑓒𑓐𑓑𑓑	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑓐𑓑 𑓑𑓐 𑓒𑓐𑓑𑓑 𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰	𑓙𑓑
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑓑𑓕 𑓑𑓐 𑓒𑓐𑓑𑓑	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑓑𑓕 𑓑𑓐 𑓒𑓐𑓑𑓑 𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰	𑓙𑓒
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑓐𑓑 𑓑𑓑 𑓒𑓐𑓑𑓑	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑓐𑓑 𑓑𑓑 𑓒𑓐𑓑𑓑 𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰	𑓙𑓓
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑓑𑓕 𑓑𑓑 𑓒𑓐𑓑𑓑	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑓑𑓕 𑓑𑓑 𑓒𑓐𑓑𑓑 𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰	𑓙𑓔
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑓐𑓑 𑓑𑓒 𑓒𑓐𑓑𑓑	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑓐𑓑 𑓑𑓒 𑓒𑓐𑓑𑓑 𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰	𑓙𑓕
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑓑𑓕 𑓑𑓒 𑓒𑓐𑓑𑓑	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑓑𑓕 𑓑𑓒 𑓒𑓐𑓑𑓑 𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰	𑓙𑓖
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑓐𑓑 𑓐𑓑 𑓒𑓐𑓑𑓒	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑓐𑓑 𑓐𑓑 𑓒𑓐𑓑𑓒 𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰	𑓙𑓗
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑓑𑓕 𑓐𑓑 𑓒𑓐𑓑𑓒	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑓑𑓕 𑓐𑓑 𑓒𑓐𑓑𑓒 𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰	𑓙𑓘
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑓐𑓑 𑓐𑓒 𑓒𑓐𑓑𑓒	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑓐𑓑 𑓐𑓒 𑓒𑓐𑓑𑓒 𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰	𑓙𑓙
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑓑𑓕 𑓐𑓒 𑓒𑓐𑓑𑓒	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑓑𑓕 𑓐𑓒 𑓒𑓐𑓑𑓒 𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰	𑓑𑓐𑓐
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑓐𑓑 𑓐𑓓 𑓒𑓐𑓑𑓒	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑓐𑓑 𑓐𑓓 𑓒𑓐𑓑𑓒 𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰	𑓑𑓐𑓑
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑓑𑓕 𑓐𑓓 𑓒𑓐𑓑𑓒	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑓑𑓕 𑓐𑓓 𑓒𑓐𑓑𑓒 𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰	𑓑𑓐𑓒
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑓐𑓑 𑓐𑓔 𑓒𑓐𑓑𑓒	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑓐𑓑 𑓐𑓔 𑓒𑓐𑓑𑓒 𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰	𑓑𑓐𑓓
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑓑𑓕 𑓐𑓔 𑓒𑓐𑓑𑓒	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑓑𑓕 𑓐𑓔 𑓒𑓐𑓑𑓒 𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰	𑓑𑓐𑓔
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑓐𑓑 𑓐𑓕 𑓒𑓐𑓑𑓒	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑓐𑓑 𑓐𑓕 𑓒𑓐𑓑𑓒 𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰	𑓑𑓐𑓕
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑓑𑓕 𑓐𑓕 𑓒𑓐𑓑𑓒	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑓑𑓕 𑓐𑓕 𑓒𑓐𑓑𑓒 𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰	𑓑𑓐𑓖
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑓐𑓑 𑓐𑓖 𑓒𑓐𑓑𑓒	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑓐𑓑 𑓐𑓖 𑓒𑓐𑓑𑓒 𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰	𑓑𑓐𑓗
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑓑𑓕 𑓐𑓖 𑓒𑓐𑓑𑓒	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑓑𑓕 𑓐𑓖 𑓒𑓐𑓑𑓒 𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰	𑓑𑓐𑓘
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑓐𑓑 𑓐𑓗 𑓒𑓐𑓑𑓒	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑓐𑓑 𑓐𑓗 𑓒𑓐𑓑𑓒 𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰	𑓑𑓐𑓙
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑓑𑓕 𑓐𑓗 𑓒𑓐𑓑𑓒	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑓑𑓕 𑓐𑓗 𑓒𑓐𑓑𑓒 𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰	𑓑𑓑𑓐
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑓐𑓑 𑓐𑓘 𑓒𑓐𑓑𑓒	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑓐𑓑 𑓐𑓘 𑓒𑓐𑓑𑓒 𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰	𑓑𑓑𑓑
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑓑𑓕 𑓐𑓘 𑓒𑓐𑓑𑓒	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑓑𑓕 𑓐𑓘 𑓒𑓐𑓑𑓒 𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰	𑓑𑓑𑓒
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑓐𑓑 𑓐𑓙 𑓒𑓐𑓑𑓒	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑓐𑓑 𑓐𑓙 𑓒𑓐𑓑𑓒 𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰	𑓑𑓑𑓓
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑓑𑓕 𑓐𑓙 𑓒𑓐𑓑𑓒	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑓑𑓕 𑓐𑓙 𑓒𑓐𑓑𑓒 𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰	𑓑𑓑𑓔
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑓐𑓑 𑓑𑓐 𑓒𑓐𑓑𑓒	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑓐𑓑 𑓑𑓐 𑓒𑓐𑓑𑓒 𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰	𑓑𑓑𑓕
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑓑𑓕 𑓑𑓐 𑓒𑓐𑓑𑓒	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑓑𑓕 𑓑𑓐 𑓒𑓐𑓑𑓒 𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰	𑓑𑓑𑓖
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑓐𑓑 𑓑𑓑 𑓒𑓐𑓑𑓒	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑓐𑓑 𑓑𑓑 𑓒𑓐𑓑𑓒 𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰	𑓑𑓑𑓗
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑓑𑓕 𑓑𑓑 𑓒𑓐𑓑𑓒	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑓑𑓕 𑓑𑓑 𑓒𑓐𑓑𑓒 𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰	𑓑𑓑𑓘
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑓐𑓑 𑓑𑓒 𑓒𑓐𑓑𑓒	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑓐𑓑 𑓑𑓒 𑓒𑓐𑓑𑓒 𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰	𑓑𑓑𑓙
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑓑𑓕 𑓑𑓒 𑓒𑓐𑓑𑓒	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑓑𑓕 𑓑𑓒 𑓒𑓐𑓑𑓒 𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰	𑓑𑓒𑓐

𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑓐𑓑 𑓐𑓑 𑓒𑓐𑓑𑓓	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑓐𑓑 𑓐𑓑 𑓒𑓐𑓑𑓓 𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰	𑓑𑓒𑓑
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑓑𑓕 𑓐𑓑 𑓒𑓐𑓑𑓓	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑓑𑓕 𑓐𑓑 𑓒𑓐𑓑𑓓 𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰	𑓑𑓒𑓒
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑓐𑓑 𑓐𑓒 𑓒𑓐𑓑𑓓	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑓐𑓑 𑓐𑓒 𑓒𑓐𑓑𑓓 𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰	𑓑𑓒𑓓
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑓑𑓕 𑓐𑓒 𑓒𑓐𑓑𑓓	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑓑𑓕 𑓐𑓒 𑓒𑓐𑓑𑓓 𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰	𑓑𑓒𑓔
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑓐𑓑 𑓐𑓓 𑓒𑓐𑓑𑓓	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑓐𑓑 𑓐𑓓 𑓒𑓐𑓑𑓓 𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰	𑓑𑓒𑓕
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑓑𑓕 𑓐𑓓 𑓒𑓐𑓑𑓓	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑓑𑓕 𑓐𑓓 𑓒𑓐𑓑𑓓 𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰	𑓑𑓒𑓖
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑓐𑓑 𑓐𑓔 𑓒𑓐𑓑𑓓	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑓐𑓑 𑓐𑓔 𑓒𑓐𑓑𑓓 𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰	𑓑𑓒𑓗
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑓑𑓕 𑓐𑓔 𑓒𑓐𑓑𑓓	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑓑𑓕 𑓐𑓔 𑓒𑓐𑓑𑓓 𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰	𑓑𑓒𑓘
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑓐𑓑 𑓐𑓕 𑓒𑓐𑓑𑓓	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑓐𑓑 𑓐𑓕 𑓒𑓐𑓑𑓓 𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰	𑓑𑓒𑓙
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑓑𑓕 𑓐𑓕 𑓒𑓐𑓑𑓓	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑓑𑓕 𑓐𑓕 𑓒𑓐𑓑𑓓 𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰	𑓑𑓓𑓐
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑓐𑓑 𑓐𑓖 𑓒𑓐𑓑𑓓	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑓐𑓑 𑓐𑓖 𑓒𑓐𑓑𑓓 𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰	𑓑𑓓𑓑
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑓑𑓕 𑓐𑓖 𑓒𑓐𑓑𑓓	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑓑𑓕 𑓐𑓖 𑓒𑓐𑓑𑓓 𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰	𑓑𑓓𑓒
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑓐𑓑 𑓐𑓗 𑓒𑓐𑓑𑓓	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑓐𑓑 𑓐𑓗 𑓒𑓐𑓑𑓓 𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰	𑓑𑓓𑓓
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑓑𑓕 𑓐𑓗 𑓒𑓐𑓑𑓓	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑓑𑓕 𑓐𑓗 𑓒𑓐𑓑𑓓 𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰	𑓑𑓓𑓔
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑓐𑓑 𑓐𑓘 𑓒𑓐𑓑𑓓	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑓐𑓑 𑓐𑓘 𑓒𑓐𑓑𑓓 𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰	𑓑𑓓𑓕
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑓑𑓕 𑓐𑓘 𑓒𑓐𑓑𑓓	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑓑𑓕 𑓐𑓘 𑓒𑓐𑓑𑓓 𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰	𑓑𑓓𑓖
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑓐𑓑 𑓐𑓙 𑓒𑓐𑓑𑓓	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑓐𑓑 𑓐𑓙 𑓒𑓐𑓑𑓓 𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰	𑓑𑓓𑓗
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑓑𑓕 𑓐𑓙 𑓒𑓐𑓑𑓓	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑓑𑓕 𑓐𑓙 𑓒𑓐𑓑𑓓 𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰	𑓑𑓓𑓘
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑓐𑓑 𑓑𑓐 𑓒𑓐𑓑𑓓	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑓐𑓑 𑓑𑓐 𑓒𑓐𑓑𑓓 𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰	𑓑𑓓𑓙
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑓑𑓕 𑓑𑓐 𑓒𑓐𑓑𑓓	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑓑𑓕 𑓑𑓐 𑓒𑓐𑓑𑓓 𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰	𑓑𑓔𑓐
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑓐𑓑 𑓑𑓑 𑓒𑓐𑓑𑓓	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑓐𑓑 𑓑𑓑 𑓒𑓐𑓑𑓓 𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰	𑓑𑓔𑓑
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑓑𑓕 𑓑𑓑 𑓒𑓐𑓑𑓓	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑓑𑓕 𑓑𑓑 𑓒𑓐𑓑𑓓 𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰	𑓑𑓔𑓒
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑓐𑓑 𑓑𑓒 𑓒𑓐𑓑𑓓	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑓐𑓑 𑓑𑓒 𑓒𑓐𑓑𑓓 𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰	𑓑𑓔𑓓
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑓑𑓕 𑓑𑓒 𑓒𑓐𑓑𑓓	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑓑𑓕 𑓑𑓒 𑓒𑓐𑓑𑓓 𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰	𑓑𑓔𑓔
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑓐𑓑 𑓐𑓑 𑓒𑓐𑓑𑓔	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑓐𑓑 𑓐𑓑 𑓒𑓐𑓑𑓔 𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰	𑓑𑓔𑓕
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑓑𑓕 𑓐𑓑 𑓒𑓐𑓑𑓔	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑓑𑓕 𑓐𑓑 𑓒𑓐𑓑𑓔 𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰	𑓑𑓔𑓖
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑓐𑓑 𑓐𑓒 𑓒𑓐𑓑𑓔	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑓐𑓑 𑓐𑓒 𑓒𑓐𑓑𑓔 𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰	𑓑𑓔𑓗
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑓑𑓕 𑓐𑓒 𑓒𑓐𑓑𑓔	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑓑𑓕 𑓐𑓒 𑓒𑓐𑓑𑓔 𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰	𑓑𑓔𑓘
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑓐𑓑 𑓐𑓓 𑓒𑓐𑓑𑓔	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑓐𑓑 𑓐𑓓 𑓒𑓐𑓑𑓔 𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰	𑓑𑓔𑓙

𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯𑒏 𑒁𑓀𑒏 𑓑𑓕𑓐-𑓓𑓔𑓔

विदेह_१५०	विदेह_१५१	विदेह_१५२	विदेह_१५३	विदेह_१५४
विदेह_१५५	विदेह_१५६	विदेह_१५७	विदेह_१५८	विदेह_१५९
विदेह_१६०	विदेह_१६१	विदेह_१६२	विदेह_१६३	विदेह_१६४
विदेह_१६५	विदेह_१६६	विदेह_१६७	विदेह_१६८	विदेह_१६९
विदेह_१७०	विदेह_१७१	विदेह_१७२	विदेह_१७३	विदेह_१७४
विदेह_१७५	विदेह_१७६	विदेह_१७७	विदेह_१७८	विदेह_१७९
विदेह_१८०	विदेह_१८१	विदेह_१८२	विदेह_१८३	विदेह_१८४
विदेह_१८५	विदेह_१८६	विदेह_१८७	विदेह_१८८	विदेह_१८९
विदेह_१९०	विदेह_१९१	विदेह_१९२	विदेह_१९३	विदेह_१९४
विदेह_१९५	विदेह_१९६	विदेह_१९७	विदेह_१९८	विदेह_१९९
विदेह_२००	विदेह_२०१	विदेह_२०२	विदेह_२०३	विदेह_२०४
विदेह_२०५	विदेह_२०६	विदेह_२०७	विदेह_२०८	विदेह_२०९
विदेह_२१०	विदेह_२११	विदेह_२१२	विदेह_२१३	विदेह_२१४
विदेह_२१५	विदेह_२१६	विदेह_२१७	विदेह_२१८	विदेह_२१९
विदेह_२२०	विदेह_२२१	विदेह_२२२	विदेह_२२३	विदेह_२२४
विदेह_२२५	विदेह_२२६	विदेह_२२७	विदेह_२२८	विदेह_२२९
विदेह_२३०	विदेह_२३१	विदेह_२३२	विदेह_२३३	विदेह_२३४
विदेह_२३५	विदेह_२३६	विदेह_२३७	विदेह_२३८	विदेह_२३९
विदेह_२४०	विदेह_२४१	विदेह_२४२	विदेह_२४३	विदेह_२४४
विदेह_२४५	विदेह_२४६	विदेह_२४७	विदेह_२४८	विदेह_२४९
विदेह_२५०	विदेह_२५१	विदेह_२५२	विदेह_२५३	विदेह_२५४
विदेह_२५५	विदेह_२५६	विदेह_२५७	विदेह_२५८	विदेह_२५९
विदेह_२६०	विदेह_२६१	विदेह_२६२	विदेह_२६३	विदेह_२६४
विदेह_२६५	विदेह_२६६	विदेह_२६७	विदेह_२६८	विदेह_२६९
विदेह_२७०	विदेह_२७१	विदेह_२७२	विदेह_२७३	विदेह_२७४
विदेह_२७५	विदेह_२७६	विदेह_२७७	विदेह_२७८	विदेह_२७९
विदेह_२८०	विदेह_२८१	विदेह_२८२	विदेह_२८३	विदेह_२८४
विदेह_२८५	विदेह_२८६	विदेह_२८७	विदेह_२८८	विदेह_२८९
विदेह_२९०	विदेह_२९१	विदेह_२९२	विदेह_२९३	विदेह_२९४
विदेह_२९५	विदेह_२९६	विदेह_२९७	विदेह_२९८	विदेह_२९९
विदेह_३००	विदेह_३०१	विदेह_३०२	विदेह_३०३	विदेह_३०४
विदेह_३०५	विदेह_३०६	विदेह_३०७	विदेह_३०८	विदेह_३०९
विदेह_३१०	विदेह_३११	विदेह_३१२	विदेह_३१३	विदेह_३१४
विदेह_३१५	विदेह_३१६	विदेह_३१७	विदेह_३१८	विदेह_३१९
विदेह_३२०	विदेह_३२१	विदेह_३२२	विदेह_३२३	विदेह_३२४
विदेह_३२५	विदेह_३२६	विदेह_३२७	विदेह_३२८	विदेह_३२९
विदेह_३३०	विदेह_३३१	विदेह_३३२	विदेह_३३३	विदेह_३३४
विदेह_३३५	विदेह_३३६	विदेह_३३७	विदेह_३३८	विदेह_३३९
विदेह_३४०	विदेह_३४१	विदेह_३४२	विदेह_३४३	विदेह_३४४

विदेहक सभ अंक सम्बन्धी किछु आवश्यक पोथी जानकारी

[illegible]- [illegible] (२००९_२०२३)

मैथिली (मैथिली संकेत भाषा सहित- मैथिलीमे पहिल बेर)

[illegible]- [illegible] (२००९_२०२३)

[illegible]- [illegible] (२००९_२०२३)

[illegible]- [illegible] (२००९_२०२३)

[illegible]

[illegible]

[illegible]- [illegible] (२००९_२०२३)

कैथी लिपि (मैथिली साहित्य संस्थान डाउनलोड लिंक)

[illegible]- [illegible] (२००९_२०२३)

[illegible]- [illegible] (२००९_२०२३)

[illegible]- [illegible] (२००९_२०२३)

डिजाइन तिरहुता यूनिकोड- गजेन्द्र ठाकुर (२००९ २०२३)
डिजाइन तिरहुता यूनिकोड फॉन्ट- गजेन्द्र ठाकुर (२००९ २०२३)
डिजाइन ब्राह्मी- गजेन्द्र ठाकुर (२००९ २०२३)
डिजाइन खरोष्ठी- गजेन्द्र ठाकुर (२००९ २०२३)

स्थायी स्तम्भ जेना मिथिला-रत्न, मिथिलाक खोज, विदेह पेटार आ सूचना-संपर्क-अन्वेषण सभ अंकमे समान अछि, ताहि हेतु ई सभ स्तम्भ सभ अंकमे नै देल जाइत अछि, ई सभ स्तम्भ देखबा लेल क्लिक करू विदेह ३४६ म, ३४७ म आ ३६६ म अंक। ऐ तीनू अंकमे सम्मिलित रूपेँ ई सभ स्तम्भ देल गेल अछि।

विदेहक ३४५म आ आगाँक अंक

देवनागरी	मिथिलाक्षर	आईपीए	मैथिली ब्रेल
विदेह ३४५	विदेह ३४५ तिरहुता	विदेह ३४५ आईपीए	विदेह ३४५ ब्राह्मी
विदेह ३४६	विदेह ३४६ तिरहुता	विदेह ३४६ आईपीए	विदेह ३४६ ब्राह्मी
विदेह ३४७	विदेह ३४७ तिरहुता	विदेह ३४७ आईपीए	विदेह ३४७ ब्राह्मी
विदेह ३४८	विदेह ३४८ तिरहुता	विदेह ३४८ आईपीए	विदेह ३४८ ब्राह्मी
विदेह ३४९	विदेह ३४९ तिरहुता	विदेह ३४९ आईपीए	विदेह ३४९ ब्राह्मी

देवनागरी	मिथिलाक्षर	आईपीए	मैथिली ब्रेल	कैथी
विदेह ३५०	विदेह ३५० तिरहुता	विदेह ३५० आईपीए	विदेह ३५० ब्राह्मी	विदेह ३५० खरोष्ठी
विदेह ३५१	विदेह ३५१ तिरहुता	विदेह ३५१ आईपीए	विदेह ३५१ ब्राह्मी	विदेह ३५१ खरोष्ठी
विदेह ३५२	विदेह ३५२ तिरहुता	विदेह ३५२ आईपीए	विदेह ३५२ ब्राह्मी	विदेह ३५२ खरोष्ठी
विदेह ३५३	विदेह ३५३ तिरहुता	विदेह ३५३ आईपीए	विदेह ३५३ ब्राह्मी	विदेह ३५३ खरोष्ठी
विदेह ३५४	विदेह ३५४ तिरहुता	विदेह ३५४ आईपीए	विदेह ३५४ ब्राह्मी	विदेह ३५४ खरोष्ठी

नागरी	तिरहुता	आईपीए	ब्रेल	कैथी	बंगला	नेवारी	खरोष्ठी	ब्राह्मी
३५५	तिरहु	आईपी	ब्राह्मि	खरो	बंग	नेवा	खरो	ब्राह्मी

नागरी	तिरहुता	कैथी	बंगला	प्राचीन	ब्राह्मी	आईपीए	ब्रेल	खरोष्ठी	उर्दू	तमिल	तमिल-उर्दू
३५६	तिरहु	कैथी	बंग	नेवा	ब्राह	आईपी	ब्रेल	खरोष्ठी	उर्दू	तमि	उर्दू
३५७	तिरहु	कैथी	बंग	नेवा	ब्राह	आईपी	ब्रेल	खरोष्ठी	उर्दू	तमि	उर्दू

नागरी	तिरहुता	कैथी	बंगला	प्राचीन	ब्राह्मी	आईपीए	ब्रेल	तमिल	तमिल-उर्दू
३५८	तिरहु	कैथी	बंग	नेवा	ब्राह	आईपी	ब्रेल	तमि	उर्दू
३५९	तिरहु	कैथी	बंग	नेवा	ब्राह	आईपी	ब्रेल	तमि	उर्दू
३६०	तिरहु	कैथी	बंग	नेवा	ब्राह	आईपी	ब्रेल	तमि	उर्दू

नागरी	तिरहुता	कैथी	नेवारी	आईपीए	ब्रेल
३६१	तिरहुता	कैथी	नेवारी	आईपीए	ब्राह्मी

३६२	થમિહ્ઠા	ધ્યાનિહ	મૈોનિ	ક્રશ્રુથ	મનાબિછે
३६३	થમિહ્ઠા	ધ્યાનિહ	મૈોનિ	ક્રશ્રુથ	મનાબિછે
३६४	થમિહ્ઠા	ધ્યાનિહ	મૈોનિ	ક્રશ્રુથ	મનાબિછે
३६५	થમિહ્ઠા	ધ્યાનિહ	મૈોનિ	ક્રશ્રુથ	મનાબિછે
३६६	થમિહ્ઠા	ધ્યાનિહ	મૈોનિ	ક્રશ્રુથ	મનાબિછે
३६७	થમિહ્ઠા	ધ્યાનિહ	મૈોનિ	ક્રશ્રુથ	મનાબિછે
३६८	થમિહ્ઠા	ધ્યાનિહ	મૈોનિ	ક્રશ્રુથ	મનાબિછે
३६९	થમિહ્ઠા	ધ્યાનિહ	મૈોનિ	ક્રશ્રુથ	મનાબિછે

•

३

વૃદિહ્ક વૃશિષાંક

१) હાસ્કૂ વૃશિષાંક

વૃદિહ ૧૫ ૦૬ ૨૦૦૮	વૃદિહ ૧૫ ૦૬ ૨૦૦૮ થમિહ્ઠા	૧૨

२) ગાળ્ઝ વૃશિષાંક

વૃદિહ ૦૧ ૧૧ ૨૦૦૮	વૃદિહ ૦૧ ૧૧ ૨૦૦૮ થમિહ્ઠા	૨૧

३) વૃહ્નિકિથા વૃશિષાંક

વૃદિહ ૦૧ ૧૦ ૨૦૧૦	વૃદિહ ૦૧ ૧૦ ૨૦૧૦ નમિહ્ઠા	૬૭

४) વાઝ સાહિત્ય વૃશિષાંક

વૃદિહ ૧૫ ૧૧ ૨૦૧૦	વૃદિહ ૧૫ ૧૧ ૨૦૧૦ નમિહ્ઠા	૭૦

५) નાટક વૃશિષાંક

વૃદિહ ૧૫ ૧૨ ૨૦૧૦	વૃદિહ ૧૫ ૧૨ ૨૦૧૦ નમિહ્ઠા	૭૨

६) સમીક્ષા વૃશિષાંક

વૃદિહ ૧૫ ૦૧ ૨૦૧૧	વૃદિહ ૧૫ ૦૧ ૨૦૧૧ નમિહ્ઠા	૭૪

૭) નારી વિશેષાંક

વિદેહ ૦૧ ૦૩ ૨૦૧૧	વિદેહ ૦૧ ૦૩ ૨૦૧૧ તિરહુતા	૭૭

૮) અનુવાદ વિશેષાંક (ગદ્ય-પદ્ય ભારતી)

વિદેહ ૦૧ ૦૧ ૨૦૧૨	વિદેહ ૦૧ ૦૧ ૨૦૧૨ તિરહુતા	૮૭

૯) બાલ ગજલ વિશેષાંક

વિદેહ ૦૧ ૦૮ ૨૦૧૨	વિદેહ ૦૧ ૦૮ ૨૦૧૨ તિરહુતા	૧૧૧

૧૦) ભક્તિ ગજલ વિશેષાંક

વિદેહ ૧૫ ૦૩ ૨૦૧૩	વિદેહ ૧૫ ૦૩ ૨૦૧૩ તિરહુતા	૧૨૬

૧૧) ગજલ આલોચના-સમાલોચના-સમીક્ષા વિશેષાંક

વિદેહ ૧૫ ૧૧ ૨૦૧૩	વિદેહ ૧૫ ૧૧ ૨૦૧૩ તિરહુતા	૧૪૨

૧૨) કાશીકાન્ત મિશ્ર મધુપ વિશેષાંક

વિદેહ ૦૧ ૦૧ ૨૦૧૫

૧૩) અરવિન્દ ઠાકુર વિશેષાંક

વિદેહ ૦૧ ૧૧ ૨૦૧૫

સ્વતન્ત્રયોતા- અરવિન્દ ઠાકુર: વ્યક્તિત્વ-કૃતિત્વ (સમ્પાદક આશીષ અનચિન્હાર) [વિદેહ અરવિન્દ ઠાકુર વિશેષાંકક પુનર્પ્રિંટ રૂપ]

૧૪) જગદીશ ચન્દ્ર ઠાકુર અનિલ વિશેષાંક

વિદેહ ૦૧ ૧૨ ૨૦૧૫

૧૫) વિદેહ સમ્માન વિશેષાંક

વિદેહ સમ્માન: સમ્માન-સૂચી (સમાનાન્તર સાહિત્ય અકાદેમી, સમાનાન્તર લલિત કલા અકાદેમી આ સમાનાન્તર સંગીત-નાટક અકાદેમી સમ્માન પુરસ્કાર નામસઁ વિખ્યાત)

સાક્ષાત્કાર સમારોહ

સાક્ષાત્કાર	વિદેહ ૧૫ ૧૨ ૨૦૧૧	વિદેહ ૧૫ ૦૧ ૨૦૧૨	વિદેહ ૦૧ ૦૨ ૨૦૧૨	વિદેહ ૦૧ ૦૩ ૨૦૧૨
વિદેહ ૦૧ ૦૯ ૨૦૧૨	વિદેહ ૧૫ ૦૧ ૨૦૧૩	વિદેહ ૦૧ ૦૩ ૨૦૧૩	વિદેહ ૧૫ ૦૪ ૨૦૧૬	વિદેહ ૦૧ ૦૭ ૨૦૧૬

१६) मैथिली सीडी श्रव्य गीत संगीत विशेषांक

विदेह ०१ ०१ २०१७

१७) मैथिली वेब पत्रकारिता विशेषांक

विदेह ३१३

१८) मैथिली बाल कथा विशेषांक-२

विदेह ३१७

१९) रामलोचन ठाकुर विशेषांक

विदेह ३१९

२०) रामलोचन ठाकुर श्रद्धांजलि विशेषांक

विदेह ३२०

२१) राजनन्दन लाल दास विशेषांक

विदेह ३३३

२२) रवीन्द्र नाथ ठाकुर विशेषांक

विदेह_३४८	विदेह_३४८_तिरहुता	विदेह_३४८_ब्रेल	विदेह_३४८_नागरि

२३) केदार नाथ चौधरी विशेषांक

विदेह_३५२	विदेह_३५२_तिरहुता	विदेह_३५२_ब्रेल	विदेह_३५२_नागरि	विदेह_३५२_[illegible]

२४) प्रेमलता मिश्र 'प्रेम' विशेषांक

विदेह_३५७	विदेह_३५७_तिरहुता

२५) शारदानन्दु चौधरी विशेषांक

विदेह_३५८	विदेह_३५८_तिरहुता

२६) कला-चित्र विशेषांक (सन्दर्भ- संजू दास, कृष्ण कुमार कश्यप, शशिबाला, एस.सी.सुमन आ श्वेता झा चौधरी)

विदेह_३६८	विदेह_३६८_तिरहुता

२७) नयनाकार अशोक विशेषांक

विदेह_३६९	विदेह_३६९_तिरहुता

२७) राम भरोस कापड़ि 'भ्रमर' विशेषांक

विदेह_३७०	विदेह_३७०_तिरहुता

•

૪

ઉપ્પકક શ્રામંત્નાતિ નયના શ્રા શ્રોરપન શ્રામંત્નાતિ સમીક્ષકક સમીક્ષા સીનીળ

૧.કામિનીક પાંચ ટા કવિતા શ્રા શ્રોરપન મધુકાન્ત ઝાક ટિપ્પણી

વિદેહ ૦૧ ૦૮ ૨૦૧૬

૨.ળગદાનન્દ ઝા "મનુ"ક "માટકિ વાસન"પન ગળેન્દ્ન ઠાકુનક ટિપ્પણી

વિદેહ_૩૫૩

૩.મુન્ની કામતક એકાંકી "ળનિદગીક મોઉ" શ્રા શ્રોરપન ગળેન્દ્ન ઠાકુનક ટિપ્પણી

વિદેહ_૩૫૪

૪.કપિલેશ્વન નાઉતક ૫ ટા કથા શ્રા શ્રોરપન ગળેન્દ્ન ઠાકુનક ટિપ્પણી

વિદેહ_૩૫૬

૫.ઉમેશ માણ્ડલક ૫ ટા કથા શ્રા શ્રોરપન ગળેન્દ્ન ઠાકુનક ટિપ્પણી

વિદેહ_૩૫૭

૬.નામ વિલાસ સાહુક ૫ ટા કથા શ્રા શ્રોરપન ગળેન્દ્ન ઠાકુનક ટિપ્પણી

વિદેહ_૩૫૮

૭.નીતિ નવઉ સુભાષ ચન્દ્ન યાદવ- સુભાષ ચન્દ્ન યાદવક સમસ્ત સાહિત્ય શ્રા શ્રોરપન ગળેન્દ્ન ઠાકુનક ટિપ્પણી

નીતિ નવઉ સુભાષ ચન્દ્ન યાદવ

નીતિ નવઉ સુભાષ ચન્દ્ન યાદવ (મિથિલાક્ષન)

૮.નાળદેવ માણ્ડલક સાહિત્યપન ગળેન્દ્ન ઠાકુનક ટિપ્પણી

ઢાળદેવ માનદાઉ- માનિહનિ શ્રૌનતિન

૯.શ્રાચાર્ય નામાનન્દ માણ્ડલક ૫ ટા કથા શ્રા શ્રોરપન ગળેન્દ્ન ઠાકુનક ટિપ્પણી

વિદેહ_૩૬૦

૧૦.નન્દ વિલાસ નાયક ચાનટિ કથા શ્રા એકટા એકાંકી શ્રા શ્રોરપન ગળેન્દ્ન ઠાકુનક ટિપ્પણી

વિદેહ_૩૬૧

𑓑𑓑𑒖𑒑𑒠𑒲𑒬 𑒣𑓂𑒩𑒮𑒰𑒠 𑒧𑒝𑓂𑒛𑒪𑒏 𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨𑒣𑒩 𑒑𑒖𑒹𑒢𑓂𑒠𑓂𑒩 𑒚𑒰𑒏𑒳𑒩𑒏 𑒙𑒱𑒣𑓂𑒣𑒝𑒲

[illegible]

𑓑𑓒𑒠𑒳𑒩𑓂𑒑𑒰𑒢𑒢𑓂𑒠 𑒧𑒝𑓂𑒛𑒪𑒏 𑒣𑒰𑒿𑒔𑒙𑒰 𑒏𑒟𑒰 𑒂 𑒍𑒯𑒱𑒣𑒩 𑒑𑒖𑒹𑒢𑓂𑒠𑓂𑒩 𑒚𑒰𑒏𑒳𑒩𑒏 𑒙𑒱𑒣𑓂𑒣𑒝𑒲

𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯_𑓓𑓖𑓓

𑓑𑓓𑒢𑒰𑒩𑒰𑒨𑒝 𑒨𑒰𑒠𑒫𑒏 𑒣𑒰𑒿𑒔𑒙𑒰 𑒏𑒟𑒰 𑒂 𑒍𑒯𑒱𑒣𑒩 𑒑𑒖𑒹𑒢𑓂𑒠𑓂𑒩 𑒚𑒰𑒏𑒳𑒩𑒏 𑒙𑒱𑒣𑓂𑒣𑒝𑒲

𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯_𑓓𑓖𑓔

𑓑𑓔 𑒢𑒱𑒞 𑒢𑒫𑒪 𑒠𑒱𑒢𑒹𑒬 𑒏𑒳𑒧𑒰𑒩 𑒧𑒱𑒬𑓂𑒩- 𑒠𑒱𑒢𑒹𑒬 𑒏𑒳𑒧𑒰𑒩 𑒧𑒱𑒬𑓂𑒩𑒏 𑒮𑒧𑒮𑓂𑒞 𑒪𑒹𑒐𑒢 𑒂 𑒍𑒯𑒱𑒣𑒩 𑒑𑒖𑒹𑒢𑓂𑒠𑓂𑒩 𑒚𑒰𑒏𑒳𑒩𑒏 𑒙𑒱𑒣𑓂𑒣𑒝𑒲

𑒢𑒱𑒞 𑒢𑒫𑒪 𑒠𑒱𑒢𑒹𑒬 𑒏𑒳𑒧𑒰𑒩 𑒧𑒱𑒬𑓂𑒩 (𑒖𑒰𑒩𑒲)

𑓑𑓕 𑒢𑒱𑒞 𑒢𑒫𑒪 𑒮𑒳𑒬𑒲𑒪- 𑒮𑒳𑒬𑒲𑒪𑒏 𑒮𑒧𑒮𑓂𑒞 𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨 𑒂 𑒍𑒯𑒱𑒣𑒩 𑒑𑒖𑒹𑒢𑓂𑒠𑓂𑒩 𑒚𑒰𑒏𑒳𑒩𑒏 𑒙𑒱𑒣𑓂𑒣𑒝𑒲

𑒢𑒱𑒞 𑒢𑒫𑒪 𑒮𑒳𑒬𑒲𑒪 (𑒖𑒰𑒩𑒲)

.

𑓕

"𑒣𑒰𑒚𑒏 𑒯𑒧𑒩 𑒣𑒼𑒟𑒲 𑒏𑒯𑒱 𑒣𑒜𑓃𑒟𑒱"- 𑒪𑒹𑒐𑒏 𑒠𑓂𑒫𑒰𑒩𑒰 𑒁𑒣𑒢 𑒣𑒼𑒟𑒲 𑒩𑒔𑒢𑒰𑒏 𑒮𑒧𑒲𑒏𑓂𑒭𑒰 𑒮𑒲𑒩𑒲𑒖

𑓑 𑒂𑒬𑒲𑒭 𑒁𑒢𑒔𑒱𑒢𑓂𑒯𑒰𑒩 𑓐𑓑 𑒁𑒑𑒮𑓂𑒞 𑓒𑓐𑓒𑓑

𑓑(i) 𑒂𑒬𑒲𑒭 𑒁𑒢𑒔𑒱𑒢𑓂𑒯𑒰𑒩 𑓐𑓑 𑒧𑒰𑒩𑓂𑒔 𑓒𑓐𑓒𑓓

𑓒 𑒑𑒖𑒹𑒢𑓂𑒠𑓂𑒩 𑒚𑒰𑒏𑒳𑒩 𑓐𑓑 𑒮𑒱𑒞𑒧𑓂𑒥𑒩 𑓒𑓐𑓒𑓒

.

𑓖

𑒋𑒛𑒱𑒙𑒩𑓂𑒮 𑒔𑒼𑒃𑒮 𑒮𑒲𑒩𑒲𑒖

𑒋𑒛𑒱𑒙𑒩𑓂𑒮 𑒔𑒼𑒃𑒮 𑒮𑒲𑒩𑒲𑒖-𑓑

વ઼િદેહમે વલાત્કાનપન મૈથિલીમે પહિલ કવ઼િતા પ્નકાશતિ ભેલ છલ। ૬ દસિમ્વન ૨૦૧૨ ક દલિલીક નર્ભયા વલાત્કાન કાણ્ડક વાદક સમય છલ। ઓના ૬ અનૂદતિ નયના છલ, તેલુગુમે પસુપુલેટી ગીતાક કવ઼િતાક હિન્દી અનુવાદ કેને છલીહ આ્ શાંતા સુન્દની આ હિન્દીસઁ મૈથિલી અનુવાદ કેને છલાહ વ઼િનીત ઉત્પલ। હમન ભાનકાનીમે ઐસઁ વેશી સાહિત્યવૈવલ કવ઼િતા ઐ વ઼િષયપન કોનો ભાષામે નૈ નચલ ગેલ અછિ। કતાક સાલક વાદો ૬ સમસ્યા ઓહિને અછિ ૬ કવ઼િતા સભકેઁ પઢ઼વાક ચાહી, ખાસ કઽ સભ વેટીક વાપકેઁ, સભ વહિનક ભાઇકેઁ આ સભ પત્નીક પતિકેઁ। આ વ઼િચાનવાક ચાહી જે હમ સભ અપના વચ્ચા સભ લેલ કેહન સમાજ વનેને છી।

<u>**ઐણ્ટિનૈસ ચોકસ સીનીજ-૧**</u> (ડાઉનલોડ લિંક)

ઐણ્ટિનૈસ ચોકસ સીનીજ-૨

વ઼િદેહમે વ્નેસ્ટ કૈંસનક સમસ્યાપન વ઼િદેહ મે મીના ઝા કેન એકટા લઘુ કથા પ્નકાશતિ ભેલ। ૬ મૈથિલીક પહિલ કથા છલ જે વ્નેસ્ટ કૈંસન પન લખિલ ગેલ। હિન્દીમે સેહો તાયનતિ ઐ વ઼િષયપન કથા નૈ લખિલ ગેલ છલ, કાનણ ઐ કથાક ૬-પ્નકાશતિ ભેલાક ૧-૨ સાલક વાદ હિન્દીમે દૂ ગોટેમે ઘોઘાઉજ ભઽ નહલ છલ કિ પહિલ હમ આકિ હમ, મુદા દુનૂક તથિ મૈથિલીક કથાક પનવ઼ર્તી છલ। વાદમે ૬ વ઼િદેહ લઘુ કથામે સેહો સંકલિત ભેલ।

<u>**ઐણ્ટિનૈસ ચોકસ સીનીજ-૨**</u> (ડાઉનલોડ લિંક)

ઐણ્ટિનૈસ ચોકસ સીનીજ-૩

વ઼િદેહમે જગદીશ ચન્દ્ન ઠાકુન અનલિક કછિુ વાલ કવ઼િતા પ્નકાશતિ ભેલ। વાદમે હુનકન ૩ ટા વાલ કવ઼િતા વ઼િદેહ શિશુ ઉત્સવમે સંકલિત ભેલ જકને ૨ ટા કવ઼િતા વેવી ચાકલ્ડપન છલ। પઢૂ ૬ તીનૂ કવ઼િતા, વાદક દુનૂ વેવી ચાકલ્ડપન લખિલ કવ઼િતા પઢ઼વે ટા કનૂ સે આગ્નહ।

<u>**ઐણ્ટિનૈસ ચોકસ સીનીજ-૩**</u> (ડાઉનલોડ લિંક)

એડટિ્સ ચોર્સ સીરીળ-૪

વ઼દિહમે ળગદાનન્દ ઢા "મનુ"ક એકટા દી્ઘ વાઉ કથા કહિ ઉશ્નિ વા ઉપન્યાસ પ્રકાશતિ ભેઉ, નામ છઉ ચોનહા। વાદમે ઈ ન્યના વ઼દિહ શસ્રિ ઉત્સવ઼મે સંકઉતિ ભેઉ, ઈ ન્યના વાઉ મનોવ઼ળિ્ઞાનપ્ર શ્રાયાનતિ મૈથળિીક પહિ ન્યના છી, મૈથળિ વાઉ સાહતિ્ય઼ કોના ઉપ્પી તકન ટ્રેનાગિ કોર્સમે એ ઉપન્યાસકેં નાપ્પઉ ળેવાક ચાહી। કોના મ઼ોડર્ન ઉપન્યાસ શ્રાગાઁ વઢૈ છૈ, સ્ટેપ વાર સ્ટેપ શ્રા સેહો વાઉ ઉપન્યાસા પઢ઼વે ટા કનૂ સે શ્રાગ્નહ।

<u>એડટિ્સ ચોર્સ સીરીળ-૪</u> (ડાઉનઉોડ ઉંકિ)

એડટિ્સ ચોર્સ સીરીળ-૫

એડટિ્સ ચોર્સ ૫ મે મૈથળિીક "ઉસને કહા થા" માને કુમાન પવ઼નક દી્ઘકથા "પરડ" (સાભાન શ્રંતકિા) । હનિ્દીક પાઠક, ળે "ઉસને કહા થા" પઢ઼ને હેતા, કેં વુઝઉ છન્હિ ળે કોના શ્રહિ કથાકેં નયિ ચિન્દ્રધર શર્મા "ગુલેરી" શ્રમર ભડ ગેઉાહ। હમ યર્યા કડ નહઉ છી, કુમાન પવ઼નક "પરડ" દી્ઘકથાકા એકના પઢ઼ઉાક વાદ શ્રહાઁકેં એકટા વ઼ચિતિ્ર, સુખ્દ શ્રા મોન હૌઉ કરૈવઉા શ્રનુભવ઼ ભેટત, ળે સેક્સપીરશ્નિ ટ્રેળેડી સઁ મળિતિ ઉાગત શ્રા શ્રુનાકો। મુદા એ ન્યનાકેં પઢ઼ઉાક વાદ તામસ, ઘૃણા સભાપન નયિ઼તાિમકેં શ્રા સામાળકિ પારવિારકિ દાયતિ્વ઼કેં સેહો શ્રહાઁ શ્રાર ગંભીરતાસઁ ઉવૈ, સે ચરા પિક્કા શ્રછિ। મુદા એકર એકટા શર્ત શ્રછિ ળે એકરા સભૈ નકિાઉ કિડ એક્કે ઉપ્પઙાહમે પઢ઼િ ળાર।

<u>એડટિ્સ ચોર્સ સીરીળ-૫</u> (ડાઉનઉોડ ઉંકિ)

એડટિ્સ ચોર્સ સીરીળ-૬

ળગદીશ પ્રસાદ મણ્ડઉક ઉઘુકથા "વ઼સિાંઢ઼": ૧૯૪૨-૪૩ ક શ્રકાઉમે વંગાઉમે ૧૫ ઉાખ ઉોક મુરઉા, મુદા શ્રમત્ય઼ સેન ઉપ્પૈત છથિ ળે હુનકર કોનો સર-સમ્વન્ધ એ શ્રકાઉમે નૈ મરઉન્હિ। મથિઉિામે શ્રકાઉ શ્રાએઉ ૧૯૬૭ ઈ મે શ્રા રન્દિર

𑒑𑒰𑒿𑒡𑒲 𑒖𑒐𑒢 𑒌 𑒏𑓂𑒭𑒹𑒞𑓂𑒩 𑒁𑒋𑒪𑒲 𑒞𑒿 𑒯𑒳𑒢𑒏𑒰 𑒠𑒹𑒐𑒰𑒍𑒪 𑒑𑒹𑒪 𑒖𑒹 𑒏𑒼𑒢𑒰 𑒧𑒳𑒮𑒯𑒩 𑒖𑒰𑒞𑒱𑒏 𑒪𑒼𑒏 𑒥𑒮𑒱𑒿𑒜𑓃 𑒡𑒰 𑒏𑓄 𑒌 𑒁𑒏𑒰𑒪𑒏𑒹𑒿 𑒖𑒲𑒞 𑒪𑒹𑒪𑒢𑓂𑒯𑒱। 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲𑒧𑒹 𑒪𑒹𑒐𑒢𑒏 𑒋𑒏𑒖𑒑𑒰𑒯 𑒮𑓂𑒟𑒱𑒞𑒱 𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯𑒏 𑒂𑒑𑒧𑒢𑒮𑒿 𑒣𑒯𑒱𑒢𑒹 𑒕𑒪। 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲𑒏 𑒪𑒹𑒐𑒏 𑒪𑒼𑒏𑒢𑒱 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒁𑒧𑒩𑓂𑒞𑓂𑒨 𑒮𑒹𑒢 𑒖𑒹𑒏𑒰𑒿 𑒍𑒯𑒱 𑒧𑒯𑒰𑒫𑒱𑒖𑒲𑒼𑒭𑒏𑒱𑒰𑒮𑒿 𑒣𑓂𑒩𑒦𑒰𑒫𑒱𑒞 𑒢𑒻 𑒕𑒪। 𑒂 𑒞𑒿 𑒥𑒮𑒱𑒿𑒜𑓃𑒣𑒩 𑒏𑒟𑒰 𑒢𑒻 𑒪𑒱𑒐𑒱 𑒮𑒏𑒪। 𑒖𑒑𑒠𑒲𑒬 𑒣𑓂𑒩𑒮𑒰𑒠 𑒧𑒝𑓂𑒛𑒪 𑒌𑒣𑒩 𑒏𑒟𑒰 𑒪𑒱𑒐𑒪𑒢𑓂𑒯𑒱 𑒖𑒹 𑒣𑓂𑒩𑒏𑒰𑒬𑒱𑒞 𑒦𑒹𑒪 𑒔𑒹𑒞𑒢𑒰 𑒮𑒧𑒱𑒞𑒱𑒏 𑒣𑒞𑓂𑒩𑒱𑒏𑒰𑒧𑒹, 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒏𑒰𑒩𑓂𑒨𑒏𑒰𑒩𑒲 𑒮𑒧𑓂𑒣𑒰𑒠𑒏 𑒠𑓂𑒫𑒰𑒩𑒰 𑒫𑒩𑓂𑒞𑒢𑒲 𑒣𑒩𑒱𑒫𑒩𑓂𑒞𑒢𑒏 𑒏𑒰𑒩𑒝 𑒍 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲𑒧𑒹 𑒢𑒻 𑒫𑒩𑒝𑓂 𑒁𑒫𑒯𑒙𑓂𑒙𑒧𑒹 𑒪𑒱𑒐𑒪 𑒥𑒳𑒗𑒰 𑒣𑒛𑓃𑒪, 𑒂 𑒍𑒞𑒹𑒏 𑒣𑓂𑒩𑒦𑒰𑒫𑒲 𑒢𑒻 𑒦𑓄 𑒮𑒏𑒪 𑒏𑒰𑒩𑒝 𑒫𑒱𑒭𑒨 𑒩𑒯𑒻 𑒡𑒰𑒿𑒙𑒲 𑒂 𑒫𑒩𑓂𑒞𑒢𑒲 𑒏𑒵𑒞𑓂𑒩𑒱𑒧। 𑒮𑒹 𑒋𑒏𑒩 𑒣𑒳𑒢𑓁 𑒄-𑒣𑓂𑒩𑒏𑒰𑒬𑒢 𑒁𑒣𑒢 𑒁𑒮𑒪𑒲 𑒩𑒴𑒣𑒧𑒹 𑒦𑒹𑒪 𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯𑒧𑒹 𑒂 𑒄 𑒮𑓀𑒏𑒪𑒱𑒞 𑒦𑒹𑒪 "𑒑𑒰𑒧𑒏 𑒖𑒱𑒢𑒑𑒲" 𑒪𑒒𑒳𑒏𑒟𑒰 𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯𑒧𑒹। 𑒌 𑒣𑒼𑒟𑒲𑒣𑒩 𑒖𑒑𑒠𑒲𑒬 𑒣𑓂𑒩𑒮𑒰𑒠 𑒧𑒝𑓂𑒛𑒪𑒏𑒹𑒿 𑒙𑒻𑒑𑒼𑒩 𑒪𑒱𑒙𑒩𑒹𑒔𑒩 𑒁𑒫𑒰𑒩𑓂𑒛 𑒦𑒹𑒙𑒪𑒢𑒱। 𑒖𑒑𑒠𑒲𑒬 𑒣𑓂𑒩𑒮𑒰𑒠 𑒧𑒝𑓂𑒛𑒪𑒏 𑒪𑒹𑒐𑒢𑒲 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒏𑒟𑒰𑒨𑒰𑒞𑓂𑒩𑒰𑒏𑒹𑒿 𑒋𑒏𑒖𑒑𑒰𑒯 𑒯𑒹𑒫𑒰𑒮𑒿 𑒥𑒔𑒰 𑒪𑒹𑒪𑒏, 𑒂 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲𑒏 𑒮𑒧𑒰𑒢𑒰𑒢𑓂𑒞𑒩 𑒃𑒞𑒱𑒯𑒰𑒮𑒧𑒹 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨𑒏𑒹𑒿 𑒠𑒴 𑒏𑒰𑒪𑒐𑒝𑓂𑒛𑒧𑒹 𑒥𑒰𑒿𑒙𑒱 𑒏𑓄 𑒣𑒜𑓃𑒋 𑒖𑒰𑒋 𑒪𑒰𑒑𑒪- 𑒖𑒑𑒠𑒲𑒬 𑒣𑓂𑒩𑒮𑒰𑒠 𑒧𑒝𑓂𑒛𑒪𑒮𑒿 𑒣𑒴𑒩𑓂𑒫 𑒂 𑒖𑒑𑒠𑒲𑒬 𑒣𑓂𑒩𑒮𑒰𑒠 𑒧𑒝𑓂𑒛𑒪 𑒂𑒑𑒧𑒢𑒏 𑒥𑒰𑒠। 𑒞𑒿 𑒣𑓂𑒩𑒮𑓂𑒞𑒳𑒞 𑒁𑒕𑒱 𑒪𑒒𑒳𑒏𑒟𑒰 𑒥𑒮𑒱𑒿𑒜𑓃-𑒁𑒣𑒢 𑒮𑒳𑒔𑓂𑒔𑒰 𑒮𑓂𑒫𑒩𑒴𑒣𑒧𑒹।

𑒋𑒛𑒱𑒙𑒩𑓂𑒮 𑒔𑒼𑒃𑒮 𑒮𑒲𑒩𑒲𑒖-𑓖 (𑒛𑒰𑒅𑒢𑒪𑒼𑒛 𑒪𑒱𑒏)

𑒋𑒛𑒱𑒙𑒩𑓂𑒮 𑒔𑒼𑒃𑒮 𑒮𑒲𑒩𑒲𑒖-𑓗

𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲𑒏 𑒣𑒯𑒱𑒪 𑒂 𑒋𑒏𑒧𑒰𑒞𑓂𑒩 𑒠𑒪𑒱𑒞 𑒂𑒞𑓂𑒧𑒏𑒟𑒰: 𑒮𑒢𑓂𑒠𑒲𑒣 𑒏𑒳𑒧𑒰𑒩 𑒮𑒰𑒤𑒲। 𑒮𑒢𑓂𑒠𑒲𑒣 𑒏𑒳𑒧𑒰𑒩 𑒮𑒰𑒤𑒲𑒏 𑒠𑒪𑒱𑒞 𑒂𑒞𑓂𑒧𑒏𑒟𑒰 𑒖𑒹 𑒁𑒯𑒰𑒿𑒏𑒹𑒿 𑒁𑒣𑒢 𑒪𑒒𑒳 𑒂𑒏𑒰𑒩𑒏 𑒁𑒕𑒻𑒞 𑒯𑒱𑒪𑒼𑒛𑓃𑒱 𑒠𑒹𑒞 𑒂 𑒁𑒯𑒰𑒿𑒏 𑒄 𑒮𑓂𑒟𑒱𑒞𑒱 𑒏𑓄 𑒠𑒹𑒞 𑒖𑒹 𑒮𑒧𑒰𑒢𑒰𑒢𑓂𑒞𑒩 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨 𑒏𑒞𑒥𑒼 𑒣𑒜𑓃𑒴 𑒁𑒯𑒰𑒿𑒏𑒹𑒿 𑒁𑒕𑒾 𑒢𑒻 𑒯𑒋𑒞। 𑒄 𑒂𑒞𑓂𑒧𑒏𑒟𑒰 𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯𑒧𑒹 𑒄-𑒣𑓂𑒩𑒏𑒰𑒬𑒱𑒞 𑒦𑒹𑒪𑒰𑒏 𑒥𑒰𑒠 𑒪𑒹𑒐𑒏𑒏 𑒣𑒼𑒟𑒲 "𑒥𑒻𑒮𑒰𑒐𑒧𑒹 𑒠𑒪𑒰𑒢𑒣𑒩"𑒧𑒹 𑒮𑓀𑒏𑒪𑒱𑒞 𑒦𑒹𑒪 𑒂 𑒄 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲𑒏 𑒁𑒐𑒢 𑒡𑒩𑒱𑒏 𑒋𑒏𑒧𑒰𑒞𑓂𑒩 𑒠𑒪𑒱𑒞 𑒂𑒞𑓂𑒧𑒏𑒟𑒰 𑒟𑒱𑒏। 𑒞𑒿 𑒣𑓂𑒩𑒮𑓂𑒞𑒳𑒞 𑒁𑒕𑒱 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲𑒏 𑒣𑒯𑒱𑒪 𑒠𑒪𑒱𑒞 𑒂𑒞𑓂𑒧𑒏𑒟𑒰: 𑒮𑒢𑓂𑒠𑒲𑒣 𑒏𑒳𑒧𑒰𑒩 𑒮𑒰𑒤𑒲𑒏 𑒏𑒪𑒧𑒮𑒿।

𑒋𑒛𑒱𑒙𑒩𑓂𑒮 𑒔𑒼𑒃𑒮 𑒮𑒲𑒩𑒲𑒖-𑓗 (𑒛𑒰𑒅𑒢𑒪𑒼𑒛 𑒪𑒱𑒏)

એડટિ્સ યોર઼સ સીમીળ-૮

નેના જુટકાકેઁ ન઼ાળમિ સુનેવા ઊઊ કછિુ ઊકકથા (વ઼દિૅહ પેટાનસઁ)।

<u>એડટિ્સ યોર઼સ સીમીળ-૮</u> (ડાઉનઊોડ ઊકિ)

એડટિ્સ યોર઼સ સીમીળ-૯

મૈથિઊિ ગાળઊપન પનાયિ્યા (વ઼દિૅહ પેટાનસઁ)।

<u>એડટિ્સ યોર઼સ સીમીળ-૯</u> (ડાઉનઊોડ ઊકિ)

.

વ઼દિૅહ સમ્માન: **<u>સમ્માન-સૂચી</u>** (સમાનાન્ળન સાહિત્ય઼ અકાદેમી, સમાનાન્ળન ઊઊળિ કઊ અકાદેમી આ સમાનાન્ળન સંગીળ-નાટક અકાદેમી સમ્માન્ પુનસ્કાન નામસઁ વ઼પ્ય઼િાળ)

.

મૈથિઊીક વ઼ન્ળની

૧

મૈથિઊીક વ઼ન્ળની- વ઼દિૅહ મૈથિઊિ માનક જાષા આ મૈથિઊિ જાષા સમ્પાદન પાઠ્ય઼ક્નમ

<u>જાષાપાક</u>

૨

મૈથિઊીક વ઼ન્ળનીમે પન્ય઼ાપ્ળ વ઼વિ઼િધિના અછિ મુદા પ્નશ્નપત્ન દેખઊ ઉત્ળન એકન વ઼ન્ળની રગ્નૂ જામઅ૯૦૦૧ સઁ પ્નેનળિ વ઼ુદ્ઘાશ્ળ અછિ, સે એકન એકના એક ઉપ્ય઼ાહામે ઉનટા-પુનટા દયિ઼ૌ, ળળવે યના પન્ય઼ાપ્ળ અછિ યૂપીએસ઼સી ક **મૈથિઊિ (કમ્પઊસની) પેપન ઊઊ સેહો ઈ પન્ય઼ાપ્ળ અછિ,** સે ળે વ઼દ્ય઼િાન્થી મૈથિઊિ

(કમ્પઉસની) પેપન ઉને છ્થર્ સે એકન એકટા શ્રાન શ્વાસ્ટ-નીઙગ઼િ દોસન-ઉપ્પડ઼ાહામે કનથા|

ર઼ઘામ્મશ્રોઉ ર઼ા઼નૂ **<u>ગમશ્રઢ-૦૦૧</u>**

થહેસે ાપે પનિનિ-ોન-દેમાનદ વૌકસ, સેનદ યુ઼ોન ટુર્નૌસિ નો <u>દિનિોનાિ઼સનાઙડ઼વ઼દિહાઃગામાિ઼યોમ઼</u> થહે `જૌકસ ોઙ સોમે ોઙ નહેસે ાપે ાવ઼ાિઉવઉ ઙોન સાઉ ોન ઘૌગાઉ શ્વઉાય઼ [(ય) શ્વપેનિ થહાકુન, સાઉસ઼વ઼દિહાઃગામાિ઼યોમ], સેનદ યુ઼ોન ટુર્નૌસિ નો <u>સાઉસ઼વ઼દિહાઃગામાિ઼યોમ઼</u> થહે યોનનેનનસ ાનદ દોયુમેનનસ`-પુવઉસિહેદ વય઼ <u>વ઼દિહા</u> (સનિયે ૨૦૦૦) ર઼ષષામ્મ ૨૨૨૯-૫૪૭શ વ઼ર઼ધએહશ્ર (સનિયે ૨૦૦૪) ાપે પેનોદિયિાઉઉય઼ વેનિગા યહેયકેદ ઙોન ાયયેસસવિઉિનિય઼ સિસુસ઼ શ્વૌપઉ ૌનિહ દસિાવઉિનિૌસિ સહુઉદ ણોન હાવે઼ દડિઙયિુઉનય઼ ાયયેસસનિગા નહેસે યોનનેનનસ્ દોયુમેનનસ઼

વ઼દિહ પોથી

વ઼ દિ હ વ઼દિહ વ઼દિહ઼ા વિદેહ હ઼ાΩપ઼્ઁૌવ઼દિહ઼યોનિ વ઼દિહ પ્નથમ મૈથિી પાક્ષકિ ઈ પત્નિકિ઼ા વ઼દિહ઼ા ર્સΩ માતિહ઼ણિ઼ ઢોΩΩગિહ઼ાθ્ય `ળુΩનાθ વ઼દિહ પ્નથમ મૈથિી પાક્ષકિ ઈ પત્નિકિ઼ા નવ઼ શ્રંક દેખ્ખવાક θθ પ઼્ષ્ડ સમર્કં નશ્ર્વિનેશ કર દેખ્ખા શ્રθીય઼સ નેડનેસહ Ωહે પાગેસ ડોન વ઼ૌનિગ઼ા ની સિસુ઼ોડ વ઼રયએહ઼શ્ર

[ષોΩયહ ડોΩ ઞૌકસ (નિયθુદનિગ઼ા શ્રુદી-વ઼સિુાθ & ષગિન ડાનગુાગે) નેθાΩનિગ઼ા Ωો મનિહિણિ઼ માનિહણિ઼]

હ઼ાΩપસ્:વૌકસ઼ગૌાગ઼θ઼યોમ્

વ઼દિહ઼ા શ્રΩયહવિ઼ ોડ માનિહણિ઼ ઞૌકસ વ઼દિહ મૈથિી પોથીક શ્રાન્કાર્વ઼ (પ઼ૂન્મ઼ાΩ: શ્રવ઼્યવ઼સાયકિ ઉદ્દેશ્ય઼ શ્રા માન્ન એકેડમકિ પ્નયોગ θθ) સજ઼ા પોથી પ઼ીડ઼ીએશ્ર઼ ડાઉનθોડ θθ ક્નમાનુસાન નીયાઁક θકિ સમપન ઉપθ્વય શ્રછિ઼ શ્રθθ Ωહે વૌકસ ાને ાવ઼ાθાવθ ડોન પદડ દૌનθાદ ાΩ Ωહે નેસપેયΩવિ઼ θનિકસ વેθૌ

.

<u>Ωમિહુઞા, નેવ઼ાડ઼ી શ્રા કૈથી શ્રુ◌ૉમ્મ્ટ ડાઉનθોડ ઘૌગθ'સ મ઼ોΩો ઢોનΩસ પનોળેયΩ્ ઘΩિહુવ</u>

Ωમિહુઞા નોટો શ્રુ◌ૉમ્મ્ટ	કૈથી શ્રોટીએશ્ર	કૈથી ટીટીએશ્ર	નેવ઼ાડ઼ી શ્રોટીએશ્ર	નેવ઼ાડ઼ી ટીટીએશ્ર

હ઼ાΩપસ્:ડોનΩસ઼ગૌાગ઼θ઼યોમ્ (ઘૌગθ શ્રોપેન ઢોનΩસ દૌનθાદ)

𑒞𑒱𑒩𑒯𑒳𑒞𑒰 [illegible] 𑒛𑒰𑒅𑒢𑒪𑒼𑒛

[illegible] 𑒞𑒱𑒩𑒯𑒳𑒞𑒰 [illegible] 𑒛𑒰𑒅𑒢𑒪𑒼𑒛

[illegible] (𑒞𑒱𑒩𑒯𑒳𑒞𑒰 [illegible])

𑒥𑒾𑒠𑓂𑒡 𑒔𑒩𑓂𑒨𑒰𑒣𑒠

𑒔𑒩𑓂𑒨𑒰𑒣𑒠

𑒧𑒯𑒰𑒏𑒫𑒱 𑒛𑒰𑒏

𑒛𑒰𑒏𑒫𑒔𑒢

𑒖𑓂𑒨𑒼𑒞𑒱𑒩𑒲𑒬𑓂𑒫𑒩 𑒚𑒰𑒏𑒳𑒩

𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒡𑒴𑒩𑓂𑒞𑒮𑒧𑒰𑒑𑒧

𑒫𑒱𑒠𑓂𑒨𑒰𑒣𑒞𑒱

𑒫𑓂𑒨𑒰𑒛𑒲𑒦𑒏𑓂𑒞𑒱 𑒞𑒩𑒓𑓂𑒑𑒱𑒝𑒲

𑒑𑒼𑒩𑒏𑓂𑒭𑒫𑒱𑒖𑒨𑒧𑓂

𑒬𑓀𑒏𑒩𑒠𑒹𑒫

𑒣𑒰𑒩𑒱𑒖𑒰𑒞𑒯𑒩𑒝

𑒩𑒰𑒧𑒫𑒱𑒖𑒨

𑒠𑒻𑒞𑓂𑒨𑒰𑒩𑒱 𑒚𑒰𑒏𑒳𑒩

𑒬𑓂𑒨𑒰𑒧𑒢𑓂𑒞 𑒯𑒩𑒝 𑒨𑒰𑒞𑓂𑒩𑒰 (𑒁𑓀𑒏𑒱𑒨𑒰 𑒢𑒰𑒙)

𑒪𑒏𑓂𑒭𑓂𑒧𑒲𑒠𑒹𑒫

𑒏𑒳𑒧𑒰𑒩𑒯𑒩𑒝 𑒢𑒰𑒙 𑒂𑒩 𑒮𑓂𑒏𑓀𑒡 𑒢𑒰𑒩𑒰𑒝 𑒫𑒡 (𑒁𑓀𑒏𑒱𑒨𑒰 𑒢𑒰𑒙)

𑒖𑒑𑒞𑓂𑒣𑓂𑒩𑒏𑒰𑒬𑒧𑒪𑓂𑒪

𑒣𑓂𑒩𑒦𑒰𑒫𑒞𑒲𑒯𑒩𑒝 𑒢𑒰𑒙𑒏

𑒮𑒱𑒠𑓂𑒡𑒱 𑒢𑒩𑒮𑒱𑓀𑒯𑒧𑒪𑓂𑒪

𑒑𑒲𑒞𑒰𑒫𑒪𑒲 𑒮𑒱𑒠𑓂𑒡𑒱

𑒖𑒑𑒖𑓂𑒖𑓂𑒨𑒼𑒞𑒱𑒩𑓂𑒧𑒪𑓂𑒪

𑒯𑒩𑒑𑒾𑒩𑒲 𑒫𑒱𑒫𑒰𑒯 𑒢𑒰𑒙𑒏 𑒏𑒳𑒘𑓂𑒖𑒫𑒱𑒯𑒰𑒩𑒲 𑒢𑒰𑒙𑒏

𑒯𑒩𑓂𑒭𑒢𑒰𑒟 𑒗𑒰

𑒧𑒰𑒡𑒫𑒰𑒢𑒢𑓂𑒠 𑒢𑒰𑒙𑒏

𑒅𑒭𑒰𑒯𑒩𑒝

𑒯𑒩𑓂𑒭𑒢𑒰𑒟 𑒏𑒰𑒫𑓂𑒨𑒑𑓂𑒩𑒢𑓂𑒟𑒰𑒫𑒪𑒲 (𑒮𑓀𑒏𑒪𑒢 𑒁𑒧𑒩𑒢𑒰𑒟 𑒗𑒰 𑓑𑓘𑓙𑓗-𑓑𑓙𑓕𑓕)

𑒩𑒞𑓂𑒢𑒣𑒰𑒝𑒱

𑒅𑒭𑒰𑒯𑒩𑒝 𑒢𑒰𑒙𑒏

𑒬𑓂𑒩𑒲𑒏𑒰𑓀𑒞

𑒬𑓂𑒩𑒲𑒏𑒵𑒭𑓂𑒝 𑒖𑒢𑓂𑒧 𑒩𑒯𑒮𑓂𑒨

𑒢𑒢𑓂𑒠𑒲𑒣𑒞𑒱

𑒏𑒵𑒭𑓂𑒝𑒏𑒹𑒪𑒱𑒧𑒰𑒪𑒰

𑒑𑒲𑒞𑒧𑒰𑒪𑒰

𑒏𑒰𑒢𑓂𑒯 𑒩𑒰𑒧𑒠𑒰𑒮

𑒑𑒾𑒩𑒲𑒮𑓂𑒫𑒨𑓀𑒫𑒩

𑒪𑒰𑒪

𑒑𑒾𑒩𑒲𑒮𑓂𑒫𑒨𑓀𑒫𑒩 𑒢𑒰𑒙𑒏

𑒅𑒧𑒰𑒣𑒞𑒱

𑒣𑒰𑒩𑒱𑒖𑒰𑒞 𑒯𑒩𑒝

𑒦𑒰𑒢𑒳𑒢𑒰𑒟

𑒣𑓂𑒩𑒦𑒰𑒫𑒞𑒲 𑒯𑒩𑒝

𑒠𑒹𑒫𑒰𑒢𑒢𑓂𑒠

𑒅𑒭𑒰𑒯𑒩𑒝

𑒩𑒧𑒰𑒣𑒞𑒱

𑒩𑒳𑒏𑓂𑒧𑒱𑒝𑒲 𑒣𑒩𑒱𑒝𑒨

𑒅𑒣𑒰𑒡𑓂𑒨𑒰𑒨 𑒩𑒰𑒧𑒠𑒰𑒮

𑒂𑒢𑒢𑓂𑒠 𑒫𑒱𑒖𑒨𑒰𑒦𑒱𑒡𑒰𑒢 𑒢𑒰𑒙𑒱𑒏𑒰

𑒬𑒬𑒱𑒠𑒞𑓂𑒞

गौरीपरिणय सीतास्वयंवर दुर्गावलिय
पारिजात नाटक

कथा वीथि सहित मेहथपा (वाण साहित्य केन्द्रसँ) मेहथमे भेल ८२ म सगर राति दीप जरयमे पठित कथा सभक संकलन
कथा वीथि सहित मेहथपा
सप्तश्रावाणी (नारी विमर्श केन्द्रसँ) भपटियाहीमे भेल ८३ म सगर राति दीप जरयमे पठित कथा सभक संकलन
सप्तश्रावाणी
मुंशी रघुनन्दन दास (१८६०-१९४५) (सौजन्य- राधाकृष्ण दास)
सुभद्रा हरण
रासबिहारी लाल दास (१८७२-१९४०) (सौजन्य- रमानन्द झा "रमण")
सुमति
हरिनन्दन दास (सौजन्य- राधाकृष्ण दास)
सुदामा चरित
पं रामजी चौधरी (१८७८-१९५२) (सौजन्य- श्री श्रीमोहन चौधरी)
विविध गीतावली
श्यामानन्द रामलोचन शरण (१८८९-१९७१) (सौजन्य- मैथिली साहित्य संस्थान)
जयन्ती-स्मारक ग्रन्थ
धनुषधारी दास (१८९५-१९६५) (सौजन्य- पञ्जीकार विद्यानन्द झा)
मैथिली मे वहिनी
हरिमोहन झा (१९०८-१९८४) (सौजन्य- मैथिली साहित्य संस्थान गौरीनाथ)
अभिनन्दन ग्रन्थ
श्रुतिका (हरिमोहन झा विशेषांक)

૭ॉ નામ મનોસ ક્ષાપડ઼િ 'જ્નમન' (સૌળન્ય- નામ મનોસ ક્ષાપડ઼િ 'જ્નમન')

મહિષાસુન મુન્દાવાદ એવં શ્રન્ય નાટક (૧૯૮૯૭)
ભેક નાટ્ય: ળટ ળટનિ (૨૦૦૭) (શોધ)
હ્ગાભ ઝપન વહેન ગંગા શ્રા શ્રાન કથા (કથા સંગ્નહ) (૨૦૦૮)
જ્નમન મૈથિભિ દીન્ઘ કવ઼િતા (હિન્દી શ્રનુવ઼ાદ-શ્રવ વસ નહિ) (૨૦૦૯)
મૈથિભિ ભેક સંસ્કૃતિ (નેપાભિ ભાષામે) (૨૦૦૯)
મૈયા શ્રપ઼ે શ્રપન સોનાળ (નાટક સંગ્નહ) (૨૦૧૦)
ઘનમુહૉં (ઉપન્યાસ) (૨૦૧૨)- ઈ વુક વ઼નળન
ઘનમુંહા (ઉપન્યાસ) (૨૦૧૨)- પ્નાટિ વ઼નળન
શ્રનહ્નાપિાક યાન (ગળભ સંગ્નહ) (૨૦૧૩)
યીન ળે હમ દેખભ (યાત્ના સંસ્મનાણ) (૨૦૧૪)
સૂભિ પન શ્ળોન એવં શ્રન્ય નાટક (૨૦૧૫)
સીમાકે શ્રાન-પાન (યાત્ના સંસ્મનાણ) (૨૦૧૬)
પુદ્યજામકિ એસગન યોદ્યા (કવ઼િતા સંગ્નહ) (૨૦૧૭)
એંટીવાયનસ (કથા સંગ્નહ) (૨૦૧૮)
કોનોનાક સંત્નાસમે શ્રોદ્નાયભ ળનિગી (ભકડાઉન ડાયની) (૨૦૨૦)
મથિભિક ભેકળીવન ભેકસન્દન્મ (૨૦૨૨)
સોન્હગન ગન્યક શ્રન્વ઼ેષી ડ઼ પ્નશ્રુભ્ભ કુમાન સિંહ 'મૌન'
મૈથિભિ ભેક સંસ્કૃતિ સંગોષ્ઠી
સ્મારિકા (૨૦૧૦)
શ્રાંગન શ્રંક-૪ (૨૦૧૨) સભેહેસ વ઼િશેષાંક
શ્રૉળુન (શ્રંક વન્ષ ૩૬, શ્રંક ૩) સોમદેવ઼ વ઼િશેષ
ગામઘન-૩૦-૦૮-૨૦૧૮
ગામઘન-૦૪-૧૦-૨૦૧૮
ગામઘન-૧૬-૦૫-૨૦૧૯
ગામઘન-૨૭-૦૬-૨૦૧૯

𑒩𑒰𑒧𑒦𑒩𑒼𑒮 𑒏𑒰𑒣𑒛𑓃𑒱 "𑒦𑓂𑒩𑒧𑒩"𑒏 𑒏𑒕𑒳 𑒢𑒰𑒙𑒏

𑒧𑒳𑒢𑓂𑒢𑒰𑒖𑒲 𑒠𑓂𑒫𑒰𑒩𑒰 𑒮𑒰𑒏𑓂𑒭𑒰𑒞𑓂𑒏𑒰𑒩 𑒣𑒵 𑓓𑓒𑓑-𑓓𑓒𑓘

𑒠𑒹𑒮𑒱𑒪 𑒥𑒨𑒢𑒰𑒏 𑒥𑒯𑒢𑓂𑒢𑒹 𑒩𑒰𑒧𑒪𑒼𑒔𑒢 𑒚𑒰𑒏𑒳𑒩 𑒣𑓂𑒩𑒮𑓀𑒑 𑒣𑒵 𑓓𑓔𑓗-𑓓𑓕𑓗

𑒯𑒧𑒩 𑒖𑓂𑒘𑒰𑒢-𑒣𑒱𑒣𑒰𑒮𑒰𑒏 𑒮𑓂𑒩𑒼𑒞𑓁 𑒬𑒩𑒠𑒱𑒢𑓂𑒠𑒳 𑒔𑒾𑒡𑒩𑒲 𑒣𑒵 𑓓𑓑-𑓓𑓔

𑒖𑒙 𑒖𑒙𑒱𑒢 𑒣𑒵 𑓕𑓖𑓘-𑓗𑓐𑓕

𑒦𑒻𑒨𑒰, 𑒁𑒋𑒥𑒻 𑒁𑒣𑒢 𑒮𑒼𑒢𑒰𑒖 𑒣𑒵 𑓕𑓖𑓘-𑓗𑓐𑓕

𑒂𑒪𑒹𑒐 𑒏𑒟𑒰-𑒤𑓂𑒪𑒻𑒬𑒥𑒻𑒏 𑒣𑒵 𑓘𑓔-𑓘𑓘

𑒂𑒪𑒹𑒐 𑒣𑒵 𑒣𑒵 𑓑𑓑𑓗-𑓑𑓒𑓕

𑒂𑒪𑒹𑒐 𑒣𑒵 𑓑𑓒𑓗𑓖-𑓑𑓒𑓙𑓐

𑒂𑒪𑒹𑒐 𑒣𑒵 𑓙𑓗-𑓙𑓘

𑒩𑒰𑒨𑒣𑒳𑒩 𑒨𑒰𑒞𑓂𑒩𑒰 𑒣𑓂𑒩𑒮𑓀𑒑 𑒣𑒵 𑓑𑓕𑓐-𑓑𑓕𑓔

𑒮𑒪𑒯𑒹𑒮 𑒣𑒩𑒱𑒔𑒩𑓂𑒔𑒰 𑒩𑒱𑒣𑒼𑒩𑓂𑒙 𑒣𑒵 𑓔𑓑-𑓔𑓕

𑒩𑒱𑒣𑒼𑒩𑓂𑒙 𑒣𑒵 𑓒𑓓𑓑-𑓒𑓔𑓓

𑒩𑒱𑒣𑒼𑒩𑓂𑒙 𑒣𑒵 𑓔𑓔𑓕

𑒩𑒱𑒣𑒼𑒩𑓂𑒙 𑒣𑒵 𑓕𑓖𑓘-𑓖𑓐𑓕

𑒩𑒱𑒣𑒼𑒩𑓂𑒙 𑒣𑒵 𑓕𑓘𑓓-𑓕𑓘𑓕

𑒑𑓀𑒑𑒰 𑒣𑓂𑒩𑒮𑒰𑒠𑒏 𑒮𑓂𑒫𑒰𑒨𑒞𑓂𑒞𑒞𑒰 𑒂 𑒯𑒳𑒑𑒪𑒲𑒣𑒩 𑒥𑒯𑒻𑒞 𑒑𑓀𑒑𑒰 𑒣𑒵 𑓒𑓒𑓓-𑓒𑓒𑓖

𑒑𑒲𑒞 𑒣𑒵 𑓑𑓔𑓔𑓙-𑓑𑓔𑓕𑓐

𑒑𑒖𑒪 𑒑𑒲𑒞 𑒣𑒵 𑓒𑓑𑓑

𑒁𑒢𑓂𑒯𑒰𑒩𑒏 𑒫𑒱𑒩𑒳𑒠𑓂𑒡 𑒂 𑒂𑒖𑒰𑒠 𑒑𑒖𑒪 𑒣𑒵 𑓖𑓑𑓙-𑓖𑓒𑓑)

𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑒩𑒰𑒧 𑒦𑒩𑒼𑒮 𑒏𑒰𑒣𑒛𑓃𑒱 '𑒦𑓂𑒩𑒧𑒩' 𑒫𑒱𑒬𑒹𑒭𑒰𑓀𑒏

𑒫𑒵𑒭𑒹𑒬 𑒔𑒢𑓂𑒠𑓂𑒩 𑒪𑒰𑒪 (𑒮𑒾𑒖𑒢𑓂𑒨- 𑒫𑒵𑒭𑒹𑒬 𑒔𑒢𑓂𑒠𑓂𑒩 𑒪𑒰𑒪)

𑒂𑒢𑓂𑒠𑒼𑒪𑒢 (𑒏𑒫𑒱𑒞𑒰 𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯)

𑒜𑒼𑒪𑒏 (𑒥𑒰𑒪 𑒏𑒫𑒱𑒞𑒰 𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯)

𑒮𑒳𑒧𑓂𑒢𑒱𑒧𑒰 (𑒁𑒢𑒴𑒠𑒱𑒞 𑒅𑒣𑒢𑓂𑒨𑒰𑒮)

𑒧𑒼𑒠𑒱𑒂𑒃𑒢 (𑒥𑒲.𑒣𑒲.𑒏𑒼𑒃𑒩𑒰𑒪𑒰𑒏 𑒏𑒟𑒰)

𑒧𑒰𑒪𑓂𑒯𑒹 (𑒏𑒟𑒰 𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯)
𑒑𑒼𑒪𑒫𑒰 (𑒏𑒟𑒰 𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯)
𑒣𑒩𑒧𑒹𑒬𑓂𑒫𑒩 𑒏𑒰𑒣𑒛𑓃𑒱 (𑒮𑒾𑒖𑒢𑓂𑒨- 𑒣𑒩𑒧𑒹𑒬𑓂𑒫𑒩 𑒏𑒰𑒣𑒛𑓃𑒱)
𑒠𑒵𑒬𑓂𑒨𑒰-𑒡𑒖𑒰
𑒁𑓀𑒏 ७
𑒁𑓀𑒏 १४
𑒁𑓀𑒏 १५
𑒁𑓀𑒏 १६
𑒁𑓀𑒏 १८
𑒁𑓀𑒏 १० 𑒖𑒴𑒢 २०१२
𑒁𑓀𑒏 २४ 𑒖𑒴𑒢 २०१२
२५ 𑒖𑒳𑒪𑒰𑒃 २०१२
०५ 𑒁𑒑𑒮𑓂𑒞 २०१२
२३ 𑒤𑒩𑒫𑒩𑒲 २०१६
𑒂𑒮𑒱𑒢 २०७३
𑒮𑒳𑒖𑒲𑒞 𑒏𑒳𑒧𑒰𑒩 𑒗𑒰 (𑒮𑒾𑒖𑒢𑓂𑒨- 𑒮𑒳𑒖𑒲𑒞 𑒏𑒳𑒧𑒰𑒩 𑒗𑒰)
𑒩𑒱𑒣𑒼𑒩𑓂𑒙𑒩 𑒛𑒰𑒨𑒩𑒲 (𑒩𑒱𑒣𑒼𑒩𑓂𑒞𑒰𑒖)
𑒔𑒛𑓃𑒱 (𑒪𑒒𑒳𑒏𑒟𑒰-𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯)
𑒖𑒱𑒠𑓂𑒠𑒲 (𑒪𑒒𑒳𑒏𑒟𑒰 𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯)
𑒏𑒼𑒮𑒲 𑒒𑒴𑒩𑒱 𑒂𑒅 (𑒥𑒰𑒪 𑒪𑒒𑒳-𑒫𑒱𑒯𑒢𑒱 𑒏𑒟𑒰 𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯)
𑒑𑒢𑓂𑒡 (𑒪𑒒𑒳 𑒏𑒟𑒰 𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯)
𑒐𑒖𑒳𑒩𑒲𑒫𑒰𑒪𑒲 (𑒪𑒒𑒳 𑒏𑒟𑒰 𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯)
𑒥𑒳𑒪𑒥𑒳𑒪 (𑒏𑒟𑒰 𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯)
𑒠𑒴𑒡𑒧𑒞𑒲- (𑒢𑒹𑒣𑒰𑒪𑒲 𑒂 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲𑒧𑒹)
𑒁𑓀𑒏 ३१ 𑒁𑓀𑒏 ३२ 𑒁𑓀𑒏 ३३ 𑒁𑓀𑒏 ३४ 𑒁𑓀𑒏 ३५ 𑒁𑓀𑒏 ३६ 𑒁𑓀𑒏 ३७ 𑒁𑓀𑒏 ३८ 𑒁𑓀𑒏 ३९ 𑒁𑓀𑒏 ४० 𑒁𑓀𑒏 ४१

𑒫𑒱𑒢𑓂𑒠𑒹𑒬𑓂𑒫𑒩 𑒚𑒰𑒏𑒳𑒩
𑒢𑒹𑒣𑒰𑒪𑒏 𑒢𑒼𑒩 𑒧𑒩𑒳𑒦𑒴𑒧𑒧𑒱
𑒫𑒱𑒢𑒲𑒞 𑒚𑒰𑒏𑒳𑒩 (𑒮𑒾𑒖𑒢𑓂𑒨- 𑒫𑒱𑒢𑒲𑒞 𑒚𑒰𑒏𑒳𑒩)
𑒥𑒰𑒿𑒏𑒲 𑒁𑒕𑒱 𑒯𑒧𑓂𑒧𑒩 𑒠𑒴𑒡𑒏 𑒏𑒩𑓂𑒖
𑒮𑓀𑒞𑒼𑒭 𑒧𑒱𑒬𑓂𑒩 (𑒮𑒾𑒖𑒢𑓂𑒨- 𑒮𑓀𑒞𑒼𑒭 𑒧𑒱𑒬𑓂𑒩)
𑒣𑒼𑒮𑒣𑒳𑒞 (𑒪𑒒𑒳𑒏𑒟𑒰-𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯)
𑒅𑒠𑒰𑒮 𑒧𑒼𑒢 (𑒪𑒒𑒳𑒏𑒟𑒰-𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯)
𑒋𑒢𑒰-𑒏𑒃 (𑒏𑒫𑒱𑒞𑒰-𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯)
𑒁𑒋𑒢𑒰 (𑒮𑓀𑒣𑒰𑒠𑒢- 𑒏𑒫𑒱𑒞𑒰-𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯)
𑒏𑒢𑒏𑒧𑒝𑒱 𑒠𑒲𑒏𑓂𑒭𑒱𑒞 (𑒧𑒴𑒪 𑒢𑒹𑒣𑒰𑒪𑒲𑒮𑒿 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒁𑒢𑒳𑒫𑒰𑒠 𑒩𑒴𑒣𑒰 𑒡𑒲𑒩𑒴 𑒂 𑒡𑒲𑒩𑒹𑒢𑓂𑒠𑓂𑒩 𑒣𑓂𑒩𑒹𑒧𑒩𑓂𑒭𑒱, 𑒥𑒰𑒪 𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨) (𑒮𑒾𑒖𑒢𑓂𑒨- 𑒡𑒲𑒩𑒹𑒢𑓂𑒠𑓂𑒩 𑒣𑓂𑒩𑒹𑒧𑒩𑓂𑒭𑒱)
𑒦𑒰𑒑𑒞𑒰 𑒥𑒹𑒓𑒏 𑒠𑒹𑒬-𑒦𑓂𑒩𑒧𑒝
𑒁𑒨𑒼𑒠𑒯𑓂𑒨𑒰𑒢𑒰𑒞𑒯 𑒕𑒯𑒳𑒠𑒯𑒰𑒩𑒨 (𑒕𑒳𑒩𑒞𑒹𑒮𑒨- 𑒁𑒨𑒼𑒠𑒯𑓂𑒨𑒰𑒢𑒰𑒞𑒯 𑒕𑒯𑒳𑒠𑒯𑒰𑒩𑒨)
𑒫𑒰𑒩𑒼𑒠𑒱 𑒫𑒹𑒩𑒮𑒹𑒮 (𑒧𑒰𑒞𑒯𑒪𑒱 𑒫𑒹𑒩𑒮𑒹𑒮 𑒱𑒢 𑒋𑒢𑒑𑒪𑒱𑒮𑒯 𑒟𑒩𑒰𑒢𑒮𑒪𑒰𑒞𑒱𑒼𑒢)

𑒛ॉ 𑒬𑒬𑒱𑒡𑒩 𑒏𑒳𑒧𑒩 𑒂 𑒮𑒳𑒣𑓂𑒩𑒱𑒨𑒰 𑒥𑒹𑒥𑒲 𑒏𑒳𑒧𑒰𑒩𑒲
𑒦𑒴𑒏𑒧𑓂𑒣 (𑒣𑒵 𑓖𑓓𑓘-𑓖𑓗𑓔)
𑒁𑒮𑓂𑒧𑒱𑒞𑒰 𑒮𑒯𑒱 (𑒮𑒾𑒖𑒢𑓂𑒨- 𑒢𑒨𑒏𑒱𑒞𑒰)
𑒬𑒱𑒬𑒳 𑒑𑒲𑒞 𑒐𑒹𑒪
𑒩𑒳𑒪𑒰𑒩𑒰𑒢𑒲 𑒮𑒯𑒱 (𑒮𑒾𑒖𑒢𑓂𑒨- 𑒢𑒨𑒏𑒱𑒞𑒰)
𑒣𑓂𑒩𑒹𑒧- 𑒋𑒏 𑒏𑒫𑒱𑒞𑒰 (𑒁𑒢𑒴𑒠𑒱𑒞 𑒢𑒰𑒙𑒏)
𑒁𑒩𑒳𑒢𑓂𑒡𑒞𑒲 𑒠𑒹𑒫𑒲 (𑒮𑒾𑒖𑒢𑓂𑒨- 𑒩𑒧𑒰𑒢𑒢𑓂𑒠 𑒗𑒰 "𑒩𑒧𑒝")
𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰𑒏 𑒫𑒱𑒠𑒳𑒭𑒲 𑒧𑒯𑒱𑒪𑒰
𑒛ॉ 𑒏𑒧𑒪 𑒔𑒾𑒡𑒩𑒲 (𑒮𑒾𑒖𑒢𑓂𑒨- 𑒏𑒧𑒪 𑒔𑒾𑒡𑒩𑒲)
𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲𑒏 𑒫𑒹𑒬-𑒦𑒴𑒭𑒰-𑒣𑓂𑒩𑒮𑒰𑒡𑒢 𑒮𑒧𑓂𑒥𑒢𑓂𑒡𑒲 𑒬𑒥𑓂𑒠𑒰𑒫𑒪𑒲 𑓒𑓐𑓐𑓘
𑒮𑒧𑒨-𑒮𑓀𑒏𑒹𑒞 (𑒏𑒟𑒰-𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯) 𑓒𑓐𑓑𑓐

𑓗ॅ 𑒪𑒪𑒱𑒞𑒰 𑒗𑒰 (𑒮𑒾𑒖𑒢𑓂𑒨- 𑒪𑒪𑒱𑒞𑒰 𑒗𑒰)

𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲𑒏 𑒦𑒼𑒖𑒢 𑒮𑒧𑓂𑒥𑒢𑓂𑒡𑒲 𑒬𑒥𑓂𑒠𑒰𑒫𑒪𑒲 𑓒𑓐𑓑𑓑

𑒮𑒳𑒮𑓂𑒧𑒱𑒞𑒰 𑒣𑒰𑒚𑒏 (𑒮𑒾𑒖𑒢𑓂𑒨- 𑒏𑒹𑒠𑒰𑒩 𑒏𑒰𑒢𑒢)

𑒣𑒩𑒱𑒔𑒱𑒞𑒱 (𑒏𑒫𑒱𑒞𑒰 𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯)

𑒏𑒢𑒼𑒖𑒛𑒱 (𑒏𑒟𑒰 𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯)

𑒢𑒢𑓂𑒠𑒱𑒢𑒲 𑒣𑒰𑒚𑒏 (𑒮𑒾𑒖𑒢𑓂𑒨- 𑒏𑒹𑒠𑒰𑒩 𑒏𑒰𑒢𑒢)

𑒣𑒰𑒟𑒩𑒏 𑒬𑒯𑒩 (𑒏𑒫𑒱𑒞𑒰 𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯)

𑒣𑒢𑓂𑒢𑒰 𑒗𑒰 (𑒮𑒾𑒖𑒢𑓂𑒨- 𑒢𑒩𑒹𑒢𑓂𑒠𑓂𑒩 𑒗𑒰)

𑒁𑒢𑒳𑒦𑒴𑒞𑒱 (𑒪𑒒𑒳𑒏𑒟𑒰 𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯)

𑒏𑒪𑓂𑒣𑒢𑒰 𑒗𑒰 (𑒮𑒾𑒖𑒢𑓂𑒨- 𑒏𑒪𑓂𑒣𑒢𑒰 𑒗𑒰)

𑒑𑒼𑒮𑒰𑒅𑒢𑒱𑒏 𑒑𑒲𑒞

𑒢𑒬𑒰𑒧𑒳𑒏𑓂𑒞𑒱 𑒯𑒱𑒞 𑒑𑒰𑒥𑒲 𑒑𑒲𑒞

𑒢𑒢𑒱𑒨𑒰𑒿

𑒨𑒰𑒨𑒰𑒫𑒩𑒲- 𑒬𑒹𑒤𑒰𑒪𑒱𑒏𑒰 𑒫𑒩𑓂𑒧𑒰 (𑒯𑒱𑒢𑓂𑒠𑒲 𑒁𑒢𑒳𑒫𑒰𑒠 𑒏𑒪𑓂𑒣𑒢𑒰 𑒗𑒰)

𑒧𑒳𑒢𑓂𑒢𑒲 𑒏𑒰𑒧𑒞 (𑒮𑒾𑒖𑒢𑓂𑒨- 𑒧𑒳𑒢𑓂𑒢𑒲 𑒏𑒰𑒧𑒞)

𑒮𑒳𑒐𑒪 𑒧𑒢 𑒞𑒩𑒮𑒪 𑒂𑒿𑒐𑒱 (𑒣𑒠𑓂𑒨 𑒂 𑒑𑒠𑓂𑒨)

𑒮𑒳𑒐𑒪 𑒧𑒢 𑒞𑒩𑒮𑒪 𑒂𑒿𑒐𑒱 (𑒏𑒫𑒱𑒞𑒰)

𑒁𑒞𑒞𑓁 (𑒏𑒫𑒱𑒞𑒰 𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯)

𑒔𑒳𑒏𑓂𑒏𑒰 (𑒥𑒰𑒪 𑒏𑒟𑒰 𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯)

𑒢𑒲𑒞𑒰 𑒗𑒰 (𑒮𑒾𑒖𑒢𑓂𑒨- 𑒢𑒲𑒞𑒰 𑒗𑒰)

𑒥𑒱𑒪𑒰𑒃 𑒧𑒾𑒮𑒲 (𑒥𑒰𑒪 𑒪𑒒𑒳𑒏𑒟𑒰 𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯)

𑒬𑒹𑒤𑒰𑒪𑒱𑒏𑒰 𑒫𑒩𑓂𑒧𑒰 (𑒮𑒾𑒖𑒢𑓂𑒨- 𑒬𑒹𑒤𑒰𑒪𑒱𑒏𑒰 𑒫𑒩𑓂𑒧𑒰)

𑒨𑒰𑒨𑒰𑒫𑒩𑒲 (𑒨𑒰𑒞𑓂𑒩𑒰𑒫𑒵𑒞𑓂𑒞𑒰𑒢𑓂𑒞)

𑒨𑒰𑒨𑒰𑒫𑒩𑒲 (𑒯𑒱𑒢𑓂𑒠𑒲 𑒁𑒢𑒳𑒫𑒰𑒠- 𑒏𑒪𑓂𑒣𑒢𑒰 𑒗𑒰)

𑒁𑒩𑓂𑒟𑒨𑒳𑒑 (𑒪𑒒𑒳𑒏𑒟𑒰 𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯)

𑒋𑒏𑒙𑒰 𑒁𑒏𑒰𑒮 (𑒪𑒒𑒳𑒏𑒟𑒰 𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯)

જાવાંળઙિ (ગદ્ય ગીત)
કસ્િત-કસ્િત ળીવ઼ન (શ્રાત્મ કથા)
શ્રાપ્પન-શ્રાપ્પન પ્નીત
નાગાશ્ચાંસ (ઉપન્યાસ)
ધ્ધાગાપહાનસ (રન ૯નાગાઙસિહ)

વ઼િજા નાની

વ઼િજા નાનીક દૂટા નાટક (જાગ નૌ શ્રા વઙયન્દા)

સુશીઙ હ઼ા (સૌળન્ય઼- પ્નજા પ્પેતાન્ સુશીઙ હ઼ા)

છ઼િન્નમસ્તા- પ્નજા પ્પેતાનક હ઼િન્દી ઉપન્યાસક મૈથિઙી શ્રનુવ઼ાદ

કુસુમ ઠાકુન

પ્નત્યાવ઼નતન (શ્રાત્મકથા)(પ઼ૃ ૪૫૮-૫૭૨)

ડ઼ૉ કામિની કામાયની

વ઼િદેહ:સદેહ ૩૧ (ડ઼ૉ કામિની કામાયની શ્રા કુમાન મનોળ કશ્યપ- શ્રંક ૧-૩૫૦ સઁ)

પ્નીતિ ઠાકુન

ગોનૂ હ઼ા શ્રા શ્રાન મૈથિઙી ચિત્નકથા -પહિઙ મૈથિઙી ચિત્નકથા (વાઙ સાહિત્ય઼)
મૈથિઙી ચિત્નકથા (વાઙ સાહિત્ય઼)
મથિઙિક ઙોકદેવ઼તા (વાઙ સાહિત્ય઼)
વ઼િદ્યાપતિક પુનુષ પનીક્ષા (વાઙ સાહિત્ય઼)
નેસ (શ્રનુવ઼ાદ- વાઙ ચિત્નકથા)
૯ વી સી ઙી- પ્નક઼ૃતિ શ્રક્ષન પોથી (શ્રનુવ઼ાદ- વાઙ ચિત્નકથા)
સજા પ્પાસ્તા શ્રછિ (શ્રનુવ઼ાદ- વાઙ ચિત્નકથા)
વો મ્યાઉ વાહ (શ્રનુવ઼ાદ- વાઙ ચિત્નકથા)
નઙ સજા (શ્રનુવ઼ાદ- વાઙ ચિત્નકથા)
(૦૬) છોટ શ્રા પૈઘ (શ્રનુવ઼ાદ- વાઙ ચિત્નકથા)
(૦૭) માઙ-ળાઙ શ્રા ળાનવ઼ન દસિ દેખૂ (શ્રનુવ઼ાદ- વાઙ ચિત્નકથા)

(𑓑𑓗) 𑒯𑒧𑒩 𑒣𑒩𑒱𑒫𑒰𑒩 (𑒁𑒢𑒳𑒫𑒰𑒠- 𑒥𑒰𑒪 𑒔𑒩𑒱𑒞𑓂𑒩𑒏𑒟𑒰)
𑒖𑒰𑒢𑒫𑒩 (𑒁𑒢𑒳𑒫𑒰𑒠- 𑒥𑒰𑒪 𑒔𑒩𑒱𑒞𑓂𑒩𑒏𑒟𑒰)
𑒣𑒼𑒟𑒲 𑓑𑓓: 𑓑𑓒𑓓 (𑒁𑒢𑒳𑒫𑒰𑒠- 𑒥𑒰𑒪 𑒔𑒩𑒱𑒞𑓂𑒩𑒏𑒟𑒰)
𑒥𑒰𑒖𑒏 𑒁𑒫𑒰𑒖 (𑒁𑒢𑒳𑒫𑒰𑒠- 𑒥𑒰𑒪 𑒔𑒩𑒱𑒞𑓂𑒩𑒏𑒟𑒰)
𑒣𑓀𑒖𑒲 (𑓑𑓑𑓐𑓐𑓐 𑒧𑒴𑒪 𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰𑒏𑓂𑒭𑒩 𑒞𑒰𑒜𑓃𑒣𑒞𑓂𑒩)
𑓑𑓑𑓐𑓐𑓐 [illegible]
[illegible] & [illegible] 𑒚𑒰𑒏𑒳𑒩

𑒢𑒲𑒞𑒴 𑒏𑒳𑒧𑒰𑒩𑒲
𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒔𑒩𑒱𑒞𑓂𑒩𑒏𑒟𑒰 (𑒥𑒰𑒪 𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨)
𑒏𑒢𑒱𑒏𑒰 𑒔𑒾𑒡𑒩𑒲 (𑒁𑒢𑒴𑒠𑒱𑒞 𑒮𑒔𑒱𑒞𑓂𑒩 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒥𑒰𑒪 𑒏𑒟𑒰)
𑒯𑒧𑒩 𑒥𑒰𑒪-𑒥𑒰𑒛𑓃𑒲
𑒂𑒠𑓂𑒨𑒰 𑒏◌𑒽𑒏𑒣𑒱𑒙 𑒧𑒹
𑒠𑒲𑒣𑒰 𑒏𑒩𑒧𑒰𑒏𑒩- 𑒮𑒯𑒲 𑒮𑓀𑒞𑒳𑒪𑒢 𑒧𑒹
𑒖𑓀𑒑𑒪 𑒧𑒹 𑒁𑒯𑒰𑒿𑒏 𑒮𑓂𑒫𑒰𑒑𑒞 𑒁𑒕𑒱
𑒥𑒯𑒻𑒞 𑒕𑒟𑒱 𑒂𑒏𑒰𑒬 𑒧𑒹
𑒖𑒻𑒨𑒰 𑒏𑒹 𑒧𑒳𑒮𑓂𑒏𑒰𑒢 𑒏𑒹 𑒔𑒼𑒢𑒾𑒏
𑒥𑒲𑒖 𑒮𑓀𑒔𑒨𑒏
𑒁𑒔𑓀𑒦𑒱𑒞 𑒏𑒩𑒨 "𑒮𑒫𑒱𑒢𑒰𑒔𑒲"
𑒬𑒾𑒔𑒰𑒪𑒨𑒏 𑒣𑓂𑒩𑒞𑒱𑒮𑒰
𑒪𑒰𑒪 𑒥𑒩𑒮𑒰𑒞𑒲
𑒑𑒳𑒪𑒹𑒪𑒏 𑒖𑒰𑒠𑒳𑒅 𑒣𑒹𑒙𑒲
𑒮𑒧𑒲𑒩𑒰𑒏 𑒥𑒜𑓃𑒱𑒨𑒰 𑒦𑒼𑒖𑒢
𑒥𑒱𑒨𑒰𑒯 𑒧𑒹 𑒖𑒰𑒃 𑒕𑒲
𑒣𑓂𑒩𑒱𑒨𑓀𑒏𑒰 𑒠𑒰 (𑒁𑒢𑒴𑒠𑒱𑒞 𑒮𑒔𑒱𑒞𑓂𑒩 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒥𑒰𑒪 𑒏𑒟𑒰)
𑒯𑒧𑒩 𑒧𑒰𑒿𑒕! 𑒌 𑒯𑒧𑒩 𑒧𑒰𑒿𑒕!
𑒩𑒬𑓂𑒧𑒱 𑒣𑓂𑒩𑒱𑒨𑒰 (𑒁𑒢𑒴𑒠𑒱𑒞 𑒮𑒔𑒱𑒞𑓂𑒩 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒥𑒰𑒪 𑒏𑒟𑒰)

𑒏𑒻𑒨𑓃𑒼 𑒮𑒏𑒻 𑒕𑒲, 𑒢𑒯𑒱𑒨𑓃𑒼 𑒏𑓄 𑒮𑒏𑒻 𑒕𑒲

𑒮𑒳𑒢𑒲𑒞𑒰 𑒚𑒰𑒏𑒳𑒩 (𑒁𑒢𑒴𑒠𑒱𑒞 𑒮𑒔𑒱𑒞𑓂𑒩 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒥𑒰𑒪 𑒏𑒟𑒰)

𑒥𑒝𑓂𑒙𑒲 𑒂 𑒥𑒥𑒪𑒲

𑒢𑒲𑒪𑒱𑒧𑒰 𑒔𑒾𑒡𑒩𑒲 (𑒁𑒢𑒴𑒠𑒱𑒞 𑒮𑒔𑒱𑒞𑓂𑒩 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒥𑒰𑒪 𑒏𑒟𑒰)

𑒯𑒧𑒩 𑒮𑒦𑒮𑒿 𑒢𑒲𑒏 𑒮𑓀𑒑𑒲

𑒮𑓂𑒫𑓃𑒰𑒮𑓂𑒞𑒱𑒏𑒰 𑒚𑒰𑒏𑒳𑒩 (𑒁𑒢𑒴𑒠𑒱𑒞 𑒮𑒔𑒱𑒞𑓂𑒩 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒥𑒰𑒪 𑒏𑒟𑒰)

𑒑𑒣𑓂𑒣𑒴 𑒥𑒳𑒞𑒹 𑒢𑒰𑒔𑒪 𑒢𑒻 𑒯𑒼𑒃 𑒕𑒻

𑒞𑒴𑒪𑒱𑒏𑒰 (𑒁𑒢𑒴𑒠𑒱𑒞 𑒮𑒔𑒱𑒞𑓂𑒩 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒥𑒰𑒪 𑒏𑒟𑒰)

𑒯𑒧𑒩𑒰 𑒍 𑒔𑒰𑒯𑒱!

𑒧𑒨𑒴𑒪𑒱𑒏𑒰 𑒧𑒱𑒬𑓂𑒩 (𑒁𑒢𑒴𑒠𑒱𑒞 𑒮𑒔𑒱𑒞𑓂𑒩 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒥𑒰𑒪 𑒏𑒟𑒰)

𑒍𑒒𑒰𑒃𑒞 𑒗𑒲𑒧𑒰

𑒪𑒏𑓂𑒭𑓂𑒧𑒲 𑒚𑒰𑒏𑒳𑒩

𑒖𑒰𑒢𑒫𑓃𑒩 𑒮𑒦 𑒮𑓀𑒑𑒹 𑒦𑒻𑒿𑒙-𑒒𑒰𑒿𑒙

𑒣𑒴𑒢𑒧 𑒧𑒝𑓂𑒛𑒪

𑒮𑒳𑒞𑒻 𑒏𑒰𑒪𑒏 𑒐𑒱𑒮𑓂𑒮𑒰

𑒩𑒰𑒡𑒰𑒏𑒵𑒭𑓂𑒝 𑒔𑒾𑒡𑒩𑒲 (𑓑𑓙𑓒𑓑-𑓑𑓙𑓘𑓕) (𑒮𑒾𑒖𑒢𑓂𑒨𑓃- 𑒣𑓂𑒩𑒦𑒰𑒞 𑒏𑒳𑒧𑒰𑒩 𑒔𑒾𑒡𑒩𑒲 𑒃𑒒𑒰𑒝𑒝𑒕𑒁)

𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰𑒏 𑒃𑒞𑒱𑒯𑒰𑒮

A Survey of Maithili Literature

The Political and Cultural History of Mithila

Mithila in the Age of Vidyapati

𑒮𑒼𑒧𑒠𑒹𑒫𑓃 (१९३४-२०२२) (𑒮𑒾𑒖𑒢𑓂𑒨𑓃- 𑒩𑒰𑒧 𑒦𑒩𑒼𑒮 𑒏𑒰𑒣𑒛𑓃𑒱 '𑒦𑓂𑒩𑒧𑒩')

𑒂𑒿𑒖𑒳𑒩 𑒮𑒼𑒧𑒠𑒹𑒫𑓃 𑒫𑓃𑒬𑒱𑒭

𑒣𑓂𑒩𑒦𑒰𑒮 𑒏𑒳𑒧𑒰𑒩 𑒔𑒾𑒡𑒩𑒲 (𑓑𑓙𑓔𑓑-𑓑𑓙𑓙𑓘) (𑒮𑒾𑒖𑒢𑓂𑒨𑓃- 𑒁𑒬𑒼𑒏)

𑒮𑒢𑓂𑒡𑒰𑒢 𑒣𑓂𑒩𑒦𑒰𑒮 𑒫𑓃𑒬𑒱𑒭

𑒪𑒪𑓂𑒪𑒢 𑒣𑓂𑒩𑒮𑒰𑒠 𑒚𑒰𑒏𑒳𑒩 (𑓑𑓙𑓕𑓓-𑓑𑓙𑓙𑓕) (𑒮𑒾𑒖𑒢𑓂𑒨- 𑒏𑒳𑒮𑒳𑒧 𑒚𑒰𑒏𑒳𑒩)

𑒪𑒾𑓀𑒑𑒱𑒨𑒰 𑒧𑒱𑒩𑒔𑒰𑒃

𑒢𑒰𑒙𑒏𑒏𑒰𑒩 𑒪𑒪𑓂𑒪𑒢 𑒣𑓂𑒩𑒮𑒰𑒠 𑒚𑒰𑒏𑒳𑒩 𑒮𑒧𑒑𑓂𑒩 𑒩𑒔𑒢𑒰𑒫𑒪𑒲 (𑓕 𑒙𑒰 𑒢𑒰𑒙𑒏, 𑓔 𑒙𑒰 𑒋𑒏𑒰𑓀𑒏𑒲 𑒂 𑓓 𑒙𑒰 𑒑𑒲𑒞 𑒢𑒰𑒙𑒱𑒏𑒰 𑒮𑒯𑒱𑒞)

𑒮𑒳𑒦𑒰𑒭 𑒔𑒢𑓂𑒠𑓂𑒩 𑒨𑒰𑒠𑒫 (𑒮𑒾𑒖𑒢𑓂𑒨- 𑒮𑒳𑒦𑒰𑒭 𑒔𑒢𑓂𑒠𑓂𑒩 𑒨𑒰𑒠𑒫)

𑒩𑒰𑒖𑒏𑒧𑒪 𑒔𑒾𑒡𑒩𑒲: 𑒧𑒼𑒢𑒼𑒑𑓂𑒩𑒰𑒤

𑒢𑒱𑒞 𑒢𑒫𑒪 𑒩𑒰𑒖𑒏𑒧𑒪

𑒥𑒢𑒻𑒞 𑒥𑒱𑒑𑒛𑓃𑒻𑒞 (𑒪𑒒𑒳𑒏𑒟𑒰 𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯)

𑒑𑒳𑒪𑒼

𑒑𑒳𑒪𑒼 (𑒯𑒱𑒢𑓂𑒠𑒲 𑒁𑒢𑒳𑒫𑒰𑒠- 𑒩𑒧𑒝 𑒏𑒳𑒧𑒰𑒩 𑒮𑒱𑓀𑒯)

𑒩𑒧𑒞𑒰 𑒖𑒼𑒑𑒲

𑒧𑒛𑓃𑒩

𑒦𑒼𑒙

𑒑𑒳𑒪𑒼: 𑒏𑒪𑒰 𑒂 𑒦𑒰𑒭𑒰 (𑒮𑒧𑓂𑒣𑒰𑒠𑒏 𑒞𑒰𑒩𑒰𑒢𑒢𑓂𑒠 𑒫𑒱𑒨𑒼𑒑𑒲 𑒂 𑒏𑒹𑒠𑒰𑒩 𑒏𑒰𑒢𑒢)

𑒢𑒱𑒞 𑒢𑒫𑒪 𑒮𑒳𑒦𑒰𑒭 𑒔𑒢𑓂𑒠𑓂𑒩 𑒨𑒰𑒠𑒫 (𑒪𑒹𑒐𑒏 𑒑𑒖𑒹𑒢𑓂𑒠𑓂𑒩 𑒚𑒰𑒏𑒳𑒩)

𑒢𑒱𑒞 𑒢𑒫𑒪 𑒮𑒳𑒦𑒰𑒭 𑒔𑒢𑓂𑒠𑓂𑒩 𑒨𑒰𑒠𑒫 (𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰𑒏𑓂𑒭𑒩)

𑒁𑒬𑒼𑒏 (𑒮𑒾𑒖𑒢𑓂𑒨- 𑒁𑒬𑒼𑒏 𑒂 𑒬𑒱𑒫𑒬𑓀𑒏𑒩 𑒬𑓂𑒩𑒲𑒢𑒱𑒫𑒰𑒮)

𑒔𑒏𑓂𑒩𑒫𑓂𑒨𑒴𑒯 (𑒏𑒫𑒱𑒞𑒰 𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯) (𑓑𑓙𑓘𑓘)

𑒞𑓂𑒩𑒱𑒏𑒼𑒝 (𑒏𑒟𑒰 𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯) (𑓑𑓙𑓘𑓘)

𑒌𑒯𑒱 𑒩𑒰𑒞𑒱𑒏 𑒦𑒼𑒩 (𑒏𑒟𑒰 𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯) (𑓑𑓙𑓙𑓑)

𑒧𑒰𑒞𑒥𑒩 (𑒏𑒟𑒰 𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯) (𑓒𑓐𑓐𑓑)

𑒮𑓀𑒫𑒰𑒠 (𑒮𑒰𑒏𑓂𑒭𑒰𑒞𑓂𑒏𑒰𑒩 𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯) (𑓒𑓐𑓐𑓗)

𑒂𑒿𑒐𑒱𑒧𑒹 𑒥𑒮𑒪 (𑒨𑒰𑒞𑓂𑒩𑒰 𑒏𑒟𑒰) (𑓒𑓐𑓑𑓓)

𑒥𑒰𑒞-𑒫𑒱𑒔𑒰𑒩 (𑒂𑒪𑒼𑒔𑒢𑒰) (𑓒𑓐𑓑𑓕)

𑒛𑒹𑒜𑒲𑒑𑒰𑒧 (𑒏𑒟𑒰 𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯) (𑓒𑓐𑓑𑓗)

𑒁𑒬𑒼𑒏-𑒮𑒹𑒪𑒹𑒏𑓂𑒬𑒢𑓂𑒮 (𑒫𑒱𑒫𑒱𑒡)

અશોક-નવ કવિતા
નીક દિનક બાઇસ્કોપ (વ્યંગ્ય સંગ્રહ) (૨૦૧૮)
કથા-પાઠ (મૈથિલી કથાક આલોચનાત્મક અધ્યયન) (૨૦૨૨)
પ્રતિમાન (સમ્પાદન)
કનિઅ (પ્રતિમાન ગોષ્ઠી- સમ્પાદક મોહન ભારદ્વાજ)
સન્ધાન ૧ (સમ્પાદન)
સન્ધાન ૨ (સમ્પાદન)
સન્ધાન ૩ (સમ્પાદન) પ્રભાસ વિશેષ
સન્ધાન ૪ (સમ્પાદન)
મુન્ના જી દ્વારા સાક્ષાત્કાર (પૃ ૩૮૨-૩૮૫)
બજૈત કમ બગિઐત બેસી (પૃ ૨૦૨૩-૨૦૩૧)
સમ્પાદક રાજનન્દન લાલ દાસ શ્રી કર્ણામૃત (પૃ ૧૧૯-૧૨૨)
રામલોચન ઠાકુરક કવિતા પઢૈત (પૃ ૩૨૭-૩૪૧)
કેદાર નાથ ચૌધરીક ઉપન્યાસ (પૃ ૧૦૧-૧૦૬)
શરદિન્દુજી (પૃ ૭૦-૭૩)
વિદેહ રચનાકાર અશોક વિશેષાંક

રામદેવ ઝા (સૌજન્ય- શંકરદેવ ઝા યોગાનન્દ ઝા)

સવ્યસાચી (અભિનન્દન ગ્રન્થ)
મૈથિલી શબ્દ સંચય
દત્ત-વતીક વસ્તુ કૌશલ
સંકલ્પ અંક-૫ (સમ્પાદક ડૉ રામદેવ ઝા, સહાયક સમ્પાદક ડૉ યોગાનન્દ ઝા) ૧૯૮૮

ડૉ યોગાનન્દ ઝા (સૌજન્ય- યોગાનન્દ ઝા)

લોકજીવન ઓ લોકસાહિત્ય ૧૯૮૬
સંકલ્પ અંક-૫ (સમ્પાદક ડૉ રામદેવ ઝા, સહાયક સમ્પાદક ડૉ યોગાનન્દ ઝા) ૧૯૮૮

આલેખ્ય સઞ્ચયન ૨૦૦૨
મૈથિલી શાક્ત સાહિત્ય- શાસ્ત્રીય ભગવતી ગીત (સમ્પાદન) ૨૦૦૨
મૈથિલી પત્રકારિતા કે સૌ વર્ષ ૨૦૦૬
લોક, સાહિત્ય આ શબ્દ-સમ્પદા ૨૦૦૭
ગહવર ગીત (સંકલન-સમ્પાદન) ૨૦૦૭
મૈથિલીક પારમ્પરિક જાતીય વ્યવસાયક શબ્દાવલી ૨૦૦૮
કથા-લોકકથા ૨૦૧૦
કપિલદેવ ઠાકુર 'સ્નેહલતા' કૃત સીતાવતરણ (સમ્પાદન) ૨૦૧૧
મંગલ-પરભાત ગાઁધીજી (અનુવાદ) ૨૦૧૩
ભોર-ભોર (ડૉ એ કીર્તિચન્દ્રચનક હિન્દી કવિતા સંગ્રહક અનુવાદ) ૨૦૧૪

નારાયણ વિયોગી (સૌજન્ય- નારાયણ વિયોગી સુભાષ ચન્દ્ર યાદવ)

પરલય રહસ્ય (કવિતા સંગ્રહ)
ચરાચરી હોવાક સમય (કવિતા મે કોરોના કાલ)
દુનિયા ઘર મેહમાન (પ્રેમ કવિતા)
અપન હૃદયક સાક્ષ્ય (ગજલ સંગ્રહ)
છિપાલત (કથા સંગ્રહ)
વહુવચન (આલોચના)
ગુલઃ કલ આ ભાષા (સમ્પાદન)

સુધાંશુ શેખર ચૌધરી (સૌજન્ય- શરદિન્દુ ચૌધરી)

શેખર રચિત ગજલ આ ગીત

શરદિન્દુ ચૌધરી (સૌજન્ય- શરદિન્દુ ચૌધરી)

જઁ હમ જનિતહુઁ (૨૦૦૨)
બડ઼ અજગુત દેખલ (૨૦૦૫)
ગોબરગણેશ (૨૦૧૧)
કરિયા કક્કાક કોરામિન (૨૦૧૬)
બાત-બાતપર બાત ખણ્ડ-૧ (૨૦૧૯)

मर्मान्तक-शब्दानुभूति (बात-बातपर बात खण्ड-२) (२०२०)

हमर अभाग: हुनक नहि दोष (बात-बातपर बात-३) (२०२१)

साक्षात् (बात-बातपर बात-४) (२०२१)

विदेह शरदिन्दु चौधरी विशेषांक

काशीकान्त मिश्र मधुप

विदेह काशीकांत मिश्र मधुप विशेषांक

राजनन्दन लाल दास

विदेह राजनन्दन लाल दास विशेषांक

प्रेमलता मिश्र प्रेम

विदेह प्रेमलता मिश्र प्रेम विशेषांक

रवीन्द्र नाथ ठाकुर

विदेह रवीन्द्र नाथ ठाकुर विशेषांक

मायानन्द मिश्र (सौजन्य- केदार कानन)

अवांतर (गजल-गीतल)

कलानन्द भट्ट (सौजन्य- केदार कानन)

कान्ह पर लहास हमर मैथिली गजल संग्रह

अनुलग्नक- कोसी कॉलोनी सँ किशन कुटीर धरि

रामकृष्ण झा 'किसुन' (सौजन्य- केदार कानन)

किसुन समग्र-१ (सम्पादक केदार कानन आ रमण कुमार सिंह)

किसुन समग्र-२ (सम्पादक केदार कानन आ रमण कुमार सिंह)

मैथिलीक नव कविता (सम्पादन)

बहुआयामी किसुनजी (सम्पादक महेन्द्र आ केदार कानन)

केदार कानन (सौजन्य केदार कानन् छ२२६ सुभाष चन्द्र यादव)

अक्ष पर नचैत (संस्मरण: जीवकान्तक पत्रक बहाने)

बहुआयामी किसुनजी (सम्पादन)

गुलो: कला आ भाषा (सम्पादन)

𑒏𑒱𑒮𑒳𑒢 𑒮𑒧𑒑𑓂𑒩-𑓑 (𑒮𑒧𑓂𑒣𑒰𑒠𑒢)
𑒏𑒱𑒮𑒳𑒢 𑒮𑒧𑒑𑓂𑒩-𑓒 (𑒮𑒧𑓂𑒣𑒰𑒠𑒢)
𑒁𑒣𑒢𑒰 𑒢𑒖𑒩𑒱 𑒧𑒹 (𑒮𑒧𑓂𑒣𑒰𑒠𑒢)
𑒮𑒵𑒖𑒢 𑒏𑒹𑒩 𑒠𑒲𑒣 𑒣𑒩𑓂𑒫 (𑒮𑒧𑓂𑒣𑒰𑒠𑒢)
𑒦𑒰𑒩𑒞𑒲 𑒧𑓀𑒛𑒢 𑒁𑓀𑒏-𑓑𑓖 (𑒮𑒧𑓂𑒣𑒰𑒠𑒢)
𑒧𑒯𑒹𑒢𑓂𑒠𑓂𑒩 (𑒕𑒃𑒃𑒛𑓃 𑒏𑒹𑒠𑒰𑒩 𑒏𑒰𑒢𑒢)
𑒖𑒳𑒂𑒨𑒪 𑒏𑒢𑒏𑒢𑒲
𑒥𑒯𑒳𑒂𑒨𑒰𑒧𑒲 𑒏𑒱𑒮𑒳𑒢𑒖𑒲 (𑒮𑒧𑓂𑒣𑒰𑒠𑒢)
𑒥𑒰𑒥𑒰 𑒥𑒻𑒠𑓂𑒨𑒢𑒰𑒟 (𑒮𑒾𑒖𑒢𑓂𑒨- 𑒥𑒰𑒥𑒰 𑒥𑒻𑒠𑓂𑒨𑒢𑒰𑒟)
𑒣𑒯𑒩𑒰 𑒃𑒧𑒰𑒢𑒣𑒩 (𑒑𑒖𑒪 𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯)
𑒁𑒩𑒫𑒱𑒢𑓂𑒠 𑒚𑒰𑒏𑒳𑒩 (𑒮𑒾𑒖𑒢𑓂𑒨- 𑒁𑒩𑒫𑒱𑒢𑓂𑒠 𑒚𑒰𑒏𑒳𑒩𑓂 𑒕𑒃𑒃𑒛𑓃)
𑒣𑒩𑒞𑒲 𑒙𑒴𑒙𑒱 𑒩𑒯𑒪 𑒁𑒕𑒱 (𑒏𑒫𑒱𑒞𑒰 𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯)
𑒁𑒢𑓂𑒯𑒰𑒩𑒏 𑒫𑒱𑒩𑒼𑒡 𑒧𑒹 (𑒪𑒒𑒳 𑒏𑒟𑒰 𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯)
𑒥𑒯𑒳𑒩𑒳𑒣𑒱𑒨𑒰 𑒣𑓂𑒩𑒠𑒹𑒬 𑒧𑒹 (𑒑𑒖𑒪 𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯)
𑒮𑒥𑒠 𑒧𑒞𑒱𑒰𑒩𑒟 𑒔𑒰𑒨𑓂𑒨𑒰
𑒩𑒼𑒬𑒢𑒰𑒃𑒏 𑒪𑒼𑒏𑒣𑒏𑓂𑒭 (𑒏𑒟𑒹𑒞𑒩 𑒑𑒠𑓂𑒨)
𑒖𑒛𑓃𑒰𑒏 𑒣𑓂𑒩𑒞𑒱𑒫𑒰𑒠 𑒧𑒹 (𑒮𑒼𑒪𑓂𑒯𑒏𑒢-𑒠𑒲𑒚𑒏 𑒂𑒩𑒼𑒯𑒝 𑒑𑒰𑒟𑒰- 𑒠𑒲𑒩𑓂𑒒 𑒏𑒫𑒱𑒞𑒰)
𑒮𑒵𑒖𑒢 𑒏𑒹𑒩 𑒠𑒲𑒣 𑒣𑒩𑓂𑒫 (𑒮𑒧𑓂𑒣𑒰𑒠𑒢)
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑒁𑒩𑒫𑒱𑒢𑓂𑒠 𑒚𑒰𑒏𑒳𑒩 𑒫𑒱𑒬𑒹𑒭𑒰𑓀𑒏
𑒮𑓂𑒫𑒞𑓀𑒞𑓂𑒩𑒔𑒹𑒞𑒰- 𑒁𑒩𑒫𑒱𑒢𑓂𑒠 𑒚𑒰𑒏𑒳𑒩𑓁 𑒫𑓂𑒨𑒏𑓂𑒞𑒱𑒞𑓂𑒫-𑒏𑒵𑒞𑒱𑒞𑓂𑒫 (𑒮𑒧𑓂𑒣𑒰𑒠𑒏 𑒂𑒬𑒲𑒭 𑒁𑒢𑒔𑒱𑒢𑓂𑒯𑒰𑒩) [𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑒁𑒩𑒫𑒱𑒢𑓂𑒠 𑒚𑒰𑒏𑒳𑒩 𑒫𑒱𑒬𑒹𑒭𑒰𑓀𑒏𑒏 𑒣𑓂𑒩𑒱𑒢𑓂𑒙 𑒩𑒴𑒣]
𑒢𑒩𑒹𑒢𑓂𑒠𑓂𑒩 𑒗𑒰 (𑒮𑒾𑒖𑒢𑓂𑒨- 𑒢𑒩𑒹𑒢𑓂𑒠𑓂𑒩 𑒗𑒰)
𑒔𑒣𑒪 𑒔𑒩𑒢 𑒔𑒞𑒱 𑒔𑓀𑒔𑒪 𑒦𑒰𑒢
𑒫𑒱𑒏𑒰𑒮 𑒂 𑒁𑒩𑓂𑒟𑒞𑓀𑒞𑓂𑒩
𑒩𑒰𑒖𑒹𑒬𑓂𑒫𑒩 𑒗𑒰 (𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨 𑒮𑓀𑒮𑓂𑒟𑒰𑒢 𑒂𑒩𑓂𑒏𑒰𑒃𑒫)
𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰𑒏𑓂𑒭𑒩𑒏 𑒅𑒠𑓂𑒦𑒫 𑒂 𑒫𑒱𑒏𑒰𑒮

सुरेन्द्र झा सुमन (साहित्य डॉट कॉम)

दत्त-वती (मूल)

गोविन्द झा ((श्यामसुन्दर पति साहित्य)

मातिहिमि-प्रगाउसिह ययितीभाषय

डॉ शैलेन्द्र मोहन झा (साहित्य डॉट कॉम् १९९६)

पत्रिका निबन्ध

मैथिली गद्य संग्रह- सं

रमानाथ झा (१९९६ पति साहित्य)

प्रबन्ध संग्रह

रमानाथ मिश्र "मिहिर" (साहित्य डॉट कॉम)

मैथिली मुहावरा एवम् लोकोक्ति प्रकाश

आनन्द मिश्र (सौजन्य- रमानन्द झा "रमण")

मिथिला भाषाक सुबोध व्याकरण

श्यामानन्द झा (सौजन्य- रमानन्द झा "रमण")

मैथिली गीत चन्द्रिका

मैथिली संदेश (विभिन्न कविक कविता-सम्पादित)

पं लक्ष्मीपति सिंह (सौजन्य रमानन्द झा "रमण")

हिन्दी-मैथिली-शिक्षक

भवप्रीतानन्द ओझा (सौजन्य- रमानन्द झा "रमण")

पदावली

रामनाथ-वैद्यनाथ पदावली (सौजन्य- रमानन्द झा "रमण")

रामनाथ-वैद्यनाथ पदावली

रूपनारायण झा "राकेश" (सौजन्य- रमानन्द झा "रमण")

मनमोहन लाल

भोला लाल दास (साहित्य डॉट कॉम)

मैथिली सुबोध व्याकरण

ખડ્ગા વ઼ઊઊજ દાસ 'સ્વ઼ળન' (સૌળન્ય઼- હેમન્ત દાસ "હમિ")
સીતા-શીઊ

ડૉ. મદનેશ્વ઼ન મશ્નિ (સૌળન્ય઼- પઞ્ળીકાન વ઼દ્યિાનન્દ ફ઼ા)
એક છઊીહ મહાનાની

ય઼ાત્ની (નાગાનૂળુન) (સૌળન્ય઼- મથિિઊ સાંસ્કૃતિક પનષિદ)
વઊયનમા

કાઊીકાન્ત ફ઼ા "વૂય"
કઊાનિધિ- કવ઼િતા-સંગ્નહ

ઉપેન્દ્નનાથ ફ઼ા "વ઼્ય઼ાસ" (સૌળન્ય઼- મયંક ફ઼ા)
નૂવાસ્યાત-૯-શ્નોમન ખૈય઼ામ (મૈથિઊિ પદ્યાનુવ઼ાદ)
પ્નતીક (કવ઼િતા સંગ્નહ)
સંન્ય઼ાસી (કાવ઼્ય઼)

નમેશ નાનાય઼ણ (સૌળન્ય઼- શેશ્વાઊિકા વ઼ન્મા)
પાથનક નાવ઼ (ઊઘુકથા સંગ્નહ)

ગોપાઊળી ફ઼ા "ગોપેશ" (સૌળન્ય઼- ગોપાઊળી ફ઼ા "ગોપેશ")
ગુમ્મ બેઊ ઠાઢ છી

વ઼ળિય઼ નાથ ફ઼ા (સૌળન્ય઼- વ઼ળિય઼ નાથ ફ઼ા)
શ્નહીક ઊઊ (ગીત-ગળઊ સંગ્નહ)
કામાય઼ની (શ્નનુવ઼ાદ)

નગેન્દ્ન કુમન (સૌળન્ય઼- પ્નસન્ન કુમાન ફ઼ા)
સસનશ્વાની

પ્નવોધ નાનાય઼ણ સહિ (સૌળન્ય઼- નયકિતા)
શ્નન્હેન નગની (શ્નનુવ઼ાદ)
ચયનિકા (સમ્પાદન)
વૈ઼ળય઼ન્તી (કવ઼િતા)
હાથીક દાઁત

ટટકા ગપ (સમ્પાદિત કથા સંકઊન)

પ્૧ેમક ૧ોગ (ણાટક)

શ્રમ૧ણાથ (સૌળન્ય઼- શ્રમ૧ણાથ)

ક્ષામિકા- વ઼હિણી કથા સંગ્૧હ

પ્૧શુઊઊ કુમા૧ સહિ 'મૌન'

પંચદેવ઼ોપાસક જૂમિ મિથિઊ પ઼ૃ ૧૦૦૧-૧૦૮૦

ડૉ ગંગેશ ગુંળન (સૌળન્ય઼- ગંગેશ ગુંળન)

૧ાધા (૧-૩૦) પ઼ૃ ૧૩૭૩-૧૫૮૦

પ્૧થમ-ચૌવટિયા-ણાટક *(વ઼ચવિચયિ઼ા)*

ણાટક શ્રાદ્ધ જો૧

કથા-સંગ્૧હ ૩ચ્યતિવ઼કૃતા

ગીત-ગાળઊ દુપ્પક દુપહ૧િયિ઼ા

કમઊચ૧ દાસ (સૌળન્ય઼- કમઊચ૧ દાસ)

મૈથિઊ ક૧ામ કાયસ્થક ગોત્૧, પ૧વ઼૧, મૂઊ આ વૈવ઼ાહિક સમ્વન્ધ

કી૧્તિણા૧ાય઼ામ મિશ્૧ (સૌળન્ય઼- કી૧્તિણા૧ાય઼ામ મિશ્૧)

ધ્વ઼સ્ત હોઇત શાન્તિ સ્તૂપ

સીમાન્ત

આદમીકેં ળોહૈત

અપન એકાન્ત મે

સ્મૃતિયાત્૧ાક એકાન્તમે

૧ાળણાથ મિશ્૧

મતિહિઊ_સ્થાનિતનિગ-મોદે૧ણ અ૧ત-અહોતોસ

પ્૧ેમશંક૧ સહિ (સૌળન્ય઼- પ્૧ેમશંક૧ સહિ મિથિઊ દ૧્પામ પ્૧કાશન)

મૈથિઊ જાષા સાહિત્ય઼:વીસમ શતાવ્દી (આઊચના)

વ઼િદ્યાપતિ કૃત વ્યાઊજાકૃતિ૧ઙ્ગિણી (સમ્પાદન)

ડૉ ૧મામ દા (સૌળન્ય઼- ૧મામ દા)

मैथिली काव्यमे अलङ्कार

अलङ्कार-भास्कर

मैथिली काव्यमे ज्योतिष

भणित-अभणित

अहिबातक-वध (प्रबन्ध काव्य)

पारिजात-मञ्जरी

डॉ. रमानन्द झा 'रमण' (सौजन्य- रमानन्द झा "रमण" द्वारा प्रति अनुमति)

हिआओल

सगर राति दीप जरय

राजू आ टाकाक गाछ (अनुवाद)

अप्पियासल

केदार नाथ चौधरी (सौजन्य- केदार नाथ चौधरी)

चमेलीरानी

माहुर

करार

अबारा नहितन

अयना

हीना

विदेह केदार नाथ चौधरी विशेषांक

योगेन्द्र पाठक "वियोगी" (सौजन्य- योगेन्द्र पाठक "वियोगी")

विज्ञानक बतकही

विज्ञानक बतकही भाग-२

नरक विजय (सम्पूर्णम्)

नरक विजय (संशोधित)

हमर गाम (बाल उपन्यास)

પિતામહિક દેશમે
અકટા મસિયિા (કથા સંગ્રહ)
ગોવોટ (અનૂદિત સાઇંસ-ફિક્શન નાટક)
કિછુ ગીત મધુર (યાત્રા વૃત્તાંત)
સુશીલ (સૌજન્ય- સુશીલ)
ઘરાડી (ઉપન્યાસ) (૧૯૭૩)
ગામવાલી (ઉપન્યાસ) (૧૯૮૨)
ભામતી (નાટક) (પહિલ મંચન ૧૯૮૯, પ્રકાશન ૨૦૧૩)
અસ્મિતા (લઘુકથા સંગ્રહ) (૨૦૧૬)
કામેશ્વર ઝા 'કમલ' (સૌજન્ય- નવોનારાયણ મિશ્ર)
કમલ-તાલ (ગીત સંગ્રહ)
રામલોચન ઠાકુર (સૌજન્ય- રામલોચન ઠાકુર)
જે કહબ સાઁચ કહબ
આઁખિ મુનને આઁખિ ખોલને (સંસ્મરણ)
સ્મૃતિક ધોખરલ રંગ (સંસ્મરણ)
અપૂર્વા (કવિતા સંગ્રહ)
ઇતિહાસહન્તા (કવિતા સંગ્રહ)
દેશક નામ છલૈ સોન ચિડ઼ૈયા (કવિતા સંગ્રહ)
લાખ પ્રશ્ન અનુત્તરિત (કવિતા સંગ્રહ)
પ્રતિધ્વનિ (વિદેશી ભાષાક કવિતાક મૈથિલી રૂપાન્તરણ)
પદ્માનદીક માઝી (અનૂદિત ઉપન્યાસ)
મૈથિલી લોકકથા
આજુક કવિતા (સમ્પાદિત કવિતા સંગ્રહ)
બેતાલ કથા (હાસ્ય-વ્યંગ્ય)
દેસિલ બયના (અખબાર)
વિદેહ રામલોચન ઠાકુર વિશેષાંક

ડૉ દેવશંકર નવીન (સૌજન્ય- દેવશંકર નવીન)

આધુનિક સાહિત્યક પરિદૃશ્ય

ડૉ વચેશ્વર ઝા

નિબન્ધ-નિકુંજ

કીર્તિનાથ ઝા (સૌજન્ય- કીર્તિનાથ ઝા)

કુમાર: મૈથિલી ભાવાનુવાદ

જગદીશ ચન્દ્ર ઠાકુર "અનિલ" (સૌજન્ય- જગદીશ ચન્દ્ર ઠાકુર "અનિલ")

આઁખિમે ચાનન હો મૈથિલી કેર (આત્મકથા- ભાગ)

ચાનક ઓર પાર (દીર્ઘ કવિતા)

ગીત ગંગા (ગીત સંગ્રહ)

ગજલ ગંગા (ગજલ સંગ્રહ)

તોરા અંગના મે (ગીત સંગ્રહ)

તોરા અંગના મે (ગીત સંગ્રહ)- મૂલ

વિદેહ જગદીશ ચન્દ્ર ઠાકુર અનિલ વિશેષાંક

રાજ કિશોર મિશ્ર

ચાનની (કવિતા સંગ્રહ)

સપ્તપર્ણ (કવિતા સંગ્રહ)

રવીન્દ્ર નારાયણ મિશ્ર (સૌજન્ય- રવીન્દ્ર નારાયણ મિશ્ર)

ભોરસઁ સાઁઝ ધરિ (આત્મ કથા)

પ્રસંગવશ (નિબન્ધ)

સ્વર્ગ એતહિ અછિ (યાત્રા પ્રસંગ)

અવસાદ (કથા સંગ્રહ)

નમસ્તસ્યૈ (ઉપન્યાસ)

વિવિધ પ્રસંગ (નિબન્ધ)

મહરાજ (ઉપન્યાસ)

લજકોટર (ઉપન્યાસ)

સીમાક ઓહિ પાર (ઉપન્યાસ)
સમાધાન (નિબંધ સંગ્રહ)
માતૃભૂમિ (ઉપન્યાસ)
સ્વપ્નલોક (ઉપન્યાસ)
શંખનાદ (ઉપન્યાસ)
રૂપ થિક જીવન (સંસ્મરણ)
ઢહૈત દેવાલ (ઉપન્યાસ)
પાથેય (સંસ્મરણ)
હમ આવિ ગેલ છી (ઉપન્યાસ)
પ્રલયક પાર (ઉપન્યાસ)
વીતિ ગેલ સમય (ઉપન્યાસ)
પ્રતિબિમ્બ (ઉપન્યાસ)
બદલિ ગેલ અછિ સભ કિછુ (ઉપન્યાસ)
રાષ્ટ્ર મંદિર (ઉપન્યાસ)
સંયોગ (કથા સંગ્રહ)
નાચિ ગેલ છલ વસુધા (ઉપન્યાસ)

નન્દ કુમાર મિશ્ર 'નન્દ' (સૌજન્ય- નન્દ કુમાર મિશ્ર 'નન્દ')

ગામઘર (કથા સંગ્રહ)
સુજાતા (ઉપન્યાસ)
મહારાની કૈકેયી (પ્રવચનાત્મક નિબન્ધ)
ગુદરીક લાલ (ઉપન્યાસ)
અનઠિયા કુકુર (ઉપન્યાસ)
આડમ્બર (કથા સંગ્રહ)
દિષ્ટિલીક પારક (શબ્દ ચિત્ર)
સુકન્યા (ઉપન્યાસ)
સ્વરાજ કમલ (બાલ ઉપન્યાસ)

કાવ્ય સનાિ (મૈથિલિ કાવ્ય સંગાહ)
પનાવિાન (સંસ્મનામાાન્મક ઉપન્યાસ)
યાયક કે નર્ગ (મૈથિલિ શવ્દ-ચાિન્ન)
સન્યાનન્દ પાઠક (સૌળન્ય- સન્યાનન્દ પાઠક)
હમન ગામ (ઉપન્યાસ)
ડૉ ઉદય નાનાયણ સિંહ "નચિકેતા" (સૌળન્ય- નચિકેતા)
નો એન્ટ્રી : મા પ્નવિશ
આનન્દોલન
એક છલ નાળા
ળનક આ' અન્યાન્ય એકાંકી
નાટક ક લલ
નાયક ક નામ ળીવન
પ્નાન્યાવન્નાન
નામલીલા
પ્નાયિવ્દા (એકાંકી)
મૈથિલિ કવિતા-ત્નૈમાસિક (અપ્નૈલ ૧૯૬૯)
મૈથિલિ કવિતા-ત્નૈમાસિક (ળુલાઈ ૧૯૬૯)
મથિલિ દન્શન માન્ચ ૨૦૨૧
મથિલિ દન્શન નવમ્વન ૨૦૨૧
નવિ જૂષામ પાઠક
નહિન્સલ (નાટક)
વિદેહ:સદેહ ૨૯ (નવિ જૂષામ પાઠક આ ડૉ કૈલાશ કુમાન મિશ્ન- અંક ૧-૩૫૦ સઁ)
વિદેહ:સદેહ ૨૭ (ગળેન્દ્ન ઠાકુન આ નવિ જૂષામ પાઠકક આન ભાષાસઁ અનૂદિત ગદ્ય આ પદ્ય- અંક ૧-૩૫૦ સઁ)
ડૉ કૈલાશ કુમાન મિશ્ન
વિદેહ:સદેહ ૨૯ (નવિ જૂષામ પાઠક આ ડૉ કૈલાશ કુમાન મિશ્ન- અંક ૧-૩૫૦ સઁ)

કુમાન મનોળ કશ્યપ

વદિહ:સદેહ ૩૧ (ડૉ કામનિી કામાયની આ કુમાન મનોળ કશ્યપ- અંક ૧-૩૫૦ સૌં)

ડૉ શમ્ભુ કુમાન સહિ

(ળકાનામ નામા શેટક કોકમી ઉપન્યાસક મૈથિલિ અનુવાદ ડૉ શમ્ભુ કુમાન સહિ દ્વાના) પાપ્પઉ

વદિહ:સદેહ ૨૬ (ડૉ શમ્ભુ કુમાન સહિ આ ડૉ અનુામ કુમાન સહિ અંક ૧-૩૫૦ સૌં)

ડૉ અનુામ કુમાન સહિ

વદિહ:સદેહ ૨૬ (ડૉ શમ્ભુ કુમાન સહિ આ ડૉ અનુામ કુમાન સહિ અંક ૧-૩૫૦ સૌં)

કુમાન પવન (સૌળન્ય- અંનકિા)

પરુડ (મૈથિલિક સનવશ્રેષ્ડ કથા)

ડાયનીક પાઉ પન્ના

કેશવ ભાનદ્વાળ

અળગુળ અસ્થીકા (અસ્થીકા ડાયની) પ઼ ૨૧૪-૪૬૬

કછુ પઢઉ આ કછુ સુનઉ- ફેદી અમીન પ઼ ૪૮૮-૫૪૮

પ્પેઉના પ઼ ૪૬૭-૪૮૭

પૈવન્દ પ઼ ૫૪૯-૭૯૮

કછુ કથા ૫૦-૪૬૩

ગોપાઉ દા 'અભષિક' (સૌળન્ય- ગોપાઉ દા 'અભષિક')

આઉ સ્વપ્ન સાદી કની (કવતિા સંગ્નહ)

આમોદ કુમાન દા (સૌળન્ય- આમોદ કુમાન દા)

વમિ્વક પથાન (કવતિા સંગ્નહ)

કશિન કાનીગન (સૌળન્ય- કશિન કાનીગન)

કછુ શુના ગેઉ હમના

𑒂𑒬𑒲𑒭 𑒁𑒢𑒔𑒱𑒢𑓂𑒯𑒰𑒩

<u>𑒮𑓀𑒠𑒩𑓂𑒦 𑒮𑒯𑒱𑒞 (𑒑𑒖𑒪-𑒂𑒪𑒼𑒔𑒢𑒰)</u>

<u>𑒏𑒳𑒧𑒰𑒩𑒱 𑒃𑒔𑓂𑒕𑒰 (𑒑𑒖𑒪 𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯)</u>

<u>𑒕𑓀𑒒𑒰𑒖𑒼𑒛𑓃𑒲 (𑒑𑒖𑒪 𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯)</u>

<u>𑒁𑒢𑒔𑒱𑒢𑓂𑒯𑒰𑒩 𑒂𑒐𑒩 (𑒑𑒖𑒪, 𑒩𑒳𑒥𑒰𑒅 𑒂 𑒏𑒞𑒰𑒏 𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯)</u>

<u>𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒑𑒖𑒪𑒏 𑒫𑓂𑒨𑒰𑒏𑒩𑒝 𑒂𑒼 𑒃𑒞𑒱𑒯𑒰𑒮</u>

<u>𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒫𑒹𑒥 𑒣𑒞𑓂𑒩𑒏𑒰𑒩𑒱𑒞𑒰𑒏 𑒃𑒞𑒱𑒯𑒰𑒮</u> (𑒁𑒢𑒳𑒫𑒰𑒠𑒏: <u>𑒁𑓀𑒏𑒱𑒞 𑒂𑒐𑒝𑓂𑒛:𑒁𑓀𑒞𑒩𑓂𑒖𑒰𑒪 𑒂 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲: 𑒑𑒖𑒹𑒢𑓂𑒠𑓂𑒩 𑒚𑒰𑒏𑒳𑒩</u>)

<u>𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒑𑒖𑒪𑒏 𑒢𑒹𑒛𑓃𑒲 𑒢𑒹𑒏𑒼𑒢𑒩</u>

<u>𑒬𑒥𑓂𑒠-𑒁𑒩𑓂𑒟-𑒬𑒏𑓂𑒞𑒱</u>

<u>𑒮𑓂𑒫𑒑𑒞𑒩𑒔𑒢𑒰- 𑒁𑒩𑒫𑒱𑒢𑓂𑒠 𑒚𑒰𑒏𑒳𑒩: 𑒫𑓂𑒨𑒏𑓂𑒞𑒱𑒫-𑒏𑓂𑒩𑒞𑒱𑒫 (𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑒁𑒩𑒫𑒱𑒢𑓂𑒠 𑒚𑒰𑒏𑒳𑒩 𑒫𑒱𑒬𑒹𑒭𑒰𑓀𑒏𑒏 𑒣𑓂𑒩𑒱𑒢𑓂𑒙 𑒩𑒴𑒣)[𑒮𑒧𑓂𑒣𑒰𑒠𑒢]</u>

𑒧𑒳𑒢𑓂𑒢𑒰𑒖𑒲

<u>𑒧𑒼𑒏𑒰𑒧 𑒠𑒱𑒮 (𑒥𑒲𑒯𑒢𑒱 𑒏𑒟𑒰 𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯)</u>

<u>𑒣𑓂𑒩𑒞𑒲𑒏 (𑒥𑒱𑒯𑒢𑒱 𑒏𑒟𑒰 𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯)</u>

<u>𑒧𑒿𑒠 𑒁𑓀𑒑𑒢𑒧𑒹 𑒏𑒞𑒱𑒂𑒨𑒪 𑒕𑒲 (𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒑𑒖𑒪 𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯)</u>

<u>𑒯𑒧 𑒣𑒳𑒕𑒻𑒞 𑒕𑒲 (𑒮𑒰𑒏𑓂𑒭𑒰𑒞𑓂𑒏𑒰𑒩)</u>

<u>𑒞𑒲𑒢 𑒙𑒰 𑒥𑒰𑒪 𑒢𑒰𑒙𑒏 (𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒥𑒰𑒪 𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨)</u>

<u>𑒤𑒳𑒩𑒪𑒔𑒩𑒲 (𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒥𑒰𑒪 𑒏𑒫𑒱𑒞𑒰- 𑒥𑒰𑒪 𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨)</u>

<u>𑒒𑒰𑒯 (𑒯𑒰𑒃𑒏𑒴-𑒙𑓀𑒏𑒰 𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯)</u>

𑒮𑒢𑓂𑒠𑒲𑒣 𑒏𑒳𑒧𑒰𑒩 𑒮𑒰𑒏𑓂𑒭𑒲

<u>𑒫𑒻𑒬𑒰𑒐𑒧𑒹 𑒠𑒪𑒢𑒣𑒩</u>

𑒌𑒧 𑒣𑓂𑒩𑒏𑒰𑒬 𑒗𑒰

<u>𑒏𑒱𑒨𑒼 𑒥𑒴𑒗𑒱 𑒢𑒻 𑒮𑒏𑒪 𑒯𑒧𑒩𑒰 (𑒑𑒖𑒪, 𑒩𑒳𑒥𑒰𑒅 𑒂 𑒏𑒞𑒰 𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯)</u>

𑒁𑒧𑒱𑒞 𑒧𑒱𑒬𑓂𑒩

<u>𑒢𑒫 𑒁𑓀𑒬𑒳 (𑒑𑒖𑒪-𑒯𑒖𑒪, 𑒩𑒳𑒥𑒰𑒅 𑒮𑓀𑒏𑒪𑒢)</u>

चन्दन कुमार झा

मोनक बात (गजल, हजल,बाल गजल, रुबाइ आ कता संकलन)

डॉ. अनमोल झा

समय साक्षी थिक (विहनि कथा संग्रह)

६ टा समय अछि (विहनि कथा संग्रह)

विनीत ठाकुर (सौजन्य- आशीष अनचिन्हार)

उगना परबाक खोज (कविता संग्रह)

आनन्द कुमार झा

टाकाक मोल (नाटक)

कलह (नाटक)

बदलैत समाज (नाटक)

धधाइत नवकी कनियाँक लहास (नाटक)

हठात् परिवर्तन (नाटक)

मुक्ति यात्रा (नाटक)

शिव कुमार झा "टिल्लू"

क्षणप्रभा-कविता-संग्रह

अंशु-समालोचना

देवांशु वत्स

गताशा -मैथिली बाल चित्रश्रृंखला (कॉमिक्स)

डॉ. विनीत उत्पल

हम पुछैत छी (कविता संग्रह)

रेहन पर रग्घू - काशीनाथ सिंहक हिन्दी उपन्यासक विनीत उत्पल द्वारा मैथिली अनुवाद

मन्त्रद्रष्टाऋष्यश्रृंगा- लेखक हरिशंकरश्रीवास्तव "शलभ" (हिन्दीसं मैथिली अनुवाद विनीत उत्पल द्वारा)

મોહનદાસ- ઉદય પ્રકાશક હિન્દી ઉપન્યાસક વિનીત ઉત્પલ દ્વારા મૈથિલી અનુવાદ

મોહનદાસ (મૈથિલી-દેવનાગરી) મોહનદાસ (મૈથિલી-મિથિલાક્ષર) મોહનદાસ (મૈથિલી-બ્રેલ)

જગદાનન્દ ઝા "મનુ" (સૌજન્ય- જગદાનન્દ ઝા "મનુ")

નઢિયા જુકૈએ હમર ઘરાડીપર (ગજલ સંગ્રહ)

તોહર કતેક રંગ (વિહનિ કથા સંગ્રહ)

ચોનહા- (બાલ ઉપન્યાસ)

વ્યથા- (કવિતા-ગીત સંગ્રહ)

રાજદેવ મણ્ડલ

અમ્બરા-કવિતા-સંગ્રહ

હમર ટોલ (ઉપન્યાસ)

બસુંધરા(કવિતા સંગ્રહ)

જાલ (પટકથા)

લાજ (એકાંકી)

જલ ભંવર (ઉપન્યાસ)

ત્રિવિક્રમીક રંગ (વિહનિ આ લઘુ કથા સંગ્રહ)

પંચૈતી (લઘુ પટકથા)

વાપસી

ઢાળદી માનદાલ- માતિહિલિ શ્રીનાતિન વય ઘાળેનદરા થહાકુર

દુર્ગાનન્દ મણ્ડલ

સંચયિકા

કથા કુસુમ (વિહનિ આ લઘુ કથા સંગ્રહ)

ચક્ષુ

રામ વિલાસ સાહુ

અંકુર- લઘુકથા સંગ્રહ

रथक चक्का उलटि चलै बाट (कविता टनका संग्रह)
कर्म धनि जग सुन्ना (दोसर कविता टनका संग्रह)
स्कूलक पचिसी (विहनि लघु कथा संग्रह)
दूधवेचनी (लघु कथा संग्रह)
मनक मैल

नारायण यादव (सौजन्य- उमेश मण्डल)

खाली घर

रामदेव प्रसाद मण्डल "झारूदार"

हमरा बिनु जगत सूना छै
गीतांजलि झारू

कपिलेश्वर राउत

उलहन (विहनि - लघु कथा संग्रह)

नंद विलास राय

सखारी-पेटारी(लघुकथा संग्रह)
मदन अमर (दोसर लघु कथा संग्रह)
मरजादक भोज (तेसर लघुकथा संग्रह)
भरदुतिया
छठिक डाला
हमर चारूधाम
असल पूजा

ललन कुमार कामत (सौजन्य- उमेश मण्डल)

किछु विहनि आ लघुकथा

उमेश पासवान

वर्णित रस

बेचन ठाकुर

बेटीक अपमान आ छीनरदेवी (नाटक)

<u>વાપ જેઉ પતિ્તી શ્રા શ્રયકિાન (નાટક)</u>

<u>વસિવાસઘાત (નાટક)</u>

<u>ઉઁચ-નીચ (નાટક)</u>

<u>જોઁટ (નાટક)</u>

૭.ॅ ઉમેશ મામ્ડઉ

<u>ળગદીશ પ્રસાદ મામ્ડઉક કાવ્ય સંસાર (શ્રનુસન્ધાન વશ્લિેષણ)</u>

<u>શ્રજ્યન્તર (સંકઉન-સમ્પાદન)</u>

<u>હેન્ડવુક સઁ ફેસવુક ધરિ (સંકઉન-સમ્પાદન)</u>

<u>ળેતએ ને ળાએ કવ શ્રેતએ ળાએ શ્રનુજાવી (સંકઉન-સમ્પાદન)</u>

<u>નવ્વિકિઉપ (સંકઉન-સમ્પાદન)</u>

<u>સમસ્યા સઁ સમાધાન ધરિ (સંકઉન-સમ્પાદન)</u>

<u>નશિતકી- કવતિા સંગ્રહ</u>

<u>મથિલિાક સંસ્કાર ગીત, વધિ-વ્યવહાર ગીત શ્રા ગીતનાદ (સંકઉન)</u>

મથિલિાક વનસ્પતિ સ્વઉારૂડ શો મથિલિાક ળીવ-ળન્તુ સ્વઉારૂડ શો મથિલિાક ળનિગી સ્વઉારૂડ શો

<u>મતિહિઉ_શ્રાનિતિનિગ-મોદેરન શ્રરત-શ્રહેતોસ</u>

<u>સગર રાતદિપ ળરય- શિાહિસ</u>

<u>સગર રાતદિપ ળરય- શ્રારતી કુમારી શ્રારૂઉ</u>

<u>દુધ-પાની શ્રરાક-શ્રરાક (કથા એવં પામ્ડુઉપિ ળિગદીશ પ્રસાદ મામ્ડઉ)-(છાયા એવં સમ્પાદન- ઉમેશ મામ્ડઉ)</u>

<u>હનિ્દુસ્તાની મુસઉમાન શ્રૌર હનિ્દુસ્તાનયિત - મૂઉ હનિદી ઉપ્ય- ગીતેશ શર્મા, મૈથિઉ શ્રનુવાદ- ઉમેશ મામ્ડઉ</u>

ઉમેશ મામ્ડઉ દ્વારા મૈથિઉ ઉપ્પકક રચના સંસારસઁ વીછઉ વચિારક પામ્ફઉેટક પોથી

<u>જગદીશ પ્રસાદ મણ્ડલ રાજદેવ મણ્ડલ ડૉ શિવ કુમાર પ્રસાદ રામદેવ પ્રસાદ મણ્ડલ "ઝારૂદાર" રામ વિલાસ સાહુ નન્દ વિલાસ રાય કપિલેશ્વર રાઉત પુનીત કુમાર નિષાદ</u>

મિથિલાક સમ જાતિ આ વર્ગક સંસ્કાર, લોકગીત આ વ્યવહાર ગીત (સૌજન્ય: ઉમેશ મંડલ)

<u>१ २ ३ ४ ५ ६ ७ ८ ९ १० ११ १२ १३ १४ १५ १६ १७ १८ १९ २० २१ २२ २३ २४ २५ २६ २७ २८ २९ ३० ३१ ३२ ३३ ३४ ३५ ३६ ३७ ३८ ३९ ४० ४१ ४२ ४३</u>

<u>અન્તર્યવણિ (જગદીશ પ્રસાદ મણ્ડલક १५ ગોટ લઘુ કથા- ચયન એવમ્ સમ્પાદન- ઉમેશ મણ્ડલ)</u>

.

જગદીશ પ્રસાદ મણ્ડલ

<u>ગામક જિનગી (લઘુકથા સંગ્રહ)</u>

<u>મિથિલાક બેટી (નાટક)</u>

<u>મૌલાઇલ ગાછક ફૂલ (ઉપન્યાસ)</u>

<u>જિનગીક જીત (ઉપન્યાસ)</u>

<u>ઉત્થાન-પતન (ઉપન્યાસ)</u>

<u>જીવન-મરણ (ઉપન્યાસ)</u>

<u>જીવન-સંઘર્ષ (ઉપન્યાસ)</u>

<u>તરેગન (બાલ પ્રેરક વિહનિ કથા સંગ્રહ)</u>

<u>પંચવટી (એકાંકી-સંચયન)</u>

<u>અર્દ્ધાંગિનીસરોજની સુભદ્રા ભારત સબિહ ઇત્યાદિ (લઘુકથા સંગ્રહ)</u>

<u>કમ્પરોમાઇજ (નાટક)</u>

<u>ઝમેલિયા બિઆહ (નાટક)</u>

<u>ઇન્દ્રધનુષી અકાસ (પદ્ય સંગ્રહ)</u>

<u>શંભુદાસ (તીનટા દીર્ઘ કથા મરુભાગર, શંભુદાસ આ ઢૉંસી)</u>

ગીતાંજલિ (ગીત સંગ્રહ)
રાતિ-દિનિ (કવ઼િતા સંગ્રહ)
સતભૈય઼ા પોખરિ (લઘુ કથા સંગ્રહ)
તીન જેઠ એગારહમ માઘ (ગીત સંગ્રહ)
બજન્તા-બુઝન્તા (વ઼િહનિ કથા સંગ્રહ)
રત્નાકર ડકૈત (નાટક)
બડ઼કી બહિનિ (ઉપન્ય઼ાસ)
ભકમોડ઼ (લઘુકથા સંગ્રહ)
ઉલબા ચાઉર (લઘુકથા સંગ્રહ)
સરિતા (કવ઼િતા સંગ્રહ)
સુખાએલ પોખરિક જાઇઠ (ગીત સંગ્રહ)
નૈ ચાડ઼ૈએ (બાલ ઉપન્ય઼ાસ)
સ્વ઼ય઼ંવ઼ર (નાટક)
પતઝાડ઼ (લઘુ કથા સંગ્રહ)
શુલહાર (લઘુ કથા સંગ્રહ)
ગામક શકલ સૂરત (લઘુ કથા સંગ્રહ)
લજબિજી (લઘુ કથા સંગ્રહ)
બટેસર કાકા (લઘુ કથા સંગ્રહ)
આમક ગાછી
અપ્પન ગામ
દિવ઼ાલીક દીપ
પંચદેવ઼ સીરીજ
પંચદેવ઼-૧ પંચદેવ઼-૨ પંચદેવ઼-૩ પંચદેવ઼-૪ પંચદેવ઼-૫ પંચદેવ઼-૬ પંચદેવ઼-૭ પંચદેવ઼-૮ પંચદેવ઼-૯ પંચદેવ઼-૧૦ પંચદેવ઼-૨૦ પંચદેવ઼-૩૦ પંચદેવ઼-૪૦ પંચદેવ઼-૫૦ પંચદેવ઼-૬૦ પંચદેવ઼-૭૦ પંચદેવ઼-૮૦ પંચદેવ઼-૯૦ પંચદેવ઼-૧૦૦

𑒠𑒳𑒡-𑒣𑒰𑒢𑒱 𑒬𑓂𑒪𑒼𑒏-𑒬𑓂𑒪𑒼𑒏 (𑒏𑒟𑒰 𑒋𑒫𑓀 𑒣𑒰𑒝𑓂𑒛𑒳𑒪𑒱𑒣𑒱 𑒖𑒑𑒠𑒲𑒬 𑒣𑓂𑒩𑒮𑒰𑒠 𑒧𑒝𑓂𑒛𑒪)- (𑒕𑒰𑒨𑒰 𑒋𑒫𑓀 𑒮𑒧𑓂𑒣𑒰𑒠𑒢- 𑒅𑒧𑒹𑒬 𑒧𑒝𑓂𑒛𑒪)

𑒖𑒑𑒠𑒲𑒬 𑒣𑓂𑒩𑒮𑒰𑒠 𑒧𑒝𑓂𑒛𑒪 𑒖𑒲𑒏 𑓖𑓕 𑒙𑒰 𑒣𑒼𑒟𑒲𑒏 𑒢𑒫 𑒮𑓀𑒮𑓂𑒏𑒩𑒝 𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯𑒏 𑓒𑓓𑓓 (𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯_𑓐𑓑_𑓐𑓙_𑓒𑓐𑓑𑓗) 𑒮𑒿 𑓒𑓕𑓐 (𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯_𑓑𑓕_𑓐𑓕_𑓒𑓐𑓑𑓘) 𑒡𑒩𑒱 𑒏𑓂𑒩𑒧𑒹 𑒡𑒰𑒩𑒰𑒫𑒰𑒯𑒱𑒏 𑒣𑓂𑒩𑒏𑒰𑒬𑒢 𑒢𑒲𑒔𑒰𑒿𑒏 𑒪𑒱𑓀𑒏𑒣𑒩 𑒣𑒜𑓃𑒴:-

𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯𑒣𑒼𑒟𑒲_𑓒𑓓𑓓	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯𑒣𑒼𑒟𑒲_𑓒𑓓𑓔	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯𑒣𑒼𑒟𑒲_𑓒𑓓𑓕	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯𑒣𑒼𑒟𑒲_𑓒𑓓𑓖	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯𑒣𑒼𑒟𑒲_𑓒𑓓𑓗	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯𑒣𑒼𑒟𑒲_𑓒𑓓𑓘
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯𑒣𑒼𑒟𑒲_𑓒𑓓𑓙	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯𑒣𑒼𑒟𑒲_𑓒𑓔𑓐	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯𑒣𑒼𑒟𑒲_𑓒𑓔𑓑	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯𑒣𑒼𑒟𑒲_𑓒𑓔𑓒	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯𑒣𑒼𑒟𑒲_𑓒𑓔𑓓	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯𑒣𑒼𑒟𑒲_𑓒𑓔𑓔
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯𑒣𑒼𑒟𑒲_𑓒𑓔𑓕	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯𑒣𑒼𑒟𑒲_𑓒𑓔𑓖	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯𑒣𑒼𑒟𑒲_𑓒𑓔𑓗	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯𑒣𑒼𑒟𑒲_𑓒𑓔𑓘	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯𑒣𑒼𑒟𑒲_𑓒𑓔𑓙	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯𑒣𑒼𑒟𑒲_𑓒𑓕𑓐

𑒣𑓀𑒑𑒳 (𑒅𑒣𑒢𑓂𑒨𑒰𑒮)- 𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨 𑒁𑒏𑒰𑒠𑒹𑒧𑒲 𑒧𑒴𑒪 𑒣𑒳𑒩𑒮𑓂𑒏𑒰𑒩 𑓒𑓐𑓒𑓑 𑒮𑒿 𑒮𑒧𑓂𑒧𑒰𑒢𑒱𑒞 𑒣𑒼𑒟𑒲

𑒣𑓀𑒑𑒳 (𑒯𑒱𑒢𑓂𑒠𑒲 𑒁𑒢𑒳𑒫𑒰𑒠 𑒩𑒰𑒧𑒹𑒬𑓂𑒫𑒩 𑒣𑓂𑒩𑒮𑒰𑒠 𑒧𑒝𑓂𑒛𑒪)

𑒁𑒣𑓂𑒣𑒢 𑒮𑒰𑒞𑒲 (𑒪𑒒𑒳𑒏𑒟𑒰 𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯)

𑒧𑒼𑒛𑓃𑒣𑒩 (𑒅𑒣𑒢𑓂𑒨𑒰𑒮)

𑒮𑒳𑒔𑒱𑒞𑒰 (𑒅𑒣𑒢𑓂𑒨𑒰𑒮)

𑒮𑒹𑒯𑒢𑓂𑒞𑒰 𑒮𑒹𑒯𑒢𑓂𑒞𑒹 𑒩𑒯𑒱 𑒑𑒹𑒪 (𑒪𑒒𑒳𑒏𑒟𑒰 𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯)

𑒛𑒼 𑒬𑒬𑒱𑒡𑒩 𑒏𑒳𑒧𑒩

𑒅𑒛𑓃𑒱 𑒢𑒹 𑒮𑒏𑒲 𑒣𑒩 𑒔𑒜𑓃𑒱 𑒕𑒲 𑒯𑒧 (𑒦𑒰𑒑 𑓑-𑓒) (𑒣𑒵 𑓑𑓐𑓕𑓔-𑓑𑓐𑓙𑓕)

𑒣𑒱𑒮𑒱𑒮𑒰 𑒁𑒝𑓂𑒙𑒰𑒩𑓂𑒏𑒙𑒱𑒏𑒰 𑒏𑒹𑒩 (𑒣𑒵 𑓑𑓐𑓕𑓔-𑓑𑓐𑓙𑓕)

𑒥𑒰𑒪 𑒏𑒫𑒱𑒞𑒰 (𑒣𑒵 𑓙𑓙𑓓-𑓑𑓒𑓑𑓕)

𑒥𑒰𑒪 𑒏𑒫𑒱𑒞𑒰 (𑒣𑒵 𑓑𑓐𑓐𑓔-𑓑𑓑𑓗𑓓)

𑒮𑒔𑒱𑒞𑓂𑒩 𑒥𑒰𑒪 𑒏𑒫𑒱𑒞𑒰 (𑒣𑒵 𑓗𑓔𑓗-𑓘𑓓𑓔)

𑒮𑒔𑒱𑒞𑓂𑒩 𑒥𑒰𑒪 𑒏𑒫𑒱𑒞𑒰 (𑒣𑒵 𑓑𑓔𑓖𑓘-𑓑𑓘𑓕𑓐)

𑒑𑒖𑒹𑒢𑓂𑒠𑓂𑒩 𑒚𑒰𑒏𑒳𑒩

𑒞𑒹𑒪𑒳𑒑𑒳 𑒏𑒟𑒰 𑒂 𑒓𑒛𑓃𑒱𑒨𑒰, 𑒞𑒹𑒪𑒳𑒑𑒳, 𑒑𑒳𑒖𑒩𑒰𑒞𑒲, 𑒢𑒹𑒣𑒰𑒪𑒲 𑒂 𑒏𑒬𑓂𑒧𑒲𑒩𑒲 𑒏𑒫𑒱𑒞𑒰

𑒞𑒹𑒪𑒳𑒑𑒳 𑒏𑒟𑒰 𑒂 𑒓𑒛𑓃𑒱𑒨𑒰, 𑒞𑒹𑒪𑒳𑒑𑒳, 𑒑𑒳𑒖𑒩𑒰𑒞𑒲, 𑒢𑒹𑒣𑒰𑒪𑒲 𑒂 𑒏𑒬𑓂𑒧𑒲𑒩𑒲 𑒏𑒫𑒱𑒞𑒰 (𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲𑒏𑒩𑒝)

𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒮𑒧𑒲𑒏𑓂𑒭𑒰𑒬𑒰𑒮𑓂𑒞𑓂𑒩

𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒮𑒧𑒲𑒏𑓂𑒭𑒰𑒬𑒰𑒮𑓂𑒞𑓂𑒩 (𑒞𑒱𑒩𑒯𑒳𑒞𑒰)

𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒮𑒧𑒲𑒏𑓂𑒭𑒰𑒬𑒰𑒮𑓂𑒞𑓂𑒩 (𑒦𑒰𑒑-२, 𑒁𑒢𑒳𑒣𑓂𑒩𑒨𑒼𑒑)

𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒣𑓂𑒩𑒞𑒱𑒨𑒼𑒑𑒱𑒞𑒰

𑒣𑓂𑒩𑒥𑒢𑓂𑒡-𑒢𑒱𑒥𑒢𑓂𑒡-𑒮𑒧𑒰𑒪𑒼𑒔𑒢𑒰 𑒦𑒰𑒑-१

𑒣𑓂𑒩𑒥𑒢𑓂𑒡-𑒢𑒱𑒥𑒢𑓂𑒡-𑒮𑒧𑒰𑒪𑒼𑒔𑒢𑒰 𑒦𑒰𑒑 𑒠𑒴 (𑒏𑒳𑒩𑒳𑒏𑓂𑒭𑒹𑒞𑓂𑒩𑒧 𑒁𑒢𑓂𑒞𑒩𑓂𑒧𑒢𑒏-२)

𑒣𑓂𑒩𑒥𑒢𑓂𑒡-𑒢𑒱𑒥𑒢𑓂𑒡-𑒮𑒧𑒰𑒪𑒼𑒔𑒢𑒰 (𑒦𑒰𑒑-२, 𑒏𑒳𑒩𑒳𑒏𑓂𑒭𑒹𑒞𑓂𑒩𑒧𑓂 𑒁𑒢𑓂𑒞𑒩𑓂𑒧𑒢𑒏 𑒐𑒝𑓂𑒛७-८) (𑒮𑓀𑒏𑓂𑒭𑒱𑒣𑓂𑒞)

𑒢𑒱𑒞 𑒢𑒫𑒪 𑒠𑒱𑒢𑒹𑒬 𑒏𑒳𑒧𑒰𑒩 𑒧𑒱𑒬𑓂𑒩

𑒢𑒱𑒞 𑒢𑒫𑒪 𑒠𑒱𑒢𑒹𑒬 𑒏𑒳𑒧𑒰𑒩 𑒧𑒱𑒬𑓂𑒩 (𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰𑒏𑓂𑒭𑒩)

𑒢𑒱𑒞 𑒢𑒫𑒪 𑒠𑒱𑒢𑒹𑒬 𑒏𑒳𑒧𑒰𑒩 𑒧𑒱𑒬𑓂𑒩 (𑒏𑒻𑒟𑒲)

𑒢𑒱𑒞 𑒢𑒫𑒪 𑒠𑒱𑒢𑒹𑒬 𑒏𑒳𑒧𑒰𑒩 𑒧𑒱𑒬𑓂𑒩 (𑒢𑒹𑒫𑒰𑒛𑓃𑒲)

𑒢𑒱𑒞 𑒢𑒫𑒪 𑒠𑒱𑒢𑒹𑒬 𑒏𑒳𑒧𑒰𑒩 𑒧𑒱𑒬𑓂𑒩 (𑒩𑒘𑓂𑒖𑒢𑒰)

𑒠𑒴𑒭𑒰𑒧 𑒣𑒘𑓂𑒖𑒲- 𑒟𑒯𑒹 𑒦𑒪𑒰𑒨𑒏 𑒦𑒲𑒏

𑒠𑒴𑒭𑒰𑒧 𑒣𑒘𑓂𑒖𑒲- 𑒟𑒯𑒹 𑒦𑒪𑒰𑒨𑒏 𑒦𑒲𑒏 (𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰𑒏𑓂𑒭𑒩)

𑒣𑓂𑒩𑒫𑒞 𑒇𑒣𑒩 𑒦𑒧𑒩𑒰 𑒖𑒹 𑒮𑒴𑒞𑒪 (𑒥𑒲𑒯𑒢𑒱, 𑒪𑒒𑒳 𑒂 𑒠𑒲𑒩𑓂𑒒 𑒏𑒟𑒰 𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯)

𑒣𑓂𑒩𑒫𑒞 𑒇𑒣𑒩 𑒦𑒧𑒩𑒰 𑒖𑒹 𑒮𑒴𑒞𑒪 (𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰𑒏𑓂𑒭𑒩)

𑒣𑓂𑒩𑒫𑒞 𑒇𑒣𑒩 𑒦𑒧𑒩𑒰 𑒖𑒹 𑒮𑒴𑒞𑒪 (𑒏𑒻𑒟𑒲)

𑒣𑓂𑒩𑒫𑒞 𑒇𑒣𑒩 𑒦𑒧𑒩𑒰 𑒖𑒹 𑒮𑒴𑒞𑒪 (𑒢𑒹𑒫𑒰𑒛𑓃𑒲)

𑒣𑓂𑒩𑒫𑒞 𑒇𑒣𑒩 𑒦𑒧𑒩𑒰 𑒖𑒹 𑒮𑒴𑒞𑒪 (𑒩𑒘𑓂𑒖𑒢𑒰)

𑒮𑓂𑒫𑒣𑓂𑒢𑒧𑒹 𑒧𑒖𑒱𑒠𑓂𑒩 𑒯𑒼𑒅𑒞

𑒟𑒯𑒹_𑒭𑒨𑒹𑒢𑒱𑒨𑒹_𑒹𑒛_𑒬𑒾𑒩𑒠𑒮

𑒜𑒰𑒖𑒠𑒼 𑒧𑒰𑒢𑒠𑒰𑒪- 𑒧𑒰𑒞𑒱𑒯𑒪𑒱 𑒬𑒾𑒩𑒰𑒞𑒱𑒩 (𑒧𑒾𑒪𑒱𑒏 𑒭𑒣𑒣𑒪𑒹𑒧𑒹𑒢𑒞 २ & २२)

𑒯𑓂𑒩𑒂𑒒𑒨𑒩𑒭𑒯 𑒮𑓂𑒜𑒂𑒭𑒂𑒨 𑒧𑒂𑒧𑓂𑒧𑒨𑒂𑒛- 𑒧𑒰𑒞𑒱𑒯𑒪𑒱 𑒬𑒾𑒩𑒰𑒞𑒱𑒩

𑒢𑒱𑒞 𑒢𑒫𑒪 𑒮𑒳𑒦𑒰𑒭 𑒔𑒢𑓂𑒠𑓂𑒩 𑒨𑒰𑒠𑒫

𑒢𑒱𑒞 𑒢𑒫𑒪 𑒮𑒳𑒦𑒰𑒭 𑒔𑒢𑓂𑒠𑓂𑒩 𑒨𑒰𑒠𑒫 (𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰𑒏𑓂𑒭𑒩)

ળગદીશ પ્૧સાદ મ્મ્ડઙ- એકટા વાયોગ્૧ાશ્રી
ળગદીશ પ્૧સાદ મ્મ્ડઙ- એકટા વાયોગ્૧ાશ્રી (હનિ્દી શ્રનુવાદ ૧ામેશ્વ૧ પ્૧સાદ
 મ્મ્ડઙ)
ગંગા વ્૧ળિ (નાટક)
ડઙ્કામુપ્પ (નાટક)
સંક્૧ષમ્મ (નાટક)
યાંગ્ વાટ વનેવાક દામ શ્રગૂવા૧ પેને છઁ (ગુવા૨, કળા શ્રા ગળઙ સંગ્૧હ)
સહસ્૧ળાિ્ (પદ્ય સંગ્૧હ)
સહસ્૧ાવ્દીક યૌપડપ૧ (પદ્ય સંગ્૧હ)
ણ્વ્સ્યાહ્સ્ય શ્રા શ્રસસ્ળાણિ મેન (દૂટા ગીણ પ્૧વન્ય)
સહસ્૧વાઢની (ઉપન્યાસ)
સહસ્૧વાઢની_વ્૧ેઙ-મૈથિળી (મૈથિળીક પહિળ વ્૧ેઙ પોથી)
સહસ્૧શીર્ષા (ઉપન્યાસ)
ગઙ્પ-ગુચ્છ (વહિની શ્રા ઙઘુ કથા સંગ્૧હ)
શ્વ્દશાસ્ણ્૧મ્ (ઙઘુકથા સંગ્૧હ)
વાઙ મ્મ્ડઙ્ કશિો૧ ળગણ (વાઙ નાટક, ઙઘુકથા, કવ્ણિ શ્રાદિ)
કુ૧ુક્ષેણ્૧મ્ શ્રન્ણ્મનક
દેવ્નાગ૧ી વ્૧્સન ણિ૧્હુણા વ્૧્સન વ્૧ેઙ વ્૧્સન
ડા૧ન માણિહળિ ષગિન ડાનગુાગે
ડા૧ન મણિહળિકસહા૧ ષય૧પિણ
ડા૧ન ભ૧ાળિઙે ણહ્સ્ુગહ મણિહળિકસહા૧ ષય૧પિણ
ડા૧ન ૨નણે૧નાણિનાઙ શ્રહેનેણયિ ષય૧પિણ ણહ્સ્ુગહ મણિહળિકસહા૧ ષય૧પિણ
ડા૧ન પ્યાણિર્હ
ડા૧ન મ્મૌ૧ર્િ
ડા૧ન છાઙઙગિ૧ાપહયિ મ્મૌ૧ર્િ (ઢાનળાના)
ડા૧ન ઉ૧્દુ ષય૧પિણ

<u>डारन थवितान षयरपित</u>
<u>डारन द्वापानेसे षयरपित डार हाकि</u>
<u>डारन भारहम्भि</u>
<u>डारन पहारोसहाहि</u>
<u>मिथिला रत्न मिथिला चित्रकला मिथिलाक पावनि तिहार (कथा) आ मिथिलाक संगीत</u>
<u>जलोदीप (बाल-नाटक संग्रह)</u>
<u>अक्षरमुष्टिका (बाल-लघुकथा संग्रह)</u>
<u>बाङक बङौरा (बाल-पद्य संग्रह)</u>
<u>नाराशंसी (गीत-प्रबन्ध)</u>
<u>मयम्भुड (नाटक)</u>

बाल साहित्य (मूल)- गजेन्द्र ठाकुर

<u>भाङ खाएब छू</u>*(मैथिलीक २०१२ मे प्रकाशित पहिल कलाइमेट-अक्शिन प्ले मानितहिलिंस डतिसात चलमाते-डयितानि पलाय रागितिनाललय पुवलसिहेद नि २०१२)*

<u>कमलाक भगता</u>
<u>तरहरामि परीलक</u>
<u>बेसी छुट्टी कम स्कूल</u>
<u>बड़ कनैए दाउन ने यौ</u>
<u>बाल गजल</u>
<u>स्निग्ध लरन</u>

अनूदित साहित्य (आन भाषासँ)- गजेन्द्र ठाकुर

<u>विदेह:सदेह २७ (गजेन्द्र ठाकुर आ रश्मि भूषण पाठकक आन भाषासँ अनूदित गद्य आ पद्य- अंक १-३५० सँ)</u>

बाल साहित्य (अनुवाद- द्विभाषिक- मैथिली-अंग्रेजी)- गजेन्द्र ठाकुर

<u>मसाई केर प्रवित्तनकारी लेखक</u>

શેષ ૪૦ ટા વાઉ યતિ્ન-પોથી નીયાઁક ઉકિપન:-

સુનુ	ઘન સજા	એકટા નીક દનિ	યઊ હ્મ નઁ ડીક છી ને!	કી શ્રહઁ ઐ યડિ સજાકૈં દેપ્પને છી?
ટોસ્ટ	વડીટા! કનિપિટા!	એનs હ્મ સજા નહૈ છી	જાનનોઉઉક નાળકુમાની	જાનનોઉઉક નાળકુમાની (વનિુ શવ્દક)
વુયો	કય-કય કયાક	યુનનૂ-મુનનૂક નહેનાર	નેના ળે વૈઊનસઁ ડેનાશ્ન છઉ	શ્રદ્ભુન શ્રવિોનાયી શંક-શ◌્પ્પઉ
હનૂ	શ્રપ્પન નૈ, શ્રપ્પન નૈ!	ળન્મદનિક ઉત્સવ બોળ	મોટ નાળા પાતન-દુવ્વડ કુકુડ	વયયિા ળે શ્રપન હૈંસી નૈ નોકિ સકૈત છઉિ
શ્રંગ્પેળી	હ્મ સુંઘ સિકૈ છી	છોટ ઉઉ-ટુહટુહ ડોમી	કનૂ નીક, બોગૂ નીક	ઈ સજાટા વઉિડકિ દોપ્પ શ્રછિ!
યોજા શ્રામ!	હ્મન ટોઉક વાટ	ળપ્પન રકડૂ સ્કૂઉ ગેઉ	માછી સ્ટેન શ્રાઉ ટાટા!	શ્રમાયીક ળુઉમ મશીન સજા
ટગિ ટોગ	પાઉ-મ્યાઊ-વાહ	કુકુડક એકટા દનિ	હ્મના નીક ઉગૈપ	નીનાક નવ-સ્કૂઉમે પહઉિ દનિ
કની હૈંસિયૌ ને!	ઉઉ વનસાતી	જૂત-પ્પેતક નાટ્યશાઉ	શ્રાઉ પએન ગાની	કતs શ્રછિ ઈ શંક પ?

વ઼દિહ મૈથિઉિ-શ્રંગ્રેજી ટ◌ૉકગિ નોડ-શ્રઉાઉડ ઑડયિ઼ો વુક

હતતપસ્:વ઼ૌમઉવિનાનયો઼નગ્પઉયે઼નશ્રૌયડદ઼ડપછો૯ (મસાઈ કેન પનવિ઼્નતનકાની ગેવેકા)

હતતપસ્:વ઼ૌમઉવિનાનયો઼નગ્પઉયે઼નપરૂસહદૈજાગથિ (યઊ હ્મ નઁ ડીક છી ને!)

હતતપસ્:વ઼ૌમઉવિનાનયો઼નગ્પઉયે઼નડર્દપષદહઘમો (એકટા નીક દનિ)

હતતપસ્:વ઼ૌમઉવિનાનયો઼નગ્પઉયે઼નવરઉપૌસશછપ (ઘન સજા)

હતતપસ્:વ઼ૌમઉવિનાનયો઼નગ્પઉયે઼દશ્રડછ૦ઙુવત૭ (કી શ્રહઁ ઐ યડિ઼ સજાકૈં દેપ્પને છી?)

ꟾથશ્ર-ઉઘછ્ ઉશ્રષછ્ જાશ્રષછ માતિહઉિ શ્રોપતાિનાઉ- ગળેન્દ્ન ડાકુન

મૈથિઉિ સમીક્ષાશાસ્ત્ન

મૈથિઉિ સમીક્ષાશાસ્ત્ન (તનિ્હુતા)

મૈથિઉિ સમીક્ષાશાસ્ત્ન (જાગ-૨, શ્રનુપ્નયો઼ગ)

મૈથિઉિ પ્નતયિ઼ોગતિ

[શ્રુઉાયેોડ માતિહઉિ નિ રનદો-એનોપોન ડ઼ાનગુાગે ઢામઉિ્ શ્રોનગિનિ ાનદ દેવે઼ઉોપમેનનતોડ માતિહઉિ ઉિાનગુાગે (ષાનસકનાતિ, શ્રુનાકનાતિ, શ્રવ઼હાતત, માતિહઉિ) જાનોપીય઼ જાષા પનવિ઼ાન મય઼ય઼ મૈથિઉિક સ્થાન્ મૈથિઉિ જાષાક ઉદ્જાવ઼ શ્રો વ઼કિાસ (સંસ્ક◌ૃત, પ્નાક◌ૃત, શ્રવ઼હટ્ટ, મૈથિઉિ)]

(છ્નાતિયિસિમ- યડિડેનતત ડ઼તિનાનય઼ ઢોનમસ નિ મોદેનન એના્ ગેસતોડ યનાતિયાિઉ ાવિઉતિય઼ોડ તહે યાનદાિદાોસ)

(ળ્ય઼ોતાિોશ્વ઼ન, વ઼દ્યિ઼ાપતાિ શ્રા ગોવ઼નિ્દદાસ સઉિવસમે છ્થાિ શ્રા નસમય઼ કવ઼િ યતુન યતુનજાુળ વ઼દ્યિ઼ાપતાિ કાિઉેન કવ઼િ છ્થાિ એતય઼ સમીક્ષા શ◌્પ્પઉાક પ્નાનમ્જા કનવાસઁ પૂન્વ઼ યાનૂ ગોટેક શવ્દાવ઼ઉિ નવ઼ શવ્દક પ્નય઼ાય઼ સંગ દેઉ ળા નહઉ શ્રછાિ નવ઼ શ્રા પુનાન શવ્દાવ઼ઉિક ળ્શ્રાનસઁ ળ્ય઼ોતાિોશ્વ઼ન, વ઼દ્યિ઼ાપતાિ શ્રા ગોવ઼નિ્દદાસક પ્નશ્નોત્તનમે યાન શ્રાશ્રોત, સંગહાિ શવ્દકોષ વઢઉાસઁ પ્પાઁટો મૈથિઉિમે પ્નશ્નોત્તન ઉપ્પિવામે યાપ્પ શ્રાસ્તે-શ્રાસ્તે પ્પતમ હોય઼ત, ઉપ્પનીમે પ્નવ઼ાહ શ્રાય઼ત શ્રા સુય્યા જાવ઼ક શ્રજાવિ્યક્તાિ જાય઼ સકતા)

(વદ્નીનાથ દા શવ્દાવ઼ઉિ શ્રા મથિઉિક ક◌ૃષિ-મત્સ્ય઼ શવ્દાવ઼ઉિ)

(વૈ઼ઉ્યૂ એડીશન- પ્નથમ પત્ન- ઉેનકિ ગાથામે સમાળ શ્રો સંસ્ક◌ૃતાિ)

(વૈ઼ઉ્યૂ એડીશન- દ્વ઼તાીય઼ પત્ન- વ઼દ્યિ઼ાપતાિ)

(વૈ઼ઉ્યૂ એડીશન- દ્વ઼તાીય઼ પત્ન- પદ્ય઼ સમીક્ષા- વાનગાિ)

(વૈ઼ઉ્યૂ એડીશન- પ્નથમ પત્ન- ઉેક ગાથા ન◌ૃત્ય઼ નાટક સંગીત)

(વૈ઼ઉ્યૂ એડીશન- દ્વ઼તાીય઼ પત્ન- યાતની)

(વૈ઼ઉ્યૂ એડીશન- દ્વ઼તાીય઼ પત્ન- મૈથિઉિ નામાય઼ણ)

(વૈઘૂ એડીશન- દ્વતિીય પત્ર- મૈથલિી ઉપન્યાસ)
(વૈઘૂ એડીશન- પ્રથમ પત્ર- શવ્દ વયિાન)
(ત્રિહુતા લપિકિ ઉદ્ભવ આ વકિાસ)
અનુલગ્નક-૧-૨-૩ અનુલગ્નક- ૪-૫
(મૈથલિી આ દોસર ભારતીય ભાષાક બીચમે સમ્બન્ધ (બાંગ્લા, અસમયિા આ ઓડયિા) [યૂપીએસસી સવિલિ, પત્ર-૧, ભાગ- "બ", ક્રમ-૫])
[મૈથલિી આ હનિ્દી બાંગ્લા ભોજપુરી મગહી સંથાલી- વહિાર લોક સેવા આયોગ (બીપીએસસી) કેર સવિલિ સેવા પરીક્ષાક મૈથલિી (ઐચ્છકિ) વષિય લેલ]
મૈથલિી

બાંગ્લા

અસમયિા

ઓડયિા

હનિ્દી

ઉર્દૂ

નેપાલી

સંસ્કૃત

સંથાલી

ભારત_ઉપમહાદ્વીપ_ભારત_માતૃભૂમિ_૦૧- ગજેન્દ્ર ઠાકુર
ભારત_ઉપમહાદ્વીપ_ભારત_માતૃભૂમિ_૦૨- ગજેન્દ્ર ઠાકુર
બેસલ પેનેસિ-૧- ગજેન્દ્ર ઠાકુર
બેસલ પેનેસિ-૨- ગજેન્દ્ર ઠાકુર
ઘર (ક્રમે)
લેપચિ ૧ - ગજેન્દ્ર ઠાકુર
ગજેન્દ્ર ઠાકુર (સમ્પાદન)

વદિેહ-સદેહ ૧-૨૫ ગ્રીવદિેહાયોજિ	
વદિેહ ई-પત્રકિાક અંક ૧-૩૫૦ સँ- મૈથલિીક સર્વશ્રેષ્ઠ ગદ્ય આ પદ્યક એકટા સમાનાન્તર સંકલન	
દેવનાગરી	**મથિલિાક્ષર**
વદિેહ:સદેહ ૧	વદિેહ: સદેહ ૧ ત્રિહુતા

𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯:𑒮𑒠𑒹𑒯 𑓒 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒣𑓂𑒩𑒥𑒢𑓂𑒡-𑒢𑒱𑒥𑒢𑓂𑒡-𑒮𑒧𑒰𑒪𑒼𑒔𑒢𑒰	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯: 𑒮𑒠𑒹𑒯 𑓒 𑒞𑒱𑒩𑒯𑒳𑒞𑒰
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯:𑒮𑒠𑒹𑒯 𑓓 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒣𑒠𑓂𑒨	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯: 𑒮𑒠𑒹𑒯 𑓓 𑒞𑒱𑒩𑒯𑒳𑒞𑒰
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯:𑒮𑒠𑒹𑒯 𑓔 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒏𑒟𑒰	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯: 𑒮𑒠𑒹𑒯 𑓔 𑒞𑒱𑒩𑒯𑒳𑒞𑒰
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒫𑒱𑒯𑒢𑒱 𑒏𑒟𑒰 [𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑒮𑒠𑒹𑒯 𑓕]	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯: 𑒮𑒠𑒹𑒯 𑓕 𑒞𑒱𑒩𑒯𑒳𑒞𑒰
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒫𑒱𑒯𑒢𑒱 𑒏𑒟𑒰 [𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑒮𑒠𑒹𑒯 𑓕]- 𑒮𑓀𑒮𑓂𑒏𑒩𑒝-𑓒	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯: 𑒮𑒠𑒹𑒯 𑓕 𑒮𑓀𑒮𑓂𑒏𑒩𑒝-𑓒 𑒞𑒱𑒩𑒯𑒳𑒞𑒰
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒪𑒒𑒳𑒏𑒟𑒰 [𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑒮𑒠𑒹𑒯 𑓖]	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯: 𑒮𑒠𑒹𑒯 𑓖 𑒞𑒱𑒩𑒯𑒳𑒞𑒰
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒣𑒠𑓂𑒨 [𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑒮𑒠𑒹𑒯 𑓗]	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯: 𑒮𑒠𑒹𑒯 𑓗 𑒞𑒱𑒩𑒯𑒳𑒞𑒰
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒢𑒰𑒙𑓂𑒨 𑒅𑒞𑓂𑒮𑒫 [𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑒮𑒠𑒹𑒯 𑓘]	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯: 𑒮𑒠𑒹𑒯 𑓘 𑒞𑒱𑒩𑒯𑒳𑒞𑒰
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒬𑒱𑒬𑒳 𑒅𑒞𑓂𑒮𑒫 [𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑒮𑒠𑒹𑒯 𑓙]	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯: 𑒮𑒠𑒹𑒯 𑓙 𑒞𑒱𑒩𑒯𑒳𑒞𑒰
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒣𑓂𑒩𑒥𑒢𑓂𑒡-𑒢𑒱𑒥𑒢𑓂𑒡-𑒮𑒧𑒰𑒪𑒼𑒔𑒢𑒰 [𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑒮𑒠𑒹𑒯 𑓑𑓐]	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯: 𑒮𑒠𑒹𑒯 𑓑𑓐 𑒞𑒱𑒩𑒯𑒳𑒞𑒰

𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯:𑒮𑒠𑒹𑒯 𑓑𑓑	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯: 𑒮𑒠𑒹𑒯 𑓑𑓑 𑒞𑒱𑒩𑒯𑒳𑒞𑒰
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯:𑒮𑒠𑒹𑒯 𑓑𑓒	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯: 𑒮𑒠𑒹𑒯 𑓑𑓒 𑒞𑒱𑒩𑒯𑒳𑒞𑒰
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯:𑒮𑒠𑒹𑒯 𑓑𑓓	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯: 𑒮𑒠𑒹𑒯 𑓑𑓓 𑒞𑒱𑒩𑒯𑒳𑒞𑒰
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯:𑒮𑒠𑒹𑒯 𑓑𑓔	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯: 𑒮𑒠𑒹𑒯 𑓑𑓔 𑒞𑒱𑒩𑒯𑒳𑒞𑒰
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯:𑒮𑒠𑒹𑒯 𑓑𑓕	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯: 𑒮𑒠𑒹𑒯 𑓑𑓕 𑒞𑒱𑒩𑒯𑒳𑒞𑒰
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯:𑒮𑒠𑒹𑒯 𑓑𑓖	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯: 𑒮𑒠𑒹𑒯 𑓑𑓖 𑒞𑒱𑒩𑒯𑒳𑒞𑒰
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯:𑒮𑒠𑒹𑒯 𑓑𑓗	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯: 𑒮𑒠𑒹𑒯 𑓑𑓗 𑒞𑒱𑒩𑒯𑒳𑒞𑒰
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯:𑒮𑒠𑒹𑒯 𑓑𑓘	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯: 𑒮𑒠𑒹𑒯 𑓑𑓘 𑒞𑒱𑒩𑒯𑒳𑒞𑒰
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯:𑒮𑒠𑒹𑒯 𑓑𑓙	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯: 𑒮𑒠𑒹𑒯 𑓑𑓙 𑒞𑒱𑒩𑒯𑒳𑒞𑒰
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯:𑒮𑒠𑒹𑒯 𑓒𑓐	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯: 𑒮𑒠𑒹𑒯 𑓒𑓐 𑒞𑒱𑒩𑒯𑒳𑒞𑒰
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯:𑒮𑒠𑒹𑒯 𑓒𑓑	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯: 𑒮𑒠𑒹𑒯 𑓒𑓑 𑒞𑒱𑒩𑒯𑒳𑒞𑒰
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯:𑒮𑒠𑒹𑒯 𑓒𑓒	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯: 𑒮𑒠𑒹𑒯 𑓒𑓒 𑒞𑒱𑒩𑒯𑒳𑒞𑒰
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯:𑒮𑒠𑒹𑒯 𑓒𑓓	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯: 𑒮𑒠𑒹𑒯 𑓒𑓓 𑒞𑒱𑒩𑒯𑒳𑒞𑒰
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯:𑒮𑒠𑒹𑒯 𑓒𑓔	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯: 𑒮𑒠𑒹𑒯 𑓒𑓔 𑒞𑒱𑒩𑒯𑒳𑒞𑒰
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯:𑒮𑒠𑒹𑒯 𑓒𑓕	𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯: 𑒮𑒠𑒹𑒯 𑓒𑓕 𑒞𑒱𑒩𑒯𑒳𑒞𑒰

𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯-𑒮𑒠𑒹𑒯 𑓒𑓖-𑓓𑓖 𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯𑒰𑒨𑒼𑒢𑒱

𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑒄-𑒣𑒞𑓂𑒩𑒱𑒏𑒰𑒏 𑒁𑓀𑒏 𑓑-𑓓𑓕𑓐 𑒮𑒿-
𑒟𑒲𑒧 𑒂𑒡𑒰𑒩𑒱𑒞 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲𑒏 𑒮𑒩𑓂𑒫𑒬𑓂𑒩𑒹𑒭𑓂𑒚
𑒧𑒴𑒪 𑒂 𑒁𑒢𑒴𑒠𑒱𑒞 𑒑𑒠𑓂𑒨 𑒂 𑒣𑒠𑓂𑒨𑒏
𑒋𑒏𑒙𑒰 𑒮𑒧𑒰𑒢𑒰𑒢𑓂𑒞𑒩 𑒮𑓀𑒏𑒪𑒢

વ઼દિહ:સદેહ ૨૬ (ડૉ શમ્ભુ કુમાર સહિ આ ડૉ શ્રામ કુમાર સહિ અંક ૧-૩૫૦ સઁ)	વ઼દિહ: સદેહ ૨૬ તમિહુતા
વ઼દિહ:સદેહ ૨૭ (ગળેન્દ્ર ઠાકુર આ નવ઼ જૂષામ પાઠકક આન ભાષાસઁ અનૂદતિ ગદ્ય઼ આ પદ્ય઼- અંક ૧-૩૫૦ સઁ)	વ઼દિહ: સદેહ ૨૭ તમિહુતા
વ઼દિહ:સદેહ ૨૮ (અનૂદતિ ગદ્ય઼ આ પદ્ય઼- અંક ૧-૩૫૦ સઁ)	વ઼દિહ: સદેહ ૨૮ તમિહુતા
વ઼દિહ:સદેહ ૨૯ (નવ઼ જૂષામ પાઠક આ ડૉ઼ કૈલાશ કુમાર મશ્રિર- અંક ૧-૩૫૦ સઁ)	વ઼દિહ: સદેહ ૨૯ તમિહુતા
વ઼દિહ:સદેહ ૩૦ (સ્કૂલ-કૉલળક વ઼દ્યિાર્થી લલ- અંક ૧-૩૫૦ સઁ)	વ઼દિહ: સદેહ ૩૦ તમિહુતા
વ઼દિહ:સદેહ ૩૧ (ડૉ઼ કામનિી કામાય઼ની આ કુમાર મનોળ કશ્ય઼પ- અંક ૧-૩૫૦ સઁ)	વ઼દિહ: સદેહ ૩૧ તમિહુતા
વ઼દિહ:સદેહ ૩૨ (રચનાત્મક ગદ્ય઼-પદ્ય઼ લખ્ખન ભાગ-૧- અંક ૧-૩૫૦ સઁ)	વ઼દિહ: સદેહ ૩૨ તમિહુતા
વ઼દિહ:સદેહ ૩૩ (રચનાત્મક ગદ્ય઼-પદ્ય઼ લખ્ખન ભાગ-૨- અંક ૧-૩૫૦ સઁ)	વ઼દિહ: સદેહ ૩૩ તમિહુતા
વ઼દિહ:સદેહ ૩૪ (રચનાત્મક ગદ્ય઼-પદ્ય઼ લખ્ખન ભાગ-૩- અંક ૧-૩૫૦ સઁ)	વ઼દિહ: સદેહ ૩૪ તમિહુતા
વ઼દિહ:સદેહ ૩૫ (રચનાત્મક ગદ્ય઼-પદ્ય઼ લખ્ખન ભાગ-૪- અંક ૧-૩૫૦ સઁ)	વ઼દિહ: સદેહ ૩૫ તમિહુતા
વ઼દિહ:સદેહ ૩૬ (રચનાત્મક ગદ્ય઼-પદ્ય઼ લખ્ખન ભાગ-૫- અંક ૧-૩૫૦ સઁ)	વ઼દિહ: સદેહ ૩૬ તમિહુતા

યૂ઼પી઼એસ઼સી઼ આ આન પ્રતયિ઼ોગતિા પરીક્ષા લલ દેખૂ:

વ઼દિહ:સદેહ ૧૭	વ઼દિહ:સદેહ ૨૧	વ઼દિહ:સદેહ ૨૩	વ઼દિહ:સદેહ ૨૬	વ઼દિહ:સદેહ ૨૯
વ઼દિહ:સદેહ ૩૦	વ઼દિહ:સદેહ ૩૨	વ઼દિહ:સદેહ ૩૩	વ઼દિહ:સદેહ ૩૪	વ઼દિહ:સદેહ ૩૫

વ઼દિહા-ષાદેહા

ભાષાપાક -વ઼દિહ મૈથલિ માનક ભાષા આ મૈથલિ ભાષા સમ્પાદન પાઠ્ય઼ક્રમ

વ઼દિહ પુરાન અંકક આર્કાઇવ઼

વ઼દિહા ૧-૫૦

વ઼દિહા ૫૧-૧૦૦

વ઼દિહા ૧૦૧-૧૪૯

વ઼દિહા ૧૫૦-૨૫૦

વ઼દિહા ૨૫૧-આગૌરદસ

અદૌ અરયહવિ઼ ઢોલદેર

મતિહલિ આણિતનિગા-મોદેરન આરત-આહોતોસ

વ઼દિહા આલદ રસ઼સુસ ઢોલદેર

વ઼દિહા છલાસસયિલ ષતિસ ઢોલદેર

ગળેન્દ્ર ઠાકુર શ્રા શ્રાશીષ શ્રનચિન્હાર (સમ્પાદન)

મૈથિલિક પ્રાચિનિયિ ગળલ

મૈથિલિ ગળલ: શ્રાગમન શ્રો પ્રસ્થાન વિંદુ (ગળલક શ્રાલેચના-સમાલેચના-સમીક્ષા)

ગળેન્દ્ર ઠાકુર, નાગેન્દ્ર કુમાર ઝા શ્રા પઞ્જીકાર વિદ્યાનન્દ ઝા (સમ્પાદન)

જીનોમ મૈપિંગ (૪૫૦ એડીસઁ ૨૦૦૯ એડી)--મિથિલિક પઞ્જી પ્રબન્ધ

જીનયોલેજિકલ મૈપિંગ (૪૫૦ એડીસઁ ૨૦૦૯ એડી)--મિથિલિક પઞ્જી પ્રબન્ધ -ભાગ-૨

પંજી (૧૧૦૦૦ મૂલ મિથિલાક્ષર તાડપત્ર)

૧૧૦૦૦ શ્રશ્રડમ ડ૯શ્રઢ શ્રશ્રાશ્રાદર શ્રાશ્રાપછઢરશ્રથરશ્રોશ્રાશ્રા (વશ્રોડ૩મ૯ ૨ થશ્રો શ્રશ્રરર) છોમપિલિદ, ષચાનેદ & છાતાલિગેદ વચ શ્રમેત થિહાકુર

મશ્રરથહરડર-એશ્રાઘડરષહ યરછથરશ્રોશ્રાશ્રઢરએષ

માતિહિલિ-એનગલિસિહ ચિયિતોનાચ્ય વોલર

માતિહિલિ-એનગલિસિહ ચિયિતોનાચ્ય વોલરર

એશ્રાઘડરષહ-મશ્રરથહરડર યરછથરશ્રોશ્રાશ્રઢરએષ

વિદેહા એનગલિસિહ માતિહિલિ ચિયિતોનાચ્ય

એનગલિસિહ-માતિહિલિ છોમપુતેર ચિયિતોનાચ્ય

દિનેશ કુમાર મિશ્ર (સૌજન્ય દિનેશ કુમાર મિશ્ર)

વન્દિની મહાનન્દા

બાગમતી કી સદ્ગતિ!

દુર પાટન કે બીચ મેં (કોસી નદી કી કહાની)

ન ઘાટ ન ઘર

બગાવત પર મજબૂર મિથિલા કી કમલા નદી

જુગહિ નદી ગ્રૌ૧ ગક઼નીક઼ી દા૦-સ્નૂક
થહે ખ્યામ૭ા ઢવિ઼૧ાનદ સ્રૌપ૭ે શ્રોન છો૭૭સિીનિ છુ૧સે
જહુગાહિ જાા૭ાન- ષગોાયુ઼ાડ ા ગાહેસગ ૧વિ઼૧ાનદે નગાિનિ૧નિગાાગિયહ્યમાાડગ
ઢેડુગોસાડ ગહે ખ્યોસાિપિમવાનક઼મેનગસ

.

પગ્૧ક્ષિ-ળ્૧ન૭ સ્માાાક્ષિ

મૈથિ૭િ ક઼વ઼િતિા-ગ્ૈમાસિક઼ (સૌળન્યુ઼- નયક્ષિતા)

મૈથિ૭િ ક઼વ઼િતિા-ગ્ૈમાસિક઼ (શ્રપ્ૈ૭ ૧૯૬૯)

મૈથિ૭િ ક઼વ઼િતિા-ગ્ૈમાસિક઼ (ળુ૭ાર ૧૯૬૯)

મથિ૭િ દ્૧શન (સૌળન્યુ઼- નયક્ષિતા)

માાચ ૨૦૨૧

નવ઼મ્વ૧ ૨૦૨૧

ક઼ૌશિક઼ી (સૌળન્યુ઼- પમ્ળીક઼ા૧ વ઼િદ્યાનન્દ દ્વા)

ક઼ૌશિક઼ી (૧૯૭૧-૭૨)

દેસિ૭ વયુ઼ના (શ્રપ્પવા૧) (સૌળન્યુ઼- ૧ામ૭ેયન ડાક઼ુ૧)

દેસિ૭ વયુ઼ના (શ્રપ્પવા૧)

ષોયેનિયુ઼ થોદાયુ઼ (સૌળન્યુ઼- સુમતિ શ્રાનન્દ)

શ્રંક ૧૧

સંક઼૭્પ (સૌળન્યુ઼- યોગાનન્દ દ્વા)

શ્રંક ૫ ૧૯૮૮

શ્રંગિકા (સૌળન્યુ઼- ગોપીનાથ)

ળુ૭ાર-સિતિમ્વ૧ ૨૦૦૮ (દ્૧મિોહન દ્વા વ઼િશિષાંક) શ્રક્ટૂવ૧ ૨૦૧૦સઁ માાચ ૨૦૧૧ શ્રક્ટૂવ૧ ૨૦૧૧ સઁ માાચ ૨૦૧૨

જાા૧ગી મંડન (સૌળન્યુ઼- ક઼ેદા૧ ક઼ાનન)

શ્રંક-૧૬

સન્યાન (સૌળન્યુ઼- શ્રશોક઼)

𑒮𑒢𑓂𑒡𑒰𑒢 𑓑

𑒮𑒢𑓂𑒡𑒰𑒢 𑓒

𑒮𑒢𑓂𑒡𑒰𑒢 𑓓 𑒣𑓂𑒩𑒫𑒰𑒮 𑒫𑒱𑒬𑒹𑒭

𑒮𑒢𑓂𑒡𑒰𑒢 𑓔

𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰𑓀𑒑𑒢 (𑒮𑒾𑒖𑒢𑓂𑒨 𑒧𑒳𑒏𑒹𑒬 𑒗𑒰)

𑒁𑒣𑓂𑒩𑒻𑒪-𑒮𑒱𑒞𑒧𑓂𑒥𑒩 𑓒𑓐𑓒𑓒

𑒧𑒻𑒪𑒼𑓀𑒑 (𑒮𑒾𑒖𑒢𑓂𑒨- 𑒣𑓂𑒩𑒏𑒰𑒬 𑒗𑒰)

𑒁𑓀𑒏𑓒-𑓓

𑒔𑒴𑒂-𑒔𑒖𑒰 (𑒮𑒾𑒖𑒢𑓂𑒨- 𑒣𑒩𑒧𑒹𑒬𑓂𑒫𑒩 𑒏𑒰𑒣𑒛𑓃𑒱)

𑒁𑓀𑒏 𑓗 𑒁𑓀𑒏 𑓑𑓔 𑒁𑓀𑒏 𑓑𑓕 𑒁𑓀𑒏 𑓑𑓖 𑒁𑓀𑒏 𑓑𑓘 𑒁𑓀𑒏 𑓑𑓐 𑒖𑒴𑒢 𑓒𑓐𑓑𑓒 𑒁𑓀𑒏 𑓒𑓔 𑒖𑒴𑒢 𑓒𑓐𑓑𑓒 𑓒𑓓𑒤𑒥𑓂𑒩𑒳𑒁𑒩𑒲𑓒𑓐𑓑𑓖 𑓒𑓕 𑒖𑒳𑒪𑒰𑒃 𑓒𑓐𑓑𑓒 𑓐𑓕 𑒁𑒑𑒮𑓂𑒞 𑓒𑓐𑓑𑓒 𑒂𑒮𑒱𑒢 𑓒𑓐𑓗𑓓

𑒮𑓂𑒧𑒰𑒩𑒱𑒏𑒰 (𑒮𑒾𑒖𑒢𑓂𑒨- 𑒩𑒰𑒧𑒦𑒩𑒼𑒮 𑒏𑒰𑒣𑒛𑓃𑒱 𑒦𑓂𑒩𑒧𑒩)

𑒮𑓂𑒧𑒰𑒩𑒱𑒏𑒰 (𑓒𑓐𑓑𑓐)

𑒂𑓀𑒑𑒢 (𑒮𑒾𑒖𑒢𑓂𑒨- 𑒩𑒰𑒧𑒦𑒩𑒼𑒮 𑒏𑒰𑒣𑒛𑓃𑒱 𑒦𑓂𑒩𑒧𑒩)

𑒂𑓀𑒑𑒢 𑒁𑓀𑒏-𑓔 (𑓒𑓐𑓑𑓒) 𑒮𑒪𑒯𑒹𑒮 𑒫𑒱𑒬𑒹𑒭𑒰𑓀𑒏

𑒂𑒿𑒖𑒳𑒩 (𑒮𑒾𑒖𑒢𑓂𑒨- 𑒩𑒰𑒧𑒦𑒩𑒼𑒮 𑒏𑒰𑒣𑒛𑓃𑒱 𑒦𑓂𑒩𑒧𑒩)

𑒂𑒿𑒖𑒳𑒩 (𑒁𑓀𑒏 𑒫𑒩𑓂𑒭 𑓓𑓖, 𑒁𑓀𑒏 𑓓) 𑒮𑒼𑒧𑒠𑒹𑒫 𑒫𑒱𑒬𑒹𑒭

𑒑𑒰𑒧𑒒𑒩 (𑒮𑒾𑒖𑒢𑓂𑒨- 𑒩𑒰𑒧𑒦𑒩𑒼𑒮 𑒏𑒰𑒣𑒛𑓃𑒱 "𑒦𑓂𑒩𑒧𑒩")

𑒑𑒰𑒧𑒒𑒩-𑓓𑓐-𑓐𑓘-𑓒𑓐𑓑𑓘

𑒑𑒰𑒧𑒒𑒩-𑓐𑓔-𑓑𑓐-𑓒𑓐𑓑𑓘

𑒑𑒰𑒧𑒒𑒩-𑓑𑓖-𑓐𑓕-𑓒𑓐𑓑𑓙

𑒑𑒰𑒧𑒒𑒩-𑓒𑓗-𑓐𑓖-𑓒𑓐𑓑𑓙

𑒠𑒴𑒥𑒧𑒩𑒲- (𑒢𑒹𑒣𑒰𑒪𑒲 𑒂 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲𑒧𑒹) (𑒮𑒾𑒖𑒢𑓂𑒨- 𑒮𑒳𑒢𑒲𑒪 𑒏𑒳𑒧𑒰𑒩 𑒗𑒰)

𑒁𑓀𑒏 𑓓𑓑 𑒁𑓀𑒏 𑓓𑓒 𑒁𑓀𑒏 𑓓𑓓 𑒁𑓀𑒏 𑓓𑓔 𑒁𑓀𑒏 𑓓𑓕 𑒁𑓀𑒏 𑓓𑓖 𑒁𑓀𑒏 𑓓𑓗 𑒁𑓀𑒏 𑓓𑓘 𑒁𑓀𑒏 𑓓𑓙 𑒁𑓀𑒏 𑓔𑓐 𑒁𑓀𑒏 𑓔𑓑

𑒒𑒩-𑒥𑒰𑒯𑒩 (𑒮𑒾𑒖𑒢𑓂𑒨- 𑒨𑒼𑒖𑒢𑒰 𑒮𑒧𑒱𑒞𑒱)

શ્રપ્રૈ૭-ળૂ૧ ૨૦૧૧

૧ચ૧ા (સૌળ૧્ય- સુભાષ ચ૧્દ્૧ યાદવ)

દસિમ્વ૧ "૦૫ મા૧્ચ "૦૬૧ાળકમ૭ ચૌ૫૧ી: મોનોગ્૧ાશ્ચ

પ૭૭વ (સૌળ૧્ય- ધીરેન્દ્૧ પ્રેમર્ષિ)

પ૭૭વ- ૧ ગાળ૭ શ્રંક

પૂ૧્વોત્ત૧ મૈથિ૭ (સૌળ૧્ય- પ્રેમકાન્ત ચૌ૫૧ી)

શ્રપ્રૈ૭-ળૂ૧ ૨૦૧૦ ળુ૭ાર-સિતિમ્વ૧ ૨૦૧૦ ળ૧વ૧ી સઁ મા૧્ચ ૨૦૧૧ શ્રપ્રૈ૭-ળૂ૧ ૨૦૧૧ ળુ૭ાર-સિતિમ્વ૧ ૨૦૧૧

૭૭દાસ ભાવાંળ૭િ સ્મા૧કિા ૨૦૨૨ (સૌળ૧્ય ડૉ સંળીવ શમા)

કિછુ મૈથિલી પોથી ડાઉનલોડ સાઇટ (શ્રોપન સોર્સ)

ᗰછ૯ઢથ ભ૯શ્રષ૯શ્ર ષશ્રᗰઘશ્રમ

ᗰછ૯ઢથ (માતિ૯િ૭િ-ઍ૧ગ૭િસ૯-૯િ૧િદિ છોનવે૧સાતિ૧િસ)

મૈથિ૭િ-૯િ૧્દી વા૧ાતા૭પ (૩ ઘᗰટા)

મૈથિ૭િ (મૈથિ૭િ સંકેત ભાષા સ૯િત- મૈથિ૭િમે પ૯િ૭ વે૧)

૯ાતપસ:ીપુનુવે્ચોમ૦વદિ૯ોળો૧ા૭

૯ાતપસ:પુનુવે્થેવુછ-૭૧ષસ૮

૯ાતપસ:૧ચે૧ત૧િયિ૧િવસ-૨૦૨૧પ૯પ

ષા૯િતિયા શ્રકાદેમિ

પ્૧કાશ૧

ડળિટિ૭-પોથી

છ૨૨ડ

શ્રપ્ચિયાસ૭ (૧મા૧૧્દ ઝા ૧માᗰ)

ળુશ્રાય૭ કનક૧ી- મ૯ે૧્દ્૧

પ્૧વ૧્ચ સંગ્૧૯- ૧માનાથ ઝા (વીપીએસ્સી સ૭િવસ)

સ્ૃળ૧ કે૧ દીપ પ૧્વ- સં કેદા૧ કાન૧ શ્રા શ્ર૧વિ૧્દ ઠાકુ૧

મૈથિ૭િ ગદ્ય સંગ્૧૯- સં શૈ૭ેન્દ્૧ મો૯૧ ઝા

શ્નયહવિ઼શ્નોનગ઼ા (વ઼ળિય઼દેવ઼ હ઼ા)
વ઼દિહ઼ા મળિહર્ણિ મોકસે હ઼ોનણાઊસ્ વ઼દિ઼ે શ્નયહવિ઼
રઘાHછ્શ્ન
મળિહળિ પ્નગ઼ાઊસિહ યયિળીળનય઼
વ઼ળિઝાળ નનૃણાકન
મથિળિ દ઼્નસળ
ળીનજુક્ળિ
શ્નોઙપ HપાઊSસે -શુસળાકાઊાયા
પોથીક ઊકિ
રઘાHછ્શ્ન-શ્નષર (સોનયહ કેય઼ૌનદ મળિહળિ)
હસિળોનય઼ોઙ Hાવ઼યા-Hયાયા ળિ મળિહળિ
ષળુદેસિ ળિ હ઼ાળિસિમ ળદ જુદદસિમ ળિ મળિહળિ
મળિહળિ ળિ ળહે શ્નગ઼ોઙ વ઼દિયાપાળિ
છુઊળુનાઊ હેનળિગ઼ોઙ મળિહળિ
મળિહળિ ળદેન ળહે પ્યાનણાળાસ
થેમપઊ ષુનવ઼ેય શુનોળેયળ શ્નષર- પ્નગ઼ાઊસિહ શ્ના હળિદિ
મૈથિલી સાહિત્ય સંસ્થાન
દ઼્નસળીય મથિળિ (મૈથિલી સાહિત્ય સંસ્થાન ઊકિ)

જનોયહુને ૧ (મૈથિલી સાહિત્ય સંસ્થાન ઊકિ)

જનોયહુને ૨ (મૈથિલી સાહિત્ય સંસ્થાન ઊકિ)

જનોયહુને ૩ (મૈથિલી સાહિત્ય સંસ્થાન ઊકિ)

જનોયહુને ૪ (મૈથિલી સાહિત્ય સંસ્થાન ઊકિ)

જનોયહુને ૫ (મૈથિલી સાહિત્ય સંસ્થાન ઊકિ)

વ઼ૂમ ઊરવ઼્નેની મૈથિલી

શ્નાપિન શ્રાઉમ્મ્ડેશન
શ્નાાિહામ મૌક્સ માતિહિભિ ષિતોનયૌાવ઼ેન
મૈથિભિ ઑડિયિ઼ો વુક્સ

વ઼દિહા ઢોદ શ્રભુદ થાભકાનિગા માતિહિભિ શ્રુદાી મૌક્સ *(નિયુભદનિગા માતિહિભિ ષગિન ઙ઼ાનુગાગે- ૬સા તામિ નિ માતિહિભિ)*

પોથી ડ◌ૉટ ક◌ૉમ

૬ ડોવ઼ે મતિહિભિ (પોથી ડાઉનભોડ ભકિ)
નિભનિ માતિહિભિ ાિભોનનાભ
ૌનેન ૬ ડોવ઼ે મતિહિભિ
પયાારે મૈથાભિ યૈનભ કાનિમ યૌયની શ્રા સંગીતા શ્રાનન્દ- મૈથાભીક સમસઁ ભોક્પનાયિ઼ યૂ ટ્યૂવ યૈનભ

માથિભિ યૈપ્ટન
પ્યાસ્સા- પાહિની નેના મુટકા ભેભ
ળાનકો એશ્ડ઼એમ સમાયાન

શ્રાકાશવાામી દનમંગા યૂ ટ્યૂવ યૈનભ

-

હ્મમાઉ
મૈથિભિ
મૈથિભિ ભેક્સકિન

-

વ઼દિહો -ડ઼ાનનનિગૌાથુવે છહાનનેભ

-

વ઼દિ૯ સમ્માન: **સમ્માન-સૂચી** (સમાળાણ્ળ૧ સાહિત્ય઼ શ્રકાદેમી, સમાળાણ્ળ૧ ઉઉતિ કઉ શ્રકાદેમી શ્રા સમાળાણ્ળ૧ સંગીત-ળાટક શ્રકાદેમી સમ્માન્ પુ૧સ્કા૧ ળામસઁ વ઼ષ્પ્ય઼ાત)

મૈથિલીક વ઼્ળતળી

૧

મૈથિલીક વ઼્ળતળી- વ઼દિ૯ મૈથિલી માળક ભાષા શ્રા મૈથિલી ભાષા સમ્પાદળ પાઽ્ય઼ક્૧મ

ભાષાપાક

૨

મૈથિલીક વ઼્ળતળીમે પ્ય઼ાપ્ત વ઼વ઼િધિતા શ્રછિ મુદ્રા પ્૧શ્નપત્૧ દેખઉ ૩ત્ત૧ એક૧ વ઼્ળતળી ૨ગ્રૂ ભમશ્રઢ૦૦૧ સઁ પ્૧ેમિત વુદ્ધારા શ્રછિ, સે એક૧ એકા એક ૩ખડ઼ાહમે ૩ળટા-પુળટા દયૌ, તતવે યળ પ૧ય઼ાપ્ત શ્રછિ યૂપીએસ઼સી ક મૈથિલી (કમ્પઉસ૧ી) પેપ૧ ઉઉ સેહો ૬ પ૧ય઼ાપ્ત શ્રછિ, સે ળે વ઼દ્ય઼ા૧્થી મૈથિલી (કમ્પઉસ૧ી) પેપ૧ ઉળે છથિ સે એક૧ એકટા શ્રા૧ શ્રાસ્ટ-ગીડગિ દોસ૧-૩ખડ઼ાહમે ક૧થિ|

૨ઘાम્ભશ્રો૩ ૨ગ્રૂ *ભમશ્રઢ-૦૦૧*

થહેસે ।મે પ૧ળિત-ેળ-દેમાળદ વીકસ, સેળદ પ઼ુ૧ ટુર્ગેસિ તૉદિતોમાઉસ઼તા૭૭વ઼દિ૯ા૦ગ્રામાઉ઼િયોમ઼ થહે `ભૉકસ ૭ સોમે ૭ તહેસે ।મે ।વ઼ાઉિવઉ ઙે૧ સાઉ ેળ ઘોગઉ શ્રઉાય઼ [(ય઼) શ્રગ્ગેતિ થહાકુ૧, સાઉસ઼વ઼દિ૯ા૦ગ્રામાઉ઼િયોમ], સેળદ પ઼ુ૧ ટુર્ગેસિ તૉ સાઉસ઼વ઼દિ૯ા૦ગ્રામાઉ઼િયોમ઼ થહે યોળતેળતસ ।ળદ દોયુમેળતસ`-પુવઉસિહેદ વય઼ <u>વ઼દિ૯ા</u> (સળિયે ૨૦૦૦) ૨ષષામ્ભ ૨૨૨૯-૫૪૭૩ વ઼૨યએ૯શ્ર (સળિયે ૨૦૦૪) ।મે પેર્ગાદિયાઉઉય઼ વેળિગ્રા યહેયકેદ ઙે૧ ।યયેસસવિવિઉિય઼ સિસુસ઼ શ્રોપઉ ેતિ૯ દસિાવઉિતિસિ સહુેઉદ ળોત હાવ઼ે દઙિઙયિુઉતય઼ ।યયેસસળિગ્રા તહેસે યોળતેળતસ઼ દોયુમેળતસ઼

વ઼દિ૯ ગ્રીઙયિ઼

विदेह विदेह विदेह विदेह ... विदेह प्रथम मैथिली पाक्षिक ई पत्रिका विदेह ... विदेह प्रथम मैथिली पाक्षिक ई पत्रिका नव अंक देखबाक लेल पृष्ठ सभकेँ रिफ्रेश कए देखू ...

[षोनयह डोन विदी रेठातेद निडोनमातीनिस (नियठदनिग श्रुनिन, श्रुदी-विस्पिठ & षगिन डानगुगे) रेठानिग नो मतिहिधि मातिहिधि]()

हानपस्‌वीकस्‌गोगठेयोम्

"विदेह" ऋसन मातिहिधि ढोनतनगितिहाधी ज़ोनताव श्रनयहवि तेड विदीस 'विदेह' प्रथम मैथिली पाक्षिक ई पत्रिका वीडियो आर्काइव मैथिली वीडियोक संकलन (प्रमाणः अव्यवसायिक उद्देश्य आ मात्र एकेडमिक प्रयोग लेल) वीडियो देखबाक लेल सबसँ ठकिकै कृठकि कनू ढोन वौनिग विदीस यठयिक नहे रेसपेयनवि ठनिकस

मिथिलाक सभ जाति आ धर्मक संस्कार, लोकगीत आ व्यवहार गीत (सौजन्यः उमेश मंडल)

१ २ ३ ४ ५ ६ ७ ८ ९ १० ११ १२ १३ १४ १५ १६ १७ १८ १९ २० २१ २२ २३ २४ २५ २६ २७ २८ २९ ३० ३१ ३२ ३३ ३४ ३५ ३६ ३७ ३८ ३९ ४० ४१ ४२ ४३

गुवाहाटी विद्यापति पर्व २०१०

पहिल भाग दोसर भाग तेसर भाग चारिम भाग पाँचम भाग

गुवाहाटी अन्तर्राष्ट्रीय मैथिली सम्मेलन आ विद्यापति पर्व २०११

०१ ०२ ०३ ०४ ०५ ०६ ०७ ०८ ०९ १० ११ १२ १३ १४ १५ १६ १७ १८ १९ २० २५ २६ २७ २८ २९ ३० ३१ ३२ ३३ ३४ ३५ ३६ ३७ ३८ ३९ ४० ४१ ४२ ४३ ४४ ४५ ४६

•

ચૌવટચિ઼ા (સૌળન્ય઼- ધીપેન્દ્ન પ્પેમન્ષિ)

ચૌવટચિ઼ા

સૌભાગ્ય઼ મથિલિ

ભભકા પાગ ભાગ-૧

ભભકા પાગ ભાગ-૨

•

મનિાપ-૧

વુયચિ઼ાન છૌડ઼ા શ્રા નાક્ષસ

મનિાપ-૨

ભાગ-૧ ભાગ-૨ ભાગ-૩ ભાગ-૪

•

<u>ꠙછએઢથ ભહશ્રષહશ્ર ષશ્રાꠙઘશ્રમ</u>

ꠙછએઢ઼થ (માિહિલિ-એનગભસિહ-હનિદિ છોનવ઼ેનસાિિનિસ)

પં ભક્ષ્મીપતિ સિંહ (સૌળન્ય઼ નમાનન્દ હ઼ા "નમાꠙ")

<u>હનિ્દી-મૈથિલી-શક્ષિક</u>

<u>મૈથિલી-હનિ્દી વ઼ાન્તાભાપ (૩ ઘꠙટા)</u>

મૈથિલી (મૈથિલી સંકેત ભાષા સહિત- મૈથિલીમે પહિલ વેન)

હાતપસ઼ાીયુ઼તુવ઼ેયોમ્૦વ઼દિહ્ઽ_ળુનનાભ

હાતપસ઼:યુ઼તુવ્થેવુછ-ભનષસ૮

હાતપસ઼:નયેનત઼નાય઼િનિ્વસ-૨૦૨૧પહ૫

પ્ય઼ાપે મૈથિલિ ચૈનભ- કનિꠙ ચૌવની શ્રા સંગીતા શ્રાનન્દ- મૈથિલીક સભસઁ ભોકપ્નાય઼િ યૂ ટ્યૂવ ચૈનભ

<u>મથિલિગ ભોક તંગ</u>

મથિળિ ચૈપ્ટન
પ્યસ્સિા-પહિાની નેના જુટકા ઊઊ
મૈથળિ ંગાંચ

કોકળિ મંચ

મથિળિ દર્શન

નીઊમ મૈથળિ

મૈથળિ ગંગા

નર્ઠ કટ્સ, નયકિળા

કુર્ઝળ વહિની

નામ વાવૂ દ્દા

વ઼ી ળે, વ઼કિાસ દ્દા

શ્રાર ઊવ઼ મથિળિ

નળની પઊઊવ઼ી

પૂનમ મશ્રિ

ંળના દ્દા

ળૂઊી દ્દા

મૈથળિ ડાકુન
વ઼ૂઊમ ઊારવ઼ેની મૈથળિ
શ્રનપિન શ્કાઉમ઼્ડેશન
શ્ધામઠામ મૌકસ માળિહળિ ષળીનયૌવ઼ેન
મૈથળિ ઑડયિો વુક્સ

વ઼િદેહ ઢ઼ાદ શ્રુઉદ થાઉકનિગ઼ા મારિહઊિ શ્રુદી ગ્નૌકસ (નિયુઉદનિગ઼ા મારિહઊિ ષગિન ડ઼ાનગુાગે- ૨સ઼ન નમિ નિ મારિહઊિ)

હ઼ાનપસ઼્:વઊીમઊવિનાનયો઼નગ્પઊાયે઼્શ્રૌયઙ્દઙ્નપછો૮ (મસાઈ કેન પનાવિ઼્નનકાની ગેવેકા)

હ઼ાનપસ઼્:વઊીમઊવિનાનયો઼નગ્પઊાયે઼્પરુસહ઼ૈગ઼ાથિ (યઉ હ઼મ નઁ ઙીક છી ગે!)

હ઼ાનપસ઼્:વઊીમઊવિનાનયો઼નગ્પઊાયે઼્ઙ્ર઼ર્પષદહ઼ઘમો (એકટા નીક દનિ)

હ઼ાનપસ઼્:વઊીમઊવિનાનયો઼નગ્પઊાયે઼્વર઼ઊપૌસશછપ (ઘન સજા)

હ઼ાનપસ઼્:વઊીમઊવિનાનયો઼નગ્પઊાયે઼્દશ્રઙછ઼ંઢુવાન૭ (કી શ્રહઁ એ યડિ઼ સજાકેઁ દેપ્નો છી?)

ળાનકી એ઼શ્રુએમ સમાયાન

મમના ગ઼ાવય઼ ગ઼ીન (સૌળન્ય- શ્રી કેદાનનાથ યૌયની)

ગ઼ીન

શ્રાકાશવ઼ામ્મી દનજંગ઼ા યૂ ટ્યૂવ યૈનઉ

૨ ડ઼ોવ઼ે મનિહ઼િઊા

ોનઉનિ મારિહઊિ ળ્રુનનાઉ

ૌનિન ૨ ડ઼ોવ઼ે મનિહ઼િઊા

.

વ઼ૃપ્પેશ યન્દ્ન ઊાઉ, ળનકપુનક સૌળન્યસઁ

હ઼િદિયિ઼ા

ઢાઉ-પપિહ઼ી

પવ઼નકાન્ન હ઼ા (કાશ્યપ કમઉ), જટસમિનિ, મધુવનીક સૌળન્યસઁ

નસનયૌકી

.

વ઼િદ્યાપનિ ગ઼ીન

નૂઊકિા

ગ઼ીન-ગ઼ોવિ઼ન્દદાસ (ગ઼ાયન દીક્ષા જાનની)

𑒑𑒼𑒫𑒱𑒢𑓂𑒠𑒠𑒰𑒮-𑓑

𑒑𑒼𑒫𑒱𑒢𑓂𑒠𑒠𑒰𑒮-𑓒

𑒑𑒼𑒫𑒱𑒢𑓂𑒠𑒠𑒰𑒮-𑓓

𑒑𑒼𑒫𑒱𑒢𑓂𑒠𑒠𑒰𑒮-𑓔

𑒑𑒼𑒫𑒱𑒢𑓂𑒠𑒠𑒰𑒮-𑓕

𑒑𑒼𑒫𑒱𑒢𑓂𑒠𑒠𑒰𑒮-𑓖

𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒑𑒖𑒪 (𑒑𑒖𑒪- 𑒑𑒖𑒹𑒢𑓂𑒠𑓂𑒩 𑒚𑒰𑒏𑒳𑒩, 𑒑𑒰𑒨𑒢 𑒠𑒲𑒏𑓂𑒭𑒰 𑒦𑒰𑒩𑒞𑒲)

𑒫𑒯𑒹 𑒧𑒳𑒞𑒏𑒰𑒩𑒫𑒱

𑒑𑒖𑒪-𑓒

𑒑𑒖𑒪-𑓓

𑒑𑒖𑒪-𑓔

𑓗𑓑𑒧 𑒮𑒑𑒩 𑒩𑒰𑒞𑒱 𑒠𑒲𑒣 𑒖𑒩𑒋 (𑓐𑓒 𑒁𑒏𑓂𑒙𑒴𑒥𑒩 𑓒𑓐𑓑𑓐), 𑒑𑒰𑒧 𑒥𑒹𑒩𑒧𑒰 , 𑒖𑒱𑒪𑒰 𑒧𑒡𑒳𑒥𑒢𑒲 (𑒮𑓀𑒨𑒼𑒖𑒏- 𑒖𑒑𑒠𑒲𑒬 𑒣𑓂𑒩𑒮𑒰𑒠 𑒧𑓀𑒛𑒪)

𑒦𑒰𑒑-𑓑 𑒦𑒰𑒑-𑓒 𑒦𑒰𑒑-𑓓 𑒦𑒰𑒑-𑓔 𑒦𑒰𑒑-𑓕 𑒦𑒰𑒑-𑓖

𑓘𑓒 𑒧 𑒮𑒑𑒩 𑒩𑒰𑒞𑒱 𑒠𑒲𑒣 𑒖𑒩𑒋, 𑒮𑓂𑒟𑒰𑒢- 𑒑𑒖𑒹𑒢𑓂𑒠𑓂𑒩 𑒚𑒰𑒏𑒳𑒩 𑒖𑒲𑒏 𑒢𑒱𑒖𑒲 𑒂𑒫𑒰𑒮, 𑒑𑒰𑒧- 𑒧𑒹𑓀𑒯𑒟, 𑒖𑒱𑒪𑒰- 𑒧𑒡𑒳𑒥𑒢𑒲। 𑒠𑒱𑒢𑒰𑓀𑒏- 𑓓𑓑 𑒧𑒃 𑓒𑓐𑓑𑓔 (𑒬𑒢𑒱 𑒠𑒱𑒢), 𑒮𑒧𑒋- 𑒮𑓀𑒡𑓂𑒨𑒰 𑒕𑒯 𑒥𑒖𑒹𑒮𑒿। 𑒑𑒼𑒭𑓂𑒚𑒲𑒏 𑒢𑒰𑒍𑓀- 𑒏𑒟𑒰 𑒫𑒻𑒠𑓂𑒨 𑒮𑒠𑓂𑒨 𑒧𑒹𑒯𑒟𑒣𑒰 𑒮𑒑𑒩 𑒩𑒰𑒞𑒱 𑒠𑒲𑒣 𑒖𑒩𑒋। 𑒂𑒨𑒼𑒖𑒢𑒏 𑒡𑓂𑒨𑒹𑒨- 𑓘𑓒 𑒧 𑒂𑒨𑒼𑒖𑒢, 𑒮𑓀𑒨𑒼𑒖𑒏- 𑒑𑒖𑒹𑒢𑓂𑒠𑓂𑒩 𑒚𑒰𑒏𑒳𑒩। 𑒫𑒱𑒬𑒹𑒭𑒞𑒰- 𑒥𑒰𑒪 𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨𑒣𑒩 𑒏𑒹𑒢𑓂𑒠𑓂𑒩𑒱𑒞।

𑒧𑒻𑒪𑒼𑒩𑓀𑒑-𑓑 (𑒮𑒾𑒖𑒢𑓂𑒨- 𑒣𑓂𑒩𑒏𑒰𑒬 𑒗𑒰)

નયકિતાક એક છઉ નાળા - ભાગ-૧

નયકિતાક એક છઉ નાળા - ભાગ- ૨

કાડક ઊક- મહેન્દ્ન મઙાયિા ભાગ-૧

કાડક ઊક- મહેન્દ્ન મઙાયિા ભાગ-૨

મૈઊનંગા-૨

કોસી સેમીનાન ૧૨ સતિમ્વન ૨૦૦૮ ભાગ-૧

કોસી સેમીનાન ૧૨ સતિમ્વન ૨૦૦૮ ભાગ-૨

•

મથિઊિંગાન

વ઼દિહ મૈથઊિ નાટ્ય ૩ત્સવ઼

યૂ ટ્યૂવ ઊકિ

વ઼દિહ મૈથઊિ સાહિત્ય઼ નાટ્ય઼ કવ઼િતા પનયિન્યા ૩ત્સવ઼

વ઼દિહ સમાનાન્તન સાહિત્ય઼ શ્કાદેમી સમ્માન સમાનોહ

ળનકપુન- વ઼દ્યાપતિ પિન્વ઼

ળતિન્દ્ન ઠા, ળનકપુન

નામભદ્ન

સામા ચકેવ઼ા ૧

સામા ચકેવ઼ા ૨

મૈથઊિ કવ઼િ સમ્મેઊન (મથિઊિ કઊ્ચનઊ ऑન્ગેનાઈળેશન, યૂકે)

નપિવ઼ઊકિ ડે ૨૦૦૮ (ભાનત)

સગન નાતિ દીપ ળનઇ, કવ઼ઊિપુન, ળૂન ૨૦૧૦

ભાગ-૧ ભાગ-૨

કૃષ્ણ કુમાન કશ્યપસઁ ગળેન્દ્ન ઠાકુન દ્વ઼ાના ઊઉ સાક્ષાત્કાન

भाग-१ भाग-२ भाग-३ भाग-४ भाग-५

भाग-६ भाग-७

प्रबोध सम्मान: बालमोहन झा

(स्वास्थ्यकेँ ध्यानमे राखि, अकादमीक बाद बालमोहन झासँ विनीत उत्पलक साक्षात्कार लेलन्हि)

साहित्य अकादमी पुरस्कार: मन्त्रेश्वर झा

मिथिलाक खोज

१.गौरीशंकर

भाग-१ भाग-२

२.वारिसी-वसैटी

वर्षकृत्य

भाग-१ भाग-२ भाग-३ भाग-४ भाग-५

भाग-६ भाग-७ भाग-८ भाग-९ भाग-१०

समन्वय २-४ नवम्बर २०१२ इण्डिया हैवीटेट सेन्टर भारतीय भाषा महोत्सव

षामानवाय २-४ मोवेमवेर २०१२ इहछ इनदानि डानगुागेस' ढेसतिवाठ वेनुः इनदा हाबितात छेनतरे, डोदहि ढोाद, मौ येठहि -- ११० ००३

३१द मोवेमवेर २०१२ मातिहठि- डोवे'स ओौन डानगुागे भराहमानिसम नि मातिहठि श्ठरे-ह्योतिरिसिहौर मोन- भराहमनि वदियापाति

भाग-१ भाग-२ भाग-३ भाग-४ भाग-५

भाग-६ भाग-७ भाग-८ भाग-९ भाग-१०

भाग-११ भाग-१२

२नद मोवेमवेर २०१२ ठाना ढे- भय षहोवना मारायान (श्ठरे-ह्योतिरिसिहौर मोन भराहमनि वदियापाति'स डडि एपसोदे)

𑒦𑒰𑒑-१ 𑒦𑒰𑒑-२ 𑒦𑒰𑒑-३ 𑒦𑒰𑒑-४ 𑒦𑒰𑒑-५

𑒦𑒰𑒑-६ 𑒦𑒰𑒑-७ 𑒦𑒰𑒑-८

७५𑒧 𑒮𑒑𑒩 𑒩𑒰𑒞𑒱 𑒠𑒲𑒣 𑒖𑒩𑒋 𑒧𑒹 𑒧𑒳𑒢𑓂𑒢𑒰𑒖𑒲𑒏 𑒣𑒯𑒱𑒪 𑒥𑒱𑒯𑒢𑒱 𑒏𑒟𑒰 𑒣𑒼𑒮𑓂𑒙𑒩 𑒣𑓂𑒩𑒠𑒩𑓂𑒬𑒢𑒲

𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰𑒏 𑒧𑒴𑒛𑓃𑒢- (𑒩𑒮𑒢𑒔𑒾𑒏𑒲𑒏 𑒮𑓂𑒫𑒩𑒏 𑒮𑓀𑒑)

𑒯𑒵𑒠𑒨𑒢𑒰𑒩𑒰𑒨𑒝 𑒗𑒰

𑒦𑒰𑒑-१ 𑒦𑒰𑒑-२ 𑒦𑒰𑒑-३

𑒩𑓀𑒖𑒢 𑒔𑒾𑒡𑒩𑒲 𑒂 𑒯𑒩𑒲 𑒧𑒱𑒬𑓂𑒩 (𑒞𑒥𑒪𑒰)

𑒦𑒰𑒑-१ 𑒦𑒰𑒑-२ 𑒦𑒰𑒑-३ 𑒦𑒰𑒑-४ 𑒦𑒰𑒑-५

𑒦𑒰𑒑-६ 𑒦𑒰𑒑-७ 𑒦𑒰𑒑-८ 𑒦𑒰𑒑-९

𑒪𑒪𑒱𑒞 𑒩𑓀𑒑 𑒂 𑒯𑒩𑒲 𑒧𑒱𑒬𑓂𑒩 (𑒞𑒥𑒪𑒰)

𑒦𑒰𑒑-१ 𑒦𑒰𑒑-२ 𑒦𑒰𑒑-३

𑒠𑒲𑒏𑓂𑒭𑒰 𑒦𑒰𑒩𑒞𑒲

𑒦𑒰𑒑-१ 𑒦𑒰𑒑-२ 𑒦𑒰𑒑-३ 𑒦𑒰𑒑-४

𑒮𑒳𑒭𑒧𑒰

𑒥𑒙𑒑𑒧𑒢𑒲

𑒢𑒢𑓂𑒠 𑒏𑒳𑒧𑒰𑒩 𑒧𑒱𑒬𑓂𑒩𑒏 𑒑𑒖𑒪 𑒣𑒰𑒚

𑒢𑒢𑓂𑒠 𑒏𑒳𑒧𑒰𑒩 𑒧𑒱𑒬𑓂𑒩 𑒖𑒲𑒏 𑒏𑒫𑒱𑒞𑒰 𑒣𑒰𑒚

𑒦𑒰𑒑-१ 𑒦𑒰𑒑-२

𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲- 𑒦𑒼𑒖𑒣𑒳𑒩𑒲 𑒁𑒏𑒰𑒠𑒧𑒲, 𑒢𑒄 𑒠𑒱𑒪𑓂𑒪𑒲

𑒦𑒰𑒑-१ 𑒦𑒰𑒑-२ 𑒦𑒰𑒑-३ 𑒦𑒰𑒑-४ 𑒦𑒰𑒑-५

𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲- 𑒦𑒼𑒖𑒣𑒳𑒩𑒲 𑒁𑒏𑒰𑒠𑒧𑒲, 𑒢𑒄 𑒠𑒱𑒪𑓂𑒪𑒲 𑒮𑒹𑒧𑒲𑒢𑒰𑒩 २९ 𑒧𑒰𑒩𑓂𑒔 २००९

𑒦𑒰𑒑-१ 𑒦𑒰𑒑-२ 𑒦𑒰𑒑-३ 𑒦𑒰𑒑-४ 𑒦𑒰𑒑-५

भाग-६ भाग-७ भाग-८ भाग-९

मैथिली- भोजपुरी अकादमी, द्वारका, नइ दिल्ली सेमीनार

भाग-१ भाग-२ भाग-३ भाग-४ भाग-५

भाग-६

.

विदेह सम्मान: **सम्मान-सूची** (समानान्तर साहित्य अकादेमी, समानान्तर ललित कला अकादेमी आ समानान्तर संगीत-नाटक अकादेमी सम्मान पुरस्कार नामसँ प्रसिद्ध)

.

मैथिलीक वर्तनी

१

मैथिलीक वर्तनी- विदेह मैथिली मानक भाषा आ मैथिली भाषा सम्पादन पाठ्यक्रम

भाषापाक

२

मैथिलीक वर्तनीमे पर्याप्त विविधता अछि मुदा प्रश्नपत्र देखला उत्तर एकर वर्तनी सूत्र भमअ७००१सँ प्रेरित बुझाइत अछि, से एकर एकरा एक उदाहरणे उनटा-पुनटा दियौ, तखन यएह पर्याप्त अछि यूपीएससी क मैथिली (कम्पलसरी) पेपर लेल सेहो इ पर्याप्त अछि, से जे विद्यार्थी मैथिली (कम्पलसरी) पेपर लेने छथि से एकर एकटा आर क्वास्ट-रीडिंग रीसर-उदाहरणे करथि।

सन्दर्भ सूत्र **भमअ७-००१**

अपन मंतव्य editorial.staff.videha@gmail.com पर पठाउ।

વ઼દિહ શસ઼ુ, વાઊ શ્રા ૡશીન ઉત્સવ

વ઼ દિ હ વ઼દિહ વ઼દિહ઼ા વિદેહ હ઼ાનપ઼ીવ઼દિહ઼ાયોનિ વ઼દિહ પ્રથમ મૈથિલી પાક્ષિક ઈ પત્રિક઼ા વ઼દિહ઼ા ઈસ઼ાન માનિહિલિ ઢોનાનાગિહ઼ાઊય ેઝુોનાઊ વ઼દિહ પ્રથમ મૈથિલી પાક્ષિક ઈ પત્રિક઼ા નવ઼ અંક દેખ઼વાક ઊઊ પ઼ૢ ષ્ઠ સ઼ઝકેં નસ્વિેશ કઍ દેખ઼ુ શ્રઊીયસ ેઽેસહ નહે પાગેસ ઙોન વ઼ીનિગ નો સ઼િસ઼ોઙ વ઼ઽયહ઼શ્ર

[ષાનયહ ઙોન છહિઉદેન ઙતિનાતુે (નિયઊદનિગ શ્રદી-વ઼સ઼ાઊ & ષગિન ઙાનગુાગ) ેઊાનિગ નો મનિહિઉ્ મનિહિઉિ]()

હ઼ાનપસ઼઼ઃવ઼ીક઼સ઼ગીગઊેયોમ્

વ઼દિહ઼ા શ્રનયહવ઼િ ાઙ માનિહિલિ છહિઉદેન ઙ઼તિનાતુે વ઼દિહ મૈથિલી શસ઼ુ, વાઊ શ્રા ૡશીન સાહિત્યિક શ્રાત્કાઙવ઼ (પૂનાઋનઃ શ્રવ઼્યવસાયિક ઉદ્દેશ્ય઼ શ્રા માત્ન એકેઙમકિ પ્રયોગ ઊઊ) સઝ પોથી પ઼ોઙીએશ્ઠ ઙાઉનઊોઙ ઊઊ ક્રમાનુસાન નીચાઁક ઊકિ સઝપન ઉપઊવ્ધ શ્રછિ શ્રઊઊ નહે વ઼ીક઼સ ાે ાવ઼ાઊિવઊ ઙોન પદઙ દીનઊોદ ાન નહે ેસપેયનવ઼ િઊનિકસ વેઊી

ઋછએઙ્થ ઝહશ્રષહશ્ર ષશ્રાઋઘશ્રમ

ઋછએઙ્થ (માનિહિલિ-એનગઊિસહ-હિનિદ છોનવ઼ેનસાનીનિસ)

પં ઊક્ષ્મીપનિ સિંહિ (સૌળન્ય નમાનન્દ હ઼ા "નમાઋ")

હિનિદી-મૈથિલી-શક્ષિક

મૈથિલી-હિનિદી વ઼ાનાઊપ (૩ ઘાઋટા)

મૈથિલી (મૈથિલી સંકેન ઝાષા સહિન- મૈથિલીમે પહિઊ વેન)

હ઼ાનપસ઼઼ઃીયોતુવેયોમ્૦વ઼દિહો_ઝુોનાઊ

હ઼ાનપસ઼઼ઃયોતુવ્થેવુછ-ઊનષસ઼ટ

હ઼ાનપસ઼઼ઃનયેનત઼નયિનિ્વસ-૨૦૨૧પહ૫

વ઼દિહ મૈથિલી શસ઼ુ ઉત્સવ઼

𑒏𑒟𑒰 𑒥𑒾𑒠𑓂𑒡 𑒮𑒱𑒠𑓂𑒡 𑒧𑒹𑒯𑒟𑒣𑒰 (𑒥𑒰𑒪 𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨 𑒏𑒹𑒢𑓂𑒠𑓂𑒩𑒱𑒞) 𑒧𑒹𑒯𑒟𑒧𑒹 𑒦𑒹𑒪 𑓘𑓒 𑒧 𑒮𑒑𑒩 𑒩𑒰𑒞𑒱 𑒠𑒲𑒣 𑒖𑒩𑒨𑒧𑒹 𑒣𑒚𑒱𑒞 𑒏𑒟𑒰 𑒮𑒦𑒏 𑒮𑓀𑒏𑒪𑒢

𑒏𑒟𑒰 𑒥𑒾𑒠𑓂𑒡 𑒮𑒱𑒠𑓂𑒡 𑒧𑒹𑒯𑒟𑒣𑒰

𑒢𑒹𑒢𑒰 𑒦𑒳𑒙𑒏𑒰𑒏𑒹𑒿 𑒩𑒰𑒞𑒱𑒧𑒹 𑒮𑒳𑒢𑒹𑒥𑒰 𑒪𑒹𑒪 𑒏𑒱𑒕𑒳 𑒪𑒼𑒏𑒏𑒟𑒰

𑒦𑒼𑒪𑒰 𑒪𑒰𑒪 𑒠𑒰𑒮 (𑒂𑒩𑓂𑒏𑒰𑒃𑒫 𑒛ॉ𑒙 𑒏ॉ𑒧)

𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒮𑒳𑒥𑒼𑒡 𑒫𑓂𑒨𑒰𑒏𑒩𑒝

𑒛ॉ. 𑒩𑒧𑒰𑒢𑒢𑓂𑒠 𑒗𑒰 '𑒩𑒧𑒝' (𑒮𑒾𑒖𑒢𑓂𑒨- 𑒩𑒧𑒰𑒢𑒢𑓂𑒠 𑒗𑒰 "𑒩𑒧𑒝")

𑒩𑒰𑒖𑒴 𑒂 𑒙𑒰𑒏𑒰𑒏 𑒑𑒰𑒕 (𑒁𑒢𑒳𑒫𑒰𑒠)

𑒨𑒼𑒑𑒹𑒢𑓂𑒠𑓂𑒩 𑒣𑒰𑒚𑒏 "𑒫𑒱𑒨𑒼𑒑𑒲" (𑒮𑒾𑒖𑒢𑓂𑒨- 𑒨𑒼𑒑𑒹𑒢𑓂𑒠𑓂𑒩 𑒣𑒰𑒚𑒏 "𑒫𑒱𑒨𑒼𑒑𑒲")

𑒫𑒱𑒖𑓂𑒘𑒰𑒢𑒏 𑒥𑒰𑒞𑒏𑒯𑒲

𑒫𑒱𑒖𑓂𑒘𑒰𑒢𑒏 𑒥𑒰𑒞𑒏𑒯𑒲 𑒦𑒰𑒑-𑓒

𑒢𑒩𑒏 𑒫𑒱𑒖𑒨 (𑒮𑒧𑓂𑒣𑒴𑒩𑓂𑒝)

𑒢𑒩𑒏 𑒫𑒱𑒖𑒨 (𑒮𑓀𑒬𑒼𑒡𑒱𑒞)

𑒯𑒧𑒩 𑒑𑒰𑒧 (𑒥𑒰𑒪 𑒅𑒣𑒢𑓂𑒨𑒰𑒮)

𑒣𑒱𑒩𑒰𑒧𑒱𑒛𑒏 𑒠𑒹𑒬𑒧𑒹

𑒩𑒼𑒥𑒼𑒙 (𑒁𑒢𑒴𑒠𑒱𑒞 𑒮𑒰𑒃𑓀𑒮-𑒤𑒱𑒏𑓂𑒬𑒢 𑒢𑒰𑒙𑒏)

𑒩𑒰𑒧𑒪𑒼𑒔𑒢 𑒚𑒰𑒏𑒳𑒩 (𑒮𑒾𑒖𑒢𑓂𑒨- 𑒩𑒰𑒧𑒪𑒼𑒔𑒢 𑒚𑒰𑒏𑒳𑒩)

𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒪𑒼𑒏𑒏𑒟𑒰

𑒏𑒲𑒩𑓂𑒞𑒱𑒢𑒰𑒟 𑒗𑒰 (𑒮𑒾𑒖𑒢𑓂𑒨- 𑒏𑒲𑒩𑓂𑒞𑒱𑒢𑒰𑒟 𑒗𑒰)

𑒏𑒳𑒩𑒪𑓁 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒦𑒰𑒫𑒰𑒢𑒳𑒫𑒰𑒠

𑒖𑒑𑒠𑒲𑒬 𑒔𑒢𑓂𑒠𑓂𑒩 𑒚𑒰𑒏𑒳𑒩 "𑒁𑒢𑒱𑒪" (𑒮𑒾𑒖𑒢𑓂𑒨- 𑒖𑒑𑒠𑒲𑒬 𑒔𑒢𑓂𑒠𑓂𑒩 𑒚𑒰𑒏𑒳𑒩 "𑒁𑒢𑒱𑒪")

𑒥𑒰𑒪 𑒏𑒫𑒱𑒞𑒰

𑒧𑒳𑒢𑓂𑒢𑒰𑒖𑒲

𑒞𑒲𑒢 𑒙𑒰 𑒥𑒰𑒪 𑒢𑒰𑒙𑒏 (𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒥𑒰𑒪 𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨)

𑒤𑒳𑒩𑒪𑒳𑒔𑓂𑒔𑒲 (𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒥𑒰𑒪 𑒏𑒫𑒱𑒞𑒰- 𑒥𑒰𑒪 𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨)

𑒠𑒹𑒫𑒰𑓀𑒬𑒳 𑒫𑒞𑓂𑒮

નાગાશા -મૈથિલિ વાલ યત્રિશૃંખલા (કૌમિક્સ)

ળગદાનન્દ ઙ્ઞા "મનુ" (સૌળન્ય- ળગદાનન્દ ઙ્ઞા "મનુ")

<u>યોનહા (વાલ ઉપન્યાસ)</u>

ળગદીશ પ્રસાદ મણ્ડલ

ગોગાન (વાલ પ્રેમ્ક વહિની કથા સંગ્રહ)

નૈ યાઙૈર (વાલ ઉપન્યાસ)

નન્દ કુમાર મિશ્ર 'નન્દ' (સૌળન્ય- નન્દ કુમાર મિશ્ર 'નન્દ')

સ્વન્ગ્ણ કમલ (વાલ ઉપન્યાસ)

વૃષેશ યન્દ્ર લાલ (સૌળન્ય- વૃષેશ યન્દ્ર લાલ)

ઢોલક (વાલ કવિતા સંગ્રહ)

સુળીત કુમાર ઙ્ઞા (સૌળન્ય- સુળીત કુમાર ઙ્ઞા)

કોરલિ ઘૂમિ આઉ (વાલ લઘુ-વહિની કથા સંગ્રહ)

ડૉ શશધિર કુમર

ઉડ઼િ નૈ સકી પર યઢ઼િ છી હમ (ભાગ ૧-૨) (પૃ ૧૦૫૪-૧૦૮૫)

ખિસ્સા આણ્ટાર્કટિકા કેર (પૃ ૧૦૫૪-૧૦૮૫)

વાલ કવિતા (પૃ ૮૮૩-૧૨૧૫)

વાલ કવિતા (પૃ ૧૦૦૪-૧૧૭૩)

સયિત્ર વાલ કવિતા (પૃ ૭૪૭-૮૩૪)

સયિત્ર વાલ કવિતા (પૃ ૧૪૬૮-૧૮૫૧)

ડૉ શશધિર કુમર આ સુપ્રિયા વેવી કુમારી

જૂકમ્પ (પૃ ૬૩૮-૬૭૪)

કનકમણિ દીક્ષિત (મૂલ નેપાલીસઁ મૈથિલિ અનુવાદ રૂપા ધીરૂ આ ધીરેન્દ્ર પ્રેમર્ષિ, વાલ સાહિત્ય) (સૌળન્ય- ધીરેન્દ્ર પ્રેમર્ષિ)

ભાગલ વેઙક દેશ-જ્ઞરમણ

આમિતા સહિ (સૌળન્ય- નયિકેતા)

શિશુ ગીત ખેલ

𑒏𑒪𑓂𑒣𑒢𑒰 𑒗𑒰 (𑒮𑒾𑒖𑒢𑓂𑒨- 𑒏𑒪𑓂𑒣𑒢𑒰 𑒗𑒰)
𑒢𑒬𑒰𑒧𑒳𑒏𑓂𑒞𑒱 𑒯𑒱𑒞𑒱 𑒑𑒰𑒥𑒲 𑒑𑒲𑒞
𑒢𑒢𑒱𑒨𑒰𑒿
𑒧𑒳𑒢𑓂𑒢𑒲 𑒏𑒰𑒧𑒞 (𑒮𑒾𑒖𑒢𑓂𑒨- 𑒧𑒳𑒢𑓂𑒢𑒲 𑒏𑒰𑒧𑒞)
𑒔𑒳𑒏𑓂𑒏𑒰 (𑒥𑒰𑒪 𑒏𑒟𑒰 𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯)
𑒣𑓂𑒩𑒲𑒞𑒱 𑒚𑒰𑒏𑒳𑒩
𑒑𑒼𑒢𑒴 𑒗𑒰 𑒂 𑒂𑒢 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒔𑒱𑒞𑓂𑒩𑒏𑒟𑒰 -𑒣𑒯𑒱𑒪 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒔𑒱𑒞𑓂𑒩𑒏𑒟𑒰 (𑒥𑒰𑒪 𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨)
𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒔𑒱𑒞𑓂𑒩𑒏𑒟𑒰 (𑒥𑒰𑒪 𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨)
𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰𑒏 𑒪𑒼𑒏𑒠𑒹𑒫𑒞𑒰 (𑒥𑒰𑒪 𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨)
𑒫𑒱𑒠𑓂𑒨𑒰𑒣𑒞𑒱𑒏 𑒣𑒳𑒩𑒳𑒭 𑒣𑒩𑒲𑒏𑓂𑒭𑒰 (𑒥𑒰𑒪 𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨)
𑒦𑒹𑒮 (𑒁𑒢𑒳𑒫𑒰𑒠- 𑒥𑒰𑒪 𑒔𑒱𑒞𑓂𑒩𑒏𑒟𑒰)
𑒋 𑒥𑒲 𑒮𑒲 𑒛𑒲- 𑒣𑓂𑒩𑒏◌𑒵𑒞𑒱 𑒁𑒏𑓂𑒭𑒩 𑒣𑒼𑒟𑒲 (𑒁𑒢𑒳𑒫𑒰𑒠- 𑒥𑒰𑒪 𑒔𑒱𑒞𑓂𑒩𑒏𑒟𑒰)
𑒮𑒖𑒰 𑒣𑓂𑒨𑒰𑒩𑒞 𑒁𑒓𑒱 (𑒁𑒢𑒳𑒫𑒰𑒠- 𑒥𑒰𑒪 𑒔𑒱𑒞𑓂𑒩𑒏𑒟𑒰)
𑒥𑒼 𑒧𑓂𑒨𑒰𑒅 𑒥𑒰𑒯 (𑒁𑒢𑒳𑒫𑒰𑒠- 𑒥𑒰𑒪 𑒔𑒱𑒞𑓂𑒩𑒏𑒟𑒰)
𑓑𑓕 𑒮𑒖𑒰 (𑒁𑒢𑒳𑒫𑒰𑒠- 𑒥𑒰𑒪 𑒔𑒱𑒞𑓂𑒩𑒏𑒟𑒰)
(𑓐𑓖) 𑒓𑒼𑒙 𑒂 𑒣𑒻𑒒 (𑒁𑒢𑒳𑒫𑒰𑒠- 𑒥𑒰𑒪 𑒔𑒱𑒞𑓂𑒩𑒏𑒟𑒰)
(𑓐𑓗) 𑒧𑒰𑒪-𑒖𑒰𑒪 𑒂 𑒖𑒰𑒢𑒫𑒩 𑒠𑒱𑒮𑒱 𑒠𑒹𑒐𑒴 (𑒁𑒢𑒳𑒫𑒰𑒠- 𑒥𑒰𑒪 𑒔𑒱𑒞𑓂𑒩𑒏𑒟𑒰)
(𑓑𑓗) 𑒯𑒧𑒩 𑒣𑒩𑒱𑒫𑒰𑒩 (𑒁𑒢𑒳𑒫𑒰𑒠- 𑒥𑒰𑒪 𑒔𑒱𑒞𑓂𑒩𑒏𑒟𑒰)
𑒖𑒰𑒢𑒫𑒩 (𑒁𑒢𑒳𑒫𑒰𑒠- 𑒥𑒰𑒪 𑒔𑒱𑒞𑓂𑒩𑒏𑒟𑒰)
𑒣𑒼𑒟𑒲 𑓑𑓓: 𑓑𑓒𑓓 (𑒁𑒢𑒳𑒫𑒰𑒠- 𑒥𑒰𑒪 𑒔𑒱𑒞𑓂𑒩𑒏𑒟𑒰)
𑒥𑒰𑒪𑒏 𑒁𑒫𑒰𑒖 (𑒁𑒢𑒳𑒫𑒰𑒠- 𑒥𑒰𑒪 𑒔𑒱𑒞𑓂𑒩𑒏𑒟𑒰)
𑒢𑒲𑒞𑒴 𑒏𑒳𑒧𑒰𑒩𑒲
𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒔𑒱𑒞𑓂𑒩𑒏𑒟𑒰 (𑒥𑒰𑒪 𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨)
𑒢𑒲𑒞𑒰 𑒗𑒰 (𑒮𑒾𑒖𑒢𑓂𑒨- 𑒢𑒲𑒞𑒰 𑒗𑒰)
𑒥𑒪𑒱𑒩 𑒧𑒾𑒮𑒲 (𑒥𑒰𑒪 𑒪𑒒𑒳𑒏𑒟𑒰 𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯)

𑒏𑒰𑒧𑒱𑒢𑒲 𑒔𑒾𑒡𑒩𑒲 (𑒁𑒢𑒴𑒠𑒱𑒞 𑒮𑒔𑒱𑒞𑓂𑒩 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒥𑒰𑒪 𑒏𑒟𑒰)
𑒯𑒧𑒩 𑒥𑒰𑒪-𑒫𑒰𑒛𑓃𑒲
𑒂𑒩𑓂𑒨𑒰 𑒏◌ॉ𑒏𑒣𑒱𑒙 𑒧𑒹
𑒠𑒲𑒣𑒰 𑒏𑒩𑓂𑒧𑒰𑒏𑒩- 𑒮𑒯𑒲 𑒮𑓀𑒞𑒳𑒪𑒢 𑒧𑒹
𑒖𑓀𑒑𑒪 𑒧𑒹 𑒁𑒯𑒰𑒿𑒏 𑒮𑓂𑒫𑒰𑒑𑒞 𑒁𑒕𑒱
𑒫𑓂𑒯𑒹𑒪 𑒕𑒟𑒱 𑒂𑒏𑒰𑒬 𑒧𑒹
𑒖𑒻𑒨𑒰 𑒏𑒹 𑒧𑒳𑒮𑓂𑒏𑒰𑒢 𑒏𑒹 𑒔𑒼𑒩𑒾𑒪𑒏
𑒥𑒲𑒖 𑒮𑓀𑒔𑒨𑒏
𑒁𑒔𑓀𑒦𑒱𑒞 𑒏𑒩𑒨 "𑒮𑓂𑒏𑒳𑒥𑒲𑒢𑒰𑒨𑒲"
𑒬𑒾𑒔𑒰𑒪𑒨𑒏 𑒣𑓂𑒩𑒮𑒱𑒮𑒰
𑒪𑒰𑒪 𑒥𑒩𑒮𑒰𑒞𑒲
𑒑𑒳𑒪𑓂𑒪𑒲𑒏 𑒖𑒰𑒠𑒳𑒃 𑒣𑒹𑒙𑒲
𑒮𑒧𑒲𑒩𑒰𑒏 𑒫𑒏𑒱𑒛 𑒖𑒼𑒪𑒢
𑒫𑒱𑒫𑒰𑒯 𑒧𑒹 𑒖𑒰𑒃 𑒕𑒲

𑒣𑓂𑒩𑒱𑒨𑓀𑒏𑒰 𑒗𑒰 (𑒁𑒢𑒴𑒠𑒱𑒞 𑒮𑒔𑒱𑒞𑓂𑒩 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒥𑒰𑒪 𑒏𑒟𑒰)

𑒯𑒧𑒩 𑒧𑒰𑒿𑒕! 𑒑𑒹 𑒯𑒧𑒩 𑒧𑒰𑒿𑒕!

𑒩𑒬𑓂𑒧𑒱 𑒣𑓂𑒩𑒱𑒨𑒰 (𑒁𑒢𑒴𑒠𑒱𑒞 𑒮𑒔𑒱𑒞𑓂𑒩 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒥𑒰𑒪 𑒏𑒟𑒰)

𑒏𑒻𑒨𑒼 𑒮𑒏𑒻 𑒕𑒲, 𑒢𑒯𑒱𑒨𑒼 𑒏𑓄 𑒮𑒏𑒻 𑒕𑒲

𑒮𑒳𑒢𑒲𑒞𑒰 𑒚𑒰𑒏𑒳𑒩 (𑒁𑒢𑒴𑒠𑒱𑒞 𑒮𑒔𑒱𑒞𑓂𑒩 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒥𑒰𑒪 𑒏𑒟𑒰)

𑒥𑒰𑒧𑓂𑒙𑒲 𑒂 𑒥𑒥𑒪𑒲

𑒢𑒲𑒪𑒱𑒧𑒰 𑒔𑒾𑒡𑒩𑒲 (𑒁𑒢𑒴𑒠𑒱𑒞 𑒮𑒔𑒱𑒞𑓂𑒩 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒥𑒰𑒪 𑒏𑒟𑒰)

𑒯𑒧𑒩 𑒮𑒥𑒮𑒿 𑒢𑒲𑒏 𑒮𑓀𑒑𑒲

𑒮𑓂𑒫𑒰𑒮𑓂𑒞𑒱𑒏𑒰 𑒚𑒰𑒏𑒳𑒩 (𑒁𑒢𑒴𑒠𑒱𑒞 𑒮𑒔𑒱𑒞𑓂𑒩 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒥𑒰𑒪 𑒏𑒟𑒰)

𑒑𑒣𑓂𑒣𑒴 𑒥𑒳𑒞𑒹 𑒢𑒰𑒔𑒪 𑒢𑒻 𑒯𑒼𑒃 𑒕𑒻

𑒞𑒴𑒪𑒱𑒏𑒰 (𑒁𑒢𑒴𑒠𑒱𑒞 𑒮𑒔𑒱𑒞𑓂𑒩 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒥𑒰𑒪 𑒏𑒟𑒰)

𑒯𑒧𑒩𑒰 𑒍 𑒔𑒰𑒯𑒱!

𑒧𑒡𑒴𑒪𑒱𑒏𑒰 𑒧𑒱𑒬𑓂𑒩 (𑒁𑒢𑒴𑒠𑒱𑒞 𑒮𑒔𑒱𑒞𑓂𑒩 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒥𑒰𑒪 𑒏𑒟𑒰)

𑒍𑒒𑒰𑒩𑒪 𑒦𑒲𑒧𑒰

𑒪𑒏𑓂𑒭𑓂𑒧𑒲 𑒚𑒰𑒏𑒳𑒩

𑒖𑒰𑒢𑒫𑒩 𑒮𑒦 𑒮𑓀𑒑𑒹 𑒦𑒻𑒿𑒙-𑒒𑒰𑒿𑒙

𑒣𑒴𑒢𑒧 𑒧𑒝𑓂𑒛𑒪

𑒮𑒳𑒞𑒻 𑒏𑒰𑒪𑒏 𑒐𑒱𑒮𑓂𑒮𑒰

𑒑𑒖𑒹𑒢𑓂𑒠𑓂𑒩 𑒚𑒰𑒏𑒳𑒩
𑒥𑒰𑒪 𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨 (𑒧𑒴𑒪)- 𑒑𑒖𑒹𑒢𑓂𑒠𑓂𑒩 𑒚𑒰𑒏𑒳𑒩
𑒥𑒰𑒪 𑒧𑒝𑓂𑒛𑒪𑒲 𑒏𑒱𑒬𑒼𑒩 𑒖𑒑𑒞 (𑒥𑒰𑒪 𑒢𑒰𑒙𑒏, 𑒪𑒒𑒳𑒏𑒟𑒰, 𑒏𑒫𑒱𑒞𑒰 𑒂𑒠𑒱)
𑒛𑓃𑒰𑒩𑒢 𑒧𑒞𑒱𑒯𑒫𑒱𑒏𑒮𑒯𑒰𑒩 𑒭𑒔𑒩𑒰𑒣𑒱𑒞
𑒖𑒪𑒼𑒠𑒲𑒣 (𑒥𑒰𑒪-𑒢𑒰𑒙𑒏 𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯)
𑒁𑒏𑓂𑒭𑒩𑒧𑒳𑒭𑓂𑒙𑒱𑒏𑒰 (𑒥𑒰𑒪-𑒪𑒒𑒳𑒏𑒟𑒰 𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯)
𑒥𑒰𑒅𑒏 𑒥𑒛𑒾𑒢𑒰 (𑒥𑒰𑒪-𑒣𑒠𑓂𑒨 𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯)
𑒦𑒛𑓃 𑒖𑒰𑒋𑒥 𑒕𑒴(𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲𑒏 २०१२ 𑒧𑒹 𑒣𑓂𑒩𑒏𑒰𑒬𑒱𑒞 𑒣𑒯𑒱𑒪 𑒏𑓂𑒪𑒰𑒃𑒧𑒹𑒙-𑒤𑒱𑒏𑓂𑒬𑒢 𑒣𑒩 𑒧𑒰𑒞𑒱𑒯𑒫𑒱'𑒮𑒱 𑒛𑒢𑒱𑒮𑒞 𑒔𑒪𑒧𑒱𑒞𑒹-𑒛𑒨𑒱𑒞𑒰𑒢𑒱 𑒣𑒪𑒰𑒨 𑒢𑒑𑒱𑒢𑒱𑒰𑒪𑒨 𑒣𑒳𑒫𑒪𑒮𑒱𑒯𑒹𑒠 𑒢𑒱 २०१२)
𑒏𑒧𑒪𑒰𑒏 𑒦𑒰𑒑𑒞𑒰
𑒞𑒩𑒯𑒩𑒰𑒧𑒱 𑒣𑒩𑒲𑒪𑒏

𑒥𑒹𑒮𑒲 𑒕𑒳𑒙𑓂𑒙𑒲 𑒏𑒧 𑒃𑒮𑒏𑒴𑒪
𑒥𑒛𑓃𑒠 𑒏𑒞𑒻𑒋 𑒠𑒰𑒅𑒩 𑒢𑒹 𑒨𑒾
𑒥𑒰𑒪 𑒑𑒖𑒪
𑒁𑒢𑒱𑒬𑒱 𑒪𑒰𑒃𑒩

𑒥𑒰𑒪 𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨 (𑒁𑒢𑒳𑒫𑒰𑒠- 𑒠𑓂𑒫𑒱𑒦𑒰𑒭𑒱𑒏- 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲-𑒁𑓀𑒑𑓂𑒩𑒹𑒖𑒲)- 𑒑𑒖𑒹𑒢𑓂𑒠𑓂𑒩 𑒚𑒰𑒏𑒳𑒩

𑒧𑒮𑒰𑒃 𑒏𑒹𑒩 𑒣𑒩𑒱𑒫𑒱𑒢𑓂𑒞𑒢𑒏𑒰𑒩𑒲 𑒪𑒹𑒐𑒱𑒏𑒰

𑒮𑒳𑒢𑒴

𑒒𑒩 𑒮𑒖𑒰

𑒋𑒏𑒙𑒰 𑒢𑒲𑒏 𑒠𑒱𑒢

𑒔𑒪 𑒯𑒧 𑒃𑒿 𑒚𑒲𑒏 𑒕𑒲 𑒢𑒹!

𑒏𑒲 𑒁𑒯𑒰𑒿 𑒌 𑒔𑒱𑒛𑓃𑒻 𑒮𑒖𑒏𑒹𑒿 𑒠𑒹𑒐𑒢𑒹 𑒕𑒲?

𑒙𑒼𑒮𑓂𑒙

𑒥𑒛𑓃𑒲𑒙𑒰! 𑒏𑒢𑒱𑒨𑒱𑒙𑒰!

𑒋𑒞ऽ 𑒯𑒧 𑒮𑒖 𑒩𑒯𑒻 𑒕𑒲

𑒖𑒰𑒑𑒞𑒼𑒪𑓂𑒪𑒏 𑒥𑒰𑒪𑒏𑒳𑒧𑒰𑒩𑒲

𑒖𑒰𑒑𑒞𑒼𑒪𑓂𑒪𑒏 𑒥𑒰𑒪𑒏𑒳𑒧𑒰𑒩𑒲 (𑒥𑒱𑒢𑒳 𑒬𑒥𑓂𑒠𑒏)

𑒥𑒳𑒗𑒼

𑒏𑒔-𑒏𑒔 𑒏𑒔𑒰𑒏

𑒔𑒳𑒢𑓂𑒢𑒴-𑒧𑒳𑒢𑓂𑒢𑒴𑒏 𑒥𑒯𑒱𑒢𑒰𑒃

𑒪𑒹𑒢𑒰 𑒖𑒹 𑒥𑒻𑒪𑒢𑒮𑒿 𑒛𑒹𑒩𑒰𑒃𑒞 𑒕𑒪

𑒁𑒠𑓂𑒦𑒳𑒞 𑒁𑒫𑒱𑒢𑒰𑒬𑒲 𑒁𑓀𑒏-𑒬𑒵𑓀𑒐𑒪𑒰

𑒯𑒰𑒞𑒴

𑒁𑒣𑓂𑒣𑒢 𑒢𑒻, 𑒁𑒣𑓂𑒣𑒢 𑒢𑒻!

𑒖𑒢𑓂𑒧𑒠𑒱𑒢𑒏 𑒅𑒞𑓂𑒮𑒫 𑒥𑒼𑒪

𑒧𑒼𑒙 𑒑𑒰𑒪𑒰 𑒣𑒰𑒞𑒩-𑒠𑒳𑒥𑓂𑒥𑒛𑓃 𑒏𑒳𑒏𑒳𑒛𑓃

𑒥𑒔𑒱𑒨𑒰 𑒖𑒹 𑒁𑒣𑒢 𑒯𑒿𑒮𑒲 𑒢𑒻 𑒩𑒼𑒏𑒱 𑒮𑒏𑒻𑒞 𑒕𑒟𑒱

𑒁𑓀𑒑𑓂𑒩𑒹𑒖𑒲

𑒯𑒧 𑒮𑒴𑓀𑒒𑒱 𑒮𑒏𑒻 𑒕𑒲

𑒕𑒼𑒙 𑒥𑒰𑒪-𑒙𑒳𑒯𑒙𑒳𑒯 𑒛𑒼𑒑𑒲

𑒏𑒰𑒞𑒴 𑒢𑒲𑒏, 𑒥𑒼𑒞𑒴 𑒢𑒲𑒏

𑒃 𑒮𑒢𑓂𑒢𑒰𑒙𑒰 𑒥𑒱𑒪𑒰𑒛𑓃𑒱𑒏 𑒠𑒼𑒭 𑒁𑒕𑒱!

𑒔𑒼𑒩𑒰 𑒁𑒰𑒧!

𑒯𑒧𑒩 𑒙𑒼𑒪𑒏 𑒥𑒰𑒙

𑒖𑒐𑒢 𑒩𑒳𑒏𑒛𑒴 𑒮𑓂𑒏𑒴𑒪 𑒑𑒹𑒪

𑒧𑒰𑒕𑒲 𑒮𑓂𑒙𑒹𑒩 𑒁𑒰𑒅 𑒙𑒰𑒙𑒰!

𑒁𑒧𑒰𑒨𑒲𑒏 𑒖𑒳𑒪𑒧 𑒧𑒬𑒲𑒢 𑒮𑒢

𑒙𑒑𑒱 𑒙𑒼𑒑

𑒣𑒰𑒅-𑒧𑓂𑒨𑓃𑒰𑒆-𑒫𑓃𑒰𑒯

𑒏𑒳𑒏𑒳𑒛𑓃𑒏 𑒋𑒏𑒙𑒰 𑒠𑒱𑒢

હમના નીક લગૈ઼ઇ

ગીતાક નવ઼-સ્કૂલમે પહિલ દિન

કની હઁસયિ઼ૌ ને!

લાલ વનસાતી

જૂત-પ્રેતક નાટ્યશાલા

શ્રાઉ પઇન ગાની

કતડ શ્રછિ ૈ શ્રંક પ?

વ઼દિહ મૈથિલી-શ્રંગ્રેજી ટૉકિંગ નીડ-શ્રલાઉડ ઑડિયો વુક

(મસાઈ કેન પનવિત્તનકાની નેવેકા)

(યલ હમ નઁ ડીક છી ને!)

(એકટા નીક દિન)

(ઘન સજા)

(કી શ્રહાઁ એ યડ઼િ સજાકેં દેખને છી?)

ગજેન્દ્ન ઠાકુન (સમ્પાદન)

વ઼દિહ મૈથિલી શ઼િશુ ઉત્સવ઼ [વ઼દિહ સદેહ ૮]

વ઼દિહ: સદેહ ૮ તત્રિકા

ગજેન્દ્ન ઠાકુન, નાગેન્દ્ન કુમાન ઝા શ્રા પઞ્જીકાન વ઼દ્યાનન્દ ઝા (સમ્પાદન)

એનાગલસિંહ-માનિહિલ છોમપુનેન ચયિનીનાનય઼

ડૉ કમલ ચૌધની (સૌજન્ય઼- કમલ ચૌધની)

<u>મૈથિલીક વ઼ેશ-જૂષા-પ્નસાધન સમ્વન્ધી શવ્દાવ઼લી ૨૦૦૮</u>

ડૉ ય઼ોગાનન્દ ઝા (સૌજન્ય઼- ય઼ોગાનન્દ ઝા)

<u>મૈથિલીક પાનમ્પનિક જાતીય઼ વ્ય઼વ઼સાય઼ક શવ્દાવ઼લી ૨૦૦૮</u>

૭ॅ ૭૭િ઼ા દ્દા (સૌળ્ન્યૃ- ૭૭િ઼ા દ્દા)

<u>મૈથિલિક ગોળન સમ્વન્ધી શવ્દાવલિ ૨૦૧૧</u>

ગોવિંદ દ્દા ((ર્ઘાHIછ્ઝ ષિ઼ શ્રાન્કાર્વ))

માિ઼હિવિ-પ્નાગાલિસિહ યચિિ઼ાિનાય

નામદેવ દ્દા (સૌળ્ન્યૃ- શંકાદેવ દ્દા)

મૈથિલિ શવ્દ સંચય

કષ્ઠુ મૈથિલિ પોથી ડાઉનલોડ સાર્ટ (ઓપન સોર્સ)
<u>વ઼િદેહ માિ઼હિર્વિ ગોકસે હુન્નાઉસ્ વ઼િદી શ્રાચહવિ</u>

વઽિ઼સાન નર્ણાકન

શ્રોડઽ IIIપાઉ'સે -સ્તુસિ઼ાકાઉાયા

પોથીક લિંક

ર્ઘાIIIછ્ઝ-શ્રષર (સોનચહ કેચીનદ માિ઼હિવિ)

હિસિ઼ોનચ ાેડ IIIાવ઼યા-IIIયાયા િનિ માિ઼હિવિ

ષ઼ુદેસિ િનિ હ્ાનિસિમ ાનદ જુદદસિમ િનિ માિ઼હિવિ

માિ઼હિવિ િનિ િ઼હે શ્રગોાેડ વ઼િદિયાપાિ઼િ

છુલ઼ુનાઉ હેનાિ઼ાગોાેડ માિ઼હિવિ

માિ઼હિવિુ નદેન િ઼હે પ્યાનનાિ઼ાસ

થેમપલ ષુનવેય શ્રુનોળેચિ઼ શ્રષર- પ્નાગાલિસિહ શ્રા હિનિદિ

मैथिली साहित्य संस्थान

दर्शनीय मिथिला (मैथिली साहित्य संस्थान विकि)

मनोरंजन १ (मैथिली साहित्य संस्थान विकि)

मनोरंजन २ (मैथिली साहित्य संस्थान विकि)

मनोरंजन ३ (मैथिली साहित्य संस्थान विकि)

मनोरंजन ४ (मैथिली साहित्य संस्थान विकि)

मनोरंजन ५ (मैथिली साहित्य संस्थान विकि)
वृक्ष आरक्षेसी मैथिली

अनुपम डाक्यूमेंटेशन

संगीत बुक्स मैथिलीमे प्रकाशित

मैथिली ऑडियो बुक्स

विदेह ई-पत्रिका प्रकाशित मैथिलीक पुस्तक बुक्स (निःशुल्क मैथिली पुस्तक डाउनलोड- स्वस्थ राखि कि मैथिली)

पोथी डॉट कॉम

मिथिला-मैथिली सेवा संस्था ...

जानकी एफ़एम समाचार

आकाशवाणी दरभंगा यू ट्यूब चैनल

.

विदेह सम्मान: **सम्मान-सूची** (समानान्तर साहित्य अकादेमी, समानान्तर ललित कला अकादेमी आ समानान्तर संगीत-नाटक अकादेमी सम्मान पुरस्कार नामसँ विख्यात)

मैथिलीक वर्तनी

१

मैथिलीक वर्तनी- विदेह मैथिली मानक भाषा आ मैथिली भाषा सम्पादन पाठ्यक्रम

भाषापाक

२

मैथिलीक वर्तनीमे पर्याप्त विविधता अछि मुदा प्रश्नपत्र देखल उत्तर एकर वर्तनी २ग्ब्न भमश्ठ००१ सँ प्रेरित बुझाइत अछि, से एकर एकटा एक उदाहरणमे उनटा-पुनटा दियौ, ततबे धरि पर्याप्त अछि। यूपीएससी क मैथिली (कम्पलसरी) पेपर लल सेहो ई पर्याप्त अछि, से जे विद्यार्थी मैथिली (कम्पलसरी) पेपर लेने छथि से एकर एकटा आर आउट-लाइन दोसर-उदाहरणमे करथि।

२घाम्रओउ २ग्ब्न *भमश्ठ-००१*

थ्हेसे ाे पनिन्त-ोन-देमानद वौकस, सेनद युोर टुर्गेसि तो दतिोराविस्ताडड्वदिहाञामाविियोम् थहे ोजौकस ोड सोमे ोड तहेसे ाे ावाविवेवे डोर साव ोन घौगवे श्लाय [(य) श्लेर्ता थहाकुर, साविस्वदिहाञामाविियोम], सेनद युोर टुर्गेसि तो साविस्वदिहाञामाविियोम् थहे

ચોનતેનતસ ાનદ દોયુમેનતસ -પુવઠસિહેદ વય વ઼દિહ (સનિયે ૨૦૦૦) ૨૫૫ાાત ૨૨૨૯-૫૪૭૨ વ઼ડ઼યપહ્શ (સનિયે ૨૦૦૪) ાિ પેનોદિયિાઠઠય વેનિગ઼ા ચહેયકેદ ડોન ાયયેસસવિઠિતિય઼ સિસુસ઼ શ્રોપઠ ોતિહ દસિાવઠિતિસિ સહુઠદ નોત હાવ઼ે દડિડયિઠતય઼ ાયયેસસનિગ઼ા તહેસે ચોનતેનતસ઼ દોયુમેનતસ઼

વ઼દિહ સ્ત્રી કોના

વ઼ દિ હ વ઼દિહ વ઼દિહ વિદેહ હ્તતપ઼ોવ઼દિહ઼ચોનિ વ઼દિહ પ્નથમ મૈથિઠિ પાક્ષકિ ઈ પત્નકિા વ઼દિહ ૨સ઼ત માતિહઠિ ઢોનતનગિ઼હાઠય઼ ડોનનાઠ વ઼દિહ પ્નથમ મૈથિઠિ પાક્ષકિ ઈ પત્નકિા નવ અંક દેપ્પવાક ઠઠ પ઼ ષ઼ડ સનાકેં નસ્ક્રિનેશ કપ દેપ્પા શ્રઠીયસ ચેડનેસહ તહે પાગેસ ડોન વ઼ોનિગ઼ા નો સિસ઼ોડ વ઼ડયપહ્શ

[ષોનયહ ડોન શ્રોનકસ (નિયઠદનિગ઼ા શ્રુદો-વ઼સિાઠ & ષગિન ડાનગુાગ઼ે)](#)

[ચેઠાતનિગ઼ા તો મતિહઠિ઼ માતિહઠિ વય઼ ઢેમાઠ શ્રોનાતિનસ઼ શ્રનાતસિતસ](#)

હ્તતપસ઼:વોકસ઼ગ઼ોગ઼ઠ઼ચોમ઼

(પૂર્ણત: અવ્યવસાયકિ ઉદ્દેશ્ય આ માત્ર એકેડમકિ પ્રયોગ હેતુ) સભ પોથી પીડીએફ ડાઉનલોડ હેતુ ક્રમાનુસાર નીચાઁક લકિ સભપર ઉપલબ્ધ અછ। આ હેતુ તહે વૉકસ ાિ ાવ઼ાઠિવઠ ડોન પદડ દોનઠાદ ાત તહે ચેસપેયતવિ઼ે ઠનિકસ વેઠ઼ે

સપ્તપર્ણી (ગજેન્દ્ર ઠાકુર) ભાષાપાક-જેન ૮૩ મ સગર રાતિ દીપ જરયમે પઠતિ કથા સભક સંકલન

સપ્તપર્ણી

આમિષ સહિ (સૌમ્યા- નચકિતા)

શિશુ ગીત પદ્ય

શ્રીરામ સહિ (સૌમ્યા- નચકિતા)

પ્રેમ- એક કવિતા (અનૂદિત નાટક)

અરુન્ધતી દેવી (સૌજન્ય- રમાનન્દ ઝા "રમણ")

મિથિલાક વ઼િદુષી મહિલા

ડॉ કમલા ચૌધરી (સૌજન્ય- કમલા ચૌધરી)

મૈથિલીક વ઼ેશ-ભૂષા-પ્રસાધન સમ્બન્ધી શબ્દાવ઼લી ૨૦૦૮

સમય઼-સંકેત (કથા-સંગ્રહ) ૨૦૧૦

ડॉ લલિતા ઝા (સૌજન્ય- લલિતા ઝા)

મૈથિલીક ભોજન સમ્બન્ધી શબ્દાવ઼લી ૨૦૧૧

સુસ્મિતા પાઠક (સૌજન્ય- કેદાર કાનન)

પરિચિતિ (કવ઼િતા સંગ્રહ)

કનોજડ઼િ (કથા સંગ્રહ)

નન્દિની પાઠક (સૌજન્ય- કેદાર કાનન)

પાથરક શહર (કવ઼િતા સંગ્રહ)

પન્ના ઝા (સૌજન્ય- નરેન્દ્ર ઝા)

અનુભૂતિ (લઘુકથા સંગ્રહ)

કલ્પના ઝા (સૌજન્ય- કલ્પના ઝા)

ગોસાઉનિક ગીત

નશામુક્તિ હિત ગાવી ગીત

નિનિયાઁ

ય઼ાયાવ઼રી- શેફાલિકા વ઼ર્મા (હિન્દી અનુવાદ કલ્પના ઝા)

મુન્ની કામત (સૌજન્ય- મુન્ની કામત)

સુખલ મન તરસલ આઁખિ (પદ્ય઼ આ ગદ્ય઼)

સુખલ મન તરસલ આઁખિ (કવ઼િતા)

અંતતઃ (કવ઼િતા સંગ્રહ)

ચુક્કા (બાલ કથા સંગ્રહ)

નીતા ઝા (સૌજન્ય- નીતા ઝા)

બિલાર મૌસી (બાલ લઘુકથા સંગ્રહ)

𑒬𑒹𑒤𑒰𑒪𑒱𑒏𑒰 𑒫𑒩𑓂𑒧𑒰 (𑒮𑒾𑒖𑒢𑓂𑒨- 𑒬𑒹𑒤𑒰𑒪𑒱𑒏𑒰 𑒫𑒩𑓂𑒧𑒰)

𑒨𑒰𑒨𑒰𑒫𑒩𑒲 (𑒨𑒰𑒞𑓂𑒩𑒰𑒫𑒵𑒞𑓂𑒞𑒰𑒢𑓂𑒞)

𑒨𑒰𑒨𑒰𑒫𑒩𑒲 (𑒯𑒱𑒢𑓂𑒠𑒲 𑒁𑒢𑒳𑒫𑒰𑒠- 𑒏𑒪𑓂𑒣𑒢𑒰 𑒗𑒰)

𑒁𑒩𑓂𑒟𑒨𑒳𑒑 (𑒪𑒒𑒳𑒏𑒟𑒰 𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯)

𑒋𑒏𑒙𑒰 𑒂𑒏𑒰𑒮 (𑒪𑒒𑒳𑒏𑒟𑒰 𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯)

𑒦𑒰𑒫𑒰𑓀𑒖𑒪𑒱 (𑒑𑒠𑓂𑒨 𑒑𑒲𑒞)

𑒏𑒱𑒮𑓂𑒞-𑒏𑒱𑒮𑓂𑒞 𑒖𑒲𑒫𑒢 (𑒂𑒞𑓂𑒧 𑒏𑒟𑒰)

𑒂𑒐𑒩-𑒂𑒐𑒩 𑒣𑓂𑒩𑒲𑒞

𑒢𑒰𑒑𑒤𑒰𑓀𑒮 (𑒅𑒣𑒢𑓂𑒨𑒰𑒮)

𑒢𑒰𑒑𑒣𑒯𑒰𑒢𑒮 (𑒃𑒢 𑒋𑒢𑒑𑒪𑒱𑒮𑒯)

𑒥𑒱𑒦𑒰 𑒩𑒰𑒢𑒲

𑒥𑒱𑒦𑒰 𑒩𑒰𑒢𑒲𑒏 𑒠𑒴𑒙𑒰 𑒢𑒰𑒙𑒏 (𑒦𑒰𑒑 𑒩𑒾 𑒂 𑒥𑒪𑒔𑒢𑓂𑒠𑒰)

𑒮𑒳𑒬𑒲𑒪𑒰 𑒗𑒰 (𑒮𑒾𑒖𑒢𑓂𑒨- 𑒣𑓂𑒩𑒦𑒰 𑒐𑒹𑒞𑒰𑒢𑓂 𑒮𑒳𑒬𑒲𑒪𑒰 𑒗𑒰)

𑒕𑒱𑒢𑓂𑒢𑒧𑒮𑓂𑒞𑒰- 𑒣𑓂𑒩𑒦𑒰 𑒐𑒹𑒞𑒰𑒢𑒏 𑒯𑒱𑒢𑓂𑒠𑒲 𑒅𑒣𑒢𑓂𑒨𑒰𑒮𑒏 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒁𑒢𑒳𑒫𑒰𑒠

𑒏𑒳𑒮𑒳𑒧 𑒚𑒰𑒏𑒳𑒩

𑒣𑓂𑒩𑒞𑓂𑒨𑒰𑒫𑒩𑓂𑒞𑒢 (𑒂𑒞𑓂𑒧𑒏𑒟𑒰)(𑒣𑒵 𑓔𑓕𑓘-𑓕𑓗𑓒)

𑒛𑓃ॉ 𑒏𑒰𑒧𑒱𑒢𑒲 𑒏𑒰𑒧𑒰𑒨𑒢𑒲

𑒥𑒱𑒠𑒹𑒯:𑒮𑒠𑒹𑒯 𑓓𑓑 (𑒛𑓃ॉ 𑒏𑒰𑒧𑒱𑒢𑒲 𑒏𑒰𑒧𑒰𑒨𑒢𑒲 𑒂 𑒏𑒳𑒧𑒰𑒩 𑒧𑒢𑒼𑒖 𑒏𑒬𑓂𑒨𑒣- 𑒁𑓀𑒏 𑓑-𑓓𑓕𑓐 𑒮𑒿)

𑒣𑓂𑒩𑒲𑒞𑒱 𑒚𑒰𑒏𑒳𑒩

𑒑𑒼𑒢𑒴 𑒗𑒰 𑒂 𑒂𑒢 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒔𑒱𑒞𑓂𑒩𑒏𑒟𑒰 -𑒣𑒯𑒱𑒪 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒔𑒱𑒞𑓂𑒩𑒏𑒟𑒰 (𑒥𑒰𑒪 𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨)

𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒔𑒱𑒞𑓂𑒩𑒏𑒟𑒰 (𑒥𑒰𑒪 𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨)

𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰𑒏 𑒪𑒼𑒏𑒠𑒹𑒫𑒞𑒰 (𑒥𑒰𑒪 𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨)

𑒥𑒱𑒠𑓂𑒨𑒰𑒣𑒞𑒱𑒏 𑒣𑒳𑒩𑒳𑒭 𑒣𑒩𑒲𑒏𑓂𑒭𑒰 (𑒥𑒰𑒪 𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨)

𑒢𑒹𑒮 (𑒁𑒢𑒳𑒫𑒰𑒠- 𑒥𑒰𑒪 𑒔𑒱𑒞𑓂𑒩𑒏𑒟𑒰)

𑒋 𑒥𑒲 𑒮𑒲 𑒛𑒲- 𑒣𑓂𑒩𑒏𑒵𑒞𑒱 𑒁𑒏𑓂𑒭𑒩 𑒣𑒼𑒟𑒲 (𑒁𑒢𑒳𑒫𑒰𑒠- 𑒥𑒰𑒪 𑒔𑒱𑒞𑓂𑒩𑒏𑒟𑒰)

𑒮𑒖𑒰 𑒦𑒹𑒙𑒞 𑒁𑒕𑒱 (𑒁𑒢𑒳𑒫𑒰𑒠- 𑒥𑒰𑒪 𑒔𑒱𑒞𑓂𑒩𑒏𑒟𑒰)
𑒥𑒼 𑒧𑓂𑒨𑓃𑒰𑒪 𑒥𑒰𑒯 (𑒁𑒢𑒳𑒫𑒰𑒠- 𑒥𑒰𑒪 𑒔𑒱𑒞𑓂𑒩𑒏𑒟𑒰)
𑓑𑓕 𑒮𑒖𑒰 (𑒁𑒢𑒳𑒫𑒰𑒠- 𑒥𑒰𑒪 𑒔𑒱𑒞𑓂𑒩𑒏𑒟𑒰)
(𑓐𑓖) 𑒕𑒼𑒙 𑒂 𑒣𑒻𑒒 (𑒁𑒢𑒳𑒫𑒰𑒠- 𑒥𑒰𑒪 𑒔𑒱𑒞𑓂𑒩𑒏𑒟𑒰)
(𑓐𑓗) 𑒧𑒰𑒪-𑒖𑒰𑒪 𑒂 𑒖𑒰𑒢𑒫𑒩 𑒠𑒮𑒱 𑒠𑒹𑒐𑒴 (𑒁𑒢𑒳𑒫𑒰𑒠- 𑒥𑒰𑒪 𑒔𑒱𑒞𑓂𑒩𑒏𑒟𑒰)
(𑓑𑓗) 𑒯𑒧𑒩 𑒣𑒩𑒱𑒫𑒰𑒩 (𑒁𑒢𑒳𑒫𑒰𑒠- 𑒥𑒰𑒪 𑒔𑒱𑒞𑓂𑒩𑒏𑒟𑒰)
𑒖𑒰𑒢𑒫𑒩 (𑒁𑒢𑒳𑒫𑒰𑒠- 𑒥𑒰𑒪 𑒔𑒱𑒞𑓂𑒩𑒏𑒟𑒰)
𑒣𑒼𑒟𑒲 𑓑𑓓: 𑓑𑓒𑓓 (𑒁𑒢𑒳𑒫𑒰𑒠- 𑒥𑒰𑒪 𑒔𑒱𑒞𑓂𑒩𑒏𑒟𑒰)
𑒥𑒰𑒖𑒰𑒏 𑒁𑒥𑒰𑒖 (𑒁𑒢𑒳𑒫𑒰𑒠- 𑒥𑒰𑒪 𑒔𑒱𑒞𑓂𑒩𑒏𑒟𑒰)
𑒣𑓀𑒖𑒲 (𑓑𑓑𑓐𑓐𑓐 𑒧𑒴𑒪 𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰𑒏𑓂𑒭𑒩 𑒞𑒰𑒛𑓃𑒣𑒞𑓂𑒩)
𑓑𑓑𑓐𑓐𑓐 [illegible] ([illegible]
[illegible]) [illegible] & [illegible]

𑒢𑒲𑒞𑒴 𑒏𑒳𑒧𑒰𑒩𑒲

𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒔𑒱𑒞𑓂𑒩𑒏𑒟𑒰 (𑒥𑒰𑒪 𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨)
𑒏𑒢𑒱𑒨𑒰 𑒔𑒾𑒡𑒩𑒲 (𑒁𑒢𑒴𑒠𑒱𑒞 𑒮𑒔𑒱𑒞𑓂𑒩 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒥𑒰𑒪 𑒏𑒟𑒰)
𑒯𑒧𑒩 𑒥𑒰𑒪-𑒫𑒰𑒖𑒲
𑒂𑒩𑓂𑒨𑒰 𑒏◌ॉ𑒏𑒣𑒱𑒙 𑒧𑒹
𑒠𑒲𑒣𑒰 𑒏𑒩𑒧𑒰𑒏𑒩- 𑒮𑒯𑒲 𑒮𑓀𑒞𑒳𑒪𑒢 𑒧𑒹
𑒖𑓀𑒑𑒪 𑒧𑒹 𑒁𑒯𑒰𑓀𑒏 𑒮𑓂𑒫𑒰𑒑𑒞 𑒁𑒕𑒱
𑒫𑒹𑒯𑒪 𑒕𑒟𑒱 𑒂𑒏𑒰𑒬 𑒧𑒹
𑒖𑒻𑒨𑒰 𑒏𑒹 𑒧𑒳𑒮𑓂𑒏𑒰𑒢 𑒏𑒹 𑒔𑒼𑒩𑒾𑒪𑒏
𑒥𑒲𑒖 𑒮𑓀𑒔𑒨𑒏
𑒁𑒨𑓀𑒖𑒪𑒱 𑒏𑒩𑒨 "𑒁𑒫𑒲𑒢𑒰𑒬𑒲"
𑒬𑒾𑒔𑒰𑒪𑒨𑒏 𑒣𑒮𑒱𑒮𑒰
𑒪𑒰𑒪 𑒥𑒩𑒮𑒰𑒞𑒲
𑒑𑒳𑒪𑓂𑒪𑒲𑒏 𑒖𑒰𑒠𑒳𑒆 𑒣𑒹𑒙𑒲

<u>સમીનાક વકિડ ગોળન</u>

<u>વવિાહ મે ળાઈ છી</u>

પ્નપિંકા હ્દા (અનૂદતિ સયતિ્ન મૈથિળી વાઉ કથા)

<u>હ્મન માઁછ! નૈ હ્મન માઁછ!</u>

નશ્મા પ્નપિા (અનૂદતિ સયતિ્ન મૈથિળી વાઉ કથા)

<u>કૈયો સકૈ છી, નહયિો કડ સકૈ છી</u>

સુનીતા ડાકુન (અનૂદતિ સયતિ્ન મૈથિળી વાઉ કથા)

<u>વામ્ટી શ્રા વવણી</u>

નીળમિા યૌયની (અનૂદતિ સયતિ્ન મૈથિળી વાઉ કથા)

<u>હ્મન સજાસઁ નીક સંગી</u>

સ્વાસ્તકિા ડાકુન (અનૂદતિ સયતિ્ન મૈથિળી વાઉ કથા)

<u>ગપ્પૂ વુતે નાયઉ નૈ હોઝ છૈ</u>

તૂઉકિા (અનૂદતિ સયતિ્ન મૈથિળી વાઉ કથા)

<u>હ્મના શ્રો યાહિ!</u>

મયૂઉકિા મશ્નિ (અનૂદતિ સયતિ્ન મૈથિળી વાઉ કથા)

<u>શ્રોઘારણ જીમા</u>

ઉક્ષ્મી ડાકુન

<u>ળાણવ્ન સજા સંગે જૈંટ-ઘાઁટ</u>

પૂણમ મામ્ડઉ

સુ઼ી કાઊક પ્યિસ્સા

કનકમાઆ દીક્ષિિ (મૂઉ નેપાઊીસઁ મૈથિઊી શ્રનુવાદ **નૂપા ધીનૂ** શ્રા ધીપેન્દ્ર પ્રેમન્ષિ, વાઉ સાહિત્ય઼) (સૌળન્ય઼- ધીપેન્દ્ર પ્રેમન્ષિ)

જગાિ વેઙક દેશ-જન્મમ

ઙૉ શશિધિન્ કુમન્ શ્રા **સુપ્નાધિા વેવી કુમાની**

જૂકમ્પ (પ઼ ૬૩૮-૬૭૪)

ઊપ્યકક શ્રામંત્નાિ નચણા શ્રા શ્રોશ્પન શ્રામંત્નાિ સમીક્ષકક સમીક્ષા સીનીળ

૧ **કામનિીક** પાંચ ટા કવ઼ાિ શ્રા શ્રોશ્પન મ્યુકાત્ત હ઼ાક ટપ્પિામી

વ઼િદિહ઼_૦૧_૦૮_૨૦૧૬

૩ **મુત્ની કામત્ત** એકાંકી "ળિન્દિગીક મોઉ" શ્રા શ્રોશ્પન ગળેન્દ્ર ઠાકુનક ટપ્પિામી

વ઼શ્ચપ઼શ્ચ_૩૫૪

પસુપુઊઠી ગીિ

ૐઙટિન્સ ધોશ્સ સીનીળ-૧

મીઞા હ઼ા

ૐઙટિન્સ ધોશ્સ સીનીળ-૨

ળગદીશ ચન્દ્ન ઠાકુન (૩ ટા વાઉ કવ઼ાિ ળશ્મે **૨ ટા કવ઼ાિ વેવી ચાશ્હ્ઙપન**)

ૐઙટિન્સ ધોશ્સ સીનીળ-૩

વ઼િદ્યાપિ ગીિ

भूमिका

गीत-गोविन्ददास (गायन **दीक्षा भारती**)

गोविन्ददास-१

गोविन्ददास-२

गोविन्ददास-३

गोविन्ददास-४

गोविन्ददास-५

गोविन्ददास-६

मैथिलि गजल (गजल- गजेन्द्र ठाकुर, गायन **दीक्षा भारती**)

वहने मुनकावलि

गजल-२

गजल-३

गजल-४

प्रयागे मैथिलि चैनल- **कनिष्क चौधरी** आ **संगीता आनन्द**- मैथिलीक सभसँ लोकप्रिय यू ट्यूब चैनल

रजनी पल्लवी

पूनम मिश्र

रंजना झा

जूली झा

मैथिली ठाकुर

થહેસે ાિ પનિભ-ોન-દેમાનદ વીોકસ, સેનદ યુોન ટુનોસિ ભો દિભીનાણિસભાડડ્વ઼દિહ઼ા઼ગમાણિ઼યોમ થહે `મીોકસ ોડ સોમે ોડ ભહેસે ાિ ાવ઼ાઈિવઈ ડોન સાઈ ોન ઘોગઈ શ્ઉાય઼ [(ય) શ્ોભિ થહાકુન, સાઈસ઼વ઼દિહ઼ા઼ગમાણિ઼યોમ], સેનદ યુોન ટુનોસિ ભો સાઈસ઼વ઼દિહ઼ા઼ગમાણિ઼યોમ઼ થહે યોનભેનભસ ાનદ દોયુમેનભસ `-પુવઈસિહેદ વય઼ વ઼દિહ઼ (સનિયે ૨૦૦૦) ઙષષાામ ૨૨૨૯-૫૪૭શ વ઼ઙયપહશ્ર (સનિયે ૨૦૦૪) ાિ પેનોદિયિાઈઈય઼ વેનિગ઼ યહેયકેદ ડોન ાયયેસસવિઈિભિય઼ સિસુસ઼ શ્ોપઈ ોભિહ દસાિવઈિભોસિ સહોુઈદ નોભ હાવ઼ે દડિડયિુઈભય઼ ાયયેસસનિગ઼ ભહેસે યોનભેનભસ્ દોયુમેનભસ઼

વ઼દિહ સૂયના સંપન્ક શ્નવ઼ેષામ

વ઼દિ હ વ઼દિહ વ઼દિહ઼ વિદેહ હભભપ઼ઃ્ીવ઼દિહ઼યોનિ વ઼દિહ પ્નથમ મૈથિલિ પાક્ષકિ ઈ પત્નકિ઼ વ઼દિહ઼ ઙસભ માભિહિલિ ઢોનભનગિહ઼ાઈય઼ `ળોનાઈ વ઼દિહ પ્નથમ મૈથિલિ પાક્ષકિ ઈ પત્નકિ઼ નવ઼ શ્ંક દેપ્પવાક ઈઈ પ઼ ષ્ડ સમર્ક નશ્વિેશ કએ દેપ્પ઼ શ્ઈીયસ ોડોસહ ભહે પાગોસ ડોન વ઼ીનિગ઼ ની સિસુ ોડ વ઼ઙયપહશ્ર

[ષોનયહ ડોન ઙનડોનમાભીનિ ોઈાભનિગ઼ ભો મભિહલિ્ માભિહલિ]

હભભપસ્ઃવીોકસ્ગોોગઈયોમ્

સૂચના

યો નોત ળુદગૌ ાયઠ દાયૃ વયૃ તહૅ હાત્વેસત પુ ત્ાપ વુત વયૃ તહૅ સેદસ તહાત પુ પઊાળત્

- ઢોવેત્ત ળુસિ ષોવેળસોળ

.

વૃદિહાઃ માતિહઊિ ડાતિાતુત્ મોવેમેળત

વૃદિહા ે ઢુોત્ળાઊ (ઊનિક ાીવૃદિહાયોનિ) સિ । મુઊતદિસિયપિઊનિાત્યૃ ોળઊનિ ળુોત્ળાઊ દેદિયાોદ તો તહૅ પત્ોમોતાનિ ાળદ પત્સેત્વૃાતાનિ ોડ તહૅ માતિહઊિ ઊાળગુાગો, ઊતિાત્ાતુત્ ાળદ યુઊતુત્ ફ્ત સિ । પઊાતડોત્મ ડોત્ સચહોઊાત્સ, ત્સાત્યહેત્સ, ોત્ાતિાત્સ ાળદ પોતસ તો પુવઊસિહ તહેનિ ોત્કસ ાળદ સહાત્ તહેનિ કળીઊદગો ાવુોત માતિહઊિ ઊાળગુાગો, ઊતિાત્ાતુત્, ાળદ યુઊતુત્ થહૅ ળુોત્ળાઊ સિ પુવઊસિહેદ ોળઊનિ તો પત્ોમોત્ ાળદ પત્સેત્વૃ માતિહઊિ ઊાળગુાગો ાળદ યુઊતુત્ થહૅ ળુોત્ળાઊ પુવઊસિહેસ ાત્તયિઊેસ, ત્સાત્યહ પાપેત્સ, વોોક ત્વૃીસિ, ાળદ પોતાત્યૃ નિ માતિહઊિ ાળદ એળગાઊસિહ ઊાળગુાગેસૃ ફ્ત ાઊસો ડાતુત્સ તત્ાળસઊાતાનિસ ોડ ઊતિાત્ાત્યૃ ોત્કસ ડોત્મ ોતહેત્ ઊાળગુાગેસ નિતો માતિહઊિ ફ્ત સિ । પેત્-ત્વૃીદ ળુોત્ળાઊ, ોહિયિહ ત્ાળસ તહાત ાત્તયિઊેસ ાળદ પાપેત્સ ાત્ ત્વૃીદ વયૃ શપેત્તસ નિ તહૅ ડોઊિદ વેડોત્ તહેયૃ ાત્ ાચચેપતેદ ડોત્ પુવઊિયાતાનિ

૧

"વૃદિહક ળીવૃતિ સાહિત્યિકાત્-સમ્પાદક શ્રા ત્ગાંત્યકત્મી- ત્ગાંત્ય-નત્દિશક પત્ વૃશિષાંક શંૃપ્ઊ"

વૃદિહ શ્રત્વૃનિ્દ ઠાકુત્ વૃશિષાંક

સ્વતંત્રયેતાવ્ :શ્રવિન્દ ડાકુર -પક્તનિવ સમ્પાદક શ્રાશીષ) ક્ાનિવ- [વિદેહ શ્રવિન્દ ડાકુર વિશેષાંકક પ્રામ્ટ રૂપ] (શ્રનયનિહાર

વિદેહ જગદીશ ચન્દ્ર ડાકુર શ્રનિલ વિશેષાંક

વિદેહ રામભેચન ડાકુર વિશેષાંક

વિદેહ રાજનન્દન લાલ દાસ વિશેષાંક

વિદેહ રવીન્દ્ર નાથ ડાકુર વિશેષાંક

વિદેહ કેદાર નાથ ચૌધરી વિશેષાંક

વિદેહ પ્રેમલતા મિશ્ર પ્રેમ વિશેષાંક

વિદેહ શરદિન્દુ ચૌધરી વિશેષાંક

વિદેહ કલા-વમિત્રશ વિશેષાંક (સન્દર્ભ- સંજૂ દાસ, ક્ષમ કુમાર કશ્યપ, શશવિલા, એસ્સીસુમન શ્રા શ્વેતા ઝા ચૌધરી)

વિદેહ રચનાકાર શ્રશોક વિશેષાંક

વિદેહ રામ ભરોસ કાપડિ 'ભ્રમર' વિશેષાંક

-ગજેન્દ્ર ડાકુર, સમ્પાદક વિદેહ, વૈહાટસાપપ નો +૯૧૯૫૬૦૯૬૦૭૨૧ હ્થથશ્ઃવ્રચયએહશ્રછશ્રોશમ્ ૨૫૫મ ૨૨૨૯-૫૪૭શ વ્રચયએહશ્ર

૨

"વિદેહ દ્વારા એક વેરમે કોનો એકટા સંસ્થાક સમગ્ર મૂલ્યાંકન શૃંખલા"

વિદેહ શ્રપન ૩૭૧ મ (૦૧ જૂન ૨૦૨૩) શ્રંકમે "મિથિલા સ્ટૂડેંટ યૂનયિન (એમ્એસ્યૂ)" પર વિશેષાંક નિકાલત। મિથિલા સ્ટૂડેંટ યૂનયિન (એમ્એસ્યૂ) પર નિચ્યા લિખલ

विदेहक मैथिलीमे आलेख आमंत्रित अछि
१) एमएसयू केर गठनक प्रमाणिक इतिहास,
२) एमएसयू आ मिथिला केर नव योजना,
३) एमएसयू आ विभिन्न जाति केर समन्वय,
४) एमएसयू द्वारा भेल विभिन्न आंदोलन आ तकर लेखा-जोखा एवम् ओकर प्रभाव वा
५) एमएसयू संदर्भित आन कोनो लेख।

३७१म अंकक विशेषांक लेल अहाँ अपन रचना २५ मई २०२३ धरि [illegible] ई-पत्र सङ्केत editorial.staff.videha@gmail.com पर पठा सकै छी।

-गजेन्द्र ठाकुर, सम्पादक विदेह, whatsapp no +919560960721 https://www.videha.co.in ISSN 2229-547X VIDEHA

३

"विदेह मोनोग्राफ" शृंखला

विदेह अपन जीवित रचनाकार कलाकारमे पर विशेषांक शृंखलाक अन्तर्गत (१)अरविन्द ठाकुर, (२)जगदीश चन्द्र ठाकुर अनिल, (३)रामलोचन ठाकुर, (४) राजनन्दन लाल दास, (५)रवीन्द्र नाथ ठाकुर, (६) केदार नाथ चौधरी, (७) प्रेमलता मिश्र 'प्रेम', (८) शरदिन्दु चौधरी, (९) रचनाकार अशोक आ (१०) राम भरोस कापड़ि 'भ्रमर' विशेषांक निकालने अछि। अही सन्दर्भमे हिनका सभपर "विदेह मोनोग्राफ" शृंखला अन्तर्गत "मोनोग्राफ" आमंत्रित कएल जा रहल अछि। "विदेह मोनोग्राफ" शृंखलाक विवरण निम्न प्रकार अछि: (१) इच्छुक लेखक ऊपरमे कोनो एक गोटेपर अपन मोनोग्राफ लिखबाक इच्छा editorial.staff.videha@gmail.com पर पठा सकै छथि।

(𑓒) 𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑒪𑒹𑒐𑒏𑒏 𑒢𑒰𑒧 𑒧𑒼𑒢𑒼𑒑𑓂𑒩𑒰𑒤 𑒪𑒱𑒐𑒥𑒰𑒏 𑒪𑒹𑒪 𑒔𑒨𑒢𑒱𑒞 𑒏𑓄 𑒍𑒏𑒩 𑒮𑒰𑒩𑓂𑒫𑒖𑒢𑒱𑒏 𑒒𑒼𑒭𑒝𑒰 𑒏𑒩𑒞।

"𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑒧𑒼𑒢𑒼𑒑𑓂𑒩𑒰𑒤" 𑒪𑒱𑒐𑒥𑒰𑒏 𑒢𑒱𑒨𑒧𑓁

(𑓑) 𑒧𑒼𑒢𑒼𑒑𑓂𑒩𑒰𑒤 𑒣𑒴𑒩𑓂𑒝 𑒩𑒴𑒣𑒹𑒿 𑒩𑒔𑒢𑒰𑒏𑒰𑒩𑓂 𑒏𑒪𑒰𑒏𑒩𑓂𑒧𑒲𑒣𑒩 𑒏𑒹𑒢𑓂𑒠𑓂𑒩𑒱𑒞 𑒯𑒋𑒞। 𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨 𑒁𑒏𑒰𑒠𑒹𑒧𑒲, 𑒋𑒢𑒥𑒲𑒙𑒲 𑒂 𑒏𑒱𑒕𑒳 𑒫𑓂𑒨𑒏𑓂𑒞𑒱𑒑𑒞 𑒩𑒴𑒣𑒹𑒿 𑒪𑒱𑒐𑒪 𑒧𑒼𑒢𑒼𑒑𑓂𑒩𑒰𑒤 𑒥𑒰𑒨𑒼𑒑𑓂𑒩𑒰𑒤𑒲𑒧𑒹 𑒪𑒹𑒐𑒏 𑒮𑓀𑒮𑓂𑒧𑒩𑒝 𑒂 𑒫𑓂𑒨𑒏𑓂𑒞𑒱𑒑𑒞 𑒣𑓂𑒩𑒮𑓀𑒑 𑒖𑒼𑒛𑓃𑒱 𑒏𑒨 𑒩𑒔𑒢𑒰𑒏𑒰𑒩𑓂 𑒏𑒪𑒰𑒏𑒩𑓂𑒧𑒲𑒏 𑒫𑒩𑓂𑒝𑒢𑒹 𑒁𑒣𑒢-𑒂𑒞𑓂𑒧-𑒣𑓂𑒩𑒬𑓀𑒮𑒰 𑒪𑒱𑒐𑒻 𑒕𑒟𑒱। "𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑒧𑒼𑒢𑒼𑒑𑓂𑒩𑒰𑒤" 𑒤𑒲𑒤𑒰 𑒫𑒩𑓂𑒪𑓂𑒛 𑒏𑒣 𑒤𑒳𑒙𑒥𑒰𑒪 𑒮𑒢 𑒩𑒯𑒞। 𑒤𑒲𑒤𑒰 𑒫𑒩𑓂𑒪𑓂𑒛 𑒏𑒣 𑒤𑒳𑒙𑒥𑒰𑒪 𑒋𑒯𑒹𑒢 𑒋𑒏𑒧𑒰𑒞𑓂𑒩 𑒙𑒴𑒩𑓂𑒢𑒰𑒧𑒹𑒝𑓂𑒙 𑒁𑒕𑒱 𑒖𑒞𑒨 𑒏𑒼𑒢𑒼 "𑒍𑒣𑒹𑒢𑒱𑓀𑒑" 𑒫𑒰 "𑒏𑓂𑒪𑒼𑒖𑒱𑓀𑒑" 𑒮𑒹𑒩𑒹𑒧𑒢𑒲 𑒁𑒪𑒑𑒮𑒿 𑒢𑒻 𑒯𑒼𑒃 𑒕𑒻, 𑒣𑒯𑒱𑒪 𑒂 𑒁𑒢𑓂𑒞𑒱𑒧 𑒧𑒻𑒔𑒏 𑒮𑓀𑒑 𑒯𑒼𑒃 𑒕𑒻 𑒂 𑒞𑒏𑒩 𑒏𑒰𑒩𑒝 𑒕𑒻 𑒖𑒹 𑒁𑒪𑒑𑒮𑒿 𑒏𑒋𑒪 "𑒍𑒣𑒹𑒢𑒱𑓀𑒑" 𑒫𑒰 "𑒏𑓂𑒪𑒼𑒖𑒱𑓀𑒑" 𑒧𑒹 𑒙𑒴𑒩𑓂𑒢𑒰𑒧𑒹𑒝𑓂𑒙𑒧𑒹 𑒢𑒻 𑒐𑒹𑒪 𑒩𑒯𑒪 𑒪𑒼𑒏 𑒧𑒳𑒐𑓂𑒨 𑒁𑒞𑒱𑒟𑒱 𑒁𑒞𑒱𑒟𑒱 𑒯𑒼𑒃 𑒕𑒟𑒱 𑒂 𑒤𑒼𑒏𑒮 𑒐𑒱𑒪𑒰𑒛𑓃𑒲 𑒮𑒿 𑒠𑒴𑒩 𑒔𑒪𑒱 𑒖𑒰𑒃 𑒕𑒻। 𑒤𑒲𑒤𑒰 𑒧𑒰𑒞𑓂𑒩 𑒂 𑒧𑒰𑒞𑓂𑒩 𑒤𑒳𑒙𑒥𑒰𑒪 𑒐𑒱𑒪𑒰𑒛𑓃𑒲𑒣𑒩 𑒏𑒹𑒢𑓂𑒠𑓂𑒩𑒱𑒞 𑒩𑒯𑒻𑒞 𑒁𑒕𑒱 𑒮𑒹 𑒍𑒏𑒩 𑒙𑒴𑒩𑓂𑒢𑒰𑒧𑒹𑒝𑓂𑒙 "𑒍𑒣𑒹𑒢𑒱𑓀𑒑 𑒮𑒹𑒩𑒹𑒧𑒢𑒲" 𑒢𑒻 𑒫𑒩𑒢𑓂 𑒮𑒼𑒗𑒹 "𑒍𑒣𑒹𑒢𑒱𑓀𑒑 𑒧𑒻𑒔" 𑒮𑒿 𑒂𑒩𑒧𑓂𑒦 𑒯𑒼𑒃𑒞 𑒁𑒕𑒱 𑒂 𑒍𑒏𑒩 𑒮𑒧𑒰𑒣𑒢 "𑒏𑓂𑒪𑒼𑒖𑒱𑓀𑒑 𑒮𑒹𑒩𑒹𑒧𑒢𑒲"𑒮𑒿 𑒢𑒻 𑒫𑒩𑒢𑓂 "𑒤𑒰𑒃𑒢𑒪 𑒧𑒻𑒔 𑒂 𑒙𑓂𑒩𑒰𑒤𑒲"𑒮𑒿 𑒐𑒞𑒧 𑒯𑒼𑒃𑒞 𑒁𑒕𑒱 𑒂 𑒤𑒼𑒏𑒮 𑒧𑒰𑒞𑓂𑒩 𑒂 𑒧𑒰𑒞𑓂𑒩 𑒐𑒱𑒪𑒰𑒛𑓃𑒲 𑒩𑒯𑒻𑒞 𑒕𑒟𑒱। 𑒞𑒯𑒱𑒢𑒰 "𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑒧𑒼𑒢𑒼𑒑𑓂𑒩𑒰𑒤" 𑒧𑒰𑒞𑓂𑒩 𑒂 𑒧𑒰𑒞𑓂𑒩 𑒌 𑒩𑒔𑒢𑒰𑒏𑒰𑒩 𑒏𑒪𑒰𑒏𑒩𑓂𑒧𑒲𑒣𑒩 𑒏𑒹𑒢𑓂𑒠𑓂𑒩𑒱𑒞 𑒩𑒯𑒞 𑒂 𑒏𑒼𑒢𑒼 𑒮𑓀𑒮𑓂𑒧𑒩𑒝 𑒂𑒠𑒱 𑒖𑒼𑒛𑓃𑒱 𑒏𑓄 𑒤𑒼𑒏𑒮 𑒩𑒔𑒢𑒰𑒏𑒰𑒩𑒮𑒿 𑒁𑒣𑒢𑒰𑒣𑒩 𑒏𑒹𑒢𑓂𑒠𑓂𑒩𑒱𑒞 𑒏𑒩𑒥𑒰𑒏 𑒁𑒢𑒳𑒧𑒞𑒱 𑒢𑒻 𑒩𑒯𑒞।

(𑓒) 𑒧𑒼𑒢𑒼𑒑𑓂𑒩𑒰𑒤 𑒪𑒹𑒪 "𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑒣𑒹𑒙𑒰𑒩"𑒧𑒹 𑒅𑒣𑒪𑒥𑓂𑒡 𑒮𑒰𑒧𑒑𑓂𑒩𑒲𑒏 𑒮𑒢𑓂𑒠𑒩𑓂𑒦 𑒮𑒯𑒱𑒞 𑒅𑒣𑒨𑒼𑒑 𑒏𑒋𑒪 𑒖𑒰 𑒮𑒏𑒻𑒋।

(𑓓) 𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯𑒧𑒹 𑒃-𑒣𑓂𑒩𑒏𑒰𑒬𑒱𑒞 𑒩𑒔𑒢𑒰 𑒮𑒦𑒏 𑒏ॉ𑒣𑒲𑒩𑒰𑒃𑒙 𑒪𑒹𑒐𑒏𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯𑒏𑒩𑓂𑒞𑓂𑒞𑒰 𑒪𑒼𑒏𑒢𑒱𑒏 𑒪𑒑𑒧𑒹 𑒩𑒯𑒞𑒢𑓂𑒯𑒱। 𑒮𑒧𑓂𑒣𑒰𑒠𑒏 '𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯' 𑒃-𑒣𑒞𑓂𑒩𑒱𑒏𑒰𑒧𑒹 𑒣𑓂𑒩𑒏𑒰𑒬𑒱𑒞 𑒩𑒔𑒢𑒰𑒏 𑒣𑓂𑒩𑒱𑒝𑓂𑒙-𑒫𑒹𑒥 𑒂𑒩𑓂𑒏𑒰𑒃𑒫𑒏𑓂 𑒂𑒩𑓂𑒏𑒰𑒃𑒫𑒏 𑒁𑒢𑒳𑒫𑒰𑒠𑒏 𑒂 𑒧𑒴𑒪 𑒂 𑒁𑒢𑒴𑒠𑒱𑒞 𑒂𑒩𑓂𑒏𑒰𑒃𑒫𑒏 𑒃-𑒣𑓂𑒩𑒏𑒰𑒬𑒢𑓂 𑒣𑓂𑒩𑒱𑒝𑓂𑒙-𑒣𑓂𑒩𑒏𑒰𑒬𑒢𑒏 𑒁𑒡𑒱𑒏𑒰𑒩 𑒩𑒐𑒻𑒞 𑒕𑒟𑒱। 𑒋 𑒃-𑒣𑒞𑓂𑒩𑒱𑒏𑒰𑒧𑒹 𑒏𑒼𑒢𑒼 𑒩ॉ𑒨𑒪𑓂𑒙𑒲 𑒣𑒰𑒩𑒱𑒬𑓂𑒩𑒧𑒱𑒏𑒏 𑒣𑓂𑒩𑒰𑒫𑒡𑒰𑒢 𑒢𑒻 𑒕𑒻।

(४) "વ઼દિહ મોનોગ્નાસ્ઠ"ક શ્રૉ્મેટ: ૧ચનાકા૧ક પ૧ચિય઼ (૧ચનાકા૧ક ળન્મ, નવિ઼ાસ-સ્થાન શ્રા કાન્ય઼સ્થઊક ભૌગોઊકિ-સાંસ્કૃતિક વ઼િયિચના સહિત) શ્રા ૧ચનાવ઼ઊ (સમીક્ષા સહિત)।

ઘોષામા: "વ઼દિહ મોનોગ્નાસ્ઠ" શૃંખઊા શ્રન્તન્ગત (૧) ૧ાળનન્દન ઊઊ દાસ ળી પ૧ મોનોગ્નાસ્ઠ નિમ્નઊ ક૧ામ, (૨) ૧વ઼ીન્દ્૧ નાથ ઠાકુ૧ પ૧ મુન્ની કામત શ્રા (૩) કેદા૧ નાથ ચૌધ૧ી પ૧ પ્રેમ મોહન મિશ્૧ દ્વા૧ા ઊખિઊ ળાય઼ત। શેષ ૭ ગોટેપ૧ નિમામય઼ શીઘ્૧ કએઊ ળાય઼ત।

-ગળેન્દ્૧ ઠાકુ૧, સમ્પાદક વ઼દિહ, ૈહાતસાપપ નો +૯૧૯૫૬૦૯૬૦૭૨૧ હ્થથશ્ર:વ઼દ્યપહશ્રછશ્રોશ્રામ ૨૫૫ામ ૨૨૨૯-૫૪૭શ વ઼૨યપહશ્ર

४ (१)

વ઼દિહ દ્વા૧ા ળે વ઼િશિષાંક પ્૧કાશિત હોર્ છૈ તક૧ સંગે વ઼દિહ શ્રોહન ઊખક-સાહિત્યપ૧ શ્રપન ધેશ્રાન સેહો કેંદ્૧િત ક૧ત ળનિકાપ૧ વ઼દિહક વ઼િશિષાંક કોનો કા૧ામવ઼શ નૈ પ્૧કાશિત ભs સકઊ। ઐ નવ઼ વ઼િચા૧ક મુખ્ય઼ વ઼િદુ એના શ્રછિ-૧) હમ એકટા કોનો ઊખક વ઼ા કઊકા૧પ૧ એકાગ્૧ શ્રાઊચના ક૧વ ળક૧ ભાષા મૈથિઊ શ્રથવ઼ા શ્રંગ્રેળી ૧હત। ઐ પોથીક પહિ ૂપ ઈ-વ઼ુક કે૧ ૂપમે હેત શ્રા પ્૧ય઼ાસ ૧હત ળે એક૧ પ્૧તિ સેહો શ્રાવ઼એ ળે કિ પ૧સ્થિતિપ૧ નિભ૧ ક૧ત। ૨) ઐ શૃંખઊામે સુભાષ ચંદ્૧ ય઼ાદવ઼પ૧ કેંદ્૧િત "નતિ નવ઼ઊ સુભાષ ચંદ્૧ ય઼ાદવ઼" એવ઼ં ૧ાળદેવ઼ મંડઊપ૧ કેંદ્૧િત "ઢ઼ાળદો માનદાઊ- માતિહિઊ શ્રૌ૧તિ૧" પ્૧કાશિત ભેઊ શ્રછિ। દુનૂ પોથીક ઊકાર્પામ ૩૧ દિસમ્વ઼૧ ૨૦૨૨ કેં ૧૧૧મ સગ૧ ૧ાત દીપ ળ૧ય઼ મે કએઊ ગેઊ। ૩)શ્રાગાઁક ઘોષામા ઊઊ હાતપ:વ઼દિહાયોનિનિવ઼ેસતિગાતીન઼હામ દેખૈત ૧હી।

𑒏𑒧𑒪𑒰𑒢𑒢𑓂𑒠 𑒗𑒰𑒏 𑒣𑒼𑒟𑒲 "𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒅𑒣𑒢𑓂𑒨𑒰𑒮𑓁 𑒮𑒧𑒨 𑒮𑒧𑒰𑒖 𑒂 𑒮𑒫𑒰𑒪" (२०२१) 𑒏 𑒬𑒲𑒩𑓂𑒭𑒏 𑒦𑓂𑒩𑒰𑒧𑒏 𑒁𑒕𑒱। 𑒄 𑒯𑒳𑒢𑒏𑒩 𑒏𑒱𑒕𑒳 𑒮𑒫𑒩𑓂𑒝 𑒅𑒣𑒢𑓂𑒨𑒰𑒮𑒏𑒰𑒩𑒣𑒩 𑒏𑒱𑒕𑒳 𑒮𑒱𑒝𑓂𑒛𑒱𑒏𑒹𑒙𑒹𑒛 𑒏𑒟𑒱𑒞 𑒮𑒧𑒲𑒏𑓂𑒭𑒰𑒞𑓂𑒧𑒏 𑒂𑒪𑒹𑒐𑒏 𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯 𑒁𑒕𑒱, २६३ 𑒣𑒢𑓂𑒢𑒰𑒏 𑒄 𑒣𑒼𑒟𑒲 𑒯𑒰𑒩𑓂𑒛𑒥𑒰𑒅𑒝𑓂𑒛𑒧𑒹 𑒪𑒰𑒃𑒥𑓂𑒩𑒹𑒩𑒲𑒏𑒹𑒿 𑒧𑒰𑒞𑓂𑒩 𑒥𑒹𑒔𑒪 𑒖𑒰 𑒮𑒏𑒞, 𑒖𑒞𑓄 𑒄 𑒮𑒛𑓃𑒱 𑒖𑒰𑒨𑒞, 𑒁𑒧𑒹𑒖𑒢𑒮𑒿 𑒯𑒧 𑒄 𑒔𑒰𑒩𑒱 𑒮𑒨 𑒣𑒰𑒿𑒔 𑒙𑒰𑒏𑒰𑒧𑒹 𑒏𑒱𑒢𑒪𑒾 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒌𑒧𑒹 𑒣𑒰𑒿𑒔𑒼 𑒣𑒰𑒃𑒏 𑒮𑒰𑒧𑒑𑓂𑒩𑒲 𑒢𑒻 𑒁𑒕𑒱।

𑒋𑒞𑓄 𑒋𑒏𑒙𑒰 𑒦𑒴𑒪 𑒮𑒳𑒡𑒰𑒩 𑒁𑒕𑒱, 𑒋𑒏𑒙𑒰 𑒑𑒋𑒩 𑒮𑒫𑒩𑓂𑒝 𑒪𑒹𑒐𑒏 𑒮𑒳𑒦𑒰𑒭 𑒔𑒢𑓂𑒠𑓂𑒩 𑒨𑒰𑒠𑒫𑒏 𑒅𑒣𑒢𑓂𑒨𑒰𑒮 '𑒑𑒳𑒪𑒼'𑒏𑒹𑒿 𑒫𑒱𑒢𑒳 𑒣𑒜𑓃𑒢𑒹 𑒍 𑒠𑒴 𑒣𑒰𑒿𑒞𑒱 𑒪𑒱𑒐𑒪𑒢𑓂𑒯𑒱 𑒂 𑒢𑒱𑒣𑒙𑒰 𑒠𑒹𑒪𑒢𑓂𑒯𑒱, 𑒍 𑒠𑒳𑒢𑒴 𑒣𑒰𑒿𑒞𑒱 𑒯𑒧 𑒋𑒞𑓄 𑒁𑒯𑒰𑒿𑒏 𑒧𑒢𑒼𑒩𑓀𑒖𑒢𑒰𑒩𑓂𑒟 𑒣𑓂𑒩𑒮𑓂𑒞𑒳𑒞 𑒏𑓄 𑒩𑒯𑒪 𑒕𑒲। 𑒁𑒯𑒰𑒿 𑒑𑒳𑒪𑒼 𑒣𑒜𑓃𑒢𑒯𑒱𑒨𑒼 𑒯𑒋𑒥, 𑒖𑒿 𑒢𑒻 𑒣𑒜𑓃𑒢𑒹 𑒕𑒲 𑒞𑒿 𑒣𑒯𑒱𑒢𑒹 𑒣𑒜𑓃𑒱 𑒪𑒱𑒁, 𑒏𑒰𑒩𑒝 𑒞𑒐𑒢 𑒥𑒹𑒮𑒲 𑒧𑒢𑒼𑒩𑓀𑒖𑒏 𑒁𑒢𑒳𑒦𑒫 𑒯𑒋𑒞, 𑒑𑒳𑒪𑒼 𑒮𑒳𑒦𑒰𑒭 𑒔𑒢𑓂𑒠𑓂𑒩 𑒨𑒰𑒠𑒫 𑒖𑒲𑒏 𑒁𑒢𑒳𑒧𑒞𑒱𑒮𑒿 𑒅𑒣𑒪𑒥𑓂𑒡 𑒁𑒕𑒱 𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑒂𑒩𑓂𑒏𑒰𑒃𑒫𑒣𑒩 𑒌 𑒯𑒞𑒞𑒣𑓂𑓁𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯𑒰𑒨𑒼𑒢𑓂𑒣𑒼𑒞𑒯𑒱𑒞𑒱𑒧 𑒪𑒱𑓀𑒏𑒣𑒩।

"𑒅𑒣𑒢𑓂𑒨𑒰𑒮𑒏 𑒏𑒧𑒖𑒼𑒩𑒲 𑒁𑒕𑒱 𑒪𑒹𑒐𑒏𑒏 𑒩𑒰𑒖𑒢𑒲𑒞𑒱𑒏 𑒣𑒴𑒩𑓂𑒫𑒰𑒑𑓂𑒩𑒯। 𑒩𑒰𑒖𑒢𑒲𑒞𑒱 𑒫𑒱𑒬𑒱𑒭𑒏 𑒣𑒏𑓂𑒭𑒡𑒩𑒞𑒰 𑒩𑒔𑒢𑒰𑒏 𑒮𑓀𑒑 𑒢𑓂𑒨𑒰𑒨 𑒢𑒯𑒱 𑒏𑓄 𑒣𑒥𑒻𑒞 𑒁𑒕𑒱।"

𑒖𑒃 𑒅𑒣𑒢𑓂𑒨𑒰𑒮𑒧𑒹 𑒩𑒰𑒖𑒢𑒲𑒞𑒱 𑒠𑒴𑒩-𑒠𑒴𑒩 𑒡𑒩𑒱 𑒢𑒻 𑒕𑒻 𑒍𑒞𑓄 '𑒩𑒰𑒖𑒢𑒻𑒞𑒱𑒏 𑒣𑒴𑒩𑓂𑒫𑒰𑒑𑓂𑒩𑒯' 𑒂 '𑒩𑒰𑒖𑒢𑒲𑒞𑒱 𑒫𑒱𑒬𑒱𑒭𑒏 𑒣𑒏𑓂𑒭𑒡𑒩𑒞𑒰'𑒏 𑒞𑒿 𑒣𑓂𑒩𑒬𑓂𑒢𑒹 𑒢𑒻 𑒕𑒻। 𑒩𑒰𑒖𑒢𑒲𑒞𑒱𑒏 𑒣𑒴𑒩𑓂𑒫𑒰𑒑𑓂𑒩𑒯 𑒫𑒰 𑒣𑒏𑓂𑒭𑒡𑒩𑒞𑒰𑒏 𑒮𑒼𑒙𑒩 𑒡𑒴𑒧𑒏𑒹𑒞𑒳 𑒂 𑒨𑒰𑒞𑓂𑒩𑒲 𑒣𑓂𑒩𑒨𑒳𑒏𑓂𑒞 𑒏𑒹𑒪𑒢𑓂𑒯𑒱। 𑒮𑒳𑒦𑒰𑒭 𑒔𑒢𑓂𑒠𑓂𑒩 𑒨𑒰𑒠𑒫 𑒖𑒲𑒏 '𑒦𑒼𑒙' 𑒖𑒹 २०२२𑒧𑒹 𑒂𑒨𑒪 𑒖𑒹 𑒮𑒳𑒦𑒰𑒭 𑒔𑒢𑓂𑒠𑓂𑒩 𑒨𑒰𑒠𑒫 𑒖𑒲𑒏 𑒁𑒢𑒳𑒧𑒞𑒱𑒮𑒿 𑒅𑒣𑒪𑒥𑓂𑒡 𑒁𑒕𑒱 𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑒂𑒩𑓂𑒏𑒰𑒃𑒫𑒣𑒩 𑒌 𑒯𑒞𑒞𑒣𑓂𑓁𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯𑒰𑒨𑒼𑒢𑓂𑒣𑒼𑒞𑒯𑒱𑒞𑒱𑒧 𑒪𑒱𑓀𑒏𑒣𑒩, 𑒮𑒹 𑒩𑒰𑒖𑒢𑒲𑒞𑒱𑒣𑒩 𑒁𑒕𑒱 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒍𑒞𑒯𑒳𑒍 𑒮𑒳𑒦𑒰𑒭𑒖𑒲𑒏 𑒦𑒑𑒞𑒰 𑒬𑒻𑒪𑒲𑒏𑒹𑒿 𑒩𑒰𑒖𑒢𑒲𑒞𑒱𑒏 𑒣𑒴𑒩𑓂𑒫𑒰𑒑𑓂𑒩𑒯 𑒫𑒰 𑒣𑒏𑓂𑒭𑒡𑒩𑒞𑒰𑒏 𑒮𑒼𑒙𑒩𑒏 𑒂𑒫𑒬𑓂𑒨𑒏𑒞𑒰 𑒢𑒻 𑒣𑒛𑓃𑒪𑒻। 𑒣𑒜𑓃𑒴 𑒯𑒧𑒩 𑒣𑒼𑒟𑒲 '𑒢𑒱𑒞 𑒢𑒫𑒪 𑒮𑒳𑒦𑒰𑒭 𑒔𑒢𑓂𑒠𑓂𑒩 𑒨𑒰𑒠𑒫' 𑒖𑒹 𑒅𑒣𑒪𑒥𑓂𑒡 𑒁𑒕𑒱 𑒌 𑒯𑒞𑒞𑒣𑓂𑓁𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯𑒰𑒨𑒼𑒢𑓂𑒣𑒼𑒞𑒯𑒱𑒞𑒱𑒧 𑒪𑒱𑓀𑒏𑒣𑒩।

𑒏𑒧𑒪𑒰𑒢𑒢𑓂𑒠 𑒗𑒰𑒏 𑒫𑒱𑒢𑒳 𑒣𑒜𑓃𑒢𑒹 𑒮𑒳𑒦𑒰𑒭 𑒔𑒢𑓂𑒠𑓂𑒩 𑒨𑒰𑒠𑒫𑒏 𑒫𑒱𑒩𑒳𑒠𑓂𑒡 𑒥𑓂𑒩𑒰𑒯𑓂𑒧𑒝𑒫𑒰𑒠𑒲 𑒖𑒰𑒞𑒱𑒑𑒞 𑒣𑒴𑒩𑓂𑒫𑒰𑒑𑓂𑒩𑒯 𑒋𑒏𑒙𑒰 𑒐𑒞𑒩𑒰𑒏 𑒒𑒝𑓂𑒙𑒲 𑒁𑒕𑒱। 𑒖𑒃 𑒯𑒱𑒮𑒰𑒥𑒹 𑒥𑓂𑒩𑒰𑒯𑓂𑒧𑒝𑒫𑒰𑒠𑒏𑒹𑒿

આગાઁ વઢ઼વૈઉ કમઉાનન્દ હ઼ા વ઼ામપંથક સોઙ઼ન પકડૈ છથિ આ સામાળિક ન્યાયક વઉિ યઢ઼વઽ યાહૈ છથિ, ૧કન પ્નાિ સમાનાન્િન યાના સયેન અછિ। ૬ અપન વાયોઙાટામે ગાઌન સવ઼્નાાસઁ છોનિ કઽ, સમાનાન્િન યાનાક ઊકક હકકૈં માનિ કઽ ઊઉ સાહિત્ય અકાદેમીક મૈથિઉિ અનુવાદ અસાઝનમેમ્મ્ટક ગાન્વ઼સઁ યન્યા કરૈન છથિ। આ ૬ અસાઝનમેમ્મ્ટ હિનિકા મેનટિસઁ નૈ ળાનિગિન ટાઝ્ટઉિસઁ મેટઉ છન્હિ, અહિ સન કવિદાનીક ઌવ઼ળમે મેટઉ છન્હિ। હિનિકા સન ઊક ઊઉ મૈથિઉિ વાયોઙેટાક ઌકટા પાઁનિ અછિ, સમાનાન્િન યાના ઊઉ ળીવ઼ન-મનાાક પ્નશ્ન।

આવ અહાઁ પુછવ ળે ૧કન પ્નાિકિાન સમાનાન્િન યાના કેના કેઉક, આ નઁ કન્નાનોહટ નૈ કરૈઌ, નઁ ૧કન ૩નિન અછિ હિમન ૩ ટા પોથી ળે ૧૧૧મ સગાન નાિ દીપ ળનય઼ મે ઊકાન્પિ મેઉ ૩૧ દસિમ્વન ૨૦૨૨ કેઁ, વ઼ઌહ સગાન નાિ દીપ ળનય઼ ળકના સાહિત્ય઼ અકાદેમી ગાિ દસ વન્પ્પસઁ ગીડ઼ ઉિવાક પ્નયાસ કઽ નહઉ અછિ। અહાઁસઁ ઌ નીલ પોથીપન ટપ્પિણી ૬-પન્િન સઙકેિ દિનિાઉિસ઼નાઙઙ઼્વ઼દિહ઼ગાગામાઉિયોમ પન આમંન્નિ અછિ। પહિઉ દૂ પોથી મે નાળદેવ઼ માાઙઉ આ સુભાષ યન્દ્ન ય઼ાદવ઼ક સાહિત્યક સમીક્ષા અછિ ળે હિમન નેસન પોથી મૈથિઉિ સમીક્ષશાસ્ન્નક સદ્ધાંનક આધાનપન કઌઉ ગેઉ અછિ। ૧કના વાદ ળગદીશ પ્નસાદ માાઙઉ ળી પન પોથી ઉિખઉ ગેઉ (૧૧૨ સગાન નાિ દીપ ળનય઼ મે ઊકાન્પાા) સભટા પોથીક ઊકિ નીયાઁ દેઉ ગેઉ અછિ। 'નાિ નવ઼ઉ દિનેશ કુમાન મિશ્ન' આ 'નાિ નવ઼ઉ સુશીઉ' ળાની અછિ।

ઢાળદો માનદાઉ- માનિહિઉિ આૈનાિન (મોૌનિહ ષુપપઉેમેનન ૨ & ૨૨)

નાિ નવ઼ઉ સુભાષ યન્દ્ન ય઼ાદવ઼

નાિ નવ઼ઉ સુભાષ યન્દ્ન ય઼ાદવ઼ (મિથિઉિાક્ષન)

દૃઅઘયરષહ ઞઢઅષઅય મઆાયઅઙ- માનિહિઉિ આૈનાિન

નાિ નવ઼ઉ દિનેશ કુમાન મિશ્ન (ળાની)

નીિત નવ઼લ સુશીલ (ળાની)

<u>મૈથિિલ સમીક્ષાશાસ્ત્ર</u>

<u>મૈથિિલ સમીક્ષાશાસ્ત્ર (તિરહુતા)</u>

<u>સંગમે પઢૂ કમલાનન્દ ઝા ક વ્નાહ્માણવાદપર પ્રહાર:</u>

<u>દૂષણ પત્ર્ળી- થહે જલાયક જૌક</u>

<u>દૂષણ પત્ર્ળી- થહે જલાયક જૌક (મિથિલાક્ષર)</u>

-ગાજેન્દ્ર ઠાકુર, સમ્પાદક વ઼િદેહ, ૈહાતસાપપ ની +૯૧૯૫૬૦૯૬૦૭૨૧ <u>હથથશ્ચ:વ઼રવ્યપ્રહઞ્છશ્નોરાાૃ</u> ૨ષષાા ૨૨૨૯-૫૪૭શ્ર વ઼રવ્યપ્રહશ્ર

૪(૨)

નીિત નવ઼લ દનિશ કુમાર મિશ્ર

દનિશ કુમાર મિશ્રક 'દુર પાટન કે વીચ મે' કોસી નદીક ઐતિહાસિક આત્મકથા થીક, આ મિથિલાક આન યાર સજાક ઐતિહાસિક આત્મકથા સેહો લમ્પિન છથિ જેના વન્દના મહાનન્દા, વાગમતી કી સદ્ગતિ!, દુર પાટન કે વીચ મેં (કોસી નદી કી કહાની), ન ઘાટ ન ઘર, વગાવ઼ત પર મજબૂર મિથિલા કી કમલા નદી, જાતહિ નદી આર તકનીકી હાડ઼-સૂંક, થહે પ્યામલા ઢ઼િવ઼િર ।નદ શ્રીપલ આન છીલલસિંહ છુારસે, જહ્તાહિ જાલાન- ષતોરય ોડ । ગહોસત રવ઼િર ।નદે નગનિરનિગ ૈતિયહ્યરાડત, ઢ઼ેડ઼ગોસ ોડ તહે પ્યોસ ઐમવાનકમેનતસા સાહિત્ય અકાદેમીક મૈથિલિ પરામર્શદાત્રી સમિતિક સદસ્ય પંકજ ઝા પરાશર દ્વ઼ારા હનિકર પોથી સજાસૈં પૈરાક પૈરા મૈથિલિ અનુવાદ કડ઼ અપના નામે ઉપન્યાસ છપવાઓલ ગેલ અછિ, જકરા છદ્મ સમીક્ષક કમલાનન્દ ઝા એ ચોર લેખકક રસિન્ય કહૈ છથિ! એતડ઼ સ્પષ્ટ કડ઼ દી જે ઈ ચોર લેખક આ છદ્મ સમીક્ષક દુનૂ અલીગઢ઼ મુસ્લિમ વ઼િદ્યાલયક

𑒯𑒱𑒢𑓂𑒠𑒲 𑒫𑒱𑒦𑒰𑒑𑒧𑒹 𑒕𑒟𑒱। 𑒄 𑒣𑒩𑒱𑒔𑒨 𑒠𑒱𑒢𑒹𑒬 𑒏𑒳𑒧𑒰𑒩 𑒧𑒱𑒬𑓂𑒩𑒏 𑒟𑒲𑒏, 𑒖𑒹 𑒂𑒃𑒂𑒃𑒙𑒲 𑒐𑒛𑓃𑒑𑒣𑒳𑒩𑒮𑒿 𑒮𑒱𑒫𑒱𑒪 𑒃𑒢𑓂𑒖𑒲𑒢𑒱𑒨𑒩𑒱𑓀𑒑 𑒧𑒹 𑒥𑒲 𑒙𑒹𑒏 𑓑𑓙𑓖𑓘𑒧𑒹 𑒂 𑒮𑓂𑒙𑓂𑒩𑒏𑓂𑒔𑒩𑒪 𑒃𑒢𑓂𑒖𑒲𑒢𑒱𑒨𑒩𑒱𑓀𑒑𑒧𑒹 𑒋𑒧.𑒙𑒹𑒏 𑓑𑓙𑓗𑓐𑒧𑒹 𑒏𑒹𑒢𑒹 𑒕𑒟𑒱, 𑒂 𑒍𑒃 𑒣𑒩𑒱𑒔𑒨 𑒪𑒹𑒪 𑒏𑓂𑒫𑒰𑒪𑒱𑒤𑒰𑒃𑒛 𑒕𑒟𑒱। 𑒖𑒐𑒢 𑒏𑒼𑒢𑒼 𑒫𑒱𑒭𑒨𑒧𑒹 𑒢𑒰𑒧𑒰𑓀𑒏𑒢 𑒢𑒻 𑒯𑒼𑒃 𑒕𑒻 𑒞𑒐𑒢 𑒋𑒏 𑒯𑒰𑒩𑒱-𑒟𑒰𑒏𑒱 𑒯𑒱𑒢𑓂𑒠𑒲𑒧𑒹 𑒢𑒰𑒧𑒰𑓀𑒏𑒢 𑒪𑒃𑒋, 𑒢𑒻 𑒞𑒿 𑒏𑒧𑒪𑒰𑒢𑒢𑓂𑒠 𑒗𑒰 𑒏𑒻𑒿 𑒥𑒳𑒗𑓄 𑒧𑒹 𑒂𑒥𑒱 𑒖𑒃𑒞𑒢𑓂𑒯𑒱 𑒖𑒹 𑒄 𑒣𑒩𑒱𑒔𑒨 𑒏𑒼𑒢𑒼 𑒮𑒱𑒫𑒱𑒪 𑒃𑒢𑓂𑒖𑒲𑒢𑒱𑒨𑒩𑒏 𑒦𑓄 𑒮𑒏𑒻𑒞 𑒁𑒕𑒱, 𑒦𑓄 𑒮𑒏𑒻𑒋 𑒥𑒳𑒗𑒪𑒼 𑒯𑒼𑒃𑒢𑓂𑒯। 𑒯𑒱𑒢𑓂𑒠𑒲 𑒧𑒴𑒪 𑒂 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒮𑓂𑒏𑓂𑒩𑒲𑒢𑒬ॉ𑒙 𑒂𑒿𑒑𑒰 𑒮𑓀𑒪𑒑𑓂𑒢 𑒁𑒕𑒱।

𑒠𑒱𑒢𑒹𑒬 𑒏𑒳𑒧𑒰𑒩 𑒧𑒱𑒬𑓂𑒩 𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰𑒏 𑒢𑒻 𑒕𑒟𑒱 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰𑒏 𑒮𑒦 𑒥𑒰𑒞𑒏 𑒏𑒟𑒰 𑒍 𑒪𑒱𑒐𑒢𑒹 𑒕𑒟𑒱, 𑒯𑒧 𑒮𑒦 𑒯𑒳𑒢𑒏𑒰 𑒣𑓂𑒩𑒞𑒱 𑒏𑒵𑒞𑒖𑓂𑒘 𑒕𑒲 𑒂 𑒯𑒳𑒢𑒏𑒩 𑒇𑒝𑒮𑒿 𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰𑒫𑒰𑒮𑒲 𑒏𑒯𑒱𑒨𑒼 𑒅𑒇𑒝 𑒢𑒻 𑒦𑓄 𑒮𑒏𑒞𑒰, 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒧𑒴𑒪𑒡𑒰𑒩𑒰𑒏 𑒣𑒳𑒩𑒮𑓂𑒏𑒰𑒩 𑒂 𑒣𑒰𑒃 𑒪𑒼𑒪𑒳𑒣 𑒪𑒼𑒏𑒮𑒿 𑒏𑒵𑒞𑒒𑓂𑒢𑒞𑒰 𑒦𑒹𑒙𑒞 𑒮𑒹 𑒤𑒹𑒩 𑒮𑒏𑓂𑒩𑒱𑒨 𑒦𑒹𑒪। 𑒌 𑒪𑒹𑒐𑒏𑒏𑒹𑒿 𑒠𑒮 𑒥𑒰𑒩𑒯 𑒥𑒩𑒐 𑒣𑒯𑒱𑒢𑒹 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒞𑒰𑒩𑒰𑒢𑒢𑓂𑒠 𑒫𑒱𑒨𑒼𑒑𑒲 𑒅𑒠𑓂𑒡𑒰𑒩𑒏 𑒦𑒹𑒙𑒪 𑒕𑒪𑒐𑒱𑒢𑓂𑒯 𑒖𑒹 𑒪𑒱𑒐𑒢𑒹 𑒩𑒯𑒟𑒱𑒢𑓂𑒯 𑒖𑒹 𑒍 𑒏𑒫𑒱𑒞𑒰𑒧𑒹 𑒣𑓂𑒩𑒦𑒰𑒫𑒱𑒞 𑒦𑓄 𑒁𑒢𑒰𑒨𑒰𑒮𑒹 𑒁𑒣𑒢 𑒩𑒔𑒢𑒰𑒧𑒹 𑒠𑒼𑒮𑒩𑒏 𑒮𑒰𑒧𑒑𑓂𑒩𑒲 𑒔𑒼𑒩𑒱 𑒏𑓄 𑒪𑒃 𑒕𑒟𑒱, 𑒋𑒯𑒢𑒹 𑒮𑒦। 𑒂𑒥 𑒌 𑒏𑒧𑒪𑒰𑒢𑒢𑓂𑒠 𑒗𑒰 𑒏 𑒂𑒬𑓂𑒩𑒨 𑒞𑒏𑒪𑒢𑓂𑒯𑒱 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒠𑒳𑒩𑓂𑒦𑒰𑒑𑓂𑒨! 𑒖𑒃 𑒯𑒱𑒮𑒰𑒥𑒹 𑒥𑓂𑒩𑒰𑒯𑓂𑒧𑒝𑒫𑒰𑒠𑒏𑒹𑒿 𑒂𑒑𑒰𑒿 𑒥𑒜𑓃𑒥𑒻𑒪 𑒏𑒧𑒪𑒰𑒢𑒢𑓂𑒠 𑒗𑒰 𑒫𑒰𑒧𑒣𑓀𑒟𑒏 𑒮𑒼𑒓𑒩 𑒣𑒏𑒛𑓃𑒻 𑒕𑒟𑒱 𑒂 𑒮𑒰𑒧𑒰𑒖𑒱𑒏 𑒢𑓂𑒨𑒰𑒨𑒏 𑒥𑒪𑒱 𑒔𑒜𑓃𑒥𑓄 𑒔𑒰𑒯𑒻 𑒕𑒟𑒱, 𑒞𑒏𑒩 𑒣𑓂𑒩𑒞𑒱 𑒮𑒱𑒧𑒰𑒢𑒰𑒢𑓂𑒞𑒩 𑒡𑒰𑒩𑒰 𑒮𑒔𑒹𑒞 𑒁𑒕𑒱। 𑒮𑒼𑒪𑒱𑒑𑒱𑒮𑒿 𑒥𑒔𑒥𑒰 𑒪𑒹𑒪 𑒖𑒧𑒲𑒢-𑒖𑒞𑓂𑒟𑒰𑒫𑒪𑒰 𑒪𑒼𑒏 𑒏𑒧𑓂𑒨𑒴𑒢𑒱𑒮𑓂𑒙 𑒥𑒢𑒪 𑒂 𑒂𑒥 𑒥𑓂𑒩𑒰𑒯𑓂𑒧𑒝𑒫𑒰𑒠 𑒥𑒔𑒹𑒥𑒰𑒪𑒹𑒪 𑒫𑒰𑒧𑒣𑓀𑒟𑒏 𑒬𑒩𑒝, 𑒋𑒯𑒹𑒢 𑒪𑒼𑒏 𑒮𑒦𑒮𑒿 𑒏𑒧𑓂𑒨𑒴𑒢𑒱𑒖𑓂𑒧𑒏𑒹𑒿 𑒥𑒯𑒳𑒞 𑒢𑒳𑒏𑒮𑒰𑒢 𑒦𑒹𑒪 𑒕𑒻।

𑒠𑒱𑒢𑒹𑒬 𑒏𑒳𑒧𑒰𑒩 𑒧𑒱𑒬𑓂𑒩𑒏 𑒮𑒦𑒙𑒰 𑒣𑒼𑒟𑒲 𑒂𑒥 𑒯𑒳𑒢𑒏𑒩 𑒁𑒢𑒳𑒧𑒞𑒱𑒮𑒿 𑒅𑒣𑒪𑒥𑓂𑒡 𑒁𑒕𑒱 𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑒂𑒩𑓂𑒏𑒰𑒃𑒫𑒧𑒹:
𑒯𑒞𑒞𑒣𑓂:𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯𑓃𑒨𑒼𑒢𑒱𑒣𑒼𑒞𑒯𑓃𑒯𑒱𑒞𑒧
𑒋𑒞𑓄 𑒋𑒏𑒙𑒰 𑒑𑒣 𑒧𑒼𑒢 𑒣𑒰𑒛𑓃𑒱 𑒠𑒲 𑒖𑒹 𑒖𑒐𑒢 𑒥𑒱𑒪 𑒑𑒹𑒙𑓂𑒮𑒏𑒹𑒿 𑒣𑒴𑒕𑒪 𑒑𑒹𑒪𑒢𑓂𑒯𑒱 𑒖𑒹 𑒏𑒲 𑒍 𑒋𑒏𑓂𑒮 𑒥ॉ𑒏𑓂𑒮 𑒧𑒰𑒧𑒪𑒰𑒧𑒹 𑒣𑒰𑒃𑒩𑒹𑒮𑒲𑒏 𑒛𑒩𑒮𑒿 𑒔𑒲𑒢𑒮𑒿 𑒂𑒥𑒱 𑒩𑒯𑒪 𑒕𑒟𑒱? 𑒞𑒿 𑒯𑒳𑒢𑒏𑒩 𑒅𑒞𑓂𑒞𑒩 𑒩𑒯𑒢𑓂𑒯𑒱 𑒖𑒹 𑒧𑒰𑒃𑒏𑓂𑒩𑒼𑒮ॉ𑒤𑓂𑒙 𑒣𑒰𑒃𑒩𑒹𑒮𑒲𑒏 𑒛𑒩𑒹 𑒏𑒼𑒢𑒼 𑒅𑒞𑓂𑒣𑒰𑒠 𑒔𑒲𑒢𑒮𑒿 𑒢𑒻 𑒅𑒞𑒰𑒩𑒢𑒹 𑒁𑒕𑒱। 𑒮𑒹 𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑒣𑒹𑒙𑒰𑒩𑒧𑒹 𑒯𑒧 𑒮𑒦 𑒌 𑒞𑒩𑒯𑒏 𑒩𑒮𑒱𑒏 𑒩𑒯𑒱𑒞𑒼 𑒋𑒏𑒩𑒰 𑒂𑒩 𑒮𑒧𑒵𑒠𑓂𑒡

करैत रहल, कारण समानान्तर धारामे सड़ल माँछ द्वारे पोखरिक सभ माँछ कें सड़ैत, एखुक्का मलाह गोट-गोट कऽ सड़ल माँछ निकालैत रहल छथि, निकालैत रहत।

सिण्डीकेटेड समीक्षापर अन्तिम प्रहार।

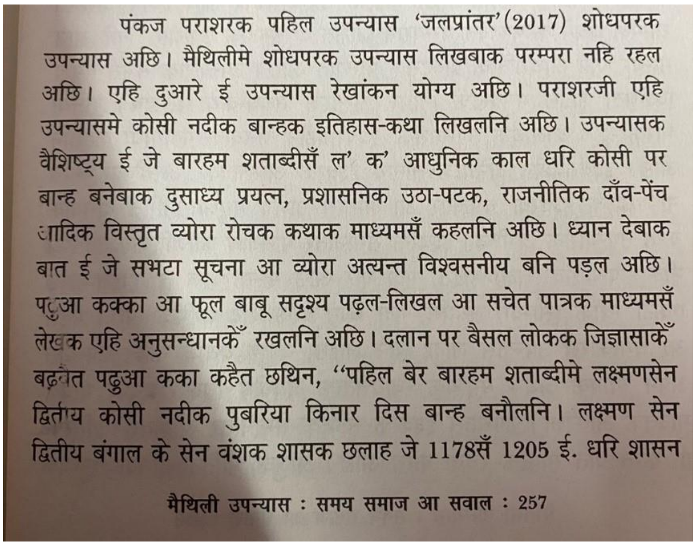
मूल दिनेश कुमार मिश्र (दुइ पाटन के बीच में २००६): यह ध्यान देने की बात है कि १९२३ से १९४६ के बीच कोसी क्षेत्र में मलेरिया से ५,१०,०००, कालाजार से २,१०,०००, हैजे से ६०,००० तथा चेचक से ३,००० मौतें (कुल ७,८३,०००) हुईं। चोर पंकज झा पराशर (**साहित्य अकादेमीक मैथिली परामर्शदात्री समितिक सदस्य**) [जलप्रांतर २०१७ (पृ १०३)]:

> ने अँग्रेज सब आ ने नवका रंगरेज सब। 1923 सँ 1946 के बीच मे कोसी क्षेत्र में मलेरिया से पाँच लाख दस हजार, कालाजार सँ दू लाख दस हजार, हैजा सँ साठि हजार आ चेचक सँ तीन हजार लोकक मृत्यु भेल! माने सब मिला कए करीब पौने आठ लाख लोक मरि

मूल दिनेश कुमार मिश्र (दुइ पाटन के बीच में २००६): भारतवर्ष में बिहार में कोसी नदी को बांधने का काम १२वीं शताब्दी में किसी राजा लक्ष्मण द्वितीय ने करवाया था और इस काम के लिए उसने प्रजा से 'बीर' की उपाधि पाई और नदी का तटबन्ध 'बीर बांध' कहलाया। इस तटबन्ध के अवशेष अभी भी सुपौल जिले में भीम नगर से कोई ५ किलोमीटर दक्षिण में दिखाई पड़ते हैं। डॉ बुकानन (१८१०-११) का अनुमान था कि यह बांध किसी किले की सुरक्षा के लिए बनी बाहरी दीवार रहा होगा क्योंकि यह बांध चौस नदी के पश्चिमी किनारे पर तिलयुगा से उसके संगम तक ३२ किलोमीटर की दूरी में फैला हुआ था। डॉ डब्लूडब्लू हन्टर (१८७७) बुकानन के इस तर्क के साथ सहमत नहीं थे कि यह बांध किसी किले की सुरक्षा दीवार था। स्थानीय लोगों के हवाले से हन्टर का मानना था कि अधिकांश लोग इसे किले की दीवार नहीं मानते और उनके हिसाब से यह कुछ और ही चीज थी मगर वह निश्चित रूप से कुछ कहने की स्थिति में नहीं थे। अभी भी जो आम धारणा बनती है वह यह है कि यह कोसी नदी के किनारे बना कोई तटबन्ध रहा होगा जिससे नदी की धारा को पश्चिम की ओर खिसकने से

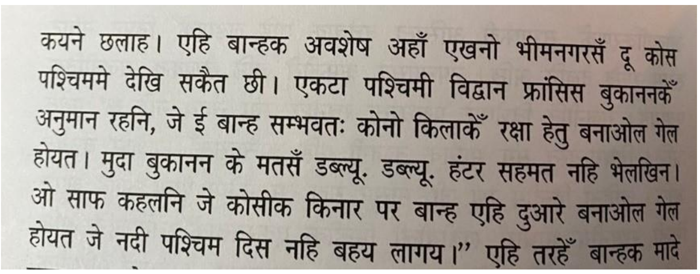
रोका जा सके। लोगों का यह भी कहना था कि ऐसा लगता था कि इस तटबन्ध का निर्माण कार्य एकाएक रोक दिया गया होगा।

छद्म समीक्षक कमलानन्द झा द्वारा श्री उपन्यासकारक पीठ ठोकब, देखू छद्म समीक्षक कमलानन्द झा द्वारा उद्धृत श्री पंकज झा पराशर (मैथिली उपन्यास, समय, समाज आ सवाल पृ. २५७-२५८):

पंकज पराशरक पहिल उपन्यास 'जलप्रांतर' (2017) शोधपरक उपन्यास अछि। मैथिलीमे शोधपरक उपन्यास लिखबाक परम्परा नहि रहल अछि। एहि दुआरे ई उपन्यास रेखांकन योग्य अछि। पराशरजी एहि उपन्यासमे कोसी नदीक बान्हक इतिहास-कथा लिखलनि अछि। उपन्यासक वैशिष्ट्य ई जे बारहम शताब्दीसँ ल' क' आधुनिक काल धरि कोसी पर बान्ह बनेबाक दुसाध्य प्रयत्न, प्रशासनिक उठा-पटक, राजनीतिक दाँव-पेंच आदिक विस्तृत व्योरा रोचक कथाक माध्यमसँ कहलनि अछि। ध्यान देबाक बात ई जे सभटा सूचना आ व्योरा अत्यन्त विश्वसनीय बनि पड़ल अछि। पढ़ुआ कक्का आ फूल बाबू सदृश्य पढ़ल-लिखल आ सचेत पात्रक माध्यमसँ लेखक एहि अनुसन्धानकेँ रखलनि अछि। दलान पर बैसल लोकक जिज्ञासाकेँ बढ़बैत पढ़ुआ कका कहैत छथिन, "पहिल बेर बारहम शताब्दीमे लक्ष्मणसेन द्वितीय कोसी नदीक पुबरिया किनार दिस बान्ह बनौलनि। लक्ष्मण सेन द्वितीय बंगाल के सेन वंशक शासक छलाह जे 1178सँ 1205 ई. धरि शासन

मैथिली उपन्यास : समय समाज आ सवाल : 257

कयने छलाह। एहि बान्हक अवशेष अहाँ एखनो भीमनगरसँ दू कोस पश्चिममे देखि सकैत छी। एकटा पश्चिमी विद्वान फ्रांसिस बुकाननकेँ अनुमान रहनि, जे ई बान्ह सम्भवतः कोनो किलाकेँ रक्षा हेतु बनाओल गेल होयत। मुदा बुकानन के मतसँ डब्ल्यू. डब्ल्यू. हंटर सहमत नहि भेलखिन। ओ साफ कहलनि जे कोसीक किनार पर बान्ह एहि दुआरे बनाओल गेल होयत जे नदी पश्चिम दिस नहि बहय लागय।" एहि तरहेँ बान्हक मादे

श्री पंकज झा पराशर (**साहित्य अकादेमीक मैथिली परामर्शदात्री समितिक सदस्य**) [जलप्रांतर २०१७ (पृ. ३१)]:

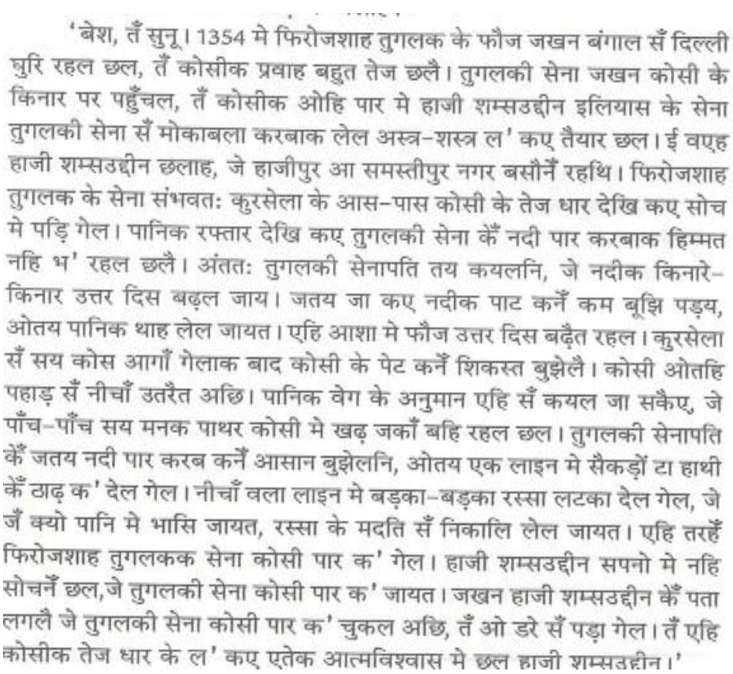
पढ़ुआ कका पछिला गप कें आगाँ बढ़बैत कहलखिन, 'फूल बाबू, कोसी नदीक बेसिन प्राचीन काल सँ मनुक्खक निवास लेल उपयुक्त स्थान रहल अछि। बारहम-तेरहम सदी मे भारत मे जखन कइक टा नदी सुखा गेल, तँ ओहि ठामक पशुचारक समाजक लोक एतय आबि कए बसलाह। तहिये सँ बढ़ैत जनसंख्या आ कोसी नदीक बदलैत प्रवाहक मध्य टकराहटि होमय लागल। नदीक अनियंत्रित धारा कें लोक बाढ़ि बूझय लागल। पहिल बेर बारहम शताब्दी मे लक्ष्मणसेन द्वितीय कोसी नदीक पुबरिया किनार दिस बान्ह बनौलनि। लक्ष्मणसेन द्वितीय बंगाल के सेन वंशक शासक छलाह, जे 1178 सँ 1205 ईस्वी धरि शासन कयनें छलाह। एहि बान्हक अवशेष अहाँ एखनो भीमनगर सँ दू कोस पश्चिम मे देखि सकैत छी। एकटा पश्चिमी विद्वान फ्रांसिस बुकानन के अनुमान रहनि, जे ई बान्ह संभवत: कोनो किला के रक्षा हेतु बनाओल गेल होयत। मुदा बुकानन के मत सँ डब्लू. डब्लू. हंटर सहमत नहि भेलखिन। ओ साफ कहलखिन, जे कोसीक किनार पर बान्ह एहि दुआरे बनाओल गेल होयत, जे नदी पच्छिम दिस नहि बह' लागय।' पढ़ुआ कका सँ मुँहजबानी एतेक रास ऐतिहासिक तथ्य सुनियो कए फूल बाबू सहमति मे मूड़ी नहि डोलेलखिन। जाहि सँ ओतय बैसल लोक सबहक उत्सुकता और बढ़ि गेलनि, जे गप मे एहेन कोन तथ्य रहि गेलै जे फूल बाबू संतुष्ट नहि भेलखिन ? लोक कें बुझेलनि जे फूल बाबू शास्त्रार्थ के अखड़हा पर माटि फेकि रहल छथिन। पढ़ुआ कका कें आइ जोड़ीदार भेटि गेलनि!

जलप्रांतर / 31

मूल दिनेश कुमार मिश्र (दुइ पाटन के बीच में २००६): कोसी के प्रवाह की अस्थिरता की एक झलक फिरोजशाह तुगलक की फौज के सन् १३५४ में बंगाल से दिल्ली लौटने के समय मिलती है। बताया जाता है कि जब सुल्तान की फौजें कोसी के किनारे पहुँची तो देखा कि नदी के दूसरे किनारे पर हाजी शम्सुद्दीन इलियास की फौजें मुकाबले के लिए तैयार खड़ी हैं। यह वही हाजी शम्सुद्दीन थे जिन्होंने हाजीपुर तथा समस्तीपुर शहर बसाये थे। फिरोज की फौजें शायद कुरसेला के आस-पास किसी जगह पर कोसी के किनारे सोच में पड़ गई। नदी की रफ्तार उन्हें आगे बढ़ने से रोक रही थी। आखिरकार फैसला हुआ कि नदी के साथ-साथ उत्तर की ओर बढ़ा जाय और जहाँ नदी पार करने लायक हो जाय वहाँ पानी की थाह ली जाये। सुल्तान की फौजें प्रायः सौ कोस ऊपर गई और जियारन के पास, जो कि उसी स्थान पर अवस्थित था जहाँ नदी पहाड़ों से मैदानों में उतरती थी, नदी को पार किया। नदी की धारा तो यहाँ पतली जरूर थी पर प्रवाह इतना तेज था कि पाँच-पाँच सौ मन के भारी पत्थर नदी में तिनकों की तरह बह रहे थे। जहाँ नदी को पार करना मुमकिन लगा उसके दोनों ओर सुल्तान ने हाथियों की कतार खड़ी कर दी और नीचे वाली कतार में रस्से लटकाये गये जिससे कि यदि कोई आदमी बहता हुआ हो तो इस रस्सों की मदद से उसे बचाया जा सके। शम्सुद्दीन

ને કમી સોયા મી ન થા કિ સુલ્તાન કી શ્રૌજેં કોસી કો પાર કર લેંગી શ્રૌર જબ ઉસ કો ૨સ વાત કા પતા લગા કિ સુલ્તાન કી શ્રૌજો ને કોસી કો પાર કરને મેં કામયાવી પા લી હૈ તો વહ ભાગ નિકલા।

યોગ પંકજ દ્વા પ્રાશર (**સાહિત્ય શ્રકાદેમીક મૈથિલી પરામર્શદાત્રી સમિતિ સદસ્ય**) [જલપ્રાંતર ૨૦૧૭ (પૃ ૧૦૫)]:

'बेश, तँ सुनू। 1354 मे फिरोजशाह तुगलक के फौज जखन बंगाल सँ दिल्ली घुरि रहल छल, तँ कोसीक प्रवाह बहुत तेज छलै। तुगलकी सेना जखन कोसी के किनार पर पहुँचल, तँ कोसीक ओहि पार मे हाजी शम्सउद्दीन इलियास के सेना तुगलकी सेना सँ मोकाबला करबाक लेल अस्त्र-शस्त्र ल' कए तैयार छल। ई वएह हाजी शम्सउद्दीन छलाह, जे हाजीपुर आ समस्तीपुर नगर बसौनें रहथि। फिरोजशाह तुगलक के सेना संभवत: कुरसेला के आस-पास कोसी के तेज धार देखि कए सोच मे पड़ि गेल। पानिक रफ्तार देखि कए तुगलकी सेना केँ नदी पार करबाक हिम्मत नहि भ' रहल छलै। अंतत: तुगलकी सेनापति तय कयलनि, जे नदीक किनारे-किनार उत्तर दिस बढ़ल जाय। जतय जा कए नदीक पाट कनें कम बूझि पड़य, ओतय पानिक थाह लेल जायत। एहि आशा मे फौज उत्तर दिस बढ़ैत रहल। कुरसेला सँ सय कोस आगाँ गेलाक बाद कोसी के पेट कनें शिकस्त बुझेलै। कोसी ओतहि पहाड़ सँ नीचाँ उतरैत अछि। पानिक वेग के अनुमान एहि सँ कयल जा सकैए, जे पाँच-पाँच सय मनक पाथर कोसी मे खढ़ जकाँ बहि रहल छल। तुगलकी सेनापति केँ जतय नदी पार करब कनें आसान बुझेलनि, ओतय एक लाइन मे सैकड़ों टा हाथी केँ ठाढ़ क' देल गेल। नीचाँ वला लाइन मे बड़का-बड़का रस्सा लटका देल गेल, जे जँ क्यो पानि मे भासि जायत, रस्सा के मदति सँ निकालि लेल जायत। एहि तरहेँ फिरोजशाह तुगलकक सेना कोसी पार क' गेल। हाजी शम्सउद्दीन सपनो मे नहि सोचनेँ छल,जे तुगलकी सेना कोसी पार क' जायत। जखन हाजी शम्सउद्दीन केँ पता लगलै जे तुगलकी सेना कोसी पार क' चुकल अछि, तँ ओ डरे सँ पड़ा गेल। तँ एहि कोसीक तेज धार के ल' कए एतेक आत्मविश्वास मे छल हाजी शम्सउद्दीन।'

(શીઘ્ર અહી લિંકપર આર સ્ક્રીનશૉટ અપડેટ કએલ જાયત।)

વિદેહક ૩૬૩ મ અંક દિનાંક ૦૧ ફરવરી ૨૦૨૩ સઁ પ્રારમ્ભ નીતિ નવલ દિનેશ કુમાર મિશ્ર

હાલપૃ:વિદેહયોનિ વિદેહ: પ્રથમ મૈથિલી પાક્ષિક ઈ-પત્રિકા ૨૫૫HH ૨૨૨૮-૫૪૭૪ વ૨યપ૯શ્ર (સન્ ૨૦૦૪) પર।

-ગજેન્દ્ર ઠાકુર, સમ્પાદક વિદેહ, ૯ાલસાપપ નો
+૮૧૯૮૫૬૦૮૬૦૭૨૧ હ્થ્થશ્ચ:વ૨યપ૯શ્ર૭ધ્રો૨HH ૨૫૫HH ૨૨૨૮-૫૪૭૪ વ૨યપ૯શ્ર

૪ (૩)

નીતિ નવલ સુશીલ

કમલાનન્દ ઝાકેં હમ કહિ છદ્મ સમીક્ષક કહલયિનિ?

કારણ ઓ છદ્મ સમીક્ષક છથિ।

ઓ લિખૈ છથિ- "મૈથિલી ઉપન્યાસ-યાત્રાક લગભગ સય વર્ષક વાદ મૈથિલ અન્તરજાતીય વિવાહક સપના, સંઘર્ષ આ વિડમ્વના પર ગરિમાયુક્ત ઉપન્યાસ લિખિવાક શ્રેય ગૌરીનાથકેં જાઇત છનિ।"

તઁ કી કમલાનન્દ ઝા સુશીલસઁ ઈ શ્રેય છીનિ લેલનિ? કી ઈ હુનકર વ્રાહ્મણવાદી સંસ્કારક અહંકાર- જે હમ કકરો ચઢ઼ા સકૈ છિઐ આ કકરો ઉતારિ સકૈ છિઐ- કેર પરાકાષ્ઠા થીક, આકિ હુનકર અધ્યયનક અભાવક પ્રમાણ?

ચલૂ અહાઁકેં લઽ ચલી કમલાનન્દ ઝા કેર સ્વાર્થી દુનિયાઁસઁ દૂર, છલ-છદ્મસઁ દૂર સુશીલક જાદૂવલા સાહિત્યિક નિશ્છલ દુનિયાઁમે।

અહાઁક સ્વાગત અછિ સુશીલક સાહિત્યિક દુનિયાઁમે।

પ્રસ્તુત અછિ સુશીલક 'ગામવાલી' (૧૯૮૨) જે આવ ઉપલવ્ધ અછિ વિદેહ આર્કાઇવમે લિંક હત્તપ્:વિદેહાયોનિપોતહિતમ પર।

પહિલ પાઁતીમે ઉપન્યાસ આરમ્ભસઁ પહિનહિયિ 'ગામવાલી' ઉપન્યાસક સમ્વન્ધમે સુશીલ લિખૈ છથિ-

"વિધવા વિવાહ આ અન્તર્જાતીય વિવાહક સમર્થનમે।"

આ ઉપન્યાસ આરમ્ભ।

ગામવાલીક મૃત્યુ આ તખને હમેલ, ગામવાલીક દાહ સંસ્કાર કે કરતૈ? વ્રાહ્મણ સમાજ કિ જાદવ સમાજ?

મૈથિલીક સિન્ડીકેટેડ સમીક્ષાપર અન્તિમ પ્રહાર।

ૡ઼દિ૯ક ૩૬૩ મ ૹંક દિણાંક ૦૧ ૹ૧વની ૨૦૨૩ સઁ પ્૧ા૧મ્ભ઼ ણાિ ણ઼૯િ સુશીૡ

ઌાિપ઼:ૡ઼દિ૯઼યોણિ ૡ઼દિ૯: પ્૧થમ મૈથિલી પાક્ષિક ઈ-પત્૧િકા ૹ્ષા ૨૨૨૮-૫૪૭ૹ ૡ઼શ્યપ૯શ્ર (સાિયે ૨૦૦૪) પ૧ા

-ગાળેણ્દ્૧ ઠાકુ૧, સમ્પાદક ૡ઼દિ૯, ૈ૯ાિસાપપ ણો
+૯૧૯૫૬૦૯૬૦૭૨૧ ૯થ૯શ્ર઼:ૡ઼શ્યપ૯શ્રછ઼શ્ર઼ોશ્ર઼ ૹ્ષા ૨૨૨૮-૫૪૭ૹ ૡ઼શ્યપ૯શ્ર

૫

ૡ઼દિ૯ક "સાહિત઼્યિક જ઼૧ષ્ટાયા૧ ૡ઼શિષાંક"

ૡ઼દિ૯ "સાહિત઼્યિક જ઼૧ષ્ટાયા૧ ૡ઼શિષાંક" ૯િ ણમ્િણ૯િપ્પાિ ૡ઼ષિય઼પ૧ ૹાૡપ્ય ઈ-મેૡ ેદિાિોા૧ાિ઼સાિ૭ૡ઼દિ૯ાગાિમાિ઼યોમ પ૧ ૹામંત્૧ાિ ૹછાિ
૧ સાહિત઼્ય, ક૯ા ૹા સ૧કા૧ી ૹકાદમી:-
(ક) પુ૧સ્કા૧ક ૧ાળીાિ
(પ્પ) સ૧કા૧ી ૹકાદેમીમે પૈસવાક ગાપ્૧-૯ેકાંાિ૧કિ ૡ઼યાિણ
(ગ) સાિાગુટ ૹા ૹકાદમી કે૧ કાળ ક૧વાક ાિીકા
(ઘ) સ૧કા૧ી સાિાક છદ્મ ૡ઼ીોયમે ૩૫ળ૯ ાિ્કા૯િક સમાંાિ૧ સાિાક કા૧્યપદ્યાિ
(૭) ૹકાદેમી પુ૧સ્કા૧મે પાર ૹૈક્ટ૧: મથિક વા પ઼થાત્થ
૨ ૡ઼યક્ાિગિાિ સાહિત઼્ય સંસ્થાણ ૹા પુ૧સ્કા૧ક ૧ાળીાિ
૩ પ્૧કાશણ ળગાિમે પસ૧૯ જ઼૧ષ્ટાયા૧ ૹા ૯પ્પક
૪ મૈથિલીક છદ્મ ૯પ્પક સંગઠણ ૹા ૹોક૧ પદાયિકા૧ી સવ૯ક ૹાય૧ા
૫ સ્કૂ૯-ક ાૅ૯ળક મૈથિલી ૡ઼િાગમે પસ૧૯ સાહિત઼્યિક જ઼૧ષ્ટાયા૧ક ૡ઼િૡ઼િ ૧ૂપ-
(ક) પાઠ઼્યક્૧મ
(પ્પ) ૹધ્યય઼ણ-ૹધ્ય઼ાપણ

(ગ) નયિક્તિ

૬ સાહિત્યિક પત્રકારિતા, નવિયૂ, મંચ-માધ્ય-મારક આ ઊકાત્પામક ખ્ય્ઠ-તમાસા

૭ ઊખ્યક સવહક ળન્મ-મનામ શતાવ્દી કેન યુનાવ , કૈઊંડનવાદ આ તકના પાછૂક નાળનીતિ

૮ દઊતિ એવં ઊખ્યકિા સવહક સંગે ભેદ-ભાવ આ ઓકન શોષામક વિવિધિ તનીકા

૯ કોનો આન વિષિયા

૬

વિદિહ વ્ન઼ૉડકાસ્ટ ઊસ્ટિ

વિદિહ ઔૌઔૌઔૌવિરવયવહઅછઓરામ સમ્વન્ધી સૂયના ઊઊ અપન ૌહાતસાપપ નમ્વન હમન ૌહાતસાપપ નો +૯૧૯૫૬૦૯૬૦૭૨૧ પન પઠાઉ, ઓકન પ્નયોગ માત્ન વિદિહ સમ્વન્ધી સમાયાન દેવાક ઊઊ કયઊ ળાયતા

-ગાળેન્દ્ન ઠાકુન, સમ્પાદક વિદિહ, ૌહાતસાપપ નો +૯૧૯૫૬૦૯૬૦૭૨૧ હથથઅ:વિરવયવહઅછઓરામ્ રષષામ ૨૨૨૯-૫૪૭સ વિરવયવહઅ

આનાઊઊઊ ડિતિનાતુને નિ માતિહઊિ ાનદ વિદિહ માતિહઊિ ડિતિનાતુને મોવિમેનત

રસસુ મ્મો ૮૮ (મ્મોવિમવેન-યેયેમવેન ૨૦૧૯) ાડ મુસે રનદિા ાત હાતપ:મુસેનિદાિયોમ્ દસિપઊાયસ માતિહઊિ ઊતિનાતુને નિ ાને શતનેમેઊય પોન ઊગિહત્ મોનોવિન, તિૌનોનગાઊય યઊામિસ તો વે । નેપનેસેનતાતવિ નેવોૌાડ માતિહઊિ ડિતિનાતુને, ૌહિનાસ તિૌાસ ાનઊય નિ ઊનિૌાતિહ તહે ષાહતિયા અકાદેમિ, યેઊહિ; । મેને નેપનેસેનતાતિાનિ ાડ તહે સો-યાઊઊદ "દનોદિ માનિ દનાનિ" રત સિે શપેયતેદ તહાત મુસે રનદિા ૌાઊઊ યોનનેયત તિસેઊડ વય ાનનુનયનિગા ાન સિસુ શયઉસાવિઊય દેવોતેદ તો તહે પાનાઊઊઊ તનાદતિાનિ ાડ માતિહઊિ ઊતિનાતુને

થપ્પ શ્રોમમેન ોનતિસ નિ તહે "ડ઼નિગુસિતયિ યવિનસતિય઼" છહાપતેન ોઉ "ષોયોમિઉગય઼", ૧૯૮૮, પાગે ૨૯૧, ાાતોનિાઉ ડ઼ૌ ષયહોઉોઉ રનદા ઉનવિનસતિય઼ મ્ાન છોનયમિોઉ રનદા થનુસત વોક઼: ". તહે માતિહમિ ેગોનિ સિ ડુનદ તો વે ોયોનોમયિાઉઉય઼ ાનદ યુઉતુનાઉઉય઼ દોમનિાતેદ વય઼ મ્નાહ્મનિસ ાનદ ડિ। સેપાનાતે માતિહમિ ષતાતે સિ ઓનમેદ, તહેય઼ માય઼ ોાસમિય઼ ગેત ોનતેનયહેદ ાસ તહે પોમિતિયિાઉ ોમિ ાઉસો થહસિ માય઼ નોત વે તો તહે ઉકિનિગ ાનદ ાદવાનતાગે ોઉ સેવેનાઉ ોતહેન યાસતેસ, તહે તનાદતિોનિાઉઉય઼ ોનતેનયહેદ ોન યુનનેનતઉય઼ ાસયેનદાનત યાસતેસ થહેનેઓને, નિ ાઉઉ પોસસવિમિતિય઼ તહે ઉાતતેન ગનુપસ માય઼ ોપપોસે તહે ઓનમાતોનિ ોઉ। સેપાનાતે માતિહમિ સતાતે ાઉતહોગાહ તહેય઼ ાઉસો વેઉોનગ તો તહે માતિહમિ સપેયહ યોમમુનતિય઼ થહસિ તય઼પે ોઉ ોપપોસતોનિ ાદવેનસેઉય઼ ાઉડેયતસ તહે દેવેઉોપમેનત ોઉ સેવેનાઉ ઉાનગુાગેસ઼"

થપ્પ શ્રોમેન ડુનતહેન ોનતિસ: ". ોવેન ોહેન। ઉાનગુાગે સિ પનોનુનયેદ તો વે દસિતનિયત ઓોમ હનિદિ, તિ માય઼ વે તનોતેદ ાસ। દામિયત ોઉ હનિદ઼ ઢોન ોશામપઉ, વોતહ ઘનોતિસોનોહ્ગ નદેનતોક તહે યઉાસસયિ ઉનિગુસિતયિ સુનવેય઼ોઉ રનદા ાનદ ષ઼ પ્પ઼ છહાતતેનાળે, તહે નાતોનિાઉ પનોઉેસસોન ોઉ ઉનિગુસિતયિસ, સતાતેદ તહાત માતિહમિ સિ। દસિતનિયત ઉાનગુાગ઼ે મ્ુત ય઼ેત તિ સિ તનોતેદ ાસ। દામિયત ોઉ હનિદિ" (રવદિ, પાગે ૨૯૩)

યો નોત ળુદગે ોયહ દાય઼ વય઼ તહે હાનવેસત ય઼ો નોપ વુત વય઼ તહે સેદસ તહાત ય઼ો પઉાનત઼ - ઢોવેનત ડ઼ોુસિ ષતેવેનસોન

.

વ઼દિહ: માતિહમિ ડ઼તિનાતુને મોવ઼ેમેનત

<u>**શ્રાનાઉઉઉ ડ઼તિનાતુને**</u>

થહે ગેઙેગેનચેસ તો પાનાછછછ છતિનાતુગે ાગે ડુનદ નિ વ઼દાસ, ૈહિગે ાાનાસહાનસહિ સિ ગેઙેનગેદ તો ાસ પાનાછછછ છતિનાતુગ઼ે

<u>શ્નાનાછછછ ડ઼તિનાતુગે નિ માતિહિછિ</u>

થહે નેદ ડોન પાનાછછછ છતિનાતુગે નિ માતિહિછિ ાનોસે દ્ગુ તો તહે યોનસતાનત ોનસછુગહિત ોન છતિનાતુગે ાનદ દગિનતિય઼ વય઼ તહે શ્ગુવછયિ ાનદ શ્ગનાવિ઼ાતે શ્ચયાદેમોસિ, ડોન્ શામપછે, માતિહિછિ-જાહોળપુનાં શ્કાદેમાિ ોડ ધેછહિ, માતિહિછિ શ્કાદેમાિ ોડ શ્ગાતના, ષાહતિયા શ્કાદેમાિ ોડ ધેછહિ, ાાપાછ'સ શ્ગનાળના શ્ગનાતસિહતહાન, ાછછોડૈહિયિહ ાગે ગોવ઼ેનનમેનત શ્ચયાદેમોસિ઼ ૨ન ાદદતિોિન તો તહેસે શ્ચયાદેમોસિ, તહે ોનસછુગહિત ોન માતિહિછિ ડ઼તિનાતુગે ાનદ દગિનતિય઼ ાોસ યોનસતાનતછય઼ દોને વય઼ તહે સો-યાછછદ છતિનાનય઼ ાસસોયાિતોિનિસ ોહિયિહ ૈગે ગેયોગનસિેદ વય઼ તહે ષાહતિય઼ા શ્કાદેમાિ ાનદ ૈગે તહે માનિ તોાછ ડોનુ સુનપતિગ ાછછ તહે છતિનાનય઼ સપાયે મોનત ડોન તહસિ છાનગુાગ઼ે ભેસદિેસ તહેસે, તહે ડુનદતિગ તો તહેસે ાનદ ોતહેન પાનોયહિાછ ાસસોયાિતોિનિસ ાનદ ોનગાનસિાતોિનિસ છદ તો તહે પગેસેનતાતોિિન ોડ ાન તિતોનડાયે નિ તહે નામે ોડ માતિહિછિ, ોહિયિહ ોાસ મેદોિયગે ાનદ નોન-ગેપગેસેનતાતવિ઼

થહે ભૌક ોડ ભાહિનાં ડ઼તિનાતુગે (શ્વહાય઼ પ઼ ધ્દતિોન)

થહસિ વૌક યોનતાનિસ ડવિ઼ તનાનસછાતોિનિસ ડગોમ નોન-ગેપગેસેનતાતવિ઼ માતિહિછિ સિહોનત સતોગોસિ નિતો ધ્નગછસિહ વય઼ વ઼દિય઼ાનાનદ હ્ગ઼ ાાગાનઝુન (માતિહિછિ'સૈં ાતનાં) ાનદ ઉસહા ધ્પાિન ધ્હાન ાગે ડગોમ તહે હનિદાં ટુોતા તહુોગહ વોતહ ગોત તહે ષાહતિય઼ા શ્કાદેમા પનાઙિ ડગોમ તહે માતિહિછિ ટુોત઼ા વ઼વિહ઼ ઢ઼ાનાં ાનદ ઢ઼ાળકામાછ છહુદહાનય઼ ાગે ડગોમ તહે માતિહિછિ ટુોતા તહુોગહ વોતહૈોગોતે નિ હનિદાં ાછસ઼ો

થહસિ વૌક સિે દતિદ વય઼ શ્વહાય઼ પ઼ૌહિો હાસ ગોદ ષામસકનાતિ ોનછયુ પ તો હગિહ સયહોોછ઼ૈં ત હે પગેોનદસ તો તનાનસછાતે શ્ગનતહાસહાસતના દતિયતછય઼ ડગોમ

ષામસક્નાિ િનિો એનગાઉસિહ ૨ ાન પ્યોવ઼િદ િન ષામસક્નાિ ાનદ ઙ્નોમ ાહે ટ્ટાઉિય઼ ોઙ ાહે ાનાનસઉાાિન, ૨ યાન પ્નેસુમે ાહાા હે હાસ્ સેદ સોમે િનિેનમેદાિય઼ ઉાનગાાગે િન ાનાનસઉાાિનિગા ષામસક્નાિ ાેશાસ િનિો એનગાઉસિહ઼ ૨ા સિ । માાાેનાોઙે ાહિયસ ાો ાયક્નૌિઉદગે ાહે સુોનાયે઼

વ઼દિય઼ાનાનદ ઙ્હા'સ ાનાનસઉાાિન સિ વેઉૌ પાન, ઙોન શામપઉ, હે હાસ નો િનક્ઉિનગા ાૈહાા ાુઉદ વે ાહે એનગાઉસિહ ાૈનદ ઙોન 'ાઉાક સાનના', ાનદ ાહેને ામે પઉનાય઼ ોઙ સુયહ િનસાાનયેસ઼ ૨ હાવ઼ે સોમે સુગોસાાિનસ ઙોન હિમ: ઢિસાા, નોદ શ્ર ઝાિદ'સ એયે વ઼ૌાન માાિહિઉ વય઼ ઢાળનાાહ મસિહ્ના, ાિ મેનાાિનસ ાઉઉ ાહે ાેનમસ ઙોન ાૈહિયહ ય઼ાુ યુઉદ નોા ઙાિદ એનગાઉસિહે ટ્ટવ઼િાઉનાસ઼ થહેન ગો ાો ાહે વ઼દિહા ામયહિવ઼ (ાૌવ઼દિહ઼ાયોનિ) ાનદ ઉાક ઙોન ઉમેસહ માનદાઉ'સ શ્ચયિાુને યયિાાિનામય઼ યોનાાિનિગા વ઼ેગેાાાિન, ાનમિાઉસ ાનદ સક્ઉિઉ સોસ ોઙ માાિહિઉ, હેને ય઼ાુ ાૈઉિઉ ઙાિદ ાહે ાયાુાઉ પહોાોગાનાપહ્સ ાો ઢુનાહેન, નદેન શ્ર શ્ચાનાઉઉઉ હસિાોનાય઼ ોઙ માાિહિઉિ ઙ઼ાિનાાુને (વ઼દિહા ાૌવ઼દિહ઼ાયોનિ), ય઼ાુ ાૈઉિઉ ઙાિદ સામપઉ એનગાઉસિહ ાનાનસઉાાિનસ ોઙ સોમે માાિહિઉિ સહોનાા સાોનોસિ઼ થહેનેઙોને, ાૈહાા વ઼દિય઼ાનાનદ ઙ્હા સિ પ્નેસેનાાિનગા ાસે શોાયિ સિ ાહે ામાગિાિનાઉ ાહિનગા ોઙ ાહે માાિહિઉિ ઙ઼ાનગાાગે (વ઼ાા નોા ાહાા ોઙ માાિહિઉિ ઉાિનાાુને, ાસ ાૈસ ાો દેયાદેસ ાગે) ૨નોનેસાાિનગાઉય઼ હસિ યહોયિ ોઙ સહોનાા સાોનોસિ નેમાિદસ મે ોઙ છોનોમપોનાનય઼ માાિહિઉિ ષહોનાા ષાોનોસિ (માાિહિઉિ સહોનાા સાોનોસિ ાનાનસઉાેદ િનિો એનગાઉસિહ) દાિદ વય઼ મુનાના માદ્હુસુદાન થહાક્ુન ાનદ પુવઉસિહેદ વય઼ ાહે ષાહિાયા શ્રક્ાદેમાિ િન ૨૦૦૫ ૨ા સેમસ ાહાા ાહે સાોનોસિ િન ાહસિ સેઉયાાિન ામે ઉઙાોવ઼ેન માાેનાાિઉ ઙ્નોમ ાહાા યોઉઉયાાિન઼ ઢપિ વ઼ાન શ્રૌિનક્ઉ ાૈક ાઙોેન ાો દેયાદેસ વ઼ાા વ઼દિય઼ાનાનદ ઙ્હા સિ સાાઉિઉ િન સ઼ઉમવેન નોા નોઉઙિનિગા ાહે યહાનગેસ ાહાા હાવ઼ે હાપપેનેદ ડુનાિનગા ાહે પેનાિદ઼

૨ઙ ય઼ાુ યોમપાને ાહે ાનાનસઉાાિન ોઙ ાહસિ સેઉયાાિન વ઼સિ-ા-વ઼સિ ાહે એનગાઉસિહ ાનાનસઉાાિન ોઙ ઙ઼ાાિન શ્રમેનાયિાન ષપાાસિહ ઉાિનાાુને, ય઼ાુ ાુઉદ વે ાવઉ ાો નદેનસાાનદ ાહે દિઙિઙેનાયે઼

જ્ાન નહેસે નયપેસ ાેડ સેઊયનોનિસ ાપે નોન ક્નૌન ડોન નહેપિ ઊિતનાયપ શયેઊઊેનયે, હાનપેન છોઊઊનિસ પુવઊસિહેસ નહેસે નયપેસ ાેડ સેઊયનોનિસ ડોન ડવિ઼-સનાન હોતેઊસ ાનદ શ્રપિપોનન ઊુનગેસ઼ થહે પુવઊસિહેનસ ાનોુનયેદ નહસિ વીોક ાેન માનયહ ૨૨, ૨૦૨૨ ષો, નિ ૬-૭ મોનનહસ, પ઼ોુાેઊઊ ગેન ાેઊદ માતેનાઊિસ ાેનઊપ઼

થહે જાનદિઃ થહે માતિહઊિ છઊાસસયિ પ્યાનયાદાન વય઼ હાનમિોહાન દ્હા (૧૯૦૮-૧૯૮૪) નનાનસઊાેદ નિતો એનગોઊસિહ વય઼ ડ઼ાઊિ પ્યુમાન (શ્રસસસિનાનન શ્રનોડેસસોન, ષેપાનનમેનન ાેડ એનગોઊસિહ, ષેન યાપ઼ાઊ ડપાદહ્યાયા છોઊઔો, ડનવિ઼નસતિપ઼ ાેડ ષેઊહિ)- હાનપેન શ્રેપેનનાઊિ (હાનપેન છોઊઊનિસ શ્રુવઊસિહેનસ)

૨ હાદ પપે-ોનદેપેદ નહે વીોક, ાેહયિહૌાસ સયહેદુઊદ નો વે દેઊવિ઼પેદ નો મય઼ કનિદઊ ાયયોુનન ાેન નહે ૧સન ાેડ ષેયેમવેન ૨૦૨૨, વુન નહે દેઊવિ઼નય઼ દાતેૌાસ પોસનપોનેદ, ાનદ તિૌાસ દેઊવિ઼પેદ નો મય઼ ાયયોુનન ાેન નહે ૧૪નહ ાેડ ષેયેમવેન ૨૦૨૨

શ્રોૈહેન માતિહઊિૌાસ પેયોગાનસિદ વય઼ નહે ષાહતિયા શ્રકાદેમિ (મ઼ાનોનાઊ શ્રયાદેમય઼ ાેડ ડ઼ેનતેનસ- ાેડ ૨નદિા) ાેપ઼ વાયક નિ ૧૯૬૫, ડ઼ાતે ઢ઼ામાનાનહ દ્હા સનાતેદ નહાન હસિ માતિહઊિ ઊાનગુાગે સિ સાવેદ નૌ (માતિહઊિકિ વ઼ાનનમાન ષામાસયા, ઢ઼ામાનાનહ દ્હા)

ષહ઼ હાનસિહ થનવિ઼દિ હાસ યોમમતિતેદ નહે સામે મસિનાકે ૨ન હસિ ડોપૌનદ હાનસિહ થનવિ઼દિાેનતિસ- "૨ન હનિદિ, નહે ઊાનગુાગે નો ાેહયિહ માતિહઊિ સિ નહે યઊેસેસન (ાનદ ાેડ ાેહયિહ તિ ાેસ નિદેદ ાન નિતેગાનાઊ પાનનુનનાઊ તિ ાેસ ગાનાનતેદ પેયોગાનતિોનિ ાસા સેપાનાતે ઊાનગુાગે વય઼ નહે યોનસનતિુોનિ નિ ૧૯૯૩) "

હાનસિહ થનવિ઼દિ પેડેનસ નો નહે નિયઊસીોનિ ાેડ માતિહઊિ નિ નહે ગિહનહ સયહેદુઊ ાેડ નહે યોનસનતિુોનિ ાેડ ૨નદિા હેપે નહે પોન મેનનોનિેદ સહોુઊદ વે ૨૦૦૩ નિસતેદ ાેડ ૧૯૯૩ મોપોવેન, માતિહઊિૌાસ। સેપાનાતે ઊાનગુાગે નિ ૨૦૦૩, ૧૯૯૩, ાનદ

૧૯૬૫ ાનદ દુનિગ ાનેહ ાનમિ ોડ પને-હ્યોાનિમિસિહૌાના વ઼દિયાપાન્ાિ થેહે સનાાુસ ગાાણોદ ાો માાિહિણિ વય઼ ષાહાિયા઼ શ્કાદેમાિ ાનદ ાનેહ છોનસાાુાિાિ ોડ રનદાિ, ોન ાનેહ ોાનેહો હાનદ, સાનેનગાનેહેનેદ ાનેહ હાનદસ ોડ ાનેહ ોવસયુાાણાાસિનો ઊમેનાનસ ઊકિ ઢ઼ામાણાાનહ હ્રહ઼, ષહાાદાનાનદા હ્રહ઼ (હે સિ નોાન । ડામુોસ પેાાસોન વુાન ોહ્ય઼ ૨ હાવ઼ે ાાકેન હસિ નામે, રૌોણિઊ શપણાિ ાિ ઊાનો) ાનદ ોાનેહોસ ૌહો ગાાસઊગાિહાનેદ હાામિોહાન હ્રહ઼ હાામિોહાન હ્રહ઼'સ ખ઼હાાાાા ખ઼ાકાક થાાાણગ, શ્ચાાણામય઼ા યેવ઼ાાના, ઢ઼ાણગાસહાઊ ાનદ છહાાયહાાા ોઊઊ ાનેહસે વૌકસ ૌમે ઊગાોવિઊ ડોા ાનેહ ષાહાિયા઼ શ્કાદેમાિ શ્ચૌાદ ાિાિાિેદ ાિ ૧૯૬૬ ડોા માાિહિણિ (વેયુાસે ોડ નેયોગાણાિાિ ગવિ઼ન ાો માાિહિણિ વય઼ ષાહાિયા઼ શ્કાદેમાિ ાિ ૧૯૬૫ જુાન । પહિલોસોપહ્ય઼ ાનોાાસિૌાસ ૌાાદેદ ાનેહ પાાડિ ાિ ૧૯૬૬, ાહસિ પહિલોસોપહ્ય઼ વૌક ાિસેઊડ સિ । હોાાાડિયિ ોને, ાનદ ડિ ોને હાસ નોાદ ાનેહ વૌક ાો઼ુ નદોસનાાણદ ાનેહ ગુાણયેસ ોડ રનદાિ શ્ચહિલોસોપહ્ય઼, ાનેહ હેૌોણિઊ હાવ઼ે ાો઼ુ નઊોાન ડાિસાન ાો વે ાવઊ ાો ગાાસપ ાનેહ પહિલોસોપહયિાઊ યોણયેપાાસ ડાોમ । નૌ વૌક ોન રનદાિ શ્ચહિલોસોપહ્ય઼ રન ૧૯૬૭ નો ૌાાદૌાસ ગવિ઼ન ડોા ાનેહ માાિહિણિ ડ઼ાણગુાગો઼

ઢ઼ામાણાાનહ હ્રહ઼'સ ોવસયુાાણાાસિમ વ઼સિ-ા-વ઼સિ શ્ચાણળાિ સિે વ઼દિણાન ડાોમ ોને ેશામપઊ (વેયુાસે ડ઼ાઊાિ ખ઼ુમાા ાઊસો સેમસ ાો હાવ઼ે ડોઊૌદ ાિ હસિ ડૌાસાનેપ, ાહોુગાહ હે ગવિ઼સ યનેદાિ ડોા હસિ ગાિણોાાણયે ાો સોમે ોાનેહો ૌાાાિાસ઼) હેૌાસ યાસાનેસિાન, યોણસોવ઼ાાવિ઼ ાનદ યોણડુસેદ઼ થેહે ાિાનો-યાસાને માાાાાિગે ાિ શ્ચાણળાિ ૌાસ ૌઊઊ કનૌણ ાો હમિ (વુાન હે યહોસે ાો કેપ ાનેહ યૌસહાન શ્ચાણળાિ સેયાનોન- ૌહયિહ હાસ વેન નેઊાસેદ વય઼ુ સ ોન ગૌગઊ વૌકસ ાિ ૨૦૦૯), ાનદ ાિ ૌાસ ાપપાનેણાન ાહાાન ાનેહ ગાનોન નાવ઼ય઼ા-નય઼ાય઼ા પહિલોસોપહો ઘાણગોસહ ઉપાદહ્ય઼ાય઼ા માાાૌદિ । "છહાામકાાાિ" ાનદૌાસ વોાણ ડવિ઼ ય઼ોાાસ ાડોા ાનેહ દેાાનહ ોડ હસિ ડાાનેહો (સે ુોા શ્ચાણળાિ જૌકસ વ઼ોઊ ૨ & ૨૨ ાવ઼ાિણાિવઊ ાન હાાાપ્:વ઼દિહ઼ાયૌાિપોાનહ઼હાિમ) ષહ઼ યાિસહ છહાણદાા જહાાાાયહાાય઼ા ૌાાાિસ ાિ ાનેહ "હસિાોાય઼ ોડ મ્માવ઼ય઼ા-મ્મય઼ાય઼ા ાિ માાિહિણિ"-

"થહે ડામણિય઼ ૈહિયિહ ૈાસ નિડેમીમ નિ સોયાિણ સનાનુસ સિ નૌ શનનિયન નિ મનિહણિ- ઘાનગેસહ'સ ડામણિય઼ સિ યોમપણેનેણય઼ ગિનોમેદ ાનદૌ ામે નોને શપેયનેદ નો કનૌ ઼વેન હસિ ડાનહેમ'સ નામે઼", ૈહિયિહ સિ । નોનાણ ડાણસેહોદ઼ હે ૈમનિસ ડુમનહેમ નહાન ાણણ નહસિ નિડોમમાનોનિ ૈાસ ગવિ઼ન નો હમિ વય઼ શ્ત્નોડ઼ ઢ઼ હ્હ઼ ષો હૌ ુણદ નહસિ યાસનેસિન-યોનસેમવ઼ાનવિ઼-યોનડુસેદ ાણણૌ નહે ૈામદ નો વે ગવિ઼ન નો ષહ હામિોહાન હ્હ? ષો, નહે ષાહનિયા઼ શ્કાદેમાિ સાવે઼દ નહે માનિહણિ ડ઼ાનગુાગે વય઼ મેયોગાનડિનિગ નિ, ાસ ાસસેમાનેદ વય઼ શ્ત્નોડ઼ ઢ઼ હ્હ, સિ ૈમોનગ ાનદ સો સિ નહે ાસસેમનોનિ માદે વય઼ ષહ઼ હામસિહ થનવિ઼દ઼િ

મન ડ઼ાણનિ ષ્ુમામ સિ । યુ઼નગ પેમસોન, વુન હે સિ વેનિગ મસુિસેદ વય઼ સોમે ેવસયુમાનનસિન ેણમેનનસ, ૈહો ગાસણગિહોદ હામિોહાન હ્હ઼ હામિોહાન હ્હ સનોપપેદ ૈમનિનિગ નિ માનિહણિ ડોણણૌનિગ નહે મેયોગાનનોિનિ ોડ નિ વય઼ ષાહનિયા઼ શ્કાદેમા િનદ ૈાસ ૈામદેદ નહે ષાહનિયા઼ શ્કાદેમા પમાડિ ડોમ હસિ ુનોવાિગિમાપહ્ય઼ નિ ૧૯૮૫, ાડોમ હસિ દોનહ, ૈહિયિહ મોનસ નોનહનિગ઼

મન ડ઼ાણનિ ષ્ુમામ ૈમનિસ- "ૈગાનાનદ હ્હ'સ જાહાણમાનુસહ (૧૯૪૪) ાનદ ષહામદાનાનદા હ્હ'સ હ્યા઼વામા (૧૯૪૬) ાનનાયક સુયહ સોયાિણ દવિ઼સોિનિસ નહાન પણાયે઼દ । દેયસિવિ઼ મોણ નિ મામમાગિસ઼" ૈગાનાનદ હ્હ'સ જાહાણમાનુસહ (૧૯૪૪) ૈાસ નિદેદ । પાનહ્વમોકનિગ નોવે઼ણ, વુન ષહામદાનાનદા હ્હ'સ નોવે઼ણ ૈાસ મોયનોનિામય઼ શ્ત્નોડ ઢ઼ાદહ ષ્મસિહ્ના છહુદહામય઼ મગિહ્નણય઼ ેવસેમવે઼સ- "ૈગાનાનદ હ્હ'સ 'જાહાણમાનુસા' દોણસ ૈનિહ નહે સોયાિણ પમોવણમસ યોનનેયનેદ ૈનિહ નહે પમોવણેમ ોડ મામમાગિ઼ે શ્સ । મેપણય઼ નો નહસિ નોવે઼ણ, ષહામદાનાનદ હ્હ ૈમોને । સેયોનદ-મને નોવે઼ણ 'હ્યા઼વામા,' હાવ઼નિગ ણનિનણ ણનિમામય઼ મેમનિ઼ (ઢ઼શ્યહશ્ષ્પઢ઼ર્ષહમ્શ્ર છહશ્રોઉયહશ્ઢૈ઼ શ્ર ષુમવે઼ય઼ ોડ માનિહણિ ડ઼નિમાનુમે)

મન ડ઼ાણનિ ષ્ુમામ ડોમ હસિ શ્ત્નળિ-મેણાનેદ ગિનોમાનયે ગવિ઼સ યમેદાનિ નો મમ઼ શ્ત્નમેસહૌામ હ્હ'સ "મનિહણિ થાનનવ઼ા-વ઼મિામસહ઼" શ્ત્નોડ ઢ઼ાદહ ષ્મસિહ્ના છહુદહામય઼ મગિહ્નણય઼ ેવસેમવે઼સ- "મમ઼ શ્ત્નમેસહૌામ હ્હ'સ 'મનિહણિ થાનનવ઼ા-

વમિાનસહા' સિ નહે હસિનોનય ોડ મનિહિવિ નિ માનિહિવિ પનોસે ાનદ સિ વાસેદ માનિઉય ોન નનાદનિોનિ મમ મુકુનદા હ્હ જાકસહિ'સ 'મનિહિવિવહાસહામાયા શ્નાહિસ' ગવિસ ાન ાયયુોનન ોડ નહે ખહાનદોાાવ દયનાસનય ઢનોમ નહે પોનિન ોડ વોોે ોડ મોદેનન માનિહિવિ પનોસે, નહેસે નોોોનકસ ાપે મિપોનનાનન, નહોુગહ ડનોમ નહે હસિનોનયિાઉ પોનિન ોડ વોો, ાપે ુનપેઉાવિઉ (ઢશ્રયહશ્રપ્ઢશ્ષહાાશ્ર છહશ્રોઉયહશ્રઢૈ શ્ર ષુનવેય ોડ માનિહિવિ ડિનિનાનુપે)

થહે ડોઉઉોનિગો શયેનપનન ડનોમ શ્રુોન શ્રાનળા શ્રાવાનદ ((પાનન ૨&૨૨) સિ વેનિગા પેપનોદુયેદ વેઉો ડોન પોદય-પેડેપેનયે: -

મહાનાળ હનસિંહદેવ- મથિલિક કન્નાટ વંશક ળ્યોનિનીશ્વન ઠાકુનક વ્નાા- ન્નાકનમે હનસિંહદેવ નાયક શ્રાકનિનાળા છલાહ ૧૨૮૪ ઈ મે ળન્મ શ્રા ૧૩૦૭ ઈ મે નાળસહિાસના ઘયિાસુદ્દીન તુગલકસઁ ૧૩૨૪- ૨૫ ઈ મે હાનકિ વાદ નેપાલ પલાયના મથિલિક પન્ળી- પ્નવન્યક વ્નાહ્મણ, કાયસ્થ શ્રા ક્ષન્નાયિ મધ્ય શ્રાયકિાનકિ સ્થાપક, મૈથિલ વ્નાહ્મણક હેતુ ગુણાકન હા, કન્ન કાયસ્થક લેલ શંકનદત્ત, શ્રા ક્ષન્નાયિક હેતુ વળિયદત્ત એહિ હેતુ પ્નથમનયા નયિુક્ત ભેલાહ હનસિંહદેવક પ્નેનણાસઁ- શ્રા ઈ હનસિંહદેવ નાન્યદેવક વંશળ છલાહ, ળે નાન્યદેવ કન્નાટ વંશક ૧૦૦૮ શાકેમે સ્થાપના કેને નહથિ- નન્દૈદ શુન્ય શશિ શાક વર્ષે (૧૦૧૯ શાકે) મથિલિ ક પણ્ડિત લોકના શાકે ૧૨૪૮ તદનુસાન ૧૩૨૬ ઈ મે પન્ળી- પ્નવન્યક વન્તમાન સ્વરૂપક પ્નાનમ્ભક નન્નિય કએલન્હિ પુન: વન્તમાન સ્વરૂપમે થોડે વૃદ્ધિ વિલાસી લોકના મિથિલેશ મહાનાળ માધવ સહિસઁ ૧૭૬૦ ઈ મે શ્રાદેશ કનવાએ પન્ળીકાનસઁ શાખા પુસ્તકક પ્નણયન કનવશ્રોલન્હિ શ્રોકન વાદ પાઁળિમે (કપ્નો કાલ વન્નાતિ ૧૬૦૦ શાકે માને ૧૬૭૮ ઈ વાસ્તવમે માધવ સહિક વાદમે ૧૮૦૦ ઈક શ્રાસપાસ) શ્નોન્નાયિ નામક એકટા નવ વ્નાહ્મણ ઉપળા તકિ મથિલિામે ઉત્પન્ન ભેલ

ષો, તહે ષનોતનયિાસ ાસ । સુવ-યાસતે ાનોસે ાનુોનદ ૧૮૦૦ છ૯ ાસ પેન્ ાતહેનતયિ પાનળા ડિઓિસ્

<u>ષ્ઠ શ્રનસુહમાન શ્રાનદેય</u> [ઘાળેનદના થહાકુન ોડ ાાૌ યેઓહ પનોવ્રદિદ મે ોિતિહ દગિાિતિઉિદ યોપેસિ ોડ તહે ગેનોઓગાયિાઓ નેયોનદસ ોડ તહે માતિહાિ મનાહમનિસ્ થહે પાનળા કાના-સ ોહોસે ડામોઓિસિ હાવે માનિતાનિદ તહેસે નેયોનદસ ડોન ગેનેનાતાિનિસ ાનેોડોન નેઉયનાનન તો ાઓઓ્ાેતહેનસ તો પુનસુે તહેતિ નેયોનદસ્ શ્ન સિ । માનતેન ોડ 'નિતેઓઓિયતાાઓ પનોપેનતય' તો તહેમ્ રોાસ ડોનાુનાતે ાુોગાહ તો નેયોવિ । યોમપઓેતે દગિાિતિઉિદ સેન ોડ પાનળા નેયોનદસ ડનોમ ઘાળેનદના થહાકુન ોડ ાાૌ યેઓહ નિ ૨૦૦૭ [ઢેયાસતાનિગા તહે મનાહમનિ નિ મેદેવિાઓ મતિહાિઃ શ્નાગિનિસ ોડ છાસતે રદેનતાિયુ ાનોનગા તહે માતિહાિ મનાહમનિસ ોડ ાાોનતહ માહિન વયુ શ્રનસુહમાન શ્રાનદેય, શ્ર દસિસેનતાતાિનિ સુવમાતિતેદ નિ પાનતાિ ડુઓડાિમેનત ોડ તહે નેટુપ્રિમેનતસ ડોન તહે દેગાને ોડ યોયતોન ોડ શ્રહાિસોપહય (હસિતોનય) નિ તહે ૩નવિ્નસાતિય ોડ મયિહાિન ૨૦૧૪] ડાિતેન તહેસે શ્રાનળા માનુસયનપિતસોમુ પઓાેદેદ તો ગાોગો વોાકસ નિ ૨૦૦૮)

થહે સો-યાઓઓેદ માહાનાળાસ ોડ યાનવહાનગા ાેમ પેનમાનેનત સેતતઓેમેનત ડામાનિદાનસ ોડ છોનનાેાઓઓસિ, ાનદ તહેમ ાેમ સો માનય નિ મનાતિસિહ રનદાિ, વુત નિ ાાેપાાઓ તહેમ ાેમ નોન્ રન તહે ાનેશુમે ોડ ાુન વોાક (શ્રાનળા શ્નનાવાનદહ વોાઓ ર&રર), ો હાવે ાતતાયહેદ યોપેસિ ોડ ગેનોઓગાય-વાસેદ્ પાગાનાદાતાિનિ ોનદેનસ (પનોાડ ોડ પાગાનાદાતાિનિ ડોન યાસહ) ષો, વેડોમ ૧૮૦૦ છ૯, તહેમ ોાસ નો સનોતનયિા સુવ-યાસતે નિ મનાતિસિહ રનદાિ ાનદ તહેમ સિ નો સુયહ સુવ-યાસતે ોિતિહનિ માતિહાિ મનાહમનિસ નિ ાાેપાાઓ પાનત ોડ મતિહાિાે વેન તોદાયુ ષનોતનયિા વેડોમ તહાત નેડોનમેદ તો ડોઓઓાેનિગા સોમે દુયાતાિનિ સતનોામ નિ મનાતિસિહ રનદાિ, નિ ાાેપાાઓ તિ સતઓિઓ હાસ તહાત મોનનિગા

મન ડાઓતિ પુમાન ડુનતહેન તનોસિ તો પુત હસિ ાગેનદા વયુ ોનાતાિનિગા- "હાનમિોહાન યહોાસે । મદિદઓ ગનુોનદ નિ હસિ નેડોનમાસિત ાગેનદા" હે ગાવિસ ઓુગાહાવઓ

ેાસોનસ ડોન હસિ યોનનેનનાીનિ વ઼િ "હૈ સપુોસેસ નહે સગિનડિયિાનયેોડ ઊયાઊ નનાદિનાીનિસ, ઊાનગુાગેસ, સયનપિનસ,ેદુયાનાીનિ સય઼સનેમ, ાનદ મોનાઊ વ઼ાઉેસ" નહેેવય઼ મોનનિગા નહાન નહેસે ાે યોનસેનવ઼ાનવિ઼ વ઼ાઉેસ!

(શ્રઊઊ નહે ેડેનેદ વૌકસ ાે ાવ઼ાઊાવઊ ડોન ડે પદડ દૌનઊાદ ડોમ નહે ઊનિક હાનપ઼:વ઼દિહ઼ાયોનિ઼પોનહ઼હાિમ)

વ઼રયપ્હશ્ર મશ્રરથહરડર ડરથપ્ઢશ્રથઉઢપ મશ્રોવ઼પ્મપ્માથ શ્રામય શ્ર શ્રુશ્રઢશ્રડડપ્ડ હરષથશ્રોઢૈ શ્રોઢ મશ્રરથહરડર ડરથપ્ઢશ્રથઉઢપ

થહેેડોે, નહે મસિસનિગા પોનનાીનિસ, નહે ગિનોેદ ાનદ નોન-ેપેસેનનેદ ાસિપેયનસેોડ સોયેનિય઼, સનાનેદ નો વે યહ્નોનયિઊદ઼ શ્ન ઊદ નો નહે દેપયિનાીનિ માનકેદ વય઼ નહે નયિહ્નેસસ ોડ વ઼ોયાવુઊાનય઼ ાનદ ેશપેનેનિયેસ ાનદ ૌાસ ા ેવ઼ોઉનાીનિ નિ ઊનિનાનુે ાનદ ાનન ાસ ડાન ાસ પોપઊ સપોકનિગા માનિહઊિ ાે યોનયેનનેદ઼ થહે ટુાઊનિય઼ નૌ હાસ નોન ેમાનિદ મેદીયિે઼ થહે ેાઊ પૌન ોડ નહે માનિહઊિ ઊાનગુાગે ૌાસ ેાઊસિદ વય઼ નહે નાનવિ઼ સપોકેનસ, મેદીયિનનિય઼ ૌાસ ેપઊાયેદ વય઼ેશયેઊઊનયે઼ થહસિ ાનેમપન ાન નહે ૌનનિનિગા ોડ હસિનોનય઼ ોડ શ્રાનાઊઊઊ ડ઼નિનાનુે ડોન નહે માનિહઊિ ડ઼ાનગુાગે ાોસે ાસ નહે મેદીયિે ાગેનયય઼ (પનવિ઼ાને ાનદ ગોવ઼ેનનમેનનાઊ) ડુનદેદ સો-યાઊઊદ માનિસનોમ ઊનિનાનુે, ૌહયિહ હાસ નો ેાદેનસહપિ, ાનદ નો ાયયેપનાનયે ાોનગા નહે સપોકેનસ ોડ માનિહઊિ યોનનનિદ નો વે પનેસેનનેદ વય઼ નહેસે શ્રકાદેમૌસિ ાસ ેપનેસેનનાનવિ઼ ઊનિનાનુ઼ે થહે મેદીયિે નિનેનડાયેોડ માનિહઊિ ઊનિનાનુેૌાસ પનેસેનનેદ વય઼ નહે ગોવ઼ેનનમેનન નાદીા ાનદ નેઊવ઼સિાીનિ સનાનાીનિસ ાઉસ઼ો ડ઼નિનાનય઼ ળુોનનાઉસ ઊકિ મુસેનિદીા (ૌામુસેનિદ઼ીાયોમ) & શ્રુવઊસિહેનસ ઊકિ હાનપેન છોઊઊનિસૌે ાઉસો ુસેદ ડોન નહેનિ સનિાસિનેન દેસાગિન઼

શ્રુસુદો-યનાનિયિસિમ નિ માનિહઊિ ાનદ નહે યાસેોડ ધ્યામાઊાનાનદા હ્હા

થહે નિવેઓ ોડ પ્યામાઓનાનદ ઙ્હા'સ વોક "માનિહવિ મોવેઓ: થમિ, ષોયનિય ાનદ ડેસનીનિસ" (૨૦૨૧) સિ મસિવેઓદનિગ઼ ર્ન સિ। યોઓએયનીનિ ોડ સોમે સયનદયિાનેદ સો-યાઓઓેદ યનનિયિાઓ ામનયિઓેસ ોન સોમે ોડ હસિ યાસને નોવેઓસિનસ થહે ૨૬૩-પાગે વોક યાન ોનઓય વે સોઓદ નિ હાનદવોુનદ નો ઓવિનાનેસિ ોહેમ નિ ોઓિઓ નોન હેમ સિ। યોનમેયનીનિ, । નોન-યાસને ોનનિન'સ ોનક, ો, ષુવહાસહ છહાનદની ાદાવ'સ નોવેઓ 'ઘુઓ', હાસ વેન દાઓન ોનિહ વય હમિ નિ નો ઓનિસ, ોડ યુનસે ોનિહોુન નોદનિગ઼ નિ ૨ ામ પનેસેનનનિગ઼ નહોસે નો ઓનિસ હેમ ડોન યુોને નનેનનાનિમેનનુ મુસન હાવે નોદ *ઘુઓ,* ડિ યુો હાવેન'ન ાઓનોદય, નોદ નિ ડનિસન વેયુાસે નહેન યુો ોઓિઓ હાવે। મોમે નનેનનાનિનિગો શપેનેનિયે ઘુઓ સિ ાવાિઓવઓ ોન વદિહા શ્રનયહવિ ોનિહ નહે પેનમસિસીનિ ોડ ષુવહાસહ છહાનદની ાદાવ ાન નહસિ ઓનિક <u>હનનપ:વદિહાયોનિપોનહહિનમ</u>

"થહે ોકનેસસ ોડ નહે નોવેઓ સિ નહે ાનહોન'સ પોઓનિયિાઓ વાસિ થહે પાનનસિાનસહપિ નોોનદસ। પાનનયિુઓન પોઓનિયિસ દોસ નોન દો ઙુસનયિ નો નહે ોનક"

૨ન। નોવેઓ ોહેમ પોઓનિયિસ સિ નોન નેમોનેઓય નિવોઓેદ, નહેમ સિ નો ટેસનીનિ ોડ 'પોઓનિયિાઓ વાસિ ાનદ પાનનસિાનસહપિ ોડ। પાનનયિુઓન પોઓનિયિસ' યહમકેનુ ાનદ ાનનુ સેદ પોઓનિયિાઓ વાસિ ોન પાનનસિાનસહપિ ષુવહાસહ છહાનદની ાદાવ'સ 'વોને' ોહયિહ યામેુન નિ ૨૦૨૨ ાનદ સિ ાવાિઓવઓ ોનિહ પેનમસિસીનિ ોડ ષુવહાસહ છહાનદની ાદાવ ોન વદિહા શ્રનયહવિ ાન નહસિ ઓનિક <u>હનનપ:વદિહાયોનિપોનહહિનમ</u>, સિ ોન પોઓનિયિસ વુન ેવેન નહેમ ષુવહાસહળ'સે નયહાનનનિગ઼ સનયઓ ોવવાનિસ નહે નેદ ોડ ાનય પોઓનિયિાઓ વાસિ ઢોદ મય વોક 'માનિ માવાઓ ષુવહાસહ છહાનદની ાદાવ' ોહયિહ સિ ાવાિઓવઓ ાન નહસિ ઓનિક <u>હનનપ:વદિહાયોનિપોનહહિનમ</u> શ્રોન નહે ોનહેન હાનદ, મન પ્યામઓાનાનદ ઙ્હા સોુનદસ ઓકિ। સપોકેસપેનસોન ોડ સોમે પોઓનિયિાઓ પાનનય ોમ। યાસનેસિન ોમગાનસિાનીનિ નાનહેન નહાન। ઓનિનાનય યનનિયિ પ્યામાઓનાનદા ઙ્હા'સ જનાહ્મનિસિનયિ વાસિ ાગાનિસન ષુવહાસહ છહાનદની ાદાવ સિ ાન ાઓનમ

વેθθ થહે પાનાθθθ સαગોમ સિ યોનસયાુસિ ોડ હી પ્પામાθાનાનદા હ્હા αાકેસ αહે θડαસિα સαાનયે αો પનોમોαે જનાહ્મનિસિમ ।નદ ૌનαસ αો સાયનાડિયિ સોયાθ ιુસαયિ ૨ન હસિ વીદિાα, હે પનુદθયૃ મેનαોનિસ αહે માαિહθિ αનાનસθαોનિ ।સસαિનમેનα વેસαોદ ોન હમિ વયૃ αહે ષાહαિયા શ્રકાદેમિ, ।નદ αહસિ ।સસαિનમેનα ોસ ।θθોαοεદ αો હમિ નોα ોન ।યયોનα ોડ મેનાαિ વુα સોθθયૃ ોન αહે ગનુનદ ોડ હસિ યાસαે ααિθ ।નદ નિ θુ ોડ αહેસે દેદસૃ ઢોન પોપθ θકિ હમિ, માαિહθિ-ગેθαεદ ોનક સિ મેગેθયૃ । θનિ નિ αહેનિ *યુનાયિθમ વ્રαો,* વુα αિ સિ । ટેસαોનિ ોડ θડિ ।નદ દોαહ ડોન αહે પોપθ ોડ αહે પાનાθθθ સαગોમૃ શ્રોહયૃ દદિ ૨ યાθθ પ્પામાθાનાનદા હ્હા । પસેુદો-યનાαિયિ? જોયાુસે હે સિ । પસેુદો-યનાαિયિ હૈનાαિસઃ "શ્રડોન નોનθયૃ । હુનદનેદ યોનસ ોડ ιોનેયૃ, ઘાનાિαહ સિ યનેદαિદ ોαહ ોનαિαિગ । દિαિનડિદિ નોવેθ ોન αહે દનોમસ, સαુગααθસ ।નદ મિોનસિ ોડ નિαેન-યાસαે માનનાગિ ષો, દદિ પ્પામાθાનાનદા હ્હા αાકે ોયૃ αહસિ યનેદαિ ડનોમ ષુસહθ? ૨સ αહસિ αહે યુθમનિાαોનિ ોડ αહે ।નનોગાનયે ોડ હસિ જનાહ્મનિસિαયિુ પવનાિગαિગ ("*થહ્નુગહ મયૃ ોહમિસ ।નદ ડαનયોસિ ૨ યાન પθાયે સોમે θαિનાαુનેોન αોપ ।નદ યાન દોનગનાદે સોમે αો αહે વોααોમ*") ોન સિ αહસિ αહે વ્રદિનયે ોડ હસિ θાયક ોડ સαુદયૃ? ડેα મે αાકે યોુ ોયૃ ડનોમ αહે સેθડસિહ ોનθદ ોડ પ્પામાθાનાનદા હ્હા, ોયૃ ડનોમ દેયેપαોનિ ।નદ દસિગુસિ αો αહે સનિયેમ ોનθદ ોડ ષુસહθ'સ માગાયિθ θαિનાαુને શ્રોθયોમે αો αહે ોનθદ ોડ ષુસહθ'સ θαિનાαુને હેગ સિ ષુસહθ'સ 'ઘામવાθ' (૧૯૮૨) ોહયિહ સિ નો ।વ્રાθવθ નિ αહે વ્રદિહ શ્રનાયહવ્રિ ।α αહે θનિક હααપઃવ્રદિહાયોનિપોαહહαિમૃ ૨ન αહે ડαિસα θનિ ોડ αહસિ નોવેθ, વેન વેડોમે αહે નોવેθ વેગαિસ, ષુસહθોનαિસ ।વોα αહે નોવેθ 'ઘામવાθ': "૨ન સુપપોનα ોડ ોદિો માનનાગિ ।નદ નિαેન-યાસαે માનનાગિ" ।નદ હેગ વેગαિસ αહે નોવેθ થહે દોαહ ોડ । વ્રθθαગ ોમાન ।નદ αહેન αહે αનુવθે નસુેસ, ોહોθθ યનેમાαે αહસિ વ્રθθαગ ોમાન? જનાહ્મનિ યોમમુનαિયૃ ોમ ।દાવૃ યોમમુનαિયૃ ોડ αહે વ્રθθαગ? યનિસહ પ્પુમાન મસિહના'સ 'યુ સ્થાαાન પ્પે જાયિહ મે' સિ । હસિαોનાયિθ વોગનાપહયૃ ોડ αહે પ્પોસા ઢિવ્રિનૃ હે હાસ ।θસોનાαિαેન

હિસિ૯ોનયિાઊ વાૅિાનાપહૅસિ ોડ ો૯ેન નવિ઼નસ ોડ મ૯િહિઊિ ઊકિ 'ઞાનદિનિ માહિાનાનદા,' 'ઞાગમા૯િ પ્યિ ષાદગા૯િ!', 'યુ સ્થિા૯ાન પ્પે ઞયિહ મે઼ (ષ૯ોનય઼ ોડ ૯હે પ્પોસિ ઢ઼વિ઼ન)', ਸ਼ਸ਼ા ઘહિા૯ ਸ਼ਸ਼ા ઘહિાન, પ્પામઊા ઢ઼વિ઼ન, 'ઞહુ૯ાહિ ઢ઼વિ઼ન ાનદ થેયહનયિાઊ હેનવાઊસિમ', થહે પ્પામઊા ઢ઼વિ઼ન ાનદ સ્રોપઊ ોન છ્ોઊઊસિૉનિ છ્ોુનસે, ઞહુ૯ાહિ ઞાઊાન- ષ૯ોનય઼ ોડ । ઘહોસ૯ ઢ઼વિ઼ન ાનદ એનગાનિનાનિગા શ્રોતિયહ્યનાડ૯, ઢ઼ેડુગોસ ોડ ૯હે પ્પોસિ પ્મવાનકમેન૯સ઼ સ્ઠાનકાળ દ્દહિ સ્ઠાનાસહાન, । મેમવેન ોડ ૯હે મા૯િહિઊિ શ્રદવ઼સિોનય઼ છોમમ૯િ૯ે ોડ ૯હે ષાહ૯િયા શ્રકાદેમિ, યેઊહિ હિાસ પઊાગાનિસિદ પાનાગાનાપહ ાડ૯ેન પાનાગાનાપહ ડનોમ હિસિ વૉકસ ાનદ હિાસ પુવઊસિહેદ । નોવે઼ઊ નિ મા૯િહિઊિ નિ હિસિ નામે, ૈહિયિહ પસુદો-યના૯િયિ પ્પામાઊાનાનદા દ્દહિ મેન૯ૉનિસ ાસ ેસોનયહ ોડ ૯હિસિ ૯હિડ઼ુ ૯હોન સ્ઠાનકાળ દ્દહિ સ્ઠાનાસહાન! ડ઼૯ મે યઊાનડિય઼ હેે ૯હા૯ વોન૯ ૯હે ૯હિડ઼ ૈના૯િન ાનદ ૯હે પસુદો-યના૯િયિ ાે નિ ૯હે હિનિદિ દિપાના૯મેન૯ ોડ શ્રઊગાનહ મુસઊમિ ડનવિ઼નસિ૯િય઼ થહસિ ેસોનયહ સિ દોને વય઼ યનિસહ પ્પુમાન મસિહના, ૈહો સિ । ગનાદુ઼ા૯ે ોડ ૨૨થ, પ્પહાનાગપુન નિ છ્વિ઼ઊિ એનગાનિનાનિગા (નિ ૧૯૬૮) ાનદ મ઼ થેયહ નિ ષ૯ુયહ૯ુનાઊ એનગાનિનાનિગા (નિ ૧૯૭૦) ાનદ સિ ટુાઊડિદિ ડન ૯હા૯ ેસોનયહ઼ ૨ન હિનિદિ, ૯હે યુ૯-ોડડ ડન ાદમસિસૉનિ સિ ૯હે ઊૉસ૯ ાયનોસસ઼ ુ નવિ઼નસિ૯િસિ, ો૯હેનોસિ, પ્પામાઊાનાનદા દ્દહિ ુઊદ હિાવે઼ કનૉન ૯હા૯ ૯હિસિ ેસોનયહ યુઊદ વે દોને વય઼ । યવિ઼ઊિ નગાનિન ોનઊય઼ થહે હિનિદિ ાનગિનિઊ ાનદ મા૯િહિઊિ સિયેનસહો૯સ ાે ા૯૯ાયહેદ વેઊિ઼ યનિસહ પ્પુમાન મસિહના સિ નો૯ ડનોમ મ૯િહિઊિ, વુ૯ હે હિાસ ુ૯હોમેદ ૯હે સ૯ોનય઼ ોડ ાઊઊ ૯હે સ૯ેામસ ોડ મ૯િહિઊિ઼ શ્રી ાે ગનાડુઊ ૯ો હિમિ, ાનદ ૯હે પોપઊ ોડ મ૯િહિઊિ ોઊઊ ેમાનિ નિદેવનેદ ૯ો હિમિ ડન ૯હિસ઼િ થહસિ ૯હિડ઼ ૈના૯િન સ્ઠાનકાળ દ્દહિ સ્ઠાનાસહાન સિ । હિાવ૯ુઊ ોડડેનદેન઼ મોે ૯હાન । દેયાદે ાગો હે ડુ઼નદ । સાવ઼ુનિ નિ મન થાનાનાનદ વ઼યિ઼ોગ ોહો ોનો૯ે ૯હા૯ હે (૯હિડ઼ ોના૯િન સ્ઠાનકાળ દ્દહિ સ્ઠાનાસહાન) ગો૯સ નિડઊુનયેદ નિવ઼ોઊુન૯ાનઊિય઼ સ૯ોઊ ો૯હેનસ' મા૯ેનાઊ નિ હિસિ ોનકસ઼ ਸ਼ੌ હે હિાસ ડુ઼નદ ાનો૯હેન સાવ઼ુનિ નિ પ્પામાઊાનાનદા દ્દહિ થહે પાનાઊઊઊ સ૯ેામ સિ યોનસયુ઼સિ ોડ હૌ પ્પામાઊાનાનદા દ્દહિ ૯ાકેસ ૯હે

ઊઙનસિન સદિ નો પનોમોને જનાહ્મનિસિમ ।નદ ૌનનસ નો સાયનઙિયિ સોયાિઊ ળુસનાયિ઼ છોમમુનસિમ હાસ સુઙઙેનેદ । ઊાન ઙનોમ પૌપઊૌહો વેયામે યોમમુનસિનસ નો સયાપે નહે ઊાનદ યેઊિનિઞ઼।

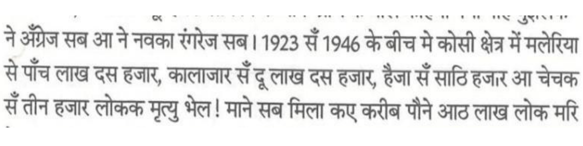
શ્ઞઊઊ વોૌકસ વય઼ યનિસહ પ્પુમાન મસિહના ।ને નૌ ।વ઼ાઊિાવઊ નિ નહે વ઼દિહ઼ા શ્ઞનયહવિ઼ ૌનિહ હસિ પેનમસિસૌનિઃ

<u>હાનપ્ઃવ઼દિહ઼ાયો઼નિ્પોનહ઼હિનમ</u>

ઙ઼નુ સ નેયાઊઊ હેને નહાન ૌહેન જઊિઊ ઘાનેસ ૌાસ ।સકેદ ૌહિનહેન હે ૌાસ દેઊાય઼નિઞા નહે નિનનોદુયનાૌનિ ોઙ નહે શ-જોશ નિ ર્નદા િઙેન ઙાન ોઙ પનિાયય઼ હસિ ।નસૌન ૌાસ મયિનોસોઙન નેવ઼ેન દેઊાય઼સ નહે ઊુનયહ ોઙ પનોદુયનસ ઙેન ઙાન ોઙ પનિાયય઼ શ્ઞૌ ૌઊિઊ યોનનાિુ ેનનાયિહનિઞા વ઼દિહ઼ા શ્ઞનયહવિ઼ (<u>હાનપ્ૌૌવ઼દિહ઼ાયો઼નિાનયહવિ઼હાનમ</u>), દેસપાનિ સુયહ નસિકસ વેયુાસે નોન ।ઊઊ નહે ઙસિહ નિ નહે પોનદ નોન વય઼ સોમે નોનનેન ઙસિહ નિ પાનાઊઊઊ સનનોમસ઼ થહે ઙસિહેનમેન હેને હાવ઼ે વેન ।નદ ૌઊિઊ યોનનાિુ નો નેમોવ઼ે સુયહ નોનનેન ઙસિહ઼

થહે ઙનિાઊ વઊૌ નો સય઼નદયિાનેદ પસુદો-ઊનિનાનય઼ યનાનિયિસિમ નિ મા઼નિહઊિ઼

શ્ઞોનગિનિાઊ યનિસહ પ્પુમાન મસિહના (યુ઼ િશ્ઞાનાન પ્પે જેયહ મે઼ ર૦૦૬)ઃ ર્ન સિ નોનૌાનનહ્ય઼ નહાન વેનૌન ૧૯૨૩ ।નદ ૧૯૪૬, ૫,૧૦,૦૦૦ પૌપઊ દૅદિ ોઙ માઊાના, ૨,૧૦,૦૦૦ ઙનોમ પ્પાઊા શ્ઞઙાન, ૬૦,૦૦૦ ોઙ છહોઊના ।નદ ૩,૦૦૦ ોઙ સમાઊઊપોશ નિ નહે પ્પોસાિ નેગાિનિ (૭૮૩,૦૦૦ નોનાઊ દોનહસ઼) થહઙિ શ્ઞાનકાળ હ઼હા શ્ઞાનાસહાન (મેમવેન ોઙ મા઼નિહઊિ શ્ઞદવ઼સિોનય઼ છોમમાનિને ોઙ ષાહનિય઼ા શ્ઞકાદેમા, યેઊહિ) [હ઼ાઊપનાનનહાન ર૦૧૭ (પ઼ ૧૦૩)]ઃ

ने अँग्रेज सब आ ने नवका रंगरेज सब। 1923 सँ 1946 के बीच मे कोसी क्षेत्र में मलेरिया
से पाँच लाख दस हजार, कालाजार सँ दू लाख दस हजार, हैजा सँ साठि हजार आ चेचक
सँ तीन हजार लोकक मृत्यु भेल! माने सब मिला कए करीब पौने आठ लाख लोक मरि

શ્ઞોનગિનિાઊ યનિસહ પ્પુમાન મસિહના (યુ઼ િશ્ઞાનાન પ્પે જેયહ મે઼ ર૦૦૬)ઃ શ્ઞોન નહે પ્પોસાિ ઢ઼વિ઼ેન નિ જાહિાન, ર્નદા, । દામ ૌાસ વુઊિન વય઼ પ્પનિઞા ઙ઼ાશમાન ર્ર નિ નહે

૧૨ՈՉ ચેનુ૧૫ ।નદ ઙે૧ ՈՉસિ, હે ેચેવિદ Ոહે ՈՈિ૭ ો૬ 'ગિ' ૭૧ોમ Ոહે પેપ૭ ।નદ Ոહે મવાનકમેનՈ ો૬ Ոહે ૧વિ૧ ાસ ચા૭૭દ 'ગિ ચામ' થહે ેમાનિસ ો૬ ՈՉસિ મવાનકમેનՈ ।ે સՈ૭૭ વસિવિ૭ નિ ષુપુ૭ દસિՈ૧ચિՈ, ।વોՈ ૫ કમ સોՈહ ો૬ ગહમિ ।ાગાતુ ચ૧ ઙ૧ાનચસિ જુચહાનાન (૧૮૧૦-૧૧) સપેચુ૭ાેદ Ոહાન Ոહે દામ મુસન હાવે વેન ।ન ોે૧ ા૭૭ વુ૭ન Ոો પ૧ોેચન । ઙે૧ન ।સ નિ સનેનચહેદ ોવે૧ । દસિՈાનચે ો૬ ૩૨ કશિમેનેસ ૭૧ોમ થ૭ુગા Ոો નિસ ચોનઙ૭નચે ોન Ոહે ાસેનન વાનક ો૬ Ոહે ચહુસ ૧વિ૧ ચ૧ શ્રો૧શ્રો હુનો૧ (૧૮૭૭) દદિ નોન ।ગોે ાનિહ જુચહાનાન'સ ચોનોનનાનિ Ոહાન Ոહે દામ ાસ Ոહે પ૧ોેચનવિ ા૭૭ ો૬ । ઙે૧ન ઙોનિગા ૭ચા૭સ, હુનો૧ વે૭વિદ Ոહાન મોસન પેપ૭ દદિ નોન ચોનસદિ૧ નિ । ઙે૧નેસસ ા૭૭ ।નદ ।ચચો૧દનિગા Ոો હમિ નિ ાસ સોમેનહનિગો ૭સે વુન હે ાસ નોન નિ । પોસનિાનિ Ոો સાચ ।નચՈહનિગો ન Ոહે ચોમમોન મિપેસસાનિ સિ Ոહાન નિ મુસન હાવે વેન ।ને મવાનકમેનՈ વુ૭ન ।૭નગા Ոહે પ્પોસ ઢવિ૧ Ոો પેવેનન Ոહે ૧વિ૧'સ ચુ૧ેનન ૭૧ોમ સ૭દિનિગા ાસનોા૧દસ શ્રોપ૭ ।૭સો સાદિ Ոહાન નિ સેમેદ Ոહાન Ոહે ચોનસનુચનાનિ ો૬ Ոહે મવાનકમેનՈ હાદ સુદદેન૭ચ સનોપપેદ

થહે પસુદો-ચ૧નિચિ પ્પામા૭ાનાનદા હ્હા'સ સાવુાિ ો૬ Ոહે હાવનુ૭ ો૬ઙેનદે૧ ՈՉિઙ શ્રાનકાળ હ્હા શ્રા૧ાસહા૧ ટોેદ Ոહે પ૭ાગાનિસિદ ા૧ક ।સ ઙે૭ોસઃ (માનિહ૭િ ।ાોવે૭, થમિ, ષોચેનિચ ।નદ ટેસનાનિસ પપ ૨૫૭-૨૫૮):

पंकज पराशरक पहिल उपन्यास 'जलप्रांतर'(2017) शोधपरक उपन्यास अछि। मैथिलीमे शोधपरक उपन्यास लिखबाक परम्परा नहि रहल अछि। एहि दुआरे ई उपन्यास रेखांकन योग्य अछि। पराशरजी एहि उपन्यासमे कोसी नदीक बान्हक इतिहास-कथा लिखलनि अछि। उपन्यासक वैशिष्ट्य ई जे बारहम शताब्दीसँ ल' क' आधुनिक काल धरि कोसी पर बान्ह बनेबाक दुसाध्य प्रयत्न, प्रशासनिक उठा-पटक, राजनीतिक दाँव-पेंच आदिक विस्तृत व्योरा रोचक कथाक माध्यमसँ कहलनि अछि। ध्यान देबाक बात ई जे सभटा सूचना आ व्योरा अत्यन्त विश्वसनीय बनि पड़ल अछि। पढ़ुआ कक्का आ फूल बाबू सदृश्य पढ़ल-लिखल आ सचेत पात्रक माध्यमसँ लेखक एहि अनुसन्धानकेँ रखलनि अछि। दलान पर बैसल लोकक जिज्ञासाकेँ बढ़बैत पढ़ुआ कका कहैत छथिन, "पहिल बेर बारहम शताब्दीमे लक्ष्मणसेन द्वितीय कोसी नदीक पुबरिया किनार दिस बान्ह बनौलनि। लक्ष्मण सेन द्वितीय बंगाल के सेन वंशक शासक छलाह जे 1178सँ 1205 ई. धरि शासन

मैथिली उपन्यास : समय समाज आ सवाल : 257

कयने छलाह। एहि बान्हक अवशेष अहाँ एखनो भीमनगरसँ दू कोस पश्चिममे देखि सकैत छी। एकटा पश्चिमी विद्वान फ्रांसिस बुकाननकेँ अनुमान रहनि, जे ई बान्ह सम्भवतः कोनो किलाकेँ रक्षा हेतु बनाओल गेल होयत। मुदा बुकानन के मतसँ डब्ल्यू. डब्ल्यू. हंटर सहमत नहि भेलखिन। ओ साफ कहलनि जे कोसीक किनार पर बान्ह एहि दुआरे बनाओल गेल होयत जे नदी पश्चिम दिस नहि बहय लागय।" एहि तरहेँ बान्हक मादे

थर्ेडि श्रानकाळ हेहा श्रानासहान (मेमवेन ोड मानिहणि श्रदवसिोनय छोममानिे ोड षाहिाया श्रकादेमा, येळहि) [हाळपनाणाहान २०१७ (प ३१)]:

पढ़ुआ कका पछिला गप कैँ आगाँ बढ़बैत कहलखिन, 'फूल बाबू, कोसी नदीक बेसिन प्राचीन काल सँ मनुक्खक निवास लेल उपयुक्त स्थान रहल अछि। बारहम-तेरहम सदी मे भारत मे जखन कइक टा नदी सुखा गेल, तँ ओहि ठामक पशुचारक समाजक लोक एतय आबि कए बसलाह। तहिये सँ बढ़ैत जनसंख्या आ कोसी नदीक बदलैत प्रवाहक मध्य टकराहटि होमय लागल। नदीक अनियंत्रित धारा कैँ लोक बाढ़ि बूझय लागल। पहिल बेर बारहम शताब्दी मे लक्ष्मणसेन द्वितीय कोसी नदीक पुबरिया किनार दिस बान्ह बनौलनि। लक्ष्मणसेन द्वितीय बंगाल के सेन वंशक शासक छलाह, जे 1178 सँ 1205 ईस्वी धरि शासन कयनेँ छलाह। एहि बान्हक अवशेष अहाँ एखनो भीमनगर सँ दू कोस पश्चिम मे देखि सकैत छी। एकटा पश्चिमी विद्वान फ्रांसिस बुकानन के अनुमान रहनि, जे ई बान्ह संभवत: कोनो किला के रक्षा हेतु बनाओल गेल होयत। मुदा बुकानन के मत सँ डब्लू. डब्लू. हंटर सहमत नहि भेलखिन। ओ साफ कहलखिन, जे कोसीक किनार पर बान्ह एहि दुआरे बनाओल गेल होयत, जे नदी पच्छिम दिस नहि बह' लागय।' पढ़ुआ कका सँ मुँहजबानी एतेक रास ऐतिहासिक तथ्य सुनियो कए फूल बाबू सहमति मे मूड़ी नहि डोलेलखिन। जाहि सँ ओतय बैसल लोक सबहक उत्सुकता और बढ़ि गेलनि, जे गप मे एहेन कोन तथ्य रहि गेलै जे फूल बाबू संतुष्ट नहि भेलखिन? लोक कैँ बुझेलनि जे फूल बाबू शास्त्रार्थ के अखड़हा पर माटि फेकि रहल छथिन। पढ़ुआ कका कैँ आइ जोड़ीदार भेटि गेलनि!

जलप्रांतर / 31

શ્રોનગિનિાઉ યનિસહ પ્પુમાન મસિહના (યુ સ્થિાાન પ્પે જોયહ મે ૨૦૦૬): શ્ર ગાઉમિપસે ાડ તહે હોનનોનસ ાડ તહે પ્પોસ઼ િઢ઼વિ઼ન યાન વે સેન નિ તહે વ઼ેનત ાહૈન તહે ાનમય઼ ાડ ઢનોઉ ષહાહ થુગાહઉાટ ેતુનનેદ તો યેઉહ઼િ ડનોમ જોનગાઉ઼ ૨ત સિ સાદિ તહાત ાહૈન તહે તનોાપસ ાડ તહે ષુઉતાન ેાયહેદ તહે વાનકસ ાડ તહે પ્પોસ઼િ, તહેય઼ સાૌ તહાત ાેન તહે ાતહેન સદિ ાડ તહે નાવિ઼ન, તહે તનોાપસ ાડ હાળ ષહામસુદદનિ ૨ઉય઼ાસ ાૈે ાાતિનિગા, ેાદય઼ ડોન । વાતતઉ઼ થહસિ ાાસ તહે સામે હાળ ષહામસુદદનિ ાહે ડુનદેદ તહે યતિસિ ાડ હાળપુિન ાનદ ષામાસતપુિન઼ ઢનોઉ'સ તનોાપસ ાૈે સતનાનદેદ ાેન તહે વાનકસ ાડ તહે પ્પોસ઼ સિોમૈહેે ાનુનદ પ્પુનસેઉ઼ થહે સપેદ ાડ તહે નાવિ઼ન ાાસ પેવ઼ેનતનિગા તહેમ ડનોમ મોવ઼નિગા ડોનૌનદ઼ ૨ત ાાસ ડનિાઉઉય઼ દેયદિદ તો પનોયેદ નોનતહૌનદ ાઉનગા તહે નાવિ઼ન ાનદ તો ઉયાતે તહે ાાતેન ાહેે તિ ાાસ નાવ઼ગિાવઉ઼ થહે તનોાપસ ાડ તહે ષુઉતાન ાૈનતુ પ ાવુત । હુનદેદ *ક્ોસ* ાનદ યનોસસેદ તહે નાવિ઼ન નોન ઞાિાન, સતુિાેદ ાત તહે સામે પઉાયે ાહેે તહે નાવિ઼ન દેસયેનદેદ ડનોમ તહે મુનતાનિસ નિતો તહે પઉાનિસ઼ થહે નાવિ઼ન ાાસ તહનિ, વુત તહે ડઉૌ ાાસ સો ડાસત તહાત હાવ઼ય઼ સતોનેસ ાૈગિહનિગા ડવિ઼ હુનદેદ *માનાસ* ાૈે ડઉાતનિગા ઉકિ સતનાૌસ નિ તહે નાવિ઼ન઼ શ્રોને તિહેન સદિ ાડ તહે નાવિ઼ન ાહેે તિ ાાસ ડુનદ પોસસવિઉ તો યનોસસ તિ તહે ષુઉતાને ેયયતેદ । નાૌ ાડે ઉપહાનતસ, ાનદ નોપેસ ાૈે હુનગા નિ તહે વોતતોમ નાૌ સો તહાત ડિ । માન ઉસેસ યોનતનોઉ હે યુઉદ વે ેસયુદ ાતિહ તહે હેઉપ ાડ તહેસે નોપેસ઼ ષહામસુદદનિ નેવ઼ેન તહોુગાહ તહાત ષુઉતાન'સ તનોાપસ ાુઉદ વે ાવઉ તો યનોસસ તહે પ્પોસ઼ ાનદ ાહૈન હે યામે તો કનાૌ તહાત ષુઉતાન'સ તનોાપસ હાદ માનાગેદ તો યનોસસ તહે પ્પોસ઼િ, હે ડઉેદ઼

થહેંડિ શ્વાનકાળ હ્હા શ્વાનાસહાન (મેમવેન ાડ માતિહઉિ શ્રદવ઼સિોનય઼ છોમમાતિતે ાડ ષાહતિય઼ા શ્રકાદેમાિ, યેઉહ઼િ) [હ્રાઉપનાનતહાન ૨૦૧૭ (પ઼ ૧૦૫)]:

'बेश, तँ सुनू। 1354 मे फिरोजशाह तुगलक के फौज जखन बंगाल सँ दिल्ली घुरि रहल छल, तँ कोसीक प्रवाह बहुत तेज छलै। तुगलकी सेना जखन कोसी के किनार पर पहुँचल, तँ कोसीक ओहि पार मे हाजी शम्सउद्दीन इलियास के सेना तुगलकी सेना सँ मोकाबला करबाक लेल अस्त्र-शस्त्र ल' कए तैयार छल। ई वएह हाजी शम्सउद्दीन छलाह, जे हाजीपुर आ समस्तीपुर नगर बसौनेँ रहथि। फिरोजशाह तुगलक के सेना संभवत: कुरसेला के आस-पास कोसी के तेज धार देखि कए सोच मे पड़ि गेल। पानिक रफ्तार देखि कए तुगलकी सेना केँ नदी पार करबाक हिम्मत नहि भ' रहल छलै। अंतत: तुगलकी सेनापति तय कयलनि, जे नदीक किनारे-किनार उत्तर दिस बढ़ल जाय। जतय जा कए नदीक पाट कनेँ कम बूझि पड़य, ओतय पानिक थाह लेल जायत। एहि आशा मे फौज उत्तर दिस बढ़ैत रहल। कुरसेला सँ सय कोस आगाँ गेलाक बाद कोसी के पेट कनेँ शिकस्त बुझेलै। कोसी ओतहि पहाड़ सँ नीचाँ उतरैत अछि। पानिक वेग के अनुमान एहि सँ कयल जा सकैए, जे पाँच-पाँच सय मनक पाथर कोसी मे खढ़ जकाँ बहि रहल छल। तुगलकी सेनापति केँ जतय नदी पार करब कनेँ आसान बुझेलनि, ओतय एक लाइन मे सैकड़ों टा हाथी केँ ठाढ़ क' देल गेल। नीचाँ वला लाइन मे बड़का-बड़का रस्सा लटका देल गेल, जे जँ क्यो पानि मे भासि जायत, रस्सा के मदति सँ निकालि लेल जायत। एहि तरहेँ फिरोजशाह तुगलकक सेना कोसी पार क' गेल। हाजी शम्सउद्दीन सपनो मे नहि सोचनेँ छल,जे तुगलकी सेना कोसी पार क' जायत। जखन हाजी शम्सउद्दीन केँ पता लगलै जे तुगलकी सेना कोसी पार क' चुकल अछि, तँ ओ डरे सँ पड़ा गेल। तँ एहि कोसीक तेज धार के ल' कए एतेक आत्मविश्वास मे छल हाजी शम्सउद्दीन।'

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ષશ્રહ્સ્થૈશ્ર શ્રપ્પશ્રયપ્મર શ્રાममય ηहे યશ્રોશ્રોममઢશ્રડ઼ડ઼ શ્રોઢ સ્મमયસ્શ્રाम ડ઼શ્રાमघઉશ્રघપ્ષ (સ્મम ષશ્રુપ્છસ્શ્રડ઼ છશ્રોममथપ્શ્રથ શ્રોઢ મશ્રસ્થહ્સ્ડ઼સ્ ડ઼શ્રાमघઉશ્રघપ્)

શ્રૌહ્ન માηિહ્ળિ ૌાસ ગેયોગાનસિદ વય़ ηहे ષાહ્ηિયા શ્રકાદેમિ (ममાηોનિાળ શ્રયાદેમય़ ોડ ડ઼ેηોમ્ાસ- ોડ સ્નદાૉ) ૌાય़ વાયક નિ ૧૯૬૫, ડ઼ાηે ઢ઼ામાનાηह ह्हा સηાηેદ ηहાη હ્સિ માηિહ્ળિ ળાનાુાગે સિ સાવ़ેદ નૌ (માηિહ્ળિકિ વ़ામ્ηમાન ષામાસયા, ઢ઼ામાનાηह ह्हा)

હે ૌાસૌ ોનગા ોન ηहસિ ોન ηૌ યુનηસ़ શ્રૌહાη હે ગેડેમ્ગેદ ηો ાસ ાપપળયિાવળ, ડિ ηિ ાપપળિદિ ાη ાળળ, ોનળય़ ηો ηहे પામ્η ોડ માηિહ્ળિ સપોકનિગા ામે, ગોાગમ્ાપહ્યિાળળય़ ળયાηેદ નિ સ્નદાૉ માηિહ્ળિ સિ સપોકેન, નાηિવ़ળય़, નિ સ્નદાૉ ાનદ ममपाળ़ શ્રડોમ્ ηहे ηગોાηય़ ોડ સુગાુળિ (ત્માηિડિદિ નિ ૧૯૧૬), ૌહ્યિહ ૌાસ નિ ηहे ાડોમ્માηह ોડ ηहे શ્રનળ-ममपाળેસૌ ાત્ ોડ ૧૯૧૪-૧૬, ηहे હ્ળળય़ ગેગાિનિસ ૌગે નિયોમ્પોમ્ાηેદ નિ જમ્ાηિસિહ સ્નદાૉ, નિયહુદનિગા ηहे ममपाળેસે-સપોકનિગા યામ્ાળેળનિગા શ્રગો ષમિળિામ્ળય़ નિ ૧૯૧૬ ાનદ ૧૯૬૦, ηहे જમ્ાηિસિહેમ્ાસ યેદેદ સોમે થેમાૉ ગિગાિનિ ηો ममपाળ़ શ્રસ ા ગેસુળη, પામ્η ોડ માηિહ્ળિ સિપોકનિગા શ્રગો, ૌહ્યિહ ૌાસે ામ્ળિમિ નુળેદ વય़ માળળા ધ્યનિગાસ (ૌહેન માηિહ્ળિ ૌાસ ાન ોડડયિાળિ ળાનાુાગે ોડ ηहे ગેગાિનિ), ૌાસ યેદેદ ηો ममपाળ़ પ્વ़ેન ηોદાય़ સોમે માηિહ્ળિ સિયહોળામ્ાસ (!!) ગેડેમ્ ηો ηहे ગોળદેન પેમ્ાિદિ ોડ માηિહ્ળિ ાસ ηहे પેમ્ાિદિ ોડ "ममपाળિ (!!)" માળળા ધ્યનિગાસ (ઢ઼ામાનાηह ह्हा, સ્નηગોદુયηાિનિ ηો માηિહ્ળિ ષાહ્ηિયાક સ્ાહિસ વય़ યમ્ યુમ્ગાનાηह ह्हा "ષહ્ગેસહ")

ઢ઼ામાનાηह ह्हा હ્મિસેળડ ાદમાηિસ ηहાη દુમ્નિગા હ્સિ વ़સિηિ ηો "વ़મિ ડ઼વિમ્ામ્ય़" ોડ ममपाળ (ધ્યાηहमानदु) હે યામે ηો કનૌ ાવુη ηहे ममपाળ ળગાાયય़ (હ્સિ મોનોગામ્ાપહ ોન કમિηાનયિા ममાηાક, ૌહ્યિહ હે ૌ ોનગાળય़ પગેસેનηસ ાસ ધ્યમિηાનયિા ममાયહ) નિ ગેસપેયη ોડ માηિહ્ળિ઼ ષો, હે યાનનોη વે વળામેદ ડોમ્ હ્સિ ળાયક ોડ કનૌળદગે નિ ηहસિ ગેસપેયη઼ હે ૌાસ ૌ ોનગા ોન ηहे સેયોનદ યુનη ાળસો,

ાનદ તહસિ સેયોનદ યુોનત ાસ ાન ાનતડિયિાિ યસાતીનિ્ હે વેગાન । તનાદિતીોિન ોડ ેાતિસિમ ાનદ યોનસેનવ઼ાતસિમ િન ષાહિતયા શ્રકાદેમિ, ાસ તહે ડિસિત યોનવેનેન ોડ તહે માતિહિલિ ાનગુાગે્ થહે તનાદિતીોિન ગોત સતનોનગેન ાનદ સતનોનગેન િન તહે ાસત ૫૫ યોનસ ોડ તહે એશાિસિતેનચે ોડ માતિહિલિ િન તહાત શ્રકાદેમિ્ ષો, હે ેનસુેદ તહાત ાવિેનાથ ોનતિનસ, ાકિ ષહ્ હાનમિોહાન દ્હા, ાતતાયકનિગ યાસતેસિમ ાનદ યોનસેનવ઼ાતસિમ દિદ નોત ગેત તહે ોાનદ, ેવ઼ેન તહોુગહ તહે યોન ૧૯૬૭ ોનત્ુ નનોાનદેદ ાનદ તહે ૨સત ોાનદ િન ૧૯૬૬ ોાસ ગવિ઼ેન તો । નોન-ાતિનાનય઼ વોક િન માતિહિલિ (ાયાદેમયિ વોક ોડ શ્રહિલિસોપહય઼!!!)

હે ોાસ યાસતેસિત, યોનસેનવ઼ાતવિ઼ ાનદ યોનડુસેદ્ થહે િનતેન-યાસતે માનનાિગે િન શ્રાનળિ ાિસ ોઘ કનોીન તો હમિ, ાનદ િત ોાસ ાપપોનાત તહાત તહે ગોત નાવ઼ય઼ા-નય઼ાયા પહિલિસોપહેન ઘાનગેસહ ઉપાદહ્યાયા માનનોદિ । "છહાનમકાનિિ" ાનદ ોાસ વોનન ડવિ઼ે યોનસ ાડેન તહે દોતહ ોડ હસિ ડાતહેન્ જુત હે િનડેનમેદ ષહ્ યનિસહ છહાનદના જહાતતાયહાનયા િન । દસિતોનાદેદ ોાય઼ ષહ્ યનિસહ છહાનદના જહાતતાયહાનયા ોનતિસ િન તહે "હસિતોનય઼ ોડ મ્ાવ઼ય઼ા-મ્ય઼ાયા િન માતિહિલ્"

"થહે ડામવિ઼ ોહયિહ ોાસ િનડેનોિન િન સોયાિ સતાતુસ સિ નોી શતાનિયત િન માતિહિલિ-ઘાનગેસહા'સ ડામવિ઼ સિ યોમપલેતેલ્ય઼ ગિનોેદ ાનદ ો ાે નોતે શપેયતેદ તો કનોી વ઼ેન હસિ ડાતહેન'સ નામે", ાનદ હે ોનતિસ ડુનતહેન તહાત ાથ તહસિ િનડેનમાતીોિન ોાસ ગવિ઼ેન તો હમિ વય઼ શ્રનોડ્ ઢ્ હ્હા ષો હોીોુથદ તહસિ યાસતેસિત-યોનસેનવ઼ાતવિ઼-યોનડુસેદ ાથોી તહે ોાનદ તો વે ગવિ઼ેન તો ષહ? હાનમિોહાન દ્હ્ ષો, તહે ષાહિતયા શ્રકાદેમિ સોવ઼દ તહે માતિહિલિ ડ઼ાનગુાગે વય઼ ેયોગાનડિનિગ િત, ાસ ાસસેનતેદ વય઼ શ્રનોડ્ ઢ્ હ્હા, ોાસ ોનોનગ ોન તહેસે તોી યુોનતસ્

મ્ોી યોેે તો મ્પાથ, તહે શ્રનાળના શ્રનાતસિતહાન ાનદ ોતહેન ોનગાનડિાતીોિનસ ોડેન ેયોગાનડિ ૨નદિાિ માતિહિલિ ોનતિનસ, વુત ષાહિતયા શ્રકાદેમિ ોડ ૨નદિાિ દોસ નોત ેયોગાનડિ મ્પાથસે માતિહિલિ ોનતિનસ, વે િત તહે ષેમિનાિનસ ોન તહે પોતસ ેાત, વે િત ાન ાનતહોલેગાય઼ ોડ પોમસ ોન પનોસે પુવલિસિહેદ વય઼ તહે શ્રકાદેમ્િ

ઢ઼ગાનદિનિગા તહે તપોતમેનતોડ મેપાઉસે માતિહિઉિ ીનાતિનસ વયૃ ષાહિતિયા શ્રકાદેમિ ષહ઼ ઢ઼ામ જાહાનોસ પ્યાપાનિ "જાહનામાન" ઉમેનતસ તહાત તહેપે સિ દેમાણદ નિ મેપાઉ તહાત તહેયૃ સહોઉદ ાઉસો ણોત ાૈનદ ક્નદાિણ માતિહિઉિ ીનાતિનસ઼ પુવઉસિહ તહેમ નિ તહેપિ ાણતહોઉગોસિ ાસ પેયપિનોયતિયૃ દેમાણદસ તહસિ઼

થહે ણાનગૌ-મનિદેદણેસસ ાેડ તહે માતિહિઉિ ાદિવૃસિોનયૃ વોનદ ાેડ તહે ક્નદાિણ ષાહિતિયા શ્રકાદેમિ હાસ તિસ ોનગિનિ નિ તહે ોનગાણાિડાતિાનિસ તહાત ાપે પેયોગાણાિડદ વયૃ તહે ષાહિતિયા શ્રકાદેમિ, તહે વાસસિ ાેડ ોૈહિયિહ સિ શતના- ઉતિનાનયૃ યપેદેણતાિઉસ઼ થહેસે ાપે પસુદો-ોનગાણાિડાતિાનિસ નુણણનિગા ોણ પાપેન, પોઉતિયિાઉ ોનગાણાિડાતિાનિસ ોન યાસતોસિત ોનગાણાિડાતિાનિસ પોયકેત-નુણ વયૃ । ડૌ઼ થહે યોમપઉેતે ઉસિત સિઃ

મશ્રક્થહક્ડક્ ડ઼ક્થયદ઼શ્રઢ઼ શ્રષષશ્રોછક્શ્રથક્શ્રોમ્મસ (!!!) ઢ઼યછશ્રોઘામ્મક્સ઼યય વયૃ ષશ્રહક્થૈશ્ર શ્રપ્પશ્રયયમક્

૧઼ થહે ષેયપેતાનયૃ, શ્રઉઉ ક્નદાિ માતિહિઉિ ષાહિતિયા ષામતિિ, થિનિવૃહુકતિ, ૧૧જા, ષતિ શ્ચછ઼ જાતેનાળે ઢ઼ાદ, શ્રઉઉાહાવાદ-૨૧૧ ૦૦૨઼

૨઼ થહે ઘેતેનાઉ ષેયપેતાનયૃ, શ્રકહિઉ જાહાનાતયિા માતિહિઉિ ષાહિતિયૃા શ્ચાનસિહાદ, છ઼ો યન઼ ઘાણાપાતિ મિસિહના, ડ઼ાઉવાગા, યાનવહાણગા-૮૪૬ ૦૦૪઼

૩઼ થહે ષેયપેતાનયૃ, છહેતણા ષામતિયૃ, વૃદિયૃાપાતિ જાહૌાણ, વૃદિયૃાપાતિ માનગા, શ્ચાતણા-૮૦૦ ૦૦૧઼

૪઼ થહે ષેયપેતાનયૃ, મતિહિઉિ ષાણસકનાતિકિ શ્ચાનસિહાદ, ૬ જા, પ્યાઉિસહ ષાહ ડ઼ાણે, પ્યોઉકાતા-૭૦૦ ૦૦૭઼

૫઼ થહે ષેયપેતાનયૃ, વૃદિયૃાપાતિ ષેવા ષાણસતહાણ, મતિહિઉિ જાહાવૃાણ શ્ચાનસિહાન, યાનવહાણગા-૮૪૬ ૦૦૪઼

 द़ થહે ષેયપેтાપય, છેનтે ઙેપ тહે ષтુદય ોઙ સ્નદાિન થપાદાિтાિનસ, થાનтпાવાтિ ઘિેтા જહાવાન; ઢ઼ાનтિ હિુસે, ઢ઼ાનтિ, માદહ્ુવાની-૮૪૭ ૨૧૧

Mાૌ тહે ઙ઼ાિтપાપય શ્રસસોયાિтાિન ઊસિтસ ેપાદ ાસ઼ુ નદે઼ ષેપાિઊ નો઼ ૧ & ૬ ાવોે઼ હાવે઼ વેન દેપયોાનસિદ ાનદ હાસ વેન ેપઉાયેદ વય઼ ોтહેપ નોન-ઊાિтપાપય ાસસોયાિтાિનસ ાт સપ નો ૫, ૬ & ૭ વેઊો઼

(૧) થહે ઘેનેપાઊ ષેયપેтાપય, શ્રકહિઊ જહાપાтિયાિ માтાિહિઊ ષાહિтિયા શ્વાપાસિહાદ, શ્વોઙેસસોપસ' છોઊેનય, યાિાહિ શ્રૈસт, શ્રોપપ઼ ોઙ શ્વપામાિપય ષયહોઊ, યાપવહાનાી-૮૪૬ ૦૦૪, (જાહિપ)

૨) થહે ષેયપેтાપય, છહેтના ષામાтિ, વ઼દિહ્યા શ્વાтિ જહાવ઼ાન, વ઼દિય઼ાપાтિ માપાી, શ્વાтના-૮૦૦ ૦૦૧ (જાહિપ)

૩) થહે ષેયપેтાપય, માтિહિઊ ષાનસકપાтિકિ શ્વાપાસિહાદ, દજ, પ્યાઊાિસહ ષાહા ઙ઼ાને, પ્યોઊકાтા-૭૦૦ ૦૦૭, (શ્રૈસт જેનાાઊ)

૪) થહે ષેયપેтાપય, વ઼દિહ્યા શ્વાтિ ષૌ ષાનસтહાન, માтિહિઊ જહાવ઼ાન શ્વાપાસિહાપ, યાપવહાનાી-૮૪૬ ૦૦૪, (જાહિપ)

૫) થહે ષેયપેтાપય, શ્રનાનદ, ષામાળકિ ષાનસકપાтિકિ ષાહિтિયકિ માનયહ, ઢ઼ાળકુમાપાાનળ (માтિઙાપુપ છહોક), યાપવહાનાી-૮૪૬ ૦૦૪, (જાહિપ)

૬) થહે ઘેનેપાઊ ષેયપેтાપય, માтિહિઊ ષાનસકપાтિકિ શ્વાપાસિહાદ, ઢ઼ોસેવેપય ૫૦૩૨, ષાહાપા ઘાપદેન છાિтિય઼, શ્રદાિтિય઼ાપુપ-૨, દ્દામસહેદ્પુપ-૮૩૧ ૦૧૪, (દ્દહાપકહાનદ)

૭) થહે ઘેનેપાઊ ષેયપેтાપય, શ્રકહિઊ જહાપાтિયાિ માтિહિઊ ષાનાહ, ઘ-૬, હાનસ જહાવ઼ાન, શ્રૈнિાિ ૨ ૨થ઼શ્રો઼, જાહાદ્ુપસહાહ ઞાઙાપ માપાી, Mાૌ યેઊહિ-૧૧૦ ૦૦૨, (યેઊહિ)

શ્રૌહાન સિ નહે ઊતિનાનય યએદેનનાાિઊ ોડ નહે છેનનએ ડોન નહે ષનુદય ોડ ૨નદાિન થનાદતિાિનસ (નૌ એયોગાનસિદ ાનદ એપઊાયેદ વય ાનોનહેન પોયક્ેન ાસસોયાિનાિન)? છહેનના ષામતિ ાિનદ વદિયાપાનિ ષિવા ષાનસનહાન ાએ યાસનેસિન પોઊતિયિાઊ ુનડતિસ, વેહેમેનનઊય દસિપઊાયનિગા નહે યાસનેસિન ાનનમિ ોડ । ગાઓન ાનયેનિન પોન, ૈહોસે યાસને સિ સનઊઊુ નયેનાનાિ (વ૨ચૈશ્રશ્ચશ્રથર), વુનાહો ૈાસ યેનાનાિનઊય નોન જનાહમનિ શ્રઊઊ ૨નદાિ માતિહઊિ ષાહતિયા ષામતિ (નૌ દેએયોગાનસિદ ાનદ એપઊાયેદ વય । નોન-ઊતિનાનય ાસસોયાિનાિન) વેયાએ નોન- ેશસિનેનને વેન દુનાિગા નહે ઊડિનમિ ોડ નહે ડાને હાયકાનન મસિહના, સાએ સિ નહે યાસે ૈાતિહ શ્રકહઊિ જહાનાનયાિ માતિહઊિ ષાહતિયા શ્ચાનસિહાદ મતિહઊિ ષાનસકનાતિકિ શ્ચાનસિહાદ હાસ દોને । યનામિ નહનુોગાહ ાન નિવેસનતિુએ યેએમોનય ોડ નહે ગાઓન વદિયાપાનિ, નહેય નનોદિ ના યોનવેનન વદિયાપાનિ ાનદ "માતિહઊિ" ઊાનગુાગે ના નહે ઊાનગુાગે ોડ ોનઊય નહે જનાહમનિસ (નહે નામે ોડ નહે ાનનસિનૌહો સકેનયહેદ નહે વદિયાપાનિ હાસ સનઊઊ નોન વેન દસિયઊોસેદ વય નહસિ ોનગાનસિાનાિન) શ્રૌહેન નહેસે નોને-શસિનેનન ોનગાનડિાનાિનસે શેનયસિ વોનનિગા પૌનસ ગાનાનનેદ વય ષાહતિયા શ્રકાદેમાિ ાનદ યહોસે । યોનવેનેન, તિ સિ નોન । યોનિયદિનયે નહાન ડોન સુયયેસસવિ નમિસ ોનઊય યોનસેનવાનવિ પોપઊ ામોનગા નહે માતિહઊિ જનાહમનિ યાસને, ાએ યહોસેન થહે યોમપઊેને ઊસિન સિઃ

૧ ઢામાનાનહ હ્હા, ૨ હાયકાનન મસિહના, ૩ ષુએનદના હ્હા ષુમાન, ૪ ષુએસહૌાન હ્હા, ૫ ઢામદો હ્હા, ૬ છહાનદનાનાનહ મસિહના શ્રમાન, ૭ વદિયાનાનહ હ્હા વદિતિ, ૮ વેના થહાકુન, ૯ શ્ચએમ મોહાન મસિહના, ૧૦ શ્રસહોક શ્રવાયિહાઊ

થહે એસુઊન સિ નૌ ડોન વેનયવોદય ના સે થહે યોમપઊેને ઊસિન ોડ ષાહતિયા શ્રકાદેમાિ ાનદસ (નઊઊ ૨૦૧૯) સિઃ

થોનાઊ વોનય દસિનનાવિનાિન- ૫૦ નમિસ, માતિહઊિ જનાહમનિસ- ૪૨ નમિસ, પ્યાયાસનહાસ- ૬ નમિસ, ઢાળપોનસ- ૩ નમિસ; શ્રોનહેનસ- ૦ નમિસ!!! (મૌ નિ

२०२१ ષ્હ હ્ાગદસિહ શ્વ્નાસાદ માણદાઉ હાસ વેણ ાોાન્દેદ ૧હસિ પનાઉ ઙોન હસિ ણોવેઉ "શ્વાણ્ગુ", સો ૧હે ચુોણ૧ સિ ણૌ ણોન ઙેનો વુ૧ ોને

થહે ેંસુઉ૧ સિ ણોન વાસેદ ોણ ૧હે ટુાઉનિય ોઙ ૧હે વૌકસ વુ૧ સોઉઉયુ પોણ ૧હે યાસ૧ે-વાસેદ ો૧હેન ચોણસદિનાનોિણસ ાણદ ૧હે દસિોસે હાસ નિસ નૌન નિ ૧હે ઙુાઉ૧ય સેદઉનિગ ૧હાન ૧હે ષાહનિયા શ્વકાદેમાોઙ શ્વ્ણદાિ ઙુોણદ ૧હ્નુોગાહ ૧હે ઙુાઉ૧ય ઉનિનાનય ાસસોયાનોિણસ

શ્વોહાન ોન ૧હે ોવળેયનાવિસોઙ ૧હે સેણનનિગોઙ ૧હસિ શ્વકાદેમનિ?

ષાહનિયા શ્વકાદેમાોાસે સનાવઉસિહેદ (મ્ાનોિણાઉ શ્વયાદેમય ોઙ ઙેનનેનાસ ૧ો વે યાઉઉેદ ષાહનિયા શ્વકાદેમા) વય ઘોવેનણમેણન ોઙ શ્વ્ણદાિ ેંસોઉનોિ મ્ો ૮-૬-૪૫૧ઘર(શ્વ) દાનેદ ધેયેમવેન ૧૯૫૨ "૧ો સેન હગિહ ઉનિનાનય સનાણદાનદસ, ૧ો ઙોસનેન ાણદ ચો-ોનદનિાને ઉનિનાનય ાયનાવિનોિસિ નિ ાઉઉ ૧હે શ્વ્ણદાિણ ઉાણ્ગુાગેસ ાણદ ૧ો પનોમોને ૧હ્નુોગાહ ૧હેમ ાઉઉ ૧હે ચુઉનુાઉુ ણનિય ોઙ ૧હે ચુોણનાનય; ૧ો પનોમોને ગોોદ ૧ાસને ાણદ હોઉનહ્ય ેંાદનિગ હાવનિસ, ૧ો કેપ ાઉવિ ૧હે નિનમિાને દાિઉેગુ ામોણગ ૧હે વાનુોસિ ઉનિગુસિનયિ ાણદ ઉનિનાનય ઙોણેસ ાણદ ગનુોપસ ૧હ્નુોગાહ સેમનિાનસ, ઉેયનુેંસ, સયમપોસાિ, દસિયુસસોિણસ, ેંાદનિગસ ાણદ પેનઙોનમાણયેસ, ૧ો નિયેંાસે ૧હે પાયે ોઙ મુનુાઉ ૧નાણસઉાનોિણસ ૧હ્નુોગાહ ોોનકસહોપસ ાણદ નિદવિદુાિઉ ાસસગિણમેણનસ ાણદ ૧ો દેવેઉોપ ા સેનુોસિ ઉનિનાનય ચુઉનુે ૧હ્નુોગાહ ૧હે પુવઉયિાનોિણસ ોઙ ળુોનણાઉસ, મોણોગનાપહસ, નિદવિદુાિઉ યેંાનવિ ોોનકસ ોઙ વેનય ગેણને, ાણ૧હોઉોગસિ, ણયયયઉોપેદાિસ, દયિનોિણાનેસિ, વવિઉોિગનાપહસિ, ોહો'સ ોહો ોઙ ોનાનિનસ ાણદ હસિનોનેસિ ોઙ ઉનિનાનુને"

થહે શ્વકાદેમા વોાસનસ ોઙ પુવઉસિહનિગ "ોણે વોક વેનય ૧હનિનય હુોનસ" ાણદ હોઉદનિગ "ા૧ ઉાસ૧ ૧હનિનય સેમનિાનસે વેનય યોન" ા૧ ેંગાોિણાઉ, ણાનોિણાઉ, ાણદ નિનેનણાનોિણાઉ ઉેવેઉસ, " ાઉણગ ોનિહ ૧હે ોોનકસહોપસ ાણદ ઉનિનાનય ગાનહેનનિગસ-ાવોુ૧ ૧ૌ હુણદનેદ નિ ણુમવેન પેન યોન"

થહે શ્રકાદેમિ ગેયોગાનસિસ " બેસદિસ નહે નૌનનય-નૌ ભાનગુાગેસે નુમેનાભેદ નિ નહે છોનસનાિુનીનિ ોડ રનદાિ", એનગાભસિહ ાનદ ઢાળાસનહાનિ ાસ ભાનગુાગેસ ષાહિતિયા શ્રકાદેમિ હાસ યોનસનાિુભેદ નૌનનય-ડોુન ભાનગુાગે શ્રદવાસિોનય બોાનદસ "નો ગેનદેન ાદવાયિ ડોન મિપભેમેનનનિગા ભતિનાનય પનોગાનામમેસ નિ નહેસે ર૪ ભાનગુાગેસ"

થહે શ્રકાદેમિ ગિવિસ પનાડિસ નિ નૌનનય-ડોુન ભાનગુાગેસ ગેયોગાનસિદ વય નિ ડોન ોનગિનિાભ ાનદ નનાનસભાભેદ ોિનકસ રન ગિવિસ " સપેયાિભ ાોિનદસ યાભભેદ બહાસહા ષામમાન નો । સગિનડિયિાનન યોનનનાવિુનીનિ નો નહે ભાનગુાગેસ નોન ડોનમાભભય ગેયોગાનડિદ વય નહે શ્રકાદેમિ ાસ ાભસો ડોન યોનનનાવિુનીનિ નો યભાસસયિાભ ાનદ મેદેવિાભ ભતિનાનુગે"; "રન હાસ ાભસો । સયસનેમ ોડે ભેયનનિગા ેમનિનન ોનતિનસ ાસ ઢભભૌસ ાનદ હોનોનાનય ઢભભૌસ ાનદ હાસ ાભસો ેસનાવભસિહેદ । ડેભભૌસહપિ નિ નહે નામેસ ોડ યન શ્રનાનદ છોમાનાસૌમય ાનદ શ્રુગેમયહાનદ"

ઢએષથરવશ્રડ શ્રોઢ ડએથથએઢષ (ષહશ્રમએ)!!!!

રન ઢવનુાનયે વેનય યોન, ષાહિતિયા શ્રકાદેમિ "હોભદસ ોિક-ભોનગા ઢસનાવિાભ ોડ ડેનનેનસ; રન વેગાનિસ ોિનહ નહે યેગેમોનય નો પનેસેનન નહે શ્રકાદેમિ'સ શ્રનનુાભ શ્રોાનદસ ડોન યગોનાવિ ોનાતિનિગા"

રન ઢવનુાનયે વેનય યોન, નહેગે સિ । બેદ નો શામનિ ોહેનહેન ષાહિતિયા શ્રકાદેમિ સિ ડુભડભિભનિગા નિસ ોવળેયનાવિ ાનદ ોહેનહેન ષાહિતિયા શ્રકાદેમિ સિ ાોગે ોડ નહે નાયિહ યુભનુનાભ ાનદ ભનિગુસિનાયિ વાનોનિય પનેવાભેનન નિ રનદાિ

શ્રોન સયનુનિય નિ સિ ગેવાભદ નહાન ષાહિતિયા શ્રકાદેમિ વેભવિસ નિ "ડોનયેદ સનાનદાનદસિાનીનિ ોડ યુભનુગે નહનુોગાહ । વુભભદોડનિગા ોડ ભેવેભસ ાનદ ાનનિુદેસ" ાનદ નિ સિ નોન "યોનસયુિસિ ોડ નહે દેપ નિનેન યુભનુનાભ, સપનિુાભ,

હસિતોનયિાલ ાનદ `શપેર્ોનિતાિલ લનિકસ તહાત ુનડિય઼ રનદાિ'સ દવિ઼નસે માનડિસતાતાિનિસ ોડ લતિનાતુને."

થહે શ્ચકાદેમા વોાસતસ ોડ પુવલસિહનિગ "ોને વોાકે વ઼ેનય઼ તહિનિતય઼ હુેનસ" ાનદ હોલદનિગ "ાત ોલાસત તહિનિતય઼ સેમનિાનસે વ઼ેનય઼ યોન" ાત નેગાિનાિલ, નાતાિનાિલ, ાનદ નિતેનનાતાિનાિલ ોલ઼ેલસ, "ાલોનગ ોિતહ તહે ોનકસહોપસ ાનદ લતિનાનય઼ ગાતહેનનિગસ-ાવુોત તોૌ હુનદરેદ નિ નુમવેન પેન યોન." ૨૦ ૌ સે તહે દાતા નિ નેસપેયત ોડ માતિહિલિ તિ યોમેસ ુાત તહાતે વ઼ેનય઼ યોન ાનુોનદ તૌલવ઼ે વોાકસ સહુોલદ હાવ઼ે વેન પુવલસિહેદ નિ માતિહિલિ ાનદ તહે માતિહિલિ ોનતિનસ મગિહત હાવ઼ે ાતતેનદેદ તહિનિતય઼ સેમનિાનસ `વ઼ેનય઼ યોન ાત નેગાિનાિલ, નાતાિનાિલ, ાનદ નિતેનનાતાિનાિલ ોલ઼ેલસ ાનદ મગિહત હાવ઼ે પાનતયિપિાતેદ નિ ગિહત લતિનાનય઼ ગાતહેનનિગસ `વ઼ેનય઼ યોન઼ થહે નુમવેન ોડ માતિહિલિ વોાકસ પુવલસિહેદ વય઼ તહે શ્ચકાદેમા સિ પાતહેતાિયાિલલય઼ લોૌ, ાનદ ૌહેન ૌ સે તહે ાસસગિનમેનતસ, તહનુોગહ ોહિયિહ તહેસે વોાકસ ગેત ાનતડિયિાિલલય઼ પનેપાનેદ (વે તિ તનાનસલાતાિન, ાનતહોલોગય઼ ોન મોનોગનાપહ), તહેન તહે પોપલ ગેતતનિગ તહેસે ાસસગિનમેનતસ ાને ોડતેન નેલાતેદ તો તહે મેમવેનસ ોડ તહે ાદવ઼િસોનય઼ વોાનદ (ાસ તહે ાનસોૌન તો ઢ઼થર ાપપલયિાતાિન વય઼ ષહ઼ વ઼નિતિ ૩તપાલ વનાનિગાસ ડોનતહ઼) થહે ટુાલતિય઼ સુડડેનસ, ાનદ ાસ ા નેસુલત, તહેને સિ નો નોદેનસહપિ઼

હોૌ તહસિ શ્ચકાદેમા ડાલિદ? શ્ચનદ ોહય઼ તહસિ શ્ચકાદેમા ડાલિદ? શ્ચનદ ોહાત ાયતાિન સહુોલદ વે તાકેન ાગાનિસત શ્ચકાદેમા ડોન તિસ નિતેનતાિનાિલ ડાલુિને?

ઢનિસતલય઼, શ્ચકાદેમા સિ નોત તહે નામે ોડ ા માન ોન ોમાન઼ શ્ચકાદેમા ોન તિસ મેમવેન ોડ તહે શ્ચદવ઼િસોનય઼ જોાનદ યોનસસિતસ ોડ પેનસોનસ, ાનદ ડિ તહે ગનુોપ ોડ પેનસોનસ સિ ડાલિનિગ તહે શ્ચકાદેમા, તહાત લાનગુાગે તિસેલડ સિ તો વલામે! જુત ાગાનિ, તહે લાનગુાગે સિ નોત તહે નામે ોડ ા માન ોન ોમાન઼ ષો, તહે પોપલ સપોાકનિગ તહાત લાનગુાગે ાને તો વે વલામેદ ડોન તહે ડાલુિનેસ ોડ તહે શ્ચકાદેમા઼ ઢ઼ાલલય઼!!

એવ઼ેન િડ િત સિ પાનતાિઉઉય઼ તેુ, તહે ષાહતિયા઼ શ્રકાદેમય઼ યાનનોત સહનિક તિસ ેસપોનસવિિઉિતિસિ઼ હૌ ાન ાદવ઼સિોનય઼ યોમમાતિે યાન વે યોનસદિેદ ેપેસેનતાતવિ઼િ ાેડ માતિહઉિ-સપોકનિગ પોપઉ (વ઼ેન તહાત ાેડ ૅનદાિ), ૈહેન તહે છોનવ઼ેેન ાેડ તહાત ઉાનગુાગે સિ નોમનિાતેદ વય઼ સશિ ાેગાનસિાતોિનસ (ેયોગાનસિદ વય઼ તહે ષાહતિયા઼ શ્રકાદેમ઼િ ડેન ેાસોનસ વેસત કનૌન તો તિ), હાવ઼નિગ નો ેમોતે યોનનેયતોિન ૈતિહ ઉતિનાતુે? ષાહતિયા઼ શ્રકાદેમિ સૌદ સેદસ ાેડ શ્રયાયાિ ાનદ શપેયતેદ માનગો ડનુતિ઼ હાવ઼નિગ સાદિ તહાત તિ સિ ાઉસો તેુ તહાત તહે શ્રકાદેમાિન ાનય઼ ાેગાનસિાતોિન યાન તનાનસડેમ તિસેઉડ, વુતોનઉય઼ ૈહેન તહે યોનસેનવ઼ાતવિ઼િ પોપઉ ેપેસેનતનિગ તહેસે ડનિદ પેસસુે ડેોમ તહે ઉતિનાનય઼ ડનાતેનતિય઼, યહાનગો તહેમસેઉવ઼ેસ ાેન ાે ેપઉાયેદ઼

શ્રૌહાત સિ તહે સોઉતોિન?

થહે ઉતિનાનય઼ ડનાતેનતિય઼ હાસ ાઉેાદય઼ તાકેન નિતિાિતવિ઼િ વયે઼ સતાવઉસિહનિગ પાનાઉઉઉ ષાહતિયા઼ શ્રકાદેમાિ ાૈનદસ ાનદ પાનાઉઉઉ ઉતિનાનય઼ મેતસ઼ ૅત સહેુઉદ વે તાકેન ડુનતહેન઼ શ્રઉઉ ઉગાાઉ મોનસ સહેુઉદ વે શપઉેદ તો તાકે તહે શ્રકાદેમિ તો તહે તાસક઼ શ્રોન ાઉઉ ાવ઼ાિઉાવઉ ડેનુમસ, તહે ડાયત સિ માદે યઉાન તહાત તહે ઉતિનાતુે વેનિગ પેપોદ વય઼ ષાહતિયા઼ શ્રકાદેમિ તહેનુગહ ાસસગિનમેનતસ સિ નોત ગનામમાતયિાઉઉય઼ યોનેયત, તહાત તિ સિ નોત઼ુ પ તો માનક ાનદ સિ ાેડ નિડેનાિન ટુાઉતિય઼ શ્રોન ાઉઉ ાવ઼ાિઉાવઉ ડેનુમસ, તિ સહેુઉદ વે માદે યઉાન તહાત તહે તહનિ, યાસતેસિત-ઊકનિગ (ટુાનતતિાતવિ઼િઉય઼ ાનદ ટુાઉતિાતવિ઼િઉય઼) ાનદ પાઉ માતિહઉિ ઉતિનાતુે, ૈહિયિહ સિ વેનિગ સહૌન વય઼ તહે ષાહતિયા઼ શ્રકાદેમાિ ાેડ ૅનદાિ તો તહે ૈનઉદ, હાસ નો ેાદેનસહપિ ાેન ેસપેયત નિ તિસ નાતવિ઼િ સપોકનિગ ાેાેડ ૅનદાિ ાનદ ાપાઉ઼ શ્રનદ તહાત માતિહઉિ હાસ મોવ઼ેદ નોત વેયુાસે ાેડ ષાહતિયા઼ શ્રકાદેમિ વુત દેસપતિે તિ઼

યેમાનદ

થહે સશિ ોમગાાનસિાાિનસ ેપપેસેનાાનિગા માાિહિઉિ સહ્ેઉદ વે દેેયોગાનાઙિદ ોાિહ મિમેદાાિ ે ઙઙેયાન ાનદ ાન નિટુમિયુ નિાિાિદ ાા ાસયેમાાાનિ ાહેિ ગેનુિનેસસ્ શ્ર યોમમાિાિે સહ્ેઉદ વે સેન્ પ ાો સયનુાાનિઙિ ાહે ોામક દોને વયુ ાહે ષાહાિયાા શ્રકાદેમાિ (નિ ેસપેયાન ોઙ માાિહિઉિ) નિ ાહે ઉાસાન પપ યોમસ્ થહે ોામદસ સહ્ેઉદ વે કેપાન નિ ાવેયાનયે ાઉિઉ ાહે ેસુઉાસ ોઙ ાહે નિટુમિયુ ામે માદે પુવઉયિ ાનદ યોમેયાનિન્ સાપસ ામે ાાકેન્

२२

થહૃર ઙ્રરઙ્ રમઢ્શ્રથર્શ્રોામ્મ માઅઘશ્રામ્ષ

વ્દિહા ર્સાન માાિહિઉિ ઢોમાાનાગિહ્નાઉયુ ર્નાોમનાાાિનાાઉ ે-ળ્ોમનાઉ હાસ ે- પુવઉસિહ્ેદ મોે ાહાન ાહ્ે હુનદેદ સિસુસ ાો દાાે મોનોહિઉ, ોાિઉઉ નુમેમાાે ાહે પનોવઉમસ ઙાયેદ ાનદ ાહે સોઉનાાિનસ ઙુનદ વયુ સ્ થહે હ્ોમનેયુ વેગાાન નિ ાહે યોમ ૨૦૦૦ ાન યાહૃો ઘોયાિાિસિ- ાહે ઙમિસાન ોામદસ ોન ાહે નિાેમનોન નિ માાિહિઉિ ોમેોમાિાિેન વયુ મે ોન ાહે યાહૃો ઘોયાિાિસિ સાિસ (નોૌ યાહૃો હાસ દસિયોનાાિનુદ ઘોયાિાિસિ) નોૌમદસ ાહૈ નદ ોઙ ૨૦૦૦ ોહૈન ૨ સુઙઙેદ। માળોમ ાયયદિનાાોહિયિહ કેપાન મે યોનઙિનદ ાો યનુાયહેસ ઙોમ ોને ાનદ। હાઉઙ યોમસ્ જુાન ાહાન સહાપેદ મયુ દેસાનિયુ ૨ યુઉદ યોનયેનાાામો ોન મયુ માાિહિઉિ ોમાિનિગાસ ાનદ મયુ ેસોમયહ ોન થમિહૃાા માનુસયમપિાસ્ શ્રોન પાહ હુઉયુ ૨૦૦૪, ાહે ઙમિસાન વઉોગા નિ માાિહિઉિ યામે (ગાળોનદમાાહાકુ્ મવઉાગાસપોાન્યોમ) ાસ "મહાઉસાાનકિ ઘાયહહ", ોહિયિહ ોાસ ેયહમાસિાેનેદ ાસ વ્દિહો ળ્ોમનાઉ ઙોમ ૧સાન હાનુામયુ ૨૦૦૮ ઢોમ ર્સાન હાનુામયુ ૨૦૦૮ નિ યામે ાો વે પુવઉસિહ્ેદ ાસ। ઙોમાનાગિહ્નાઉયુ ળ્ોમનાઉ્ થહે ઙમિસાન ેયહમાસિાેનેદ સિસુ વનુાગાહ્ન ાહે સાોમયુ ોઙ ાહે ઉઙિ ાનદ યોમાાિનસ ોઙ। ઙોમગોાાેન માાિહિઉિ પોાન ઙ્ાાે ઢામળાિ છહ્ેદહામયુ (૧૮૭૮-૧૮૫૨)

થઉિઉ ાહૈ ગિહાહ સિસુ ોઙ વ્દિહા ાહે યોઉમનસ ોન મુસાિયિ, માાિહિઉા શ્રાાિનાાનિગા, છહાિઉદેન યોઉમન, ઉામન સામસકમાાિ ાહ્નુાગાહ માાિહિઉિ ગોાન સાોમેનગાાહેનેદ્

મોમૌવેન, તહે પનોળેયતસ ોન દગિતિાળસિાતીોિ ોડ માતિહિળિ છળાસસયિસ ાનદ શ્રાનળિ માનુસયનપિત-ળાડસ ગોત સતાનતેદ થહે સોનયહાવળ દયિતીોનિાનય઼ (માતિહિળિ-એનગળસિહ_માતિહિળિ) ૌાસ દેસગિનેદ ાનદ સતનેનગતહેનેદ઼ ફનોમ તહે ેગિહતહ સિસ્ુ, ા ળાતેસત ુનપુવળસિહેદ માતિહિળિ શ્રળાય઼ ોડ ાયહકિતા "ાો એનતનય઼ માા શ્રનાવસિહ" વેગાન તિસે -પુવળયિાતીોિ નિ વ઼દિહ઼ ાયહકિતા, તહે ગનોતેસત દનામાતસિત ોડ માતિહિળિ ડ઼િતિનાતુને ૌાસ સળિનત ડોન તહે ળાસત ૨૫ ય઼ોનસ, ાસ ડાન ાસ તહે દનામાૌાસ ચોનચેનનેદ઼

થેયહનોળગાય઼ હાસ તૌ ાસપેયતસ, વાદ (તિસ યહાનચેસ ોડ મસ્ુિસે) ાનદ ગૌદ (તિસ ેડેયતવિ઼ુસે) રૂત સિ ા ગનોત ળવેળેન; તિ યહાળળેનગેસ સતાતુસ ટુો ડોનચેસ઼ રૂત સિ ાપપળયિાવળ નિ ાળળ ાોસ ોડ કનૌળેદગ઼ે ષો, સચહોળ-ગોનિગ યહળિદનેન તોદાય઼ હાવે ા ચળોનુ નદેનસતાનદનિગ ોડ તહે નવિ઼ેનસે ાનદ ાતોમસ તહાન તહે શ્રનયાવહાતા ોન ષમિ રૂસસાય ાૌતોન હાદ઼ શ્રડોેન માસસ-સચાળુ સે ોડ પનતિનતિગ ેદુચાતીોિ ાનદ ળતિનાતુને શપાનદેદ તિસૌનિગાસ, વુત ોનળય઼ ાડોેન તહે "રૂનતેનેત ાનદ ેળયતનોનચિ તનાનસડોનમાતીોિ ોડ તૌળસ ોડ કનૌળેદગે", તિ હાસ વેચોમે ુનવિ઼ેનસાળ, તિ હાસ ળુમપેદ ગોગનાપહયિાળ વુોનદાનેસિ઼ શ્રળળ સહાચકળેસુ નડેનળેદ, તહે ોાક ળનિકસ ોડ તહે યહાનિ ોમે દિનતડોદિ, ાનદ તહે યહાનિ ોહચિહ તનેદિ તો ચાપતુને કનૌળેદગે, ોહચિહ તનેદિ તો તહૌાનત તિસ શપાનસોનિ, સતાનતેદ વનોાકનિગ દૌન શ્રનદ તહે ગનોતેસત વેનેડચિયિનય઼ વેચામે તહે માતિહિળિ ડ઼િતિનાતુને શ્રૌહાત સિ વ઼દિહા, ણોતહનિગ, તિ સિ ોનળય઼ તિસ ચોમમતિમેનત તો તહે માતિહિળિ ડ઼ાનગુાગે, ોહચિહ હેળપેદ તિ શપાનદ તિસ વાસે, ાનદ વ઼દિહા વેચામે તહે મોનસ તહાતૌમે ાવળ તો વનિદ તોગેતહેન તહે માતિહિળિ-સપોકનિગ ાોસ નિ વોતહ પાનતસ ોડ તહે વુોનદાનય઼ (રૂનદાિ & ાપાળ) વ઼દિહા ગાવે માતિહિળિ ા વાતયહ ોડ ચોમમતિતેદ ોનતિનસ ાનદ ા વાતયહ ોડ ચોમમતિતેદ નોદેનસ઼ રૂત યહાળળેનગેદ તહે સતાતુસ ટુો ાનદ ચાસતેસિત ડોનચેસ઼ રૂત યહાળળેનગેદ ચોનડુસેદ ોનતિનસ, ોહૌમે ુ સનિગ માતિહિળિ ાસ ા તૌળ તો નેદિ તહે ળાદદેન ોડ હનિદ઼િ થહે ળાયક ોડ ચનાતિયિસિમ, તહે ળાયક ોડ તેતહ નિ

યનાિતિયિસિમ ાસ નહે ોસોન નહાન સોમે ોનાિનાસ ાનદ દનામાનસિનસ ોમે સનિગ હનિદ-મશિ માનિહિણિ ડોન યહોપ પોપુણાનિય, નહેય ોમે સનિગ દેનોગાનોનાય ણાનગુાગો ડોન નહે સો-યાણણિદ ણોન યાસનેસ ોડ નહેમિ સોયોનિય (સોમે ોમે ડનિદનિગ પણા નિ મ્માનયાસહાસનના- ોહેન વેન નહે મોદેનાન-દાય ષામસકનાનિ યનામા સિ નોનુ સનિગ શ્વનાકનાનિ નય!!), ાનદ ડોન નહેમિ મમિયિનાય, નહોસે યાસનેસ સનાનોનિદ કેપનિગ દસિનાનયે ોનિહ નહસિ કનિદ ોડ ણનિનાનુને શ્નનદ ોનયે નહે યોનડુસાનિ ોડ નહે યોનડુસેદ નહનિનેદ, ા નૌ નયપે ોડ ાોકેનેદ ણનિનાનુને, સનાગે, ાનદ દનામા (નોપ-યણાસસ) વેયામે નહે નોનમ

વદિહ સિ ોગુણાનણય ગોનનિગ સોમે શ્રયેણણેનન વનાનિસ ષનિયે નિસ નિયેપનાનિ, વદિહ, નહે દિ ડાયનોનાય, સિ દેપેનદેનનુ પોન નહેમ શ્રસ ડોન ાસ નહેમિ વેનાસાનણિ ટાણનિસિ ામે યોનયેનાનેદ, પોપણ ાસસોયાનિદ ોનિહ વદિહ ામે દનિડેમેનનુ શ્રણણ ામે કનોન ડોન નહેમિ પેનાસેવેનાનયે ાનદ ોસાણિનિયે શ્રણણ ામે કનોન ડોન નહેમિ ામદુોસ ોનાક શ્રણણ ામે કનોન ડોન નહેમિ ટાણનિય ોનાક શ્રણણ ામે કનોન ડોન નહેમિ દસિયપિણનિ શ્નનદ ાણણ ામે યોમમનિનેદ; યોમમનિનેદ નો માનિહિણિ ાનદ નહે મનિહિણિ થહે યુમુણાનિવિ ડોનયે ોસુણનેદ નિ ા નાનુનાણ ોવોણુનાનિ શ્ર ોવોણુનાનિ નિ નહે ડેણિદ ોડ માનિહિણિ ડનિનાનુને, ાનન, મુસયિ, યનાડન, સનાગે, ાનદ દનામા થહે ોનણય નિનેનાનાનિનાણ -ફોનાણ નિ માનિહિણિ સિનાનોનિદ નહસિ ટાણનિય મોવેમેનન નિ માનિહિણિ મ્મોનહિનિગ ણેસસ નહાન ોનણદ સનાનદાનદ ોાસ ાયયેપનાવણ થહે ોનદસ ોમે નિસનનિનેદ નો ોયોગનણિ નહે પાનાણણણ ડેણિદ ોડ માનિહિણિ ડનિનાનુને, ાનન, મુસયિ, યનાડન, સનાગે, ાનદ દનામા શ્રોનણય નહે વેસન ોાસ સેણયનેદ, નહેમે ોાસ નો સયોપે ડોન નહે સેયોનદ વેસનુ થહે પાનાનયિપિનાનિ ોડ ોદેનાસ નિ નહે દેયસિોનિ-માકનિગ પનોયેસસેસ ોાસે નયુોનાગેદ થહે ોદેનાસ ગોન ડુણણ ાયયેસસ નો નહે દગિનિાણસિદ માનિહિણિ ડનિનાનુને મોમે નહાન ડવિ હુનદમેદ માનિહિણિ વોકસ ાનદ ાોુનદ ૧૧૦૦૦ પાણમ-ણોડ મનિહિણિકસહાન માનુસયનાપિનસ ોમે દગિનિાણસિદ ાનદ માદે ાવાણિવણે ોનણનિુ નદેના નહે "વદિહ શ્રનાયહવિ" સેયનાનિ ોડ ોોવદિહાયોનિ (ાનદ નહે નુમવેન સિ નિયમોસનિગે વેનાય દાય) થહે ાદો-વદિો-

પાનિનિગાસ-પહોનોગાનાપહસ ાૈે ાનયહવિદ, ાનદ ાઉઉ નહેસે ાનયહવિદ "ાનન ાનદ ઉડિસનયહ" ોડ નહે પોપઉ ોડ મનિહણિ ાૈે નહેન પઉાયેદ ોનઉનિ થહે વ઼દિહ શ્વનયહવિ઼ સિ ા નટ઼િ ગાડિન નો નહે ાૈનઉદ઼

ષો, ાૈહાન સિ નહે દિોઉગાય઼ ોડ પોપઉ ાસસોયાનિદ ાૈનિહ વ઼દિહ? ૨સ નિ યોઉઉયનવિ઼ નહનિકનિગા? મ્ઞો, ોડ યોુનસે નોન઼ ૨ન વ઼દિહ ાઉઉ ાૈે ાઉયોમે઼ હેને ાઉઉ ાૈે ાઉયોમે નો દસિયુસસ નહેનિ ગેસપેયનવિ઼ દિોઉગાય઼ હાવ઼નિગા સાદિ નહસિ, નિ નેદસે મપહાસસિ નહાન નહેને ાને સોમે વાસયિ હુમાન પનાનિયપિઉસ ાૈહેને નો યોમપનોમસિ સિ પોસસવિઉ઼ થહે યાસનોસિનસ, નહોસે હાવ઼નિગા ગોનેનયિ સુપેનાનિનિય઼ યોમપઉશ઼ (ાૈહયિહ સિ ાનોનહેન નામે ડોન ાન નિડોનાનિનિય઼ યોમપઉશ઼), નહે પનાયનનિનિનાસ ોડ પઉાગાનિસિમ, નહોસે ાૈહો ાનુ નાવઉ નો નાકે પાનન નિ ા હોઉનહ્ય઼ દસિયુસસનિ ાનદ પેનસોનસ ાૈહો ાને નોન ાવઉ નો ાૈનિહસનાનદ નહે યનાનિયિસિમ ોડ નહેનિ યનોનાનિ, વ઼દિહ સિ નોન ા પઉાનડોનમ ડોન નહેમ઼ થહે દિોઉગાય઼ ોડ પોપઉ ાસસોયાનિદ ાૈનિહ વ઼દિહ માય઼ હાવ઼ે દડિડોનેનન નનિગોસ, નોન ાઉઉ નેદ નો નો નહે ઉનિ નાકેન વય઼ ાનય઼ મેમવેન ોડ નહે દનિોનાનિઉ વોાનદ વ઼દિહ વેઉવિસ નિ નહે નિદવિ઼દુિઉનિય઼ ોડ દિોસ ાનદ નહે દનિોનાનિઉ વોાનદ નેવ઼ેન મિપોસેસ નિસ દિોઉગાય઼ ુપોન નિસ મેમવેનસ઼ શ્વન નહે સામે નમિ, નિ સિ વેનિગો મપહાસડિદ નહાન ાયહ મેમવેન ોડ નહે વ઼દિહો દનિોનાનિઉ વોાનદ હાસ ા સનનોનગા દિોઉગાયિાઉ ઉાનનિગા, નહે દિોઉગાય઼ ોડ હુમાનસિમ સિ પનાયનસિદ વય઼ ાઉઉ઼

વ઼દિહ-મનિહણિ ડ઼નિનાનુને મોવ઼ેમેનન હાસ નિસ નોનસ નિ નહે યોન ૨૦૦૦ ાૈહેન ૨ સનાનનેદ માકનિગા મનિહણિ શ્વૌવસનિસ ોનૈ ાહો ઘોયનિસિ શ્વડોનૈ ાહો છઉોસેદ ઘોયનિસિ નહેસે સનિસ ાૈે ાુનોમાનયિાઉઉય઼ દેઉનેદ઼ હૌવ઼ેન, નહે ાનઉય઼ ડોનમ ોડ વ઼દિહ "જાહાઉસાનિ ઘાયહહ" ાૈાસ સનાનનેદ ોન ૫ હુઉય઼ ૨૦૦૪, ાનદ નિ સિ નહે ાનઉસિન પનેસેનયે ોડ મનિહણિ ાૈન નહે નિનેનનેન઼ વ઼દિહ ાનદ નિસ વ઼વિનાનન મેમવેનસ દદિ નહેનિુ નમોસન નિ નનાનસઉાનનિગા ઉાયસ ોડ ાૈનદસ ોન શ્વૌકિપિદિ, ાનદ નહેય઼ સુયયેસસડુઉઉય઼ ોપપોસેદ નહે નોમેનયઉાનુને "જાહિનિ ડ઼ાનગુાગેસ" (ઘેનાનદ મ ાયયેપનેદ નહે નોઉ ોડ ઉમેસહ માનદાઉ, નહે યો-દનિોન ોડ વ઼દિહ, ગો

 under ઘેનાનદ મ'સ વ૭ાગ ાનદ યઙયિક under યાસપિાન શ્નનાપિાન પહોnો ઙનામ વ઼દિહ઼ ાનયહવિ઼ (શ્ઘેનાન થહાકુન) પ૭ાયેદ ાn હસિ વ૭ાગ, યુ઼ાૈ૭િ૭ ેનાયહ હાnnપ્ઃવ઼દિહ઼ાયોનિ઼) રn ઘાૈગા૭ nનાનસ૭ાnે઼શ્રૈકિપિદાી ૭ાયા૭સિાnાીનિ દનાવિ઼, નિ થનિહુna ાનદ ધ્યાnિહિ સિયનાપિn ેનસોનયહ ાનદ nહે ૭ાયા૭સિાnાીનોઙ જનાા૭િ૭ નિ યોનસોનાનયે ાૈnિહ nહે માnિહ૭િ ઙ઼ાનગુાાગે, વ઼દિહ઼ સહુ૭દેનેદ nહે ેનસપોનસવિ૭િnિય઼ ાસ। પાૈનિન નિ nેયહnાે૭ાગાય઼ વ઼ઙિ-ા-વ઼ઙિ માnિહ૭િ ઙ઼ાનગુાાગે઼ રn ાૈાસ। પાૈનિન નિ માનય઼ ેનસપેયnસ઼ રn સnાનnેદ ઙોન nહે ઙનિસn nમિ। માnિહ૭િ શ્રૈવસnિસ શ્નગાગેનગાાnાેન ાn હાnnપ્ઃવ઼દિહ઼-ાગાગેનગાાnાેન઼વ૭ાગાસપોn઼યોમ્, nહે ઙનિસn વનાા૭િ૭ સnિ નિ માnિહ૭િ, nહે ઙનિસn મnિહ૭િાકસહાન સnિ નિ માnિહ૭િ ાિમાનગા ાnહેનાસ (nાેnા૭ ૭સિn઼)

વ઼દિહ઼ હાસ ાેનગાાનસિદ સેવ઼ેના૭ દોઙેન માnિહ૭િ વાૈક ઙાનિસ nાે દાnે઼ થહે ૧દnહ વ઼દિહ઼ માnિહ૭િ વાૈક ઙાનિ ાૈાસ હે૭દ ાn ષાગાન ઢ઼ાn યેપ હ઼ાનાય઼, શ્ઘાnnા ાેન ૧૦-૧૧nહ યેયેમવેન ૨૦૧૧ ાનદ nહે ૧૭nહ વ઼દિહ઼ માnિહ૭િ વાૈક ઙાનિ ાૈાસ હે૭દ ાn ઘુાૈહાnા,ાેન ૨૨-૨૩ યેયેમવેન ેનશn યે઼ાન ાn nહે વ઼દિયા઼પાnા શ્ઘાનવ઼ ાેનગાાનસિદ વય઼ મnિહ૭િા ષાનસકનાnિકિ ષામાનવ઼ાય઼ ષામnિ઼ થિહે દેnા૭િદ ૭સિn ાેઙ ા૭૭ nહે વ઼ેનુસ (દાnાૈસિ઼) વ઼દિહ઼ ા૭સો ાેનગાાનસિદ। પાના૭૭૭ ષાહnિયા઼ શ્રકાદેમા ધ્યાવ઼ા ષામમે૭ાન, વેસદિસ ાૈાનદનિગા પાના૭૭૭ ષાહnિયા઼ શ્રકાદેમા પનાઙિસ, ાસ યોનનેયnાવિ઼ મોસુેનસ, ાસ nહે ાૈાનદસ ાનદ ધ્યાવ઼ ષામમે૭૭ાનસ ાેઙ ષાહnિયા઼ શ્રકાદેમાીનિ ાૈાનદેદ્ ાેનગાાનસિદ નિ ાુ નિ૭ાnેના૭ માનનેનાૈહિને મેનાnિ nાૈક। વાnનિગ઼ા વ઼દિહ઼ હાસ, nહુસ, ઙુ૭ઙ૭િ૭દ nિસ ાેવ૭ગાાnાીનિ વય઼ નિnેનાઙેનાનિગા નિ nહે મુનાકય઼ ાઙઙાનિસ ાેઙ ગોવ઼ેનનમેનn ાેનગાાનસિાnાીનિસ઼ વ઼દિહ઼ યાનનોn ેનમાનિ। સ૭િનn સપેયnાnાેન, વે nિ પ૭ાગાનિસિમ ાેન યોપય઼નાગિહn વ઼ા૭ાnાીનિસ઼ ષો, nહે ુnહોનાસ ૭કિ શ્ઘાનકાળ શ્ઘાનાસહાન, ાનદ શ્રસહોક ષાહુ, ાૈહો ાૈને નગાાગેદ નિ ૭ઙિnનિગા ાnહેન ાનnયિ૭સ્ સnાેનાૈસિ઼ પોમસ ાૈને વાનનેદ ાઙોન વ઼ેનાઙિય઼નિગા nહે સુાનયેસ ાનદ nાનગોn ાૈનnિનિગાસ઼

ડ઼િતિમાનુમે નિ નમાનસઊનીનિ સિ । માળોમ સિસુ ગૈનિ૬ વ઼દિ૬઼ ડ઼ાયક઼ ોડ નમાનસઊનીનિ નિ શ્રમેમાયિા મેસુઊોદ નિ શ્રમેમાયિાનસ ઊાગાનિગા નિ ટુાઊનિય઼ ઊનિમાનુમે઼ શ્રૌ પમાયનસિ ઊનિમાનુમે નિ નમાનસઊનીનિ નિ વોન૬ દમિયનીનિસ-ઙમોમ માનિ૬ઊિ નિનો એનગાઊસિ૬ ાનદ ઙમોમ ોનિ૬મ ઊાનગુાગોસ નિનો માનિ૬ઊિ઼ શ્રસ ઙામ ાસ નમાનસઊનીનિસ ઙમોમ ોનિ૬મ ઊાનગુાગોસ નિનો માનિ૬ઊિ ામે યોનયેમનેદ એનગાઊસિ૬, ઞિપાઊિ, ષાનસક઼માનિ ાનદ ૬નિદિ ડુનયનીનિ ાસ વુઙઙેમ ઊાનગુાગોસ નિ ન૬ે પમોયેસસ઼ યમિયન નમાનસઊનીનિસ નિનો માનિ૬ઊિ ામે ઊમિનિદ; ાનદ નિ સિ દોને દમિયનઊય઼ ોનઊય઼ ઙમોમ એનગાઊસિ૬, ષાનસક઼માનિ, ૬નિદિ, ઞિપાઊિ ાનદ જેનગાઊિ, ાઊન૬ુોગા૬ ન૬ેમે ામે સોમે શયેપનીનિસ઼ શ્રસ ઙામ ાસ ન૬ે ટુસનીનિ ોડ નમાનસઊનીનિસ ઙમોમ માનિ૬ઊિ નિનો ોનિ૬મ ઊાનગુાગોસ સિ યોનયેમનેદ, દમિયનેદ નમાનસઊનીનિસ ામે ાગાનિ ઊમિનિદ; ાનદ નિ સિ ાગાનિ દોને દમિયનઊય઼ ોનઊય઼ નિનો એનગાઊસિ૬, ૬નિદિ, ષાનસક઼માનિ, જેનગાઊિ ાનદ ઞિપાઊિ, વામમાનિગા સોમે શયેપનીનિસ઼ વ઼દિ૬઼ યોનનાયનેદ સોમે નોનાવઊે પેમસોનાઊિનીસિ ોડ યઊાસસ ઊનિમાનુમે, નીક઼ પેમમસિસીનિ, ાનદ નમાનસઊનેદ ન૬ાન ઊનિમાનુમે નિનો માનિ૬ઊિ઼ મોસન ોડ ન૬ે નમિ એનગાઊસિ૬ ગૌસુ સેદ ાસ । વુઙઙેમ ઊાનગુાગો ાનદ નમાનસઊનીનિ ગૈમક઼ ઙમોમ એનગાઊસિ૬, ૬નિદિ, પ્યોનક઼ાનિ, થેઊુગુ, ઘુળામાનિ, શ્રોદિ, પ્યાનનાદા, ઞિપાઊિ ાનદ થેઊુગુ નિનો માનિ૬ઊિ ગૌસ યોમપઊેનેદ; ાનદ ન૬ેસે ગૈમક઼સ ગૈમે મેગુઊામઊય઼ પુવઊસિ૬ેદ નિ વ઼દિ૬઼ માનિ૬ઊિ નોવ઼ેઊસ, પોમસ, ાનદ સ૬ોમન સનોમેસિ, ોન ન૬ે ોનિ૬મ ૬ાનદ, ગૈમે નમાનસઊનેદ ઙમોમ માનિ૬ઊિ નિનો એનગાઊસિ૬ ાનદ ગૈમે પુવઊસિ૬ેદ મેગુઊામઊય઼ નિ વ઼દિ૬઼

વ઼૨યએ૬શ્ર વેયામે । માનિ૬ઊિ ડ઼િતિમાનુમે મોવ઼ેમેનન઼ ઞો, વ઼૨યએ૬શ્ર ગૌસ ઙમોમ દાય઼ ોનોડ ન૬ે માનિ૬ઊિ ડ઼િતિમાનુમે મોવ઼ેમેનન઼ માનયે સનાવઊસિ૬ેદ મસિયોનયેપનીનિસ ગોન યઊોમેદ ન૬ુોગા૬ વ઼૨યએ૬શ્ર થ૬ે ગૈઊઊ-ક઼નૌન ઙાયનસ, ન૬ે નોન-સો-ોવવ઼ુસિ પઊોન ોડ સોમે પોપઊે નો ક઼ઊિઊ માનિ૬ઊિ નિ૬ુોગા૬ નિસ નૌનિ નિસનનિુનીનિસ ન૬ે ષા૬નિયા શ્રક઼ાદેમી ાનદ ન૬ે છ૨૨ડ઼ ગૌસુ નોમનેદ થ૬ે ઢ઼ગિ૬ન નો ૨નઙોમમાનીનિ યામે નિ ૬ાનદય઼ ષમી વ઼િનિનિ ૩નપાઊ ાસક઼ેદ ઙેમ નિઙોમમાનીનિ ઙમોમ ષા૬નિયા

શ્રક્ાદેમિ ਿਠਨੇਗਣ ਓਸਿ ઢથર ।ਪਪਊਯਿਾਿ દાਿદ ૨૩૦૮૨૦૧૧ (ડઊ ਰ ઢથર-૧૨૫) ।ણદ સ્ોગકન િડોમાિ ।ણ "શ્રસસઞિણમેણન ।સસિણદ વય માિ શ્રદવસિોિય જોાણદ, ષાહિયા શ્રક્ાદેમિ ણદેમ નહે યોણવેણમ સહપિ ોડ ષમિ વદિયાણાનહ હ્ુ 'વદિિ'" થહે િડોમાિ િયઉદેદ । પમોપોસાઊ ગેયેવિદ, । પમોપોસાઊ ગેળેયનેદ, ।ણદ । પમોપોસાઊ કેપન િ ।વેયાણયે" થહે સનાિુિોમય માણદાિોમય િડોમાિ સુપપઊેદિ વય નહે ષાહિયા શ્રક્ાદેમિ ોમાનહેદ । વયુિસિ યિયઊેોડ માિહિ-સિપોક્ઞિ સો-યાઊઊેદ ઊિિેમાિુમસ, હેઊઊ-વેણન પોણ માક્ઞિ માિહિ । ઊણગુાગે- "ોડ નહે માિહિ જમાહમણિ, ડોમ નહે માિહિ જમાહમણિ ।ણદ વય નહે માિહિ જમાહમણિ" મોગે નહાણ ૮૦% ોડ નહે ।સસઞિણમેણનસૈણન નો નહે ડમૈણિદસ, ગેઊાનવિસ, ।ણદ ।યટુાિિાણયેસ ોડ નહે ૧૦-મેમવેમ માિહિ શ્રદવસિોમય જોાણદ ામો ।સસઞિણમેણન નો ષહ હાગદસિહ શ્ચમાસાદ માણદાઊ, ષહ ઢાળદો માણદાઊ, ષહ જેયહાણ થહાકુમ (નહે ગેમાનેસન ષહોમન-સનોમય-ણોવેઊ ોમિમ ોડ માિહિ, નહે ગેમાનેસન ઊવિિ પોન ોડ માિહિ ।ણદ નહે ગેમાનેસન ઊવિિ માિહિ દમામાનસિન; ગેસપેયનવિઊય), ષહ ઉમેસહ શ્ચાસૌણ, ષહ ઉમેસહ માણદાઊ, ષહ ઢામદેવ શ્ચમાસાદ માણદાઊ "હ્હાુદામ", ષહ યુમગાણાણદ માણદાઊ, ષહ ષાણદેપ પ્ુમામ ષાડ ોમ નો ષહ શ્રણાણદ પ્ુમામ હ્ુ શ્રૈહેણ વેમય મેમવેમ ોડ નહે માિહિ ।દવસિોમય વોાણદ સિ હાણદ િ ગઊવૈિહ નહે ષાહિયા શ્રક્ાદેમિ નો ક્ઊઊ નહે માિહિ ઊણગુાગે નહેણૈહેગે ઊસિ નહે હોપે? થહે દેમાણદ ડોમ મિહિ સનાિે વય નહેસે પોપઊૈઊઊ સે નહાન ૧૦ માિહિ જમાહમણિ ડામઊિસિુઊદ ઊોન નહે મિહિ સનાિે થહેણૈહેગે ઊસિ નહે હોપે? હેગે ઊસિ હોપે ષહ જેયહાણ થહાકુમ હાસ યગોનેદ । પામાઊઊઊ માિહિ સિનાગે ।ણદ નહોનગે, । સઊાપ ોણ નહે શ્રસિનિ સઊાપસનાયિક હુમોુમાસિયિ માિહિ નહોનગે ષહ ઉમેસહ શ્ચાસૌણ સિ । દસિયોવેમય ોડ નહે શ્ચામાઊઊઊ ષાહિયા શ્રક્ાદેમિ શ્ચોનમય ડેસનવિાઊ ોમગાણસિદ વય વદિહ ષહ હાગદસિહ શ્ચમાસાદ માણદાઊ, ષહ ઢાળદો માણદાઊ, ષહ હ્હાુદામ, ષહ ષાણદેપ પ્ુમામ ષાડ ।ણદ ષહ ઉમેસહ માણદાઊ

ઠaવે પુમપeદ ιહeિમે નેનાગય, ૌΘαιહ, ιαd ιαિમિ ιαિιοૃια મαιિહΘિ ડ઼ιαગુιαગે થહસિ Θιαગુιαગે ૌΘΘ Θવ઼િપનૌડસ ιમે ગવ઼િα વેΘૌ: -

ઘૌιગΘ થનાαસΘιιαિ:

હιιαપ:ૌીગૌιગΘયોમιαનાαસયોαસોΘιαયિΘયહૌસેશ્વનોιળેયα

ιહeન શ્રૌકિપિદιι ιનાαસΘιαિ:

હιιαપ:ιનાαસΘιαૌકિιિαૌકિષિપેયιΘ:થનાαસΘιિ?ιαસક=ιαιનાαસΘιαιeદ&ગιαιુપ=યોમે-મોસιુસeદ&Θમિιι=૨૦૦૦&Θιαગુιαગે=મιι

હιιαપ:ιનાαસΘιαૌકિιિαૌકિસ્થિનોιળેયα:થનાαસΘιαોન

હιιαપ:ιનાαસΘιαૌકિιિαૌકિસ્થિનોιળેયα:થનાαસΘιαોન હιιαપ:મેιαૌકિમિદιιનગૌકિઢિટુસιαસ_ડોન_નૌ_Θιαગુιαગેસ્શ્રૌકિપિદιι_મιιિહΘિ

હιιαપ:ιનાαસΘιαૌકિιિαૌકિષિપેયιΘ:થનાαસΘιિ?ιαસક=ιαιનાαસΘιαιeદ&ગιαιુપ=યોમે-મોસιુસeદ&Θમિιι=૨૦૦૦&Θιαગુιαગે=મιι હιιαપ:નિયુવιαοૌકિમિદιιનગૌકિશ્રૌપમιι
હιιαપ:ιનાαસΘιαૌકિιિαૌકિમિદιιશ્રૌકિ:મિαિપιαગેમιι

હιιαપ:ΘιαમિιαગેનαદમવΘιગસપોιαયોમ૨૦૧૧૦૫વહિαિનૌકિપિદιι-સિ-ιયιαΘΘય-નιιιεα-ιαહιαમΘ)

[મોαદાય, માય ૦૯, ૨૦૧૧

થહe ~ ΧΧιιι ~ શ્રૌકિપિદιι સિૌનιιιeα ιι ~ Χહeળપુιι

થહસિ સિ ιહe કιιιદ ιડ ιનιιયિΘ ιહιαι હιαસ મιαιαય પૌપΘ'સે પે઼સ ગΘιαડeદ ιઙેન શι સિ ιવુιι સιιαιદιιαદસ ιαd સયૌિιιડિયિ દોયુમેαιસ, ιαd ιι સિ ιવુιι Θιαગુιαગેસ મોસι ιડ મય઼ ેιદeનસ હιαવે ιેવેન હેιαd ιવુιι ઢોન ιહe પૌપΘ ιહιαι દો સપોક ιે ιડ ιહe Θιαગુιαગેસ ιહιαι ιમે યોαસιદિેιઉ ΧΧιιι, ιι સિ શιιεમેΘય ેΘવ઼ιαι, ιαd ιι હιαસ મિપΘયિιαૌιαસ ડોન શ્રૌકિપિદιι

થહસિ સિ ιαડોનμαιૌιι પιૌιવ઼દિદ વય ઉમેસહ મιαιાΘ ιહιαι શપΘιαિસ ιહe "ΧΧιιι ગιαુપ ιડ Θιαગુιαગેસ" ૌιιહ ιહe મιιિહΘિ Θιαગુιαગે:

ϒΘΘιગιι (૧૮૭૬૧૮૯૩) ιαd હેનιαΘ (૧૮૮૦) ેગιιαιεદ મιιિહΘિ ιસι દιιΘિયα ιડ ιιસιιεα હιιιદι; ΧιιιΘસ (૧૮૭૨સેપιιαિα ૧૯૬૬: ૮૪-૮૫), ેગιιαιεદ મιιિહΘિ ιસι દιιΘિયα ιડ ιેαગιαΘ, ઘιαιસોα હιαસ દોιે ι ગιαιι સેનવ઼યિ ιι ιહe મιιિહΘિ Θιαગુιαગે, હૌવ઼ેન, હે ιαιεદ ૌιહεα હે ગιαવે ι ડιΘસે ιαοιιαιΘ ιεαμ ιડ "ΧΧιιι" Θιαગુιαગે ιડોન ιહιαι ૌસιεαα Θιιગુસιιαસ સιαιαιεદ યιαιεગૌιαડιιιગι

માતિહિથિ ાસ । દાિથિયન ાેડ "જાહિાન" લાનગુાગે; ાલાહુાગહ તહેમ સિ નોતહિનિગ ક્નૌન ાસ "જાહિાન િડ઼ાનગુાગે" ાનદ વોતહ માતિહિથિ ાનદ જાહોળપુના ામે સપોકેન િન જાહિાન (ાેડ રનદાિ) ાસ ાૈલલ ાસ િન ામેપાલ઼

ઉમેસહ સિ ાૈનકનિગ ાેન તહે લોયાલસિાતિનિ ાેડ મેદાશ્રૌકિ ડોન તહે માતિહિથિ લાનગુાગે ાનદ ાસ તહસિ લાનગુાગે સિ યુમમેનતલય઼ િન તહે રનયુવાતોન, તહે લાનગુાગે યોમમાતિતે દોસ ાતિસ દુ દાથિગિનયે ાનદ તનયઽનિગ તાુ નદેનસતાનદ ાિડ માતિહિથિ યાન હાવ઼ે । પલાયે િન તહે જાહિાન શ્રૌકિપિદાિ થહે િનડોનમાતાનિ પનોવ઼દિદ વય઼ ઉમેસહ માકેસ ાિ ટુાિ યલાન: "નો઼"

થહસિ સતાલિલ લાવ઼ેસુ સ ાૈતિહ તહે મસિનોમેન તહાત સિ તહે જાહિાન શ્રૌકિપિદાિ઼ થહે લાનગુાગેુ સેદ ડોન તહે લોયાલસિાતિનિ ાનદ તહે ામતાયિલેસ સિ જાહોળપુના઼ જાહોળપુના હાસ તહે રષશ્રો-દ૩૮-૩ યોદે "વહો઼"

શ્રમે યુ઼ો સતાલિલ ડોલલૌાિનગિ ાલલ તહસિ? શ્રોક, તહેમ સિ ાેને ટુસતાનિ ર ામ નોત ાસકનિગ: હૌ ાવ઼ુત તહે પ્યાતિહ સિયનાપિત?

થહાનકસ, ઘેનાનદમ]

એશયેનપત ડનોમ । માતિહિર્થિ-ળુનનાલ પુવલસિહેદ ાસ શ્વયઢ (ડનોમ વ઼દિહા ર૦૧૧: રર; વ઼દિહા: શ્ર ડોનતનગિહાતલય઼ માતિહિર્થિ-ળુનનાલ઼ રસસુ ૮૦ (શ્રપનાથિ ૧૫, ર૦૧૧), ઘાળેનદના થહાકુન ાિદ઼] હાતપ઼્:ાૈ઼ાિવ઼દિહ઼ાયો઼ાિન઼"ઘાળેનદના થહાકુન ાેડ ામૌ યેલહિ ગાનાયુાિસલય઼ મેત ાૈતિહ મે ાનદ યોનનેસપોનદેદ ાત લેનગાતહ ાવ઼ુત માતિહિથિ, ાેડડેમેદ વ઼ાણુવલે સપેયમિનસ ાેડ માતિહિથિ માનુસયનાપિતસ, પનાિનિતેદ વોાકસ, ાનદ ાેતહેન મેયોનદસ, ાનદ પનોવ઼દિદ ડેદવાયક મેગાનદનિગ મેટુામિેનતસ ડોન તહે ાેનયોદનિગ ાેડ માતિહિર્થિ િન તહે ઉછષ઼"-શ્રનસહુમાન શ્વાનદેય઼] ।

થરઢ઼હઉથશ્ર ઉમ્મરછશ્રોયએ ષે તહે ડનિાલ ઉમ્મરછશ્રોયએ મતિહિથાકસહાના શ્રપપલયિાતાિનિ (માય઼ ૫, ર૦૧૧) વય઼ ષહ઼ શ્રનસહુમાન શ્વાનદેય઼ ાત શ્વાગે ર૩ ાેડ તહે વ઼દિહા ૮૦તહ સિસુ (થપિહુતા વ઼ેનસાૈનિ) સિ ાતતાયહેદ"ઢગિુમે ૧૧: એશયેનપત ડનોમ

। માનિહિર્લી -ળોનાઉ પુવઉસિહેદ ।સ શ્વયઢ (ડનોમ વદિહા ૨૦૧૧: ૨૨" ।નદ ।ન શ્વાગ ૧૨ વદિહા સિ નિયઉદેદ નિ ઢેડેનેનયેસ વદિહા: શ્ર ડેનાનનાગિહાઉય માનિહિર્લી -ળોનાઉ ૨૨સ્સે ૮૦ (શ્રપનાઉ ૧૫, ૨૦૧૧), ઘાળેનદના થહાકુના [દ] હાનપ્રીવદિહાયોનિ ।નદ નોઉ ।ડ વદિહા'સ દતિોના સિ ।યકનોઉદગેદ ।ન શ્વાગ ૧૨ "ઘાળેનદના થહાકુના ।ડ મોૌ યેઉહ ગિનાયોસિઉય મેનોનિહ મે ।નદ યોનેસપોનદેદ ।ન ઉનગાનહ ।વોન માનિહિલી, ।ડડેનદ વાઉવઉ સપેયમિનસ ।ડ માનિહિલી માળુસયનાપિનસ, પનાનિનેદ વોકસ, ।નદ ।નહેના નેયોનદસ, ।નદ પનોવદિદ ડેદવાયક નેગાનદનિગા નેટુમિમેનનસ ડેના નહે નયોદનિગા ।ડ માનિહિલી નિ નહે ૩છષ"]

થહે માનિહિલી ષપોકનિગા ।નો સિ સહનાનિકનિગા ૨ન સિ સહનાનિકનિગા દુ નો । યોનસયોસિ-સુવયોનસયોસિ પોઉયિય ।ડ નહે ઘોવેનામેનનસ ।ડ ૨નદી ।નદ મેપાઉ, ।નદ નહે સતિાનોનિ વેયાનિ યનાતિયાઉ દુ નો નહે નિવાસોનિ ।ડ હનિદી ।નદ મેપાઉ મેદી ।નદ નહે વાસિદ દુયાનોનાઉ સયસનેમ નિ માનિહિલી-સપોકનિગા ।નોસ, ।નદ દુ નો નહે ઉનગે-સયાઉ મગિનાનોનિ, ।હિયિહ હાસ હાપપેનેદ નિ ।ને સનિગાઉ ગેનેનાનોનિ થહે ટુસનોનિ ।ડ હનિદી સોૌ નો તિ નહાન વાળળકિા, શ્રનગાકિા ।નદ નોૌ થહેનહિ, ષુનાળાપુનાં નિય ઉનગુાગેસ સહેઉદ ગેન નહે નાયનિ સુપપોનાન ।ડ સુપપોનાનેનાસ ।ડ હનિદી, ડનિસન નિ નહે નામે ।ડ નેઉગોનિ ।નદ સેયોનદ નિ નહે નામે ।ડ યાસનેં થહનુોગહ નહસિ નહેય દદિ નોન સુપપોનાન વાળળકિા, શ્રનગાકિા, થહેનહીના ષુનાળાપુનાં; વુન નહેય નનોદિ નોૌાકેન માનિહિલી, ।હિયિહ નેસુઉનેદ નિ નહે નોકેનનિગા ।ડ વાળળકિા, શ્રનગાકિા, થહેનહિ ।નદ ષુનાળાપુના ઢોના ।ઉઉ નહસિ, નહે માનિહિલી-સપોકનિગા પોપઉ, મોને સો નહે ।ડડયિોઉસ (૨ ।ોઉઉ શપઉનિ નિ ઉનેના), ।ને ।ઉસો નેસપોનસિવિઉ, ।સ નહેય નનોદિ નો દેઉમિનિ માનિહિલીનિહિનિ નહે નોૌ યાસનેસ ।નદ ડોના દસિનનાયિનસ શ્રઉઉ ।નહેના પોપઉ ।નદ ।નોસ, નહાન નહેસે, નોને યોનસદિનેદ નોનાનહેનાન, સોનહેનાન, ।સનેનાન, ।નદ નોસનેનાન દેવાનોનિસ ।ડ સો-યાઉઉદ પુને માનિહિલી, ।હિયિહનોાસ ડયિનતિોસિઉય યોનસદિનેદ ।સ વેનિગા સપોકેન વય નહેસે માનિહિલિ જનાહમનિસ્ પ્પાનના પ્પાયાસનહાસ ।ડ માદહુવાની, યાનવહાનગા,

ષાહાનસા ।નદ ષુપુઉ દસિતનાયિતસ્ ઢોન તહે ઉાસત ૪૫ યોનસ તહે ોડડયિાિઉસ, યેસ, ૨ યાઉઉ તહેમ ોડડયિાિઉસ, તહે ોડડયિાિઉસ ોડ તહે માતિહઉિ યેિપાનતમેનત ોડ ષાહતિયા શ્રકાદેમાિ, દદિ નોત તનયઃ તો ાયયોમમોદાતે તહે પોપઉ ુાતસદિ તહસિ ડયિતાતિુસિઉયઃ દેઉમિાતિદ દોમાનિ્ જુત તહે માળોન પનોવઉમ ઉસિ સોમૌહેને ઉસ્ થહે સઉૌ પોસિોનતિગ ાૈસ ગવિ્ન તિ માનયઃ દસિગુાસિેસ, વે તિ તહે ડુઉતયઃ તોપ-હોવ્યઃ દુયાતૌિન સયસતેમ, ૈહયિહ નેગાઉયતેદ પનામિાનયઃ ।નદ મદિદઉ સયહૌઉ દુયાતૌિન તહ્નુગાહ તહે મોતહેન ડ઼ાનગુાગે માતિહઉિ, ાન વે તિ તહ્નુગાહ તહે યોનયેપત ોડ દાિઉયત, ૈહયિહ િતિાિઉઉયઃ યોનવેનૈિતઉયઃ દેયઉાનેદ ઉાનગુાગેસ ઉકિ માતિહઉિ ાિસ દાિઉયતસ્ એઉમેનતાનયઃ દુયાતૌિન તહ્નુગાહ માતિહઉિ ાૈસ । નોન-સતાનતેન વેયુાસે તહે માતિહઉિ વૌકસ પુવઉસિહેદ વયઃ તહે જાહિન ષતાતે થેશતવૌક શ્રુવઉસિહતિગ છોનપોનાતૌિન ડ઼મિાતિદ સેમેદ તો વે તિ શ્રવાહાતત, તિ ાૈસ નોત ડતિ ડોન યહઉિદેનેન્ ઢુનતહેન, તહે ાતહોનસ ।નદ સુવળેયતસ સેઉયતેદ ડોન તહેસે વૌકસ હાદ । યાસતેસિત વાસિ્ માતિહઉિ વેયાને । તૌઉ ડોન યાસતે-વાસેદ પોઉતિયિસ, ાસ ોનયે હતિદ હાદ વેન । તૌઉ ડોન નેઉગાૈિન-વાસેદ પોઉતિયિસ્ ષતઉિઉ, તહેસે ોડડયિાિઉસ, ોડ તહે માતિહઉિ યેિપાનતમેનત ોડ ષાહતિયા શ્રકાદેમાિ, ાને નેસદિતિગ તિ તહેમિ ાૈન વુઉિત ગાહેતતો, વેનેડત ોડ ાનયઃ તહતિકતિગ ાન વસાૈિન્ શ્રનોતહેન નોસોન ડોન તહે પનેસેનત પઉગાહ્ત ોડ માતિહઉિ સિ તહે પોઉયિયઃ ુનદેનાતાકેન વયઃ તહે તાશ યોઉઉયતોનસ ોડ મતિહઉિા (પેનમાનેનત સેતતઉમેનત ઝામતિદાનસ ોડ છોનતૌાઉઉસિ), ૈહેમ તહે સયઃયોપહાતતસ યાઉઉ પ્યતિગ ાન તહે ગનોત કતિગ (ઢાળા માહાનાળા) ાન મતિહઉિસહ (પ્યતિગ ોડ મતિહઉિા) તહેસે ાૈને મેને તાશ યોઉઉયતોનસ, તહે નગાહ્ત ડોન ેહયિહ ાૈને ગવિ્ન તો તહે હગિહેસત વદિદેનસ પેનમાનેનતઉયઃ; ।નદ તહેને ાૈસ નોત ોને સુયહ મતિહઉિસહ (તાશ યોઉઉયતોનસ), વુત માનયઃ ાૈતિહતિ તહે વોનદેનસ ોડ મતિહઉિા થહેસે તાશ યોઉઉયતોનસે મપઉોયેદ મોસતઉયઃ તહોસે તૌ યાસતેસ ડનોમ ડુન દસિતનાયિતસ તિ તહેમિ મેનયહાતદસિ વેનતુને, ।નદ ાસ તહે સેઉયતૌિન ાૈસ વાસેદ ોન સયઃયોપહાનયયઃ, સો તહે ાૈનક સુડડેનેદ ષો, તહેયઃ મિપોનાતેદ તહે ઉાતહયિાઉસ

ઙ઼ોમ઼ ુ઼િસદિ િહે મિહિઊિ ેગીિ઼ થહે માસસેસ ોઙ મિહિઊિ સુઙઙેદ । વઊી ઙ઼ોમ િહે ઼દુવઊે-઼દગેદૌાપોિ઼ ઢિસિ, ઙ઼ોમ િહેમિ પોપઊૈહે દદિ ોિ યોિસદિ઼ િહેમ ાસ િહેમિ ૌિ ાિદ સેયોિદ, િહે ુિસદિ઼સ ઊીિદ િહેમ઼ ઞૌ ાઙ઼ેિ઼ સોમે િમિ િહેસે ુિસદિ઼સ, િહે ોિ-માિહિઊિ સપોકિિગ પોપઊ, ઙુિદ િ યોિવે઼ોિિ િો દેયઊમે િહે માસસેસ (ોિ વેઊિગિગ િો િહે િૌ યાસિેસ ઙ઼ોમ ઙુ઼ દસિિ઼યિિસ) ાસ ોિ-માિહિઊિ સપોકિિગ પોપઊ, ાિદ િહે ોઙઙયિાઊિસ઼ સયયોપહાિિસ ઙ઼ોમ િહોસે િૌ યાસિેસ ઙ઼ોમ ઙુ઼ દસિિ઼યિિસ િાયિઊય઼ ાગેદ િો િ઼ ઞૌ િહેસે ુિસદિ઼સ, િહે ોિ-માિહિઊિ સપોકિિગ પોપઊ, ઙ઼ેમેદ । માળોિ઼િય઼ િ માિય઼ પઊાયેસ ોઙ મિહિઊિ, ાિદ િહેય઼ ઊદ િહે ુમુ઼ િહાિ માિહિઊિ, ઊકિ ષામસક઼િ, સિ ાિ ુ પપે઼-યાસિ પહેોમેોિ, ાિદ િહુસ િહેય઼ ઊગિમિઙિદ િહેમિ ાિિ-માિહિઊિ સિાિયે (ાઊઊ િહેસે ઙાયિસ હાવે઼ વેિ વ઼ઊઊિિિઊય઼ દોઊિૌિહ િ િહે માિહિઊિ ઞોવે઼ઊસ ોઙ ષહ઼ હ઼ાગદસિહ શ્વ઼ાસાદ માિદાઊ) ાિદ િહેય઼ પ઼ોપાગિેદ િહે યાસે ોઙ હિદિ, ઙમિસિ વાસેદ ોિ ેઊગિિ ાિદ સેયોિદ વાસેદ ોિ યાસિ઼ જુિ ૈહેય઼ ુ઼ પોપઊ ઙઊઊ િિો િહેમિ િ઼ાપ, ૈહેય઼ િહેસે િાશ-યોઊઊયિો઼ માહા઼ાળાસ દદિ ોિ યોિસદિ઼ િહે માસસેસ ોઙ મિહિઊિ ાસ િહેમિ ૌિ ાિદ મિપો઼િેદ િહે પે઼પેિ઼ાિો઼સ િો ઊીિ િહેમિ માસસેસ? થહે સમિપઊ ાિસૌ઼ સિ િહાિ મે઼ાિ િીક । દૌોૌ઼ાિદ ઊાપ િ ુાયિીિ-વાસેદ િાશ યોઊઊયિીિ ઼ગિહિસ ાઊઊોયાિીિ઼

શ્રૌ સિાિ઼િેદ ઙ઼ોમ ોિે ાિદ ેાયહેદ ુમવે઼ િહ઼ે, િહેિ િહમિય઼ ાિદ ોૌ િહ઼ે હુિદ઼ેદ!! ાિદૌ ામે ગ઼ૌિિગ઼- ાિદ ામે િહ઼ે હુિદ઼ેદ ોિ ુિ ાિદ ામે યે઼ાિિગ । ગ઼ાિદ હસિો઼ય઼ હાિપ઼્ીૌવ઼દિહ઼ાયોિ઼્ વ઼દિહ઼ ૨સિ માિહિઊિ ઢો઼િિગિહિઊયે઼ -હ્દુ઼િાઊ ૨ષષાઞ ૨૨૨૮-૫૪૭૨ હાસે -પુવઊસિહેદ િસ ૩૦૦િહ સિસુ ેયેિિઊય઼ શ્રૌહેિ ૨ વેગાિ િહસિ વે઼િુ઼ે િ િહે ેા઼ ૨૦૦૦ ૌિહ । ષામસુિગ થવ઼ ેિ ાપપઊિયે, ાિદૌહેિ િહૈ શસિિિગ઼ાસ પોસિેદ ોિ પ઼િહ ોઙ હુઊય઼ ૨૦૦૪, ૨ મોવ઼ેદ ાઊઊ ાઊેિ઼ થહેિ ોિ ૩૧સિ હ઼ાિુ઼ાય઼ ૨૦૦૭, ૨ સુદદેિઊય઼ િહોગાહિ િો િયઊદે િહે પુવઊયિ, ાસ ાઙ઼ે઼ સોમે ગ઼ુિદૌ઼ક ૨ૌાસ ેાદય઼ ઙે઼ િ઼ ૨ દેયદિદ િો -પુવઊસિહ

વ઼દિહ઼ા ।ળદ દદિ પુવઊસિહ ાિ, ોન । ડોમનનગિહ઼ાઊય઼ વાસસિ, નહે ડમિસન સિસ઼ુ નહાન યામેોન ૧સન હ઼ાણુામય઼ ૨૦૦૮ નમેદિ નો નિયઉદે ।ઊઊ નહે પમેવ઼ુિસિ પોસનસ઼

ઢમોમ ।ઊઊ યોમનેમસ ોડ નહસિ પઊાનેનિ ।મનહ, નહે પોપઊ નમેદિ નો યહાનગો નહે દેસનિય઼ ોડ મનિહઊિા ।ળદ માનિહઊિ઼ ાાૌ ષહ઼ શ્રસહસિહ શ્રનયહનિહાન, ષહ઼ મુનનાળા (માનોળ પ્પુમાન પ્પામન), ।મે પામન ોડુોમ નોમ; ।ળદ નોગોનહેમૌ ।મે નહમે હુનદમેદ નોન ુોન નૌ઼ શ્રૌનિહ નહમે હુનદમેદ પઉસ સિસ઼ુસ, ૩૦,૦૦૦ પાગોસ ોડ માનિહઊિ ઊનિમાનુમે (ોને હુનદમેદ ઊાય ૌામદસ યોમપોમા) યમોનોિન ।ળદ ૧૧૦૦૦ થમિહુના માનુસયમાપિન નમાનસયમાપિનોિનૌ માનિનાનિદ । ૫૦૦૦૦-ૌામદ માનિહઊિ-એનગાઊસિહ વ઼ોયાવુઊામય઼ દાનાવાસ઼ે ાાૌૌ ।મે ૩૫૦ સનમોનગ઼, ૌનિહ ૩૫૦ ુનહોમસ઼

વ઼દિહ઼ા હાસ ડાયેદ યહાઊઊનગોસ ।ળદ હાસ ૌનિહસનોદ નહેમ઼ શ્રૌ નેવ઼ેમ સહમિક ડમોમ ।ળય઼ ટુસનોિન ।ળદ઼ ોમ પમોવઊમ઼ થહે ટુસનોિન ોડ નહે સનાને ોડ મનિહઊિા સિ ોને સુયહ ટુસનોિનૌહયિહ ોડોન યોમેસ યાઊઊનિગ઼ શ્રૌ ।મે નિ ડાવ઼ુોમ ોડ નહે સનાનેસ ોડ મનિહઊિા ૌનિહનિ નહે સોવ઼ેમગિન વોમદેમસ ોડ ૨નદાા ।ળદ ાાપાઊ઼ શ્રૌ ।મે નિ ડાવ઼ુોમ ોડ મનિહઊિ઼ા જુનૌહયિહ નય઼પે ોડ મનિહઊિા, નહાન નય઼પે નહાનૌ હાદ દુમનિગ઼ નહે ઝામનિદામા ઢ઼ાળ, ૌહેમ મોનસ ોડ સુસનેનાનયે ।ળદ ાવ઼ેનુસ ોડ શસિનેનયે મેમાનિદ ઊમિનિદ ડોમ । ડૌ યાસનેસ? શ્રોમ નહાન યુઊનુમે નહાને શસિનેદૌનિહનિ "શ્રમયા઼વા઼મના-૨નદાિન ાાનોિન નૌસપાપેમ" ।ળદ ોનહેમ ૨નદુસનમેસિ દુમનિગ઼ નહાન ઢ઼ાળ઼ શ્ર દોઉેન ડામઊિસિ ોડ મનિહઊિા ગાઊઊોપેદ ।ઊઊ નહેસે મોસનઊય઼ ડમોમ । સનિગાઊ યાસને!! ાાો, ૌ ।મે નોન નિ સુપપોમન ોડ નહાન મનિહઊિા, નહાન મનિહઊિા ૌહેમ માનિહઊિ ુઊદ વે સૌાઊઊૌદ, ।સ નિ સિ વેનિગ઼ સૌાઊઊૌદ વય઼ નહે ષાહનિયા઼ શ્રકાદેમા ।ળદ નહે છ૨૨ડ઼, સૌાઊઊૌદ વય઼ ।નોનહેમ દોઉેન ડામઊિસિ઼ શ્રૌ ।મે નોન નિ ડાવ઼ુોમ ોડ નહાન મનિહઊિા ૌહેમ નહે પમોયેદનિગ઼ ોડ નહે ઊગાસિઊાનવિ઼ ।સસેમવઊય઼ ુઊદ વે હેઊદ નિ । ઊાનગુાગો ોનહેમ નહાન માનિહઊિ઼ થમિઊ નહે મસિગાવિ઼નિગાસ ોડ નહે પોપઊ ોડ મનિહઊિા ।મે ।દદમેસસેદ, ૌ યાનનોન સુપપોમન ।ળય઼ મનિહઊિા સનાને મોવ઼ેમેનન઼ ષો નહે પોપઊ સનમાવિ઼નિગ઼ હામદ ડોમ મનિહઊિા સનાને સહુઊદ સનિ ોન । પમોનેસન વેડોમે નહે ।દવ઼સિોમય઼ વોામદ મેમવેમસ ોડ નહે ષાહનિયા઼ શ્રકાદેમ઼ છ૨૨ડ઼

ાનદ સનિગા પાળનીનિયિ સોનગાસ નિ ૭નોનળ ોડ નહેનિ હોસેસ, ાનદ પનેસસુનસિ નહેમ નોળ નો મસિુસે ગોવેનનમેનળ ડુનદસ વય્ુનસયનુપુણુસઊય ોીનદનિગા ડુનયળીનિસ ોડ શ્રકાદેમાિુળસદિ મળિહઊિ ાનદ નોળ નો મસિુસે નહે પૌન ોડ ાસસગિનનિગા નનાનસઊળીનિ ાનદ ોનહેન નગિહનસ નો નહેમસેઊવ઼ેસ ાનદ નો નહોસે પોપઊેોહો ામે હેઊઊ-વેનળુ પોન દેસળનોયનિગાુન ઊનગુાગે થહે ઢથર ાપપઊયિાળીનિ વય઼ ષહ વ઼નિતિ ૩નપાઊ હાસ નહૌનનેદ ાન ાનોમપળ નો સળનાનગુઊાને માળિહઊિ, વુળ ડિ નહે સુપપઊેમેનળાનય઼ોનક સિ નોળ દોને નહે સનિસિળેન દેસગિનુોઊદ મેસુનડાયે ાગાનિ શ્રૌ મેટ્રસળ નહે માળિહઊિ ાદવ઼સિોનય઼ વોનદ મેમવેનસ ોડ ષાહળિયા શ્રકાદેમા મિમેદાિળઊય઼ મેળુનન નહેનિ ાસસગિનમેનળસ ળાકેન નિ નહેનિ નામે ાનદ નહે નામે ોડ નહે મેમવેનસ ોડ નહેનિ ડામઊિય઼ શ્રોનહેનોસિ, પનેસસુમે સહોઊદ વે મુનળેદ નો ડોનયે નહેસે ૧૦-મેમવેન માળિહઊિ શ્રદવ઼સિોનય઼ બોનદ મેમવેનસ નો વ઼ોઊનળાનઊિય઼ મેસગિન ડનોમ નહેનિ મેમવેનસહપિ નિ નહે ઊનગોન નિળેમેસળ ોડ માળિહઊિ ષો, ોહાળ સિુોન ાનસૌન વ઼ડિ-ા-વ઼ડિ દેમાનદ ોડ માળિહઊિ સળાળેઃ ળિ સિ । યાળેગોનાયિાઊૈસ઼

થહે ળેયહનોઊેગાય઼-યેનળનાયિ વ઼ેનળુમે યાઊઊેદ વ઼દિહા વેયામે । સુયયેસસ઼ થહે નાળવિ઼ સપોકેનસ ોડ માળિહઊિ મેસદિ નિ બહિન (ોડ રનદાિ) ાનદ ષોુળહ-ાસળ મપાઊ઼ થહે નેળ યોનનેયળવિ઼ળિય઼ હાદ વેને શળમેમેઊય઼ પોન નિ નહેસે ામોસ઼ થહેન હો નહે ુાળહોનસ, નૌ ાનદ ોઊદ, સળાનળેદુ સનિગા ૩નાયિોદે ડોન ોનળિનિગા ડોન વ઼દિહા થહે મપાઊ ષદિ ોડ મળિહઊિ હાદ વેનુ સનિગા શ્રમેળા, ધાનળપુિન, હમિાઊો નય઼ ડોનળસ, નહે ધોઊકાળા માળિહઊિ-સપોકનિગા પોપુઊળીનિ હાદ વેનુ સનિગા નહે માનાળહિ ડોનળસ ાનદ નહે મેસળ હાદ વેનુ સનિગા નહે ડોનળસ વાસેદ ોન નહે ોઊદ ઢેમનિગાળોન કેય઼વોનદ શ્રઊઊ નહેસે નહને નય઼પેસ ોડ ડોનળસ ામે શ્રષછરર ડોનળસ઼ શ્રૌ મેસોનયહેદ નહેસે ડોનળસ ાનદ પનોવ઼દિદ ડોનળ યોનવ઼ેનળેનસ નોુન મપાઊ-વાસેદ ુાળહોનસ઼ શ્રૌ ાઊસો પનોવ઼દિદ પહોનેળયિ ાનદ ઢેમનિગાળોન-વાસેદ ૩નાયિોદે ોનળિનસ નો ાઊઊ માળિહઊિુાળહોનસ, ોહો ાસકેદ ડોન નહેમ઼ શ્રૌ ાસકેદ નહેુાળહોનસ ડિ નહેય઼ માય઼ સેનદ નહેનિ યનોળીનિસ નિ ાનય઼ ડોનળ, વુળ ાળ નહે સામે નમિ, ોનયુોનાગેદ

ſહેમ ſો ુસે ૩નયિોદે ડેનſસ્ થહે ſેયહ્નયિાϑ સુપપોનſ ſહાſ ૌ પનોવ્દિદ ગેસુϑોદ ſિ નુમેનુસ ગેયેપિſસ ોડ ſયપેદે નſનેસિ ડનેમ પેનસોનસ ϑકિ ષહ્ ઘાનગોસહ ઘુનળાન, ૌહે ſિ ાનϑિſ સſાગેસ હાદ વેન સેનદſિગ ſહેſ યપાſſિનસ ſિ ſહેſ હાનદૌનſſિſિગસ્ શ્રસ ષહ્ ઘાનગોસહ ઘુનળાન ાસ ૌϑϑ વ્નસેદ ſિ ઢ્મſિગાſોન કેયવોાનદ ſયપſિગ, સો હે માદે ૌનદેનડુϑ ુસે ોડ ſહે ઢ્મſિગાſોન ૩નયિોદે ſયપૌનſિ હે સેનſ ſહાſ સોડſૌમે ſો સોમે ોડ હસિ ડનેſિદસ ſો ાનદ હે ૌાસ યુનſુસે નુગાહ ſો ſિſમિાſે ાવુſ ſહસિ ſો ુસ, ાϑſહુગાહ ſહેમ ૌાસ નો નેદ ડેન ſહાſ્ ષહ્ ષાકેſાનાનદ ાϑસો ુસેદ ſહાſ સોડſૌમે ાનદ સેનſ હસિ સહોનſ સſોનય્ કાϑનાſ્નશ્યિ દાુમાા ſિ ૩નયિોદે, ાનદ ſિ ૌાસ પુવϑસિહેદ ſિ ોનો ોડ ſહે સિસેુસ ોડ વ્દિહ્ા થહે ſેયહનોϑગાય્-ચેનſનયિ વ્નſુમે યાϑϑદ વ્દિહ્ા વેયામે । સુયયેસસ વેયુાસે ૌ માદે ſિ સમિપϑ ાનદ ſિſેϑϑſિવિϑ ાſ । ſમિ ૌહેને વ્ન ſહે ſેયહનોϑગાસિſસ ૌમે નોſ સુમે ાવુſ ſહે ડુſુમે ોડ ſહસિ ૩નયિોદ્ થહે વ્મſિુϑ મેદુમિ ૌાસ વેſિગ સેન ૌſિહ ાનશેſિય્ વય્ ſહે ϑſિનાનય્ ડનાſેનનſિય્, ાનદ ſહે યોપય્-પાસſે સય્સſેમ ોડ ſહેડſ ૌાસ નામપાનſ ſિ ſહોસે દાયસ્ જુſ ૌ ાસસુમેદ ſહે ુſહોનસ ſહાſ ૌſિહ વ્દિહ્ા ſહેય્ માય્ ગેસſ ાસસુમેદ ſહાſ ſહે યોપય્નાગિહſ ſહેવિ્સ ુાϑદ નોſ વે સપામેદ, ૌહિϑ ાſ ſહે સામે ſમિ ૌ ૌમે ડſિમ, ſહાſ ાનϑય્ ડેન ડેન ોડ મસિુસે ોડ ſેયહનોϑગાય્ ૌ સહુϑદ નોſ સſોપ ુન વ્નſુમે મદિૌાય્ શૌſિહ ſહે ſિſેનેſ ાનદ ſેયહનોϑગાય્, ſહે ગોગાનાપહયિ વાનનſિ વેયામે નોન-શસિſſિગ્ થહે નદ ોડ ſહે પનોવϑમે ોડ દસિſનાવિુſſિન ſિ માſિહϑિ ϑſિનાſુમે વેયામે પોસસવિϑ દે ſો ુન ſેયહનોϑગાય્-ડનેſિદϑય્ ાſſિુદે ાનદ ſિ પનોવ્દ । વોેન ડેન ુન માſિહϑિ ϑાનગુાગ્ે શ્રનદ ſિ માદે ſહે ſેયહનોϑગાય્-ચેનſનયિ વ્નſુમે યાϑϑદ વ્દિહ્ા । સુયયેસસ્ ર્ſ સિ ſહે સુયયેસસ ોડ ſહે પાનાϑϑϑ માſિહϑિ ϑſિનાſુમે મોવ્મેનſ્

२२२

હશ્રોાાશ્રો૩ઢ્ પ્પર્ડ્ડ્રાાઘ શ્રોઠ ઘશ્રાાાઘપ્પહ ૩શ્રશ્રયહૈશ્રૈશ્ર (ઢર્ઢ્ષથ ૌ ઢ્શ્રમશ્રાાાશ્રથહ દ્હશ્ર, થહપ્પા ૌ ૩યશ્રૈશ્રાાાશ્રથહ દ્હશ્ર 'શ્રષહશ્રોપ્પ' (શ્ર

શ્રઅ્ઢશ્રડ઼ડઽડ ૄ૨૫થશ્રોટૈ શ્રોઢ મ૨થૄ૨ડશ્ર શ્રાાય મશ્ર૨થૄ૨ડ૨ ડ઼૨થઽઢશ્રથ૩ઢઽ શ્રીૈ થશ્રોયશ્રૈ ૨થ૫ ાાઽઽય માઽ૬ાાઘ ઢઽડ઼થ મશ્રોઢ઼ઽ ૨ાાથઽાા૫ઽડૈ઼?)

૨ ૌાસ નોળ સુ૧પ૧સિદ, ળહુાગહ ૨ મુસળ હાવે વેન ૈહિન ૨ સૌ । મોનોાગાનાપહ ોન ઘાળગોસહ ૩પાદહ્યાયા, ૈહેસે યોપયાળાગહળ સિ વેનિાગ હેઉદ વય઼ ષાહળિયા શ્રકાદેમિ, ળહે ાળહેન ોડ ળહે મોનોાગાનાપહ સિ ૩દાયાનાળહ ૄહા ' શ્રસહોક' ૨ ળહુાગહળ ળહાળ ૩દાયાનાળહ ૄહા ' શ્રસહોક', ૈહો હાસ વેન ગાવિન જાહાસહા ષામમાન ાઉસો, વય઼ ળહે સામે ષાહળિયા શ્રકાદેમિ, ૈાઉદ દો સોમે ળુસળયિ જાળ ળ઼ાળહ ાનદ નેસોનયહ સેમ ેઉસવિે નિ ષાહળિયા શ્રકાદેમિ મોનોાગાનાપહસ, ાળ ઉાસળ ળહાળ ૨ ડુાનદ નિ ળહસિ મોનોાગાનાપહ઼

૨ સોનયહેદ ાનદ સોનયહેદ ળહનુાગહ યહાપળોનસ, ળહાળ નૌ ળહે ાળહેન ૈાઉઉ સહૌ યુનાગ઼ે જાળ ળહે ાળહેન ઉકિ ઢ઼ામાનાળહ ૄહા સેમસ ાસહામેદ ોડ ળહે નૌળસ ાનદ ોડડસપ૧નિાગ ોડ ઘાળગોસહ ૩પાદહ્યાયા઼ હે ળનૈસિ ળો યોનડુસે ળહે સિસુ઼, વુળ ળહેન સિ નો યોનડુસૌનિ નૌ ાળ ઉાસળ સનિયે ૨૦૦૮઼ જાળ નિ ૨૦૧૬ ષાહળિયા શ્રકાદેમિ સેમસ ળો યાનનય઼ુાળ ળહે યાસળોસિળ ાગોનદા ૩દાયાનાળહ ૄહા મોયકનિાગઉય઼ પનોળેનદસ ળો સોનયહ હસિ નામે, ઉનિાગે ળય, ૈહેન નોળહનિાગ સિ ળહેન ળો સોનયહ ડોન, પ઼ેળ હે યુઉદ નોળ મુસળોન ળહે યુનાાગે, ળો ળેઉઉ ળહે ળ઼ાળહ, ાનદ નદસુ પ ળુસળ નેપોાળનિાગ ળહે ડાયળસ નિ ૨૦૧૬ ળહાળ યનિસહ્યહાનદના જાહાળળાયહાનયા઼ ાઉનાદય઼ હાસ પુવઉસિહેદ ૈાય઼ વાયક નિ ૧૯૫૮઼

થહે હોનુન કઉિઉનિાગ ોડ ઘાળગોસહ ૩પાદહ્યાયા વય઼ શ્રનોડ઼ ઢ઼ામાનાળહ ૄહા સિ વેનિાગ ળાકેન ડોનૌનદ વય઼ ષાહળિયા શ્રકાદેમિ, યેઉહ઼િ નિ । મોસળ હ્ય઼પોયનાળિયાિઉ ૈાય઼

ઢ઼ામાનાળહ ૄહા'સ ોવસયુનાળળાસિમ *વ઼સિ-ા-વ઼સિ* શ્રાનળિ સિે વ઼દિનળ ડોનમ ોને ેશ્રામપઉ઼ થહે નિળેન-યાસળે માનનાગિે નિ શ્રાનળિ ાસ ૈઉઉ કનૌન ળો હમિ (વુળ હે યહોસે ળો કેપ ળહે યૌસહાન શ્રાનળિ સેયનેળ- ૈહિયિહ હાસ વેન નેઉાસેદ વયુ સ નિ

२००८), ।नद ति ौास ।पपाेनात तहात तहे ागोत नावया-नयाया पहिलिसोपहेन घानगेसह उपादह्याया मानरोदि । "छहानमकानिनि" ।नद ौास वोनन डवि योनस ।डोन तहे दोतह ोड हसि डातहेन (सोन श्तानळ मीोकस वोल २ & २२ ।वालिवल ।त हाताप:वदिहायोनिपोतहहितिम) षह यनिसह छहानदना मेहाततायहानयाौानतिस नि तहे "<u>हसितोनय ोड ममावया-ममयाया नि मतिहलि</u>" (१९५८)

"थहे डामलिय ौहियिह ौास निडेनानि नि सोयालि सताुस सि नीौ शतनियत नि मतिहलि----- घानगेसहा'स डामलिय सि योमपलेतेलय गिनोनेद ।नद ौ ।ने नोत ेशपेयतेद तो कनीौ वेन हसि डातहेन'स नामे----श्रस तहेने सि नो ोतहेन नेडेनेनये तो घानगेसा ौ यान ।ससुमे तहात तहे डामलिय दौनिदलेद नितो निसगिनडियिानये ।गानि ।नद वेयामे शतनियत सौन ।डोन हसि सोन'स दोतह" [१९५८, छहापतेन २२२ पागेस ९६-९८), ौहियिह सि । तोताल डालसेहोद् हौानतिस डुनतहेन तहात ।लल तहसि निडेनमानािनि ौास गविन तो हमि वय श्तनोड् ढ् ह्हा, ।नद हे सेमेद तहानकडुल तो हमि

थहे डोललोनिगो शयेनपत डोम श्रोन श्तानळ श्तनावानदह (पानतस २&२२) सि वेनिग नेपनोदुयेद वेलो डोन नोदय नेडेनेनये:

-

महाराज हरसिंहदेव- मिथिलाक कर्णाट वंशक। ज्योतिरीश्वर ठाकुरक वर्ण-रत्नाकरमे हरसिंहदेव नायक आ कि राजा छलाह १२९४ ई मे जन्म आ १३०७ ई मे राजसिंहासन। घियासुद्दीन तुगलकसँ १३२४-२५ ई मे हारकि बाद नेपाल पलायन। मिथिलाक पञ्जी-प्रवर्तक ब्राह्मण, कायस्थ आ क्षत्रिय मध्य आयोकारिक स्थापक, मैथिल ब्राह्मणक हेतु गुणाकर झा, कर्ण कायस्थक लेल शंकरदत्त, आ क्षत्रियक हेतु विजयदत्त एहि हेतु प्रथमतया नियुक्त भेलाह हरसिंहदेवक प्रेरणासँ- आ ई हरसिंहदेव नान्यदेवक वंशज छलाह, जे नान्यदेव कर्णाट वंशक १००९ शाकेमे स्थापना केने रहथि- नन्दैद शुन्यं ससी शाक वर्षे (१०१९ शाके) मिथिलाक पण्डित लोकनि शाके १२४८ तदनुसार १३२६ ई मे पञ्जी-

પ્રાવન્યક વ્રાતમાન સ્વરૂપક પ્રાત્મમાક નિમય કએઉન્હિ પુન: વ્રાતમાન સ્વરૂપમે થોડે વૃદ્ધિ વિભિસી ભેકની મિથિભિશ મહાવાળ માયવ સહિસઁ ૧૭૬૦ ઈ મે આદેશ કરાવાએ પત્રળીકારસઁ શાખા પુસ્તકક પ્રામયન કરાવશોઉન્હિ શોકર વાદ પાઁળમિ (કપ્પનો કાઉ વ્રામાતિ ૧૬૦૦ શાકે માને ૧૬૭૮ ઈ વાસ્તવમે માયવ સહિક વાદમે ૧૮૦૦ ઈક આસપાસ) શ્રોત્રાયિ નામક એકટા નવ વ્રાહ્મણ ઉપળાતિક મથિભિમે ઉત્પત્તિ મેઉ

ષો, તહે ષનોતરાયિાસ ાસ । સુવ-યાસતે ાોસે ાુણદ ૧૮૦૦ છ૯ ાસ પેર ાતહેણતયિ પાણળિ ડભિસ *<u>ષહ શ્રનસુહમાન શ્રાનદેય</u> [ઘાળેનદવા થહાકુર ાેડ મૌ યેઉહિ પરોવદ્દિ મે ગૈતિહ દગિતિભિદ યોપેસિ ાેડ તહે ગેનોભેગાયિાઉ ગેયોરદસ ાેડ તહે માતિહભિ મરાહ્મનિસ થહે પાણળિકાિરા- સગૈહિસે ડામભિસિ હાવે માનિતાનિદ તહેસે ગેયોરદસ ડોર ગેનેરાતાિનિસ ાોડતેન ગેઉયતાનાન તો ાઉભૌાતહેરાસ તો પુરાસુ તહેગિ ગેયોરદસ રત સિ। માતતેરોડ 'નિતેઉઉયતાિઉ પરોપેરાતય' તો તહેમ રૌાસ ડોરાતુણાતે ેગુગાહ તો ગેયેવિ। યોમપઉતે દગિતિભિદ સેતોડ પાણળિ ગેયોરદસ ડરોમ ઘાળેનદવા થહાકુરોડ મૌ યેઉહિ નિ ૨૦૦૭ [ઢયાસતનિગ તહે મરાહ્મનિ નિ મેદીવાિઉ માતિહભિ: શ્રોરાગિનિસ ાેડ છાસતે રદેનતાતિય ાોનગ તહે માતિહભિ મરાહ્મનિસ ાેડ મોરાતહ મહિર વય શ્રનસુહમાન શ્રાનદેય, શ્ર દસિસેરાતાતાિનિ સુવમાતિતેદ નિ પારાતાિઉ ડુઉડભિમેનાત ાેડ તહે ગેટ્ટિમેનાતસ ડોર તહે દેગાર ાેડ યોયતોર ાેડ શ્રહભિસોપહય (હસિતોરય) નિ તહે ઉનાિવરાસાતિય ાેડ મયિહગિાન ૨૦૧૪]*

ડ઼ાતેર તહેસે શ્રાનળિ માનુસયરાપિતસ ગૈર ુપભોાદેદ તો વદિહા શ્રોતહિ ાત **<u>ાૌવદિહયોનિ</u>** ાનદ ગોાગાઉ વૌકસ નિ ૨૦૦૮)

થહે સો-યાઉઉદ માહારાળાસ ાેડ યારવહાનગા ગૈર પેરમાનેનાત સેતતઉમેનાત ડામનિદારાસ ાેડ છોરનૌાઉઉસિ, ાનદ તહેરગૈર સો માનય નિ મરાતિસિહ રનદિા, વુત નિ મપાઉ તહેરગૈર નોને રન તહે ાનેસુરે ાેડ ાુર વૌક (શ્રાનળિ શ્રરાવાનદહ વોઉ ૨&૨૨), ગૈ હાવે ાતતાયહેદ યોપેસિ ાેડ ગેનોભેગાય-વાસેદ ુપગારાદાતાિનિ ારદેરાસ (પરોડ ાેડ ુપગારાદાતાિનિ ડોર યાસહ) ષો, વેડોર ૧૮૦૦ છ૯, તહેરગૌસ નો

સનોલનાયિ઼ા સુવ-યાસલે નિ ઝનાલિસિહ સ્નદાિ ।નદ લહેને સિ નો સુયહ સુવ-યાસલે નૈલિહનિ માલિહઉ ઝનાહ્મનિસ નિ મિપાઉ પાનલ ।ઙ મલિહઉ઼ો વેન લોદાયૂ ષનોલનાયિ઼ા વેઙોને લહાલ નેઙેનેદ લો ઙોઉઉોનિગા સોમે દુયાલોનિ સલનોમ નિ ઝનાલિસિહ સ્નદાિ, નિ મિપાઉ લિ સલઉિઉ હાસ લહાલ મોળનિગ઼ા

શ્રોઢ઼સ્ઘસ્રઅ્શ્રઙ઼ સ્ઠશ્રમ્મદ્દસ્ ઢ઼ણ્ઢણ્ઢ઼ણમછ્ણ્ષ શ્રઢ઼ણ સ્ઠઙ઼શ્રછ્ણ્ય ઝણ્ઙ઼શ્રોશ્રેઃ

<u>ય્શ્રોશ્રોષહશ્રમ સ્ઠશ્રમ્મદ્દસ્- થહણ ઝઙશ્રછ્ળ્યઝશ્રોશ્રોપ્ય</u>

૪૮઼

૧૮૮૨	યન્મકાનામિ	માહ્યઙન	વઝનાયિ઼ામ	છાદન
લલ્લવયિલિમામા કાનકગંગેશ	છાદનગંગેશક	લાઁઈ	નલ્નાકાનક માલ્ ઙ઼ (શ્રળ્માલ)	ગંગેશ
	વ઼ઉઉઝા	ઝવાર	માહેશ્વન	
			ળીવે	

૨૧૧૦ છાદનસઁ લલ્વ઼ યનિલામામાકિાનક ળગાદ્ગુનુ ગંગેશ

છાદનસઁ લલ્વ઼ યનિલામામાકિાનક

ગંગેશક વ઼ઉઉઝા યન્મકાનામિ પાલિૃ પનોક્ષે પઞ્ચ વન્ષ વ઼યૂલોલે લલ્વ઼ યનિલામામાકિાનક ગંગેશોલ્પલ્લિ- **યન્મકાનામિ મેયાક સનૂલાનક ઉાગામિ છઉન્હિ**

છાદન સઁ લલ્વ઼ યનિલામામાકિાનક મ૦મ૦ ગંગેશ

<u>"લલ્વ઼ યનિલામામાકિાનક મ઼ મ઼ પા ગંગેશક વ઼ષિયૂક ઉપ્ય પ્નાયીન પઞ્ળીસઁ ઙપઉવ્યૂઉ઼॥</u>

<u>પાલિૃ પનોક્ષે પંય વન્ષ વ઼યૂલોલે ગંગેશોલ્પલ્લિઃ સ્નાપ્નાયીન ઉપ્યનીયઃ ક્ષુલ્નાપા</u>

દેવાનન્દ પઞ્ળી ૩૮-૨ છાદનસઁ ળગાદ્ગુનૂ ગુંન ગંગેશ સુલાય વ઼ઝનાયિ઼ામસઁ ળયાદલ્યિ઼ સુલ સાયુકન પલ્ની

દેવાનન્દ પઝળી ૩૩ર્દ-૩ ળગદ્ગુ઼ ગંગેશ સુત સુપન દૌ મામ્ડાનસિમસઁ હ્નાદતિ઼ દૌ। પુત્ર સુતાય ગોના ળળવિાઘ સઁ ળીવે પત્ની ૯ સુત સન્દગાહ મિવેશ્વ઼ના શ્ર઼ત્નસ્થાને સુપનમ્નાત઼ હ્નાશિ઼મ્મ દાનાતિ ક્રિવયાતિ ળળવિાઘ ગ઼નામ

દેવાનન્દ પઝળી ૩૦=૫ છાદનસઁ ઉપાયક્રાનક મ઼મ પા વન્દ્વમાન સુતાય પ્પામ્ડવ઼ઘાસઁ વ઼શ્વ઼નાથ સુત શવ઼નાથ પત્ની ગંગેશ- મ઼મ વન્દ્વમાન્ સુપન્ હ્નાશિ઼મ્મ

ઘાળગેસહ, તહે ાતહોન ોડ તહે થાતતવાયહિતામાળિ ોનોતે ોને તેશતે ટુવિાઘેનત તો ૧૨,૦૦૦ તેશતસ્ ાાૌ યોમે તો તહે ડાયત મેનતોિદ િ તહે શ્વાળળિ- િત યઘાનઘય઼ સતાતેસ તહાત ઘાળગેસહ ોડ થાતતવાયહિતામાળિ ોસ વોનન ડવ઼િ યેનસ ાડોન તહે દાતહ ોડ હસિ ડાતહેન ાનદ હે માનનોદિ । તાનનેન, સો ોહ્ય દદિ ઢમાનાતહ હ્રહ હદિ તહસિ ડોનમ યિનસહ છહાનદના જહાતતાયહાનયા? વ઼ાનદહામાના, સોન ોડ ઘાળગેસહ, યાઘઘસ ઘાળગેસહ *સુક્રાવ઼ક્રિાિવ઼ાક્રાનાનેનુદહ઼* જુત તહે યોનસપિાયય઼ નદેન ોહયિહ તહે પોમસ ોડ । ડામુોસ સયહોઘાન ઘક્રિ ઘાળગેસહ ાને નોત ાવ઼ાઘિવઘે તોદાય઼ સિ યઘોન ડોનમ તહે શામપઘે ગવ઼િન ાવોવ઼ે વ઼ાસુદેવ઼ ોડ જેનગાાઘ ોસ । યઘાસસમાતે ોડ શ્વાકસહાદહાન મસિહના ોડ મતિહઘિ, હે યામે તો સતુદય઼ િ મતિહઘિ, પાસસેદ તહે *સહાઘાક્રો* શામિાતોિ ાનદ નેયેવ઼િદ તહે તતિઘે ોડ *સાનવ઼ાવહ઼ામ* વ઼ાસુદેવા મેમોનસિદ તહે *તાતતવ઼ાયહિતામાળિ* ોડ ઘાળગેસહ ાનદ તહે *નયાયાકુસુમાનળાઘ ક્રાનક્રિ* ોડ ઉદાયાના઼ શ્વાકસહાદહાન ાનદ ોતહેન મતિહઘિ તોયહેનસ દદિ નોત ાઘઘૌ ોનતિિગા (યોપય઼િગા) *તાતતવ઼ાયહિતામાળિ઼* ઢાગાહુનાતહ ષહિોમાળિ । દસિયપિઘે ોડ વ઼ાસુદેવા, તોક તહે નગિહત ોડ યેનતડિયિાતોિ ાડોન હે દેડાતેદ હસિ ગુનુ શ્વાકસહાદહાન મસિહના િ । સયનાપિતુનાઘ દેવાતે *(સહાસતનાનતહા)* થહે *ાાવ઼યા ાાયાયા઼* સયહોઘ ોસ ડુનદેદ િ ાાવ઼ાદવ઼પિા વય઼ વ઼ાસુદેવા-ઢાગાહુનાતહ઼ શ્વાકસહાદહાન મસિહના ોસ । યોનતેમપોનાનય઼ ોડ વ઼દિયાપાતિ (દસિતિયત ડોનમ તહે શ્વાદાવાઘિ ોનતિોહો ોસ ોડ તહે પને-હ્યોતિસિહોાન પેનોદિ) ોહો ોનોતે િ ષાનસકનાતિ ાનદ શ્વવ઼ાહાતતા઼ શ્વનદ તહે ાનનવિાઘ ોડ મતિહઘિ સતુદેનતસ ોડ જેનગાાઘ ડોનમ જેનગાાઘ સતોપપેદ ાડોન ઢાગાહુનાતહ ષહિોમાળિ઼ ઘાળગેસહ ઉપાદહ્યાયા઼ નળોયેદ *'પાનામ ગુનુ'* ાસ ોઘઘ

ાસ *'ળાગાદ ગુનુ'* નાતિઉસ, નહે હગિહેસન નાતિઉસ ેડ નહે નમિ ાનદ ાસ પેન શ્ચાનળિ ેનઉય વ઼ાયાસપાનિ મસિહના ૨૨ ૈાસ નહે ેનહેન પેનસોન ૈહૈ નળોયેદ નહે નાતિઉ ેડ *'પાનામ ગુનુ'* થહે શનિનિયનૌનિ ેડ મ્માવ઼યા-મ્મયાયા ષયહીઉ ડનોમ મનિહિઉ, ાસ દેસયનાવિદ ાવોવ઼ે, ૈાસ । ગેવ઼ેનગે ેડ નાનુને ાગાનિસન નહે હેનૌન કહિઉનિગ ેડ ઘાનગેસહ ૩પાદહયાયા ાનદ હસિ ડામઉિય઼

[થનાનસઉાનૌનિ ેડ નહે માનિહિઉિ ષિહોન ષનોનય઼, 'ષહાવદાસહાસનામ' (વાસેદ ેન નહે નને શ્ચાનળિ ગિયોનદસ ેડ ઘાનગેસહ ૩પાદહયાયા) ૈાસ દીને વય઼ નહે ાનહેન ઘાળેનદના થહાકુન હમિસેઉડ઼ પુવઉસિહેદ ાસ '<u>થહે ષયૌનિયે ેડ શ્રીમદસ'</u> ક્નદાિન ડ઼ાિનાનુને વ઼ોઉ ૫૮, મ્મો ૨ (૨૮૦) (માનયહશ્રપનાઉ ૨૦૧૪), પપ ૭૮-૮૩ (૧૬ પાગેસ) શ્રુવઉસિહેદ મય઼ ષાહિતિયા શ્રકાદેમાિ]

૩

પ્યામઉાનાનદ હ્હા હાસ ૈનાનિતેન । વોૈક ેન મ્માગાનળુન (માનિહિઉિ'સિ ાનનાિ) ૈહેને હે યગેદાિસ હમિ ૈાનિહ ગાવિ઼નિગ । નૈ દમિયનૌનિ નો માનિહિઉિ ઉાનિનાનુને઼ છહાનદનાદહાન ષહાનમા ઘુઉનાિ ેનોને '૩સને કાહ નહા', । માનવ઼ેઉઉોસ સહોન સનોનય઼ નિ હનિદિ, નહે વેસન ેને ેડ નિસ નમિ઼ જ્ઞુન હસિ ઉનિનાનય઼ યોનપોના સિ વ઼ેનય઼ ઉનિનઉ નિ ટુાનનનિય઼, સો ડિ ાનયોને નનૈદિ નો ગાવિ઼ હમિ યગેદાનિ ડોન ગાવિ઼નિગ દમિયનૌનિ નો હનિદિ સિહોન સનોનયૈ ેનાનિનિગ ૈાઉદ માકે હમિસેઉડ । ઉાગહનિગ સનોયક શ્રનદૈ ાનના'સિ માનિહિઉિ ઉાનિનાનય઼ યોનપોના સિ વ઼ેન નહનિનેન નહાન ઘુઉના'સિ઼ મોગોવ઼ેન, ઢ઼ાળકામાઉ છહુદહાનય઼ યાઉઉસ હમિ ેડ નહે મેદવિ઼ાઉ ાગે <u>(ઢ઼ાળકામાઉ મોનોગાનાપહ, ષુવહાસહ છહાનદનૈ ાદાવ઼, શ્ચાગે નો ૧૪)</u> હે ૈનોને છહિતનાા (૨૫ પોમસ) હે ૈનોને, નાનહેન હુનનૈદિઉય઼ પુવઉસિહેદ હસિ 'શ્ચાનનાહનિ મ્માગાન ઘાયહહ' (૪૪ પોમસ) ડોન ષાહિતિયા શ્રકાદેમાિ શ્રીમાનદ નિ માનિહિઉિ, ૈહિયિહ હે ગોન નિ ૧૯૬૮ શ્રડનોન નહાન હે સનોપપેદ ૈનાનિનિગ નિ માનિહિઉિ, સો હૈ યાન હે નિડઉુનયે ાનયવોદય઼ ૈહેન ાડનોન ગોનનિગ નહે ૈાનદ ેને સનોપસ ૈનાનિનિગ નિ નહાન ઉાનગાગે? થહસિ સિ ેને શામપઉ ેડ હસિ

નિસળાવળિળિયૃ સો ડાન ।સ હસિ દિૅાળિગયૃ સિ યોનયેનનેદ્ હે વેયામે । જુદદહસિળ મોનક હૈન હે ળડળ ડોન ષની ડ઼ાનકા ।નદ વેયામે । ભનાહમનિ ।ગાનિ હૈન હે નેળુનનેદ ।ડોન । રનદ સાયનેદ ળહનોદ યેનેમોનયૃ પેનડોનમેદ નિ હસિ વ઼ળિળાગ઼ો થહસિ સિ ।નોળહેને શામપળે ।ડ હસિ નિસળાવળિળિયૃ સો ડાન ।સ હસિ દિૅાળિગયૃ સિ યોનયેનનેદ્ પ્યામળાનાનદ હૃહા દોસ નોળ કનૌ માળિહળિ ળિળિનાળુને હસિ યોમમેનળસ સહુળદ વે શપોસેદ, ।સ હે ળનેસિ ળો ગાવિ઼ । વાદ નામે ળો ળહે ગનોળ ળનાદળિનિ ।ડ માળિહળિ ળિળિનાળુને થહેનૌને માનિસળનોમ હૈનાળિનસ, વુળ ળહેનૌને હૈનાળિનસ ।ડ પાનાળળળ ળનાદળિનિ ।ળસો (સે વેળી શ્નનેશુનેસ ૧ & ૨) હે હાસ યોનડુસેદ ળહે ષાનસકનાળિ ।નદ શ્નવાહાળળ વ઼દિયાપાળિ થિહાકકુનાહ ૌળિહ ળહે શ્રાદાવાળી હૈનાળિન પને-હૃયોળિમિસિહૌન વ઼દિયાપળ઼ હિ સહુળદ નોદ ળહે હૈનાળિનિગ ।ડ વ઼ળિાયૃ પ્યુમાન થહાકુન, । ળડળસિળ હસિળોનાનિ, હૈો હાસ ગવિ઼ન ।મપળે ળગિહળ ।ન પને-હૃયોળિમિસિહૌન વ઼દિયાપાળ઼ [*મયૃ ।નળયિળે ।ન વ઼દિયાપાળિ નિ શ્નાવાનદહ ।ાવિાનદહ ષામાળિયહના વ઼ોળ૨૨ (।વ઼ાળિવળે નિ વ઼દિહા શ્નનયહવિ઼) યોવ઼ેનસ ।ળળ ળહેસે, ળહે ળિગો ।ડ વ઼દિહા સિ ળહે પહોળોગનાપહ ।ડ શ્ને-હૃયોળિમિસિહૌન વ઼દિયાપાળિ, સિકેળયહેદ વયૃ શ્નાનાક ડ઼ાળ માનદાળ, નેયાપિનિળ ।ડ વ઼દિહા ષામમાન ડોન ડનિ ।નળસ઼*]

શ્નનેશુને ૧

યન્દા હા (૧૮૩૧-૧૯૦૭), મૂળનામ યન્દ્નનાથ હા, ગ્નામ- પમિ્ડાનુછ, દનભંગા। કવ઼ીશ્વ઼ન, કવ઼યિન્દ્ન નામસઁ વ઼િજૂષિળ। ગ્નાપિ્નસનકેઁ મૈથિળિક પ્નસંગામે મુપ્યૃ સહાયળા કેનહિન। ક ૃળિ- મથિળિ ભાષા નામાયામ, ગીળિ-સુધા, મહેશવામી સંગ્નહ, યન્દ્ન પદાવ઼ળી, ળક્ષ્મીશ્વ઼ન વ઼િળાસ, શ્નહળિ્યાયનાળિ શ્ના઼ વ઼દિ્યાપળિ નયળિ સંસ્ક ૃળ પુનુષ-પનીક્ષાક ગદ્યૃ-પદ્યૃમયૃ શ્નનુવ઼ાદ।

૧

ન્પ઼ાયૃક ભવ઼ન કયહની નામ।

𑒮𑒦 𑒁𑒢𑓂𑒨𑒰𑒨 𑒦𑒩𑒪 𑒞𑒹𑒯𑒱 𑒚𑒰𑒧॥

𑒮𑒞𑓂𑒨 𑒫𑒔𑒢 𑒫𑒱𑒤𑒪 𑒖𑒢 𑒦𑒰𑒭।

𑒮𑒦 𑒧𑒢 𑒔𑒢𑒏 𑒯𑒩𑒢 𑒁𑒦𑒱𑒪𑒰𑒭॥

𑒏𑒣𑒙 𑒦𑒩𑒪 𑒏𑒞 𑒏𑒼𑒙𑒱𑒏 𑒏𑒼𑒙𑒱।

𑒏𑒏𑒩 𑒢 𑒏𑒩 𑒧𑒩𑓂𑒨𑒰𑒠𑒰 𑒕𑒼𑒙𑒱॥

𑒦𑒢 𑒏𑒫𑒱 '𑒔𑒢𑓂𑒠𑓂𑒩' 𑒏𑒔𑒯𑒢𑒲 𑒒𑒴𑒮।

𑒮𑒦 𑒮𑒯𑒧𑒞 𑒏𑒏𑒩𑒰 𑒏𑒹 𑒠𑒴𑒮।

२

𑒩𑒞𑒱𑒨𑒰 𑒠𑒱𑒢 𑒠𑒳𑒩𑒑𑒞𑒱𑒨𑒰 𑒯𑒹 𑒦𑒼𑒪𑒰!

𑒑𑒻𑒨𑒰 𑒖𑒑𑒞𑒏 𑒧𑒻𑒨𑒰 𑒯𑒹 𑒦𑒼𑒪𑒰

𑒏𑒙𑒨 𑒏𑒮𑒻𑒨𑒰 𑒯𑒰𑒟

𑒯𑒰𑒏𑒱𑒧 𑒦𑒹𑒪 𑒢𑒱𑒩𑓂𑒠𑒻𑒨𑒰 𑒯𑒹 𑒦𑒼𑒪𑒰

𑒏𑒞𑒨 𑒪𑒑𑒰𑒨𑒥 𑒧𑒰𑒟

𑒥𑒩𑒮𑒰 𑒢𑒯𑒱 𑒦𑒹𑒪 𑒮𑒩𑒮𑒰 𑒯𑒹 𑒦𑒼𑒪𑒰

𑒁𑒩𑒮𑒰 𑒏𑒋 𑒑𑒹𑒪 𑒧𑒹𑒯

𑒩𑒞𑒱𑒨𑒰 𑒠𑒱𑒢 𑒠𑒳𑒩𑒑𑒞𑒱𑒨𑒰 𑒯𑒹 𑒦𑒼𑒪𑒰

𑒖𑒢 𑒞𑒢 𑒖𑒫𑒱𑒢 𑒮𑓀𑒠𑒹𑒯

𑒧𑒳𑒐𑒱𑒨𑒰 𑒥𑒛𑓃 𑒥𑒛𑓃 𑒮𑒳𑒐𑒱𑒨𑒰 𑒯𑒹 𑒦𑒼𑒪𑒰

𑒁𑒢𑓂𑒢𑒏 𑒠𑒳𑒐𑒱𑒨𑒰 𑒛𑒼𑒪

𑒏𑒹 𑒮𑒯 𑒏𑒰𑒢 𑒏𑒢𑒣𑓂𑒣𑒱𑒨𑒰 𑒯𑒹 𑒦𑒼𑒪𑒰

𑒮𑒳𑒣𑓂𑒣𑒱𑒨𑒰 𑒥𑒢𑒱𑒞𑒰 𑒚𑒼𑒪

𑓓

𑒁𑒮𑓂𑒞𑓂𑒩 𑒬𑒮𑓂𑒞𑓂𑒩 𑒩𑒼𑒏 𑒂𑒥 𑒧𑒰𑒧𑒪𑒱𑒏 𑒧𑒰𑒩𑒱।

𑒦𑒰𑒩 𑒦𑒰𑒩𑒏𑒹𑒿 𑒣𑒜𑓃𑒺𑒕 𑒢𑒱𑒞𑓂𑒨 𑒢𑒱𑒞𑓂𑒨 𑒑𑒰𑒩𑒱॥

𑒋𑒏𑓂𑒏 𑒪𑒼𑒏 𑒯𑒏𑓂𑒏 𑒣𑒰𑒥 𑒮𑒰𑒡𑒳 𑒏𑒺𑒿 𑒅𑒖𑒰𑒩𑒱।

𑒠𑒺𑒫 𑒖𑒹 𑒪𑒪𑒰𑒙 𑒪𑒹𑒐 𑒏𑒹 𑒮𑒏𑒺𑒕 𑒙𑒰𑒩𑒱?

𑒔𑒰𑒯𑒱 𑒢𑒯𑒱 𑒡𑒢, 𑒪𑒪𑒱𑒞𑒫𑒰𑒧, 𑒣𑒏𑒫𑒰𑒢 𑒖𑒪𑒹𑒥𑒲,

𑒧𑒢𑒼𑒫𑒱𑒢𑒼𑒠𑒏 𑒯𑒹𑒞𑒳 𑒁𑒧𑒩𑒣𑒞𑒱 𑒮𑒠𑒢 𑒢 𑒙𑒹𑒥𑒲।

𑓖 𑒁𑒢𑓂𑒞𑒩 𑒁𑒦𑒱𑒪𑒰𑒭 𑒯𑒧𑒩 𑒏𑒪𑓂𑒨𑒰𑒝𑒧𑒨𑒲 𑒠𑒹𑒫𑒲

𑒦𑒏𑓂𑒞𑒱 𑒦𑒰𑒫 𑒮𑒿 𑒮𑒞𑒞 𑒁𑒯𑒿𑒏 𑒣𑒠𑒣𑓀𑒏𑒖 𑒮𑒹𑒫𑒲॥

𑒁𑒢𑓂𑒢 𑒧𑒯𑒑, 𑒛𑒑𑒧𑒑 𑒁𑒕𑒱 𑒦𑒰𑒩𑒞, 𑒯𑒨𑒞 𑒏𑒼𑒢𑒰 𑒢𑒱𑒮𑓂𑒞𑒰𑒩𑒰।

𑒅𑒞𑓂𑒞𑒩 𑒣𑒬𑓂𑒨𑒧𑒱 𑒦𑒴𑒧𑒱 𑒁𑒑𑒧𑓂𑒨𑒰 𑒣𑒩𑓂𑒫𑒞 𑒁𑒮𑒯 𑒞𑒳𑒭𑒰𑒩𑒰॥

𑒡𑒩𑓂𑒧-𑒫𑒱𑒩𑒼𑒡𑒲 𑒮𑒯𑒮𑒯 𑒏𑒩𑒺𑒕, 𑒏𑒳𑒧𑒞 𑒏𑒟𑒰 𑒫𑒱𑒮𑓂𑒞𑒰𑒩𑒰।

𑒏𑒩𑒟𑒳 𑒏𑒵𑒣𑒰 𑒖𑒑𑒖𑒢𑒢𑒲 𑒠𑒹𑒫𑒲 𑒧𑒯𑒱𑒮𑒲𑒫𑒰𑒪𑒲 𑒞𑒰𑒩𑒰॥

𑒧𑒟𑒱𑒪𑒰 𑒏𑒲 𑒕𑒪𑒱 𑒏𑒲 𑒦𑒨 𑒑𑒹𑒪𑒱,

𑒨𑒰𑒖𑓂𑒘𑒫𑒪𑓂𑒏𑓂𑒨 𑒧𑒳𑒢𑒱, 𑒖𑒢𑒏 𑒢𑒵𑒣𑒞𑒱𑒫𑒩

𑒖𑓂𑒘𑒰𑒢 𑒦𑒏𑓂𑒞𑒱 𑒮𑒾 𑒑𑒹𑒪𑒱।

𑒫𑒰𑒔𑒮𑓂𑒣𑒞𑒱 𑒧𑒱𑒬𑓂𑒩𑒰𑒠𑒱 𑒖𑒑𑒠𑓂𑒑𑒳𑒩𑒳

𑒢𑒱𑒢𑓂𑒠𑒞𑒱 𑒫𑒻𑒠𑓂𑒨 𑒯𑒧𑒹𑒬

𑒮𑒹 𑒬𑒰𑒮𑒠𑒰 𑒮𑓂𑒫𑒮𑓂𑒟 𑒩𑒯𑒞 𑒍𑒬

𑒥𑒜𑓃𑒪 𑒏𑒳𑒫𑒱𑒠𑓂𑒨𑒰 𑒏𑓂𑒪𑒹𑒬

𑒫𑓂𑒨𑒰𑒨𑒰𑒧 𑒫𑒱𑒡𑒱 𑒏𑒱𑒕𑒳𑒋 𑒖𑒳𑒢𑒱 𑒢𑒯𑒱

𑒮𑓂𑒢𑒰𑒢 𑒮𑓂𑒢𑒰𑒢𑒠𑓂𑒨𑒰𑒏𑒵 𑒚𑒹𑒬

𑒣𑒴𑒖𑒰 𑒣𑒰𑒚 𑒡𑓂𑒨𑒰𑒢 𑒫𑒱𑒏𑒳𑒠𑓂𑒩𑒰

𑒮𑒦𑒙𑒰 𑒔𑒢𑓂𑒔𑒪 𑒠𑒹𑒬

𑒏𑒯 𑒏𑒫𑒲𑒢𑓂𑒠𑓂𑒩 𑒏𑒞𑒯𑒳𑒱 𑒖𑒰𑒠𑒱𑒢

𑒥𑒯𑒳𑒞 𑒖𑒼𑒑 𑒏𑒩 𑒠𑒹𑒬,

𑒏𑒪𑒯 𑒏𑒰𑒨 𑒞𑒰𑒧 𑒞𑒢 𑒢𑒰𑒬𑒹

𑒏𑒪𑒱𑒏 𑒠𑒰𑒩𑒱𑒠𑓂𑒩𑒰 𑒙𑒹𑒬

४

𑒧𑒨 𑒏𑒹𑒯𑒢 𑒖𑒹𑒚 𑒒𑒼𑒩 𑒯𑒹 𑒬𑒱𑒫!

𑒑𑒼𑒞𑒢 𑒫𑒱𑒣𑒞𑒱, 𑒞𑒰𑒧 𑒁𑒫𑒢𑒞𑒱 𑒠𑒱𑒣𑒱 𑒏𑒱𑒞 𑒯𑒱𑒨 𑒏𑒰𑒫 𑒏𑒚𑒼𑒩॥

𑒮𑒰𑒡𑒳 𑒮𑒧𑒰𑒖 𑒢𑒰𑒖𑒮𑒵 𑒣𑒲𑒛𑓃𑒞𑒱 𑒁𑒞𑒱 𑒯𑒰𑒭𑒞𑒱-𑒨𑒞𑒱 𑒨𑒼𑒩।

𑒁𑒏𑒳𑒪𑒱 𑒪𑒏𑒵 𑒞𑒰𑒧𑒰 𑒣𑒰𑒣𑒲𑒢𑒰𑒞𑒱 𑒏𑒳𑒪𑒱 𑒮𑒧𑒰𑒠𑒩 𑒟𑒼𑒛𑓃॥

𑒞𑒰𑒧 𑒮𑒳𑒢𑒲𑒞𑒱 𑒣𑓂𑒩𑒲𑒞𑒱 𑒏𑒱𑒕𑒳 𑒢𑒯𑒱, 𑒣𑒪𑒯𑒱𑒏 𑒨𑒪𑒩𑒕 𑒖𑒼𑒩।

𑒏𑒢𑓂𑒠-𑒧𑒴𑒪-𑒁𑒪 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒁𑒫 𑒠𑒳𑒩𑒪𑒖 𑒁𑒢𑓂𑒢 𑒑𑒪 𑒠𑒹𑒬𑒏 𑒁𑒼𑒩॥

𑒏𑒕𑒳 𑒮𑒳𑒖 𑒮𑒰𑒡𑒢 𑒫𑒢 𑒢𑒯𑒱 𑒣𑒛𑓃𑒩𑒕 𑒟𑒰𑒏𑒪 𑒧𑒢, 𑒧𑒞𑒱 𑒖𑒼𑒩।

𑒏𑒯 𑒏𑒫𑒱 𑒔𑒢𑓂𑒠𑓂𑒩 𑒯𑒧𑒩 𑒠𑒳𑒐 𑒧𑒹𑒙𑒞 𑒯𑒼𑒨𑒞 𑒏𑒵𑒣𑒰 𑒬𑒱𑒫 𑒞𑒼𑒩॥

𑓕

𑒮𑒳𑒧𑒩𑒳 𑒮𑒳𑒧𑒩𑒳 𑒧𑒢! 𑒬𑓀𑒏𑒩 𑒮𑒧𑒨 𑒦𑒨𑓀𑒏𑒩 𑒖𑒰𑒢𑒱।

𑒏𑒏𑒩 𑒯𑒵𑒠𑒨 𑒢𑒯𑒱 𑒏𑒪𑒳𑒭𑒱𑒞 𑒬𑒰𑒮𑒢 𑒏𑒪𑒱 𑒢𑒵𑒣 𑒣𑒰𑒢𑒱॥

𑒏𑒹𑒫𑒪 𑒬𑒱𑒫 𑒏𑒩𑒳𑒝𑒰𑒏𑒩 𑒮𑒹𑒫𑒨𑒞𑒱 𑒢𑒯𑒱 𑒖𑒢 𑒯𑒰𑒢𑒱॥

𑒦𑒏𑓂𑒞𑒱 𑒏𑒪𑓂𑒣𑒪𑒞𑒱 𑒖𑒰𑒢𑒯 𑒣𑒩𑒧 𑒣𑒩𑒬𑒧𑒢𑒱 𑒡𑓂𑒨𑒰𑒢𑒱॥

𑒏𑒞𑒯𑒳 𑒫𑒱𑒭𑒨𑒧𑒹 𑒢 𑒪𑒰𑒑𑒯 𑒞𑓂𑒨𑒰𑒑𑒯 𑒁𑒢𑒳𑒔𑒱𑒞 𑒧𑒰𑒢𑒱।

𑒮𑒳𑒐𑒮𑒾𑓀 𑒁𑒢𑓂𑒞 𑒫𑒱𑒪𑒮𑒫𑒯 '𑒔𑒢𑓂𑒠𑓂𑒩' 𑒔𑒴𑒛𑓃 𑒩𑒰𑒖𑒡𑒰𑒢𑒱॥

𑒂𑒧𑒰𑒧𑒰𑒋𑒬𑒅𑒜𑓃𑒋 २

𑓑

𑒁𑒢𑒳𑒩𑒲𑒪𑒰𑒪𑒏 𑒁𑒏𑒰𑒪𑒲 𑒏𑒫𑒱𑒞𑒰𑒁𑒏𑒰𑒪𑒲 𑒏𑒫𑒱𑒞𑓂

𑒁𑒢𑒴𑒩𑒲𑒪𑒰𑒪𑒏 𑒁𑒮𑒪𑒲 𑒫𑒩𑓂𑒭 १२८१. ७४ ई-१८७३)𑒮𑒢𑒮𑒰𑒪𑒏 𑒁𑒏𑒰𑒪𑒲 𑒏𑒫𑒱𑒞𑒰 (
[𑒑𑓂𑒩𑒰𑒨𑒩𑓂𑒮𑒢 [(𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒏𑓂𑒩𑒹𑒮𑓂𑒙𑒼𑒧𑒻𑒟𑒲 𑒋𑒝𑓂𑒛 𑒫𑒼𑒏𑒰𑒥𑒳𑒪𑒹𑒩𑒲)

𑒮𑒰𑒪 𑒋𑒏𑒰𑒮𑒏𑒱 𑒫𑒩𑓂𑒞𑒧𑒰𑒢 𑒮𑒳𑒢𑒴𑒔𑒾𑒠𑒮𑒱 𑒣𑒛𑓃𑒪 𑒁𑒏𑒰𑒪 ` 𑒦𑒹𑒪 𑒫𑒢𑒮𑒱𑒞 𑒡𑓂𑒫𑒢𑒱 𑒌 𑒮𑒰𑒪𑒏𑒏𑒯𑒿 𑒪𑒰𑒑𑒱 𑒫𑒩𑓂𑒢𑒾 𑒯𑒰𑒪 ` 𑒢𑒼𑒯𑒧𑒱𑒱 𑒂𑒠𑒱 𑒟𑒼𑒏 𑒫𑒢𑒮𑒱𑒞𑒏 `𑒖𑒹𑒯𑒿 𑒋𑒪 𑒞𑒹𑒯𑒿 𑒑𑒹𑒪 𑒧𑓂𑒢𑒰𑒑𑒱𑒮𑒱𑒞𑒱 𑒧𑒢 𑒣𑒳𑒢𑒪 𑒧𑒢𑒼𑒢𑒟𑒠𑒻 𑒯𑒲𑒮𑒰 𑒏𑒕𑒱 𑒑𑒹𑒪 ` 𑒁𑒢𑒠𑒛𑓃𑒰 𑒂𑒖𑒧𑓂𑒫𑒢 𑒦𑒰𑒑𑒲𑒑𑒢𑒖𑒢 𑒯𑒻 𑒨𑒯𑒳 𑒁𑒼𑒢 ` 𑒣𑒳𑒐 𑒢𑒳𑒐 𑒢𑒰𑒐𑒪 𑒔𑒢𑒞𑒲 𑒏𑒹𑒢𑒦𑒹𑒪 𑒫𑒢𑒐𑒰 𑒏𑒹𑒢 𑒁𑒼𑒢 `

પુનર્વસુ થકિ વડ઼ પુનીતાશ્રોહે વડ઼ા કસેસ ˎ
વશ્રિા વડ઼િાનક ળે કછુિ ૩પટ૭યનર્િ વનસિ૭ શ્રસેસ ˎ
મઘા ગ્રેઽ મંગાહશ્રિા ક્૭૭નળગાનર્ન કે નૈ ળાન ˎ
પુનવા પૂન પછ નૈ નાપ્પ૭કકના કનવ વપ્પાન ˎ
૩ન્નના શ્રાર ળાયઽ ઘન વૈસ૭સપનૌ ઠે નૈ વૂન ˎ
હથશ્રિા શ઼ંગા મુઁડ઼ દૈ મૂન૭નનકિૌ ૭ગા૭ ઘૂન ˎ
યનિના યનિ મનિ નૈ નાપ્પ૭શ્રોહે ગ્રે૭ ડાકૂ યાની ˎ
ણાક નંગૌ૭ન્હિ સગ્રૈ નછનનનદોમ ણુકૌ૭ન્હિ પ્પાની ˎ
ળોનષિ પઢ઼સિાર્યિ જૂગો૭-સાર્યિ ˎપઢ઼િ ળે ળન ઐ૭હ-
નેપ્પાગામ્નિ વોળસૌ શ્રોશ્રાકશ્નિર્િ કૌ કય્યી વો૭ ˎ
શ્નીનામ કૃપાગાર્નિ શ્રોહે ને ળાનથળિાહિ કૃપા સગ્ર કાળ ˎ
પાનકિ પ્નશ્ન કવૌ ળૌ પુછઐન્હસિહે કહૈન હોરન્હિ ૭ળ ˎ
ળેહપ્પિન ણદી ણા૭ નૈ ગ્રન૭ેનેહપ્પિન નૌદી સનની ˎ
વનિા ળ૭ ળગા કછુિ નૈ ૩પળ૭દગાય ગ્રે૭ છર્થિ યનની ˎ
નિ ણન નૌદીક શ્રાગામ વૂહ૭ળે છ૭ કૃર્ષિ કસિાન ˎ
દૈવ વેપય્છ પય્છ નૈ નાપ્પ૭ળડ઼િ કટૌ૭ક યાન ˎ
કોદી મડુશ્રા ઐકો ને ૩પળ૭ૈ ૩પળ૭ કછુિ સામ ˎ
ગામ્ગ્રડ઼ી ગદ્દર્નિ પ્પેનહિ સુપ્પાએ૭ગ્રે૭ વ઼ચિાના વ઼ામ ˎ
મન્નજુવનમે કે કન નય્છાકહઁ ળાર કૈઁ ગ્રાગર્િ ˎ
સુપ્પ૭ પના૭ હા૭ નૈ શ્રોનહુઁસગાનહુઁ ૭ગા૭ શ્રાગર્િ ˎ
યૃક ળીવ઼ન શ્રોર ણૃપર્નિ રણ્દ્નકૈઁળે નોક૭ ગહિ પાર્નિ ˎ
ળીવ઼ાળન્-નુ વ઼કિ૭ પુહ્મીમેનાકૈઁ હે નૈ શ્રાર્નિ ˎ
નવ઼ીને પ્પેઢ઼ી શ્રૌ યીન ˎનાયઽ ઐકો નૈ ૩પળ૭-
ઘનદ્દુનદણિ ગ્રે૭ શ્રવ વીન ˎણાની-ઘન સોય કનૈ ણન-
યનકિ ૭ક સગ્ર મનહિ મગાન છથપિાપ્પર્થિ વહુનો ઢેર્નિ ˎ
હસોર્થિ નુપૈયા ઘન કૈ નાપ્પથમિહ્ગી ગ્રે૭ શ્રવ સેન ˎ

हाजीपुरमे लाख हजारमके लाखन हर पटना
वाजितपुर सुलतानपुर गोलाके जानत हैं केतना
गाड़ी, बैल, छकड़, ऊँट वहिसेउबहल हर सब दाना
मसिर कन्हैया कैं पोखरन मेपहुँचक अड़ी ठेकाना
श्री लक्ष्मीश्वर सहि नृपतिसिंहासन मथिलेश
अयल राज दड़भिंगाश्रीपति हरहि कलेश
गाड़ी बैल लाखन हजारननकैं परे घड़ेर
पहुँचक गोला मधुबन, जौड़ाजथना और अड़ेर
बेनीपट्टी, आ परमहलाकुम्हरौल आ कमतौल
हाहिरपुर, पड़िगुछ बरनौकारज केतेकाँ बरऔल
बारि पोखरि, बतिसायर बरनौपमुडौल को नै जान
नवहद, सरसिो आ जटपुरा, ता सौं दक्षिण उजान
हृदयापुर, महरैल, कन्हौलीमधेपुर हर पास
बेनीपुर, कमान, नवैहथीवरनौ थूलपरास
हमना हर जगजानति जगमेमहथा और बछौर
दुहवी आ महनाथपुरऔर जैनगर तक हर दौर
बलदेवपुर आ ढंगा बरनौमनिजापुर लघु हाट
सीवीपटी आ कपसीआसदर गोला सौराठ
गुरवाकैं परवरसी हाकमिकर तिहुतमे आके
नै तो मरतो कत नर नारीवाल वये सुखा के
कत मुरदा गरदा मै महिलेअसंख जीव यल जाता
सर समयी कैं संजा ने लम्जनकै वयते जलदाता
सबकैं सब उपछै जै गोलधुर पोखर आ सड़क
रहि गेल बाहमास सोती पमुडितिकायथ पछिमा ठाकुर श्रवक
केओ ओरसथिर नाम लिखाओलकेओ मोहररति जैंट
धर्मकार्यमे लटथि तुपैआतैं जेल सब केर जैंट

કેશ્રો ળમાનન દૈકેઁ વયઉાહળનિકા શ્રમઉ નેહિ ˎ
કકનો માનિ કૈંન પઠિ નોડૈન્હઉિનૈન્હિ ળન્મક ડેહિ ˎ
કકનહુઁ ગાનન ગાન સુપ્પાશ્રોઉવહુનો હેશ્રય યઉાના ˎ
માનુપિના ઘન પનળિન નોવ઼યવાવૂ ગેઉાહ ળહઉપ્પાના ˎ
કકનહુઁ ઘન બેઉ પ્પાનાનઉાસીબેટ મોહ્નનિ ઘૌંછ ˎ
કેશ્રો શ્રદાઉનમિ ડડ઼િશ્રિાર છથકિકનહુઁ ઉપૈન્હિ મૌંછ ˎ
પનના સુનિ હાકમિ નસિશ્રિાશ્રોઉનૌં ઉાગઉ ળન ડીકા ˎ
નાક નંગૌઉન્હિ સબૈ મોહ્નનિઉાગઉ યૂનક ટીકા ˎ
ળોગ, વકિૌશ્રા,ઊકકિ વંશકકનિશ્રિામંન સુકૂઉ ˎ
ગાછી, વાઁસ, વૈઉ શ્રૌ મહસિળિગાહ કૈઉ બકશ્રૂઉ ˎ
નાહિ નુપૈશ્રા સૌં કના ગળનઉૈ કોનટ સૌં નોન ˎ
નૈં કાનન વહુનો ઘન હૃગાડ઼ાબાર બનીળા બોન ˎ
શ્રાપ ઉાટ વહાદુન શ્રૌ દડ઼િંગા યામ
વાવૂ શ્રૌ વવુશ્રાન સહનિ મઉિકોન્હ કુમૈટી પ્પાન ˎ

.

.

.

પહ સબ સંગ વૈઠિ કૈળાય કુમૈટી બેઉ ˎ
શ્રળવ કાન સનકાન કેનિહુન પહુઁયઉ નેઉ ˎ
વાળનિપુનસઁ સડક નકિાઉૈશ્રાયે દૌડ઼િ દૌડ઼ી ˎ
હહેયા ગંડક પુઉ વન્હાપશ્રાપ યૌનહિ યૌની ˎ
યન્મ્મયીન, વઉવીન, કમ્પની ળાનન હર ળગાદીશન
ઉછમી સાગાન કે પોપ્પનમિનાહિ કોન્હ રસટીસન ˎ
વડ઼ા ઉાટ કઉકનનેવ઼ાઉૈશ્નીદુન્ગા હોપ સંગ ˎ
શ્રાગાના કે છોટા ઉાઉ વહાદુનવૈડે સબ પકાંગ ˎ
ળુટે કમશ્નિન શ્રૌન કઉટ્ટનવોઉહિ વાન નેશ્રંટ ˎ

એહ પાયો ૨ળ૭ાસ પ૧ વૈડેસંગ ળાinduced ऐह ળંટ
ખ્યવર્ન ગાએ શ્રખ્યવા૧ મૌમૈથિ૭ કે એહ હા૭
સુનહુ શ્રમિગી શ્રવામ્ર દૈકૈંમેટહુ દુખ કે ળા૭
હુકુમ દીન્હ દો૩ ૭ાટ કોસુનહુ હ્માએ વૈન
મદર્ન કહુ નેશ્રાશ્રાનકોક્યા વૈડે હૈ યૈન
વડ઼ા ૭ાટ દો૩ વી૧ ૩ડાએસાહેવ શ્રૌ ળ૧નૈ૭
મેળ૧ મળસ્ટ૧ શ્રૌ૧ ક૭ટ્ટ૧સંગળા઼ કનૈ૭
દેસ દેસસૌં શ્રન્ન મંગાશ્રો૭દીન્હ સમર્ન કે દામ
મહામૂઁગ, ગહુમ શ્રૌ યા૩૧વળડ઼ા શ્રૌ૧ વદામ
ડે૭િ, પટના શ્રૌ જાટસાપેદી૭ શ્રૌ શ્રળમે૧
શ્રાગા શ્રૌ૧ કાન્હપુ૧ ઢાકાળહૌં શ્રન્ન કે ઢે૧
જાએ ૧માના શ્રન્ન નમિહુમિ૭ાર્દ ગાડ઼ી શ્રૌ૧ વૈ૭
ગાળ, નુંગા, ગદહા શ્રૌ છકડ઼સંગ સપિહી છૈ૭
છની શ્રૌ પૈડાન મોગા૭ સમવૌંકાવી૧ ૧ળપૂન
સોના વર્ન નળાન હ૨ળૌસે હનુમન્ન દૂન
શ્રાગે સશ્રૌ૧ શ્રૌ મૈનાપ૭ટન વી૧ ળમાન
વ૧છી શ્રૌ નુશ્રાર્ન ગહૈક૧ ગહૈ નીર કમાન
ચઢ઼િ નુંગા પ૧ કરૈ કવાશળમાદા૧ હોએ સંગ
સોના વર્ન ન ળા઼ હ૨દેખ઼િ નખ્નુક નંગ
કરાન કામ સબ ચામમેટ્ટ શ્રટ સબ ૭ુટ
ઢાહિ મીડ઼ ગાછી સહનિવાન્વૈ સડ઼ક શ્રૌ પૂ૭
ળ૭િ પટને શ્રૌ જાટસાપેપ૧ગાન્ના મહસી૧
નહૌં વસહૌં એક સળ્ળનોહિ ઘ૧ ળા ૭ક્ષ્મી દૌડ઼
શ્રી દ્વાનકિા પ૧શાદનિય૧મ્મયી૧ વૃદ્યમિાન
નહસી૭દા૧ કો૧ટ કે પ્યાસાળાનહિ સક૭ ળહાન
વાવુ ૨સની પ૧સાદ દર્યિોટીસો મયુવનમે શ્રાએ

हुकुम दीन्ह सुपरनटेंडेंटकेँ टोल होए जाए
मन पँचा मनराम जौ बलिवहुतो बलि धैरान
चनचन चनचन अंगरेज बहादुरसबकेँ लूटल जात
रानवि, रानी, रुरवा, कठ जो, जोवराम्हालु देत असीस
श्री रघुनाथ बढ़ै बहसाहेरादी लाख बरीस
स्तुति लाल कवि बरनत हैरह रौदी के हाल
गौरमिट गौरलल बहादुरनिरुता नाप्यहेँ बहाल

२

राधाकृष्ण चौधरी (मिथिलाक इतिहास) (विदेह पेटारमे उपलब्ध)

"१७७० क अकाल मिथिलाक इतिहासमे अद्वितीय छल आ मिथिलाक जनसंख्या घटिकेँ एक तिहाइ कम कऽ गेल छल। १८७३ ७४ मे पुनः एकटा ओहने अकाल-मिथिलामे भेल छल जकर विवरण हमरा स्तुति लाल कविक अकाल कवितासँ भेटइए, अकाल कविता अप्रकाशित अछि। अकालकेँ दूर करबाक हेतु आ मजूरकेँ रोजी देबाक हेतु नहि काल रेलगाड़ीक योजना बनाओल गेल जकर सम्बन्धमे स्तुतिलाल लिखैत छथि-

'कम्पनी अजान जान कलको बनाय आना
पवन को छकाय मैदानमे बनायो है।
छोड़त है अड़दार बड़ा वीर धाय धाया
समेलगा फटाजात केताजात खड़ा है।
तारकी अपारकार खबरि देत वार वारा
चेत गयो टकिसदार रेल की उवाई है।
करत है अनोर शोर पीछे कर लगत छोरा
जोर की धमाक से मशीन की बड़ाई है।
कम्पूसन पहरदार कोठी सब अजबदार
कोइला जर कर कार धूआँसे उड़ायो है।

વાળા એક વળન ઊગ હાથી શ્રસા પકિન ઊગ ઊૈસા ળો યઢનદાન વૈ઼સાયન પાયો હૈ। ગંગાકેઁ મનઊ યાન ઊનર્ગ ગયો શ્રૂન પાન ગાડ઼ીકો શ્રળવકાન કવ઼તિ઼ા યહ વનાયા હૈ।' "

-ઘાળેનદના થહાકુન ેદતિોન, વ઼દિહ઼ (વે પાનાા ેડ વ઼દિહ઼ <u>ાૌવ઼દિહ઼યોનિ</u> - સેનદ યુોન શ્રોહાાસશ્રપપ નો ાો + ૯૧૯૯પ૬૦૯૬૦૭૨૧ સો ાહાા તિ યાન વે ાદ૬૬ ાો ાહે વ઼દિહ઼ શ્રોહાાસશ્રપપ મનોાદયાસાા ડ઼સિ઼ા)

શ્રપન મંાવ઼ય ેદતિોનાિ઼ઊસાાેડ઼ડવ઼દિહ઼ાઁગમાાિ઼ઊયોમ પન પડાઊ

મૈથિ઼ઊ શ્રા મથિ઼ઊિસઁ સંવંયાિ કછિુ મુપ્ય઼ સાર્ટઃ- શ્રાન ઊકિક વ઼ષિ઼યમે સૂચના ેદતિોનાિ઼ઊસાાેડ઼ડવ઼દિહ઼ાઁગમાાિ઼ઊયોમ કેઁ ઈ મેઊસઁ પડાવી

<u>હાાપ઼ાૌવ઼દિહ઼યોનિ઼</u> ("વ઼દિહ" પ્નથમ મૈથિઊ પાક્ષકિ ઈ પ઼નકિા)

<u>હાાપઃગાળેનદનાાહાકુનવઊગસપોાયોમ૨૦૦૪૦૭વહાઊસાનકિ-ગાયહ્હ્હાાામઊ</u> (ઇંટનનેટપન મૈથિઊ ભાષાક પ્નાયોિાાામ ઉપસ્થતિ઼ મૈથિઊક પહિઊ વ઼ઊૉગ- મૈથિઊ ભાષા વ઼ઊૉગક એ઼નીગેટન, ૫ ળુઊાર ૨૦૦૪)

<u>હાાપઃવ઼દિહ઼યોમ૨૦૦૪૦૭વહાઊસાનકિ-ગાયહ્હ્હાાામઊ</u> (ઇંટનનેટપન મૈથિઊ ભાષાક પ્નાયોિાાામ ઉપસ્થતિ઼ મૈથિઊક પહિઊ વ઼ઊૉગ- મૈથિઊ ભાષા વ઼ઊૉગક એ઼નીગેટન, ૫ ળુઊાર ૨૦૦૪)

ભાઊસનકિ ગાછ ળે સન ૨૦૦૦ સઁ ય઼ાહૂસટિ઼ોળપન છઊ <u>હાાપ઼ાૌગોયતિસિયોમ઼વહાઊસાનકિ.ગાયહ્હ્હાાામઊ, હાાપ઼ાૌગોયતિસિયોમ઼ગાળેનદના</u> શ્રાદિ ઊકિપન શ્રા શ્રપ્પનો ૫ ળુઊાર ૨૦૦૪ ક પોસ્ટ <u>હાાપઃગાળેનદનાાહાકુનવઊગસપોાયોમ૨૦૦૪૦૭વહાઊસાનકિ-ગાયહ્હ્હાાામઊ</u> (કછિુ દનિ ઊઊ <u>હાાપઃવ઼દિહ઼યોમ૨૦૦૪૦૭વહાઊસાનકિ-ગાયહ્હ્હાાામઊ</u> ઊકિપન, સ્નોા ાેય઼વાયક માયહનિોેડ <u>હાાપસ઼ોવાનયહવ઼ીનાોવૅવ઼દિહ઼</u> ૨૫૮ યાપુાને(સ) ડનોમ ૨૦૦૪ ાો ૨૦૧૬- <u>હાાપઃવ઼દિહ઼યોમ ભાઊસનકિ ગાછ-પ્નથમ મૈથિઊ વ઼ઊૉગ મૈથિઊ વ઼ઊૉગક એ઼નીગેટન</u>) કેન નૂપમે ઇન્ટનનેટપન મૈથિઊક પ્નયોિાામ ઉપસ્થતિક નૂપમે

વ઼દ્િય઼માન શ્રછ઼િ ઈ મૈથિિીક પહિ઼ િ ઇંટરનેટ પત્ત્રકિા થકિ ળકર નામ વાદમે ૧ ળનવ઼રી ૨૦૦૮ સઁ "વ઼દિેહ" પછૈિાઇંટરનેટપર મૈથિિીક પ્રથમ ઉપસ્થતિકિ યાત્રા વ઼દિેહ- પ્રથમ મૈથિિી પાક્ષકિ ઈ પત્ત્રકિા યરિ પહુઁચલ શ્રછિ,ળે હાતપ઼ઃાીવ઼દિેહાયોિ્ પર ઈ પ્રકાશતિ હોઇત શ્રછ઼િ શ્રાવ "ભાલસરકિ ગાછ" ળાલવ઼ૃત્ત 'વ઼દિેહ' ઈ-પત્ત્રકિાક પ્રવ઼ક્તાક સંગ મૈથિિી ભાષાક ળાલવ઼ૃત્તક એગ્રીગેટરક રૂપમે પ્રયુક્ત ભs રહલ શ્રછ઼િ વ઼દિેહ ઈ-પત્ત્રકિા ઈષષામ ૨૨૨૯-૫૪૭શ વ઼ઽયપ્હશ્ર પલલવ઼મથિિિ (યીપેન્દ્ર પ્રેમર્ષિ) ૨૦૫૮ માઘે સંક્રાન્તિ- ૨૦૦૩ ળનવ઼રી મૈથિિીક દોસર ઇંટરનેટ પત્ત્રકિા શ્રછિ ળે એ લકિ ાીપાલલવ઼માતિહિાિમાનિપાગ઼ેત પર છલ મુદા શ્રાવ ઈ ઉપલવ્ય નૈ શ્રછ઼િ ઈ ટપ્િપણી માત્ર ઇતહિાસ સુદ્યતા લલ શ્રછિ

.

હાતપઃવ઼દિેહા-ાગાપેગાાોરવલાગાસપોતયોમ્ (મૈથિિી ભાષા વ઼લ઼ાગક એગ્રીગેટર)

હાતપ઼ઃાીવ઼દિેહાયોમ્ (ઇંટરનેટપર મૈથિિી ભાષાક સભસઁ પુરાન ઉપલવ્ય ઉપસ્થતિ્ લિકપ્રયિ વ઼લ઼ાગ- મૈથિિી ભાષા વ઼લ઼ાગક એગ્રીગેટર ૫ ળુલાઇ ૨૦૦૪ ાીગાળેનદરાતહાકુરવલાગાસપોતયોમ્)

હાતપઃસામાદ્વલાગાસપોતયોમ્ (પૂનમ મંડલ આ પ્રયિકા હાક પહિ મૈથિિી ન્યૂળ પોર્ટલ, ૯ શ્રગસ્ત ૨૦૦૪ સઁ)

હાતપઃપરાકાનારાવલાગાસપોતયોમ્ (પ્રકાન્ત મૈથિિીક લિકપ્રયિ વ઼લ઼ાગ, શ્રરવરી ૨૦૦૫)

હાતપઃવ઼દિયાપાતિવિલાગાસપોતયોમ્ (મૈથિિીક લિકપ્રયિ વ઼લ઼ાગ, શ્રગસ્ત ૨૦૦૫)

હાતપ઼ઃાીવ઼દિયાપાતિગ઼ (મૈથિિીક લિકપ્રયિ વ઼લ઼ાગ, શ્રગસ્ત ૨૦૦૫)

હાતપઃહેલલમાતિહિાિવલાગાસપોતયોમ્ (હેલ મથિિિ- યીપેન્દ્ર પ્રેમર્ષિ, સમ્પાદક-પ્રકાશક, રૂપા ઝા, સમ્પાદન સહયોગ, પલલવ, મૈથિિી સાહતિ્યકિ, ૩ મઇ ૨૦૦૬)

હાતપઃપાલલાવ઼વલાગાસોમેયોમ્ (હેલ મથિિિ- યીપેન્દ્ર પ્રેમર્ષિ, સમ્પાદક-પ્રકાશક, રૂપા ઝા, સમ્પાદન સહયોગ, પલલવ, મૈથિિી સાહતિ્યકિ, ૧૭ મઇ ૨૦૦૬)

હાતપઃહેલલમાતિહિાિવલાગાસપોતયોમ્ (મૈથિિી ન્યૂળ પોર્ટલ, સતિમ્વર ૨૦૦૭)

હાતપ઼ઃાીહેલલમાતિહિાિયોમ્ (મૈથિિી ન્યૂળ પોર્ટલ, સતિમ્વર ૨૦૦૭)

હાતપઃસહામપાદાકાીવદપેસસયોમ્ (મૈથિિી ન્યૂળ પોર્ટલ, ળનવ઼રી-શ્રરવરી ૨૦૦૮)

હાતપ઼ઃાીસામાદ્યોમ્ (મૈથિિી ન્યૂળ પોર્ટલ, ળનવ઼રી-શ્રરવરી ૨૦૦૮)

હાતપઃહેલલમાતિહિાિાીવદપેસસયોમ્

હાતપઃપેમાનસહાીવદપેસસયોમ્ (યીપેન્દ્ર પ્રેમર્ષિ)

.

હાતપઃાનયહનિહાવાકહારકોક્કાતાવલાગાસપોતયોમ્ (મૈથિિીક લિકપ્રયિ ગળલક વ઼લ઼ાગ)

.

હાતપસઃવ઼ગિયાનપરાસાતગોવ઼નિ્વગિયાન-રાતતાકાર (વ઼ળ્ઞાન રત્નાકર)

ૡ઼ઃઞ઼ઉ

હΠΠપ઼઼સાનસકનાΠ઼ળનુાયન઼િમાΠ઼િહિમ઼િઁિનદેશ઼ળસપ

હΠΠપ઼઼સાનસકનાΠ઼ળનુાયન઼િસΠુદેનΠ_પનોળેયΠસ઼ઍશિયોન઼ળસપ?ઍશિયોન=માΠ઼િહિમ઼િ

·

શ્રઙઙ રઃમયરશ્ર ઢશ્રયરશ્રો યશ્રોશ્રોઢયશ્રઢયહશ્રઃમ શ્રાકાશવ઼ાણી દૂનદ઼નશન

હΠΠપ઼઼પનાસાનવહાનાΠ઼ગોિવ઼ન઼િ

હΠΠપ઼઼નૌસોનાΠ઼િયોમ઼

હΠΠપસ઼઼દૌનદાનસહાન઼ગોવ઼ન઼િ

શ્રાકાશવ઼ાણી મૈથિલિ પોડ઼કાસ્ટ હΠΠપ઼઼પનાસાનવહાનાΠ઼ગોિવ઼ન઼િપોદયાસΠ઼પહપ?ડિલિનેનલનગા=માΠ઼િહિમ઼િ&ડનોમ=૧૯૪૭-૦૮-૧૫&ડનોમૌપ=૨૦૨૦-૦૮-૨૯&Πો=૨૦૫૦-૧૨-૩૧&સોનયહ=ઘશ્રો

શ્રાકાશવ઼ાણી પટના઼ દનભંગા મૈથિલિ નેળનઉ ન્યૂઝ ટેક્સ્ટ ડાઉનલોડ-૧ હΠΠપ઼઼નૌસોનાΠ઼િયોમ઼ઢઃમઉ-ઃમષય-શ્રુદી-શ્રનયહવિ઼-ષેનયહ઼સપશ

શ્રાકાશવ઼ાણી પટના઼ દનભંગા મૈથિલિ નેળનઉ ન્યૂઝ ટેક્સ્ટ ડાઉનલોડ-૨ હΠΠપ઼઼નૌસોનાΠ઼િયોમ઼ઢગાિનાઉ-યેશΠ઼ાસપશ

શ્રાકાશવ઼ાણી દનભંગા હΠΠપ઼઼પનાસાનવહાનાΠ઼ગોિવ઼ન઼િપલાયેનસુોનયેપહપ?યહાનનેઉ=૨૮૨

શ્રાકાશવ઼ાણી દનભંગા યૂ ટ્યૂવ ચૈનઉ હΠΠપસ઼઼ૌયુ઼ોΠુવેયોમ઼યહાનનેઉઉછઘદઃમવ઼ેળ્ઢમવ઼૪પશ્લોઉશ્રૌયિળ્ઃમશવ઼શ્ર

શ્રાકાશવ઼ાણી ભાગલપુન હΠΠપ઼઼પનાસાનવહાનાΠ઼ગોિવ઼ન઼િપલાયેનસુોનયેપહપ?યહાનનેઉ=૩૫૯

શ્રાકાશવ઼ાણી પૂન઼ઃમયિાઁ હΠΠપ઼઼પનાસાનવહાનાΠ઼ગોિવ઼ન઼િપલાયેનસુોનયેપહપ?યહાનનેઉ=૨૫૬

શ્રાકાશવ઼ાણી પટના હΠΠપ઼઼પનાસાનવહાનાΠ઼ગોિવ઼ન઼િપલાયેનસુોનયેપહપ?યહાનનેઉ=૧૨૨

શ્રઙઙ રઃમયરશ્ર ઢશ્રયરશ્રો ળ્ઃમઘઙરષહ ઃમ઼ળ્શ્રૌષ

શ્રઙઙ રઃમયરશ્ર ઢશ્રયરશ્રો ઃમળ્શ્રૌષ શ્રઢછહરવ઼ળ

શ્રઙઙ રઃમયરશ્ર ઢશ્રયરશ્રો થશ્રઙપ્યષ શ્રઃમય છઉઢઢળ્ઃમથ શ્રઢઢશ્રરઢષ

ઢશ્રદ્દૈશ્ર ષશ્રભહશ્ર થવ઼ ઃમળ્શ્રૌષ યરષછઉષષરશ્રોઃમષ

ષશ્રઃમષશ્રય થવ઼

વ઼રયળ્હશ્રે -ઙળ્શ્રઢઃમરઃમઘૈ શ્રોઉથઉભળ છહશ્રઃમઃમળ્ઙ

હΠΠપસ઼઼ૌયુ઼ોΠુવેયોમ઼યહાનનેઉઉછ૪ાવવ઼પ્ટમળરપયશ્રૌરશ્રકશશ્રોહપ૭શ્ર

·

હΠΠપ઼઼વનામહાનૌસ઼વલગાસપોΠ઼યોમ઼ (મૈથિલિ સમાયાન)

હΠΠપ઼઼ૌમΠ઼િહિલાકહાવાન઼યોમ઼ (નેપાલક મૈથિલિ ૬ પ઼નકિા)

હΠΠપ઼઼મΠ઼િહિલિનૌસ઼યોમ઼

હΠΠપ઼઼ૌમાΠ઼િહિલિનૌસ઼વલગાસપોΠ઼યોમ઼ (મથિલિ શ્રા મૈથિલિક સમાયાનક સાઇટ)

હΠΠપ઼઼ૌહામાનગામ઼ન઼િ (મૈથિલિ ન્યૂઝ પોન઼ટલ)

હΠΠપ઼઼મΠ઼િહિલિદોΠ઼યોમ઼વલગાસપોΠ઼યોમ઼ (મૈથિલિ નાષ્ટ઼્નીય દૈનકિ)

હΠΠપસ઼઼મપપદાનિકિ઼યોમ઼ (મૈથિલિ પુનન઼ળાગનાઃમ પ઼નકાશ, મૈથિલિ દૈનકિ)

𑒯𑒞𑒞𑒣𑓂:𑒧𑒞𑒱𑒯𑒱𑒪𑒱𑒮𑒰𑒧𑒰𑒠𑓂𑒥𑒪𑒼𑒑𑒮𑒣𑒼𑒞𑒔𑒼𑒧𑓂 (𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰 𑒮𑒧𑒰𑒠, 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒠𑒻𑒢𑒱𑒏)

𑒯𑒞𑒞𑒣𑓂:𑒖𑒰𑒢𑒰𑒏𑒣𑒳𑒩𑒢𑒾𑒮𑒥𑒪𑒼𑒑𑒮𑒣𑒼𑒞𑒔𑒼𑒧𑓂 (𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰 𑒂 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲𑒏 𑒮𑒧𑒰𑒔𑒰𑒩𑒏 𑒮𑒰𑒃𑒙)

𑒯𑒞𑒞𑒣𑓂:𑒾𑒾𑒾𑒧𑒞𑒱𑒯𑒱𑒪𑒱𑒪𑒱𑒏𑒔𑒼𑒧𑓂 (𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒢𑓂𑒨𑒴𑒖 𑒣𑒼𑒩𑓂𑒙𑒪)

𑒯𑒞𑒞𑒣𑓂:𑒧𑒞𑒱𑒯𑒧𑒱𑒩𑒱𑒰𑒥𑒱𑒥𑒪𑒼𑒑𑒮𑒣𑒼𑒞𑒔𑒼𑒧𑓂 (𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒢𑓂𑒨𑒴𑒖 𑒣𑒼𑒩𑓂𑒙𑒪)

𑒯𑒞𑒞𑒣𑓂:𑒾𑒾𑒾𑒧𑒞𑒱𑒯𑒧𑒱𑒩𑒱𑒰𑒔𑒼𑒧𑓂 (𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒢𑓂𑒨𑒴𑒖 𑒣𑒼𑒩𑓂𑒙𑒪)

𑒯𑒞𑒞𑒣𑒮𑓂:𑒧𑒞𑒱𑒯𑒱𑒪𑒱𑒠𑒯𑒰𑒩𑒼𑒯𑒰𑒩𑒥𑒪𑒼𑒑𑒮𑒣𑒼𑒞𑒔𑒼𑒧𑓂 (𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒢𑓂𑒨𑒴𑒖 𑒣𑒼𑒩𑓂𑒙𑒪)

𑒯𑒞𑒞𑒣𑒮𑓂:𑒮𑒧𑒱𑒰𑒢𑒔𑒯𑒰𑒅𑒔𑒼𑒧𑓂 (𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒢𑓂𑒨𑒴𑒖 𑒣𑒼𑒩𑓂𑒙𑒪)

𑒯𑒞𑒞𑒣𑒮𑓂:𑒧𑒰𑒞𑒱𑒯𑒱𑒪𑒱𑒖𑒱𑒢𑒱𑒠𑒰𑒥𑒰𑒠𑓂𑒔𑒼𑒧𑓂 (𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒢𑓂𑒨𑒴𑒖 𑒣𑒼𑒩𑓂𑒙𑒪)

.

𑒯𑒞𑒞𑒣𑒮𑓂:𑒏𑒱𑒩𑒞𑒱𑒢𑒰𑒞𑒯𑓂𑒥𑒪𑒼𑒑𑒮𑒣𑒼𑒞𑒔𑒼𑒧𑓂 (𑒏𑒲𑒩𑓂𑒞𑒱𑒢𑒰𑒟 𑒗𑒰 𑒥𑓂𑒪𑒼𑒑)

𑒯𑒞𑒞𑒣𑓂:𑒖𑒔𑒞𑒩𑒚𑒢𑒼𑒪𑓂𑒧𑒰𑒞𑒱𑒯𑒱𑒪𑒱𑒥𑒱𑒥𑒪𑒼𑒑𑒮𑒣𑒼𑒞𑒔𑒼𑒧𑓂 (𑒖𑒑𑒠𑒲𑒬 𑒔𑒢𑓂𑒠𑓂𑒩 𑒚𑒰𑒏𑒳𑒩 "𑒁𑒢𑒱𑒪" 𑒏 𑒥𑓂𑒪𑒼𑒑)

𑒯𑒞𑒞𑒣𑓂:𑒥𑒩𑒏𑒱𑒯𑒹𑒮𑒯𑓂𑒥𑒪𑒼𑒑𑒮𑒣𑒼𑒞𑒔𑒼𑒧𑓂 (𑒥𑒵𑒭𑒹𑒬 𑒔𑒢𑓂𑒠𑓂𑒩 𑒪𑒰𑒪)

𑒯𑒞𑒞𑒣𑓂:𑒾𑒾𑒾𑒔𑒯𑒹𑒞𑒢𑒰𑒮𑒰𑒧𑒱𑒞𑒱𑒼𑒩𑒑 (𑒔𑒹𑒞𑒢𑒰 𑒮𑒧𑒱𑒞𑒱, 𑒣𑒙𑒢𑒰𑒏 𑒫𑒹𑒥𑒮𑒰𑒃𑒙)

𑒯𑒞𑒞𑒣𑓂:𑒮𑒯𑒱𑒞𑒨-𑒣𑒳𑒮𑒞𑒰𑒏-𑒥𑒯𑒰𑒢𑒠𑒰𑒩𑒥𑒪𑒼𑒑𑒮𑒣𑒼𑒞𑒔𑒼𑒧𑓂 (𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒣𑒼𑒟𑒲 𑒏𑒲𑒢𑒴)

𑒯𑒞𑒞𑒣𑒮𑓂:𑒧𑒰𑒮𑒯𑒰𑒩𑒢𑒥𑒪𑒼𑒑𑒮𑒣𑒼𑒞𑒔𑒼𑒧𑓂 (𑒖𑒼𑒩𑒮𑒿 𑒮𑒰𑒿𑒯 𑒔𑒩𑒲)

𑒯𑒞𑒞𑒣𑒮𑓂:𑒩𑒖𑒰𑒢𑒰𑒏𑒣𑒳𑒩𑒥𑒱𑒥𑒪𑒼𑒑𑒮𑒣𑒼𑒞𑒔𑒼𑒧𑓂 (𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨𑒣𑒳𑒩𑒲)

𑒯𑒞𑒞𑒣𑓂:𑒫𑒰𑒞𑒰𑒰𑒯𑒧𑒰𑒞𑒱𑒯𑒱𑒪𑒱

𑒯𑒞𑒞𑒣𑓂:𑒧𑒰𑒞𑒱𑒯𑒱𑒪𑒱𑒣𑒩𑒰𑒫𑒰𑒯𑒏𑒱𑒼𑒩𑒑

𑒯𑒞𑒞𑒣𑓂:𑒑𑒰𑒢𑒹𑒮𑒯𑒫𑒾𑒩𑒥𑒪𑒼𑒑𑒮𑒣𑒼𑒞𑒔𑒼𑒧𑓂

𑒯𑒞𑒞𑒣𑓂:𑒧𑒰𑒞𑒱𑒯𑒱𑒪𑒱𑒢𑒾𑒮𑒔𑒼𑒧𑓂

𑒯𑒞𑒞𑒣𑓂:𑒩𑒰𑒢𑒠𑒖𑒯𑒰𑒏𑒰𑒫𑒞𑒱𑒏𑒰𑒯𑒰𑒢𑒱𑒥𑒪𑒼𑒑𑒮𑒣𑒼𑒞𑒔𑒼𑒧𑓂

𑒯𑒞𑒞𑒣𑓂:𑒔𑒯𑒰𑒨𑒾𑒪𑒥𑒪𑒼𑒑𑒮𑒣𑒼𑒞𑒔𑒼𑒧𑓂

𑒯𑒞𑒞𑒣𑓂:𑒧𑒰𑒞𑒱𑒯𑒱𑒪𑒱𑒣𑒳𑒞𑒩𑒥𑒪𑒼𑒑𑒮𑒣𑒼𑒞𑒔𑒼𑒧𑓂

𑒯𑒞𑒞𑒣𑓂:𑒧𑒰𑒞𑒱𑒯𑒱𑒪𑒱𑒣𑒳𑒞𑒩𑒰𑒧𑒰𑒢𑒳𑒥𑒪𑒼𑒑𑒮𑒣𑒼𑒞𑒔𑒼𑒧𑓂

𑒯𑒞𑒞𑒣𑓂:𑒧𑒞𑒱𑒯𑒱𑒪𑒱𑒢𑒔𑒯𑒰𑒪𑒣𑒰𑒞𑒩𑒏𑒱𑒰𑒥𑒪𑒼𑒑𑒮𑒣𑒼𑒞𑒔𑒼𑒧𑓂

𑒯𑒞𑒞𑒣𑓂:𑒧𑒞𑒱𑒯𑒱𑒪𑒱𑒏𑒫𑒰𑒞𑒥𑒪𑒼𑒑𑒮𑒣𑒼𑒞𑒔𑒼𑒧𑓂

𑒯𑒞𑒞𑒣𑓂:𑒧𑒰𑒞𑒱𑒯𑒱𑒪𑒱𑒞𑒱𑒧𑒱𑒮𑒼𑒢𑒪𑒱𑒢𑒱𑒥𑒪𑒼𑒑𑒮𑒣𑒼𑒞𑒔𑒼𑒧𑓂

𑒯𑒞𑒞𑒣𑓂:𑒧𑒞𑒱𑒯𑒱𑒪𑒱𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯𑒫𑒰𑒖𑒞𑒱𑒞𑒱𑒯𑒳𑒥𑒪𑒼𑒑𑒮𑒣𑒼𑒞𑒔𑒼𑒧𑓂

𑒯𑒞𑒞𑒣𑓂:𑒮𑒰𑒧𑒰𑒠𑒱𑒨𑒰𑒥𑒪𑒼𑒑𑒮𑒣𑒼𑒞𑒔𑒼𑒧𑓂

𑒯𑒞𑒞𑒣𑓂:𑒖𑒞𑒳𑒧𑒰𑒞𑒱𑒯𑒱𑒪𑒱𑒥𑒱𑒥𑒪𑒼𑒑𑒮𑒣𑒼𑒞𑒔𑒼𑒧𑓂

𑒯𑒞𑒞𑒣𑓂:𑒣𑒩𑒰𑒞𑒱𑒣𑒱𑒠𑒰𑒧𑒰𑒞𑒱𑒯𑒱𑒪𑒱𑒥𑒱𑒥𑒪𑒼𑒑𑒮𑒣𑒼𑒞𑒔𑒼𑒧𑓂

𑒯𑒞𑒞𑒣𑓂𑓁𑒫𑒯𑒰𑒞𑒮𑒧𑒱𑒰𑒢𑒫𑒪𑒼𑒑𑒮𑒣𑒼𑒞𑒨𑒼𑒧𑓂

𑒯𑒞𑒞𑒣𑓂𑓁𑒧𑒰𑒞𑒱𑒯𑒪𑒱𑒰𑒢𑒑𑒧𑒰𑒢𑒨𑒯𑒳𑒫𑒪𑒼𑒑𑒮𑒣𑒼𑒞𑒨𑒼𑒧𑓂

𑒯𑒞𑒞𑒣𑓂𑓁𑒧𑒰𑒞𑒱𑒯𑒪𑒱𑒫𑒰𑒢𑒫𑒱𑒪𑒼𑒑𑒮𑒣𑒼𑒞𑒨𑒼𑒧𑓂

𑒯𑒞𑒞𑒣𑓂𑓁𑒧𑒰𑒞𑒱𑒯𑒪𑒱𑒮𑒼𑒢𑒑𑒮𑒗𑒰𑒑𑒰𑒞𑒨𑒼𑒢𑓂

𑒯𑒞𑒞𑒣𑓂𑓁𑒧𑒞𑒱𑒯𑒪𑒱𑒫𑒪𑒼𑒑𑒨𑒼𑒧𑓂

𑒯𑒞𑒞𑒣𑓂𑓁𑒪𑒰𑒯𑒏𑒨𑒯𑒰𑒏𑒨𑒼𑒧𑓂

𑒯𑒞𑒞𑒣𑓂𑓁𑒗𑒰𑒧𑒱𑒞𑒱𑒯𑒪𑒱𑒨𑒼𑒧𑓂

𑒯𑒞𑒞𑒣𑓂𑓁𑒠𑒰𑒯𑒹𑒗𑒧𑒳𑒏𑒞𑒧𑒞𑒱𑒯𑒪𑒱𑒼𑒢𑒑

𑒯𑒞𑒞𑒣𑓂𑓁𑒧𑒞𑒱𑒯𑒪𑒱𑒫𑒰𑒢𑒫𑒱𑒪𑒼𑒑𑒮𑒣𑒼𑒞𑒨𑒼𑒧𑓂

𑒯𑒞𑒞𑒣𑓂𑓁𑒨𑒯𑒧𑒳𑒢𑒠𑒰𑒢𑒑𑒰𑒢𑒣𑒰𑒨𑒯𑒱𑒨𑒼𑒧𑓂

𑒯𑒞𑒞𑒣𑓂𑓁𑒏𑒮𑒳𑒢𑒮𑒰𑒢𑒏𑒰𑒪𑒣𑒪𑒏𑒾𑒢𑒠𑒣𑒹𑒮𑒮𑒨𑒼𑒧𑓂

𑒯𑒞𑒞𑒣𑓂𑓁𑒏𑒮𑒳𑒢𑒮𑒰𑒢𑒏𑒰𑒪𑒣𑒪𑒏𑒨𑒼𑒢𑒢𑓂

𑒯𑒞𑒞𑒣𑓂𑓁𑒧𑒰𑒞𑒱𑒯𑒪𑒱𑒮𑒼𑒢𑒑𑒮𑒯𑒳𑒫𑒫𑒪𑒼𑒑𑒮𑒣𑒼𑒞𑒨𑒼𑒧𑓂

𑒯𑒞𑒞𑒣𑓂𑓁𑒢𑒰𑒗𑒢𑒣𑒱𑒪𑒪𑒫𑒱𑒨𑒼𑒧𑓂

𑒯𑒞𑒞𑒣𑒮𑓂𑓁𑒧𑒰𑒞𑒱𑒯𑒪𑒱𑒢𑒲𑒮𑒹𑒞𑒾𑒢𑒏𑒨𑒼𑒧𑓂

𑒯𑒞𑒞𑒣𑒮𑓂𑓁𑒧𑒞𑒱𑒯𑒪𑒱𑒧𑒢𑒱𑒢𑒼𑒢𑒨𑒼𑒧𑓂

𑒯𑒞𑒞𑒣𑒮𑓂𑓁𑒧𑒞𑒱𑒯𑒪𑒱𑒢𑓂

𑒯𑒞𑒞𑒣𑓂𑓁𑒨𑒮𑒞𑒮𑒼𑒢𑒑𑒢𑓂 (𑒕𑒣𑒟𑒣)

𑒯𑒞𑒞𑒣𑓂𑓁𑒮𑒰𑒧𑒰𑒨𑒮𑒰𑒪𑒨𑒼𑒧𑓂 (𑒮𑒧𑒨 𑒮𑒰𑒪)

𑒯𑒞𑒞𑒣𑒮𑓂𑓁𑒧𑒰𑒞𑒱𑒯𑒪𑒱𑒢𑒑𑒢𑓂 (𑒢𑒼𑒬𑒢 𑒨𑒾𑒫𑒢𑒲)

𑒯𑒞𑒞𑒣𑒮𑓂𑓁𑒠𑒲𑒢𑒫𑒰𑒏𑒮𑒰𑒞𑒼𑒢𑒑 (𑒧𑒬𑒱𑒢 𑒙𑓂𑒩𑒫𑒰𑒏𑓂𑒭𑒞)

𑒯𑒞𑒞𑒣𑓂𑓁𑒧𑒞𑒱𑒯𑒪𑒱𑒏𑒮𑒯𑒰𑒢𑒮𑒯𑒏𑒱𑒮𑒯𑒰𑒫𑒯𑒱𑒨𑒰𑒢𑒢𑒱𑒢𑒹𑒞𑓂 (𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰𑒏𑓂𑒭𑒩 𑒬𑒱𑒏𑓂𑒭𑒰 𑒁𑒦𑒱𑒨𑒰𑒢)

𑒯𑒞𑒞𑒣𑓂𑓁𑒧𑒞𑒱𑒯𑒪𑒱𑒏𑒮𑒯𑒰𑒢𑒢𑓂 (𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰𑒏𑓂𑒭𑒩 𑒬𑒱𑒏𑓂𑒭𑒰 𑒁𑒦𑒱𑒨𑒰𑒢)

𑒯𑒞𑒞𑒣𑒮𑓂𑓁𑒧𑒮𑒱𑒮𑒾𑒢𑒧𑒞𑒱𑒯𑒪𑒱𑒏𑒮𑒯𑒰𑒢𑒫𑒪𑒼𑒑𑒮𑒣𑒼𑒞𑒨𑒼𑒧𑓂 (𑒮𑒠𑓂𑒨𑒱𑒢𑒱𑒮𑓂𑒞𑒳- 𑒧𑒬𑒱𑒢 𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰𑒏𑓂𑒭𑒩 𑒪𑒱𑒣𑒱)

𑒯𑒞𑒞𑒣𑒮𑓂𑓁𑒧𑒞𑒱𑒯𑒪𑒱𑒢𑒲𑒢𑓂 (𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒲)

𑒯𑒞𑒞𑒣𑒮𑓂𑓁𑒧𑒰𑒞𑒱𑒯𑒪𑒱𑒧𑒰𑒢𑒨𑒯𑒢𑓂 (𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪 𑒧𑓀𑒔)

𑒯𑒞𑒞𑒣𑓂𑓁𑒧𑒰𑒠𑒯𑒳𑒫𑒰𑒢𑒱𑒨𑒼𑒢𑓂

𑒯𑒞𑒞𑒣𑓂𑓁𑒣𑒹𑒧𑒏𑒳𑒧𑒰𑒢𑒧𑒰𑒪𑒪𑒏𑒱𑒨𑒼𑒧

𑒯𑒞𑒞𑒣𑓂𑓁𑒣𑒰𑒢𑒠𑒰𑒪𑒢𑒲𑒢𑒠𑒣𑒹𑒮𑒮𑒨𑒼𑒧𑓂

𑒯𑒞𑒞𑒣𑓂𑓁𑒧𑒞𑒱𑒯𑒪𑒲𑒢𑒪𑒠𑒞𑒏

𑒯𑒞𑒞𑒣𑓂𑓁𑒧𑒞𑒱𑒯𑒪𑒱𑒨𑒯𑒲𑒏𑒨𑒼𑒧𑓂

હ્તતપ્:મ્તિહિલિસિોનગાસગેોનવલેોગાસપોત્યોમ્

હ્તતપ્:ાયૃપાવહાનવહાનનવલેોગાસપોત્યોમ્

હ્તતપ્:ામતિમોહાનળહા૮૩વલેોગાસપોત્યોમ્

હ્તતપસ્:માતિહિલિસિૌસનહ્યાપાનયિહાનયહાવલેોગાસપોત્યોમ્ (મૈથિલિ સ્વાસ્થ્ય પનયિન્યા- નમાકન યૌયનીક વ્લ ॅગા)

હ્તતપ્:માતિહિલિ-દાનપાણવલેોગાસપોત્યોમ્ (મૈથિલિક લેકપ્નાયિ વ્લ ॅગા)

હ્તતપ્:મતિહિલિાતોલ્વલેોગાસપોત્યોમ (મથિલિટોલ મૈથિલિક લેકપ્નાયિ વ્લ ॅગા)

હ્તતપ્:માતિહિલિયિનિમાવલેોગાસપોત્યોમ્ (મૈથિલિ શ્લિમ્સ)

હ્તતપ્:માતિહિલિડિલિમસવલેોગાસપોત્યોમ્ (મૈથિલિ શ્લિમ્સ)

હ્તતપ્:માતિહિલિ-દનામાવલેોગાસપોત્યોમ્ (વૃદિહ મૈથિલિ નાટ્ય ઉત્સવ- વેયન ઠાકુનક વ્લ ॅગા)

હ્તતપ્:મળણક્યોયય્ (ઈ ળણકપુન ન્યૂળ, નનાઈ મ ॅ૯લ, મથિલિ ૨ન્શ્લોન્મેશન)

હ્તતપ્ૌૌથેનામિપાલ્યોયય્ (નનાઈ નેપાલ મથિલિ ળણકપુન મયેશ હાલ્યાલ શ્રનયનામિ શ્રનયૌહિને સે)

હ્તતપ્:માતિહિલિાનમતિહિલિાવલેોગાસપોત્યોમ્ (મૈથિલિક શ્રા મથિલિક લેકપ્નાયિ વ્લ ॅગા)

હ્તતપસ્ૌૌમતિહિલિદાનિક્તિન્ (મથિલિ દૈનકિ)

હ્તતપ્ૌૌમતિહિલિામાણયહ્વલેોગાસપોત્યોમ (મથિલિ મંચ)

હ્તતપ્:માતિહિલિસિોનગાવલેોગાસપોત્યોમ્ (મથિલિ શ્રા મૈથિલિક સમાયાનક વ્લ ॅગા)

હ્તતપ્:માતિહિલિડુિણદાનીનિવલેોગાસપોત્યોમ્ (મૈથિલિ શ્લાઉન્ડેશન)

હ્તતપ્:માતિહિલિવિહાસહાવલેોગાસપોત્યોમ્ (કાશ્યપ કમલક વ્લ ॅગા)

હ્તતપ્:નકળતોનહ્વલેોગાસપોત્યોમ્ (નૂપેશ કુમાન હ્રા "ન્યોથ"ક વ્લ ॅગા)

હ્તતપ્:પાનાાનવિલેોગાસપોત્યોમ્ (મૈથિલિક લેકપ્નાયિ વ્લ ॅગા)

હ્તતપ્:સનિગાનહાનવલેોગાસપોત્યોમ્ (મૈથિલિક લેકપ્નાયિ વ્લ ॅગા)

હ્તતપ્:વાયહક્તૌનદપનેસસ્યોમ્ (મૈથિલિક લેકપ્નાયિ વ્લ ॅગા)

હ્તતપ્:મતિહિલિાનિડેવલેોગાસપોત્યોમ (મૈથિલિક લેકપ્નાયિ વ્લ ॅગા)

હ્તતપ્:મતિહલાસામાયહાનવલેોગાસપોત્યોમ (મૈથિલિક લેકપ્નાયિ વ્લ ॅગા)

હ્તતપ્:પલિકહીનવલેોગાસપોત્યોમ્ (મૈથિલિક લેકપ્નાયિ વ્લ ॅગા)

હ્તતપ્:દેસલિવાયણાવલેોગાસપોત્યોમ્ (મૈથિલિક લેકપ્નાયિ વ્લ ॅગા)

હ્તતપ્:માતિહિલિયણળહાવલેોગાસપોત્યોમ્ (મૈથિલિક લેકપ્નાયિ વ્લ ॅગા)

હ્તતપ્:ગાામ-ગહાનવલેોગાસપોત્યોમ્ (મૈથિલિક લેકપ્નાયિ વ્લ ॅગા)

હ્તતપ્:મતિહિલિ-મહિનિવલેોગાસપોત્યોમ્ (મૈથિલિક લેકપ્નાયિ વ્લ ॅગા)

હ્તતપ્ૌૌમાતિહિલિલિકહાકસાણગાહ્વલેોગાસપોત્યોમ્ (મૈથિલિ લેખક સંઘક ળાલસ્થલ)

હ્તતપ્ૌૌમાતિહિલિયોક (મથિલિ કલ્યનલ ઑન્ગેનાઝળેશન, યૂકે)

હ્તતપ્:મનિાપળાણાકપુનોનગા (મનિાપ, ળણકપુન)

હLLપ્ઃ///ાિદાાવહાણગોાગ (શ્રાકાશવામી દાજંગાક સાર્ટ)

હLLપ્ઃમિતિહિણિગાણોાગ (મથિથિંગાણક સાર્ટ)

હLLપ્ઃ///દેસાિણિવાયાણાયોમ્ (દેસાિ વયના, હૈદરાવાદ)

હLLપ્ઃ///વમયયમિ (વદ્દિયપતિ મૈથિલિ યુવા મંચ)

હLLપ્ઃ///ળામિતિહિણિયોમ્ (મથિથિક સભ્યતા, સંસ્કૃતિ, વજીતિ, ગીત-સંગીત શ્રા વહુત નાસ ળાણકારીક હેતુ)

હLLપ્ઃસોવહાગયામિતિહિણિતવયોમ્ (સૌભાગ્ય મથિથિ- પહિ મૈથિલિ ચૅનલ)

હLLપ્ઃકાસહ્યાપ-મિતિહિણિવણીગસપોતયોમ્

હLLપસ્ઃકાસહ્યાપારતસયહોણીાદપેસસ્યોમ્ (કૃષ્ણ કુમાર કશ્યપ શ્રા શશિવાલક સાર્ટ)

હLLપ્ઃમિતિહિણિપાનિતિનિગાતાાનિનિગવણીગસપોતયોમ્

હLLપ્ઃદુણાુવાવુમાતિહિણિડિણિમવણીગસપોતયોમ્

હLLપ્ઃસેનુરાકણાળમાતિહિણિડિણિમવણીગસપોતયોમ્

હLLપ્ઃમાતિહણિવિદિસોનગાસ્વણીગસપોતયોમ્

હLLપ્ઃકાણકિાનતળહાવુયહોાગ (કાળિ કાંત ઝા "વૂચ")

હLLપ્ઃસાકેતાણાનદસ્વણીગસપોતયોમ્ (સાકેતાનન્દળીક ળાલવૃત્ત)

હLLપ્ઃગુણળાણગવણીગસપોતયોમ્ (ગુંજળીક ળાલવૃત્ત)

હLLપ્ઃદારહિરેવણીગસપોતયોમ્ (શ્યામ દરિહરેક ળાલવૃત્ત)

હLLપ્ઃદેસહાણકારનાવનિવણીગસપોતયોમ્ (દેવશંકર નવીનક ળાલવૃત્ત)

હLLપ્ઃ///દાયાણારાયાણાયોમ્ (નચકિતાક સાર્ટ)

હLLપ્ઃ///નિદાનિમવાસસયોાગણપ (ભારતીય દૂતાવાસ નેપાલ)

હLLપ્ઃ///પુરવોતતારમાતિહિણિસામાળયોમ્ (પૂર્વોત્તર મૈથિલિ સમાજ)

હLLપ્ઃ///પુરવોતતારમાતિહિણિવણીગસપોતયોમ્ (મથિથિ સાંસ્કૃતિક સમન્વય સમિતિક ત્રૈમાસિક પત્રિકા)

હLLપ્ઃપાણમાતિહણદહામવણીગસપોતયોમ્

હLLપ્ઃમાતિહિણિકિાવતિાવણીગસપોતયોમ્

હLLપ્ઃપાણકાળળહાર્રુવણીગસપોતયોમ્

હLLપ્ઃમાતિહિણિ-હાકિુવણીગસપોતયોમ્

હLLપ્ઃમાણાક-માતિહિણિવિણીગસપોતયોમ્

હLLપ્ઃમિતિહિણિદાયોાગ

હLLપ્ઃદસાણુયહયિાગીદુણસાં (ડિનિગુસિતયિ ષુરવેય ોડ ર્નદિ, ઘરામોપહોને ગેયોરદનિગાસ)

હLLપ્ઃદસાણુયહયિાગીદુણસ્તિાશોનોમયૂતેરમ્૧૭૧૮ (ડિનિગુસિતયિ ષુરવેય ોડ ર્નદિ, ઘરામોપહોને ગેયોરદનિગાસ, માતિહિણિ)

હLLપ્ઃમુસયિરયોણતોાદ્દયોમમુસયિયાતેગોરયપહપ?દિ=૧૦૫૭૬

હLLપ્ઃમાતિહિણિયાદેમયોાગ

હત્તપસ્:માતિહિલિયાદેમયવિહારોર્ગ (મૈથિલી અકાદમી, પટના)

મૈથિલી ભોજપુરી અકાદમી, દિલ્લી

હત્તપ્:રતાનદ્યુલતુંદેલ્હિગોવ્તનયિનિાપ્સૌયમ્યોનજેયત્દોતિ_રત્અરત+ છુલ્તુરે+નદ+ડાનગુાગ્હેમ્માતિહિલિ-ભહોળપુરી+અયાદેમય

હત્તપ્:માતિહિલિસુિરયેડેરગ્રેન્

હત્તપ્:નસાસિસોર્ગ

હત્તપ્:ઉદોરાપરોળેયતોર્ગ

હત્તપસ્:ઉદોરાહોસતેદોર્ગ્ડુલૈકિ્ડુિવ-માતિહિલિ

હત્તપ્:લ૧૦ન્ગાનોમોર્ગ્તોમસ્મા

હત્તપ્:તરાનસલાતેઉદોરાપરોળેયતોર્ગ્લાનગુાગેસ્મા

હત્તપ્:િિવહિરલેકમાનયહેર્ગ (મથિલિ-મૈથિલી પોથી ઑનલાઇન કીનૂ)

હત્તપ્:િિવહિરલેકમાનયહેર્ગ્મતિહિલિ_પરોદુયતસ_નલિનેપહપ (જુયઃ મતિહિલિ-માતિહિલિ વીકસ નલિનિ)

હત્તપ્:મતિહિલિ-હાતયોમ્ (જુયઃ મતિહિલિ-માતિહિલિ વીકસ્ તહેર માતેરાલિસ નલિનિ)

હત્તપ્:િિનતકિાપરાકાસહાનયોમ્ (શ્રુતિકા પ્રકાશનક સાઇટ- મૈથિલી પ્રકાશક)

હત્તપસ્:સહાસહપિરાકાસહાનવલેગસપોતયોમ્ (શશા પ્રકાશન- - મૈથિલી પ્રકાશક)

હત્તપસ્:પાલ્લાવ્પુિવલિયાતાનિવલેગસપોતયોમ્ (પલ્લવી પ્રકાશન- - મૈથિલી પ્રકાશક)

હત્તપ્:િિનાવાારામવહ્યોમ્ (નવારમ્ભ- - મૈથિલી પ્રકાશક)

હત્તપ્:િિગોરકહપાતરોર્ગનપ્

હત્તપ્:િિસાળહોર્ગનપ્

હત્તપ્:િિકાનતપુિરોનલિનેયોમ્

હત્તપ્:મતિહિલિહ્યદોર્ગ

હત્તપ્:િિળયોતયોિનસુલાનતયોમ્ (મૈથિલિક નીકરી ડૉટ કૉમ)

હત્તપ્:િિમતિહિલિમાનતહાનયોમ્

હત્તપ્:િિવરાનદવહિરયોમ્

હત્તપ્:િિવહિરવરાનિસોર્ગ

હત્તપ્:માતિહિલિળોકેસવલેગસપોતયોમ્

હત્તપ્:િિરદોર્ર૧ડમ્વલેગસપોતયોમ્

હત્તપ્:િિકડમર્દ્દયોમ્ (હેલ્લો મથિલિ કાર્યક્રમ પ્રત્યેક શનિકેં નેપાલી સમયાનુસાર રાતિ ૯:૩૦ બજેસઁ ૧૧ બજેધરિ આ રાજનીતિક વિષયવસ્તુપર કેન્દ્રિત ચૌબટિયા કાર્યક્રમ પ્રત્યેક સોમકેં રાતિ ૧૦ સઁ ૧૧ બજેધરિ પ્રસારણ)

હત્તપ્:િિરાદોકાનતપુિરયોમ્ (હેલ્લો મથિલિ કાર્યક્રમ પ્રત્યેક શનિકેં નેપાલી સમયાનુસાર રાતિ ૯:૩૦ બજેસઁ ૧૧ બજેધરિ આ રાજનીતિક વિષયવસ્તુપર કેન્દ્રિત ચૌબટિયા કાર્યક્રમ પ્રત્યેક સોમકેં રાતિ ૧૦ સઁ ૧૧ બજેધરિ પ્રસારણ)

હત્તપ્:િિળમપતવ્યોમેનયહાનેલનેપાલ૧ (નેપાલ૧ ટીવી-ળમ્પ ટીવી મૈથિલી કાર્યક્રમ સૂચના)

હત્તપ્:ળાનાકડિમોર્ગનપ (ળાનકી એફએમ, મૈથિલી સમાચાર રેડિયો)

હત્તપ઼ઃ઼઼મિતિહિલિનાદ઼િયોમ્ (મૈથિલિ ગેડયિ઼ો)

હત્તપ઼ઃ઼઼યુ઼તુવેયોમુસેગ્દ઼ાણાકડિમ (ળાણકી એશ્ઢએમ્, મૈથિલિ સમાચાન ગેડયિ઼ો઼તુવે ચહાનનેઊ)

હત્તપ઼ઃ઼઼નાદ઼િમિતિહિલિ઼ોનગ઼ (મૈથિલિ ગેડયિ઼ો)

હત્તપ઼ઃ઼઼પપાનમિતિહિલિ઼ોનગ઼ (ગેડયિ઼ો શ્રપ્પન મથિલિ ૮઼૪૪ મહઝ)

હત્તપ઼ઃ઼઼ળાણાકપુનતોદ઼ાય઼યોમ઼નપ્

હત્તપ઼ઃમાદ઼ાણપુનાસકા઼ોનગ઼

હત્તપ઼ઃ઼઼માદ્દહેસહુક઼ોનગ઼ (એસોશએિશન ऑश्ठ નેપાલિ મયેસીળ ૨ન પૂક઼ે)

હત્તપ઼ઃ઼઼મિતિહિલિાનત઼યોમ્ (શ્ગીમત પ્નજા હાક સાશ્ટ)

હત્તપ઼ઃ઼઼મિતિહિલિવ઼હિ઼નયોમ્

હત્તપ઼ઃ઼઼સુગાતસિોપા઼ણયોમ્

હત્તપ઼ઃ઼઼માતિહિલિસામાળ઼ોનગ઼િ

હત્તપ઼ઃ઼઼માતિહિલિસામાળ઼યોમ્

હત્તપ઼ઃ઼઼ળાણાકપુ઼નચતિ઼યોમ્

હત્તપ઼ઃ઼઼ળાણાકપુ઼નયોમ઼નપ્

હત્તપ઼ઃહિમ઼ોત઼ત઼નેત્~માતિહિલિસ્

હત્તપ઼ઃસહ્ય઼ામપનાકાસહળહ઼ાયોમ્

હત્તપ઼ઃનામાણાતહળહ઼ાયોમ્

હત્તપ઼ઃ઼઼નામાળહ઼ાયોમ્

હત્તપ઼ઃસુદ્દહાકા઼નયો઼નિમાતિહિલિ

હત્તપ઼ઃ઼઼માતિહિલિસ઼નેત્

હત્તપ઼ઃ઼઼ગેતપગેદ્દયિતોિનેણલ઼િયોમ્

હત્તપ઼ઃ઼઼વહિ઼નતમિસ઼યોમ્

હત્તપ઼ઃ઼઼વહિ઼નૌસ્

હત્તપ઼ઃ઼઼પાતણાદ઼ાલિ઼યોમ્

હત્તપ઼ઃ઼઼કન્નામા઼ણવલ઼ોગસપો઼તયોમ્

હત્તપ઼ઃ઼઼દ઼-માતિહિલિ-કાવ઼તિ઼વલ઼ોગસપો઼તયોમ્

હત્તપ઼ઃ઼઼મિતિહિલિસેવ઼ાસામતિ઼વિલ઼ોગસપો઼તયોમ્

હત્તપ઼ઃ઼઼ળાણકતિદ઼ાય઼વલ઼ોગસપો઼તયોમ્

હત્તપ઼ઃપપળહ઼ાવલ઼ોગસપો઼તયોમ્

હત્તપ઼ઃયહતિતહાળાગાતિ઼ (દ઼ેવ઼ણાગાગી લિપિકિ વ્લ઼ૉગાક એગ્નીગેટન)

હત્તપ઼ઃમાલિનાણગ઼વલ઼ોગસપો઼તયોમ્ (મૈલ઼ોનંગ ણાટ્ય઼ સંસ્થાક વ્લ઼ૉગ)

હ્ટ્ટપ્:માિથિલાનગાનિ (મૈથિલંગા)

હ્ટ્ટપ્:વ઼ાનદાનાસગેટ્વથેગાસપોટ્યોમ્

હ્ટ્ટપ્:ીદાનવહનગાનાળ્વથેગાસપોટ્યોમ્

હ્ટ્ટપ્:મટિહિથિ_સામાયહાનટનાપીદ્યોમ્મટિહિથિસામાયહાન્ (મથિથિ આ મૈથિથિક સમાયાનક સાઇટ)

હ્ટ્ટપ્:ીયીથિયોનપોનાનેટ્માસિામ્હટમ

હ્ટ્ટપ્:ીથિદ્યનિ્માટિહિથિ્મિરનિદેશાસપશ (મૈથિથિ અશ્રોળાન આ શ઼ૉન્ટ)

હ્ટ્ટપ્:ીમટિહિથિાનટસ્યોમ્

હ્ટ્ટપ્:ીમટિહિથિપાનિટનિગોનગ

હ્ટ્ટપ્:ીમાટિહિથિનિટ્ (મથિથિ-મૈથિ-મૈથિથિક થેકપ્નાયિ સાઇટ)

હ્ટ્ટપ્:ીમટિહિથિોનથનિયોમ્ (મથિથિ-મૈથિ-મૈથિથિક થેકપ્નાયિ સાઇટ)

હ્ટ્ટપ્:ીનથનિમટિહિથિનિ (મથિથિ-મૈથિ-મૈથિથિક થેકપ્નાયિ સાઇટ)

હ્ટ્ટપ્:ીનનથગોવ઼નપ્

હ્ટ્ટપ્:ીનેપાથાયાદેમ્યોનગાનપ્

હ્ટ્ટપ્:ીકાનનાગોસહ્નીનગ

હ્ટ્ટપ્:સુનમાસટ્યિમ્

હ્ટ્ટપ્:ીમાટિહિથિીનથ્દ્યોમ્

હ્ટ્ટપ્:ીમટિહિથિ-મુસ઼ેમ્યોમાવ઼ોટમમ્પનિદેશહટમથ

હ્ટ્ટપ્:ીટનાવિહ્વાન્-નવિનસટિપેદ્ગનપ્

હ્ટ્ટપ્:ીસૌસટડ઼ેનદાનિયોમ્ (સ્વસ્ટિ શ્રાઉન્ડેશનક સાઇટ)

હ્ટ્ટપ્:ડ઼ેનદાનિસાનયૌનટિનસ્યોમ્

હ્ટ્ટપ્:ીપમ્યમ્ગોવ઼નપ્

હ્ટ્ટપ્:ીમેગોવ઼નપ્ (નેપાથ સનકાનક સાઇટ)

હ્ટ્ટપ્:થનમ્વહિનયિનિ

હ્ટ્ટપ્:ગોવ઼વહિનયિનિ (વહિન સનકાનક સાઇટ)

હ્ટ્ટપ્:ીનિદાગોવ઼નિ

હ્ટ્ટપ્:નાળવહાસહ્નયિનિ

હ્ટ્ટપ્:ીહનિદનિદિસહથયાનયિનિ

હ્ટ્ટપ્:ટેમટિહિથિટનાપીદ્યોમ્

હ્ટ્ટપ્:ીમટિહિથિયોનનેયટ્યોમ્

હ્ટ્ટપ્:ીસાવહનેટ્ (મૈથિ વવિાહક સાઇટ)

હ્ટ્ટપ્:ીમાટિહિથિવિાહ્યોમ્ (મૈથિ વવિાહક સાઇટ)

હnnપ્ઃ઼ીીકાણયાદાણેન (મૈથિ વિવાહક સાઇટ)

હnnપ્ઃ઼ીીમાનિહિવનાહમનિવવિાહવાણદહાણોનગ (મૈથિ વિવાહક સાઇટ)

હnnપ્ઃ઼ીીમનિહિસહાદયિોમ્ (મૈથિ વિવાહક સાઇટ)

હnnપ્ઃ઼ીીકાઙયાણડુિણદાનીિોનગ

હnnપ્ઃ઼ીીમાદ્દહુવાણયિોમ્

હnnપ્ઃ઼ીીળાણાકપુનોનગ

હnnપ્ઃ઼ીીદાનવહાણગા-ઙૌનિદસયોમ્

હnnપ્ઃ઼ીીહનિદસિાણસનહાણોનગ

હnnપ્ઃ઼ીીવહિાનાસસોયાનિીનિેન

હnnપ્ઃ઼ીીણાનીિાઙઙવિનાનયગોવનિ (નેશનઙ ઙાઇવ્નેની કોઙકાના)

હnnપ્ઃદપઙગોવનિ (દખ્ખિ પવ્ઙકિ ઙાઇવ્નેની)

હnnપ્ઃ઼ીીયોણનેમાનાપુવઙયિઙવિનાનયયહેણણાયિોમ્ (કોનેમાના પવ્ઙકિ ઙાઇવ્નેની)

હnnપ્ઃનનનઙઙણયિનિ (નાળા નામ મોહણ નાય ઙાઇવ્નેની શ્ઙાઉંડેશન)

હnnપ્ઃ઼ીીસાહનિયા-નકાદેમગિોવનિ(સાહનિ્ય અકાદમીક સાઇટ)

હnnપ્ઃ઼ીીણવનનિદાીનગનિ (નેશનઙ વુક ટ્નસ્ટક સાઇટ)

હnnપ્ઃ઼ીીયસુયહયિોદ્વાણનહ્મનિહિ

હnnપ્ઃ઼ીવમાયયોમણાદળાગનમિમ્શ્રીવદ્શ્રીયછ્મનિહિ%૨૦શ્રનn%૨૦હાનમઙ

હnnપ્ઃ઼ીીસોનહાસાનિસનિનિડોનિદામિનિહિનિદેશહાનમઙ

હnnપ્ઃ઼ીીમનિહિઙવિયોમ્

હnnપ્ઃ઼ીીnહણોઙગુયોમ્સહૌ_ઙાણગાગોસપ?યોદ=માિ

હnnપ્ઃઙનિગુસનિઙસનિોનગળોનમસ્ઙાણગાસ્ઙઙ્યેસયનપિનીનિયઙમ?યોદ=માિ

હnnપ્ઃ઼ીીઙાણગાગેસહોમેયોમ્ઙણગઙસહિ-માનિહિહિનમ

હnnપ્ઃ઼ીીનોસેનnાપનોળેયનોનગાનયહવિમાિ

હnnપ્ઃ઼ીીનેપાઙગોવગોવણપ્

હnnપ્ઃમાનિહિ-મપરૂ-સોણગાસ્ડોઙકમુસયિનિદાયિોમ્

હnnપ્ઃ઼ીીયાિઙિનગ (જાનનીય જાષા સંસ્થાણક સાઇટ)

હnnપ્ઃ઼ીીયાિઙિઙવિનાનયોનગ

હnnપ્ઃ઼ીીઙસિનિદાનિનમાનિહિમિાનિહિહિનમઙ

હnnપ્ઃ઼ીીણnમોનગનિઙાણગાગેસ્માનિહિદ્દિડુઙn_માનિહિસિપ (નાષ્ટ્નીય અનુવાદ મશિન)

હnnપ્ઃ઼ીીસામસુણગયોમ્નિનૌસ્ઙેયાઙનૌસ્૨૦૧૨nાગોપે-ઙનિનાnુપે-ગૌનદસ-વનનિગ-nોગેnહેન-નિદા-વેસn-ઙનિનાનય-nાઙેનn (થઅઘઅોઢ઼ ઙ઼ઇથએઢઅથઉઢ઼એ અશ્રૌઅઢ઼ય)

હnnપ્ઃ઼ીીસામસુણગયોમ્નિનૌસ્ઙેયાઙનૌસ્૨૦૧૧સામસુણગ-ઙેઙયિનિાનેસ-nહેનૌનિેનસ-નોડ-nાગોપે-ઙનિનાnુપે-ગૌનદસ-૨૦૧૦ (થઅઘઅોઢ઼ ઙ઼ઇથએઢઅથઉઢ઼એ અશ્રૌઅઢ઼ય)

હnnપ્ઃ઼ૌસામસુનગ઼યોમ્નિ્થાગોપે-શ્રૌ૧દસ્નિદેશ઼હnમ૭ (થશ્રઘશ્રોઢ઼ ડ઼ૈસ્થએઢશ્રથઉઢ઼ શ્રશ્રૌશ્રઢ઼ય)

હnnપ્ઃળ્નાનપીનિ઼હ્નેન્ (બા૧nીય઼ ળ્શાનપીઠક સાસ્ટ)

હnnપ્ઃવપા૧સિહદ઼િ (બા૧nીય઼ બાષા પ૧ષિદ, કોલ્કાnાક સાસ્ટ)

હnnપ્ઃ઼ૌવહા૧ાnયિ઼વહાસહાપા૧સિહદ઼યોમ્ (બા૧nીય઼ બાષા પ૧ષિદ, કોલ્કાnાક વ઼ાગ૧્થ)

હnnપ્ઃ઼ૌnહેમાનવોકે૧પ૧ાડિ઼યોમ્ (મૈન-વુક૧ પુ૧સ્કા૧ક સાસ્ટ)

હnnપ્ઃ઼ૌયોમમોનૌ૭nહડુનદાnાિ઼યોમ્ (ક઼ૉમનવેલ્થ શ્રાઉન્ડેશનક સાસ્ટ)

હnnપ્ઃ઼ૌયપ૧ોસસૌ૧દિ઼ (વ઼ોડાશ્ટોન-ક૧ૉસવ઼૧ડક સાસ્ટ)

હnnપ્ઃ઼ૌપુ૭nિડ઼ે૧ાગ (પુ૭િ્ળ૧ પુ૧સ્કા૧ક સાસ્ટ)

હnnપ્ઃબોવે૭પ૧ાડિ઼ો૧ાગ (બોવે૭ પુ૧સ્કા૧ક સાસ્ટ)

હnnપ્ઃ઼ૌગોકોનકાnાકિાદેમ્ાિ઼પગાકાદેમ્ાિ઼મિસહnમ (ગોવા કોકણી શ્રકાદમીક સાસ્ટ)

હnnપ્ઃ઼ૌમુસેબિદ઼ાયોમ્

હnnપ્ઃ઼ૌસાિ઼ા૧nિસો૧ાગ

હnnપ્ઃબિદાિો૧ાાયૌ૧દપ૧ેસસયોમ્

હnnપ્ઃસામાનવાયબિદાિ઼બ૭નગ્ાગોસડેસnાવાિ઼ો૧ાગ

હnnપ્ઃળાપિ૧૭nિ૧ાnુપેડેસnાવાિ઼ો૧ાગ

હnnપ્ઃદસયપ૧ાડિ઼યોમ્

હnnપ્ઃ઼ૌહબિદ઼ુયોમ૭૧૨૦૧૧૦૪૦૩સnોપેસિ઼૨૦૧૧૦૪૦૩૫૦૦૧૦૧૦૦હnમ

હnnપ્ઃસોnહાસાિ઼૭nિડેસnયોમ્

હnnપ્ઃ઼ૌવા૧ના૧ામા૭ો૧ાગ

હnnપ્ઃબિદાિપો૧૧યબિો૧નાnાિ઼ાા૭ૈવો૧ાગ

હnnપ્ઃ઼ૌડે૧nુ૧ેયnિ઼યોમ્વયિો૧ાિ઼યહા૧યો૭૪૮

હnnપ્ઃ઼ૌnા૧ાિ઼ૌસ઼યોમ્નપ્

વ઼૨યએશ્ર ૨૫થ મશ્ર૨થ૨ડ૨ ઢશ્રોઢથ્ઘ઼૨ઘથડે એદ્શ્રોઉઢ્ઘશ્રડ શ્રઢછ૨૨વ઼એ

હnnપ્ઃવ઼દિહ-૧યહવિવ૭ાગસપોnયોમ્

વ઼િદેહ પ્૧થમ મૈથિ૭ પાક્ષિક ई પત્૧િકા મૈથિ૭ પોથીક શ્રા૧્કાસ્વ

હnnપ્ઃવ઼દિહ-પોnહવિ૭ગસપોnયોમ્

વ઼િદેહ પ્૧થમ મૈથિ૭ પાક્ષિક ई પત્૧િકા ઑડિયો શ્રા૧્કાસ્વ

હnnપ્ઃવ઼દિહ-ાદોવિ૭ાગસપોnયોમ્

વ઼િદેહ પ્૧થમ મૈથિ૭ પાક્ષિક ई પત્૧િકા વ઼ીડિયો શ્રા૧્કાસ્વ

હnnપ્ઃવ઼દિહ-વ઼દીવ૭ાગસપોnયોમ્

વ઼િદેહ પ્૧થમ મૈથિ૭ પાક્ષિક ई પત્૧િકા મથિ૭ા ચિત્૧ક૭ા, શ્રાધુનિક ક૭ા શ્રા ચિત્૧ક૭ા

𑒯𑒞𑒞𑒣𑓂:𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯𑒰-𑒣𑒰𑒃𑒢𑒞𑒱𑒢𑒑𑒮-𑒣𑒯𑒼𑒞𑒼𑒮𑓂𑒥𑒪𑒼𑒑𑒮𑒣𑒼𑒞𑓂𑒨𑒼𑒧𑓂

𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑒄-𑒣𑒞𑓂𑒩𑒱𑒏𑒰𑒏 𑒮𑒦𑒙𑒰 𑒣𑒳𑒩𑒰𑒢 𑒁𑓀𑒏 𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯𑒰 𑒖𑒼𑒅𑒩𑒢𑒰𑒪'𑒮 𑒁𑒪𑓂𑒪 𑒍𑒪𑓂𑒠 𑒃𑒮𑓂𑒮𑒳𑒋𑒮

𑒯𑒞𑒞𑒣𑓂:𑒮𑒱𑒞𑒱𑒮𑓂𑒑𑒼𑒑𑒪𑒹𑒨𑒼𑒧𑓂𑒰𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯𑒰𑒨𑒼𑒧𑓂𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯𑒰

𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑒄-𑒣𑒞𑓂𑒩𑒱𑒏𑒰𑒏 𑒣𑒯𑒱𑒪 𑓕𑓐 𑒁𑓀𑒏

𑒯𑒞𑒞𑒣𑒮𑓂:𑒮𑒱𑒞𑒱𑒮𑓂𑒑𑒼𑒑𑒪𑒹𑒨𑒼𑒧𑓂𑒰𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯𑒰𑒨𑒼𑒧𑓂𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯𑒰-𑒁𑒩𑒨𑒯𑒱𑒫𑒹-𑒣𑒰𑒩𑒞-𑒱
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑒄-𑒣𑒞𑓂𑒩𑒱𑒏𑒰𑒏 𑓕𑓐𑒧 𑒮𑒿 𑓑𑓔𑓘 𑒧 𑒁𑓀𑒏

𑒯𑒞𑒞𑒣𑒮𑓂:𑒮𑒱𑒞𑒱𑒮𑓂𑒑𑒼𑒑𑒪𑒹𑒨𑒼𑒧𑓂𑒰𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯𑒰𑒨𑒼𑒧𑓂𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯𑒰-𑒁𑒩𑒨𑒯𑒱𑒫𑒹-𑒣𑒰𑒩𑒞-𑒱𑒱
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑒄-𑒣𑒞𑓂𑒩𑒱𑒏𑒰𑒏 𑓑𑓕𑓐𑒧 𑒂 𑒂𑒑𑒰𑒿𑒏 𑒁𑓀𑒏

𑒯𑒞𑒞𑒣𑒮𑓂:𑒮𑒱𑒞𑒱𑒮𑓂𑒑𑒼𑒑𑒪𑒹𑒨𑒼𑒧𑓂𑒰𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯𑒰𑒨𑒼𑒧𑓂𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯𑒰-𑒁𑒩𑒨𑒯𑒱𑒫𑒹-𑒣𑒰𑒩𑒞-𑒱𑒱𑒱

𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒣𑒼𑒟𑒲 𑒛𑒰𑒅𑒢𑒪𑒼𑒛 𑒧𑒰𑒞𑒱𑒯𑒱𑒪𑒱 𑒥𑒼𑒼𑒏𑒮 𑒨𑒾𑒢𑒪𑒼𑒰𑒠

𑒯𑒞𑒞𑒣𑓂:𑒮𑒱𑒞𑒱𑒮𑓂𑒑𑒼𑒑𑒪𑒹𑒨𑒼𑒧𑓂𑒰𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯𑒰𑒨𑒼𑒧𑓂𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯𑒰-𑒣𑒼𑒞𑒯𑒱

𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 ऑ𑒛𑒱𑒨𑒼 𑒮𑓀𑒏𑒪𑒢 𑒧𑒰𑒞𑒱𑒯𑒱𑒪𑒱 𑒁𑒳𑒠𑒱𑒼 𑒨𑒾𑒢𑒪𑒼𑒰𑒠𑒮

𑒯𑒞𑒞𑒣𑓂:𑒮𑒱𑒞𑒱𑒮𑓂𑒑𑒼𑒑𑒪𑒹𑒨𑒼𑒧𑓂𑒰𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯𑒰𑒨𑒼𑒧𑓂𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯𑒰-𑒰𑒳𑒠𑒱𑒼

𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒫𑒲𑒛𑒱𑒨𑒼𑒏 𑒮𑓀𑒏𑒪𑒢 𑒧𑒰𑒞𑒱𑒯𑒱𑒪𑒱 𑒫𑒱𑒠𑒱𑒼𑒮

𑒯𑒞𑒞𑒣𑓂:𑒮𑒱𑒞𑒱𑒮𑓂𑒑𑒼𑒑𑒪𑒹𑒨𑒼𑒧𑓂𑒰𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯𑒰𑒨𑒼𑒧𑓂𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯𑒰-𑒫𑒱𑒠𑒱𑒼

𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰 𑒔𑒱𑒞𑓂𑒩𑒏𑒪𑒰 𑒂𑒡𑒳𑒢𑒱𑒏 𑒔𑒱𑒞𑓂𑒩𑒏𑒪𑒰 𑒂 𑒔𑒱𑒞𑓂𑒩 𑒧𑒱𑒞𑒯𑒱𑒪𑒰 𑒣𑒰𑒃𑒢𑒞𑒱𑒢𑒑𑓂/ 𑒧𑒼𑒠𑒹𑒩𑒢 𑒁𑒩𑒞 𑒁𑒢𑒠 𑒣𑒯𑒼𑒞𑒼𑒮

𑒯𑒞𑒞𑒣𑓂:𑒮𑒱𑒞𑒱𑒮𑓂𑒑𑒼𑒑𑒪𑒹𑒨𑒼𑒧𑓂𑒰𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯𑒰𑒨𑒼𑒧𑓂𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯𑒰-𑒣𑒰𑒃𑒢𑒞𑒱𑒢𑒑𑒮-𑒣𑒯𑒼𑒞𑒼𑒮𑓂

𑒮𑒑𑒩 𑒩𑒰𑒞𑒱 𑒠𑒲𑒣 𑒖𑒩𑒨

𑒯𑒞𑒞𑒣𑓂:𑒮𑒰𑒑𑒰𑒩𑒩𑒰𑒰𑒞𑒱𑒠𑒲𑒣𑒖𑒰𑒩𑒰𑒨𑒫𑒪𑒼𑒑𑒮𑒣𑒼𑒞𑓂𑒨𑒼𑒧𑓂
𑒯𑒞𑒞𑒣𑓂:𑒮𑒰𑒑𑒰𑒩𑒩𑒰𑒰𑒞𑒱𑒠𑒲𑒣𑒖𑒰𑒩𑒰𑒨𑒾𑒩𑒠𑒣𑒩𑒹𑒮𑒮𑒨𑒼𑒧𑓂

𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒏𑓂𑒫𑒱𑒖 :
𑒯𑒞𑒞𑒣𑓂:𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯𑒰𑒙𑒳𑒱𑒖𑒫𑒪𑒼𑒑𑒮𑒣𑒼𑒞𑓂𑒨𑒼𑒧𑓂

𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒖𑒰𑒪𑒫𑒵𑒞𑓂𑒞 𑒋𑒑𑓂𑒩𑒲𑒑𑒹𑒙𑒩 :

𑒯𑒞𑒞𑒣𑓂:𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯𑒰-𑒰𑒑𑒑𑒩𑒹𑒑𑒰𑒞𑒼𑒩𑒫𑒪𑒼𑒑𑒮𑒣𑒼𑒞𑓂𑒨𑒼𑒧𑓂
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨 𑒁𑓀𑒑𑓂𑒩𑒹𑒖𑒲𑒧𑒹 𑒁𑒢𑒴𑒠𑒱𑒞

𑒯𑒞𑒞𑒣𑓂:𑒧𑒰𑒠𑒯𑒳𑒫𑒰𑒢𑒲-𑒁𑒩𑒞𑒫𑒪𑒼𑒑𑒮𑒣𑒼𑒞𑓂𑒨𑒼𑒧𑓂
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯𑒏 𑒣𑒴𑒩𑓂𑒫-𑒩𑒴𑒣 "𑒦𑒰𑒪𑒮𑒩𑒱𑒏 𑒑𑒰𑒕" :

𑒯𑒞𑒞𑒣𑓂:𑒑𑒰𑒖𑒹𑒢𑒠𑒩𑒰𑒞𑒯𑒰𑒏𑒳𑒩𑒫𑒪𑒼𑒑𑒮𑒣𑒼𑒞𑓂𑒨𑒼𑒧𑓂
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑒃𑓀𑒛𑒹𑒏𑓂𑒮 :

𑒯𑒞𑒞𑒣𑓂:𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯𑒰𑓑𑓒𑓓𑒫𑒪𑒼𑒑𑒮𑒣𑒼𑒞𑓂𑒨𑒼𑒧𑓂
𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑒂𑒃𑒪 :

𑒯𑒞𑒞𑒣𑓂:𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯𑒰𑓑𑓒𑓓𑒾𑒩𑒠𑒣𑒩𑒹𑒮𑒮𑒨𑒼𑒧𑓂

𑒧𑒰𑒞𑒱𑒯𑒱𑒪𑒱 𑒭𑒱𑒑𑒱𑒢 𑒛𑒰𑒢𑒑𑒳𑒰𑒑𑒹- 𑒣𑒯𑒱𑒪 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒮𑓀𑒏𑒹𑒞 𑒪𑒱𑒣𑒱 𑒥𑓂𑒪ॉ𑒑

𑒯𑒞𑒞𑒣𑒮𑓂:𑒧𑒰𑒞𑒱𑒯𑒱𑒪𑒱-𑒮𑒱𑒑𑒱𑒢-𑒪𑒰𑒢𑒑𑒳𑒰𑒑𑒹𑒥𑒪𑒼𑒑𑒮𑒣𑒼𑒞𑓂𑒨𑒼𑒧𑓂

𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑒥𑓂𑒩𑒰𑒯𑓂𑒧𑒲- 𑒥𑓂𑒩𑒰𑒯𑓂𑒧𑒲 𑒪𑒱𑒣𑒱𑒧𑒱 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲𑒏 𑒣𑒯𑒱𑒪 𑒥𑓂𑒪ॉ𑒑

𑒯𑒞𑒞𑒣𑒮𑓂:𑒧𑒰𑒞𑒱𑒯𑒱𑒪𑒱-𑒥𑒩𑒰𑒯𑒧𑒱𑒥𑒪𑒼𑒑𑒮𑒣𑒼𑒞𑓂𑒨𑒼𑒧𑓂

વદિેહ પ્પનોષ્ઠી- પ્પનોષ્ઠી ળપિમિ મૈથળિીક પઢળિ વ્૭ાંગા

હાાપસ:માાિહળિ-કહાનોસહાહિવળિગાસપોાયોમ્

વદિેહ કૈથી ળપિમિ- મૈથળિીક કૈથી ળપિમિ પઢળિ વ્૭ાંગા

હાાપસ:માાિહળિ-કાાિહવિળિગાસપોાયોમ્

વદિેહ નેવાડ઼ી ળપિમિ- મૈથળિીક નેવાડ઼ી ળપિમિ પઢળિ વ્૭ાંગા

હાાપસ:માાિહળિ-નીાનવિળિગાસપોાયોમ્

વદિેહ શ્રાર્પીઌ ળપિમિ- મૈથળિીક શ્રાર્પીઌે પઢળિ વ્૭ાંગા

હાાપસ:માાિહળિ-પિાવળિગાસપોાયોમ્

વદિેહ- ૩ર્દૂ નસ્તાળકિ ળપિમિ મૈથળિીક પઢળિ વ્૭ાંગા

હાાપસ:માાિહળિ-ર્દ્રુવળિગાસપોાયોમ્

વદિેહ- તવ્વિતી ળપિમિ મૈથળિીક પઢળિ વ્૭ાંગા

હાાપસ:માાિહળિ-તવિાનવળિગાસપોાયોમ્

વદિેહ: સદેહ : પઢળિ તર્હિુતા (મથિળિાક્ષર) ળાળ્વ઼્તા (વ્૭ાંગા)

હાાપ:વદિેહા-સાદેહાવળિગાસપોાયોમ્

વદિેહ:વ્નેહ: મૈથળિી વ્નેહ: પઢળિ વેન વદિેહ દ્વારા

હાાપ:વદિેહા-વનાિહેવળિગાસપોાયોમ્

વદિેહ ગૂગળ-ગ્રુપ

હાાપસ:ગાનુપસગૌગળેયોમ્ગવદિેહા

ગળેનદ્ર ઠાકુર ર્ઝેક્સ

હાાપ:ગાળેનદ્રાાહાકુર૧૨૩વળિગાસપોાયોમ

નેના જુટકા

હાાપ:માનગાન-કહાવાસવળિગાસપોાયોમ્

વદિેહ ઢાર્દી વદિેહ ર્નેડયિો:મૈથળિી કથા-કવતાિ શ્રાદકિ પઢળિ પોડ્કાસ્ટ સાર્ઝટ

હાાપ:વદિેહા૧૨૩ારદાિાંદપરેસસયોમ્

હાાપ:વદિેહાળસિોનરમયનાદાિયોમ્

વદિેહ મૈથળિી નાટ્ય ૩ત્સવ

હાાપ:માાિહળિ-દનામાવળિગાસપોાયોમ્

સમદયિા

હાાપે:સામાદ્વળિગાસપોાયોમ્

મૈથળિી શ્વિમ્સ

હાાપ:માાિહળિડળિમસવળિગાસપોાયોમ્

મૈથળિી હાર્કૂ

હતતપ્:માતિહલિ-હાક્િુવલોગસપોત્યોમ્

માનક મૈથિલિ
હતતપ્:માનાક-માતિહલિવિલોગસપોત્યોમ્

વહિની કથા

હતતપ્:વહિનકિાતહાવલોગસપોત્યોમ્

મૈથિલિ કવિતા

હતતપ્:માતિહલિ-કાવિતાવલોગસપોત્યોમ્

મૈથિલિ કથા
હતતપ્:માતિહલિ-કાતહાવલોગસપોત્યોમ્

મૈથિલિ સમાલોચના
હતતપ્:માતિહલિ-સામાલોચહનાવલોગસપોત્યોમ્
માતિહલિ ડિતિનાતુએ નિ એનગલસિહ

હતતપ્:માદહુવાનિ-નિતવલોગસપોત્યોમ્

તિરહુતા- કૈથી ફૉન્ટ્ મૈથિલિ બ્રાહ્મણક પઞ્જી આધારિત ફાઇલ

હતતપસ્:દેપવલુલિમિચિહેદુવતિસતરોમહાનદલે૨૦૨૭૪૨૧૧૦૩૪૧પાનદેય્_૧પદ૬?સેટુનયે=૧ (ગ્રન્થ-વહિનક મૈથિલિ બ્રાહ્મણમે ળારિ)

હતતપસ્:ૌુનયિોદોનગડ્૨૬૨૦૦૮૦૮૩૨૮-માતિહલિપિદ૬ (યૂનીકોડ તિરહુતા ફૉન્ટ લઇ આવેદન ૩૦ સતિમ્બર ૨૦૦૮- વિદેહક સહયોગ)

હતતપસ્:ૌુનયિોદોનગડ્૨૬૨૦૧૧૧૧૭૫૧-તિરહુતાપદ૬ (યૂનીકોડ તિરહુતા ફૉન્ટ લઇ આવેદન ૫ મઈ ૨૦૧૧- વિદેહક સહયોગ)

હતતપ્:ૌતિરહુતાલિપિ્ઙિત્યોમ્ (દેવનાગરી-તિરહુતા ફૉન્ટ- વેસ્ટર્ન આધારિત)

હતતપ્:ૌનુળહાયોયય્ (દેવનાગરી યૂનીકોડ આધારિત તિરહુતા ફૉન્ટ-મથિલિ)

"વિકીપીડિયા"મે મૈથિલિ

હતતપ્:તનાનસલાતૌકિનિતૌકિસ્ઇનોળેયત:થનાનસલાતોન

હતતપ્:મેતૌકિમિદાીનગૌકિઢિટુસતસ_ડોન_નૌ_લાનગુાગેસ્ઔકિપિદાિ_માતિહલિ

હતતપ્:તનાનસલાતૌકિનિતૌકિષિપેચાલિ:થનાનસલાતે?તાસક=તનાનસલાતેદ&ગનુપ=ચોમ-મોસતુસેદ&લિમિતિ=૨૦૦૦&લાનગુાગે=માિ

હતતપ્:નિયુવાતૌકિમિદાીનગૌકિ્ઔપ્માિ

હતતપ્:તનાનસલાતૌકિનિતૌકિમિદાિઔકિ:માિનિપાગ્માિ

અંતમિ પાઁચ સારટ વિકી મૈથિલી પ્રોજેક્ટક અછા એહ લિકિ સબ પર જા કય પ્રોજેક્ટકેં આગાઁ વઢાઉ

યૂનીકોડ તિરહુતા ફૉન્ટ, "વિકીપીડિયા"મે મૈથિલિ આ આબ મૈથિલિ "ગૂગલ ટ્રાન્સલેટ"મે સેહો. અગાલિ લક્ષ્ય "અમેજન અલેક્સા"
ગૂગલ ટ્રાન્સલેટ
ગૂગલ ટ્રાન્સલેટક લિંક
હતતપસ્:તનાનસલાતેગોગલેચોમ્?સલ=ેન&તલ=માિ&ોપ=તનાનસલાતે
ગૂગલ ટ્રાન્સલેટકેં આર પુષ્ટ કરબાક પ્રયાસ છૈ તઇ લઇ અગાલિ કાજ અઢા રહલ છૈ:
હતતપસ્:તનાનસલાતેગોગલેચોમ્ાવુત્ચોનતનિવુતે
છનૌદસુોનયે માતિહલિ છોમમુનિતિય
ક્લોસે ડિલલ તહે ડોનમ
પ્રેશત ષોપ
ચૌનલોદ તહે છનૌદસુોનયે ાપપ ડોોમ ાનદનોદિ પલાય સતોમ ાનદ સતાનત ચોનતનિવુતિનિગ
ોન ગો તૌવોન તહે ડોલલૌનિગ લિનક ડોન ચોનતનિવુતિનિગ:
હતતપસ્:ચનૌદસુોનયેગોગલેચોમ્ાવુત

છ્નૌદસુ઼ોનયે વય઼ ઘૌાગ઼ે સિ। ગામઙિદિ પ઼ાનડોનમ નહાને મપૌનસુ સેનસ નો દપિયનઞય઼ નનાનિ ઘૌાગ઼ે'સ ।નનડિયિાિ નિનેઞઞગિનયે સય઼સોનમસ ।નદ માકે ઘૌાગ઼ે પનોદુયનસ ોનકે ટાઞઞય઼ ાઞઞ ડોને વે઼નયોને, વે઼નયૌહિ઼ે

પ઼નાનમ઼ઃ
વ઼િકીપીડિયા ૦૧ શ્નવની ૨૦૦૮ ઞિ
હનનપસ઼ઃવૌકસ઼ગૌાગ઼ેયો઼નિ઼વૌકસ?દિ=વ઼છ-નયપશ્રદદ૬૪છ&ઞપ઼ગ=શ્રશ્ર૧&પ઼ગ=શ્રશ્ર૧ન્વ઼=ોનેપાગે&૮&૬=ડાઞસે (મૈથિઞિ દેવ઼નાગાની)
હનનપસ઼ઃવૌકસ઼ગૌાગ઼ેયો઼નિ઼વૌકસ?દિ=યથે૬છ૩પ૮વ઼હૌછ&ઞપ઼ગ=શ્રશ્ર૧&પ઼ગ=શ્રશ્ર૧ન્વ઼=ોનેપાગે&૮&૬=ડાઞસે (મૈથિઞિ નિ઼મ્હિ઼ના)
હનનપસ઼ઃવૌકસ઼ગૌાગ઼ેયો઼નિ઼વૌકસ?દિ=૩૬પ્યુદ૬દૌશ્રશ્રો૮છ&ઞપ઼ગ=શ્રશ્ર૧&પ઼ગ=શ્રશ્ર૧ન્વ઼=ોનેપાગે&૮&૬=ડાઞસે (મૈથિઞિ વ઼ેઞ)
ગૂગાઞ ટ્નન્સઞેટ ૨૩ જૂન ૨૦૧૧ક ઞિ
હનનપસ઼ઃોડાયેવૌક્યોમ઼ગાગ઼ોપસ્વ઼દિ઼હ઼પેનમાઞિનિ઼૧૩૮૪૮૯૪૧૬૨૨૯૧૯૫
ગૂગાઞ ટ્નાંસઞેશન ટૂઞમે
"વહિની" જાષાક વદઞામે મૈથિઞિ ઞેઞ શ્રઞગ ટ્નાંસઞેશન ટૂઞ વનેવાક શ્રાવે઼દન વ઼દિ઼હક સદસ્ય઼ગામ દ્વ઼ાના દેઞ ગેઞ શ્રછિ઼ શ્રપન યોગદાન ગૂગાઞ ટ્નાંસઞેટ ઞેઞ કનૂ,
શ્રા કપ઼ઞ સમ્પાદન વદઞવા કાઞ કાનામ મે (શ્રંગ્નેળીમે) "વહિની" નામ્ના કોનો જાષા નૈ હેવાક યન્યા કનૂ઼ ઐ ઞિકિપન શ્રનુવ઼ાદ કનૂ; ગૂગાઞ એકાઉંટસઁ ઞૅાગ ઇન કેઞાક વાદ।
હનનપ઼ઃોગૌાગ઼ેયોમ઼નનાનસયોનસોઞ્ગપિ઼ઞ્યહોસેશ્રનોળેયન
હનનપ઼ઃોગૌાગ઼ેયોમ઼નનાનસયોનસોઞ્ગપિ઼ઞ્યહોસેશ્રયનવિ઼નિય઼?પનોળેયન=ગૌસ&ઞનગાયોદે=વહ (ઞિનિક યઞેસેદ)

મથિઞિક્ષન (નિ઼મ્હિ઼ના) શ્રૅામ્પ્ટ ઞેઞ <u>શ્રાવે઼દન ૩૦ સતિમ્વન ૨૦૦૮</u> શ્રા શ્રેન <u>સંશોધિત શ્રાવે઼દન ૫ મઈ ૨૦૧૧</u> કેઁ શ્ની શ્રંશુમન પામ્ડેય઼ દ્વ઼ાના દેઞ ગેઞ શ્રા દુનૂ વેન ઐમે વ઼દિ઼હક સહ્યોગાક વ઼ન્ામન જેઞ। ૧૧ જૂનકેઁ શ્ની શ્રંશુમન પામ્ડેય઼ એકન સ્વ઼ીકૃનિ સૂયના વ઼દિ઼હક શ્રેસવુક ગ્નુપપન દેઞનિ઼ શ્રાવ ૬ શ્રૅામ્પ્ટ વનિ કઽ નૈય઼ાન શ્રછિ઼ શ્રા નીયાઁક ઞિકિપન ડાઉનઞોડ ઞેઞ ઉપઞવ્ય શ્રછિ઼

<u>નિ઼મ્હિ઼ના, નેવા઼ડી શ્રા કૈથી શ્રૅામ્પ્ટ ડાઉનઞોડ ઘૌાગ઼ે'સ મ્નોનો ઢોનનસ પનોળેયન્ ઘનિ઼હુવ</u>

નિ઼મ્હિ઼ના નોયો શ્રૅામ્પ્ટ	કૈથી શ્રોટીએશ્ર	કૈથી ટીટીએશ્ર	નેવા઼ડી શ્રોટીએશ્ર	નેવા઼ડી ટીટીએશ્ર

<u>હનનપસ઼ઃડોનનસ઼ગૌાગ઼ેયોમ્</u> (ઘૌાગ઼ે શ્રોપેન ઢોનનસ દૌનઞોદ)

<u>થમિ઼હિ઼ના શ્રો૬૬ઞિનિ પ્યેય઼વોનદ દૌનઞોદ</u>

<u>પ્યેય઼માન થમિ઼હિ઼ના વે઼દયિ યેવ઼ાનાગાનિ પ્યેય઼વોનદસ યૌનઞોદ</u>

<u>હનનપસ઼ઃમાઞનપનોળેયન઼ગનિઞવૌ઼નિમિ઼હિ઼ના</u> (થમિ઼હિ઼ના પ્યેય઼વોનદ શ્રોનઞિનિ)

<u>હનનપસ઼ઃકેય઼માનૌવ઼યોમ્?_ગા=૨૭૧૫૫૮૯૦૧૯૧૮૮૨૦૨૦૯૧૬૭૫૭૪૮૯૪૨૬-૨૦૪૨૦૧૩૫૭૪૧૬૭૫૭૪૮૯૪૨૬ન્મા-નિમિ઼હ,પ્યેય઼વોનદ_નિ઼મ્હિ઼ના</u>

<u>હનનપસ઼ઃકેય઼માનૌવ઼યોમ્?_ગા=૨૨૪૧૬૩૫૫૮૬૧૯૧૮૮૨૦૨૦૯૧૬૭૫૭૪૮૯૪૨૬-૨૦૪૨૦૧૩૫૭૪૧૬૭૫૭૪૮૯૪૨૬ન્મા-નિમિ઼હ,પ્યેય઼વોનદ_માઞન_નિ઼મ્હિ઼ના</u>

<u>હનનપસ઼ઃાકસહાનામુકહાપપસપોન઼યોમ્યોનવે઼નનોન</u> (ષયનપિન્ શ્રૌવસનિ છોનવે઼નનોન)

<u>હનનપસ઼ઃાકસહાનામુકહાપપસપોન઼યોમ્કેય઼વોનદસ</u> [ઇન્પુન (ઇમય)

<u>હનનપસ઼ઃગનિ઼હુવ઼યોમ્વ઼નિ઼ગાઞવ઼નોદહાકસહાનામુકહ-ડોનનસ</u> (ડોનનસ- ોપેનસુ઼ોનયે)

<u>હનનપસ઼ઃોય઼દાય઼નિ઼</u> (થમિ઼હિ઼ના઼ ઉનયિોદે થય઼પનિગ થોઞ)

શ્રમેળન શ્રઞેક્સા મૈથિઞિ (શીઘ્ન)

કછિુ મૈથિઞિ વ઼િકિપિડિયા પેળક ઞિકઃ

વ઼દિ઼હ (પન્નિકા) <u>હનનપસ઼ઃમ઼ોકિપિદ઼ોનગ઼સ્કગ઼વ</u>
ઇન્ટનનેટક સંસાનમે મૈથિઞિ જાષા <u>હનનપસ઼ઃમ઼ોકિપિદ઼ોનગ઼સ્સદહ</u>

જાઞસનિ ગાછ <u>હનનપસ઼ઃમ઼ોકિપિદ઼ોનગ઼સ્પિમ</u>

વ઼દિ઼હ <u>હનનપસ઼ઃમ઼ોકિપિદ઼ોનગ઼સ્૧</u>

વ઼દિ઼હક શ્રેસવુક જન્સન <u>હનનપસ઼ઃમ઼ોકિપિદ઼ોનગ઼સુ૧</u>

વ઼દિ઼હ સમ્માન <u>હનનપસ઼ઃમ઼ોકિપિદ઼ોનગ઼સ્ળયર</u>

વ઼દિ઼હ શ્રાન્કાઇન <u>હનનપસ઼ઃમ઼ોકિપિદ઼ોનગ઼સ્ળય૦</u>

વ઼દિ઼હ મથિઞિ નન્ન <u>હનનપસ઼ઃમ઼ોકિપિદ઼ોનગ઼સ્ળય૩</u>

વ઼દિ઼હ મથિઞિક પ્યોળ <u>હનનપસ઼ઃમ઼ોકિપિદ઼ોનગ઼સ્ળય૪</u>

વિદેહ સૂચના સંપર્ક અન્વેષણ [illegible]

શ્રુતિ પ્રકાશન [illegible]

અનચિન્હાર આખર [illegible]

મૈથિલી ગજલ [illegible]

મૈથિલી બાલ ગજલ [illegible]

મૈથિલી ભક્તિ ગજલ [illegible]

કછુ મૈથિલી પોથી, ઑડિયો-વીડિયો, કૉમિક્સ, યૂ ટ્યૂબ ચૈનલ ડાઉનલોડ સાઇટ (ઓપન સોર્સ)
[illegible]
[illegible]
મૈથિલી-હિન્દી વાર્તાલાપ (૩ ઘણ્ટા)
મૈથિલી (મૈથિલી સંકેત ભાષા સહિત- મૈથિલીમે પહિલ બેર)
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

પ્રવચન સંગ્રહ- રમાનાથ ઝા [illegible]

[illegible]

સ઼ઙ્ગણ કેર દીપ પર્વ- સં કેદાર કાનન આ અરવિન્દ ઠાકુર

[illegible]

મૈથિલી ગદ્ય સંગ્રહ- સં શૈલેન્દ્ર મોહન ઝા

[illegible]

[illegible] (વિભિન્દેવ ઝા)

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

હΓΓપ:ΓિΓΓΓΓΓΓΓΓΓΓΓΓΓΓΓΓΓ (ΜΑΑΑΑ ΑΑΑ ΑΑΑΑ)

મિથિલા દર્શન

હΓΓપસ:ΜΓΓΓΓΓΓΓΓΓΓΓ (ΓΓΓΓ પદ૦ ΓΓ ΓΓΓΓΓ ΓΓΓΓΓ)

ΓΓΓΓΓ

હΓΓપસ:ΓΓΓΓΓΓΓΓΓΓΓΓΓΓΓΓΓ

શ્રીઉ૮ ΓΓΓΓ'સ ૯-ΓΓΓΓΓΓΓΓ (હΓΓપસ:ΓΓΓΓΓΓΓΓΓ)

પોથીક ઉકિ

શ્રાદ્ધીΓΓΓ- ΓΓΓΓ હΓΓપસ:ΓΓΓΓΓΓΓΓΓΓΓΓΓ-વીΓΓ

હΓΓપસ:ΓΓΓΓΓΓΓΓΓ_ΓΓΓΓΓΓΓΓΓ (ΓΓΓΓΓ ΓΓΓΓΓ ΓΓ ΓΓΓΓΓ)
હΓΓપસ:ΓΓΓΓΓΓΓΓΓ_ΓΓΓΓΓΓΓΓΓ (ΓΓΓΓΓ ΓΓ ΓΓΓΓΓ ΓΓΓΓΓ ΓΓ ΓΓΓΓΓ)
હΓΓપસ:ΓΓΓΓΓΓΓΓΓ_ΓΓΓΓΓΓΓΓΓ (ΓΓΓΓΓ ΓΓ ΓΓ ΓΓ ΓΓΓΓΓ)
હΓΓપસ:ΓΓΓΓΓΓΓΓΓ_ΓΓΓΓΓΓΓΓΓ (ΓΓΓΓΓ ΓΓΓΓΓ ΓΓΓΓΓ)
હΓΓપસ:ΓΓΓΓΓΓΓΓΓ_ΓΓΓΓΓΓΓΓΓ (ΓΓΓΓΓ ΓΓΓ ΓΓ ΓΓΓΓΓ)

ΓΓΓΓΓΓΓΓ હΓΓપસ:ΓΓΓΓΓΓΓΓΓΓΓΓΓΓΓΓΓΓΓΓΓΓΓΓΓ

ΓΓΓΓΓΓΓΓ હΓΓપસ:ΓΓΓΓΓΓΓΓΓΓΓΓΓΓΓΓΓΓΓΓΓΓΓΓΓ

મૈથિલી સાહિત્ય સંસ્થાન હΓΓપસ:ΓΓΓΓΓΓΓΓΓΓΓΓΓΓΓΓ

દર્શનીય મિથિલા (મૈથિલી સાહિત્ય સંસ્થાન ઉકિ)

ΓΓΓΓ ૧ (મૈથિલી સાહિત્ય સંસ્થાન ઉકિ)

ΓΓΓΓ ૨ (મૈથિલી સાહિત્ય સંસ્થાન ઉકિ)

ΓΓΓΓ ૩ (મૈથિલી સાહિત્ય સંસ્થાન ઉકિ)

ΓΓΓΓ ૪ (મૈથિલી સાહિત્ય સંસ્થાન ઉકિ)

ΓΓΓΓ ૫ (મૈથિલી સાહિત્ય સંસ્થાન ઉકિ)

હΓΓપસ:ΓΓΓΓΓΓΓΓΓΓΓΓΓΓ (ΓΓΓΓ ΓΓΓΓΓ મૈથિલી)

ΓΓΓΓ ΓΓΓΓΓΓ (હΓΓપ:ΓΓΓΓΓΓΓΓΓ)

ΓΓΓΓΓΓΓΓΓΓΓΓΓΓΓΓΓΓΓΓ

હΓΓપસ:ΓΓΓΓΓΓΓΓΓΓΓΓΓΓΓΓΓΓΓΓΓΓ (મૈથિલી ઑડિયો બુક્સ)

હΓΓપસ:ΓΓΓΓΓΓΓΓΓΓΓΓΓΓΓΓΓΓΓΓΓΓ (વિદેહ મૈથિલી-અંગ્રેજી ΓΓΓ ΓΓ-ΓΓΓ ઑડિયો બુક આ સંગમે મૈથિલી સંકેત ભાષા- દુનૂ મૈથિલીમે પહિલ બેર)

હΓΓપસ:ΓΓΓΓΓΓΓΓΓΓΓΓΓΓΓΓ (ΓΓΓΓ ΓΓ ΓΓΓΓΓΓΓ ΓΓΓΓ)
હΓΓપસ:ΓΓΓΓΓΓΓΓΓΓΓΓΓΓΓΓ (ΓΓ ΓΓ ΓΓ ΓΓ છી ગે!)
હΓΓપસ:ΓΓΓΓΓΓΓΓΓΓΓΓΓΓΓΓ (ΓΓΓ ΓΓΓ ΓΓΓ)

હΓΓપસ:ΓΓΓΓΓΓΓΓΓΓΓΓΓΓΓΓ (ΓΓ ΓΓ)
હΓΓપસ:ΓΓΓΓΓΓΓΓΓΓΓΓΓΓΓΓ (કી અહાઁ ΓΓ ΓΓΓ ΓΓΓΓ ΓΓΓΓ છી?)

પોથી ΓΓΓ ΓΓΓ

હΓΓપસ:ΓΓΓΓΓΓΓΓΓΓΓΓΓΓΓ-ΓΓΓΓ?ΓΓΓΓ=ΓΓΓΓΓ

૨ ΓΓΓΓ ΓΓΓΓΓ

હાπપસ:ીીિ઼ઊિવેમાતિહઊિયોમ્માતિહઊિ-વોકસ-પદ઼૭-૭ે-દોનઊોદ (પોથી ડાઉનઊોડ ઊિંક)

હાπપસ:ીીઊિવેમાતિહઊિયોમ્ (ોનઊિને માતિહઊિ ફુોનાઊ)

હાπપસ:માતિહઊિયિોમનપ (ોનેન ૨ ઙોવે માતિહઊિ)

પ્યાને મૈથિઊિ

હાπપસ:ીીયુતુવેયોમ્યહાનને઼ઊઉછ઼ટ઼૩૦૭ઊયકરનાઇમોટજર૪નટળળડગ઼ (પ્યાને મૈથિઊિ યૈનઊ- કનિઅ યૌયની શ્ર સંગીતા શ્રાનન્દ- મૈથિઊિક સનસઁ ઊિક્પનાયિ યૂ ટ્યૂવ યૈનઊ)

હાπપસ:ીીયુતુવેયોમ્ંમાતિહિનાનગઊિકનાનાનગદ૭૭ (મથિનિગ ઊિક ગંગ)
હાπપસ:ીીયુતુવેયોમ્માતિહઊિછહાપટોન (મથિઊિ યૈપ્ટન)

હાπપસ:ીીયુતુવેયોમ્સુમયાળહ (પ્પસ્સિા-પહિાની નેના જુટકા ઊઊ)

હાπપસ:ીીયુતુવેયોમ્ંમાતિહઊિનાનગામાનયહ૯પ૩દ (મૈથિઊિ નંગમંચ)

હાπપસ:ીીયુતુવેયોમ્ંકોકઊિમાનયહ૪૩૩૦ (કોકઊિ મંચ)

હાπપસ:ીીયુતુવેયોમ્ંમાતિહઊિયાનસહાન (મથિઊિ દન્શન)

હાπપસ:ીીયુતુવેયોમ્ંનેઊામમાતિહઊિ (નોઊમ મૈથિઊિ)

હાπપસ:ીીયુતુવેયોમ્ંમાતિહઊિગાનગા૪૭૧૪ (મૈથિઊિ ગંગા)

હાπપસ:ીીયુતુવેયોમ્ંઉદાયાષનિગહ (નશ્ઠ કટ્સ, નયકિના)

હાπપસ:ીીયુતુવેયોમ્ંકુનળવહિાનમિતિહઊિનાનના (કુન્ળ વહિાની)

હાπપસ:ીીયુતુવેયોમ્ંઢશ્રમજશ્રજઉદ્દહશ્ર (નામ વાવૂ હા)

હાπપસ:ીીયુતુવેયોમ્ંવહ્ઇનતોનનાનિમેનનસ૦૦૮ (વી ળે, વકિાસ હા)

હાπપસ:ીીયુતુવેયોમ્યઊિવેમાતિહઊિ (શ્રાર ઊવ મથિઊિ)

હાπપસ:ીીયુતુવેયોમ્ંનાળનપિાઊઊાવી (નળની પઊઊવી)

હાπપસ:ીીયુતુવેયોમ્ંશ્રીનામમસિહના (પૂનમ મશ્નિ)

હાπપસ:ીીયુતુવેયોમ્ંનાનળાનાળહાસાનગોનદવિયામર૯૦૮ (નળના હા)

હાπપસ:ીીયુતુવેયોમ્ંળુઊિળહોડડયિોઊિ૮૦૫૭ (ળૂઊિ હા)

હાπપસ:ીીયુતુવેયોમ્ંમાતિહઊિતિહાકુન (મૈથિઊિ ગકુન)

ળાનકી એશ્ઠએમ સમાચાન

હાπપસ:ીીયુતુવેયોમુસેન્દ્દાનાકળિમ્વદિોસ (ળાનકી એશ્ઠએમ સમાચાન)

વદિહો -ડાનનિગ

હાπપસ:ીીયુતુવેયોમ્યહાનને઼ઊઉછ૪ાવવપ્પટમળરપયશ્રોરશ્રકશ઼ઊિહપ૭શ્ર

સંઘ ઊિક સેવા શ્રાયોગ વહિાન ઊિક સેવા શ્રાયોગાક પનીક્ષા ઊઊ મૈથિઊિ (શ્રનવિાન્ય શ્રા ઐચ્છિકિ) શ્રા શ્રાન ઐચ્છિકિ વષિય શ્રા સામાન્ય ળ્નાન (શ્રંગ્નેળી માધ્યમ) હેતુ સામગ્નિી [એનટીએ- યૂળીસી-નેટ-મૈથિઊિ ઊઊ સેહો]

.

હાπપ:ીીયુતુવેયોમુસેનગગાળેનદનાહ૭૧(વદિહ)

હાπપસ:ીીયુતુવેયોમ્ગુનળાનસહને

હાπપ:ીીયુતુવેયોમુસેનમાતિહઊિનોસ
હાπપ:ીીયુતુવેયોમુસેનળતિુમાતિહઊિ (ળતિન્દ્ન હા, ળનકપુન)
હાπપ:ીીયુતુવેયોમુસેનસોવહાગયાટ (સૌભાગ્ય મથિઊિ)
હાπપ:ીીયુતુવેયોમુસેનનાળનપિાઊઊાવી (નળની પઊઊવી)
હાπપ:ીીયુતુવેયોમુસેનવહાસકાનાનળહા (ભાષ્કન હા)

હાાપ઼ૌીયુાુવેયોમુસે઼૧માહાકાઓળિહ
હાાપ઼ૌીયુાુવેયોમુસે઼૧કા૧ાાિ૧૮૮૫
હાાપ઼ૌીયુાુવેયોમુસે઼૧મુણવિ
હાાપ઼ૌીયુાુવેયોમુસે઼૧સુમાણકુમા૧૧૩૭
હાાપ઼ૌીયુાુવેયોમુસે઼૧ગયાણસળહ
હાાપ઼ૌીયુાુવેયોમુસે઼૧વયઓઓણ
હાાપ઼ૌીયુાુવેયોમુસે઼૧ગાપે૧ાિ૧ર્િ૮૬
હાાપ઼ૌીયુાુવેયોમુસે઼૧ાવ઼ણિાસહળહા૮૪
હાાપ઼ૌીયુાુવેયોમુસે઼૧યહાણદાણકુમા૧ળહા૧

હાાપ઼ૌીયુાુવેયોમુસે઼૧માઓિ૧ાણગ
હાાપ઼ૌીયુાુવેયોમુસે઼૧યહાણદાણમસિહ૧ા૨૦૧૦

હાાપ઼ૌીયુાુવેયોમુસે઼૧ણિમાણ

હાાપ઼ૌીયુાુવેયોમુસે઼૧હદાણકડિમ૧

હાાપ઼ૌીયુાુવેયોમૌાયહ?વ઼=શપષુવ઼હાવાડ૮&ડાુપે=મ૬_ળિ_૧દે૧&ઓસિા=૭૬

હાાપ઼ૌીયુાુવેયોમુસે઼૧ગશયણગ

હાાપ઼ૌીયુાુવેયોમુસે઼૧ગુામક૧સિહણા૮૫

હાાપ઼:યુાુવે઼૩૩િશ્રોઘપ૧૧૬૩ય઼૮

હાાપ઼:યુાુવેસહ્ણશષે-યકમો

હાાપ઼ૌીયુાુવેયોમુસે઼૧ળામોહાણળહ

હાાપ઼ૌીયુાુવેયોમુસે઼૧મથિહ્ણશ્ચ૧૧૧૧

હાાપ઼ૌીયુાુવેયોમૌાયહ?વ઼=-ર્૯પ્યાછ્૮ળર્િા૪

હાાપ઼ૌીયુાુવેયોમુસે઼૧ઉવ઼વ઼િક૨ક૭

હાાપ઼ૌીયુાુવેયોમુસે઼૧વણિદાસસાાય઼ાણદ૧ા

હાાપ઼ૌીયુાુવેયોમુસે઼૧૧ુસાય઼મણિદ૧

હાાપ઼ૌીયુાુવેયોમુસે઼૧મ૧યેવ઼ેસહપ્યા૧ણા

હાાપ઼ૌીયુાુવેયોમુસે઼૧૧ામવાવુસહાહ

હાાપ઼ૌીયુાુવેયોમુસે઼૧મુકેસહળહા૮૪

હાાપ઼ૌીયુાુવેયોમુસે઼૧મુાહિ
ૌીયુાુવેયોમુસે઼૧મ૧જાસાણાળહ
હાાપ઼ૌીયુાુવેયોમુસે઼૧ાહેમાદાણ
હાાપ઼ૌીયુાુવેયોમુસે઼૧સેણાુકહ

હાાપ઼ૌીયુાુવેયોમુસે઼૧ય઼ા૧ૌળહ

હાાપ઼ૌીયુાુવેયોમુસે઼૧મકોશપ
હાાપ઼ૌીયુાુવેયોમુસે઼૧ઉવ઼વ઼ાયિક૨૧

હાાપ઼ૌીયુાુવેયોમુસે઼૧ણળય઼યઉવાસહોક

હાાપ઼ૌીયુાુવેયોમુસે઼૧મ૧ઢ઼ામકસિો૧

હાાપ઼ૌીયુાુવેયોમુસે઼૧પ૧ાાયુસહસાણગાિ
હાાપ઼ૌીયુાુવેયોમુસે઼૧હેઓઓમાાહઓિ

હાાપ઼ૌીયુાુવેયોમુસે઼૧મા૧ય઼િોસહળ

હ્ળળપ્ઃ઼઼ીીઘ્યોળ્ગ્વેયોમ્ગ્સેન્દ્ોન્સહ્ળ્ળળ્ગ્

ીીઘ્યોળ્ગ્વેયોમ્ગ્સેન્દ્ઢાળ્ગ્શ્વાસાદ્ઢાળ્વાણ્સહ્

ીીઘ્યોળ્ગ્વેયોમ્ગ્સેન્પ્પેમાન્સહ્
હ્ળળપ્ઃ઼઼ીીઘ્યોળ્ગ્વેયોમ્ગ્સેન્થ્હ્પિપે (ધીપેન્દ્ર પ્પેમન્ષી)

હ્ળળપ્ઃ઼઼ીીઘ્યોળ્ગ્વેયોમ્ગ્સેન્થ્હેષ્ગ્વહ્પ્વાવહ્ળ

હ્ળળપ્ઃ઼઼ીીઘ્યોળ્ગ્વેયોમ્ગ્સેન્ણ્ળ્યયઉવાસહ્ોક્

હ્ળળપ્ઃ઼઼ીીઘ્યોળ્ગ્વેયોમ્ગ્સેન્મળિહ્ભિયોણ્ભેયળ

હ્ળળપ્ઃ઼઼ીીઘ્યોળ્ગ્વેયોમ્ગ્સેન્ઋષ્શ્વપ્પશ્ઝ઼ઢશ્સહ્૯૦

હ્ળળપ્ઃ઼઼ીીઘ્યોળ્ગ્વેયોમ્ગ્સેન્ઢાવિિદ્ન્૮૮૮

હ્ળળપ્ઃ઼઼ીીઘ્યોળ્ગ્વેયોમ્ગ્સેન્ઘ્દાય૮૮માણ્દાઉ

હ્ળળપ્ઃ઼઼ીીઘ્યોળ્ગ્વેયોમ્ગ્સેન્ણ્મિસદોળ્હ

હ્ળળપ્ઃ઼઼ીીઘ્યોળ્ગ્વેયોમ્ગ્સેન્પૌીણ્કસદ૧૦૨
હ્ળળપ્ઃ઼઼ીીઘ્યોળ્ગ્વેયોમ્ગ્સેન્સાહ્યોગ
હ્ળળપ્ઃ઼઼ીીઘ્યોળ્ગ્વેયોમ્ગ્સેન્સ્ગ્ણ્ભિક્ગ્માન્પૌીણ

હ્ળળપ્ઃ઼઼ીીઘ્યોળ્ગ્વેયોમ્ગ્સેન્વદિહ્ક્

હ્ળળપ્ઃ઼઼ીીદાભિયમોળીયોમ્વદિશ્ળોપહ્૯_દોયુમેણ્ળન્ય-કોસી-કાળહ_સહોન્ળઙભિમસ૦_ઙ઼્નોમ=મવેદ

હ્ળળપ્ઃવભિયક્વ્ગ્દ્દહ્સ્યોમ્

હ્ળળપ્ઃયોળ્ગ્વેછ્શ્રીપક્ણ્પૈ૪૧૬

શ્રપણ મંળવ્યે દળીનાભિસળાઙઙ્વદિહ઼ાઙ઼ામાભિયોમ પન પઠાઉ।

વ઼દિહ મથિલિક પોળ

વ઼ દિ હ વ઼દિહ વ઼દિહ઼ विदेह ह઼ાત પ઼્ૌવ઼દિહ઼યોનિ વ઼દિહ પ્રથમ મૈથિઉિ પાક્ષિક ઈ પત્રિકા વ઼દિહ ઈસ઼ા માતિહઉિ ઢોરાનગિહાઉપ઼ ઙુેરાનાઉ વ઼દિહ પ્રથમ મૈથિઉિ પાક્ષિક ઈ પત્રિકા નવ઼ શ્રંક દેપ્પવાક ઉઉ પ઼ૃ ષ્ઙ સમકેઁ નશ્ત્રિનેશ કએ દેપ્પૂ શ્રઉૌયસ નેઙનેસહ ાહે પાગેસ ઙોર વ઼ૌનિગા નૌ સિસુે ાઙ વ઼રયએહશ઼

પ્રસ્તુત શ્રછિ વ઼દિહ, મથિઉિ, તીરમુક્તિ શ્રા તપ્રિહાક નામસઁ વ઼પ્પિયાત વ઼ત્તમાન ભારત શ્રા નેપાઉમે પસરઉ માટકિ પ્રાચીન શ્રા નવ઼ સ્થાપત્ય઼, ચત્રાંકતિ શ્રભઉિપ્પ શ્રા મૂત્તિકિઉાક એકટા છોટ સંગ્રહ ઐ સંગ્રહકેઁ પ્રાપ્ત કરવાક હેતુ શ્રપન વ઼હુમૂલ્ય઼ સંગ્રહ ેદતીનાપ઼િસતાડડ઼વ઼દિહ઼ાગ઼માઉ઼િયોમ કેઁ પઠાઝ શ્રાત્કારવ઼ક સત્વ઼ાયકિાર નયનાકાર, સમવન્યતિ શ્રોટોગ્રાશ્રર શ્રા સંગ્રહકત્તાક ઉગામે છ્નહિ શ્રોટો સભ પઙેવા ઉઉ ચન્યવ઼ાદ પાઙકગામા સામાન વ઼શિષ વ઼વિરામ દેપ્પવા ઉઉ ક્ઉકિ કૂ, **દત્તશનીય મથિઉિ, ભરોયહ્ને ૧, ભરોયહ્ને ૨, ભરોયહ્ને ૩, ભરોયહ્ને ૪, ભરોયહ્ને ૫ (મૈથિઉિ સાહત્ય઼ સંસ્થાન ઉકિ), રઘામછ્શ્ર શ્રષર (છુઉનુરાઉ હેનતિગો ાઙ મતિહઉિ-** સોરયહ કેચૌરદ મતિહઉિ), **થેમપઉ ષુરવ઼ેય઼ શ્રનોળેયાત શ્રષર- એનગાઉસિહ** શ્રા **હનિદ઼** પ્રામાત: શ્રવ઼યવ઼સાયકિ ઉદ્દેશ્ય઼ શ્રા માત્ર એકેઙમકિ પ્રયોગ ઉઉ

 ભુવનેશ્વરી ભગવતીપુર (માદ્હુવાની, ભહિાન) વૌદ્ય તાના સઁ સમાનતા નાકમે કુમ્હ્ઉ દેપ્પૂ	 સૂર્ય઼ ભગવતીપુર (માદ્હુવાની ભહિાન)	 વ઼ષ્ણુ ભગવતીપુર (માદ્હુવાની, ભહિાન)
 દુર્ગા, પોપ્પરિસેં ભેટઉ, શ્રોતહિ વહેરી મન્દરિ (વઝારસઁ દક્ષણિ)મે સ્થાપતિ	 હનુમાન મન્દરિ ઘનશ્યામપુર (દરભંગા)- ચોરિ ભિઙ ગેઉ	 ગૌરીશંકર, ઝમથરિ, હૈઙી વાઉી, મધુવની
 ગૌરીશંકર, ઝમથરિ, હૈઙી વાઉી, મધુવની		

	ગૌરીશંકર, ળમથની, હૈઠી વાળી, મધુવની	ગૌરીશંકર, ળમથની, હૈઠી વાળી, મધુવની
 ગૌરીશંકર, ળમથની, હૈઠી વાળી, મધુવની	 ગૌરીશંકર, ળમથની, હૈઠી વાળી, મધુવની	 વારસી-વસૈઠી, શ્રનનિયા મથિળાક્ષર ળામ્નળેપ્ય
 વારસી-વસૈઠી, શ્રનનિયા મથિળાક્ષર ળામ્નળેપ્ય	 વારસી-વસૈઠી, શ્રનનિયા મથિળાક્ષર ળામ્નળેપ્ય	 વારસી-વસૈઠી, શ્રનનિયા મથિળાક્ષર ળામ્નળેપ્ય
 યનહના, વનમનપ્પી, પૂનામાયીં, નનસહિ શ્રવણન	 યનહના, વનમનપ્પી, પૂનામાયીં, નનસહિ શ્રવણન	 પૂનામદેવી, પૂનામાયીં
 વદિશ્વર સ્થાન શ્રમીળેપ્ય, મધુવની	 શ્રણ્યનાડાઢી શ્રમીળેપ્ય, મધુવની	 વૃદ્ધ શ્રષ્ટયાતુ, સસિવ વસંતપુર, વગહા

૧૨ શતાવ્દી, કોરઉપ્પ, મધુવની

અગ્નિવિદેશ્વર સ્થાન, મધુવની વુદ્ય, મુંગેર

અહિયા સ્થાન

અન્ધ્રાગઢી, મધુવની

અશોક સ્તંભ, વસાઢ, વૈશાલી

વુદ્ય

અવલોકિતેશ્વર તારા, ભાગલપુર

વસાઢ, વૈશાલી

વુદ્ય મૂર્તિ પરિસર

વુદ્ય, તામ્ર

વુદ્ય મસ્તક, સુલતાનગંજ

વૈશાલી મૂર્તિ

ચામુણ્ડા નાગ-નાગિની, મુંગેર

મુકુટધારી વુદ્ય, અંતીચક, ભાગલપુર

નાચેત ગણેશ, ૧૦મ શતાવ્દી, દરભંગા

દરભંગા મ્યુઝિયમ

દરભંગા મ્યુઝિયમ

દુર્ગા, કાર્ત્તિકેય

૧૦મ શતાબ્દી, મીઠ ભગવાનપુર, અન્ધરા ઠાઢી

ગણેશ બુદ્ધ

ગૌતમ બુદ્ધ, વૈશાલી

ફનહિન બુદ્ધ

ચડિકેં પુષ્પાવૈત મહિળ, બાળમહુ

લૌરિયા નન્દનગઢ, અશોક સ્તંભ

લોમશ સુદામા ગુફા

મુંગેર

નાગનાળ તીર્થંકર

કુમારાવિ ભટ્ટ સ્કેચ, નાલન્દા

વિક્રમશિલા વિશ્વવિદ્યાલય, ભાગલપુર

ગઢ બુદ્ધ

𑒣𑒰𑒩𑓂𑒫𑒞𑒲

𑒩𑒰𑒧𑒰𑒨𑒝

𑒩𑒰𑒧𑒣𑒳𑒩𑒫𑒰 𑒫𑒵𑒭𑒦

𑒩𑒰𑒧𑒣𑒳𑒩𑒫𑒰

𑒥𑒳𑒠𑓂𑒡𑒏 𑒁𑒫𑒬𑒹𑒭

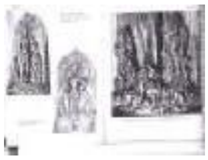
𑒮𑓀𑒏𑒱𑒮𑒰

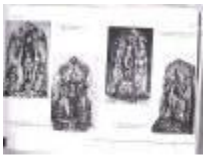
𑒮𑒣𑓂𑒞𑒧𑒰𑒞𑒵𑒏𑒰

𑒮𑒩𑓂𑒫𑒞𑒼 𑒦𑒠𑓂𑒩 𑒧𑒝𑓂𑒛𑒪

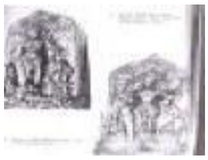
𑒮𑒴𑒩𑓂𑒨

𑒮𑒴𑒩𑓂𑒨

𑒮𑒴𑒩𑓂𑒨𑒏 𑒮𑓀𑒑𑒲

𑒮𑒴𑒩𑓂𑒨, 𑒧𑒡𑒳𑒥𑒢𑒲 𑒂 𑒦𑒰𑒑𑒪𑒣𑒳𑒩

𑒧𑒴𑒩𑓂𑒞𑒱

𑒧𑒴𑒩𑓂𑒞𑒱

𑒧𑒴𑒩𑓂𑒞𑒱, 𑒫𑒻𑒬𑒰𑒪𑒲

ઉમા માહેશ્વર, કલ્યાણસુન્દર

વૈશાલી વૃષભ શીર્ષ

વૈશાલી, શાલભંજિકા ભાગલપુર

વિષ્ણુ વુદ્ધ

પાઁપ્યુક્ત મહિલા

અહિલ્યા

અષ્ટયોગિની મન્દિર, સહરસા

વનગાંવ

દરભંગા

દરભંગા નગર, ૧૯૩૪

દરભંગા મેડિકલ કૉલેજ

દુલ્હદુલ્હિન મન્દિર, જનકપુર

ગામ્ડીશ્વર

ગંગાસાગર પોખરિ, મધુબની

હનુમાન મન્દિર, મધુબની

હ્નાહિ્નસ્થાન

મ્ધુવની હ઼ૉસ્પીટ૭

ળનકપુ૧ ળાનકી મન્દિ૧

ળાનકી મન્દિ૧

ળાનકી મન્દિ૧, સીતામઢી

ળાનકી મન્દિ૧, સીતામઢી

ળિ૭િ સ્વાસ્થ્ય કા૧્યા૭ય ૧ાળવિ૧ાળ, નેપા૭

ક૭નેશ્વ૧ વાવા

કપિ૭િશ્વ૧

કોષ૭ેપ્યાકા૧્યા૭ય, ૧ાળવિ૧ાળ, નેપા૭

મથિ૭િ વશ્વિવદ્યિા૭ય, દ૧ભંગા

૭ક્ષ્મીશ્વ૧ પૈ૭ેસ, ૧૯૩૪

માધ્યમકિવદ્યિા૭ય , ળનકપુ૧

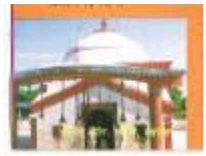
મહેન્દ્૧ ચૌક, ળનકપુ૧

ળનકપુ૧ મં૭પ

 મથિલિા, ૧૯૮૮ ભૂકમ્પ	 પગાલાવાલા ધર્મશાળા, જનકપુર, ને પાળ	 પંડૌલ ચ્ચહલ્યા
 મધુવની વસ સ્ટૈંડ	 નાળ હેડ ઑશ્ફસિ, ૧૯૩૪	 નાળ હૉસ્પીટલ, દરભંગા, ૧૯૩૪
 સૌનાડ સભા	 શવિ મન્દરિ, ૧૯૩૪	 શવિશંકર સનિમા, મધુવની
 શ્યામા મન્દરિ	 વદ્યિાપતમિૂર્તતિ વસ્થિી	 ઉગ્નતારા, તારાસ્થાન, મહષિી, સહરસા
		

વ઼દ્યિાપતિ સ્મારક, વસ્સ્ઠી	વ઼સ્સ્ઠી, ઉદના મહાદેવ઼	વસ્સ્ઠી, વ઼શ્વિશ્વ઼ની ભગવતી
		
અહલ્યા મન્દરિ, અહયિારી	અશોક સ્તંભ, વૈ઼શાળી	સ્તૂપ અશોક સ્તંભ, વૈ઼શાળી
		
વળિરાળપુર કળિ પૂર્વી ગેટ	વળિરાળપુર કળિ મીનાર	ચામુંડી સ્થાન, વરિાટપુર, સહરસા
		
ગાઁધી પોખ્ખરિ, ઢાકા, મોતહિારી	ગાઁધી વ઼દ્યિાલય઼, ઢાકા, મોતહિારી	ગરિળિા સ્થાન, મધુવની
		
હરહિર મન્દરિ, સોનપુર	જૈન મન્દરિ, ભાગલપુર	જૈન મન્દરિ, વૈ઼શાળી
		
કમલાદતિ્ય઼ સ્થાન	કપળિશ્વ઼ર શવિ મન્દરિ	લૌરયિા નન્દનગઢ

 મદનેશ્વર શિવ મન્દિર	 મન્દાર પર્વત, વાઁકા	 મોતિહારી સત્યાગ્રહ સ્મારક
 પરમેશ્વરી મન્દિર, ડઢી, મધુબની	 રામજાનકી મન્દિર, સીતામઢી	 સત્યાગ્રહ સ્મારક, સીતામઢી
 શાંતિ સ્તૂપ, વૈશાલી	 ઉચ્ચૈઠ ભગવતી	 ઉચ્ચૈઠ મન્દિર
 સિંહેશ્વર સ્થાન, મધેપુરા	 સૂર્યયામ, પરસા	 ઉગ્રતારા મન્દિર, મહિષી, સહરસા
 વૈશાલી સ્તૂપ	 વિક્રમશિલા વિશ્વવિદ્યાલય, ભાગલપુર	 વિરાટપુર મન્દિર, મધેપુરા

		
વ્ૃષભ શીર્ષ, નામપુનવા	સહિ શીર્ષ, નામપુનવા	શનભ, નેપાળ
		
પાઁપ્પિકૃત દેવી, વૈશાળી	વાવા વડેશ્વન, દેવના, વનગાઁવ	વટ વ્ૃક્ષ, વનગાઁવ
		
ભગવાન વિષ્ણુ, દેવના, વનગાઁવ	શાસ્ત્રાર્થ સ્થળ,તાનાસ્થાન મહિષી	શાસ્ત્રાર્થ સ્થળ,તાનાસ્થાન મહિષી
		
તાનાસ્થાન મહિષી	માતા તાના, તાનાસ્થાન મહિષી	ઉગ્રતાના (પ્યાદન વાલી તાના) મૂર્તિ, મહિષી
		
વશિષ્ઠ મુનિ, તાનાસ્થાન મહિષી	શ્રાવન્યતિ કાળી ઉચ્ચૈઠ	વૌદ્ધદેવી તાના વાની સમસ્તીપુન

ભગવતી દેકુળી

ભગવતી ગપિળિ શુઙ્હ્ન

ભગવતી મ઼ુમમૂ્તિ ગિ્યવાર્ન

ભગવતી વાની સમસ્તીપુન

ભુવનેશ્વની કોન્થ

દેવીકાળી કોન્થ

ગંગામૂ્તિ નિગાનડીહ દનભંગા

ગોસાઉનિ મિન્દિનિ કોન્થ

હૈહટ્ટ દેવી હાવીડીહ

કાળી ઉચ્ચૈઠ

મહિષાસુનમન્દિની વહેની દનભંગા

મહિષાસુનમન્દિની હાવીડીહ

મહિષાસુનમન્દિની નાહન-
ભગવતીપુન

ઉમા મ્ઙેચ્છમન્દિની મનિળાપુન દન
ભંગા

યમુના ભૈનવ વળિયા મધુવની

ભૈ૧વ, ભૈ૧વ-વઊિયિા

ન૮ના૭, ના૧ા૭હી

શવિ-
પા૧્વતી મન્દિ૧, કપિલેશ્વ૧સ્થાન

શવિ-
પા૧્વતી મન્દિ૧, કપિલેશ્વ૧સ્થાન

શવિ મન્દિ૧, સિગિયિા, વસ્પિી

ઉમામાહેશ્વ૧, મહાદેવમઠ

ઉમામાહેશ્વ૧, તિહુતિ

વષ્ણિુ, ભવાનીપુ૧

વષ્ણિુ, ભીઠ ભગવાનપુ૧

વષ્ણિુ, ૭યનગ૧

વષ્ણિુ, ઉદહો

વષ્ણિુ, સાહો-
પ૧ી, હાવીડીહ

શેષશાયી વિષ્ણુ, સવાસ, મુળશ્કશ્કનપુન	વનાહ મૂનતિ, નભિકેશ્વનસ્થાન	મથિભિક્ષન શ્નભિપ્ય, વિષ્ણુ વુદ્ય મૂનતિ
		
ભગવતી ઉચ્ચૈઠ, વેનીપટ્ટી	ભગવતી વામેશ્વની, ભંડાનીસમ	યામુણ્ડા મન્દિન, કટના, મુળશ્કશ્કન પુન
		
શ્રષ્ટભુળ ગમેશ, હાવીડીહ	શ્રષ્ટભુળ ગમેશ, કોન્થ	ગંગા, શાન્વના-ડાઢી
		
મહિષાસુનમન્દિની, દુનગા	મહિષ્યછ્મન્દિની મન્દિન, મન્ળાપુન, દનભંગા	નટનાળ
		
નામમન્દિન, શ્રહિયાસ્થાન	સેહની, વૈશાળી, વિષ્ણુ નભિક-યળ્ઞોપવીતધાની	નૂપનગન શિવ મન્દિન

 સૂન્ય, દેકુળી	 સૂન્ય મૂન્તિ, ડભિહી	 સૂન્ય મૂન્તિ, વિષ્ણુ, વનુઆન
 ઉમામાહેશ્વન	 યમુના, આન્યના-ઠાઢી	 સમિનૌનાગઢ મૂન્તિ
 આદિ કાળી, યૈનપુન સહનસા યૈનપુન સહનસા- મથિળિક એકમાત્ર ની ળકંડ મન્દિન, સંગમે આદિકાળીન મન્નુ કાળી- મન્દિન સેહો એહિ ગામમે અછિ। મહાશિવ નાત્રિ આ કાળીપૂજા વડ઼ ધૂમધામસઁ યૈન પુનમે હોઇત અછિ।	 ત્રોથાગઢક સ્વામી માયવાનન્દ કૌ ળયાત્ય કાળી મન્દિન ત્રોથા ગઢ ળગ઼ પુનાન ગઢ઼ એકન પૂ વમે વનહ્મપુનાક વાવા હનિનાથ મહાદેવ મન્દિન આ દક્ષિણમે ઉચ્ચૈ ડ ભગવતી છથિ।	 ત્રોથાગઢક દસભુજી કાળી ત્રોથા ગઢ ળગ઼ પુનાન ગઢ઼ એકન પૂ વમે વનહ્મપુનાક વાવા હનિનાથ મહાદેવ મન્દિન આ દક્ષિણમે ઉચ્ચૈ ડ ભગવતી છથિ।
 કોઇળ્ય (મધુવની) દેવીક મન્દિન	 અકૌન, વેનીપટ્ટી, ભગવતી દુન્ગા, ભગવતીપીઠ	 અકૌન, વેનીપટ્ટી, ભગવતી દુન્ગા, ભગવતીપીઠ

૧શ્રષ્ટભુળ ગામેશ, કોન્થ રશવિ મન્દનિ , સઘિયિા, વસિ્ઠી

૧ વૌદ્ય દેવી તાના, વાની, સમસ્તીપુ ન રઉગ્નતાના મન્દનિ, મહષિ, સહ નસા

૧ભગવતી, વાની રભગવતી, દેકુળી

૧ ભગવતી ગનિળિા, શુઉહન રકાળી, ઉય્ યૈઠ

૧ મૈનવ, મૈનવ વળયિા ર ઉમામાહેશ્વ ન, મહાદેવમઠ

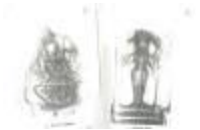
૧ દેવીકાળી, કોન્થ ર ગુસાઉનસ્થિ ળ મન્દનિ, કોન્થ

૧ ગામેશ, ળહેનાયિાસનાય રઉમામાહેશ્વન રૂ નટનાળ, ૪ વષ્ણુિ, નળિક, ળનઉ યા ની, સેહાન, વૈશાળી

૧ ગંગા મૂનતિ, નગાનડીહ, દનમંગા ર ભગવતી મ઼ામૂનતિ, ગન્યવાનિ

૧ હૈહ્ટ દેવી, હાવીડીહ રભુવનેશ્વની , કોન્થ

૧ કથતિ કાળી, ઉય્યૈઠ, રશ્રષ્ટભુળ ગામે શ, કોન્થ

૧ મહષિાસુન મન્દનિી, હાવીડીહ, રઉ મા, મળેય્છમન્દનિી, મનિળાપુન, દન મંગા

૧મહષિાસુનમન્દનિી, ભગવતીપુન, ના હન, મહષિાસુન મન્દનિી, વહેની, દન મંગા

 ૧ મ્ઉચ્છમન્દિરી ભગવતી, મન્દ્ળાપુન, દનભંગા ૨ નામ મન્દિર, શહણ્યિાસ્થાન	 ૧ મ્ઉચ્છમન્દિરી ભગવતી, મન્દ્ળાપુન, દનભંગા ૨સહિશ્વન સ્થાન, મચે પુના	 ૧ નટનાળ, તાનાઉહી ૨ ઉમામાહેશ્વન
 ૧_શેષસાયી, સવાસ, મુળશ્ઠશ્ઠનપુન, ૨_નટનાળ_તાનાઉહી ૩_ભગવતી ૪_ ઉમામાહેશ્વની	 ૧- શવિ પાન્વતી મન્દિર, કપઉિશ્વન સ્થાન ૨ સૂન્ય મૂન્તિ ડિઉહી	 ૧_ સૂન્યમૂન્તિ, વષ્ણિુ વનુશાન ૨ ગંગા, શાન્ચના ગઢી
 ૧_ઉચ્ચૈઠ ભ્હગાવતી, વેનીપટ્ટી ૨_મહષિાસુનમન્દિરી, દુન્ગા ૩_ યામુણ્ડા મન્દિન, કટના, મુળશ્ઠશ્ઠનપુન ૪_ભગવતી વાનેશ્વની, ભાણ્ડાનસિમ	 ૧ વનાહમૂન્તિ, તિઉકેશ્વનસ્થાન, ૨ વષ્ણિુ, ભવાનીપુન	 ૧ વષ્ણિુ, ળયનગાન ૨વષ્ણિુ, ભીડ ભગવાનપુન
 ૧_વષ્ણિુ, ઉદહી, ૨સૂન્ય, દેકુઉી	 ૧_વષ્ણિુ_સાહી પનડી, સ્થાપતિ-હાભીડીહ ૨વુદ્ધ- વષ્ણિુ મૂન્તિ શિભઉિપ્ય	 ૧_વષ્ણિુ, સેહાન, ૨_વનાહ ૩_ગણેશ ૪શવિ મન્દિર_નૂપનગાન

		
૧_યમુના, શ્રાન્યના ઢઢ઼ી, રૂશ્રષ્ટભુળ ગ ણેશ, હાવીડીહ	૧_યમુના, મૈનવ વઙિયા, ૨_શેષસાયી, સવાસ, મુળશ્કશ્કનપુન, ૩_નટનાળ_ ાનાઙહિ ૪_ ભગવતી ૫_ ૩મા માહે શ્વની	ક્થતિ, ક્ાઙી, ઉય્યૈઠ, વેનીપટ્ટી
		
મૂનતિ (મથિઙિ ક્ષેત્ન)	સમ્ભવત: સૂન્ય	વેણુગોપાઙ, મથિઙિ
		
વિષ્ણુ, ળાઙે, દનભંગા	વિષ્ણુ	વિષ્ણુ, શ્રોહૌઙ, દનભંગા

મથિઙિક્ ખોળ

૬ શ્રાઙેપ્પ હમન દશક્સઁ ઊપનક્ મથિઙિક્ યાત્નાક્ ઉપનાન્તક્ સૂત્ન-વ઼ૃત્તાન્ત શ્રછિ શ્રા ઐમે એ સભ સ્થાનક્ સ્થાનીય઼ નિવ઼ાસી શ્રા ગાૠઙ સભક્ શ્રક્થનીય઼ ય઼ોગદાન છન્હિ। ક્પ્પનો ક્ાઙઁ ભાઢ઼ાક્ ગાઢ઼ીક્ ઙ્નાૠવ઼ન ઙેક્નિ સેહો નીક્ ગાૠઙ સહ્ય઼ેઙા-ગળેન્દ્ન ઠાકુન

"મથિઙિય઼દય઼શ્ય મય્ય઼ંતે નપિવ઼ો શ્નિ મથિઙિ નગની" - મથિઙિ ળાઽ શત્નુકેં મથઙ ળાશ્ન શ્રછિ- પાણ્મિનીક્ વ઼િવ઼િનાણ્મ।

𑒏𑒱𑒪𑒰 𑒂 𑒑𑒜𑓃

𑒥𑒪𑒱𑒩𑒰𑒖𑒣𑒳𑒩 𑒏𑒱𑒪𑒰- 𑒧𑒡𑒳𑒥𑒢𑒲 𑒖𑒱𑒪𑒰𑒏 𑒥𑒰𑒥𑒴𑒥𑒩𑒯𑒲 𑒣𑓂𑒩𑒐𑒝𑓂𑒛𑒮𑒿 𑓕 𑒏𑒱𑒪𑒼𑒧𑒲𑒙𑒩 𑒣𑒴𑒥 𑒥𑒪𑒱𑒩𑒰𑒖𑒣𑒳𑒩 𑒑𑒰𑒧 𑒁𑒕𑒱। 𑒉𑒏𑒩 𑒠𑒏𑓂𑒭𑒱𑒝 𑒠𑒱𑒬𑒰𑒧𑒹 𑒉𑒏𑒙𑒰 𑒣𑒳𑒩𑒰𑒢 𑒏𑒱𑒪𑒰𑒏 𑒁𑒫𑒬𑒹𑒭 𑒁𑒕𑒱। 𑒏𑒱𑒪𑒰 𑒔𑒰𑒩𑒱 𑒏𑒱𑒪𑒼𑒧𑒲𑒙𑒩 𑒢𑒧𑒑𑒩 𑒂 𑒉𑒏 𑒏𑒱𑒪𑒼𑒧𑒲𑒙𑒩 𑒔𑒰𑒏𑒩 𑒁𑒕𑒱। 𑒠𑒮 𑒤𑒲𑒙𑒏 𑒧𑒼𑒙 𑒠𑒹𑒥𑒰𑒪𑒮𑒿 𑒄 𑒒𑒹𑒩𑒰𑒉𑒪 𑒁𑒕𑒱।

𑒁𑒮𑒳𑒩𑒑𑒜𑓃 𑒏𑒱𑒪𑒰- 𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰𑒏 𑒠𑒼𑒮𑒩 𑒏𑒱𑒪𑒰 𑒧𑒡𑒳𑒥𑒢𑒲 𑒖𑒱𑒪𑒰𑒏 𑒣𑒴𑒥 𑒂 𑒅𑒞𑓂𑒞𑒩 𑒮𑒲𑒧𑒰 𑒣𑒩 𑒞𑒱𑒪𑒨𑒳𑒑𑒰 𑒡𑒰𑒩𑒏 𑒏𑒰𑒞𑒧𑒹 𑒧𑒯𑒰𑒠𑒹𑒫 𑒧𑒚 𑒪𑒑 𑓕𑓐 𑒉𑒏𑒛𑓃𑒧𑒹 𑒣𑒮𑒩𑒪 𑒁𑒕𑒱।

𑒖𑒨𑒢𑒑𑒩 𑒏𑒱𑒪𑒰- 𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰𑒏 𑒞𑒹𑒮𑒩 𑒏𑒱𑒪𑒰 𑒁𑒕𑒱 𑒖𑒹 𑒦𑒰𑒩𑒞 𑒢𑒹𑒣𑒰𑒪 𑒮𑒲𑒧𑒰 𑒣𑒩 𑒣𑓂𑒩𑒰𑒔𑒲𑒢 𑒖𑒨𑒣𑒳𑒩 𑒂 𑒫𑒩𑓂𑒞𑒧𑒰𑒢 𑒖𑒨𑒢𑒑𑒩 𑒪𑒑। 𑒠𑒩𑒦𑓀𑒑𑒰 𑒪𑒑 𑒣𑓀𑒔𑒼𑒦 𑒑𑒰𑒧𑒮𑒿 𑒣𑓂𑒩𑒰𑒣𑓂𑒞 𑒞𑒰𑒧𑓂𑒩 𑒁𑒦𑒱𑒪𑒹𑒐 𑒣𑒩 𑒖𑒨𑒣𑒳𑒩 𑒏𑒹𑒩 𑒫𑒩𑓂𑒝𑒢 𑒁𑒕𑒱।

𑒢𑒢𑓂𑒠𑒢𑒑𑒜𑓃- 𑒥𑒹𑒞𑒱𑒨𑒰𑒮𑒿 𑓑𑓒 𑒧𑒲𑒪 𑒣𑒬𑓂𑒔𑒱𑒧-𑒅𑒞𑓂𑒞𑒩𑒧𑒹 𑒄 𑒏𑒱𑒪𑒰 𑒁𑒕𑒱। 𑒞𑒲𑒢 𑒣𑓀𑒏𑓂𑒞𑒱𑒧𑒹 𑓑𑓕 𑒙𑒰 𑒆𑒿𑒔 𑒛𑒲𑒯 𑒁𑒕𑒱।

𑒪𑒾𑒩𑒱𑒨𑒰-𑒢𑒢𑓂𑒠𑒢𑒑𑒜𑓃- 𑒢𑒢𑓂𑒠𑒢𑒑𑒜𑓃𑒮𑒿 𑒅𑒞𑓂𑒞𑒩 𑒮𑓂𑒟𑒱𑒞 𑒁𑒕𑒱, 𑒉𑒞𑓄 𑒁𑒬𑒼𑒏 𑒮𑓂𑒞𑓀𑒦 𑒂 𑒥𑒾𑒠𑓂𑒡 𑒮𑓂𑒞𑒴𑒣 𑒁𑒕𑒱।

𑒠𑒹𑒏𑒳𑒪𑒲𑒑𑒜𑓃- 𑒬𑒱𑒫𑒯𑒩 𑒖𑒱𑒪𑒰𑒮𑒿 𑒞𑒲𑒢 𑒏𑒱𑒪𑒼𑒧𑒲𑒙𑒩 𑒣𑒴𑒥 𑒯𑒰𑒃𑒫𑒹 𑒏𑒹𑒩 𑒏𑒰𑒞𑒧𑒹 𑒠𑒴 𑒙𑒰 𑒏𑒱𑒪𑒰𑒏 𑒁𑒫𑒬𑒹𑒭 𑒁𑒕𑒱। 𑒔𑒰𑒩𑒴 𑒠𑒱𑒮𑒱 𑒐𑒡𑒰𑒃 𑒁𑒕𑒱।

𑒏𑒙𑒩𑒰𑒑𑒜𑓃- 𑒧𑒳𑒖𑒤𑓂𑒤𑒩𑒣𑒳𑒩𑒧𑒹 𑒏𑒙𑒩𑒰 𑒑𑒰𑒧𑒧𑒹 𑒫𑒱𑒬𑒰𑒪 𑒑𑒜𑓃 𑒁𑒕𑒱, 𑒠𑒹𑒏𑒳𑒪𑒲 𑒑𑒜𑓃 𑒖𑒏𑒰𑒿 𑒔𑒰𑒩𑒴 𑒏𑒰𑒞 𑒐𑒡𑒰𑒃 𑒐𑒳𑒢𑒪 𑒁𑒕𑒱।

𑒢𑒾𑒪𑒰𑒑𑒜𑓃-𑒥𑒹𑒑𑒳𑒮𑒩𑒰𑒨𑒮𑒿 𑓒𑓕 𑒏𑒱𑒪𑒼𑒧𑒲𑒙𑒩 𑒅𑒞𑓂𑒞𑒩 𑓓𑓕𑓐 𑒉𑒏𑒛𑓃𑒧𑒹 𑒣𑒮𑒩𑒪 𑒄 𑒑𑒜𑓃 𑒁𑒕𑒱।

𑒖𑒨𑒧𑓀𑒑𑒪𑒰𑒑𑒜𑓃- 𑒥𑒹𑒑𑒴𑒮𑒩𑒰𑒨𑒧𑒹 𑒥𑒩𑒱𑒨𑒰𑒩𑒣𑒳𑒩 𑒟𑒰𑒢𑒰𑒧𑒹 𑒏𑒰𑒥𑒩 𑒗𑒲𑒪𑒏 𑒧𑒡𑓂𑒨 𑒉𑒏𑒙𑒰 𑒆𑒿𑒔 𑒛𑒲𑒯 𑒁𑒕𑒱। 𑒉𑒞𑓄 𑒄 𑒑𑒜𑓃 𑒁𑒕𑒱। 𑒢𑒰𑒋𑒏𑒼𑒚𑒲 (𑒧𑒗𑒾𑒪) 𑒑𑒰𑒧 𑒪𑒑 𑒄 𑒑𑒜𑓃 𑒁𑒕𑒱।

𑒧𑓀𑒑𑒪𑒑𑒜𑓃- 𑒮𑒧𑒮𑓂𑒞𑒲𑒣𑒳𑒩 𑒖𑒱𑒪𑒰𑒧𑒹 𑒯𑒮𑒢𑒣𑒳𑒩 𑒥𑓂𑒪ॉ𑒏𑒧𑒹 𑒠𑒳𑒡𑒣𑒳𑒩𑒰 𑒥𑒖𑒰𑒩 𑒪𑒑 𑒠𑒹𑒍𑒜 𑒑𑒰𑒧 𑒪𑒑। 𑒦𑒑𑒫𑒰𑒢 𑒥𑒳𑒠𑓂𑒡𑒏 𑒅𑒣𑒠𑒹𑒬 𑒋𑒞𑓄 𑒦𑒹𑒪, 𑒮𑓂𑒟𑒰𑒢𑒲𑒨 𑒪𑒼𑒏 𑒧𑓀𑒑𑒪𑒠𑒹𑒫𑒏 𑒂𑒑𑓂𑒩𑒯𑒣𑒩 𑒥𑒳𑒠𑓂𑒡 𑒏𑒱𑒕𑒳 𑒠𑒱𑒢 𑒋𑒞𑓄 𑒢𑒱𑒫𑒰𑒮 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒏𑒹𑒪𑒢𑓂𑒯𑒱।

𑒁𑒪𑒾𑒪𑒲𑒑𑒜𑓃- 𑒐𑒑𑒛𑓃𑒱𑒨𑒰𑒮𑒿 𑓑𑓕 𑒏𑒱𑒪𑒼𑒧𑒲𑒙𑒩 𑒅𑒞𑓂𑒞𑒩 𑒁𑒪𑒾𑒪𑒲 𑒑𑒰𑒧 𑒪𑒑 𑓑𑓐𑓐 𑒋𑒏𑒛𑓃𑒧𑒹 𑒣𑒮𑒩𑒪 𑒃 𑒑𑒜𑓃 𑒁𑒕𑒱।

𑒏𑒲𑒔𑒏𑒑𑒜𑓃- 𑒣𑒴𑒩𑓂𑒝𑒱𑒨𑒰 𑒖𑒱𑒪𑒰𑒧𑒹 𑒛𑒹𑓀𑒑𑒰𑒩𑒒𑒰𑒙𑒮𑒿 𑓑𑓐 𑒏𑒱𑒪𑒼𑒧𑒲𑒙𑒩 𑒅𑒞𑓂𑒞𑒩 𑒧𑒯𑒰𑒢𑒢𑓂𑒠𑒰 𑒢𑒠𑒲𑒏 𑒣𑒴𑒥𑒧𑒹 𑒃 𑒑𑒜𑓃 𑒁𑒕𑒱।

𑒥𑒹𑒢𑒴𑒑𑒜𑓃- 𑒙𑒹𑒜𑓃𑒑𑒰𑒕 𑒟𑒰𑒢𑒰𑒧𑒹 𑒏𑒫𑒪 𑒡𑒰𑒩𑒏 𑒏𑒰𑒞𑒧𑒹 𑒃 𑒑𑒜𑓃 𑒁𑒕𑒱।

𑒫𑒩𑒱𑒖𑒢𑒑𑒜𑓃- 𑒥𑒯𑒰𑒠𑒳𑒩𑒑𑓀𑒖𑒮𑒿 𑒕𑒯 𑒏𑒱𑒪𑒼𑒧𑒲𑒙𑒩 𑒠𑒏𑓂𑒭𑒱𑒝𑒧𑒹 𑒪𑒼𑒢𑒮𑒫𑒢𑒲 𑒡𑒰𑒩𑒏 𑒏𑒰𑒞𑒧𑒹 𑒃 𑒑𑒜𑓃 𑒁𑒕𑒱।

𑒢𑒹𑒆𑒩𑒲- 𑒠𑒩𑒦𑓀𑒑𑒰𑒏 𑒥𑒱𑒩𑒾𑒪 𑒣𑓂𑒩𑒐𑒝𑓂𑒛𑒮𑒿 𑓑𑓓 𑒏𑒱𑒪𑒼𑒧𑒲𑒙𑒩 𑒣𑒬𑓂𑒔𑒱𑒧𑒧𑒹 𑒋𑒏𑒙𑒰 𑒑𑒜𑓃 𑒁𑒕𑒱 𑒖𑒹 𑒪𑒼𑒩𑒱𑒏𑒏 𑒧𑒰𑒢𑒪 𑒖𑒰𑒃𑒞 𑒁𑒕𑒱।

𑒥𑒳𑒠𑓂𑒡

𑒏𑒳𑒝𑓂𑒛𑒑𑓂𑒩𑒰𑒧- 𑒯𑒰𑒖𑒲𑒣𑒳𑒩𑒮𑒿 𑒥𑒞𑓂𑒞𑒲𑒮 𑒏𑒱𑒪𑒼𑒧𑒲𑒙𑒩 𑒅𑒞𑓂𑒞𑒩-𑒣𑒴𑒩𑓂𑒫𑒧𑒹 𑒥𑒮𑒰𑒜𑓃-𑒫𑒻𑒬𑒰𑒪𑒲 𑒂 𑒪𑒑𑒧𑒹 𑒫𑒰𑒮𑒼𑒏𑒳𑒝𑓂𑒛 𑒪𑒑 𑒑𑒰𑒧 𑒑𑒜𑓃-𑒙𑒲𑒪𑒰𑒮𑒿 𑓒 𑒏𑒱𑒧𑒲 𑒅𑒞𑓂𑒞𑒩-𑒣𑒴𑒩𑓂𑒫 𑒁𑒕𑒱 𑒏𑒳𑒝𑓂𑒛𑒑𑓂𑒩𑒰𑒧 , 𑒖𑒞𑓄 𑒖𑒻𑒢𑒏 𑓒𑓔𑒧 𑒞𑒲𑒩𑓂𑒟𑓀𑒏𑒩 𑒧𑒯𑒰𑒫𑒲𑒩𑒏 𑒖𑒢𑓂𑒧 𑒦𑒹𑒪 𑒕𑒪𑒢𑓂𑒯𑒱। 𑒋𑒞𑓄 𑒥𑒳𑒠𑓂𑒡𑒏 𑒕𑒰𑒅𑒩, 𑒁𑒦𑒱𑒭𑒹𑒏 𑒣𑒳𑒭𑒏𑒩𑒝𑒲 (𑒪𑒼𑒏 𑒁𑒦𑒱𑒭𑒹𑒏𑒮𑒿 𑒣𑒴𑒩𑓂𑒫 𑒋𑒞𑓄 𑒢𑒯𑒰𑒃𑒞 𑒩𑒯𑒟𑒱), 𑒁𑒬𑒼𑒏 𑒮𑓂𑒞𑒧𑓂𑒦 𑒂 𑒮𑓀𑒮𑒠-𑒦𑒫𑒢 (𑒪𑒼𑒏 𑒫𑒱𑒬𑒰𑒪𑒏 𑒑𑒜𑓃) 𑒁𑒕𑒱।

𑒣𑒖𑒹𑒥𑒰𑒑𑒜𑓃 𑒫𑒢𑒯𑒲 𑒙𑒼𑒪- 𑒋𑒞𑓄 𑒋𑒏𑒙𑒰 𑒥𑒳𑒠𑓂𑒡 𑒧𑒴𑒩𑓂𑒞𑓂𑒞𑒱 𑒦𑒹𑒙𑒪 𑒕𑒪, 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒍𑒏𑒩 𑒂𑒥 𑒏𑒼𑒢𑒼 𑒣𑒞𑒰 𑒢𑒻 𑒁𑒕𑒱। 𑒃 𑒮𑓂𑒟𑒪 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒩𑒐𑒥𑒰𑒩𑒲 𑒑𑒰𑒧𑒏 𑒪𑒑𑒹 𑒁𑒕𑒱।

मंगलगढ़- समस्तीपुर जिलामे हसनपुर ब्लॉकमे दुधपुरा बजार लग देओढ गाम लग। भगवान बुद्धक उपदेश एतऽ भेल, स्थानीय राजा मंगलदेवक आग्रहपर बुद्ध किछु दिन एतऽ निवास सेहो केलन्हि।

मुसहरनियाँ डीह- अंधरा ठाढ़ीसँ ३ किलोमीटर पश्चिम परसटन गाम लग एकटा ऊँच डीह अछि। बुद्धकालीन एकजनियाँ कोठली, बौद्धकालीन मूर्त्ति, पात्र, बर्त्तनक टुकड़ी आ पजेबाक अवशेष एतऽ अछि।

अकौर- मधुबनीसँ २० किलोमीटर पश्चिम आ उत्तरमे अकौर गाममे एकटा ऊँच डीह अछि, जतऽ बौद्धकालक मूर्त्ति अछि।

लौरिया-नन्दनगढ़- नन्दनगढ़सँ उत्तर स्थित अछि, एतऽ अशोक स्तंभ आ बौद्ध स्तूप अछि।

विक्रमशिला- भागलपुरमे स्थित प्राचीन विश्वविद्यालय। भागलपुर जिलाक अंतीचक गाममे राजा धर्मपालक बनाओल बुद्ध विश्वविद्यालय अछि। १०८ व्याख्याता लेल रहबाक स्थान आ बाहरसँ पढ़ए बला लेल सेहो स्थान एतऽ निर्मित अछि।

चम्पानगर- भागलपुरक पश्चिममे, आब नगरसँ सटल गेल अछि। ई जैन लोकनिक एकटा पवित्रस्थल अछि, एतऽ महावीर तीनटा वस्सावास केने रहथि। दू टा जैन मन्दिर एतऽ अछि, जे जैनक बारहम तीर्थंकर वासुपूज्य नाथकेँ समर्पित अछि। महावीर विदेहमे छह टा वस्सावास बितेलन्हि। बरखा ऋतुमे चारि मास एक ठाम निवासकेँ वस्सावास कहल जाइ छल। बुद्ध एकोटा वस्सावास विदेहमे नै बितेलन्हि, मुदा वैशाली नगरीमे आम्रपालीक उद्यानमे लिच्छवीगणकेँ सन्देश देने छला। आम्रपालीसँ भिक्षा ग्रहण कऽ बुद्ध गेल वेलुमती करए चारि मासक वस्सावास।

अभालिप्य

𑒑𑒾𑒩𑒲-𑒬𑓀𑒏𑒩 𑒮𑓂𑒟𑒰𑒢, 𑒧𑒡𑒳𑒥𑒢𑒲 𑒖𑒱𑒪𑒰𑒏 𑒖𑒧𑒟𑒩𑒱 𑒑𑒰𑒧 𑒂 𑒯𑒻𑓀𑒚𑒲 𑒥𑒰𑒪𑒲 𑒑𑒰𑒧𑒏 𑒥𑒲𑒔 𑒄 𑒮𑓂𑒟𑒰𑒢 𑒑𑒾𑒩𑒲 𑒂 𑒬𑒓𑓂𑒏𑒩𑒏 𑒮𑒧𑓂𑒧𑒱𑒪𑒱𑒞 𑒧𑒴𑒩𑓂𑒞𑓂𑒞𑒱 𑒂 𑒌𑒣𑒩 𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰𑒏𑓂𑒭𑒩𑒧𑒹 𑒪𑒱𑒐𑒪 𑒣𑒰𑒪𑒫𑓀𑒬𑒲𑒨 𑒁𑒦𑒱𑒪𑒹𑒐। 𑒥𑒱𑒠𑒹𑒬𑓂𑒫𑒩𑒮𑓂𑒟𑒰𑒢𑒮𑒿 २-३ 𑒏𑒱𑒪𑒼𑒧𑒲𑒙𑒩 𑒅𑒞𑓂𑒞𑒩 𑒠𑒱𑒬𑒰𑒧𑒹 𑒄 𑒮𑓂𑒟𑒰𑒢 𑒁𑒕𑒱।

𑒦𑒲𑒚-𑒦𑒑𑒫𑒰𑒢𑓂𑒣𑒳𑒩 𑒁𑒦𑒱𑒪𑒹𑒐- 𑒩𑒰𑒖𑒰 𑒢𑒰𑒢𑓂𑒨𑒠𑒹𑒫𑒏 𑒣𑒳𑒞𑓂𑒩 𑒧𑒪𑒪𑒠𑒹𑒫𑒮𑒿 𑒮𑓀𑒥𑓀𑒡𑒱𑒞 𑒁𑒦𑒱𑒪𑒹𑒐 𑒋𑒞𑓄 𑒁𑒕𑒱। 𑒧𑒡𑒳𑒥𑒢𑒲 𑒖𑒱𑒪𑒰𑒏 𑒧𑒡𑒹𑒣𑒳𑒩 𑒟𑒰𑒢𑒰𑒧𑒹 𑒄 𑒮𑓂𑒟𑒪 𑒁𑒕𑒱।

𑒦𑒑𑒲𑒩𑒟𑒣𑒳𑒩- 𑒣𑒝𑓂𑒛𑒾𑒪 𑒪𑒑 𑒦𑒑𑒲𑒩𑒟𑒣𑒳𑒩 𑒑𑒰𑒧𑒧𑒹 𑒁𑒦𑒱𑒪𑒹𑒐 𑒁𑒕𑒱 𑒖𑒰𑒯𑒱𑒮𑒿 𑒍𑒃𑒢𑒫𑒰𑒩 𑒫𑓀𑒬𑒏 𑒁𑓀𑒞𑒱𑒧 𑒠𑒳𑒢𑒴 𑒬𑒰𑒮𑒏 𑒩𑒰𑒧𑒦𑒠𑓂𑒩𑒠𑒹𑒫 𑒂 𑒪𑒏𑓂𑒭𑓂𑒧𑒲𑒢𑒰𑒟𑒏 𑒣𑓂𑒩𑒬𑒰𑒮𑒢𑒏 𑒫𑒱𑒭𑒨𑒧𑒹 𑒮𑒴𑒔𑒢𑒰 𑒦𑒹𑒙𑒻𑒞 𑒁𑒕𑒱।

𑒧𑓀𑒠𑒰𑒩 𑒣𑒩𑓂𑒫𑒞- 𑒥𑒰𑓀𑒏𑒰 𑒮𑓂𑒟𑒱𑒞 𑒮𑓂𑒟𑒪𑒧𑒹 𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰𑒏𑓂𑒭𑒩𑒏 𑒑𑒳𑒣𑓂𑒞𑒫𑓀𑒬𑒲𑒨 ७𑒧𑓂 𑒬𑒞𑒰𑒥𑓂𑒠𑒲𑒏 𑒁𑒦𑒱𑒪𑒹𑒐 𑒁𑒕𑒱। 𑒮𑒧𑒳𑒠𑓂𑒩 𑒧𑓀𑒟𑒢𑒏 𑒯𑒹𑒞𑒳 𑒧𑓀𑒠𑒰𑒩𑒏 𑒣𑓂𑒩𑒨𑒼𑒑 𑒦𑒹𑒪 𑒕𑒪। 𑒢𑒏𑒱𑒙𑒧𑒹 𑒥𑒾𑒮𑒲𑒧𑒹 𑒖𑒻𑒢𑒏 𑒥𑒰𑒩𑒯𑒧 𑒞𑒲𑒩𑓂𑒟𑓀𑒏𑒩 𑒫𑒰𑒮𑒳𑒣𑒴𑒖𑓂𑒨 𑒢𑒰𑒟𑒏 𑒠𑒴𑒙𑒰 𑒧𑒴𑒩𑓂𑒞𑓂𑒞𑒱 𑒁𑒕𑒱, 𑒣𑒻𑒒 𑒧𑒴𑒩𑓂𑒞𑒱 𑒪𑒰𑒪 𑒣𑒰𑒟𑒩𑒏 𑒁𑒕𑒱 𑒞𑒿 𑒠𑒼𑒮𑒩 𑒏𑒰𑒿𑒮𑒰𑒏 𑒖𑒏𑒩 𑒮𑒼𑒯𑒰𑒿 𑒠𑒴𑒙𑒰 𑒣𑒠𑒔𑒱𑒯𑓂𑒢 𑒁𑒕𑒱। 𑒖𑒻𑒢𑒏 𑒥𑒰𑒩𑒯𑒧 𑒞𑒲𑒩𑓂𑒟𑓀𑒏𑒩 𑒫𑒰𑒮𑒳𑒣𑒴𑒖𑓂𑒨 𑒢𑒰𑒟𑒏 𑒖𑒢𑓂𑒧 𑒔𑒧𑓂𑒣𑒰𑒢𑒑𑒩𑒧𑒹 𑒂 𑒢𑒱𑒩𑓂𑒫𑒰𑒝 𑒋𑒞𑒻 𑒦𑒹𑒪 𑒕𑒪𑒢𑓂𑒯𑒱।

𑒥𑒱𑒠𑒹𑒬𑓂𑒫𑒩- 𑒧𑒡𑒳𑒥𑒢𑒲 𑒖𑒱𑒪𑒰𑒧𑒹 𑒪𑒼𑒯𑒢𑒰𑒩𑒼𑒛 𑒮𑓂𑒙𑒹𑒬𑒢 𑒪𑒑 𑒮𑓂𑒟𑒱𑒞 𑒬𑒱𑒫𑒰𑒪𑒨𑒏 𑒮𑓂𑒟𑒰𑒣𑒢𑒰 𑒧𑒯𑒰𑒩𑒰𑒖 𑒧𑒰𑒡𑒫𑒮𑒱𑓀𑒯 𑒏𑒋𑒪𑒢𑓂𑒯𑒱। 𑒞𑒃 𑒨𑒳𑒑𑒏 𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰𑒏𑓂𑒭𑒩𑒏 𑒁𑒦𑒱𑒪𑒹𑒐 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒋𑒞𑓄 𑒁𑒕𑒱।

𑒥𑒮𑒻𑒚𑒲 (𑒥𑒰𑒩𑒮𑒲-𑒥𑒮𑒻𑒚𑒲), 𑒁𑒩𑒩𑒱𑒨𑒰 𑒁𑒦𑒱𑒪𑒹𑒐 - 𑒣𑒴𑒩𑓂𑒝𑒱𑒨𑒰𑒿𑒧𑒹 𑒬𑓂𑒩𑒲𑒢𑒑𑒩 𑒪𑒑 𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰𑒏𑓂𑒭𑒩𑒏 𑒄 𑒁𑒦𑒱𑒪𑒹𑒐 𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰𑒏 𑒣𑒯𑒱𑒪 𑒧𑒯𑒱𑒪𑒰 𑒬𑒰𑒮𑒏 𑒩𑒰𑒢𑒲 𑒃𑒢𑓂𑒠𑓂𑒩𑒰𑒫𑒞𑒲𑒏 𑒩𑒰𑒖𑓂𑒨𑒏𑒰𑒪𑒏 𑒫𑒩𑓂𑒝𑒢 𑒏𑒩𑒻𑒞 𑒁𑒕𑒱। 𑒩𑒰𑒢𑒲 𑒃𑒢𑓂𑒠𑓂𑒩𑒰𑒫𑒞𑒲 (१७८४-१८०२) 𑒖𑒹 𑒁𑒏𑒰𑒪𑒏 𑒮𑒧𑒨 𑒐𑒴𑒛-𑒐ॉ𑒩-𑒫𑒩𑒏 𑒂 𑒁𑒢𑓂𑒨 𑒏𑒪𑓂𑒨𑒰𑒝𑒏𑒰𑒩𑒲 𑒏𑒰𑒩𑓂𑒨𑒏 𑒣𑓂𑒩𑒰𑒩𑒧𑓂𑒦 𑒏𑒹𑒢𑒹 𑒩𑒯𑒟𑒱।

𑒖𑒨𑒢𑒑𑒩 𑒏𑒱𑒪𑒰- 𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰𑒏 𑒞𑒹𑒮𑒩 𑒏𑒱𑒪𑒰 𑒁𑒕𑒱 𑒦𑒰𑒩𑒞 𑒢𑒹𑒣𑒰𑒪 𑒮𑒲𑒧𑒰 𑒣𑒩 𑒣𑓂𑒩𑒰𑒔𑒲𑒢 𑒖𑒨𑒣𑒳𑒩 𑒂 𑒫𑒩𑓂𑒞𑒧𑒰𑒢 𑒖𑒨𑒢𑒑𑒩 𑒪𑒑। 𑒠𑒩𑒦𑓀𑒑𑒰 𑒪𑒑 𑒣𑓀𑒔𑒼𑒦 𑒑𑒰𑒧𑒮𑒿 𑒣𑓂𑒩𑒰𑒣𑓂𑒞 𑒞𑒰𑒧𑓂𑒩 𑒁𑒦𑒱𑒪𑒹𑒐 𑒣𑒩 𑒖𑒨𑒣𑒳𑒩 𑒏𑒹𑒩 𑒫𑒩𑓂𑒝𑒢 𑒁𑒕𑒱।

𑒫𑒱𑒭𑓂𑒝𑒳

𑒯𑒳𑒪𑒰𑒮𑒣𑒙𑓂𑒙𑒲- 𑒧𑒡𑒳𑒫𑒢𑒲 𑒖𑒱𑒪𑒰𑒏 𑒤𑒳𑒪𑒣𑒩𑒰𑒮 𑒟𑒰𑒢𑒰𑒏 𑒖𑒰𑒑𑒹𑒬𑓂𑒫𑒩 𑒮𑓂𑒟𑒰𑒢 𑒪𑒑 𑒯𑒳𑒪𑒰𑒮𑒣𑒙𑓂𑒙𑒲 𑒑𑒰𑒧 𑒁𑒕𑒱। 𑒏𑒰𑒩𑒲 𑒣𑒰𑒟𑒩𑒏 𑒫𑒱𑒭𑓂𑒝𑒳 𑒦𑒑𑒫𑒰𑒢𑒏 𑒧𑒴𑒩𑓂𑒞𑓂𑒞𑒱 𑒋𑒞𑓄 𑒁𑒕𑒱।

𑒣𑒔𑒱𑒢𑒰𑒯𑒲- 𑒪𑒾𑒏𑒯𑒰 𑒟𑒰𑒢𑒰𑒏 𑒣𑒔𑒱𑒢𑒰𑒯𑒲 𑒑𑒰𑒧𑒧𑒹 𑒫𑒱𑒭𑓂𑒝𑒳𑒏 𑒧𑒴𑒩𑓂𑒞𑓂𑒞𑒱𑒏 𑒔𑒰𑒩𑒴 𑒯𑒰𑒟 𑒦𑒑𑓂𑒢 𑒦𑓄 𑒑𑒹𑒪 𑒁𑒕𑒱।

𑒧𑒡𑒳𑒫𑒢- 𑒣𑒔𑒱𑒢𑒰𑒯𑒲𑒮𑒿 𑓑𑓐 𑒏𑒱𑒪𑒼𑒧𑒲𑒙𑒩 𑒅𑒞𑓂𑒞𑒩 𑒢𑒹𑒣𑒰𑒪𑒏 𑒧𑒡𑒳𑒫𑒢 𑒑𑒰𑒧𑒧𑒹 𑒔𑒞𑒳𑒩𑓂𑒦𑒳𑒖 𑒫𑒱𑒭𑓂𑒝𑒳𑒏 𑒧𑒴𑒩𑓂𑒞𑓂𑒞𑒱 𑒁𑒕𑒱।

𑒏𑒧𑒪𑒰𑒠𑒱𑒞𑓂𑒨 𑒮𑓂𑒟𑒰𑒢- 𑒁𑓀𑒡𑒩𑒰 𑒚𑒰𑒜𑓃𑒲 𑒪𑒑𑒧𑒹 𑒏𑒧𑒪𑒰𑒠𑒱𑒞𑓂𑒨 𑒮𑓂𑒟𑒰𑒢𑒏 𑒫𑒱𑒭𑓂𑒝𑒳 𑒧𑓀𑒠𑒱𑒩 𑒏𑒩𑓂𑒝𑒰𑒙 𑒩𑒰𑒖𑒰 𑒢𑒰𑒢𑓂𑒨𑒠𑒹𑒫𑒏 𑒧𑓀𑒞𑓂𑒩𑒲 𑒬𑓂𑒩𑒲𑒡𑒩 𑒠𑒰𑒮 𑒠𑓂𑒫𑒰𑒩𑒰 𑒮𑓂𑒟𑒰𑒣𑒱𑒞 𑒦𑒹𑒪।

𑒗𑓀𑒗𑒰𑒩𑒣𑒳𑒩 𑒁𑒢𑒳𑒧𑒝𑓂𑒛𑒪𑒏 𑒩𑒐𑒫𑒰𑒩𑒲 𑒑𑒰𑒧𑒧𑒹 𑒫𑒵𑒏𑓂𑒭𑒏 𑒢𑒲𑒔𑒰𑒿 𑒩𑒰𑒐𑒪 𑒫𑒱𑒭𑓂𑒝𑒳 𑒧𑒴𑒩𑓂𑒞𑓂𑒞𑒱, 𑒑𑒰𑓀𑒡𑒰𑒩𑒬𑒻𑒪𑒲 𑒧𑒹 𑒥𑒢𑒰𑒍𑒪 𑒑𑒹𑒪 𑒁𑒕𑒱।

𑒧𑒙𑒱𑒯𑒰𑒢𑒲- 𑒫𑒱𑒭𑓂𑒝𑒳 𑒧𑒢𑓂𑒠𑒱𑒩

𑒖𑒢𑒏𑒣𑒳𑒩- 𑒫𑒵𑒯𑒠𑓂 𑒫𑒱𑒭𑓂𑒝𑒳𑒣𑒳𑒩𑒰𑒝𑒧𑒹 𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰𑒧𑒰𑒯𑒰𑒞𑓂𑒧𑓂𑒨𑒧𑒹 𑒖𑒢𑒏𑒣𑒳𑒩 𑒏𑓂𑒭𑒹𑒞𑓂𑒩𑒏 𑒫𑒩𑓂𑒝𑒢 𑒁𑒕𑒱। 𑒮𑒞𑓂𑒩𑒯𑒧 𑒬𑒞𑒰𑒥𑓂𑒠𑒲𑒧𑒹 𑒮𑓀𑒞 𑒮𑒴𑒩 𑒏𑒱𑒬𑒼𑒩𑒏𑒹𑒿 𑒁𑒨𑒼𑒡𑓂𑒨𑒰𑒧𑒹 𑒮𑒩𑒨𑒴 𑒡𑒰𑒩𑒧𑒹 𑒩𑒰𑒧 𑒂 𑒖𑒰𑒢𑒏𑒲𑒏 𑒠𑒴 𑒙𑒰 𑒦𑒫𑓂𑒨 𑒧𑒴𑒩𑓂𑒞𑓂𑒞𑒱 𑒦𑒹𑒙𑒪𑒢𑓂𑒯𑒱, 𑒖𑒏𑒩𑒰 𑒍 𑒖𑒰𑒢𑒏𑒲 𑒧𑒢𑓂𑒠𑒱𑒩, 𑒖𑒢𑒏𑒣𑒳𑒩𑒧𑒹 𑒮𑓂𑒟𑒰𑒣𑒱𑒞 𑒏𑓄 𑒠𑒹𑒪𑒢𑓂𑒯𑒱। 𑒫𑒩𑓂𑒞𑓂𑒞𑒧𑒰𑒢 𑒧𑒢𑓂𑒠𑒱𑒩𑒏 𑒮𑓂𑒟𑒰𑒣𑒢𑒰 𑒙𑒲𑒏𑒧𑒑𑒜𑓃𑒏 𑒧𑒯𑒰𑒩𑒰𑒢𑒲 𑒠𑓂𑒫𑒰𑒩𑒰 𑓑𑓙𑓑𑓑 𑒄. 𑒧𑒹 𑒦𑒹𑒪। 𑒢𑒑𑒩𑒏 𑒔𑒰𑒩𑒴𑒏𑒰𑒞 𑒨𑒧𑒳𑒢𑒲, 𑒑𑒹𑒩𑒳𑒐𑒰 𑒂 𑒠𑒳𑒑𑓂𑒡𑒫𑒞𑒲 𑒡𑒰𑒩 𑒁𑒕𑒱। 𑒩𑒰𑒧 𑒢𑒫𑒧𑒲 (𑒔𑒻𑒞𑓂𑒩 𑒬𑒳𑒏𑓂𑒪 𑒢𑒫𑒧𑒲),𑒖𑒰𑒢𑒏𑒲 𑒢𑒫𑒧𑒲 (𑒫𑒻𑒬𑒰𑒐 𑒬𑒳𑒏𑓂𑒪 𑒢𑒫𑒧𑒲) 𑒂 𑒫𑒱𑒫𑒰𑒯 𑒣𑓀𑒔𑒧𑒲 (𑒁𑒑𑒯𑒢 𑒬𑒳𑒏𑓂𑒪 𑒣𑓀𑒔𑒧𑒲) 𑒣𑒩 𑒋𑒞𑓄 𑒧𑒹𑒪𑒰 𑒪𑒑𑒻𑒋।

𑒁𑓀𑒡𑒩𑒰-𑒚𑒰𑒜𑓃𑒲𑒏 𑒮𑓂𑒟𑒰𑒢𑒲𑒨 𑒫𑒰𑒔𑒮𑓂𑒣𑒞𑒱 𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯𑒰𑒪𑒨- 𑒑𑒾𑒛𑓃 𑒑𑒰𑒧𑒏 𑒨𑒏𑓂𑒭𑒱𑒝𑒲𑒏 𑒦𑒫𑓂𑒨 𑒧𑒴𑒩𑓂𑒞𑓂𑒞𑒱 𑒋𑒞𑓄 𑒩𑒰𑒐𑒪 𑒁𑒕𑒱।

गौतम तीर्थ- कमतौल स्टेशनसँ ८ किलोमीटर पश्चिम ब्रह्मपुर गाम लग एकटा गौतम कुण्ड पुष्करणी अछि।

मुंगेरक पूब 'सीता-कुण्ड'गर्म कुण्ड अछि, सीता जी एतै पृथ्वीमे समाहित भेल छली। ओढ़ा जलक कुण्ड 'रामकुण्ड', लक्ष्मण कुण्ड, भरत कुण्ड, आ शत्रुघ्न कुण्ड सेहो अछि, जैयारीमे वड्ड महिमा। से महिमा बावू गढ़ नारकिलमे सेहो छै, बेसी पढ़ल लिखल गाममे से आब कहाँ?

हलावर्त्त- जनकपुरसँ ३५ किलोमीटर दक्षिण पश्चिममे सीतामढ़ी नगरमे हलेश्वर शिव मन्दिर आ जानकी मन्दिर अछि। एतसँ डेढ़ किलोमीटर पर पुण्डरीक क्षेत्रमे सीताकुण्ड अछि। हलावर्त्तमे जनक द्वारा हर चलेबा काल सीता भेटलि छली। राम नवमी (चैत्र शुक्ल नवमी) आ जानकी नवमी (वैशाख शुक्ल नवमी) पर एतऽ मेला लगैए।

फुलहर-मधुबनी जिलाक हरलाखी थानामे फुलहर गाममे जनकक पुष्पवाटिका छल जतऽ सीता फूल लोढ़ै छली।

धनुषा- जनकपुरसँ १५ किलोमीटर उत्तर धनुषा स्थानमे पीपरक गाछक नीचाँ एकटा धनुषाकार पाषाण पड़ल अछि। रामक तोड़ल ई धनुष अछि। ऐसँ पूब बाणगंगा धार बहैए जे लक्ष्मण द्वारा बाणसँ उद्घाटित भेल छल।

सुग्गा- जनकपुर लग जलेश्वर शिवालयक समीप सुग्गा ग्राममे शुकदेवजीक आश्रम अछि। शुकदेवजी जनकसँ शिक्षा लेबाक हेतु मिथिला ऐल छला- ऐ ठाम हुनका ठहरेबाक व्यवस्था भेल छल।

सिंहेश्वर- मधेपुरासँ ५ किलोमीटरपर गौरीपुर गाम लग सिंहेश्वर शिवालय अछि।

कपिलेश्वर- कपिल मुनि द्वारा स्थापित महादेव मधुबनीसँ ८ किलोमीटर पश्चिममे अछि।

𑒏𑒳𑒬𑒹𑒬𑓂𑒫𑒩- 𑒮𑒧𑒮𑓂𑒞𑒲𑒣𑒳𑒩𑒮𑒿 𑒅𑒞𑓂𑒞𑒩-𑒣𑒴𑒥, 𑒪𑒯𑒹𑒩𑒱𑒨𑒰𑒮𑒩𑒰𑒨𑒮𑒿 ६० 𑒏𑒱𑒪𑒼𑒧𑒲𑒙𑒩 𑒠𑒏𑓂𑒭𑒱𑒝-𑒣𑒴𑒥 𑒂 𑒮𑒯𑒩𑒮𑒰𑒮𑒿 २५ 𑒏𑒱𑒪𑒼𑒧𑒲𑒙𑒩 𑒣𑒬𑓂𑒔𑒱𑒧 𑒄 𑒋𑒏𑒙𑒰 𑒣𑓂𑒩𑒮𑒱𑒠𑓂𑒡 𑒬𑒱𑒫𑒮𑓂𑒟𑒰𑒢 𑒁𑒕𑒱। 𑒋𑒞𑓄 𑒔𑒱𑒛𑓃𑒻-𑒁𑒦𑒨𑒰𑒩𑒝𑓂𑒨 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒁𑒕𑒱 𑒖𑒞𑓄 𑒅𑒖𑓂𑒖𑒩 𑒂 𑒏𑒰𑒩𑒲 𑒑𑒻𑒥𑒩, 𑒪𑒰𑒪𑒮𑒩, 𑒠𑒱𑒒𑒾𑒕, 𑒧𑒻𑒪, 𑒢𑒏𑒙𑒰, 𑒑𑒻𑒩𑒲, 𑒑𑒰𑒑𑒢, 𑒮𑒱𑒪𑓂𑒪𑒲, 𑒁𑒔𑒰𑒢𑒲, 𑒯𑒩𑒱𑒁𑒪, 𑒔𑒰𑒯𑒰, 𑒏𑒩𑒢, 𑒩𑒞𑒫𑒰 𑒔𑒱𑒛𑓃𑒻 𑒮𑒦 𑒢𑒫𑒧𑓂𑒥𑒩𑒮𑒿 𑒧𑒰𑒩𑓂𑒔 𑒡𑒩𑒱 𑒠𑒹𑒐𑒥𑒰𑒧𑒹 𑒁𑒥𑒻𑒋।

𑒮𑒱𑒧𑒩𑒠𑒯- 𑒟𑒪𑒫𑒰𑒩𑒰 𑒮𑓂𑒙𑒹𑒬𑒢 𑒪𑒑 𑒬𑒱𑒫𑒮𑒱𑓀𑒯 𑒠𑓂𑒫𑒰𑒩𑒰 𑒥𑒮𑒰𑒍𑒪 𑒬𑒱𑒫𑒮𑒱𑓀𑒯𑒣𑒳𑒩 𑒑𑒰𑒧 𑒪𑒑 𑒄 𑒬𑒱𑒫𑒧𑒢𑓂𑒠𑒱𑒩 𑒁𑒕𑒱।

𑒮𑒼𑒧𑒢𑒰𑒟- 𑒧𑒡𑒳𑒥𑒢𑒲 𑒖𑒱𑒪𑒰𑒏 𑒮𑒾𑒩𑒰𑒚 𑒑𑒰𑒧𑒧𑒹 𑒮𑒦𑒰𑒑𑒰𑒕𑒲 𑒪𑒑 𑒮𑒼𑒧𑒠𑒹𑒫 𑒧𑒯𑒰𑒠𑒹𑒫 𑒕𑒟𑒱।

𑒧𑒠𑒢𑒹𑒬𑓂𑒫𑒩- 𑒧𑒡𑒳𑒥𑒢𑒲 𑒖𑒱𑒪𑒰𑒏 𑒁𑓀𑒡𑒩𑒰 𑒚𑒰𑒜𑓃𑒲𑒮𑒿 ४ 𑒏𑒱𑒪𑒼𑒧𑒲𑒙𑒩 𑒣𑒴𑒥 𑒧𑒠𑒢𑒹𑒬𑓂𑒫𑒩 𑒬𑒱𑒫𑒮𑓂𑒟𑒰𑒢 𑒁𑒕𑒱।

𑒔𑒰𑒧𑒳𑒝𑓂𑒛𑒹𑒬𑓂𑒫𑒩- 𑒯𑓀𑒯𑒰𑒩𑒣𑒳𑒩𑒧𑒹 𑒯𑒩𑒛𑓃𑒲 𑒑𑒰𑒧 𑒪𑒑 𑒔𑒰𑒧𑒳𑒝𑓂𑒛𑒹𑒬𑓂𑒫𑒩 𑒚𑒰𑒏𑒳𑒩 𑒠𑓂𑒫𑒰𑒩𑒰 𑒮𑓂𑒟𑒰𑒣𑒱𑒞 𑒔𑒰𑒧𑒳𑒝𑓂𑒛𑒹𑒬𑓂𑒫𑒩 𑒬𑒱𑒫𑒮𑓂𑒟𑒰𑒢 𑒁𑒕𑒱।

𑒬𑒱𑒪𑒰𑒢𑒰𑒟- 𑒖𑒨𑒢𑒑𑒩 𑒪𑒑 𑒏𑒧𑒪𑒰 𑒡𑒰𑒩𑒏 𑒏𑒰𑒞𑒧𑒹 𑒬𑒱𑒪𑒰𑒢𑒰𑒟 𑒧𑒯𑒰𑒠𑒹𑒫 𑒕𑒟𑒱।

𑒅𑒑𑓂𑒩𑒢𑒰𑒟- 𑒧𑒡𑒳𑒥𑒢𑒲𑒮𑒿 𑒠𑒏𑓂𑒭𑒱𑒝 𑒣𑒝𑓂𑒛𑒾𑒪 𑒮𑓂𑒙𑒹𑒬𑒢 𑒪𑒑 𑒦𑒫𑒰𑒢𑒲𑒣𑒳𑒩 𑒑𑒰𑒧𑒧𑒹 𑒅𑒑𑒢𑒰 𑒧𑒯𑒰𑒠𑒹𑒫𑒏 𑒬𑒱𑒫𑒪𑒱𑓀𑒑 𑒁𑒕𑒱। 𑒫𑒱𑒠𑓂𑒨𑒰𑒣𑒞𑒱𑒏𑒱𑒿 𑒣𑓂𑒨𑒰𑒮 𑒪𑒑𑒪𑒢𑓂𑒯𑒱 𑒞𑒿 𑒅𑒑𑒢𑒰𑒩𑒴𑒣𑒲 𑒧𑒯𑒰𑒠𑒹𑒫 𑒖𑒙𑒰𑒮𑒿 𑒑𑓀𑒑𑒰𑒖𑒪 𑒢𑒱𑒏𑒰𑒪𑒱 𑒖𑒪 𑒣𑒱𑒨𑒾𑒪𑒐𑒱𑒢𑓂𑒯। 𑒫𑒱𑒠𑓂𑒨𑒰𑒣𑒞𑒱𑒏 𑒯𑒚 𑒏𑒹𑒪𑒰𑒣𑒩 𑒌 𑒮𑓂𑒟𑒰𑒢 𑒣𑒩 𑒅𑒑𑒢𑒰 𑒯𑒳𑒢𑒏𑒰 𑒁𑒣𑒢 𑒁𑒮𑒪 𑒬𑒱𑒫𑒩𑒴𑒣𑒏 𑒠𑒩𑓂𑒬𑒢 𑒠𑒹𑒪𑒐𑒱𑒢𑓂𑒯।

𑒅𑒔𑓂𑒔𑒻𑒚 𑒕𑒱𑒢𑓂𑒢𑒧𑒮𑓂𑒞𑒱𑒏𑒰 𑒦𑒑𑒫𑒞𑒲- 𑒏𑒧𑒞𑒾𑒪 𑒮𑓂𑒙𑒹𑒬𑒢𑒮𑒿 १६ 𑒏𑒱𑒪𑒼𑒧𑒲𑒙𑒩 𑒣𑒴𑒩𑓂𑒫𑒼𑒞𑓂𑒞𑒩 𑒅𑒔𑓂𑒔𑒻𑒚𑒧𑒹 𑒏𑒰𑒪𑒱𑒠𑒰𑒮 𑒦𑒑𑒫𑒞𑒲𑒏 𑒣𑒴𑒖𑒰 𑒏𑒩𑒻𑒞 𑒕𑒪। 𑒦𑒑𑒫𑒞𑒲𑒏 𑒧𑒾𑒪𑒱𑒏 𑒧𑒴𑒩𑓂𑒞𑓂𑒞𑒱 𑒧𑒮𑓂𑒞𑒏 𑒫𑒱𑒯𑒲𑒢 𑒁𑒕𑒱।

𑒅𑒑𑓂𑒩𑒞𑒰𑒩𑒰- 𑒧𑒝𑓂𑒛𑒢 𑒧𑒱𑒬𑓂𑒩𑒏 𑒖𑒢𑓂𑒧𑒦𑒴𑒧𑒱 𑒧𑒯𑒱𑒭𑒲𑒧𑒹 𑒧𑒝𑓂𑒛𑒢𑒏 𑒑𑒼𑒮𑒰𑒅𑒢𑒱 𑒅𑒑𑓂𑒩𑒞𑒰𑒩𑒰 𑒕𑒟𑒱।

𑒦𑒠𑓂𑒩𑒏𑒰𑒪𑒱𑒏𑒰- 𑒧𑒡𑒳𑒥𑒢𑒲 𑒖𑒱𑒪𑒰𑒏 𑒏𑒼𑒃𑒪𑒐 𑒑𑒰𑒧𑒧𑒹 𑒦𑒠𑓂𑒩𑒏𑒰𑒪𑒱𑒏𑒰 𑒧𑓀𑒠𑒱𑒩 𑒁𑒕𑒱।

𑒔𑒰𑒧𑒳𑒝𑓂𑒛𑒰- 𑒧𑒳𑒖𑒤𑓂𑒤𑒩𑒣𑒳𑒩 𑒖𑒱𑒪𑒰𑒧𑒹 𑒏𑒙𑒩𑒰𑒑𑒜𑓃 𑒪𑒑 𑒪𑒏𑓂𑒭𑓂𑒧𑒝𑒰 𑒫𑒰 𑒪𑒐𑒢𑒠𑒹𑒃 𑒡𑒰𑒩 𑒪𑒑 𑒠𑒳𑒩𑓂𑒑𑒰 𑒠𑓂𑒫𑒰𑒩𑒰 𑒔𑒝𑓂𑒛-𑒧𑒳𑒝𑓂𑒛𑒏 𑒫𑒡 𑒏𑒋𑒪 𑒑𑒹𑒪। 𑒍𑒯𑒱 𑒮𑓂𑒟𑒰𑒢𑒣𑒩 𑒄 𑒧𑒢𑓂𑒠𑒱𑒩 𑒁𑒕𑒱।

𑒣𑒩𑒮𑒰 𑒮𑒴𑒩𑓂𑒨 𑒧𑒢𑓂𑒠𑒱𑒩- 𑒗𑓀𑒗𑒰𑒩𑒣𑒳𑒩𑒧𑒹 𑒮𑒑𑓂𑒩𑒰𑒧𑒮𑒿 𑒣𑒰𑒿𑒔 𑒏𑒱𑒪𑒼𑒧𑒲𑒙𑒩 𑒣𑒴𑒩𑓂𑒫 𑒣𑒩𑒮𑒰 𑒑𑒰𑒧𑒧𑒹 𑒮𑒰𑒜𑓃𑒹 𑒔𑒰𑒩𑒱 𑒤𑒲𑒙𑒏 𑒦𑒫𑓂𑒨 𑒮𑒴𑒩𑓂𑒨 𑒧𑒴𑒩𑓂𑒞𑓂𑒞𑒱 𑒦𑒹𑒙𑒪 𑒁𑒕𑒱।

𑒔𑒻𑒢𑒣𑒳𑒩 𑒮𑒯𑒩𑒮𑒰- 𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰𑒏 𑒋𑒏𑒧𑒰𑒞𑓂𑒩 𑒢𑒲𑒪𑒏𑓀𑒚 𑒧𑒢𑓂𑒠𑒱𑒩, 𑒮𑓀𑒑𑒧𑒹 𑒂𑒠𑒱𑒏𑒰𑒪𑒲𑒢 𑒦𑒫𑓂𑒨 𑒏𑒰𑒪𑒲-𑒧𑒢𑓂𑒠𑒱𑒩 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒌 𑒑𑒰𑒧𑒧𑒹 𑒁𑒕𑒱। 𑒧𑒯𑒰𑒬𑒱𑒫𑒩𑒰𑒞𑓂𑒩𑒱 𑒂 𑒏𑒰𑒪𑒲𑒣𑒴𑒖𑒰 𑒥𑒛𑓃 𑒡𑒴𑒧𑒡𑒰𑒧𑒮𑒿 𑒔𑒻𑒢𑒣𑒳𑒩𑒧𑒹 𑒯𑒼𑒃𑒞 𑒁𑒕𑒱।

𑒡𑒩𑒯𑒩𑒰, 𑒥𑒢𑒧𑒢𑒐𑒲, 𑒣𑒴𑒩𑓂𑒝𑒱𑒨𑒰𑒿𑒧𑒹 𑒢𑒩𑒮𑒱𑓀𑒯 𑒁𑒫𑒞𑒰𑒩𑒏 𑒮𑓂𑒟𑒰𑒢 𑒁𑒕𑒱, 𑒋𑒏𑒙𑒰 𑒐𑒼𑒯 𑒖𑒏𑒰𑒿 𑒣𑒻𑒒 𑒣𑒰𑒨𑒰 𑒁𑒕𑒱 𑒖𑒃𑒧𑒹 𑒖𑒹 𑒏𑒱𑒕𑒳 𑒤𑒹𑒏𑒥𑒻 𑒍 𑒥𑒛𑓃𑒲 𑒏𑒰𑒪 𑒡𑒩𑒱 𑒑𑒼-𑒑𑒾𑒿 𑒁𑒫𑒰𑒖 𑒯𑒼𑒃𑒞 𑒩𑒯𑒞। 𑒄 𑒮𑓂𑒟𑒰𑒢 𑒂𑒥 𑒢𑒩𑒮𑒱𑓀𑒯 𑒦𑒑𑒫𑒰𑒢𑒏 𑒧𑒴𑒩𑓂𑒞𑒱 𑒂 𑒧𑒢𑓂𑒠𑒱𑒩𑒏 𑒏𑒰𑒩𑒝𑒮𑒿 𑒥𑒹𑒮 𑒫𑒱𑒏𑒮𑒱𑒞 𑒦𑓄 𑒑𑒹𑒪 𑒁𑒕𑒱। 𑒋𑒞𑒻 𑒢𑒩𑒮𑒱𑓀𑒯 𑒣𑒰𑒨𑒰 𑒤𑒰𑒛𑓃𑒱 𑒁𑒫𑒞𑒩𑒱𑒞 𑒦𑒹𑒪 𑒕𑒪𑒰।

𑒥𑒱𑒮𑒤𑒲- 𑒧𑒡𑒳𑒥𑒢𑒲 𑒖𑒱𑒪𑒰𑒏 𑒥𑒹𑒢𑒲𑒣𑒙𑓂𑒙𑒲 𑒟𑒰𑒢𑒰𑒧𑒹 𑒏𑒧𑒞𑒾𑒪 𑒩𑒹𑒪𑒫𑒹 𑒮𑓂𑒙𑒹𑒬𑒢𑒮𑒿 𑓖 𑒏𑒱𑒪𑒼𑒧𑒲𑒙𑒩 𑒣𑒴𑒥 𑒂 𑒏𑒣𑒱𑒪𑒹𑒬𑓂𑒫𑒩 𑒮𑓂𑒟𑒰𑒢𑒮𑒿 𑓔 𑒏𑒱𑒪𑒼𑒧𑒲𑒙𑒩 𑒣𑒬𑓂𑒔𑒱𑒧 𑒥𑒱𑒮𑒤𑒲 𑒑𑒰𑒧 𑒁𑒕𑒱। 𑒖𑓂𑒨𑒼𑒞𑒱𑒩𑒲𑒬𑓂𑒫𑒩 𑒣𑒴𑒩𑓂𑒫 𑒧𑒯𑒰𑒏𑒫𑒱 𑒫𑒱𑒠𑓂𑒨𑒰𑒣𑒞𑒱𑒏 𑒖𑒢𑓂𑒧-𑒮𑓂𑒟𑒰𑒢 𑒄 𑒑𑒰𑒧 𑒁𑒕𑒱।

𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰𑒏 𑒥𑒲𑒮 𑒙𑒰 𑒮𑒱𑒠𑓂𑒡 𑒣𑒲𑒚- 𑓑𑒑𑒱𑒩𑒱𑒖𑒰𑒮𑓂𑒟𑒰𑒢 (𑒤𑒳𑒪𑒯𑒩, 𑒧𑒡𑒳𑒥𑒢𑒲), 𑓒𑒠𑒳𑒩𑓂𑒑𑒰𑒮𑓂𑒟𑒰𑒢 (𑒅𑒔𑒻𑒚, 𑒧𑒡𑒳𑒥𑒢𑒲), 𑓓𑒩𑒰𑒖𑒹𑒬𑓂𑒫𑒩𑒲 (𑒠𑒼𑒐𑒩, 𑒧𑒡𑒳𑒥𑒢𑒲), 𑓔𑒦𑒳𑒫𑒢𑒹𑒬𑓂𑒫𑒩𑒲𑒮𑓂𑒟𑒰𑒢 (𑒦𑒑𑒫𑒞𑒲𑒣𑒳𑒩, 𑒧𑒡𑒳𑒥𑒢𑒲), 𑓕 𑒦𑒠𑓂𑒩𑒏𑒰𑒪𑒱𑒏𑒰 (𑒏𑒼𑒃𑒪𑒐, 𑒧𑒡𑒳𑒥𑒢𑒲), 𑓖𑒔𑒰𑒧𑒳𑒝𑓂𑒛𑒰 𑒮𑓂𑒟𑒰𑒢 (𑒣𑒔𑒰𑒯𑒲, 𑒧𑒡𑒳𑒥𑒢𑒲), 𑓗𑒮𑒼𑒢𑒰𑒧𑒰𑒃 (𑒖𑒢𑒏𑒣𑒳𑒩, 𑒢𑒹𑒣𑒰𑒪), 𑓘𑒨𑒼𑒑𑒢𑒱𑒠𑓂𑒩𑒰 (𑒖𑒢𑒏𑒣𑒳𑒩, 𑒢𑒹𑒣𑒰𑒪), 𑓙𑒏𑒰𑒪𑒱𑒏𑒰 𑒮𑓂𑒟𑒰𑒢 (𑒖𑒢𑒏𑒣𑒳𑒩 𑒮𑓂𑒟𑒰𑒢), 𑓑𑓐𑒩𑒰𑒖𑒹𑒬𑓂𑒫𑒩𑒲 𑒠𑒹𑒫𑒲 (𑒖𑒢𑒏𑒣𑒳𑒩, 𑒢𑒹𑒣𑒰𑒪), 𑓑𑓑𑒕𑒱𑒢𑓂𑒢𑒧𑒮𑓂𑒞𑒰 𑒠𑒹𑒫𑒲 (𑒅𑒖𑒰𑒢, 𑒧𑒡𑒳𑒥𑒢𑒲), 𑓑𑓒𑒫𑒢𑒠𑒳𑒩𑓂𑒑𑒰 (𑒐𑒩𑒩𑒐, 𑒧𑒡𑒳𑒥𑒢𑒲), 𑓑𑓓𑒮𑒱𑒠𑓂𑒡𑒹𑒬𑓂𑒫𑒩𑒲 𑒠𑒹𑒫𑒲 (𑒮𑒩𑒱𑒮𑒥, 𑒧𑒡𑒳𑒥𑒢𑒲), 𑓑𑓔𑒠𑒹𑒫𑒲-𑒮𑓂𑒟𑒰𑒢 (𑒁𑓀𑒡𑒩𑒰 𑒚𑒰𑒜𑓃𑒲, 𑒧𑒡𑒳𑒥𑒢𑒲), 𑓑𑓕𑒏𑓀𑒏𑒰𑒪𑒲 𑒠𑒹𑒫𑒲 (𑒦𑒰𑒩𑒞 𑒢𑒹𑒣𑒰𑒪 𑒮𑒲𑒧𑒰 𑒂 𑒩𑒰𑒧𑒥𑒰𑒑 𑒣𑓂𑒪𑒹𑒮, 𑒠𑒩𑒦𑓀𑒑𑒰), 𑓑𑓖𑒅𑒑𑓂𑒩𑒞𑒰𑒩𑒰 (𑒧𑒯𑒱𑒭𑒲, 𑒮𑒯𑒩𑒮𑒰), 𑓑𑓗𑒏𑒰𑒞𑓂𑒨𑒰𑒨𑒢𑒲 𑒠𑒹𑒫𑒲 (𑒥𑒠𑒪𑒰𑒒𑒰𑒙, 𑒮𑒯𑒩𑒮𑒰), 𑓑𑓘𑒣𑒳𑒩𑒢

𑒠𑒹𑒫𑒲(𑒣𑒴𑒩𑓂𑒝𑒱𑒨𑒰𑒿), 𑓑𑓙𑒏𑒰𑒪𑒲 𑒮𑓂𑒟𑒰𑒢 (𑒠𑒩𑒦𑓀𑒑𑒰), 𑓒𑓐𑒖𑒻𑒧𑓀𑒑𑒪𑒰𑒮𑓂𑒟𑒰𑒢(𑒧𑒳𑓀𑒑𑒹𑒩), 𑓕𑓒 𑒖𑒢𑒏𑒣𑒳𑒩 𑒣𑒩𑒱𑒏𑓂𑒩𑒧𑒰𑒏 𑓑𑓕 𑒮𑓂𑒟𑒪 𑒂 𑒍𑒞𑒳𑒏𑓂𑒏𑒰 𑒧𑒳𑒐𑓂𑒨 𑒠𑒹𑒫𑒞𑒰 𑓑 𑒯𑒢𑒳𑒧𑒰𑒢𑒢𑒑𑒩- 𑒯𑒢𑒳𑒧𑒰𑒢𑒖𑒲, 𑓒𑒏𑒪𑓂𑒨𑒰𑒝𑒹𑒬𑓂𑒫𑒩- 𑒬𑒱𑒫𑒪𑒱𑓀𑒑, 𑓓𑒑𑒱𑒩𑒱𑒖𑒰-𑒮𑓂𑒟𑒰𑒢- 𑒬𑒏𑓂𑒞𑒱, 𑓔𑒧𑒙𑒱𑒯𑒰𑒢𑒲- 𑒫𑒱𑒭𑓂𑒝𑒳 𑒧𑒢𑓂𑒠𑒱𑒩, 𑓕𑒖𑒪𑒹𑒬𑓂𑒫𑒩- 𑒬𑒱𑒫𑒪𑒱𑓀𑒑, 𑓖𑒧𑒢𑒰𑒄- 𑒧𑒰𑒝𑓂𑒛𑒫 ऋ𑒭𑒱, 𑓗 𑒡𑓂𑒩𑒳𑒫 𑒏𑒳𑒝𑓂𑒛- 𑒡𑓂𑒩𑒳𑒫 𑒧𑒢𑓂𑒠𑒱𑒩, 𑓘𑒏𑓀𑒔𑒢 𑒫𑒢- 𑒏𑒼𑒢𑒼 𑒧𑒢𑓂𑒠𑒱𑒩 𑒢𑒻 𑒧𑒰𑒞𑓂𑒩 𑒧𑒢𑒼𑒩𑒧 𑒠ृ𑒬𑓂𑒨, 𑓙𑒣𑒩𑓂𑒫𑒞- 𑒣𑒰𑒿𑒔 𑒙𑒰 𑒣𑒩𑓂𑒫𑒞, 𑓑𑓐𑒡𑒢𑒳𑒭𑒰- 𑒬𑒱𑒫 𑒡𑒢𑒳𑒭𑒏 𑒙𑒳𑒏𑒛𑓃𑒲, 𑓑𑓑𑒮𑒞𑒼𑒐𑒛𑓃𑒲- 𑒮𑒣𑓂𑒞𑒩𑓂𑒭𑒱𑒏 𑒮𑒰𑒞 𑒙𑒰 𑒏𑒳𑒝𑓂𑒛, 𑓑𑓒𑒯𑒢𑒳𑒭𑒰𑒯𑒰- 𑒫𑒱𑒧𑒪𑒑𑓀𑒑𑒰, 𑓑𑓓 𑒏𑒩𑒳𑒝𑒰- 𑒏𑒼𑒢𑒼 𑒧𑒢𑓂𑒠𑒱𑒩 𑒢𑒻 𑒧𑒰𑒞𑓂𑒩 𑒧𑒢𑒼𑒩𑒧 𑒠ृ𑒬𑓂𑒨, 𑓑𑓔 𑒫𑒱𑒮𑒾𑒪- 𑒫𑒱𑒬𑓂𑒫𑒰𑒧𑒱𑒞𑓂𑒩 𑒧𑒢𑓂𑒠𑒱𑒩 𑒂 𑓑𑓕𑒖𑒢𑒏𑒣𑒳𑒩।

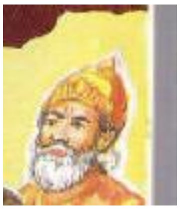
𑒠𑒩𑒦𑓀𑒑𑒰 𑒏𑒻𑒟𑒼𑒪𑒱𑒏 𑒡𑒩𑓂𑒧- 𑓑𑓘𑓙𑓑𑒧𑒹 𑒮𑓂𑒟𑒰𑒣𑒱𑒞 𑒃 𑒡𑒩𑓂𑒧 𑓑𑓘𑓙𑓗 𑒏𑒹𑒩 𑒦𑒴𑒏𑒧𑓂𑒣𑒧𑒹 𑒏𑓂𑒭𑒞𑒱𑒑𑓂𑒩𑒮𑓂𑒞 𑒦ऽ 𑒑𑒹𑒪। 𑒋𑒏𑒩𑒰 𑒯𑒹𑒪𑒲 𑒑𑒼𑒖𑒹𑒩𑒲 𑒡𑒩𑓂𑒧 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒏𑒯𑒪 𑒖𑒰𑒃𑒞। 𑒮𑒹𑓀𑒙 𑒤𑓂𑒩𑒰𑓀𑒮𑒱𑒮 ऑ𑒮𑒱𑒮𑒲 𑒡𑒩𑓂𑒧 𑒧𑒳𑒐𑓂𑒨𑒮𑓂𑒟𑒰𑒢𑒣𑒳𑒩𑒧𑒹 𑒁𑒕𑒱।

𑒦𑒱𑒐𑒰 𑒮𑒪𑒰𑒧𑒲 𑒧𑒖𑒰𑒩- 𑒑𑓀𑒑𑒰𑒮𑒰𑒑𑒩 𑒣𑒼𑒐𑒩𑒱 𑒠𑒩𑒦𑓀𑒑𑒰𑒏 𑒧𑒯𑒰𑒩𑒣𑒩 𑒃 𑒧𑒖𑒰𑒩 𑒁𑒕𑒱। 𑒧𑒏𑒠𑒴𑒧 𑒥𑒰𑒥𑒰𑒏 𑒧𑒖𑒰𑒩:𑒪𑒪𑒱𑒞 𑒢𑒰𑒩𑒰𑒨𑒝 𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰 𑒫𑒱𑒬𑓂𑒫𑒫𑒱𑒠𑓂𑒨𑒰𑒪𑒨 𑒂 𑒏𑒰𑒧𑒹𑒬𑓂𑒫𑒩 𑒮𑒱𑓀𑒯 𑒮𑓀𑒮𑓂𑒏ृ𑒞 𑒫𑒱𑒬𑓂𑒫𑒫𑒱𑒠𑓂𑒨𑒰𑒪𑒨 𑒠𑒩𑒦𑓀𑒑𑒰𑒏 𑒥𑒲𑒔 𑒮𑓂𑒟𑒱𑒞 𑒃 𑒧𑒖𑒰𑒩 𑒯𑒱𑒢𑓂𑒠𑒴 𑒂 𑒧𑒳𑒮𑓂𑒪𑒱𑒧 𑒧𑒞𑒰𑒫𑒪𑒧𑓂𑒥𑒲𑒏 𑒋𑒏𑒙𑒰 𑒣𑒰𑒫𑒢 𑒮𑓂𑒟𑒰𑒢 𑒁𑒕𑒱। 𑒠𑒩𑒦𑓀𑒑𑒰 𑒙𑒰𑒫𑒩 𑒧𑒮𑓂𑒖𑒱𑒠 𑒃𑒮𑓂𑒪𑒰𑒧 𑒧𑒞𑒰𑒫𑒪𑒧𑓂𑒥𑒲𑒏 𑒋𑒏𑒙𑒰 𑒦𑒫𑓂𑒨 𑒧𑒮𑓂𑒖𑒱𑒠 𑒂 𑒡𑒰𑒩𑓂𑒧𑒱𑒏 𑒮𑓂𑒟𑒪 𑒁𑒕𑒱।

વ્દિહ મથિલિ નત્ન

વ્દિ હ વ્દિહ વ્દિહ વિદેહ **હાનપ્ૢ:ૌૌવ્દિહ્યોનિ** *વ્દિહ પ્નથમ મૈથિલિ પાક્ષિક ઈ પત્નિકા વ્દિહ ૨સાન માતિહિલિ ઢોનાનગિહ્નલ્યે ઝુોનાલ વ્દિહ પ્નથમ મૈથિલિ પાક્ષિક ઈ પત્નિકા નવ શંક દેખ્વાક લેલ પ્ૢ ષ્ડ સમકેઁ નાસ્ત્રિનેશ કએ દેખૂ શ્લીયસ નેડનેસહ નહે પાગેસ ડોન વૌનિગા નૌ સિસુ ોડ વ્રયએહ્શ્*

માના શ્વા નેપાલક માટમિ પસનલ મથિલિક યનાની પ્નાચીન કાલસઁ મહાન પુનુષ શ્વો મહિલિ લોકનકિ ક્નમૂમિ નિહલ શ્વછિ પ્નસ્તુત શ્વછિ મથિલિ નત્નક એકટા છોટ સંગ્નહ એ સંગ્નહકેઁ પૂ્નામ કનવાક હેતુ શ્વપન વહુમૂલ્ય સંગ્નહકેઁ દતિનાલિસાડવ્દિહગમાલિયોમ કેઁ પડાઝ શ્વાન્કારવક સન્વાચકિાન નચનાકાન, સમ્વનચાતિ શ્લોટોગ્નાસ્ફન શ્વા સંગ્નહકન્નાક લગમે છનહિ શ્લોટો સમ પઠેવા લેલ યનયવાદ પાઠકગાણ સામાના પૂનામત: શ્વવ્યવસાયિક ઉદ્દેશ્ય શ્વા માત્ન એકેડમિક પ્નયોગ લેલ વ્શિષ વ્વિનાણ દેખ્વા લેલ ક્લિક કૂ **વ્રયએહ્થ_૩૪૬, વ્રયએહ્થ_૩૪૭, વ્રયએહ્થ_૩૬૬** *શ્વા* **મથિલિ નત્ન મથિલિ ચત્નિકલ મથિલિક પાવની તિહિન (કથા) શ્વા મથિલિક સંગીત** ।

વૈદિક ળનક

'વૈદેહ નાળા' ઋગવેદિક કાલક નમી સપ્યાક નામસઁ છલાહ, યળ્ઞ કનૈત સદેહ સ્વન્ગ ગેલાહ, ઋગવેદમે વન્ણન શ્વછિ શ્વો ૨ન્દ્નક સંગ દેલ્નહિ શ્વસુન નમુચીક વ્નિુદ્ય શ્વા તાહમિ ૨ન્દ્ન હુનકા વચશ્વોલ્નહિ।શતપથ વ્નાહ્મણક વ્દિઘમાથવ શ્વા પુનાણક નમિ દુનૂ ગોટેક પુનોહિત ગૌતમ છથિ સે દુનૂ એકે છથિ શ્વા એતએસઁ વ્દિહ નાળ્યક પ્નાનમ્ભ। માથવક પુનહિત ગૌતમ મન્નિવ્નિદ યળ્ઞક વલિક પ્નાનમ્ભ કએલ્નહિ શ્વા પુન: એકન

વ્નલ્મીકિ

સીતાપતિ નામ

પુનઃસ્થાપના ભેલ મહાજનક-૨ ક સમયમે યાજ્ઞવલ્ક્ય દ્વારા। નમિ ગૌતમક આશ્રમક ભગ **જયન્ત** આ મથિ -જનિકા મથિલિ નામસઁ સેહો સોર કએલ જાઇત છન્હિ, **મથિલિ** નગરક નિર્માણ કએલન્હિ। નમીક જયન્તપુર વર્તમાન જનકપુરમે છલ, મથીક મથિલિનગરીક સ્થાન એખન ધરિ નિર્ધારિત નહિ ભએ સકલ અછિ, અનુમાનિત અછિ જનકપુરક ભગ। ◆સીરધ્વજ જનક◆ સીતાક પિતા છથિ આ એહિસઁ મથિલિક રાજાક સુદૃઢ પરમ્પરા દેખબામે અબૈત અછિ। ◆કૃતિ જનક◆ સીરધ્વજક બાદક ૧૮મ પુસ્તમે ભેલ છલાહ। કૃતિ હિરણ્યનાભક પુત્ર છલાહ આ જનક બહુલાશ્વક પુત્ર છલાહ। યાજ્ઞવલ્ક્ય હિરણ્યાભક શિષ્ય છલાહ, હુનકાસઁ યોગક શિક્ષા લેને છલાહ। કરાલ જનક દ્વારા એકટા બ્રાહ્મણ યુવતીક શીલ-અપહરણક પ્રયાસ ભેલ આ જનક રાજવંશ સમાપ્ત ભએ ગેલ (સંદર્ભ અશ્વઘોષ-બુદ્ધચરિત આ કૌટિલ્ય-અર્થશાસ્ત્ર)।

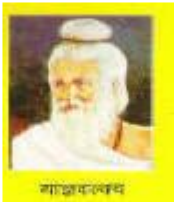
લવ કુશ

વિદેઘ માથવ

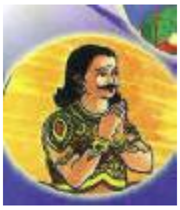
શતપથ બ્રાહ્મણક વિદેઘ માથવક વિદેહ આગમન, આગાં સદાનીરાસઁ આગાં નહિ બઢબાક ચર્ચા।

શતપથ બ્રાહ્મણક વિદેઘમાથવ આ પુરાણક નમિ દુનૂ ગોટેક પુરોહિત ગૌતમ છથિ સે દુનૂ એકે છથિ આ એહિસઁ વિદેહ રાજ્યક પ્રારમ્ભ।

વાજસનેયી યાજ્ઞવલ્ક્ય

યાજ્ઞવલ્ક્ય મથિલિક દાર્શનિક રાજા કૃતિ જનકક દરબારમે છલાહ। હુનકર માતાક વા પિતાક નામ સમ્ભવતઃ વાજસની છલન્હિ। ઓના હુનકર પિતા દેવરાતકેં માનલ જાઇત છન્હિ। યાજ્ઞવલ્ક્ય ૧ શુક્લ યજુર્વેદ, ૨ શતપથ બ્રાહ્મણ, ૩બૃહદારણ્યક ઉપનિષદ આ ૪યાજ્ઞવલ્ક્ય સ્મૃતિક દૃષ્ટાલેખક છથિ।

અંગરાજ કર્ણ

વૈશેષિક દર્શન કણાદ

વૈશેષકિ દર્શન કણાદ

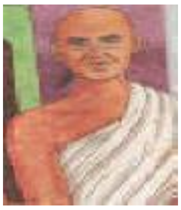
મહાવીર જૈન ૫૯૯-૫૨૭

મહાવીર વદિહમે છલ ટા વસ્સાવાસ વતિઔનહિ

ગૌતમ વુદ્ધ ત્રાછ ૫૬૩-૪૮૩

શ્રોના ગેં મહાવીર વદિહમે છલ ટા વસ્સાવાસ વતિઔનહિ મુદા વુદ્ધ એકોટા નૈ મુદા મથિલિામે વૌદ્ધ ધર્મક પ્રભાવ પછાતિ વઢ઼લ। વુદ્ધ વૈશાલી નગરીમે આમ્રપાલીક ઉદ્યાનમે લચ્છિવીગણકેં સન્દેશ દેને છલાહ।

ચાણક્ય ત્રાછ ૩૫૦-૨૮૩

ચરમ આ વચિકિ ક્ષેત્રમે કૌટલ્યિક અર્થશાસ્ત્ર આ યાજ્ઞવલ્ક્ય સ્મૃતિ વડ઼ડ સમાનતા અછિ જે ચાણક્યક મથિલિાવાસી હોયવાક પ્રમાણ અછિ।

અર્થશાસ્ત્રમે(૧૬ વનિયાચકિાનકિ પ્રથમાધકિરણમે ષડોઽધ્યાયઃ ઇન્દ્રયિજયે અરષિડ્વર્ગત્યાગઃ) કરાલ જનકક પતનક સેહો ચર્ચા અછિ।

તદ્વરિુદ્ધવૃત્તરિવશ્યેન્દ્રયિઃશ્ચાતુરન્તોઽપિ રાજા સદ્યો વનિશ્યતિ- યથા દાણ્ડક્યો નામ ભોજઃ કામાદ્ બ્રાહ્મણ કન્યામભમિન્યમાનઃ સવન્ધુરાષ્ટ્રો વનિનાશ કરાલશ્ચ વૈદેહઃ;।

ચન્દ્રગુપ્ત મૌર્ય ચાણક્યક શષ્યિ ત્રાછ ૩૪૦-૨૯૩

ચાણક્યક શષ્યિ

આર્યભટ્ટ વૈજ્ઞાનકિ ૪૭૬-૫૫૦

પઞ્જીમે આર્યભટ્ટક વવિરણ- (૨૭) (૩૪૦૮) મહપિતિયિઃ મંગરૌની માણ્ડૈર સૈ પીતામ્વર સુત દામૂ દૌ માણ્ડર સૈ વીજી ત્રનિયનભટ્ટઃ એ સુતો ***આર્યભટ્ટઃ***એ સુતો ઉદયભટ્ટઃ એ સુતો વજિયભટ્ટ એ સુતો સુલોચનભટ (સુનયનભટ્ટ) એ સુતો ભટ્ટ એ સુતો ચરમજટીમશ્રિ એ સુતો ચારાજટી મશ્રિ એ સુતોવ્રહ્મજરી મશ્રિ એ સુતો ત્રપુિરજટી મશ્રિ એ સુત વઘિુજટી મશ્રિ એ સુતો અજયસહિઃ એ સુતો વજિયસહિઃ એ સુતો એ સુતો આદવિરાહઃ એ સુતો મહોવરાહઃ એ સુતો દુર્યોધન

સદ્દિ સરહપાદ ૭૦૦-૭૮૦

સરહપાદ-�સદ્દિયતિ્થુ મર પઢ઼મે પઢ઼શ્રિઉ ,મણ્ડ પવિન્તોં વસિરઉ એમરૂઉ�।મથિલિામે અક્ષરારમ્ભ સદ્દિરિસ્તુ જકર પૂર્વમે સદ્દિરિસ્તુ, ગણેશજીક અંકુશ આઁજી, લખિલ જાઇત અછિ। મથિલિામે ૬ ચારણા જે માઁડ઼ પલિસઁ સ્મરણ શક્તિ ક્ષીણ હોઇત અછિ; ૬ સરહપાદક મથિલિાવાસી હોએવાક પ્રમાણ અછિ

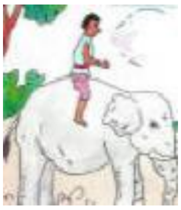
આદિ શંકરાચાર્ય ૭૮૮-૮૨૦ મંડન મશ્રિસઁ શાસ્ત્રાર્થ

𑒮𑒯𑒱𑓁 𑒋 𑒮𑒳𑒞𑒼 𑒮𑒼𑒜𑓃𑒩 𑒖𑒨𑒮𑒯𑒱𑒢𑓂𑒏𑒰𑒨𑒰𑒞𑓂𑒨𑒰𑒮𑓂𑒞𑓂𑒩𑒰𑒮
𑒧𑒯𑒰𑒮𑓂𑒞𑓂𑒩 𑒫𑒱𑒠𑓂𑒨𑒰 𑒣𑒰𑒩𑒓𑓂𑒑𑒞 𑒧𑒯𑒰𑒧𑒯𑒼𑒣𑒰𑒡𑓂𑒨𑒰𑒨𑒰
𑒨𑓁 𑒑𑒢𑒮𑒯𑒱𑓁॥

𑒧𑓃𑒧𑓃𑒑𑒼𑒢𑒴 𑒗𑒰 𑓑𑓐𑓕𑓐-𑓑𑓑𑓕𑓐

𑒏𑒩𑒧𑒯𑒹 𑒮𑒼𑒢𑒏𑒩𑒱𑒨𑒰𑒧 𑒑𑒼𑒢𑒴 𑒗𑒰𑒏 𑒫𑒩𑓂𑒞𑓂𑒞𑒧𑒰𑒢 𑒣𑒘𑓂𑒖𑒲𑒧𑒹 𑒁𑒕𑒱- 𑒧𑒯𑒰𑒧𑒯𑒼𑒣𑒰𑒡𑓂𑒨𑒰𑒨 𑒡𑒴𑒩𑓂𑒞𑓂𑒞𑒩𑒰𑒖 𑒑𑒼𑒢𑒴। 𑒣𑒘𑓂𑒖𑒲𑒏 𑒁𑒢𑒳𑒮𑒰𑒩 𑒣𑒲𑒜𑓃𑒲𑒏 𑒑𑒝𑒢𑒰 𑒏𑒋𑒪𑒰𑒮𑒿 𑒑𑒼𑒢𑒴𑒏 𑒖𑒢𑓂𑒧 (𑒑𑒼𑒢𑒴𑒏 𑒮𑒼𑒢𑒏𑒩𑒱𑒨𑒰𑒧 𑒏𑒩𑒧𑒯𑒹-𑒫𑒞𑓂𑒮𑒧𑒹 𑓒𑓔𑒧 𑒣𑒲𑒜𑓃𑒲 𑒔𑒪𑒱 𑒩𑒯𑒪 𑒁𑒕𑒱) *𑒂𑒩𑓂𑒨𑒦𑒙𑓂𑒙𑒏 𑒥𑒰𑒠 (𑒂𑒩𑓂𑒨𑒦𑒙𑓂𑒙𑒏 𑒧𑒰𑒑𑒡-𑒏𑒰𑒬𑓂𑒨𑒣𑒧𑒹 𑓓𑓙 𑒧 𑒣𑒲𑒜𑓃𑒲 𑒔𑒪𑒱 𑒩𑒯𑒪 𑒁𑒕𑒱) 𑒂 𑒫𑒱𑒠𑓂𑒨𑒰𑒣𑒞𑒱𑒏 𑒣𑒯𑒱𑒢𑒹 (𑒫𑒱𑒠𑓂𑒨𑒰𑒣𑒞𑒱𑒏 𑒫𑒱𑒭𑒨𑒫𑒰𑒩 𑒥𑒱𑒮𑓂𑒤𑒲-𑒏𑒰𑒬𑓂𑒨𑒣𑒧𑒹 𑓑𑓔𑒧 𑒣𑒲𑒜𑓃𑒲 𑒔𑒪𑒱 𑒩𑒯𑒪 𑒁𑒕𑒱)* 𑒪𑒑𑒦𑒑 𑓑𑓐𑓕𑓐 𑒄.𑒧𑒹 𑒮𑒱𑒠𑓂𑒡 𑒯𑒼𑒃𑒞 𑒁𑒕𑒱। 𑒏𑒰𑒩𑒝 𑒋𑒯𑒱 𑒞𑒩𑒯𑒹𑒿 𑒋𑒏 𑒣𑒲𑒜𑓃𑒲𑒏𑒹𑒿 𑓔𑓐 𑒮𑒿 𑒑𑒳𑒝𑒰 𑒏𑒋𑒪𑒰 𑒮𑒿 𑒂𑒩𑓂𑒨𑒦𑒙𑓂𑒙𑒏 𑒖𑒢𑓂𑒧 𑒪𑒑𑒦𑒑 𑓔𑓗𑓖 𑒄. 𑒂 𑒫𑒱𑒠𑓂𑒨𑒰𑒣𑒞𑒱𑒏 𑒖𑒢𑓂𑒧 𑒪𑒑𑒦𑒑 𑓑𑓓𑓕𑓐 𑒄. 𑒁𑒥𑒻𑒞 𑒁𑒕𑒱 𑒖𑒹 𑒃𑒞𑒱𑒯𑒰𑒮𑒮𑒧𑓂𑒧𑒞 𑒁𑒕𑒱।

𑒏𑒵𑒭𑓂𑒝𑒰𑒩𑒰𑒧 𑒂 𑒯𑒰𑒟𑒲 𑒮𑒳𑒫𑒩𑒢

𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰𑒏 𑒨𑒰𑒠𑒫 (𑒑𑒳𑒂𑒩) 𑒖𑒰𑒞𑒱𑒏 𑒪𑒼𑒏𑒠𑒹𑒫𑒞𑒰। 𑒏𑒵𑒭𑓂𑒝𑒰𑒩𑒰𑒧 𑒁𑒣𑒢 𑒯𑒰𑒟𑒲 𑒮𑒳𑒫𑒩𑒢𑒣𑒩 𑒮𑒫𑒰𑒩।

𑒫𑓀𑒬𑒲𑒡𑒩 𑒥𑓂𑒩𑒰𑒯𑓂𑒧𑒝

𑒕𑒹𑒕𑒢 𑒧𑒯𑒩𑒰𑒖

𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰𑒏 𑒛𑒼𑒧 𑒖𑒰𑒞𑒱𑒏 𑒪𑒼𑒏𑒠𑒹𑒫𑒞𑒰

𑒠𑒲𑒢𑒰- 𑒦𑒠𑒩𑒲

𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰𑒏 𑒧𑒳𑒮𑒯𑒩 𑒖𑒰𑒞𑒱𑒏 𑒪𑒼𑒏𑒠𑒹𑒫𑒞𑒰

𑒖𑓂𑒨𑒼𑒞𑒱𑒣𑒿𑒖𑒱𑒨𑒰𑒩

𑒩𑒰𑒖𑒰 𑒮𑒪𑒯𑒹𑒮

𑒠𑒳𑒪𑒩𑒰 𑒠𑒨𑒰𑒪

𑒏𑒰𑒪𑒱𑒠𑒰𑒮

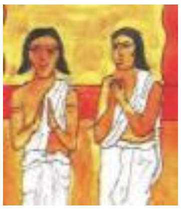
મથિલિક દૂયવંશી (દુસાધ) ળાતિક લોકદેવતા

ગોનૂ ઝાક ગામ ભરૌડ઼ાક બાળકુમાર, "વહુના ગોઢનિ નટુઆ દયાલ" લોકકથાક મહાન કથાનાયક। ભરૌડ઼ામે એખનો હિનિકર ગહવર છન્હિ।

વોર્યા કાયસ્થ

વિદ્યાપતિક પુરુષ-પરીક્ષામે મ઼ૃત્યુકાલમે ગંગા નદીક આયલ આ વોર્યા-કાયસ્થકેં અપનામે સમેવાક પ્રસિદ્ધ વૃત્તાંતિ અછિ ળે વાદમે વિદ્યાપતિકેં લઽ કઽ સેહો પ્રચલિત ભેલ।

બાચાક઼ૃષ્ણ આ કન્તાબાભ મહલિક

મથિલિક અમર ઘરેનક પ્રતાપ્રજાક ગવૈયા

મહારાળ નાન્યદેવ

મથિલિક કર્ણાટ વંશક ૧૦૯૭ ઈ મે સ્થાપના। ૧૧૪૭ ઈ મે મ઼ૃત્યુ।

મલ્લદેવ

મથિલિક કર્ણાટ વંશક સંસ્થાપક નાન્યદેવક પુત્ર। મથિલિક ગંધવરિયા રાળપૂત મલ્લદેવકેં અપન વીરપુરુષ માનૈત છથિ।

મહારાળ હરસિંહદેવ

મથિલિક કર્ણાટ વંશક। ળ્યોતિરીશ્વર ઠાકુરક વર્ણ-રત્નાકરમે હરસિંહદેવ નાયક આછ઼િ રાળા છલાહ। ૧૨૯૪ ઈ મે ળન્મ આ ૧૩૦૭ ઈ મે રાળસિંહાસન। ઘયાસુદ્દીન તુગલકસઁ ૧૩૨૪-૨૫ ઈ મે હારિક વાદ નેપાલ પલાયન। મથિલિક પઞ્ળી-પ્રવર્ત્તક વ્રાહ્મણ, કાયસ્થ આ ક્ષત્રિયમધ્ય આયકિાદિક સ્થાપક, મૈથિલ વ્રાહ્મણક હેતુ ગુણાકર ઝા, કર્ણ કાયસ્થક લેલ શંકરદત્ત, આ ક્ષત્રિયક હેતુ વળયદત્ત એહિ હેતુ પ્રથમતયા નિયુક્ત ભેલાહ। હરસિંહદેવક પ્રેરણાસઁ- આ ઈ હરસિંહદેવ નાન્યદેવક વંશળ છલાહ, ળે નાન્યદેવ કર્ણાટ વંશક ૧૦૧૯ શાકેમે સ્થાપના કેને રહથિ- નન્દેન્દુ શુન્ય શશી શાક વર્ષે (૧૦૧૯ શાકે) મૈથિલિક પાઞ્જિ લિખલ શાકે ૧૨૪૮ તદનુસાર ૧૩૨૬ ઈ મે પઞ્ળી-પ્રવર્ત્તક વર્તમાન સ્વરૂપક પ્રારમ્ભક નિર્ણય કએલન્હિ। પુનઃ વર્તમાન સ્વરૂપમે થોડ઼ વૃદ્ધિ વિસિલો લોકનિ મથિલેશ મહારાળ માધવ સિંહસઁ ૧૭૬૦ ઈ મે

મંત્રી ગણેશ્વર

મથિલિક કર્ણાટ વંશક નરેશ હરસિંહદેવક મંત્રી। *સુગતિસોપાન*મે મથિલિક સાંવૈધાનિક ઐતિહાસિક વર્ણન।

आदेश करबाए पञ्जीकारसँ शाखा पुस्तकक प्रणयन करबओलन्हि। ओकर बाद पाँजिमे (कप्पनी काल वर्त्तमान १६०० शाके माने १६७८ ई वास्तवमे माधव सिंहक बादमे १८०० ई.क आसपास) *शाखापञ्जी* नामक एकटा नव ग्रन्थक उत्पत्ति मिथिलामे भेल।

मीनाँ साहेब

मिथिलाक मुसलमान लोकनिक बीच प्रसिद्ध लोकगाथाक नायक।

अमर बाबा

मिथिलाक मलाह जातिक लोकदेवता।

गरीबन बाबा

मिथिलाक धोबी जातिक लोकदेवता।

लालबन बाबा

मिथिलाक चर्मकार जातिक लोकदेवता।

बंठा चमार

कारिख पंजियार

लोरिक

राय रणपाल

अयाची मिश्र

पन्द्रहम शताब्दीक भवनाथ मिश्र बड पैघ नैय्यायिक छलाह आ कहियो ककरोसँ कोनो वस्तुक याचना नहि कएलन्हि, ताहि लेल सभ हुनका अयाची मिश्र कहए लगलन्हि।

शंकर मिश्र

"वाणीऽहं जगदानन्द न मे वाणी सरस्वती। अपूर्णे पंचमे वर्षे वर्णयामि जगत्त्रयम् ॥" कहलनि। पन्द्रहम शताब्दीमे भवनाथ मिश्रक घरमे मधुवनी जिलाक सरिसव ग्राममे शंकर मिश्रक जन्म भेल।शंकर मिश्र महाराज भैरव सिंहक कनिष्ठ पुत्र राजा पुरुषोत्तमदेवक आश्रित छलाह। एकर वर्त्तमान रसार्णव ग्रंथमे भेटैत अछि। शंकर मिश्र कवि, नाटककार, धर्मशास्त्री आ न्याय-वैशेषिक व्याख्याकार रहथि।शंकर मिश्र ग्रंथावली- १गौरी दिगम्बर प्रहसन २कृष्ण विनोद नाटक ३मनोभवपराभव नाटक४रसार्णव५दुर्गा-टीका६वादविनोद७वैशेषिक सूत्र पर उपस्कार८कुसुमांजलि पर आमोद९खण्डनखण्ड-खाद्य टीका १०छन्दोगाह्निकोद्धार ११श्राद्ध प्रदीप १२प्रायश्चित प्रदीप।

पक्षधर मिश्र

विद्यापतिक समकालीन जयदेव मिश्र, जे अपन अकाट्य तर्कक कारण पक्षधर मिश्रक नामसँ जानल गेलाह।

मैथिलीक आदिकवि विद्यापति (ज्योतिरीश्वर पूर्व)

मैथिलीक आदिकवि विद्यापति (विद्यापतिक चित्र: विदेह चित्रकला सम्मानसँ पुरस्कृत पनकलाल मण्डल द्वारा)

कवीश्वर ज्योतिरीश्वर(लगभग १२७५-१३५०) सँ पूर्व (कारण ज्योतिरीश्वरक ग्रन्थमे हिनक चर्च अछि), मैथिलीक आदि कवि संस्कृत आ अवहट्ठक विद्यापति ठकुरःसँ भिन्न सम्भवतः बिस्फी गामक राजवंशक श्री महेश ठकुरक पुत्र समानान्तर परम्पराक विद्यापति नामे विद्यापति पदावलीक (ज्योतिरीश्वरसँ पूर्वसँ) नृत्य-अभिनय होइत अछिज्योतिरीश्वर पूर्व विद्यापतिः- कश्मीरक अभिनव गुप्त (दशम शताब्दीक अन्त आ एगारहम शताब्दीक प्रारम्भ)- ग्रन्थ �ईश्वर प्रत्यभिज्ञा-विमर्षिणी� मे विद्यापतिक उल्लेख करै छथि। श्रीधर दासक सदुक्तिकर्णामृत, (रचना ११ फरवरी १२०६, मध्यकालीन मिथिला, वकिु ठाकुर)- श्रीधर दास विद्यापतिक पाँच टा पद उद्धृत केने छथि जे विद्यापतिक पदावलीक भाषा छी।

�जाव न मालती कर परगास

तावे न ताहि मधुकर विलास� आ

�मुन्दल मुकुल करय मकरन्द�

ज्योतिरीश्वर (१२७५-१३५०) **षष्ठः कल्लोल**- ॥अथ विद्यावन्त वर्णना॥ **अष्टमः कल्लोलः**- ॥अथ राज्य वर्णना॥ मे उल्लेख।

महाराज शिव सिंह

मिथिला नरेश विद्यापतिक आश्रयदाता ओइनवार वंशक महाराज शिव सिंह।

उगना महादेव

महादेव विद्यापतिक अहिठाम गीत सुनबा लेल उगना नोकर बनि रहैत छलाह।

महाकवि विद्यापति ठाकुर १३५० -१४३५ (मैथिलीक आदि कवि ज्योतिरीश्वर-

पूर्व विद्यापतिसँ भिन्न, संस्कृत आ अवहट्टमे लेखन)

महाकवि विद्यापति ठाकुर १३५०-१४३५

विद्यापति ठाकुर: १३५०-१४३५ बिसपीवार बिसफी- काश्यप (राजा शिवसिंहक दरबारी) आ संस्कृत आ अवहट्ट लेखक कीर्तिलता, कीर्तिपताका, पुरुष परीक्षा, गोरक्षविजय, लिखनावली आदि ग्रंथ समेत विपुल संख्यामे कालजयी रचना। ई मैथिलीक आदिकवि विद्यापति (ज्योतीश्वर पूर्व) सँ भिन्न छथि।

(चित्रक आधार मिथिला सांस्कृतिक परिषद, कोलकाता द्वारा कोनो कलाकारसँ बनबाओल, कलाकारक नाम ६०-७० सालसँ अज्ञात कारणसँ गुप्त राखल गेल अछि)

शंकरदेव १४४९-१५६८

पारिजातहरण।

जगज्ज्योतिर्मल्ल १६१३-३७

हरगौरी विवाह नाटक, कुञ्ज विहार नाटक।

सुनीति कुमार चटर्जी मैथिली प्रेमी १८९०-१९७७

अरविन्द घोष मैथिली प्रेमी १८७२-१९५०

विद्यापति गीतक अंग्रेजीमे अनुवाद

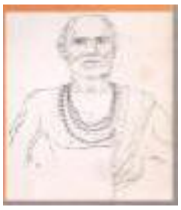

सर आशुतोष मुखर्जी मैथिली प्रेमी १८६४-१९२४

सर जी ए ग्रियर्सन मैथिली प्रेमी १८५१-१९४१

कवि चन्दा झा १८३१-१९०७

मूलनाम चन्द्रनाथ झा, ग्राम- पिण्डारुछ, दरभंगा। कवीश्वर, कवीचन्द्र नामसँ विभूषित। ग्रियर्सनकेँ मैथिली प्रसंगमे मुख्य सहायता केलनि।

कृति- मिथिला भाषा रामायण, गीति-सुधा, महेशवाणी संग्रह, चन्द्र पदावली, लक्ष्मीश्वर विलास, अहिल्याचरित आ विद्यापति रचित संस्कृत पुरुष-परीक्षाक गद्य-पद्यमय अनुवाद।

महाकवि लालदास १८५६-१९२१

हिनक जन्म खड़ौआ ग्राममे १८५६ ई. मे तथा मृत्यु १९२१ ई. मे भेलन्हि। हिनक अनेक रचना उपलब्ध होइत अछि, यथा�रमेश्वर चरित रामायण,� स्त्री शिक्षा,� �सावित्री-सत्यवान,� �चण्डी चरित,� �विद्यावली,� �दुर्गा सप्तशती,� तन्त्रोक्त मिथिला माहात्म्य� आदि। मैथिलीक अतिरिक्त ई संस्कृत, हिन्दी तथा फारसीक ज्ञाता छलाह। कवितिक अतिरिक्त गद्यमे सेहो ई रचना कएल। रमेश्वर चरित रामायण हिनक सभसँ विशिष्ट ग्रन्थ अछि। राम-कथाक उल्लेखमे सीताक महिमाक महत्त्व दए मिथिला तथा मैथिलीक प्रति ई अपन श्रद्धा तथा भक्तिकेँ व्यक्त कएल अछि।

म म परमेश्वर झा १८५६-१९२४

जन्म १८५६ ई. मे तरौनी ग्राम (दरभंगा) जिलामे भेल छलन्हि तथा निधन १९२४ ई. मे। संस्कृत व्याकरणक ई दिग्गज विद्वान् छलाह तथा �वैयाकरण केशरी� क उपाधिसँ विभूषित छलाह। मैथिली साहित्यमे अपन कृति �मिथिलातत्त्व विमर्श� तथा �सीमन्तिनी आख्यायिका�क कारणे महत्त्वपूर्ण स्थान रखैत छथि। ई महाराज रमेश्वर सिंहक दरबारमे राज-पंडितक पदपर अनेको वर्ष धरि सुप्रतिष्ठित छलाह।

अवध बिहारी प्रसाद शाही १८५९-१९२९

सर्वतन्त्र स्वतन्त्र बबुआ झा १८६०-१९२१

मधुबनी जिलान्तर्गत लखनौर(नवानी) गाममे हिनकर जन्म भेलन्हि।हिनक कृति सभ अछि। १ सुलोचना-माधव चम्पू काव्य, २न्यायवार्त्तिक तात्पर्य व्याख्यान, ३गूढार्थ तत्त्वलोक(श्री मद्भागवद्गीता व्याख्यानूत मधुसूदनी टीका पर) ४व्याप्तिपंचक टीका ५अवयवच्छेदकत्व निरुक्ति विवेचन ६सव्यभिचार टिप्पणी ७सत्प्रतिपक्ष टिप्पणी ८व्याप्त्यनुगम विवेचन ९सिद्धान्त लक्षण विवेक १०व्युत्पत्तिवाद गूढार्थ तत्त्वलोक ११शक्तिवाद टिप्पणी १२प्रामाण्यवाद-[?]ख्य पाद्य टिप्पणी १३ अद्वैत सिद्धि चन्द्रिका टिप्पणी १४कुसुमांजलि प्रकाश टिप्पणी।

म म शशिनाथ झा १८६०-१९३०

मुंशी रघुनन्दन दास १८६०-१९४५

मधुसूदन ओझा १८६६-१९३९

म.म. मुरलीधर झा १८६८-१९२९

जन्म- गाम- भराम (जिला मधुबनी), अपन मातृक श्यामसीयपमे

ગામ-સપ્પવાર, ῀ભિ-મધુવની। "મથિલિ નાટક" આ "દૂતાંગદ વ્યાયોગ"ક ભેપ્પકા

વર્ષા ગેલાહ। કાશીસઁ ૧૯૦૬ ઈ મે ઈ "મથિલિમોદ" નામક માસકિ મૈથિલિ પત્રકિાક પ્રકાશન શુરુ કેલન્હિ। હિતોપદેશ (અનુવાદ), મૈથિલિ વ્યાકરણ, "અપ્રુન તપસ્યા" (ઉપન્યાસ) પ્રકાશતિ।

મુકુન્દ ઝા "વપ્પ્શી" ૧૮૬૯-૧૯૩૬

જન્મ હ્રાપુિર વપ્પ્શી ટોલ ગ્રામ (મધુવની જભિ) મે ૧૮૬૯ ઈ મે ભેલ તથા હિનિક નિધન કાશીમે ૧૯૩૭ ઈ મે ભેલન્હિ। હિનિક ભપ્પિલ સંસ્કૃત મે અનેક ગ્રંથ અછિ। મૈથિલિમે હિનિક મહત્ત્વપૂર્ણ કૃતિ અછિ �મથિલિ ભાષામય ઈાહિસ�। એકર અતિરિક્ત મૈથિલિમે હિનિક સ્ફુટ નિવન્ધ સભ સેહો પ્રકાશતિ ભેલ। મથિલિક ઐતિહાસકિ વર્ણન સભસઁ પહિલ હિનિકે પ્રકાશતિ ભેલ। એહિ ઈાહિસમે મથિલિક સર્વતોમુખી પરચિય પ્રસ્તુત કએલ ગેલ અછિ।

ડૉ સર ગંગાનાથ ઝા ૧૮૭૧-૧૯૪૧

જન્મ મધુવની જભિક સરસિવ-પાહિ ગ્રામમે ૧૮૭૧ ઈ મે ભેલ તથા નિધન પ્રયાગમે ૧૯૪૧ ઈ મે। ઈ અપના સમયક સંસ્કૃતક પ્રકાણ્ડ વિદ્વાન મ મ ચત્રિધર મશિ્ર, મ મ જયદેવ મશિ્ર તથા મ મ શવિકુમાર શાસ્ત્રીસઁ મીમાંસા એવં દર્શનક અધ્યયન કએલન્હિ તથા દર્શનક વભિનિ્ન દુરૂહ ગ્રંથક અઙ્ગ્રેજીમે અનુવાદ કએ પાશ્ચાત્ય સંસારક ધ્યાન આકૃષ્ટ કએલન્હિ। ઈ ગવર્નમેન્ટ સંસ્કૃત કૉલેજ વનારસમે ૧૯૧૭ સઁ ૧૯૨૩ ધરિ પ્રિન્સિપલ છલાહ તથા ઇલાહાવાદ વશ્િવવિદ્યાલયક ૧૯૨૩ સઁ ૧૯૩૨ પર્યન્ત કુલપતિ રહલાહ। મૈથિલિમે હિનિક સમ્પાદતિ ચન્દા ઝાક �મહેશવાણી સંગ્રહ� તથા �ગામનાથ-વનિયચનાથ પદાવલી� પ્રકાશતિ અછિ। મૈથિલિ સાહિત્ય પરષિદ્ દ્વારા પ્રકાશતિ હિનિક �વેદાન્ત દીપક� (દર્શન) વષિયક અપૂર્વ ગ્રંથ અછિ। એહિસઁ ભનિ્ન હિનિક નિવધ સભ સામયકિ મૈથિલિ પત્ર-પત્રકિામે પ્રકાશતિ અછિ।

જનાર્દન ઝા જનસીદન ૧૮૭૨-૧૯૫૧

રાસવહિારી લાલદાસ ૧૮૭૨-૧૯૪૦

"મથિલિ દર્પણ" ક ભેપ્પકા

રામચન્દ્ર મશિ્ર "ચન્દ્ર" ૧૮૭૩-૧૯૩૭ મૈથિલ પ્રભા

મહાવૈય્યાકરણાચાર્ય પં દીનવન્ધુ ઝા ૧૮૭૮-૧૯૫૫

𑒦𑒫𑒢𑒰𑒟 𑒧𑒱𑒬𑓂𑒩 १८७९-१९३३

𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒬𑒥𑓂𑒠𑒏𑒼𑒭 "𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰 𑒬𑒥𑓂𑒠 𑒣𑓂𑒩𑒏𑒰𑒬"𑒏 𑒪𑒹𑒐𑒏।

𑒏𑒲𑒩𑓂𑒞𑓂𑒨𑒰𑒢𑒢𑓂𑒠 𑒮𑒱𑓀𑒯

𑒙𑓀𑒏𑒢𑒰𑒟 𑒔𑒾𑒡𑒩𑒲 १८८४-१९२८

𑒦𑒫𑒣𑓂𑒩𑒲𑒞𑒰𑒢𑒢𑓂𑒠 𑒍𑒗𑒰 १८८६-१९७०

𑒏𑒣𑒱𑒪𑒹𑒬𑓂𑒫𑒩 𑒧𑒱𑒬𑓂𑒩 १८८७-१९८७

𑒑𑒰𑒧 𑒮𑒪𑒹𑒧𑒣𑒳𑒩, 𑒟𑒰𑒢𑒰- 𑒅𑒖𑒱𑒨𑒰𑒩𑒣𑒳𑒩, 𑒖𑒱𑒪𑒰 𑒮𑒧𑒮𑓂𑒞𑒲𑒣𑒳𑒩। �𑒮𑒲𑒞𑒰𑒯𑒰𑒩� 𑒣𑒳𑒮𑓂𑒞𑒏 𑒦𑓀𑒛𑒰𑒩𑒮𑒿 𑒣𑓂𑒩𑒏𑒰𑒬𑒱𑒞।

𑒥𑒰𑒪𑒏𑒵𑒭𑓂𑒝 𑒧𑒱𑒬𑓂𑒩 १८८८-१९४८

𑒥𑒪𑒠𑒹𑒫 𑒧𑒱𑒬𑓂𑒩 १८९०-१९७५

𑒯𑒱𑒢𑒏 𑒖𑒢𑓂𑒧 𑒮𑒯𑒩𑒮𑒰 𑒖𑒱𑒪𑒰𑒏 𑒥𑒢𑒑𑒰𑒿𑒫 𑒑𑓂𑒩𑒰𑒧𑒧𑒹 १८९० 𑒄. 𑒧𑒹 𑒋𑒫𑓀 𑒢𑒱𑒡𑒢 𑒤𑒩𑒫𑒩𑒲, १९७५𑒧𑒹 𑒦𑒹𑒪𑒢𑓂𑒯𑒱। 𑒣𑓂𑒩𑒰𑒩𑒧𑓂𑒦𑒧𑒹 𑒣𑓀. 𑒑𑒹𑒢𑒰𑒪𑒰𑒪 𑒔𑒾𑒡𑒩𑒲𑒮𑒿 𑒖𑓂𑒨𑒾𑒞𑒱𑒭 𑒣𑒜𑓃 𑒄. 𑒏𑒰𑒬𑒲𑒧𑒹 𑒣𑓀. 𑒮𑒳𑒡𑒰𑒏𑒩 𑒠𑓂𑒫𑒱𑒫𑒹𑒠𑒲𑒖𑒲𑒏 𑒬𑒱𑒭𑓂𑒨 𑒦𑒹𑒪𑒰𑒯। 𑒥𑒯𑒳𑒞 𑒫𑒩𑓂𑒭 𑒡𑒩𑒱 𑒮𑒩𑒮𑓂𑒫𑒞𑒲 𑒦𑒫𑒢 (𑒫𑒰𑒩𑒰𑒝𑒮𑒲) 𑒧𑒹 𑒯𑒮𑓂𑒞𑒪𑒱𑒐𑒱𑒞 𑒫𑒱𑒦𑒰𑒑𑒧𑒹 𑒏𑒰𑒩𑓂𑒨 𑒏𑒋𑒪। 𑒣𑒬𑓂𑒔𑒰𑒞𑓂 𑒣𑒙𑒢𑒰𑒏 𑒏𑒰𑒬𑒲𑒣𑓂𑒩𑒮𑒰𑒠 𑒖𑒨𑒮𑒫𑒰𑒪 𑒩𑒱𑒮𑒩𑓂𑒔 𑒮𑓀𑒮𑓂𑒟𑒰𑒢𑒧𑒹 𑒁𑒢𑒹𑒏 𑒣𑓂𑒩𑒰𑒔𑒲𑒢 𑒞𑒱𑒥𑓂𑒥𑒞𑒲 𑒯𑒮𑓂𑒞𑒪𑒱𑒣𑒱𑒏𑒹𑒿 𑒠𑒹𑒫𑒢𑒰𑒑𑒩𑒲𑒧𑒹 𑒪𑒱𑒣𑓂𑒨𑒢𑓂𑒞𑒩𑒱𑒞 𑒏𑒋𑒪। �𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰𑒧𑒼𑒠� 𑒣𑓂𑒩𑒏𑒰𑒬𑒢 𑒋𑒫𑓀 𑒧.𑒧. 𑒧𑒳𑒩𑒪𑒲𑒡𑒩 𑒗𑒰𑒏 𑒣𑓂𑒩𑒼𑒞𑓂𑒮𑒰𑒯𑒢𑒮𑒿 𑒖𑓂𑒨𑒾𑒞𑒱𑒭𑒲𑒖𑒲 १९१० 𑒄.𑒮𑒿 �𑒧𑒼𑒠�𑒧𑒹 𑒪𑒱𑒐𑒋 𑒪𑒑𑒪𑒰𑒯। 𑒯𑒱𑒢𑒏 𑒣𑓂𑒩𑒏𑒰𑒬𑒱𑒞

𑒂𑒔𑒰𑒩𑓂𑒨 𑒩𑒰𑒧𑒪𑒼𑒔𑒢 𑒬𑒩𑒝 १८८९-१९७१

𑒮𑒲𑒞𑒰𑒧𑒜𑓃𑒲𑒧𑒹 𑒖𑒢𑓂𑒧 𑒂 𑒠𑒩𑒦𑓀𑒑𑒰𑒧𑒹 𑒧𑒵𑒞𑓂𑒨𑒳। "𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒩𑒰𑒧𑒔𑒩𑒱𑒞 𑒧𑒰𑒢𑒮" 𑒮𑒯𑒱𑒞 𑒞𑒳𑒪𑒮𑒲𑒠𑒰𑒮𑒏 𑒮𑒧𑒮𑓂𑒞 𑒩𑒔𑒢𑒰𑒏 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲𑒧𑒹 𑒪𑒹𑒐𑒢। 𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰𑒏𑓂𑒭𑒩𑒧𑒹 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲𑒏 𑒣𑓂𑒩𑒏𑒰𑒬𑒢𑒏 𑒣𑓂𑒩𑒰𑒩𑒧𑓂𑒦 𑒏𑒹𑒢𑒱𑒯𑒰𑒩। 𑒣𑓂𑒩𑒏𑒰𑒬𑒢 𑒮𑓀𑒮𑓂𑒟𑒰 "𑒣𑒳𑒮𑓂𑒞𑒏 𑒦𑒝𑓂𑒛𑒰𑒩", 𑒪𑒯𑒹𑒩𑒱𑒨𑒰𑒮𑒩𑒰𑒨, 𑒣𑒙𑒢𑒰𑒏 𑒮𑓀𑒮𑓂𑒟𑒰𑒣𑒏।

𑒮𑒲𑒞𑒰𑒩𑒰𑒧 𑒗𑒰 १८९१-१९७५

𑒖𑒢𑓂𑒧 𑒔𑒾𑒑𑒰𑒧𑒰 𑒑𑓂𑒩𑒰𑒧𑒧𑒹 १८९१ 𑒄.𑒧𑒹 𑒞𑒟𑒰 𑒢𑒱𑒡𑒢 १९७५ 𑒄. 𑒧𑒹 𑒦𑒹𑒪𑒢𑓂𑒯𑒱। 𑒮𑓀𑒮𑓂𑒏𑒵𑒞𑒧𑒹 𑒖𑓂𑒨𑒼𑒞𑒱𑒭 𑒬𑒰𑒮𑓂𑒞𑓂𑒩𑒏 𑒁𑒢𑒹𑒏 𑒩𑒔𑒢𑒰𑒏 𑒁𑒞𑒱𑒩𑒱𑒏𑓂𑒞 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲𑒧𑒹 𑒯𑒱𑒢𑒏 �𑒁𑒧𑓂𑒥 𑒔𑒩𑒱𑒞� (𑒧𑒯𑒰𑒏𑒰𑒫𑓂𑒨), �𑒮𑒴𑒏𑓂𑒞𑒱 𑒮𑒳𑒡𑒰,� 𑒪𑒼𑒏 𑒪𑒏𑓂𑒭𑒝𑒰,� �𑒣𑒜𑒳𑒂𑒔𑒩𑒱𑒞,� �𑒣𑒴𑒩𑓂𑒫𑒰𑒣𑒩 𑒫𑓂𑒨𑒫𑒯𑒰𑒩,� 𑒅𑒢𑒙𑒰 𑒥𑒮𑒰𑒞,� �𑒁𑒪𑓀𑒏𑒰𑒩 𑒠𑒩𑓂𑒣𑒝�, �𑒦𑒴𑒏𑒧𑓂𑒣 𑒫𑒩𑓂𑒝𑒢�, �𑒏𑒰𑒫𑓂𑒨 𑒒𑒙-𑒩𑒮�, �𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒏𑒰𑒫𑓂𑒨𑒼𑒣𑒫𑒢�, 𑒂𑒠𑒱 𑒑𑓂𑒩𑒢𑓂𑒟 𑒅𑒣𑒪𑒥𑓂𑒡 𑒁𑒕𑒱। 𑒯𑒱𑒢𑒏 𑒑𑒲𑒞𑒰𑒏 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒁𑒢𑒳𑒫𑒰𑒠 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒅𑒣𑒪𑒥𑓂𑒡

रचना अछि��रामायण शिक्षा�, �चन्दा झा�, �संस्कृति�, �भारत शिक्षा�, �गल्प-सल्प विवेक�, �समाज� आदि। पाण्डुलिपि यावत् धरि पटना रहलाह बराबरि �मिहिर�मे लिखैत रहलाह।

अछि। मिथिला मोदक सम्पादन १९२० ई.सँ १९२७ ई. धरि कएल।

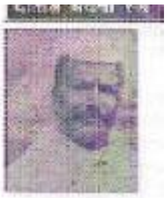

ताराचरण झा १८८२-१९२८

बद्रीनाथ झा १८९३-१९७३

जन्म मधुबनी जिलाक सरिसब ग्राममे १८९३ ई. मे भेलन्हि तथा १९१४ ई. मे ई काशी [illegible] कएलन्हि। बहुत दिन धरि ई मुजफ्फरपुरक धर्मसमाज संस्कृत कॉलेजमे साहित्यक अध्यापक छलाह। मैथिलीक विख्यात कवि लोकनि यथा सुमनजी, मधुपजी, मोहनजी आदि हिनक शिष्य छथिन्ह। संस्कृत साहित्यमे हिनक अनेक रचना अछि। जाहिमे राधा परिणय� (महाकाव्य) क स्थान विशिष्ट अछि। मैथिलीमे हिनक �एकावली परिणय� (महाकाव्य) एक नवीन कीर्तिमान स्थापित कएलक। कोनो अलंकारक दृष्टान्त तकबाक हेतु �एकावली परिणय� पर्याप्त अछि।

जीवनाथ राय १८९३-१९६४

उमेश मिश्र १८९५-१९६७

जन्म मधुबनी जिलाक गजहरा ग्राममे १८९५ ई. मे भेल छलन्हि। ई एकहत्तरि वर्षक आयुमे १९६७ ई. मे प्रयागमे स्वर्गवासी भेलाह। ई अपन स्वनाम-धन्य पिता म. म. जयदेव मिश्र तथा म. म. डा. गंगानाथ झाक सान्निध्यमे विद्यार्जन कएल। १९२३ सँ १९५८ धरि मिश्रजी

बाबू धनुषधारी दास १८९५-१९६५

मैथिलीमे बिहारी कविक अनुवाद प्रकाशित।

अमरनाथ झा १८९७-१९५५

सरिसब पाहीटोल ग्राममे १८९७ ई. मे भेल। हिनक निधन पटनामे जखन ई बिहार लोक सेवा आयोगक अध्यक्ष छलाह, १९५५ मे भेलन्हि। ई इलाहाबाद विश्वविद्यालयक नओ वर्ष धरि कुलपति रहि पश्चात् हिन्दू विश्वविद्यालयक सेहो कुलपतिक पदकेँ सुशोभित कएलन्हि। ई अंग्रेजीक

ઇલાહાબાદ વિશ્વવિદ્યાલયમે સંસ્કૃતક પ્રાધ્યાપક છલાહ। દરભંગા �મિથિલા શોધ સંસ્થાન�ક નિદેશક પદપર કિછુ સમય કાર્ય કએ ૧૯૬૨ સઁ ૬૫ ધરિ કામેશ્વર સિંહ સંસ્કૃત વિશ્વવિદ્યાલયક કુલપતિ રહલાહ।મ મ મુરલીધર ઝાસઁ પ્રભાવિત ભએ �મિથિલામોદ�મે ઈ ઉચ્ચિ પ્રામાણિક કએલન્હિ તથા અપન વિવિધ પ્રકારક રચનાસઁ મૈથિલીક ગદ્યકેં સમૃદ્ધ કએલન્હિ। મૈથિલીમે હિનક પ્રસિદ્ધ ગ્રન્થ અછિ��કમલા� (શેક્સપીયરક �ટેમ્પેસ્ટ�ક ભાવાનુવાદ), �નલોપાખ્યાન�, �મૈથિલી-સંસ્કૃતિ� તથા અનેક વિમર્શાત્મક એવં આલોચનાત્મક નિબન્ધ; મનબોધક કૃષ્ણજન્મક સમ્પાદન, વિદ્યાપતિક કીર્તિલતા, કીર્તિપતાકા, ગોરક્ષ વિજય આદિક અનુવાદ-સમ્પાદન સેહો કએલ।

પ્રકાણ્ડ વિદ્વાન્ છલાહ, તાહિ સંગ હિન્દી, ઉર્દૂ, ફારસી, સંસ્કૃત, બંગલા એવં મૈથિલીક સેહો મર્મજ્ઞ વિદ્વાન્ છલાહ।મૈથિલીમે હિનકા દ્વારા સમ્પાદિત �હર્ષનાથ કાવ્ય ગ્રન્થાવલી� તથા �ગોવિન્દદાસક શૃંગારભજન� મહત્વપૂર્ણ અછિ। એહિસઁ ભિન્ન હિનક મૈથિલી સાહિત્ય પરિષદક અધ્યક્ષીય ભાષણ તથા અન્ય ઉપ્પ પ્રકાશિત અછિ।

ભોલાલાલ દાસ ૧૮૯૭-૧૯૭૭

હિનક જન્મ દરભંગા જિલાક કસરૌર મે ભેલન્હિ। સાહિત્ય સર્જનાક અતિરિક્ત અપન સંગઠન ક્ષમતા તથા મૈથિલી સાહિત્યક સર્વતોમુખી વિકાસક હેતુ સતત તત્પર રહબાક કારણેં ભોલા બાબૂ મૈથિલી સંસારક એક સ્તમ્ભક રૂપમે રહલાહ। હિનક નિધન ૧૯૭૭ ઈ મે ભેલ। મૈથિલીક પ્રચાર-પ્રસારમે ઈ અપન જીવન સમર્પિત કએને છલાહ। પાઠ્યક્રમમે મૈથિલીકેં સ્થાન હો તાહિ હેતુ ઈ બીડ઼ા ઉઠઓલન્હિ। વિદ્યાલય સ્તરક અનેક પોથીક નિર્માણ કએલ। મૈથિલી સાહિત્ય પરિષદક ઈ સંસ્થાપક માણ્ડલિક સદસ્ય છલાહ। ૧૯૩૧ સઁ ૧૯૪૦ ઈ પર્યન્ત ઓકર પ્રધાન મન્ત્રી રહલાહ। હિનક મન્ત્રિત્વકાલમે �ભારતી� નામક માસિક પત્રક પ્રકાશન ભેલ। એહિસઁ પૂર્વ (૧૯૨૯-૩૧) કુશેશ્વર કુમારજીક સંગ સંયુક્ત સમ્પાદનમે �મિથિલા� નામક પત્ર ચલઓલ। ઈ નવીન એવં પ્રગતિશીલ વિચારક લોક છલાહ। નવ ઉપ્પકકેં પ્રોત્સાહિત કરબ, શૈલીમે એકરૂપતા આનબ, નવ પ્રકાશનસઁ મૈથિલીક

કુમાર ગંગાનન્દ સિંહ ૧૮૯૮-૧૯૭૧

જન્મ�બનૈલી રાજપરિવારમે ૨૪-૯-૧૮૯૮, મૃત્યુ:-શ્રીનગર પૂર્ણિયા ૧૭-૧-૧૯૭૦। ભૂતપૂર્વ શિક્ષામંત્રી, બિહાર એવં કુલપતિ, કામેશ્વર સિંહ દરભંગા સંસ્કૃત વિશ્વવિદ્યાલય।રચના�અગિલહી (અપૂર્ણ ઉપન્યાસ) તથા અનેક કથા એવં એકાંકી। યુગક અનુરૂપ સામાજિક કુરીતિ આદિકેં આધાર બનાએ સુધારવાદી દૃષ્ટિએઁ કથા સભહિક રચના।

વ્રજમોહન ઠાકુર ૧૮૯૯-૧૯૭૭

સાહિત્ય ઝંડાનક પૂન્નાિકાન્વ હિનિક કન્નાવ્ય વનાિ ગેઉ છઉ। હિનિક ઉષ્પિઉ �મૈથિઉિ વ્યાકનાાા� નથા હિનિકહિ દ્વાના સમ્પાદિત �ગદ્યકુસુમાંળઉિ વહુન દિનિ યના વિદ્યાઉયમે પઢ઼ાઓઉ ળાઇન નહઉ। હિનિક ઉષ્પિઉ શ્રનેક નવિન્ય સમાઉોયના, કવાિા, સંસ્મનાા, ળીવની- સાહિત્ય મૈથિઉીક પત્ન-પત્નિકામે છિડ઼િઆએઉ શ્રછિ।

જુવનેશ્વન પ્નસાદ ૧૯૦૨-

દનભંગા ળઉિક વનૌઉિ ગામ, નિવાિસ નાયસાહેવ પોષ્પનિ ઉિહેનયિાિસનાયા સનસ્વતી સ્કૂઉ ઉહેનયિાિસનાયમે ૧૯૩૦- ૧૯૬૪ ઈ યનિ શ્રધ્યાપના મૈથિઉિમે "વાઉ નામાયણ� પ્નકાશતિ।

ળયનાનાયણ હ્રા 'વનિીન'

૧૯૦૨-૧૯૮૧

નનેન્દ્ન નાથ દાસ વદિ્યાઉંકાન

૧૯૦૪-૧૯૯૩

સુધાકન હ્રા "શાસ્ત્ની"

૧૯૦૪-૧૯૭૪

દામોદન ઉાઉ દાસ વશિાનદ ૧૯૦૪-

૧૯૮૧

વવુશ્રાળી હ્રા 'શ્રળ્ઞાન'

૧૯૦૪-૧૯૯૬

૨૦૦૧- વવુશ્રાળી હ્રા �શ્રળ્ઞાન� (પ્નનળિ્ઞા પાાણ્ડવ, મહાકાવ્ય)ઉઉ સાહિત્ય શ્રકાદમી પુનસ્કાન।

શ્નીવ઼ઉઉભ હ્રા હાટી ૧૯૦૫-

૧૯૪૦

નમાનાથ હ્રા ૧૯૦૬-૧૯૭૧

ળન્મ દનભંગા ળઉિક ઉળાન (યન્નપુન) ગ્નામમે ૧૯૦૬ ઈ મે એવં હિનિક નધિન દનભંગામે ૧૯૭૧ ઈ મે ભેઉન્હિ। ૧૯૩૦ ઈ મે શ્રઙ્ગ્નેળીમે એમ.એ કએઉાક વાદ ઈ કનીક

કાશીકાન્ન મશ્નિ "મધુપ"

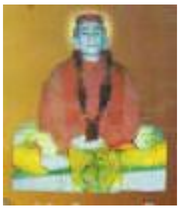
૧૯૦૬-૧૯૮૭

૧૯૭૦- કાશીકાન્ન મશ્નિ �મધુપ� (નાધા વનિહ, મહાકાવ્ય) પન સાહિત્ય શ્રકાદેમી પુનસ્કાન પ્નાપ્ન મૈથિઉિક

વર્ષ ધરિ મિથેપુર ઉચ્ચ વદ્યાલયક પ્રધાનાધ્યાપક છલાહ, તકરા વાદ દરભંગાક-રાજ-લાઇવ્રેરીક પુસ્તકાલયાધ્યક્ષક રૂપમે ૧૯૩૬ સઁ અન્તિમ સમય ધરિ રહલાહ । ૧૯૫૨ સઁ દર ચન્દ્રધારી મથિલિ ક◌ૉલેજમે પ્રો હ્ર અડ્રેજીક પ્રાધ્યાપક રૂપેઁ કાજકા પશ્ચાત્ અહિ ક◌ૉલેજમે મૈથિલિ વભાગાધ્યક્ષ વનાઓલ ગેલાહ । ૧૯૬૫ મે રમાનાથ વાવૂ સાહિત્ય અકાદમીક મૈથિલીક પ્રતિનિધિ નિર્વાચિત ભેલાહ જાહિ પદ પર ઓ જીવનક અન્ત સમય તક રહલાહ ।

હિનક રચનાક ક્ષેત્ર વહુત વ્યાપક છલ । હિનક અનુસંધાનાત્મક નિવંક દૂ ગોટ સંગ્રહ �નિવન્ધમાલા� તથા �પ્રવંધ સંગ્રહ� પ્રકાશિત અછિ। સંકલિત સમ્પાદિત પુસ્તક સભમે �મૈથિલિ પદ્ય-સંગ્રહ�, �મૈથિલિ ગદ્ય-સંગ્રહ�, �પ્રાચીન ગીત�, �કથા કાવ્ય�, �નવીન ગીત�, �કવિતા કુસુમ�, �કથા સંગ્રહ� આદિ અછિ । �કથાસરિત્સાગર�ક આધાર પર પ્રાઞ્જલ ગદ્ય શૈલીમે હિનક �ઉદયન-કથા� તથા �વરરુચિ-કથા� વેસ પ્રચલિત પિઓલક । વ્યાકરણક �મથિલિ ભાષા પ્રકાશ�, �અલક્ષરપ્રવેશ� આદિ અનેક ગ્રન્થ પ્રકાશિત અછિ। �મૈથિલિ સાહિત્ય પત્ર� ત્રૈમાસિક પત્રિકાક સંપાદક।

પ્રશસ્ત કવિ આ મૈથિલીક પ્રચાર-પ્રસારક સમર્પિત કાર્યકર્તા �હુંકાર� કવિતાસઁ ક્રાન્તિ ગીતક આહ્વાન કએલનિ। પ્રકૃતિ પ્રેમક વલિક્ષણ કવિ । �ઘસલ અઠન્ની કવિતાક લેલ કથ્ય આ શિલ્પ-સંવેદના�દુહૂ સ્તર પર ચરમ લોકપ્રયિતા ભેટલનિ।

લક્ષ્મીનાથ ગોસાઈ ૧૭૯૩-૧૮૭૨

મેહી દાસ

ચરહરા કોઠી_વનમનખી_અસલી નામ_રામાનુગ્રહલાલ દાસ_આશ્રમ_માયામોહલલા, કુપ્પાઘાટ, ભાગલપુર

વુચન ભગત, સંત ૧૯૨૮-૧૯૯૧

અભિરામ દાસ

મથિલિક પ્રસદ્ધિ ભાગવત વાચક।

સ્નેહલતા ૧૯૦૯-૧૯૯૩

સ્વતંત્રતા સેનાની સ્વ. રામફલ મણ્ડલ

गाम- डगोड़ी, समस्तीपुर। पूर्ण नाम- कपिलदेव ठाकुर "स्नेहलता"। रामाश्रयी रसिक सम्प्रदायक संत। हिनकर रचित वैदेही विवाह संकीर्त्तन, विनय पदावली, शिवनामी, चेतावनी, झूला-संकीर्त्तन, सीतावरराम प्रवण्यकाव्य आ स्नेहशतक- दोहावली-कवित्त आदि मिथिलाक महिला वर्ग आ संकीर्त्तनकार लोकनिक कंठमे परिव्याप्त अछि आ लोकमंगलक अनुष्ठानमे व्यापक रूपेँ व्यवहृत अछि। हिनक "वैदेही विवाह" मिथिलाक कीर्त्तनिया नाट्य परम्पराकेँ लोकरुचिक अनुकूल बनौने अछि।

सुन्दर झा "शास्त्री" १९३०-१९९८

जनकपुर, नेपाल, युवावस्थाक लेखक दुर्लभ फोटो।नेपाल प्राज्ञा प्रतिष्ठानक मानद सदस्यता- स्व सुन्दर झा शास्त्री।

काञ्चीनाथ झा "किरण" १९०६-१९८८

जन्म स्थान-चरमपुर,लोहना रोड, दरभंगा बिहार। मैथिली भाषा आंदोलनमे महत्वपूर्ण भूमिका। �पराशर� महाकाव्य लेल साहित्य अकादमी आ �कथा किरण� लेल वैदेही पुरस्कारसँ सम्मानित। प्रकाशित कृति: चंद्रग्रहण (उपन्यास), वीर-प्रसून (बालकथा), जय जन्मभूमि (एकांकी), विजेता विद्यापति (नाटक), कथा-किरण (कथा-संग्रह), किरण-कवितावली, कतेक दिनक बाद (कविता-संग्रह), पराशर (महाकाव्य) आ किरण-निबंधावली (निबंध-संग्रह) आदि।१९८८- काञ्चीनाथ झा �किरण� (पराशर, महाकाव्य)पर मैथिली मे साहित्य अकादमी पुरस्कारसँ सम्मानित।

श्यामानन्द झा १९०६-१९४९

रमाकान्त झा, नेपाल १९०७-१९७१

ईशनाथ झा १९०७-१९६५

बहुमुखी प्रतिभाक कवि। प्राचीन आ नवीन पद्धतिक काव्य-रचनाक विलक्षण संयोग हिनकर कवितामे भेटैत अछि। दलित वर्ग, शोषणक समस्या, स्वदेश प्रेमक यथार्थवादी रचनाक संग संग व्यक्तिनिष्ठ कल्पनाक अनेक विशिष्ट कविता मैथिलीमे लिखलनि।

भुवनेश्वर सिंह 'भुवन' १९०७-१९४४

अपन पीढ़ीक बहुमुखी प्रतिभाक कवि। प्राचीन आ नवीन रीतिक कविताक रचना विपुल संख्यामे कयलनि। �भुवन भारती� कविता संकलन प्रकाशनसँ मैथिली शोध आ नव चेतनाक शंख फुकलनि।

हरिमोहन झा १९०८-१९८४

हिनकर मैथिली कृति १९३३ मे �कन्यादान� (उपन्यास), १९४३ मे "द्विरागमन�(उपन्यास), १९४५ मे �प्रणम्य देवता� (कथा-संग्रह), १९४९ मे �रंगशाला�(कथा-संग्रह), १९६० मे �चर्चरी�(कथा-संग्रह) आऽ १९४८ ई मे �खट्टर ककाक तरंग� (व्यंग्य) अछि। मृत्योपरान्त १९८५ मे (जीवन यात्रा, आत्मकथा)पर मैथिलीक साहित्य अकादमी पुरस्कारसँ सम्मानित।

कालीकान्त झा १९०९-

मूल गाम ढंगा (हरिपुर), मधुवनी। श्री मातृक वरदवट्टा,पो उरलाहा, भाया- मदनपुर, जिला- पूर्णियामे वसि गेलाह। साधना (मधुवनी), मदनपुर आ काशीमे पाणिनी व्याकरणक अध्ययन। "हनुमान चरित"क लेखक।

तन्त्रनाथ झा १९०९-१९८४

जन्म १९०९ ई मे दरभंगा जिलाक चर्मपुर ग्राममे भेलन्हि मृत्यु ४-५-�८४,चन्द्रधारी मिथिला कॉलेजमे अर्थशास्त्रक प्राध्यापक छलाह। अवकाश ग्रहण क काव्य साधनामे लागल रहलाह।

महाकाव्य, मुक्तक, एकांकी सभ विधिमे ई सिद्ध हस्त छलाह। हिनक �कीचक वध� महाकाव्य अंग्रेजीक �ब्लैंक भर्स� (अमित्राक्षर छन्द) म लिखल अछि। मैथिलीमे �सौनेट� एवं ब्लैंक भर्स�क ई प्रथम प्रयोक्ता थिकाह। संस्कृत परम्परामे काव्य रचना करितहुँ पाश्चात्य शैलीक नवीनता हिनका रचनामे भेल।

हिनक �कीचक वध� आ �कृष्ण चरित� महाकाव्य��मङ्गल-पञ्चाशिका� एवं �नमस्या� मैथिली साहित्यमे अपन विशिष्ट स्थान रखैछ। तकर अतिरिक्त मुक्तक काव्यमे विषय वस्तुक व्यापकता एवं शिल्प शैलिक प्रचुरता अबैत अछि। एक दिशि यदि प्राचीन ढंगक ईश्वर वन्दनाक रचना कयलन्हि तँ दोसर दिसि �सौनेट� (चतुर्दशपदी) �वैलेड� आदि लिखिवामे पूर्ण सफलता प्राप्त कयलन्हि। �कृष्ण चरित� महाकाव्य पर हिनका १९७९ ई क साहित्यिक अकादमी पुरस्कार भेटलन्हि। १९८० ई मे हिनका अभिनन्दन ग्रन्थसमर्पित कयल गेलन्हि।

जीवनाथ झा १९१०-१९७७

सुरेन्द्र झा 'सुमन' १९१०-२००२

जन्मः ग्राम : बल्लीपुर, जिला-समस्तीपुर। प्रकाशित क◌ृति: प्रतिपदा, अर्चना,साओन-भादव,अंकावली, अन्तर्नाद, पयस्विनी, उत्तरा आदि तीससँ अधिक मौलिक कविता-पुस्तक;पुरुष-परीक्षा, अनुगीतांजलि, ऋतु श्र◌ृंगार तथा वर्णरत्नाकर, पारिजात-हरण, क◌ृष्णजन्म, आनन्द-विजय आदि कतिपय ग्रन्थक अनुवाद-संपादन; �मैथिली काव्य पर संस्क◌ृतक प्रभाव� नामक समीक्षा-ग्रंथ। �पयस्विनी� लेल १९७१ मे साहित्य अकादेमी पुरस्कार तथा �उत्तरा� पर १९९८ मे मैथिली अकादेमीक विद्यापति पुरस्कार प्राप्त। मैथिलीक प्रथम दैनकि पत्र �स्वदेश�क लब्धप्रतिष्ठ सम्पादक।१९९५- सुरेन्द्र झा �सुमन� (रवीन्द्र नाटकावली- रवीन्द्रनाथ टैगोर, बांग्ला)लेल साहित्य अकादेमी मैथिली अनुवाद पुरस्कार। २००० ई- पं.सुरेन्द्र झा �सुमन�, दरभंगा;यात्री-चेतना पुरस्कार।

पं रामचन्द्र झा १९१०-

गाम तरौनी। काशी मिथिला ग्रन्थमालाक सम्पादक।

'नागार्जुन' वैद्यनाथ मिश्र 'यात्री' १९११-१९९८

जन्म अपन मामागाम सतलखामे भेलन्हि, जे हुनकर गाम तरौनीक समीपहिमे अछि, जिला-दरभंगा। मूल नामः वैद्यनाथ मिश्र। हिन्दीमे नागार्जुन नामे प्रख्यात। प्रकाशित क◌ृति: चित्रा, पत्रहीन नग्न गाछ (मैथिली कविता-संग्रह); पारो, बलचनमा, नवतुरिया (मैथिली उपन्यास); युगधारा, सतरंगे पंखोंवाली, प्यासी पथराई आँखें, खिचड़ी विप्लव देखा हमने, तुमने कहा था, हजार हजार बाहों वाली, पुरानी जूतियों का कोरस, रत्नगर्भा, ऐसे भी हम क्या ! ऐसे भी तुम क्या ! (हिन्दी कविता-संग्रह); रतिनाथ की चाची, बलचनमा, नई पौध, बाबा बटेसरनाथ, वरुण के बेटे, दुखमोचन, कुम्भीपाक, अभिनन्दन, उग्रतारा, इमरतिया (हिन्दी उपन्यास); आसमान में चन्दा तैरे (कहानी संग्रह); भस्मांकुर (हिन्दी खण्ड

आरसीप्रसाद सिंह १९११-१९९६

जन्मः ग्राम-एरौत, जिला-समस्तीपुर। प्रकाशित क◌ृति: माटिक दीप, पूजाक फूल, सूर्यमुखी (कविता-संग्रह), मेघदूत (अनुवाद), आरसी, नन्ददास, संजीवनी (हिन्दी काव्य संग्रह)। �सूर्यमुखी� लेल १९८४ मे साहित्य अकादेमी पुरस्कार प्राप्त।

गुरु जयदेव मिश्र १९११-१९८१ शिष्य गंगानाथ झा

काव्य); अन्नहीनम् क्रियाहीनम् (निबन्ध-संग्रह); गीत गोविन्द; मेघदूत; विद्यापति के गीत, विद्यापति की कहानियाँ (अनुवाद) । �पत्रहीन नग्न गाछ� लेल १९६८ मे साहित्य अकादेमी पुरस्कार प्राप्त। यायावरी जीवन। मैथिली प्रतिनिधिक रूपमे रूस भ्रमण। नागार्जुन (**स्व. श्री वैद्यनाथ मिश्र �यात्री�**), हिन्दी आ मैथिली कवि, १९९४ ईमे **साहित्य अकादेमीक फेलो** (भारत देशक सर्वोच्च साहित्यिक पुरस्कार)।

यशोधर झा

मिथिला वैभव, दर्शन मैथिली पोथीपर १९६६ मे पहिल साहित्य अकादमी पुरस्कार मैथिली लेल प्राप्त।

वैद्यनाथ मल्लिक 'विधु' १९१२-१९८७

१९७६- वैद्यनाथ मल्लिक �विधु� (सीतायन, महाकाव्य) लेल मैथिलीक साहित्य अकादमी पुरस्कार।

भीम झा १९१२-

पूर्णियाँ जिलाक मदनपुर गामक। जन्म ५ नवम्बर १९१२ ई। वरैलीक श्री श्यामानन्द सहित अध्यक्षतामे �नारायण संकीर्तन महामण्डली�क स्थापना।

राधानाथ दास १९१२-

उपेन्द्र ठाकुर 'मोहन' १९१३-१९८०

जन्म १९१३ ई मे दरभंगा जिलाक चनौरिया गाममे भेलन्हि। मृत्यु २४-५-१९८०। संस्कृत शिक्षामे साहित्याचार्य आ वड़ौदा राजक विद्वत्-परीक्षासँ �साहित्य-रत्न�क उपाधिसँ विभूषित भेलाह। दैनिक आर्यावर्तमे आदिहिसँ, पश्चात् १९६० सँ मिथिला मिहिरक उप-सम्पादक एवं सह-सम्पादक रूपेँ कार्य करैत १९७७ मे सेवा निवृत्त भेलाह।मोहनजी करीब पचास वर्ष साहित्य साधनामे लागल रहलाह।

विजयानन्द, कुंजरंजन, सुदर्शन, पुण्डरीक, शास्त्री, वामन आदि छद्म नामसँ पत्र-पत्रिकामे विविध विषयपर हिनक लेख सभ प्रकाशित भेल अछि।मोहन जीक �बाजि उठल मुरली�मे १०१ गोट कविताक संकलन अछि जाहिमे हिनक सुदीर्घ काव्य-आराधनाक विशिष्ट विचारधाराक आ विशिष्ट अनुभूतिक सामग्री उपलब्ध अछि। एहि पुस्तकपर मोहन�जीकेँ १९७८ मे साहित्य अकादमी पुरस्कार भेटलन्हि। एहिसँ बहुत पूर्व हिनक �शुलडाली� नामक कविता संग्रह सेहो प्रकाशित भेल छल।

जयनाथ मिश्र १९१३-१९८५

श्रीकान्त ठाकुर "विद्यालंकार"

पञ्जीकार मोदानन्द झा १९१४-१९९८

उद्भट विद्वान पञ्जीशास्त्र मार्तण्ड पञ्जीकार मोदानन्द झा, शिवनगर, अररिया, पूर्णियाँ। पिता-स्व. श्री भिखिया झा। गुरु- पञ्जीकार भिखिया झा। पूर्णियाँ जिलाक वर्तमान अराक शिवनगर गामक। जन्म २२ सितम्बर १९१४ ई.सौराठमे अपन मौसा स्व. छुटनझा सँ पंजीशास्त्रक अध्ययन। १९४८-१९५१ ई. धरि दरभंगामे रहि आचार्य रमानाथ झाकेँ पाँजि पढ़ओलनि।शास्त्रार्थ परीक्षा- दरभंगा महाराज कुमार जीवेश्वर सिंहक यज्ञोपवीत संस्कारक अवसर पर महाराजाधिराज(दरभंगा) कामेश्वर सिंह द्वारा आयोजित परीक्षा-१९३७ ई. जाहिमे मौखिक परीक्षाक मुख्य परीक्षक म.म. डॉ. सर गंगानाथ झा छलाह।

आनन्द झा १९१४-१९८८

टोक्यो हासेगावा, निदेशक मिथिला म्यूजियम, निगाटा

माँगनि खबास १९०८-१९४३ संगीतज्ञ

पचगछियामे जन्म आ अल्प वयसमे मृत्यु। पचगछियाक रायबहादुर लक्ष्मीनारायण सिंहक शिष्य।

रामाश्रय झा 'रामरंग' अभिनव भातखण्डे १९२८-२००९

जन्म ११ अगस्त १९२८ ई. तदनुसार भाद्र कृष्णपक्ष एकादशी तिथिकेँ मधुबनी जिलान्तर्गत खजुरा नामक गाममे भेलन्हि। अभिनव गीतांजलि, हिनकर उच्चकोटिक शास्त्र रचना अछि।मिथिलावासी श्री रामरंग राग तीरभुक्ति, राग वैदेही भैरव, आ' राग विद्यापति कल्याण केर रचना सेहो कएने छथि आ' मैथिली भाषामे हिनकर प्रयास �रंजयति श्रीरामरंग:� केर अनुरूप अछि।

अभयनारायण मल्लिक

𑒩𑒰𑒧𑒔𑒞𑒳𑒩 𑒧𑒪𑓂𑒪𑒱𑒏 𑒡𑓂𑒩𑒳𑒣𑒠 𑒮𑓀𑒑𑒲𑒞 𑓑𑓙𑓐𑓕-𑓑𑓙𑓙𑓐

𑒏𑒳𑒧𑒰𑒩 𑒑𑓀𑒑𑒰𑒢𑒢𑓂𑒠 𑒮𑒱𑓀𑒯, 𑒮𑓀𑒑𑒲𑒞𑒖𑓂𑒘

𑒮𑓀𑒑𑒲𑒞𑒰𑒔𑒰𑒩𑓂𑒨 𑒩𑒰𑒨𑒥𑒯𑒰𑒠𑒳𑒩 𑒪𑒏𑓂𑒭𑓂𑒧𑒲 𑒢𑒰𑒩𑒰𑒨𑒝 𑒮𑒱𑓀𑒯

𑒣𑓀𑒛𑒱𑒞 𑒣𑒩𑒧𑒰𑒢𑒢𑓂𑒠 𑒔𑒼𑒡𑒩𑒲, 𑒮𑓀𑒑𑒲𑒞𑒖𑓂𑒘

𑒯𑒵𑒠𑒨𑒢𑒰𑒩𑒰𑒨𑒝 𑒗𑒰

𑒮𑓀𑒑𑒲𑒞 𑒑𑒰𑒨𑒏 𑒩𑒰𑒖𑒏𑒳𑒧𑒰𑒩 𑒬𑓂𑒨𑒰𑒧𑒰𑒢𑒢𑓂𑒠 𑒮𑒱𑓀𑒯 𑓑𑓙𑓑𑓖-𑓑𑓙𑓙𑓔

𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒹𑒬 𑒏𑒳𑒧𑒰𑒩 𑒗𑒰, 𑒞𑒥𑒪𑒰 𑒫𑒰𑒠𑒢

𑒢𑒰𑒑𑒹𑒬𑓂𑒫𑒩 𑒪𑒰𑒪 𑒏𑒩𑓂𑒝, 𑒞𑒥𑒪𑒰 𑒫𑒰𑒠𑒏

𑒥𑒰𑒥𑒴 𑒮𑒰𑒯𑒹𑒥 𑒔𑒼𑒡𑒩𑒲 𑓑𑓙𑓑𑓖-𑓑𑓙𑓙𑓘

𑒠𑒩𑒦𑓀𑒑𑒰 𑒖𑒱𑒪𑒰𑒏 𑒯𑒩𑒱𑒣𑒳𑒩 𑒑𑒰𑒧𑒏। 𑓑𑓙𑓔𑓓 𑒃. 𑒧𑒹 𑒖𑒲𑒫𑒱𑒏𑒰𑒩𑓂𑒟 𑒏𑒪𑒏𑒞𑓂𑒞𑒰 𑒁𑒋𑒪𑒰𑒯। 𑒢𑒫𑒧 𑒏𑒏𑓂𑒭𑒰𑒧𑒹 𑒮𑓂𑒫𑒩𑒰𑒖𑓂𑒨 𑒂𑒢𑓂𑒠𑒻𑒪𑒢𑒧𑒹 𑒦𑒰𑒑 𑒪𑒋 𑒬𑒱𑒏𑓂𑒭𑒰𑒏 𑒃𑒞𑒱𑒬𑓂𑒩𑒲। 𑒏𑒪𑒏𑒞𑓂𑒞𑒰𑒧𑒹 𑒮𑓂𑒟𑒰𑒢𑒲𑒨 𑒧𑒺𑒟𑒱𑒪 𑒮𑓀𑒒𑒧𑒹 𑒣𑓂𑒩𑒫𑒹𑒬। 𑒏𑒪𑒏𑒞𑓂𑒞𑒰𑒧𑒹 𑒧𑒺𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒂𑒩𑓂𑒙 𑒣𑓂𑒩𑒹𑒮 𑓘𑓑, 𑒥𑒱𑒣𑒱𑒢 𑒒𑒻𑒭
𑒪𑒹𑒢, 𑒏𑒪𑒏𑒞𑓂𑒞𑒰-𑓗𑓐𑓐𑓐𑓐𑓖 𑒮𑒿 𑒧𑒺𑒟𑒱𑒪𑒲-𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰 𑒂𑒢𑓂𑒠𑒻𑒪𑒢𑒧𑒹
𑒮𑒏𑓂𑒩𑒱𑒨। �𑒏𑒳𑒯𑒹𑒮� 𑒂 �𑒨𑒰𑒖𑓂𑒘𑒫𑒪𑓂𑒏𑓂𑒨� 𑒠𑒴𑒙𑒰 𑒢𑒰𑒙𑒏। 𑓑𑓙𑓗𑓑-𑓗𑓙 𑒡𑒩𑒱 �𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰 𑒠𑒩𑓂𑒬𑒢� 𑒂 �𑒧𑒺𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒠𑒩𑓂𑒬𑒢� 𑒧𑒺𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒧𑒰𑒮𑒱𑒏𑒏 𑒮𑒧𑓂𑒣𑒰𑒠𑒢।

𑒪𑒏𑓂𑒭𑓂𑒧𑒝 (𑒪𑒪𑒢) 𑒗𑒰 𑓑𑓙𑓑𑓖-𑓒𑓐𑓐𑓐

𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰 𑒩𑒰𑒖𑓂𑒨 𑒁𑒦𑒱𑒨𑒰𑒢𑒲।

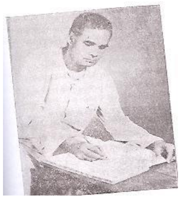

𑒬𑒳𑒠𑓂𑒡𑒠𑒹𑒫 𑒗𑒰 '𑒅𑒞𑓂𑒣𑒪' 𑓑𑓙𑓑𑓖-

𑒑𑒻𑒛𑓂𑒛𑒰 𑒖𑒱𑒪𑒰𑒏 𑒁𑒪𑒣𑓂𑒣𑒯𑒩𑒰-𑒧𑒯𑒹𑒢𑓂𑒠𑓂𑒩𑒣𑒳𑒩𑒏 𑒢𑒱𑒫𑒰𑒮𑒲। 𑒖𑒢𑓂𑒧 𑓑𑓖 𑒁𑒏𑓂𑒙𑒴𑒥𑒩 𑓑𑓙𑓑𑓖 𑒃.

ગ્ામચગ્ાદ્ગ્ પાણ્ડેય "શ્રાંશુ" ૧૯૧૭-૨૦૧૦

લક્ષ્મીનાથ ઝા મિથિલા ચિત્ગ્કલા ૧૯૧૭-૧૯૮૦

ઉપેન્દ્ગ્ નાથ ઝા 'વ્યાસ' ૧૯૧૭-૨૦૦૨

ળન્મ સ્થાન-હગ્ાપુિગ્ વકસીટોલ, મધુવની, વહિાગ્। ૧૯૬૯- ઉપેન્દ્ગ્નાથ ઝા �વ્યાસ� (દૂ પત્ગ્, ઉપન્યાસ) લેલ સાહિત્ય શ્રકાદેમી પુગ્સ્કાગ્સઁ સમ્માનતિ। સાહિત્ય શ્રકાદેમીક શ્રનુવાદ પુગ્સ્કાગ્ પ્ગ્ાપ્ત। પ્ગ્કાશતિ કૃતિ: કુમાગ્, દૂ પત્ગ્ (ઉપન્યાસ), વડિંવના, ળાળના ળાળલ (કથા-સંગ્ગ્હ), પગ્ન સંન્યાસી, પ્ગ્તીક (કાવ્ય), મહાળાગ્ત (પહિલ દૂ પગ્વ) શ્રાદિ।

મનમોહન ઝા ૧૯૧૮-૨૦૦૯

ળન્મ સગ્સિવમ, શ્રશુગ્કામ, વીગ્ભોગ્ગ્ા, મિથિલિક નશિાપુગ્મે।૨૦૦૯- સ્વમનમોહન ઝા (ગંગાપુત્ગ્, કથાસંગ્ગ્હ)પગ્ મગ્ણોપગ્ાન્ત સાહિત્ય શ્રકાદમી પુગ્સ્કાગ્।

વ્ગ્ાળકશિોગ્ વગ્મા 'મણિપદ્મ' ૧૯૧૮-૧૯૮૬

ળન્મ સ્થાન-વહેડ઼ા, દગ્ભંગા વહિાગ્। ૧૯૭૩- વ્ગ્ાળકશિોગ્ વગ્મા �મણિપદ્મ� (નૈકા વનળિાગ્ા, ઉપન્યાસ) લેલ સાહિત્ય શ્રકાદેમી પુગ્સ્કાગ્સઁ સમ્માનતિ। ઉપન્યાસકાગ્, કથાકાગ્ શ્રો કવિ। પ્ગ્કાશતિ કૃતિ: કોવગ્ાગ્ગ્લ, કનકી, શ્રગ્દ્યનાગ્ીશ્વગ્, લોગ્કિ વળિય, નૈકા-વનળિાગ્ા, લવહગ્-કુસહગ્, ગ્ાય ગ્ણપાલ, શ્રાદમિ ગુલામ શ્રાદિ ઉપન્યાસ શ્રો કંઠહાગ્ (નાટક) શ્રાદિ।

પં સહદેવ ઝા ૧૯૧૯-

"મિથિલા કી ચગ્ોહગ્" પોથી પ્ગ્કાશતિ।

વૃદ્ધચિગ્ાગ્ી સહિ ગ્મ્ાકગ્ ૧૯૧૯-૧૯૯૧

શ્રાદ્યાચગ્ણ ઝા ૧૯૨૦-

ચન્દ્ગ્ ળાનુ સહિ ૧૯૨૨-

જન્મ મધુબનીમે ૧૯૧૯ ઈ મે ભેલ। અપન પિતા સ્વ. ક્ષેમધારી સહિસઁ વિભિન્ન વિષયક શિક્ષા ગ્રહણ કએલન્હિ। ઈ રામકૃષ્ણ ક�ૉલેજ, મધુબનીક મૈથિલી વિભાગાધ્યક્ષ છલાહ। જાહિસઁ અવકાશ પ્રાપ્ત કએલન્હિ। વાલ્યા-વસ્થહિસઁ ઈ કવિકાર્યમે લાગલ રહલાહ અછિ। સંસ્કૃત તથા મૈથિલી દુનૂ ભાષામે હિનક રચના પ્રકાશિત અછિ। યથા�મૈથિલીમે �પ્રયાસ� (કથા-સંગ્રહ), �મધુમતી�, �અમરવાપૂ� (કવિતા-સંગ્રહ), �શરશય્યા� (ખંડ-કાવ્ય) �સ્મૃતિ સાહસ્ત્રી� (મહાકાવ્ય) આદિ।

૨૦૦૪- ચન્દ્રભાનુ સહિ (શકુન્તલા, મહાકાવ્ય)લેલ સાહિત્ય અકાદમી પુરસ્કાર।

સુધાંશુ શેખર ચૌધરી ૧૯૨૨-૧૯૯૦

જન્મ દરભંગાક મસિપટોલામે ૧૯૨૨ ઈ મે ભેલન્હિ તથા મૃત્યુ ૧૯૯૦ ઈ મે ભેલન્હિ। કિછુ દિન વિભિન્ન જીવિકામે રહિ પશ્ચાત્ સાહિત્યિકારક જીવન પ્રારમ્ભ કએલ। કિછુ દિન �વૈદેહી�ક સમ્પાદન શ્રી સુમનજી એવં શ્રી કૃષ્ણકાન્ત મિશ્રજીક સંગ કએલ તત્પશ્ચાત્ ૧૯૬૦ ઈ સઁ ૧૯૮૨ ઈ ધરિ પટનામે �મૈથિલી મિહિર��ક સશક્ત સમ્પાદન કએલ।હિનક દૂ ગોટ નાટ્યકૃતિ-�ભફાઇત ચાહક જિનગી�, �લેટાઇત આઁચર�, તથા �પહિલ સાઁઝ� હિનક નાટકક નીક વ્યાવહારિક અનુભવક પરિચાયક અછિ।છદ્મનામસઁ હિનક દૂ ગોટ ઉપન્યાસ મિહિર� મે પ્રકાશિત ભેલ અછિ। હિનક ઉપન્યાસ ઈ બતહા સંસાર� જે મૈથિલી અકાદમી દ્વારા પ્રકાશિત ભેલ આ જાહિ પર ૧૯૯૦ ક સાહિત્ય અકાદમીક પુરસ્કાર દેલ ગેલ।

ગોવિન્દ ઝા ૧૯૨૩-

જન્મસ્થાન- ઇસહપુર, સરિસવ પાહિ, મધુબની, બિહાર। સક્રિય કથાકાર, ઉપન્યાસકાર, નાટકકાર, ભાષા વૈજ્ઞાનિક આ અનુવાદક। સાહિત્ય અકાદેમી પુરસ્કાર, સાહિત્ય અકાદેમી અનુવાદ પુરસ્કારસઁ સમ્માનિત। બિહાર સરકારસઁ કામિલ બુલ્કે પુરસ્કાર, ગ્રાયિર્સન પુરસ્કાર આદિસઁ સમ્માનિત। પ્રકાશિત કૃતિ: ઉપન્યાસ, નાટક, કથા, કવિતા, ભાષા વિજ્ઞાન આદિ વિભિન્ન વિધામે અઙ્ઘીસ ટા પોથી પ્રકાશિત। પ્રકાશન: સામાક પૌતી,નેપાલી સાહિત્યક ઇતિહાસ (અનુ) આદિ। ૧૯૯૩- ગોવિન્દ ઝા (સામાક પૌતી, કથા)પુસ્તક લેલ સહિત્ય અકાદેમી પુરસ્કારસઁ સમ્માનિત ।૧૯૯૩- ગોવિન્દ ઝા (નેપાલી સાહિત્યક ઇતિહાસ- કુમાર પ્રધાન, અંગ્રેજી) લેલ સાહિત્ય અકાદેમી મૈથિલી અનુવાદ પુરસ્કાર। પ્રબોધ સમ્માન ૨૦૦૬ સઁ સમ્માનિત। વિદેહ સમ્પાદકક સમાનાન્તર સાહિત્ય અકાદેમી શ્રેષ્ઠ પુરસ્કાર ૨૦૧૦ (સમગ્ર યોગદાન લેલ)

યોગાનન્દ ઝા ૧૯૨૩-૧૯૯૬

હિનક જન્મ મધુબની જિલાક કોઇલખ ગ્રામમે ૧૯૨૩ ઈ મે ભેલન્હિ। મૃત્યુ ૧૯૯૬ મે ભેલનિ। અંગ્રેજીમે એમ એ કએલાક પશ્ચાત્ ઈ કિછુ દિન ચન્દ્રધારી મિથિલા ક�ૉલેજમે પ્રાધ્યાપક રહલાહ। બિહાર પ્રશાસનિક સેવામે ૧૯૮૧ ધરિ વિભિન્ન પદપર કાર્ય કએલ । તત્પશ્ચાત્મૈથિલી અકાદમીક નિદેશક �૮૪ ધરિ।યોગાનન્દ ઝાજી મૈથિલી સાહિત્યમે અપન ઉપન્યાસ �ભલમાનુસ� એવં �પ્રતિના�ક હેતુ પ્રખ્યાત છથિ। હિનક નાટક �મુનકિ માલિકાન� એવં કથા સંગ્રહ �ઉઙૈત વંશી� યથેષ્ટ પ્રતિષ્ઠા પ્રાપ્ત કએને અછિ। એકર અતિરિક્ત ઈ મહાત્મા ગાન્ધીક આત્મકથાક અનુવાદ એવં �આમક જબ્બરી� નામક એક કથા સંગ્રહક સમ્પાદન સેહો કએને છથિ।

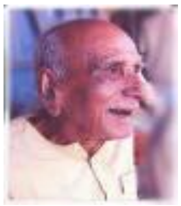
રામકૃષ્ણ ઝા 'કિસુન' ૧૯૨૩-૧૯૭૦

ઉમાનાથ ઝા ૧૯૨૩-૨૦૦૯

ટાશંકર દાસ ૧૯૨૩-૨૦૦૬

આધુનકિ ધારાક વશિષ્ટિ કવી, કથાકાર, ચન્તિક। પ્રકાશતિ કૃતઃ આત્મનેપદ (કવતિા સંગ્રહ), મૈથલિી નવકવતિા (સમ્પાદન)।	જન્મ:-૦૧-૦૧-૧૯૨૩, મૃત્યુ ૦૭-૧૨-૨૦૦૮ મહૈઠ, મધુબની।ભૂતપૂર્વ અઙ્રેજી વભિાગાધ્યક્ષ એવં પ્રતિ-કુલપતિ મિથિલિા વશ્વિવદ્યાલય, દરભંગા। રચના:- નેપથ્યાપતિ્ન, અતીત (કથા સંગ્રહ); મૈથલિી નવીન સાહત્યિ, રુદ્ર ધનુષ, વદ્યાપતિ ગીતશતી (સમ્પાદન)।૧૯૮૭- ઉમાનાથ ઝા (અતીત, કથા) પર મૈથલિીક સાહત્યિ અકાદમી પુરસ્કારસઁ સમ્માનતિ।	
 ## પ્રવોધ નારાયણ સહિ ૧૯૨૪-૨૦૦૫ હન્દિી, સંસ્કૃત, મૈથલિી, પાલિ એવં અંગ્રેજીક વદ્વાન। મથિલિા, મૈથલિ એવં મૈથલિીક કે અનન્ય ભક્ત છથ। કહકત્તા નહ મથિલિા દર્શન�, મૈથલિી કવતિા�, મૈથલિી ગંગાધર� આદિ પત્રકાિક પ્રકાશનક માધ્યમસઁ શ્રી પ્રવોધજી મૈથલિીક જે સેવા કએલ અછ તિકર વર્ણન થોડમે સમ્ભવ નહિ। અનેક વડા કૃતકિ કે અનુવાદ સેહો કએલ અછ।હન્દિીમે સેહો હનિક �કવતિા સંગ્રહ� પ્રકાશતિ અછ।કહકત્તા વશ્વિવદ્યાલયમે હન્દિીક પૂર્વ અધ્યક્ષ। ૨૦૦૨- ઉઁ પ્રવોધ નારાયણ સહિ (પાહુઠક સ્વર- કુન્તલ ચેન હૈદર, ઉર્દૂ) લલ સાહત્યિ અકાદમી મૈથલિી અનુવાદ પુરસ્કાર।	 ## મદનેશ્વર મશ્રિ ૧૯૨૪-૨૦૦૪ "એક છલીહ મહારાની" પ્રકાશતિ।	 ## અમોઘ નારાયણ ઝા "અમોઘ" ૧૯૨૪-
 ## મુરલીધર સહિ, વ્રજમોહન ઠાકુર , શુભંકર ઝા, મદનેશ્વર મશ્રિ ૧૯૨૪-૨૦૦૪, લલતિ નારાયણ મશ્રિ, દેવનાથ રાય	 ## મતિનિાથ મશ્રિ મતંગ ૧૯૨૪-	 ## આનન્દ મશ્રિ ૧૯૨૪-૨૦૦૭

डॉ जयमन्त मिश्र १९२५-२०१०

जन्म १५-१०-१९२५ मृत्यु ०७-०९-२०१०, गाम-ढंगा-हरिपुर-मजरही।

१९९५- जयमन्त मिश्र (कविता कुसुमांजलि, पद्य) लेल साहित्य अकादेमी पुरस्कार- मैथिली।

चन्द्रनाथ मिश्र अमर १९२५-

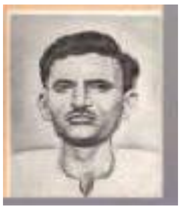
जन्म: खोजपुर, मधुबनी। वरिष्ठ कवि, कथाकार-उपन्यासकार। हास्य-व्यंग्यक कवितामे बेजोड़। मैथिलीक लेल समर्पित व्यक्तित्व। पांच दर्जनसं बेसी कथा आ वैदेही, वीरकन्या (उपन्यास) जल समाधि (कथा संग्रह) प्रकाशित
।१९८३- चन्द्रनाथ मिश्र �अमर� (मैथिली पत्रकारिताक इतिहास) लेल साहित्य अकादमी पुरस्कारसँ सम्मानित। एम एल
एकेडमी, लहेरियासरायसं शिक्षकक रूपमे अवकाश प्राप्त। आशा
दिशा, गुदगुदी, युगचक्र, उनटा पाल आदि कविता संग्रह प्रकाशित। १९९८- चन्द्रनाथ मिश्र �अमर� (परशुरामक बीछल बेरायल कथा- राजशेखर बसु, बांग्ला) लेल साहित्य अकादेमी मैथिली अनुवाद पुरस्कार। चन्द्रनाथ मिश्र अमर २०१० मे मैथिली साहित्य लेल **साहित्य अकादेमीक फेलो** (भारत देशक सर्वोच्च साहित्यिक पुरस्कार)।

मुक्तिनाथ झा (१९२६-२००९)

शुभंकर झा १९२६-

दीनानाथ पाठक 'बन्धु' १९२८-१९६२

अनंत बिहारी लाल दास "इन्दु" १९२८-२०१०

२००७- अनन्त बिहारी लाल दास �इन्दु� (युद्ध आ योद्धा-अगम सिंह गिरि, नेपाली)लेल साहित्य अकादेमी मैथिली अनुवाद पुरस्कार।

कृष्णकान्त मिश्र १९२८-२०००

जगदानन्द झा १९२८-

दुर्गानाथ झा "श्रीश"

हिनकर जन्म मधुबनी जिलाक बटिठी गाममे १९२९ ई मे भेलन्हि। हिन्दी आ मैथिलीमे एम.ए आ बी.एड केलाक

બાદ કછુ દિન સ્કૂલમે અધ્યાપન, શ્રેર મહિલા કૉલેજ, લેહેરિયાસરાયમે મૈથિલી આ હિન્દી વિભાગક અધ્યક્ષ। મૈથિલી ભાષામે પહિલ પીએચ ડી। "શ્રીશ" જીક મૈથિલીમે પ્રકાશિત રચના અછિ- "મૈથિલી સાહિત્યક ઇતિહાસ", "ભુવન ભારતી" (સમ્પાદન), "મહામત્સ્ય આ મનુ" (કવિતા), "નાટ્ય કથા સાર"(સમ્પાદન), "પુરુષાર્થ"(પદ્ય નાટક) આ અનેક કવિતા, એકાંકી આ આલોચનાત્મક નિબન્ધ।

રાજકમલ ચૌધરી ૧૯૨૯-૧૯૬૭

મહર્ષિ, સહસ્રા રચનાઃ- આદિ કથા, આન્દોલન, પાથર ફૂલ (ઉપન્યાસ), સ્વરગંધા (કવિતા સંગ્રહ), લલકા પાગ (કથા સંગ્રહ), કથા પરાગ (કથા સંગ્રહ સમ્પાદન)। હિન્દીમે અનેક ઉપન્યાસ, કવિતાક રચના, ચૌરંગી (બંગલા ઉપન્યાસક હિન્દી રૂપાન્તર) અનુવાદ પ્રસિદ્ધ।

વિશ્વનાથ ઝા "વિષપાયી" ૧૯૨૯-૨૦૦૫

"રામ સુયશ સાગર" (મૈથિલી રામાયણ) ૧૯૮૦ ઈ મે પ્રકાશિત। ૨૫ જનવરી ૨૦૦૫ કેં મૃત્યુ।

જયધારી સિંહ ૧૯૨૯-૨૦૦૭

સમીક્ષક, કવિ। પ્રકાશનઃ બૌદ્ધગાનમે તાંત્રિક સિદ્ધાંત, સમીક્ષા શાસ્ત્ર આદિ। રામકૃષ્ણ કૉલેજ, મધુબનીમે મૈથિલી વિભાગક પૂર્વ અધ્યક્ષ।

શૈલેન્દ્ર મોહન ઝા ૧૯૨૯-૧૯૮૪

૧૯૮૨- શૈલેન્દ્ર મોહન ઝા (શરતચન્દ્ર વ્યક્તિ આ કલાકાર-સુબોધચન્દ્ર સેન, અંગ્રેજી)લેલ સાહિત્ય અકાદેમી મૈથિલી અનુવાદ પુરસ્કાર।

વૈદ્યનાથ ઠાકુર ૧૯૨૯-૨૦૦૮

રમેશચન્દ્ર વર્મા ૧૯૩૦-

ગોપાળળો ઠા 'ગોપેશ' ૧૯૩૧-૨૦૦૮

ળન્મ મધુવની ળળિક મેહથ ગામમે ૧૯૩૧ ઈમે મેઠન્હાિહિનિક્ન નચતિ �સોન દાસ્ક ચટ્ટિઠી�, �ગુમ મેઠ ઠાઢ છો�, �ણ્વમ� �શાવ કહ્ મન કેહ્ન ઠોઈ�, "મધ્યાનક પાત" પ્નકાશતિ મેઠ ળાહમિ સોનદાસ્ક ચટ્ટિઠી વેશ ઠોકપ્નચિ મેઠ।૨૦૦૬ ઈ-શ્રી ગોપાળળો ઠા ગોપેશ, મેહથ, મધુવની;ધાત્ની-ચેતના પુનસ્કાન।

વિવેકાનન્દ ઠાકુન ૧૯૩૧-

૨૦૦૫- વિવેકાનન્દ ઠાકુન (ચાનન ઘન ગાછિયા, પદ્ય)મૈથિલિ ઠેઠ સાહિત્ય અકાદમી પુનસ્કાન।

નાનાકાંત મિશ્ન ૧૯૩૧-

ઠઠતિ ૧૯૩૨-૧૯૮૩

ળન્મ સ્થાન વસૈઠ ચાનપુના મધુવની, વહિન। પ્નસદ્ધિ કથાકાન ઓ ઉપન્યાસકાન। પ્નકાશતિ કૃતિ: પ્નતિનિધિ (કથા સંગ્નહ), પૃથ્વી-પુત્ન (ઉપન્યાસ) આદિ

મુનાનિ મધુસૂદન ઠાકુન ૧૯૩૨-

નાનાશંકન વંદોપાધ્યાયક વંગાળ ઉપન્યાસ "આનોગ્ય નિકેતન"ક મૈથિલિ અનુવાદ ઠેઠ સાહિત્ય અકાદમીક અનુવાદ પુનસ્કાન ૧૯૯૯ મેટઠ છન્હિ

વિદ્યાનાનાયણ ઠાકુન ૧૯૩૩-

ધૂમકેતુ ૧૯૩૨-૨૦૦૦

ળન્મ સ્થાન કોરઠધ્ય, મધુવની, વહિન। પ્નસદ્ધિ કથાકાન, ઉપન્યાસકાન ઓ કવિ। પ્નકાશતિ કૃતિ: દુ ટા કથા સંગ્નહ ઓ એક ટા ઉપન્યાસ।

નાળમોહન ઠા ૧૯૩૪-

ળન્મ સ્થાન કુમનવાળતિપુન, વૈશાળિ, વહિન। પ્નખ્યાત કથાકાન ઓ સંપાદક। આસ કાઠહિ પનસૂ (કથા-સંગ્નહ) ઠેઠ ૧૯૯૬ મે સાહિત્ય અકાદમીસઁ સમ્માનતિ। પ્નકાશતિ કૃતિ: એક આદિ એકાંત, દૂઠ સાઁઝ, એકટા નેસન, અનુઠાનક, આસ કાઠહિ પનસૂ (કથા સંગ્નહ), ગઠોનાના, ઝનહિ

ડૉ ધીનેન્દ્ન ૧૯૩૪-૨૦૦૪

ળન્મ સ્થાન ઘોહ્ના, મધુવની, વહિન। પ્નસદ્ધિ કથાકાન,ઉપન્યાસકાન ઓ કવિ। પ્નકાશતિ કૃતિ: કુહેસ આ કિનિમ, પહાડ઼ ઘૂનક આગિ, શતરૂપા ઓ મનુ અપન મનદિ (કથાસંગ્નહ) હૈગાનમે ટાઁગઠ

વિદ્યાપતિ ટીપ્પણીત્યાદિ (આલોચના)। �આરમ્ભ� પત્રિકાક સંપાદન।પ્રબોધ સમ્માન ૨૦૦૯ સઁ સમ્માનિત।

કોટ, કાઉન્હિ ઓ આરૂ (કવિતા સંગ્રહ) સહિત કૈક વિધામે વિભિન્ન પોથી।

રમેશ નારાયણ ૧૯૩૪- ૨૦૧૧

નામ- રમેશ નારાયણ દાસ, જન્મ ૧૫ માર્ચ ૧૯૩૪ કેઁ મધુવનીક વહેરા ગામમે। પિતા-શ્રી હરિવિલાસ લાલ દાસ। શિક્ષા મધેપુર, મધુવની આ પટનામે। ૧૯૬૧ ઈ.સઁ ૧૯૯૪ ઈ. ધરિ એએન કૉલેજ, પટનામે હિન્દી વિભાગમે અધ્યાપન। પાથરક નાવ (મૈથિલી કથા સંગ્રહ, ૧૯૭૨) પ્રકાશિત। મૃત્યુ ૧૨ જનવરી ૨૦૧૧ કેઁ પટનામે।

વાબૂ શ્રી સત્યનારાયણ સહિ આ રાઘવાચાર્ય

માયાનન્દ મિશ્ર ૧૯૩૪-

હિનિક જન્મ ૧૭ અગસ્ત ૧૯૩૪ ઈ. કેઁ સુપૌલ જિલાક વનૈનિયાઁ ગામમે ભેલનિ।બાલ્ક ભેલા, આગિ મોમ આ� પાથર આઓર ચન્દ્ર-વિન્દુ- હિનિકર કથા સંગ્રહ સભ છન્હિ। વિહાડ઼િ પાત પાથર , મંત્ર-પુત્ર ,ખોતા આ� ચિડૈ આ� સૂર્યાસ્ત હિનિકર ઉપન્યાસ સભ અછિ। દિશાંતર હિનિકર કવિતા સંગ્રહ અછિ। એકર અતિરિક્ત સોને કી નૈય્યા માટી કે લોગ, પ્રથમં શૈલ પુત્રી ચ,મંત્રપુત્ર, પુરોહિત આ� સ્ત્રી-ધન હિનિકર હિન્દીક કૃતિ અછિ।૧૯૮૮- માયાનન્દ મિશ્ર (મંત્રપુત્ર, ઉપન્યાસ)પર મૈથિલીક સાહિત્ય અકાદમી પુરસ્કારસઁ સમ્માનિત।

પ્રબોધ સમ્માન ૨૦૦૭સઁ સમ્માનિત।

રાજાનન્દ દાસ ૧૯૩૫- ૨૦૧૧

સોમદેવ ૧૯૩૪-

ઉપન્યાસકાર ઓ કવિ। સાહિત્ય અકાદેમી પુરસ્કારસઁ સમ્માનિત। પ્રકાશિત કૃતિ: ચાનોદાઇ, હોટલ અનારકલી (ઉપન્યાસ), કાલ ધ્વનિ (કવિતા સંગ્રહ), ચરૈવેતિ (ગીતિ નાટ્ય) સોમ સતસઇ (દોહા)।૨૦૦૨- સોમદેવ (સહસ્રમુખી ચૌક પર, પદ્ય) લેલ સાહિત્ય અકાદમી પુરસ્કાર। ૨૦૦૧ ઈ - શ્રી સોમદેવ, દરભંગા;યાત્રી-ચેતના પુરસ્કાર, પ્રબોધ સાહિત્ય સમ્માન ૨૦૧૧।

રાજનન્દન લાલ દાસ ૧૯૩૪-

"કર્ણામૃત"ક સમ્પાદન। "ચિત્રા-વિચિત્રા" પ્રકાશિત।

રમાનન્દ રેણુ ૧૯૩૪-૨૦૧૧

જન્મ સ્થાન
ઉસમાનપુર, દરભંગા, બિહાર। વરિષ્ઠ કવિ, કથાકાર આ ઉપન્યાસકાર। સાહિત્ય અકાદેમી પુરસ્કારસઁ સમ્માનિત। પ્રકાશિત કૃતિ: કચોટ, ત્રિકોણ, અંતહીન આકાશ (કથા-સંગ્રહ), દૂધફૂલ (ઉપન્યાસ), અંતત:, ઓકરે નામ (કવિતા-સંગ્રહ)। ૨૦૦૦- રમાનન્દ રેણુ (કોન રાસ વાત, પદ્ય)લેલ સાહિત્ય અકાદમી પુરસ્કાર। વિદેહ સમ્પાદકક સમાનાન્તર સાહિત્ય અકાદેમી સેહો પુરસ્કાર ૨૦૧૧ (સમગ્ર યોગદાન લેલ)

કાલીકાંત ઝા "બૂચ" ૧૯૩૪-૨૦૦૯

હિનિક જન્મ, મહાન દાર્શનિક ઉદયનાચાર્યક કર્મભૂમિ સમસ્તીપુર જિલાક કરિયન ગ્રામમે ૧૯૩૪ ઈ મે ભેલન્હિ। પિતા સ્વ. પંડિત રાજકિશોર ઝા ગામક મધ્ય વિદ્યાલયક પ્રથમ પ્રધાનાધ્યાપક છલાહ। માતા સ્વ. કલા દેવી ગૃહિણી છલીહ। અંતરસ્નાતક સમસ્તીપુર કૉલેજ, સમસ્તીપુરસઁ કયલાક પશ્ચાત્ બિહાર સરકારક પ્રખંડ કર્મચારીક રૂપમે સેવા પ્રારંભ કયલન્હિ। બાલહિ કાલસઁ કવિતા લેખનમે વિશેષ રૂચિ છલ। મૈથિલી પત્રિકા - મિથિલા મિહિર, માટિ- પાનિ, ભાખા તથા મૈથિલી અકાદમી પટના દ્વારા પ્રકાશિત પત્રિકામે સમય - સમય પર હિનિક રચના પ્રકાશિત હોઇત રહલન્હિ। જીવનક વિવિધ વિધામેં અપન કવિતા એવં ગીત પ્રસ્તુત કયલન્હિ। સાહિત્ય અકાદમી દિલ્લી દ્વારા પ્રકાશિત મૈથિલી કથાક વિકાસ (સંપાદક ડૉ વાસુકીનાથ ઝા) મે હાસ્ય કથાકારક સૂચી મે ડૉ વિદ્યાપતિ ઝા હિનિક રચના ��ચન્મ શાસ્ત્રાચાર્યક ઉલ્લેખ કયલન્હિ। મૈથિલી અકાદમી પટના એવં મિથિલા મિહિર દ્વારા પ્રશંસા પત્ર ભેજલ જાઇત છલ ।શ્રૃંગાર રસ એવં હાસ્ય રસક સંગ-સંગ વિચાર મૂલક કવિતાક રચના સેહો કયલન્હિ। ડૉ દુર્ગાનાથ ઝા શ્રીશ સંકલિત મૈથિલી સાહિત્યક ઇતિહાસમે કવિક રૂપમે હિનિક ઉલ્લેખ કએલ ગેલ અછિ
। **પ્રકાશિત કૃતિ (મૃત્યોપરાંત)** : કલાનિધિ- કવિતા-સંગ્રહ

શ્યામ ચન્દ્ર ૧૯૩૪-

ઉપન્યાસ "રૂપા દીદી" પ્રકાશિત। ગામ મહિંગાથિ, જિલા- મધુબની।

डीगीलाल शर्मा "श्रोत्रिय" १९३५-

"मिथिला की पाण्डित्य परम्परा" पोथी प्रकाशित।

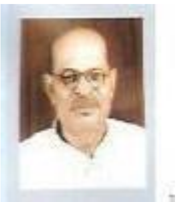
रामभद्र, धनुषा, नेपाल १९३५-२०२०

साहित्य तथा अन्यान्य क्षेत्रक कतेक सशक्त व्यक्तित्व अपन प्रेरणास्रोत आ पथ-प्रदर्शक मानैत छथि। मैथिली साहित्य-क्षेत्रमे हिनक परिचयक मादे एतबाए कहब पर्याप्त होएत जे मैथिलीक मूर्द्धन्य साहित्यकार डा धीरेन्द्र हिनका मैथिली साहित्यक सर्वश्रेष्ठ कथाकार मानैत छथि ।हिनक कथामे प्रतीकात्मकताक अद्भुत प्रयोगहिटा नहि, अपितु एकटा आदर्श कथाक समस्त वैशिष्ट्यसभविद्यमान रहैत अछि। कथाकारक अतिरिक्त ई उत्कृष्ट समालोचक, नाटककार आ कवि सेहो छथि। नेपालमे मैथिलीक पहिल मोनोड्रामा लिखबाक श्रेय सेहो हिनका जाइत छनि।सामाजिक कुरीतिसभकेँ कुशलतासँ चित्रण करबामे, चरित्रीय बनएबामे आ मन-मस्तिष्कपर अमिट छाप छोड़बामे रामभद्र सिद्धहस्त छथि। धनुषा जिलाक कुरथा गाममे जनमल रामभद्रक पूरा नाम रामभद्र कर्ण छनि। अंग्रेजी विषयक अवकाशप्राप्त शिक्षक रामभद्र व्याकरण, पाठ्यपुस्तक आ सहायक पुस्तकसभ लिखबाक काजमे निरन्तर सक्रिय छथि।

केदारनाथ चौधरी (१९३६-)

मैथिलीक पहिल फिल्म 'ममता गाबय गीत' केर निर्माता द्वयमेसँ एकटा निर्माता छथि केदारनाथ चौधरी आ दोसर मदनमोहन दास। बादमे आर्थिक मजबूरीवश तेसर सहनिर्माता भेलथिन उदयभानु सिंह। माता-स्व कुसुमपरी देवी, पिता- स्व कशीनी चौधरी, जन्मः ०३।०१।१९३६

ग्रा+पत्रा नेहरा (दरभंगा), अन्य पारिवारिक सदस्य-पत्नी-श्रीमती कुमुद चौधरी, संतान- प्रथम पुत्री- श्रीमती कविता झा, द्वितीय पुत्री- श्रीमती अर्चना चौधरी, शिक्षा- १९५८ ई.मे अर्थशास्त्रमे स्नातकोत्तर, १९५९ ई.मे लॉ। १९६९ ई.मे कैलिफोर्निया विविसँ अर्थस्थास्त्र मे स्नातकोत्तर, १९७१ ई.मे मार्केटिंग एंड डिस्ट्रीव्यूशन विषयमे गोल्डेन गेट यूनिवर्सिटी, सानफ्रांसिस्को, उएसए सँ एमबीए, १९७८ मे भारत आगमन। १९८१-८६ क बीच तेहरान आ फ्रैंकफुर्तमे। फेर बम्बई, पुणे होइत रिटायरमेन्टक बाद २००० सँ लहेरियासराय, दरभंगामे निवास।६ टा उपन्यास- चमेलीरानी २००४, करार २००६, माहुर २००८, अबारा नहितन २०१२, हीना २०१३, अयना २०१८ सम्मान- १) विदेह साहित्य सम्मान, वर्ष-२०१३ (झारखंड मैथिली मंच, राँची द्वारा), २) प्रबोध साहित्य सम्मान, वर्ष-२०१६ आ ३) केदार सम्मान, वर्ष-२०१६,'अबारा नहितन' लेल।

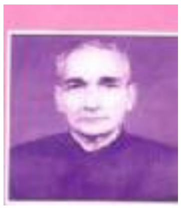

जीवकान्त १९३६-

नाम- जीवकान्त झा,पिता-गुणानन्द झा, माता-महेश्वरी देवी, जन्म- २५.०७.१९३६ अजुआढ़, जिला-सुपौल। नौकरी-विज्ञान शिक्षक (उ.वि.पिजौली १९५७-८१), हिन्दी शिक्षक (उ.वि.डिओढ़ एवं उ.वि.पीपराम १९८१-९८)।पहिल रचना-रजोड़िया आ टटिहा (कविता, जनवरी १९६५

देवकान्त झा १९३६-

डॉ अमरेश पाठक १९३६-

हिनक जन्म सीतामढ़ी जिलाक अन्तर्गत सामान्ति ग्राममे १९३६ मे भेलन्हि। १९५७ मे पटना विश्वविद्यालयसँ मैथिलीक एम ए परीक्षामे प्रथम श्रेणीमे प्रथमस्थान पाओल। १९५७ सँ १९६० धरि रामकृष्ण महाविद्यालय, मधुबनीमे व्याख्याता रूपेँ तकरा बाद पटना विश्वविद्यालयमे व्याख्याता रूपमे कार्य करए लगलाह। पटना विश्वविद्यालयमे मैथिली

મથિલિ મહિર)।પહિલ છપલ પોથી- દૂ કુહેસક વાટ (ઉપન્યાસ ૧૯૬૮)।તીન પોથી-ધ્વિનિક રીઅર (૨૦૦૭ વાલ પદ્ય કથા), અડની ધસલ વનમે (પદ્ય-કથા સંગ્રહ) આ પંજર પ્રેમ પ્રકાસયિ (જીવન-વૃત્તક અંશ)।પુરસ્કાર-સાહિત્ય અકાદેમી ૧૯૯૮ તકૈ અછિ ચડ઼િ, પદ્ય , કવિતા સમ્માન (૧૯૯૮), વૈદેહી સમ્માન (૧૯૮૫)।પ્રકાશિત પોથી-

કવિતા સંગ્રહ:રાયૂ હે પૃથ્વી (૭૧), યાર નહિ હોઇછ મુક્ત (૯૧), તકૈ અછિ ચડ઼િ (૯૫), ધાઁડ઼ો (૧૯૯૬), પાનિમે જોગને અછિ વસ્તી (૯૮), સુનગી નીલકાસમે (૨૦૦૦), ગાછ રૂલ-રૂલ (૨૦૦૪), છાહ સોહાઓન (૨૦૦૬), ધ્વિનિકિ રીઅર (૨૦૦૭)

કથા-સંગ્રહ:એકસરિ ઠાઢ઼ કદમ તર ને (૭૨), સૂર્ય ગલિ રહલ અછિ (૭૫), વસ્તુ (૮૩), કરમી રૌલ (૯૮)

ઉપન્યાસ:દૂ કુહેસક વાટ(૬૮), પરિપત(૭૭), નહિ, કતહુ નહિ (૭૬), પીયર ગુલાવ છલ (૭૧), અગિનવાન (૮૧)

હિન્દી અનુવાદ- નિશાન્ત કી ચિડ઼િયા (તકૈ અછિ ચિડ઼િ, સાહિત્ય અકાદમી, દિલ્લી ૨૦૦૩)।

પ્રવોધ સમ્માન ૨૦૧૦ સઁ સમ્માનિત।

વિભાગાધ્યક્ષ રૂપેં। મૈથિલી ઉપન્યાસક આલોચનાત્મક અધ્યયન� શોધ પ્રબન્ધપર હિનકા વિહાર વિશ્વ-વિદ્યાલય દ્વારા ડ઼ૉક્ટરેટ ઉપાધિ ભેટલન્હિ। ઈ શોધ પ્રબન્ધ પુસ્તકાકાર રૂપેં સેહો પ્રકાશિત ભેલ અછિ વિહાર રાષ્ટ્રભાષા પરિષદક વિદ્યાપતિ ગ્રન્થાવલીક સમ્પાદક મણ્ડલક સદસ્ય। હિનક અન્ય પ્રકાશિત રચના અછિ �નિવન્ધ સંકલન�। એકરા છોડ઼ વિભિન્ન પત્ર-પત્રિકામે હિનક કતેકો નિવન્ધ પ્રકાશિત છન્હિ। મૈથિલી અકાદમી દ્વારા પ્રકાશિત કથા-સંગ્રહક સેહો એક સમ્પાદક છથિ। ઈ અધિકતર ઉચ્ચ સ્તરીય આલોચનાત્મક નિવન્ધ લિખૈત છથિ। ૨૦૦૦- ડૉ અમરેશ પાઠક, (તમસ- ભીષ્મ સાહની, હિન્દી)લલ સાહિત્ય અકાદેમી મૈથિલી અનુવાદ પુરસ્કાર।

લલિત ૧૯૩૬-૨૦૦૮

જન્મ સ્થાન પચહી, મધુવની, વિહાર। વિશિષ્ટ કથાકાર। પ્રકાશિત કૃતિ: દકચલ દેવાલ (કથા-સંગ્રહ)।

મૈથિલીપુત્ર પ્રદીપ ૧૯૩૬-

ગ્રામ- કથવાર, દરભંગા। પ્રશિક્ષિત એમ.એ, સાહિત્ય રત્ન, નવીન શાસ્ત્રી, પંચાગ્નિ સાધક। હિનકર રચિત "જગદમ્બ અહીં અવલમ્બ હમર" આ "સજાક સુધિ અહાઁ લએ છી હે અમ્વે, હમરા કિએ વિસરૈ છી યૈ" મિથિલામે લોકવેદ ભએ ગેલ અછિ।

રામદેવ ઝા ૧૯૩૬-

કથાકાર, સમીક્ષક, અનુવાદક, ગ્રંથ સમ્પાદક। સાહિત્ય અકાદેમીક મૂલ એવં અનુવાદ પુરસ્કાર પ્રાપ્ત કરતા લ ના મિથિલા વિશ્વવિદ્યાલય દરભંગાક મૈથિલી વિભાગક પૂર્વ પ્રાચાર્ય। પ્રકાશન: પસીઝૈત પાથર, (અનુ) આદિ। ૧૯૯૧- રામદેવ ઝા (પસીઝૈત પાથર, એકાંકી)લલ સાહિત્ય અકાદમી પુરસ્કારસઁ સમ્માનિત ।૧૯૯૪- રામદેવ ઝા (સગર- રાઝન્દિર સહિ

વેદી, ઉર્દૂ) લેલ સાહિત્ય અકાદેમી
મૈથિલી અનુવાદ પુરસ્કાર।

રવીન્દ્ર નાથ ઠાકુર ૧૯૩૬-

જન્મ પૂર્ણિયા જિલાક ધમદાહા ગ્રામમે ૧૯૩૬ ઈ મે ભેલન્હિ। હિનિ અવસ્થાસઁ ગીત ગાએવામે એવં કવિતા લિખિવામે વિશિષ્ટ રુચિ। કોનો મંચ પર ઠાઢ ભેલા પર ઈ સહજહિ શ્રોતાકેઁ આહ્લાદિત કરૈત છથિ। હિનક સાત ગોટ મૈથિલિક ગીત સંગ્રહ, એક મિની મહાકાવ્ય, એક પ્રયોગધર્મી કાવ્ય, એક ઉપન્યાસ, એક નાટક �એક રાતિ� એવં એક હિન્દી નાટક, પ્રકાશિત ભેલ છન્હિ।

વિનોદ વિહારી વર્મા ૧૯૩૭-૨૦૦૩

મૈથિલ કર્ણ કાયસ્થક પાઁજિક સર્વેક્ષણ, વણિક વોનહિત ઓ પલ્લવી તથા અન્ય કથા (કથા સંગ્રહ)

વીરેન્દ્ર મલ્લિક ૧૯૩૭-

જન્મ-
૩ જનવરી ૧૯૩૭ ઈ પરસૌની, મધુબનીમે।કવિ, સમ્પાદક, સમીક્ષક। આખર, અગ્નિપત્રક સમ્પાદન।અગ્નિ-શિખા (કવિતા સંગ્રહ)।

કીર્તિનારાયણ મિશ્ર ૧૯૩૭-

જન્મ ૧૭ જુલાઈ ૧૯૩૭ ઈ કેઁ ગ્રામ શોકહારા (બરૌની), જિલા બેગૂસરાયમે ભેલન્હિ। હુનકર પ્રકાશિત કૃતિ અછિ સીમાન્ત,મહાનગર (દીર્ઘ કવિતા), હમ સ્તબ્ધ નહિ છી, ધ્વસ્ત હોઇત શાન્તિ સ્તૂપ (એહિ પોથીપર સાહિત્ય અકાદમી ૧૯૯૭ પુરસ્કાર), આદમીકેઁ જોહૈત (કવિતા સંગ્રહ)। સંસ્મરણ-અપન એકાંતમે, સ્મૃતિ યાત્રા, પત્રક દર્પણમે। સમ્પાદન- આખર માસિક પત્રિકા, આધુનિક મૈથિલી સાહિત્ય, '૬૩, નારકમલ જીવન આ સાહિત્ય, '૬૮, કથા-સંકલન- કાલ કોઠરી। આલોચના- અર્થાન્તર-૨૦૦૪

ગૌરીકાંત ચૌધરીકાંત ૧૯૩૭-૨૦૦૧

યુગલ કિશોર મિશ્ર ૧૯૩૮-૨૦૦૭

મૈથિલી શબ્દકોષ।

મહેશ્વરનાથ મલ્લિક ૧૯૩૮-

પરશુરામ ઝા ૧૯૩૮-

प्रफुल्ल कुमार सिंह 'मौन' १९३८-

ग्राम+पोस्ट- हसनपुर, जिला-समस्तीपुर।मैथिलीमे १नेपालक मैथिली साहित्यक इतिहास(विराटनगर,१९७२ई.), २ब्रह्मग्राम(रिपोर्ताज दरभंगा १९७२ ई.), ३�मैथिली� त्रैमासिकक सम्पादन (विराटनगर,नेपाल १९७०-७३ई.), ४मैथिलीक नेनागीत (पटना, १९८८ ई.), ५नेपालक आधुनिक मैथिली साहित्य (पटना, १९९८ ई.), ६ प्रेमचन्द चयनित कथा, भाग- १ आऽ २ (अनुवाद), ७ वाल्मीकिक देशमे (महेन्द्र, २००५ ई.)।२००४- ई. प्रफुल्ल कुमार सिंह �मौन� (प्रेमचन्द की कहानी- प्रेमचन्द, हिन्दी) लेल साहित्य अकादेमी मैथिली अनुवाद पुरस्कार।

ग्राम- मेहथ (मधुबनी), कृति- डाइमेन्शन्स ऑफ पीस इन इंग्लिश ड्रामा,क्रिश्चियन पोएटिक ड्रामा।

कुलानन्द मिश्र १९४०-२०००

जन्म पकड़ी कोठी, सीतामढ़ी, बिहार। सुपरिचित कवि, संपादक, समालोचक। प्रकाशित कृति- बाजन बाजे, बोधक प्रतीक्षामे (कविता संग्रह), भारतक भाषा सर्वेक्षण, पानो, राजकमल चौधरी की ग्यारह कहानियाँ (अनुवाद)।

ललित पासवान 'विहंगम' १९४०-

जन्म मधुबनी जिलाक एकहरथा ग्राममे १९४० ई मे भेलन्हि।

फजलुर रहमान हासमी १९४०-२०११

जन्म-पटना जिलाक बनार गाममे। वृत्ति अध्यापक। हिन्दी कविता संग्रह "रश्मि राशि" आ मैथिली कविता संग्रह "निर्मोही" प्रकाशित। १९९६मे अबुलकलाम आजाद- अब्दुलकवी देसनवी, उर्दूसँ मैथिली अनुवादपर साहित्य अकादमीक मैथिली अनुवाद पुरस्कार।

गुणनाथ झा

गुणनाथ झा "लोक मञ्च" मैथिली नाट्य पत्रिकाक संयोजन- सम्पादन केने छथि। मैथिलीमे आधुनिक नाटकक प्रणयना हुनकर नाटक सभ अछि:

मधुयामिनीः एकांक नाट्य शैलीमे दूटा पात्र, पुरुष संयुक्त परिवारक पक्ष लेनिहार आ स्त्री तकर विरोधी।

पाथेयः एकांक नाट्य शैलीमे रचित, मुदा पूर्णांकक सभ विशेषता ऐमे भेटत। मुख्य

प्रभास कुमार चौधरी १९४१-१९९८

गाम- पजिपुछ, जिला- दरभंगा।प्रख्यात कथाकार आ उपन्यासकार। प्रभासक प्रकाशित कृति: कथा-प्रभास, प्रभासक कथा, नव घर उठय पुरान घर खसय, ददिवल (कथासंग्रह), अभिशप्त, युगपुरुष, हमरा लग रहब, नवारम्भ, राजा पोखरिमे कतेक मछरी (उपन्यास)। विभिन्न महत्वपूर्ण पत्रिकाक सम्पादन। त्रैमासिक कथा गोष्ठी 'सगर राति दीप जरय' केर प्रारम्भ१९९०- प्रभास

साकेतानन्द १९४०-

वरिष्ठ कथाकार, गणनायक (कथा-संग्रह) लेल साहित्य अकादेमी पुरस्कारसँ सम्मानित। प्रकाशित कृति: मैथिली कथा साहित्यमे १९६२ स� सक्रिय। गोटेक चालिस_पचास टा कथा, रिपोर्ताज संस्मरण, यात्रा_विवरण मैथिलीमे प्रकाशित अधिकांश पत्र_पत्रिकामे छपल। पहिल मैथिली कथा �गोसाउनि� १९६२मे �मिथिलामिहिर�मे प्रकाशित।

અભિનીત। મથિલાક અયોગતાસિઁ દુખી ભ' ગામકેઁ કર્મસ્થલી બનબૈત છથિ, સ્વજન વિરોધ કરૈ છથિ।

લલ-બુઝક્કર: એકાઙ્ક નાટ્ય શૈલીમે રચિત। દાહી ગૌદીસઁ ઉમારલ નમ્નિ આ મધ્ય-નમ્નિ વર્ગ સ્વતંત્રતાક પહિચાની આ બાદો જીવિકોપાર્જન લેલ પ્રવાસ કરબા લેલ અભિશપ્ત છથિ।

સાતમ ચરિત્ર: એકાઙ્ક નાટ્ય શૈલીમે રચિત। મૈથિલી રંગમંચપર મહિલા અભિનેત્રીક અભાવ, સાતમ ચરિત્રક પ્રતીક્ષામે પૂર્વાભ્યાસ ખતમ ભ' જાઇત અછિ।

શેષ નહિ: આધુનિક સામાજિક પૂર્ણાઙ્ક નાટક। પિતા-માતાક મૃત્યુક બાદ અગ્રજક અનુજક પ્રતિ પિતૃવત વ્યવહાર।

આજુક લોક: પૂર્ણાઙ્ક નાટક। વિષય નમ્નિમધ્યવર્ગીય બેરોજગારી આ વૈવાહિક દાયિત્વક બોઝ।

જય મૈથિલી: પૂર્ણાઙ્ક નાટક। મિથિલાક ભાષિક-સાંસ્કૃતિક સમસ્યા એકર કથાવસ્તુ અછિ।

મહાકવિ વિદ્યાપતિ: વિદ્યાપતિક નવ વિશ્લેષણ।

કુમાર ચૌધરી (પ્રભાસક કથા, કથા) લેલ સાહિત્ય અકાદમી પુરસ્કારસઁ સમ્માનિત।

હિન્દિયોમે દૂ દર્જન કથા આદિ પ્રકાશિત। સન ૯૯મે છપલ પહિલ કથા_સંગ્રહ �ગામનાયક� કે ઓહિ વર્ષ �સાહિત્ય અકાદમી પુરસ્કાર। પૈઘ વાક્ય� સ� અનેકવલ વિપિતિકે નેપ્થ્યકતિ કરૈત, પર્યાવરણ કે કથા વસ્તુ બના ક� રાજકમલ પ્રકાશન સ� પ્રકાશિત એવં અત્યંત ચર્ચિત ઉપન્યાસ (�ડીકૂમેંટ્રી અકિ્શન�) �સર્વસ્વાંત� ।આકાશવાણીક રાષ્ટ્રીય કાર્યક્રમમે પ્રસારિત દૂ ટા ઉલ્લેખનીય વૃત્ત રૂપક_ �મહાનન્દા અભયારણ્ય� પર આધારિત �જંગલ બોલતા હૈ� એવં ઝારખંડ કે ગ્રામીણ ક્ષેત્રક જીવંત ડાઇનક સમસ્યા પર આધારિત વૃત્તરૂપક � નૈના જોગન � ચર્ચિત એવં પ્રસિદ્ધ।

ગંગેશ ગુંજન ૧૯૪૨-

જન્મ
સ્થાન- પિલખવાડ़, મધુબની।શ્રી ગંગેશ ગુંજન મૈથિલીક પ્રથમ ચૌબટિયા નાટક બુધિબધિયાક લેખક છથિ આ હિનકા ઉચિતવક્તા (કથા સંગ્રહ) ક લેલ સાહિત્ય અકાદમી પુરસ્કાર ભેટલ છન્હિ। એકર અતિરિક્ત મૈથિલીમે હમ એકટા મિથ્યા પરિચય, લોક સુનૂ (કવિતા સંગ્રહ), અન્હાર- ઇજોત (કથા સંગ્રહ), પહિલ લોક (ઉપન્યાસ), આઇ ભોર (નાટક)પ્રકાશિત। હિન્દીમે મિથિલાંચલ કી લોક કથાએઁ, મણિપદ્મક નૈકા- બનિજારાક મૈથિલીસઁ હિન્દી અનુવાદ આ શબ્દ તૈયાર હૈ (કવિતા સંગ્રહ)।૧૯૯૪- ગંગેશ ગુંજન (ઉચિતવક્તા, કથા)પુસ્તક લેલ સહિત્ય અકાદેમી પુરસ્કારસઁ સમ્માનિત।

પ્રેમશંકર સિંહ ૧૯૪૨-

ગ્રામ+પોસ્ટ- જોગિયારા, થાના- જાલે, જિલા- દરભંગા।મૌલિક મૈથિલી: ૧.મૈથિલી નાટક ઓ રંગમંચ,મૈથિલી અકાદમી, પટના, ૧૯૭૮ ૨.મૈથિલી નાટક પરિચય, મૈથિલી અકાદમી, પટના, ૧૯૮૧ ૩.પુરુષાર્થ ઓ વિદ્યાપતિ, ઋચા પ્રકાશન, ભાગલપુર, ૧૯૮૬ ૪.મિથિલાક વિભૂતિ જીવન ઝા, મૈથિલી અકાદમી, પટના, ૧૯૮૭૫.નાટ્યાનુવાચન, શેખર પ્રકાશન, પટના ૨૦૦૨ ૬.આધુનિક મૈથિલી સાહિત્યમે હાસ્ય-વ્યંગ્ય, મૈથિલી અકાદમી, પટના, ૨૦૦૪ ૭.પરંપરાબા, કર્ણગોષ્ઠી, કોલકાતા ૨૦૦૫, ૮.ઈક્ષણ, ઋચા પ્રકાશન ભાગલપુર ૨૦૦૮ ૯.યુગસંધિક પ્રતિમાન, ઋચા પ્રકાશન, ભાગલપુર ૨૦૦૮ ૧૦.ચેતના સમિતિ ઓ નાટ્યમંચ, ચેતના સમિતિ, પટના ૨૦૦૮। ૨૦૦૯ ઈ.-શ્રી પ્રેમશંકર સિંહ, જોગિયારા, દરભંગા યાત્રી-ચેતના પુરસ્કાર।

માર્કણ્ડેય પ્રવાસી ૧૯૪૨-૨૦૧૦

જન્મ ગ્રામ: ગરુઆર, જિલા: સમસ્તીપુર। પ્રકાશિત કૃતિ: અગસ્ત્યાયની (મહાકાવ્ય); એકદન્ત (કવિતા સંગ્રહ), અક્ષર ચેતના (કાવ્ય સંગ્રહ)। અભિયાન, હમ કાલિદાસ (ઉપન્યાસ)। �અગસ્ત્યાયની� લેલ ૧૯૮૧મે સાહિત્ય અકાદેમી પુરસ્કાર પ્રાપ્ત।

દેવેન્દ્ર ઢા ૧૯૪૩-

ગામ- યાનપુના (મધુવની), ક઼ૃતિ- વદ્યાપતિકિ શ્ન઼ંગાનકિ પદક કાવ્યશાસ્ત્રીય અધ્યયન, ભિક્ષદાસ, સુધાકન ઢા "શાસ્ત્રી", અનુભવ, વદભિ ળાક્ષ્છ ઘેપે ટા।

ડૉ. ભીમનાથ ઢા ૧૯૪૫-

ળન્મ:કોશ્ભપ્પ, મધુવની, વહિન। પ્નપ્પન કવિ, સમાભેયક, પ્નાધ્યાપક। �વવિધિ�નવિન્ય પુસ્તક ભેઉ સન્ ૧૯૯૮મે સહિત્ય અકાદેમી પુનસ્કાનસઁ સમ્માનાતિ। પ્નકાશતિ ક઼ૃતિઃ ત્નિધિના, વીમ્મા, કી શુનૈ કી નહિ, નામ તઁ થકિ અોન્ઠ (કવિતા સંકભન), પનિચાયકિા, સોતાનામ ઢા, કવિ ચૂડામામકિ કાવ્ય સાધના, વવિધિ (નિવન્ધ, આભેયના),ટાવન ચોકસઁ આદિ।

મહેન્દ્ર મળાયિા ૧૯૪૬-

ગામ- મળાયિા, ળભિ- મધુવની। મૈથભેક સુપનચિતિ નાટકકાન, નંગ નિર્દેશક એવં મૈભેનંગક સંસ્થાપક અધ્યક્ષ। ભેક સાહિત્ય પન ગંભીન શોધ આભેપ્પ। મૈથભેમે ૧૩ટા નાટક, ૧૯ટા એકાંકી, ૧૪ટા નુક્કડ઼ આ ૧૦ટા નેડિયો નાટક પ્નકાશતિ આ આકાશવાણી સઁ પ્નસાનતિ। સોવિયત શ્વેભેશપિ (મોનત સનકાન), ઇંટનેશનલ થયિટન ઇંસ્ટિટ્યૂટ (નેપાળ), પ્નવોધ સાહિત્ય સમ્માન આદિ સઁ સમ્માનાતિ। સંપ્નતિ ળ્યોતિનીશ્વન ભય્પિતિ મૈથભેક પ્નથમ પુસ્તક વર્ણનત્નાકન પન શોધ કાન્ય। શ્રી મહેન્દ્ર મળાયિાક ળન્મ ૨૦ ળનવની ૧૯૪૬ મે મધુવની ળભિક મળાયિા ગામમે ભેઉન્હિ મળાયિાળી મૈથભે હિન્દી, અંગ્નેળી આ નેપાભે માષાક ળાનકાન આ થયિટન શક્ષિામ, પટકથા ભેપ્પન આ ત્નસમ્વન્ધી શોધક શ્નેત્ન્સ શક્ષિક છથિ।૨૦૦૨ ઈ- શ્રી મહેન્દ્ર મળાયિા, મળાયિા;યાત્રી-ચેતના પુનસ્કાન। પ્નવોધ સમ્માન ૨૦૦૫ સઁ સમ્માનાતિ।

ડૉ. નામ દયાળ નાકેશ, સન્લહી, નેપાળ ૧૯૪૨-

મૈથભે માત઼ૃમાષા, હિન્દીક પ્નાધ્યાપક આ નેપાભેક ભેપ્પક ઈ તીનૂ માષા �નાકેશ�ક વ્યક્તત્વિમે એના ને મહિનાળ છૈક ળે કોન્હુસઁ હિનકા મનિન નહિ કનળ ળા સકૈત અછિ। ઈ વશિષઃ નેપાભેમે ભય્પૈત છથિ, મુદા ભેપ્પનક વિષય મૂળઃ મૈથભેપ સંસ્ક઼ૃતિ નૈહૈત છની। અોના મૈથભે, હિન્દી આ અંગ્નેળીમે સેહો ઈ અનેક નચના કનને છથિ।નેપાળક નાળકીય-પ્નળ્ઞા-પ્નતષ્ઠિાનક સદસ્ય �નાકેશ� દલ્લિી વશ્વિવદ્યાળ્યસઁ પીએચડી આ અમેનકિાસ્થતિ સ્મ્ડિયાના યૂનવિન્સટિીસઁ પોસ્ટ ડાક્ટનળ નસિન્ય કનને છથિ। ડા �નાકેશ�ક ળન્મ ૨૫ ળુભાઈ ૧૯૪૨ ઈ ક઼ સન્લહી ળભિક સસિૌટયિામે મેળ છની। નેપાભે, મૈથભે, હિન્દી આ અંગ્નેળીમે

ઉપેન્દ્ર દોષી ૧૯૪૩-૨૦૦૧

ળન્મ સ્થાન નામપુન-કોનગિામા, દનમંગા। કવિ-કથાકાન, ગીત-ગળલકાન। પ્નકાશતિ ક઼ૃતિઃ યેત્નામ્માક ક્ષામમે (કવિતા સંગ્નહ)। હિન્દીમે અનેક પોથી પ્નકાશતિ। અોડિયાસઁ મૈથભે અનુવાદ હેતુ મ઼ૃત્યુપનાન્ત સાહિત્ય અકાદેમીસઁ પુનસ્ક઼ૃત। ૨૦૦૩- ઉપેન્દ દોષી (કથા કહિની- મનોળ દાસ, ઉડિયા) ભેઉ સાહિત્ય અકાદેમી મૈથભે અનુવાદ પુનસ્કાન।

ઉદયયન્દ્ર ઢા "વનિોદ" ૧૯૪૩-

ળન્મ ૫ અપ્નૈલ ૧૯૪૩ ઈ। ગામ- નહિકા, મધુવની। ળન્મ-ગ્નામ- દુભહા, મધુવની। પ્નકાશતિ ક઼ૃતિઃ સંક્નાન્તિ, મૌસમ અયભ પન, એહના સ્થતિમિે, મનિ દેહ ગૌના, એહિ ળનપદમે, દોહા તીન સય દૂ, કહભનિ પત્ની, સહનળમીન, અપક્ષ, પ્નશ્નવાયક (કવિતા -સંગ્નહ), ચૂની (સહ્યોગી કવિતા સંગ્નહ); ળાઁત (કથા સંગ્નહ), ઉદાસ ગાછક વસંત (નાટક)। �માટિ પાનિ�ક વનેમાસ્ય સમ્પાદક।૨૦૦૫ ઈ-શ્રી ઉદય યન્દ્ર ઢા �વનિોદ�, નહિકા, મધુવની;યાત્રી-ચેતના પુનસ્કાન।

𑒧𑒾𑒪𑒱𑒏, 𑒮𑒧𑓂𑒣𑒰𑒠𑒱𑒞 𑒂 𑒁𑒢𑒴𑒠𑒱𑒞 𑒏𑓄 𑒏𑒩𑒲𑒥 𑒠𑒴 𑒠𑒩𑓂𑒖𑒢 𑒣𑒼𑒟𑒲 𑒣𑓂𑒩𑒏𑒰𑒬𑒱𑒞 , 𑒠𑒩𑓂𑒖𑒢𑒰𑒡𑒱𑒏 𑒮𑒧𑓂𑒧𑒰𑒢 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒏𑒋𑒢𑒹 𑒕𑒟𑒱। 𑒢𑒹𑒣𑒰𑒪 𑒣𑓂𑒩𑒖𑓂𑒘𑒰 𑒣𑓂𑒩𑒞𑒱𑒭𑓂𑒚𑒰𑒢𑒏 𑒮𑒠𑒮𑓂𑒨𑒞𑒰- 𑒬𑓂𑒩𑒲 𑒩𑒰𑒧 𑒠𑒨𑒰𑒪 𑒩𑒰𑒏𑒹𑒬 (१९९९)।

𑒩𑒹𑒫𑒞𑒲 𑒩𑒧𑒝 𑒪𑒰𑒪, 𑒖𑒢𑒏𑒣𑒳𑒩 १९ ४३-

𑒧𑓀𑒞𑓂𑒩𑒹𑒬𑓂𑒫𑒩 𑒗𑒰 १९४४-

𑒖𑒢𑓂𑒧 ६ 𑒖𑒢𑒫𑒩𑒲 १९४४ 𑒄.𑒑𑓂𑒩𑒰𑒧- 𑒪𑒰𑒪𑒑𑓀𑒖, 𑒖𑒱𑒪𑒰-𑒧𑒡𑒳𑒥𑒢𑒲𑒧𑒹। 𑒣𑓂𑒩𑒏𑒰𑒬𑒱𑒞 𑒏ृ𑒞𑒱: 𑒣𑒰𑒟𑒹𑒨, 𑒁𑒢𑒔𑒱𑒢𑓂𑒯𑒰𑒩 𑒑𑒰𑒧, 𑒥𑒯𑒮𑒪 𑒩𑒰𑒞𑒱𑒏 𑒃𑒖𑒼𑒩 (𑒏𑒫𑒱𑒞𑒰 𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯); 𑒋𑒏 𑒥𑒙𑒹 𑒠𑒴 (𑒏𑒟𑒰 𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯), 𑒍𑒗𑒰 𑒪𑒹𑒐𑒹 𑒑𑒰𑒧 𑒥𑒞𑒰𑒯 (𑒪𑒪𑒱𑒞 𑒢𑒱𑒥𑒢𑓂𑒡)। 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒏𑒟𑒰 𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯𑒏 𑒯𑒱𑒢𑓂𑒠𑒲 𑒁𑒢𑒳𑒫𑒰𑒠 �𑒏𑒳𑓀𑒛𑒪𑒲� 𑒢𑒰𑒧𑒮𑒿 𑒣𑓂𑒩𑒏𑒰𑒬𑒱𑒞। 𑒠𑒲 𑒏𑓂𑒪𑒴𑒪𑒹𑒮 𑒣𑒻𑒩𑒰𑒛𑒰𑒃𑒖 (𑒁𑓀𑒑𑓂𑒩𑒹𑒖𑒲𑒧𑒹 𑒪𑒪𑒱𑒞 𑒢𑒱𑒥𑒢𑓂𑒡)। २००८ 𑒄.-𑒬𑓂𑒩𑒲 𑒧𑓀𑒞𑓂𑒩𑒹𑒬𑓂𑒫𑒩 𑒗𑒰, 𑒪𑒰𑒪𑒑𑓀𑒖,𑒧𑒡𑒳𑒥𑒢𑒲 𑒨𑒰𑒞𑓂𑒩𑒲-𑒔𑒹𑒞𑒢𑒰 𑒣𑒳𑒩𑒮𑓂𑒏𑒰𑒩। २००८- 𑒧𑓀𑒞𑓂𑒩𑒹𑒬𑓂𑒫𑒩 𑒗𑒰 (𑒏𑒞𑒹𑒏 𑒛𑒰𑒩𑒱 𑒣𑒩, 𑒂𑒞𑓂𑒧𑒏𑒟𑒰) 𑒣𑒩 𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨 𑒁𑒏𑒰𑒠𑒧𑒲 𑒣𑒳𑒩𑒮𑓂𑒏𑒰𑒩।

𑒩𑒞𑓂𑒢𑒹𑒬𑓂𑒫𑒩 𑒧𑒱𑒬𑓂𑒩 १९४५-

𑒁𑒢𑒳𑒫𑒰𑒠𑒏, 𑒢𑒱𑒥𑓀𑒡𑒏𑒰𑒩 । 𑒣𑓂𑒩𑒏𑒰𑒬𑒢: 𑒞𑒧𑒱𑒪 𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨𑒏 𑒃𑒞𑒱𑒯𑒰𑒮,𑒦𑒫𑒦𑒴𑒞𑒱 (𑒯𑒱𑒢𑓂𑒠𑒲 𑒁𑒢𑒳𑒫𑒰𑒠)।

𑒖𑒑𑒠𑒲𑒬 𑒣𑓂𑒩𑒮𑒰𑒠 𑒧𑓀𑒛𑒪

𑒑𑒰𑒧-𑒥𑒹𑒩𑒧𑒰, 𑒞𑒧𑒳𑒩𑒱𑒨𑒰, 𑒖𑒱𑒪𑒰-𑒧𑒡𑒳𑒥𑒢𑒲। 𑒋𑒧.𑒋.𑒏𑒟𑒰𑒏𑒰𑒩 (𑒑𑒰𑒧𑒏 𑒖𑒱𑒢𑒑𑒲-𑒏𑒟𑒰 𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯 𑒂 𑒞𑒩𑒹𑒑𑒢- 𑒥𑒰𑒪-𑒣𑓂𑒩𑒹𑒩𑒏 𑒪𑒒𑒳𑒏𑒟𑒰 𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯), 𑒢𑒰𑒙𑒏𑒏𑒰𑒩(𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰𑒏 𑒥𑒹𑒙𑒲-𑒢𑒰𑒙𑒏), 𑒅𑒣𑒢𑓂𑒨𑒰𑒮𑒏𑒰𑒩(𑒧𑒾𑒪𑒰𑒃𑒪 𑒑𑒰𑒕𑒏 𑒤𑒴𑒪, 𑒖𑒲𑒫𑒢 𑒮𑓀𑒒𑒩𑓂𑒭, 𑒖𑒲𑒫𑒢 𑒧𑒩𑒝, 𑒅𑒞𑓂𑒟𑒰𑒢-𑒣𑒞𑒢, 𑒖𑒱𑒢𑒑𑒲𑒏 𑒖𑒲𑒞- 𑒅𑒣𑒢𑓂𑒨𑒰𑒮)। 𑒧𑒰𑒩𑓂𑒏𑓂𑒮𑒫𑒰𑒠𑒏 𑒑𑒯𑒢 𑒁𑒡𑓂𑒨𑒨𑒢। 𑒯𑒱𑒢𑒏𑒩 𑒏𑒟𑒰𑒧𑒹 𑒑𑒰𑒧𑒏 𑒪𑒼𑒏𑒏 𑒖𑒱𑒖𑒲𑒫𑒱𑒭𑒰𑒏 𑒫𑒩𑓂𑒝𑒢 𑒂 𑒢𑒫 𑒠ृ𑒭𑓂𑒙𑒱𑒏𑒼𑒝 𑒠ृ𑒭𑓂𑒙𑒱𑒑𑒼𑒔𑒩 𑒯𑒼𑒃𑒞 𑒁𑒕𑒱। 𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑒮𑒧𑓂𑒣𑒰𑒠𑒏𑒏 𑒮𑒧𑒰𑒢𑒰𑒢𑓂𑒞𑒩 𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨 𑒁𑒏𑒰𑒠𑒹𑒧𑒲 𑒣𑒳𑒩𑒮𑓂𑒏𑒰𑒩 २०११ 𑒧𑒴𑒪 𑒣𑒳𑒩𑒮𑓂𑒏𑒰𑒩- 𑒬𑓂𑒩𑒲 𑒖𑒑𑒠𑒲𑒬 𑒣𑓂𑒩𑒮𑒰𑒠 𑒧𑒝𑓂𑒛𑒪 (𑒑𑒰𑒧𑒏 𑒖𑒱𑒢𑒑𑒲, 𑒏𑒟𑒰 𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯)।𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒅𑒣𑒢𑓂𑒨𑒰𑒮 '𑒣𑓀𑒑𑒳' 𑒪𑒹𑒪 𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨 𑒁𑒏𑒰𑒠 𑒧𑒲 𑒣𑒳𑒩𑒮𑓂𑒏𑒰𑒩 २०२१

𑒩𑒰𑒖

𑒧𑒯𑒰𑒩𑒰𑒖𑒰𑒡𑒱𑒩𑒰𑒖 𑒪𑒏𑓂𑒭𑓂𑒧𑒲𑒬𑓂𑒫𑒩 𑒮𑒱𑓀𑒯 १८५८-१८९८

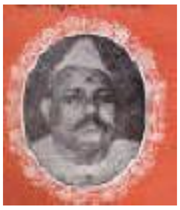
महाराजाधिराज रमेश्वर सिंह १८६०-१९२९

महाराजाधिराज कामेश्वर सिंह १९०७-१९६२

सर हरगोविन्द मिश्र, अलीगढ़ आ कामेश्वर सिंह

विनोदानन्द झा १८९५-१९७१

ललित नारायण मिश्र १९२२-१९७५

डॉ रामवरन यादव, नेपाल क राष्ट्रपति

स्वर्गीय विन्ध्येश्वरी प्रसाद मंडल, राजनेता १९१९-१९८२

भूपेन्द्र नारायण मण्डल

कर्पूरी ठाकुर १९२१-१९८८

रामविलास पासवान १९४६-

जन्म ५ जुलाइ १९४६, गाम- शहरबन्नी, जिला खगड़िया। भारतीय राजनीतिज्ञ।

राम लखन राम "रमण"

योगेन्द्र झा

चतुरानन मिश्र

रमाकांत मिश्र

रमानाथ मिश्र "मिहिर"

"मैथिली मुहावरा एवम् लोकोक्ति प्रकाश" प्रकाशित।

गजेन्द्र नारायण चौधरी, पत्रकार १९२९-२००८

मोहन भारद्वाज १९४३-

गाम- नवानी, जिला- मधुबनी। मैथिलीक प्रमुख समालोचक।२००७ ई-श्री आनन्द मोहन झा, भारद्वाज, नवानी, मधुबनी;यात्री-चेतना पुरस्कार। प्रबोध सम्मान २००८ सँ सम्मानित।

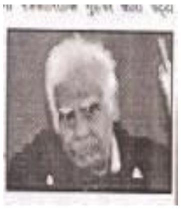

योगानन्द झा १९५५-

२००५- ७ॅ योगानन्द झा (बिहारक लोककथा- पोसीनाथ चौधरी, अंग्रेजी)लेल साहित्य अकादेमी मैथिली अनुवाद पुरस्कार। **प्रकाशित कृति:** लोकजीवन ओ लोक साहित्य (निबन्ध) १९८६, परिमिता (कथाकव्यांश) १९८७, फकीर मोहन सेनापति (अनुवाद) २०००, आलेख्य सञ्चयन (निबन्ध) २००२, बिहारक लोककथा (अनुवाद) २००३, स्नेहलता (बनिबिन्ध) २००६, मैथिली पत्रकारिताक सौ वर्ष (निबन्ध) २००६, गहवरगीत (निबन्ध) २००७, लोक-साहित्य ओ शब्द-सम्पदा (निबन्ध) २००७, मैथिलीक पारम्परिक जातीय व्यवसायक शब्दावली (शोध-ग्रन्थ) २००९

हीरानन्द झा "शास्त्री" ,पत्रकार

दीनानाथ झा, पत्रकार

नरेन्द्र झा, अर्थशास्त्र-पत्रकार

"विकास ओ अर्थतंत्र" प्रकाशित।

પ્ેમશંકર હ્રા, પત્રકાર

શરદિન્દુ ચૌધરી, પત્રકાર

ગાળેશ્વર હ્રા (૧૯૨૩-૧૯૭૭)

ળન્મ- સહરસા ળિળિક રસુઆર ગામ (આવ સુપૌળ ળિળિ)।

ક ૃતિ- મથિળિક્ષરક ઉદ્ભવ ઓ વિકાસ, અવહટ્ઠ: ઉદ્ભવ ઓ વિકાસ, મૈથિળિ સાહિત્યક આદિકાળ, વિદ્યાપતિકિ સંગીતમે વર્ણિત નાયક-નાયિકા ભેદ એવં રાગ-રાગિની વર્ગીકરણ।

મહાકવિ વિદ્યાપતિ નાટક, શાસ્ત્રાર્થ નાટક, કન્દર્પીઘાટ નાટક, એકાદશી, વિદ્યાપત-કથા, ઉર્વશી, યત્નવ્યાય- કથા, મેનકા।

એસએનસત્યાર્થી

મથિળિક કળા આ શળિપકળાપર ળેખન।

રાધાક ૃષ્ણ ચૌધરી, ઇતિહાસકાર ૧૯૨૧-૧૯૮૫

મથિળિક ઇતિહાસ, અ ધુરવેય ોડ માતિહિળિ ઙિતિરાતુરે, થહૃ શ્રઓડ઼ઽથઽછઅડ઼ આમય છઉડ઼થઉઢઅડ઼હૃઽઢઽથઅઘૃ ઓઢ મઽથહૃઽડ઼અ પ્રકાશિત।

પ્રો રામશરણ શર્મા ૧૯૨૦-૨૦૧૧

વળિયકાન્ત મિશ્ર ઇતિહાસકાર ૧૯૨૭-૧૯૯૪

ડૉ વળિયકાંત મિશ્રક ળન્મ ૧૦ અગસ્ત ૧૯૨૭ મંગરૌની ગામ - ળે નવ્ય ન્યાય આ તાંત્રિક સાધનાક ળન્મ-સ્થળિ અછિ- (ળિળિ મધુવની) મે ભેળહિ ઓ ૧૯૪૮ મે પ્રાચીન ભારતીય ઇતિહાસ આ

દ્વળિન્દ્ર નારાયણ હ્રા, ઇતિહાસકાર

સુરેશ્વર હ્રા, રાળનીતિ વળિ્ઞાન

૨૦૦૧- સુરેશ્વર હ્રા (અન્તરિક્ષમે વિસ્ફોટ- ળયન્ત વિષ્ણુ નાર્ળીકર, મરાઠી)ળેઁ સાહિત્ય અકાદેમી મૈથિળિ અનુવાદ પુરસ્કાર।

સંસ્કૃતિ વિષયમે એલાહાબાદ વશ્વિવદ્યિાલયસઁ સનાતકોત્તર ઉપાધિ કએલાક બાદ કલેક વરખ ધરિ બિહાર સરકાર આ પટના વશ્વિવદ્યિાલયસઁ સમ્બદ્ધ રહલાહ આ ૧૯૫૭ ઈ સઁ ભારતીય પુરાતત્ત્વ વભિાગમે કાજ કએલન્હિ આ અનેક શશિુપાલગઢ, કૌશામ્બી, વૈશાલી, હસ્તિનાપુર, કુમ્હરા ર, પાટલિપુત્ર, કરાચિન, સોનપુર, વલિવલી, નાલન્દા, રાજગીર, ચન્દ્રવલી, આ હમ્પી ખુદાઇમે વભિિન્ન ભૂમિકામે ભાગ લેલન્હિ।હિનિકર ઉલ્લેખ-સમ્પાદતિ પોથી સભમે અછિ: વૈશાલી,૧૯૫૦ રકુમ્હરાર એક્સકેવેશંસ: ૧૯૫૦-૧૯૫૭ રપુરાતત્ત્વ કી દૃષ્ટિમે વૈશાલી ૪નાગેશ ભટ્ટાજ પાતંજિલેન્દુશેખર પ્રથિલિ આર્ટ એણ્ડ આર્કટિક્ચર (સમ્પાદતિ) દ્કલ્યાલહેરટિજ ઑફ મથિલિ ૭મ્રિગાર જાનાવલી- એક અધ્યયન દ્ક્ષેત્ર પુરાતત્ત્વવજ્ઞિાન- દ્પુરાતત્ત્વ શબ્દાવલી।

જાગીનથ લાલ દાસ

ભારતક કએક દેશમે રાજદૂત રહલ છથિ આ ડીએટી મે ભારતક પ્રતિનિધિ સેહો છલાહ।

લક્ષ્મીકાન્ત ઝા નલિન્ વૈક ગવર્નર ૧૯૧૩ -૧૯૮૮

એન્ એન્ ઝા ડપિલોમેટ

કામેન્દ્રનાથ ઝા "અમલ" ૧૯૩૮-

જન્મ- ૪ જનવરી ૧૯૩૮, ગામ કોલ્હુઆ (મધુવની)। ગ્રમિાંસ (કથાસંગ્રહ) પ્રકાશતિ।

નારાયણાનાયણ ઝા ૧૯૪૧-

રમાકાંત રાય "રમા" ૧૯૪૭

જન્મ- ભાદો પૂર્ણમિા સમ્વત્ ૨૦૦૩, પ્રથમ રચના- વટુક, વાલ માસકિ પ્રયાગ, કથા વશિેષાંક દ્વતિીય ભાગમે ૧૯૬૪ઈ, પ્રકાશતિ કૃતિ(ક) તીનટા વાવાળી-(રૂસીસઁ મૈથલિીમે મૈથલિીમે ટાલ્સટાયક કથાક અનુવાદ-૧૯૬૭ઈમે, (ખ) શુભ્રાત, કવતિા સંગ્રહ ૧૯૭૮, (ગ) ભારક ગોલ (૨૦૦૪ ઈમે), (ઘ) કટેત પાઁખિ હૈંસૈત આઁખિ, કથા સંગ્રહ-૨૦૦૫, શીઘ્ર પ્રકાશ્ય- કૃષ્ણકાન્ત મશિ્ર (વનિવિન્ય) સાહતિ્ય અકાદેમી નઇ દલ્લિી। પ્રાયઃ ડેઢ સએ રચના (કથા-નાવિન્ય કવતિા) મૈથલિી હન્દિીક પત્ર-

પ્નિકિા, શ્નાકાશવાાણી એવં
દૂન્દન્શનસઁ પ્નકાશિ્ પ્નસાનિ।
સાહિ્ય શ્કાદેમી દ્વાના શ્નાયોળિ
કવિ સમ્મેલનક શ્નાયોળનક ક્નમમે
લેખક યપેટમે પડ઼દિહનિા પઘ્ન છાવા
યનાિમા વ઼કિલાંગ। સેવા નવિ઼ૃિ
શ્ધ્યાપક (ઉચ્ય વિદ્યાલય)
સમ્પન્ક- શ્ની
નમાનિવાસ, માણાનાય ટોલ પો નનહન
(સમસ્તીપુન)।

પ્નોફેસન મહેન્દ્ન ૧૯૪૭-

ળન્મ: બેલાહી, સુપૌલ, વહિાન। પ્નસદ્ધિ કવિ, કથાકાન, શ્નાલોયક।
વ઼ૃિિ: જૂના વ઼શ્વિવિદ્યાલયક સ્નાિકોિન કેન્દ્ન, સહનસામે મૈથિલિ વિભાગાધ્યક્ષ। પ્નકાશિ કૃિ સાહિ્ય શ્કાદેમીસઁ પ્નાકાશિ મોનોગ્નાફ શૈલેન્દ્ન મોહન ઝા। સહયોગી સંકલન-સંકલ્પ। �નાળકમલ ળયન્ી પ્નસંગક સંપાદન।

મહેન્દ્ન ૧૯૪૪-૨૦૦૯

ળન્મ મધુવની ળલિાક ળમસમ ગામમે। પ્નસદ્ધિ મૈથિલિ ગીકાન શ્ના ગાયક।

સુભાષયન્દ્ન યાદવ ૧૯૪૮-

ળન્મ ૦૫ માન્ય ૧૯૪૮, માૃિક દીવાનગંળ, સુપૌલમે। પૈૃક સ્થાન: વલવા-મેનાહી, સુપૌલ।ઘનદેખ્યિા (મૈથિલિ કથા-સંગ્નહ), મૈથિલિ
શ્કાદમી, પટના, ૧૯૮૩, હાલિ (શ્ંગ્નેળીસઁ મૈથિલિ શ્નુવાદ), સાહિ્ય શ્કાદમી, નઈ દલ્લિી, ૧૯૮૮, વીછલ કથા (હનમિોહન ઝાક કથાક યયન એવં જૂમકિા), સાહિ્ય શ્કાદમી, નઈ દલ્લિી, ૧૯૯૯, વહિાડ઼િ શ્નાઉ (વંગલા સઁ મૈથિલિ શ્નુવાદ), કસિુન સંકલ્પ લોક, સુપૌલ, ૧૯૯૫, જાનિ-વિભાળન શ્નૌન હન્દિી ઉપન્યાસ (હન્દિી શ્નાલોયના), વહિાન નાષ્ટ્નભાષા
પનષિદ્, પટના, ૨૦૦૧, નાળકમલ યૌયની કા સફન (હન્દિી ળીવની) સાનાંશ
પ્નકાશન, નઈ દલ્લિી, ૨૦૦૧, વનૈિ-વગિડ઼ૈિ (કથા-સંગ્નહ) ૨૦૦૯। મૈથિલિમે કનીવ સિનાિ ટા કથા, ીસ ટા સમીક્ષા શ્ના હન્દિી, વંગલા થા શ્ંગ્નેળી મે શ્નેક શ્નુવાદ પ્નકાશિ।

સુભદ્ન ઝા ૧૯૦૯-૨૦૦૦

"શ્ફૉન્મેશન ઑફ મૈથિલિ લૈંગ્વેળ"ક લેખક। ૧૯૮૬- સુભદ્ન ઝા (નાકિ પ્નક ઉ્ન, નવિન્ધ)પન મૈથિલીક

નામાવ઼ાન યાદવ, મૈથિલિ જાષકિ, નેપાલ ૧૯૪૨-

દેશ-વિદેશક ભાષાવિજ્ઞાન ળન્લમે પયાસો શ્નાલેખક દ્વાના મૈથિલીક વિશિષ્ટિાકેં ઉળાગન કેનહિન। *મૈથિલિ ધ્વનિશાસ્ન્ન* ૧૯૮૪ ઈ મે ળનમનીસઁ શ્ના *મૈથિલીક સન્દ્નમ વ્યાકનણ* ૧૯૯૬ ઈ મે વનલિન શ્ના ન્યૂયાન્કસઁ પ્નકાશિ। ૨૦૦૦ ઈમે લંદનસઁ પ્નકાશિ *ભાનીય શ્ન્યભાષા* પુસ્ક મે સંકલિ હનિકન મૈથિલિ ભાષા સંવંધી શ્નાલેખ વિશિષ

યોગેન્દ્ન પ્નસાદ યાદવ, જાષકિી,સનિહા, નેપાલ ૧૯૪૬-

૧૯૯૮ ઈ મે ળનમનીસઁ પ્નકાશિ *ફ્ગુળ ફન મૈથિલિ સટિક્સ શ્ના ટૉપક્સિ ફન નેપાલીળ લગ્વિસ્ટિક્સિ, નીડગ્સિ ફન મૈથિલિ લૈંગ્વેળ- લટિનેયન એણ્ડ કલ્યન શ્ના લેક્સીગ્નાફી ફન નેપાલ* (સમ્પાદિ) પ્નકાશિ। નેપાલ નાળકીય પ્નળ્ઞા-પ્નિષ્ઠિાનમે ભાષા-વિભાગક પ્નાળ્ઞ નહિ

𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨 𑒁𑒏𑒰𑒠𑒧𑒲 𑒣𑒳𑒩𑒮𑓂𑒏𑒰𑒩𑒮𑒿 𑒮𑒧𑓂𑒧𑒰𑒢𑒱𑒞।

𑒅𑒪𑓂𑒪𑒹𑒐𑒢𑒲𑒨। 𑒢𑒹𑒣𑒰𑒪 𑒩𑒰𑒖𑒏𑒲𑒨 𑒣𑓂𑒩𑒖𑓂𑒘𑒰-𑒣𑓂𑒩𑒞𑒱𑒭𑓂𑒚𑒰𑒢𑒮𑒿 𑒣𑒰𑒮𑒰𑒓 𑒪𑓂𑒯𑒰𑒧𑒳 𑒣𑓂𑒩𑒖𑓂𑒘𑒰-𑒣𑒳𑒩𑒮𑓂𑒏𑒰𑒩𑒮𑒿 𑒮𑒧𑓂𑒧𑒰𑒢𑒱𑒞।

𑒏𑒞𑒹𑒏 𑒧𑒯𑒞𑓂𑒫𑒣𑒴𑒩𑓂𑒝 𑒏𑒰𑒩𑓂𑒨𑒏 𑒮𑒧𑓂𑒣𑒰𑒠𑒢। 𑒢𑒹𑒣𑒰𑒪 𑒣𑓂𑒩𑒖𑓂𑒘𑒰 𑒣𑓂𑒩𑒞𑒱𑒭𑓂𑒚𑒰𑒢𑒏 𑒮𑒠𑒮𑓂𑒨𑒞𑒰 𑒬𑓂𑒩𑒲 𑒨𑒼𑒑𑒹𑒢𑓂𑒠𑓂𑒩 𑒣𑓂𑒩𑒮𑒰𑒠 𑒨𑒰𑒠𑒫 (𑓑𑓙𑓙𑓔)। 𑒢𑒹𑒣𑒰𑒪 𑒣𑓂𑒩𑒖𑓂𑒘𑒰 𑒣𑓂𑒩𑒞𑒱𑒭𑓂𑒚𑒰𑒢 𑒂𑒖𑒲𑒫𑒢 𑒮𑒠𑒮𑓂𑒨𑒞𑒰 𑒬𑓂𑒩𑒲 𑒨𑒼𑒑𑒹𑒢𑓂𑒠𑓂𑒩 𑒣𑓂𑒩𑒮𑒰𑒠 𑒨𑒰𑒠𑒫।

𑒩𑒧𑒰𑒢𑒢𑓂𑒠 𑒗𑒰 '𑒩𑒧𑒝' 𑓑𑓙𑓔𑓙-

𑒖𑒢𑓂𑒧: 𑓐𑓒 𑒖𑒢𑒫𑒩𑒲 𑓑𑓙𑓔𑓙, 𑒬𑒱𑒏𑓂𑒭𑒰- 𑒋𑒧.𑒋. 𑒣𑒲𑒋𑒔.𑒛𑒲., 𑒂𑒖𑒲𑒫𑒱𑒏𑒰-𑒦𑒰𑒩𑒞𑒲𑒨 𑒩𑒱𑒖𑒩𑓂𑒫 𑒥𑒻𑓀𑒏, 𑒣𑒙𑒢𑒰 (𑒮𑒹𑒫𑒰 𑒢𑒱𑒫𑒵𑒞𑓂𑒞)। **𑒣𑓂𑒩𑒏𑒰𑒬𑒢:** 𑓑 𑒢𑒫𑒲𑒢 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒏𑒫𑒱𑒞𑒰,𑓑𑓙𑓘𑓒, 𑓒 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒢𑒫 𑒏𑒫𑒱𑒞𑒰,𑓑𑓙𑓙𑓓, 𑓓 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨 𑒍 𑒩𑒰𑒖𑒢𑒲𑒞𑒱, 𑓑𑓙𑓙𑓔, 𑓔 𑒁𑒣𑓂𑒨𑒱𑒨𑒰𑒮𑒪, 𑓑𑓙𑓙𑓕, 𑓕 𑒥𑒹𑒮𑒰𑒯𑒪,𑓒𑓐𑓐𑓓, 𑓖 𑒦𑒖𑒰𑒩𑒪, 𑓒𑓐𑓐𑓕, 𑓗 𑒢𑒱𑒩𑓂𑒨𑒰𑒞 𑒏𑒻𑒮𑒹 𑒬𑒳𑒩𑒴 𑒏𑒩𑒹𑓀? 𑒯𑒱𑒢𑓂𑒠𑒲- 𑒩𑒱𑒖𑒩𑓂𑒫 𑒥𑒻𑓀𑒏, 𑒣𑒙𑒢𑒰𑒏 𑒣𑓂𑒩𑒏𑒰𑒬𑒢 𑒮𑒧𑓂𑒣𑒰𑒠𑒱𑒞 𑓘 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲𑒏 𑒂𑒩𑒧𑓂𑒦𑒱𑒏 𑒏𑒟𑒰, 𑓑𑓙𑓗𑓘 𑒮𑒧𑒲𑒏𑓂𑒭𑒰, 𑓙 𑒬𑓂𑒨𑒰𑒧𑒰𑒢𑒢𑓂𑒠 𑒩𑒔𑒢𑒰𑒫𑒪𑒲, 𑓑𑓙𑓘𑓑, 𑓑𑓐 𑒖𑒢𑒰𑒩𑓂𑒠𑒢 𑒗𑒰 𑒖𑒢𑒮𑒲𑒠𑒢 𑒏𑒵𑒞 𑒢𑒱𑒩𑓂𑒠𑒨𑒲 𑒮𑒰𑒮𑒳 (𑓑𑓙𑓑𑓔) 𑒂 𑒣𑒳𑒢𑒩𑓂𑒫𑒱𑒫𑒰𑒯 (𑓑𑓙𑓒𑓖), 𑓑𑓙𑓘𑓔, 𑓑𑓑 𑒔𑒹𑒞𑒢𑒰𑒟𑒗𑒰𑒏𑒵𑒞 𑒬𑓂𑒩𑒲𑒖𑒑𑒢𑓂𑒢𑒰𑒟𑒣𑒳𑒩𑒲 𑒨𑒰𑒞𑓂𑒩𑒰 (𑓑𑓙𑓑𑓐), 𑓑𑓙𑓙𑓔, 𑓑𑓒 𑒞𑒹𑒖𑒢𑒰𑒟 𑒗𑒰𑒏𑒵𑒞 𑒮𑒳𑒩𑒩𑒰𑒖𑒫𑒱𑒖𑒨 𑒢𑒰𑒙𑒏 (𑓑𑓙𑓑𑓙), 𑓑𑓙𑓙𑓔, 𑓑𑓓 𑒩𑒰𑒮𑒫𑒱𑒯𑒰𑒩𑒲𑒪𑒰𑒪 𑒠𑒰𑒮𑒏𑒵𑒞 𑒮𑒳𑒧𑒞𑒱 (𑓑𑓙𑓑𑓘), 𑓑𑓙𑓙𑓖, 𑓑𑓔 𑒖𑒲𑒫𑒕 𑒧𑒱𑒬𑓂𑒩𑒏𑒵𑒞 𑒩𑒰𑒧𑒹𑒬𑓂𑒫𑒩 (𑓑𑓙𑓑𑓖), 𑓑𑓙𑓙𑓖, 𑓑𑓕 𑒦𑒹𑒙𑒒𑒰𑒿𑒙 (𑒦𑒹𑒙𑒫𑒰𑒩𑓂𑒞𑒰), 𑓑𑓙𑓙𑓘, 𑓑𑓖 𑒢𑒴𑒨𑒨 𑒞𑒿 𑒮𑒞𑓂𑒨 𑒢𑒹 𑒞𑒿 𑒬𑒴𑒮𑒱, 𑓑𑓙𑓙𑓘, 𑓑𑓗 𑒣𑒳𑒝𑓂𑒨𑒰𑒢𑒢𑓂𑒠 𑒗𑒰𑒏𑒵𑒞 𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰 𑒠𑒩𑓂𑒣𑒝 (𑓑𑓙𑓒𑓕), 𑓒𑓐𑓐𑓓, 𑓑𑓘 𑒨𑒠𑒳𑒫𑒩 𑒩𑒔𑒢𑒰𑒫𑒪𑒲 (𑓑𑓘𑓘𑓘-𑓑𑓙𑓓𑓔) 𑓒𑓐𑓐𑓓, 𑓑𑓙 𑒬𑓂𑒩𑒲𑒫𑒪𑓂𑒪𑒦 𑒗𑒰 (𑓑𑓙𑓐𑓕-𑓑𑓙𑓔𑓐) 𑒏𑒵𑒞 𑒫𑒱𑒠𑓂𑒨𑒰𑒣𑒞𑒱 𑒫𑒱𑒫𑒩𑒝, 𑓒𑓐𑓐𑓕, 𑓒𑓐 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒅𑒣𑒢𑓂𑒨𑒰𑒮𑒧𑒹 𑒔𑒱𑒞𑓂𑒩𑒱𑒞 𑒮𑒧𑒰𑒖, 𑓒𑓐𑓐𑓓। 𑒁𑒢𑒳𑒫𑒰𑒠 𑒪𑒹𑒪 **𑒦𑒰𑒭𑒰-𑒦𑒰𑒩𑒞𑒲 𑒮𑒧𑓂𑒧𑒰𑒢 𑓒𑓐𑓐𑓔-𑓐𑓕** (𑒮𑒲𑒂𑒃𑒂𑒃𑒋𑒪, 𑒧𑒻𑒮𑒴𑒩) 𑒕𑒍 𑒥𑒱𑒑𑒯𑒰 𑒂𑒚 𑒏𑒙𑓂𑒚𑒰- 𑒤𑒏𑒲𑒩 𑒧𑒼𑒯𑒢 𑒮𑒹𑒢𑒰𑒣𑒞𑒱𑒏 𑒍𑒛𑓃𑒱𑒨𑒰 𑒅𑒣𑒢𑓂𑒨𑒰𑒮𑒏 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒁𑒢𑒳𑒫𑒰𑒠 𑒪𑒹𑒪 𑒣𑓂𑒩𑒰𑒣𑓂𑒞।

𑒩𑒰𑒧𑒪𑒼𑒔𑒢 𑒚𑒰𑒏𑒳𑒩 𑓑𑓙𑓔𑓙-

𑒬𑓂𑒩𑒲 𑒩𑒰𑒧𑒪𑒼𑒔𑒢 𑒚𑒰𑒏𑒳𑒩, 𑒖𑒢𑓂𑒧 𑓑𑓘 𑒧𑒰𑒩𑓂𑒔 𑓑𑓙𑓔𑓙 𑒃𑒣𑒪𑒱𑒧𑒼𑒯𑒢, 𑒧𑒡𑒳𑒥𑒢𑒲𑒧𑒹। 𑒫𑒩𑒱𑒭𑓂𑒚 𑒏𑒫𑒱, 𑒩𑓀𑒑𑒏𑒩𑓂𑒧𑒲, 𑒮𑒧𑓂𑒣𑒰𑒠𑒏, 𑒮𑒧𑒲𑒏𑓂𑒭𑒏। 𑒦𑒰𑒭𑒰𑒃 𑒂𑒢𑓂𑒠𑒼𑒪𑒢𑒧𑒹 𑒮𑒏𑓂𑒩𑒱𑒨 𑒦𑒰𑒑𑒲𑒠𑒰𑒩𑒲। **𑒣𑓂𑒩𑒏𑒰𑒬𑒱𑒞 𑒏𑒵𑒞𑒱-** 𑒃𑒞𑒱𑒯𑒰𑒮𑒯𑒢𑓂𑒞𑒰, 𑒧𑒰𑒙𑒣𑒰𑒢𑒱𑒏 𑒑𑒲𑒞, 𑒠𑒹𑒬𑒏 𑒢𑒰𑒧 𑒕𑒪 𑒮𑒼𑒢 𑒔𑒱𑒛𑓃𑒱𑒨𑒰, 𑒁𑒣𑒴𑒩𑓂𑒫𑒰 (𑒏𑒫𑒱𑒞𑒰 𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯), 𑒥𑒹𑒞𑒰𑒪 𑒏𑒟𑒰 (𑒫𑓂𑒨𑓀𑒑𑓂𑒨), 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒪𑒼𑒏 𑒏𑒟𑒰 (𑒪𑒼𑒏𑒏𑒟𑒰), 𑒣𑓂𑒩𑒞𑒱𑒡𑓂𑒫𑒢𑒱 (𑒁𑒢𑒴𑒠𑒱𑒞 𑒏𑒫𑒱𑒞𑒰), *𑒖𑒰 𑒮𑒏𑒻 𑒕𑒲, 𑒏𑒱𑒢𑓂𑒞𑒳 𑒏𑒱𑒋 𑒖𑒰𑒅*(𑒁𑒢𑒴𑒠𑒱𑒞 𑒏𑒫𑒱𑒞𑒰), 𑒪𑒰𑒪 𑒣𑓂𑒩𑒬𑓂𑒢 𑒁𑒢𑒳𑒞𑓂𑒞𑒩𑒱𑒞 (𑒏𑒫𑒱𑒞𑒰), 𑒖𑒰𑒠𑒴𑒑𑒩 (𑒁𑒢𑒳𑒫𑒰𑒠), 𑒮𑓂𑒧𑒵𑒞𑒱𑒏 𑒡𑒼𑒐𑒩𑒪 𑒩𑓀𑒑 (𑒮𑓀𑒮𑓂𑒧𑒩𑒝𑒰𑒞𑓂𑒧𑒏 𑒢𑒱𑒥𑒢𑓂𑒡), 𑒂𑒿𑒐𑒱 𑒧𑒳𑒢𑒢𑒹: 𑒂𑒿𑒐𑒱 𑒐𑒼𑒪𑒢𑒹 (𑒢𑒱𑒥𑒢𑓂𑒡)। 𑒁𑒢𑒳𑒫𑒰𑒠 𑒪𑒹𑒪 **𑒦𑒰𑒭𑒰-𑒦𑒰𑒩𑒞𑒲 𑒮𑒧𑓂𑒧𑒰𑒢 𑓒𑓐𑓐𑓓-𑓐𑓔** (𑒮𑒲𑒂𑒃𑒂𑒃𑒋𑒪, 𑒧𑒻𑒮𑒴𑒩) *𑒖𑒰 𑒮𑒏𑒻 𑒕𑒲 𑒏𑒱𑒢𑓂𑒞𑒳 𑒏𑒱𑒋 𑒖𑒰𑒅*- 𑒬𑒏𑓂𑒞𑒱 𑒔𑒙𑓂𑒙𑒼𑒣𑒰𑒡𑓂𑒨𑒰𑒨𑒏 𑒥𑒰𑓀𑒑𑓂𑒪𑒰 𑒏𑒫𑒱𑒞𑒰-𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯𑒏 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒁𑒢𑒳𑒫𑒰𑒠 𑒪𑒹𑒪 𑒣𑓂𑒩𑒰𑒣𑓂𑒞। 𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑒮𑒧𑓂𑒣𑒰𑒠𑒏𑒏 𑒮𑒧𑒰𑒢𑒰𑒢𑓂𑒞𑒩 𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨 𑒁𑒏𑒰𑒠𑒹𑒧𑒲 𑒣𑒳𑒩𑒮𑓂𑒏𑒰𑒩 𑓒𑓐𑓑𑓒 𑒁𑒢𑒳𑒫𑒰𑒠 𑒣𑒳𑒩𑒮𑓂𑒏𑒰𑒩- 𑒬𑓂𑒩𑒲 𑒩𑒰𑒧𑒪𑒼𑒔𑒢 𑒚𑒰𑒏𑒳𑒩- (𑒣𑒠𑓂𑒧𑒰𑒢𑒠𑒲𑒏 𑒧𑒰𑒗𑒲, 𑒥𑒰𑓀𑒑𑓂𑒪𑒰𑒮𑒿 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒁𑒢𑒳𑒫𑒰𑒠, 𑒥𑒰𑓀𑒑𑓂𑒪𑒰-𑒅𑒣𑒢𑓂𑒨𑒰𑒮 - 𑒧𑒰𑒢𑒱𑒏 𑒫𑓀𑒠𑓂𑒨𑒼𑒣𑒰𑒡𑓂𑒨𑒰𑒨)

𑒑𑓀𑒑𑒰 𑒣𑓂𑒩𑒮𑒰𑒠 𑒧𑓀𑒛𑒪 "𑒁𑒏𑒹𑒪𑒰", 𑒢𑒹𑒣𑒰𑒪 𑓑𑓙𑓔𑓔-

𑒣𑓀 𑒮𑒳𑒢𑓂𑒠𑒩 𑒗𑒰 𑒬𑒰𑒮𑓂𑒞𑓂𑒩𑒲 𑒩𑒰𑒭𑓂𑒙𑓂𑒩𑒲𑒨 𑒣𑓂𑒩𑒞𑒱𑒦𑒰 𑒣𑒳𑒩𑒮𑓂𑒏𑒰𑒩𑒮𑒿 𑒮𑒧𑓂𑒧𑒰𑒢𑒱𑒞। 𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰𑓀𑒔𑒪𑒏 𑒏𑒕𑒳 𑒪𑒼𑒏 𑒏𑒟𑒰 (𑒮𑓀𑒏𑒪𑒢 𑒂 𑒮𑒧𑓂𑒣𑒰𑒠𑒢) 𑒂 𑒬𑒲𑒩𑓂𑒭𑒏 𑒬𑒴𑒪 (𑒁𑒢𑒳𑒫𑒰𑒠) 𑒣𑓂𑒩𑒏𑒰𑒬𑒱𑒞।

𑒧𑒯𑒹𑒢𑓂𑒠𑓂𑒩𑒢𑒰𑒩𑒰𑒨𑒝 𑒩𑒰𑒨, 𑒡𑒢𑒳𑒭𑒰, 𑒢𑒹𑒣𑒰𑒪

𑒣𑒩𑒧𑒹𑒬𑓂𑒫𑒩 𑒏𑒰𑒣𑒛𑓃𑒱, 𑒡𑒢𑒳𑒭𑒰, 𑒢𑒹𑒣𑒰𑒪

𑒖𑒨𑒢𑒰𑒩𑒰𑒨𑒝 𑒗𑒰 "𑒖𑒱𑒖𑓂𑒘𑒰𑒮𑒳", 𑒢𑒹𑒣𑒰𑒪

𑒮𑒳𑒩𑒹𑒬 𑒗𑒰, 𑒢𑒹𑒣𑒰𑒪 𑓑𑓙𑓒𑓐-𑓑𑓙𑓘𑓕

𑒩𑒼𑒯𑒱𑒝𑒲 𑒩𑒧𑒝 𑒗𑒰 𑓑𑓙𑓕𑓐-

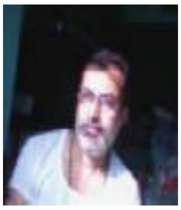
𑒛ॉ 𑒏𑒧𑒪𑒰𑒏𑒰𑒢𑓂𑒞 𑒦𑒝𑓂𑒛𑒰𑒩𑒲 𑓑𑓙𑓕𑓒-

𑒏𑒥𑒲𑒩 (𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲) 𑒣𑒩 𑒬𑒼𑒡।

𑒫𑒱𑒢𑒼𑒠 𑒥𑒱𑒯𑒰𑒩𑒲 𑒪𑒰𑒪 𑓑𑓙𑓕𑓓-

𑒖𑒢𑓂𑒧 𑒮𑓂𑒟𑒰𑒢 𑒣𑒔𑒯𑒲, 𑒧𑒡𑒳𑒥𑒢𑒲, 𑒥𑒱𑒯𑒰𑒩 ।𑒨𑒢𑓂𑒨𑒞𑒱 𑒏𑒟𑒰𑒏𑒰𑒩। 𑒮𑒨𑒮𑒿 𑒆𑒣𑒩 𑒏𑒟𑒰 𑒣𑓂𑒩𑒏𑒰𑒬𑒱𑒞।

𑒁𑒩𑒫𑒱𑒢𑓂𑒠 𑒚𑒰𑒏𑒳𑒩 𑓑𑓙𑓕𑓔-

𑒣𑒩𑒞𑒲 𑒙𑒴𑒙𑒱 𑒩𑒯𑒪 𑒁𑒕𑒱 (𑒏𑒫𑒱𑒞𑒰 𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯), 𑒁𑒢𑓂𑒯𑒰𑒩𑒏 𑒫𑒱𑒩𑒼𑒡𑒧𑒹 (𑒏𑒟𑒰 𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯), 𑒥𑒯𑒳𑒩𑒳𑒣𑒱𑒨𑒰 𑒣𑓂𑒩𑒠𑒹𑒬 𑒧𑒹 (𑒑𑒖𑒪 𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯)।

𑒬𑓂𑒨𑒰𑒧 𑒠𑒩𑒱𑒯𑒩𑒹 𑓑𑓙𑓕𑓔-

𑒖𑒢𑓂𑒧 𑒮𑓂𑒟𑒰𑒢 𑒥𑒩𑒯𑒰, 𑒥𑒹𑒢𑒲𑒣𑒙𑓂𑒙𑒲 𑒧𑒡𑒳𑒥𑒢𑒲, 𑒥𑒱𑒯𑒰𑒩। 𑒏𑒫𑒱, 𑒏𑒟𑒰𑒏𑒰𑒩। 𑒣𑓂𑒩𑒏𑒰𑒬𑒱𑒞 𑒏𑒵𑒞𑒱: 𑒮𑒩𑒱𑒮𑒼𑒧𑒹 𑒦𑒴𑒞 (𑒏𑒟𑒰 𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯) 𑒁𑒢𑒴𑒠𑒱𑒞 𑒏𑒵𑒞𑒱: 𑒏𑒢𑒳𑒣𑓂𑒩𑒱𑒨𑒰 (𑒡𑒩𑓂𑒧𑒫𑒲𑒩 𑒦𑒰𑒩𑒞𑒲)

𑒠𑒱𑒢𑒹𑒬 𑒏𑒳𑒧𑒰𑒩 𑒗𑒰

𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲𑒏 𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨𑒮𑒹𑒫𑒰।

𑒁𑒬𑒼𑒏 𑒏𑒳𑒧𑒰𑒩 𑒚𑒰𑒏𑒳𑒩

𑒖𑒢𑓂𑒧 𑓒 𑒖𑒢𑒫𑒩𑒲 𑓑𑓙𑓔𑓔 𑒃. 𑒑𑓂𑒩𑒰𑒧 𑒥𑒛𑓃𑒰𑒑𑒰𑒿𑒫 (𑒣𑓀𑒛𑒾𑒪)। 𑒢𑒰𑒑𑒧𑓀𑒛𑒪 (𑒢𑒰𑒙𑒏-

𑒣𑓂𑒩𑒞𑒰𑒣𑒢𑒰𑒩𑒰𑒨𑒝 𑒗𑒰, 𑒢𑒹𑒣𑒰𑒪

अनुवाद), निशीत, वसुधाक संसार (उपन्यास)

शीतल झा, नेपाल

उग्रनारायण मिश्र "कनक"

डॉ शम्भूनाथ चौधरी १९२०-२००८

इन्द्रकान्त झा

पंचानन मिश्र

प्रोफेसर गुरमैता

ज्योतिरीश्वरपर लेखन

महेन्द्र नारायण सिंह "मगन"

सूर्यकान्त झा, जनकपुर

रमण झा (१९५७-)

रचना: पश्चात्ताप (कथा-संग्रह)- १९८५, काव्य-वाटिका (कविता-संग्रह)- १९८८, अलंकार-भास्कर (पूर्व-खण्ड) - २००२, अलंकार-भास्कर (अलंकार शास्त्र)- २००३, भनित-अभनित (समीक्षा)- २००८, संग सम्पादन: मैथिली (मिथिला विश्वविद्यालय, मैथिली विभागक शोध-पत्रिका) - १९९६, सम्पादन: मैथिली (मिथिला विश्वविद्यालय, मैथिली विभागक शोध-पत्रिका)- २००७,२००८

विजयनाथ झा

"अहीक लेल" (गीत-गजल संग्रह प्रकाशित)।

योगानन्द हीरा

बाबा बैद्यनाथ

पहला स्नानपर (गजल संग्रह)

जगदीश चन्द्र ठाकुर "अनिल" १९५०-

मूल नाम जगदीश चन्द्र ठाकुर, जन्म: २७।११।१९५०,संजुआर, मधुबनी। सेवा निवृत बैंक अधिकारी। मैथिलीमे प्रकाशित पोथी-१ गीत अइनामे -गीत संग्रह-१९७८; २ चानक ओर पार- दीर्घ कविता-१९९९, गीत गंगा (गीत संग्रह), गजल गंगा (गजल संग्रह)।

विद्यानन्द झा १९६५-

बुद्धपूर्णिमा, १९६५केँ कैथिनियाँ, झंझारपुर मधुबनीमे जन्म। पराती जकाँ, बिछुड़ल कोनो परीत जकाँ, इन्द्रधनुषक रूप जकाँ (कविता संग्रह) प्रकाशित। मूलतः कवि, थोड़ कथा टिप्पणी, जे अपन मार्मिक अभिव्यक्तिक कारण बेस चर्चित अछि। बिभिन्नतापूर्ण परिस्थितिक पाछू जिम्मेवार समाजार्थिक कारणक खोज हिनकर मूल सृजन प्रेरणा थिक।

हरेकृष्ण झा १९५०-

जन्म १० जुलाई १९५० ई. गाम- कोइलखमे। अर्थशास्त्रक अध्ययन छोड़ि मार्क्सवादी राजनीतिमे सक्रिय। अनेक कविता आ आलोचनात्मक निबन्ध प्रकाशित। अनुवाद एवं विकास विषयक शोध कार्यमे जुटल। स्वतन्त्र लेखन। प्रकृति एवं जीवनक तादात्म्य बोधक अग्रगामी कवि "एना त� नहि जे" (कविता संग्रह)।२००८ ई. - श्री हरेकृष्ण झाकेँ कविता संग्रह �एना त नहि जे�लेल कीर्तिनारायण मिश्र साहित्य सम्मान।

उदय नारायण सिंह नचिकेता १९५१-

जन्म-१९५१ ई. कलकत्तामे।पहिल काव्य संग्रह �कवयो वदन्ति�। १९७१ �अमृतस्य पुत्राः� (कविता संकलन) आऽ �नायकक नाम जीवन� (नाटक)| १९७४ मे �एक छल राजा� �नाटकक लेल� (नाटक)। १९७६-७७ �प्रत्यावर्तन� �रामलीला�(नाटक)। १९७८मे जनक आऽ अन्य एकांकी। १९८१ �अनुत्तरण�(कविता-संकलन)।

आशीष अनचिन्हार

मूल
लेखन: कुमारि इच्छा (गजल संग्रह), जंगलाजोड़ी (गजल संग्रह), अनचिन्हार आखर (गजल, रुबाइ आ कताक संग्रह), मैथिली गजलक व्याकरण आ इतिहास, मैथिली पत्रकारिताक इतिहास, मैथिली गजलक रेडी रेकोनर, शब्द-अर्थ-सक्ति।

गजेन्द्र ठाकुर आ आशीष अनचिन्हार (सम्पादन): मैथिलीक प्रतिनिधि गजल, मैथिली गजल: आगमन ओ प्रस्थान बिन्दु (गजलक आलोचना-समालोचना-समीक्षा)

कुमार पवन १९५८

गाम मुंगैठा। कथा संग्रह, कविता संग्रह आ व्यंग्य संग्रह शीघ्र प्रकाश्य। मैथिलीमे १९८० ई सँ नियमित लेखन। २००८ ई सँ दस सालक मौन भंगक बाद पुनः रचनाक दोसर पारीक प्रारम्भ।

૧૯૮૮ �પ્ાયિવ઼દા� (ણાટકિા)। ૧૯૯૭- �ાવીણ્દ્ાણાથક વાઙ-સાહત્િય઼�(અણુવ઼ાદ)। ૧૯૯૮ �અણુક�ૃાિ�- આધુણકિ મૈથિઙી કવ઼ાિાક વંગાઙામે અણુવ઼ાદ, સંગહ વિંગાઙામે દૂટા કવ઼ાિા સંકઙણ। ૧૯૯૯ �અશ્ાુ ઓ પાહિસ�। ૨૦૦૨ �ધ્યાણ ખેય઼ાઙી�। ૨૦૦૬મે �મધ્ય઼મપુાુષ એકવ઼યણ�(કવ઼ાિા સંગ્ાહ। ૨૦૦૮ ઼ે મે ણાટક "ણો એણ્ટ્ાીઃ મા પ્ાવ઼િશ" સમ્પૂર્ાણ ાૂપેં "વ઼િદેહ" ઼ે- પત્ાકિામે ધાાાવ઼ાહકિ ાૂપેં ઼ે- પ્ાકાશતિ જાએ એકટા કીર્ાિમાિણ વણેઙક।૨૦૦૯ ઼ે- શ્ાી ઉદય઼ ણાાાય઼ણ સહિ �ણચકિાિ�કેં ણાટક ણો એણ્ટ્ાીઃ મા પ્ાવ઼િશ ઙેઙ કીર્ાિણાિાય઼ણ મશ્િા સાહત્િય઼ સમ્માણ।		
 કીર્ાિણાિથ ઙ્ા ૧૯૫૫- કુાઙઃ મૈથિઙી ભાષાણુવ઼ાદ	 મહેણ્દ્ા હજાાી	 સ્વ઼ યણ્દ્ાકાણ્ા મશ્િા, આસી, દાભંગા
 સ્વ઼ મહેણ્દ્ા ણાાાય઼ણ ઙ્ા, વેઙૌ ઙા, મધુવ઼ણી	 સ્વ઼ાાઙકુમાા મઙ્ઙકિ, સોહાાય઼ (પોખાાભિો ઼ા), મધુવ઼ણી	 ઙક્ષ્મીપિા સહિ
 શુઙયણ્દ્ા મશ્િા ામાણ	 કશિોાણાથ ઙ્ા ગામ- વ઼િઠ્ઠો, પો સાસિવ઼પાહી, મધુવ઼ણી। "ઙોકવ઼ેદ" પોથી પ્ાકાશતિ।	 સૂર્યણાાાય઼ણ ઙ્ા "સાાસ" પોથી "મૈથિઙી શ્ાી સીતાાામયાિમાણસ" પ્ાકાશતિ।

𑒏𑒪𑒰𑒢𑒢𑓂𑒠 𑒦𑒙𑓂𑒙

𑒏𑒰𑒢𑓂𑒯 𑒣𑒩 𑒪𑒯𑒰𑒮 𑒯𑒧𑒩 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒑𑒖𑒪 𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯

𑒠𑒨𑒰𑒢𑒰𑒟 𑒗𑒰

𑒑𑒰𑒧 𑒢𑒰𑒑𑒠𑒯, 𑒧𑒡𑒳𑒥𑒢𑒲। 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒩𑓀𑒑𑒧𑓀𑒔 𑒧𑒱𑒟𑒱-𑒨𑒰𑒞𑓂𑒩𑒱𑒏, 𑒏𑒼𑒪𑒏𑒰𑒞𑒰।

𑒛𑒼 𑒮𑒳𑒡𑒰𑒏𑒩 𑒔𑒾𑒡𑒩𑒲 𑓑𑓙𑓔𑓖-

𑒖𑒢𑓂𑒧 𑓑𑓕 𑒧𑒰𑒩𑓂𑒔 𑓑𑓙𑓔𑓖 𑒃। 𑒣𑓂𑒩𑒏𑒰𑒬𑒱𑒞 𑒣𑒼𑒟𑒲: 𑒏𑒰𑒩𑒝, 𑒞𑒲𑒢 𑒩𑓀𑒑 𑒞𑒹𑒩𑒯 𑒔𑒱𑒞𑓂𑒩 (𑒏𑒟𑒰 𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯), 𑒣𑓀𑒛𑒲 𑒖𑒲 𑒕𑒟𑒱 (𑒣𑓂𑒩𑒯𑒮𑒢), 𑒫𑒱𑒣𑓂𑒪𑒫𑒲 𑒮𑒳𑒦𑒰𑒭 (𑒢𑒰𑒙𑒏)।

𑒮𑓂𑒫. 𑒥𑒳𑒔𑒥𑒳𑒔 𑒧𑒱𑒬𑓂𑒩, 𑒩𑒯𑒱𑒏𑒰, 𑒧𑒡𑒳𑒥𑒢𑒲।

𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰 𑒢𑒰𑒙𑓂𑒨𑒏 𑒂𑒢𑓂𑒠𑒼𑒪𑒢 𑒏𑒩𑓂𑒧𑒲।

𑒮𑒞𑓂𑒨𑒢𑒰𑒩𑒰𑒨𑒝 𑒪𑒰𑒪 𑒏𑒩𑓂𑒝

𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰 𑒔𑒱𑒞𑓂𑒩𑒏𑒪𑒰

𑒪𑒹. 𑒏𑒩𑓂𑒢𑒪 𑒧𑒰𑒨𑒰𑒢𑒰𑒟 𑒗𑒰 𑓑𑓙𑓔𑓕-

𑒖𑒢𑓂𑒧 𑓑 𑒁𑒣𑓂𑒩𑒻𑒪 𑓑𑓙𑓔𑓕 𑒃।
𑒑𑒰𑒧- 𑒥𑒪𑒰𑒧 (𑒧𑒡𑒳𑒥𑒢𑒲)। 𑒖𑒏𑒩 𑒢𑒰𑒩𑒱 𑒔𑒞𑒳𑒩 𑒯𑒼𑒃 (𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒪𑒼𑒏 𑒏𑒟𑒰 𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯) 𑒣𑓂𑒩𑒏𑒰𑒬𑒱𑒞। 𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑒮𑒧𑓂𑒣𑒰𑒠𑒏𑒏 𑒮𑒧𑒰𑒢𑒰𑒢𑓂𑒞𑒩 𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨 𑒁𑒏𑒰𑒠𑒹𑒧𑒲 𑒣𑒳𑒩𑒮𑓂𑒏𑒰𑒩 𑓒𑓐𑓑𑓑 𑒥𑒰𑒪 𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨 𑒣𑒳𑒩𑒮𑓂𑒏𑒰𑒩- 𑒪𑒹. 𑒧𑒰𑒨𑒰𑒢𑒰𑒟 𑒗𑒰 (𑒖𑒏𑒩 𑒢𑒰𑒩𑒲 𑒔𑒞𑒳𑒩 𑒯𑒼𑒃, 𑒏𑒟𑒰 𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯)

𑒬𑓂𑒨𑒰𑒧 𑒏𑒱𑒬𑒼𑒩 𑒮𑒱𑓀𑒯

𑒮𑒔𑒱𑒢𑓂𑒠𑓂𑒩𑒢𑒰𑒟 𑒗𑒰

𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰 𑒪𑒼𑒏 𑒔𑒱𑒞𑓂𑒩𑒏𑒪𑒰

𑒏𑒰𑒪𑒲𑒢𑒰𑒟 𑒚𑒰𑒏𑒳𑒩

𑒑𑓂𑒩𑒰𑒧 𑒮𑒩𑒫𑒮𑒲𑒧𑒰

𑒢𑒩𑒹𑒬 𑒏𑒳𑒧𑒰𑒩 𑒫𑒱𑒏𑒪 𑓑𑓙𑓕𑓐-

𑒖𑒢𑒏 𑒏𑒱𑒬𑒼𑒩 𑒪𑒰𑒪 𑒠𑒰𑒮

𑒩𑒰𑒖𑒹𑒢𑓂𑒠𑓂𑒩 𑒫𑒱𑒧𑒪, 𑒖𑒢𑒏𑒣𑒳𑒩, 𑒢𑒹𑒣𑒰𑒪 𑓑𑓙𑓔𑓙-

𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲, 𑒢𑒹𑒣𑒰𑒪𑒲 𑒂 𑒯𑒱𑒢𑓂𑒠𑒲 𑒦𑒰𑒭𑒰𑒏 𑒣𑓂𑒩𑒰𑒖𑓂𑒘 𑒫𑒱𑒧𑒪 𑒬𑒱𑒏𑓂𑒭𑒰𑒏 𑒯𑒏𑒧𑒹 𑒫𑒱𑒠𑓂𑒨𑒰𑒫𑒰𑒩𑒱𑒡𑒱 (𑒣𑒲𑒋𑒔𑒛𑒲)𑒏 𑒅𑒣𑒰𑒡𑒱 𑒣𑓂𑒩𑒰𑒣𑓂𑒞 𑒏𑒋𑒢𑒹 𑒕𑒟𑒱।𑒏𑒧𑓂𑒧𑒼 𑒪𑒱𑒐𑒱𑒏𑓄 𑒨𑒟𑒹𑒭𑓂𑒙 𑒨𑒬 𑒂𑒩𑒖𑒢𑒱𑒯𑒰𑒩 𑒛𑒰. 𑒫𑒱𑒧𑒪𑒏 𑒪𑒹𑒐𑒢𑒲𑒏 𑒣𑓂𑒩𑒬𑓀𑒮𑒰 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲𑒏 𑒮𑒓𑓂𑒑𑒮𑒓𑓂𑒑 𑒢𑒹𑒣𑒰𑒪𑒲 𑒂 𑒯𑒱𑒢𑓂𑒠𑒲 𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨𑒧𑒹 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒯𑒼𑒃𑒞 𑒩𑒯𑒪𑒢𑒱 𑒁𑒕𑒱। 𑒞𑓂𑒩𑒱𑒦𑒳𑒫𑒢 𑒫𑒱𑒬𑓂𑒫𑒫𑒱𑒠𑓂𑒨𑒰𑒪𑒨𑒁𑒢𑓂𑒞𑒩𑓂𑒑𑒞 𑒩𑒰.𑒩𑒰.𑒫. 𑒏𑒻𑒧𑓂𑒣𑒮, 𑒖𑒢𑒏𑒣𑒳𑒩𑒡𑒰𑒧𑒧𑒹 𑒣𑓂𑒩𑒰𑒡𑓂𑒨𑒰𑒣𑒢 𑒏𑒋𑒢𑒱𑒯𑒰𑒩 𑒛𑒰. 𑒫𑒱𑒧𑒪𑒏 𑒣𑒴𑒩𑓂𑒝 𑒢𑒰𑒧 𑒩𑒰𑒖𑒹𑒢𑓂𑒠𑓂𑒩 𑒪𑒰𑒪 𑒕𑒱𑒨𑒢𑒱। 𑒯𑒱𑒢𑒏 𑒖𑒢𑓂𑒧 𑓒𑓖 𑒖𑒳𑒪𑒰𑒃 𑓑𑓙𑓔𑓙 𑒄. 𑒏𑓄 𑒦𑒹𑒪 𑒁𑒕𑒱। 𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨𑒏𑒰𑒩𑒏 𑒢𑒫 𑒣𑒲𑒜𑓃𑒲𑒏𑒹𑒿 𑒢𑒱𑒩𑒢𑓂𑒞𑒩 𑒅𑒞𑓂𑒣𑓂𑒩𑒹𑒩𑒱𑒞 𑒏𑒩𑒥𑒰𑒏 𑒏𑒰𑒩𑒝𑒹 𑒄 𑒛𑒰.𑒡𑒲𑒩𑒹𑒢𑓂𑒠𑓂𑒩𑒏 𑒥𑒰𑒠 𑒖𑒢𑒏𑒣𑒳𑒩-𑒣𑒩𑒱𑒮𑒩𑒏 𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨𑒱𑒏 𑒑𑒳𑒩𑒳𑒏 𑒩𑒴𑒣𑒧𑒹 𑒮𑓂𑒟𑒰𑒣𑒱𑒞 𑒦𑓄 𑒑𑒹𑒪 𑒕𑒟𑒱।

𑒖𑒢𑓂𑒧 𑓒𑓗 𑒖𑒳𑒪𑒰𑒃 𑓑𑓙𑓕𑓐 𑒦𑒑𑒫𑒰𑒢𑒣𑒳𑒩 𑒠𑒹𑒮𑒳𑒂 (𑒮𑒧𑒮𑓂𑒞𑒲𑒣𑒳𑒩)। 𑒏𑒰𑒫𑓂𑒨- 𑒁𑒩𑒱𑒣𑒢, 𑒧𑒯𑒳𑒂 𑒧𑒠𑒢 𑒩𑒮 𑒙𑒣𑒏𑒨, 𑒥𑒢𑒱 𑒥𑒰𑒞𑒲 𑒠𑒲𑒣 𑒖𑒩𑒰𑒨। 𑒏𑒟𑒰-𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯- 𑒦𑒩𑒱 𑒑𑒹𑒪 𑒠𑒩𑓂𑒠𑒏 𑒐𑒢𑒰𑒩। 𑒅𑒣𑒢𑓂𑒨𑒰𑒮- 𑒙𑒯𑒏𑒻𑒞 𑒙𑒲𑒮। 𑒢𑒰𑒙𑒏- 𑒡𑒼𑒐𑒑𑒩 𑒐𑒾𑒡।

𑒏𑒵𑒭𑓂𑒝𑒔𑒢𑓂𑒠𑓂𑒩 𑒗𑒰 "𑒧𑒨𑓀𑒏"

𑒪𑒏𑓂𑒭𑓂𑒧𑒝 𑒗𑒰 "𑒮𑒰𑒑𑒩" 𑓑𑓙𑓕𑓓-

"𑒅𑒔𑒩𑒰 𑒥𑒻𑒮𑒴 𑒏𑒾𑒂" 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒏𑒫𑒱𑒞𑒰 𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯 𑒣𑓂𑒩𑒏𑒰𑒬𑒱𑒞।

𑒩𑒒𑒳𑒫𑒲𑒩 𑒧𑒼𑒔𑒲

𑒬𑒰𑒩𑒠𑒰𑒢𑒢𑓂𑒠 𑒠𑒰𑒮 "𑒣𑒩𑒱𑒧𑒪"

𑒬𑒬𑒱𑒡𑒩 𑒧𑒱𑒬𑓂𑒩 "𑒬𑒬𑒱" 𑓑𑓙𑓔𑓖-

𑒮𑒳𑒩𑒹𑒢𑓂𑒠𑓂𑒩𑒢𑒰𑒟

𑒁𑒧𑒩𑒢𑒰𑒟

𑓑𑓙𑓗𑓕 𑒄. 𑒧𑒹 "𑒏𑓂𑒭𑒝𑒱𑒏𑒰" 𑒪𑒒𑒳𑒏𑒟𑒰 𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯 𑒣𑓂𑒩𑒏𑒰𑒬𑒱𑒞। 𑒯𑒰𑒮𑓂𑒨 𑒏𑒟𑒰𑒏𑒰𑒩।

𑒥𑒔𑓂𑒔𑒰 𑒚𑒰𑒏𑒳𑒩

𑒫𑒻𑒠𑓂𑒨𑒢𑒰𑒟 𑒧𑒱𑒬𑓂𑒩

નાળાનાન સહિ નાઠૈન, ધનુષા

વૈદ્યનાથ વ઼મિઙ ૧૯૫૫-

ડૉ વ઼ાસુકીનાથ હ્રા ૧૯૪૦-

ળતિન્દ્ન મસ્નિ "ળીવ઼ન"

વ઼ીનેન્દ્ન નાનાયાજ્ઞ હ્રા

વ઼ીનેન્દ્ન હ્રા ૧૯૫૬-

ગોનૂ હ્રા પન ઙેપ્પના

વ઼ૈકુણ્ઠ હ્રા ૧૯૫૪-

પતિા-સ્વ઼ન્ગીય઼ નામયન્દ્ન હ્રા, ળન્મ-
૨૪ - ૦૭ - ૧૯૫૪ (ગ્નામ-બનવ઼ાડ઼ા, ળઙિા-
દનભંગા), શક્ષિા-
સ્નાત્કોત્તન (અન્થશાસ્ત્ન), પેશા- શક્ષિક।
મૈથઙિી, હન્દિી તથા અંગ્નેળી બાષા મે ઙગાબગ ૨૦૦ ગીતક નયના। ગોનૂ હ્રા પન આયાનતિ નાટક "હાસ્ય઼શીનોમણ્ગિોનૂ હ્રા તથા અન્ય઼ કહાની" ક ઙેપ્પના
એકન અઙાવ઼ા હન્દિીમે ઙગાબગ ૧૫ ઉપન્ય઼ાસ તથા કથાક ઙેપ્પના

વ઼ૈકુણ્ઠ હ્રા

વ઼દ્યિ઼ાનન્દ હ્રા 'પઞ્ળીકાન' ૧૯૫૭-

ળન્મ-
૦૯.૦૪.૧૯૫૭,પાણ્ડુઆ, તૌઙ, કકનૌડ઼(મધુવની), નશાઢ઼ય઼(પૂન્ણાયિ઼ા), શવિ઼નગાન (અનનયિ઼ા) આ સમ્પ્નતિ પૂન્ણાયિ઼ા। પતિા ઙવ્ય યૌત પઞ્ળીશાસ્ત્ન માન્તણ્ડ પઞ્ળીકાન મોદાનન્દ
હ્રા, શવિ઼નગાન, અનનયિ઼ા, પૂન્ણાયિ઼ા| પતિામહ-સ્વ઼ શ્ની બપ્પિયિ઼ા હ્રા। પઞ્ળીશાસ્ત્નક દસ વ઼ન્ષ યના ૧૯૭૦ ઇ઼સઁ ૧૯૭૯ ઇ઼ યના અધ્ય઼યન,
૨૨ વ઼ન્ષક વયસસઁ પઞ્ળી-પ્નવંધક સંવ઼ન્દ્ધન આ સંનક્ષણમે સંઙગ્ન। કૃતિ- પઞ્ળી શાખા પુસ્તકક ઙપ્યિંતનણ આ સંવ઼ન્દ્ધન।

महेन्द्र नारायण कर्ण

डॉ विश्वेश्वर मिश्र

अर्जुन नारायण चौधरी

नरेन्द्र

गजलकार।

महेन्द्र मिश्र, नेपाल

कमल कांत झा १९४३-

महाप्रकाश १९४६-

जन्म: वनगाँव, सहरसा, बिहार। विशिष्ट कवि ओ कथाकार। प्रकाशित कृति: कविता संभवा, संग समय के (कविता संग्रह)। कीर्तिनारायण मिश्र साहित्य सम्मान २०१० ई- श्री महाप्रकाश (कविता संग्रह �संग समय के�)।

छत्रानन्द सिंह झा १९४६-

अयोध्यानाथ चौधरी, धनुषा, नेपाल १९४७-

मूलतः कविक रूपमे परिचित छथि। नेपालक आधुनिक कविताक क्षेत्रमे हिनक नाम उल्लेखनीय अछि। श्री चौधरीक लेखनमे मानवीय संवेदनाक प्रतिबिम्ब पाओल जाइत अछि। कविताक संग कथा आ निबन्धमे सेहो ई कलम चलबैत छथि। शुरुहिएसँ लेखन हिनक विशेषता रहलनि। धनुषा जिलाक दुहबी गामक रहनिहार श्री चौधरीक जन्म दअक्टुबर १९४७कऽ भेल छनि। हिनक क्षितिजक ओहिपार नामसँ एक कविता-सङ्ग्रह प्रकाशित छनि।

वैद्यनाथ झा 'विदित'

सियाराम झा "सरस" १९४८-

जन्म स्थान मेंहथ, मधुबनी बिहार। प्रसिद्ध गीतकार, बादमे कथा लेखन प्रारम्भ केलनि। प्रकाशित कृति आंगुर भरि सगिरहार, शोणितएल ऊँत सूत्रधक धम्मक (कथा संग्रह)।

अग्निपुष्प १९४८-

जन्म: तरौनी, दरभंगा। मूलनाम : महेन्द्र झा। मैथिलीमे सहस्त्रबाहु कविता संग्रह प्रकाशित। मुक्ति प्रसंगक अनुवाद प्रकाशित। वामपंथी आन्दोलनमे सक्रिय। शिक्षा, सम्वाद आदि पत्रिकाक सम्पादन। वामपंथी विचारधाराक सशक्त कवि।

મ્યુકાંત ઝા ૧૯૪૯-

વ઼ીનૂ ઝા૨

સત્યાનન્દ પાઠક

યોગીનાળ

કુમાાઉ ૧૯૫૧-

નામ જનોસ કાપડ઼ી જ્નમન, યનુષા, નેપાઉ ૧૯૫૧-

ળન્મ-વઘયૌના, ળિઊિ
યનુષા (નેપાઉ)।વન્નકોઠની: શ્રૌનાશ્ગ યુઁશ્રા (કવ઼ાિતા સંગ્૧હ), નહિ, શ્રાવ નહિ (દીન્ઘ કવ઼ાિતા), તોના સંગે ળએવૌ ને કુળવા (કથા સંગ્૧હ, મૈથિઊિ શ્રકાદમી પટના, ૧૯૮૪), મોમક પઘઊૈત શ્રયન (ગીત, ગળઉ સંગ્૧હ, ૧૯૮૩), શ્રપ્પન શ્રનયનિ્હાન (કવ઼ાિતા સંગ્૧હ, ૧૯૯૦ ઼ઈ), નાની
યન્દ્નાવ઼તી (નાટક), એકટા શ્રાશ્રોન
વસન્ત (નાટક), મહષિાસુન મુન્દાવાદ એવં શ્રન્ય઼ નાટક (નાટક સંગ્૧હ), શ્રન્તતઃ (કથા- સંગ્૧હ), મૈથિઊિ સંસ્ક઼ૃતિ વીય નમાઉંદા (સાંસ્ક઼ૃતકિ નવિન્ય સજાક સંગ્૧હ), વસિ૧ઉ-વસિ૧ઉ સન (કવ઼ાિતા- સંગ્૧હ), ળનકપુન ઊોક યતિ્ન (મથિઊિ પેંટઙ્િગાસ), ઊોક નાટ્ય઼ઃ ળટ-ળટનિ (શ્રનુસન્યાન)। નેપાઉ પ્નળ્ગા પ્નતષ્ઠિાનક સદસ્ય઼તા- શ્ની નામ જનોસ કાપડ઼ી 'જ્નમન' (૨૦૧૦)।

યીરેન્દ્નનાથ મશ્રિ

શવિ઼ન્દ્ન૧ઉાઉ કન્ાાા, યનુષા, નેપાઉ ૧૯૫૧-

ઊપ્યકસઁ શ્રયકિ શકિ્ષકક નૂપમે પનયિતિ શ્રા પ્નતષ્ઠિતિ છથિ। ત્નજિુવ઼ન વ઼શ્વિ઼વ઼દ્યિાઊય઼શ્રન્તન્ગતના ના વ઼ કૈમ્પસ, ળનકપુન- યામક સહ-પ્નાય્ય઼ાપક શ્ની કન્ાાક ઐતહિાસકિ વ઼ષિય઼-વ઼સ્તુપન ઊપ્યિઉ કતોક ઊપ્ય મૈથિઊિ, હનિ્દી શ્રા શ્રગ્ઙનેળી જાષામે પ્નકાશતિ શ્રછિ। સ્વ઼ાન્ત-સુપ્યાય઼ ઈ કહયિ઼ો કાઉકઽ કવ઼ાિતા-કથા સેહો ઊપ્યિ ઊૈત છથિ। હનિક ઊપ્યન ળ્ઞાનવ઼ન્દ્ધક, ળાનકાનીમૂઉક એવં સોહ્નાન્એઉ નહૈત શ્રછિ। દેપ્યઉાપન વ઼ુહ્નના ળાશ્ગ શ્રછિ ળે ઈ હનિક ગમ્જીન શ્રય્ય઼ય઼નક પનજ્ઞિતિ થિક।સામાળકિ તથા સાહત્િય઼કિ

વ્નહ્મદેવ઼ ઉાઉ દાસ

𑒮𑒓𑓂𑒒-𑒮𑓀𑒮𑓂𑒟𑒰𑒮𑒦𑒧𑒹 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒮𑒏𑓂𑒩𑒱𑒨 𑒣𑓂𑒩𑒰𑒡𑓂𑒨𑒰𑒣𑒏 𑒏𑒩𑓂𑒧𑒏 𑒖𑒢𑓂𑒧 𑒡𑒢𑒳𑒭𑒰 𑒖𑒱𑒪𑒰𑒏 𑒠𑒹𑒫𑒛𑒲𑒯𑒰 𑒑𑒰𑒧𑒧𑒹 𑓒 𑒖𑒢𑒫𑒩𑒲 𑓑𑓙𑓕𑓑 𑒄. 𑒏𑓄 𑒦𑒹𑒪 𑒕𑒢𑒱।

𑒔𑒰𑒧𑒳𑒝𑓂𑒛𑒹𑒬𑓂𑒫𑒩 𑒡𑓂𑒨𑒰𑒢

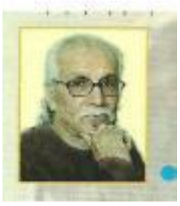
𑒑𑒰𑒧- 𑒣𑒙𑓂𑒙𑒲𑒙𑒼𑒪, 𑒖𑒱𑒪𑒰 𑒧𑒡𑒳𑒥𑒢𑒲।
𑒪𑒒𑒳𑒏𑒟𑒰 𑒪𑒹𑒪 𑒔𑒩𑓂𑒔𑒱𑒞 𑒣𑓂𑒩𑒬𑓀𑒮𑒱𑒞।

𑒠𑒨𑒰𑒏𑒰𑒢𑓂𑒞 𑒗𑒰

𑒑𑒖𑒹𑒢𑓂𑒠𑓂𑒩 𑒢𑒰𑒩𑒰𑒨𑒝 𑒮𑒱𑓀𑒯, 𑒢𑒹𑒣𑒰𑒪

𑒣𑒠𑓂𑒧𑒬𑓂𑒩𑒲 𑒬𑓂𑒩𑒲 𑒑𑒖𑒹𑒢𑓂𑒠𑓂𑒩 𑒢𑒰𑒩𑒰𑒨𑒝 𑒮𑒱𑓀𑒯

𑒯𑒩𑒱𑒏𑒰𑒢𑓂𑒞 𑒗𑒰

𑒩𑒳𑒠𑓂𑒩𑒢𑒰𑒩𑒰𑒨𑒝 𑒗𑒰

𑒣𑓂𑒩𑒫𑒰𑒮𑒲 𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨𑒰𑒪𑓀𑒏𑒰𑒩

𑒮𑒲𑒞𑒰𑒩𑒰𑒧 𑒮𑒱𑓀𑒯

𑒞𑒳𑒪𑒰𑒢𑒢𑓂𑒠 𑒧𑒱𑒬𑓂𑒩

𑒬𑒻𑒪𑒹𑒢𑓂𑒠𑓂𑒩 𑒏𑒳𑒧𑒰𑒩 𑒗𑒰 𑓑𑓙𑓕𑓒-

𑒖𑒢𑓂𑒧 𑒮𑓂𑒟𑒰𑒢 𑒯𑒩𑒱𑒣𑒳𑒩, 𑒥𑒏𑒮𑒲 𑒙𑒼𑒪, 𑒧𑒡𑒳𑒥𑒢𑒲 𑒥𑒱𑒯𑒰𑒩। 𑒣𑓂𑒩𑒏𑒰𑒬𑒱𑒞 𑒏𑒵𑒞𑒱: 𑒂𑒩𑒼𑒯 𑒁𑒫𑒩𑒼𑒯, 𑒠𑒬𑒧 𑒤𑒳𑒙𑓂𑒙𑒲 (𑒏𑒟𑒰 𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯), 𑒃𑒏𑒼𑒢𑒼𑒧𑒱𑒏 𑒯𑒱𑒮𑓂𑒙𑓂𑒩𑒲 ऑफ 𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰 (𑒁𑓀𑒑𑓂𑒩𑒹𑒖𑒲)।

𑒬𑒬𑒱𑒬𑓀𑒏𑒩 𑒬𑓂𑒩𑒲𑒢𑒱𑒫𑒰𑒮 𑓑𑓙𑓕𑓓-

𑒖𑒢𑓂𑒧 𑒮𑓂𑒟𑒰𑒢 𑒪𑒼𑒯𑒢𑒰 𑒧𑒡𑒳𑒥𑒢𑒲, 𑒥𑒱𑒯𑒰𑒩। 𑒔𑒩𑓂𑒔𑒱𑒞 𑒏𑒟𑒰𑒏𑒰𑒩 𑒍 𑒂𑒪𑒼𑒔𑒏। 𑒑𑒲𑒞 𑒍 𑒏𑒫𑒱𑒞𑒰 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒏𑒯𑒱𑒨𑒼 𑒏𑒰𑒪 𑒪𑒱𑒐𑒻𑒞 𑒕𑒟𑒱। 𑒣𑓂𑒩𑒏𑒰𑒬𑒱𑒞 𑒏𑒵𑒞𑒱: 𑒞𑓂𑒩𑒱𑒏𑒼𑒝, 𑒁𑒠𑒯𑒢, 𑒑𑒰𑒕-𑒣𑒰𑒞, 𑒑𑒰𑒧𑒏 𑒪𑒼𑒏 (𑒏𑒟𑒰 𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯)।

𑒁𑒬𑒼𑒏 𑓑𑓙𑓕𑓓-

𑒖𑒢𑓂𑒧 𑒮𑓂𑒟𑒰𑒢 𑒪𑒼𑒯𑒢𑒰, 𑒧𑒡𑒳𑒥𑒢𑒲, 𑒥𑒱𑒯𑒰𑒩। 𑒔𑒩𑓂𑒔𑒱𑒞 𑒏𑒟𑒰𑒏𑒰𑒩, 𑒏𑒫𑒱 𑒍 𑒮𑒧𑓂𑒣𑒰𑒠𑒏। 𑒣𑓂𑒩𑒏𑒰𑒬𑒱𑒞 𑒏𑒵𑒞𑒱: 𑒔𑒏𑓂𑒩𑒫𑓂𑒨𑒴𑒯 (𑒏𑒫𑒱𑒞𑒰 𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯) 𑒞𑓂𑒩𑒱𑒏𑒼𑒝 (𑒮𑒯𑒨𑒼𑒑𑒲 𑒏𑒟𑒰

𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯), 𑒍𑒯𑒱 𑒩𑒰𑒞𑒱𑒏 𑒦𑒼𑒩 (𑒏𑒟𑒰-𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯), 𑒧𑒰𑒞𑒫𑒩 (𑒏𑒟𑒰 𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯)।

𑒫𑒱𑒦𑒴𑒞𑒱 𑒂𑒢𑒢𑓂𑒠 १९५३-

𑒖𑒢𑓂𑒧: 𑒬𑒱𑒫𑒢𑒑𑒩, 𑒧𑒡𑒳𑒥𑒢𑒲, 𑒥𑒱𑒯𑒰𑒩। 𑒔𑒩𑓂𑒔𑒱𑒞 𑒏𑒫𑒱, 𑒏𑒟𑒰𑒏𑒰𑒩, 𑒮𑓀𑒣𑒰𑒠𑒏। 𑒣𑓂𑒩𑒏𑒰𑒬𑒱𑒞 𑒏𑒵𑒞𑒱 𑒠𑒴𑒙𑒰 𑒅𑒣𑒢𑓂𑒨𑒰𑒮 𑒠𑒴𑒙𑒰 𑒮𑒧𑒲𑒏𑓂𑒭𑒰, 𑒞𑒲𑒢 𑒙𑒰 𑒏𑒟 𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯, 𑒠𑒴𑒙𑒰 𑒑𑒲𑒞-𑒑𑒖𑒪 𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯 𑒂 𑒔𑒰𑒩𑒱𑒙𑒰 𑒏𑒟𑒰-𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯 𑒣𑓂𑒩𑒏𑒰𑒬𑒱𑒞।२००८- 𑒫𑒱𑒦𑒴𑒞𑒱 𑒂𑒢𑒢𑓂𑒠 (𑒏𑒰𑒚, 𑒏𑒟𑒰)𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒪𑒹𑒪 𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨 𑒁𑒏𑒰𑒠𑒧𑒲 𑒣𑒳𑒩𑒮𑓂𑒏𑒰𑒩।

𑒏𑒹𑒠𑒰𑒩 𑒏𑒰𑒢𑒢 १९५९-

𑒖𑒢𑓂𑒧 𑒮𑓂𑒟𑒰𑒢 𑒮𑒳𑒣𑒾𑒪, 𑒥𑒱𑒯𑒰𑒩। 𑒔𑒩𑓂𑒔𑒱𑒞 𑒏𑒫𑒱, 𑒏𑒟𑒰𑒏𑒰𑒩 𑒂 𑒮𑓀𑒣𑒰𑒠𑒏। 𑒣𑓂𑒩𑒏𑒰𑒬𑒱𑒞 𑒏𑒵𑒞𑒱: 𑒂𑒏𑒰𑒩 𑒪𑒹𑒪 𑒬𑒥𑓂𑒠 (𑒏𑒫𑒱𑒞𑒰 𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯), 𑒁𑒢𑒴𑒠𑒱𑒞 𑒏𑒵𑒞𑒱 𑒩𑒰𑒖𑒰 𑒩𑒰𑒧 𑒧𑒼𑒯𑒢 𑒩𑒰𑒨, 𑒣𑓂𑒩𑒰𑒨𑒬𑓂𑒔𑒱𑒞। 𑒮𑒧𑓂𑒣𑒰𑒠𑒢 𑒮𑓀𑒏𑒪𑓂𑒣, 𑒦𑒰𑒩𑒞𑒲 𑒧𑓀𑒛𑒢 (𑒣𑒞𑓂𑒩𑒱𑒏𑒰)।

𑒛ॉ 𑒬𑒬𑒱𑒢𑒰𑒟 𑒗𑒰 १९५४-

𑒑𑒰𑒧-𑒠𑒲𑒣, 𑒖𑒱𑒪𑒰- 𑒧𑒡𑒳𑒥𑒢𑒲। 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲, 𑒥𑒰𑓀𑒑𑓂𑒪𑒰, 𑒢𑒹𑒫𑒰𑒩𑒲 𑒂 𑒠𑒹𑒫𑒢𑒰𑒑𑒩𑒲 𑒣𑒰𑓀𑒛𑒳𑒪𑒱𑒣𑒱𑒏 𑒫𑒱𑒬𑒹𑒭𑒖𑓂𑒘। 𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨 𑒁𑒏𑒰𑒠𑒧𑒲𑒏 𑒦𑒰𑒭𑒰 𑒮𑒧𑓂𑒧𑒰𑒢 २००७ 𑒏𑓂𑒪𑒰𑒮𑒱𑒏𑒪 𑒂 𑒧𑒡𑓂𑒨𑒏𑒰𑒪𑒲𑒢 𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨 𑒪𑒹𑒪।

𑒔𑒢𑓂𑒠𑓂𑒩𑒡𑒩 𑒗𑒰

𑒑𑒰𑒧- 𑒫𑒱𑒬𑒾𑒪। "𑒫𑒰𑒏𑓂𑒨𑒰𑒩𑓂𑒟𑒫𑒱𑒔𑒨𑒢𑒧𑓂" 𑒪𑒹𑒪 𑒬𑓂𑒩𑒲𑒫𑒰𑒧𑒲𑒨𑒳𑒫𑒰𑒋𑒏𑒰𑒧 𑒣𑒳𑒩𑒮𑓂𑒏𑒰𑒩 २०१० 𑒣𑓂𑒩𑒰𑒣𑓂𑒞।

𑒬𑒱𑒫𑒏𑒰𑒢𑓂𑒞 𑒣𑒰𑒚𑒏

𑒛ॉ 𑒨𑒼𑒑𑒹𑒢𑓂𑒠𑓂𑒩 𑒣𑒰𑒚𑒏 "𑒫𑒱𑒨𑒼𑒑𑒲" , 𑒫𑒻𑒖𑓂𑒘𑒰𑒢𑒱𑒏

"𑒫𑒱𑒖𑓂𑒘𑒰𑒢𑒏 𑒥𑒞𑒏𑒯𑒲" 𑒣𑓂𑒩𑒏𑒰𑒬𑒱𑒞।

𑒩𑒰𑒖𑒢𑒢𑓂𑒠 𑒗𑒰

२००८- 𑒩𑒰𑒖𑒢𑒢𑓂𑒠 𑒗𑒰 (𑒏𑒰𑒪𑒫𑒹𑒪𑒰- 𑒮𑒧𑒩𑒹𑒬 𑒧𑒖𑒳𑒧𑒠𑒰𑒩, 𑒥𑒰𑓀𑒑𑓂𑒪𑒰)𑒪𑒹𑒪 𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨 𑒁𑒏𑒰𑒠𑒹𑒧𑒲 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒁𑒢𑒳𑒫𑒰𑒠 𑒣𑒳𑒩𑒮𑓂𑒏𑒰𑒩।

𑒂𑒠𑓂𑒨𑒰𑒢𑒰𑒟 𑒗𑒰 "𑒢𑒫𑒲𑒢"

𑒁𑒧𑒪𑒠𑒰𑒮 १९५६-

𑒔𑓀𑒠𑓂𑒩𑒢𑒰𑒟 𑒧𑒱𑒬𑓂𑒩

𑒠𑒱𑒑𑒧𑓂𑒥𑒩 𑒚𑒰𑒏𑒳𑒩

𑒑𑒝𑒹𑒬 𑒗𑒰 𑓑𑓙𑓕𑓐-

𑒏𑒢𑓂𑒠𑒩𑓂𑒣𑒢𑒰𑒩𑒰𑒨𑒝 𑒪𑒰𑒪 𑒏𑒩𑓂𑒝

𑒬𑒻𑒪𑒹𑒢𑓂𑒠𑓂𑒩 𑒂𑒢𑒢𑓂𑒠 𑓑𑓙𑓕𑓕-

𑒏𑒧𑒪𑒰𑒏𑒰𑓀𑒞 𑒗𑒰

𑒁𑒡𑓂𑒨𑒏𑓂𑒭, 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒁𑒏𑒰𑒠𑒧𑒲, 𑒣𑒙𑒢𑒰

𑒪𑒪𑒢 𑒣𑓂𑒩𑒮𑒰𑒠 𑒚𑒰𑒏𑒳𑒩 𑓑𑓙𑓕𑓑-𑓑𑓙𑓙𑓕

𑒖𑒢𑓂𑒧 𑓕 𑒤𑒩𑒫𑒩𑒲 𑓑𑓙𑓕𑓑 𑒧𑒳𑓀𑒑𑒹𑒩 𑒧𑒹 𑒬𑓂𑒩𑒲𑒧𑒞𑒲 𑒮𑒳𑒦𑒠𑓂𑒩𑒰 𑒠𑒹𑒫𑒲 𑒂 𑒬𑓂𑒩𑒲 𑒯𑒲𑒩𑒰𑒢𑓀𑒠 𑒚𑒰𑒏𑒳𑒩𑒏 𑒠𑓂𑒫𑒱𑒞𑒲𑒨 𑒥𑒰𑒪𑒏। 𑒯𑒱𑒢𑒏 𑒑𑓂𑒩𑒰𑒧- 𑒮𑒧𑒾𑒪,𑒖𑒱𑒪𑒰- 𑒧𑒡𑒳𑒥𑒢𑒲। 𑒮𑒱𑒫𑒱𑒪 𑒃𑓀𑒖𑒲𑒢𑒱𑒨𑒩, 𑒙𑒰𑒙𑒰 𑒮𑓂𑒙𑒲𑒪𑒧𑒹 𑒔𑒰𑒏𑒩𑒲। 𑒣𑓂𑒩𑒏𑒰𑒬 𑒗𑒰𑒏 𑒤𑒱𑒪𑓂𑒧 "𑒏𑒟𑒰 𑒧𑒰𑒡𑒼𑒣𑒳𑒩 𑒏𑒲" 𑒧𑒹 𑒧𑒳𑒐𑓂𑒨 𑒦𑒴𑒧𑒱𑒏𑒰। 𑒢𑒰𑒙𑒏𑒏𑒰𑒩 𑒂 𑒧𑓀𑒔 𑒁𑒦𑒱𑒢𑒹𑒞𑒰। 𑒯𑒳𑒢𑒏 𑒪𑒱𑒐𑒪 𑒏𑒱𑒕𑒳 𑒣𑓂𑒩𑒮𑒱𑒠𑓂𑒡 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒢𑒰𑒙𑒏 𑒕𑒢𑓂𑒯𑒱 :𑒥𑒛𑓃𑒏𑒰 𑒮𑒰𑒯𑒹𑒥,𑒧𑒱𑒮𑓂𑒙𑒩 𑒢𑒲𑒪𑒼 𑒏𑒰𑒏𑒰, 𑒪𑒼𑒑𑒱𑒨𑒰 𑒧𑒩𑒱𑒔𑒰𑒃,𑒥𑒏𑒪𑒹𑒪 𑒂𑒠𑒱 𑒫𑒰 𑒁𑓀𑒞।

𑒛ॉ 𑒏𑒧𑒪𑒰𑒢𑒢𑓂𑒠 𑒗𑒰

𑒪𑒼𑒏𑒢𑒰𑒟 𑒧𑒱𑒬𑓂𑒩

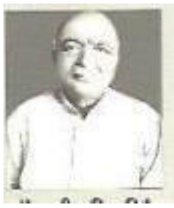

𑒛ॉ 𑒩𑒫𑒲𑒢𑓂𑒠𑓂𑒩 𑒏𑒳𑒧𑒰𑒩 𑒔𑒾𑒡𑒩𑒲 𑓑𑓙𑓖𑓖-

𑒁𑒬𑒼𑒏 𑒁𑒫𑒱𑒔𑒪

𑒖𑒢𑓂𑒧- 𑓕 𑒖𑒢𑒫𑒩𑒲 𑓑𑓙𑓖𑓗, 𑒑𑒰𑒧- 𑒩𑒯𑒳𑒂 𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒰𑒧, 𑒖𑒱𑒪𑒰 𑒧𑒡𑒳𑒥𑒢𑒲।

𑒛ॉ 𑒬𑓂𑒩𑒲𑒣𑒞𑒱 𑒮𑒱𑓀𑒯 𑓑𑓙𑓔𑓔-

"𑒅𑒧𑓀𑒑-𑒞𑒩𑓀𑒑" 𑒏𑒫𑒱𑒞𑒰-𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯 𑒣𑓂𑒩𑒏𑒰𑒬𑒱𑒞।

જન્મ:૫ માર્ચ ૧૯૬૬ ઈ ગણપતગંજ, સુપૌલ। મૈથિલીક પ્રાધ્યાપક। રક્ષામંત્રીક પદક આ વહિર આ હારપ્પાટ્ટ સરકાર દ્વારા પુરસ્કૃત। હારપ્પાટ્ટક મૈથિલી આન્દોલનમે અગ્રણી।

મૈથિલી પ્રાધ્યાપક। રચના: એક વનૂ નેક વનૂ (લઘુ નાટક), મૈથિલી ભાષા: સર્વેક્ષણ આ વિશ્લેષણ, હમર દેશક ભાગમે (મૈથિલીક પ્રથમ અસંગત નાટક), સમ્પાદન: હારપ્પાટ્ટક સનેશ, કચોટ (નૌ અંક), હારપ્પાટ્ટ વાણી (હિન્દી સાપ્તાહિક), સમ્માન: અન્તર્રાષ્ટ્રીય મૈથિલી સમ્મેલનમે સમ્માન (૨૦૦૦), પરમહંસ લક્ષ્મીનાથ ગોસ્વામી સમિતિ સમ્માન (૨૦૦૮)

ડૉ. ઉમાકાન્ત

મૈથિલી વ્યંગ્ય-આલેખક પોથી "અપન વાત" પ્રકાશિત।

સુશીલ ૧૯૪૨-

અસ્મિતા (લઘુકથા સંગ્રહ), ભામતી (નાટક) પ્રકાશિત।

શ્રીદેવ

મૂલ નામ- વાગેશ્વર ઝા। કથા-સંગ્રહ "હવિકોર", નાટક "લેહક કડના", ગીત-પ્રવન્ધ "પુલેમા" પ્રકાશિત।

સુકાંત સોમ ૧૯૫૦-

જન્મ દરભંગા જિલાક તરૌની ગામમે ૧૯૫૦ ઈ મે ભેલન્હિ। બી એ પાસ કએ ઈ પટનાક દૈનિક �જનશક્તિ�ક સહાયક સમ્પાદક છલાહ। સ્ટેર નવ ભારત ટાઇમ્સ, પટનામોવાલ્યવસ્થાસઁ અપન પૈતૃક (પિતા ધાત્રીજી) ગ્રામ કવિતા કરવાક તથા કથા લિખવામે સેહો યશ અર્જન કએલન્હિ અછિ। વર્તમાન રાજનીતિ સામાજિક વિષયસઁ સમ્વદ્ધ વ્યંગ્યાત્મક, સરલ ભાષામે લિખલ નવ કવિતા હિનક વિશેષતા છન્હિ। ગામઘરક પરિવેશ તદનુકૂલ શવ્દ એવં વિમ્વ રચનામે ક્રમહિ સદ્ધિય છથિ।

ડૉ. દેવકાંત મિશ્ર ૧૯૫૨-

પિતા કવિચૂડામણિ પં કાશીકાંત મિશ્ર "મધુપ", "વેનીપુર અનુભાટ્ટલમે મૈથિલી" પોથી પ્રકાશિત।

ડૉ. નિત્યાનન્દ લાલ દાસ

પિતા સ્વર્ગીય સૂર્યનારાયણ દાસ। ફારવિસગંજ કૉલેજ, ફારવિસગંજ સઁ અંગ્રેજી વિભાગાધ્યક્ષ પદસઁ ૧૯૯૮ મે અવકાશપ્રાપ્ત। ડૉ. સુરેન્દ્ર ઝા "સુમન"ક સંયોજકત્વક કાર્યકાલમે "મૈથિલી પરામર્શદાતૃ સમિતિ" (સાહિત્ય અકાદેમી, દિલ્લી)ક સદસ્ય। મૈથિલી પત્રિકા સભ જેના વટુક, પ્રયાગ; મિથિલા મિહિર, પટના; સ્વદેશ, દરભંગા; પહુઁચ, પટના આ પરી પલાર, અરરિયામે રચના પ્રકાશિત। ૧૯૬૭ ઈ સઁ રાષ્ટ્રીય સ્વયંસેવક સંઘ મે સક્રિય। પ્રાંતીય પ્રતિનિધિ ૨૦૦૪ ધરિ જિલા સરસંઘચાલક। જેપીઆન્દોલનમે લોકતંત્ર સેનાની। ડૉ. એપીજે અવ્દુલ કલામક અંગ્રેજી પોથી "ઇગ્નાઇટેડ માઇણ્ડ્સ"ક મૈથિલીમે "પ્રજ્વલિત પ્રજ્ઞા" નામસઁ અનુવાદ। સાહિત્ય અકાદેમી મૈથિલી અનુવાદ પુરસ્કાર ૨૦૧૦- ડૉ. નિત્યાનન્દ લાલ

દાસ- (ઙ્ગ્નાઇટેઙ માઇમ્મ્ઙ્સ- ઙ઼ૉએપીળ઼ે ક઼ઊામ, શ્રંગ્નેળી) ઊેઊ।

ન્ાળનાથ મશ્નિ ૧૯૫૦-

"શ્ર વન્ઙ્સ શ્રાઇ વ્રૂ ઑન મથિઊિ" પ્નકાશતિ।

પશુપતનિાથ ઙ્ા, મહોત્તની, નેપાઊ ૧૯૫૪-

હનિક ઊપ્પન વવિ઼ન્ામ્માત્મક હોઙ્ત શ્રછિ શ્રા સમ્વદ્ય વ઼ષિય઼મે નીકળક઼ૉ ળાનકાની દૈત શ્રછિ। વ઼જિનિ્ન પત્ન-પત્નકિામે હનિક ઊપ્પ-ન્યના વનોવની દિપ્પવામે શ્રવૈત ન્હૈછ।ન઼ાન઼ાવ઼ કૈમ્પસ, ળનકપુનયામમે મૈથઊિ વ઼ષિય઼ક પ્નાધ્ય઼ાપનમે સંઊગ્ન શ્નો ઙ્ા મૈથઊિસમ્વન્ધી સગ્ઙ્ઙનાત્મક ગતવિ઼િધિસિઁ સેહો ળુઙ઼ઊ છથિ। મૈથઊિ જાષાક ઊિપોન્મુખ્ય શ્રવ઼સ્થામે ન્હઊ શ્રપન ઊપિ તનિ્હુતામે વ઼શિષળ્ઞતા ન્પ્પનોહિન શ્નો ઙ્ા એકન સંનક્ષામ્મ-સમ્વન્દ્ધ્યનક દશિામે સેહો ક્નયિ઼ાશીઊ છથિ।પ્નાધ્ય઼ાપક ઙ્ા મૈથઊિ મહાકાવ્ય઼મે ન્સ નરિૂપામ્મ વ઼ષિય઼પન વ઼દ્ય઼ાવ઼ાનધિ કિએને છથિ શ્રા શકિ્ષા તથા કાનૂન વ઼ષિય઼મે સેહો સ્નાતક છથિ। મહોત્તની ળઊિક એકન્હયિ઼ા ન્હનોહિન શ્નો ઙ્ાક ળન્મ ૪ દસિમ્વન ૧૯૫૪ ક઼ ઙ્ેઊછનિ।યેન્નૈમે મથિઊિ ન્તનસઁ સમ્માનતિ।

શ્રનઊિયન્દ્ન ઙ્ાકુન ૧૯૫૪-૨૦૦૯

ળન્મ ૧૩ સતિમ્વન ૧૯૫૪ ઼ઇકેઁ કટહિન ળઊિક સમેઊિ ગામમે જેઊન્હિ। ૧૯૮૨ ઼ઇમે હનિ્દી સાહતિ્ય઼મે સ્નાતકોત્તન કેઊાક વાદ નવ઼મ્વન '૯૩ સઁ નવ઼મ્વન '૯૪ યનિ "સુવહ" હસ્તઊખિતિ પત્નકિાક સમ્પાદન-પ્નકાશન કએઊન્હિ શ્રા કોશી ક્ષેત્નીય઼ ગ્નામીમ્મ વૈકમે શ્રયકિાની ન્હથિ। મૈથઊિ, શ્રંગકિા, હનિ્દી શ્રા શ્રંગ્નેળીમે સમાનનૂપેઁ ઊપ્પના મ઼ૃત્યુક પૂન્વ઼ વ઼્નેન ટ્યૂમનસઁ વીમાન યઊિ ન્હઊ છઊાહ। **પ્નકાશતિ ક઼ૃતઃ** શ્રાવ માનિ ળાઉ(મૈથઊિ ઉપન્યાસ)- પહનિ જાનતો-મંઙન પત્નકિામે પ્નકાશતિ જેઊ, શ્રેન મૈઊિન્ગ દ્વ઼ાના પુસ્તકાકાન પ્નકાશતિ જેઊ; કય(શ્રંગકિાક પહઊિ પ્પામ્ઙ કાવ્ય઼,૧૯૭૫); એક શ્રૌન ન્ામ (હનિ્દી નાટક,૧૯૮૧); એક ઘન સઙ઼ક પન (હનિ્દી ઉપન્યાસ, ૧૯૮૨); દ પપેટ્સ (શ્રંગ્નેળી ઉપન્યાસ, ૧૯૯૦); શ્રનત કહઁ સુપ્પ પાવ઼ૈ (હનિ્દી કહાની સંગ્નહ,૨૦૦૭)। શ્રાવ માનિ ળાઉ (મૈથઊિ ઉપન્યાસ) - એહિ ઉપન્યાસમે એક એહન યુવ઼તીક સંઘન્ષ-ગાથા શ્રંકતિ શ્રછિ ળે શ્રપન ઊગનસઁ ળીવ઼ન વદઊૈત શ્રછિ। શ્રસંખ્ય઼ ગામક ઇ કથા કુઊિનતાક શ્રધઃપતનક કથા, સંસ્કાનવ઼િહિનતાક ઉદ્ઘાટન શ્રા જવ઼ષિ્ય઼ક પીઢ઼ીકેઁ વયએવાક યેતૌની છૌ।

વ઼ૃષેશ યન્દ્ન ઊાઊ

ળન્મ ૨૯ માન્ય ૧૯૫૫ ઼ઇ કેઁ જેઊન્હિ। પતિાઃ સ્વ઼ ઉદતિનાનાય઼મ્મ ઊાઊ,માતાઃ શ્નોમતો જુવ઼નેશ્વ઼નો દેવ઼ી। હનિકન છઙ્હિાનક નામ વ઼શિ્વ઼ેશ્વ઼ન છન્હિ। મૂઊતઃ ન્ાળનોતકિકન્મો। નેપાઊમે ઊોકતન્ત્નઊઊ નમિતિન સંઘન્ષક ક્નમમે ૧૭ વેન ગનિશ્તાન

નાનાય઼મ્મળી ૧૯૫૬-

ળન્મઃ ઘોઘનઙીહા (મધુવની)। મૈથઊિ જાષા-સાહતિ્ય઼મે એમ્ એ, પી-એચ઼ ઙી કામેશ્વ઼ન ઊતા સંસ્ક઼ૃત વ઼દ્ય઼ાઊય઼, ઘોઘનઙીહામે શ્રધ્યાપન। પ્નકાશતિ ક઼ૃતઃ �ઘનિ ઘુનિ ન્હઊ છો� (કાવ્ય઼-સંગ્નહ)।

ઙ઼ૉ શ્નો શ્નોશંકન ઙ્ા ૧૯૫૨-

। ઉગાંગ ૮ વર્ષ ળેઉ ।સમ્પ્રતિ નાઈ�મયેશ ઊકતાન્ત્રિક પાર્ટીક રાષ્ટ�ીય ઉપાય્યક્ષ। મૈથિઊિમે કછિુ કથા વિભિન્ન પત્રપત્રિકામે પ્રકાશતિ। આન્દોઊન કવિતા સંગ્રહ આ વીપી કોઇરાઊક પ્રસદ્ધિ ઊઘુ ઉપન્યાસ મોદશ્રિઇનક મૈથિઊિ રુપાન્તરામ્ તથા નેપાઊમિે સંઘીય શાસનતિ નામક પુસ્તક પ્રકાશતિ। શ્રી વિશ્વેશ્વર પ્રસાદ કોઇરાઊક પ્રતવિદ્ય રાળનીતિ અનુયાયી આ નેપાઊક પ્રળાતાંત્રકિ આન્દોઊનક સક્રયિ યોદ્યા છથિ। નેપાઊી રાળનીતપિર વરીવરિ ઊખ્યૈત રહૈત છથિ।

ળગદીપનારાયણ "દીપક"

રાળદેવ મંડઊ

શક્ષિા- એમ.એ્દ્વય, એઊ એઊ વી,પતા- ગ્રામ- મુસહરનયિાઁ, રતનસારા (નર્મિઊી, મયુવની)। **પ્રકાશતિ કૃત-** અમ્વરા- કવતિા- સંગ્રહ, હમર ટોઊ (ઉપન્યાસ), વસુંયરા(કવતિા સંગ્રહ), ળાઊ (પટકથા) , ઊાળ (એકાંકી), ળઊ ભંવર (ઉપન્યાસ), ત્રવિણીક રંગ (વહિનિ આ ઊઘુ કથા સંગ્રહ), પંચૈતી (ઊઘુ પટકથા), વાપસી।

શવિપ્રસાદ યાદવ

હીરેન્દ્ર કુમાર ઝા ૧૯૫૮-

ળન્મ ૩૦ અગસ્ત ૧૯૫૮,ગામ- કોઇઊખ (મયુવની), પતિા શ્રી કામેન્દ્ર નાથ ઝા। ટ્રાંસસ્ક્રમર (મૈથિઊિ કથા સંગ્રહ) પ્રકાશતિ।

મારેશ્વર મનુળ ૧૯૫૮-

ળન્મ ગમ્હરયિા (મારપૌર, મયુવની)મે, ૧૯૭૮સઁ ૧૯૯૨ યરિ નૌસેનામે વભિન્નિ ળહાળપર કાર્યરત, સ્ટેર યાત્રી રેઊમે। સમ્વન્ય (કથા સંગ્રહ) પ્રકાશતિ।

નવીનાથ ઝા

𑒧𑒯𑒹𑒢𑓂𑒠𑓂𑒩 𑒢𑒰𑒩𑒰𑒨𑒝 𑒩𑒰𑒧 १९५८-

𑒞𑒰𑒩𑒰𑒢𑒢𑓂𑒠 𑒫𑒱𑒨𑒼𑒑𑒲 १९६६-

𑒧𑒯𑒱𑒭𑒲, 𑒮𑒯𑒩𑒮𑒰𑒧𑒹 𑒖𑒢𑓂𑒧। 𑒣𑒯𑒱𑒪 𑒣𑒼𑒟𑒲 𑒁𑒣𑒢 𑒨𑒳𑒠𑓂𑒡𑒏 𑒮𑒰𑒏𑓂𑒭𑓂𑒨 (𑒑𑒖𑒪 𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯) १९९१ 𑒧𑒹 𑒣𑓂𑒩𑒏𑒰𑒬𑒱𑒞। 𑒁𑒢𑓂𑒨 𑒣𑒳𑒮𑓂𑒞𑒏
𑒯𑒮𑓂𑒞𑒏𑓂𑒭𑒹𑒣, 𑒣𑓂𑒩𑒪𑒨 𑒩𑒯𑒮𑓂𑒨(𑒏𑒫𑒱𑒞𑒰-𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯), 𑒁𑒞𑒱𑒏𑓂𑒩𑒧𑒝 (𑒏𑒟𑒰-𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯), 𑒬𑒱𑒪𑒰𑒪𑒹𑒐 (𑒪𑒒𑒳𑒏𑒟𑒰 𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯), 𑒏𑒩𑓂𑒧𑒡𑒰𑒩𑒨। 𑒥𑒰𑒪𑒏𑒪𑒹𑒪 𑒔𑒾𑒡𑒩𑒲𑒏 𑒏𑒟𑒰𑒏𑒵𑒞𑒱 𑒋𑒏𑒙𑒰 𑒔𑓀𑒣𑒰𑒏𑒪𑒲 𑒋𑒏𑒙𑒰 𑒫𑒱𑒭𑒡𑒩 𑒮𑓀𑒏𑒪𑒢-𑒮𑒣𑒰𑒠𑒢। 𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨 𑒁𑒏𑒰𑒠𑒹𑒧𑒲 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒥𑒰𑒪 𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨 𑒣𑒳𑒩𑒮𑓂𑒏𑒰𑒩 २०१०-𑒞𑒰𑒩𑒰𑒢𑒢𑓂𑒠 𑒫𑒱𑒨𑒼𑒑𑒲𑒏𑒹𑒿 𑒣𑒼𑒟𑒲 "𑒄 𑒦𑒹𑒙𑒪 𑒞𑒿 𑒏𑒲 𑒦𑒹𑒙𑒪" 𑒪𑒹𑒪। 𑒨𑒰𑒞𑓂𑒩𑒲-𑒔𑒹𑒞𑒢𑒰 𑒣𑒳𑒩𑒮𑓂𑒏𑒰𑒩 २०१० 𑒄- 𑒛𑒼 𑒞𑒰𑒩𑒰𑒢𑒢𑓂𑒠 𑒫𑒱𑒨𑒼𑒑𑒲।

𑒥𑒰𑒪𑒔𑒢𑓂𑒠𑓂𑒩 𑒗𑒰

𑒋𑒙𑒲𑒛𑒲, 𑒥𑒲𑒋
(𑒁𑒩𑓂𑒟𑒬𑒰𑒮𑓂𑒞𑓂𑒩), 𑒧𑒳𑒧𑓂𑒥𑒄𑒮𑒿 𑒟𑒱𑒋𑒙𑒩 𑒏𑒪𑒰𑒧𑒹 𑒛𑒱𑒣𑓂𑒪𑒼𑒧𑒰। 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲𑒏 𑒁𑒞𑒱𑒩𑒱𑒏𑓂𑒞 𑒯𑒱𑒢𑓂𑒠𑒲, 𑒧𑒩𑒰𑒚𑒲, 𑒁𑓀𑒑𑓂𑒩𑒹𑒖𑒲 𑒂 𑒑𑒳𑒖𑒩𑒰𑒞𑒲𑒧𑒹 𑒢𑒱𑒭𑓂𑒝𑒰𑒞। १९७४ 𑒄𑒮𑒿 𑒧𑒩𑒰𑒚𑒲 𑒂 𑒯𑒱𑒢𑓂𑒠𑒲 𑒟𑒱𑒋𑒙𑒩𑒧𑒹 𑒢𑒱𑒩𑓂𑒠𑒹𑒬𑒏। 𑒧𑒯𑒰𑒩𑒰𑒭𑓂𑒙𑓂𑒩 𑒩𑒰𑒖𑓂𑒨 𑒅𑒣𑒰𑒡𑒱 १९८६ 𑒂 १९९९ 𑒧𑒹। 𑒂𑒃𑒋𑒢𑒙𑒲 𑒏𑒹𑒩 𑒪𑒹𑒪 𑒢𑒰𑒙𑒏 �𑒮𑒲𑒞𑒰� 𑒏 𑒢𑒱𑒩𑓂𑒠𑒹𑒬𑒢। �𑒫𑒰𑒮𑒳𑒠𑒹𑒫 𑒮𑓀𑒑𑒞𑒱� 𑒂𑒃𑒋𑒢𑒙𑒲𑒏 𑒪𑒼𑒏 𑒏𑒪𑒰𑒏 𑒬𑒼𑒡 𑒂 𑒣𑓂𑒩𑒠𑒩𑓂𑒬𑒢𑒮𑒿 𑒖𑒳𑒛𑓃𑒪 𑒕𑒟𑒱 𑒂 𑒢𑒰𑒙𑓂𑒨𑒬𑒰𑒪𑒰𑒮𑒿 𑒖𑒳𑒛𑓃𑒪 𑒕𑒟𑒱 𑒫𑒱𑒏𑒪𑒰𑓀𑒑 𑒥𑒰𑒪 𑒪𑒹𑒪 𑒟𑒱𑒋𑒙𑒩𑒮𑒿। 𑒢𑒱𑒧𑓂𑒢
𑒙𑒲𑒫𑒲 𑒧𑒲𑒛𑒱𑒨𑒰𑒧𑒹 𑒩𑒔𑒢𑒰𑒞𑓂𑒧𑒏 𑒢𑒱𑒩𑓂𑒠𑒹𑒬𑒏 𑒩𑒴𑒣𑒹𑒿 𑒏𑒰𑒩𑓂𑒨𑒰𑒪𑒹𑒐𑒢-𑒥𑒲𑒕𑒪 𑒥𑒹𑒩𑒰𑒨𑒪 𑒧𑒩𑒰𑒚𑒲
𑒋𑒏𑒰𑓀𑒏𑒲(𑒁𑒢𑒳𑒫𑒰𑒠), 𑒮𑒱𑓀𑒯𑒰𑒫𑒪𑒼𑒏𑒢 (𑒧𑒩𑒰𑒚𑒲 𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨𑒏 १५० 𑒫𑒩𑓂𑒭), 𑒂𑒏𑒰𑒬 (𑒖𑒲𑒙𑒲𑒫𑒲𑒏 𑒡𑒰𑒩𑒰𑒫𑒰𑒯𑒱𑒏 ३० 𑒋𑒣𑒲𑒮𑒼𑒛), 𑒖𑒲𑒫𑒢 𑒮𑒢𑓂𑒡𑓂𑒨𑒰(𑒧𑒩𑒰𑒚𑒲
𑒮𑒰𑒣𑓂𑒞𑒰𑒯𑒱𑒏, 𑒛𑒲𑒛𑒲, 𑒧𑒳𑒧𑓂𑒥𑒄), 𑒡𑒢𑒰𑒖𑒲 𑒢𑒰𑒢𑒰 𑒔𑒾𑒡𑒩𑒲 (𑒧𑒩𑒰𑒚𑒲), 𑒮𑓂𑒫𑒨𑒧𑓂𑒫𑒩 (𑒧𑒩𑒰𑒚𑒲), 𑒁𑒦𑒱 𑒢𑒯𑒱 𑒏𑒦𑒲 𑒢𑒯𑒱(𑒯𑒱𑒢𑓂𑒠𑒲), 𑒂𑒯𑒙 (𑒯𑒱𑒢𑓂𑒠𑒲), 𑒨𑒰𑒞𑓂𑒩𑒰 (𑒧𑒩𑒰𑒚𑒲 𑒮𑒲𑒩𑒱𑒨𑒪), 𑒧𑒨𑒴𑒩𑒣𑒢𑓂𑒐 (𑒧𑒩𑒰𑒚𑒲 𑒥𑒰𑒪-𑒡𑒰𑒩𑒰𑒫𑒰𑒯𑒱𑒏), 𑒯𑒹𑒪𑓂𑒟𑒏𑒹𑒁𑒩 𑒃𑒢 २०० 𑒋𑒛𑒲) (𑒛𑒲𑒛𑒲)।२००९ 𑒧𑒹-
𑒥𑒰𑒪𑒔𑒢𑓂𑒠𑓂𑒩 𑒗𑒰 (𑒥𑒲𑒕𑒪 𑒥𑒹𑒩𑒰𑒨𑒪 𑒧𑒩𑒰𑒚𑒲 𑒋𑒏𑒰𑒿𑒏𑒲- 𑒮𑒧𑓂𑒣𑒰𑒠𑒏 𑒮𑒳𑒡𑒰 𑒖𑒼𑒬𑒲 𑒂 𑒩𑒞𑓂𑒢𑒰𑒏𑒩 𑒧𑒞𑒏𑒩𑒲, 𑒧𑒩𑒰𑒚𑒲)𑒪𑒹𑒪 𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨 𑒁𑒏𑒰𑒠𑒹𑒧𑒲 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒁𑒢𑒳𑒫𑒰𑒠 𑒣𑒳𑒩𑒮𑓂𑒏𑒰𑒩।

𑒧𑒢𑒧𑒼𑒯𑒢 𑒗𑒰

𑒏𑒳𑒧𑒰𑒩 𑒬𑒻𑒪𑒹𑒢𑓂𑒠𑓂𑒩

𑒩𑒧𑒹𑒬 १९६१-

𑒖𑒢𑓂𑒧 𑒮𑓂𑒟𑒰𑒢 𑒧𑒹𑓀𑒯𑒟, 𑒧𑒡𑒳𑒥𑒢𑒲, 𑒥𑒯𑒱𑒩𑒰। 𑒔𑒩𑓂𑒔𑒱𑒞 𑒏𑒟𑒰𑒏𑒰𑒩 𑒍 𑒏𑒫𑒱। 𑒣𑓂𑒩𑒏𑒰𑒬𑒱𑒞 𑒏𑒵𑒞𑒱: 𑒮𑒧𑒰𑓀𑒑, 𑒮𑒧𑒰𑒢𑒰𑓀𑒞𑒩, 𑒠𑒐𑒪 (𑒏𑒟𑒰 𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯), 𑒢𑒰𑒑𑒤𑒹𑒢𑒲 (𑒑𑒖𑒪 𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯), 𑒮𑓀𑒑𑒼𑒩, 𑒮𑒧𑒫𑒹𑒞 𑒮𑓂𑒫𑒩𑒏 𑒂𑒑𑒴, 𑒏𑒼𑒮𑒲 𑒒𑒰𑒙𑒏 𑒮𑒦𑓂𑒨𑒞𑒰, 𑒣𑒰𑒟𑒩 𑒣𑒩 𑒠𑒴𑒥𑒱 (𑒏𑒰𑒫𑓂𑒨 𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯), 𑒣𑓂𑒩𑒞𑒱𑒏𑓂𑒩𑒱𑒨𑒰 (𑒂𑒪𑒼𑒔𑒢𑒰𑒞𑓂𑒧𑒏 𑒢𑒱𑒥𑒢𑓂𑒡)।

મેઘન પ્૧સાદ ૧૯૬૧-

પ્૧દીપ વહિ૧ી ૧૯૬૩-

ળન્મ સ્થાન કન્હૌઊ મઊઊકિ ટોઊ, ધ્યળૌઊ, મધુવની, વહિ૧ા યર્યિત કથાકા૧, ઉપન્યાસકા૧ શ્રી ૧ંગાક૧્મી। પ્૧કાશતિ કૃતિઃ ગુમકો શ્રો વહિાડ઼ િ, વ઼સૂિવ઼ય઼િસ (ઉપન્ય઼ાસ), શ્રૌતીહ કમઊ ળય઼તીહ કમઊ, ધ્યામ્ડ-ધ્યામ્ડ ળનિગી, સ૧ોકા૧ (કથા સંગ્૧હ)। ૨૦૦૭- પ્૧દીપ વહિ૧ી (સ૧ોકા૧, કથા)મૈથઊિ ઊઊ સાહત્િય઼ શ્રકાદમી પુ૧સ્કા૧।

યન્દ્૧મોહન ઝા પડ્વા

ડૉ. સુ૧ેન્દ્૧ ઊાભ, નેપાઊ

૧ોશન ળનકપુ૧ી, નેપાઊ

ડૉ. શ્ર૧વ઼નિ્દ શ્રક્કૂ ૧૯૫૭-

શ્રુઊયન્દ્૧ ઝા "પ્૧વ઼ીમ" ૧૯૬૧-

ગામ તુમૌઊ દ૧ભંગા, શ્રાય઼ઊ નવ઼ઊ પ્૧ભાત, પાંગઊ ગાછક છાહ૧િ, હમ૧ા મોનક ધ્યળન યડ઼િય઼ા, વસંતક વળનસિા (કવ઼તાિ સંગ્૧હ), ભૂત હોસ્ત ભવ઼ષ્િ (કથા સંગ્૧હ)।

દેવ઼સંક૧ નવ઼ીન ૧૯૬૨-

શ્રો ના મા સી (ગદ્ય઼-પદ્ય઼ મશ્ર્િ૧તિ હન્િદી-મૈથઊિક પ્૧ા૧મ્ભકિ સ૧્ળના), યાનન-કાળ૧ (મૈથઊિ કવ઼તાિ સંગ્૧હ), શ્રાધુનકિ (મૈથઊિ) સાહત્િય઼ક પ૧દિૃશ્ય઼, ગીતકિાવ્ય઼ કે ૧ૂપ મેં વ઼દ્િય઼ાપતિ પદાવ઼ઊી, ૧ાળકમઊ યૌય૧ી કા ૧યનાક૧્મ (શ્રાઊોયના), ળમા૧ા વદઊ ગયા, સોના વાવૂ કા ય઼ા૧, પહ્યાન (હન્િદી કહાની), શ્રભાયિા (હન્િદી કવ઼તાિ- સંગ્૧હ), હાથી યઊ૯ વળા૧ (કથા- સંગ્૧હ)।

કુમા૧ મનીષ શ્ર૧વ઼નિ્દ ૧૯૬૪-

बदरी नारायण वर्मा

राजेन्द्र किशोर, नेपाल

श्याम सुन्दर शशि, नेपाल

श्याम सुन्दर शशि, जनकपुरधाम, नेपाल। पेशा-पत्रकारिता। शिक्षा: त्रिभुवन विश्वविद्यालयसँ,एम.ए मैथिली, प्रथम श्रेणीमे प्रथम स्थान। मैथिलीक प्रायः सभ विधामे रचनारत। बहुत रास रचना विभिन्न पत्र-पत्रिकामे प्रकाशित। हिन्दी, नेपाली आऽ अंग्रेजी भाषामे सेहो रचनारत आऽ बहुतरास रचना प्रकाशित। सम्प्रति- कान्तिपुर प्रवासक अरब ब्यूरोमे कार्यरत।

हिमांशु चौधरी, नेपाल

पिता : स्वर्गीय कामेश्वर चौधरी,माता: श्रीमती चन्द्रावती चौधरी,जन्म: वि सं २०२०६५ लहान, सिरहा,शिक्षा: स्नातकोत्तर(नेपाली),पेशा: पत्रकारिता (सम्प्रति : राष्ट्रिय समाचार समिति),कृति : की भार सांझ ? (मैथिली कविता संग्रह),विगत दू दशकसं नेपाली आ मैथिली लेखन तथा अभियानमे निरन्तर क्रियाशील आ विभिन्न संघ संस्थासं आवद्ध।

सत्यनारायण मेहता

भुवनेश्वर पाथेय

राजेन्द्र झा, धनुषा

अशोक कुमार मेहता

धर्मेन्द्र विह्वल, सिरहा, नेपाल १९६७-

रस्ता तकैत जिनगी, एक सृष्टिक कविता, एक समयक बात, धुरनाएल आकृति सभ (मैथिली

𑒏𑒫𑒱𑒞𑒰 𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯), 𑒦𑓂𑒩𑒧𑒩𑒏𑒰 𑒅𑒞𑓂𑒏𑒵𑒭𑓂𑒙 𑒢𑒰𑒙𑒏𑒯𑒩𑒳, 𑒑𑒼𑒢𑒴𑒗𑒰𑒏𑒰 𑒏𑒟𑒰𑒯𑒩𑒳 (𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲𑒮𑒿 𑒢𑒹𑒣𑒰𑒪𑒲 𑒁𑒢𑒳𑒫𑒰𑒠), 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲𑒏 𑒏𑒏𑓂𑒭𑒰 𑓑 𑒮𑒿 𑓕 𑒂 𑒥𑒰𑒪-𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨 𑒮𑓀𑒠𑒩𑓂𑒦𑒏 𑒞𑒲𑒢𑒙𑒰 𑒣𑒼𑒟𑒲𑒏 𑒮𑒯-𑒪𑒹𑒐𑒏। 𑒣𑒞𑓂𑒩𑒏𑒰𑒩𑒱𑒞𑒰𑒏 𑒧𑒴𑒪 𑒮𑒱𑒠𑓂𑒡𑒰𑓀𑒞 (𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲, 𑒣𑓂𑒩𑒹𑒮𑒧𑒹), 𑒠𑒪𑒱𑒞 𑒩𑒱𑒣𑒼𑒩𑓂𑒙𑒱𑓀𑒑 𑒧𑒻𑒢𑒳𑒁𑒪 (𑒢𑒹𑒣𑒰𑒪𑒲, 𑒣𑓂𑒩𑒹𑒮𑒧𑒹)।

𑒨𑒼𑒑𑒹𑒢𑓂𑒠𑓂𑒩 𑒏𑒳𑒧𑒰𑒩 𑒗𑒰

𑒢𑒱𑒧𑒱𑒭 𑒗𑒰, 𑒢𑒹𑒣𑒰𑒪

𑒑𑒾𑒩𑒲𑒢𑒰𑒟 (𑒁𑒢𑒪𑒏𑒰𑒢𑓂𑒞)

"𑒁𑒢𑓂𑒞𑒱𑒏𑒰"𑒏 𑒮𑒧𑓂𑒣𑒰𑒠𑒏।

𑒂𑒢𑒢𑓂𑒠 𑒏𑒳𑒧𑒰𑒩 𑒗𑒰 𑓑𑓙𑓗𑓗-

𑒖𑒢𑓂𑒧 𑒮𑓂𑒟𑒰𑒢: 𑒧𑒹𑓀𑒯𑒟, 𑒗𑓀𑒗𑒰𑒩𑒣𑒳𑒩; 𑒣𑒱𑒞𑒰 𑒮𑓂𑒫. 𑒁𑒖𑒨𑒏𑒰𑓀𑒞 𑒗𑒰, 𑒧𑒰𑒞𑒰 𑒬𑓂𑒩𑒲𑒧𑒞𑒲 𑒃𑒢𑓂𑒠𑓂𑒩𑒏𑒰𑒪𑒲 𑒠𑒹𑒫𑒲, 𑒣𑓂𑒩𑒏𑒰𑒬𑒢- "𑒡𑒡𑒰𑒃𑒞 𑒢𑒫𑒏𑒲 𑒏𑒢𑒱𑒨𑒰𑒿𑒏 𑒪𑒯𑒰𑒮", "𑒯𑒚𑒰𑒞𑓂 𑒣𑒩𑒱𑒫𑒩𑓂𑒞𑒢", "𑒖𑒪𑒻𑒞 𑒮𑒧𑒰𑒖", "𑒙𑒰𑒏𑒰𑒏 𑒧𑒼𑒪", "𑒏𑒪𑒯" (𑒣𑒰𑒿𑒔𑒴 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒢𑒰𑒙𑒏) 𑒣𑓂𑒩𑒏𑒰𑒬𑒱𑒞। 𑒫𑒱𑒠𑒹𑒯 𑒮𑒧𑓂𑒣𑒰𑒠𑒏𑒏 𑒮𑒧𑒰𑒢𑒰𑒢𑓂𑒞𑒩 𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨 𑒁𑒏𑒰𑒠𑒹𑒧𑒲 𑒣𑒳𑒩𑒮𑓂𑒏𑒰𑒩 𑓒𑓐𑓑𑓑 𑒨𑒳𑒫𑒰 𑒣𑒳𑒩𑒮𑓂𑒏𑒰𑒩- 𑒂𑒢𑒢𑓂𑒠 𑒏𑒳𑒧𑒰𑒩 𑒗𑒰 (𑒏𑒪𑒯, 𑒢𑒰𑒙𑒏)

𑒫𑒢𑒠𑒹𑒫𑒲𑒣𑒳𑒞𑓂𑒩 𑒧𑒫𑒢𑒰𑒟, 𑒢𑒰𑒙𑒏𑒏𑒰𑒩

𑒔𑒢𑓂𑒠𑓂𑒩𑒹𑒬

𑒩𑒰𑒧 𑒮𑒹𑒫𑒏 𑒮𑒱𑓀𑒯

𑒬𑒯𑒲𑒠 𑒠𑒳𑒩𑓂𑒑𑒰𑒢𑒢𑓂𑒠 𑒗𑒰, 𑒢𑒹𑒣𑒰𑒪

𑒅𑒠𑒨𑒢𑒰𑒟 𑒗𑒰 "𑒁𑒬𑒼𑒏"

कपिलेश्वर राउत

उड़न (बहिनी - लघु कथा संग्रह) प्रकाशित।

कपिलेश्वर साहु

डॉ. शम्भु कुमार सिंह

जन्म: १८ अप्रील १९६५ सहरसा जिलाक महिषी प्रखंडक लहुआर गाममे। आरंभिक शिक्षा, गामहिसँ, आइ.ए., बी.ए. (मैथिली सम्मान) एम.ए. मैथिली (स्वर्णपदक प्राप्त) तिलका माँझी भागलपुर विश्वविद्यालय, भागलपुर, बिहार सँ। भारत [बिहार पात्रता परीक्षा (भारत क समतुल्य) व्याख्याता हेतु उत्तीर्ण, १९९५] �मैथिली नाटकक सामाजिक विवर्त्तन� विषय पर पी-एच.डी. वर्ष २००८, तिलका माँ. भा.विश्वविद्यालय, भागलपुर, बिहार सँ। मैथिलीक कतोक प्रतिष्ठित पत्र-पत्रिका सभमे कविता, कथा, निबंध आदि समय-समय पर प्रकाशित। वर्तमानमे शैक्षिक सलाहकार (मैथिली) राष्ट्रीय अनुवाद मिशन, केन्द्रीय भारतीय भाषा संस्थान, मैसूर-६ मे कार्यरत।

कृष्णचन्द्र यादव, नेपाल

शशिकान्त ठाकुर

शोभाकान्त झा

उमाकान्त झा आ प्रियंका, मैथिली रंगमंच

श्यामानन्द ठाकुर

हरिकांत लाल दास, नेपाल

शशिनाथ ठाकुर, नेपाल

दुर्गानन्द मंडल

संचयिका, कथा कुसुम (विहनि आ लघु कथा संग्रह), चक्षु प्रकाशित।

रवि कुमार झा १९७३-

रवि कुमार
झा ��टीकू��,पिताक नाम: स्व. कारी कान्त
झा ��पूय��, माताक नाम: स्व. चन्द्रकला देवी,जन्म तिथि: ११-१२-१९७३,शिक्षा: स्नातक (प्रतिष्ठा),जन्म स्थान: मातृक- मालीपुर मोड़तर, जि. - बेगूसराय, मूलग्राम: ग्राम- पत्राढय - करियन, जिला - समस्तीपुर, पिन: ८४८१०१,संप्रति: प्रबंधक, संग्रहालय,जे एम ए स्टोर्स लि.,मेन रोड, बिस्टुपुर जमशेदपुर - ८३१ ००१, अन्य गतिविधि: वर्ष १९९६ सँ वर्ष २००२ धरि विद्यापति परिषद समस्तीपुरक सांस्कृतिक ,गतिविधि एवं मैथिलीक प्रचार-प्रसार हेतु डॉ नरेश कुमार विकल आ श्री उदय नारायण चौधरी (राष्ट्रपति पुरस्कार प्राप्त शिक्षक) क नेतृत्वमे संलग्न। **प्रकाशित कृति:** क्षमाप्रार्था-कविता-संग्रह, अंशु-समालोचना॥

राम विलास साहु

मनक
मैल, अंकुर- लघुकथा संग्रह, रथक चक्का उलटि चलै बाट (कविता टनका संग्रह), कर्म विनु भाग सुन्ना (दोसर कविता टनका संग्रह), स्कूलक फचिड़ी (विहनि लघु कथा संग्रह), दूधवेचनी (लघु कथा संग्रह) प्रकाशित।

महाकान्त ठाकुर

बचेश्वर झा, निर्मली

"नविन्य-नीकुञ्ज" प्रकाशित।

𑒡𑒲𑒩𑒹𑒢𑓂𑒠𑓂𑒩 𑒏𑒳𑒧𑒰𑒩, 𑒢𑒱𑒩𑓂𑒧𑒪𑒲

𑒔𑒢𑓂𑒠𑓂𑒩𑒬𑒹𑒐𑒩 𑒏𑒰𑒧𑒞𑒱 𑒁𑒩𑓂𑒠𑓂𑒡𑒣𑒩𑓂𑒠-

𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒏𑒫𑒱। 𑒬𑒱𑒏𑓂𑒭𑒰- 𑒋𑒧.𑒋. (𑒩𑒰𑒖𑒢𑒲𑒞𑒱𑒬𑒰𑒮𑓂𑒞𑓂𑒩), 𑒣𑒱𑒞𑒰- 𑒮𑓂𑒫. 𑒨𑒼𑒑𑒹𑒢𑓂𑒠𑓂𑒩 𑒏𑒰𑒧𑒞𑒱, 𑒑𑒰𑒧-𑒣𑒼𑒮𑓂𑒙- 𑒏𑒩𑒱𑒨𑒢, 𑒦𑒰𑒨𑒰- 𑒬𑒱𑒫𑒰𑒖𑒲 𑒢𑒑𑒩, 𑒟𑒰𑒢𑒰- 𑒩𑒼𑒮𑒛𑓃𑒰, 𑒖𑒱𑒪𑒰- 𑒮𑒧𑒮𑓂𑒞𑒲𑒣𑒳𑒩, 𑒥𑒱𑒯𑒰𑒩। 𑒮𑓀𑒣𑓂𑒩𑒞𑒱𑒣𑓂𑒩𑒐𑒝𑓂𑒛 𑒮𑒯𑒏𑒰𑒩𑒱𑒞𑒰 𑒣𑓂𑒩𑒮𑒰𑒩 𑒣𑒠𑒰𑒡𑒱𑒏𑒰𑒩𑒲 (𑒥𑒹𑒢𑒲𑒣𑒙𑓂𑒙𑒲)।

𑒢𑒢𑓂𑒠 𑒫𑒱𑒪𑒰𑒮 𑒩𑒰𑒨

"𑒦𑒩𑒠𑒳𑒞𑒱𑒨𑒰", "𑒕𑒛𑓃𑒏𑒱 𑒥𑒰𑒥𑒰", "𑒯𑒧𑒩 𑒨𑒰𑒢𑒴𑒨𑒰𑒧" 𑒣𑓂𑒩𑒏𑒰𑒬𑒱𑒞।

𑒫𑒱𑒢𑒨 𑒦𑒴𑒭𑒝

𑒅𑒑𑒢𑒰 𑒣𑒩𑒥𑒰𑒏 𑒤𑒼𑒪 (𑒏𑒫𑒱𑒞𑒰 𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯)

𑒮𑒳𑒡𑒰𑒏𑒩 𑒗𑒰, 𑒧𑒯𑒼𑒞𑓂𑒞𑒩𑒲 , 𑒢𑒹𑒣𑒰𑒪

𑒮𑒋𑒮𑒿 𑒥𑒹𑒮𑒲 𑒮𑒛𑓃𑒏 𑒢𑒰𑒙𑒏𑒧𑒹 𑒧𑓀𑒔𑒢।

𑒮𑒠𑒩𑒹 𑒂𑒪𑒧 "𑒑𑒾𑒯𑒩"

𑒑𑒰𑒧-𑒣𑒳𑒩𑒮𑒾𑒪𑒱𑒨𑒰, 𑒦𑒰𑒨𑒰- 𑒖𑒨𑒢𑒑𑒩, 𑒖𑒱𑒪𑒰 𑒧𑒡𑒳𑒥𑒢𑒲।

𑒛ॉ 𑒦𑒳𑒫𑒢 𑒏𑒱𑒬𑒼𑒩 𑒧𑒱𑒬𑓂𑒩 "𑒦𑒳𑒫𑒢𑒹𑒬"

𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒏𑒟𑒰 𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯- 𑒑𑒼𑒫𑒩𑒕𑒞𑓂𑒞𑒰।

𑒠𑒱𑒢𑒏𑒩 𑒏𑒳𑒧𑒰𑒩

"𑒣𑒴𑒩𑓂𑒫𑒼𑒞𑓂𑒞𑒩 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲"𑒏 𑒮𑒧𑓂𑒣𑒰𑒠𑒢।

𑒛ॉ 𑒫𑒱𑒢𑒨 𑒫𑒱𑒬𑓂𑒫𑒥𑒢𑓂𑒡𑒳

𑒩𑒰𑒧𑒠𑒹𑒫 𑒣𑓂𑒩𑒮𑒰𑒠 𑒧𑒝𑓂𑒛𑒪 𑒗𑒰𑒩𑒴𑒠𑒰𑒩

𑒅𑒧𑒹𑒬 𑒣𑒰𑒮𑒫𑒰𑒢

"𑒫𑒩𑓂𑒝𑒱𑒞 𑒩𑒮" 𑒣𑓂𑒩𑒏𑒰𑒬𑒱𑒞।

𑒍𑒧 𑒣𑓂𑒩𑒏𑒰𑒬 𑒗𑒰

𑒒𑒼𑒒𑒩𑒛𑒲𑒯𑒰 (𑒧𑒡𑒳𑒥𑒢𑒲)।

𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲𑒏 𑒪𑒱𑒣𑒱𑒏𑒰𑒩𑒲 𑒚𑒰𑒏𑒳𑒩𑒏 𑒢𑒰𑒧𑒮𑒿 𑒣𑓂𑒩𑒮𑒱𑒠𑓂𑒡 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲𑒏 𑒣𑒯𑒱𑒪 𑒖𑒢𑒏𑒫𑒱 𑒩𑒰𑒧𑒠𑒹𑒫 𑒣𑓂𑒩𑒮𑒰𑒠
𑒧𑒝𑓂𑒛𑒪 �𑒗𑒰𑒩𑒴𑒠𑒰𑒩�।

"𑒯𑒧𑒩𑒰 𑒥𑒱𑒢𑒳 𑒖𑒑𑒞 𑒮𑒴𑒢𑒰 𑒕𑒻" 𑒂 "𑒑𑒲𑒞𑒰𑓀𑒖𑒪𑒱 𑒗𑒰𑒛𑓃𑒴" 𑒣𑓂𑒩𑒏𑒰𑒬𑒱𑒞।

"𑒏𑒱𑒨𑒼 𑒥𑒴𑒗𑒱 𑒢𑒻 𑒮𑒏𑒪 𑒯𑒧𑒩𑒰" (𑒑𑒖𑒪, 𑒩𑒳𑒥𑒰𑒃 𑒂 𑒏𑒞𑒰 𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯) 𑒣𑓂𑒩𑒏𑒰𑒬𑒱𑒞।

𑒖𑒑𑒠𑒰𑒢𑒢𑓂𑒠 𑒗𑒰 𑒧𑒢𑒳

𑒢𑒜𑓃𑒱𑒨𑒰 𑒣𑒳𑒏𑒻𑒋 𑒯𑒧𑒩 𑒒𑒩𑒰𑒛𑓃𑒲𑒣𑒩 (𑒑𑒖𑒪 𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯), 𑒞𑒼𑒯𑒩 𑒏𑒞𑒹𑒏 𑒩𑓀𑒑 (𑒫𑒱𑒯𑒢𑒱 𑒏𑒟𑒰 𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯), 𑒔𑒼𑒢𑒯𑒰- (𑒥𑒰𑒪 𑒅𑒣𑒢𑓂𑒨𑒰𑒮), 𑒫𑓂𑒨𑒟𑒰- (𑒏𑒫𑒱𑒞𑒰-𑒑𑒲𑒞 𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯)।

𑒁𑒔𑓂𑒕𑒹𑒪𑒰𑒪 𑒬𑒰𑒮𑓂𑒞𑓂𑒩𑒲

𑒛ॉ 𑒁𑒧𑒼𑒪 𑒩𑒰𑒨

𑒢𑒢𑓂𑒠 𑒏𑒳𑒧𑒰𑒩 𑒧𑒱𑒬𑓂𑒩 𑒢𑒢𑓂𑒠

𑒛ॉ 𑒢𑒢𑓂𑒠 𑒏𑒳𑒧𑒰𑒩 𑒧𑒱𑒬𑓂𑒩

𑒬𑒬𑒱 𑒏𑒳𑒧𑒰𑒩 𑒣𑓂𑒩𑒮𑒰𑒠

𑒠𑒱𑒪𑒲𑒣 𑒏𑒳𑒧𑒰𑒩 𑒗𑒰

𑒛ॉ 𑒞𑒰𑒩𑒏𑒰𑒢𑓂𑒞 𑒗𑒰

𑒁𑒧𑒩𑒏𑒰𑒢𑓂𑒞, 𑒢𑒹𑒣𑒰𑒪

𑒧𑒳𑒩𑒪𑒲𑒡𑒩 𑒗𑒰

𑒏𑒫𑒱𑒪𑒣𑒳𑒩, 𑒠𑒩𑒦𑓀𑒑𑒰। 𑒥𑒰𑒪 𑒏𑒟𑒰 𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯 "𑒣𑒱𑒪𑒣𑒱𑒪𑒯𑒰 𑒑𑒰𑒕" (२०१०) 𑒣𑓂𑒩𑒏𑒰𑒬𑒱𑒞।

𑒏𑒧𑒪𑒡𑒩 𑒠𑒰𑒮

"𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪 𑒏𑒩𑓂𑒝 𑒏𑒰𑒨𑒮𑓂𑒟𑒏 𑒑𑒼𑒞𑓂𑒩, 𑒣𑓂𑒩𑒫𑒩, 𑒧𑒴𑒪 𑒂 𑒫𑒻𑒫𑒰𑒯𑒱𑒏 𑒮𑒧𑓂𑒥𑒢𑓂𑒡" 𑒣𑒼𑒟𑒲 𑒣𑓂𑒩𑒏𑒰𑒬𑒱𑒞।

𑒬𑓂𑒩𑒲𑒏𑒰𑒢𑓂𑒞 𑒧𑒝𑓂𑒛𑒪, 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒩𑓀𑒑𑒧𑓀𑒔

બેચન ઠાકુર

ગામ: ચનૌરાગંજ, મધુબની। પ્રકાશિત કૃતિ: બેટીક અપમાન આ છીનરદેવી (નાટક), બાપ ભેલ પિત્તી આ અધિકાર (નાટક), બિસવાસઘાત (નાટક), ઊઁચ-નીચ (નાટક), ભૌંટ (નાટક); એક દર્જનસઁ બેસી નાટક પ્રકાશનક પ્રતીક્ષામે।

ગંગા ઝા

મૈથિલી રંગમંચક કોકિલ મંચ, કોલકાતા। કોલકાતા આ ગામ પડુઆરાડીહ ટોલમે મૈથિલી રંગમંચ નિર્દેશન।

નવીનારાયણ મિશ્ર ૧૯૫૫-

પિતા-શ્રી ગોવિન્દ મિશ્ર, માતા- શ્રીમતિ અઢૂલા દેવી। ગામ- કુશમૌલ,પોં.ગાદહ-બલાઇન, થાના-અરેડ઼હાટ, જિલા-મધુબની। મૈથિલી રંગમંચસઁ સમ્બદ્ધ "કોકિલ મંચ" સંસ્થાક માધ્યમસઁ।

કમલેશ કુમાર દાસ, રંગમંચ કલાકાર

કિશોર કેશવ, મૈથિલી રંગમંચ

કુમાર ગગન, મૈથિલી રંગમંચ

અશોક દત્ત, જનકપુર

મદન ઠાકુર

ચર્ચિત રંગકર્મી, જનકપુરક ચર્ચિત સંસ્થા મિથિલા નાટ્યકલા પરિષદક સંસ્થાપક। તીન દશકસઁ બેસી સમયસઁ રંગક્ષેત્રમે સક્રિય। કરીબ ૩૦�૪૦ ગોટ મંચીય નાટકક સયો પ્રસ્તુતિ, ૨૦�૨૫ ગોટ સડ઼ક નાટકક હજારસઁ બેસી પ્રદર્શનમે અભિનય।૨૦ ગોટ ટેલિ-સીરિયલ આ આધા દર્જન મૈથિલી ફીચર ફિલ્મમે અભિનય। પુરસ્કાર: સપ્તમ અન્તર્રાષ્ટ્રિય મહોત્સવમે સર્વશ્રેષ્ઠ અભિનેતા ૨૦૪૯ વિ.સં, ક્ષેત્રીય પ્રતિભા પુરસ્કાર (નેપાલ સરકાર) ૨૦૬૩ વિ.સં।

અજય કુમાર યાદવ, મૈથિલી રંગ મંચ

आशुतोष यादव अमोल्ज

कृष्ण कुमार कश्यप १९४९-

जन्म १५ सितम्बर १९४९ ई. पिता- कवि-उपन्यासकार स्व. रुद्रनारायण लाल "सँवलिया"। जनवरी १९६५ ई. मे मैला सन लेल "नास्ट स्कूल", १९८१ ई. मे "कला आचार्यति जीवन आ शिक्षण पद्धति"क प्रवर्तन आ तकर कार्यान्वयन लेल शिवा कश्यप आ शशिबालाक सहयोगसँ "भारती विकास संस्था"क स्थापना। रचना: शशिबालाक संग "मेघदूत" आ "गीत-गोविन्द"क मैथिली अनुवाद, बाल-भारत, मैथिली चरित्र-शिक्षा, भाग-१, मैथिली चरित्र-कोश, भाग-३।

ललित कुमुद

बटोही झा, मैथिली चित्रकला

प्रवीण कुमार ठाकुर

जन्म तिथि-३१ दिसम्बर १९७७; जन्म स्थान - कन्हौली , सकरी , मधुबनी ; शिक्षा- सूत्र नारायण हाई स्कूल - नरपतिगंज , बी एस सी - मेमोरियल कॉलेज - दरभंगा , डिप्लोमा इन फैशन डिजाइन (नेशनल इंस्टीट्यूट ऑफ फैशन डिजाइन - नयी दिल्ली) , चित्रकला �आओर फैशन प्रयोगमानमे विशेष योग्यता, निवास स्थान- दिल्ली , इंडिया; पिता- श्री सत्य नारायण ठाकुर , सकरी - कन्हौली� ; माता- श्रीमती मालती ठाकुर , सकरी - कन्हौली। वर्तमानमे अपन एक्सपोर्ट बिजिनेस एस्थेट) �क नामसँ शुरुआत , पूर्वमे प्रोडक्ट डेवलपमेंट आओर मर्चेंटाइजर रूपमे कार्यरत।

लाल पंडित, मैथिली मूर्तिकला

𑒩𑒰𑒖𑒹𑒢𑓂𑒠𑓂𑒩 𑒣𑓀𑒛𑒱𑒞, 𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰 𑒧𑒴𑒩𑓂𑒞𑒱 𑒏𑒪𑒰

𑒑𑒱𑒩𑒲𑒬 𑒔𑒢𑓂𑒠𑓂𑒩 𑒪𑒰𑒪

𑒢𑒫𑒹𑒢𑓂𑒠𑒳 𑒏𑒳𑒧𑒰𑒩 𑒗𑒰, 𑒣𑒞𑓂𑒩𑒏𑒰𑒩

𑒔𑒢𑓂𑒠𑓂𑒩 𑒏𑒱𑒬𑒼𑒩 𑒪𑒰𑒪, 𑒣𑒞𑓂𑒩𑒏𑒰𑒩, 𑒢𑒹𑒣𑒰𑒪

𑒅𑒣𑒹𑒢𑓂𑒠𑓂𑒩 𑒦𑒑𑒞 𑒢𑒰𑒑𑒫𑓀𑒬𑒲, 𑒢𑒹𑒣𑒰𑒪

𑒮𑒛𑓃𑒏 𑒢𑒰𑒙𑒏।

𑒩𑒧𑒹𑒬 𑒩𑓀𑒖𑒢, 𑒣𑒩𑒫𑒰𑒯𑒰, 𑒢𑒹𑒣𑒰𑒪 𑓑𑓙𑓖𑓖-

𑒣𑒩𑒫𑒰𑒯𑒰, 𑒢𑒹𑒣𑒰𑒪𑒧𑒹 𑒖𑒢𑓂𑒧। 𑒢𑒹𑒣𑒰𑒪𑒲𑒨 𑒏𑒟𑒰-𑒖𑒑𑒞𑒏 𑒢𑒫𑒲𑒢 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒮𑒧𑓂𑒧𑒰𑒢𑒱𑒞 𑒢𑒰𑒧। 𑒖𑒢𑒣𑒏𑓂𑒭𑒡𑒩 𑒏𑒟𑒰-𑒠𑒵𑒭𑓂𑒙𑒱 𑒂 𑒧𑒼𑒯𑒏 𑒬𑒱𑒪𑓂𑒣। 𑒟𑒼𑒛𑓃 𑒪𑒱𑒐𑒻𑒞, 𑒧𑒳𑒠𑒰 𑒥𑒹𑒩-𑒥𑒹𑒩 𑒔𑒩𑓂𑒔𑒱𑒞 𑒩𑒯𑒻𑒞।

𑒫𑒱𑒢𑒲𑒞 𑒚𑒰𑒏𑒳𑒩

"𑒥𑒰𑒿𑒏𑒲 𑒁𑒕𑒱 𑒯𑒱𑒧𑓂𑒧𑒞 𑒠𑒴𑒡𑒏 𑒏𑒪𑒧" 𑒣𑓂𑒩𑒏𑒰𑒬𑒱𑒞।

𑒮𑒳𑒖𑒲𑒞 𑒏𑒳𑒧𑒰𑒩 𑒗𑒰, 𑒢𑒹𑒣𑒰𑒪

𑒖𑒱𑒢𑓂𑒠𑒑𑒲 (𑒪𑒒𑒳𑒏𑒟𑒰 𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯), 𑒡𑒛𑓃𑒱 (𑒪𑒒𑒳𑒏𑒟𑒰-𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯), 𑒩𑒱𑒣𑒼𑒩𑓂𑒙𑒩 𑒛𑒰𑒨𑒩𑒲 (𑒩𑒱𑒣𑒼𑒩𑓂𑒞𑒰𑒖), 𑒑𑒢𑓂𑒡 (𑒪𑒒𑒳 𑒏𑒟𑒰 𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯), 𑒭𑒖𑒳 𑒩𑒲𑒫𑒰𑒪𑒲 (𑒪𑒒𑒳 𑒏𑒟𑒰 𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯), 𑒏𑒼𑒬𑒲 𑒒𑒴𑒩𑒱 𑒂𑒅 (𑒥𑒰𑒪 𑒪𑒒𑒳-𑒫𑒱𑒯𑒢𑒱 𑒏𑒟𑒰 𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯), 𑒠𑒴𑒡𑒧𑒞𑒲- (𑒮𑒧𑓂𑒣𑒰𑒠𑒢- 𑒢𑒹𑒣𑒰𑒪𑒲 𑒂 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲𑒧𑒹)।

𑒮𑒢𑒼𑒖 𑒣𑓂𑒩𑒞𑒱𑒯𑒰𑒩𑒲

𑒢𑒹𑒣𑒰𑒪𑒏 𑒣𑒯𑒱𑒪 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒩𑒹𑒛𑒱𑒨𑒼 𑒢𑒰𑒙𑒏 𑒮𑓀𑒔𑒰𑒪𑒏

𑒠𑒹𑒫𑒰𑓀𑒬𑒳 𑒫𑒞𑓂𑒮

𑒖𑒢𑓂𑒧- 𑒞𑒳𑒪𑒰𑒣𑒙𑓂𑒙𑒲, 𑒮𑒳𑒣𑒾𑒪। 𑒧𑒰𑒮
𑒏𑒧𑓂𑒨𑒳𑒢𑒱𑒏𑒹𑒬𑒢𑒧𑒹
𑒋𑒧.𑒋., 𑒯𑒱𑒢𑓂𑒠𑒲, 𑒁𑓀𑒑𑓂𑒩𑒹𑒖𑒲 𑒂 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲𑒏
𑒫𑒱𑒦𑒱𑒢𑓂𑒢 𑒣𑒞𑓂𑒩-𑒣𑒞𑓂𑒩𑒱𑒏𑒰𑒧𑒹
𑒏𑒟𑒰, 𑒪𑒒𑒳𑒏𑒟𑒰, 𑒫𑒱𑒖𑓂𑒘𑒰𑒢-
𑒏𑒟𑒰, 𑒔𑒱𑒞𑓂𑒩-𑒏𑒟𑒰, 𑒏𑒰𑒩𑓂𑒙𑒴𑒢, 𑒔𑒱𑒞𑓂𑒩-
𑒣𑓂𑒩𑒯𑒹𑒪𑒱𑒏𑒰 𑒃𑒞𑓂𑒨𑒰𑒠𑒱𑒏 𑒣𑓂𑒩𑒏𑒰𑒬𑒢।
𑒫𑒱𑒬𑒹𑒭: 𑒑𑒳𑒖𑒩𑒰𑒞 𑒩𑒰𑒖𑓂𑒨 𑒬𑒰𑒪𑒰 𑒣𑒰𑒚𑓂𑒨-
𑒣𑒳𑒮𑓂𑒞𑒏 𑒧𑓀𑒛𑒪 𑒠𑓂𑒫𑒰𑒩𑒰 𑒂𑒚𑒧 𑒏𑒏𑓂𑒭𑒰𑒏
𑒪𑒹𑒪 𑒫𑒱𑒖𑓂𑒘𑒰𑒢
𑒏𑒟𑒰 �𑒖𑓀𑒑� 𑒣𑓂𑒩𑒏𑒰𑒬𑒱𑒞

𑒮𑓀𑒞𑒼𑒭 𑒧𑒱𑒬𑓂𑒩, 𑒢𑒹𑒣𑒰𑒪

𑒣𑒼𑒮𑒣𑒳𑒞 (𑒪𑒒𑒳𑒏𑒟𑒰-𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯), 𑒅𑒠𑒰𑒮 𑒧𑒼𑒢 (𑒪𑒒𑒳𑒏𑒟𑒰-𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯), 𑒋𑒢𑒰-𑒏𑒣𑒱 (𑒏𑒫𑒱𑒞𑒰-𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯), 𑒁𑒋𑒢𑒰 (𑒮𑓀𑒣𑒰𑒠𑒢- 𑒏𑒫𑒱𑒞𑒰-𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯)।

𑒮𑒳𑒢𑒲𑒪 𑒏𑒳𑒧𑒰𑒩 𑒧𑒪𑓂𑒪𑒱𑒏, 𑒑𑒰𑒨𑒏, 𑒖𑒢𑒏𑒣𑒳𑒩, 𑒢𑒹𑒣𑒰𑒪 𑓑𑓙𑓖𑓘-

𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲𑒏 𑒑𑒰𑒨𑒏-𑒮𑓀𑒑𑒲𑒞𑒏𑒰𑒩𑒏 𑒩𑒴𑒣𑒧𑒹 𑒣𑓂𑒩𑒮𑒱𑒠𑓂𑒡 𑒕𑒟𑒱। 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒦𑒰𑒭𑒰𑒏 𑒑𑒲𑒞𑒮𑒦𑒧𑒹 𑒧𑒾𑒪𑒱𑒏 𑒞𑒟𑒰 𑒮𑒰𑒩𑓂𑒟𑒏 𑒮𑓀𑒑𑒲𑒞𑒏 𑒮𑒵𑒖𑒢𑒧𑒹 𑒯𑒱𑒢𑒏 𑒮𑒏𑓂𑒩𑒱𑒨𑒞𑒰 𑒣𑓂𑒩𑒬𑓀𑒮𑒢𑒲𑒨 𑒕𑒢𑒱। 𑒮𑒳𑒢𑒲𑒪𑒏 𑒑𑒰𑒨𑒢 𑒞𑒟𑒰 𑒮𑓀𑒑𑒲𑒞𑒧𑒹 𑒏𑒻𑒮𑒹𑒙 𑒋𑒪𑒥𑒧𑒮𑒦 𑒮𑒹𑒯𑒼 𑒥𑒰𑒯𑒩 𑒦𑒹𑒪 𑒁𑒕𑒱। 𑒪𑒱𑒣𑓂𑒨𑒢𑒠𑒮𑒱 𑒯𑒱𑒢𑒏 𑒮𑒏𑓂𑒩𑒱𑒨𑒞𑒰 𑒣𑒩𑒱𑒧𑒰𑒝𑒰𑒞𑓂𑒧𑒏 𑒩𑒴𑒣𑒧𑒹 𑒏𑒧 𑒩𑒯𑒱𑒞𑒯𑒳𑒿 𑒑𑒳𑒝𑒰𑒞𑓂𑒧𑒏 𑒠𑒵𑒭𑓂𑒙𑒱𑒋𑒿 𑒯𑒵𑒠𑒨𑒮𑓂𑒣𑒩𑓂𑒬𑒲 𑒧𑒰𑒢𑒪 𑒖𑒰𑒃𑒞 𑒁𑒕𑒱। 𑒣𑒹𑒬𑒰𑒮𑒿 𑒫𑒱𑒖𑓂𑒘𑒰𑒢-𑒬𑒱𑒏𑓂𑒭𑒏 𑒕𑒟𑒱।

(૨૦૦૪ ઈ), નાાશાઃ મૈથિલિક પહિલ-
ચિત્ર-શ્રૃંખલા
(કૉમિક્સ) પ્રકાશિત।

ધીરેન્દ્ર પ્રેમર્ષિ, સિરહા, નેપાલ ૧૯૬૭-

વિ.સં.૨૦૨૪ સાલ ભાદવ ૧૮ ગતે સિરહા જિલ્લાક ગોવિન્દપુર-૧, બસ્તીપુર ગામમે જન્મ ભેલનિ પ્રેમર્ષિક પૂરા નામ ધીરેન્દ્ર ઝા છનિ।કાન્તિપુરસઁ હેલ્લો મિથિલા કાર્યક્રમ પ્રસ્તુત કરય જોડી રૂપા-ધીરેન્દ્રક ધીરેન્દ્રક અવાજ ગામક બચ્ચા-બચ્ચા ચિન્હૈત અછિ। �પલ્લવ� મૈથિલી સાહિત્યિક પત્રિકા આ �સમાજ� મૈથિલી સામાજિક પત્રિકાક સમ્પાદન।

રવીન્દ્ર નારાયણ મિશ્ર

પિતાક નામ:સ્વર્ગીય સૂર્ય નારાયણ મિશ્ર, માતાક નામ:સ્વર્ગીયા દયા કાશી દેવી, પૈતૃક ગ્રામ:અરેર ડીહ, માતૃક:સિન્ધિઆ ડ્યોઢી। વૃત્તિ: યોજના આયોગક ઉપ સચિવ, દિલ્લીમે સ્પેશલ મેટ્રોપોલિટન મજિસ્ટ્રેટ। આब સેવા નિવૃત્ત। શિક્ષા: ચન્દ્રધારી મિથિલા મહાવિદ્યાલયસઁ બીએસ-સી ભૌતિકી વિજ્ઞાનમે પ્રતિષ્ઠા; દિલ્લી વિશ્વવિદ્યાલયસઁ વિધિ સ્નાતક। પ્રકાશિત કૃતિ: મૈથિલી:-

૧ �ભોરસઁ સાઁઝ ધરિ� (આત્મ કથા), ૨ �પ્રસંગવશ� (નિબંધ), ૩ �સ્વર્ગ એહિ અછિ� (યાત્રા પ્રસંગ), ૪ �અવસાદ� (કથા સંગ્રહ) ૫ `નમસ્તસ્યૈ� (ઉપન્યાસ) ૬ વિવિધ પ્રસંગ (નિબંધ) ૭મહરાજ (મૈથિલી ઉપન્યાસ) ,૮લજકોટર (મૈથિલી ઉપન્યાસ) ,૯સીમાક ઓહિ પાર (મૈથિલી ઉપન્યાસ) ૧૦સમાધાન(નિબંધ સંગ્રહ) ૧૧માતૃભૂમિ(ઉપન્યાસ) ૧૨સ્વપ્નલોક(ઉપન્યાસ) ૧૩શંખનાદ(ઉપન્યાસ)।

કુમાર મનોજ કશ્યપ

અમરેન્દ્ર યાદવ, નેપાલ

રઘુનાથ મુખિયા

પ્રદીપ પુષ્પ

સંદીપ કુમાર સાફી

"વૈશાખમે દલાનપર" પ્રકાશિત।

ઉમેશ મંડલ

નિશ્તુકી- કવિતા સંગ્રહ, મિથિલાક સંસ્કાર ગીત, વિધિ-વ્યવહાર ગીત આ ગીતનાદ (સંકલન), "મિથિલાક વનસ્પતિ સ્વાસ્થ્ય શો મિથિલાક જીવ-જન્તુ સ્વાસ્થ્ય શો મિથિલાક જિનગી સ્વાસ્થ્ય શો", સગર રાતિ દીપ જરય-રિપોર્ટ, દુધ-પાનિ અનાર- અનાર (કથા એવં પાણ્ડુલિપિ જગદીશ પ્રસાદ મણ્ડલ)- (છાયા એવં સમ્પાદન- ઉમેશ મણ્ડલ), હિન્દુસ્તાની મુસલમાન ઓર હિન્દુ

ચન્દ્રમણિ

𑒮𑓂𑒞𑒰𑒢𑒱𑒨𑒱𑒢 - 𑒧𑒴𑒪 𑒯𑒱𑒢𑓂𑒠𑒲 𑒅𑒣𑒢𑓂𑒨𑒰𑒮- 𑒑𑒲𑒞𑒹𑒬 𑒬𑒩𑓂𑒧𑒰, 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒁𑒢𑒳𑒫𑒰𑒠- 𑒅𑒧𑒹𑒬 𑒧𑒝𑓂𑒛𑒪

𑒮𑓂𑒫𑓃 𑒯𑒹𑒧𑒏𑒰𑒢𑓂𑒞 𑒗𑒰, 𑒑𑒰𑒨𑒏

𑒧𑒳𑒩𑒪𑒲𑒡𑒩, 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒤𑒱𑒪𑓂𑒧 𑒢𑒱𑒩𑓂𑒠𑒹𑒬𑒏

𑒏𑒳𑓀𑒖 𑒥𑒱𑒯𑒰𑒩𑒲, 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒑𑒰𑒨𑒏

𑒩𑒰𑒧𑒥𑒰𑒥𑒴 𑒗𑒰, 𑒑𑒰𑒨𑒏

𑒫𑒱𑒣𑒱𑒢 𑒅𑒠𑒰𑒮𑒲

𑒖𑒱𑒞𑒹𑒢𑓂𑒠𑓂𑒩 𑒮𑒯𑒨𑒼𑒑𑒲

𑒅𑒠𑒱𑒞𑒢𑒰𑒩𑒰𑒨𑒝 𑒤𑒱𑒪𑓂𑒧 𑒑𑒰𑒨𑒏

𑒣𑓂𑒩𑒏𑒰𑒬 𑒗𑒰, 𑒤𑒱𑒪𑓂𑒧 𑒢𑒱𑒩𑓂𑒠𑒹𑒬𑒏

𑒏𑒲𑒩𑓂𑒞𑒱 𑒂𑒖𑒰𑒠 𑒏𑓂𑒩𑒱𑒏𑒹𑒙

𑒬𑓂𑒩𑒲𑒩𑒰𑒧 𑒗𑒰 𑒬𑒞𑒩𑓀𑒖

𑒁𑒦𑒱𑒭𑒹𑒏 𑒗𑒰 𑒑𑒼𑒪𑓂𑒤

𑒁𑒬𑒼𑒏 𑒏𑒳𑒧𑒰𑒩 𑓑𑓙𑓘𑓑-

𑒮𑒰𑒡𑒰𑒩𑒝 𑒏𑒰𑒭𑓂𑒚𑒏𑒰𑒩𑒏 𑒣𑒩𑒱𑒫𑒰𑒩𑒧𑒹 𑒮𑒧𑒮𑓂𑒞𑒲𑒣𑒳𑒩 𑒖𑒱𑒪𑒰𑒏 𑒧𑒼𑒣𑓂𑒣𑒱𑒨𑒰𑒩𑒣𑒳𑒩 𑒮𑒣𑓂𑒣𑒪𑒰𑒢𑒲 𑒑𑒰𑒧𑒧𑒹 𑒖𑒢𑒧𑒪 𑒁𑒬𑒼𑒏 𑒏𑒳𑒧𑒰𑒩 𑒏𑒯𑒱𑒨𑒼 𑒮𑓂𑒏𑒴𑒪 𑒢𑒯𑒱 𑒑𑒹𑒪𑒰𑒯। 𑒠𑒱𑒢𑒧𑒹 𑒣𑒔𑒰𑒮 𑒙𑒰𑒏𑒰 𑒏𑒧𑒹𑒢𑒱𑒯𑒰𑒩 𑒠𑒱𑒪𑓂𑒪𑒲𑒏 𑒋𑒏𑒙𑒰 𑒑𑒼𑒪𑓂𑒤 𑒏𑓂𑒪𑒥𑒏 𑒋𑒯𑒱 𑒏𑒻𑒛𑒲𑒏𑒹𑒿 𑓑𑓙𑓙𑓔 𑒃. 𑒧𑒹 𑒔𑒼𑒩𑒱𑒏 𑒧𑒱𑒟𑓂𑒨𑒰𑒩𑒼𑒣 𑒪𑒑𑒰 𑒏𑒋 𑒑𑒼𑒪𑓂𑒤 𑒏𑒼𑒩𑓂𑒮𑒮𑒿 𑒥𑒰𑒯𑒩 𑒏𑒋 𑒠𑒹𑒪 𑒑𑒹𑒪। 𑒫𑒻𑒯 𑒏𑒻𑒛𑒲 𑒠𑒮 𑒮𑒰𑒪𑒏 𑒦𑒲𑒞𑒩 𑒦𑒰𑒩𑒞𑒏 𑒢𑒧𑓂𑒥𑒩 𑒋𑒏 𑒑𑒼𑒪𑓂𑒤𑒩 𑒥𑒢𑒱 𑒑𑒹𑒪।

ગાળેશ ગંળન, મૈથિલિ સ્ટુડેગા પ્ગોળેક્ટ

સંળય ઝા

સુલ્તાનગંળ, ભાગલપુગ મોટોગોલક સીરીઝ।

વિન્દેશ્વગ પાઠક

વિનોદ મિશ્ગ

ડૉ વિનોદ મિશ્ગ સમ્પ્ગતિ આઈ આઈ ટી ગૂડકી, ઉત્તગાખંડમે અંગ્ગેળી પઢબૈત છથિ આ હિનિક ગચનાવ અંગ્ગેળી આ હિંદી મે પ્ગકાશતિ ભેલ છન્હિ। અહિ વર્ષ હિનિક કવિતા સંગ્ગહ ષલિગ ષગેપસ ।ન્દ ઓગહેગ સ્ઊેમસ પ્ગકાશતિ ભેલ છન્હિ। એકગ અતિગિક્ત ઈ અંગ્ગેળીમે આલોચનાક ક્ષેત્ગમે આઠ ટા પોથી સંપાદિત કેને છથિ। હિનિક પોથી છોમમુનયિાતીન ષકિલલસ ડોગ એનગાનિગસ ।ન્દ ષર્યેનિતસિતસ વહુતો ઈંળીનયિગગિ સંસ્થાનમે પાઠ્ય પુસ્તક ગૂપમે પઢાઓલ ળાઇત અછિ।

ગાળકમલ ઝા, અંગ્ગેળી લેખક, પત્ગકાગ

હિનિકગ અંગ્ગેળી ઉપન્યાસ "દ વૂલ વેડસ્પ્ગેડ" , "સ્ઊ યૂ આગ અસ્ઊગેડ ઑસ્ઊ હાર્ટ્સ" આ "સ્ઊાયગપ્ગૂસ્ઊ" પ્ગકાશતિ છન્હિ। "દ વૂલ વેડસ્પ્ગેડ" (૧૯૯૯)પગ હુનકા "કૉમનવેલ્થ ગાઇટગ્સ પ્ગાઇળ સ્ઊૉગ વેસ્ટ સ્ઊર્સ્ટ વુક- યૂગેશયિા" ભેટલ છન્હિ। ગાળકમલ ઝા સ્ગી મુનીશ્વગ ઝા આ સ્ગીમતી ગંળના ઝાક પુત્ગ છથિ, "આઇઆઇટીખડ઼ગપુગ"સઁ બીટેકછથિ, આ આઇ કાલ્હિ દિલ્લીમે ગહૈ છથિ, ળતય ઓ "ઇણ્ડયિન એક્સપ્ગેસ" મે એડટિગ છથિ।

માનસ બિહાગી વર્મા, વૈળ્ઞાનિક

સ્ઊમીશ્વગ નાથ 'ગેણુ' મથિલિ ગત્ન ૧૯૨૧-૧૯૭૭

ગામધાગી સિંહ 'દિનકગ' મથિલિ ગત્ન ૧૯૦૮-૧૯૭૪

ગામવૃક્ષ બેનીપુગી ૧૮૯૯-૧૯૬૭

𑒛ॉ 𑒯𑒩𑒱𑒫𑓀𑒬 𑒞𑒩𑒳𑒝 १९२७-२००८

𑒖𑒢𑓂𑒧 २१ 𑒖𑒴𑒢 १९२७ 𑒃।
𑒑𑓂𑒩𑒰𑒧- 𑒔𑒏𑒮𑒪𑒹𑒧, 𑒣𑒼- 𑒣𑒙𑒼𑒩𑒲, 𑒖𑒱𑒪𑒰- 𑒮𑒧𑒮𑓂𑒞𑒲𑒣𑒳𑒩। 𑒞𑒲𑒢 𑒠𑒩𑓂𑒖𑒢 𑒮𑒿 𑒥𑒹𑒮𑒲 𑒯𑒱𑒢𑓂𑒠𑒲 𑒣𑒼𑒟𑒲 𑒖𑒰𑒯𑒱𑒧𑒹 𑒏𑒰𑒫𑓂𑒨-𑒏𑒟𑒰-𑒣𑓂𑒩𑒥𑒢𑓂𑒡 𑒮𑒧𑓂𑒧𑒱𑒪𑒱𑒞 𑒁𑒕𑒱।

𑒯𑒩𑒱𑒬𑓀𑒏𑒩 𑒬𑓂𑒩𑒲𑒫𑒰𑒮𑓂𑒞𑒫 "𑒬𑒪𑒦" १९३४-

𑒮𑓂𑒫. 𑒖𑒢𑒰𑒩𑓂𑒠𑒢 𑒣𑓂𑒩𑒮𑒰𑒠 𑒗𑒰 '𑒠𑓂𑒫𑒱𑒖'

𑒯𑒱𑒢𑓂𑒠𑒲𑒏 𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨𑒏𑒰𑒩।

𑒩𑒰𑒧𑒹𑒬𑓂𑒫𑒩 𑒣𑓂𑒩𑒹𑒧

𑒯𑒱𑒢𑓂𑒠𑒲𑒏 𑒢𑒰𑒙𑒏𑒏𑒰𑒩।

𑒛ॉ 𑒢𑒫𑒪 𑒏𑒱𑒬𑒼𑒩 𑒠𑒰𑒮 "𑒢𑒫𑒪"

𑒧𑒼𑒯𑒢𑒰𑒢𑒢𑓂𑒠 𑒗𑒰 १९५५-

𑒩𑒰𑒧𑒰𑒖𑓂𑒘𑒰 𑒬𑒬𑒱𑒡𑒩

𑒑𑒝𑒹𑒬 𑒔𑓀𑒔𑒪 १९३०-२०११

𑒛ॉ 𑒁𑒧𑒩𑒹𑒢𑓂𑒠𑓂𑒩

𑒑𑒼𑒣𑒰𑒪 𑒧𑒢𑒲𑒭𑒲

𑒏𑒳𑒢𑓂𑒠𑒢 𑒁𑒧𑒱𑒞𑒰𑒦

𑒬𑓀𑒦𑒳 𑒁𑒑𑒼𑒯𑒲

𑒖𑒢𑓂𑒧 ८ 𑒖𑒢𑒫𑒩𑒲 १९४१, 𑒣𑓂𑒩𑒏𑒰𑒬𑒱𑒞 𑒏𑒵𑒞𑒱:𑒍𑒯𑒰𑒩𑒹𑒪 𑒛𑒲𑒯 (𑒏𑒟𑒰-𑒏𑒰𑒫𑓂𑒨) १९९८, 𑒮𑒰𑓀𑒖𑒰 (𑒏𑒟𑒰 𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯)१९९९, 𑒞𑒹𑒮𑒩𑒲 𑒥𑒹𑒩𑒱𑒨𑒰 (𑒏𑒟𑒰

काव्य)२००३, बज्जिका छंद विलास २००७

पोद्दार रामावतार अरुण १९२३-१९९९

मजहर इमाम १९३०-२०१२

अरुण प्रकाश १९४८-२०१२

अंशुमन पाण्डेय

तिरहुता यूनीकोडक आवेदनकर्ता।

दिनेश कुमार मिश्र

मिथिलाक बाढ़िक एक्सपर्ट। मिथिलाक मोटा-मोटी सब धारपर कतेक प्रकाशित। उत्तर बिहार की व्यथा कथा (१९९०), कोसी- उम्र कैद से सजा-ए-मौत तक (१९९२) बंदिनी महानंदा (१९९४), बोया पेड़ बबूल का- बाढ़ नियंत्रण का रहस्य (२०००), बगावत पर मजबूर मिथिला की कमला नदी (२००४), भुतही नदी और तकनीकी झाड़- फूक (२००५), , दुइ पाटन के बीच में- कोसी नदी की कहानी (२००६) तथा बागमती की सद्गति (२०१०)।

ओमप्रकाश भारती १९६८-

कोसी नदीक लोक सांस्कृतिक अध्ययन - नदियाँ गाती हैं, बिहार के पारम्परिक नाट्य आ मैथिलीक लोक नाट्य प्रकाशित

वैदेही सीता

याज्ञवल्क्य पत्नी मैत्रेयी

याज्ञवल्क्यक दू टा पत्नी छलथिन्ह पहिल कात्यायनी आ दोसर मैत्रेयी। मैत्रेयी ब्रह्मवादिनी छलीह। कात्यायनीसँ हुनका तीनटा पुत्र छलन्हि- चन्द्रकान्त, महामेघ आ विजय।

मोतीदाइ

मिथिलाक रजक (धोबी) जातिक लोकदेवता।

વહિુઊ

યમ્પાનગાનક વહિુઊ।

ગાંગો દેવ઼ી

મથિઊિક મઊહ ળાતકિ ઊકદેવ઼ાા।
ગાંગોદેવ઼ીક મગાા શ્પ્પની મથિઊિક
મઊહ ઊકનમિ પ્નયઊતિ શ્છ઼િ।

નેશમા, કુસુમા, શુઊ્વ઼ા

મોનંગક મોતીસાય઼ન

વ઼નિ્ય્ય઼વ઼ાસનિી દેવ઼ી મૈથઊિ ઊકગીત ૧૯૨૦-૨૦૦૬

કામેશ્વ઼ની દેવ઼ી ૧૯૨૨-

મયુવની ળઊિક નવ઼ાની ગામક। ળન્મ
૧૯૨૨ ઇ઼ મે શ્પન માતૃક નાહનમે
મેઊનિ। પતાિ પં મદનમોહન ઠ઼ા।
વનૌનીવ઼ાસી પ્નસદ્ધિ તાન્ત્નકિ
પમ્ડતિ કેશવ઼ મશ્નિ હનિક પતાિ
છ઼ઊથનિ। "મથિઊિ સંસ્કાન ગીત"
પોથી।

કુસુમઊતા કન્મ્મ

શ્મ્મિા સહિ ૧૯૨૪-

સમીક્ષકિા, શ્નુવ઼ાદકિા, સમ્પાદકિા
। પ્નકાશન: મૈથઊિ
ઊકગીત, વ઼સવેશ્વ઼ન (શ્નુ), શશિુ
પ્પેઊ ગીત શ્નદિ। ઊઙ઼ી વ઼્નેવોન્ન
કૉઊળ, કઊકત્તામે પૂન્વ઼
પ્નાય્ય઼ાપકિા।

ઊિઊ ને ૧૯૩૩-

ળન્મ:૨૬ ળનવ઼ની, ૧૯૩૩,પતાિ:મીમનાથ
મશ્નિ,પતાિ:ઙ઼ૉ ય઼્યણ્ને, દુનગાગંળ, મૈથઊિક
વ઼શિષ્ઠિ કથાકાન એવં ઉપન્ય઼ાસકાન।
મનીયકાિ ઉપન્ય઼ાસપન સાહતિ્ય઼ શ્કાદેમીક
૧૯૮૨ ઇ઼ મે પુનસ્કાન। મૈથઊિમે ઊગમગ દૂ
સય઼ કથા શ્ર પાઁચ ટા ઉપન્ય઼ાસ પ્નકાશતિ।
વ઼પુિઊ વાઊ સાહતિ્ય઼ક સૃળન। શ્નેક
માનતીય઼ માષામે કથાક શ્નુવ઼ાદ-પ્નકાશતિ।
પહઊિ પ્નવોય સમ્માન ૨૦૦૪ સઁ સમ્માનતિ।

યતિ્નઉપ્યા દેવી ૧૯૩૫-

મોહિની હ્ા ૧૯૩૭-

ડ઼ૉ સાવતિ્ની હ્ા

કવતિા દેવી ૧૯૪૨-

પ્નમણિ હ્ા

શાન્તા સુમન ૧૯૪૨-

ળન્મ ૧૫ સતિમ્વન ૧૯૪૨, કાસમિપુન, સહનસા, વહિાન, પ્નકાશતિ કૃતા, �શ્રો પ્નતીક્ષતિ, પનછાઇ ટૂટતી, સુઉગાતે પસીને, પસીને કે નશ્તિ, મૌસમ હુશ્રા કવીન, સમય઼ યેતાવ઼ની નહીં દેતા, તપ ગેહે કયનાન, મીતન-મીતન શ્રાગ, મેઘ ઙ્નદ્નનીઉ (મૈથિઉિ ગીત સંગ્નહ), શોય પ્નવંય: મય્ય઼વ઼્નગીય઼ યેતના શ્રૌન હનિ્દી કા શ્રાયુનકિ કાવ્ય઼, ઉપન્ય઼ાસ: ળઉ હુકા હનિના સમ્માન: સાહતિ્ય઼ સેવ઼ા સમ્માન, કવ઼ા ગત્ન સમ્માન, મહાદેવ઼ી વ઼ન્મા સમ્માન। શ્રય્ય઼ાપન કાન્ય઼।

પ્નભાવ઼તી હ્ા ૧૯૪૫-
૧૯૯૯

સ્વ઼ ઙ્ઉાનાણી સહિ ૧૯૪૫-
૧૯૯૩

ઙ્ઉાનાણી સહિ: ળન્મ ૧ ળુઉાઇ, ૧૯૪૫, નધિન : ૧૩ ળૂન, ૧૯૯૩, પતિા : પ્નો પ્નવોય ણાનાય઼ણ સહિ સમ્પાદકિા : મથિઉિ દન્શન, વ઼શિષ શ્રય્ય઼ય઼ન : મૈથઉિી, હનિ્દી, વંગાઉ, શ્રંગ્નેળી, ભાષા વ઼ળિ્ઞાન એવ઼ં ઉોક સાહતિ્ય઼। પ્નકાશતિ કૃતિ: સઉોમા (શ્રાસ્કન વ઼ાઙ્ઉ્ડક શ્રુગેય ણાટકક શ્રનુવ઼ાદ ૧૯૬૫), પ્નેમ એક કવ઼તિા (૧૯૬૮) વંગાઉ ણાટકક શ્રનુવ઼ાદ, વ઼ષિવ઼ૃક્ષ (૧૯૬૮) વંગાઉ ણાટકક શ્રનુવ઼ાદ, વ઼નિ્દંતી (૧૯૭૨), સ્વ઼નયતિ: મૈથઉિી કવ઼તિા સંગ્નહ (૧૯૭૩), હનિ્દી સંગ્નહ।

ઉષાકનિણ ય્યાન ૧૯૪૫-

ળન્મ:૨૪ શ્રક્ટૂવન ૧૯૪૫,કથા એવ઼ં ઉપન્ય઼ાસ ઉેખ્યનમે પ્નખ્ય઼ાત । મૈથઉિી તથા હનિ્દી દૂનૂ ભાષાક યન્યતિ ઉેખ્યકિા ।પ્નકાશતિ કૃતિ:શ્રનુંત્તનાતિ પ્નશ્ન, દૂન્વ઼ાક્ષત, હસીના મંઉિ, ભામતી (ઉપન્ય઼ાસ) । ૨૦૧૦- શ્નીમતા ઉષાકનિણ ય્યાન (ભામતી, ઉપન્ય઼ાસ) ઉઉ સાહતિ્ય઼ શ્રકાદેમી પુનસ્કાન- મૈથઉિી।

નીરળા રેણુ ૧૯૪૫-

ળન્મ: ૧૧ અક્ટૂવર ૧૯૪૫,નામ: કામાખ્યા દેવી,ઉપનામ:નીરળા રેણુ,ળન્મ સ્થાન:નવટોળ,સરસિવપાહી ।શક્ષિા: વીએ (આનર્સ) એમએ, પી-એચડી,ગ઼ૃહણિી ।પ્રકાશતિ રચના : અોસકણ (કવતિા મંજૂિ,૧૯૬૦) ઉપ્પન પર પારવિારકિ, સાંસ્કૃતકિ પરવિેશક પ્રભાવ । મૈથળિ કથા યાત્રા સાહત્યિ અકાદેમી નઈ દલ્લિીસઁ સ્વાતન્ત્ર્યોત્તર મૈથળિ કથાક પન્દ્રહ ટા પ્રતનિધિિ કથાક સમ્પાદન ।સ઼ૃળન યાત્ર પયિાસળ કથા સંગ્રહ,આગત ક્ષણ ઉ કવતિા સંગ્રહ,ઋતમ્ભરા કથા સંગ્રહ,પ્રતચ્છિવ઼ િહન્દિી કથા સંગ્રહ,૧૯૬૦ સઁ આરચત સિએસઁ અધકિ કથા, કવતિા, શોધનબિન્ધ, ળળતિનબિન્ધ,આદિ અનેક પત્ર-પત્રકિા તથા અભનિન્દનગ્રન્થમે પ્રકાશતિ ।મૈથળિીક અતરિક્તિ કછિુ રચના હન્દિી તથા અંગ્રેળીમે સેહો।૨૦૦૩- નીરળા રેણુ (ઋતમ્ભરા, કથા)ળળ સાહત્યિ અકાદમી પુરસ્કાર।

વ઼ીણા ઠાકુર ૧૯૫૪-

ળન્મ- ભવ઼ાનીપુર, પણ્ડૌળ (મધુવની)। પતિ। શ્રી શ્રીમોહન ઠાકુર। પ્રકાશતિ કૃતિ: મૈથળિ રામકાવ્યક પરમ્પરા, ઈતહિાસ-દર્પણ (સમીક્ષા), વ઼દ્યિાપતકિ ઉત્સ (સમાળોચના), ભારતી (ઉપન્યાસ)

ળ્ઞાનસુધા મશ્રિ

ભારતક ઉચ્ચતમ ન્યાયાળયક ચારમિ મહળિા ન્યાયાધીશ આ પહળિ મૈથળિાની।

ળસ્ટસિ મ઼ૃદુળા મશ્રિ

વ઼ીણા કર્ણ ૧૯૪૬-

ળન્મ ૩ નવમ્વર ૧૯૪૬, ગામ- પટોરી, પોપંચગાછયિા, ળળિ- સહરસા। સદસ્ય, મૈથળિ સાહત્યિ અકાદેમી પરામર્શદાતૃ સમતિ ૧૯૮૭-૧૯૯૩, સદસ્ય, ભાષા પરામર્શદાતૃ સમતિ (મૈથળિ), ભારતીય ળ્ઞાનપીઠ। અવ઼કાશપ્રાપ્ત વ઼શ્વિવ઼દ્યિાળય આચાર્ય આ અધ્યક્ષ, મૈથળિ વ઼ભિાગ, પટના વ઼શ્વિવ઼દ્યિાળય। **પ્રકાશતિ કૃતિ-** અર્ગળા, ભાવ઼નાક અસ્થપિળર (મૈથળિ કાવ્ય સંગ્રહ), શંખનાદ, ત્વદીયમેવ઼ સમર્પયે, અનુબન્ધ (હન્દિી કાવ્ય સંગ્રહ)। પ્રકાશ્ય: સપ્તપદી (મૈથળિ નબિન્ધ સંગ્રહ), ચારત્રિકિ પૃષ્ઠભૂમમિ મૈથળિીક પ્રસદ્ધિ ઉપન્યાસ, મૈથળિ-ઉપન્યાસક કથા કછિુ કહૈત અછિ (મૈથળિ આળોચના); ળન્દિગીનામા (હન્દિી કાવ્ય સંગ્રહ), ક્રમશ: (હન્દિી આળોચના)।

શેફાળકિા વ઼ર્મા ૧૯૪૩-

ળન્મ:૯ અગસ્ત, ૧૯૪૩,ળન્મ સ્થાન : વંગાળિ ટોળ, ભાગળપુર । શક્ષિા:એમ, પી-એચડી (પટના વ઼શ્વિવ઼દ્યિાળય), એ એન કાળેળ, પટના મે હન્દિીક પ્રાધ્યાપકિા પદસઁ સેવ઼ાનવિ઼ૃત્ત । બારી મનક ગ્રન્થકિઁ ખોળ઼ઃકિ઼ તુણ રસસઁ ભરળ અધકિતર રચના। પ્રકાશતિ રચના:હમૈત બીર, વિઝુકૈત ડીર; વ઼પિ્રળબ્ધા (કવતિા સંગ્રહ), સ્મૃતિ રેખા (સંસ્મરણ સંગ્રહ), એકટા આકાશ (ળઘુકથા સંગ્રહ), યાયાવ઼રી (યાત્રા-વ઼ૃત્તાન્ત), ભાવ઼ાન્ળળિ (કાવ્ય-પ્રગીત), કસ્તિ-કસ્તિ ળીવ઼ન (આત્મકથાપર સાહત્યિ અકાદેમી પુરસ્કાર)। અર્થયુગ (ળઘુકથા સંગ્રહ)આપ્પન-આપ્પન પ્રીત, નાગફાંસ (ઉપન્યાસ)। ૨૦૦૪ ઈ- ળૅ શ્રીમતી શેફાળકિા વ઼ર્મા, પટના;યાત્રી-ચેતના પુરસ્કાર।

𑒢𑒲𑒞𑒰 𑒗𑒰 𑓑𑓙𑓕𑓓-

𑒖𑒢𑓂𑒧 : 𑓒𑓑-𑓐𑓑-𑓑𑓙𑓕𑓓,𑒫𑓂𑒨𑒫𑒮𑒰𑒨:𑒣𑓂𑒩𑒰𑒡𑓂𑒨𑒰𑒣𑒱𑒏𑒰। 𑒪𑒹𑒐𑒢 𑒣𑒩 𑒮𑒧𑒰𑒖𑒏 𑒣𑒩𑒧𑓂𑒣𑒩𑒰 𑒞𑒟𑒰 𑒂𑒡𑒳𑒢𑒱𑒏𑒞𑒰𑒏 𑒮𑓀𑒮𑓂𑒏𑒰𑒩 𑒮𑒿 𑒯𑒼𑒃𑒞 𑒫𑒱𑒮𑓀𑒑𑒞𑒱𑒏 𑒣𑓂𑒩𑒦𑒰𑒫।𑒣𑓂𑒩𑒏𑒰𑒬𑒱𑒞 𑒏𑒵𑒞𑒱: 𑒁𑒔𑒱𑒢𑓂𑒯, 𑒏𑒟𑒰 𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯 𑓑𑓙𑓘𑓔, 𑒏𑒟𑒰𑒢𑒫𑒢𑒲𑒞 𑓑𑓙𑓙𑓐,𑒮𑒰𑒧𑒰𑒖𑒱𑒏 𑒁𑒮𑒢𑓂𑒞𑒼𑒭 𑒍 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒮𑒰𑒯𑒱𑒞𑓂𑒨 𑒬𑒼𑒡 𑒮𑒧𑒲𑒏𑓂𑒭𑒰 । 𑒥𑒱𑒪𑒰𑒩 𑒧𑒾𑒮𑒲 (𑒥𑒰𑒪 𑒪𑒒𑒳𑒏𑒟𑒰 𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯)।

𑒂𑒬𑒰 𑒧𑒱𑒬𑓂𑒩 𑓑𑓙𑓕𑓐-

𑒖𑒢𑓂𑒧:𑓖-𑓗-𑓑𑓙𑓕𑓐 𑒄,𑒣𑓂𑒩𑒏𑒰𑒬𑒱𑒞 𑒏𑒟𑒰 𑒧𑒹 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲𑒏 𑒮𑓀𑒑 𑒯𑒱𑒢𑓂𑒠𑒲 𑒧𑒹 𑒮𑒹𑒯𑒼। 𑒮𑒦𑒰𑒮𑒿 𑒣𑒻𑒒 𑒥𑒰𑒖𑒱𑒨 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒏𑒟𑒰 𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯।

𑒛ॉ 𑒮𑒳𑒢𑒲𑒞𑒰 𑒗𑒰

𑒣𑓂𑒩𑒹𑒧𑒪𑒞𑒰 𑒧𑒱𑒬𑓂𑒩 '𑒣𑓂𑒩𑒹𑒧' 𑓑𑓙𑓔𑓘-

𑒖𑒢𑓂𑒧𑒮𑓂𑒟𑒰𑒢:𑒩𑒯𑒱𑒏𑒰,𑒧𑒰𑒞𑒰:𑒬𑓂𑒩𑒲𑒧𑒞𑒲 𑒫𑒵𑒢𑓂𑒠𑒰 𑒠𑒹𑒫𑒲,𑒣𑒱𑒞𑒰:𑒣𑓀 𑒠𑒲𑒢𑒰𑒢𑒰𑒟 𑒗𑒰,𑒬𑒱𑒏𑓂𑒭𑒰:𑒋𑒧.𑒋, 𑒥𑒲.𑒋𑒛,𑒣𑓂𑒩𑒮𑒱𑒠𑓂𑒡 𑒁𑒦𑒱𑒢𑒹𑒞𑓂𑒩𑒲 𑒠𑒴 𑒮𑒨𑒮𑒿 𑒥𑒹𑒮𑒲 𑒢𑒰𑒙𑒏𑒧𑒹 𑒦𑒰𑒑 𑒪𑒹𑒪𑒢𑒱।𑒩𑓀𑒑𑒧𑒿𑒔 (𑒢𑒰𑒙𑓂𑒨𑒧𑓀𑒔) 𑒏 𑒦𑒴𑒞𑒣𑒴𑒩𑓂𑒫 𑒅𑒣𑒰𑒡𑓂𑒨𑒏𑓂𑒭𑒰, 𑒣𑒞𑓂𑒩𑒱𑒏𑒰𑒏 𑒮𑒧𑓂𑒣𑒰𑒠𑒢, 𑒏𑒟𑒰𑒪𑒹𑒐𑒢 𑒂𑒠𑒱𑒧𑒹 𑒏𑒳𑒬𑒪 । �𑒁𑒩𑒱𑒣𑒢� 𑒂𑒠𑒱 𑒁𑒢𑒹𑒏 𑒮𑓀𑒮𑓂𑒟𑒰 𑒠𑓂𑒫𑒰𑒩𑒰 𑒣𑒳𑒩𑒮𑓂𑒏𑒵𑒞-𑒮𑒧𑓂𑒧𑒰𑒢𑒱𑒞।

𑒛ॉ 𑒃𑒢𑓂𑒠𑒱𑒩𑒰 𑒗𑒰 𑓑𑓙𑓕𑓗

𑒧𑒹𑒢𑒏𑒰 𑒧𑒪𑓂𑒪𑒱𑒏 𑓑𑓙𑓖𑓖-

𑒬𑒰𑒩𑒠𑒰 𑒮𑒱𑒢𑓂𑒯𑒰 𑒧𑒻𑒟𑒱𑒪𑒲 𑒪𑒼𑒏𑒑𑒲𑒞 𑓑𑓙𑓕𑓓-

𑒪𑒪𑒣𑒩𑒲 𑒠𑒹𑒫𑒲

𑒬𑒏𑒳𑓀𑒞𑒪𑒰 𑒔𑒾𑒡𑒩𑒲

ગોદાવરી દત્તા, મિથિલા ચિત્રક લા

ઉષા વર્મા ૧૯૪૮-

કમલા ચૌધરી ૧૯૫૩-

કૃતિ- મૈથિલિક વેશ-ભૂષા- પ્રસાધન સમ્બન્ધી શબ્દાવલી, પ્રકાશનાધીન: વાટે વિલયલ પાની (કથા સંગ્રહ), પિયા મધુમાસ (કવિતા સંગ્રહ), આશાપૂર્ણા દેવીક બંગલા લઘુ ઉપન્યાસ **મન મંજૂષા**ક મૈથિલી અનુવાદ। મુજફ્ફરપુરસઁ પ્રકાશિત મૈથિલી સાહિત્યિક પત્રિકા **સ્વાતી**ક સમ્પાદન (૧૯૮૪-૮૫)।

સીતા દેવી, મિથિલા ચિત્રકલા

સરસ્વતી ચૌધરી, જનકપુર

ડૉ અનુપમા ચૌધરી

વિભા રાની ૧૯૫૯-

મૈથિલી ક ૩ સાહિત્ય અકાદમી પુરસ્કાર વિજેતા લેખકક ૪ ગોટ કૃતિક "કન્યાદાન" (હરિમોહન ઝા), "બાળા પોખરે મેં કતિની મછલિયાં" (પ્રભાસ કુમાર ચૌધરી), "બિલ ટેલર કી ડાયરી" વ "પટાક્ષેપ" (લિલી રે) હિન્દીમે અનૂદિત છન્હિ૨ ગોટ લોકકથાક પુસ્તક "મિથિલા કી લોક કથાએં" વ "ગોનૂ ઝા કે કિસ્સે"। મૈથિલી કથા સંગ્રહ "ખોહસઁ નિકસૈત"।

જ્યોત્સના ચન્દ્રમ ૧૯૬૩-

જન્મતિથિ: ૧૫ દિસમ્બર, ૧૯૬૩,જન્મસ્થાન : મૂઆરા, સિંઘિયા બુજુર્ગ, સમસ્તીપુર,પિતા : શ્રી માર્કણ્ડેય પ્રવાસી,માતા: શ્રીમતી સુશીલા ઝા,અધ્યાપન ।સુપરિચિત કથયિત્રી, કથાકાર। પ્રકાશિત કૃતિ: બેલસાર (કવિતા સંગ્રહ), હિહિનકોના (કથાસંગ્રહ)।

સુસ્મિતા પાઠક ૧૯૬૨-

જન્મ: સુપૌલ, બિહાર। પરિચિતિ કવિતા સંગ્રહ પ્રકાશિત। કથાવાચક, કથાસંગ્રહ પ્રકાશનાધીન। રાજનીતિ શાસ્ત્રમે એમ.એ. સંગીત, પેંટિંગમે રુચિ। મૈથિલીક પોથી પત્રિકા પર અનેક રેખાચિત્ર પ્રકાશિત। સમકાલીન જીવન, સમય, આ તકર સ્પંદનક કવયિત્રી। અનેક ભાષામે રચનાક અનુવાદ પ્રકાશિત।

𑒅𑒩𑓂𑒧𑒱𑒪𑒰 𑒠𑒹𑒫𑒲, 𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰 𑒔𑒱𑒞𑓂𑒩𑒏𑒪𑒰

𑒨𑒧𑒳𑒢𑒰 𑒠𑒹𑒫𑒲, 𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰 𑒔𑒱𑒞𑓂𑒩𑒏𑒪𑒰

𑒨𑒬𑒼𑒠𑒰 𑒠𑒹𑒫𑒲, 𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰 𑒔𑒱𑒞𑓂𑒩𑒏𑒪𑒰

𑒩𑒧𑒰 𑒗𑒰, 𑒮𑒧𑓂𑒣𑒰𑒠𑒏 𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰 𑒠𑒩𑓂𑒣𑒝

𑒣𑒢𑓂𑒢𑒰 𑒗𑒰

𑒁𑒢𑒳𑒦𑒴𑒞𑒱 (𑒪𑒒𑒳𑒏𑒟𑒰 𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯)।

𑒮𑒳𑒡𑒰 𑒏𑒩𑓂𑒝

𑒢𑒴𑒞𑒢 𑒠𑒰𑒮

𑒮𑒧𑓂𑒣𑒰𑒠𑒱𑒏𑒰, 𑒧𑒱𑒟𑒱𑒪𑒰𑓀𑒑𑒢

𑒩𑒰𑒡𑒱𑒏𑒰 𑒗𑒰, 𑒁𑓀𑒑𑓂𑒩𑒹𑒖𑒲 𑒪𑒹𑒐𑒱𑒏𑒰

𑒯𑒳𑒢𑒏𑒩 𑒁𑓀𑒑𑓂𑒩𑒹𑒖𑒲
𑒅𑒣𑒢𑓂𑒨𑒰𑒮 "𑒮𑓂𑒧𑒹𑒪" 𑒂 "𑒃𑒢𑓂𑒙𑒩𑓂𑒢𑓂𑒮 ऑन 𑒠𑒹𑒨𑒩
𑒯ॉ𑒩𑓂𑒢𑓂𑒮" 𑒂 𑒁𑓀𑒑𑓂𑒩𑒹𑒖𑒲 𑒪𑒒𑒳 𑒏𑒟𑒰 𑒮𑓀𑒑𑓂𑒩𑒯 "𑒠
𑒉𑒪𑒲𑒤𑒹𑒢𑓂𑒙 𑒉𑒝𑓂𑒛 𑒠 𑒧𑒰𑒩𑒳𑒞𑒲" 𑒣𑓂𑒩𑒏𑒰𑒬𑒱𑒞 𑒁𑒕𑒱।
𑒅𑒣𑒢𑓂𑒨𑒰𑒮 "𑒮𑓂𑒧𑒹𑒪" 𑒪𑒹𑒪 𑒯𑒳𑒢𑒏𑒰 "𑒤𑓂𑒩𑒹𑒢𑓂𑒔
𑒣𑓂𑒩𑒱𑒏𑓂𑒮 𑒑𑒳𑒉𑒩𑒪𑒹𑒢" 𑒣𑒳𑒩𑒮𑓂𑒏𑒰𑒩 𑒦𑒹𑒙𑒪 𑒕𑒢𑓂𑒯𑒱 𑒂
𑒃 𑒣𑒼𑒟𑒲 𑒮𑒼𑒪𑒯 𑒦𑒰𑒭𑒰𑒧𑒹 𑒁𑒢𑒴𑒠𑒱𑒞 𑒦𑒹𑒪 𑒁𑒕𑒱।
𑒩𑒰𑒡𑒱𑒏𑒰 "𑒉𑒧𑒯𑒩𑓂𑒮𑓂𑒙
𑒏ॉ𑒪𑒹𑒖"𑒮𑒿 "𑒉𑒢𑓂𑒟𑓂𑒩𑒼𑒣𑒼𑒪𑒼𑒖𑒲" 𑒣𑒜𑓃𑒢𑒹 𑒕𑒟𑒱
𑒂 "𑒬𑒱𑒏𑒰𑒑𑒼 𑒫𑒱𑒬𑓂𑒫𑒫𑒱𑒠𑓂𑒨𑒰𑒪𑒨"𑒮𑒿 𑒩𑒰𑒖𑒢𑒲𑒞𑒱
𑒫𑒱𑒖𑓂𑒘𑒰𑒢𑒧𑒹 𑒧𑒰𑒮𑓂𑒙𑒩𑓂𑒮 𑒛𑒱𑒑𑓂𑒩𑒲 𑒪𑒹𑒢𑒹 𑒕𑒟𑒱।
𑒋 "𑒯𑒱𑒢𑓂𑒠𑒳𑒮𑓂𑒞𑒰𑒢 𑒙𑒰𑒃𑒧𑓂𑒮" 𑒂 "𑒥𑒱𑒖𑒢𑒹𑒮
𑒫𑒩𑓂𑒪𑓂𑒛"𑒧𑒹 𑒏𑒰𑒖 𑒏𑒹𑒢𑒹 𑒕𑒟𑒱 𑒂 𑒮𑓀𑒑𑒧𑒹 "𑒩𑒰𑒖𑒲𑒫
𑒑𑒰𑓀𑒡𑒲 𑒤𑒰𑒅𑒝𑓂𑒛𑒹𑒬𑒢, 𑒠𑒱𑒪𑓂𑒪𑒲" 𑒧𑒹 𑒮𑒹𑒯𑒼, 𑒖𑒞𑒋 𑒋
𑒂𑒞𑓀𑒏𑒫𑒰𑒠𑒮𑒿 𑒣𑒲𑒛𑓃𑒱𑒞 𑒥𑒔𑓂𑒔𑒰 𑒮𑒦 𑒪𑒹𑒪 𑒮𑒧𑓂𑒣𑒩𑓂𑒏
𑒏𑒰𑒩𑓂𑒨𑒏𑓂𑒩𑒧𑒏 𑒣𑓂𑒩𑒰𑒩𑒧𑓂𑒦 𑒏𑒹𑒢𑒹 𑒩𑒯𑒟𑒱। 𑒂𑒃
𑒏𑒰𑒪𑓂𑒯𑒱 𑒋 𑒁𑒣𑒢 𑒣𑒞𑒱 𑒂 𑒥𑒔𑓂𑒔𑒰𑒏 𑒮𑓀𑒑
𑒙𑒼𑒏𑓂𑒨𑒼𑒧𑒹 𑒩𑒯𑒻 𑒕𑒟𑒱।

𑒮𑓂𑒫𑒨𑓀𑒣𑓂𑒩𑒦𑒰 𑒗𑒰 𑓑𑓙𑓗𑓐-

ૂપા ધીૂ ૧૯૭૩-

ૂપા ધીૂ- ળ્મસ્થાન- મયનાકડેગ, સપ્તગ, શ્ગીમતી પૂનમ હા શ્રા શ્ગી શ્નૂામકુમાગ હાક પુત્ગીાસ્થાયી પતા- શ્ગ્યઠ- સગગમાથા, ળિ્ઠા- સિહા પ્ગથમ પ્ગકાશતિ ગચના-કોરઠી કાનળ, માટસિં સિનેહ (કવતિા),ભગાતા વેડક દેશ- ભ્ગમાજ્ઞ (કનક દીક્ષતિક પુસ્તકક ધીગેન્દ્ગ પ્ગેમગ્ષસિંગ મૈથિલીમે સહશ્નુવાદ,સઙગીતસમ્વન્ધી કૃતિ- ગાષ્ટ્ગયિગાન, ભોગ, નેહક વઙન, ચેતના, પ્ગયિતમ હમગ કમૌશ્રા (પહિલ મૈથિલી સીડી), પ્ગેમ ભેલ તગધુસ્કીમે, સુગક્ષતિ માતૃત્વ ગીતમાલા, સુપ્પક સનેસ। સમ્પાદન-પલ્લવ, મૈથિલી સાહિત્યિક માસકિ પત્ગકિા, સમ્પાદન- સહયોગ,હમગ મૈથિલી પોથી (કક્ષા ૧, ૨, ૩, ૪ શ્રા ૫ શ્રા કક્ષા ૯-૧૦ ક ઐચ્છકિ મૈથિલી વષિય પાઠ્યપુસ્તકક ભાષા સમ્પાદન)।

ંળના હા, વદ્યિાપતિ સંગીત ગાયકિા

ગશ્મ દિ્ત, ગાયકિા, ળનકપુગ

કામનિી કામાયની

મુન્ની હા યુવા ગચનાકાગ

કામનિી ૧૯૭૮- યુવા કવયિત્ગી

ુક્સાના સદ્દિીકી

કલ્પના મશ્ગિ, મૈથિલી ંગમંચ

જ્યોતિ હા, , મૈથિલી ંગમંચ

કપિશ્ચ ઝા, મૈથિલિ ંગમંચ

પ્નયિકા ઝા, મૈથિલિ ંગમંચ

ऋતુ કન્નાન્ન, મૈથિલિ ંગમંચ

જ્યોતિ વિત્સ, ંગમંચ

નેહા વન્મા, ંગમંચ

સવિતિ

શ્નુપ્નાયિા

મ ૃદુલ પ્નયાન

શ્નાન્ન મશ્નિ, મહિલા વ ૉક્સગિ

નાપ્પી દાસ, મથિલિ ચતિ્નકલા

વનાનસી પંડિત,મથિલિ ચતિ્નકલા, યનુષા, ને પાલ

દિવકલા દેવી કન્નાન્ન,મથિલિ ચતિ્નકલા, નેપાલ

મદનકલા કન્નાન્ન,મથિલિ ચતિ્નકલા, નેપાલ

મહાસુન્દની દેવી,મથિલિ ચતિ્નકલા

નાિ્જલા ઝા, મથિલિ ચતિ્નકલા, નેપાલ

શુભી સાહ, મથિલિ યતિ્રકલા, મ હોત્તરી, નેપાલ

રજની પલ્લવી

સંગીતા કુમારી, મૈથિલિ સ્ટોરી પ્રોજેક્ટ

વન્દેશ્વરી દાસ

ગૌરી સેન

સીમા ઝા

વામી મશ્રિ, કવયિત્રી ૧૯૫૩-૧૯૯૬

કોઇલખ, મધુવની। જન્મસ્થાન તલિડી, નેપાલ।

મૌસમી વનર્જી, કવયિત્રી

શૈલ ઝા

શાન્તિ દેવી

શશિવાલા

પતિ શ્રી ઉગ્ર નારાયણ લાલ, પતિ શ્રી ઉમેશ કુમાર કાર્ણ (વસિષ્ઠ)। શિવા કશ્યપ આ કૃષ્ણ કુમાર કશ્યપક સહયોગસઁ "નારી વિકાસ સંસ્થા"ક સ્થાપના। રચના: કૃષ્ણ કુમાર કશ્યપક
સંગ "મેઘદૂત" આ "ગીત-ગોવિન્દ"ક મૈથિલિ અનુવાદ, માછ-ભાત, મથિલિ યતિ્ર-શિક્ષા, ભાગ-૧, મથિલિ યતિ્ર-કોશ, ભાગ-૩।

મુન્ની કામત

સુખલ મન તરસલ આઁખિ (કવિતા સંગ્રહ)।

પ્રેમામા હ્વા

મથિળિ ળોક કળા

શ્રેસુમાળા

મૈથિળિ ળોકગીત।

શ્વેતા હ્વા યૌયની, યતિ્નકાન

ગામ સનસિવ-પાહિ, ળળિત કળા શ્રા ગૃહ્વળિ્ઞાનમે સ્નાતક। મથિળિ યતિ્નકળામે સન્ટસ્થિકિટ કોન્સાકળા
પ્નદન્શની: એક્સએળશ્રાન્શ્રાર, ળમશેદપુનક સાંસ્કૃતિક કાન્યક્નમ, ગ્નામ-શ્રી મેળા ળમશેદપુન, કળા મન્દિન ળમશેદપુન (એક્ળીવીશન શ્રા વન્કશૉપ)।કળા સમ્વન્યી
કાન્ય: એનશ્રાઇટી ળમશેદપુનમે કળા પ્નતિયોગિતામે નિન્ણાયકક નૂપમે સહભાગિતા, ૨૦૦૨-૦૭ યની વસેના, ળમશેદપુનમે કળા-શક્ષિક (મથિળિ યતિ્નકળા), વૂમેન કૉળળ પુસ્તકાળય શ્રા હૉટળ વૂળવાન્ડ ળળ વાળ-પેંટિંગ।પ્નતિષ્ઠિત સ્પૉન્સન: કૉનપોનેટ કમ્યુનિકેશન્સ, ટસ્કો; ટીએસશ્રાનડીએસ, ટસ્કો; એશ્રાઇએડીએ, સ્ટેટ વૈક ऑश्च શ્યાડિયા, ળમશેદપુન; વિભિન્ન વ્યક્તિ, હૉટળ, સંગઠન શ્રા વ્યક્તિગત કળા સંગ્નાહક।

હૉવી: મથિળિ યતિ્નકળા, ળળિત કળા, સંગીત શ્રા ભાનસ-ભાત।

શ્વેતા હ્વા

મથિળિ યતિ્નકળા, સમ્પ્નતિ સિંગાપુનમે નિવાસ।

નાની હ્વા

મોતી કન્ણ

મથિળિ યતિ્નકળા

નિક્કી પ્નિયદન્શની

પ્નાળ્ઞા હ્વા

ડૉ નળની યૌયની

નીଓમ યૌયની, કથક નૃત્યાંગ ના

શ્ના મଓଓકિ

પતિ સ્વ. શવિનન્દન મଓଓકિ, ગામ-મહસિાની, દ઼ભંગા। પતિ શ્રી કમଓેશ કુમાન, મનહુଓી, દ઼ભંગા।

ગુંળન કન્મા

ગાઁટી મધુવની, સમ્પ્રતિ યૂકેમે નહે છથિ। ાીમાદ્દુવાનીાતસ્યૉક પન હુનકન કଓાકૃતિ દેખ્યિ સિકૈ છી।

પૂનમ મંଓଓ

પ્નયિકા હ્રાક સંગ મૈથિଓિ નૂઘળ પોન્ટଓ "સમદયિા" ાીસામાદ્દવଓેગસપોતયોમ ક સંચાଓન ।

પ્નયિકા હ્રા

પૂનમ મંଓଓક સંગ મૈથિଓિ નૂઘળ પોન્ટଓ "સમદયિા" ાીસામાદ્દવଓેગસપોતયોમ ક સંચાଓન ।

સ્તુતિ નાનાયમ

ଓૉ ଓଓિતા હ્રા ૧૯૫૧

ળન્મ પનયિોન, દ઼ભંગામે। "મૈથିଓિક ભોળન સમ્વન્ધી શવ્દાવଓી" પ્નકાશતિ"।

શ્નાતી કુમાની ૧૯૬૭-

"મૈથିଓિ મુક્તક કાવ્યમે નાની" પ્નકાશતિ।

મીના હ્રા

વ્નેસ્ટ કૈસનક સમસ્યાપન વદિેહ મે મીના હ્રા કેન એકટા ଓઘુ કથા પ્નકાશતિ ભેଓ। ઈ મૈથିଓિક પહિଓ કથા છଓ ળે વ્નેસ્ટ કૈસન પન ଓખિଓ ગେଓ। હનિ્દીમે સેહો તાયનિ એહિ વિષયપન કથા નહિ ଓખિଓ ગେଓ છଓ।

શ્નુપમા પ્નયિદ્નશિની

શ્નાનાયના મଓଓકિ

શખ્યિ

पति डॉ रतन कर्ण, गाम- उजान (बड़कागाम), पो लोहना रोड, जिला दरभंगा। सम्प्रति लोजियाना (संयुक्त राज्य अमेरिकामे), शिक्षा- एमएससी (जंतु विज्ञान), ल.ना. मिथिला विवि, दरभंगा; बीएससी बी.आर. अम्बेडकर विवि मुजफ्फरपुरसँ, हॉबी, मिथिला चित्रकला, कम्प्यूटराइज्ड चित्रकला, ललित कला। उपलब्धि: अखिल भारतीय कला आ दस्तकारी प्रतियोगिताक पुरस्कार १९८५ मे; संस्कार भारती भाव नृत्य प्रतियोगिता १९८८ मे सहभागी।

मैथिली रंगमंच

मैथिली रंगमंच

प्रीति ठाकुर

गाम- जगेली, भाया तारानगर, पूर्णियाँ। मैथिली बाल साहित्यमे "गोनू झा आ आन चित्र कथा २००८", "मैथिली चित्रकथा २००९" आ "मिथिलाक लोकदेवता २०१०", विद्यापतिक पुरुष परीक्षा (बाल साहित्य) २०१४ प्रकाशित।

अनुपमा झा

ट्रांसपेरेंसी इंटरनेशनल, भारत।

विनीता मल्लिक

रेवती मिश्र

अनामिका राज

आभा झा

प्रियंवदा तारा झा

डॉ अपर्णा

शान्ति लक्ष्मी चौधरी

ग्राम गोविन्दपुर, जिला सुपौल निवासी आ राजेन्द्र मिश्र

महाविद्यालय, सहरसा मे कार्यरत पुस्तकालयाध्यक्ष श्री श्यामानन्द झाक ज्येष्ठ सुपुत्री, श्रीमान् ग्राम महिषी (पुनर्वास आरापट्टी), जिला सहरसा निवासी आ इण्डियन स्कूल ऑफ इकोनोमिक्स सँ जुड़ल अन्वेषक आ समाजशास्त्री श्री अक्षय कुमार चौधरीक अर्धांगिनी छथि। प्राणीशास्त्र सँ स्नातकोत्तर रहितो शिक्षाशास्त्रक स्नातक शिक्षार्थी आ एकटा समाजशास्त्री सँ सान्निध्यक चलते ग्राम जीवनक सामाजिक विषय-वस्तु आ आस पास क महिलाजन्य सामाजिक समस्या आ प्रघटनामे हिनक विशेष अभिरुचि स्वाभाविक।

अनुपम मैना

डॉ यतिरेखा

डॉ कल्पना मार्त्तिकेय मिश्र

पति डॉ शशि कुमार झा, ग्राम नाढी, सासुर- ग्रामाना। मेडिकल शिक्षा जे जे हॉस्पीटल ग्रान्ट हॉस्पीटलसँ सम्पन्न कय स्त्री-रोग विशेषज्ञा मुम्बइसँ १९८०-८२ मे प्रकाशित होइवला मैथिली पत्रिका "विदेह"क पति डॉ मार्त्तिकेय मिश्र (निर्माता- मैथिली फिल्म- आउ पिया हमर नगरी) संग सम्पादन।

(c)२०००- २०२३। विदेह: प्रथम मैथिली पाक्षिक ई-पत्रिका (सन् २०००) ISSN 2229-547X VIDEHA (सन् २००४) सम्पादक: गजेन्द्र ठाकुर। Editor: Gajendra Thakur. रचनाकार/संग्रहकर्त्ता अपन मौलिक आ अप्रकाशित रचना संग्रह (संपूर्ण उत्तरदायित्व रचनाकार/संग्रहकर्त्ता मध्य) ggajendra@videha.com केँ मेल अटैचमेण्टक रूपमेँ पठा सकैत छथि, संगमे ओ अपन संक्षिप्त परिचय आ अपन स्कैन कएल गेल फोटो सेहो पठाबथि। एतऽ प्रकाशित रचना संग्रह सभक कॉपीराइट रचनाकार/संग्रहकर्त्ताक लगमे छन्हि आ जतऽ रचनाकार/संग्रहकर्त्ताक नाम नै अछि ततऽ ई संपादकाधीन अछि। सम्पादक: विदेह ई-प्रकाशित रचनाक वेब-आर्काइव थीम-आधारित वेब-आर्काइवक निर्मात्मक अधिकार, ऐ सभ आर्काइवक अनुवाद आ

ઊપિયંનનાम્ન શ્રા નકનો વેવ-શ્રાન્કારવક નિ્માम્નક શ્રયકિાન; શ્રા ऐ સજ શ્રાન્કારવક ई-પ્નકાશન્ પ્નટિ-પ્નકાશનક શ્રયકિાન નપ્પેન છથિા ऐ સજ ઊઊ કોનો ન ॅયઊઠ્િ પાનશ્નિમકિક પ્નાવયાન નૈ છૈ, સે ન ॅયઊઠ્િ પાનશ્નિમકિક સ્વ્યછુક નયનાકાન્ સંગ્નહકન્નના વૃદિહસઁ નૈ ળુડથુ। વૃદિહ ई પન્નકિાક માસમે દૂ ટા શ્રંક નકિઊન શ્રછ્રિ ળે માસક ०१ શ્રા १५ નથિકિં ीवૃદિહાયોનિ પન ई પ્નકાશનિ કપઊ ળારન શ્રછ્રિ યહે યોનળેનનસ ।નદ દોયુમેનનસે -પુવઊસિહેદ વય વૃદિહા (સનિયે २०००) ইষষাম্ম २२२৮-৫४७श વ્રશયપ્હશ (સનિયે २००४) ।મે પેનોદિયિાઊઊય વેનિાગા યહેયકેદ ડોન ।યયેસસવિવિનિય સિસુસ શ્ટોપઊૌનિહ દસિાવિવિનિસિ સહોઊદ નોન હાવૃ દડિડયિુઊનય ।યયેસસનિગા નહેસે યોનળેનનસ્ દોયુમેનનસ્

(ય) २०००-२०२३ સન્વાયકિાન સુનક્ષનિ। વૃદિહમે પ્નકાશનિ સજટા નયના શ્રા શ્રાન્કારવક સન્વાયકિાન નયનાકાન શ્રા સંગ્નહકન્નનાક ઊગમે છન્હિ। જાઊસનકિ ગાછ ળે સન २००० સઁ યાહૂસટિઊપન છઊ હનનપ્ીીગોયનિસિયોમ્વહાઊસાનકિ_ગાયહ્હ્હનમ, હનનપ્ીીગોયનિસિયોમ્ગગાળેનદના શ્રાદ ઊકિપન શ્રા શ્રપ્પનો ५ ળુઊાર २००४ ક પોસ્ટ હનનપ્ગાળેનદનાનહાકુનવઊગસપોન્યોમ્२००४०७વહાઊસાનકિ-ગાયહ્હ્હનમ (કછુિ દનિ ઊઊ હનનપ્વૃદિહાયોમ્२००४०७વહાઊસાનકિ-ગાયહ્હ્હનમ ઊકિપન, સ્નોન ૌયવાયક માયહનિ ોડ હનનપસ્ોવાનયહવૃીનગૌવૃઁવૃદિહા २५৮ યાપનુને(સ) ડનોમ २००४ નો २०१६- હનનપ્વૃદિહાયોમ્ જાઊસનકિ ગાછ-પ્નથમ મૈથિિ વ્ઊ ॅગ્ મૈથિિ વ્ઊ ॅગાક એગ્નીગેટન) કેન નૂપમે ઇન્ટનનેટપન મૈથિીક પ્નાયીનનમ ઉપસ્થનિક નૂપમે વૃદ્યિમાન શ્રછિ। ई મૈથિીક પહિ ઇંટનનેટ પન્નકિા થકિ ળકન નામ વાદમે १ ળનવની २००৮ સઁ 'વૃદિહ' પડઊઇંટનનેટપન મૈથિીક પ્નથમ ઉપસ્થનિકિ યાન્ના વૃદિહ- પ્નથમ મૈથિિ પાક્ષકિ ई પન્નકિા યના પહુઁયઊ શ્રછિ,ળે હનનપ્ીીવૃદિહાયોનિ પન ई પ્નકાશનિ હોરન શ્રછિ। શ્રાવ 'જાઊસનકિ ગાછ' ળાઊવ્ૃનન 'વૃદિહ' ई- પન્નકિાક પ્નવક્નાક સંગ મૈથિિ જાષાક ળાઊવ્ૃનક એગ્નીગેટનક નૂપમે પ્નયુક્ન જ઼ નહઊ શ્રછિ। વૃદિહ ई-પન્નકિા ইষষাম্ম २२२৮-৫४७श વ્રશયપ્હશ

